

Sbö Tjłõkwo

New Testament and Shorter Old Testament in Teribe
(PM:tfr:Teribe)

Sbö Tjłö_{kwo}
New Testament and Shorter Old Testament in Teribe
(PM:tfr:Teribe)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Teribe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Teribe [tfr], Panama

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Teribe

© 2008, 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

539cf8e3-01bf-5f34-8833-610f18367f8c

Contents

Génesis	1
Rut	46
Jonás	50
Mateo	52
Marcos	89
Lucas	113
Juan	152
Hechos	180
Romanos	219
1 Corintios	234
2 Corintios	249
Gálatas	259
Efesios	265
Filipenses	271
Colosenses	275
1 Tesalonicenses	279
2 Tesalonicenses	282
1 Timoteo	284
2 Timoteo	289
Tito	293
Filemón	295
Hebreos	297
Santiago	309
1 Pedro	313
2 Pedro	318
1 Juan	321
2 Juan	325
3 Juan	326
Judas	327
Apocalipsis	329

Génesis

Kjok weno sorè

¹ Kjok ère dāmār, llēye llēm obishko ga Sbō kjok shāryono uunkong, kjopkwo, klung bakoe. ² Klung ère igōy llēm obi, dlung rong, kjing yēt erōe. Eshko ga Sbō Sēya wir pjang dlung kjing pjluk wleni erā.

Dbar kjwara

³ Eshko ga Sbō tjlē ga «Kjok, pja ber shjiye» le. Lara sorè ga shāryono beno eni. ⁴⁻⁵ İya ga kjok shjiy li beno pjlūe. Kjok shjiy li kowara «dba», kjok si li kowara «shkē», ga iara beno tjeng dboy dboy. Eshko ga öötong dbar kjwara.

Dbar pjök

⁶ Wēshko ga tjlē ga «Dlung, pja opkjos ber dboy» le. ⁷ Lara sorè ga shāryono beno eni. Dlung li iara beno buk tōshko, dira iara beno pjang kjomo, ⁸ beno pjang ba tjrēko li kowara «kjok dogo». Eshko ga öötong dbar pjök.

Dbar mya

⁹ Wēshko ga tjlē ga «Dlung, pja tōnzong ber tjeng shtor, kjok dogro li wen wlo» le. Lara sorè ga shāryono beno eni. ¹⁰ Kjok dogro li kowara beno «klung», dlung li kowara beno «dlung». Eshko ga İya ga beno pjlūe.

¹¹ Eshko ga tjlē ga «Klung, pja kjing go kjlo sho wenzong, kjlo sho llërba pogo dwlayo tjok wleniyo, kjor botjyē wleniyo bakoe» le. Lara sorè ga shāryono beno eni. ¹² Klung li kjing go kjlo sho weno oblē oblē dwlayo tjok wleniyo, kjor weno bo tjok wleniyo bakoe. Eshko ga İya ga beno pjlūe. ¹³ Eshko ga öötong dbar mya.

Dbar pkēng (4)

¹⁴ Wēshko ga tjlē ga «Kjopkwo, pja goshko iök wenzong, shkē, dba, e ber tjeng dboy dboy wlo, dbar llē, mok llē, lu llē, e miydoklo wlo bakoe. ¹⁵ İök, pjāy ber kälā shjiy klung kong» le. Lara sorè ga shāryono beno eni. ¹⁶ İök shāryara pjök, kjwara kēsbang ber shjiy dba wlo, kjwara chirawa ber shjiy shkē wlo. Dbala shāryara uunkong bakoe. ¹⁷ İök li iara beno lok kjopkwo go, klung kjing li ber shjiy wlo. ¹⁸ İara beno tjeng shjiy dba wlo, shkē wlo bakoe. Ga kjok shjiy li, kjok ro si li, e kjara beno tjeng dboy dboy eni. Eshko ga İya ga beno pjlūe. ¹⁹ Eshko ga öötong dbar pkēng (4).

Dbar shkēng (5)

²⁰ Wēshko ga tjlē ga «Dlung, di, pjāy roshko mā wenzong oblē oblēe. Kjok dogo, pja go sēnwa wenzong llërba pogo» le. Lara sorè ga shāryono beno eni. ²¹ Aya kēskēs chila dlung

roy so, di roy so, e shāryara uunkong, sēnwa, e shāryara uunkong bakoe. Eshko ga İya ga beno pjlūe.

²² Eshko ga tjlē llēbo wena tjeng li kong ga «Pjāy wappa shdärzong dlung kjwang jikong, di uunkong roshko bakoe. Sēnwa, pjāy wappa shdärzong kjok kjwang jikong bebi» le. Llēbo shāryara beno pjlū ba kong lok eni. ²³ Eshko ga öötong dbar shkēng (5).

Dbar tjer (6)

²⁴ Wēshko ga tjlē ga «Klung, pja kjing go äya kjloshko so wenzong, öng wenzong bakoe» le. Lara sorè ga shāryono beno eni. ²⁵ Eshko ga İya ga beno pjlūe.

²⁶ Eshko ga tjlē obi ga «No shāryēy shara, so shji kjoyoe. E ber tjewlō ara, dbo ara, llēbo oblē oblē tjeng li kjinmo, mā, sēnwa, öng, äya kjloshko so bakoe» le.

²⁷ Eni ga no, e shāryara Sbörē so e om go kjoyoe.

Shāryara domer, walē,

²⁸ Eshko ga tjlēno beno pjlū ba kong. Tjlē ga «Pjāy shdärzong ara, tira llēme. Kjok ère dlimia. Pjāy iēr ber löng ba İga. Mā, sēnwa, öng, äya kjloshko so, pjāy iēr ber löng ba İga bakoe» le.

²⁹ E irgo ga tjlē ga «Kjok İzā. Kjlo sho llërba pogo dwlayo tjok wleniyo, kjor botjyē wleniyo, e twēr ber bomi kong, uēmi wlo. E bomi dli uunkong. ³⁰ Gueniyo ga öng, sēnwa, äya kjloshko so, e kong kjlo sho twēr ber ba kong, ue wlo» le. Lara sorè ga shāryono beno eni.

³¹ Eshko ga İya ga uunkong li beno pjlū, owa llēme. Eshko ga öötong dbar tjer (6).

2

¹ Kjok uunkong, llēbo tjeng kēs, e shāryara beno pjir eni.

Dbar kjäk (7)

²⁻³ Dbar kjäk (7) ga ba pak shāryara pjir lishko ga woshtonoe. Ga woshtono eshko dbaryo kjishko ga llēbo shāryara dbar kjäk (7) li kong pjlūe. E iara beno pjang dboy. ⁴ Kjok shāryara Sbō Jehovārē uunkong eni.

Domer, walē, e löng Edén kjokyo

Eshko ga ⁵ kjor, kjlo sho, e wentē llēm obi. Shunyo ichayde Sbō Jehovārē shrē klung kjing go llēm obi. Eye parkaga klung kjing go llēm bakoe. Llēye wentē llēm obi e kjishko. ⁶ Gueniyo eshko ga di tur tēm klung dirko, e guin klung kjing go.

⁷ Eshko ga domer, e shāryara Sbörē kjlara klung sho go. Ga pjluk bakwara ba ne roy ber shäng sē wlo, ga beno shäng sē. ⁸ Ga Sbō kjok poshāryono buk kjrina ko Edén, kjok, e buk dlo wen tēm shwo lēkong. Ga domer shāryara li iara beno shäng eshko. ⁹ Eshko ga kjor shāryara oblē oblē kjlōbōso,

wolësowa, bo uako wleniyo. Ga kjok buk li roworbëshko ga kyor iara beno lok do pjök. Kjlarä, ba bo uoroy ga shji wolon llême. Kjlarä obi, e llêbo pjlu, llêbo owa, e miydoklo.

¹⁰ Edén kjokyo lishko ga di wen pjang pjlarä. E jer pjang shdär kjor li gloroy. Ey ga shdöktong beno pijloglo pkäng (4). ¹¹ Di bäm go li ko Pison. E jer pjriya buk javilä kjokyo worbo tjok. Kjok eshko, e dbur sho shöyör ara. ¹² Dbur sho shöyör kjok eshko so li owa llêm, shöyör anmoyö. Poshtikklo lō pjlebë ko *bedelio* eshko tjok. Akkwo tjwlō ara ko *ónice* eshko tjok bakoe. ¹³ Di pjlarä obi li ko Guijón. E jer buk sjöng Cus kjokyo go. ¹⁴ Di pjlarä obi li ko Tigris. E jer buk Asiria kjokyo dlo wen tēm shwo lëkong. Di pjlarä obi li ko Éufrates.

¹⁵ Domer li iara Sbörë beno shäng Edén kjokyo roshko, kjok li ïga, kjok li daga bakoe. ¹⁶ Eni ga tjlê ba kong ga «Kjok èreshko ga kyor bo twër ber bop kong uunkong, uëp wlo. ¹⁷ Gueniyo ga llêbo pjlu, llêbo owa, e miydoklo kjoryo bo, era uëy llême. Uorop ga pja wolon jlökoyo» le.

¹⁸ Eshko ga tjlê obi ga «Domer ber sök kjlaraso ga pjlu llême. Kong ba yorkaga shäryër kjlarä, ba kjimtë wlo» le. ¹⁹ Eni ga öng, äya kjloshko so, sënwa, e shäryak beno klung sho go, ga söra uunkong, pina domer li kong, koië wlo. ²⁰ Ga koiara uunkong eni. Gueniyo e tjrëko llëye wlëna ber ba kjimtoklo wlo llême.

²¹ E kjishko ga domer li iara Sbörë beno buk pë ronge. Buk pë wopro ga shgling shira kjwangna, ga sho llira jek iröng obi. ²² Ba shgling li go ga walë shäryara kjlarä. E irgo ga söra, pina ba kong.

²³ ïya domer lirë ga tjlê ga
«ïzong! Èrera so tja kjoyoe.
Ba sho kjwe botoya dik.
Ba dboglo kjwe botoya dik.

Koiër ber “walë”,*
shira domer go dwayo kjishko» le.

²⁴ E kjishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni.

²⁵ Eshko ga löng kjwor, gueniyo llëye lökyokjre lok llême.

3

Adán, Eva, e Sbö kolono llême

¹ Dgur, e oblë jyäpgwë äe, äya kjloshko so oblë oblë shäryara Sbö Jehovärë li kjinmo. Pjlarä ga tjlê walë li kong ga «ÿjökoyo ga Sbö tjlêno bomi kong ga “Kjok èreshko ga kyor bo uëy uunkong llême” lara eni jlöre?»

² «Kyor bo uërwa uunkong ga pjluë.
³ Gueniyo ga kyor jong kjlarä kjok roworbëshko, era uërwa ga äe. Sbö tjlêno borwa kong ga “Kjwe uëy llême. Porwëy llêm bakoe. Llêm ga pjäy wolon” lara eni» le dgur kong.

⁴ Kuya ga tjlê ba kong ga «E jyö. Pjäy wolon llême. ⁵ Miyye Sbörë pjir ga kyor ère bo uoromi ga pjäy bokkwo roshwing, ga pjäy ber long llêbo pjlu, llêbo owa miydë. Eni ga pjäy ber löng Sbö dik» le.

⁶ Kuya ga ïya ga kyor bo, e wolësowae. Ga iara beno uayuae. E kjok miydoklo bakoe le. Eni ga kyor bo li kjlarä, ga uarae. E irgo ga twara ba lanma kong, ga omuono bakoe. ⁷ Jekdo eshko ga bokkwo roshwingö, ga opmiydone lok ga löng kjwor. Eni ga kyor ko *higuera* li korga sera, pjirä ba dop go, ber löng kjwor llêm wlo.

⁸ Kjok sëng, pjluk ri rishko ga Sbö jëk jek shäng kjor gloroy li kura lok. Ga töktong lok zron ï, ga opjneni kjor li pjlor go, ïya llêm wlo.

⁹ Eshko ga domer li rokara Sbörë. Tjlê ga «ÿPja shäng kjone?»

¹⁰ «Kuror ga pja jëk shäng kjor gloroy ga pja bangkjroror ara, ga tja shäng kjwor kjishko ga tja opjnenoe» le ba kong.

¹¹ Kuya ga tjlê ba kong ga «ÿ“Pja shäng kjwor” laga èrë bop kong? ÿEni li kjor bo uëy llême loror bop kong li uoropde?»

¹² «Kyor bo li twaga walë tworop bor kong lirë bor kong ga uorore» le ba kong.

¹³ Eni ga kjakrokara walë li kong ga «ÿLlëye shäryoropdo?»

«Tja jyäpgwaga dgurdë. E kjishko ga kyor bo li uorore» le ba kong.

¹⁴ Kuya ga tjlê dgur li kong ga «ÿllêbo owa shäryorop. E kjishko ga pja shdun pja kjlaraso, öng, äya kjloshko so llamo tjeng lira llême. Pja eröe. Eeri jek lëkong ga pja iër ber buk dopshik ï klung kjing go, ga klung sho dwëp bakoe. ¹⁵ Pja, walë, pjäy ber löng èng moskwo, bop tjëyo, ba tjëyo, e ber eni bakoe. Ba tjëyo, pja kã shguiya. Ga pjara omuë ba kjuktushko» le.

¹⁶ Ga tjlê walë li kong ga «Pja chida buk döröshko ga iër ber bop kong bang ara, woyotjlinor bäm go sorë li kjinmo. Ga pja wo pjang bop lanma go. Ga e ber bop ichaga» le.

¹⁷ Ga tjlê domer li kong ga «“Kyor bo kjwe uëy llême” loror bop kong, gueniyo tja kolorop llêm, bop boy wlera kolorop. E kjishko ga klung ère äyosotoror, ioror beno llêbo uëp wlo ga pakyo shäryëp kjang enido. ¹⁸ Klung, e kjing go kjlo sho wen ara shkö tjok, kjillgwo shkökyo tjok bakoe. Ga pja ber shäng kjlo sho kjloshko so uako, e uopdë. ¹⁹ Eshko ga pja parkë shorya go llêm ga pja

* 2:23 Hebreo tjlökwo go ga tjlökwo walë, e so tjlökwo domer kjoyoe.

ië llême. Pja tek shâryak klung sho go, klung sho li pja. Ga llono ga pja kworkwë jek ber klung sho iröng obishko ga pja parkë pjir äär ber eshko» le.

²⁰ E irgo ga walë li koiara domer lirë Eva, e nopga uunkong mekë kjîshko.

²¹ Shwong pjüya lok wlo ga shwong shâryara Sbörë öng kwota go. ²² Ga tjlë ga «Era domer li öötong llëbo pjlu miydë, llëbo owa miydë, beno so shji kjoyoe. Kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llême. Uara lok ga ber löng së iyado, e woydër llême» le. ²³ E kjîshko ga domer li shira Edén kjokyo dwayo ba boy tjok. Bäm goshko ga domer li shâryara klung sho go. Shirashko ga beno shäng parkë klung sho li kjing go shara. ²⁴ Shira pjir ga Edén kjokyo dlo wen tëm shwo lëkong ga Sbö parkagaga kjok dogo so sjägä tjok wleniyo iara beno löng kjlëbö eshko. Dröng iara pjang kjwangna lletlet iök wleni, pjriya pjang llaw ëre pogo, e beno pjang irbo li dë, ëye jek äär kjor kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëm jong lishko ga ä wlo.

4

Caïn, Abel

¹ E irgo ga Adán pono ba boy tjok, ga beno shäng kjlaraso llême. E irgo ga wa buk kjlara domer. Ga Eva tjlë ga «Tja wa buk kjlara domer, e twaga Jehováë bor kong» le. E kjîshko ga koiara Caïn.* ² E irgo ga wa buk kjlara domer obi ko Abel. E pak beno öng daga. Caïnda pak beno dwla dgaga.

³ Dbar kjwara ga Caïn öör ba dwla dgara li bo kjrë, ga söra jek, twara Jehová kong ba sëngglo. ⁴ Abelda, ba öng wlëp ushko so weno bäm i wleniyo li zröra pjökde myare. Ga ba sho pjlu li söra jek, twara Jehová kong ba sëngglo bakoe. Eni ga Jehová beno wopjlu Abel tjok, ba öng twara ba sëngglo li tjok bakoe. ⁵ Gueniyo beno wopjlu Caïn tjok llëm, ba dwla bo twara ba sëngglo li tjok llëm bakoe. E kjîshko ga Caïn iirkono träk llëm, bokkwo keyeng erä.

⁶ Eni ga Jehová tjlë ba kong ga «¿Pja iirkë ara ega? ⁷ Llëbo pjlu shâryorop kjwe ga tja ber wopjlu bop tjok. Gueniyo llëbo owa shâryëp iyado ga bong kjönma ga pja ber shäng llëbo owa li shâryë llëm ga äe. Bek wlo ga llëbo pjlu li shâryëp, llëbo owa li shâryëp ame wlo» le.

⁸ Dbar jek ga Abel mana Caïndë jëk ba tjok. Öötong löng pjola ga ba lëng li shakza pjä, ga zrörae.

⁹ E irgo ga Jehová tjlë ba kong ga «¿Bop lëng Abel kwonllo?»

«Miydër llême. ¿Eni li tja iak shäng bor lëng dagare?» le ba kong.

¹⁰⁻¹¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Lëye shâryoropdo? Bop lëng zrörop. Ba srëng tjeng klung kjing li ïnor. E kjîshko ga pja shdun. Bop lëng srëng kwono klung kjing go kjîshko ga pja parkë ber shäng klung kjing ame. ¹² Pja parkë ara klung kjing ëmdë ga llëye botjyë bop kong ame. Pja to shäng jëk klung kjing kjone pogo ëmdë ga pja shto woshtozlong wlo drete» le ba kong.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bor shdungglo ëre ber kjang anmoyö. ¹⁴ Tja kuzong. Tja parkë klung kjing ame kjîshko ga tja to jongya shäng jëk kjok pjola, tja ber bop soshko ame. Tja to shäng tök wleni. Ga tja wlëna ë pogorë ga tja zröya jekdo» le.

¹⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja zröga ërë ga e shdun, pja shdunor li kjinmo» le. Eni ga poglo jyä tara, wlëngga ërë ga zröya llëm wlo. ¹⁶ Ga Caïn opshino to lano shäng lishko dwayo ga jek öötong sök Nod kjokyo, e ber buk Edén kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong.

Caïn tjëyo tek beno ba irgo

¹⁷ Dbar jek ga Caïn pono ba boy tjok, ga beno shäng kjlaraso llême. E irgo ga wa buk kjlara domer ko Enoc. E dbaryoshko ga Caïn shäng u ywë kjwöböso, kjëryo shâryak ak go pjribri kjókshko. Kjok li kowara Enoc, ba wa li ko. ¹⁸ Enoc, e Irad data. Irad, e Mejuyael data. Mejuyael, e Metusael data. Metusael, e Lamec data.

¹⁹ Lamec, e boy do pjök, kjlara ko Ada, kjlara ko Zila. ²⁰⁻²¹ Ada, e wapga domerga do pjök, kjlara ko Jabal, kjlara ko Jubal. Nopga to löng öng daga kjok shto oblë oblë, ba u shâryak öng kwota go li, shâryaga shäng bäm go li Jabal. Nopga dbonmo të, nopga kjorkwang shâryak jong kjiiyo tjok tëy or go wleniyo li të, e shâryaga bäm go li Jubal. ²² Ga Zilara wa buk kjlara domer ko Tubal Caïn. Nopga parkoklo shâryë dröng shosho oblë oblë go li, shâryaga shäng bäm go li Tubal Caïn. E dor shäng kjlara ko Noamä.

²³ Pjlara ga Lamec tjlë ba boyga kong ga «Lëye lër bomi kong li kuzi yötso.

Domer zröror kjlara, tja zara kjîshko.

Dwlas zröror kjlara bako, tja shpora kjîshko.

²⁴ Caïn zröga ërë ga e shdüya Sbörë, Caïn shduna li kjinmo.

Tjara zröga ërë ga shdüya, Caïn zröga li kjinmo obi» le.

Set

²⁵ Dbar jek ga Adán, Eva, e wa buk kjlara domer obi, ga koiara Set. Eshko ga Eva tjlë ga «Tja kjimtara Sbörë, tja kong wa twara kjlara obi. E ber shäng Abel, zröra Caïndë li äska. E kjîshko ga koiër Set»† le.

* 4:1 Hebreo tjlökwo Caïn, e kjrara loklo. † 4:25 Hebreo tjlökwo Set, e twara loklo.

²⁶ E irgo ga Set, e wa buk kjlara domer, ga koiara Enós. Enós dbaryo ga oba syósh-tono Jehová kong kjwlée.

5

Adán tjëyo tek beno ba irgo

¹⁻² Nopga shàryara Sbörë so e om go kjoyoe. Shàryara domer, walë. E kjimtara, ga koiara «nopga». Ère ba tjëyo tek beno ba irgo li kjibokwoyo.

³ Adán, e öötong lu pjloglo sak dbàw kjingsho sak myashko (130) ga wa buk kjlara domer so e om go kjoyo, ga koiara Set. ⁴⁻⁵ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo shkaw kjingsho sak myashko (930) ga wolonoe.

⁶ Set, e öötong lu pjloglo sak dbàw kjingsho shkëngshko (105) ga wa buk kjlara ko Enós. ⁷⁻⁸ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo shkaw kjingsho sak kjwara kjingsho pjòkshko (912) ga wolonoe.

⁹ Enós, e öötong lu pjloglo sak shkawshko (90) ga wa buk kjlara ko Cainán. ¹⁰⁻¹¹ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo shkaw kjingsho shkëngshko (905) ga wolonoe.

¹² Cainán, e öötong lu pjloglo sak kjàkshko (70) ga wa buk kjlara ko Malalel. ¹³⁻¹⁴ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo shkaw kjingsho sak kjwarashko (910) ga wolonoe.

¹⁵ Malalel, e öötong lu pjloglo sak tjer kjingsho shkëngshko (65) ga wa buk kjlara ko Jared. ¹⁶⁻¹⁷ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo kwong kjingsho sak shkaw kjingsho shkëngshko (895) ga wolonoe.

¹⁸ Jared, e öötong lu pjloglo sak dbàw kjingsho sak tjer kjingsho pjòkshko (162) ga wa buk kjlara ko Enoc. ¹⁹⁻²⁰ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo shkaw kjingsho sak tjer kjingsho pjòkshko (962) ga wolonoe.

²¹ Enoc, e öötong lu pjloglo sak tjer kjingsho shkëngshko (65) ga wa buk kjlara ko Matusalén. ²²⁻²⁴ E irgo ga wapga weno obi. Enoc, e Sbò woydè owa llëm, ga jék shàng ba tjok iyado. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo mya kjingsho sak tjer kjingsho shkëngshko (365) ga söra Sbörë to, ìnaba ame.

²⁵ Matusalén, e öötong lu pjloglo sak dbàw kjingsho sak kwong kjingsho kjàkshko (187) ga wa buk kjlara ko Lamec. ²⁶⁻²⁷ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo shkaw kjingsho sak tjer kjingsho shkawshko (969) ga wolonoe.

²⁸ Lamec, e öötong lu pjloglo sak dbàw kjingsho sak kwong kjingsho pjòkshko (182)

ga wa buk kjlara domer. ²⁹ Ga tjlë ga «Shji parkë ara kjok ère kjing go, kjok li àyoshtara Jehovárë kjìshko. Gueniyo chida èrera shji ie ber lóng woshtè» le. E kjìshko ga ba wa li kowara Noé.* ³⁰⁻³¹ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ìno öötong sak dbàw pjloglo kjàk kjingsho sak kjàk kjingsho kjàkshko (777) ga wolonoe.

³² Noé, e öötong lu pjloglo sak dbàw pjloglo shkëngshko (500) ga wapga tjeng domerga doglo mya, Sem, Jafet, Cam.

6

Nopga jèk lóng owa eröe

¹⁻² Nopga, e wapga shdòktong træk llëm kjok ère kjing goshko. Ga wapga walëga kjong kjong wolësowa. E kjìshko ga Sbò wapga orkwosmono walëga woyde kjone dey li tjok. ³ Eni ga Jehová tjlë ga «Nopga, e iër ber lóng sè iyado llëm, e wolon wlo kjìshko. Eni ga iër ber lóng sè lu pjloglo sak dbàw kjingsho sak pjòk (120) eröe» le.

⁴ Sbò wapga orkwosmono walëga kjok ère so tjokshko ga wapga weno sok kèskès, oblë kjinmo. Ga nopga tjwlo ara tek dènashko so li epga.

⁵ Iya Jehovárë ga nopga lóng llëbo owa shàryè ara anmoyò, ga wotjlik owa erà. ⁶ Eni ga wotjlik ga «Nopga shàryoror llëm kjwe dey, bangyo ara bor pjlushko» le. ⁷ Ga tjlë ga «Nopga shàryoror tjeng klung kjing ère kjèr jùshko dwayo. Shàryèr öng, àya kjìshko so, sènwa tjok eni bakoe. Woyotjlin ga shàryoror llëm kjwe dey» le.

⁸ Gueniyo ga domer shàng kjlara ko Noé. Jehová wopjlú ba tjok.

Noé kjoyong shàryono kës-bange

⁹ Ère llëye shàryara Noérë dö li kjibokwoyo. E domer pjlo bek, pogo llëye dret Sbò bokso. Llëye woyde Sbörë li shàrye eni, ga jék shàng ba tjok iyado. Nopga oblë oblë omshàryono eni llëm, Noé eröe. ¹⁰ E wapga domerga doglo mya, Sem, Jafet, Cam.

¹¹⁻¹² Ga Iya Sbörë ga klung ère kjing go llëbo owa ara, nopga èngkwé ara èng tjok, llëwega èrè llëme. Nopga lóng kës li beno lóng llëbo owa shàryè eröe. ¹³ E kjìshko ga Sbò tjlë Noé kong ga «Tja wotjlik nopga pjik uunkong lër. Lóng èngkwé ara èng tjok. Lóng llëbo owa shàryè erà. E kjìshko ga e pjir ber dret, llëbo tjeng klung ère kjing go li tjok.

¹⁴ »Eni ga kjorkwang wlës pjlu, owa llëm wleniyo, ga kjoyong* shàryos kjlara kës-bange. Kjoyong bångyos pjir kjoko, ro lèkong bako, di opzrèk llëm wlo. ¹⁵ Shàryos jyäglo eni: kur orkwo jyäglo† pjloglo sak dbàw pjloglo mya (300); bam orkwo jyäglo pjloglo sak shkëng

* 5:29 Hebreo tjìkwo Noé, e woshtè loiko.

* 6:14 Kjoyong, e beno llëbo bapkwò kës-bange kjoyoe. Ne llëm kar kar. Ro bek sdoke. Roshko beno u wleni. † 6:15 Orkwo jyäglo pjlara, e centímetro sak pkëng kjingsho shkëng (45) dik.

(50); jem kjomo lëkong wop orkwo jyäglo ploglo sak mya (30).¹⁶ Shäryos yongyo kjringgwo mya, kjëryo tjok tjok. U dbo kjing shäryos tuk, ba dirko shäryos ber oojong pjibri, kur orkwo jyäglo kjwara. U bäng shäryos ber jong kjwara ba poglo go, e opzrëkklo.

¹⁷ »Di ichër kësbang, kjok ère pir wlo. Eshko ga llëye löng sè kjok kjwang jikong kjing go ga e kjer drete.¹⁸ Gueniyi ga tjökwö twër bop kong, ber iyado wlo. Pja jem opzrëkjyong li roy, bop boy, bop wapga, bop pjaydogo tjok, pjäy wolon llëm wlo.

¹⁹⁻²⁰ »Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng kjok ère kjing go kës li, e jem sös pjök pjök, wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara, kjer llëm wlo. Woydër ga ber löng sè, pjäy dik.²¹ Dli tös llërba pogo, ga jem sös bomi tjok, e bomi kong, e öng, äya kjloshko so, sënwa tjeng li kong bakoe» le.

²² Llëye lara ba kong li shäryara Noérë uunkong eni.

7

Kjok ère piktongë

¹ E irgo ga Jehovahä tjlä Noé kong ga «No kjlaraso wlënor shäng pjlo bek bor bokso li pja. E kjishko ga pja opzrës jem kjoyng li roy, bop boy, bop wapga, bop pjaydogo tjok.²⁻³ Öng ber pjlu bor poshrëkklo wlo oblë oblë, sënwa oblë oblë, e sös wlënggla doglo kjäk kjäk (7), popga doglo kjäk kjäk (7). Llamo sös wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara. Shäryos eni, jer kjok ère kjing go llëm wlo.⁴ Sondë kjwara go ga shunyo ichër shrë dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. Eshko ga llëye shäryoror tek dämärshko löng sè li pjiga tjarë ber drete» le.

⁵ Kuya ga llëye lara ba kong li shäryara eni.

⁶ Kjok ère piktongshko ga Noé lu pjloglo sak dbäw pjloglo tjer (600).⁷ Era eni ga opzrëno jem kjoyng li roy, ba boy, ba wapga, ba pjaydogo tjok, shtëya dirë llëm wlo.⁸⁻⁹ Ga öng uako wleniyo, öng uako llëm wleniyo, äya kjloshko so, sënwa, e öotong löng ba shwoy, ga söra jem pjök pjök, wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara, lara Sbörë ba kong sorë li eni.

¹⁰ Öotong dbargwo kjäk (7) ga shunyo shrono, kjok ère pir wlo.¹¹⁻¹⁸ Mok pjök, dbar sak kjwara kjingsho kjäk (17) dbaryo ga Noé lu pjloglo sak dbäw pjloglo tjer (600). E dbaryo ga opzrëno jem kjoyng li roy, ba boy, ba wapga, ba pjaydogo tjok. Öng, äya kjloshko so, sënwa, e opzrëno jem lok pjök pjök kjoyng li roy ba tjok bakoe. Opzrëno jem wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara

kjlara. Lara Sbörë ba kong sorë li shäryara eni.

E irgo ga u bäng bängzara Jehovahärë beno jong tuke. E dbaryo ga dlung kësbang buk kjok dorong li dloktong, tuktong kjone pogo. Kjok dogo ëmdë ga di börgak tjeng li böptuktongë. Shunyo shrono pjang kjok ère kjing go dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. Eshkoshko ga di jem poyong llögong llögong, ga kjoyng li beno buk di kjing wëng erä.¹⁹ Di poyono ara, öotong dlup llëlok kjok ère kjing go kjökshko li jnena beno drete.²⁰ E irgo ga dlup llë jnena pjirshko ga di li poyono jem, öotong wop orkwo jyäglo ploglo sak kjwara kjingsho shkëng (15).²¹ Nopga löng kjok ère kjing go kës li wolono eni. Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng kjok ère kjing go kës li kjëtong eni bakoe.²² Llëye löng sè kjok ère kjing go, tjwlö shrë wleniyo, e kjëtong drete.²³ Gueniyi Noéra beno sök sè, löng kjoyng li roshko ba tjok bakoe. Epga eröe. Llamo pjitong dret, nopga, öng, äya kjloshko so, sënwa bakoe.²⁴ Ga kjok ère piktong beno eni, öotong dbargwo sak dbäw kjingsho sak shkëng (150).

8

¹ Eshkoshko ga Noé woyojera Sbörë llëm, öng, äya kjloshko so, e löng ba tjok kjoyng roy li woyojera llëm bakoe. Eni ga pjluk ichara di kjing go kjrina. Wop sira ga di klän jer iröng obi.² Dlung kësbang buk kjok dorong dloktong li sjëktong, ga shunyo ter shrono kjok dogo dwayo ame bakoe.³ Eni ga di klän jer jong worae. Kjok ère piktong beno dbargwo sak dbäw kjingsho sak shkëngshko (150) ga di kläno jer dëgong.⁴ Mok kjäk (7), dbar sak kjwara kjingsho kjäk (17) dbaryo ga kjoyng li dano beno buk Ararat kjokyo, dlup lëkong.⁵ Eshko ga di kläno jer dëgong obi. Ga öotong mok sak kjwara (10), dbar kjwara dbaryo ga dlup llë kjökshko li dlup dbo go iya ga wen lok wëllëe.

⁶ Öotong dbargwo sak pkëng (40) obi ga Noé sökshko ga u bäng shäryara li döra.⁷ Ga sënwa shira kjwara so ëp uaga kjoyo, ga ichara dbuk pjang jek lë, tek lë, kjok dano li koshë.⁸ E irgo ga sënwa shira kjwara obi, e dunggwo shara, klung kjing di dano beno buk dogrore ik wlo.⁹ Gueniyi shto wlëno opyë wlo ga ä, klung buk li kjing go di obi kjishko. Eni ga shrono iröng obishko ga Noé orkwo shino kjoko, ga kjrara, iara jek ba shtoshko.

¹⁰ Koshara dbargwo kjäk (7) irgo ga dunggwo ichara jek kjwara obi.¹¹ Kjok ro zar kjwlë ga dunggwo li shrono tek pjang iröng, kjor korga* tjalën söra tjeng kara ba kowo go. Miydara e go ga klung dogrotrë jeke.

* 8:11 Kjør korga le li, e kjor ko olivo korga.

¹² Koshara dbargwo kjäk (7) obi irgo ga dunggwo ichara jek kjwara obi, ga shrono ame.

¹³ Noé lu pjloglo sak dbaw pjloglo tjer kjingsho kjwarashko (601) ga di beno klung kjing go ame. Mok kjlara, dbar kjwara dbaryo ga kjoyong li kjing, e kjara ga ŷya ga klung kjing li beno buk dogroe. ¹⁴ Öötong mok pjök, dbar sak pjök kjingsho kjäk (27) dbaryo ga klung dano beno buk kjangje.

¹⁵ Eni ga Sbö tjlë Noé kong ga ¹⁶ «Pja opshis kjoyong wle roy dwayo, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok. ¹⁷ Öng, äya kjloshko so, sënwa, e tjeng bop tjok kës li shis dret bako, shdär ber löng kjok kjwang jikong wlo» le.

¹⁸ Kuya ga opshino kjoyong roy dwayo, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok. ¹⁹ Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng oblë oblë eshko li opshino tjë jikong bakoe.

²⁰ E irgo ga Noé akkwo tönö dluw eng kjing go kjókshko, ga öng zröra, sho sura e kjing go, pjono dret, Jehová poshrëkklo. Ga öng uako wleniyo shara oblë oblë kjlara kjlara, sënwa uako wleniyo shara oblë oblë kjwara kjwara bakoe. Eshko ga zröra unkong, ga sho sura Jehová kong.

²¹ Öng sho sura li lö beno pjlu, owa llëm Jehová kong. Ga wotjlik ga «Nopga, e tek miteshko ga wotjlik llëbo owa shäryë eröe. Eni ëmdë ga kjok ëre äyoshtër nopga li kjishko ame. Öng kës, äya kjloshko so kës, e pjiror sorë ga shäryër eni ame bakoe.

²² »Kjok ëre pjang obishko ga dwla dgozlong dbaryo tjok, dwla bo kjrozlong dbaryo tjok, kjok kjlik dbaryo tjok, kjok zengteng dbaryo tjok, shunyo dbaryo tjok, dlo të dbaryo tjok, dba tjok, shkë tjok bakoe» le.

9

Sbö tjlökwo twono Noé kong, beno ŷyado wlo

¹ Eshko ga Sbö tjlëno beno pjlu Noé, ba wapga kong bakoe. Tjlë ga «Pjäy wapga wenzong ara, shdär ber löng kjok kjwang jikong wlo. ² Öng kës, äya kjloshko so kës, e ber bomi bangjirë ara, dete era, kjok dirko so, kjok ëre so, dlung roy so, e ber eni bakoe. E ber löng ichaga pjäydë. ³ Dënashko ga llëbo dguëy klung kjing botjyë wleniyo, llamo oblë oblë, e tworor bomi kong uëmi wlo. Eeri ga llëbo löng së, jëk löng i, e twër bomi kong. E ber bomi dli bakoe. ⁴ Gueniyo llëbo löng së li laga ba srëngdë. E kjishko ga sjëngna srëng tjok, e uëy llëme.

⁵⁻⁶ »Nopga shäryoror so tja kjoyoe.

E kjishko ga

ëye no zröno ga
e shdungga tjarë,

zröga äya kjloshko sorë, zröga öng ushko sorë ëmdë ga
e shdun eni bakoe.

No zröga ërë ga e zröy.

Lër jllökoyo ga eni.

⁷ »Gueniyo bomi kong ga pjäy wapga wenzong ara, shdär ber löng kjok kjwang jikong wlo» le.

⁸ Eshko ga tjlë ba kong obi ga ⁹ «iTja kuzia! Tjlökwo twër bomi kong, ber ŷyado wlo. E twër bomi tjëyo tek ber bomi irgo li kong bakoe. ¹⁰ E twër sënwa, öng, äya kjloshko so, e ter söromi bomi tjok kjoyong kësbang roy dwayo kës li kong bakoe. ¹¹ Eni ga tjlökwo twër bomi kong, ber ŷyado wlo. Di ichër kjok ëre kjing go, nopga, öng, äya kjloshko so, e pjir unkong wlo ame. Di ichër, kjok kjwang jikong pjir wlo ame bakoe. ¹²⁻¹³ Tjlökwo ëre twër bomi kong, öng, äya kjloshko so unkong kong, kjok kjwang jikong kong bakoe. E twër bomi kong, ber ŷyado wlo. Bor donku ëre iër ber pjang kjok dogo. E ber pjang tjlökwo ëre jyäglö. ¹⁴ Pjäng ichër ŷmi wen pjang kjok dogo, ga donku wen pjang ba tjrëkoshko ga ¹⁵ woyoshrër ga tjlökwo tworor bomi kong, öng, äya kjloshko so unkong kong ga shunyo ichër tjwe e kjoyo kjok pjikklo ame.

¹⁶ Donku wen pjang pjäng tjrëkoshko ga e in, ga tjlökwo tworor nopga unkong kong, öng, äya kjloshko so unkong kong li woyoshrër eshko. ¹⁷ Donku, e ber pjang tjlökwo ëre jyäglö. Ber eni» le.

Noé, ba wapga

¹⁸ Noé wapga opshino kjoyong kësbang roy dwayo li, e Sem, Jafet, Cam. (Cam wa buk kjlara ko Canaán.) ¹⁹ Shji löng kjok kjwang jikong kës ëre beno löng Noé wapga mya li, e tjëyo.

²⁰ Noé beno shäng dwla dgaga. Ga kjillgwo bo dyo dbo ara shärye wlo ga kjillgwo eniyo li dwlayo dgara kjwöbö. Kjillgwo eniyo dgaga bäm li e. ²¹ Pjlara ga kjillgwo bo dyo dbo ara li iara, ga nelötkonoe. Ga shwong skwono beno buk kjwor ba u shäryak öng kwota go li roshko. ²² Eni ga Canaán data Cam, e opzrëno jek ba data u li roshko, ga wlëna, ina buk nelö, kjwor. Eshko ga opshino jek, ga roy lara ba shjiyga kong. ²³ Eni ga Sem, Jafet, e kjinyoklo kjrono kara, iara lok ba dbopdo, ga jëktong kokso lëkong ba data buk lishko, ga kjingara e go.

²⁴ Noé nelö jenoshko ga wolleno. Llëye shäryara ba wa iröng wleniyorë li miydarashko ga ²⁵ tjlë ba kong ga «iBop wa Canaán, e äyoshtër!

iE ber shäng bop shjiyga kjwe parkaga tjwllëk shäng pjir wleniyo!» le.

²⁶ Ga tjlë Jehová kong ga

«Jehová, pja tjwölë kësbange. Pja Sem Sbö.

Canaán, e ber shäng ba parkaga tjlwêk shäng pjir wleniyo ga pjlúe.

²⁷ Sbô, kjok twos tira llêm Jafet kong.

Ba tjëyoga ios ber löng uunkong Sem tjok.

Ga Canaán ios ber shäng ba parkaga tjlwêk shäng pjir wleniyo bakoe» le.

²⁸ Kjok piktong irgo ga Noé lu ño pjloglo sak dbäw pjloglo mya kjingsho sak shkëng (350). ²⁹ E lu ño öötong sak dbäw pjloglo shkaw kjingsho sak shkëngshko (950) ga wolonoe.

10

Noé tjëyo tek beno ba irgo

¹ Sem, Jafet, Cam, e Noé wapga. Ère ba tjëyo tek beno ba irgo li kjibokwoyo. Kjok piktong irgo ga mya jìkong li wapga tjok.

Jafet tjëyo tek beno ba irgo

² Jafet, e wapga domerga ko eni: Gómer, Magog, Maday, Javán, Tubal, Mésec, Tirás.

³ Gómer, e wapga domerga ko eni: Asquenaz, Rifat, Togarma.

⁴ Javán, e wapga domerga ko eni: Elisá, Tarsis, Quitín, Dodanín.

⁵ Ère Jafet tjëyo tek beno ba irgo. Ga beno to löng dlung kjako. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baíya kjing go, ba tjlökwô baíya tjok.

Cam tjëyo tek beno ba irgo

⁶ Cam, e wapga domerga ko eni: Cus, Misrayín, Fut, Canaán.

⁷ Cus, e wapga domerga ko eni: Seba, Javilá, Sabtá, Ragama, Sabteca.

Ragama, e wapga domerga ko eni: Sabá, Dedán.

⁸ Cus, e wa buk kjlara domer obi ko Nimrod. E èngkjwaga dbo ara wleniyo. ⁹ Kjimtara Jehováre kjíshko ga e wlo pjlúe. E kjíshko ga oba tjlê ga «Kjwe kjimtara Jehováre kjíshko ga kjwe wlo pjlú, Nimrod í dik» lëba eni.

¹⁰ Kjok tjeng pkëng (4) ko Babel, Érec, Acad, Calné. Pkëng jìkong, e Sinar kjokyo oblê oblê. Kjrina kjrina kjëryo sháryak ak go pjribri kjókshko. Kjok eshko sopga ichaga Nimroddé bäm go. ¹¹ E irgo ga opshino jek shäng Asiria kjokyo lëkong. Eshko ga kjok shto oblê oblê u ywara kjwöböso. Kjok kjrina kjrina kjëryo sháryak ak go pjribri kjókshko. Kjok, e ko Ninive, Rejobot Ir, Cala, ¹² Resén. Resén, e kjokyo kësbange. E ber buk Ninive kjokyo, Cala kjokyo, e tjërêko.

¹³ Misrayín, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyo kop ara. E Lud tjëyo, Anam tjëyo, Lehab tjëyo, Naftu tjëyo, ¹⁴ Patrus tjëyo, Caslu tjëyo, Caftor tjëyo. Filisteoga, e Caftor tjëyo obi.

¹⁵ Canaán, ba wa domer bäm ñyo li ko Sidón. E irgo ga wa buk kjlara domer

obi ko Het. ¹⁶ Canaán, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyo kop ara. E Jebús sopga, amorreoga, gergeseoga, ¹⁷ heveoga, araceoga, sineoga, ¹⁸ Arvad sopga, zemareoga, jamatitaga. E irgo ga Canaán so tjëyoga shdöktonge. ¹⁹ Ba kjok, e ber buk Guerar kjokyo, Sidón kjokyo, e dwayo äar jong Gaza kjokyo go. Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, Admá kjokyo, Zeboyín kjokyo, e shwo lëkong äar jong Lasa kjokyo go.

²⁰ Ère Cam tjëyo tek beno ba irgo. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baíya kjing go, ba tjlökwô baíya tjok.

Sem tjëyo tek beno ba irgo

²¹ Jafet shjiy Sem,* e wapga tjeng bakoe. Èbertjëyo tek beno ba irgo li, e beno löng Sem tjëyo.

²² Sem, e wapga domerga ko eni: Elam, Asur, Arfaxad, Lud, Aram.

²³ Aram, e wapga domerga ko eni: Uz, Hul, Guéter, Mas.

²⁴ Arfaxad, e wa buk kjlara domer ko Selaj. Selaj, e wa buk kjlara domer ko Éber. ²⁵ Éber, e wapga domerga do pjök, kjlara koiara Péleg,† eshko dbaryo ga nopga shdöktong beno tjeng dboy dboy kjíshko. Péleg, e lëng ko Joctán.

²⁶ Joctán, e wapga domerga ko eni: Almodad, Sélef, Jazar Mávét, Yeraj, ²⁷ Hadorán, Uzal, Diclá, ²⁸ Obal, Abimael, Sabá, ²⁹ Ofir, Javilá, Jobab. Epga uunkong Joctán wapga. ³⁰ Ba kjok, e beno buk Mesá kjokyo dwayo äar jong Sefar kjokyo go. Sefar, e ber buk dlup lok dlo wen tèm shwo lëkong tjërêko.

³¹ Ère Sem tjëyo tek beno ba irgo. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baíya kjing go, ba tjlökwô baíya tjok.

³² Tjëyoga uunkong ère, e Noé wapga tjëyoga. Tjëyo kjrina kjrina tak beno lok kjibokwo ère go ba kjökëso tjok, ba kjok baíya tjok bakoe. Klung piktong irgo ga epga shdöktong beno löng kjone pogo. Eeri ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jìkong, e Noé wapga tjëyoga.

11

Babel kjokyo

¹ Dbar eshköshko ga nopga uunkong tjlê tjlökwô kjwaraso. ² Opshino jek löng dlo wen tèm shwo lëkong dwayo ga jek öötong löng Sinar kjokyo kjing goshko ga sdm wlëna buk kjrina, ga beno löng eshko. ³⁻⁴ Pjlara ga tjlê èng kong ga «Shji Klung shosho sháryé, piy iök go ber kjang ak dik wlo, u sháryéy e go wlo, ak áska. Sho smoy èng go ga smökklo dishäng kjoyo, gueniyo sho sí go,

* **10:21** Hebreo tjlökwô ère llê loklo miydëy yötso llëme. E Jafet shji Sem loklo, llêm ga Sem shjiy Jafet loklo. Kjone dey miydëy yötso llëme. † **10:25** Hebreo tjlökwô Péleg, e shdök loklo.

ak smokklo sho áska. E go ga kjweri shji u ywë kjwöböso, kjëryo shäryëy ak go pjiribri kjókshko. Ga u shäryëy klung akyo go, e shäryëy jem áar jong kjok dogo. E go ga shji shdär llëm, gueniyo shji roy shdär ber kjok kjwang jikong. Eni ga shji ber tjwlö ara» le.

⁵ Gueniyo ga nopga löng u ywë kjwöböso, kjëryo shäryak ak go pjiribri kjókshko, ga löng u shäryë klung akyo go jem jong kjok dogo lëshko ga Jehovah ter öör eshko ba pak li ik. ⁶ Eshko ga wotjlik ga «Nopga kjwe tjëyo kjirinaso, tjlökwö jong kjwaraso bakoe. Eni ga llëye shärye woydë kës li, e slongga ërë llëme. ⁷ Shji to jer ba tjlökwö kjlopstwë, tjlä ber löng oblë oblë wlo, tjlä ga llë layde ëng kong li miyde llëm wlo. Shäryëy eni dey» le.

⁸ Nopga iara Jehovahë beno tjeng dboy dboy kjok shto oblë oblë eni. Ga ba pak shärye löng li rayarae. ⁹ Kjok eshko ga tjlökwö kjlopswana Jehovahë beno wëllë llëmshko ga nopga shdöktong to beno löng dboy dboy kjok kjwang jikong. E kjishko ga kjok ëre kowëba Babel.*

Sem tjëyo tek beno ba irgo

¹⁰ Ère Sem tjëyo tek beno ba irgo. Kjok piktong irgo ga öötong lu pjloglo pjök ga Sem, e lu pjloglo sak dbäwshko (100) ga wa buk kjlara domer ko Arfaxad. ¹¹ E irgo ga lu ñno sak dbäw pjloglo shkëng (500) obi, ga wapga weno obi.

¹² Arfaxad, e lu pjloglo sak mya kjingsho shkëngshko (35) ga wa buk kjlara domer ko Selaj. ¹³ E irgo ga lu ñno sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho mya (403) obi, ga wapga weno obi.

¹⁴ Selaj, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlara domer ko Éber. ¹⁵ E irgo ga lu ñno sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho mya (403) obi, ga wapga weno obi.

¹⁶ Éber, e lu pjloglo sak mya kjingsho pkëngshko (34) ga wa buk kjlara domer ko Péleg. ¹⁷ E irgo ga lu ñno sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho sak mya (430) obi, ga wapga weno obi.

¹⁸ Péleg, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlara domer ko Reú. ¹⁹ E irgo ga lu ñno sak dbäw pjloglo pjök kjingsho shkaw (209) obi, ga wapga weno obi.

²⁰ Reú, e lu pjloglo sak mya kjingsho pjökshko (32) ga wa buk kjlara domer ko Serug. ²¹ E irgo ga lu ñno sak dbäw pjloglo pjök kjingsho kjäk (207) obi, ga wapga weno obi.

²² Serug, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlara domer ko Najor. ²³ E irgo ga lu ñno sak dbäw pjloglo pjök (200) obi, ga wapga weno obi.

²⁴ Najor, e lu pjloglo sak pjök kjingsho shkawshko (29) ga wa buk kjlara domer ko

Taré. ²⁵ E irgo ga lu ñno sak dbäw kjingsho sak kjwara kjingsho shkaw (119) obi, ga wapga weno obi.

²⁶ Taré, e lu pjloglo sak kjäkshko (70) ga wapga tjeng domerga ko Abram, Najor, Jarán.

Taré tjëyo tek beno ba irgo

²⁷ Ère Taré tjëyo tek beno ba irgo. Ba wapga ko Abram, Najor, Jarán. Jarán, e wa kjlara ko Lot. ²⁸ Jarán li wolono buk Caldea so kjokyo ko Ur, e weno buksško. Wolonoshko ga ba data sök sé obi.

²⁹ Walë shäng kjlara ko Saray. Abram, e orkwosmono ba tjok. Jarán, e wapga walëga ko Milca, Iscá. Najor, e orkwosmono Milca tjok. ³⁰ Saray, e wapga llëm, e kjrong kjishko.

³¹ Taré wlo opshino Caldea so kjokyo ko Ur dwayo, jongya jong Canaán kjokyo wlo. Ga ba wa Abram, e söra jek Abram boy Saray tjok, ba tjër Lot tjok bakoe. Gueniyo ga öötong löng Jarán kjokyo ga beno löng eshko. ³² Kjok eshko ga Taré lu ñno öötong sak dbäw pjloglo pjök kjingsho shkëngshko (205) ga wolonoe.

12

Abram ichara Sbörë to Canaán kjokyo

¹ Pjlara ga Jehovahä tjlä Abram kong ga «Bop kjok, bop tjëyo, bop pjeyoga, e rayos ber uunkong, ga pja nom jek kjokyo kjone pin bop kong lishko. ² Eshko ga bop tjëyo tek ber bop irgo li, e iër ber shdär träk llëm, ber tjëyo kësbang wlo. Pja kjimtër, pja ber tjwlö ara wlo. Eni ga nopga uunkong kjimtër bebi.

³ Èye wotjlik pjlu bop kong ga tja wotjlik pjlu ba kong bebi. Èye wotjlik owa bop kong ga tja wotjlik owa ba kong bebi bakoe. Bop kjishko ga tjëyoga löng kjok ëre kjing go kjimtër uunkong» le.

⁴ Kuya ga toe. Abram lu pjloglo sak kjäk kjingsho shkëngshko (75) ga opshino Jarán kjokyo dwayo. ⁵ Ba boy Saray, ba shtop Lot, ba llëbo uunkong, ba parkagaga löng ba tjok, e söra jek uunkong Canaán kjokyo. Öötong löng eshko ga ⁶ jëktong ara ga öötong löng Moré kjokyo, kjor jong kjlara kësbanglishko, Siquén kjokyo ber buk soshko. Eshkoshko ga Canaán sogpa löng eshko obi. ⁷ Eshko ga Jehovahä weno shäng Abram kong, ga tjlä ba kong ga «Kjok ëre twër ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong» le.

Jehová weno shäng ba kong eshko kjishko ga akkwo tóna dluw ëng kjing go kjókshko, Jehovahä poshrëkklo. ⁸ Pjir ga jëk öötong löng dlup shwo lëkong, Betel kjokyo ber buk soshko. Eshko ga ba u shäryak öng kwota go söya jek ba tjok li iara jong Betel kjokyo, Hai kjokyo, e tjërko. Eshko ga akkwo tóna dluw ëng kjing go kjókshko, Jehovahä poshrëkklo

* 11:9 Hebreo tjlökwö Babel, e tjlökwö wëllë llëm Ioklo.

obi. Sháryara pjir ga syöshtono Jehová kong eshko. ⁹ E irgo ga jek löng shtor shtor; irbo jek jong äär Néguev kjokyo shwo lëkong.

Abram öör Egipto kjokyo

¹⁰ Eshko ga öötong löng lishko ga pjli shrono arae. E kjíshko ga Abram wlo opshino to lok ey dwayo, jongya jong Egipto kjokyo, ber löng eshko dbar kjwöbö wlo. ¹¹ Jek löng ääto Egipto kjokyo ga Abram tjlë ba boy kong ga «Miydër pjlu ga pja wolësowa. ¹² Pja iya Egipto sopgaré ga pja bor boy le, ga tja zröya lok bop kjíshko, pja ber ba kong wlo dani. ¹³ E kjíshko ga tja zröya lok bop kjíshko llëm wlo ga pja bor dor lëp ba kong eni» le.

¹⁴ Eni ga öötong löng Egipto kjokyo ga kjok eshko sopga tjlë èng kong ga «Ba boy kjwe wolësowa» le. ¹⁵ Egipto so pjluo parkagaga omíno lok bakoe. Ga tjlë ba pjluo kong ga «Walë shrono shäng kjlara wolësowa» le, ga Saray li söra lok jekdo pjlu ushko.

¹⁶ Eni ga Saray kjíshko ga Abram wlojrrara, dara lok pjlué. Sëna öng kës-kës chila, ga parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo twara ba kong bakoe. ¹⁷ Gueniyo ga Saray kjíshko ga pjlu li shduna Jehová-ré, ba pjeyoga uunkong tjok, swlo ichara träk llëm ba ushko. ¹⁸ E kjíshko ga Abram rokara pjlu liré tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «¿Pja llëbo sháryono bor kong kjweni ega? ¿Walë ère bor boy?» lorop bor kong llëm ega? ¹⁹ «Kjwe bor dor» lorop bor kong kuzong ga sirashko ga kjwe kjwe kjroror bor boy. Bop boy shäng ère. ¡Sös bop tjok, ga pjây nomo!» le. ²⁰ Eni ga ba parkagaga ichara Abram ichë jek Egipto kjokyo dwayo, ba boy, ba llëbo uunkong tjok.

13

Abram, Lot, e opkiono lok dboy dboye

¹ Abram opshino to Egipto kjokyo dwayoshko ga jek öötong shäng Néguev kjokyo, ba boy, ba shtop Lot, ba llëbo tjeng kës li tjok. ² Eshko ga Abram dbur sho shöyöör ara, dbur sho pjluublún ara, öng ara bakoe. ³⁻⁴ E irgo ga jek löng shtor shtor, irbo jek jong äär Betel kjokyo shwo lëkong. Dëna sök lishko ga akkwo tóna dlwuw èng kjing go kjókshko, Jehová poshrëkklo. Kjok eshko, e buk Betel kjokyo, Hai kjokyo, e tjrëko. Öötong löng eshko iröng obi ga syöshtono Jehová kong obi.

⁵ Eshko ga Abram shtop Lot, e öng ara, parkaga ara, ba kjokwa dik. ⁶ Ba kjok löng lishko ga öng ara anmoyö kjíshko ga ba öng dli pjiténge. E kjíshko ga ber löng eshko uunkong ga äe. ⁷ Dli ara llëm kjíshko ga Abram öng dagaga èngkjwë lok ara Lot i tjok. Eshko dbaryo ga Canaán sopga, ferezeoga, e löng eshko obi.

⁸ Eni ga pjlara ga Abram tjlë Lot kong ga «Shji epenga döe. E kjíshko ga shji iirkë èng tjok kar kar ga äe. Bi parkagaga èngkjwë èng tjok ga ä bakoe. ⁹ Rokër bop kong sira ga pja opkjos ber sök dboye. Kjok ère izong. Woydëp kjone dey ga kjrozong. Pja jek milëkong ga tja jek këlë. Pja jek këlëkong ga tja jek milë» le.

¹⁰ Kuya ga iya Jordán sdamyo kjok kjwang jikong. İna ga Jordán diyo kjwo kar kar äär jong Zoar kjokyo go, e diyo bayo ara, so kjok sháryara Jehová-ré Adán kong li kjoyo, so Egipto kjokyo kjoyo bakoe. (Eshko ga Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e pjijde Jehová-ré llëm obi.) ¹¹⁻¹³ Eni ga kjok kjrara Jordán sdamyo shwo lëkong, ga to jek dlo wen tëm shwo lëkong, öötong sök eshko, Sodoma kjokyo ber buk soshko. (Sodoma sopga, e wotjlik owa erä. Llëbo owa sháryara lok ara Jehová bokso.) Abramda beno sök Canaán kjokyo. Abram, Lot, e opkiono lok dboy dboy eni.

¹⁴ Lot to irgo ga Jehová tjlë Abram kong ga «Kjok is yötso llaw pogo. ¹⁵ Pja bokkwo dbo äär kjone lishko ga kjok, e twër uunkong ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong, ber homi kong İyado wlo. ¹⁶ Bop tjëyo li iër shdär lok träk llëm, shtëy ga äär llëm, klung pjlungyo wleni. ¹⁷ İeni ga pja jëkzong! Kjok is kjwang jikong, e twër ber bop kong kjíshko» le.

¹⁸ E irgo ga posharyono ga toe. Domer sök kjlara ko Mamré. E kjor kës-kës lok arae. Kjok eshko ga Hebrón kjokyo ber buk soshko. Abram wlo öötong löng eshko ga akkwo tóna Abramdë dlwuw èng kjing go kjókshko, Jehová poshrëkklo.

14

Lot wlikara Abramdë

¹⁻² Eshkoshko ga pjluuga doglo pkëng (4), e èngkjwono pjluuga doglo shkëng (5) tjok. Pjluuga doglo pkëng (4) li, e Sinar so pjluo ko Amrafel, Elasar so pjluo ko Arioc, Elam so pjluo ko Quedorlaómer, Goyim so pjluo ko Tidal. Pjluuga doglo shkëng (5) li, e Sodoma so pjluo ko Bera, Gomorra so pjluo ko Birsá, Admá so pjluo ko Sinab, Zeboyin so pjluo ko Semeber, Bela so pjluo. (Bela kjokyo, e ko Zoar kjokyo bakoe.) ³⁻⁴ Eshko dbaryo ga pjluuga doglo shkëng (5) li ichaga Pjlu Quedorlaómer liré sök lu sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Gueniyo öötong luyo sak kjwara kjingsho myashko (13) ga epga wotjlıno èngkjwë ba tjok. Eni ga shkëng (5) jikong li èng tóno lok, ga ba èngkjwagaga söra jek lok Sidin sdamyo, Di Bäng Buk Kësbang Dlek lishko.

⁵ Öötong lu pjlara obi ga Pjlu Quedorlaómer jongya jong eshko, pjluuga löng ba shwo lëkong li tjok, èngkjwë wlo. Jek löng

eshko wopro ga refaitaga zana lok Astarot Carnayin kjokyo, zuzitaga zana lok Jam kjokyo, emitaga zana lok Save Quiriatayin kjokyo. ⁶ Horeoga zana lok Seir kjokyo dlup shwo lëkong, irpjana lok äär löng Parán kjokyo. E ber buk kjok dogro no llëmskho li worbo go. ⁷ Tek iröng shrono löng Enmispát kjokyo, e ko Cades kjokyo bakoe. Eshko ga Amalec tjëyoga zana lok pjire. Amorreoga löng Jazezón Tamar kjokyo li zana lok pjir bakoe.

⁸⁻⁹ Epga zana lok pjir irgo ga jek öötong löng Sidín sdamyó shara. Eshko ga pjilupga doglo pkéng (4) li éngkjwono pjilupga doglo shkëng (5) li tjok. ¹⁰ Sidín sdamyó lishko ga pjilëgwó lok trák llëm, roshko di shäng sho sí tjeng tjunge. Eni ga Sodoma so pjluoyó, Gomorra so pjluoyó, e tök le lokshko ga lono jer lok pjilëgwó li roshko. Eshko ga pjilupga zana lok pjir doglo mya obi li, e töktong jem lok dlup shwo lëkong.

¹¹ Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo ga dli llë, llëbo tjeng kës tjwló tjok li, e söra lok pjilupga ba kjangyoga lirë drete. ¹² Abram shtop Lot, e sök Sodoma kjokyo kuzong ga shara lok, söra to ba llëbo tjeng kës li tjok bakoe. ¹³ Gueniyo ga no töktong kjlara, ga Lot roy söra jek öötong Abram, hebreo li kong.

Eshkoshko ga Abram sök Mamré kjor kësks lok lishko. Mamré, e amorreo. E lënga tjeng do pjök, kjlara ko Escol, kjlara ko Aner. Pjlara ga domerga doglo mya li tjlökwo lono éng kong Abram tjok. Tjlëno éng kong jlökoyo ga «Oba éngkjwë woydë bi tjok wleni ga shji éng wlikë shara» lara eni.

¹⁴ Eni ga roy kura Abramdë ga ba shtop söra ba toe. Eshko ga Abram éngkjwagaga tjeng doglo sak dbäw pjloglo mya kjingsho sak kjwara kjingsho kjwong (318). Epga kuno jem löng uunkong ba tjok. Eni ga söra jek pjilupga pkéng (4) li irpjang, äär jong Dan tjëyoga kjokyo. ¹⁵ E shkëyo ga ba éngkjwagaga li shdöra beno tjeng dboy dboy, ga pjilupga li kopjrina lok pjirbrie. Eshko ga popdara, irpjana lok öötong löng Hobá kjokyo, e Damasco kjokyo pjlor kalëkong. ¹⁶ Eni ga llëbo kjrara, söra tjeng ba tjok li döra Abramdë ba shjiryo drete. Ba shtop Lot, ba llëbo, ba walëga, ba nopga uunkong, e döra eni.

Melquisedec tjlökwo lono beno pjli Abram kong

¹⁷ Quedorlaómer, pjilupga löng ba shwo lëkong li, e zana pjir ga Abram bojono tek iröng obi. Öötong shäng Save sdamyó ga Sodoma so pjluoyó opshino jek ba wlokjрэ irbo. ¹⁸ Domer shäng kjlara ko Melquisedec. E Salem so pjluoyó. E omwlokjrono bakoe. E syóshtaga Sbó Tjwló Kësbangyo kong ba pjeyoga kjishko. Eshko ga pjlung shosho suk pjir shira, twara Abram kong, kjillgwo bo

dyo dbo ara tjok. ¹⁹ Ga tjlëno beno pjli ba kong. Tjlë ga

«Pja kjimte Sbó Tjwló Kësbangyorë ara.

E kjok uunkong shäryaga.

²⁰ Pja kjimta,

bop moskwoga iara beno tjeng bop wloshko,

ga zanop song erä.

E kjishko ga e poshrëy kësbang ýyado» le.

Eni ga llëbo wleni Abramdë (k) li shtara äär ba sakyó (10) go, ba sakyó (10) go, shira kjrina kjrina, ga twara beno Melquisedec kong.

²¹ E irgo ga Sodoma so pjluoyó tjilë Abram kong ga «llëbo uunkong dörop kjwe ber tjeng bop kong ga pjli, gueniyo bor nopga kjwera twos bor kong iröng obi» le.

²² Kuya ga tjilë ba kong ga «Tja tjilëno Jehová kong jlökoyo. E Sbó Tjwló Kësbangyo. E kjok uunkong shäryaga. ²³ Loror ba kong jlökoyo ga llëye bopoya kjrër llëm, trer kjwara llëm, drepkwota pjrikklo pjlara llëm bakoe. Eni ga llono ga tja llëbo ara wleni ga twaga pjarë bor kong lëp ga äe. ²⁴ Llëye woydër ber bor kong llëm, dli uara bor nopgarë li döe. Gueniyo ga domerga bor yorkaga Aner, Escol, Mamré, kjwepga wle kongda llëbo twos kjrina kjrina» le.

15

Jehová tjlökwo twono Abram kong, beno ýyado wlo

¹ E irgo ga Jehová weno shäng Abram kong yoshko wleni, ga tjilë ba kong ga «Abram, llëye bangkjрэ llëme. Tja bop wlikaga. Llono ga pja iër ber tjwló ara. E kjishko ga llëye bangkjрэ llëme» le.

²⁻³ Kuya ga tjilë ba kong ga «Jehová, llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjli. ¿Tja ber tjwló ara llëno? Miydëp tjlor ga tja wapga drete. Tja kong wapga tworop llëme. E kjishko ga tja wolonoshko ga bor llëbo uunkong ber bor parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo ko Eliezer kong. E bor pjeyo llëm, e Damasco so» le.

⁴ Kuya ga tjilë ba kong ga «Bop llëbo uunkong ber ba kong llëm, e ber bop wa domer onmo li kong» le. ⁵ Eshko ga Abram söra jek kjoko, ga tjilë ba kong obi ga «Kjok dogo is yótsó. Dbala shtozong, shtëp ga pjliure ip wlo. Bop tjëyo tek ber bop irgo li ber trák llëm kjweni bakoe» le.

⁶ Kuya ga tjlökwo kjrara, ga mär beno shäng ba go. E kjishko ga iara Jehováre beno pjlo bek ba bokso. ⁷ Ga tjilë ba kong ga «Jehová li tja. Pja shiror tek Caldea so kjokyo ko Ur li dwayo, kjok ère twër ber bop kong wlo, kjok ère twër ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong wlo bakoe» le.

⁸ Kuya ga tjilë ba kong ga «Tjlapga Jehová, ¿kjok ère ber bor kong jlökoyo miydër sorë?»

⁹ «Öng tek sös bor kong kop eni: sögla popga wapga llëm obi wleniyo kjlara, shwling ushko so popga kjlara, öng wlëp ushko so wlënggla kjlara, mya jikong mikbo lu pjloglo mya döe. Dunggwo tek sös kjwo pjok oblë oblë bako, kjwara kësbang wleniyo, kjwara chirawa wleniyo» le ba kong.

¹⁰ Kuya ga llëbo rokara li söra uunkong Jehová kong. E irgo ga zröra, sho shora wok, ga iara tjeng ëng gomyo. Dunggwora shora llëme. ¹¹ Ba öng sho shora, iara tjeng lishko ga lä tjeve lok träk llëm ba kjing go, gueniyo shgawe Abramdë shäng eshko. ¹² Kjek ro zar wleni ga Abram sjeno, opbuno, ga pono rong anmoyö. Buk pëshko ga İya yoshko go ga kjok ro beno yët, ga bangkjirara ara.

¹³⁻¹⁵ Eshko ga Jehová tjlë ba kong ga «Pja äär tjlablashko, ga pja wolon döroshko ga pja sök wlëp İyado. Gueniyo ga lër bop kong jlökoyo ga bop tjëyo tek ber bop irgo li äär löng kjok shto oblë. Eshko ga ber löng parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, ga bokrotkëba, ga opshik ga ä, äär jong lu pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng (400). Gueniyo ba bokrotkagaga li, e shdungga tjarë. Bop tjëyoga opshik ey dwayoshko ga llëbo tjeng kës li söya lok jek ba tjok pjire. ¹⁶ Eeri ga amorreoga löng kjok ëre kjing go, llëbo owa shärye lok ara, gueniyo llëbo owa shärye löng li äätë ba dbo go llëm obi. E kjëshko ga bop tjëyoga tjeve iröng maling llëme. Lu äär pjloglo sak dbäw pjloglo pkëngshko (400) ga bop tjëyoga tjeve löng kjok ëreshko iröng obi» le.

¹⁷ Kjek ro zoktongshko ga kjok ro beno yët erä. Eshko ga sbi weno pjang kjwara, roshko yö sho tur jonge. Kjek weno pjang bok kjwara dbo go iök pjë jong ri rie. Pjökong jëk lok ba öng sho shora tjeng li tjrëko. ¹⁸ Eshko ga Jehová tjlë Abram kong ga «Tjölökwo twër bop kong, ber İyado wlo. Kjek ëre twër bop tjëyo tek ber bop irgo li kong, tek Egipto diyo dwayo äär jong Eufrates diyo kësbang li go. ¹⁹ Eeri ga kjok ëre, e quenitaga kjokyo, Cenaz tjëyoga kjokyo, cadmoneoga kjokyo, ²⁰ Het tjëyoga kjokyo, ferezeoga kjokyo, refaitaga kjokyo, ²¹ amorreoga kjokyo, Canaán so kjokyo, gergeseoga kjokyo, Jebüs so kjokyo bakoe» le.

16

Agar, ba wa Ismael

¹⁻³ Abram sök Canaán kjokyo lu pjloglo sak kjwarashko (10) ga ba boy Saray wapga llëm obi. Gueniyo ga walë Egipto so shäng kjlara ko Agar, e Saray parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo.

Pjlara ga Saray tjlë ba lanma kong ga «Tja kuzong. Jehová kjëshko ga tja kjrong. E kjëshko ga rokër bop kong ga pja pë Agar tjok. Ba kjëshko ga tja wapga tjok kjwe» le.

Kuya ga «jölö» le ba kong.

Eni ga Agar twara Abram kong, pë ba tjok wlo. ⁴ Eshko ga pono ba tjok, ga beno shäng kjlaraso llëme. Eshko jek lëkong ga ba pjlu Saray bangkjire ame.

⁵ Eni ga Saray tjlë ba lanma kong ga «jBop kjëshko ga tja bangkjire ame! Twak tjarë bop kong, bop boy wlo. Era wloshko döro kjëshko ga wotjlik ga e tjwlö ara, bor kjinmo le. Èye diktong li ë, pjare, de tja miydaga ber Jehovärë» le.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja kuzong. Bop parkaga li shäng bop wloshko. Llëye shäryëp woydë ba tjok li miydaga ber pjarë» le. Eshko jek lëkong ga Agar bokrotke Saraydë ara.

E kjëshko ga töktong to ey dwayo. ⁷ Jëk shäng kjok dogro no llëmshko ga öötong woshtë sök di bäng buk kjwara li zlong bäng, e buk irbo jek jong äär Sur kjokyo li sor go. Eni ga wlëna Jehová parkaga kjok dogo so lirë* sök eshko. ⁸ Ga tjlë ba kong ga «Agar, ¿pja tek kjone dwayo? ¿Pja to kjone?»

«Tja to shäng bor sogo Saray töywë» le ba kong.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja nom jek bop pjlu Saray ushko iröng obi. Llëye le bop kong li kolozong» le. ¹⁰ Ga tjlë ba kong obi ga

«Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm,
shtëy ga äär llëme.

¹¹ Pja shäng kjlaraso llëme.

Llono ga pja wa buk kjlara domer,

e koiëp Ismael,†

pja woydë ara li miyde Jehovärë pjir kjëshko.

¹² Bop wa, e ber shäng tjëkso llëm,

sëgro äya kjloshko so wleni.

E ber nopga uunkong moskwo.

Èye wotjlik pjlu ba kong llëme.

E ber shäng ëngkjwë ba pjeyoga tjok İyado» le.

¹³ Kuya ga wotjlik ga «Tja İna Sbörë, ga tja sök së obi» le. E kjëshko ga Jehová, e tjlëno ba tjok li kowara Sbö, Bor İga. ¹⁴ E kjëshko ga di bäng buk Cades kjokyo, Béréd kjokyo, e tjrëko li kowëba Sbö Sök İyado, Bor İga li di bäng.

¹⁵ E irgo ga wa buk kjlara domer, ga koiana ba data Abramdë Ismael. ¹⁶ Eshko ga Abram lu pjloglo sak kjwong kjingsho tjer (86).

* 16:7 Jehová parkaga kjok dogo so le li, e Sbö om go layde.

† 16:11 Hebreo tjölökwo Ismael, e kuya Sbörë loklo.

17

Sbô tjlôkwo twono Abraham kong, beno iyado wlo

¹ Abram lu pjlôglo sak shkaw kjingsho shkawshko (99) ga Jehovah weno shâng ba kong, ga tjlê ba kong ga «Tja ère Sbô, llêye shâryër woydê li shâryër ga pjlúe. Tja kolozong. Pja jêk pjlo bek bor bokso bakoe. ² Tjlôkwo twêr bop kong, ber iyado wlo, ga bop tjêyo tek ber bop irgo li iêr ber shdâr trâk llême» le ba kong.

³ Kuya ga kjôk tonô, kujono bokdo kjlay klung go. Eshko ga Sbô tjlê ba kong ga ⁴ «Tjlôkwo twêr bop kong, ber iyado wlo li eni: Pja ber tjêyoga ara data. ⁵ Ga eeri jek lèkong ga pja ko ber Abram* ame. Pja ko ber Abraham† shara, pja ioror beno tjêyoga ara data kjishko. ⁶ Bop tjêyo tek ber bop irgo li iêr ber shdâr trâk llême. E tjrêko pjlungga wen. Epga ber lóng tjêyoga oblê oblêe. ⁷ Tjlôkwo ère twêr bop kong, bop tjêyo tek ber bop irgo li kong bakoe. Tja bop Sbô iyado, tja ber ba Sbô iyado bakoe. ⁸ Pja sôkshko li ko Canaán. Pja kjok ère so llêm, gueniyô kjok buk kês ère twêr ber bop kong iyado wlo, epga kong bakoe. Ga tja ber ba Sbô iyado» le.

⁹ Ga tjlê Abraham kong obi ga «Tjlôkwo twêr bop kong li shâryos eni iyado. Bop tjêyo tek ber bop irgo li omshâryê eni bakoe. ¹⁰ Tjlôkwo twêr bop kong, ber iyado wlo li ber eni: Domerga lóng bomi tjok kjlobi li ber lóng doyo jyâ tak pjire. ¹¹ Eni ga bomi chimkwo dbo kwota zêmi tas, e ber tjlôkwo ère kjroromi jlôkoyo li jyâgîo. ¹²⁻¹³ Eeri jek lèkong ga chidaga domerga wen tjeng bomi tjrêko kjlobi li âar dbar kjwongshko (8) ga doyo jyâ tîmi pjir eni, bomi wapga, bomi parkagaga tjwêlêk lóng pjir wleniyo li wapga bakoe. Bomî parkagaga tjwêlênomi shto oblê so kong li doyo jyâ tîmi pjir bakoe. Pjây domerga doyo jyâ tî uunkong. Ba jyâgîo ère ber pjang bomi sho go iyado, tjlôkwo tworor bomi kong li dik. ¹⁴ Èye doyo jyâ tî llêm ga ber sôk bomi tjok ga âe. Eni wleni ga tjlôkwo tworor bomi kong li shâryara llêm kjishko ga ichozî bomi shwoy dwayo» le.

¹⁵ Eshko ga tjlê ba kong obi ga «Bop boy kjwe ko ber Saray ame. Eeri jek lèkong ga ko ber Sara shara. ¹⁶ Llêbo shâryër ber pjlú ba kong. Bop kong wa twêr kjlara domer ba tjok. Sara, e ber tjêyoga ara mekê. Ba tjêyo tek ber ba irgo li tjrêko pjlungga wen» le.

¹⁷ Kuya ga kjôk tonô, kujono bokdo kjlay klung go, ga jar jonge. Wotjlik sôk ga «¿Domer luyo sak dbâw (100) ga dara sorê? ¿E ga Sara luyo sak shkaw (90) ga wa tjok sorê?» le. ¹⁸ Eni ga tjlê Sbô kong ga «Rokêr

bop kong ga tjlôkwo tworop bor kong li twos Ismael kong dey» le.

¹⁹ Kuya ga tjlê ba kong ga «llême. Loror bop kong ga bop boy Sara, e llono ga wa buk kjlara domer. E koiêp Isaac. Tjlôkwo tworor bop kong, ber iyado wlo li shâryër ber ba kong, ber ba tjêyo tek ber ba irgo li kong bakoe. ²⁰ Pja syôshtë sôk Ismael kjishko li kuror, ga kjimtêr bakoe. Ba tjêyo tek ber ba irgo li iêr ber shdâr trâk llême. Ga iêr ber tjêyo kês bange. E tjrêko pjlungga wen doglo sak kjwara kjingsho pjôk (12). ²¹ Gueniyô ga lu pjlara go ga pjây wa buk kjlara domer ko Isaac. Tjlôkwo tworor bop kong, ber iyado wlo li, e ber ba kong erôe» le.

²² Sbô tjlêno ba kong pjir ga opshino to ey dwayo. ²³⁻²⁷ E dbaryo ga domerga lóng ba ushko li doyo jyâ tara Abrahamdê uunkong, ba wa Ismael, ba parkagaga tjwêlêk lóng pjir wleniyo weno tjeng ba ushko, ba parkagaga tjwêlêna shto oblê li bakoe. Eshko ga Abraham lu pjlôglo sak shkaw kjingsho shkaw (99), ba wa Ismael lu pjlôglo sak kjwara kjingsho mya (13). Domerga li doyo jyâ tara uunkong, lara Sbôrê ba kong sorê li eni.

18

Domerga tjwe lóng doglo mya Abraham pjlok

¹ Dbar kjwara ga Abraham sôk Mamré kjor kês kês lok lishko, ba u zlong bâng. Eni ga dlo dluw wleni ga Jehovah weno shâng ba kong. ² Iya jekdo ga domerga bê lóng ba zlong bâng doglo mya. Sôk li kojono maling ba wlokrê, ga kjôk tonô, kujono bokdo kjlay klung go, ³ ga tjlê ba kong ga «Tjlapgaga, rokêr bomi kong sira ga pjây brik maling llême. ⁴ Kumî ga pjlú wleni ga tja di rokê bomi kong, pjây dre shkwê e go wlo. Pjir ga pjây woshtë wop tjok kjor ère dorko. ⁵ Pjây lóng tôshko. Pjây brikdê llêm obi ga pjây sên, pjây jêk ga dbo tjok wlo. Pjây shrono bor ik kjishko ga tja wopjlúe. Bor u ère bomipjôy bebi» le.

Kuya lok ga «Pjlúe» le lok ba kong.

⁶ Eni ga Abraham oprzêno jek ba u roy, ga tjlê Sara kong ga «Pjlung sho kjros bayo eeje. Sho llrus, ga suzong. ¡shâryos malinge!» le. ⁷ Lara eni ga opshino ey dwayo, ga jek ôotong shâng ba sôgla tjeng lishko, shara kjlara pjlú wleniyo, twara ba parkaga kong, poshâryê jekdo wlo. ⁸ Eni ga dli li poshâryara pjir ga sôra, twara Abrahamdê ba kong lok, ue lok wlo. Ông nâ dyo, ông nâ dyo shor, e twara ba kong lok bakoe. Iê lóng kjor dorko wopro ga e shâng ba dê.

⁹ Iono lok pjir ga tjlê lok ba kong ga «¿Bop boy Sara kwonllo?»

* 17:5 Hebreo tjlôkwo Abram, e data tjwêlô ara loklo. † 17:5 Hebreo tjlôkwo Abraham, e tjêyoga ara data loklo.

«Shäng kjweshko, kjër roy» le ba kong.

¹⁰⁻¹³ Domerga doglo mya li, kjlara, e Jehová. Tjlë Abraham kong ga «Lu pjlara go ga pja in tjwe obi. Eshko ga bop boy Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän» le.

Kura Sararë kjër pjlor go, ba lanma kokso lëkong. Eshko dbaryo ga Abraham tjabla, Sara bakoe. Ga Sara, ba dbar mokyo ïya ame. E kjishko ga jar jong, ga wotjlik ga «Tja tjablae. Bor lanma tjabla bakoe. ¿Tja wa tjok sorë?» le.

Jar shäng li kuya Jehovárë ga tjlë Abraham kong ga «¿Sara jar ega? ¿Tjabla kjishko ga wa tjok ga äe lere? ¹⁴ ¿Llëbo kjang, shäryako llëm Jehová kong tjokde? Lu pjlara go ga pja in tjwe obi. Eshko ga Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän» le.

¹⁵ Kuya Sararë ga bangkjrara ara, ga tjlë ga «Tja jatong llëme» le.

«Miydër pjir ga pja jatong» le Jehovárë ba kong.

Abraham lano Jehová tjok Sodoma kjokyo kjishko

¹⁶ Iono lok pjir ga irbo shano to Sodoma kjokyo, ga wlobyara Abrahamdë irbo. ¹⁷⁻¹⁸ Eshko ga Jehová wotjlik ga «Abraham ber tjëyo kësang, dbo ara data. Tja tjlëno ba kong jlökoyo ga ba kjishko ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jlkong li kjimtër. E kjishko ga llëye shäryër li lër ba kong dey. ¹⁹ E kjrator nopga uunkong tjrëko, ba tjëyo tek ber ba irgo li pïya bor kolë wlo, jëk löng bëy wlo. Eni ga llëye loror li shäryër uunkong. Kjrator parkë shäng bor tjok e kjishko» le.

²⁰ Eni ga Jehová tjlë ba kong ga «Sodoma soppa, Gomorra soppa, e roy owa. Kur ga llëbo shärye löng owa li, e kësang anmoyö. ²¹ E kjishko ga tja jongya eshko roy kuror owa li jlöre ik wlo. Eni llëm wleni ga miydër eshko» le.

²² Eshko ga domerga do pjök ba pjloga li jer Sodoma kjokyo, gueniyo Jehová beno shäng Abraham tjok obi. ²³ Wop tjok ga Abraham tjlë ba kong ga «¿Nopga owa li tjrëko nopga pjlo bek tjok wleni ga pjip uunkongde? ²⁴ ¿Kjok eshko nopga kjwe löng pjlo bek sak shkëng (50) wleni ga pjip jek enire? ¿Zröp nopga owa löng li tjokde? ²⁵ Nopga pjlo bek shdun nopga owa li tjok ga äe. Nopga pjlo bek llgwep nopga owa li dik ga äe. Rokër bop kong sira ga shäryëp eni llëme. Pja nopga löng kjok ère kjing go li llgwega. Miydër ga pja kjok llgwek beke» le.

²⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sodoma soppa wlenor pjlo bek löng sak shkëng (50) wleni ga eppa kjishko ga shdun llëme» le ba kong.

²⁷ Eshko ga tjlë ba kong obi ga «Tja jnep kësang, pja bangkjrër llëm wleni. Pja Sbö, tja domer. Tja domer song, tjwöl llëme. ²⁸ Kjwe shkëng (5) obi äär sak shkëng (50)

wlo. ¿Shkëng (5) kjishko ga kjok pjip jek enire?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Wlënor pjlo bek löng sak pkëng kjingsho shkëng (45) wleni ga shdun llëme» le.

²⁹ Eshko ga tjlë obi ga «Wlëp tjeng sak pkëng (40) erö dikjoyoe» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eppa sak pkëng (40) li kjishko ga shdun llëme» le.

³⁰ Eshko ga tjlë ga «Rokër jek bop kong obi ga pja iirkë bor kong llëm, rokër bop kong ara li kjishko. ¿Wlënop tjeng sak mya (30) erö wleni ga llëye shäryëp?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eppa sak mya (30) li kjishko ga shdun llëme» le.

³¹ Eshko ga tjlë obi ga «Tjlapga, pja bangkjrër llëm wleni. ¿Wlënop pjlo bek löng sak pjök (20) erö wleni ga llëye shäryëp?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eppa sak pjök (20) li kjishko ga shdun llëme» le.

³² Eshko ga tjlë pjlara obi ga «Tjlapga, pja iirkë bor kong llëme. Kjakrokër bop kong pjir ère döe. Pja barwër ame. ¿Wlënop tjeng sak kjwara (10) wleni ga llëye shäryëp?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eppa sak kjwara (10) li kjishko ga shdun llëme» le ba kong.

³³ Jehová tjlëno ba kong pjir ga to ey dwayo, ga Abraham jek ba ushko iröng obi.

19

Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e pjira Jehovárë

¹ Kjok ro zar jekshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so do pjök li jek öotong löng Sodoma kjokyo. Ga opzrëno jek kjok li roshkoshko ga Lot sök eshko. ïya sök ga kojono ba wlojkrë, ga kjök tonu, kujono bokdo kjlay klung go, ² ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, rokër bomi kong sira ga pjäy ber löng bor ushko shkër kjwara. Bor u, e bomipjöy bebi. Eshko ga pjäy dre shkwë ga pjläe. Pjäy brik bong, kjok shröngto jä» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Llëme. Tjawa ber löng kjoko dey» le.

³ Gueniyo «Shji to ushko» le ba kong kjër kjishko ga to jek lok ba tjok ushko. Öotong löng eshko ga sëna dli owa llëm, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uuklo tjok llëm bako, ga uara lok.

⁴ Löng poydë llëm obishko ga domerga Sodoma so öotong löng eshko uunkong, kësks chila, ga Lot u kopjrina lok pjiribrie. ⁵ Eshko ga öö le lok Lot kong, tjlë ga «¿Domerga tjwe löng luna bop ushko yë kwonllo? ¿Shis borwa kong kjoko! ¿Tjawa pë woydë ba tjok!» le.

⁶ Kuya Lotdë ga opshino jek kjoko, lan ba tjok wlo, ga u bäng bängzara tuk, ba kokso lëkong. ⁷ Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong ga llëbo owa shäryëmi

eni llême. ⁸ Tja wapga walêga tjeng do pjök, domerga miydoydê llêm obi. Epga twotê borni kong dey. Llêye shäryëmi woýdê ba tjok li miydağa ber pjäydê. Gueniyo rokêr borni kong sira ga domerga lêmi li maga tjarê kjishko ga kong llêye owa shäryëmi llême» le.

⁹ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «iPja opkjös ëre dwayo! Pja na so llême. Tjawa ichêp woýdê kuzong ga pja kong llêbo owa shäryërwa, llêbo owa shäryërwa ba kong lok li kjinm» le lok ba kong eni, ga jek ri ri ba kjang go, u bäng li ðloya wlo.

¹⁰ Gueniyo ga Lot wlikara domerga löng ba u roshko lirê, shira jek u roy, ga u bäng bängzara tuke. ¹¹ Eshko ga domerga löng kjoko li iara lok uunkong beno löng kjok igô llême. Eni ga u bäng wlêya lok ga drete.

¹²⁻¹³ Eshko ga domerga do pjök li tjlê Lot kong ga «Sodoma sopga ëre llêbo shäryê löng owa anmoyô, ga roy öötong Jehovah sôk kjok dogo li kong. E kjishko ga tjawa ichara kjok ëre pjik. Pja opshis na dwayo, pja nom pjolae. Pja pjeyo oblê na tjok ga jek sôs bop tjok uunkong, bop wapga, bop kwosga, bop pjeyo oblê tjeng kjok ëreshko bako, kjok ëre pjirwa kjishko» le.

¹⁴ Eni ga Lot opshino jek ba kwosga ïni rokê, tjlê ba kong ga «Kjok ëre pjia Jehovahê. E kjishko ga pjây wlêp llême. Pjây tökzong pjolae» le.

Gueniyo tjlökwo kjarara lok llême. Wotjlik lok ga «Shäng tjötoro» le.

¹⁵ Wêshko kjok shröngto ga Sbô parkagaga kjok dogo so li tjlê Lot kong ga «Pja kojös maling, bop boy, bop wapga walêga do pjök, e jek sôs bop tjok. Llêm ga kjok ëre shdunwashko ga pjây wolon jek kjok ëre sopga tjok» le.

¹⁶ Gueniyo ga Lot wor kuzong ga shara lok ba orkwo go, songe le Jehovahê kjishko. Shäryara eni ba boy, ba wapga tjok bakoe. Eshko ga shira lok kjok eshko dwayo, wolon llêm wlo. ¹⁷ Shira lok pjir ga kjarara tjlê ba kong ga «Pjây zronzong. Iröng ïmi llême. Pjây slan kjok ëreshko llêm bakoe. Pjây tökzong ðlup lëkong, pjây wolon woýdê llêm ða eni» le.

¹⁸ Kuya Lotdê ga tjlê ba kong ga «Llême. Tjlapgaga, ¹⁹ tja kjimtoromi ara. Pjây pjlu bor tjok. Tja shiromi kjishko ga tja sôk sê obi. Gueniyo ga tja tök ðlup go ga äe. Kjok pjimishko ga tja doshaya irbo, ga tja wolon. ²⁰ Èreshko kjok buk chira kjarina soye. Tja jek äar eshko ga pjluê. Tja ichozî jek eshko, tja ber sôk sê obi wlo. ¿ïmi ga chirawa jlô llêm ðo?» le.

²¹ Kuya lok ga kjarara tjlê ba kong ga «Pja kuror. Llêye rokorop bor kong li shäryêr eni. Kjok buk lëp li pjir llême. ²² Pja jëkzong

maling kjweshko. Pja äatê kjweshko llêm obishko ga llêye shäryêr ga äe» le.

Kjok buk eshko chira li, e kowaraba beno Zoar* e kjishko.

²³ Lot äar shäng eshko ga kjok shröng tjan. ²⁴ Eshko ga akkwo ko azufre lono ter iök, shrono shunyo wleni, ichara Jehovahê ter kjok dogo dwayo lon Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e kjing go wlo. ²⁵ Eni ga kjok eshko pjitong dret, nopga löng eshko kjlobi li wolono dret, llêbo tjeng sê eshko kês li pjitong beno dret bakoe. ²⁶ Lot boyda tek shäng ba irgo, ga iröng iya yalerbo ga posgono beno shäng ðlungna akyo.

²⁷ Wêshko kjok shröngto ga Abraham jek öötong shäng lano Jehovahê tjok bäm go lishko, ²⁸ ga iya ga sdam kwang jikong pjê jong träk llêm obi äar jong Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo bebi. Beno yöbor erä. ²⁹ Lot söshko sdamyö pjira Sbörê eni. Gueniyo Abraham woýshrara kuzong ga Lot shira kjok pjira lishko dwayo.

Moab tjëyo, Amón tjëyo, e weno sorê

³⁰ E irgo ga Zoar sopga bangkjarara Lotdê ara kjishko ga opshino jek shäng ðlup shwo lëkong, ba wapga walêga do pjök li tjok, ga beno löng guëng jong ööng kjarara eshko li roshko. ³¹ Pjlara ga ba wa këguëyo tjlê ba lëng kong ga «Bi data kjwe tjablae. Kjok kwang jikong ga oba orkwosmok iyado. Gueniyo jushko ga domerga shji orkwosmok ba tjok wlo drete. ³² Kjweri nelötkëy, shji pé ba tjok wlo, shji wapga shdär jek këgong wlo» le. ³³ E shkëyo ga kjillgwo bo dyo dbo ara twara ba data kong. Nelötkono ga Lot wa bäm iyo pono ba tjok. Gueniyo nelö kjishko ga to miydara llême.

³⁴ Wêshko ga Lot wa këguëyo tjlê ba lëng kong ga «Tja kuzong. Luna shkëyo ga tja pono bi data tjok. Eeri shkëyo ga nelötkëy jek obi, pja pé ba tjok shara wlo, shji wapga shdär jek këgong wlo» le. ³⁵ E shkëyo ga nelötkara lok jek obi, ga Lot wa mite pono ba tjok shara. Gueniyo to miydara llêm obi.

³⁶ Eni ga Lot wapga li beno löng kjararaso llêm, ba data li i. ³⁷ E irgo ga ba wa këguëyo wa buk kjarara domer, ga koiana Moab. E beno Moab tjëyo data. ³⁸ Ga ba lëng wa buk kjarara domer bebi, ga koiana Ben Amí. E beno Amón tjëyo data.

20

Abraham, Abimélec

¹ E irgo ga Abraham wlo opshino Mamré kjokyo dwayo, to jongya jong Néguév kjokyo. Eshko ga beno löng Guerar kjokyo, e buk Cades kjokyo, Sur kjokyo, e tjrêko. ² Äar löng eshkoshko ga ba boy Sara, e ba dor le uunkong kong. E kjishko ga Guerar so pjluyo

* 19:22 Hebreo tjlökwo Zoar, e chira loklo.

Abimélec no ichono Sara wlokrë, pë ba tjok wlo le. ³ Eshko ga Sbò tlë Abimélec kong yoshko ga «Walë sörop kjwe orkwosmok shäng pjire. E kjishko ga pja wolon» le.

⁴ Eshko ga poydë ba tjok llëm obi kjishko ga tlë Sbò kong ga «Tjlapga, çÿë llëbo owa shäryoydë llëm ga pja wotjlik ba zrökde? ⁵ Abraham tlëno bor kong ga «Walë kjwe bor dor» lara. «Kjwe bor sing jlë» lara walë lirë bakoe. Eni ga tja opshäryë shäng pjlü bop bokso lër eni bor pjlúshko, llëye owa shäryotë llëme» le.

⁶ Kuya ga tlë ba kong ga «Miydër pjlü ga pja opshäryë shäng pjlü bor bokso lëp eni bop pjlúshko jlë. E kjishko ga pja ichoror ba porwë llëm, llëbo owa lër li shäryëp llëm wlo. ⁷ Walë kjwe to twëp ba lanma kong iröng obi. Domer, e bor tlökwo laga. E kjishko ga syöshhtë bor kong bop kjishko, pja wolon llëm wlo. Gueniyo twëp ba kong iröng llëm ga lër bop kong jlökoyo ga pja wolon, bop pjeýoga uunkong wolon bakoe» le.

⁸ Wëshko kjok shröngto ga ba dboryagaga rokara ba shwoy, ga yoïno sorë ga lara ba kong pjire. Kuya lok ga bangkjrara ara. ⁹ E irgo ga Abraham rokara Abimélecdë ba shwoy, ga tlë ba kong ga «çlÿëye shäryorop borwa kongdo? Tja jëktong bëy bop tjok. Gueniyo tja ichorop llëbo owa shäryë, bor nopga ichorop llëbo owa shäryë bakoe. E shäryako llëme. ¹⁰ ç“Kjwe bor dor” lëp bor kongshko ga pja wotjlik shäng llëro?»

¹¹ «Tja wotjliño ga kjok ëre sopga Sbò bangkjrë llëmdo loror, ga tja zröya lok bor boy kjwe kjishko. ¹² Jlököyo ga kjwe bor dor, bor data wa, gueniyo bor mekë wa llëme. Tja orkwosmono ba tjok ga pjlü e kjishko. ¹³ «Pja opshis bop data ushko dwayo» lara Sbörë bor kongshko ga tja tlë bor boy kong ga «Tja kjimtëp sira. Shji äar kjone pogo ga tja bop sing lëp eni” lër ba kong» le Abrahamdë eni.

¹⁴ Eshko ga ba boy Sara twara Abimélecdë ba kong iröng obi. Öng ushko so, sögla, domer ga parkaga tjawlëk löng pjir wleniyo, walëga parkaga tjawlëk löng pjir wleniyo, e twara ba kong bakoe. ¹⁵ Ga tlë ba kong ga «Kjok ëre Ìzong. Woydëp ara kjone dey ga kjros, pja ber sök eshko wlo» le. ¹⁶ Ga tlë Sara kong ga «llëbo tworor bop sing kong kjwe tjawlë dbur sho pjlublún kjwo sak dbäw dbäw (1,000). Tworor ba kong, pja llëbo owa shäryono llëm miydëba e go wlo, pja ber pjlü nopga uunkong ëre bokso wlo, pja owa laga ërë llëm wlo» le.

¹⁷⁻¹⁸ Sara kjishko ga walëga löng Abimélec ushko kjlobi li shduna Jehovärë, beno löng wagpa ame. Gueniyo ga Abraham syöshtono Jehová kong. E kjishko ga Abimélec poptara

Sbörë. Ba boy, ba parkaga walëga poptara bako, wagpa tjok obi wlo.

21

Isaac bukshko dbaryo

¹ E irgo ga llëbo shäryara Jehovärë pjlü Sara kong, lara sorë li eni. ² Abraham tjablashko ga Sara beno shäng kjaraso llëme. Lara Sbörë dbaryo lishko ga wa buk kjlara domer, ³⁻⁵ ga koïara ba datarë Isaac. Eshko ga Abraham lu pjiloglo sak dbäw (100). Öötong dbar kwongshko (8) ga chida doyo jyä tara, lara Sbörë ba kong sorë li eni.

⁶ Eshko ga Sara wotjlik ga «Tja iara Sbörë jar. Ga tja wa tjok miydaraba ga oba jar wopjlü bor tjok bebi. ⁷ çTja wa tjeng Abraham tjok kjlara laga ëro? çTjlabla ëmdë ga Ìzong! Ba tjok ga tja wa buk kjlara domer» le. ⁸ E irgo ga Isaac kunoe. Nä döra dbaryoshko ga dli shäryara ba datarë kësbang, ba poshrëkklo.

Agar, Ismael, e ichara Abrahamdë to ba ushko dwayo

⁹ Ismael, e Egipto so Agar li wa Abraham tjok. Pjlara ga shäng tjör Isaac tjok.* Iya Sararë ga ¹⁰ tlë ba lanma kong ga «Bi parkaga tjawlëk shäng pjir wleniyo li ichos jek na dwayo, ba wa kjwe tjok. Pja wolonoshko ga bop llëbo tjeng kës ber Isaac kong eröe. Llëye ber bi parkaga wa kjwe kong llëme» le.

¹¹ Kuya ga bango ba kong ara, e ba wa bebi kjishko. ¹² Gueniyo ga Sbò tlë ba kong ga «Pja woydë kjwozir li kjishko llëm, bop parkaga kjishko llëm bakoe. Llëye roke Sararë bop kong li shäryos eni. Isaac tjëyo tek ber ba irgo li ber bop tjëyo jlökoyo eröe. ¹³ Bop parkaga wa li, e bop wa kjishko ga e iër ber tjëyo oblë, kësbang bakoe» le.

¹⁴ Wëshko kjok shröngto ga dli, di, e iara Abrahamdë ba bapkw roshko, twara Agar kong, ga iara pjang ba kokso. Eshko ga «Pja nome» le ba kong, ga ichara to ey dwayo, ba wa li tjok.

Kuya ga to jek kjok dogro no llëmshko kjokyo ko Berseba. Eshko ga jëktong llaw pogo, to jongya shäng kjone miyde llëme. ¹⁵ Ba diwa sörali pjitongshko ga ba wa li iara beno sök tjoksa, kjor chirawa jong eshko li dorko. ¹⁶ Ga wotjlik ga «Bor wa kjwe wolon ïn woydë llëme» le. E kjishko ga opkwono, sirkeno sök pjola, ga beno sök tjoksa, ga slar träk llëme.

¹⁷ Eshko ga ba wa slar jong bebi. Kuya Sbörë ga Agar rokara Sbò parkaga kjok dogo sorë tlë ter kjok dogo dwayo ga «Agar, çpja oto? Llëye bangkjrëp llëme. Bop wa kjloshtono li kura Sbörë. ¹⁸ To kjrëba jeke.

* 21:9 Hebreo tlökwo ëre, e shäng tjör Isaac tjok loklo. E shäng Isaac joywë loklo bakoe.

Rayëp ber tjoksa ame. Ba tjëyo tek ber ba irgo li iër ber tjëyo kësbange» le. ¹⁹ Di bäng shäryak jong kjwara eshko. E pina Sbörë ba kong. Eni ga jek öötong shäng eshko, ga ba di bapkwö li dlina, ga twara ba wa kong, ie wlo.

²⁰⁻²¹ Ismael kunoshko ga beno shäng kjok dogro no llëmshko kjokyo ko Parán. Eshkoshko ga kjimtara Sbörë. Öötong këguë ga swlë dbuk owa llëme. Ga orkwosmona ba mekerë walë Egipto so tjok.

Abraham, Abimélec, e tjilëno ëng kong jlökoyo

²² Eshkoshko ga Guerar so pjluyo Abimélec öör lan Abraham tjok. Ba ëngkjwaga kägäyo ko Ficol, e söra öör ba yorkë. Öötong löng eshko ga Abimélec tjilë Abraham kong ga «In ga llë pogo shäryëp ga pja kjimte Sbörë ara. ²³ Woydër ga eeri dbaryo ga los bor kong jlökoyo Sbö bokso ga llëye owa shäryëp bor kong llëm, bor tjëyo tek ber bor irgo li kong llëm bakoe. Pja na so llëm, gueniyo pja sök jüshkoshko ga tja wotjlino bëy bop kong. E kjishko ga woydër ga shäryëp bor kong eni bako, bor pjeyoga kong eni bakoe. ¿Kuropde?»

²⁴ «Jlölö. Lër bop kong jlökoyo ga shäryër bop kong eni» le ba kong. ²⁵ Gueniyo ga tjilë ba kong obi ga «Di bäng shäryak jong kjwara botoya. Gueniyo kjrara bop parkagagarë kjishko ga diyo shirwa ga äe» le.

²⁶ Kuya ga tjilë ba kong ga «E miydër eeri jä liro. Shäryaga ërë miydër llëme. Llëye löpdë bor kong llëme. ¿Eni ga miydër sorë?» le ba kong. ²⁷ Eni ga öng ushko so, sögla, e twara kjlöhö Abimélec kong. E dbaryo ga tjilëno ëng kong jlökoyo beno eni. ²⁸ E irgo ga öng wlëp ushko so popga kjara tjeng dboshko doglo kjäk (7).

²⁹ Iya Abimélecdë ga tjilë ba kong ga «¿Öng kjorop tjeng kjwe llëno wlo?»

³⁰ «Woydër ga öng ëre kjrëp, ber bop kong wlo. Miydëp e go ga di bäng shäryak jong ëre botoya» le ba kong. ³¹ Tjilëno ëng kong jlökoyo kjishko ga kjok eshko kowara beno Berseba.†

³² Tjilëno eni pjirshko ga Abimélec sano to jek iröng obi filisteo kjokyo, Ficol tjok. ³³ Abrahamda syösh-tono Jehová kong eshko Berseba kjokyo. Jehová, e ko Sbö Sök Iyado bakoe. Eshko ga Abraham kjor dgono kjlara ko tamarisco, syösh-tono eshko kjishko. ³⁴ Ga beno sök filisteo kjokyo lu kop ara.

22

Abraham tjilina Sbörë, kole jlökoyore miyde wlo

¹ Öötong lu kop ara ga Abraham tjilïya woydë Sbörë, kole jlökoyore miyde wlo. Eni ga rokara, tjilë ba kong ga «¿Abraham!»

«¿Llë?, Tjlapga» le ba kong.

² Tjilë ga «Isaac, e bop wa kjlaraso. E woydëp ara. Sös Moria kjokyo. Pja äär eshko ga zröp, ga sho sup, pjë dret bor poshrëkklo, dlup jong kjone pin bop kong li goshko» le.

³ Wëshko kjok shröngto ga kojono, öng so kwomgla kjoyo dre töshko posharyara, wlarglo iara ba kjing go. E irgo ga löng zara, ber Sbö poshrëkklo li sho suya wlo. Pjir ga söra to ba wa tjok, ba parkagaga do pjök tjok bakoe. Eni ga jek kjok kjone lara Sbörë ba kong lishko. ⁴ Jëktong lok dbargwo mya ga iya pjola dwayo ga kjoklara li ber buk wëllë. ⁵ Eshko ga tjilë ba parkagaga kong ga «Pjây ber löng na borwa koshé, bor öng tjok. Tja jek këgong kjwozir ëre tjok. Sbö poshrërorwa pjir ga tjawa tjwe iröng obi» le.

⁶ Eshko ga ba löng li iara ba wa dbopdo. Söglö, iök, e shara, söra jek ba tjok bakoe. Jek löng irbo bäng goshko ga ⁷ Isaac tjilë ba kong ga «¿Data!»

«¿Llë?» le ba kong.

Tjilë ga «¿Shji löng tjok, iök tjok, gueniyo öng ushko so llgwoklë wleniyo suy wlo li sök kjone?»

⁸ «Twe Sbörë bi kong dani» le ba kong.

Eshko ga jëktong lok jek këgong. ⁹ Öötong lok kjokyo kjone lara Sbörë lishko ga Abraham akkwo töno dluw ëng kjing go kjökshko, ga löng iara ba kjing go. Pjir ga ba wa orkwo pjirra, dre pjirra, ga poyona buk löng li kjing go. ¹⁰ Eshko ga söglö kjrara ba wa zröya wlo leshko ga ¹¹ Jehová parkaga kjok dogo so li* tjilë ter kjok dogo dwayo ga «¿Abraham! ¿Abraham!»

«¿Llë?, Tjlapga» le.

¹² Tjilë ga «Bop wa kjwe wëyë. Llëye owa shäryëp ba kong llëme. Miydër ga Sbö bangkjërëp jlökoyo, bop wa kjlaraso kjwe kiyokorop bor kong llëm kjishko» le ba kong.

¹³ Iya iröng ga öng wlëp ushko so wlënggla llgwina sök kjlara ba sjö go, kjor kowo tjrëko. Eni ga shara, zröra, sho sura, pjono dret Jehová poshrëkklo, ba wa li äska.

¹⁴ E irgo ga kjok eshko kowara beno «Llëbo uunkong, e twaga Jehovärë.» E kjishko ga eerishko ga oba tjilë ga «Jehová dlupyo go ga shji llëye llëm ga twe Jehovärë bi kong» lëba eni.

¹⁵ Eshko ga Jehová parkaga li tjilëno ba kong ter kjok dogo dwayo jek obi. ¹⁶ Tjilë ga «Jehová tjilë ga “Bop wa kjlaraso kiyokorop bor kong llëm kjishko ga lër bop kong om go jlökoyo ga ¹⁷ pja kjimter ara. Bop tjëyo

† 21:31 Hebreo tjlökwo Berseba, e tjilëno jlökoyoshko di bäng loklo. E kjäk (7) di bäng loklo bakoe.

* 22:11 Jehová parkaga kjok dogo so le li, e Sbö om go layde.

* 22:11 Jehová

tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm, dbala lok kjopkwo go wleni, la sho tjeng dlung kjako wleni bakoe. Epga ber löng kjok kjone pogo ga ba moskwoga zäya song iyado. ¹⁸ Tja kolorop kjishko ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jikong li kjimtër bop tjëyo li kjishko" le Jehovahë bop kong" le Jehovahë parkagarë ba kong eni.

¹⁹ Kura pjir ga to tek iröng obi ba wa tjok, ba parkagaga beno löng lishko. E irgo ga opshino to iröng Berseba kjokyo ba tjok. Ga beno sök eshko.

Najor wapga

²⁰⁻²³ Öötong dbar kop ara ga roy shrono Abraham kong ga ba kjlara Najor wapga tjeng ara. Wapga tjeng domerga doglo kj-wong (8) ba boy Milca tjok. Ba wa domer bäm İyo ko Uz, e irgo Buz, e irgo Quemuel. (Quemuel, e Aram data.) E irgo ga wapga tjeng domerga ko Quésed, Jazó, Pildás, Yid-laf, Betuel. (Betuel, e Rebeca data.)

²⁴ Najor boy oblë ba parkaga wleniyo tjok kjlara ko Reumá. Wapga tjeng domerga obi ba tjok ko Tébjaj, Gaján, Tajás, Macá.

23

Sara wolonoe

¹⁻² Kjok buk kjrina ko Quiriat Arbá. Eeri ga e ko Hebrón, e Canaán kjokyo obi. Eshko ga Sara lu İno öötong sak dbäw kjingsho sak pjök kjingsho kjákshko (127) ga wolonoe. E kjishko ga Abraham slatong, ba boy li soy-opora.

³ Pjir ga opshino eshko dwayo, ga öör jek shäng İan Het tjëyoga tjok. Epga kjok eshko sopga. ⁴ Eshko ga tjilë ba kong lok ga «Tja na so llëme. Gueniyo rokër homi kong sira ga tja kong kjok soynezi kjrina, bor boy jner ber buk eshko wlo» le.

⁵ Kuya lok ga tjilë ba kong ga ⁶ «Tjlapga, tjawa kuzong. Pja borwa kong ga tjwłö ara, pjlu wa dik. Bop boy jnes borwa sak pjlu, owa llëm wleniyoshko. Kjakrokëp è pogo kong wleni ga "jölö!" le bop kong» le.

⁷ Kuya ga kojono shäng, ga kã kujono Het tjëyoga kong. ⁸⁻⁹ Ga tjilë ba kong lok ga «İëmi jlökoyo ga bor boy jner ber buk sak jüşko ga pjlu wleni ga tja kjimtëmi eni. Zojar wa Efrón kjok worbo go ga guëng jong ööng kjwara, Macpela kjokyo buklishko. Woydër ga kjakrokëmi ba kong ga soyneya bor kong. Tjwłö ie kjöm ga tjwłën ba kong eni. Eni ga kjok tjwłënor li ber buk bor kong kjok ère kjing go» le.

¹⁰ Efrón sök ba pjeyoga tjrëko kuzong ga Abraham dboryara, kuya nopga löng eshko kës lirë pjlu wlo. ¹¹ Tjilë ba kong ga «İllëme, Tjlapga! Guëng jong ööng lëp li twër ber bop kong bop sëngglo, kjok buk eshko li tjok bakoe. Bor pjeyoga kjok ère so ber löng

ba miydaga. Eni ga tworor bop kong bop sëngglo kjishko ga bop boy to jnep eshko» le.

¹² Kuya ga kã kujono jek obi kjok eshko sopga löng li kong, ¹³ ga Efrón dboryara ba bokshto, tjilë ga «Tja kuzong. Rokër bop kong sira ga dbur kjros, kjok li äska. E irgo ga bor boy jner ber buk eshko» le.

¹⁴ Kuya Efröndë ga tjilë ba kong ga ¹⁵ «Tja kuzong, Tjlapga. Kjok tjwłö dbur sho pjluublün kjwo sak dbäw pjilog pkëng (400), dbur bayo eni. Gueniyo bi kong ga ère llëye drete. E kjishko ga bop boy to jnep eshko» le.

¹⁶⁻¹⁹ Kuya ga tjilë ba kong ga «jölö» le. Eni ga Het tjëyoga bokshto ga kjok li tjwłëna Abrahamdë, dburyo shte löng pjluk jonge. Efrón kjok, e Macpela kjokyo obi, e ber buk Mamré kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong. Eerishko ga Mamré kjokyo ko Hebrón, e Canaán kjokyo obi. Efrón kjok li tjwłëna Abrahamdë, guëng jong ööng li tjok, kjor lok eshko tjok bakoe. E irgo ga ba boy Sara jnena beno buk eshko. ²⁰ Eni ga guëng jong ööng soyneha Het tjëyogär Abraham kong li beno ba shinmoga jnezlong shtoyo.

24

Abraham boy wlëno Isaac kong

¹ Abraham öötong tjlabla, ga kjimtarä Jehovahë llë pogo go iyado. E kjishko ga llëye shäryara kës li beno pjluë. ²⁻³ Pjlara ga ba parkaga shäng këguë wleniyo rokara. E parkë shäng ba llëbo tjeng kës li daga. Tjilë ba kong ga «Woydër ga tjlökwö los bor kong jlökoyo. Pja kã dos, orkwo ios bor kworbo kjing go, e ber ba jyäglo wlo. Jehovahä, e Sbö sök kjok dogo, kjok uunkong shäryaga li e. Los bor kong jlökoyo ba ko go ga bor wa Isaac, e ichëp orkwosmok walë Canaán so tjok llëme. ⁴ Pja jongya bor kjokshko, bor pjeyoga lönglishko. Eshko ga kong boy wlëp kjlara, bor pjeyoga wapga tjrëko» le.

⁵ Kuya ga tjilë ba kong ga «İGueniyo kjoglo włënor li tek woydë bor tjok llëm wleni ga llëye shäryër? İEnira bop wa li sör jongya bop kjok, pja to tek dënahsko dwayo lishkore?»

⁶ «İllëme! Bor wa, e söp eshko llëme. ⁷ Jehovahä, e Sbö sök kjok dogo. Tja shira bor data uy dwayo, bor pjeyoga kjokshko dwayo bakoe. Ga tjilëno bor kong jlökoyo ga kjok ère twe ber bor kong, bor tjëyo tek ber bor irgo li kong bakoe. Ba parkaga kjok dogo so iche jek bop bäm go kjlara, pja kjimte kjoglo wlëk kjlara, tek söp bor wa kong wlo. ⁸ Gueniyo kjoglo li tek woydë bop tjok llëm wleni ga pja döktong tjlökwö lëp shäng li go. İGueniyo ga bor wa jek söp eshko llëme» le.

⁹ Eni ga ba parkaga orkwo iono Abraham kworbo kjing go, ga llëye rokara li lara ba kong jlökoyo. ¹⁰ E irgo ga llëbo wolësowa anmoyö wleniyo kjlara ba kägäyo li ushko

dwayo, ga iara beno tjeng öng jëkklo sok kësks doglo sak kjwara (10) kjing go, ga söra to jek Najor kjokyo, e Aram Najarayin kjokyo obi. ¹¹ Öötong shäng kjok li worbo go ga ba öng li iara löng woshtë, di bäng shäryak jong kjwara lishko. Eshko ga kjok séng, waléga tjwe di shik eshko li dloyo. ¹² Eshko ga syöshtono Jehová kong. Tjlé ga «Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Pja wotjlik pjlu bor kägäyo li kong kuzong ga tja kjimtos sira, llébo shäryër shäng ère ber pjlu wlo. ¹³ ¡Zong! Tja sök di bäng shäryak jong ère zlong, kjogloga jushko so tjwe di shik lishko. ¹⁴ Rokër bop kong sira ga tja kjimtos eni. “Tja kong di shis sira, iër wlo” lër kjoglo kong eni ga woydër ga kjoglo kjrrop bop parkaga Isaac kong li tjle bor kong ga “Di iozong. Bop öng ëmdé ga kong di twër bakoe” le. Miydër e go ga pja wotjlik pjlu bor kägäyo kong» le.

¹⁵ Syöshtë sök obi wopro ga iya ga Rebeca tek shäng di bapkwö söya jong ba dbopdo. Rebeca, e Betuel wa. Betuel, e Najor wa, ba boy Milca tjok. Najor, e Abraham kjlarayo. ¹⁶ Rebeca, e wolësowa. Shäng kjlaraso, orkwosmoydë llém obi, domer miydoydë llém bakoe. Oplongö jer shäng di puk. Ga di bapkwö li dlina ga toe le. ¹⁷ Eshko ga parkaga li jek zron jong ba irgo, doshaya wlo, ga tjle ba kong ga «Tja sës di sira, iër wlo» le.

¹⁸ Kuya ga di bapkwö li lona töshko, ga tjle ba kong ga «Iozong, Tjlapga» le. Ga séna, ga iarae. ¹⁹ Iara pjir ga tjle ba kong obi ga «Bop öng kjwe ëmdé ga kong di shir, twër, ie lok wlo bakoe. Ie äär bayo kjöm ga eni» le. ²⁰ Jekdo eshko ga ba di li tyara öng di ioklo buk eshko li roshko, ga kjre öör pjilöböso, ina ga äär kjwör ba öng uunkong kong guing.

²¹ E wopro ga Abraham parkaga wojeno sök ba ik, kjing erä. Wotjlik sök jlökoyo ga «¿Tja pak shäryë to shäng li kjimtura Jehovärë beno pjlu lëpde?» le.

²² Ga ba öng di iono pjir ga ne ioklo kjwo shöylör tjwlo ara shira domer lirë kjwara, ga twara kjoglo li kong, kong orkwö ioklo kjwo shöylör kësks tjwlo ara twara ba kong kjwo pjök bako, ²³ ga tjle ba kong ga «¿Pja data ë? ¿Bop data ushko, shto tjokde? ¿Tjawa pë eshko ga buere?»

²⁴ «Tja data Betuel. E data Najor, meké Milca. ²⁵ Borwa ushko ga shto tjok. Pjäy pë eshko ga pjlué. Bop öng kjwe ië wlo ga tjawa kjlo sho tjok bakoe» le ba kong eni.

²⁶ Eshko ga parkaga li wloktong sök kjöpgwo go, ga Jehová poshrëra. ²⁷ Tjlé ga «Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Pja tjwlo këschange. Pja wotjlik pjlu ba kong, ga kjimtépa ara. Tja sörop tek bek irbo bäng äär jong ba pjeyoga löng lishko» le.

²⁸ Eshko ga Rebeca jek zron jong ba meké ushko, ga lléye shäryono dö li rotara

uunkong kong eshko. ²⁹⁻³⁰ Ba sing shäng kjlara ko Labán. Ba dor li ne ioklo, orkwö ioklo lok li ina, ga domer li tjleño sorë li roy kura. Jekdo eshko ga jek öötong shäng di bäng shäryak jong lishko, Abraham parkaga li wloktong wlo. Öötong shäng eshko ga iya ga domer li shäng di bäng li zlong, ba öng tjok ga ³¹ tjle ba kong ga «Pjäy tegö. Pjäy kjimtura Jehovärë. Pjäy ber löng kjoko lléme. U wlënor bomi kong tjän. Bop öng kjwe shto wlënor bakoe» le.

³² Kuya ga jek ba tjok ushko. Öötong löng eshko ga Labán tjle ba parkagaga kong ga «Llébo lok öng kjing go kjwe dözia. Sëzi bakoe. Domerga kjwe kong di tek sözi, dre shkwë e go wlo» le. Lara sorë ga shäryara eni. ³³ Domerga li kong di twara tjeng pjirshko ga Abraham parkaga tjle ga «Tja ië llém, lléye lër woydë li loror pjir guing» le.

Kuya Labándë ga tjle ba kong ga «Lléye lëp woydë li lozong» le.

³⁴ Kuya ga tjle ba kong ga «Tja Abraham parkaga. ³⁵ Bor kägäyo, e kjimte Jehovärë ara. Iara beno sök llébo ara. Kong öng ushko so, sögla, dbur sho shöylör, dbur sho pjublún, parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo, öng jëkklo sok kësks, öng so kwomgla kjoyo dre töshko, e twara ba kong ara. ³⁶ Ga ba boy Sara tjlablashko ga kong wa twara kjlara domer ba tjok. Ga ba llébo tjeng kës li twara beno ba wa li kong pjir tjän. ³⁷ Kjpübäshko ga bor kägäyo tjle bor kong ga “Woydër ga jlökwo los bor kong jlökoyo. Bor wa Isaac, e ichëp orkwosmok walé Canaan so tjok lléme. ³⁸ Pja jongya bor kjokshko, bor pjeyoga löng lishko. Eshko ga kong boy wlëp kjlara, bor pjeyoga wapga tjreko” le.

³⁹ »Kur ga tja tjle ba kong ga “¿Gueniyo kjoglo wlënor li tek woydë bor tjok llém wleni ga lléye shäryër?”

⁴⁰ »Tja jëktong shäng Jehová bokshto iyado. Ga ba parkaga kjok dogo so iche jek bop bäm go kjlara, pja kjimte äär eshko ga pjlu wlo, pja kjimte kjoglo bor pjeyo wleniyo wlék kjlara wlo. ⁴¹ Eshko ga kjoglo li iche woydë bor pjeyogare llém wleni ga pja döktong tjlökwö lëp shäng li go” le bor kong.

⁴² »Eni ga eerishko ga tja shrono sök di bäng shäryak jong kjok ëreshkoshko ga tja syöshtono Jehová kong. Tja tjle ga «Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Tja kjimtos, llébo shäryër shäng ère ber pjlu wlo. ⁴³⁻⁴⁴ Tja sök di bäng ère zlong wopro ga “Tja kong di shis sira, iër wlo” lër kjogloga tjwe löng di kjre li kong. Eshko ga woydër ga kjoglo kjrrop bor kägäyo wa kong li tjle bor kong ga “Di iozong. Bop öng ëmdé ga kong di twër bakoe” le bor kong” loror Jehová kong eni.

⁴⁵ »Tja syöshtë sök obi wopro ga In ga Rebeca tek shäng ba di bapkwö söya jong ba dbopdo. Di kjrara pjir ga tja tjlä ba kong ga «Tja sës di sira, iër wlo» lër.

⁴⁶ »Kuya ga ba di bapkwö lona töshko, ga tjlä bor kong ga «Iozong, Tjlapga. Bop öng kjwe ëmdë ga kong di twër bakoe» le. Ga tja di iono, ga di twara bor öng kong bakoe.

⁴⁷ »E irgo ga tja tjlä ba kong ga «¿Pja data ë?»

»«Tja data Betuel. E data Najor, mekë Milca» le bor kong.

»Eshko ga ne ioklo ioror pjang ba ne go, ga orkwö ioklo ioror lok ba orkwö go. ⁴⁸ Eshko ga tja wloktong sök kjöpgwo go, Jehová poshrëror. Tja tjlä ga «Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Tja wopjlu bop tjok. Tja sörop tek bek irbo bäng äär jong bor kägäyo pjeyoga löng lishko» lër.

⁴⁹ »Era eni ga pjäy wotjlik pjlu bor kägäyo kong, ga kjimtëmi woydë wleni ga lozi bor kong eni. Llëm ga lozi bor kong eni bakoe. E go ga llëye shäryër li miydër pjlu» le.

⁵⁰ Kuya lok ga Labán, Betuel, e tjlä lok ba kong ga «Ilëbo ëre laga Jehovärë. «Llëme» lërwa ga äe. ⁵¹ İzong. Kjoglo shäng kjwe. Sözong. Pjäy nomo. Orkwosmok bop kägäyo wa li tjok ga pjlu, lara Jehovärë sorë li eni» le.

⁵² Kuya Abraham parkagarë ga kjök tonö, kjujono bokdo kjlay klung go, Jehová boksho. ⁵³ E irgo ga llëbo shira oblë oblë, dbur sho shöyör, dbur sho pjluublün, shwong bakoe. Ga twara Rebeca kong. Ga ba sing, ba mekë, e sëna llëbo tjwöl ara bakoe. ⁵⁴ E irgo ga iono ba parkagaga tjok, ga pono löng eshko. Wëshko ga kojono, ga parkaga li tjlä ga «¿Tja to iröng bor kägäyo shwoy ga buere?»

⁵⁵ Kuya Rebeca pjeyogarë ga tjlä lok ba kong ga «Woydërwa ga kjoglo kjwe ber sök borwa tjok sondë pjök dik obi. E irgo ga jek borw tjok ga pjlu» le ba sing, ba mekëre eni.

⁵⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja shami shäng kjër ame. Tja kuzong. Tja kjimtara Jehovärë, ga llëbo shäryër shäng ëre beno pjlu. Eni ga tja to woydë iröng bor kägäyo shwoy» le.

⁵⁷ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Kjoglo rokëy, wotjlik sorë kjakrokëy ba kong wlo» le. ⁵⁸ Eni ga rokara lok tek ba shwoy, ga tjlä lok ba kong ga «¿Pja jek woydë domer ëre tjokde?»

«Ëng. Tja jekë» le.

⁵⁹ Eni ga ichara ba pjeyogarë to domerga li tjok, ba daga ichara jek ba tjok bakoe. ⁶⁰ Ga tjläno lok beno pjlu ba kong. Tjlä ga «Rebeca, woydërwa ga bop tjëyo tek ber bop irgo li shdär träk llëme. Woydërwa ga ba moskwoga, e zäya pjire» le. ⁶¹ Rebeca, ba parkaga walëga, e opyono jem löng öng

jëkklo sok këskes li kjing go. Ga to jek Abraham parkaga irgo.

⁶² E wopro ga Isaac jek öör shäng di bäng ko «Sbö, Bor İga» jong lishko, ga shrono sök iröng Néguev kjokyo, ba u jong lishko. ⁶³ Dbar kjwara kjok sëng ga opshino jek shäng woshtë. Ga İya ga öng jëkklo sok këskes tek tjeng.

⁶⁴ Rebeca ëmdë ga omïno bakoe. Isaac İya ga oplono ba öng kjing go dwayo, ⁶⁵ ga tjlä tek parkaga li kong ga «¿Domer tek shäng kjloy dwayo bek bi shwo lëkong kjwe ëro?»

«Kjwe bor kägäyo» le ba kong. Eni ga bokkwö kjinyoklo kjrara kara, ga ba bokkwö kjinyara.

⁶⁶ Eshko ga llëye shäryono dö li lara parkaga lirë Isaac kong pjire.

⁶⁷ E irgo ga Rebeca söra Isaacdë jek ba mekë Sara u beno jong li roy, ga orkwosmono ba tjok. Rebeca woydara Isaacdë ara. Eni ga ba mekë wolono ëmdë ga beno wopjluë.

25

Abraham wapga Cetura tjok

¹ E irgo ga Abraham orkwosmono jek obi, Cetura tjok. ² Wapga tjeng domerga ba tjok ko Zimrán, Jocsán, Medán, Madián, Isbac, Súaj. ³ Jocsán, e wapga tjeng domerga ko Sabá, Dedán. Dedán, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyoga kjringgwo mya, Asur tjëyo, Letús tjëyo, Leum tjëyo. ⁴ Madián, e wapga tjeng domerga ko Efé, Éfer, Janoc, Abidá, Eldá. Ère Cetura tjëyoga uunkong.

⁵⁻⁶ Pjlara ga Abraham tjlä ga «Tja wolonoshko ga bor llëbo tjeng kës li iër ber Isaac kong» le. Ba boyga oblë li wapga sëna Abrahamdë llëbo sira sira, ga ichara to Isaac shwoy dwayo, jek öötong löng kjok shto oblë, dö wen tëm shwo lëkong.

Abraham wolonoe

⁷ Abraham lu İno sak dbäw kjingsho sak kjäk kjingsho shkëng (175). ⁸ Tjlablashko ga wolonoe. ⁹ Eshko ga iara ba wapga Isaac, Ismaeldë beno buk guëng jong ööng Macpela kjokyo li roshko. E ber buk Efrón kjokyo, Mamré kjokyo, dö wen tëm shwo lëkong, Efrón, e data Zojar. Zojar, e Het tjëyo. ¹⁰ Kjok, e tjwëlëna Abrahamdë Het tjëyoga kong. Eshko ga Abraham doyo iara beno buk ba boy Sara zlong. ¹¹ E irgo ga Isaac kjimtara Sbörë ara. E beno sök di bäng ko «Sbö, Bor İga» jong lishko.

Ismael wapga

¹²⁻¹³ Ismael, e Abraham wa, Sara parkaga tjwëlëk shäng pjir wleniyo Egipto so ko Agar li tjok. Ismael, e wa buk domer bäm İyo ko Nebayot. E irgo tek eni, Cedar, Adbel, Mibsán, ¹⁴ Mismá, Dumá, Masá, ¹⁵ Hadar, Temá, Jetur, Nafis, Cedema. ¹⁶ Ba wapga

domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kowara eni. Kjlara kjlara beno löng ba tjëyoga tek beno ba irgo li kägäyo, ga beno löng ba kjök baïya lishko. Kjök kjrina kjrina li kowaraba beno ba sogo li ko go. Ba tjëyo kjrina kjrina li kowaraba beno eni bakoe.

¹⁷ Ismael lu ñno öötong sak dbäw kjingsho sak mya kjingsho kjäksško (137) ga wolonoe. ¹⁸ Ba tjëyo tek beno ba irgo li beno löng kjök buk Javilä kjokyo, Sur kjokyo, e tjrëko. Kjök, e ber buk Egipto kjokyo gomyo, irbo jek jong äar Asiria kjokyo li sor go. Wotjlino lok ëngkjwë kjishko ga beno löng Abraham waga tjök llëm, beno löng eshko dboye.

Rebeca waga tjeng do pjök

¹⁹ Ère Abraham wa Isaac, e to tek jong sorë, e lanyo. ²⁰ Isaac lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga orkwosmono Rebeca tjök. Rebeca, e Betuel wa, Labán, e ba sing. Epga, e arameoga löng Padán Aram kjokyo.

²¹ Rebeca, e kjriong kjishko ga Isaac syöshono Jehovah kong ba kjishko. Kuya Jehovárë ga shäryara eni, ga Rebeca beno shäng kjaraso llëme. ²² Miydara ga waga tjeng do pjök. Gueniyo epga ëngkjwë tjeng ba bö roy. E kjishko ga tjëlë Jehovah kong ga «Ère owa. ¿Tja oto eniro?» le.

²³ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Pja bö roshko chida tjeng do pjök.

Ba tjëyo tek ber ba irgo li äar ber tjëyoga kjriong pjök.

Eeri jek lëkong ga ëngkjwë lok ëng tjök ara.

Tjëyo kjrina dbo ara, oblë li kjinmo.

Ga bäm ñyo li ichaga ber ba lëngdë» le.

²⁴ Eni ga dbaryo öötong ga Rebeca waga tjeng kjlö. ²⁵ Buk bäm go li poglo srëzrën, poglo zok do jikong, ga koiara Esau. ²⁶ Buk ba irgo li, ba shjij li kjuktu shara ba orkwo go kjishko ga koiara Jacob.† Eshko ga Isaac lu pjloglo sak tjer (60).

Esau wa këguëyo shtoyo li soynena ba lëng kong

²⁷ Kjwozirga li kunoe. Öötong kësks ga Esau, e domer pjö gloroy so, wlo owa llëme. Jacob, era domer wlëp, ushko so. ²⁸ Isaac sjëng kjloshko so uë äe. Ga äya kjloshko so zröya Esaurë, söya ba kong ara kjishko ga Esau woyde ba datarë ara, Jacob kjinmo. Gueniyo Rebecara wotjlík eni llëme. Jacob woydayde.

²⁹ Pjlara ga Jacob shäng dli lik wopro ga Esau tje shäng pjö gloroy dwayo pjli ara. ³⁰ Ga tjëlë ga «Tja pjli ara anmoyö. Bop dli dyor srëzrën kjwe twos bor kong sira» le. (E kjishko ga kowëba Edom.)‡

³¹ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Pja bi data wa domer bäm ñyo. Llëye twe bop kong e kjishko

li, e iëp ber bor kong, dli ère äska, llëm ga twër bop kong llëme» le.

³² Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tja wolonto pjli rë. Llëye twe bi datarë bor kong li tjwölö bor kong eni tjök ga llëno llëme» le.

³³ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Los bor kong jlökoyo eni tjök» le.

Kuya ga tjëlë ba kong ga «Jölö» le. Ga beno eni. ³⁴ Era ga pjlung shosho suk pjir twara Esau kong, shtagwo lik jong dyor li tjök. Uara, iara pjir ga kojono, ga toe. Ga llëye twe ba datarë ba kong li woyotjlina ame.

26

Isaac to jek Guerar kjokyo

¹ Abraham sök së obishko ga pjli shrono arae. Ga Isaac dbaryoshko ga pjli shrono jek kjök eshko, e kjoyo obi. E kjishko ga Isaac to jek Guerar kjokyo, filisteo pjluoy Abimélec söksško. ² Eshko ga Jehovah weno shäng ba kong, ga tjëlë ga «Pja jek Egipto kjokyo llëme. Pja ber sök kjone lër bop kong lishko ga pja ber sök ey. ³ Pja ber sök kjök ëreshko dbar kjwöbö. Kjök ère twër ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong kuzong ga tja ber shäng bop tjök, pja kjimtër bakoe. Tjlökwo loror bop data Abraham kong jlökoyo li shäryër ber eni. ⁴⁻⁵ Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm, dbala lok kjopkwo go wleni. Ga kjök ère twër ber ba kong uunkong. Ba kjishko ga tjëyo kjrina kjrina kjök kjwang jikong li kjimtër. Tja beno wopjlü Abraham tjök. Tja bangkjrara. Tja tjlökwo kjrara. Bor kjök llgwekkdo kolara. E kjishko ga tjlökwo loror ba kong jlökoyo li shäryër pjir eni» le.

⁶ Eni ga Isaac beno sök Guerar kjokyo ⁷ ba boy Rebeca tjök. Rebeca wolësowa kjishko ga Isaac wotjlík ga «Tja zrökoba ba kjishko» le. Kjakroke lok ba kong Rebeca kjishkosško ga tjëlë ba kong ga «Kjwe bor dor» le. ⁸ Ga beno sök kjök eshko dbar kop ara.

Pjlara ga İya Abimélecdë ba u bäng bäng dwayo ga Isaac bë shäng Rebeca shrék. ⁹ Eni ga Isaac rokara ba shwoy, ga tjëlë ba kong ga «¿Miydoror pjlu ga kjwe bop boy! ¿Kjwe bop dor lorop ega?»

«Tja zrökoba ba kjishko loror. Loror eni e kjishko» le ba kong.

¹⁰ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Kjwe shäryëp borwa kong ega? Bor nopga kjök ère so pono bop boy kjwe tjök kjwe ga tjawa iorop beno uunkong llëbo owashko» le. ¹¹ Eni ga tjëlë ba nopga kong ga «Domer ère barwaga èrë, ba boy barwaga èrë ga e zrökko» le.

¹² Lu e go ga Isaac dwla dgono kjök eshko, ga bo kjrara tira llëm, kjimtara Jehovárë kësbang kjishko. ¹³ E irgo ga beno sök dbur ara, llëbo träk llëm bakoe. ¹⁴ Kong öng

* 25:25 Hebreo tjlökwo Esau, e poglo zok ara löklo. † 25:26 Hebreo tjlökwo Jacob, e kjuktu shaga löklo. ‡ 25:30 Hebreo tjlökwo Edom, e srëzrën löklo.

ushko so twara kjarlaso llëm, sögla tira llëm, domerga parkaga kjarlaso llëm bakoe. Eshko ga ba llëbo li kjishko ga filisteoga wotjllino ba kong owa. ¹⁵ Eni ga ba data Abraham sök së obishko ga di bäng shäryara ba parkagagarë tjeng li, e dlina filisteogarë uunkong klung sho go.

¹⁶ Eni ga Abimélec tljê Isaac kong ga «Pja opshis jushko dwayo. Pja tjwłō ara, borwa kjinno annoyō» le.

¹⁷ Eni ga Isaac to jek Guerar sdamyo, ga beno sök eshko. ¹⁸ Ba data Abraham sök së obishko ga di bäng shäryara ba parkagagarë eshko, gueniyo wolono irgo ga dlina filisteogarë uunkong. Eni ga di bäng li shäryara Isaacdê jek obi, ga uunkong li koiara, koiara ba datarë dënashko sorë li eni. ¹⁹ Pjlara ga Isaac parkagaga löng klung kē, di bäng shärye wlo. Eshko ga di bokkwo wlēna kjrina. ²⁰ Gueniyo eshko ga öng dagaga Guerar so löng kjlōbō. Ga öngkjwono Isaac öng dagaga tjok, tljê ba kong ga «Di ère borwatoy» le. E kjishko ga di bäng li, e kowara Isaacdê «Öngkjwozlong» di bäng, öngkjwono lok eshko kjishko. ²¹ E irgo ga Isaac parkagaga di bäng shäryono jek kjwara obi, e goyo ga jek öngkjwono lok obi. E kjishko ga di bäng li, e kowara Isaacdê «Shji Iirkê Öng Kong» di bäng.

²² Isaac to pjola eshko dwayo ga di bäng shäryara kjwara obi. Öngkjwono ba di bäng li kjishko ame kuzong ga kowara beno «Shji Dōktong» di bäng. Ga tljê ga «Shji kjimtara Jehovärë, shji kong kjok twara ara, shji wapga shdär kjok ère kjing go pjlu wlo» le.

²³ Eshko ga Isaac to jek Berseba kjokyo. ²⁴ E shkëyo ga Jehovah weno shäng ba kong, ga tljê ga «Tja bop data Abraham Sbō. Llëye bangkjрэp llëme. Tja shäng bop tjok. Bor parkaga Abraham kjishko ga pja kjimtër, bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëme» le.

²⁵ Eshko ga akkwo tōna dlw öng kjing go kjōkshko, Jehovah poshrëkklo. Ga syōshtono Jehovah kong bakoe. Ga ba u shäryak öng kwota go li iara jong eshko, ga ba parkagaga di bäng shäryono kjwara. Ga beno löng eshko.

Isaac, Abimélec, e tjlōkwo lono öng kong jllōkoyo

²⁶ Dbar kjwara ga Abimélec jek Guerar kjokyo dwayo, lan Isaac tjok wlo. Yorkaga ba kjimtaga ko Ajuzat, ga öngkjwaga kägäyo ko Ficol bakoe.

²⁷ Öötong löng eshko ga Isaac tljê ba kong ga «Tja woydoromi llëme. Tja ichoromi boni kjōkshko dwayo. ¿Eni ga pjäy tek löng bor ik llëno?»

²⁸ «Inorwa ga Jehovah shäng bop tjok. E kjishko ga woydërwa ga shji tljê öng kong jllōkoyo. ²⁹ Llëbo owa shäryororwa bop kong

llëme. Tjawa jëktong pjlu bop tjok iyado. Pja brikshko ga pja ichororwa jek wopjllue. Ga eeri ga pja kjimte Jehovärë shäng. E kjishko ga llëbo owa shäryororwa bop kong llëm kuzong ga los borwa kong jllōkoyo ga tjawa kong llëbo owa shäryöp llëm bakoe» le.

³⁰ Kuya ga epga mana ië, ga sēna ara. Epga iono lok tira llëme. ³¹ Wëshko kjok shrōngto ga tljêno öng kong jllōkoyo irgo ga jek brik löng kjwlëshko ga Isaac tljê ba kong lok ga «Pjäy nome» le.

Kuya lok ga tljê ba kong ga «Shji öng ikdo» le ba kong, epenga dō wleni.

Ga «jllō» le ba kong.

³² E dbaryo ga Isaac parkagaga tjwe löng roy söga, tljê ba kong ga «Klung kërwa löng li, e diyo wlēnorwae» le ba kong. ³³ Di bäng, e kowara Isaacdê beno Seba. E kjishko ga kjok ber buk eshko li ko Berseba obi.

³⁴ Esau lu pjilogo sak pkëngshko (40) ga orkwosmono walë ko Judit tjok. Ba data ko Beerí. Orkwosmono Basemat tjok bakoe. Ba data ko Elón. Beerí, Elón, e Het tjëyoga. ³⁵ Gueniyo Isaac, Rebecca, e beno löng wotjllik ara walëga do pjök li kjishko.

27

Isaac tjlōkwo lono beno pjlu Jacob kong

¹ Isaac öötong tjlablashko ga beno sök kjok igō ame. Pjlara ga ba wa këguëyo rokara, ga tljê ba kong ga «Esau.»

«¿lilë?, data» le ba kong.

² Tljê ga «Miydëp pjlu ga tja tjlabla tjän, tja wolon döörë. ³ E kjishko ga bop sböng kjros, bop kōnkowo tjok, ga pja nom wlorkë pjō gloroy, äya kjlōshko so uako wleniyo zröp kjlara. ⁴ Zrórop ga sho shäryöp bor kong yōtso, woydër sorë li eni. Ga söp bor kong, uër wlo. Eshko ga tja wolontë llëm obishko ga tjlōkwo lër ber pjlu bop kong» le.

⁵ Gueniyo Isaac tljê sök Esau kong li kura Rebecarë. E kjishko ga Esau to pjō gloroy wlorkë äya kjlōshko so uako wleniyo zrök ba data kong wopro ga ⁶ Rebeca tljê ba wa iröng li kong ga «Jacob, tja kuzong. Bop data kuror sök tljê bop shjiy kong ga ⁷ «Äya kjlōshko so uako wleniyo zröp kjlara, ga lip bor kong yōtso, uër wlo. Eshko ga tja wolontë llëm obishko ga tjlōkwo lër ber pjlu bop kong Jehovah bokshto» le. ⁸ E kjishko ga llëye lër bop kong li kus yōtso. ⁹ Pja nom öng kjëryo roy, ga tja kong shwling ushko so owa llëm wleniyo tek söp do pjök. Woyde bop datarë sorë ga shäryër ba kong eni. ¹⁰ E irgo ga söga pjarë om go, ue wlo. Eni ga wolontë llëm obishko ga tjlōkwo le ber pjlu bop kong» le.

¹¹ Kuya ga tljê ba kong ga «Bor shjiy, e poglo zok ara, tja eni llëme. ¹² Tja porwara bor datarë wleni ga miyde ga tja le. Eni ga e ioror beno tjwłō llëm wleni le. Eshko ga

tjlökwö le ber pjlu bor kong wlo li, e le ber owa shara» le.

¹³ Kuya ga tjle ba kong ga «Tja kuzong! Tjlökwö le ber owa bop kong li, e ber bor kong dey. Lleye ler bop kong li sharyozong. Shwling ushko so li tek sözong» le.

¹⁴ Kuya ga öör öng li kjrë, ga söra jek ba mekë kong. E irgo ga lira, sharyara beno uak owa llëm, woydara Isaacdë sorë li eni. ¹⁵ Esaü shwong jnek tjeng, e shira, ga Jacob doyara e go. ¹⁶ E irgo ga poglo zok llëm kjishko ga ba orkwo popgara öng li kwota go, ba kjwlingdo bakoe. ¹⁷ Öng sho sharyara owa llëm li twara ba kong, pjlung shosho sura, twara ba kong bakoe.

¹⁸ Eni ga Jacob opzrëno jek ba data bukshko, ga tjle ga ba kong ga «Miga data.» «Kjobe. zPja bor wa kjone dey?»

¹⁹ «Tja Esaü, bop wa këguëyo. Lleye lorop bor kong li sharyoror pjire. Pja kojös sira, pja sirkes sök töshko. Sjeng zröror, sharyoror ère uozong. Ga tjlökwö lep ber pjlu bor kong» le ba kong.

²⁰ Kuya ga tjle ba kong ga «zWlënop maling sorë?»

«Bop Sbö Jehová, tja kjimtara ba wlëk malinge» le ba kong.

²¹ Kuya ga tjle ba kong ga «Pja tek nogo sit, pja porwër wlo, pja bor wa Esaüre miydër wlo» le.

²² Kuya ga tek shrono shäng ba data zlong. Eshko ga poglo kura ba datarë, ga tjle ba kong ga «Bop tjle li Jacob i, gueniyo bop orkwo lira Esaü i» le. ²³ Eni ga ba orkwo li zok ara Esaü i kjoyo kjishko ga e to miydara ba datarë llëme. Gueniyo llëbo ber pjlu ba kong laydeshko ga ²⁴ tjle ba kong jek obi ga «zJlökwö ga pja bor wa Esaüre?»

«Eng. Tja Esaü» le Jacobdë.

²⁵ Eni ga ba data tjle ba kong ga «Dli sharyorop bor kong li tek sös bor kong uër wlo. Eshko ga tjlökwö ler ber pjlu bop kong» le. Kuya ga sëna, ga kjillgwo bo dyo dbo ara twara ba kong bakoe.

Uara, iara pjir ga ²⁶ tjle ba wa kong ga «Pja tek bor zlong. Tja lö shizong»* le.

²⁷ Kuya ga jek öötong shäng ba zlong ga shwong lö shira ba datarë. Eshko ga Isaac tjlëno beno pjlu ba kong. Tjle ga «Bor wa, e poglo lö klung kjimtara Jehováre li kjoyoe.

²⁸ Pja kjimte Sbörë, tjong borya ter kjok dogo dwayo, bop dwla llë dgorop li wen pjlu, owa llëm wlo.

²⁹ Pja parkaga ber ara, ga tjëyoga oblë oblë kjök tok bop boksho.

Bop pjeyoga pjllölgwega ber pjarë, ga kjök tok bop boksho bakoe.

Ëye wotjlik owa bop kong ga Sbö wotjlik owa ba kong bebi.

Ëye wotjlik pjlu bop kong ga Sbö wotjlik pjlu ba kong bebi bakoe» le.

³⁰ Lara eni pjir ga Jacob opshik jek shäng kjwle ba data sökshko ga Esaü tek tjwe shäng pjö gloroy dwayo, ³¹ ga sjeng kjloshko so zröno li sharyara uak owa llëm bakoe. E irgo ga söra ba data kong, ga tjle ba kong ga «Data, pja kojös sira. Sjeng kjloshko so zröror ère uozong. Ga tjlökwö los ber pjlu bor kong» le.

³² Kuya ga tjle ba kong ga «zPja ë?»

«Tja Esaü, bop wa këguëyo» le ba kong.

³³ Kuya ga beno sök sëya llëme. Tjle ga pjë llëme. Tjle ga «zEni ga ëye sjeng kjloshko so söno sharyak owa llëme? Uoror bäm go pja tjwayde llëm obishko yë. Ga tjlökwö ler ber pjlu bop kong loror li loror ba kong tjän. Lleye loror li beno ba kong» le.

³⁴ Kuya ga slatong jlökwö, iir goshko. Tjle ga «jData! jTjlökwö los ber pjlu bor kong bakoe!» le.

³⁵ Kuya ga tjle ba kong ga «Bop lëng öör shäng, ga tja jyäpgwarae. Tjlökwö ler ber pjlu bop kong loror li sörae» le.

³⁶ Kuya ga tjle ba kong ga «Koiak Jacob† e kjishko. Tja lüyotkara kjwe tjok ga pjloglo pjök. Bor shto, tja ba shjy këguëyo, e döra bor shjiryo. Ère, tjlökwö le datagarë ber pjlu ba wapga domerga bäm i wleniyo kong li, e söra bakoe. Data, zTjlökwö lep pjlu jnenop beno bor kong oblë llëmede?»

³⁷ «Llëme. E ioror beno sök bop ichaga tjän. Ba pjeyoga uunkong ioror beno ba parkaga. Ba dwla dgara li wen träk llëme loror ba kong. zEra pja kjwër llong?»

³⁸ «zEni li tjlökwö lep ber pjlu bor kong obi ga äre? Tjlökwö los ber pjlu bor kong bakoe» le. Ga slatong jek obi.

³⁹ Eni ga ba data tjle ga

«Klung pjlu wleniyo, tjong borya lonshko ga pja ber sök pjolae.

⁴⁰ Bop dröng li go ga pja opwlikë.

Pja ber shäng bop lëng parkaga, gueniyo pja dbokjronoshko ga pja där» le.

Jacob Esaü töywë

⁴¹ Jekdo eshko ga Esaü beno iirkë ara ba lëng kong, tjlökwö lara ba datarë ber pjlu ba kong li kjishko. Ga wotjlik ga «Bor data dbar beno sira döe. Wolono irgo ga bor lëng zrör kjluwe» le.

⁴² Wotjlik sök sorë li miydara Rebecarëshko ga Jacob rokara, ga tjle ba kong ga «Tja kuzong. Bop shjy, pja zröya woydë. Llëbo sharyorop, e tjwö shiya woydë bop

* 27:26 Eshko dbaryo ga sharyëba eni. Ba pjeyo kjishko ga lö shira miga loklo wleni, tja toe loklo wleni bakoe. † 27:36 Hebreo tjlökwö Jacob, e so tjlökwö jyäpgwaga kjoyoe.

kong le. ⁴³ E kjishko ga tja kuzong. Pja poshäryozong. Pja tökzong jekdo Jarán kjokyo, bor sing Labán ushko. ⁴⁴ Pja ber sök dbar kop ara eshko, bop shjiy iir li jeno guing, ⁴⁵ llëye shäryorop li woyojera guing. Eshko ga roy ichër jek bop kong, pja tek iröng wlo. Woydër ga pjây ëng zrök llëme. Tja bor wapga do pjök jer dbar kjwaraso ga äe» le.

⁴⁶ E irgo ga Rebeca tjlë ba lanma kong ga «Tja sök së woydë kjër ame. Tja kwlera Esaú boyga Het tjëyoga li tjok. Jacob äär orkwosmok Het tjëyoga jüşhko so tjok wleni ga rokër ga tja wolon dey» le.

28

¹ Eshko ga Jacob rokara Isaacde ba shwoy, ga tjlëno beno pjlu ba kong. Tjlë ga «Pja orkwosmok walë Canaán so tjok llëme. ² Pja nom Padán Aram kjokyo, bop kjokë Betuel ushko. Pja orkwosmok bop kégue Labán wapga tjok kjlara. ³ Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjlué. Woydër ga pja kjimte. Pja kong bop tjëyo tek ber bop irgo li ie ber shdär träk llëm, ie ber llöng tjëyoga oblë oblë bakoe. ⁴ Woydër ga tjlökwö lara Abraham kong jlökoyo li ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bako, eeri ga kjok shji löngshko ëre ber bomi kong wlo» le.

⁵ Jacob ichara jek Padán Aram kjokyo eni, ga to jongya Labán ushko. Labán, e Betuel wa, Rebeca sing bakoe. Betuel, e arameo. Rebeca, e Jacob, Esaú mekë.

Esaú orkwosmono jek obi

⁶ Miydara Esaürë ga ba data tjlëno beno pjlu Jacob kong, ga ichara to Padán Aram kjokyo orkwosmok eshko wlo. Eshko ga Jacob ichara orkwosmok walë Canaán so tjok llëme. ⁷ Ba data, ba mekë tjlökwö kolara Jacobdë, ga to jek Padán Aram kjokyo. ⁸ Miydara Esaürë ga ba boyga Canaán so woyde ba datarë llëme. ⁹ E kjishko ga öör shäng Ismael ik, e Abraham wa. Eshko ga walë shäng kjlara ko Majalat. Majalat, e Nebayot dor, Ismael wa, Abraham tjër. Ga Esaú orkwosmono ba tjok. Boyga mya li beno löng ba tjok eni.

Jacob yoïno buk Betel kjokyo

¹⁰ Jacob opshino jek Berseba kjokyo dwayo jek shäng Jarán kjokyo le. (Jarán kjokyo, e ko Padán Aram bakoe.) ¹¹ Jek irbo wenzong ga öötong kjok sënge. E kjishko ga shto wlëno pë eshko wlo le. Eni ga ak kjrara kjwara, iara ba kä ioklo, ga opbuno buk töshko eshko. ¹² E irgo ga pë ga yoïno pjlara. Ìna ga tyoklo jem jong kjlara klung kjing go dwayo äär jong kjok dogo. E goshko Sbö parkagaga kjok dogo so jem löng, ter löng e go. ¹³ Ga Jehová kojono shäng eshko, ga tjlë

ba kong ga «Tja Jehová, bop kjokë Abraham Sbö, bop data Isaac Sbö bakoe. Kjok pja bukshko ëre twër ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bakoe. ¹⁴ Epga shdär lok träk llëm, shtëy ga äär llëm, klung pjlungyo wleni. Epga äär löng kjok sorshko, pjirbrie. Bomi kjishko ga nopga löng kjok ëre kjing go kjimtër uunkong. ¹⁵ Tja shäng bop tjok. Pja jek kjone pogo ga pja dër, ga pja sör tjwe iröng, kjok ëreshko obi. Pja rayër llëm, llëye loror bop kong jlökoyo li shäryoror bop kong pjir guing» le.

¹⁶ Jacob wollenoshko ga wotjlük ga «Jlökoyo ga Jehová shäng kjok ëreshko, gueniyo miydoror llëme» le. ¹⁷ E kjishko ga kjok bangkjrara ara. Wotjlük ga «Kjok ëreshko iak beno buk dboy Sbö kong. Ba u jong jüşhko. Kjok ëre iak beno buk ba u bäng wleni» le.

¹⁸ Wëshko kjok shröngto ga Jacob kojono. Ba ak kä ioklo li kjrara, poyona, iara beno jong kojong, ber ba yoïno li jyäglö wlo. E kjing go kjoy tyara sira, ber jong dboy Sbö kong wlo, ga iara beno Sbö kong eni.

¹⁹ Dënashko ga kjok eshko li ko Luz, * gueniyo kjlopswara, iara Jacobdë beno ko Betel.†

²⁰ Eshko ga Jacob tjlökwö lono Sbö kong jlökoyo, tjlë ga «Sbö, woydër ga tja kjimtëp, tja jëk shäryër shäng ëre wopro ga pja ber shäng bor tjok, tja kong dli twëp, tja kong shwong twëp pjung wlo, ²¹ tja söp tjwe iröng obi bor data ushko pjlué. Tja kjimtëp eni wleni ga Jehová, pja bor Sbö jlökoyo. ²² Ak kojonor jong ëre ber jong bop u. Ga llëye twëp bor kong dö li shtër äär ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go, shir kjrina kjrina, ga twër bop kong» le.

29

Jacob äär shäng Labán ushko

¹ Jacob to jek shäng jëk I, öötong shäng kjok dlo wen tëm shwo lëkong. ² Eshko ga İya këm jüni ga kjok tjrëko di bäng shäryak jong kjwara. Öng ushko so löng woshtë ba zlong kjringgwo mya, di ië eshko ä kjishko. Ak buk kjwara kësang ba kjing go, di bäng li kjingoklo. ³ Öng li ëng töng uunkong di bäng shäryak jong lishko ga ak kje öng dagagarë guing, di shiya ba kong wlo. Sëya lok pjir ga di bäng kjingue jek iröng obi.

⁴ Eni ga Jacob tjlë öng dagaga löng li kong ga «¿Pjây kjone so?»

«Tjawa Jarán so» le ba kong.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Labán miydëmirë? E Najor tjër.»

«Ëng, miydërwa» le lok ba kong.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Sök yonde?»

* 28:19 Hebreo tjlökwö Luz, e argashko loklo. † 28:19 Hebreo tjlökwö Betel, e Sbö u loklo.

«Ëng, sök yone. Ízong. Ba wa Raquel kjwe tek shäng ba öng ushko so tjok» le lok ba kong.

⁷ Kuya ga tjlê ba kong ga «Kjok dba obi, dlo pjang obi. Öng bängzazlong dloyo äätê llêm obi. ¿Kong di twêmi, sömi kjlo sho uê obi wlo llêm ega?»

⁸ «Shäryërwa eni ga ä, öng dagaga tōno uunkong, ak buk di bäng kjing go kjwe kjara pjir guing. Eshko ga öng kjwe sēnwa di ga pjluê» le ba kong.

⁹ Löng lan ëng tjok wopro ga Raquel tjwe shäng ba data öng tjok, e ba öng daga kjishko.

¹⁰ İya Jacobdê ga tjwe shäng ba data Labán öng tjok ga jekdo shäng di bäng zlong, ga ak li kjara, ga ba öng sēna di. ¹¹ E irgo ga Raquel lô shira,* ga slatong tira llême. ¹² Ga tjlê ba kong ga «Labán, e bor kégue. Ba dor Rebeca, e bor mekê» le. E irgo ga Raquel opshino jek zron jong ba roy lê ba data kong ushko.

¹³ Jacob roy kuya Labándê ga opshino jek maling ba wlokjirê. Öötong shäng ba shwoy ga popjlura, lô shira, ga söra jek ba ushko. Ga llêye shäryono ba tjok dô li lara Jacobdê ba kong pjire. ¹⁴ Kuya ga tjlê ba kong ga «Pja bor pjeyo jlê» le.

Jacob parkono Labán kong, orkwosmok Raquel, Lea tjok wlo

Jacob beno sök Labán tjok mok kjlarashko ga ¹⁵ Labán tjlê ba kong ga «Pja bor pjeyo. Gueniyo pja parkê kjêr ga pja potjwlên llêm ga äe. Woydêp ga pja potjwlên kjōme ga los bor kong, miydêr wlo» le.

¹⁶ Labán wapga kjogloga tjeng do pjök, ba wa walê kégueyo ko Lea, ba lêng ko Raquel. ¹⁷ Lea bokkwo wolêsowa† döe. Gueniyo Raquelda wolêsowa anmoyô do jikong. ¹⁸ Raquel woydara Jacobdê arae. E kjishko ga tjlê Labán kong ga «Tja parkê bop kong lu pjloglo kjäk (7), äska bop wa mite Raquel twêp bor kong, tja orkwosmok ba tjok wlo» le.

¹⁹ Kuya ga tjlê ba kong ga «Pjlu wlo ga twêr bop kong dey, domer oblê kongda llême. Pja ber sök bor shwoy dey» le ba kong.

²⁰ Eni ga Jacob parkono ba kong lu pjloglo kjäk (7), orkwosmok Raquel tjok wlo. Gueniyo Raquel woyde ara anmoyô kuzong ga kuya ga dbar ba kong chira anmoyô. ²¹ E irgo ga Jacob tjlê Labán kong ga «Tja parkono bop kong wlo li, e luyo öötonge. Bor boy twos bor kong, tja orkwosmok ba tjok wlo» le.

²² Eni ga Labán, ba pjeyoga eshko so mana uunkong, dli llê shäryara, ää bakoe. ²³ Ga

öötong kjok shkê go ga ba wa Lea söra, twara Jacob kong, ga Jacob pono ba tjok. ²⁴ Eshko ga Lea parkaga shäng kjlara ko Zilpá, ga twara ba datarê ba kong, ber ba kjimtaga wlo.

²⁵ Wêshko kjok shröngto ga miydara Jacobdê ga pono Lea tjok. Ga läywara Labán kong, tjlê ba kong ga «¿Llêye shäryorop bor kongdo? Tja parkono bop kong, tja orkwosmok Raquel tjok wlo. ¿Tja jyâpwworop ega?»

²⁶ «Tjawa jûshko so sgara löng wapga kégue orkwosmok bäm go, e irgo ga ba lêng. ²⁷ E kjishko ga pja orkwosmono Lea tjok. Woydêr ga dbar shrêy sondê kjwara. Pjir ga pja orkwosmok Raquel tjok bakoe. Gueniyo pja parkê bor kong äar jong lu pjloglo kjäk (7) obi ba äska» le.

²⁸ Kuya ga tjlê ba kong ga «jölö» le. Ga orkwosmono sondêyo bäm li pjitongshko ga Raquel twara Labándê ba kong, ber ba boy wlo bakoe. ²⁹ Raquel kong parkaga twara ba datarê kjlara ko Bilhá, ber ba kjimtaga wlo. ³⁰ Eshko ga Jacob pono Raquel tjok bakoe. Ga woydara ara, Lea kjinmo. E irgo ga beno shäng parkê Labán kong lu pjloglo kjäk (7) obi.

Jacob wapga

³¹ İya Jehovárê ga Lea, e woyde Jacobdê llêm kuzong ga kong wapga twara. Gueniyo Raquelda beno shäng wapga drete. ³² Lea beno shäng kjlaraso llême. E irgo ga wa buk kjlara domer ga tjlê ga «İna Jehovárê ga tja sök woydê ara. Era êre go ga tja woyde bor lanmarê arae. E kjishko ga koiêr Rubén»[‡] le.

³³ Lea dbar kjwöböso ga shäng kjlaraso llêm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlê ga «Kura Jehovárê ga tja woydêba llême. E kjishko ga tja kong wa twara domer kjlara obi. E kjishko ga koiêr Simeón»[§] le.

³⁴ E irgo ga jek beno shäng kjlaraso llêm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlê ga «Era tja woyde bor lanmarê ara anmoyô, ba tjok ga tja wapga tjeng domera doglo mya kjishko. E kjishko ga koiêr Levi»[¶] le.

³⁵ Lea jek beno shäng kjlaraso llêm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlê ga «Êre go ga Jehová poshrêr. E kjishko ga koiêr Judá»[†] le. E irgo ga beno wa ame.

30

¹ İya Raqueldê ga wapga Jacob tjok llêm kuzong ga Lea ymoyotkara ara. Ga tjlê ba lanma kong ga «Tja wapga woydê. Shäryêp sorê ga tja ber wapga tjok. Llêm ga tja wolon» le.

* 29:11 Lô shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. † 29:17 Hebreo tjlökwö êre llê loklo miydêy pjlu anmoyô llême. E äreso loklo, llêm ga wolêsowa loklo. Kjone dey miydêy yôtso llême. ‡ 29:32 Hebreo tjlökwö Rubén, e wa êre domer loklo. Gueniyo e so İna ga tja sök woydê ara kjoyo bakoe. § 29:33 Hebreo tjlökwö Simeón, e tja kuya loklo. ¶ 29:34 Hebreo tjlökwö Levi, e so tja woyde kjoyoe. † 29:35 Hebreo tjlökwö Judá, e poshrêk loklo.

² Gueniyo kuya ga iirkono ara ba kong, ga tjlê ga «¿Eni li pja wotjlik ga tja Sbölêpde? Pja wa llêm kjwe laga erê» le.

³ Kuya ga tjlê ba kong ga «Bor parkaga Bilhá shäng ére. Pja pos ba tjok. Eni ga wapga tjokshko ga epga ber löng bor wapga wleni. Eni ga tja wapga tjok lër wlo» le.

⁴ Eni ga Bilhá twara Jacob kong, ber ba boy oblê ba parkaga wleniyo wlo. Ga Jacob pono ba tjok, ⁵ ga beno shäng kjarasos llême. Wa buk kjarasos domer ga ⁶ Raquel tjlê ga «Tja syô kura Sbörê. Tja llgwera, ga beno pjlu bor kong, ga tja kong wa twara kjarasos domer. E kjishko ga koiêr Dan»* le.

⁷ E irgo ga Bilhá beno shäng kjarasos llêm obi. Ga wa buk kjarasos domer obi, Jacob tjok. ⁸ Eshko ga Raquel tjlê ga «Tja dbonino bor wi tjok ara, ga zantor. E kjishko ga bor wa ére koiêr Neftalí»† le.

⁹ Miydara Learê ga wa ame kuzong ga ba parkaga Zilpá twara Jacob kong, ber ba boy oblê ba parkaga wleniyo wlo. Ga Jacob pono ba tjok, ¹⁰ ga beno shäng kjarasos llême. Wa buk kjarasos domer ga ¹¹ Lea tjlê ga «Tja kong llêbo weno pjlu tjän. E kjishko ga bor wa ére koiêr Gad»‡ le.

¹² E irgo ga Zilpá beno shäng kjarasos llêm obi. Ga wa buk kjarasos domer obi, Jacob tjok. ¹³ Eshko ga Lea tjlê ga «Tja woowa llême. Ga walêga uunkong tjlê êng kong ga «Kjwe wopjlu» le. E kjishko ga bor wa ére koiêr Aser»§ le.

¹⁴ Dbar kjwara ga dwla dgara bo kjozlong dbaryoshko ga Rubén jek kjloshko. Eshko ga kjarasos lók kjwöbö ko *mandrágora*.* Bo wlêna Rubéndê ga söra, twara ba mekê Lea kong. Iya Raqueldê ga tjlê Lea kong ga «Tja kjimtos sira. Tja kong bop kjarasos bo söra bop warê kjwe twos bor kong pjökde myare» le.

¹⁵ Kuya ga tjlê ba kong ga «Bor lanma dörop bor shjiryo. ¿Ga pja wotjlik ga llêbo shäryorop li beno bor kong pjlu lèpde? ¿Era kjarasos bo söra bor warê ére êmdê ga döp woydê bor shjiryo bakore?»

«Eni ga kjarasos bo kjwe äska, pjesit shkêyo ga pja pë Jacob tjok ga pjluê» le ba kong.

¹⁶ Kjok sêng ga Jacob tek shäng iröng ba pakshko dwayo ga wlokrarasos Learê irbo. Tjlê ba kong ga «Eri shkêyo ga pja pë bor tjok. Pja tjwllênor shäng pjir tjän, *mandrágora* bo söra bor warê bor kong li go» le. Eni ga e shkêyo ga Jacob pono ba tjok, ¹⁷ ga ba syô kura Sbörê kjishko ga beno shäng kjarasos llême. E irgo ga wa buk kjarasos domer. E tjok

ga wapga tjeng domerga doglo shkêng (5) tjän. ¹⁸ Ga Lea tjlê ga «Tja potjwllêna Sbörê, bor parkaga tworor bor lanma kong kjishko. E kjishko ga bor wa ére koiêr Isacar»† le.

¹⁹ E irgo ga Lea beno shäng kjarasos llêm obi. Ga wa buk kjarasos domer obi, Jacob tjok. ²⁰ Ga tjlê ga «Tja kjimtarasos Sbörê. Tja sêna llêbo owa llême. Tja wapga tjeng domerga doglo tjer (6) bor lanma tjok kuzong ga tja poshrêya ara. E kjishko ga bor wa ére koiêr Zabolón»‡ le.

²¹ E irgo ga Lea wa tjeng kjarasos obi walê. E koiarasos Dina.

²² Gueniyo Sbö, Raquel woyotjllêna bakoe. Ba syô kura, ga wa llêm li döra. ²³ Ga Raquel wa buk kjarasos domer ga tjlê ga «Tja lók ara wa llêm kjishko li döra Sbörê bor kong. ²⁴ Woydêr ga tja kong wa twe Jehovaré kjarasos domer obi. E kjishko ga koiêr José»§ le.

Jacob Labán jyäpgwono

²⁵ Raquel wa José buk irgo ga Jacob tjlê Labán kong ga «Tja ichos to bor kjokshko iröng obi. ²⁶ Bor boyga twos bor kong. Tja parkono bop kong ba kjishko tjän. Bor wapga twos bor kong bakoe. Tja ichos jek ba tjok. Tja parkono shäng bop kong sorê, e miydêp pjluê» le.

²⁷ Gueniyo kuya ga tjlê ba kong ga «Rokêr bop kong sira ga pja ber sök borwa tjok obi. Miydoror bor llêbo miydoklo go ga tja kjimtarasos Jehovaré bop kjishko. ²⁸ Pja dbur woydêr kjöme li los bor kong, ga pja potjwllên bayo eni» le.

²⁹ Kuya ga tjlê ba kong ga «Miydêp pjlu ga tja parkono bop kong pjlu, bop öng doror owa llême. ³⁰ Dämär ga tja tjwäyêd llêm obishko ga pja llêbo ara llême. Tja shäng bop tjok kjishko ga pja kjimtarasos Jehovaré, bop llêbo, e shdóktong trák llême. Gueniyo eerishko ga tja parkê bor kong shara» le.

³¹ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Woydêp ga pja potjwllên kjöm?»

«Tja potjwllêp llême. Llêye rokêr bop kong li jlô lorop wleni ga tja jek bop öng dê obi.

³² Eeri ga tja ichos jek shäng bop öng ushko so tjeng li tjrêko. Löng bayo tjok tjok, e kjêr dboye. Bop öng wllêp ushko so kjlo sî wleniyo, e kjêr dboy bakoe. Tja potjwllêp e go eröe. Öng bayo eni llêm wleniyo ber bop kong. ³³ Eni bong kjönma ga pja tjwe shäng bor öng kjaroror bor pak äska li iga ga pjluê. Bor öng ber bayo tjok uunkong, ga bor öng wllêp ushko so ber kjlo sî eröe. Eni llêm ga miydêp pjlu ga pja lüytokoror» le.

* **30:6** Hebreo tjlökwö Dan, e llgwera, ga beno pjlu bor kong loklo. † **30:8** Hebreo tjlökwö Neftalí, e dbonik loklo.

‡ **30:11** Hebreo tjlökwö Gad, e llêbo wen pjlu loklo. § **30:13** Hebreo tjlökwö Aser, e wopjlu loklo. * **30:14** Kjok eshko sopga kjong kjong wotjllêno ga kjarasos ére bo, e uara walêga löng kjarasos wleniyorê ga pono ba lanma tjok ga kjimte wa tjok le. † **30:18** Hebreo tjlökwö Isacar, e potjwllêklo loklo. ‡ **30:20** Hebreo tjlökwö Zabolón, e poshrêklo loklo.

§ **30:24** Hebreo tjlökwö José, e dökwö loklo. E obi loklo bakoe.

³⁴ Kuya ga «jölö» le ba kong.

³⁵ Gueniyo e dbaryo ga ba öng bayo tjok li twara Labándë ba wappa kong, de wlo. ³⁶ E irgo ga epga ichara opshino to jek kjok eshko dwayo ba öng li tjok, Jacob sökshko ga jëktong dbargwo mya äär eshko wlo.

Jacobda beno shäng Labán öng llamo tjeng li dë. ³⁷ Eshko ga kyor kowo kësöng zara kjrínggwo mya. E irgo ga poshtara beno sî, pjlublún, İga wëlä wlo. ³⁸⁻³⁹ E irgo ga iara lok ba öng tjwe di iozlong li boksho. Eni ga wlënggla jëk löng ba popga pogoshko ga wappa shguin löng bayo tjok, so kyor kowo li kjoyoe.

⁴⁰ Eshko ga Labán öng bayo tjok tjeng kjlóbö. Ga wlënggla llë jëk ba popga goshko ga ie Jacobdë ber öng bayo tjok li boksho, öng wlëp ushko so kjlo sî li boksho bako, ba wappa wen bayo eni wlo. Eni ga Jacob öng weno träk llëme. Ga iara beno tjeng Labán i tjok llëme.

⁴¹ Wlënggla jëk löng ba popga tjokshko ga öng kësökës, kjlo dik li kong kyor kowo li ie lok ba boksho. ⁴² Gueniyo öng kjlo owa li kong kyor kowo li ie ba boksho llëme. ⁴³ Eni ga Jacob beno shäng dbur ara, öng ara, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo ara bakoe.

31

Jacob Labán töywono

¹ Miydara Jacobdë ga Labán wappa to löng tjlä ëng kong ga «Bi data llëbo kjrara Jacobdë drete. E go ga beno dbur ara» le. ² İya Jacobdë ga e İya Labándë bokkwo owa, dämär dik llëme. ³ Eni ga Jehovah tjlä ba kong ga «Pja nom iröng bop data kjokshko, bop pjeyoga tjengshko. Eshko ga tja jëk shäng bop tjok» le.

⁴ Raquel, Lea, e rokara Jacobdë ba shwoy, shäng ba öng dë lishko, ⁵ ga tjlä ba kong ga «Miydër ga bomi data, tja woyde dämär dik llëme. Gueniyo bor data Sbö, era shäng bor tjok İyado. ⁶ Miydëmi pjlú ga tja parkono shäng bomi data kong pjlúe. ⁷ Gueniyo tja jyäpgwara, bor potjwlëkklo kjlopswara enido. Gueniyo tja kjimtara, dara Sbörë. ⁸ Pjlara ga bomi data tjlä bor kong ga «Pja parkë öng bayo tjok li äska» le. Le enishko ga wappa weno löng bayo tjok uunkong. Pjlara obi ga tjlä bor kong ga «Pja parkë öng kjlo shrít li äska» le. Le enishko ga wappa weno löng kjlo shrít uunkong. ⁹ Eni ga bomi data öng li döra Sbörë ba shjiryo, ga twara bor kong shara.

¹⁰ »Dbar kjwara ga öng löng wlënggla woydë dbaryo wlenishko ga yoyoñor ga wlënggla löng bayo tjok, kjlo shrít li jëk löng ba popga tjok, wlënggla bayo llëm li llëme.

¹¹ Era Sbö parkaga kjok dogo so, tja rokara. Tjlä ga «Jacob.»

»«¿İlë?, Tjlapga» lër ba kong.

¹² »Tjlä ga «Llëye shäryara Labándë bop kong dö li İnor. E kjishko ga İp eshko ga öng wlënggla löng bayo tjok, kjlo shrít li jëk löng ba popga tjok, wlënggla bayo llëm li llëme. ¹³ Sbö weno shäng bop kong Betel kjokyo li tja, ak kjing kjoyo tjoyropshko, tjlökwo lorop bor kong jlökoyoshko. Pja nom kjok jüşko dwayo, pja jek iröng bop kjokshko, pja weno bukshko» le bor kong» le.

¹⁴ Kuya Raquel, Learë ga tjlä ba kong ga «Tjawa kong llëbo twe borwa datarë, e wlënwa ame. ¹⁵ Tjawa iara beno löng tjwölö llëm, epenga llëm wleni. Tjawa soyvena, ga llëye kjrara borwa kjışhko li söra drete. ¹⁶ Bek wlo ga llëbo tjeng kës döra Sbörë borwa data shjiryo li, e borwatoy, borwa wappa İbakoe. E kjışhko ga llëye shäryërlara Sbörë bop kong li shäryos eni» le.

Jacob opshino to Padán Aram kjokyo dwayo

¹⁷⁻¹⁹ Eshko ga Labán to ba öng zok shtë kjok shto oblë. Sök llëm wopro ga ba sböpga jyäglo tjeng ba ushko li lüyotkara Raqueldë. Eshkoshko ga Jacob poshäryono. E irgo ga ba wappa, ba boyga, e opyono lok ba öng jëkklo sok kësökës li kjing go, ga toe. Ba öng kës jëk tjeng ba tjok, ba llëbo baİya tjeng kës tona tjeng Padán Aram kjokyo İ, e söra jek ba tjok bakoe. Ga to jongya Canaan kjokyo, ba data Isaac sökshko.

²⁰ Labán jyäpgwara Jacobdë eni. Ga Jacob töktong to lara ba kong llëme. ²¹ Opshino, ba llëbo tjeng kës li söra pjire. Ga jek öötong Eufrates diyo kjakoshko ga zara jek tas, ga jëktong jek löng Galaad kjokyo dlup shwo lëkong.

Jacob irpjana Labándë

²² Öötong dbar mya ga roy kura Labándë ga «Jacob to töktonge» lëba. ²³⁻²⁵ Eni ga tona ba pjeyoga tjok, ga irpjana jëktong dbargwo kjäk (7), ga doshara öötong löng Galaad kjokyo dlup shwo lëkong, Jacob wlo löng lishko. Labán wlo slano, pono löng eshko bakoe. E shkëyo ga Sbö tjläno Labán kong yoshko, tjlä ga «Tja kuzong. Jacob, e kroy-oywëp llëme» le.

²⁶ Wëshko ga Labán tjlä Jacob kong ga «¿İlëye shäryoropdo? Tja jyäpgworop. Bor wappa walëga lüyotkorop. ²⁷ ¿Tja jyäpgwëp eni ega? ¿Pja opjneklütshko ega? Llëye löpdë bor kong llëm obi. Woydoror ga pja opshik dbaryoshko ga pja kong dli shäryër, shji İë ëng tjok, shji tē, shji bërke, shji llung llë tē bakoe. Loror eni, gueniyo pja briktonge. ²⁸ Bor wappa walëga, bor tjërga ëmdë ga

* 31:28 Lō shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

iorop lō shir* wlo llēm, “Pjāy nome” lēr ba kong wlo llēm bakoe. Pja opshāryono kā llēm wleni. ²⁹ Pja kong llēbo owa shāryēr wlo ga pjlū, pjāy uunkong kong. Gueniyo luna shkēyo ga bop data Sbō tjlēno bor kong ga “Tja kuzong. Jacob, e kroyoywēp llēme” le. ³⁰ Miydēr pjlū ga pja jek woydē ara bop data ushko irōng obi. ¿Gueniyo bor sbōpga jyāglo lūyotkorop ega?» le.

³¹ Kuya ga tjlē ba kong ga «Lēr bop kong jlōkoyo ga pja bangkjrōror ara. Tja wotjlino ga bop wapga walēga dōp bor shjiryō loror. ³² Gueniyo ēye wlēnop jūshko, bop sbōpga jyāglo tjok ga zrōy. Bi pjeyoga lōng ēre iēr ber lōng ba miydaga. Llēbo bopoya lēp li wlēs, ga sōzong» le. Gueniyo ba sbōpga jyāglo lūyotkara Raqueldē to miydara Jacobdē llēme.

³³⁻³⁴ Eni ga Labán opzrēno jek Jacob u shāryak ōng kwota go li roshko ba sbōpga jyāglo wlēk. Pjir ga ba wapga parkagaga pjōk ī li roshko, Lea ī li roshko bakoe. Gueniyo llēye wlēna llēme. E wopro ga ba data sbōpga jyāglo li jnena Raqueldē tjeng ba ōng jēkklo sok kēsbang li sōkklo dirko, sōkshko. Labán opshino tek Lea u li roy dwayo ga opzrēno jek Raquel ī li roy shara. E roshko ga roina pjir, gueniyo llēye wlēna llēme. ³⁵ Eshko ga Raquel tjlē ba data kong ga «Pja iirkē bor tjok llēme. Tja kojong bop bokshto ga āe. Eni tjok ga tja shāng bor dbar ik» le. Eni ga ba sbōpga jyāglo wlēna dāw ga wlēna llēme.

³⁶ Eshko ga Jacob iirkono ara, ga tjlēno dbo go Labán kong. Tjlē ga «¿Tja llēye wlēnop owa bop bokshtoro? ¿Tja irpjam ega? ¿Llēye owa shāryōror bop kongdo? ³⁷ Pja bor llēbo roina, sguinop drete. ¿Eni ga llēbo wlēnop bopoya tjokdē? Wlēnop ga tek sōs jūshko, bi pjeyoga ēre bokshto, shji kjone dey ga jēk lōng pjlo bek īya lok wlo.

³⁸ »Lū pjloglo sak pjōk (20) ga tja öör shāng parkē bop kong ga ōng ushko so wa shguino do go kjlara llēme. Bop ōng ushko so wlēnggla uotē kjlara llēm bakoe. ³⁹ Bop ōng uara āya kjloshko sorēshko ga āska tworor bop kong enido. Dba ga lūyotkarabashko ga tjwlo shirop bor kong, ga lūyotkaraba shkēshko ga tjwlo shirop bor kong bakoe. ⁴⁰ Dba ga tja wloyo dlōrē. Shkē ga tja wloyo smorē, tja pē eshko ga āe.

⁴¹ »Ga tja öör sōk lu pjloglo sak pjōk (20) bop ushko ga lu pjloglo sak kjwara kjingsho pkēng (14) ga tja parkono bop wapga walēga do pjōk kjwe āska, ga lu pjloglo tjer (6) ga tja parkono bor ōng ushko so kjwe āska. Bor

potjwlēkklo li kjlopsworop enido. ⁴² Sbō shāng bor tjok īyado. E bor data Isaac Sbō, bor kjokē Abraham Sbō bakoe. Sbō shāng bor tjok llēm kjwe ga tja ichorop jek shāng or rorē. Gueniyo ga tja song li īna Sbōrē. Bor pak kēs shāryōror li īna bakoe. E kjishko ga luna shkēyo ga shji llgwera beno pjlū bor kong» le.

Jacob, Labán, e tjlōkwo lono ēng kong jlōkoyo

⁴³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Bor wapga walēga kjwe botoya. Bor tjērga kjwe botoya bakoe. Ōng kjwe botoya bebi. Llēbo ip uunkong ēre, e botoya erōe. ¿Llēye shāryēr eeri dbaryo bor wapga walēga kong, bor tjērga kong ga pjlū? Llēye shāryēr ba kong ame. ⁴⁴ E kjishko ga shji tjlōkwo twē ēng kong, ber īyado wlo, ga shji jēk ber lōng e go» le.

⁴⁵ Eni ga Jacob ak kjrono, poyona, ga iara beno jong kojong. ⁴⁶ Eshko ga tjlē ba park-agaga kong ga «Ak tōzī, ak jong kjwe zlong bāng» le. E irgo ga iono lok eshko.

⁴⁷⁻⁴⁸ Eshko ga Labán tjlē ba kong ga «Ak tjeng dluw ēre ber ba woyoshroklo bi kong» le. E kjishko ga kjok eshko kowara Labándē arameo tjlōkwo go beno Yegar Saduta.† Jacob omkwono hebreo tjlōkwo go beno Galaad.‡ ⁴⁹ Ga Labán tjlē ba kong obi ga «Shji lōng pjola, shji ēng ik ame ga shji īga, daga ber Jehovārē» le. E kjishko ga kjok eshko kowara beno Mizpa§ bakoe.

⁵⁰ Eshko ga Labán tjlē ba kong ga «Pja bor wapga bokrotkē wleni, llēm ga pja orkwosmok walē oblē tjok wleni ga miydēr llēme. Gueniyo woyoshros ga e miydaga ber Sbōrē. ⁵¹ Ak tjeng dluw ēre īzong. Ak kojonor beno jong shji pjōk tjrēko jū īs bakoe. ⁵² Kjrīng pjōyīkong ber lōng ba miydoklo. Pja tek na lē, bor barwē wlo llēme. Tja jek kalē, bop barwē wlo llēm bakoe. ⁵³ Bop kjokē Abraham Sbō, e ber bi llgwega. Bor kjokē Najor sbō, e ber bi llgwega bakoe» le.

Eshko ga Jacob tjlēno jlōkoyo ba data Isaac Sbō bokshto. ⁵⁴ E irgo ga ōng zrōra kjlara, sho sura kjrīna, pjono dret Sbō poshrēkklo, llamo beno tjeng li lira ba pjeyoga kong. Uara lok pjir ga pono lōng dlupshko.

⁵⁵ Wēshko kjok shrōngto ga Labán kojono, ba tjērga lō shira,* ba wapga walēga bakoe. Ga tjlēno beno pjlū ba kong. E irgo ga sano jek ba kjokshko irōng obi.

32

Jacob oproy dbuno Esaū kong

¹ Eshko ga Jacob irbo shano to bakoe. Eshko ga Sbō parkagaga kjok dogo so wen

† **31:47-48** Arameo tjlōkwo Yegar Saduta, e ak tjeng dluw, llēbo woyoshroklo bi kong loklo. ‡ **31:47-48** Hebreo tjlōkwo Galaad, e ak tjeng dluw, llēbo woyoshroklo bi kong loklo. § **31:49** Hebreo tjlōkwo Mizpa, e shji iyashko loklo. * **31:55** Lō shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. * **32:2** Hebreo tjlōkwo Majanayin, e ēngkjwagaga kjrīng pjōk loklo.

lông irbo bäng. ² İya Jacobdë ga tjlë ga «Ëre êngkjwagaga Sbô İ» le. E kjîshko ga kjok eshko koirara beno Majanayin.*

³ E irgo ga nopga ichara jek Seir kjokyo ba roy dbuk bäm go, ba shjiy Esau kong. Seir kjokyo, e Edom kjokyo obi. ⁴ Roy sôgaga brikdë llëm obishko ga tjlë ba kong lok ga «Pjây tjlë bor shjiy Esau kong ga «Tjlapga, bop lëng Jacob öör sök Labân ushko dawe. ⁵ Era eerishko ga öng kësks chila ara, parkagaga tjwlëk lóng pjir wleniyo ara bakoe. Ga roy ichara bop kong eni, pja ber wopjlü ba tjok wlo» lëmi ba kong eni» le.

⁶ Roy sôgaga li öör, ga shrono iröng obi ga tjlë Jacob kong ga «Tjawa öör Esau İk. Eni tjok ga tek shäng om go bop wlokjërë, yorkaga domerga doglo sak dbaw pjloglo pkëng (400)» le.

⁷ Kuya ga bangkjrara ara, beno shäng sjëk. E kjîshko ga ba nopga tjeng ba tjok li shdöra beno kjrîng pjök, ba öng shdöra eni bakoe. ⁸ Wotjlik ga «Esau tjwe êngkjwë bor nopga kjrîna tjok wleni ga e wopro ga kjrîna, e tók ga bue» le.

⁹ E irgo ga syôshtono Sbô kong. Tjlë ga «Sbô, pja bor kjokë Abraham Sbô. Pja bor data Isaac Sbô bakoe. Jehová, pja tjlëno bor kong ga «Pja nom bop kjokshko iröng obi, bop pjeyoga lóngshko. Pja kjimtër llëbo ber pjlü bop kong wlo» lorop eni. ¹⁰ Pja wotjlik pjlü bor kong wleni ga tja kjimtëp İyado. ¿Gueniyo ga shäryëp ega? Jlokoyo ga tja bop parkaga eröe. Jordân diyo jü zër tek shängshko ga tja wloshko bor kjorkung ère döe. Era eni tjok ga tja öötong sök parkagaga kjrîng pjök, öng kjrîng pjök bakoe. ¹¹ Bangkjrër li bor shjiy Esau tek shäng bor zrök, bor boyga, bor wapga zrök bakoe. Tja wlikos, llëbo owa shäryë bor kong llëm wlo. ¹² Pja tjlëno bor kong ga «Pja kjimtër llëbo ber pjlü bop kong wlo. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm, shtëy ga äär llëm, la sho tjeng dlung kjako wleni» lorop eni» le.

¹³ E shkëyo ga Jacob pono buk eshko. Wëshko ga llëbo tjeng ba tjok kës li rowlëna ba shjiy kong, ba sêngglo wleni. ¹⁴ Wlëna li ère: shwling ushko so popga doglo sak dbaw pjloglo pjök (200), wlënggla doglo sak pjök (20), öng wlëp ushko so popga doglo sak dbaw pjloglo pjök (200), wlënggla doglo sak pjök (20), ¹⁵ öng jëkklo sok kësks wapga chilawa tjok wleniyo doglo sak mya (30) ba wapga tjok, sôgla popga doglo sak pkëng (40), wlënggla doglo sak kjwara (10), öng so kwomgla kjoyo dre töshko popga doglo sak pjök (20), wlënggla doglo sak kjwara (10).

¹⁶ E irgo ga twara beno ba parkagaga kong, töya dboy dboy wlo, ga tjlë ba kong ga «Pjây jek lóng bor bäm go, ga shto twozi öng kjrîna kjrîna shdök tjeng wle kong» le. ¹⁷ Eshko ga tjlë ba parkaga jek shäng bäm li kong ga «Bor shjiy Esau dowlëp tek shäng ga tjlë bop kong ga «¿Bop kägäyo è? ¿Pja to kjone? ¿Öng kjwe sogo è?» le bop kong wleni ga ¹⁸ pja tjlë ba kong ga «Tjlapga Esau, ère bop sêngglo, ichara bop lëng Jacobdë bop kong. E tek shäng om go borwa irgo» lëp ba kong eni» le.

¹⁹ E irgo ga tjlë ba parkagaga jek ber tjeng iröng li kong ga «Esau dowlëmi tek shäng kjone wleni ga llëye loror kës li lëmi ba kong eni. ²⁰ Pjây tjlë ba kong obi ga «Tjlapga, bop lëng Jacob tek shäng borwa irgo» lëmi ba kong eni» le. Wotjlik ga «Wlëpyotkër ba sêngglo ichoror jek tjeng bäm li go. E irgo ga tja oppingdo ba bokshto kjwlë jä. Eni ga tja wlokjre pjlü kjwe» le. ²¹ Eni ga ba sêngglo li ichara jek bäm go ba parkagaga tjok. Gueniyo Jacob pono beno buk eshko.

Jacob dbonino Sbô parkaga kjok dogo so tjok

²²⁻²⁴ E shkëyo ga ba pjeyoga dipzara jek Jaboc diyo kjwo kalëkong, ba llëbo tjeng kës li tjok. Ba boyga do pjök, ba boyga oblë ba parkagaga wleniyo do pjök, ba wapga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11), e iara beno lóng di kjwo kalëkong pjir ga Jacob dipzono jek iröng, ga beno sök eshko tjoksa.

Eshko ga domer weno shäng ba kong kjlara, ga dbonino ba tjok äär jong shkë jek shröngë. ²⁵ Miydara ga Jacob zäya ga äshko ga porwara ba kworboshko, ga ba kworbo jöktëng erä. ²⁶ Eshko ga domer li tjlë ba kong ga «Tja rayozong! Kjok shräntoe» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlokwo los ber pjlü bor kong. Llëm ga pja rayër llëme» le.

²⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjæ, ¿ko llë?»

«Tja ko Jacob» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja ko Jacob ame. Pja dbonino Sbô tjok, nopga tjok, ga zanope. E kjîshko ga pja ko ber Israel† shara» le.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pja e, ko llë?»

«¿Tja ko miydëp woydë llëno?» le ba kong, ga tjlëno beno pjlü Jacob kong eshko.

³⁰ Eshko ga Jacob tjlë ga «Tja, Sbô, tjawa èng İno lóng èng bokshto èmdë ga tja iara beno sök së» le. E kjîshko ga kjok eshko kowara beno Peniel.‡

³¹ Jacob jek shäng kjwlë Peniel kjokyo lishko ga dlo wen tëm pjang llënge. Laga ba kworbo jöktëng lirë ga beno jëk yökyöke. ³² Porwara ba kworboshko kjîshko ga öng llë

† 32:28 Hebreo tjlokwo Israel, e dbonik Sbô tjok İoklo. ‡ 32:30 Hebreo tjlokwo Peniel, e Sbô bokso İoklo. § 32:32 Hebreo tjlokwo go ga tak beno pjang Israel. Jacob kowëba eni bakoe.

kworbo kjangyuo ue Jacob^S tjëyo tek beno ba irgo lirë ame.

33

Jacob ëng wlëno ba shjiy Esaú tjok

¹⁻² Döni ga iya Jacobdë pjola dwayo ga Esaú tek shäng domerga doglo sak dbäw pjloglo pkëng (400) tjokshko ga ba wapga shdöra beno ba mekë tjok tjoke. Ba boyga oblë parkagaga wleniyo do pjök li iara tjeng bäm go, ba wapga baïya tjok. Lea iara shäng ba irgo, ba wapga baïya tjok. Raquel iara beno iröng, ba wa José tjok. ³ Ga Jacob opshino jek bäm go. Jek shäng ba shjiy shwoy wopro ga jëk jek sira ga kjök tono, kujuno bokdo kjlay klung go. Jëk sira obi ga kjök tono eni obi. Shäryara eni öötong pjloglo kjäk (7).

⁴ Gueniyo ga Esaúra jek zron i äar jong ba lëng shwoy, ga pjä ba go, popjlura, lö shira. * Eshko ga slatong lok ara pjöyikong.

⁵ E irgo ga Jacob boyga, wapga iya Esaürë ga tjlë ba lëng kong ga «¿Ëye tek löng bop tjok kjwe ë?»

«Tjlapga, kjwe bor wapga twara Sbörë bor kong» le.

⁶ Ga ba boyga oblë parkagaga wleniyo do pjök li öötong löng ba shjiy zlong ba wapga tjok ga kjök tono, kujuno bokdo kjlay klung go. ⁷ E irgo ga Lea tek shrono shäng ba wapga tjok ga kjök tono, kujuno eni bakoe. E irgo ga José, Raquel omshäryono eni bakoe.

⁸ Eshko ga Esaú tjlë ba kong ga «¿Öng wlënor irbo kjwe llë lokdo?»

«Ichoror jek bop kong, pja ber wopjlu bor tjok wlo» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëme. Botoya arae. Kjwe ber tjeng bop tjok wëyë» le.

¹⁰ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Llëme. Rokër bop kong sira ga tja wlojrorop pjlu lëp li jlö wleni ga llëbo twër bop sëngglo kjwe kjrozong. Pja wotjlino pjlu bor kong kjishko ga pja bokkwo ñor ga Sbö bokkwo ñor wleni. ¹¹ Sbö kjishko ga tja llëbo ara, llëye woydër li tjeng enido. E kjishko ga bop sëngglo söror bop kong kjwe kjrozong» le.

Eshko ga «Llëbo kjrozong» lara ba kong ara kuzong ga «jölö» le Esaürë, ga kjararae. ¹² Eshko ga tjlë ga «Shji toe. Tja jek shäng bop bäm go» le.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, miydëp pjlu ga kjwozirga chilawa jëk mae. Öng wapga chilawa tjok wleni li söy jëk dbar kjwara jlökoy wleni ga e kjer drete. ¹⁴ Pjlu wlo ga pja to bäm dey, Tjlapga. Tja jek ber shäng bop irgo wor, öng kjishko, kjwozirga

kjishko. Shji ëng ik Seir kjokyo, bop kjokshko jä» le.

¹⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «jölö. Gueniyo nopga jëk tjeng bor tjok ëre iër ber löng bop tjok kjlëb, bop yorkë» le.

Kuya ga «¿Llëno? Pja woydë eshko llëme. Tja kjimtëp woydë kjishko ga tja ber wopjlu» le.

¹⁶ Eni ga e dbaryo ga Esaú wlo opshino to jek iröng, äar Seir kjokyo wlo. ¹⁷ Ga Jacob wlora opshino to jek Sucot kjokyo. Öötong löng eshko ga u ywara kjwara ba kong, ga ukwang shäryara ba öng kong. E kjishko ga kjok eshko kowara beno Sucot.†

¹⁸ E irgo ga Jacob wlo opshino tek Padán Aram kjokyo dwayo, ga döktong shrono löng pjlu Canaan kjokyo. Eshko ga pono beno löng kjok li worbo go, e ber buk Siquén kjokyo gomyo. ¹⁹ Kjok eshko li tjwlëna Jamor wapga kong, tjwlö dbur sho pjublún kjwo sak dbäw (100). Jamor, e Siquén data. ²⁰ Era Jacob akkwo töno dlw ëng kjing go kjökshko, Sbö poshrëkklo, ga akkwo töna dlw li kowara Sbö, e Israel Sbö.

34

Dina kjarara Siquëndë dbo go

¹ Jacob wa kjlara Lea tjok ko Dina. Dbar kjwara ga jek opshino kjogloga eshko so ik. ² Eshko ga domer shäng kjlara ko Siquén, ba data ko Jamor. Jamor, e kjok eshko so kägäyo. Dina iya Siquëndë ga shara, pono ba tjok dbo go. ³ E irgo ga Dina worryara ara, ga tjlëno ba kong yötso ba wlëpyotkoklo. ⁴ E irgo ga tjlë ba data Jamor kong ga «Kjoglo kjwe woydër ara. Tja orkwosmok woydë ba tjok. Wlës bor kong» le.

⁵ E wopro ga miydara Jacobdë ga ba wa Dina kjarara Siquëndë dbo go. Gueniyo eshkosshko ga ba wapga domerga löng öng dë kjloshko. Ga llëye lara Jacobdë ë kong llëm, ba wapga shrono guing. ⁶ E wopro ga Siquén data Jamor to jek shäng Jacob shwoy, lan ba tjok wlo. Epga löng lanshko ga ⁷ Jacob wapga domerga to löng kjloshko li shrono. Ga llëbo shäryono li miydara ga beno bangyo ara, iirke ara bakoe. Siquén pono ba dor tjok li, e llëbo owa Israel tjëyoga kong. E shäryako llëme. Epga iirkono ara e kjishko.

⁸ Eshko ga Jamor tjlë ba kong lok ga «Bor wa Siquén, bomi dor woyde arae. Rokër bomi kong sira ga ichëmi orkwosmok ba tjok. ⁹ Eni ga shji ber löng epenga dö wleni, ga bomi kjogloga orkwosmok borwa tjok, borwa kjogloga orkwosmok bomi tjok bakoe. ¹⁰ Pjäy ber löng borwa tjok kjök ëre kjing go ga pjlu, ga pjäy mär ber löng e go. Pjäy jëk kjone pogo ga pjlu» le.

* 33:4 Lö shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. † 33:17 Hebreo tjökwo Sucot, e ukwang loklo.

11 Ga Siquén tjlê ba kong lok ga «Rokër bomi kong sira ga kumi ga pjlú. Llêye rokëmi bor kong li twër bomi kong. 12 Tja kong llêye rokëmi bayo kjôm ga twër bomi kong, bomi sëngglo. Gueniyo kjoglo li ichëmi orkwosmok bor tjok guing» le.

13 Eni êmdê ga Dina bangkjrara Siquéndê llëm, kjrara dbo go kjishko ga Jacob wappa tjlêno ba kong, ba data Jamor kong jlô wleni. 14 Tjlê ga «Borwa dor, e ichërwa orkwosmok domer doyo jyâ tak llëm tjok ga äe. Shäryororwa eni kjwe ga tjawa ber löng lök ara. 15 Tjlökwo lërwa bomi kong li shäryëmi eni wleni ga “Jölo” lërwa. Llê kuziä. Pjäy domerga doyo jyâ tēmi uunkong, pjây ber tjawa dik wlo. 16 Eni wleni ga borwa kjogloga orkwosmok bomi tjok, bomi kjogloga orkwosmok borwa tjok bakoe. Tjawa ber löng bomi tjok, ga shji ber tjëyo kjrinaso. 17 Gueniyo pjây doyo jyâ tē llëm ga tjawa to kjok ëreshko dwayo, borwa dor tjok» le.

18 Kuya lok ga beno pjlú ba kong. 19 Dina woyde Siquéndê ara kuzong ga ba doyo jyâ tara jekdo eshko. Siquén, ba pjeyoga tjok ga tjwlo ara ba data ushko kuzong ga 20 jek öötong shäng kjok eshko opzrëzlong shtoyo, nopga tön löng lishko, ba data Jamor tjok. 21 Eshko ga tjlê löng li kong ga «Domerga ëre bi pjeyoga wleni. Kjok ëre bayo ara ba kong. E kjishko ga woydërwa ga epga ber löng bi tjok kjok ëre kjing go, mär ber löng e go, jék kjone pogo ga pjlú bakoe. Eni ga ba kjogloga orkwosmok bi tjok, bi kjogloga orkwosmok ba tjok bakoe.

22 »Gueniyo shji ber löng tjëyo kjrinaso wlo ga woyde lok ga shji domerga doyo jyâ tē uunkong, epga omshäryë dik. E ba sdëkwo. 23 Eni ga ba öng kës, ba llëbo tjeng kës, e ber bishiya. Epga ber löng bi tjok wlo ga “Jölo” lëy ba kong eröe» le.

24 Kuya lok ga «Jölo» le ba kong, ga domerga kjok eshko so doyo jyâ tonu uunkong. 25 Dbargwo mya ga doyo bang ara, poptoydê llëm obishko ga Dina simga Simeón, Levi, e öör löng eshko ga domerga li zröra lok dröng go dret, wlikaga ërê llëm kjishko. 26 Jamor, ba wa Siquén, e zröra lok dröng go. E irgo ga Dina jek söra ey dwayo. 27 E irgo ga Jacob wappa llamo tjwe löng jëktong shinmoga doyo tjeng li kjing go. Ga opzrëno jek lok u kjwara kjwara roshko, ba llëbo lüyotkara lok dret, ba dor kong llëbo owa shäryara li kjishko. 28 Llëbo uunkong tjeng kjok eshko li söra lok dret, öng ushko so llê, sögla, kwomgla, llëbo tjeng ba ushko, llëbo tjeng kjloshko bakoe. 29 Ba wappa, ba walëga, e söra lok jek ba tjok uunkong.

30 Eshko ga Jacob tjlê Simeón, Levi kong ga «Tja ioromi beno owa kjok eshko sogga tjok. Canaán sogga, ferezeoga, tja iywa lok shjiktëng shara. Shji nopga kjlëbö dö anmoyö kjishko ga kjrjing pjök li tön ber tjeng kjrinaso ga shji zröya lok, bi pjeyoga uunkong tjok» le.

31 Gueniyo kuya ga tjlê ba data kong ga «Borwa dor kong llëbo owa shäryara, iara beno tjwlo walê to shäng opsoynek domerga oblê oblê kong wleniyo. lërwa ber eni ga äe» le.

35

Sbö tjlökwo lono beno pjlú Jacob kong shäng Betel kjokyo obi

1 E irgo ga Sbö tjlê Jacob kong ga «Pja shäng Esaú töywëshko ga tja weno shäng bop kong Betel kjokyo. Pja nom sök eshko shara, ga akkwo töm dluw ëng kjing go kjókshko, bor poshrëkklo» le.

2 Eshko ga Jacob tjlê nopga tjeng ba tjok kës li kong ga «Bomi sböpga jyäglo tjeng uunkong, shizi, dbuzi drete. Pjäy nom wë, pja shwong kjlopswë oblê. Shäryëmi eni, pjây Sbö poshrëk ga pjlú wlo. 3 Pjir ga shji to Betel kjokyo. Eshko ga tja akkwo tön dluw ëng kjing go kjókshko, Sbö poshrëkklo. Tja jek shäng song, woydëshko ga tja kjimtar. Tja jék kjone pogo ga e shäng bor tjok iyado» le.

4 Kuya lok ga ba sböpga jyäglo li twara ba kong dret, ba kwomgwo ioklo söya lok li twara ba kong bakoe. Eshko ga kjor jong kjlara kësbang, Siquén kjokyo zlong, ga llëbo twara ba kong kës li pjlonä Jacobdê uunkong klung roshko, kjor li dorko.

5 Opshino jek löngshko ga kjok eshko sogga iara Sbörê beno löng kjok bangkjrë arae. E kjishko ga Jacob wlo irpjana lok llême. 6 Eshko ga öötong löng Luz kjokyo, e ko Betel bakoe. E Canaán kjokyo obi. 7 Eshko ga Jacob akkwo tön dluw ëng kjing go kjókshko, Sbö poshrëkklo. Ba shjiy töyweshko ga Sbö weno shäng ba kong eshko kjishko ga kjok eshko kowara beno El Betel.* 8 Eshko ga Rebeca daga Débora li wolono, ga jjena lok klung roshko, kjor jong kësbang eshko li dirko, ga kjok eshko kowara Jacobdê beno Alón Bacut.†

9 Kjok eshko ga Sbö weno shäng ba kong obi, ga tjlêno beno pjlú ba kong. 10 Tjlê ga «Pja ko Jacob, gueniyo pja ko eni eme. Eeri jek lëkong ga pja ko ber Israel shara» le.

Koiara eni pjir ga 11 tjlê ba kong obi ga «Tja ëre Sbö, llëye shäryër woydê li shäryër ga pjlú. Pjäy wappa wenzong ara, bop tjëyo tek ber bop irgo li shdär ber träk llëm wlo. Epga ber löng tjëyoga oblê oblê, ga tjê jikong

* 35:7 Hebreo tjlökwo El Betel, e Betel Sbö loklo. † 35:8 Hebreo tjlökwo Alón Bacut, e slarZlong kjoryo loklo.

ber löng tjëyo kjrinaso. E tjrëko pjilupga wen. ¹² Kjok tworor Abraham, Isaac kong li, e twër bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bakoe» le. ¹³ Lara eni pjir ga to ey dwayo.

¹⁴ Eshko ga Jacob ak kjrono kjwara, poyona, ga iara beno jong kojong, Sbö tjlëno ba kong lishko. E irgo ga ak li kjing go kjo tyara, kjillgwo bo dyo tyara bako, e ber jong dboy Sbö kong wlo. ¹⁵ Ga kjok eshko kowara beno Betel.†

Raquel wolonoe

¹⁶ E irgo ga to eshko dwayo. Ga Efrata kjokyo beno pjola obishko ga Raquel shara swlorë, gueniyo wloshko tjeng ga ä, beno buk owa. ¹⁷ Swlo arashko, chida buk döröshko ga ba kjimtaga tjlë ba kong ga «Lëye bangkjrëp llëme. Buk domer obi» le.

¹⁸ Raquel beno buk ba llëmdo, ga tjlë ga «Koiër Benoni»[§] le. Gueniyo koiara ba datarë Benjamín* shara. ¹⁹ Eni ga Raquel wolono, ga jnenaba beno buk irbo jek jong äär Efrata kjokyo li sor go. Efrata kjokyo, e ko Belén bakoe. ²⁰ Ba sak li kjing go Jacob ak kojono beno jong kjwara, ba jyäglo. Eerishko ga jong eshko wëllë obi.

²¹ E irgo ga Jacob† wlo irbo shano to öötong löng Migdal Edar‡ kjokyo pjlor kalëkong. ²² Löng kjok eshko wopro ga Rubén öör pono ba data boy oblë ba parkaga wleniyo ko Bilhá tjok. Miydara ba datarë ga iirkono tira llëme.

Jacob wapga

Jacob wapga domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12). ²³ Lea tjok, e Jacob wa domer bäm Iyo Rubén, Simeón, Leví, Judá, Isacar, Zabulón. ²⁴ Raquel tjok, e José, Benjamín. ²⁵ Raquel parkaga Bilhá tjok, e Dan, Neftalí. ²⁶ Lea parkaga Zilpá tjok, e Gad, Aser. Ère Jacob wapga weno tjeng Padán Aram kjokyo.

Isaac wolonoe

²⁷ Era Jacob öör ba data Isaac ik, Abraham, Isaac dënashko ga löngshko li kjokyo ko Mamré. Mamré kjokyo, e ko Arbá, ko Hebrón bakoe. ²⁸ Isaac lu ino öötong sak dbaw kjingsho sak kjwongshko (180) ga wolonoe. ²⁹ Tjlablasko ga wolono, ga tóno ba pjeyo shinmoga tek dënashko so tjok. Eshko ga iara ba wapga Esaú, Jacobdë beno buk sakhko.

36

Esaú tjëyo tek beno ba irgo

¹ Ère Esaú tjëyo tek beno ba irgo. Esaú, e kowëba Edom bakoe. ²⁻³ Esaú orkwosmono walëga Canaán so doglo mya tjok. Epga ko Ada, Aholibama, Basemat. Ba boy Ada, e Elón wa. Elón, e Het tjëyo. Ba boy Aholibama, e Aná wa. Aná, e Zibeón wa. Zibeón, e heveo. Ba boy Basemat, e Ismael wa, Nebayot dor bakoe.

⁴⁻⁵ Esaú sök Canaán kjokyo shko ga wapga tjeng doglo shkëng (5). Ada wa buk kjlara domer ko Elifaz. Basemat wa buk kjlara domer ko Reuel. Aholibama wapga tjeng doglo mya domer ko Jeús, Jalán, Coré.

⁶⁻⁷ Esaú, Jacob, e dbur ara, öng ara. Ba kjok löngshko li öng ara anmoyö, ga ba öng dli pjitënge. E kjishko ga ber löng pjöyikong ga äe. Eni ga Esaú to kjok shto oblë, ba löng sökshko dwayo. Ba boyga, ba wapga, ba parkagaga, ba öng, ba llëbo uunkong wlëna Canaán kjokyo li, e söra jek uunkong ba tjok, ⁸ ga öötong Seir kjokyo dlup shwo lëkong, ga beno löng shko.

⁹⁻¹⁴ Esaú, e Edom tjëyoga data. E beno löng Seir kjokyo dlup shwo lëkong. Ère ba tjëyo tek beno ba irgo. Esaú boyga doglo mya: Ada, Basemat, Aholibama.

Ada tjok ga Esaú wa domer kjlara ko Elifaz. Elifaz, e wapga domerga ko eni: Temán, Omar, Zefo, Gatán, Cenaz. Elifaz boy oblë ba parkaga wleniyo ko Timná tjok ga wa domer kjlara ko Amalec.

Basemat tjok ga Esaú wa domer kjlara ko Reuel. Reuel, e wapga domerga ko eni: Najat, Zera, Sama, Mizá.

Aholibama tjok ga Esaú wapga domerga doglo mya: Jeús, Jalán, Coré. Aholibama, e Aná wa. Aná, e Zibeón wa. Zibeón, e heveo.

¹⁵ Esaú tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ko eni. Esaú wa Ada tjok Elifaz li tjëyo tek ber ba irgo li tjëyoga ère: Temán, Omar, Zefo, Cenaz, ¹⁶ Coré, Gatán, Amalec. Epga löng Edom kjokyo.

¹⁷ Esaú wa Basemat tjok Reuel li tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ère: Najat, Zera, Sama, Mizá. Epga löng Edom kjokyo.

¹⁸ Esaú wapga Aholibama tjok li tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ère: Jeús, Jalán, Coré.

¹⁹ Esaú tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga, e beno eni.

²⁰ Esaú öötong sök kjok eshkoshko ga nopga löng eshko ko horeoga. Epga domer ko Seir li tjëyo tek beno ba irgo. Seir tjëyoga ère: Lotán, Sobal, Zibeón, Aná, ²¹ Disón, Ezer, Disán.

²² Lotán, e wapga domerga ko eni: Horí, Homán. Lotán, e dor ko Timná.

‡ 35:15 Hebreo tjlökwö Betel, e Sbö u loklo. § 35:18 Hebreo tjlökwö Benoni, e tja song li wayo loklo. * 35:18 Hebreo tjlökwö Benjamín, e bor wa orkwo këllë so loklo. Hebreo tjlökwö bor wa orkwo këllë so, e bor wa woydër ara, oblë kjinmo loklo. † 35:21 Hebreo tjlökwö go ga tak beno pjang Israel. Jacob kowëba eni bakoe. ‡ 35:21 Hebreo tjlökwö Migdal Edar, e öng ikkílo kjomo loklo.

²³ Sobal, e wapga domerga ko eni: Alván, Manajat, Ebal, Sefó, Onam.

²⁴ Zibeón, e wapga domerga ko eni: Ayá, Aná. Pjlara ga Aná, e shâng ba data öng dëshko ga di bâng wlêna kjrina kjok dogro no llêmskko.

²⁵ Aná, e wa domer kjlara ko Disón, wa walê kjlara ko Aholibama.

²⁶ Disón, e wapga domerga ko eni: Hemdán, Esbán, Itrán, Querán.

²⁷ Ezer, e wapga domerga ko eni: Bilán, Zaván, Acán.

²⁸ Disán, e wapga domerga ko eni: Uz, Arán.

²⁹ Horeo, e tjëyoga ko eni: Lotán, Sobal, Zibeón, Aná, ³⁰ Disón, Ezer, Disán. Epga löng Seir kjokyo.

³¹ Israel tjëyoga pjlupga llêm obishko ga Edom so pjlupga, e ère:

³² Bela, e Dinaba so, Beor wa.

³³ Bela wolonoshko ga beno Jobab, e Bosra so, Zera wa.

³⁴ Jobab wolonoshko ga beno Jusán, e Temán so.

³⁵ Jusán wolonoshko ga beno Hadad, e Avit so, Bedad wa. Nopga Madián so zana Bedaddë Moab kjokyo.

³⁶ Hadad wolonoshko ga beno Samla, e Masreca so.

³⁷ Samla wolonoshko ga beno Saúl, e Rejobot so. Rejobot kjokyo, e buk Éufrates diyo gomyo.

³⁸ Saúl wolonoshko ga beno Baal Janán, e Achor wa.

³⁹ Baal Janán wolonoshko ga beno Hadar, e Pau so, boy ko Mehitabel. Mehitabel, e meké ko Matred. Matred, e meké ko Meزاب.

⁴⁰⁻⁴³ Edom tjëyoga ko eni: Timná, Alvá, Jetet, Aholibama, Elá, Pinón, Cenaz, Temán, Mibzar, Magdiel, Iram. Epga beno löng kjok kjrina kjrina baíya om go. Esaú beno Edom tjëyoga uunkong data.

37

José, ba shjiyga

¹ Jacob beno sök Canaán kjokyo, dëna ba data sökshko. ² Ère Jacob pjeyoga to tek jong sorë, e lanyo.

José lu pjlöglo sak kjwara kjingsho kjäkshko (17) ga shâng öng ushko so dë ba shjiyga tjok. Ba shjiyga meké ko Bilhá, Zilpá, ba data boyga oblë ba parkagaga wleniyo. Llëbo shárye ba shjiygarë owa li roy söya tjwe, le ba data kong.

³ José bukskko ga Jacob* tjlabla kuzong ga José woyde ba datarë ara, ba wapga oblë kjinmo. Ga kong shwong sera kara wolësowae. ⁴ İya ba shjiygarë ga woyde ba

datarë ara ba kjinmo ga İywa lok shjiktëng, tjlë lok ba kong llëme.

⁵⁻⁷ Pjlara ga José yoİno, ga tjlë ba shjiyga kong ga «Tja yoİno llë lër bomi kong. İTja kuzİa! Tja yoİk ga shji uunkong öotong löng bi pakshko ga dwla bo doyo diy löng kjlara İ kjrina kjrinae. İn ga botoya kojono beno jong bek, ga bomipjÿy tek lok botoya zlong, ga kujono ba kong» le.

⁸ Kuya lok ga İywa lok shjiktëng ara anmoyö, ga tjlë ba kong ga «İPja wotjlik ga pja ber borwa pjluyo, tjawa ichëp wlo lëpde?» le. Eni ga woydara lok llëm jek këgong ara anmoyö, woİno li kjishko, lara ba kong li kjishko bakoe.

⁹ E irgo ga José yoİno jek pjlara obi, ga tjlë ba shjiyga kong ga «Tja yoİk ga dlo, mok, dbala kop sak kjwara kjingsho kjwara (11) kujono bor kong» le.

¹⁰ Lara ba data, ba shjiyga kongshko ga kuya ba datarë ga iirkorgö, ga tjlë ba kong dbo go ga «İPja yoİno, e llë lokloro? İTja, bop meké, bop shjiyga, tjawa tjwe löng bop zlong, kujong bop kong wlo lëpde?» le.

¹¹ Ga İywa ba shjiygarë shjiktëng erä. Gueniyo yoİno li woyotjİya ba datarë arae.

José soynena ba shjiygarë

¹² Dbar kjwara ga Jacob öng li söra José shjiygarë jek Siquén kjokyo, kjlo sho tjok lishko. ¹³ Eshko ga Jacob tjlë José kong ga «Bop shjiyga löng öng dë Siquén kjokyo. E kjishko ga pja nom ba ik eshko» le.

Kuya ga «jöİö. Tja to İk» le.

¹⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja nome. Bop shjiyga löng sorë, bor öng löng sorë İp yötso, ga roy söp bor kong iröng obi» le ba kong, ga ichara jek Hebrón sdamyo lëkong dwayo.

Öotong shâng Siquén kjokyooshko ga ¹⁵ jeno shâng ey. Eni ga domer weno shâng kjlara, ga tjlë ba kong ga «İLİeye wlëpdë shängdo?»

¹⁶ «Tja to shâng bor shjiyga wlëk. İLöng öng dë kjone lëp bor kong ga buere?» le ba kong.

¹⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Opshino to tjän. Gueniyo kuror ga “Shji to Dotán kjokyo” lara lok ëng kong yë» le.

Kuya ga jek ba shjiyga irgo, ga wlëya löng Dotán kjokyo. ¹⁸ İya ba shjiygarë pjola dwayo ga ¹⁹ tjlë ëng kong ga «İzİa! Yoİga döröe. ²⁰ Kjweri kjwe zröy. Pjir ga dbuy di bâng roy, ga uara äya kjloshko sorë lëy eni. Eshko ga İlëye wen ba yo li tjok İy» le lok ëng kong eni.

²¹ Kuya ba shjiy Rubëndë ga ba lëng wlike lara. Ga tjlë ba lënga kong ga «Zröy llëme. ²² Shji srëng kwong llëme. Shji or İë ba go llëm bakoe. Dbuzİ jer di bapkw pjlëbgwoyo kjwe roy dey» le. Wotjİno ga döni ga shiya om go ey dwayo, ga söya jek äar ba data

* 37:3 Hebreo tjlökwö go ga tak beno pjang Israel. Jacob kowëba eni bakoe. Génesis 37.13 eni bakoe.

shwoy iröng obilara. Lara ba lëmga kong eni e kjishko.

²³ E irgo ga José öötong shäng ba shjiyga löngshko ga ba shwong pjang ba do go wolësowa li skwara lok ba shjiryo, ²⁴ ga ba lëng li shara lok, dbura jer di bapkwö pjilëbgwoyo jong eshko li roshko. Eshko dbaryo ga roy di drete.

²⁵ E irgo ga sirkeno löng ië. Eshko ga İya lok ga nopga tek löng träk llëme. Epga Ismael tjëyoga[†] tek Galaad kjokyo dwayo jongya Egipto kjokyo. Dwlo poshtikklo lö pjilëblë söra oblë oblë, ba öng llëbo shgoklo kësksëkjing go, dli mokyö söra bakoe. ²⁶ Eni ga Judá tjlä ba pjeyoga kong ga «Shji wotflik bi kjlara zrök. E irgo ga jney ber miydëba llëm wlo. ¿Llëye shjiy e go? ²⁷ Bi kjlara obi kjiy ga zröy llëme. Soyney Ismael tjëyoga tek löng wle kong dey» le.

Kuya lok ga «Pjlüe» le lok ëng kong.

²⁸ Llëbo soynege li öötong löng eshko ga José shira ba shjiygarë di bapkwö pjilëbgwoyo li roy dwayo, ga soynege Ismael tjëyoga li kong, dbur sho pjublün kjwo sak pjök (20) äska, ga söra lok to Egipto kjokyo.

²⁹ Rubén tjwe iröng di bapkwö pjilëbgwoyo jong lishko ga José wlëya ga drete. Eni ga slatong ara, ga ba shwong dwlëkza tjä tjä erä, woydë ara kjishko. ³⁰ Jek äär ba lëmga tjeng lishko ga tjlä ba kong ga «Bi lëng shäng ame. ¿Era llëye shäryër?» le.

³¹ Eni ga öng zröra lok kjlara, ga José shwong li kjrara, shtira öng srëng li go. ³² Pjir ga söra lok jek ba data kong, ga tjlä ba kong ga «Shwong ëre wlënorwa. ¿Bop wa İre? jizong!» le.

³³ İya ga tjlä ba kong ga «Kjwe bor wa shwong jlöe. Zröra äya kjloshko sorë, ga uarae» le.

³⁴ Eni ga Jacob ba shwong dwlëkza tjä tjä, ga shwong pjuno oblë sopok wlo, ga ba wa wolono ga sloywarä dbar kop ara. ³⁵ Data slar ëë ga wojeya ba wapga uunkongdë, gueniyo wojer llëme. Slar ëë ba wa kjishko, ga tjlä ga «Tja wojer llëme. Woyoshrer İyado. Tja wolonoshko ga pjir ber eshko» le.

³⁶ E wopro ga José söra Ismael tjëyogarë öötong löng Egipto kjokyo. Eshko ga domer shäng kjlara ko Potifar. E Egipto so pjiluyo u daga kägäyo. Ga José soynege lok ba kong.

38

Judá, Tamar

¹ Eshkoshko ga Judá opshino ba pjeyoga shwoy dwayo, öötong sök Adulam kjokyo. Eshko ga domer shäng kjlara ko Hirá, e Adulam so. Ga Judá beno sök ba ushko. ² Domer shäng kjlara eshko obi ko Súaj, e Canaan so. Judá orkwosmono ba wa tjok. ³ E irgo ga

ba boy beno shäng kjlaraso llëme. Wa buk kjlara domer, ga koiara Er. ⁴ E irgo ga beno jek shäng kjlaraso llëm obi. Wa buk kjlara domer obi, ga koiara Onán. ⁵ E irgo ga beno shäng kjlaraso llëm jek obi. Wa buk kjlara domer obi, ga koiara Selá. Bukshko ga Judá sök Quezib kjokyo.

⁶ Judá wapga kunoe. Eshko ga walë shäng kjlara ko Tamar. Judá wa domer bäm İyo Er li orkwosmona Judaré ba tjok. ⁷ Er, e jëk shäng owa Jehová bokso. E kjishko ga zrörae. ⁸ Eshko ga Judá tjlä Onán kong ga «Bop shjiy wolono, ga wapga beno llëme. Wa tjeng kjlara bop shjiy İ wlo ga pja orkwosmok Tamar tjok kjluwe» le.

⁹ Miyde Onándë ga wapga tjengshko ga epga ber baİya llëm kuzong ga pë ba tjok pjlobi go ga opdë Tamar ber shäng kjlaraso llëm wlo, wapga tjeng ba shjiy kong llëm wlo. ¹⁰ Jehová boksho ga Onán llëbo owa shäryono. E kjishko ga zröra bakoe.

¹¹ Eshko ga Judá tjlä ba pjlaydo li kong ga «Pja nom bop data ushko iröng obi, gueniyo pja orkwosmok llëm, bor wa Selá öötong këguë ba luyo go guing. Eshko ga orkwosmok bor tjok ga pjlüe» le. (Woyotİlya Judaré ga Selá wolon ba shjiyga dik bakoe le.) Eni ga Tamar to jek beno sök ba data ushko iröng obi.

¹² Lu to jek kop ara ga Judá boy wolonoe. Soyopora pjir ga jekdo shäng Timnat kjokyo, ba kjlara Hirá tjok, ba öng zok shtagaga löng lishko.

¹³ Judá jek Timnat kjokyo, ba öng zok shtë wlo li miydara ba pjlaydorë pjire. ¹⁴ Judá wa Selá öötong kësbang ëmdë ga orkwosmoyde ba tjok llëm obi. E kjishko ga ba syä shwongyo skwara, doyono oblë, ká kjin-gono pjir, ë miydëba llëm wlo. Pjir ga jek İlet sirkeno sök Enayin kjokyo soyožlong, e ber buk irbo jek jong äär Timnat kjokyo li sor go.

¹⁵ Judá jek shäng irbo bäng ga İya ga walë sök eshko kjlara. Wotİlino ga walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo lara, ká kjingono pjir kjiy. ¹⁶ Walë, e ba pjlaydo miydara llëm kjishko ga jek öötong shäng ba shwoy ga tjlä ba kong ga «¿Tja pë bop tjok ga buere?»

«¿Pja pë bor tjok wleni ga äska llëye twëp bor kong?» le.

¹⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «Shwİng ushko so ichër tjwe bop kong kjlara» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «jölö. Gueniyo woydër ga llëbo twëp kjrina ber tjeng bor tjok, öng lëp li ichorop shrono bor kong guing» le.

¹⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Llëye woydëp?»

«Bop ko jyägİo pjang bop bëngshko ba kjiy go kjwe twos bor kong. Bop kjorkung kjwe

[†] 37:25 Epga kowëba Madián tjëyoga bakoe. Génesis 37:28, 36 eni bakoe.

twos bor kong bakoe» le. Kuya ga twara ba kong, pono ba tjok, ga beno shäng kjlaraso llême. ¹⁹ E irgo ga Tamar to ba ushko, ga ba kâ kjingoklo li kjlara, ba syâ shwongyo li pjuna jek iröng obi.

²⁰ E irgo ga öng ichara Judaré jek ba kjlara Adulam so li tjok, llêbo iara beno tjeng walê tjok li tek twe ba kong iröng wlo. Gueniyo walê li wlêna shäng eshko llême. ²¹ Eni ga kjakrokara domerga eshko so kong ga «Walê Enayin so shäng kjlara, to shäng opsoynek domerga oblê oblê kong wleniyo. Lunashko ga sök irbo ère sor go. ¿E kwonilo?»

«Walê eniyo jüşhko drete» le lok ba kong.

²² Eni ga Hirá sano jek Judá shwoy iröng obi, ga tjê ba kong ga «Walê li wlênor llême. Domerga eshko so tjêno bor kong ga “Walê eniyo jüşhko drete”lara» le.

²³ Kuya ga tjê ba kong ga «Eni ga ber tjeng wêyê ba tjok, shji joywêba llêm wlo. Miydêp ga shwling ushko so ichoror jek ba kong, gueniyo wlênop llême» le.

²⁴ Öötong moglo mya dik ga oba tjê Judá kong ga «Bop pjlaydo Tamar opsoyneno domerga oblê oblê kong, ga beno shäng kjlaraso llême» le.

Roy kuya ga tjê ga «iShizi ey dwayo, ga suzia!» le.

²⁵ Tamar shikoba lëbashko ga roy ichara ba kegue li kong, tjê ga «Pja tjê bor kegue kong ga “Llêbo tjeng bor tjok ère sogo è ga tja shäng kjlaraso llêm ère baïya. Ko jyäglo ère ba kjiyo go is yôto, sogo è miydêp wlo. Kjorkung ère is bakoe”lêp ba kong eni» le.

²⁶ Roy sôra öötong, lara Judá kong. Ba llêbo li ïya ga tjê ga «Tamar llêbo shäryono bëye. Llêbo owa li shäryaga tjarê, bor wa Selá orkwosmonor ba tjok llêm kjïy» le. Eshko jek lëkong ga pono ba tjok ame.

²⁷ Tamar wloshko tjeng dbaryoshko ga wapa tjeng domerga do pjök jekdo.

²⁸ Tjeng döröshko ga chida kjlara orkwo shino bäm go. Eshko ga ba kjimtaga trer srëzrën pjrino ba orkwo go, ga tjê ga «Ère buk bäm go» le. ²⁹ Gueniyo orkwo shino jem iröng ga ba kjlarawa orkwo pjrik llêm li buk bäm go. Eshko ga ba kjimtaga tjê ba kong ga «¿Pja buk bäm go sorê?» le. E kjishko ga koiara Fares.* ³⁰ E irgo ga orkwo pjrira trer srëzrën go li bukshko ga koiara Zera,† ba trer srëzrën li kjishko.

39

José parkono Potifar kong

¹ Eshkoshko ga José sôra ba öötong Egipto jkoyko. Eshko ga domer shäng kjlara ko Potifar. E Egipto so pjluo u daga kägäyo. José tjwllêga Ismael tjëyoga kong li e. ²⁻³ José

sök ba ushkosshko ga Jehová shäng ba tjok, ga kjimtaga ara. Llêbo beno ba kong pjlu erä, ga miyde Potifardê pjire. ⁴ E kjishko ga wotjlino pjlu ba kjishko, ga kong pak wlêna ba kjimtaga, iara beno shäng ba llêbo tjeng kês ba ushko li daga. ⁵ Dbar eshko jek lëkong ga José kjishko ga Potifar kjimtaga Jehovaré ara. Eni ga llêbo uunkong beno pjlu ba ushko, ba kjokshko bakoe. ⁶ Eni ga Potifar, ba llêbo tjeng kês li iara beno tjeng José wloshko. E kjishko ga llêbo oblê woyotjlïya llêm, ba dli eröe.

José, e domer wolësoe. ⁷ ïya Potifar boydê ga worye kjër, ga tjê ba kong ga «Pja pê bor tjok» le.

⁸ Kuya ga tjê ba kong ga «¡Llême! ¡Tja kuzong! Llêbo tjeng kês iara bor pjurê beno tjeng bor wloshko. Tja shäng na ga woydê llê kjishko llême. ⁹ Èye tjwllô èreshko bor kjinmo drete. Bor pjlu, tja kong llêye wlikayde llêm, pja erö, pja ba boy kjishko. E kjishko ga llêbo owa shäryër wleni Sbô bokso ga äe» le. ¹⁰ Roke walê lirê ba kong dbar kjwobi go ëmdê ga jlô lara llêm, to jek öötong ba zlong bäng llêm bakoe.

¹¹ Dbar kjwara ga José opzrëno jek u roshko, ba pak shäryê wlo. E dbaryo ga èye ushko drete. ¹² E wopro ga shakza walê lirê pjâ ba shwong go, ga tjê ba kong ga «Pja pê bor tjok» le ba kong. Gueniyo José opdôs wles, opshino jek zron ï, ga ba shwong beno tjeng walê li wloshko.

¹³ ïya ga José opshinoshko ga ba shwong beno tjeng ba wloshko ga ¹⁴ ba parkagaga rokara ba shwoy, ga tjê ba kong dbo go ga «Hebreo sôra bor lanmarê li, shji ie woydê ber tjwllô llêm oba bokso. Opzrëno jek bor kjër roshko, pê bor tjok dbo go wlo lara. Gueniyo ööloror jlökoyo. ¹⁵ Kuya ga opshino jek zron ï, ba shwongda beno tjeng bor wloshko» le.

¹⁶ E irgo ga José shwong li jnena tjeng, ba lanma shrono ushko guing. ¹⁷ Shrono ga lara jek ba kong obi. Tjê ga «Bop parkaga hebreo sôrop jüşhko li opzrëno jek bor kjër roshko, pê bor tjok dbo go wlo lara, tja ber tjwllô llêm oba bokso wlo. ¹⁸ Gueniyo ööloror jlökoyo kjishko ga opshino jek zron ï, ba shwongda beno tjeng bor wloshko» le.

¹⁹ Kuya ga iircono ara. ²⁰ Eni ga ba parkagaga ichara José shak, ie lok ber no shdüzlong uyo roshko wlo. Ga iara beno sök eshko, nopga shdüna pjurê tjeng lishko.

José sök eshkoshko ga ²¹ Jehová shäng ba tjok, ga kjimtaga ara. Jehová kjishko ga no shdüzlong uyo daga wotjlino pjlu José tjok. ²² Ga iara beno shäng no shdüng löng li daga. Llêye shäryêba eshko dö ga ichaga shäng erê. ²³ Jehová shäng José tjok, ga kjimtaga ara. E

* 38:29 Hebreo tjlökwô Fares, e dôktong loklo. † 38:30 Hebreo tjlökwô Zera, e bolo ara loklo.

kjîshko ga llêbo shârye kës li beno pjîlue. E kjîshko ga José parkê shâng sorê woyotjîya no shdüzlong uyo daga lirê llême.

40

Domerga yoîno li pjîlollgwera Joséë

¹⁻³ Eshko ga Egipto so pjîluyo li parkagaga lóng do pjök. Kjîlara, e di ioklo söga ba kong, kjîlara, e ba pjîlung shosho suga. Pjîlara ga epga diktong kjîshko ga pjîlu iirkono ba kong, ichara jek lóng ba u daga kägäyo li ushko, bängzaya no shdüzlong uyo roshko wlo, José shdung shâng lishko. ⁴ José iara Egipto so pjîluyo u daga kägäyo lirê beno shâng domerga li dë. Shduna beno lóng dbar kop ara eshko.

⁵ Shkër kjwara ga domerga do pjök li yoîno lok oblê oblê, e loklo dö llême. ⁶ Wêshko ga İya Joséë tjwe kjök shröngto ga wlêya bëlöng woydê arae. ⁷ Eni ga tjîlê ba kong ga «¿Pjây woydê ara ega?»

⁸ «Tjawa yoîno, ga pjîlollgwega êrê borwa kong llême. Tjawa woydê ara e kjîshko» le lok ba kong.

Kuya ga tjîlê ba kong ga «Pjây yoîno li llê lozî bor kong. Shji yoik li llê loklo miyde Sborê pjire. Ga tja kjimte wleni ga lër bomi kong» le.

⁹ Eni ga tjlapga di ioklo söga li tjîlê ba kong ga «Tja yoik ga kjîllgwo jong sok kjwara, ¹⁰ İliywono lok mya. Wârbo wen mite, long tyê, e irgo ga ba longgwo opkjilpswê ber bo kwi tjân. ¹¹ Eshko ga pjîlu di ioklo li tjeng bor wloshko. Kjîllgwo bo li kjîrêr ga İlrur shâng ba di ioklo li roshko. E irgo ga twêr pjîlu li wloshko» le.

¹² Kuya ga tjîlê ba kong ga «Pja yoîno li llê loklo lër bop kong. Kjîllgwo sogwo İliywono mya li, e dbargwo mya loklo. ¹³ Dbargwo mya go ga pja shiya pjîlurê na dwayo, pja ie ber shâng parkê bop shtoy iröng obi, ba di ioklo söröp ba kong dâmâr sorê ga söp ba kong ber shâng eni obi. ¹⁴ Shâryê enishko ga tja woyoshrebâ. Pja tjîlê pjîlu kong bor kjîshko, tja shiya na dwayo wlo. ¹⁵ Tja êre İüyotkaraba tek hebreoga kjokyo dwayo. Tja kjwe shâng êreshko llêm gueniyo. Llêye owa shâryoror llêm, tja shâng jûshko wlo» le.

¹⁶ Kuya tjlapga pjîlung shosho suga lirê ga ba kjîlara yoîno li pjîlollgwera beno pjîlu ba kong ga tjîlê José kong ga «Tjara yoik ga shîng kjwo mya, roshko pjîlung shosho suk pjîr, iak tjeng êng kjîng êng kjîng bor dlu kjîng go. ¹⁷ Shîng tjeng kjwara ba kjîng go li, roshko pjîlêbê sho tjeng oblê oblê pjîlu kong, gueniyo ue sênwarê tjwe jongs» le.

¹⁸ Kuya ga tjîlê ba kong ga «Pja yoîno li llê loklo lër bop kong. Shîng kjwo mya li, e dbargwo mya loklo. ¹⁹ Dbargwo mya go ga pja shiya pjîlurê na dwayo. Ba parkagaga

iche bop kâ zê tas, ga bop doyora ie lok ber pjang kjor go. Eshko ga bop sho ue İlârê» le.

²⁰ Öötong dbargwo mya ga pjîlu sök iê ba pjîloyoga tjök, ba dbar shrêkklo. Eshko ga ba parkagaga ichara ba di ioklo söga li shik, ba pjîlung shosho suga li shik bakoe. ²¹ Di ioklo söga li iara beno shâng parkê ba shtoy iröng obi, ba di ioklo söra ba kong dâmâr sorê ga söya ba kong eni obi. ²²⁻²³ Gueniyo pjîlung shosho suga İlira, ba parkagaga ichara ba zrök.

Lara Joséë ba kong sorê li shâryono uunkong eni êmdê ga José woyoshrra pjîlu di ioklo söga lirê llême.

41

Egipto so pjîluyo yoîno li pjîlollgwera Joséë

¹ Lu pjîloglo pjök irgo ga shkër kjwara ga Egipto so pjîluyo yoik ga shâng Nilo diyo kjako. ² İya ga sögla wen tèm di roy dwayo doglo kjäk (7), wolêso, kjlo dike. Opshino ga jek tjeng kjlo sho uê jongs. ³ E irgo ga sögla wen tèm di roy dwayo doglo kjäk (7) obi, kjlo owa, slosloe. Tèm shrono tjeng kjlo dik li zlong bäng, ⁴ ga döni ga sögla kjlo dik li uara sögla sloslo lirê drete.

Eshko ga pjîlu li wolleno buk ga ⁵ pono jek obi. Ga yoîno jek obi. İya ga dwla weno jong sok kjîlara, boryono lok tjung wolêso, pjîloglo kjäk (7). ⁶ E irgo ga weno sok kjîlara obi, boryono lok pjîloglo kjäk (7) obi, gueniyo owa, pira pjîluk kjlikyorê beno kluktênge. ⁷ Ga bo pjîlu li uara bo owa lirê drete. Eshko ga pjîlu wollenoshko ga «Tja buk yoikdo» le.

⁸ Wêshko kjök shröngto ga woyotjîya ara kuzong ga ba parkagaga ichara ybi lóng kjlobi kjök eshko li rokê, nopga kjök miydê ara li rokê bakoe. Shrono lok ga yoîno llê lara ba kong, gueniyo pjîlollgwega êrê ba kong llême. ⁹ Eni ga ba di ioklo söga li tjîlê ba kong ga «Woyoshrrêr kjlay ga tja opshâryono owa. ¹⁰ Kjupâbâshko ga pja iirkono pjîlung shosho suga kong, bor kong bakoe. Eshko ga tjawa ichorop bop u daga kägäyo ushko, tjawa bängzaya no shdüzlong uyo roshko wlo. ¹¹ Shkër kjwara ga tjawa yoîno oblê oblê, e loklo dö llême. ¹² Tjawa lönghshko ga domer shâng kjîlara hebreo. E bop u daga kägäyo parkaga. Tjawa yoîno li İlororwa ba kong ga pjîlollgwera borwa kong pjîre. ¹³ Lara borwa kong sorê ga shâryono eni. Tjara shrono iröng bor pakshko, bor kjîlarara zrôra loke» le.

¹⁴ Kuya ga no ichara José rokê, ga shira no shdüzlong uyo roshko dwayo jekdo. José kâ shtono, shwong kjilpswono, doyono pjîr ga jek pjîlu shwoy.

¹⁵ Eshko ga p̄lu t̄lê ba kong ga «Tja yoïno p̄lara ga p̄lollgwega èrè bor kong llême. Roy kuror ga p̄ja yo p̄lollgwek p̄lú» le.

¹⁶ Kuya ga t̄lê ba kong ga «E lak tjarè llême. Gueniyo p̄lollgweya Sbörè ber p̄lu bop kong» le.

¹⁷ Kuya ga t̄lê ba kong ga «Tja yoïk ga tja shäng Nilo diyo kjako. ¹⁸ Ìnor ga sögla wen tèm di roy dwayo doglo kjäk (7), wolëso, kjlo dike. Opshino ga jek tjeng kjlo sho uë jonge. ¹⁹ E irgo ga sögla wen tèm di roy dwayo doglo kjäk (7) obi, kjlo owa, slosloe. Sögla intè Egipto kjokyo kjlo owa eni llême. ²⁰ Eshko ga sögla kjlo dik li uara sögla sloslo lirè drete. ²¹ Uara pjir èmdè ga bè löng sloslo sorè ga beno löng eni obi. Eshko ga tja wolloeno buk ga ²² tja pono jek obi. Ga tja yoïno jek obi. Ìnor ga dwla weno jong sok kjlara, boryono lok tjeng wolëso, p̄jloglo kjäk (7). ²³ E irgo ga weno sok kjlara obi, boryono lok p̄jloglo kjäk (7) obi, owa, pira p̄luk kjlikyorè beno kluktènge. ²⁴ Ga bo p̄lú li uara bo owa lirè drete. Loror ybipga kong, gueniyo lléye miyde lok llême» le.

²⁵ Kuya ga t̄lê p̄lu kong ga «Pja yoïno p̄jloglo p̄jök, e llébo kjirinaso loklo döe. Lléye shärye Sbörè bong kjönma li, e layde bop kong. ²⁶ Sögla doglo kjäk (7) wolëso li, dwla bo p̄jloglo kjäk (7) wolëso li, e lu p̄jloglo kjäk (7) loklo p̄jökong. Pja yoïno p̄jloglo p̄jök li, e llébo kjirinaso loklo döe. ²⁷ Sögla doglo kjäk (7) owa, sloslo li, dwla bo p̄jloglo kjäk (7) owa, pira p̄luk kjlikyorè beno kluktèng li, e lu p̄jloglo kjäk (7) p̄li t̄jwe ara loklo p̄jökong. ²⁸ Lër shäng bop kong sorè ga shäryè eni. Lléye shärye Sbörè bong kjönma li, e layde bop kong. ²⁹ Lu p̄jloglo kjäk (7) ga dli wen t̄jwe Egipto kjokyo träk llême. ³⁰ E irgo ga lu p̄jloglo kjäk (7) obi ga p̄li t̄jwe träk llême. Eshko ga dli ara dbaryo woyojekoba, noppa uunkong löng Egipto kjokyo p̄li ara kjishko. ³¹ P̄li t̄jwe träk llém kjishko ga dli ara dbaryo li woyoshreba llême. ³² Lléye shärye Sbörè bong kjönma le li, e shärye j̄lökoyo, e döro bakoe. Pja yoïno p̄jloglo p̄jök e kjishko. Pja yoïno p̄jloglo p̄jök li, e wen döro loklo.

³³ »E kjishko ga lër bop kong ga no wlës kjlara kjok miydè ara wleniyo, kjok llgwek p̄lú wleniyo bakoe. E ber sök Egipto sogpa uunkong ichaga. ³⁴⁻³⁵ Era noppa ichos kjlóbö, dli tóng wlo. Lu p̄jloglo kjäk (7), dli tjokshko ga dli wen kjöm pogo li kjring-gwo shkèng (5) li ship kjrina, kjringgwo sak kjwara (10) li ship kjring p̄jök, kjring-gwo sak kjwara kjingsho shkèng (15) li ship kjringgwo mya. Shäryèp un eni. Ga dli ère jnep ber tjeng dboye. ³⁶ Lu p̄jloglo kjäk (7), p̄li t̄jwe arashko ga noppa sëm e go, wolon llém wlo» le.

José iara p̄lurè beno Egipto sogpa uunkong kägäyo

³⁷ Kuya p̄lurè ga beno p̄lú ba kong, ba p̄jloyoga kong bakoe. ³⁸ Eni ga p̄lu t̄lê ba kong lok ga «Domer ère go Sbö Sëya. Wlëy oblè p̄lú kjweni drete» le.

³⁹ Ga t̄lê José kong ga «Èye kjok miydè ara äär bopoya dik llême. Èye kjok llgwek p̄lú bopoya dik llém bakoe. Bop kjok miydè li twaga Sbörè bop kong. ⁴⁰ Pja iër ber sök bor parkagaga ichaga, Egipto sogpa uunkong kägäyo bakoe. Lléye lèp ba kong li kole lok. Tja p̄lu kjishko ga tja t̄jwlö ber bop kjinmo, gueniyo èye oblè llême. ⁴¹ Eeri jek lèkong ga pja ber sök Egipto sogpa uunkong kägäyo» le.

⁴² Eshko ga p̄lu, ba sakkwo ioklo goshko ba jyäglo li döra, iara José sakkwo go. Ga ba noppa ichara ba doyé, shwong ko p̄lublún, p̄lú t̄jwlö ara wleniyo go, ga bö pjrikklo shäryak dbur sho shöylör go iara ba bèngshko. ⁴³ E irgo ga ichara opyè p̄lu jèkklo roy. Jek jèk löng ga ba parkagaga ichara öö lè, t̄lê ga «Ère José, bi kägäyo!» José iara beno sök Egipto sogpa uunkong kägäyo eni.

⁴⁴ E irgo ga p̄lu t̄lê José kong ga «Tja p̄lu èmdè ga lléye shäryèba wlo ga kjakroke bop kong guing» le. ⁴⁵ Walè shäng kjlara ko Asenat, e Potifera wa. Potifera, e sök On kjokyo. E syöshtaga Egipto so sböpga kong. Eshko ga José koiara p̄lurè Zafenat Panea, ga kong Asenat twara beno ba boy. E irgo ga José roy öötong Egipto kjokyo kjok kjwang j̄kong.

⁴⁶ José lu p̄jloglo sak myashko (30) ga söra lok öötong sök Egipto so p̄luyo shwoy. Eshko ga «Tja toe» le p̄lu kong, ga opshino to ba pak shäryè Egipto kjokyo kjok kjwang j̄kong. ⁴⁷ Egipto kjokyo ga dli weno ara lu p̄jloglo kjäk (7). ⁴⁸ Eshkoshko ga José dli tóno ara Egipto kjokyo kjok kjwang j̄kong. Kjrrara löngshko soshko ga dli tóna lok, ga jnena beno tjeng eshko, u roshko, shtoyo oblè oblè. Shtoyo kjrina kjrina li kjëryo shäryak ak go pjiribri kjökshko. ⁴⁹ Dli tóna bayo ara. Shtara ame, beno ara, la sho tjeng ðlung kjako wleni kjishko.

⁵⁰ P̄li t̄jwe le li bäm go ga José wapga domerga do p̄jök, ba boy Asenat tjok. ⁵¹ Ba wa domer bäm iyo buksshko ga José t̄lê ga «Tja kjimntara Sbörè, llébo weno bor kong owa kjöme woyojeror pjir, bor pjeyoga woyojeror bakoe. E kjishko ga koièr Manasés»* le. ⁵² E irgo ga ba léng buksshko ga José t̄lê ga «Bor kong llébo weno owa ara kjok èreshko. J̄shko ga bor kong wapga twara Sbörè» le. Koiara Efrain† e kjishko.

⁵³ Lu to jek kjäk (7), dli ara Egipto kjokyo li dbaryo pjitonge. ⁵⁴ E irgo ga p̄li t̄jwe

* 41:51 Hebreo t̄lökwo Manasés, e so llébo woyojek kjoyoe.

† 41:52 Hebreo t̄lökwo Efrain, e wapga tjok loklo.

lu pjlöglö kjäk (7) li soyarae. Lara Josére soré ga shäryono eni. Kjöc shto oblë oblë dli pjitong drete. Gueniyo Egipto kjokyo ga dli tjok. ⁵⁵ Pjli shrono Egipto kjokyo ga nopga uunkong dli rokono pjlu kong. Eshko ga pjlu tjlä ba kong ga «Pjäy to José ik, ga llëye le bomi kong dö li shäryëmi eni» le.

⁵⁶ Pjli shdöktong Egipto kjokyo kjok kjwang jikongshko ga José dli jneno tjengshko uyo u bäng li döra, dli soyneya Egipto sopga kong wlo, dbar jek ga pjli tjwe ara anmoyö kjishko. ⁵⁷ Kjöc shto oblë oblë dli llëm kjishko ga nopga tjwe löng Egipto kjokyo, dli tjwläk José kong.

42

José shjiyga to jek Egipto kjokyo

¹ Egipto kjokyo dli tjokli miydara Jacobdë, ga tjlä ba wapga kong ga «¿Pjäy äng ik löng dräng kar kar egaro? ² “Egipto kjokyo dli tjok” laraba bor kong. Eni ga pjäy nom eshko dli tjwläk, shji wolon pjliirë llëm wlo» le.

³ Eni ga José shjiyga doglo sak kjwara (10) li to jek lok Egipto kjokyo dli tjwläk. ⁴ Gueniyo ga José löng Benjamín lira ichara ba datarë jek ba shjiyga tjok llëme. Ba data wotjlik ga llëbo wen owa ba tjok kjwe le. ⁵ Pjli shrono ara Canaán kjokyo kjishko ga Jacob* wapga to dli tjwläk nopga oblë tjok eni.

⁶ José, e Egipto sopga uunkong kägäyo, shäng dli li soynega bakoe. E kjishko ga ba shjiyga öötong löng ba zlong ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klungo. ⁷⁻⁸ E José miydara ba shjiygarë llëme. Era ommyidono ga ba shjiyga tjwayde löng. Gueniyo tjläno ba kong oba oblë wleni, kjang kjange. Tjlä ba kong ga «¿Pjäy kjone so?»

«Tjawa tek Canaán kjokyo dwayo, dli tjwläga» le lok ba kong.

⁹ Eshko ga yoïno dënashko ba shjiyga tjok soré ga woyö tjwe kjlay ba kong. Ga tjlä ba kong ga «¿Pjäy tek löng borwa kjok ère buk soré iga llëmdo?»

¹⁰ «Llëme, Tjlapga. Tjawa bop parkagaga ère. Tjawa tek löng dli tjwläga. ¹¹ Tjawa uunkong ère data kjarasö. Tjawa wotjlik bëy eröe. Tjawa tek löng llëbo owa shäryaga bomi kong llëme» le lok ba kong.

¹² Kuya ga tjlä ba kong ga «jyö! Pjäy tek löng kjok ère buk soré iga erä» le.

¹³ Kuya lok ga tjlä ba kong obi ga «Tjlapga, bop parkagaga uunkong ère epenga döe. Tjawa sak kjwara kjingsho pjök (12), data kjarasö. Tjawa löng Canaán kjokyo. Borwa löng chirawa beno sök borwa data tjok. Kjarasö sök borwa tjok ame» le.

¹⁴ Gueniyo kuya ga tjlä ba kong obi ga «Pjäy tek löng borwa kjok ère ik erä. Loror bomi kong eni tjän. ¹⁵ Pjäy tjlä ère go. Lër bomi kong jlökoyö pjlu ko go ga pjäy opshik na dwayo llëm, bomi löng tek söromi shrono na guing. ¹⁶ Pjäy kjlara jek bomi löng wlokjrë, llamo ber löng na, no shdüzlong uyo roshko. Llëye lëmi li jlöre miydër e go. Llëm ga lër jlökoyö ga pjäy tek löng kjok ère ik jlöe» le.

¹⁷ Eshko ga epga bängzara Josére uunkong tjeng no shdüzlong uyo roshko dbargwo mya. ¹⁸ E irgo ga tjlä ba kong ga «Tja Shö bangkrë kjishko ga llëye lër bomi kong li shäryëmi eni ga pjäy wolon llëme. ¹⁹ Pjäy wotjlik bëy jlökoyö wleni ga pjäy äng wlës kjlara, ber shäng na, no shdüzlong uyo roshko wlo, llamo to iröng dli sök bomi pjeyoga kong, ue lok wlo, epga pjli ara kjishko. ²⁰ Bomi löng tek sömi bor kong, pjäy tjläno bëy jlöre miydër e go wlo. Llëm ga pjäy wolon» le.

Kuya lok ga tjlä ba kong ga «jöö» le. ²¹ E irgo ga tjlä lok äng kong ga «Shji opshäryono owa bi löng tjok. Inoy shäng wosong, gueniyo kjloshtono bi kongshko ga kuroy llëme. Llëbo wen bi kong owa anmoyö ère e kjishko» le.

²² Ga Rubén tjlä ba kong ga «“Llëye owa shäryëy bi löng kong llëme” loror bomi kong. Gueniyo jlö loromi llëme. Wolono kjishko ga potjwläy löng kjwläe» le.

²³ José tjläkwo pjllöngwega tjok kuzong ga lan löng äng kongshko ga tjläkwo kura Josére pjir li miydara ba shjiygarë llëme. ²⁴ Eshko ga José opkono ba shjiyga löngshko dwayo tjoksa, ga slatong. Pjir ga tek shrono iröng obi, ga tjläno ba kong obi. Eshko ga Simeón kjara shäng dboy, ga nopga ichara ba pjirik, ba pjeyoga boksho.

²⁵ E irgo ga José tjlä ba parkagaga kong ga «Domerga ère dli sho pjängglo, e dlizi dli sho go. Ba dburwa dli sho tjwlängglo li iozi ber tjeng ba dli sho pjängglo roshko, kjlara i ie. Dli twozi ba kong, söya, ue lok irbo wlo bakoe» le. Lara soré ga shäryara lok eni. ²⁶ Eni ga ba dli sho iara ba shjiygarë ba öng kjing go, ga to lok ey dwayo.

²⁷ Kjër äär slan löng, pë wlo lara lishko ga José shjiy kjlara, ba öng sëyashko ga iya ga ba dburwa iak bë tjeng ba dli sho kjing go. ²⁸ Ga tjlä ba pjeyoga kong ga «Bor dburwa twara lok tek bor kong iröng. jizi! Buk bor dli sho kjing go» le.

Kuya lok ga bangkrara lok ara, opshgawono löng dete erä. Ga tjlä äng kong ga «¿Llë shäryayde Sbörë bi kong jüni?» le.

²⁹ Öötong löng Canaán kjokyo iröng obi ga llëye shäryono ba kong dö li lara lok

* 42:5 Hebreo tjläkwo go ga tak beno pjäng Israel. Jacob kowëba eni bakoe.

ba data kong. Tjlë ba kong ga ³⁰ «Domer Egipto so kägäyo tjlëno borwa kong kjang kjange. “¿Pjây tek löng kjok ëre buk sorë ïga llëndo? Pjây nopga owa tjwayde löng” lara borwa kong eni. ³¹ Tjawa tjlëno ba kong ga “Tjawa wotjlik bëy eröe. Tjawa tek löng llëbo owa shäryaga bomi kong llëme. ³² Tjlapga, bop parkagaga uunkong ëre epenga döe. Tjawa sak kjwara kjingsho pjök (12), data kjaraso. Tjawa löng Canaán kjokyo. Borwa lëng chirawa beno sök borwa data tjok. Kjarara sök borwa tjok ame” lororwa ba kong eni. ³³ Eshko ga tjlëno borwa kong ga “Pjây wotjlik bëy jlö wleni ga pjây ëng wlës kjlara, ber shäng bor tjok na wlo, llamo to iröng dli sök bomi pjeyoga kong, ue lok wlo, epga pjli ara kjishko. ³⁴ Ga bomi lëng tek sömi bor kong. Eni ga pjây tjlëno bëy jlöre miydër e go. Eni ga bomi kjlara li döe, ga pjây to löng llëbo tjlwëk kjok ëreshko ga pjilüe” lara borwa kong eni» le.

³⁵ Ba dli sho shiwa lokshko ga ba dburwa wen tjeng ba roy kjlara i ëe. Eni ga yëy le lok uunkong, ba datarë bakoe. ³⁶ Eshko ga Jacob tjlë ba kong ga «¿Tja iëmi ber shäng wapga dret wlore? José sök bi tjok ame, Simeón bakoe. ¿Benjamin sömi woydë sharare? Ber song li tja» le.

³⁷ Eshko ga Rubén tjlë ba data kong ga «Benjamin ichos jek bor tjok. Miydaga ber tjarë. Sör tjwe bop kong iröng obi. Sör tjwe llëm ga bor wapga do pjök zröp ga pjilüe» le.

³⁸ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Bor wa jek bomi tjok kjone llëme. Ba kjlara José wolono, beno shäng kjlara kjwe erä. Llëbo wen ba kong owa irbo wleni ga tjlapga ëre wolono woydorbo ga wloyo pjâyde» le.

43

Benjamin söra lok jek Egipto kjokyo

¹ Dbar jek ga pjli tjwe ara anmoyö. ² Dli söra li uara lok pjir ga Jacob tjlë ba wapga kong ga «Pjây to dli tjlwëk bi kong Egipto kjokyo obi» le.

³⁻⁵ Eshko ga Judá tjlë ba kong ga «Domer shäng këm tjlëno borwa kong wëllëe. “Bomi lëng tek sömi tjwe na llëm ga pjây tjwe bor ik na llëme” lara borwa kong eni. E kjishko ga Benjamin ichöp jek borwa tjok ga tjawa jek dli tjlwëk. Llëm ga tjawa jek llëme» le.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Llëbo shäryëmi bor kong owa ara ega? ¿Pjây lëng shäng kjlara lëmi domer e kong llëno?»

⁷ «Llëbo kjakrokara ara borwa kjishko, borwa pjeyoga kjishko bakoe. Tjlëno borwa kong ga «¿Pjây data tjokde? ¿Pjây lënga oblë tjokde?» lara eni. Llëbo oblë lororwa ba kong llëme. Dboryororwa eni erä. “Bomi lëng tek sömi bor kong” le borwa kong eni miydororwa llëme» le lok ba data kong.

⁸ Eshko ga Judá tjlë ba data kong ga «Kjwozirwa li ichos jek bor tjok, daga ber tjarë. Shji wolon llëm wlo ga tjawa to dli tjlwëk. ⁹ Ios ber tjeng bor wloshko, ïga ber tjarë, llëye shäryono ba tjok wleni ga kjakrokëp bor kong. Sör tjwe iröng llëm ga tja ber pogo tjlwö bop kong ïyado. ¹⁰ Shji löng wor llëm kjwe ga tjawa öör pjloglo pjök tjan» le.

¹¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëye shäryako oblë wlo llëme. E kjishko ga dwlo poshtikkdo lö pjilëbi oblë oblë, or dyo, kjor bo oblë uako wleniyo, e sömi domer e kong ba sëngglo. ¹² Dbur sözi bayo eni obi. Dbur twara tek tjeng li twëmi ba kong iröng obi, dir i kjwe. ¹³ Bomi lëng kjwe sözi jek bomi tjok. Pjây nom jekdo, domer li ik. ¹⁴ Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjilüe. Woydër ga pjây songe le, pjây kjimte, bomi kjlara döya wlo, Benjamin döya wlo bakoe. Tja ber wapga dret wlo ga tja beno wapga drete» le.

¹⁵ Eni ga Jacob wapga to jek Egipto kjokyo Benjamin tjok. Domer sëngglo li söra lok jek ba tjok, dburwa lara ba datarë li söra jek bakoe. Eni ga jek öötong löng José shwoy Egipto kjokyo. ¹⁶ ïya Josére ga Benjamin tek shäng ba shjiyga tjok ga tjlë ba u daga kägäyo kong ga «Domerga kjwe sös jek bor ushko. Söglä zröp kjlara, ga liba. Eeri dlo dlw ga ië lok bor tjok» le ba kong.

¹⁷ Lara ba kong sorë ga shäryara eni. Epga söra jek ba ushko.

¹⁸ Gueniyo bangkjrara lok ara, söya jek José ushko kjishko. Wotjlik lok ga «Shji söya lok jek löng eshko jlö wleni, dbur twara lok tek bi kong iröng li kjishko. Shji shakoba, shji iëba ber löng ba parkagaga tjlwëk löng pjir wleniyo, bi öng wle tjok» le.

¹⁹ Öötong löng José ushko ga epga tjlë ba u daga kägäyo kong ga ²⁰ «Tjlapga, kjupäbäshko ga tjawa öör löng na dli tjlwëk. ²¹ Gueniyo tjawa äar slan löngshko ga borwa dli sho bapkwö kjak dörorwa, ga dbur bë tjeng ba roy, kjlara i i, uunkonge. Dbur iak tjeng sorë ga sörorwa tek tjeng eni, twërwa bomi kong iröng wlo. ²² Tjawa dbur söno dli sho tjlwëkklo obi. Gueniyo dbur iaga ëre tjeng eshko miydërwa llëme» le.

²³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjây woydë llëme. Llëye bangkjrëmi llëme. Dli tjlwënomi, e dburyo kjröror. Dbur beno tjeng bomi dli bapkwö roy li iak bomi Sbörë, e bomi data Sbö bakoe» le. Eshko ga Simeón shira, söra jek öötong ba pjeyoga tjeng lishko.

²⁴ E irgo ga söra jek uunkong José u roshko, ga kong di twara, dre shkwë e go wlo. Ba öng sëna pjir bakoe. ²⁵ Kura lok ga José tjwe ië ba tjok kuzong ga koshe löng. E wopro ga ba sëngglo söra li poshäryara tjeng ba kong.

²⁶ José jek äär ushko ga ba sängglo söra li twara lok ba kong, ga kjök tonon, kujono bokdo kjlay klung go. ²⁷ Eshko ga José tjlä ba kong ga «¿Pjäy yonde? Pjäy tjlä bor kong ga bomi data tjlablae. ¿Sök yonde?»

²⁸ «Tjlapga, borwa data sök yone» le lok ba kong, ga kã dono jek obi.

²⁹ Ba shjiyga kjing İya Joserë. Benjamín, ba lëng data, mekë kjlaraso li İya ga tjlä ga «¿Bomi lëng lëmi kjupã kjwere?» le. Ga tjlä Benjamín kong ga «Pja miydaga ber Sbörë» le ba kong.

³⁰ Ba lëng İya ga wopjlu anmoyö, slarwö erä. Eni ga opzreño jek maling ba kjër roshko, ga slatong ba lëng kjishko.

³¹ Woroyono pjir ga bokkwo shkwo, opshino, ga tjlä ba parkagaga kong ga «Dli shizia» le.

³² Eshko ga José kong dli shira lok dboy, Jacob wagpa kong dboy, Egipto sopga kong dboy bakoe. Egipto sopga kong ga hebreoga tjwlo llëme. E kjishko ga ië lok ba tjok llëme.

³³ Ba shjiyga ichara Joserë sirkeno tjeng ba gomyo ba këguëyo äär jong ba lëng mite go. E kjishko ga epga opshgawono, ga eng İk löng drëng erä. ³⁴ Sëna Joserë ba dli baİya. Ga Benjamında sëna ara, ba shjiyga kjinmo. José iono ba pjeyoga tjok, ga uunkong beno löng woowa llëme.

44

José di ioklo

¹ E irgo ga José tjlä ba u daga kägäyo kong ga «Domerga ère dli sho pjangglo, e dlis dli sho go. Ba dburwa dli sho tjwllëngglo li ios ber tjeng dli sho pjangglo li roshko, kjlara İ İe. ² Bor di ioklo shäryak dbur sho pjublün go li ios ber buk ba lëng dli sho pjangglo li roy, ba dbur dli sho tjwllëngglo wle ios ba roy bakoe» le. Lara ba kong sorë ga shäryara eni.

³ Wëshko kjok shröngto ga José ba pjeyoga ichono to iröng obi ba öng tjok. ⁴ Jek löng pjola llëm obi ga José tjlä ba u daga kägäyo kong ga «Pja nom domerga jek löng yë irp-jang. Dosharop ga pja tjlä ba kong ga «¿Pjäy kjimtak pjlu ga tjwllëmi owa ega? ¿Di ioklo shäryak dbur sho pjublün go, e lüyotkoromi ega? ⁵ E bor kägäyo di ioklo. E ba llëbo miydoklo. Pjäy llëbo owa shäryono» lëp ba kong eni» le.

⁶ Kuya ga to jek ba irgo, ga doshara ga llëye lara Joserë ba kong li lara ba kong pjire. ⁷ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, ¿pja tjlä borwa kong eni ega? E shäryororwa llëme. Borwa kong ga e shäryako llëme. ⁸ Tjawa tek löng iröng Canaán kjokyo dwayoshko ga dbur wllënorwa borwa dli sho pjangglo roshko li tyororwa bomi kong iröng. ¿Eni ga era bop kägäyo dbur sho lüyotkërwa sorë? ⁹ Di ioklo wen tjeng è tjok

ga e wolon wlo, tjawa ber löng bomi parkagaga tjwllëk löng pjir wleniyo bakoe» le.

¹⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pjluë. Shäryër eni. Gueniyo wen tjeng è tjok ga ber shäng bor parkaga tjwllëk shäng pjir wleniyo, llamo to iröng ga pjluë» le.

¹¹ Ba dli sho pjangglo lona lok töshko, ga kjak döra lok jekdo. ¹² Roİna José u daga kägäyorë ba shjiy këguë İ äär jong ba lëng mite İ go, ga di ioklo li wllëna buk Benjamín dli sho pjangglo roy. ¹³ E kjishko ga ba shwong dwllëkza lok tjä tjä erä, woyde lok ara kjishko. Eshko ga ba llëbo poyona ba öng kjing go, ga sano jek José shwoy iröng obi.

¹⁴ Judä, ba pjeyoga öötong löng José ushko ga José sök eshko obi. Eni ga kjök tonon lok, kujono bokdo kjlay klung go.

¹⁵ Eshko ga José tjlä ba kong ga «¿Llëye shäryoromiro? ¿Tja ère llëbo miydoklo tjok miydëmi llëmdo?» le.

¹⁶ Kuya Judaré ga tjlä ba kong ga «¿Llëye lërwa? ¿Tjawa llëbo owa shäryono llëm ga pinwa bop kong sorë? Llëbo shäryororwa owa li iara Sbörë beno ikoba wëllë. Tjawa löng na. Tjawa bop parkagaga tjwllëk löng pjir wleniyo, borwa lëng bop di ioklo söga kjwe tjok bakoe» le.

¹⁷ Gueniyo kuya ga tjlä ba kong ga «Eni llëme. Di ioklo tjeng è tjok ga e ber shäng bor parkaga tjwllëk shäng pjir wleniyo. Pjäyda to jek iröng ushko ga pjluë. Pjäy bawaga ère llëme» le.

Judä tjläno José kong Benjamín kjishko

¹⁸ Era eni ga Judä jek José zlong bäng, ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, ¿tja tjlä bop kong sira tjoksa ga buere? Pja iürk bor kong llëme. Pja tjwlo ara bor kong, Egipto so pjluyo dik. ¹⁹ Pja tjläno borwa kong ga «¿Pjäy data tjokde? ¿Pjäy lënga öblë tjokde?» lorop borwa kong. ²⁰ Eshko ga tjawa tjlä bop kong ga «Borwa data, e tjlablae. Ga tjawa lëng shäng kjlara mite obi. E bukshko ga borwa data tjlablae. Ba meyo li tjok ga wagpa tjeng do pjök, gueniyo kjlara shinmotkonoe. E kjishko ga ba wa beno shäng li woyde borwa datarë ara» lërwa bop kong eni.

²¹ »Eshko ga pja tjlä borwa kong ga «Bomi lëng tek sömi bor kong İn wlo» lëp. ²² Ga tjawa tjlä bop kong ga «Kjwozirwa ba data rayë ber tjoksa ga äe. Raye ber tjoksa ga wolon» lërwa. ²³ Gueniyo pja tjlä borwa kong ga «Bomi lëng tek sömi na llëm ga pjäy tjwe bor İk na llëme» lëp. ²⁴ Tjawa jek äär iröng borwa data shwoy ga llëye lorop borwa kong li lororwa ba kong pjire.

²⁵ »Eshko ga borwa data tjlä borwa kong ga «Pjäy nom iröng dli sho tjwllëk sira» le. ²⁶ Gueniyo tjawa tjlä ba kong ga «Tjawa yorke borwa lëngdë llëm ga tjlapga sök, e İnwa ga äe» lërwa ba kong.

²⁷ »Kuya ga tjilë borwa kong ga «Miydëmi pjilú ga bor boy, e wagma do pjök bor tjök.
²⁸ Kjlara to bor shjirywo dwayo, ga sök bor tjök ame. Miydër ga uara äya kjloshko sorë. ²⁹ Era ba lëng kjwe söromi to bor zlong dwayo ga llëbo weno ba kong owa behi wleni ga tja wolon woydorbo. Eshko ga wloyo ber pjäydë” le.

³⁰⁻³¹ »E kjishko ga bor lëng woyste bor datarë ara ba pjlugwo baiya wleni. Kjwozirwa, e äär borwa tjök iröng llëm ga borwa data, e wolon woydorbo. Enira wloyo ber tjawarë. ³² Tja tjilëno bor data kong ga “Ios ber tjeng bor wloshko, ïga ber tjarë. Llëye shäryono ba tjök wleni ga kjakrokëp bor kong. Sör tjeve iröng llëm ga tja ber pogo tjwöl bop kong ïyado” loror.

³³ »E kjishko rokër bop kong sira ga tja ios ber shäng bop parkaga tjwëlëk shäng pjir wleniyo, kjwozirwa kjwe shtoshko. Ga ichos jek ba shjiyga tjök sira. ³⁴ Tja jek äär iröng bor data shwoy ba tjök llëm ga äe. Bor data sök woyste, song, e ïn woyste llëme» le.

45

José oppino ba pjeyoga kong

¹⁻³ Eshko ga José slarwö, ga tjilë ba parka-gaga löng li kong ga «Pjäy opshis uunkong na dwayo!» le, ga beno shäng tjoksa ba pjeyoga tjök, ga slatong jlökoyo. Kuya Egipto sogpa löng kjoko lirë ga roy shdöra öötong uunkong kong, öötong Egipto so pjluwo ushko bakoe.

Eshko ga José tjilë ba pjeyoga kong ga «Tja José. ¿Bor data sök sère?» le. Kuya lok ga beno löng sëya llëme. Dborye lok ga äe. Tjilökwo drete.

⁴ Eshko ga José tjilë ba kong ga «Pjäy tek bor zlong sira» le. Ga tjilë ba kong obi ga «Bomi lëng soynenomi Egipto sogpa kong dgue, e tja José. ⁵ Gueniyo ga pjäy woyste llëme. Tja wloyo pjäydë llëme. Tja ichara Sbörë na bomi bäm go, nopga kjimté, wolon llëm wlo.

⁶ »Pjli ara kjök ère kjing go lu pjloglo pjök tjän. Kjwe lu pjloglo shkëng (5) obi ga dli llë wen llëm, llëye dguëy ga wen llëm bakoe. ⁷ Gueniyo tja ichara Sbörë bomi bäm go, bomi kjimté, pjäy wolon llëm wlo, bomi tjevo tek ber bomi irgo li wen wlo. Shäryara Sbörë oblë, ba dbo kësbang go. ⁸ Tja ichaga Sbörë na, pjäydë llëme. Tja iara beno shäng Egipto so pjluwo dboryaga, ba u daga kägäyo, Egipto sogpa uunkong ichaga bakoe.

⁹ »Pjäy nom maling bor data shwoy, ga pjäy tjilë ba kong ga «Bop wa José tjilë ga «Tja ichara Sbörë beno shäng Egipto so kägäyo. Pja tek bor ik wop äe. ¹⁰ Pja ber sök Gosén kjokyo, bop wagma, bop tjërğa, bop öng, bop

llëbo tjeng kës li tjök. Eni ga pja ber sök bor soshko. ¹¹ Èreshko ga pja sën dli, bop pjeyoga uunkong tjök, pjäy pjli kukllëm wlo, dli llëm kjwe lu pjloglo shkëng (5) obi kjishko’ le Joserë” lëmi ba kong eni.

¹² »Miyde bor lëng Benjamindë, pjäy om-miydë behi ga tja José jlökoyo. Tja tjilëno li kuromi uunkong. ¹³ Tja sök na, tja tjlapga dbo kësbang, tja parkë sök sorë li lanyotkëmi bor data kong. Llëye ïnomi na dö li lëmi ba kong pjir bakoe. Pjäy nomo. Bor data tek sömi wop äe» le.

¹⁴ Eshko ga José, Benjamín, e èng popjluwo lok, ga slatong wop ara èng tjök. ¹⁵ Eshko ga ba pjeyoga uunkong lö shira,* slatong ba tjök. E irgo ga ba pjeyoga woroyono, tjilëno ba tjök.

¹⁶ José pjeyoga shrono löng li roy kuya pjilurë ga beno wopjlu, ba pjloyoga uunkong tjök. ¹⁷ Eni ga pjlu tjilë José kong ga «Lëp bop pjeyoga kong ga dli sho ie lok ba öng kjing go, ga to Canaán kjokyo, ¹⁸ ga bop data, ba pjeyoga tek söya bor kong. Egipto kjök pjluwo twër ber ba kong, Egipto dli pjluwo twër ba kong, ue wlo bakoe. ¹⁹ Ichos jek na dwayo jëkklo sök, ba boyga sökklo, ba wagma sökklo, bop data sökklo bakoe. ²⁰ Wotjlik lok ba llëbo ber li kjishko llëm, llëbo pjluwo tjeng Egipto kjokyo ère twër ber ba kong kjishko» le.

²¹ Shäryara Jacob† wapgarë eni. Ba jëkklo lara pjilurë li twara Joserë ba kong, dli ichara, ue irbo wlo bakoe. ²² Shwong twara tjaglën ba shjiyga kong. Gueniyo Benjaminda kong dbur sho pjilublún twara kjwo sak dbäw pjloglo mya (300), shwong twara kringgwo shkëng (5) bakoe. ²³ Ba data kong öng llëbo sökklo ichara sak kwara (10) llëbo pjluwo tjeng Egipto kjokyo tjök, öng doglo sak kwara (10) obi dli sho tjök, ue irbo wlo. ²⁴ «Tjawa toe» le lokshko ga José tjilë ba pjeyoga kong ga «Jölo. Pjäy nome. Pjäy èngkjwë èng tjök irbo llëme» le ba kong.

²⁵ Eni ga opshino jek Egipto kjokyo dwayo, öötong löng Canaán kjokyo, ba data Jacob sökshko. ²⁶ ïya lok ga tjilë ba kong ga «José sök sè! ïe tjlapga tjwöl kësbang, Egipto so kägäyo!» le lok ba data kong, gueniyo tjilökwo kjrara llëm, yëy le erä. ²⁷ Gueniyo llëye lara Joserë kjöme li kura. Ga ïna ga jëkklo ichara Joserë jong ba wlokjroklo. Eni ga beno wopjlu, ²⁸ ga tjilë ga «jilö! Era miydër ga José sök sè. Tja wolontë llëm obi ga tja to ba ik» le.

46

Jacob to jek Egipto kjokyo ba pjeyoga tjök

* 45:15 Lö shik, lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. † 45:21 Hebreo tjilökwo go ga tak beno pjang Israel. Jacob kowëba eni bakoe.

¹ E irgo ga Jacob* opshino to jek Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok, ba llëbo uunkong tjok bakoe. Jek öötong löng Berseba kjokyo ga öng zröra, sho sura, pjono dret, ba data Isaac Sbö poshrëkklo. ² E shkëyo ga Sbö weno shäng ba kong yoshko wleni, ga tljê ba kong ga «Jacob!»

«¿Llê?, Tjlapga» le ba kong.

³ Tjlê ga «Tja Sbö, tja bop data Sbö. Pja jek Egipto kjokyo ga llëye bangkjrep llëme. Kjok eshko ga bop tjëyo tek ber bop irgo li iêr ber tjëyo kësrange. ⁴ Tja jek shäng bop tjok eshko. Lloni ga bop tjëyoga shir ey dwayo, ga tek sör na iröng obi. Ga pja wolonshko ga José sök bop zlong bäng» le.

⁵⁻⁷ E irgo ga Jacob iara ba wapgarë opyë sök jëkklo ichara Egipto so pjlyorë ba kong li roshko, ba pjlyadoga, ba tjërga tjok. Ga Jacob opshino to ey dwayo ba tjëyo tek beno ba irgo uunkong li tjok. Ba öng, ba llëbo uunkong wlëna Canaan kjokyo li söra jek ba tjok Egipto kjokyo.

⁸⁻¹⁵ Jacob tjëyo tek beno ba irgo li öötong löng Egipto kjokyo ko lok eni. Epga beno löng Israel tjëyoga.

Lea wapga Jacob tjok, e weno tjeng Padán Aram kjokyo, e ko lok eni. Ba tjëyo tek beno ba irgo li tjok ga beno löng doglo sak mya kjingsho mya (33).

Rubén, e ba wa domer bäm Iyo. Rubén, e öötong ba wapga domerga Janoc, Falú, Jezrón, Carmí tjok.

Simeón, e öötong ba wapga domerga Jemuel, Jamín, Oad, Jaquín, Zojar, Saúl tjok. Saúl, e meké Canaan so.

Leví, e öötong ba wapga domerga Guersón, Coat, Merari tjok.

Judá, e öötong ba wapga domerga Selá, Fares, Zera tjok. Ba wapga domerga Er, Onán, e wolono beno löng Canaan kjokyo. Fares, e öötong ba wapga domerga Jezrón, Jamul tjok.

Isacar, e öötong ba wapga domerga Tola, Fuvá, Job, Simrón tjok.

Zabulón, e öötong ba wapga domerga Séred, Elón, Yalé tjok.

Jacob wa walë Dina, e öötong bakoe.

¹⁶⁻¹⁸ Parkaga twara Labándë ba wa Lea kong ko Zilpá li wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba tjëyo tek beno ba irgo li tjok ga beno löng doglo sak kjwara kjingsho tjer (16).

Gad, e öötong ba wapga domerga Zefón, Jaguí, Ezbón, Suni, Erí, Arodí, Arelí tjok.

Aser, e öötong ba wapga domerga Imná, Isvá, Isví, Beriá tjok, ba wa walë Sera tjok bakoe. Beriá, e öötong ba wapga domerga Héber, Malquiel tjok.

¹⁹⁻²² Raquel wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba wapga tjok ga beno löng doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14).

José, e sök Egipto kjokyo ga wapga tjeng domer do pjök ba boy Asenat tjok ko Manasés, Efraín. Asenat, e Potifera wa. Potifera, e sök On kjokyo. E syöshtaga Egipto so sböpga kong.

Benjamín, e öötong ba wapga domerga Béla, Béquer, Asbel, Guerá, Naamán, Ehí, Ros, Mupín, Jupín, Ard tjok.

²³⁻²⁵ Parkaga twara Labándë ba wa Raquel kong ko Bilhá li wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba wapga tjok ga beno löng doglo kjäk (7).

Dan, e öötong ba wa domer Jusín tjok.

Neftalí, e öötong ba wapga domerga Yazel, Guni, Jéser, Silén tjok.

²⁶ Jacob, e öötong Egipto kjokyo ba tjëyo tek beno ba irgo li doglo sak tjer kjingsho tjer (66) tjok, ba pjlyadoga tjok bakoe. ²⁷ José wapga tjeng Egipto kjokyo do pjök. Eshko ga Jacob tjëyoga shrono löng Egipto kjokyo doglo sak kjäk (70).

²⁸ Epga jek löng irbo ga Judá ichara Jacobdë jek bäm go José ik, wlokjre tek irbo Gosén kjokyo wlo. Öötong löng eshko li kuya Josére ga ²⁹ ba parkagaga ichara ba jëkklo posharyë. E irgo ga José jek ba data wlokjre. Öötong shäng ba data sökshko ga eng popjluno lok, ga slatong wop ara eng tjok. ³⁰ Eshko ga Jacob tljê ba kong ga «Pja Inor om go bor bokkwo go, ga pja shäng sé jlöe. Era tja wolon ga pjluë» le.

³¹⁻³² Kuya ga tljê ba data, ba pjeyoga kong ga «Tja to tljê pjlu kong ga “Bor data, bor pjeyoga löng Canaan kjokyo li shrono löng na, ber löng bor tjok wlo. Epga öng daga kjishko ga ba öng, ba llëbo uunkong söra tek ba tjok” lër ba kong. ³³ Pjây roke pjlyurëshko ga “¿Pjây pak llê?” le bomi kongshko ga ³⁴ pjây tljê ba kong ga “Tjawa tek chilawa obishko dwayo ga tjawa pak, e öng daga, borwa tjëyoga dëna í dik” lëmi ba kong eni. Eni ga Egipto sopga löng öng dagaga tjok woydë llëm kjishko ga pjây ie ber löng Gosén kjokyo» le.

47

¹⁻² Eshko ga ba pjeyoga kjrara doglo shkëng (5), ga söra jek öötong löng Egipto so pjlyung shwoy, ga tljê ba kong ga «Bor data, bor pjeyoga tek Canaan kjokyo dwayo li shrono löng Gosén kjokyo ba öng tjok, ba llëbo tjeng kës li tjok bakoe» le. Eshko ga ba pjeyoga li pina pjlu kong, miyde wlo.

³ Eni ga pjlu tljê ba kong ga «¿Pjây pak llê?»

«Tjlapga, tjawa tek chilawa obishko dwayo ga tjawa pak, e öng daga, borwa

* 46:1 Hebreo tljökwo go ga tak beno piang Israel. Jacob kowëba eni bakoe. Génesis 46.2, 8-15, 30 eni bakoe.

tjèyoga dèna ì dik. ⁴ Canaán kjokyo pji ara, borwa öng dli drete. E kjìshko ga tjawa to tek ber löng na wlo lèrwa. Rokèrwa bop kong sira ga tjawa ios ber tjeng Gosén kjokyo» le lok ba kong.

⁵ Kuya ga tjlè José kong ga «Bop data, bop pjeoyoga tek shrono ber löng bop tjok wlo le. ⁶ Egipto kjokyo tjeng bop wloshko. Gosén kjokyo, e Egipto kjok pjlúyo kuzong ga twos ba kong, ber löng eshko wlo. Ip ga domerga kjone kjone parkè pjlú ga ios ber löng bor öng dè bakoe» le.

⁷ E irgo ga ba data söra, pina pjlú kong, miyde wlo. Eshko ga Jacob tjlèno beno pjlú ba kong. ⁸ Ga pjlú tjlè ba kong ga «¿Pja lu pjlóbi?»

⁹ «Tja lu pjlógo sak dbäw kjingsho sak mya (130) erä. Tja sök shtor llèm, tja jèkko erä, tja songe. Bor data, bor kjokè, e jèk to löng shtor llèm bako, gueniyo lu ìno bor kjinmo» le ba kong. ¹⁰ E irgo ga Jacob tjlèno beno pjlú ba kong obi, ga toe. ¹¹ Eshko ga lara pjlurè sorè ga shäryara Joséré eni. Egipto kjok pjlúyo twara ba data, ba pjeoyoga kong, ber löng eshko wlo. Kjok, e ber buk Ramsés kjokyo. ¹² Ba pjeoyoga uunkong sèna dli bakoe.

José pak shäryono sorè pji ara dbaryo

¹³ Egipto kjokyo, Canaán kjokyo ga dbar jek ga pji tje ara anmoyö. Nopga wolonto pjlirè. ¹⁴ Eni ga dli soynena Joséré Egipto sopga kong, Canaán sopga kong bakoe. Dburyo li jnena tjeng pjlú dbur jnezlóngshko. ¹⁵ Dbur pjitongshko ga Egipto sopga tje tjlè José kong ga «Tjawa dbur pjitonge. Tjawa sëm dli. Llèm ga tjawa wolon pjlirè» le.

¹⁶ Kuya ga tjlè ba kong ga «Pjäy dbur pjitong ga homi öng sömi bor kong, ga kjlopswèr dli sho go» le. ¹⁷ Eni ga Egipto sopga, ba öng oblè oblè,* e söra José kong, kjlopswe dli sho go wlo. Shäryara eni lu pjlara.

¹⁸ E irgo ga tje tjlè José kong obi ga «Lèye jnenwa bop kong ga äe. Tjawa dbur pjitong, ga borwa öng, e beno popoya. Beno tjawa, borwa kjok erä. ¹⁹ Tjawa ièp wolon llème. Borwa kjok ièp ber tjoksa llème. Tjawa tjwlès, borwa kjok tjok bebi, dli sho äska. Eni ga tjawa ber löng parkè borwa kjok li kjing go pjlú kong. Dwla twos borwa kong, tjawa wolon llèm wlo, kjok ère kjing go nopga tjok obi wlo» le.

²⁰ Pji tje ara anmoyö kjìshko ga ba kjok soynena uunkong José kong. Eni ga Egipto kjok tjwlèna Joséré uunkong pjlú kong. ²¹ Nopga uunkong beno löng ba park-agaga tjwlèk löng pji wleniyo. ²² Gueniyo syöshtagaga Egipto so sböpga kong, epgara

kong dli tje pjlurè iyado. E kjìshko ga ba kjok soynena llème.

²³ E irgo ga José tjlè nopga kong ga «Pjäy tjwlènor uunkong homi kjok tjok pjlú kong. Dwla tjeng ère to dguèmia. ²⁴ Gueniyo ba bo kjrozlong dbaryo ga dli tömi li kjring-gwo shkèng (5) li shimi kjrina pjlú kong, kjringgwo sak kwara (10) li shimi kjrining pjök ba kong, kjringgwo sak kwara kjingsho shkèng (15) li shimi kjringgwo mya ba kong. Shäryèmi uun eni» le.

²⁵ Kuya lok ga tjlè ba kong ga «Pja opshäryono pjlú borwa tjok. Tjawa iorop wolon pjlìshko llème. E kjìshko ga tjawa to ber löng pjlú parkagaga tjwlèk löng pji wleniyo» le. ²⁶ Eni ga José kjok llgwekklo shäryono kjrina Egipto so kjlobi kong, dwla bo kjrozlong dbaryo ga dli töya li tje lok pjlú kong, lara sorè li eni. Kjok llgwekklo li eeri ga buk eni. Gueniyo syöshtagaga Egipto so sböpga kong lira llèye tje llèm, ba kjok beno pjlú kong llèm kjìshko.

Jacob wolon döröe

²⁷ Israel tjèyoga beno löng Gosén kjokyo, e Egipto kjokyo obi. Kjok shano bayo ara, dbur ara, wappa trak llèm bakoe. ²⁸ Jacob beno sök eshko lu pjlógo sak kwara kjingsho kjäk (17). Lu ìno sak dbäw kjingsho sak pkèng kjingsho kjäk (147).

²⁹ Dbar kwara ga Jacob† sök sè obishko ga wolon dbaryo woyotjlíya buk. Eshko ga ba wa José rokara, ga tjlè ba kong ga «Tja woydèp jlökoyo wleni ga los bor kong jlökoyo ga pja wotjlík pjlú bor kong, ga tja kjimtép iyado. Pja kã dos, orkwo ios bor kworbo kjing go, e ber ba jyäglo wlo. Tja jnep ber buk na Egipto kjokyo llème. ³⁰ Tja wolonoshko ga tja ship Egipto kjokyo ère dwayo, tja söp äar ber buk bor pjeoyoga iak tjengshko» le.

Kuya ga tjlè ba kong ga «Shäryèr eni» le.

³¹ Eshko ga tjlè ba wa kong obi ga «Los bor kong jlökoyo» le.

Kuya ga tjlè ba kong ga «Lèr bop kong jlökoyo ga shäryèr eni» le. Eshko ga Jacob kã dono, syöshtono Sbö kong buk ba bukklo kjing go.

48

Jacob tjlökwö lono beno pjlú José wappa kong

¹ E irgo ga oba tjlè José kong ga «Bop data swlo ara» lèba ba kong. Eni ga José jek ba ik, ba wappa Manasés, Efraín tjok. ² Öötong löng ba shwoy ga «Bop wa José shrono shäng bop ik» lèba ba kong. Kuya ga kojono dbo go, sirkeno sök ba bukklo kjing go, ³ ga tjlè José kong ga «Sbö, llèye shärye woydè li shärye ga

* **47:17** Öng oblè oblè söra lok li, e kwomgla, öng wlèp ushko so, shwling ushko so, söglä, öng so kwomgla kjoyo dre töshko bakoe. † **47:29** Hebreo tjlökwö go ga tak beno pjang Israel. Jacob kowèba eni bakoe. Génesis 47.31 eni bakoe.

pjlúe. Sbò weno shäng bor kong Luz kjokyo, e Canaán kjokyo obi. Eshko ga tjléno beno pjlú bor kong. ⁴ Tjlé ga "Pja iër ber shdär träk lléme. Bop tjéyo tek ber bop irgo li iër ber löng tjéyoga oblé oblé, ga tjé jikong ber löng tjéyo kjrinaso. Kajok ère twër ber ba kong ñyado wlo" le. ⁵ Bop wapga Efraín, Manasés, e weno tjeng na Egipto kjokyo, tja tjwayde tonté bop tjok llém obishko. Epga ber bor wapga onmo wleni, Rubén, Simeón dik. ⁶ Pja wapga tjok obi wleni ga epgara bopoya. Kajok twe datagaré ba wapga kong li tve Efraín, Manasésdè ba kong, epga ba lémga kjishko. ⁷ Tja jek shäng Padán Aram kjokyo dwayo, Efrata kjokyo ber buk pjola obishko ga bop meké Raquel wolono bor shjiryo eshko Canaán kjokyo. Eni ga jnenor beno buk irbo jek jong äär Efrata kjokyo sor go» le. (Eri ga Efrata kjokyo, e ko Belén.)

⁸⁻¹⁰ Eshko ga Jacob tjabla, kajok ñgò pjlú ame. E kjishko ga José wapga miydara lléme. Eni ga tjlé José kong ga «¿Kjwepga kjwe è?»

«Kjwe bor wapga twara Sbörè bor kong na Egipto kjokyo» le ba kong.

Kuya ga tjlé ba kong ga «Tek sös bor zlong bäng, tjlökwo lér ber pjlú ba kong wlo» le. Eni ga ba wapga söra jek ba kjoké zlong. Eshko ga popjlura Jacobdè, ga ló shira.* ¹¹ Ga tjlé José kong obi ga «Pja ñn ame loror. Gueniyo tja kjimtara Sbörè sök së obi, pja ñnor, bop wapga ñnor bakoe» le.

¹² Eshko ga ba wapga kjara Joséré ba kjoké zlong dwayo, ga kjök tona, kujono bokdo kjlay klung go. ¹³ E irgo ga ba wa Efraín shara ba or këlé go, Manasés ba or milé go. Eni ga Efraín beno ba kjoké or milékong, Manasés ba or këlékong. ¹⁴ Gueniyo Jacob orkwo iè ba tjérga kjing goshko ga Manasés, e José wa domer bäm ñyo èmdé ga ba orkwo këlé li iara beno Efraín ká kjing go, orkwo milé li iara Manasés ká kjing go. ¹⁵ Eni ga tjléno beno pjlú José kong. Tjlé ga «Sbò, e kólara bor data Isaac, bor kjoké Abrahamdè. E bor daga, tja bukshko tek lèkong. ¹⁶ Liébo wen bor tjok owashko ga ba parkaga kjok dogo so,† e bor kjimtaga. Kjwozirga ère kjimte eni bakoe. Kjwepga kjishko ga tja woyoshréba, bor data Isaac, bor kjoké Abraham, e woyoshréba bakoe. Ba tjéyo tek ber ba irgo li shdär träk lléme» le.

¹⁷ ñya Joséré ga ba data orkwo këlé li iara Efraín ká kjing go ga beno ba kong owa. E kjishko ga orkwo shara, kje Efraín ká kjing dwayo, ie Manasés ká kjing go wlo lara. ¹⁸ Ga tjlé ba data kong ga «Data, kjweni lléme. Ba shjiy shäng ère. Bop orkwo këlé kjwe ios ba ká kjing go» le.

¹⁹ Gueniyo kuya ga tjlé ba kong ga «Miydër tjän. Ba tjéyo tek ber ba irgo li äär ber tjéyo késbang, tjwlò ara bakoe. Gueniyo ba lémga äär tjwlò ara ba kjinmo. Ba tjéyo tek ber ba irgo li äär ber tjéyoga oblé oblé» le.

²⁰ Eshko ga Jacob tjléno beno pjlú ba tjérga kong. Tjlé ga «Llono ga Israel tjéyoga tjlé ga "Pja kjimte Sbörè ber Efraín, Manasés ñ dik" le ber pjlú nopga kong wlo» le. Efraín iara beno Manasés bäm go eni. ²¹ E irgo ga tjlé José kong ga «Tja wolon e, gueniyo ga Sbóra ber shäng bomi tjok, pjây kjimte äär iröng obi bomi tjéyoga kjokyo. ²² Tja èngkjwono amorreoga tjok, zanor song, ba kjok ko Siquén li döror. Kajok, e pjlú, owa lléme. E twër ber bop kong erò, bop pjeyoga kong lléme» le.

49

Jacob tjlökwo lono beno pjlú ba wapga kong

¹ E irgo ga Jacob, ba wapga rokara uunkong tek ba shwoy, ga tjlé ba kong ga «Lléye wen bomi kong llono li lér bomi kong, miydèmi wlo. ² Pjây tek löng bor zlong bäng. Tja kuzía. Pjây bor wapga, pjây uunkong kjweni. Tja bomi data Israel.

³ »Rubén, pja bor wa domer bäm ñyo.

Pja bukshko ga tja dwlas lé já.

Pja tjwlò ara, dbo ara, bop lémga kjinmo.

⁴ Gueniyo pja domer tjékso llém, ká llém wleniyo.

Pja pono bor boy oblé tjokshko ga tja iorop beno sök lökshko.

E kjishko ga pja tjwlò bop lémga kjinmo ame.

⁵ »Simeón, Leví, pjây epenga döe.

Pjây wotjlik no barwè erá.

⁶ Pjây èng töng lanshko ga tja tön woydè bomi tjok lléme.

Pjây iirkonoshko ga

no zrömi äe.

Öng dre kjyungyo zèmi

llé kjishko lléme.

⁷ Pjây iir ara.

Pjây iir äya kjloshko so wleni.

E kjishko ga pjây äyoshtèr.

Eni ga bomi tjéyo tek ber bomi irgo li ber löng kjok drete.

Epga shdär ber löng Israel tjéyoga tjèrko.

⁸ »Judá, bop moskwoga zam song erá.

E kjishko ga pja poshréya bop pjeyogarè.

Epga kjök tok, kujong bokdo kjlay klung go bop kong.

⁹ Dbong dli shano, uara pjir ga bojong iröng woshté ba shtoshko.

Dbo ara kjishko ga barwaga èrè lléme.

Judá, pja dbong wleni.

* 48:8-10 Ló shiklanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. † 48:16 Ba parkaga kjok dogo so le li, e Sbò om go layde.

10 Pja dbo kjaga èrè llèm,
 bop kjè dōga èrè llèm,
 ba sogo shrono om go guing.
 Era kole tjëyoga uunkongdë.
 11 Pja ber sōk dli ara, opzang ī,
 bop kjor bo pjlūyo twëp bop öng kong.*
 Pja ää ara anmoyō,
 shwong kwoshkwëp e go ga
 pjir llèm, ber obie.
 12 Pja bok ro srëzrën,
 pja ää ara kjïshko.
 Pja kowo pjlublún,
 pja öng nä dyo ara kjïshko.
 13 »Zabulóna ber sōk dlung kjako,
 kjong kësksë tje tjëshko.
 Ba kjok worbo äär jong Sidón kjokyo go.

14 »Isacarda öng llëbo shgaga dbo ara
 woshtë sōk ba llëbo tjok wleni.
 15 İya ga woshtozlong pjlū kjïshko ga
 kojono dbo go jek ba llëbo shguë.
 Eni ga beno shäng oblë parkagaga tjwllëk
 löng pjir wleniyo.
 16 »Danda ba tjëyo llgwek om go,
 Israel tjëyoga oblë dik.
 17 Dgur buk irbo sor go.
 Kwomgla jek ba zlongshko ga
 ba dre uakza ga
 no sōk ba kjing go li lon.
 Dan, pja bangkjërba dgur wleni» le.

18 Eshko ga Jacob tjlë ga «I Jehovah, tja
 dözong!» le.

19 Ga tjlë ba wapga kong obi ga
 «Gadda, moskwoga tjwe ba zrök leshko ga
 epga zāya, irpjāya erë shara.

20 »Aserda dli ara, uak pjlū,
 pjlupga dli dik.

21 »Neftalira shwling kjloshko so jek zron
 oojong,
 wapga wolëso wleni.

22 »Joséra, e kjillgwo jong diksor go,
 bo ara,
 lliywë shdär äär di dlupyo wleni.

23 İywa lok shjiktëng ba moskwogarë,
 könkowo dbuya lok ara ba kjing go,
 twe lok tjötö İyado.

24 Gueniyo ba sböng shaya jlökoyo, wir llëme.
 Orkwo ber golong,
 Jacob Sbö dbo ara kjïshko,
 e Israel tjëyoga daga, guëng wleni.

25 Pja kjimte bop data Sbörë.
 Llëye shārye woydë Sbörë li shārye ga pjlūe.
 Llëbo twe bop kong pjlūe.

Shunyo iche shrë kjok dogo dwayo,

diwa iche tur klung roy dwayo,
 pja wapga shdär träk llèm,
 bop öng wapga shdär eni bakoe.
 26 Llëbo weno pjlū bor kong träk llèm,
 äär jong kjökshko, dlup llë kësksë
 kjinmo.
 Llëbo pjlū li ber bop kong,
 pja bop pjeyo kägäyo kjïshko.

27 »Benamında, e shjiti kjloshko so iir ara
 wleni.

Kjok shröngto ga ba sëng ue,
 kjok sëng ga llamo pjlorgue» le.

28 Ère Israel tjëyoga kjringgwo sak kjwara
 kjingsho pjök (12). Tjllökwo lara ba datarë
 beno pjlū tjëyo kjrina kjrina kong eni.

Jacob wolonoe

29 E irgo ga Jacob tjlë ba kong ga «Tja
 wolontoe. Tja wolonoshko ga tja sömi äär
 ber buk bor pjeyoga iak tjengshko, guëng
 jong ööng Het tjëyo ko Efrón kjokshko li
 roshko. 30 E ber buk Macpela kjokyo,
 Mamré kjokyo gomyo, e Canaán kjokyo obi.
 Guëng li tjwllëna Abrahamdë Efrón kong,
 llëye tjeng eshko li bako, ber buk sak ba
 pjeyoga kong wlo. 31 Abraham, ba boy Sara,
 Isaac, ba boy Rebeca, e iak tjeng eshko, Lea
 iak buk eshko bakoe. 32 Kjok buk eshko,
 guëng jong ööng tjwllëna Het tjëyoga kong» le.
 33 Tjlëno eni pjir ga opbuno buk töshko, ga
 wolonoe.

50

1 Eshko ga doyo popjlura Josërë, lö shira,*
 ga slar èëe. 2-3 E irgo ga no dwlomnega
 ichara ba data doyo poshtik, an llëm wlo.
 Shinmo doyo poshtiya lok eshko sorë ga
 Jacob doyo poshtira lok dbargwo sak pkëng
 (40) eni.

Jacob soyopora Egipto sopgarë dbargwo
 sak kjäk (70). 4 Sopoно lok pjir irgo ga José
 tjlë pjlū piloyoga kong ga «Rokër bomi kong
 sira ga pjāy tjlë pjlū kong bor kjïshko. 5 Pjāy
 tjlë ba kong ga bor data wlon döroshko
 ga tja ichara tjlë ba kong jlökoyo ga «Pja
 wolonoshko ga pja sör äär ber buk Canaán
 kjokyo, sak shāryorop om go li roshko» loror.
 Eni ga rokëmi ba kong ga tja iche bor data
 jnek. Jnenor pjir ga tja tjwe iröng obi lëmi
 ba kong eni» le.

6 Kuya pjlurë ga tjlë José kong ga «Pja jek
 ga pjlūe. Rokara bop kong sorë li shāryos
 eni» le.

7-9 Eni ga José jek ba data jnek, ba pjeyoga
 tjok. Yorkara tlapgaga parkë löng pjlū kong
 kjlobi lirë, pjlū ëngkjwagaga jëk kwomgla go,
 jëkklo roy tjok. Nopga öör träk llëme. Ba öng,
 ba wapga chilawa, e iara Jacob pjeyogarë
 beno tjeng Gosén kjokyo erä.

* 49:11 E kjörkö sho twëy köchi kong wleni.

* 50:1 Lö shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

¹⁰ Dipzono lok Jordán diyo kjwo kalèkong pjir ga öötong löng Atad kjokyo, dwla bo kwota shiya lokshko. Eshko ga woydono lok ara, slatong, kjloshtono ara, Jacob soyopora dbargwo kjäk (7) José tjok. ¹¹ İya Canaan sopga löng eshko liré ga tjlé ga «Egipto sopga woydè ara» le. E kjishko ga kjok eshko koiara Abel Misrayin,† e ber buk Jordán diyo dlo wen tèm shwo lèkong.

¹²⁻¹³ E irgo ga Jacob söra ba wapgarè Canaan kjokyo, iara beno buk guèng jong ööng Macpela kjokyo roshko, Mamré kjokyo gomyo. Guèng li tjwlèna Abrahamdè Efrón kong, llèye tjeng eshko li bako, ber buk sak ba pjeyoga kong wlo. Llèye lara Jacobdè ba kong li sharyara ba wapgarè eni.

¹⁴ Ba data jnena pjir ga José to jek Egipto kjokyo iröng obi, ba pjeyoga, ba yorkaga uunkong tjok.

José tjléno ba pjeyoga kong, woydè lok llèm wlo

¹⁵ Jacob wolono kuzong ga José shjiyga wotjlik ga «José wotjlik bi kong owa dikjoyoe. Llèbo sharyoroy ba kong owa kuzong ga llèbo sharye bi kong owa kjwe» le. ¹⁶ E kjishko ga no ichara tjlé ba kong ga «Bop data wolontè llèm obishko ga tjlé bop shjiyga kong ga ¹⁷ «Pjäy tjlé bop lèng kong ga ‘Bop data tjléno beno bop kong ga “Bop shjiyga llèbo sharyono bop kong owa li rokér bop kong sira ga epga shdum e kjishko llème. Epga jnep kèsbange” lara bop datarè bop kong eni’ lémi ba kong” lara. Eni ga roke lok bop kong sira ga epga jnep kèsbange, epga bop data Sbö parkagaga» le.

Kuya Joséré ga slar jonge.

¹⁸ Eni ga José shjiyga tjwe löng kjök tono, kujuno bokdo kjlay klung go, tjlé ba kong ga «Tjawa löng ère, tjawa bop parkagaga tjwlék löng pjir wleniyo» le.

¹⁹ Gueniyo kuya ga tjlé ba kong ga «Llèye bangkjrèmi llème. Tja Sbö llèm, pjäy shdun wlo. ²⁰ Pjäy wotjlino llèbo sharyè bor kong owa. Gueniyo homi wotjlik owa li kjlopswara Sbörè beno pjlu, nopga ara kjimtoklo, wolon llèm wlo. ²¹ E kjishko ga llèye bangkjrèmi llème. Pjäy kong dli twèr, homi wapga kong bakoe» le. Eni ga José tjléno ba shjiyga kong yötso, wotöye. Ga epga beno löng wopjlu, woydono ame.

José wolonoe

²²⁻²⁵ José beno sök Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok. Öötong tjlabla, ba wa Efraín tjèrga, e wapga İna, Manasés wa Maquir, e wapga İna bako, wlojrrara ba wapga wleni. Pjlara ga tjlé ba pjeyoga kong ga «Tja wolon döröe. Pjäy kjimtaga ber Sbörè. Pjäy shiya na dwayo. Pjäy söya äär löng kjok twara Abraham, Isaac, Jacob kongshko. Pjäy tjlés

bor kong jlökoyo ga pjäy shiya Sbörè na dwayoshko ga bor doyo sömi jek homi tjok lozi bor kong jlökoyo eni» le. ²⁶ José lu İno öötong sak dbaw kjingsho sak kjwarashko (110) ga wolono buk Egipto kjokyo. E irgo ga ba doyo poshtira, an llèm wlo, ga iara beno buk shinmoga bapkw roshko.

† 50:11 Hebreo tjlökwö Abel Misrayin, e Egipto sopga woydè ara loklo.

Rut

Elimélec pje yoga

¹⁻² Domer shäng kjlara ko Elimélec, boy ko Noemí,* waga domerga do pjök ko Majlón, Quilión. Elimélec, e efrateo, Belén so. Belén kjokyo, e Judá tjëyoga kjokyo obi. Israel tjëyoga pjlyo lîëm obi dbaryoshko ga pjli shrono ara kjok eshko. E kjishko ga Elimélec to jek öötong beno sök Moab kjokyo, ba pje yoga li tjok.

³ Eshko ga Elimélec shinmotkonoe. Ba boy Noemí beno sök eshko, ba waga do pjök tjok. ⁴ E irgo ga ba waga orkwosmono walëga Moab so tjok, kjlara ko Orfa, kjlara ko Rut. Gueniyo öötong luyo sak kjwara (10) ga ⁵ Majlón, Quilión, e shinmotkono lok. Eni ga Noemí beno sök wa dret, lanma dret bakoe.

Rut, Noemí

⁶⁻⁷ Eshkoshko ga Israel tjëyoga kjimtara Jehovárë, ga pjli dbaryo li pjirae. Roy kura Noemírë eshko Moab kjokyo. E kjishko ga wotjlik to iröng Judá tjëyoga kjokyo obi, ba pjlaydoga do pjök li tjok le. Opshik kjok eshko dwayo kjwlëshko ga ⁸ tjlë ba kong lok ga «Pjäy nom jek iröng bomi mekëga shwoy. Tja, bor waga, tjawa woydoromi, kjimtoromi ara. E kjishko ga rokër Jehovah kong ga pjây woyde, pjây kjimte eni bakoe. ⁹ Pjäy kong lanma wlëya jek obi, pjây ber löng wopjlu bomi ushko wlo» le. E irgo ga lö shira,[†] tja toe loklo.

Kuya lok ga slar tira lîëm,¹⁰ ga tjlë ba kong ga «lîëme. Tjawa jek bop tjok, bop pje yoga löng lishko» le.

¹¹ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong lok ga «Toguëga, pjây to iröng obi. ¿Pjäy jek bor tjok lëmi kjër lîëno? Tja waga orkwosmok bomi tjok wlo ame. ¹² Pjäy to iröng bomi ushko. Tja këguë anmoyö, tja orkwosmok obi wlo. Tja kjwe orkwosmono eeri já, ga waga domerga weno tjeng bor kong jekdo kjwe ga ¹³ pjây orkwosmok lîëm, äär jong epga äär këkboga dbaryo guing lîëme. Pjäy jek bor tjok lîëme. Lîëye weno bomi kong li, e kjang. Gueniyo lîëye weno bor kong li, e kjang anmoyö, Jehovah opyono shäng bor wloyo kjishko» le.

¹⁴ Kuya lok ga slatong jek obi. Eshko ga Orfa, ba ëm lö shira, ga brikotong toe. Gueniyo Rutda jek pjä ba ëm li go, to rayara lîëme. ¹⁵ Eshko ga Noemí tjlë ba kong ga «Bop kjlara kjwe izong. To jek iröng ba pje yoga löng lishko. To ba sböpga baiya poshrëk iröng obi. Pja to ba tjok dey» le.

¹⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga

«Pja yorkër woydë jlökoyo.

Tja ichëp bop rayë lîëme.

Pja jek kjone ga

tja jek bop tjok eshko.

Pja äär sök kjone ga

tja äär sök bop tjok eshko.

Bop pje yoga lëp li,

e ber bor pje yoga bakoe.

Bop Sbö lëp li,

e ber bor Sbö bakoe.

¹⁷ Pja shinmotkë äär kjone ga

tja shinmotkë ber eshko bakoe.

Pja jnekoba kjone ga

tja jnekoba eshko bakoe.

Tja tjlë bop kong jlökoyo ga

shji löng së obishko ga

pja äär kjone pogo ga pja rayër lîëme.

Rokër Jehovah kong ga

shäryoror eni lîëm wleni ga

tja shdüya» le.

¹⁸ İya Noemírë ga raye woydë Rutdë lîëm kuzong ga lîëye lara ba kong ame. ¹⁹ Eni ga jek lok pjöyikong.

Öötong löng Belén kjokyo ga nopga shdöktong tjlë ara. Walëga eshko so tjlë lok ëng kong ga «¿Kjwe Noemí lîëmdo?» le lok eni.

²⁰ Kuya Noemírë ga tjlë ba kong lok ga «Tja kowëmi Noemí ame. Jehovah, lîëye shärye woydë li shärye ga pjluë. Ga tja iara beno sök woydë ara. E kjishko ga tja kowëmi Mara[‡] shara. ²¹ Tja opshino na dwayoshko ga lîë pogo woydë li tjok. Gueniyo tja söra Jehovárë tek iröng or rorë. Opyono shäng bor wloyo. ¿Eni ga tja kowëmi Noemí sorëro?» le.

²² Eni ga Noemí opshino tek Moab kjokyo dwayo ba pjlaydo Rut, Moab so li tjok. Öötong löng Belén kjokyo shko ga dwla bo kjrozlong dbaryo li soyëba löng kjwlëe.

2

Rut ëng wlëno Booz tjok

¹ Domer shäng kjlara ko Booz, e Elimélec, Noemí lanma dëna li pje yo. E dbur ara bakoe.

² Dbar kjwara ga Rut tjlë Noemí parkë «Rokër bop kong ga tja ichos jek oba parkë dwla skok löng lishko. Eni ga ëbo, tja iche kjwe dwla bo beno tjeng ba irgo li töng» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «jölo, toguë» le. ³ Eni ga Rut jek öötong shäng dwla bo kjrëba löng li irgo. Shäng parkëshko li kjokyo sogo, e Booz, Elimélec li pje yo.

⁴ Eshko ga Booz tek tje shäng Belén kjokyo dwayo ga tjlë ba parkagaga löng li kong ga «Miga. Pjäy kjimtaga ber Jehovárë» le.

* 1:1-2 Hebreo tjlökwo Noemí, e wolëso wa loklo. † 1:9 Lö shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. ‡ 1:20 Hebreo tjlökwo Mara, e kë ara loklo. Ba kong ga tjlë ga «Tja iara sök kë ara», e «Tja iara sök woydë ara» loklo.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Kjobe. Pja kjimtaga ber Jehovärë bakoe» le.

⁵ Eshko ga tjlë ba parkagaga tjeng li kägäyo kong ga «¿Walë shäng kjwe ë pjeyo?»

⁶ «Kjwe Moab so. Walë to tek Noemi tjok Moab kjokyo dwayo li kjwe. ⁷ Kjok shröngto ga tjlë bor kong ga “Tja ichos dwla bo llë beno tjeng ba skogaga irgo li töng sira” le. Ga “Jölo” lër ba kongshko ga jek parkë, ga beno shäng parkë kjweshko. Woshtono shäng eeri jä ukwang kjwe dorko» le ba kong.

⁸ Eshko ga Booz jek Rut zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «Chiya, tja kuzong. Pja dwla bo töng shto oblë llëme. Pja ber shäng jüshko bor parkagaga walëga tjeng wle tjok. ⁹ Domerga to löng dwla bo skok tjeng li töngshko ga pja parkë jek ba irgo. Pja twe lok tjötö llëme loror bor parkagaga domerga kong tjän. Ga pja wodogroshko ga di kjrëp di bapkuo dlina domergarë tjeng wle roy dwayo» le.

¹⁰ Kuya ga kjök tonu, kujono bokdo kjlay klung go, tjlë ga «Tja shto oblë so. ¿Bop bokso ga tja pjluë lëp ega?»

¹¹ «Pja roy kuror uunkong. Bop lanma wolono tek lëkong ga bop ëm, e kjimtëp shäng ara. Bop data, bop mekë, bop kjok, e rayorop pjir, ga pja to tek shrono beno sök nopga miydëp llëm löng li tjok. ¹² Jehová, e Israel tjëyo Sbö. Pja opyono beno sök ba sjägä dirko wleni, pja de wlo. Eni ga rokër ba kong ga pja potjwëlëya, llëye shäryorop li kjishko» le ba kong.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Woydër ga bop bokso ga tja pjluë lëp iyado. Bop tjlökwö, tja ie dbokjrë jek obi. Tja tjwölö llëm, bop parkagaga walëga tjeng wle dorko. Eni ëmdë ga pja tjlë shäng bor kong yötso, wlpë» le.

¹⁴ Ga öötong iozlong dloyo goshko ga Rut rokara Boozdë, tjlë ba kong ga «Pja tegö. Pjlung shosho suk pjir wle kjros, ga pös kjillgwo bo dyo shpoä wle go, ga uozong» le. Kuya ga wloktëng sök parkagaga tjeng li tjërëko, ga kong dwla jnena tjeng li twara Boozdë ba kong kjwöböso. Eni ga kjrara, uara beno shäng bö tjung, wopjlu, ga beno obie.

¹⁵ E irgo ga jek dwla skok tjeng li töng obi, ga Booz tjlë ba parkagaga löng li kong ga «lëmi dwla töng kjone pogoshko, töya töng tjeng dluw wleshko ëmdë ga wëyë. ¹⁶ Dwla skomi, tömishko ga lomi pjlobö pjlobö, töya bomi irgo wlo. Ga kong llëye lëmi llëme» le.

¹⁷ Eni ga Rut dwla bo töno shäng kjok eshko äar jong kjok sënge. E irgo ga kjwokära bayo gök kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10).* ¹⁸ E irgo ga söra jek u lok lishko, ga pina ba ëm kong. Dli twara ba kong llamo li shira, twara ba kong, ue wlo bakoe.

¹⁹ İya ga tjlë ba kong ga «¿Eerishko ga pja dwla bo töng shäng kjone? ¿Pja parkë shäng kjone? Pja kjimtaga kjok sogo lirë ara kjishko ga rokër Jehová kong ga e kjimte ara bakoe» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja parkono domer shäng kjlara ko Booz tjok» le.

²⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga rokër Jehová kong ga e kjimte. Jehová, shji nopga löng së obi li kjimte jlököyo. Nopga wolono tjän li kjimte bakoe. Shji kjimte bi pjeyoga soshko tjeng lirë kjluwe. Ga bi pjeyoga kjlara jüni, e Booz» le.

²¹ Eshko ga tjlë ba ëm kong ga «Tja ichara ber shäng eshko, ba parkagaga walëga tjeng li tjok, äar dwla bo kjrozlong dbaryo pjitong guing» le.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «Toguë, pja ber shäng ba parkagaga walëga tjeng li tjok ga ber bop kong pjluë. Pja jek shto oblë kjwe ga llëbo wen bop kong owa kjwe» le.

²³ Eni ga Rut beno shäng parkë Booz parkagaga walëga tjeng li tjok, dwla bo kjrozlong dbaryo pjitong guing. Gueniyo beno sök ba ëm shwoy.

3

Rut öör dwla kjwokäzlong shtoyo

¹ Dbar kjwara ga Noemi tjlë Rut kong ga «Toguë, pja kong lanma wlën kjlara, pja ber sök shtoyo pjlu wlo. ² Booz, pja parkë shäng ba parkagaga walëga tjeng li tjok, e bi pjeyo. Kuzong. Eeri shkëyo ga to ba dwla kjwokäk. ³ Eni ga pja nom wë, pja poshtis poshtikklo lö pjilëblë go, ga pja doyoys shwong pjlu wleniyo go. E irgo ga pja to parkë shäng lishko, gueniyo pja opping wëllë ba kong llëm, äar iono, di iono pjir guing. ⁴ Eshko ga pë buk kjoneshko ga ip yötso. E irgo ga pja jek ba zlong bäng, ba kjinyoklo dre lëkong li kjëp, ga pja opbuk buk eshko. Eshko ga llëye shäryëp wlo li le bop kong» le.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «lëye lëp bor kong li shäryë eni» le. ⁶ Eni ga opshino to jek eshko, ga llëye lara ba ëmdë ba kong kës li shäryara eni.

⁷ Ga Booz iono, di iono pjirshko ga beno shäng wopjluë. E irgo ga jek opbuno, pë buk dwla töng tjeng dluw li zlong bäng. Wop tjok ga Rut jek shäng wora wora, öötong shäng ba zlong bäng, ba kjinyoklo dre lëkong li kjara, ga opbuno buk eshko. ⁸ Kjok rong dik ga Booz buk li polläk, ga wolleno. Ga workwë jek kalëkongshko ga kuya ga walë buk ba dre zlong bäng kjlara, ⁹ ga tjlë ba kong ga «¿Pja ëro?»

«Tja bop parkaga Rut. Tja kjimte bor pjeyoga soshko kjlara jüni lirë kjluwe. Ga

* 2:17 Gök kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10), e bayo litro sak pjök (20) dik.

kjlara jüni, e pja. Woydër ga pja orkwosmok bor tjok» le ba kong.

¹⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Chiya, rokër Jehová kong ga pja kjimte. Domerga dwlas bor kjinmo tjeng ara. Kjone kjone dbur ara, kjone kjone song wleniyo. Wlënop kjlara jüni kjwe, orkwosmok bop tjok wlo. Gueniyo shäryorop eni llëme. Tja bop lanma shinmotkono li pjeyo kjïshko ga pja opshäryono beno ba kong pjlu, llëye shäryorop pjlu ba kong dënnashko li kjinmo. ¹¹ Chiya, llëye bangkjërëp llëme. Llëye lëp bor kong li shäryër. Bor pjeyoga kjok ère so löng kës li ommiydë ga pja walë wotjlik pjlu wleniyo.

¹² »Jlökoyo ga tja bop pjeyo soshko. Gueniyo domer shäng kjlara obi, bop pjeyo soshko anmoyö bor kjinmo. ¹³ Eeri shkëyo ga pja ber buk na. Bong kjok shröngto ga tja to lan ba tjok, pja dere, de pja de woydë llënde, e miydër wlo. Pja de woydë ga pja de. Gueniyo woyde llëm ga lër bop kong jlökoyo Jehová ko go ga pja dër. Pja pos buk bop shtoshko kjwey äar jong bong kjok shröng guing. ¹⁴ Gueniyo pja öör buk na, woydër ga miydëba llëme» le.

Eni ga pono beno buk ba dre zlong bäng. Gueniyo wëshko kjok shröng, kjok si obishko ga kojono, opshik ey dwayo wlo. ¹⁵ Eshko ga Booz tjlë ba kong ga «Bop kjinyoklo kjwe skwos, ga shas yöto, roshko dwla iër wlo» le. Shäryara eni, ga dwla iara Boozdë kjring-gwo tjer (6) söya wlo, ga toe.

¹⁶ Rut öötong shäng ba èm shwoy ga Noemi tjlë ba kong ga «Toguë, ¿pja öör sorë?» le.

Kuya ga llëye lara Boozdë ba kong li lara ba kong pjire. ¹⁷ Ga tjlë ba kong ga «Dwla ère twara bor kong, ga tjlë bor kong ga «Pja jek shäng iröng bop èm shwoy or rorë llëme» le bor kong eni» le.

¹⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Toguë, koshos, llëye wen ip wlo. Eeri ga domer li woshtë llëm, llëbo li llgweya pjir guing» le.

4

Booz orkwosmono Rut tjok

¹ E wopro ga Booz jek öötong shäng kjok eshko opzrëzlong shtoyo, ga wloktëng sök eshko. Ga iya wop tjok ga Rut pjeyo soshko lara li jek shäng eshko ga tjlë ba kong ga «Kjlara, pja tegö. Pja sirkes sök jüshko» le. Kuya ga jek sirkeno sök ba tjok. ² Eshko ga tjlapgaga rokara Boozdë doglo sak kjwara (10), tjlë ba kong lok ga «Pjäy tegö. Pjäy sirkek löng jüshko» le. Kuya lok ga jek löng sirkerögö tjeng ba tjok bakoe. ³ Eshko ga tjlë domer li kong ga «Noemi tek shrono sök iröng Moab kjokyo dwayo, ga wotjlik sök kjok soynek. Kjok, e bi pjeyo Elimélec, ba lanma shinmotkono li i. ⁴ Ba pjeyo soshko anmoyö li pja. E kjïshko ga woydoror ga pja ommiydë, tjwlëp wlo. E tjwlëp jlökoyo

los tjlapgaga tjeng jüshko, tjlapgaga kjok llgweya wleniyo bokshto. Tjwlëp woydë ga tjwlëzong. Gueniyo tja ba pjeyo soshko bakoe. Pja häm go, irgo tja. E kjïshko ga tjwlëp woydë llëm ga los bor kong, miydër wlo» le.

Kuya ga tjlë ga «Enira tjwlën» le.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Kjok, e Noemi, Elimélec syäyo li i. Ba wa shinmotkono li syäyo ko Rut, e Moab so. Kjok li ber Elimélec tjëyo tek ber ba irgo li i iyado wlo, ga tjwlënopshko ga pja orkwosmok Rut tjok kjluwe» le.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Enira kjok li tjwlën llëm dey. Tjwlënor ga kjok botoya jer bor shjiryo kjwe. Tjwlën ga äe. E kjïshko ga tjwlës pjarë dey» le.

⁷ Eshko dbaryo ga Israel tjëyoga sdëkwo tjok obi. Kjok llë soynek wlo ga ba soynega, kjupkwo ioklo skwe kjwara, ga twe ba tjwlëga kong. Kjok soyneya, tjwlëya eni.

⁸ Eni ga domer li, kjupkwo ioklo skwara kjwara, ga twara Booz kong, tjlë ga «Kjok li tjwlës pjarë» le.

⁹ Eshko ga Booz tjlë tjlapgaga löng li kong, nopga löng kës li kong ga «Eeri ga pjäy uunkong ber löng ba miydaga. Elimélec, Quilión, Majlón, e kjok kës li tjwlënor Noemi kong. ¹⁰ Ga Majlón syäyo ko Rut, Moab so li kjröror beno sök bor boy, kjok li ber Majlón tjëyo tek ber ba irgo li i iyado wlo, Majlón roy jer llëm wlo bakoe. Pjäy uunkong ber ba miydaga» le.

¹¹ Tjlapgaga löng li, nopga löng kës li, Booz tjlökwö kuya lok ga tjlë ga «Jölo. Tjawa ber löng ba miydaga jlökoyo. Ga rokërwa Jehová kong ga walë li kong wapga twe ara, twara Israel boyga Raquel, Lea kong sorë ga eni. Rokërwa ba kong obi ga efrateoga tjrëko ga pja ie ber domer tjwlö ara wleniyo, ga Belén sogpa tjrëko ga pja ie ber roy kësrange. ¹² Judá, Tamar, ba wa Fares kjïshko ga ba tjëyo tek beno ba irgo li shdöktong träk llëme. Eni ga rokërwa Jehová kong ga wapga twe bomi kong li kjïshko ga pjäy ie ber löng eni bakoe» le.

¹³ Eni ga Booz orkwosmono Rut tjok, ga pono ba tjok, ga beno shäng kjlaraso llëm, kjimtura Jehováre kjïshko. E irgo ga wa buk kjlara domer. ¹⁴ Eshko ga walëga eshko so tjlë lok Noemi kong ga «Jehová poshrëy jlökoyo! Eeri ga kjimtaga twara Jehováre bop kong kjlara. Rokërwa Jehová kong ga chida li roy ie shdär Israel tjëyoga uunkong kong. ¹⁵ Pja woyde bop pjlaydorë ara. Bop kong ga tjwlö ara, wapga domerga doglo kjäk (7) kjinmo. Ga chida li weno ba kong. E kjïshko ga pja ie ber mite wleni, ga pja këguëshko ga pja dex» le.

¹⁶ Eshko ga chida li kjlara Noemirë ba wloshko, ga kuna shäng ba tjok. ¹⁷ E koiara

walëga eshko so lirë Obed, ga tjlë lok ga
«Noemí wa buk kjlara» le.

E irgo ga Obed, e wa Isái. Isái, e wa David.

David dataga, kjokëga

¹⁸Fares tjëyo tek beno ba irgo li beno eni:
Fares, e wa Jezrón; ¹⁹Jezrón, e wa Ram; Ram,
e wa Aminadab; ²⁰Aminadab, e wa Naasón;
Naasón, e wa Salmón; ²¹Salmón, e wa Booz;
Booz, e wa Obed; ²²Obed, e wa Isái; Isái, e
wa David.

Jonás

Jonás Jehovahá töywono

¹ Domer shäng kjlara ko Jonás, e Amitay wa. Pjlara ga Jehovahá tjlê ba kong ga ² «Kjok buk kjrina kësbang, kjëryo shäryak ak go pjiribri kjóshsko ko Nínive. Pja nom eshko. Ga roy sös ba kong ga llêbo owa shärye löng kës'li roy kuror, ga epga shdun e kjíshko» le.

³ Gueniyo ga kolara Jonásdê llêm, jek Jope kjokyo shara. Öötong shäng eshko ga kjoyong wlêna buk kjlara ba brikdo, jongya jong Tarsis kjokyo, Jehovahá töywe wlo le. Eni ga oppotjwlêno, opyono ba roshko, jek äär eshko wlo.

⁴⁻⁵ Gueniyo ga pjluk ichara Jehovahárê dlung kjing kësbang, dbo ara. Eni ga kjoyong sögaga li bê löng dete erä. Wotjlik lok ga kjoyong dlar le, bangkjre lok träk llêm, ga kjlara kjlara kjarga löng syöshtê, kjloshtê ba sböpga kong. Eshko ga ba kjoyong jer pir llêm wlo ga kjoyong roshko llêbo tjeng kës'li shira, dbura lok jer dlung roshko.

E wopro ga Jonás beno buk pë dew, kjoyong roshko. ⁶ Eni ga kjoyong söga kägäyo jer Jonás bukshko ga tjlê ba kong ga «¿Pja pë kjër ega? ¿Pja kojös maling kjwey dwayo! ¿Pja syöshtos bop sbö kong, shji songe le kjwe, shji wolon llêm wlo!» le.

⁷ E irgo ga kjoyong sögaga li tjlê lok èng kong ga «Kjweri, shji llêbo jyäglo dbuk, llêbo owa jü laga èrê iy wêlê wlo» le. Shäryara lok eni, ga miydara e go ga wloyo Jonásdê.

⁸ Eni ga tjlê lok ba kong ga «Los borwa kong ga ¿llêbo owa tjwe borwa kong ega? ¿Pja pakllê? ¿Pja tek kjone dwayo? ¿Pja kjone so? ¿Pja tjëyo kjone dey?»

⁹⁻¹⁰ «Tja hebreo. Jehovahá, e bangkjrotê. E Sbö, kjok uunkong shäryaga, dlung ère shäryaga bakoe. Tja ère to shäng ba töywê» le ba kong.

Kuya lok ga bangkjrara ara, tjlê ba kong ga «¿Shäryêp eni ega?» le. ¹¹ Eshko ga dlung poyong dbo kjrê jek kègong kègong, ga tjlê lok ba kong ga «¿Llêye shäryërwa bop tjok, dlung ère slan ber buk tjékso wlo?»

¹² «Tja dbuzi jer dlung roy, ga dlung kjwe ber buk tjékso dani. Miydër pjlü ga pjluk to tek löng kës bi kjing go ère wloyo tjarê» le.

¹³ Eshko ga kjra lara lok dbo go, kjoyong tjye lok pjöshko lara, gueniyo dlung iircono ara anmoyö kjíshko ga tjye ga äe. ¹⁴ Eni ga rokara Jehovahá kong ga tjlê lok ga «Jehová, tjawa iêp wolon, domer ère zrörwa kjíshko llême. Llêbo owa shäryara llêm wleni ga owa ère iêp ber pjang borwa go llême. Jehovahá, llêbo uunkong ère shäryaga li pja» le. ¹⁵ Lara lok pjir ga Jonás dbura lok jer dlung roy, ga dlung kjing shkuno, beno buk tjékso.

¹⁶ İya lok ga Jehovahá bangkjrara lok, ga llêbo söra, twara ba kong, ga tjlökwo lara ba kong jlökoyo bakoe.

¹⁷ Gueniyo ga mã dlung roy so ichara Jehovahárê kësbang kjlara, Jonás dwe wlo. Ga Jonás beno sök mã li bö roy dbargwo mya, shkër dbae.

2

Jonás syöyo

¹ Eni ga Jonás sök mã li bö roshkoshko ga syöshtono ba Sbö Jehovahá kong. Tjlê ga

² «Jehová, tja woydëshko ga

pja rokoror,

ga tja kar dboryorop.

Tëm dlung dorong dwayo, tja wolon döröshko ga

pja rokoror,

ga tja kurorop.

³ Tja ichorop jer dlung dorong, ga tja popnena dlung mãs lirê.

Ba pjlublún kës kës'li

to jek bor kjing go.

⁴ Kur ga tja iorop beno sök tjoksa.

Bop u in ame loror.

⁵ Tja jnena dlung dyorê uunkong,

tja kjingara dlung rong lirê,

dlung kjlo sho opllgwing jong bor dlü go.

⁶ Tja oplono jer öötong shäng dlung dlupyo jer äärshko.

Kur ga tja shduna, iara beno sök eshko İyado.

Gueniyo ga tja wolontoshko ga tja dörop.

Pja bor Sbö Jehovahá.

⁷ Kur ga tja wolon döröshko ga

Jehová, pja woyoshroror,

ga bor syö öötong bop shwoy,

öötong bop u jong lishko.

⁸ Èye mär sböpga jyäglo go ga

kjimtêp ame.

⁹ Gueniyo bor tjlökwo pjlü go ga

llêbo sör, twêr ber bop kong.

Llêye loror bop kong jlökoyo li shäryër eni.

İJehová, bor döga li pja eröe!» le.

¹⁰ Eni ga mã li ichara Jehovahárê Jonás tjwê dlung kjako.

3

Nínive sopga, llêbo owa shärye löng li raryara

¹ E irgo ga Jehovahá tjlêno Jonás kong jek obi. Tjlê ga ² «Kjok buk kjrina kësbang, kjëryo shäryak ak go pjiribri kjóshsko ko Nínive. Pja nom eshko. Ga llêye lér bop kong li lèp ba kong eni» le.

³ Eni ga Sbö tjlökwo li kolara, ga to jek Nínive kjokyo. Kjok, e kësbang, shji jek u İk ba roshko wlo ga woydara dbargwo mya.

⁴ Jonás jéktong shäng ba roshko dbar kjwara

ga tjlë nopga kong ga «Äär dbargwo sak pkéng (40) ga Nínive kjokyo ère pjiya Sbörë» le.

⁵ Kuya lok ga tjlökwo kjararae. Ga tjlë lok èng kong ga «Shji ië llëm Sbö kong» le. Eshko ga nopga uunkong shwong pjuno shtëgro sè ä wleniyo, ba woowa li İya Sbörë wlo le.

⁶ Roy öötong Nínive so pjluvo kongshko ga kojono ba sökklo sökshko dwayo, ga shwong onmo pjlu li skwara, shwong shtëgro sè ä wleniyo pjuna, ga wloktong sök töshko bakoe. ⁷ E irgo ga pjlu, ba pjloyoga, e kjibokwo tono kwara, miyde kjok eshko sopga uunkongdé wlo. Kjibokwo li tjlë ga

«Shji ië llême. Öng llë sëy llëm, kong di twëy llëm bakoe. ⁸ Shwong shtëgro sè ä wleniyo, e pjüzi, bi woowa li İya Sbörë wlo.

Ga pjäy kjloshtos jlökoyo Sbö kong. Llëye owa shäryëmi löng İyado li rayozia. Pjäy opshäryë owa, oba zrök, oba shpok, e rayozia bakoe. ⁹ Eni wleni ga Sbö wotjlik li kjlopswë, ba iir li löya, slöya, ga shji pjiya llëm kjiwe.»

¹⁰ İya Sbörë ga llëbo owa shärye löng li rayara kjishko ga epga songe lara, ga llëye shärye ba tjok lara li shäryara eshko llême.

4

Jonás iirkono ara

¹ E kjishko ga Jonás iirkono ara, ² ga syöshtono Jehovah kong, tjlë ga «Jehová, tja kuzong. Tja shäng bor kjokshko obishko ga miydoror ga ère shäryë jüni, ga loror bop kong pjire. E kjishko ga tja töktong jek Tarsis kjokyo. Miydër ga pja Sbö, pja wopjlu an-moyö, nopga songe lëp İyado, pja iirkë wlo ga kjang. Nopga shdum lëpshko ga llëbo wlëp woydë oblë oblë enido, shdum llëm wlo.

³ «Eni ga rokër bop kong ga tja ios wolon jekdo. Tja ber sök sè ame dey» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pja iirkë kjweni ga pjluve?» le.

⁵ Eshko ga Jonás opshino kjok eshko dwayo, jek öötong sök kjok buk dlo wen tëm shwo lëkong. Eshko ga ukwang shäryara kwara, ga beno sök ba dirko, llëye shäryë kjok buk li tjok İya wlo.

⁶ Eshko ga kji sho iara Sbö Jehovahë wen jong kjlara Jonás kopshko, ber sök wopjlu wlo. Kji sho li kjishko ga Jonás woowa llême.

⁷ Gueniyo wëshko kjok shröngto ga shtätä ichara Sbörë, kji sho li ue wlo, ga sho dano beno drete. ⁸ Dlo wenoshko ga pjluk kjlik ichara Sbörë weno jong dlo wen tëm shwo lëkong dwayo, ga dlo jong bek Jonás kä kjing go. Eni kuzong ga kuya mae, wopjir kjoyo, wolon woydë erä. Ga tjlë ga «Tja sök sè woydë ame» le.

⁹ Kuya Sbörë ga tjlë ba kong ga «¿Pja iirkë kji sho dano li kjishko ga pjluve?»

«Èng. Bor kong ga pjluve. Tja sök èreshko wolon iirdë» le.

¹⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Kji sho kjiwe dgaga pjarë llëm, kungga pjarë llëm bakoe. Shkër kwara ga weno, wëshko ga kjëtonge. Gueniyo ga songe lëp. ¹¹ Nínive kjokyora nopga ara, sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök (120,000) kjinmo. Llëye pjluve, de oware, e miyde lok llême. Eshko ga öng ara bakoe. ¿Eni ga songe lër llëm sorë?» le.

Evangelio según Mateo Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Mateorë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Mateo. E kowëba Leví bakoe. E judío. Dënashko ga e dbur tönnga Roma so kong. Pjlara ga sök ba pak lishko ga rokara Jesúsde opping ba tjok. Kuya ga to jek ba tjok, beno shäng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno shäng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo bakoe.

Eshko dbaryo ga judíoga löng no pjluyo iche le Sbörë li koshë, gueniyo e Jesús miydara ararë llëme. E kjishko ga Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga kjibokwo ère tara Mateorë. Llëbo ina, kura om go li jyã tara beno lok kjibokwo ère go, ber judioga uunkong kong wlo. Woyde ga kjibokwo ère go ga miyde lok ga koshe löng li, e Jesús om go.

Jesucristo data, kjokë, tjlapgaga tek dënashko dwayo

¹ Jesucristo, e David tjëyo, Abraham tjëyo bakoe. Ère ba data, ba kjokë, ba tjlapgaga tek dënashko dwayo, e kjibokwoyo.

² Abraham, e Isaac data.

Isaac, e Jacob data.

Jacob, e Judá data, ba shjiyga, ba lëmga data bakoe.

³ Judá, e Fares data, Zera data bakoe. Epga mekë ko Tamar.

Fares, e Esrom data.

Esrom, e Aram data.

⁴ Aram, e Aminadab data.

Aminadab, e Naasón data.

Naasón, e Salmón data.

⁵ Salmón, e Booz data. Booz mekë ko Rajab.

Booz, e Obed data. Obed mekë ko Rut.

Obed, e Isaí data.

⁶ Isaí, e Pjlu David data.

David, e Salomón data. Salomón mekë, e dënashko ga Urías boy.

⁷ Salomón, e Roboán data.

Roboán, e Abías data.

Abías, e Asa data.

⁸ Asa, e Josafat data.

Josafat, e Joram data.

Joram, e Uzías data.

⁹ Uzías, e Jotam data.

Jotam, e Acáz data.

Acáz, e Ezequías data.

¹⁰ Ezequías, e Manasés data.

Manasés, e Amón data.

Amón, e Josías data.

¹¹ Josías, e Jeconías data, ba shjiy, ba lëmga data bakoe. E dbaryoshko ga Israel tjëyoga zanaba, söriba jek Babilonia kjokyo dbo go.

¹² Eshko tek lëkong ga wapga weno obi.

Jeconías, e Salatiel data.

Salatiel, e Zorobabel data.

¹³ Zorobabel, e Abiud data.

Abiud, e Eliaquim data.

Eliaquim, e Azor data.

¹⁴ Azor, e Sadoc data.

Sadoc, e Aquim data.

Aquim, e Eliud data.

¹⁵ Eliud, e Eleazar data.

Eleazar, e Matán data.

Matán, e Jacob data.

¹⁶ Jacob, e José data, María lanma. María, e Jesús mekë. Oba tjlë ga no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús.

¹⁷ Abraham wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong David go beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). David wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong Israel tjëyoga söriba jek Babilonia kjokyo dbo go dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). Eshko dwayo ba wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong no pjluyo iche le Sbörë li buk dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) bakoe.

Jesucristo bukshko dbaryo

¹⁸ Jesucristo, e bukshko ga eni. Kjonglo shäng kjlara ko María. Domer shäng kjlara ko José. Tjlöko twono ëng kong, orkwosmok wlo. Gueniyo orkwosmoydë lok llëm obishko ga María beno shäng kjlaraso llëm, Sbö Sëya I. ¹⁹ José, e domer pjlö bek, ga María rote woydë ë kong llëme. E kjishko ga raye kjingtëng lara. ²⁰ Woyotjlíya shärye eni leshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara yoshko, ga tjlë ba kong ga «José, David tjëyo, pja orkwosmok María tjok ga bangkjrep llëme. Shäng kjlaraso llëm. Sbö Sëya I. ²¹ Llono ga María wa buk kjlara domer. Eshko ga koiëp Jesús.* Koiëp eni, ba tjëyoga döya llëbo owa shärye löng li dbo dorko dwayo kjishko» le.

²² Shäryono eni, tjlöko lara Tjlapgarë ba tjlökwö laga kong dënashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

²³ «Kjoglö domer miydoydë llëm obi li, e ber shäng kjlaraso llëme.

Wa buk kjlara domer, ga koiëba Emanuel.»† (Emanuel, e «sbö shäng bi tjok» loklo.)

²⁴⁻²⁵ José wöllenoshko ga llëye lara Tjlapga parkaga kjok dogo sorë li shäryona eni, ga María wlojrrara. Gueniyo José pono ba tjok llëm, äär jong chida li buk guing. Eni ga wa

* 1:21 Grecia so tjlökwö Jesús, e shji döya Tjlapgarë loklo.

† 1:23 Isaias 7.14.

buk kjlara domer, ga koiara Joséré Jesús. E irgo ga beno löng pjöyikong.

2

Domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e shrono löng dlo wen tëm shwo lëkong dwayo

¹ Jesús weno buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. E dbaryo ga kjok eshko so pjluo ko Herodes. Eshkoshko ga domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e tek shrono löng Jerusalén kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong dwayo ga ² tjlë oba kong ga «¿Judío pjluo weno buk kjone? Ba dbala inorwa, ga tjawa tek löng ba poshrëk» le.

³ Kuya Pjlu Herodesdë ga beno sök woydë ara. Jerusalén sopga beno löng eni bakoe. ⁴ Eshko ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e rokara pjilurë uunkong, ga tjlë ba kong lok ga «¿No pjluo iche le Sbörë li wen buk kjone?»

⁵ «E wen buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. Tara beno Sbö tjlökwö laga tek dëdashko sorë li eni.

⁶» «Belén kjokyo, pja Judá tjëyoga kjokyo obi. Bor nopga Israel tjëyo pjluo wen kjlara bop kjok kjing go.

E kjishko ga pja tjwöl tira llëm kjok ëre kjing goshko.»*

⁷ Eni ga domerga shrono dlo wen tëm shwo lëkong dwayo li rokara pjilurë tjoksa lütshko. Ga epga kjishko ga miydara ga dbala weno pjang llonoshko. ⁸ E irgo ga tjlë ba kong ga «Pjäy nom Belén kjokyo, ga kjwozirwa wlëmi yötso. Wlënomi ga pjäy tek iröng, ga roy sömi bor kong, tja jek ba poshrëk bako wlo» le.

⁹ Kuya lok ga toe. Ga dbala ina weno pjang li jek pjang ba bäm go, ga slan äar pjang kjwozirwa sök li kopshko. ¹⁰ Dbala li iya lok ga beno löng wopjluë.

¹¹ Eshko ga opzrëno jek lok u li roshko, ga kjwozirwa ina sök ba mekë María tjok. Eshko ga kjök tono, ga kjwozirwa li poshrëra. E irgo ga dbur sho shöylör, llëbo lö pilëblë tjwöl ara wleniyo, dwlo poshtikklo lö pjilëblë, e shira, twara ba kong ba sëngglo. ¹² E irgo ga Sbö tjlë ba kong yoshko ga «Pjäy jek pjlu shwo lëkong llëme» le. E kjishko ga irbo shano oblë, ga to jek lok iröng obi ba kjokshko eni.

José töktong to jek Egipto kjokyo María, Jesús tjok

¹³ Domerga li brikotong irgo ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno José kong kjlara yoshko, ga tjlë ba kong ga «Kjwozirwa li wlëya Pjlu Herodesdë, zröya wlo le. E kjishko ga pja kojözong. Kjwozirwa, ba mekë, e söns na dwayo. Pjäy nom tök Egipto kjokyo. Pjäy

ber löng eshko, äar jong llono lër bop kong guing» le.

¹⁴ E shkëyo ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekë, e söra to jek Egipto kjokyo. ¹⁵ Öötong beno löng eshko, Pjlu Herodes wolono guing. Shäryono eni, tjlökwö lara Tjlapgarë ba tjlökwö laga kong dëdashko li ber jlökwö wlo. Tjlëno beno eni: «Bor wa rokoror Egipto kjokyo dwayo.»†

Herodes nopga ichono kjwozirga zrök

¹⁶ Miydara Herodesdë ga jyäpgwara domerga tjwe dlo wen tëm shwo lëkong dwayo lirë ga iircono ara anmoyö. Dbala weno pjang llonoshko lara domerga lirë ba kong kjishko ga nopga ichara kjwozirga domerga lu pjloglo pjök ter lëkong löng Belén kjokyo li zrök uunkong, kjwozirga lu eni löng ba soshko li tjok bakoe. ¹⁷ Eni ga tjlökwö lara Sbö tjlökwö laga tek dëdashko so Jeremiasdë li beno jlökwö. Tjlëno beno eni:

¹⁸ «Ramá kjokyo ga ybö pjluk ara, slar ara, kjloshtë ara.

E Raquel,

ba wapga wolono,
ga slar sök ba kjishko,
wojekoba woyde llëme.»‡

José to jek Nazaret kjokyo iröng obi María, Jesús tjok, ber löng eshko wlo

¹⁹ Herodes wolonoshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara José kong yoshko Egipto kjokyo, ²⁰ tjlë ba kong ga «Nopga löng kjwozirwa zrök woydë kjupä li wolonoe. E kjishko ga pja kojözong. Kjwozirwa, ba mekë, e söns jek na dwayo. Pjäy nom jek Israel kjokyo iröng obi» le.

²¹ Eni ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekë, e söra to jek iröng Israel kjokyo. ²² Gueniyo kuya ga Arquelaos parkë sök Judea so pjluo, ba data Herodes shtoshko ga jek eshko ga bangkjre ara. Eni ga Sbö tjlë ba kong yoshko ga «Pjäy jek Judea kjokyo llëme» le. E kjishko ga to jek Galilea kjokyo shara. ²³ Öötong eshko ga jek löng Nazaret kjokyo, ber löng eshko wlo. Shäryono eni, tjlökwö lara Tjlapgarë ba tjlökwö lagaga kong dëdashko li ber jlökwö wlo. Tjlëno beno eni: «No pjluo iche Sbörë tjwe li kowëba Nazaret so.»

3

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmshko

¹⁻² Lu to jek ara irgo ga domer weno shäng kjlara ko Juan No Waga. E jëk to shäng Judea kjok dogro no llëmshko, tjlë oba kong ga «Sbö ber no pjluo wlo li, e dbaryo äätoe. E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lözi, ga rayozia» le.

* 2:6 Miqueas 5.2. † 2:15 Oseas 11.1. ‡ 2:18 Jeremías 31.15.

³ Kjibokwo tara Sbõ tjlõkwo laga tek dēnashko so Isaíasdē. Tjlēno beno eni:
«Kjok dogro no llēmshko ga ēbo tjlē shāng dbo go ga
“Irbo poshāryozī Tjlapga tjwe li kong.
Shāryozī ber beke.”*»

Ēbo tjlē shāng dbo go lara li, e Juan layde.

⁴ Eshkoshko ga Juan doyé shwong sek öng jëkklo sok kēsbang zok go, dop pjrikko shāryak öng kwota go bakoe. Ba dli beno sekwa, or kjloshko so dyo bakoe.

⁵ Jerusalén soppa, Judea soppa, Jordán diyo kjokyo soppa, e shrono löng trāk llēm ba kuk. ⁶ Eshko ga kjone kjone, llēbo owa shāryara li le oba uunkong bokshto. E irgo ga we Juandē jer Jordán diyo roshko.

⁷ Eshko ga noppa tjeng kjrjng pjök ko fariseoga, saduceoga. İya Juandē ga tjwe löng ba shwoy we wlo ga tjlē ba kong ga «Pjāy so dgur kjoyoe! İNoppa owa shdüzlong dbaryo dorõ lishko ga pjāy dār laga ērē bomi kongdo? ⁸ Pjāy jëk pjlo beke. Miydēba e go ga llēbo owa shāryēmi löng li, e owa jlōe loromi, ga rayoromi jlōkoyo. ⁹ Lēr bomi kong ga akkwo ēre ēmdē shārye Sbörē ber Abraham tjęyoga ga pjluē. E kjīshko ga “Tjawa Abraham tjęyoga kjīshko ga tjawa shdüya Sbörē llēme” lēmi llēme. ¹⁰ “Zēr e” le Sbörē shāng. Kjør botjyē pjlu llēm wleniyo tjeng kēs li ze jek tas, dbuya iök roy, suya wlo.

¹¹ »Ēye, llēbo owa shārye löng li, e owa jlōe lara, ga rayara ga wēr shāng di goshko. Gueniyo ga no tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota sök wlo llēm, e tjwłõ ara bor kjinno anmoyõ kjīshko.† Era, pjāy we iök go, ga pjāy go Sbõ Sēya iche tjwe ber kēsbang bomi tjok. ¹² Tjwe kjwłē tjok, dwla pjloyong wlo wleni. Dwla pokeshko ga dwla bo tōya ber tjeng ba bapkwō roy. Gueniyo ba kasho lira suya iök roy. Iök li pjē jong ri ri İyado, sjer llēme» le.

Jesús wara Juandē

¹³ Jesús opshino jek Galilea kjokyo dwayo, öötong shāng Jordán diyo, Juan shāngshko, we wlo. ¹⁴ Gueniyo we woydē Juandē llēme. Tjlē ba kong ga «Pja tek shāng bor shwoy, pja wēr wlo lēp, gueniyo tja waga pjarē dey» le.

¹⁵ Kuya ga tjlē ba kong ga «İos ber eni guing. Shāryēy jūni, woyde Sbörē eni kjīshko» le.

Kuya ga «jölõ» le. ¹⁶ Eni ga Jesús wara jer di roshko. Wara pjir ga Jesús opshik tēm shāng di roy dwayoshko ga kjok dogo roshwino beno oojong erā. Ga İya Jesúsdē ga Sbõ Sēya to ter kjok dogo dwayo so dunggwō

kjoyo, ga opyono sök ba go. ¹⁷ Eshko ga ybõ kuraba kjok dogo dwayo, tjlē ga «Bor wa li kjwe. Kjwe woydēr ara. Tja wopjlu ba tjok» le.

4

Jesús tjlina Ärē, llēbo shārye owa wlo le

¹ E irgo ga Jesús sōra Sbõ Sēyarē jek öötong shāng kjok dogro no llēmshko, tjlīya Ärē wlo.

² Eshko ga iono llēm Sbõ kong dbargwo sak pkēng (40), shkē dbae. E irgo ga pjli jonge.

³ Eni ga Ä jek äär shāng Jesús tjlīk, llēbo shārye owa wlo le. Tjlē ba kong ga «Pja Sbõ Wa jlōkoyo ga akkwo tjeng ēre posgos ber pjlung shosho suk pjir; uēp wlo» le.

⁴ Kuya ga tjlē ba kong ga «Sbõ tjlōkwo tak pjang eni:

»“No mār dli goshko dö llēme.

Mār tjlōkwo le Sbörē li go bakoe”* le.

⁵ E irgo ga sōra Ärē jek öötong shāng kjok zrek ko Jerusalén, Sbõ u kēsbang jong lishko. Eshko ga sōra jem, öötong shāng Sbõ u dbo go, ⁶ ga tjlē ba kong ga «Sbõ tjlōkwo tak pjang eni:

»“Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörē bop dē,

pja shaya ba orkwo go,

pja dre pjē akkwo go llēm wlo.”†

E kjīshko ga pja Sbõ Wa jlōkoyo ga pja optos jer na dwayo» le.

⁷ Kuya ga tjlē ba kong ga «Sbõ tjlōkwo tak pjang eni bakoe:

»“Tjlapga, bop Sbõ li tjlīy llēme”*‡ le.

⁸ E irgo ga sōra Ärē jem öötong shāng dlup jong kjōkshko dbo go, ga kjok kjwang jīkong kjrina kjrina li pina ba kong uunkong, wolēsowa İya wlo. ⁹ Eshko ga tjlē ba kong ga «Pja kjök tok, tja poshrēp wleni ga kjok uunkong ēre twēr ber bop kong» le.

¹⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «Sbõ tjlōkwo tak pjang eni:

»“Tjlapga, bop Sbõ li poshrēmirē döe. E kolomirē döe.”§

E kjīshko ga Ä, pja opkjōs na dwayo» le.

¹¹ Eni ga Ä opkjono ey dwayo ga toe. Eshko ga Sbõ parkagaga kjok dogo so shrono İok Jesús kjimtē.

Jesús ba pak soyono

¹² Juan bāngzaraba shāng no shdüzlong uyo roshko li roy kuya Jesúsdē ga to jek Galilea kjokyo irōng obi. ¹³ Gueniyo beno sök Nazaret kjokyo llēme. To jek Capernaüm kjokyo, ga beno sök eshko shara. Capernaüm kjokyo, e ber buk di bāng buk kēsbang, shkung, so dlung kjoyo li sor go, Zabulón tjęyoga, Neftalī tjęyoga dēna löngshko.

* 3:3 Isaías 40.3. † 3:11 Eshko dbaryo ga parkagaga tjwłēk löng pjir wleniyo, ba sogoga drepkwota döra ba kong, e ba pak kjīshko. Eni ga llēye le Juandē ga e «Tja tjwłõ äär ber Jesús parkaga tjwłēk shāng pjir wleniyo ēmdē llēme» İoklo.

* 4:4 Deuteronomio 8.3. † 4:6 Salmo 91.11-12. ‡ 4:7 Deuteronomio 6.16. § 4:10 Deuteronomio 6.13.

14 Shäryono eni, tjlökwö lara ba tjlökwö laga tek dënashko so Isaíasdê li ber jlökoyo wlo. Tjlêno beno eni:

15 «Zabulón tjëyoga, Neftalí tjëyoga, e kjokyo ber buk Jordán diyo kjwo kalëkong, di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea li kjako, nopga judío llëm wleniyo löngshko.

16 Kjok eshko sopga jëk löng kjok ro sî roshko wopro ga

iök shjiy ina lok kësbang kjwara.

“Nopga li wolono tjeng pjire” laraba, gueniyo iök shjiy weno ba kong kjwara, dlo wen tëm pjang kjok shröngto wleni.”*¹⁷

17 Eshko jek lëkong ga Jesús beno shäng tjlê oba kong ga «Sbô ber no pjluyo wlo li, e dbaryo döröe. E kjîshko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia» le.

Nopga mā shaga kjrara Jesúsdê doglo pkëng (4)

18 Domer shäng kjlara ko Simón, e kowëba Pedro bakoe. Domer shäng kjlara obi ko Andrés, e Simón lëng. Epga mā shaga. Pjlara ga löng ba kjla mā shakklo dbuk Galilea di bäng buk kësbang shkung, so dlung kjoyo li roshko. Eshko ga Jesús jek shäng diksor go, ga iya ga domerga li bë löng. 19 Eshko ga tjlê ba kong ga «Pjäy tek bor tjok, pjäy pin wlo. Pjäy to löng mā shak ame. Pjäy iër to ber löng no tóng bor kong shara» le. 20 Kuya lok ga ba kjla rayara jekdo, ga to jek ba tjok.

21 Jek këgo sit ga domerga löng do pjök ko Santiago, Juan. E data Zebedeo. Epga löng ba kjla mā shakklo bängyë kjyong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek shäng eshko ga domerga do pjök li ina, ga rokara jek ba tjok, opping ba tjok wlo. 22 Kuya lok ga ba data rayara jekdo, beno sök ba kjyong roshko, ga to jek lok Jesús tjok.

Jesús oba pino, swlopga poptono träk llëme

23 Eshko ga Jesús jëk to shäng Galilea kjokyo kjok kjwang jîkong. Kjok kjrina kjrina ga oba piya judioga syô uyo lok kjwobi li roshko. Sbô ber no pjluyo sorë li roy pjlu le oba kong, ga oba swlo llë ara, llayo boyo bang ara, e popte. 24 Eni ga Jesús roy shdöktong Siria kjokyo kjok kjwang jîkong, ga swlopga sökoba tjwe ba kong, no swlo llërba pogo tjok, no poglo llë bang ara, no goshko Ä sëyaga, no wopjir ä wleniyo, no dre kuga llëm wleniyo, ga poptara unkong.

25 Galilea sopga, Decápolis sopga, Jerusalén sopga, Judea sopga, Jordán diyo kjok ber buk dlo wen tëm shwo lëkong li sopga, e to jek lok ba tjok ara.

5

Jesús tjlêno oba kong dlup go

1 Iya Jesúsdê ga nopga ara ga poyono sök dlup go. Eshko ga ba oppingaga tek shrono löng ba zlong ga 2 pina. Tjlê ba kong ga

Llëye shäryëy, shji ber wopjlu wlo

3 «Ëye songe le, llëye pjlu twe Sbô kong wlo drete le ga

era ber wopjlu, Sbô ber ba pjluyo kjîshko.

4 Ëye slar ëë ga era ber wopjlu, wojeya Sbörë kjîshko.

5 Ëye wotöy ga era ber wopjlu, llono ga kjok unkong twe Sbörë ba kong, ber baïya wlo kjîshko.

6 Ëye, llëye woyde Sbörë li shärye woydë ara, no pjli ara li dli uë woydë wleni, no wodogro li di ië woydë wleni bako ga era ber wopjlu, kjimte Sbörë ba shäryë kjîshko.

7 Ëye, oblë songe le iyado ga era ber wopjlu, songe le Sbörë bako kjîshko.

8 Ëye Sbô woydë jlökoyo ba pjlúshko, le kjamo go dö llëm ga era ber wopjlu, llono ga Sbô iya kjîshko.

9 Ëye oba wlëpyotkë, ber löng wopjlu ëng tjok wlo ga era ber wopjlu, kowe Sbörë ba wa kjîshko.

10 Ëye shdungoba, llëye woyde Sbörë li shärye kjîshko ga era ber wopjlu, Sbô ber ba pjluyo kjîshko.

11 »Pjäy wlongoba, pjäy shdungoba, pjäy jyöyotkëba bor kjîshkoshko ga pjäy ber wopjluë. 12 Eshkoshko ga pjäy woydë llëme. Pjäy ber wopjlu dey. Pjäy äär kjok dogoshko ga pjäy potjwlën ara. Dënashko ga Sbô tjlökwö lagaga shdunaba eni bakoe.

Dlungna, iök shjiy

13 »Pjäy so dlungna kjoyo, nopga löng kjok ëre kjing go kong. Gueniyo dlungna pjllë ameshko ga iëy ber pjllë ba shtoy iröng obi ga äe. Eshko ga llëno ame. Dbuy ber tjeng irbo bang, shglëkoba wlo.

14 »Pjäy so iök shjiy kjoyo, nopga löng kjok ëre kjing go kong. U lok dlup dbo go jney ga äe. 15 Iök shjiy borkey, jney llëbo dorko wlo llëme. Iëy jong kjökshko dey, kälä të shjiy nopga löng ushko kjlobi li kong. 16 Pjäy ber löng iök shjiy wleni. Pjäy jëk löng bëy oba bokshtö, llëye shäryëmi li ikoba wlo, bomi Data sök kjok dogo li poshrëkoba wlo.

* 4:16 Isaías 9.1-2.

Kjok llgwekklo tara Moisésdê

17 »Tja shrono shäng kjok llgwekklo tara Moisésdê li kjaga lêmi llême. Tja shrono shäng llêye lara Sbô tjlôkwo lagaga tek dênashko sorê li kjaga lêmi llêm bakoe. E eni llême. Tja shrono shäng llêye lak jlôkoyo li, e llê loklo lê bomi kong, miydêmi wlo. 18 Lêr bomi kong jlôkoyo ga kjopkwo, kjok êre pjîtê llêm obishko ga tjlôkwo tak lok kjok llgwekklo li jer kjwara llêm, shâryono uunkong guing, tjlôkwo chirawayo êmdê eni bakoe.

19 »Eni ga êye kjok llgwekklo tara Moisésdê li kjê kjrina, ba chirawayo êmdê, ga oblê pîya eni bako ga Sbô sôk no pjluoyo iyado lishko ga tjwlô sira li e lêba eshko. Gueniyo êye omkolê, ga oblê pîya ba kolê bako ga Sbô sôk no pjluoyo iyado lishko ga tjwlô ara li e lêba eshko. 20 ¡Tja kuzia! Woyde ga llêye woyde Sbôrê li shâryêmi pjlu, fariseoga kjinmo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go kjinmo bakoe. Shâryêmi eni llêm ga pjây aâr ber lóng Sbô sôk no pjluoyo iyado lishko llême.

Iir

21 »«Shji no zrök llême. Êye no zrôno ga e shdungko» laraba tjlapgaga tek dênashko so kong eni. Tjlôkwo êre kuromi tjan. 22 Gueniyo lêr bomi kong ga êye iirkono ba kjlara kong* ga e shdungko. Êye «Pja makrae» lono ba kjlara kong ga sôkoba Judio Kjok llgwegaga Kêskêsyo kong, shdûya wlo. Êye ba kjlara âyoshtono ga e jek shäng irbo aâr jong iök pjê jong ri ri sjer llêm shtoyo li go.

23 »E kjîshko ga pjây jek aâr öng sho sukklô Sbô sêngglo tjokshko ga woyoshreîmi ga bomi kjlara shäng iirkê bomi tjok wleni ga 24 Sbô sêngglo li rayêmi ber sôk eshko, pjây nom ba llgwek bomi kjlara tjok, pjây ber wopjlu êng tjok wlo. Pjir ga pjây jek iröng Sbô sêngglo sôromi li twê ga pjlué.

25 »Pjây sôkoba no llgwega shwoy lëbashko ga pjây lan bomi sôga li tjok bâm goshko, pjây ie ber tjeng tjlapga wloshko llêm wlo. Shâryêmi eni llêm ga pjây twe tjlapga lirê ba parkagaga kong, pjây shdûya wlo, ga pjây ie ber lóng no shdüzlong uyo roshko. 26 Lêr bomi kong jlôkoyo ga pjây opshik eshko dwayo llêm, aâr jong dburwa kjôme lara bomi kong li potjwlênomi pjir guing.

Shji pê oma boy oblê tjok llême

27 »«Shji pê oma boy oblê tjok llême» laraba kuromi eni tjan. 28 Gueniyo lêr bomi kong ga êye walê oblê tk, wotjlik ba pjluushko ba woydê dô wleni ga llêbo owa shâryara, pono ba tjok wleni.

29 »Bomi bokkwo, pjây iche llêbo owa shâryê wleni ga shimi pjus, dbumi pjola, e bomi bokkwo pjluoyo êmdê. Bomi doyo, e dbuya jer uunkong iök pjê jong ri ri sjer llêm shtoyo li roshko llêm wlo ga shâryêmi eni dey. 30 Bomi orkwo, pjây iche llêbo owa shâryê wleni ga zêmi tas, dbumi pjola, e bomi orkwo pjluoyo êmdê. Bomi doyo, e jer uunkong iök pjê jong ri ri sjer llêm shtoyo li roshko llêm wlo ga shâryêmi eni dey.

Shji êng rayê

31 »«Ê pogo ba boy rayono ga êng rayono kjibokwoyo twe ba kong dey» laraba kuromi eni bakoe. 32 Gueniyo lêr bomi kong ga domer ba boy rayono, pono domer oblê tjok kjiy llêm ga ba boy orkwosmok oblê tjok wleni ga owa li ber ba go, gueniyo ba go dô llême. Owa li ber ba rayaga li go, e ber ba lanma kjlara obi li go bakoe.

Shji tjlê êng tjok jlôkoyo

33 »«Tjlôkwo loromi jlôkoyo Tjlapga ko go li shâryozî eni iyado» laraba bi tjlapgaga tek dênashko so kong eni bakoe. 34 Gueniyo lêr bomi kong ga pjây tjlê jlôkoyo Tjlapga ko go llême. Pjây tjlê jlôkoyo kjok dogo so ko goshko llêm, kjok dogo, e Sbô pjlu sôkklo wleni kjîshko. 35 Pjây tjlê jlôkoyo kjok êre so ko go llêm bako, kjok êre, e ba kjupkwo shto wleni kjîshko. Pjây tjlê jlôkoyo Jerusalén kjokyo kjîshko llêm bako, e no pjluoyo kësbang li† kjokyo kjîshko. 36 Pjây tjlê jlôkoyo bomi kâgâ kjîshko llêm, bomi kâkzong, e iêmi ber sî, llêm ga pjluublún pjlara llêm kjîshko. 37 Pjây lan êng tjokshko ga «Êng» lêmi, «Llême» lêmi. Pjây lan ber êng tjok eni dôe. Tjlôkwo lêmi oblê obi ga e laga Arê.

Shji tjwlô shik êng kong

38 »«Êye oblê bokkwo shino kjwara ga e bokkwo shikko kjwara bakoe. Êye oblê orkwo zono tas kjwara ga e orkwo zako tas kjwara bakoe» laraba kuromi eni. 39 Gueniyo lêr bomi kong ga êye llêbo owa shâryono bomi kong ga wêyê, kar llêbo owa shâryêy ba kong llême. Pjây kwomso kélé shpora oblêrê ga mlêkong twêmi ba kong, shpoya wlo bakoe. 40 Pjây rote oblêrê tjlapgaga kjok llgwega wleniyo kong, bomi shwong ter lëkong li dôya wlo le ga bomi shwong kop lëkong li twêmi ba kong bakoe. 41 Êngkjwaga, pjây iche ba llêbo sôk dbo go aâr wop kjôme le bomi kong ga aâr jong eshko ga sômi ba kong eni pjlara obi. 42 Ê pogo tjwe bomi shwoy llêbo rokê ga twêmi ba kong. No tjwe llêbo poskwong bomi kong ga «Llême» lëy ba kong llêm bakoe.

Bi moskwoga woydêy dey

* 5:22 Tek dênashko ga kjibokwo êre jyâ shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjlê ga «Gueniyo lêr bomi kong ga êye iirkono ba kjlara kong llê kjîshko llêm ga e shdungko.» † 5:35 No pjluoyo kësbang le li, e Sbô loklo.

⁴³ »“Bi kjlara, e woydako, ga bi moskwo, e woydako llême” laraba kuromi eni bakoe. ⁴⁴ Gueniyo lër bomi kong ga bomi moskwoga woydozi ara. Pjây syöshos Sbö kong, bomi shdunggaga kjishko. ⁴⁵ Enira pjây jêk bomi Data sök kjok dogo li wapga wleni. Dlo shäryara li ie të nopga pjlo bek kong, nopga owa kong bakoe. Shunyo iche shrê nopga jêk bëy li kjing go, nopga jêk owa li kjing go bakoe. ⁴⁶ ¿Bomi woydagaga woydomirê dô wleni ga pjây potjwlëkklo llê lêmiro? ¿Pjây tjlê ga nopga dbur tóngga Roma so kong, e owa, gueniyo epga omshäryê e kjoyo llêmdo? ⁴⁷ ¿“Miga” lëmi bomi pjeoyoga kong erô wleni ga llê shäryomirêro? Nopga Sbö miydê llêm wleniyo omshäryê eni bakoe. ⁴⁸ Bomi Data sök kjok dogo li, e pjlo bek, dir llême. Pjây ber löng pjlo bek, dir llêm, baïya dik bakoe.

6

Llêbo twëy nopga song wleniyo kong sorê

¹ »Pjây llêbo pjlu shäryêshko ga shäryëmi ikoba wlo llême. Llêm ga pjây potjwlëya bomi Data sök kjok dogo lirê llême.

² »E kjishko ga nopga song wleniyo kjimtoromishko ga roy shdömi ë kong llême. Nopga Sbö tjlokwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li omshäryê eni judioga syô uyo roshko, irbo pjlobi bäng goshko, opposhrêk e go wlo. Lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

³⁻⁴ »Gueniyo pjâyda nopga song wleniyo kjimtêshko ga shäryëmi lütshko, miydaga êrê llêm wlo. Enira pjây potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirê.

Shji syöshê Sbö kong sorê

⁵ »Pjây syöshê Sbö kongshko ga pjây ber löng nopga Sbö tjlokwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li dik llême. Epga syöshê löng kojong nopga arashko, judioga syô uyo roy, irbo pjlobi bäng goshko, ikoba wlo. Lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

⁶ »Gueniyo pjâyda syöshêshko ga pjây opzrêk jek kjêr roshko, ga kjêr bängzami tuke. Pjây syöshê bomi data kong lütshko. Enira pjây potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirê.

⁷ »Pjây syöshêshko ga tjlokwo lëmi jek ba bokjing obi llême. Nopga Sbö miydê llêm wleniyo omshäryê eni. Tjlokwo le ara kjishko ga kuya Sböerô le. ⁸ Pjây opshäryê baïya dik llêm, llêbo rokomirê llêm obishko ga llêye woydëmi li miydara bomi Datarê pjir tjän kjishko.

⁹ »Pjây syöshê Sbö kong eni.
»“Data, pja sök kjok dogo,

bop ko, e ber kësbang, dboye.

¹⁰ Pja tjwe ber sök borwa pjluoy wlo. Kjok dogo ga llêye woydêp sorê ga shäryê eni iyado.

Ichos ga shäryê kjok êre kjing go eni bakoe.

¹¹ Dli woydërwa li twos borwa kong, eeri wlo.

¹² Llêbo shäryara oblêrê borwa kong owa li iororwa beno tjwlô llêm sorê ga owa pjang borwa go li lös ber dret eni bakoe.

¹³ Tjawa iêp ber löng borwa tjilzlong lishko llême.

Tjawa dôs Ä wloshko dwayo.*

¹⁴ »Llêbo shäryara oblêrê bomi kong owa li ioromi beno tjwlô llêm ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirê ber dret eni bakoe. ¹⁵ Gueniyo llêbo shäryara oblêrê bomi kong owa li ioromi beno tjwlô llêm wleni llêm ga owa pjang bomi go li löya bomi Datarê llêm bakoe.

Shji iê llêm Sbö kong dbaryoshko ga shäryëy sorê

¹⁶ »Pjây iê llêm Sbö kongshko ga pjây ber löng nopga Sbö tjlokwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li dik llême. Epga opyê löng bokkwo woydê, ikoba wlo. Lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

¹⁷ »Gueniyo pjâyda iê llêm Sbö kongshko ga pjây bokkwo shkwê, pjây poshäryê yôtso, ¹⁸ pjây löng iê llêm li miydêba llêm wlo. Miydaga ber bomi Datarê erôe. Enira pjây potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirê.

Shji llêbo tóng kjok dogo

¹⁹ »Pjây parkê bomi kong om go, llêbo tjwlô ara tömi kjok êre kjing go wlo llême. Llêye tömi jushko li ue ba sëyarê dret, srer dret, lüyotkêba bomi shjiryoy dret bakoe. ²⁰ Pjây parkê ber löng Sbö kong dey, llêbo tjwlô ara li ber bomi kong kjok dogo wlo. Eshko ga llêbo li ue ba sëyarê llêm, srer llêm, lüyotkêba llêm bakoe. ²¹ Bomi llêbo tjwlô ara li tóng tjeng kjone ga pjây wotjlik eshko bakoe.

Iök shjiy bi doyo kong

²² »Iök shjiy igömi wêlê bomi bokkwo go. Bomi bokkwo pjlu wleni ga bomi doyo uunkong iök shjiy tjok wleni. ²³ Gueniyo bomi bokkwo owa wleni ga bomi doyo uunkong kjok ro si wleni. Eni ga pjây kjok igö llêm ga pjây löng kjok ro yêr erä.

Sbö, dbur

²⁴ »Ëye parkê pjlu do pjök kong ga äe. Shärye eni wleni ga kjlara woyde, kjlara

* **6:13** Tek dênashko ga kjibokwo êre jyä shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjlê ga «Tjawa dôs Ä wloshko dwayo. Pja nopga uunkong pjluoy. Pja dbo ara. Pja dbo kälä ara iyado. Ber eni.»

woyde llême. Ber pjlu kjlara tjok, ber owa kjlara tjok. Pjây wo pjang dbur go iyado wleni ga pjây parkê Sbô kong ga äe.

Shji woydê llêbo kjây llême

²⁵ »Lêr bomi kong ga shji woydê llême. Shji woydê dli kjây llêm, di kjây llêm, shwong kjây llêm bakoe. Pjây lóng sê, e tjwlo ara, bomi dli kjinmo. Bom doyo, e tjwlo ara, bomi shwong kjinmo. ²⁶ Sênwa dbuk to lóng sorê izia. Dwla dgue llêm, bo kjre llêm, jneya ba jneklo uyo roy llêm bakoe. Gueniyo sêya bomi Data sök kjok dogo lirê. ⁷ Ga pjâyda tjwlo ara, sênwa kjinmo!

²⁷ »¿Pjây woydê ara ga llêye shimi e goro? Bom lu iêmi om go dbar kjwara obi ga äe. ²⁸ ¿Pjây woydê bomi shwong kjishko ega? Nana kjloshko so izia. Parkê llêm, shwong sek llêm bakoe. ²⁹ Eni êmdê ga lóng wolêsowa iyado. Lêr bomi kong ga Pjlu Salomón llêbo ara anmoyô. Gueniyo doyono wolêsowa, ôotong nana kjloshko so i dik llême. ³⁰ Kjlo sho llê doye Sbörê eni, eeri ga lok pjlu, bong ga sukoba gueniyo. ¿Pjây doye e kjinmo anmoyô llêmdo? ¿Pjây mâr Sbô go jlôkoyo llêm ega?

³¹ »E kjishko ga pjây woydê llême. “¿llêye uey? ¿llêye iêy? ¿shji doye llê go?”, e lëmi llême. ³² Llêbo tjeng kês êre kjishko ga nopga Sbô miydê llêm wleniyo woydê arae. Gueniyo pjâyda Data sök kjlara kjok dogo. Llêye woydêmi dô li miydê sök pjir tjân. ³³ Sbô ber bomi pjluo sorê li woyotjlîmi ara, llêbo oblê oblê kjinmo. Tjlôkwo lara li shâryozî eni. Shâryêmi lóng eni ga llêbo oblê woydêmi kês li ber bomi kong bakoe.

³⁴ »Pjây woydê llêye wen bong li kjishko llême. E woyotjlîmi bong jâ ga pjlu. Dbar kjwara kjwara ga llêbo wen bomi kong owa ara.

7

«No oblê llêbo owa shâryono» lëy è kong llême

¹ »«No oblê llêbo owa shâryono» lëy è kong llêm, pjây llêbo owa shâryono le Sbörê llêm wlo. ² Oblê woyotjlîmi sorê ga pjây woyotjlîya Sbörê eni bakoe. Shâryêmi oblê kong sorê ga shârye Sbörê bomi kong eni bakoe.

³ »Bomi kjlara bok bâng kjor pjloyo îmi kjêr. E wopro ga bomi bok roshko kjorkwang buk kjwangna li igömi llême. ¿Shâryêmi eni egaro? ⁴ ¿Pjây bok roshko kjorkwang buk kjwangnashko ga “Kjor pjloyo buk bop bok bâng kjwe shir bop kong” lëmi bomi kjlara kong sorêro? ⁵ ¿Pjây Sbô tjlôkwo söga jlôkoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjluhsko! Kjorkwang buk bomi bok roshko li shizi bâm go. Enira kjor pjloyo buk bomi kjlara bok bâng li igömi wêlê, shimi ba kong wlo.

⁶ »Llêbo Sbô i li twëmi ba wloyoga kong llêm, e so shjiti kjloshko so sêmîrê wleni. Eni ga tek workwê bomi kjing go irông obi, ga pjây ue. Bom obrikkwo tjwlo ara wleniyo dbumi köchi kong llême. Eni ga sho shglêya bomi shjiryo drete.

Llêbo rokêy, llêbo wlêy, «U bâng bâng dôzi bor kong» lëy

⁷ »Llêbo rokozi Sbô kong, ga twe bomi kong. Llêbo wlêzi, ga wlêmi. “U bâng bâng dôzi bor kong” lozi, ga dâr bomi kong. ⁸ Èye llêbo rokê ga e kjre. Èye llêbo wlêk ga e wlêya. Èye “U bâng bâng dôzi bor kong” lë ga e dâr ba kong.

⁹ »¿Data kjone dey ga kong dli roke ba warêshko ga kong apkwo twaydero? ¹⁰ ¿Ga kong mâ rokesho ga kong dgur twaydero? ¹¹ Eni ga pjây nopga owa êmdê ga pjây wotjlik llêbo pjlu twê bomi wapga kong. Eni wleni ga bomi Data sök kjok dogo li kong llêbo rokêmishko ga pjây kong llêbo twe pjlu anmoyô.

¹² »Eni ga pjây llêbo shâryos oblê kong, woydêmi ga shârye lok bomi kong sorê ga eni. Pjây omshâryê enira kjok lgwekklo tara Moisésê li, tjlôkwo lara Sbô tjlôkwo lagaga tek dênashko sorê li, e shâryêmi lóng uunkong.

Kjêr bâng bam chira

¹³ »Pjây opzrêk jek kjêr bâng bam chira li go. Irbo jek jong âar nopga shdüya ber tjeng iyado shtoyoshko li, e kjang llêm, kjêryo u bâng bam ee bakoe. Nopga jêk ara e go. ¹⁴ Gueniyo irbo jek jong âar shji ber lóng sê iyado Sbô tjok shtoyoshko li, e kjang, kjêryo u bâng bam chira bakoe. Nopga jêk e go kjlôbô dôe.

No miydêy ba bo go

¹⁵ »No kjone kjone to lóng tjlê ga “Tja Sbô tjlôkwo laga” le, gueniyo ichaga Sbörê llême. Tek lóng bomi shwoy ông wlêp ushko so wleni, miga pjây shaywa, ue wlo le, shjiti kjloshko so dik. ¹⁶ Kjilgwlo bo kjrêy shkô sho doyo go llême. Kjor bo kjrêy shklik doyo go llêm bakoe. Eni ga llêye shârye nopga lirê goshko ga eppa sorê miydêmi wêlê. ¹⁷ Kjor doyo pjlu ga ba bo, e pjlu. Kjor doyo owa ga ba bo, e owa. ¹⁸ Kjor bo owa wlêy kjor doyo pjlu goshko llême. Kjor bo pjlu wlêy kjor doyo owa go llêm bakoe. ¹⁹ Kjor lok bo owa kjlobi li köy, suy wlo. ²⁰ Eni ga Sbô tjlôkwo lagaga kjok êre so li miydêmi ba bo go.

²¹ »Oba ara tjlê bor kong ga “Pja bor Tjlapga jlôkoyo” le. Gueniyo eppa kjone kjone âar ber lóng Sbô sök no pjluo iyado lishko llême. Èye bor Data sök kjok dogo li kolê ga âar ber ba nopga erôe. ²² No lgwezlong dbaryoshko ga oba ara tjlê bor kong ga “Pja borwa Tjlapga jlôkoyo. Bop tjlôkwo lororwa ara. Bop ko go ga Á sêyaga

tjeng oba goshko li ichororwa toe. Bop ko go ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryororwa ara” le. ²³ Gueniyo eshko ga tja tjëlë ba kong ga “Pjäy bor nopga llëme. Pjäy nopga owa erä. Pjäy opkjos bor shwoy ëre dwayo” lër ba kong eni.

U shäryëy sorë

²⁴⁻²⁵ »Ëye, tja tjëlökwo kuya, ga llëye loror li shärye ga e so domer u ywaga kjlara kjoyoe. U shäryarashko ga shwleyo pjlonarong, ga ak iara ba so bäng pjiribrie. Shäryara pjir ga shunyo shrono, di to jer, pjluk shrono träk llëm, pjono u li goshko ga to wito llëm, ba shwleyo pjlong lok rong, ak roshko kjishko.

²⁶⁻²⁷ »Gueniyo ëye, tja tjëlökwo kuya, ga llëye loror li shärye llëm ga e so domer u ywaga oblë kjoyoe. U shäryarashko ga shwleyo pjlonarong, rong llëme. Shäryara pjir ga shunyo shrono, di to jer, pjluk shrono träk llëm, pjono u li goshko ga skwara pjir, söra dirë drete» le.

²⁸ Tjëlëno pjir ga nopga uunkong löng li beno löng yëy le erä, pina sorë li kjishko. ²⁹ Tjëlökwo lara jlökoyo, dbo ara go, le no pinggaga kjok İlgwekkdo tara Moisésdë go lirë dik llëme.

8

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

¹ E irgo ga Jesús oplono jer dlup dwayoshko, ga nopga to jer ara ba tjok. ² Eshko ga domer shrono shäng Jesús shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonobokshto, tjëlë ba kong ga «Tjlapga, tja poptëp woydë ga tja poptëp ga pjluë» le.

³ Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tjëlë ba kong ga «Pja poptër woydë. Pja ber pjluë shara» le. Jekdo eshko ga domer li poptono, beno pjluë. ⁴ Eshko ga Jesús tjëlë ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror lëp ë kong llëme. Pja nom opping syöshtaga Sbö kong nopga kjishko li kong, pja İya wlo eröe. Sbö sengglo lara Moisésdë li söp, twëp ba kong, pja poptono miydëba wlo» le.

Ëngkjwaga kägäyo parkaga poptara Jesúsdë kjlara

⁵ E irgo ga Jesús opzrëno jek öötong shäng Capernaüm kjokyo. Domer Roma so shäng kjlara eshko, e Ëngkjwaga ara kägäyo. E tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjëlë ba kong ga ⁶ «Tjlapga, bor parkaga buk swlo ara bor ushko. Dre kuga llëm, doyo bang ara» le.

⁷ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Enira tja jek ba poptë» le.

⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga, tja llëno llëm, tjwlo llëm, pja opzrëk tek bor u roshko wlo. Bor parkaga poptë lëp erö ga

poptë dani. ⁹ Tja kägäyo tjok. Llëye le bor kong li shäryër eni İyado. Tja Ëngkjwaga ara kägäyo. Llëye lër ba kong li shärye lok eni İyado bakoe. “Pja nomo” lër kjlara kong ga toe. “Pja tegö” lër kjlara kong ga teke. Bor parkaga tjwlek shäng pjir wleniyo ichër llëbo shäryë ga shärye eni» le.

¹⁰ Kuya ga beno shäng yëy le erä, ga tjëlë nopga jëk löng ba tjok li kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga domer ëre mär bor go jlökoyo, İsrail tjęyoga uunkong kjinmo.

¹¹ Lër bomi kong ga nopga judio llëm wleniyo tje ara İlaw pogo dwayo, äär löng İë Abraham, İsaac, Jacob tjok, Sbö sök no pjluyo İyado İshko. ¹² Judıogara, epga uunkong äär löng eshko wlo. Gueniyo kjone kjone dbuya ber tjeng kjoko, kjok ro sı roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjishko» le.

¹³ Eshko ga tjëlë Ëngkjwaga kägäyo li kong ga «Pja nom bop ushko. Woyotjlinop sorë ga shäryoror bop kong eni» le, ga ba parkaga li poptono jekdo eshko.

Pedro ëm poptara Jesúsdë

¹⁴ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Pedro ushko ga ba ëm wlëna buk ba bukklo kjing go, kjlirkono buk träk llëme. ¹⁵ Eshko ga ba orkwo porwara, ga kjlik li zenoe. Eni ga walë li kojono, ga dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsdë ara

¹⁶ Jek kjok ro zar ga nopga goshko Ä säyaga söra ba Jesús kong. Ga Jesús tjëlëno ba kong dö ga Ä säyaga li to lok ba go dwayo. Swlopga löng kjlobi li poptara bakoe. ¹⁷ Shäryono eni, tjëlökwo lara Tjlapgarë ba tjëlökwo laga tek dënashko so İsaıas kong li ber jlökoyo wlo. Tjëlëno beno eni:

«Shji döra bi swlo tjeng kës li dbo dorko dwayo.»*

Shji jëk Jesús tjok ga soyo buke

¹⁸ E irgo ga İya Jesúsdë ga oba tje tön ara shäng lishko ga ba oppinggaga ichara dipzë jek di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong. ¹⁹ Eshko ga no pingga kjok İlgwekkdo tara Moisésdë go li tek shäng ba zlong bäng kjlara ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, woydër ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» le.

²⁰ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Shjiti kjloshko so, e pë klung bäng. Sënwa, e pë ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ërera woshotzlong shtoyo drete» le.

²¹ E irgo ga Jesús oppingga kjlara tjëlë ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data wolono, jnenor sakhshko pjir ga tja tekdo İröng bop tjok» le.

* 8:17 İsaıas 53.4.

²² Kuya ga tjlê ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo dey. Shinmoga ber tjeng êng jnek wêyê» le.

Pjluk, di bång buk kësbang, e ichara Jesúsde

²³ E irgo ga Jesús opyono kjong roshko ba oppinggaga tjok, ga toe. ²⁴ E irgo ga pjluk tjwe jong tråk llêm, dbo ara di bång buk kësbang li kjing go. Di iöya ara, ga kjong li pir sek seke. Gueniyo Jesús bê buk pëe. ²⁵ Eni ga ba oppinggaga jek lóng ba wolleng, ga tjlê ba kong ga «jTjlapga, tjawa kjimtozong, tjawa shten llêm wlo!» le.

²⁶ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Bangkrjêmi ega? Pjây lóng mår bor go jlökoyo llême» le. E irgo ga kojono, ga pjluk, di iöya, e wloni, ga beno tjeng tjêkso.

²⁷ Eni ga epga beno lóng yëy le erä. Ga tjlê lok êng kong ga «¿Domer kjwe êro? İzä. Tjlêno pjluk, di iöya li kong ga kole pjlúe» le.

Domerga do pjök goshko Á séyaga

²⁸ Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek öötong lóng di bång buk kësbang li kjwo kalêkong, Gadara kjokyo. Eshko ga domerga goshko Á séyaga lóng do pjök. Epga iir äya kjloshko so wleni. E kjishko ga êye jêk irbo e go llême. Eshko ga domerga li opshino tek sakshko dwayo, tjwe lóng Jesús zlong bång ga ²⁹ tjlê ba kong dbo go ga «Sbö Wa, ¿pja tek shång borwa barwê ega? ¿Pja to tek êreshko borwa shdung wlore? Borwa shdüzlóng dbaryo li äatê llêm obi» le. ³⁰ Epga lóng lishko soshko ga köchi tjeng tråk llêm, ië. ³¹ Eni ga Á séyaga li tjlê ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga tjawa ichêp domerga pjök êre rayê wlo wleni ga tjawa ichos jek köchi tjeng kjwe go» le.

³² Kuya ga tjlê ba kong ga «Pjây nomo» le. Ga Á séyaga li opkiono to lok domerga li go dwayo, jek lok köchi li go shara. Wop eni llêm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bång buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko.

³³ Eni ga köchi dagaga tjeng li töktong jek ey dwayo, ga öötong lóng nopga lóngshko ga llêye ina domerga goshko Á séyaga tjok li roy lara nopga kong pjire. ³⁴ Eni ga nopga lóng eshko li opshino jek lok uunkong, ga öötong lóng Jesús shång lishko ga tjlê ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok êreshko dwayo» le.

9

Domer dre kuga llêm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

* 9:10 Grecia so tjlökwo êre llê loklo miydëy yötso llême. E Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok Jesús ushko loklo, llêm ga Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok Mateo ushko loklo. Ê ushko miydëy yötso llême. † 9:13 Oseas 6.6.

¹ E irgo ga Jesús opyono kjong roshko, ga dipzono jek ba kjokshko iróng obi. ² Eshko ga domer buk tóshko kjlara, dre kuga llêm wleniyo, ga söra nopga oblêrê lok poglo roshko Jesús zlong bång. İya Jesúsde ga swlo sögaga li mår ba go ga tjlê swlo buk tóshko li kong ga «Pja wosong llême. Owa pjang bop go li lónor beno drete» le.

³ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go lóng eshko kjlóbö. Kuya lok ga wotjlik ga «¿Domer kjwe shång Sbö läywê owa, ber tjwlo llêm wlo le!» le.

⁴ Wotjlik lóng llê li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjlê ba kong ga «¿Pjây wotjlik owa eni ega? ⁵ «Owa pjang bop go li lónor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lónorde, de lónor llêm, e igömi llême. Gueniyo ga «Pja kojözong. Pja jêkzong» loror ba kong ga poppororde, de popporor llêm, era igömi wêlêe. ⁶ Kjok êre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo êre dbo ara, owa pjang nopga go li lön ber dret wlo ga pjlúe. Miydëmi wlo ga llêbo shäryêr e» le. Eni ga tjlê swlo buk tóshko li kong ga «Pja kojözong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ⁷ Kuya ga kojono, ga to jek ba ushko. ⁸ İya lóng eshko lirê ga beno lóng yëy le erä, ga Sbö poshrêra, dbo twara domer kong eni kjishko.

Mateo rokara Jesúsde

⁹ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jêk shångshko ga domer sök kjlara eshko ko Mateo, e dbur töngga Roma so kong. E sök ba pak lishko. İya Jesúsde ga tjlê ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok.

¹⁰ E irgo ga Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok ba ushko,* ba oppinggaga tjok. Ga nopga dbur töngga Roma so kong öötong lóng ië ba tjok eshko, nopga owa wleniyo oblê öötong lóng ië ba tjok eshko bakoe. ¹¹ İya fariseogarê ga tjlê Jesús oppinggaga lóng li kong ga «¿Bomi pingga kjwe ië nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

¹² Kuya Jesúsde ga tjlê ba kong lok ga «Nopga lóng pjlú, swlo llêm ga e dwlomnega woydê llême. Swlpgara dwlomnega woydê. ¹³ Pjây to opping Sbö tjlökwo go. Tjlêno beno eni: «Woydêr ga oblê songe lëmi. E tjwlo ara, öng zrömi, sho sumi, pjê dret bor poshrêkklo li kjinmo.»† Eni ga tja shrono shång kjok êreshko, nopga pjlo bek rokaga llêm, nopga owa rokaga eröe» le.

Jesús lano shji ië llêm Sbö kong dbaryo kjishko

¹⁴ Dbar kjwara ga Juan oppinggaga tek shrono lóng Jesús shwan ga tjlê ba kong ga «Tjawa ië llêm Sbö kong dbar kop ara.

Fariseoga omshäryë eni bakoe. ¿Bop opping-gagara omshäryë eni llëm ega?»

¹⁵ «Orkwosmoziöng dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li[‡] shäng ba tjok obishko ga nopga mak löng eshko li[§] woydë llëme. Gueniyo domer li söraba ba shjiryoshko ga epga ië llëm eshko jä.

¹⁶ »Shwong këguë* hängyë shwong likyo tjaglën† go llëme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong likyo tjaglën li, shwong këguë li, e sreya, dwler jek këgong.

¹⁷ »Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën[‡] tyëy ba bapkwö këguë shäryak öng kwota go[§] roshko llëme. Shäryoroy eni kjwe ga bapkwö li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li ber llëno ame, ba bapkwö li ber eni bakoe. Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën tyëy wlo ga woyde bapkwö tjaglën, pjöyikong ber tjeng pjlu wlo» le ba kong.

Kjoglo kjlara wolono buk, walë kjlara swlo ara

¹⁸ Jesús shäng tljë wopro ga judío ichaga tjwe shäng kjlara ba zlong bäng, ga kjök tonö, tljë ba kong ga «Bor wa walë wolono buk eeri jä. Gueniyo pja jek orkwö ië ba kjing go ga woshrë iröng obi» le.

¹⁹ Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok, ba oppinggaga jek ba tjok bakoe.

²⁰ Löng li tjrëko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Ba dbar İya İyado, poptë llëme. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong, ga ba shwong worbo porwara. ²¹ Wotjlik ga «Ba shwong worbo porwër dö ga tja poptë» le.

²² İya Jesúsde iröng ga walë bë shäng. Eshko ga tljë ba kong ga «Pja wosong llëme. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoë» le. Ga walë li poptono jekdo eshko.

²³ E irgo ga Jesús öötong shäng judío ichaga li ushko ga İya ga nopga dbonno bakwaga poshäryë löng ba shinmo jnek wlo, ga nopga slar wopjluk jong träk llëme. ²⁴ Eshko ga tljë löng li kong ga «Pjäy opshis na dwayo. Kjoglo, e wolono llëme. Buk pë erä» le. Kuya lok ga Jesús joywe lok jong erä. ²⁵ Gueniyo ga epga ichara opshik pjire. E irgo ga opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, shara ba orkwö go, ga kojono.

²⁶ Llëbo shäryono eshko li roy shdöktong kjok eshko kjwang jikong.

Domerga kjok İgö llëm wleniyo poptara Jesúsde do pjök

²⁷ Jesús opshino jek shäng ey dwayo ga domerga löng do pjök kjok İgö llëm wleniyo. Öö le jek löng ba irgo, tljë ba kong ga «David tjëyo, tjawa songe lozong» le.

²⁸ Ga Jesús jek öötong shäng ushko ga nopga kjok İgö llëm wleniyo li jek aär löng ba irgo. Eshko ga Jesús tljë ba kong lok ga «¿Woyotjilimi ga pjäy bokkwo poptër ga pjluë lëmire?»

«Eng, Tjlapga» le lok ba kong.

²⁹ Eni ga ba bokkwo porwara Jesúsde, ga tljë ba kong ga «Pjäy mär bor go kuzong ga shäryë bomi kong eni» le. ³⁰ Bokkwo poptono pjir ga Jesús tljë ba kong ga «Pjäy poptoror lëmi ë kong llëme» le. ³¹ Gueniyo opshino jek lok ey dwayo, ga llëye shäryara Jesúsde ba kong li roy shdöra kjok eshko kjwang jikong.

Domer tljë llëm poptara Jesúsde kjlara

³² Domerga li opshino pjir ga domer söraba tjwe shäng kjlara, tljë llëm, goshko Ä sëya kjlara. ³³ Eshko ga sëya li ichara Jesúsde toe. E irgo ga domer li beno shäng tljë. İya löng lirë ga beno löng yëy le erä. Ga tljë eng kong ga «Lëye İkdoy İsrail kjokyo kjweni llëme» le.

³⁴ Gueniyo ga fariseoga löng eshko li tljë ga «Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyorë ba kong li go» le.

Dwla bo ara

³⁵ Jesús to shäng oba ping kjok kjrına kj-rına, judioga syö uyo roshko. Sbö ber no pjluoy sorë li roy pjlu le oba kong. Oba swlo llë ara, İlayo boyo bang ara, e poptara. ³⁶ İya ga nopga sjeno löng ara, dbo ame. E kjishko ga songe le. Wotjlik ga epga öng wlëp ushko so daga llëm wleni le. ³⁷ Eni ga tljë ba oppinggaga kong ga «Dwla bo kjrëy wlo ga ara, gueniyo parkagaga kjlöbö döe. ³⁸ Eni ga rokozı dwla sogo li kong ga parkagaga wlëya obi, dwla bo ara li kjre wlo» le.

10

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹ Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga kong dbo twara, Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche to wlo, swlo oblë oblë, İlayo boyo bang ara, e popte wlo bakoe. ² Domerga kjrara parkë löng Sbö tjlökwö roy lagaga ba äska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko lok eni:

Simón, e kowëba Pedro, e ba bäm İyo;
Andrés, e Simón lëng;

‡ 9:15 Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús loklo. § 9:15 Nopga mak löng eshko le li, e Jesús oppinggaga loklo. * 9:16 Shwong këguë le li, e tjlökwö twara Sbörë İsrail tjëyoga kong jlököyo dënashko li loklo. † 9:16 Shwong likyo tjaglën le li, e tjlökwö twara Sbörë jlököyo tjaglën Jesús kjishko li loklo. ‡ 9:17 Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën le li, e tjlökwö twara Sbörë jlököyo tjaglën Jesús kjishko li loklo. § 9:17 Kjillgwo bo dyo dbo ara bapkwö këguë shäryak öng kwota go le li, e tjlökwö twara Sbörë İsrail tjëyoga kong jlököyo dënashko li loklo.

Santiago, e Zebedeo wa;
 Juan, e Santiago kjarayo;
³ Felipe;
 Bartolomé;
 Mateo;
 Mateo, e parkono dbur tōngga Roma so
 kong;
 Santiago, e Alfeo wa;
 Lebeo, e kowēba Tadeo bakoe;
⁴ Simón, e cananita,*
 Judas Iscariote, e Jesús soynega.

*Ba oppinggaga doglo sak kjarara kjing-
 sho pjök (12) li poshduna Jesúsde*

⁵ E irgo ga ba oppinggaga doglo sak
 kjarara kjingsho pjök (12) li ichara jek Sbō
 tjłökwō lē. Bām goshko ga tjłēno ba kong ga
 «Pjāy jek judiōga shwoy erōe. Pjāy jek nopga
 judiō llēm wleniyo shwoy llēme. Pjāy jek
 opzrēk Samaria kjokyo llēm bakoe. ⁶ Pjāy to
 Israel tjējoga shwoy dey, epga, e ōng wlēp
 ushko jeno lōng wleni kjīshko. ⁷ Pjāy nom
 Sbō ber no pjłuyo wlo li, e dbaryo āato li
 roy shdök. ⁸ Swłoppa poptēmia. Shinmoga
 woshrēmia. Nopga poglo go swło ara, sho an
 do jikong wleniyo poptēmia. Ā sēyaga tjeng
 oba goshko li ichēmi toe. Pjāy kong dbo
 twak iguing kuzong ga oblē kjimtēmi iguing
 bakoe. ⁹ Dbur sho sōmi homi tjok llēme.
¹⁰ Shwong oblē sōmi llēm, drepkwota oblē
 llēm, llēbo bapkwō llēm, kjorkung llēm bako,
 ēye parkē ga mār ba potjwlēkkō ba pak āska
 li go kjīshko.

¹¹ »Pjāy āar kjone pogo ga no wlēmi kjarara,
 miydēmi ga wotjlik bēy wleniyo, ga pjāy ber
 lōng ba ushko, āar jong pjāy opshik kjok
 eshko dwayo guing. ¹² Pjāy āar ushko ga
 «Pjāy kjimte Sbōrē» lēmi ba kong eni. ¹³ E
 irgo ga e beno homi kong pjłū wleni ga
 kjimte Sbōrē jlōkoyo. Eni llēm wleni ga
 tjłökwō loromi pjłū li ber ba kong llēme.
¹⁴ Pjāy ōotōng lōng kjone ga pjāy wlokjre
 llēm, pjāy kuya llēm wleni ga pjāy opshik
 kjok eshko dwayo ga homi dre pjlungyo lōzi
 ber tjeng eshko. ¹⁵ Lēr homi kong jlōkoyo
 ga no līgwezlong dbaryoshko ga kjok eshko
 soppa shdūya Sbōrē ara, Sodoma soppa, Go-
 morra soppa, e kjinmo.

Shji shdungoba

¹⁶ »Tja kuziā. Pjāy ichēr jek lōng ōng wlēp
 ushko so jēk lōng shjiti kjłoshko so lōngshko
 wleni. Eni kuzong ga pjāy jek lōng nopga
 kjok miydē ara wleni, gueniyo pjāy ber lōng
 wlēp bakoe. ¹⁷ Pjāy sjēke. Pjāy iēba ber tjeng
 tjłappaga wloshko, pjāy sōkoba āar judiōga
 syō uyo roshko, pjāy shpokoba no shpokkō
 go eshko wlo. ¹⁸ Bor kjīshko ga pjāy sōkoba
 āar tjeng no ichagaga bokshto, pjłupga
 kēskēs bokshto bakoe. Eshko ga llēbo inomi,

kuromi li roylēmi ba kong, nopga judiō llēm
 wleniyo kong bakoe. ¹⁹ Gueniyo ga pjāy
 shakobashko ga pjāy woypdē llēm, «¿Lēye
 lēr?» lēmi llēm, «¿Lēr sorē?» lēmi llēm bakoe.
 Pjāy tjłēshko ga tjłökwō twe Sbōrē homi kong,
 lēmi wlo. Pjāy woypdē llēm e kjīshko. ²⁰ Eshko
 ga pjāy li tjłēkdo llēme. Bomi Data Sēya li
 tjłēkdo homi kjīshko.

²¹ »Nopga epenaga dō ēng twē tjłappaga
 kong, zrōya lok wlo. Dataga, e ba wagpa
 twē eni bakoe. Wagpa iirkono ba data, ba
 mekē kong ga twe tjłappaga kong, zrōya wlo.
²² Pjāy iywa nopga uunkongdē shjiktēng bor
 kjīshko. Gueniyo ga ēye mār Sbō go āar
 jong ba dbo go ga era dār ber shāng pjłū
 iyado. ²³ Pjāy lōngshko ga pjāy shdungoba
 wleni ga pjāy tōk kjok shto oblē. Gueniyo lēr
 homi kong jlōkoyo ga pjāy āatē Israel kjokyo
 uunkong llēm obishko ga no to ter kjok dogo
 dwayo ēre shrono tjān.

²⁴ »Oppinggaga tjwłō ara, ba pingga kjinmo
 llēme. Parkagaga tjwłēk lōng pjir wleniyo
 tjwłō ara, ba sogo kjinmo llēm bakoe.
²⁵ Woyde oppinggaga lirē ga āar ber ba pingga
 dik erō dey. Woyde parkaga lirē ga āar
 ber ba sogo i dik erō dey bakoe. Tja homi
 kāgāyo. ¿Tja ga kowēba Beelzebú* ga era
 pjāye?

Nopga bangkjrēy llēme

²⁶ »Llēbo shāryak lūtshko kēs li wen
 wēlēshko. Llēbo jnek tjeng kēs li wlēkoba
 pjire. E kjīshko ga nopga bangkjrēy llēme.
²⁷ Tjłökwō lēr homi kong shkēshko li, e lēmi
 oba kong kjok shjiyshko. Tjłökwō lēr homi
 kong lūtshko li, e lēmi oba uunkong kong
 kjone pogo. ²⁸ Nopga bangkjrēmi llēme.
 Bomi doyo zrōya lok ga pjłū, gueniyo homi
 sēyara zrōya lok ga āe. Bomi sēya, homi doyo,
 e zrōga, dbuga iōk pjē jong ri ri sjer llēm
 shtoyo li roshko ga pjłū li, e bangkjomirē
 dey.

²⁹ »¿Sēnwa kjwo pjök, e soynek dburwa
 kjarara āska llēmdo? Eni ēmdē ga sēnwa
 li iche homi Datarē lon tōshko, enira lon.
 Gueniyo iche llēm ga lon kjarara llēme.
³⁰⁻³¹ Pjāyda tjwłō ara, sēnwa ara kjinmo.
 Bomi kākzong pjłobi li shtara Sbōrē pjir tjān.
 E kjīshko ga llēye bangkjrēmi llēme.

Shji lan oba tjok Jesús kjīshko

³² »Pjāy tjłēno oba kong ga pjāy lōng bor
 tjok loromi wleni ga homi kjīshko ga tja tjłē
 bor Data sōk kjok dogo li kong ga pjāy lōng
 bor tjok lēr eni bakoe. ³³ Gueniyo pjāy tjłēno
 oba kong ga pjāy lōng bor tjok llēme loromi
 wleni ga tja tjłē bor Data li kong ga pjāy lōng
 bor tjok llēme lēr eni bakoe.

Shji moskwoga ara

* **10:4** Cananitaga le li, ba tjējoga baŷya woypdē lok ara, woypdē ga iche nopga kjok shto oblē sorē ame, ga llēbo shāryara
 lok ara ber lōng opichē om go wlo. † **10:25** Ā, e kowēba Beelzebú bakoe.

³⁴ »Tja shrono shäng nopga ichë ber löng wlëp ëng tjok wlo lëmi llëme. Tja shrono shäng nopga ichë ëngkjwë wlo, ber löng wlëp ëng tjok wlo llëme. ³⁵ Tja shrono shäng wappa domerga ichë ëngkjwë ba dataga tjok, wappa walëga ichë ëngkjwë ba mekëga tjok, pjlâydogâ ichë ëngkjwë ba ëmga tjok. ³⁶ Eni ga bomi pjeyoga löng bomi ushko li ber löng bomi moskwoga.

³⁷ »Ëye, ba data, ba mekë, ba wappa, e woyde ara, bor kjinmo wleni ga ber bor oppingga ga äe. ³⁸ Woyde ga llëye shäryëba ba kong bor kjishko llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme le. Eni llëm ga e ber bor oppingga ga ä bakoe. ³⁹ Ëye beno shäng bor tjok llëm, e zrökoba llëme le wleni ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ga ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjishko ëmdë ga era ber sök së iyado Sbô tjok.

Bi potjwlëkklo

⁴⁰ »Ëye, pjây wlokrara ga tja wlokrara wleni. Ëye, tja wlokrara ga bor ichaga wlokrara wleni bakoe. ⁴¹ Ëye Sbô tjlökwô laga wlokrara, e Sbô tjlökwô laga kjishko ga Sbô tjlökwô laga li potjwlëkklo ber ba kong bakoe. Ëye no pjlo bek wleniyo wlokrara, e pjlo bek kjishko ga no pjlo bek li potjwlëkklo ber ba kong bakoe. ⁴² Ëye bor oppingga song ëre kjimtara, e bor oppingga kjishko ga sëna di zeng erö ëmdë ga lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän» le.

11

Juan No Waga

¹ Jesüs, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna pjir ga to jek lok eshko dwayo, jongya kjok shto oblë oblë, oba ping wlo.

² Eshkoshko ga Juan shdung shäng no shdüzlong uyo roshko. Ga Cristo roy kuya ga ba oppinggaga ichara pjök mya, ³ llëbo kjakrokë Jesüs kong. Öotong löng Jesüs shängshko ga tjlä lok ba kong ga «¿No pjluyo ichë le Sbörë koshërwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?»

⁴ «Llëye kuromi, ïnomi li to lëmi Juan kong. ⁵ Nopga kjok igö llëm wleniyo kjok ïnoe. Nopga jëk llëm wleniyo jëktonge. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jlkong wleniyo poptonoe. Nopga kjok kugö llëm wleniyo kjok kunoe. Shinmoga woshrono iröng obi. Nopga song wleniyo kong Sbô tjlökwô roy pjlúlak ba kong. ⁶ Ëye mär bor go, ga tja raye llëm ga era ber sök wopjlüe» le ba kong.

⁷ Epga brikshko ga Jesüs tjläno oba kong Juan kjishko. Tjlä ga «¿Pjây jek löng kjok dogro no llëmshko, Juan ikshko ga pjây äätë

eshko llëm obishko ga domer, e kjwe sorë loromi? ¿E sjro bakwara pjlukdë wleni loromire? ⁸ ¿Eni llëm ga e kjwe sorë loromi? ¿E doyono shäng shwong wolësowa, tjwölö ara wleniyo go loromire? Miydëmi pjlü ga nopga eniyo löng pjlu ushko. ⁹ ¿Eni ga e kjwe sorë loromi? ¿E kjwe Sbô tjlökwô laga loromire? E jlöe. Ga e tjwölö ara, Sbô tjlökwô laga oblä kjinmo. ¹⁰ Sbô tjlökwô tak pjang li goshko ga Sbô tjläno Juan kjishko. Tjläno beno eni:

»«No ichër kjlara bop bäm go,
bop roy laga,

irbo poshärë bop kong wlo.»*

¹¹ »Lër bomi kong jlökoyo ga nopga uunkong kjok ëre kjing go äätë tjwölö ara, Juan No Waga kjinmo llëme. Eni gueniyo ga nopga löng Sbô sök no pjluyoshko kjlobi li tjwölö ara, Juan kjinmo.

¹² »Juan No Waga dbaryoshko tek lëkong ga nopga ara optwono Sbô kong, e ber ba pjluyo wlo. Ga nopga owa ëngkjwë ara, Sbô ber no pjluyo llëm wlo. ¹³ Juan tjwayde llëm obishko ga Sbô tjlökwô laga uunkong tjläno ga llono ga Sbô, e ber no pjluyo le. Kjok llgwekklo tara Moisésdë li tjlä eni bakoe. ¹⁴ Ëye, tja tjlökwô kuya woydë li kong ga lër ga Sbô tjlökwô laga Elias tjwe iröng lara koshëmi löng li, e Juan. ¹⁵ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

¹⁶ »Eerishko dbaryo sogga, ¿pjây so llë kjoyo lër bomi kong? Pjây so kjwozirga öö le löng ëng kong llëbo soynezlong shtoyoshko tjör kjoyoe. Tjlä lok ga

¹⁷ »«Tjawa dbonmo bakwono ga
bëyotkoromi llëme.

Tjawa tono tékwo woydoklo ga
pjây slatong llëm bakoe» le lok eni.

¹⁸⁻¹⁹ »Lër ega lër bomi kong. Juan shrono shäng ga iono llëm Sbô kong dbar kop ara, ga kjillgwo bo dyo iono llëm bakoe. Eshko ga «Kjwe goshko Ä sëya kjlara» loromi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shrono ga tja ië ara, tja kjillgwo bo dyo ië bakoe. Eni ga «Domer kjwe ië siyo, nelötkë äe, jëk nopga owa wleniyo tjok, ië nopga dbur töngga Roma so kong li tjok bakoe» lëmi eni. Lër bomi kong ga pjây so kjwozirga löng li kjoyo e kjishko. Sbô kjok miydë li, e jlöe miydëba ba pak shäryara beno li go» le.

Kjok shto oblë oblë, ba tjlökwô kjrëba woydë llëm kjishko ga kjok eshko sogga wlonâ Jesüsdë

²⁰ Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryara Jesüsdë kjok shto oblë oblë tjän, ga kjok eshko sogga, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe loromi llëm, ga rayara llëm bakoe. E kjishko ga e dbaryo ga epga wlonâ Jesüsdë, tjlä ga ²¹ «¿Corazín sogga, Betsaida sogga,

* 11:10 Malaquías 3.1.

pjây song jlô, pjây shdungko! Llêbo İydêba llêm wleniyo shâryoror bomi kong li İna Tiro sopga, Sidôn sopgarê tek dênashko kjwe ga llêbo owa shârye lóng li, e owa jlôe lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtëgore sê ä wleniyo, pjlung sho İara ba dlu kjing go, ba woowa li İya Sbörê wlo tjân. ²² Eni ga lër bomi kong ga no İlgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörê ara, Tiro sopga, Sidôn sopga, e kjinmo.

²³ »Capernaüm sopga, ¿pjây wotjlik ga pjây söya Sbörê jem äar kjok dogo lëmiro? Eni llême. Pjây iche jer äar iök pjê jong ri ri sjer llêm shtoyo li roshko. Llêbo İydêba llêm wleniyo shâryoror bomi kong li İna Sodoma sopgarê kjwe ga eeri ga ba tjâyoga lóng eshko obi. ²⁴ Eni ga lër bomi kong ga no İlgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörê ara, Sodoma sopga kjinmo» le.

Shji woshtë sorê

²⁵ Eshko ga Jesús tjêlê Sbô kong ga «Data, pja kjok dogo sopga, kjok êre sopga, e Tjlapga. Llêye jnenop kjok miydagaga lóng kong li pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjîshko ga pja poshrêr ara. ²⁶ Shâryorop eni, woydorop eni kjîshko» le.

²⁷ Eshko ga tjêlê nopga kong ga «Llêbo uunkong İara Data Sbörê beno tjeng bor wloshko. Sbô Wa êre sorê, e miydaga êrê llêm, e miydaga bor Datarê eröe. Data Sbô, e sorê miydaga êrê llêm, e miydaga tjarê eröe. Gueniyo e sorê pin woydê ê kong ga pin.

²⁸ »Pjây sjeno parkorbo, llêbo pjanbo ga pjây tek bor shwoy uunkong, ga pjây İer ber lóng woshtë. ²⁹ Tja wlêp, wotöy kuzong ga pjây kong pak twêr li shâryozî, pjây oppis bor go. Enira pjây woshtë jlôkoyo. ³⁰ Llêye pin bomi kong li, e kjang llême. Llêye twêr bomi kong pjami wlo li, e kwing llêm bakoe» le.

12

Woshtozlong dbaryo ga Jesús opping-gaga dwla bo kjrono

¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jêk shâng dwla dgak buk li tjêrêko. Eshko ga ba oppinggaga pjli ara kuzong ga dwla bo kjre lóng, ue lok wlo. ² İya fariseog-arê ga tjêlê Jesús kong ga «İBop oppinggaga kjwe İzong! Lóng llêbo shâryako woshtozlong dbaryoshko llêm li shâryê» le.

³ Kuya ga tjêlê ba kong ga «¿Dênashko ga David, ba yorakagaga, e pjli lok arashko ga llêye shâryara tak pjang Sbô tjlôkwo go li, e lomirê llêmdo? ⁴ David opzrêno jek shâng Sbô u roshko, ga pjlung shosho suk pjir İak beno tjeng dboy Sbô kong li, e uaga syôshtagarê erô êmdê ga uara loke. ⁵ Kjok

İlgwekklo tara Moisésdê li tjêlê ga woshtozlong dbaryoshko ga syôshtagaga parkê lóng Sbô u roshko li, llêye owa shârye lóng llême. ¿E lomirê llêmdo? ⁶ Lër bomi kong ga êreshko shâng kjlara tjwlô ara anmoyô, Sbô u kjinmo. ⁷ Sbô tjlôkwo tak pjang eni: «Woydêr ga oblê songe lëmi. E tjwlô ara, öng zrömi, sho sumi, pjê dret bor poshrêkklo li kjinmo.»* Tjlkwo êre llê loklo miydêmi kjwe ga «Pja owa shâryono» lëmi oblê llêye owa shâryono llêm li kong llême. ⁸ Woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo êre li e» le.

Woshtozlong dbaryoshko ga swlo poptara Jesüsdê kjlara

⁹ E irgo ga Jesús to ey dwayo, ga opzrêno jek judioga syô uyo jong kjok eshko li roshko.

¹⁰ Domer shâng kjlara eshko orkwo kjwara slosloe. Fariseoga lóng eshko kjlôbô, llêbo wlêya lóng ara, Jesús rote e go wlo. Eni ga tjêlê lok ba kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga no poptêy ga pjlûre?»

¹¹ «¿Bomi öng, e lono pjlêbgwo roshko woshtozlong dbaryoshko ga shimi llêmdo? ¹² No, e tjwlô ara, öng kjinmo anmoyô. Eni ga llêbo pjlû, e shâryêy woshtozlong dbaryoshko ga pjlûe» le ba kong.

¹³ Eshko ga Jesús tjêlê domer li kong ga «Pja orkwo roshwizong» le. Kuya ga orkwo roshwino, ga poptono beno pjlû, ba orkwo kar go dik. ¹⁴ Gueniyo ga fariseoga opshino jek lok ey dwayo, ga tjêlê lok öng kong ga «¿Jesús, e zröy sorê ga pjlû?» le.

Sbô parkaga

¹⁵ Wotjlik lóng llê li miydara Jesüsdê pjire. Eni ga opshino to kjok eshko dwayo. Oba to jek ara ba tjok. Swloppa lóng eshko li poptara uunkong, ¹⁶ ga tjêlê ba kong lok ga «Tja ê lëmi ê kong llême» le. ¹⁷ Shâryono eni, tjlkwo lara ba tjlkwo İaga tek dênashko so İsaíasdê li ber jlôkoyo wlo. Tjleno beno eni: ¹⁸ «Bor parkaga kjroror shâng êre.

Kjwe woydêr ara. Tja wopjlu ba tjok bakoe.

Bor Sëya İer ber ba go, ga kjok İlgwer sorê li roy shdüya tjâyoga uunkong kong.

¹⁹ Kjwe ênglê kar kar ê tjok llêm, öö le kukoba irbo İhang llêm bakoe.

²⁰ Sjro shüktong tjeng li, e toya llêm,† shwomzrêng pjê jer jong ba seto li, e sjëya llêm,‡ kjok İlgwera beno bek pjir guing.

²¹ Llono ga tjâyoga uunkong ber lóng ba koshê.»§

*Jesús, Beelzebú**

* 12:7 Oseas 6.6. † 12:20 Sjro shüktong tjeng li, e toya llêm le li, e domer li ber kjang, nopga dbo ara llêm li tjok llême loklo. ‡ 12:20 Shwomzrêng pjê jer jong ba seto li, e sjëya llêm le li, e domer li ber wotöy, nopga mâr ba go sira dô li tjok loklo. § 12:21 İsaías 41.1-4. * 12:21 Ä, e kowêba Beelzebú bakoe.

²² Eshko ga domer shäng kjlara kjok ïgö llëm, tjlä llëm, goshko Ä säya kjlara kjishko. E söraba Jesús shwoy, ga poptara beno shäng kjok ïgö pjlu, tjlä pjlu bakoe. ²³ Nopga löng eshko li beno löng yëy le era. Ga tjlä ëng kong ga «¿Ère David tjëyo shrono shäng bi dogaro llëm?» le lok eni.

²⁴ Kuya fariseogarë lok ga tjlä lok ëng kong ga «Ä säyaga iche to, dbo twara Ä säya kägäyo ko Beelzebürë ba kong li go» le.

²⁵ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsde pjir, ga tjlä ba kong ga «Pjlu llë, ba nopga ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go. Nopga tjeng kjok kjirinaso, nopga tjeng u kjwaraso, e ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe. ²⁶ ¿Eni ga Ä, e ëngkjwë ba säyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo? ²⁷ Ä säyaga ichër opshik oba goshko dwayo, dbo twara Beelzebürë bor kong li go lëmi. ¿Eni ga bomi oppinggaga kong dbo twaga èrë, Ä säyaga iche lok wlo? E kjishko ga epga omik wëllë ga pjäy diktong löng jlöe. ²⁸ Ä säyaga ichër to, Sbö Säya dbo ara go. Miydëmi e go ga Sbö ber no pjluwo wlo li, e dbaryo shrono tjän.

²⁹ »¿Domer sök kjlara dbo ara ba ushko wleni ga no jek äar opzrëk lürkë ba u roshko sorëro? Woyde ga domer li shara, pjirira bäm go guing. Enira ba llëbo lüyotke ga pjluë.†

³⁰ »Èye shäng bor shwo lëkong llëm ga e shäng bor wloyo. Èye no töng bor kong llëm ga e shäng ba shdöga. ³¹ E kjishko ga lër bomi kong ga èye llëbo owa shäryë, tjlökwö lë owa ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret wlo ga pjluë. Gueniyö èye Sbö Säya läywë owa ga owa li löya ba kong llëme. ³² Èye no to ter kjok dogo dwayo ère läywë owa ga owa li löya ber dret wlo ga pjluë. Gueniyö èye Sbö Säya läywë owa ga owa li löya eerishko llëm, llonoshko llëm bakoe.

Kjor, e sorë miydëy ba bo go

³³ »Kjor doyo pjlu ga ba bo, e pjluë. Kjor doyo owa ga ba bo, e owa. Kjor, e sorë miydëy ba bo go. ³⁴ ¡Pjäy so dgur kjoyoe! ¿Pjäy owa kjishko ga pjäy tjlä pjlu sorëro? Llëbo tjeng bomi pjlu shko lomirë bomi kjamo go. ³⁵ No pjlu ga tjlä pjlu, wotjlik pjlu kjishko. No owa ga tjlä owa, wotjlik owa kjishko. ³⁶ Lër bomi kong ga no lögwezlöng dbaryo ga no kjlobi li iche Sbörë ba dboryë, tjlökwö owa lono kjwobi li kjishko. ³⁷ Eshko ga pjäy ie ber löng pjlu, llëm ga pjäy ie ber löng shdungko, tjlökwö loromi li kjishko» le.

Jonás jyäglo

³⁸ Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok lögwekklo tara Moisésde li go, e kjone kjone tjlä Jesús kong ga «Tjläpaga no pingga, pja

† **12:29** Domer dbo ara le li, e Ä loklo. Shrono shäng ba llëbo lüyotkë le li, e Jesús loklo. Lara eni li, e Ä säyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

ichara Sbörë li jyäglo shäryos kjirina borwa kong, llëbo iydëba llëm wleniyö ïnwa wlo» le.

³⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Eerishko dbaryo sopga, pjäy owa. Pjäy so domer ork-wosmok shäng pjir, gueniyö jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Woydëmi ga llëbo jyäglo shäryër bomi kong, gueniyö shäryër llëm, Sbö tjlökwö laga Jonás, e jyäglo shäryotë bomi kong eröe. ⁴⁰ Dënashko ga e beno sök mä dlung roy so kësbang bö roshko dbargwo mya, shkë dba sorë ga no to ter kjok dogo dwayo ère äar ber buk klung roshko dbargwo mya, shkë dba eni bakoe. ⁴¹ Nínive sopga, e Jonás tjlökwö kunoshko ga llëbo owa shäryë löng li, e owa jlöe lara, ga rayarae. Ga èreshko no shäng kjlara tjwlo ara, Jonás kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjäy lögweya Sbörëshko ga Nínive sopga kojong lok, ga tjlä ga «Kjwepga shdungko» le. ⁴² Sabá so pjluwo walë tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydë li kuya wlo. Ga èreshko no shäng kjlara tjwlo ara, Salomón kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjäy lögweya Sbörëshko ga walë li kojong, ga tjlä ga «Kjwepga shdungko» le.

⁴³ »Ä säya pjang no goshko li toshko ga to shäng shto wlek kjok dogro no llëmshko, woshhtë wlo, gueniyö wleya llëme. ⁴⁴ Eshko ga wotjlik ga «Tja to bor ushko iröng obi» le. Äar iröng ba ushko ga wleya shäng rorë, pjlokjak pjir, posharyak pjir wleni. ⁴⁵ Eni ga säya oblë töya ba tjok doglo kjäk (7), owa ba kjinmo, ga uunkong li pjë jek äar ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shäng owa anmoyö, shäng bäm go sorë li kjinmo. Eerishko dbaryo sopga, pjäy owa, ga pjäy ber löng domer ère dik eni» le.

Jesús, ba mekë, ba lëmgä

⁴⁶ Jesús sök tjlä oba tjeng ara li kong wopro ga ba mekë, ba lëmgä, e shrono tjeng kjoko, lan ba tjok wlo. ⁴⁷ Eni ga rotaraba Jesús kong, tjlä ga «Bop mekë, bop lëmgä, e shrono tjeng bop ik kjoko» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Bor mekë, e è? ¿Bor lëmgä, e è?» le. ⁴⁹ Eni ga ba oppinggaga löng li piya ba sakkwo go, ga tjlä ga «Bor mekë lër li kjwepga. Bor lëmgä lër li kjwepga. ⁵⁰ Èye bor Data sök kjok dogo li kolë ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni, bor dor wleni» le.

13

Dwla sguingga

¹ E dbaryo ga Jesús opshino jek u li roshko dwayo, ga öötong sirkeno sök di bäng buk kësbang li sor go. ² Nopga shrono löng ara kjishko ga Jesús opyono kjyong roshko, ga sirkeno sök eshko. Nopga li beno tjeng di

bäng li kjako. ³ Eshko ga tjläno ba kong ara llëbo jyäglo go, tjlä ga «Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. ⁴ Sguïyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga sënwa shrono, uara lok drete. ⁵ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjreko, klung sho ara llëmshko, ga weno maling, klung sho rong llëm kjishko. ⁶ Gueniyo slenggwo dret kjishko ga dlo wenosho ka dwla li sura, beno dogroe. ⁷ Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkô sho roshko, ga shkô sho li kunoshko ga dwla li ilgwinäe. ⁸ Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlu kjing go, ga kuno, botjyono pjlue. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbäw (100), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak mya (30). ⁹ Eye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

Jesús tjläno llëbo jyäglo go erä ega

¹⁰ E irgo ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlä ba kong ga «¿Pja tjlä oba kong llëbo jyäglo go erä ega?»

¹¹ «Sbô ber no pjluyo sorë li roy miy-daydëba llëm li pinaba bomi kong, gueniyo epga kong llëme. ¹² Eye llëbo tjok ga sëya jek obi, ber llëbo ara wlo. Eye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete.*

¹³ Kuya löng ga llë loklo miyde lok llëme. Iya löng ga llë iye miyde lok llëm bakoe. Tja tjlä ba kong llëbo jyäglo go e kjishko. ¹⁴ Llëye lara Sbô tjlokwo laga tek dënashko so Isaiasde li beno epga li kjishko. Tjläno beno eni:

»«Kuya löng kjër ga llë loklo miyde lok llëm, iya löng kjër ga llë iye miyde lok llëm bakoe.

¹⁵ Nopga ère, llëye kuya woydë llëme. Kwomgwo bäng bängzara lok tuke. Bokkwo llino lok tuk bakoe.

Shäryara eni,
llëye iya lok ba bokkwo go llëm wlo,
llëye kuya lok ba kwomgwo go llëm wlo,
opping lok sira llëm wlo,
optwë ber bor kong llëm wlo,
epga dör llëm wlo bakoe.»

¹⁶ »Gueniyo pjäyda kjok igô bomi bokkwo go, pjäy kjok kugô bomi kwomgwo go bakoe. E kjishko ga pjäy ber löng wopjlue.

¹⁷ Lër bomi kong jlokoye ga llëbo ïmi, kumi löng ère tjwlo ara. Dënashko ga Sbô tjlokwo lagaga, nopga oblë pjlo bek wleniyo, e omik woydë, omkuk woydë, gueniyo omïno llëm, omkuno llëm bakoe.

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesüsdë

¹⁸ »Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lër bomi kong. Kuziä. ¹⁹ Eye Sbô ber no pjluyo

sorë li roy kuno, gueniyo llë loklo miyde llëm ga e so dwla lono irbo bäng li kjoyoe. Tjlokwo li dgak pjang ba pjlushko, gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba shjiryo. ²⁰ Dwla lono ak ara tjreko li, e èye tjlokwo li kuno, ga beno shäng wopjlü li loklo. ²¹ Gueniyo tjlokwo li äar ber ba pjlushko jlokoye llëm kjishko ga llëye wen ba kong sirashko, shdungoba tjlokwo li kjishkoshko ga tjlokwo li raye, söya ame. ²² Dwla lono shkô sho roshko li, e èye tjlokwo li kuno li loklo. Tjlokwo li kura, gueniyo llëbo tjeng kjok ère kjing goshko li woyotjliya ara, wo pjang dbur go bakoe. E kjishko ga tjlokwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlokwo li kjishko llëme. ²³ E ga dwla lono klung sho pjlu kjing go li, e èye tjlokwo li kuno, ga llë loklo miyde pjlu li loklo. Eni ga e ber shäng so dwla botjyono pjlu kjoyoe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbäw (100), kjwo sak tjer (60), kjwo sak mya (30)» le ba kong.

Kjlo sho owa weno dwla pjlu tjreko

²⁴ Ga Jesús tjläno ba kong llëbo jyäglo go obi, tjlä ga «¿Sbô ber no pjluyo sorë, e so llë kjoyo lër bomi kong? Domer shäng kjlara. Pjlara ga dwla pjlu wleniyo dgara ba kjok kjing go. ²⁵ Gueniyo dwla dgaga li ponoshko ga ba moskwo shrono shäng kjlara dwla dgak buk lishko. Kjlo sho owa dwlayo, e söra, dgara dwla buk pjlu li roshko, ga to ey dwayo. ²⁶ Eni ga dwla pjlu li weno, botjyë kjwleshko ga kjlo sho owa li weno ba tjreko bakoe.

²⁷ »Iya dwla sogo li parkagagarë ga döör lok ba rotë ba kägäyo kong, tjlä ga «Tjlapga, pja dwla dgono bop kjok kjing go pjlu eröe. ¿Eni ga kjlo sho owa kjwe wen sorë?»

²⁸ »«Sôga, dgaga bi moskworë» le ba kong.

»Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Kjlo sho owa kjwe shirware?»

²⁹ »«Llëme. Kjlo sho owa kjwe skwëmishko ga dwla pjlu kjwe skwe tëm ba tjok äe. ³⁰ Pjlu wlo ga iozi ber kun uunkong, äar jong bo kjrozlong dbaryo. Eshko ga nopga ichër kjlo sho owa li zë bäm go, pjriya, ga ie tjeng dboshko, ber sukoba wlo. Shäryara lok eni pjir ga dwla pjlu li skoya, jneya tjeng dwla jnekklo uyo roshko» le ba kong» le.

Kjor dwlayo chirawa

³¹ Ga Jesús tjläno ba kong llëbo jyäglo go obi, tjlä ga «Sbô ber no pjluyo sorë, e so kjor dwlayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. ³² Dwlagwo ère chirawa, dwlagwo oblë oblë dorko. Gueniyo kun kësbang, dwlagwo oblë oblë kjinmo. Eshko ga sënwa llë usho ywë ba kowo go» le.

Pjlung shosho uukklo

* **13:12** Llëbo tjok le li, e Sbô tjlokwo loklo. Eni ga èye Sbô tjlokwo kjër ga kong tjlokwo twe Sbörë obi, gueniyo èye omkjër llëm ga Sbô tjlokwo miyde tjän li döya ba shjiryo.

³³ Ga Jesús tjléno ba kong, llébo jyágló go obi, tjlé ga «Sbó ber no pjluyo soré, e so walé pjlung shosho llruno bayo gök kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10)[†] ba uukklo tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukklo shdóktong pjlung shosho li kjwang jikong» le.

Jesús tjléno llébo jyágló go

³⁴ Llébo uunkong ére lara Jesúsdé nopga kong llébo jyágló go erá. Eni llém ga lléye lara ba kong lléme. ³⁵ Sháryono eni, tjlókwó lara Sbó tjlókwó laga tek dénashko soré li ber jlókoyo wlo. Tjléno beno eni:

«Tja tjlé llébo jyágló go;

tjlókwó lér li, e iak Sböré tjeng lútshko,
kjok ére sháryara Sböré tek lékong.»[‡]

Kjlo sho owa weno dwla pjlú tjréko lanyo, e llé loklo lara Jesúsdé

³⁶ Jesús to ey dwayo ga opzréno jek shäng u roshko. Eshko ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlé ba kong ga «Kjlo sho owa weno dwla pjlú tjréko lanyo, e llé loklo los borwa kong sira» le.

³⁷ Kuya ga tjlé ba kong ga «Dwla pjlú dgaga li, e no to ter kjok dogo dwayo ére loklo.

³⁸ Dwla dgara kjokyo li, e kjok kjwang jikong loklo. Dwla pjlú li, e Sbó nopga loklo. Kjlo sho owa li, e Á nopga loklo. ³⁹ Ba moskwó, kjlo sho owa dgaga li, e Á loklo. Dwla bo kjrozlong dbaryo li, e kjok pjir dbaryo loklo. Ga dwla skogaga li, e Sbó parkagaga kjok dogo so loklo.

⁴⁰ »Kjlo sho owa li töya, dbuya iök roshko, suya wlo soré ga kjok pjir dbaryoshko ga Á nopga suya eni bakoe. ⁴¹ Eshkoshko ga nopga ber löng llébo owa sháryé, nopga ber löng oblé iché llébo owa sháryé bakoe. Eshko ga bor parkagaga kjok dogo so iché no to ter kjok dogo dwayo éreré nopga owa li tóng. ⁴² Ga dbuya lok iök pjé jong ri ri sjer llém shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo ué, llébo bang ara ba kong kjíy. ⁴³ Ga nopga pjló bek löng li ber löng kálá lletlet dlo wleni, ba Data sök lishko. Éye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yótsó.

Llébo tjlwó ara jnek buk

⁴⁴ »Sbó ber no pjluyo soré, e so llébo tjlwó ara jnek buk kjok kjrina roshko kjoyo. Domer, llébo tjlwó ara li wléna buk eshko, ga jnena jek beno buk eshko obi. Eshko ga woowa lléme. Eni ga ba llébo tjeng li soynena uunkong, ga kjok li tjlwéna beno ba kong.

Obrikkwo tjlwó ara

⁴⁵ »Sbó ber no pjluyo soré, e so domer llébo tjlwéga, soynega to shäng obrikkwo tjlwó

ara wlék kjoyo bakoe. ⁴⁶ Obrikkwo wléna kjwara tjlwó ara wleniyoshko ga ba llébo tjeng li soynena uunkong, ga obrikkwo li tjlwéna beno ba kong.

Kjla mā shakklo

⁴⁷ »Sbó ber no pjluyo soré, e so kjla mā shakklo kjoyo bakoe. Dbuya lok di roshkoshko ga mā shaya lléba pogo. ⁴⁸ Kjla li dlinoshko ga shikoba tjeng pjóshko, ga mā pjlú wleniyo tóngoba shing roshko, ga owa li dbukoba. ⁴⁹ Eni ga kjok pjir dbaryoshko ga Sbó parkagaga kjok dogo so tjwe lok nopga owa li kjé nopga pjló bek tjeng lishko dwayo, ⁵⁰ ga nopga owa li dbuya lok iök pjé jong ri ri sjer llém shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo ué, llébo bang ara ba kong kjíy» le.

Llébo tjaqlén, llébo kégué

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlé ba kong lok ga «¿Tjlókwó lér shäng li llé loklo miydémi löngde?»

«Éng, miydérwa» le lok ba kong.

⁵² Kuya ga tjlé ba kong ga «Éye no ping pjlú, Sbó ber no pjluyo soré li kjíshko ga e so domer u sogo kjoyoe. Llébo jnek tjeng ara, llébo tjaqlén, llébo kégué bakoe. Ga llébo li shiya, twe oba kong ga pjlúe» le. §

Jesús shäng Nazaret kjokyo

⁵³ Jesús tjléno llébo jyágló go pjir ga to ey dwayo. ⁵⁴ Jek öötong shäng ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shäng lishko obi ga nopga pina ara judíoga syó uyo jong eshko li roshko. Kuya lok ga beno löng yéy le erá. Ga tjlé lok éng kong ga «¿Kjwe kjok miydé ara opping kjone? ¿Llébo íydéba llém wleniyo shárye soré? ⁵⁵ ¿Domer kjwe u sháryaga li wa llémdo? ¿Meké María llémdo? ¿Lémga Santiago, José, Simón, Judas llémdo? ⁵⁶ ¿Dorga löng na bi tjok bako llémdo? ¿Kjok miydé ara kjwe wléya kjone?» le lok éng kong eni. ⁵⁷ Ga tjlókwó kjre lok woydé llém, iirkono lok ara erá.

Eshko ga Jesús tjlé ba kong lok ga «Kjok kjone pogo ga Sbó tjlókwó laga, e iéba tjlwó ara. Gueniyo ba kjok om go lishko, ba ushko ga iéba tjlwó lléme» le.

⁵⁸ Kjok eshko sopga már Jesús go llém kuzong ga llébo íydéba llém wleniyo sháryara ara eshko lléme.

14

Juan No Waga zrórabe

¹ Dbar eshkosho ga Pjlu Herodes* parké sök Galilea so ichaga. Jesús roy kuya ga ² tjlé ba parkagaga kong ga «E Juan No Waga

[†] 13:33 Gök kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10), e bayo litro sak pjök (20) dik. [‡] 13:35 Salmo 78.2. § 13:52

Llébo tjaqlén, llébo kégué le li, e tjlókwó tjaqlén, tjlókwó kégué loklo.

bakoe.

* 14:1 Pjlu Herodes, e kowéba Herodes Antipas

li woshrokdo. Llëbo İydëba llëm wleniyo shärye ga pjlú e kjishko» le.

³⁻⁴ Kĵupäbäshko ga Juan tĵlë Herodes kong ga «Herodias kjwe kĵrëp ber bop boy wlo ga ä, e bop shĵiy Felipe boy kĵışhko» le. E kĵışhko ga Juan shara, bängzara Herodesdë, shdüya wlo. ⁵ Zröya woydë, gueniyo «Juan, e Sbö tĵlökwo laga» lëba, ga oba bangkjre ara. E kĵışhko ga zröra llëme.

⁶ Öötong Herodes shrëzlong dbaryoshko ga Herodias wa walë li bërkonu oba löng kĵlobi li bokshto, ga Herodes beno sök wopjlú e kĵışhko. ⁷ E kĵışhko ga tĵlëno ba kong jlökoyo ga llëye roke li twe ba kong. ⁸ Poshduna ba mekërë kĵışhko ga tĵlë Herodes kong ga «Woydër ga no ichëp Juan No Waga kägä zë, ga tek söp bor kong kĵwlë roshko» le.

⁹ Kuya ga woydë jounge. Gueniyo tĵlëno jlökoyo nopga mana löng li bokshto kuzong ga no ichara ba shäryë ba kong. ¹⁰ Eni ga Juan kägä zara tas, no shdüzlong uyo roshko, ¹¹ ga söra, twara kĵoglo li kong kĵwlë roshko. Eshko ga kĵrara, ga söra, twara ba mekë kong. ¹² E irgo ga Juan oppinggaga öör lok ba doyo kĵrë, ga söra, jnena lok sakshko. E irgo ga öötong löng Jesús shäng lishko ga roy lara lok ba kong pjire.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pĵoglo shkëng (5,000)

¹³ Juan roy kuya Jesüsdë ga opshino shäng lishko dwayo ga opyono kĵyong roshko, ga to kĵok shto oblë, ber sök tjoksa wlo. Gueniyo ga miydara kĵok eshko sopgarë, ga to jek lok ara ba irgo pĵö lëkong. ¹⁴ E irgo ga Jesús opshino kĵyong roshko dwayoshko ga nopga ëng töno träk llëm li İna, ga songe le, ga swlopga söra lok tjeng eshko li poptara pjire.

¹⁵ Kĵok ro zar kĵwlë kuzong ga ba oppinggaga tĵlë lok ba kong ga «Kĵok sëng tĵän. Kĵok ëreshko llëye drete. Pjlú wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kĵone lishko, dli tĵwlëk wlo» le.

¹⁶ Kuya ga tĵlë ba kong ga «Brik lok llëm ga pjlúe. Sëzi pjäydë dey» le.

¹⁷ Kuya lok ga tĵlë ba kong ga «Ëreshko tjawa pĵlung shosho suk pĵir tjeng kĵwo shkëng (5), mä tjeng do pĵök erä» le.

¹⁸ Kuya ga tĵlë ba kong ga «Tek sözi bor kong» le. ¹⁹ Eni ga nopga tjeng kĵlobi li ichara wlar uunkong töshko, shkwamsho kĵing go. Pĵir ga pĵlung shosho suk pĵir kĵwo shkëng (5) li, mä do pĵök li, e kĵrara Jesüsdë, ga kĵok dogo İya jem drëng ga tĵlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kĵışhko» le. E irgo ga pĵlung shosho suk pĵir li tora, ga twara ba oppinggaga kong. Ga pĵlorgara lok nopga löng kës li kong.

²⁰ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlúe. E irgo ga dli worbo töna ba

oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kĵwo sak kĵwara kĵingsho pĵök (12), tjung tjunge.

²¹ Domerga iono uunkong doglo sak dbäw dbäw pĵoglo shkëng (5,000) dik. Walëga, kĵwozirga, e shtak llëme.

Jesús jëktong di kĵing go

²² E irgo ga Jesús ba oppinggaga ichono opyë kĵyong roshko, dipzë di bäng buk kësbang li kĵwo kalëkong wlo. Nopga brik lok wopro ga Jesús beno shäng eshko. ²³ Brikong pĵir ga Jesús jem öötong shäng dlup go tjoksa, syöshtë Sbö kong eshko wlo. Eni ga kĵok ro zoktong shäng eshko tjoksa.

²⁴ Eshko ga kĵyong li jek öötong buk pjola tĵän, ga jöya di İöya ararë, pĵluk tek jong ba shwo lëkong kĵışhko. ²⁵ Kĵok shränto ga Jesús jek jëk shäng di li kĵing go, ba oppinggaga löng li shwo lëkong. ²⁶ İya lok ga bangkjre lok ara, ga tĵlë ëng kong ga «İKjwe äya jlö!» le.

²⁷ Jekdo eshko ga Jesús tĵlë ba kong ga «İPjây wokjange! İTja li jekdo shäng! Llëye bangkjërëmi llëme» le.

²⁸ Eni ga Pedro tĵlë ba kong ga «Tĵlapga, pja jlö ga tja ichos jek jëk di kĵing go, äär bop shwoy wlo» le.

²⁹ Kuya ga tĵlë ba kong ga «Pja tegö» le.

Kuya Pedrorë ga opshino kĵyong roy dwayo, ga jëktong jek di kĵing go, Jesús shwo lëkong. ³⁰ Eshko ga İya ga pĵluk tjwe jong dbo ara ga bangkjirara, ga pir jer jong, ga tĵlë ga «İTĵlapga, tja kĵimtozong!» le.

³¹ Eshko ga shara Jesüsdë jekdo ba orkwo go, ga tĵlë ba kong ga «Pja mär bor go jlökoyo llëme. İPja kĵimtër llëme lorop ega?» le.

³² E irgo ga opyono lok kĵyong li roshkoshko ga pĵluk li beno tĵëksöe. ³³ Eshko ga beno löng kĵyong roshko li, Jesús poshrëra, ga tĵlë lok ba kong ga «Pja Sbö Wa jlöe» le.

Swlopga poptara Jesüsdë Genesaret kĵokyo

³⁴ Dipzono lok di bäng buk kësbang li kĵwo kalëkongshko ga öötong löng Genesaret kĵokyo. ³⁵ Jesús miydara kĵok eshko sopgarëshko ga roy shdüra lok kĵok eshko kĵwang ĵikong. Eni ga swlopga söra lok ba kong, ³⁶ tĵlë ba kong ga «Swlopga kjwe ichos bop shwong worbo porwë sira döe» le. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

15

Nopga äär ber owa Sbö bokso sorë

¹ Eshko ga fariseoga, no pinggaga kĵok İlgwekklo tara Moisésdë li go, e kĵone kĵone tjwe löng Jerusalën kĵokyo dwayo, tek shrono löng Jesús shwoy ga tĵlë lok ba kong ga ² «İBop oppinggaga kjwe, bi tĵlapgaga tek dënashko so sdëkwo bangkjre lok llëm ega? İë lokshko ga orkwo shkwë llëme» le.

³ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Bomi sdëkwo kjîshko ga Sbô kjok îlgwekklo kolêmi llêm ega? ⁴ Sbô tjlêno ga “Bomi dataga, bomi mekêga, e bangkjrozî, iozî ber tjwlo ara.”* Sbô tjlêno obi ga “Ëye ba data, ba mekê lâywono owa ga e zrôkko.” ⁵ Gueniyo ga ëye tjlêno ba data, ba mekê kong ga “Pja kjimter ga äe. Bor llêbo uunkong ëre tworor tjeng Sbô kong pjire” lara ba kong pjir ga ⁶ ba data, ba mekê kjimte ame ga pjluê lêmi eni. Eni ga bomi sdëkwo kjîshko ga Sbô tjlokwo ioromi beno tjwlo llême. ⁷ Pjây Sbô tjlokwo sôga jlôkoyo lêmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlushko! Llêye lara Sbô tjlokwo laga tek dénashko so Isaíasdê bomi kjîshko li, e jlôe. Tjlêno beno eni:

⁸ »“Nopga ëre, tja poshrëya ba kjamo go, gueniyo tja woyotjliya ba pjlushko llême.

⁹ Tja poshrëya löng li llêno llêm, nopga piya kjok îlgwekklo tak norê go erô kjîshko”† le.

¹⁰ Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng, ga tjlê ba kong ga «Tja kuzîa. ¹¹ Nopga äär ber owa Sbô bokso laga dli ue lirê llême. Miga ber löng eni li laga ba tjlokwo le om go lirê» le.

¹² Wop tjok ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlê ba kong ga «Llêye lorop li kjîshko ga fariseoga iirkono ara. ¿E miydêpde?»

¹³ «Dwla dgara bor Data sök kjok dogo lirê llêm ga e skwako sleng go.‡ ¹⁴ Kjwepga löng wëyê. Kjok îgô lok llêm, gueniyo löng oblê kjok îgô llêm wleniyo wlosök. Eni ga no kjok îgô llêm wleniyo wlosöya no kjok îgô llêm wleniyorê ga lon tjeng pjöyikong pjlebgwo kjarasero roy» le ba kong.

¹⁵ Eshko ga Pedro tjlê ba kong ga «Llêye lorop llêbo jyäglo go li pjilolgwes borwa kong sira» le.

¹⁶ Kuya ga tjlê ba kong lok ga «¿Llêye lër shäng li llê loklo miydomirê llêm obire?

¹⁷ Dli uëy li jer bi kjamo roy, äär ber tjeng bi bö roshko. Pjir ga tur bi roy dwayo. ¿E miydêmi llêmdo? ¹⁸ Gueniyo ga tjlokwo lëy li wen tèm bi pjlushko dwayo, ga tur bi kjamo go. Nopga äär ber owa Sbô bokso laga erê. ¹⁹ No wotjlik owa, no zrök, pé no orkwosmono ba tjok llêm li tjok, lürkê, jyörkê, oblê jyöyotkê, oblê lâywê owa, e wen tèm ba pjlushko dwayo uunkong. ²⁰ Nopga äär ber owa Sbô bokso laga llêbo tjeng kës ërerê. Gueniyo ëye ber pjlo bek Sbô bokso, iono orkwo shkwno llêm kjîshko llême» le.

Walê judío llêm wleniyo mär Jesús go jlôkoyo

²¹ E irgo ga Jesús opshino to kjok eshko dwayo, jek öötong shäng Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e soshko. ²² Walê sök kjlara eshko Canaán so. Tek shrono shäng Jesús shwoy ga tjlê ba kong dbo go ga «Tjlapga, David tjëyo, tja songe lozong! Bor wa walê, goshko Á sëya kjlara, in ga songe» le.

²³ Kuya ga dboryara llême. Eni ga ba oppinggaga tjlê ba kong ga «“Pja nom na dwayo” los walê kjwe kong, tek shäng öö le ara bi irgo kjîshko» le.

²⁴ Kuya ga tjlê walê li kong ga «Tja ichara Sbörê Israel tjëyoga kong döe. Epga öng wlep ushko so jeno löng wleni» le.

²⁵ Eni ga walê li tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tonu, tjlê ba kong ga «Tjlapga, tja kjimtozong!» le.

²⁶ Kuya ga tjlê ba kong ga «Bi wapga dli li döy, twëy shjiti§ kong wlo ga äe» le.

²⁷ Kuya ga tjlê ba kong ga «Jlôe, Tjlapga. Gueniyo ba sogo iëshko ga dli pjloyo lon ter töshko ga ue shjitrê ga pjluê» le.

²⁸ Kuya ga tjlê ba kong ga «Pja mär bor go jlôkoyo. Woydorop sorê li shäryê eni» le. Ga ba wa li poptono jekdo eshko.

Swloppa poptara Jesúsde ara

²⁹ Jesús opshino to eshko dwayo, jek öötong shäng Galilea di bäng buk kësbang li sor go. Eshko ga to jem öötong sök dlop go. ³⁰ E irgo ga nopga shrono löng träk llêm sök lishko. Swloppa söra lok ara, nopga jêk llêm wleniyo, nopga kjok îgô llêm wleniyo, nopga orkwo owa, dre owa wleniyo, nopga tjlê llêm wleniyo, nopga swlo oblê oblê bakoe. Eni ga söra lok Jesús zlong bäng, ga poptarae. ³¹ Eshko ga nopga swlo ara wleniyo, e poptono, nopga tjlê llêm wleniyo, e tjlêno, nopga orkwo owa wleniyo, e orkwo poptono, nopga dre owa wleniyo, e dre poptono, nopga jêk llêm wleniyo, e jêktong, nopga kjök îgô llêm wleniyo, e kjok îno bakoe. İya löng lirê ga beno löng yëy le erä, ga Israel tjëyo Sbô poshrëra lok ara.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjiloglo pkëng (4,000)

³² E irgo ga ba oppinggaga rokara Jesúsde tek ba zlong bäng, ga tjlê ba kong ga «Nopga kjwe löng bor tjok na öötong dbargwo mya, ga llêye uako llême. E kjîshko ga songe lër. Jek ichêr löng ba ushko iê llêm ga äe. Wopjir irbo kjwe» le.

³³ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «¿Nopga träk llêm kjwe sëy sorê? ¿Kjok no llêmsško ëre dli wley kjone?» le.

³⁴ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Pjây pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi?»

* 15:4 Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16. † 15:9 Isaías 29.13. ‡ 15:13 Dwla dgara ba Data sök kjok dogo lirê llêm li, e nopga mär Sbô go llêm li loklo. Epga ber skwako sleng go le li, e epga kje Sbörê ba boksho dwayo loklo. § 15:26 Eshko dbaryo ga nopga judío llêm wleniyo kowara judiogarê shjiti, woyde lok llêm kjîshko.

«Tjeng kjwo kjäk (7), mā chilawa tjeng kjwōbō bakoe» le lok ba kong.

³⁵ Eni ga nopga li ichara Jesúsde wlar uunkong tōshko. ³⁶ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) li, mā li, e kjrara, ga tjlē Sbō kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjīshko» le. E irgo ga dli li tora, twara ba oppinggaga kong. Ga pjilorgara lok nopga tjeng kēs li kong.

³⁷ Nopga uunkong iono beno lōng bō tjung, wopjlúe. E irgo ga dli worbo tōna ba oppinggagarē lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunge.

³⁸ Domerga iono uunkong doglo sak dbāw dbāw pjilogo pkēng (4,000). Walēga, kjwozirga, e shtak llēme.

³⁹ E irgo ga nopga brikotong pjir ga Jesús opyono kiyong roshko, ga to ey dwayo, jek öötong shäng Magdala kjokyo.

16

Llēbo jyāglo kjok dogo dwayo

¹ Eshko ga fariseoga, saduceoga, e tek shrono lōng Jesús shwoy, ba tjlik wlo. Tjlē ga «Llēbo İydēba llēm wleniyo shāryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbōrē jlōre miydērwa e go wlo» le.

² Kuya ga tjlē ba kong ga «İmi kjok sēng ga kjok dogo srēzrēn ga bong ga kjok pjlúe lēmi.

³ İmi kjok shrōngto ga kjok dogo srēzrēn, pjāng sho ara ga eeri ga kjok owa lēmi. Eni ga llēbo wen kjok dogo, e llē loklo miydēmi pjlúe. ¿Eni ga llēbo shārye Sbōrē eerishko dbaryo li, e llē loklo miydēmi llēm sorēro?

⁴ Eerishko dbaryo sopga, pjāy owa. Pjāy so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jek shäng walē oblē tjok kjoyoe. Woydēmi ga llēbo jyāglo shāryēr bomi kong, gueniyo shāryēr llēm, Sbō tjlōkwo laga Jonás, e jyāglo shāryotē bomi kong erē» le.

Fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo

⁵ E irgo ga Jesús oppinggaga dipzono tek shrono lōng di bāng buk kēsbang li kjwo na lēkong ga pjlung shosho suk pjir sōra lok llēme. ⁶ Eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «Pjāy sjēk, fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

⁷ Kuya lok ga tjlē èng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir sōno llēme. Le shäng bi kong eni e kjīshko» le.

⁸ Tjlē lōng èng tjok llē li miydara Jesúsde kuzong ga tjlē ba kong ga «¿Shji pjlung shosho suk pjir sōno llēme» lēmi ega? ¿Pjāy mār bor go jlōkoyo llēm ega? ⁹ ¿Bor tjlōkwo li llē loklo miydomirē llēm obire? ¿Domerga sēnor doglo sak dbāw dbāw pjilogo shkēng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkēng (5) goshko ga dli beno obi tōnomi shingyo

kjwobi woyo bomi kong llēmdo? ¹⁰ ¿Domerga sēnor doglo sak dbāw dbāw pjilogo pkēng (4,000), pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) goshko ga dli beno obi tōnomi shingyo kjwobi woyo bomi kong llēm bakoro? ¹¹ ¿Tja tjlē shäng pjlung shosho suk pjir kjīshko llēm li miydēmi llēm sorē? Pjāy sjēk fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

¹² Eshko ga miydara lok ga Jesús shäng tjlē li, e pjlung shosho uukklo layde llēme. No piya fariseoga, saduceogarē lōng sorē, e layde shäng.

No pjluyo ichara Sbōrē shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorē

¹³ Jesús jek öötong Filipino Cesarea kjokyo ga tjlē ba oppinggaga kong ga «¿No to ter kjok dogo dwayo ère, e è lēba?» le.

¹⁴ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «No kjone kjone tjlē ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone tjlē ga pja Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so Elías li tjwayde shäng le. Kjone kjone tjlē ga pja Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so Jeremías li woshrokdo le. Kjone kjone obi tjlē ga pja Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

¹⁵ Kuya ga tjlē ba kong ga «E ga pjāy e, ¿tja è lēmi?» le.

¹⁶ Kuya Simón Pedrorē ga tjlē ba kong ga «No pjluyo ichara Sbōrē shrono shäng li, e pja. Pja Sbō Sök İyado li Wa jlōe» le.

¹⁷ Kuya ga tjlē ba kong ga «Simón, Jonás wa, pja tjlēno li laga norē bop kong llēm, laga bor Data sōk kjok dogo lirē bop kong. E kjīshko ga pja ber wopjlúe. ¹⁸ Lēr bop kong ga pja kowēr Pedro.* Oba u ywē wlo ga ak kjang iēba bām go, ber ba shakklo wlo. Eni ga nopga tjēyo shāryēr kjrina bor tjlōkwo kjrāgaga kjlobi li go, so u kjoyo, ga ak lēr li, e ber u li shakklo wleni. Tjēyo li zāya Ärē ga äe. ¹⁹ Ga pja kong dbo twēr, pja ber Sbō nopga bapshiga wlo. Ba nopga ichēp sorē kjok ère kjing go ga epga iche Sbōrē kjok dogo eni bakoe» le.

²⁰ E irgo ga tjlē ba oppinggaga kong obi ga «No pjluyo ichara Sbōrē shrono shäng li, e tja lēmi è kong llēme» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjīshko

²¹ Eshko jek lēkong ga Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «Tja jongya Jerusalén kjokyo. Eshko ga judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, syōshtaga kágāyoga, no pinggaga kjok llgwēkklo tara Moisésde li go, tja shdüya lok ara, ga tja zrōkoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbōrē irōng obi» le.

* 16:18 Grecia so tjlōkwo Pedro, e ak loklo.

²² Eni ga rokara Pedrorë tjoksa, ga tjlë ba kong ga «iTjlapga, woydër ga e wen bop kong eni llëmel» le.

²³ Gueniyo ga Jesús bojono Pedro shwo lëkong, ga tjlë ba kong ga «iÁ, pja opkjos bor zlong dwayo! Tja ichëp woydë dir eröe. Llëye woyde Sbörë li woyotjlip shäng llëme. Llëye woyde norë li woyotjlipdë shäng eröe» le.

²⁴ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga ber shäng bor woyotjlik iyado, wotjlik llëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjishko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme. ²⁵ Ëye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga aär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjishko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo. ²⁶ Ëye llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolonog ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok.

²⁷ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor Data dbo kälä goshko, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eshko ga no kjlara kjlara potjwllën, llëbo shäryara dö li kjishko. ²⁸ Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga tja ber no pjluoyo sorë li imi wëllë» le.

17

Jesús kjlopswono beno kälä lletlet

¹ Dbargwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan (e Santiago kjlarayo), e söra Jesúsdë jem ba tjok dboshko, dlup jong kjwara kjóshko li go. ² Eshko ga ina ba oppinggaga jem löng ba tjok lirë ga Jesús kjlopswono, bokkwo beno kälä lletlet dlo wleni, ga shwong beno pjublún shjiye.

³ İya löng wopro ga Moisés, Elías, e weno bë löng lan Jesús tjok eshko. ⁴ Eni ga Pedro tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, tjawa löng na ga pjluë. Woydëp wleni ga tja ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

⁵ Shäng tjlë wopro ga pjäng sho shjiy lono ter kjrina ba kjing go. Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok, tjlë ga «Bor wa li ëre. Woydër ara. Tja wopjlu ba tjok. Ba tjlökwo kuzia» le.

⁶ Kuya ba oppinggaga löng lirë ga jek rish löng tóshko bokdo kjlay klung go, bangkjre lok ara kjishko. ⁷ Gueniyo Jesús tek ba zlong bäng, ga porwara, ga tjlë ba kong ga «Pjäy kojözong. Llëye bangkjre mi llëme» le. ⁸ İya

lok obi ga nopga löng Jesús tjokli beno drete. Jesúsdä beno shäng tjoksa erä.

⁹ Jer oplong löng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Llëye inomi yë lanyotkëmi ë kong llëm, no to ter kjok dogo dwayo ëre woshrara Sbörë iröng obi guing» le.

¹⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go tjlë lok ga «Borwa pjluoyo iche le Sbörë li tjwe ber nopga uunkong pjluoyo wlo. Gueniyo ga Elías tjwe bäm go» le. ¿İe lok eni ega?»

¹¹ «Elías tjwe bäm go jlöe. E tjwe llëbo uunkong poshäryaga. ¹² Gueniyo lër bomi kong ga e shrono öör tjan. Gueniyo ga to miydaraba llëme. Kong llëbo owa shäryaraba, woydaraba sorë li eni. No to ter kjok dogo dwayo ëre kong llëbo owa shäryëba e kjoyo bakoe» le ba kong. ¹³ Miydara ba oppinggaga lirë eni ga Juan No Waga li lanyotkayde shäng.

Dwlas goshko Ä sëya poptara Jesúsdë kjlara

¹⁴ Jesús, ba oppinggaga li, e jer aär löng iröng nopga tjeng arashko ga domer tjwe shäng Jesús zlong bäng kjlara, kjök tono, ¹⁵ ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, bor wa songe lozong. Llëbo owa tjwe ba kongshko ga jek kjlo dete, wopjir kjlulu erä. Olö ga dguë iök roshko, llëm ga lon dishko. ¹⁶ E kjishko ga söror bop oppinggaga wle kong, gueniyo to poptara lok llëme» le.

¹⁷ Kuya ga tjlë ba oppinggaga beno löng li kong ga «Pjäy wotjlik owa. Pjäy mär Sbö go llëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër aär jong llono, pjäy mär ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjan. Dwlas li tek söb bor kong» le. ¹⁸ Eshko ga Ä sëya li wlona, ichara to dwlas li go dwayo, ga dwlas li poptono jekdo beno shäng pjluë.

¹⁹ Dóni ga ba oppinggaga löng tjoksa Jesús tjokshko ga tjlë lok ba kong ga «¿Ä sëya li to ichororwa llëm ega?»

²⁰⁻²¹ «Pjäy mär Sbö go jlökoyo llëm kjishko. Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy mär ba go sirawa kjwe ëmdë ga pjäy tjlë dlup ëre kong ga «Pja opkjos jek pjola» lémi, ga opkjë jek pjolae. Eni wleni ga llëye shäryëmi ga ä wlo li drete» * le ba kong.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko pjlara obi

²² Jek tjeng uunkong Galilea kjokyoshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga wloshko, ²³ ga tja zröya lok. Gueniyo aär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le. Kuya lok ga woydë lok ara.

* **17:20-21** Tek dëdashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Eni kjwe ga llëye shäryëmi ga ä wlo li drete. Ä sëya eniyo ichëmi wlo ga woyde ga pjäy ië llëm Sbö kong, pjäy syöshë Sbö kong ara dey.»

Kä potjwlëkklo Sbõ u kong

²⁴ Jesu, ba oppinggaga, e õõtong löng Capernaúm kjokyoshko ga kä potjwlëkklo dburyo li töngga Sbõ u kong löng eshko li tjlä Pedro kong ga «¿Bop pingga kjwe kä potjwlëk llëmdo?»

²⁵ «Eng, potjwlëya» le ba kong.

Dõni ga Pedro opzrëno jek u roshko. Ga llëye layde Pedrorë ba kong llëm obishko ga Jesu tjlä ba kong ga «¿Pjây kä potjwlëk bor kong» le pjlupgarë ë kong? ¿Ba wapa kongde, de oba oblë kong?»

²⁶ «Oba oblë kong erõ» le ba kong.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Eni ga ba nopga bañyara kä potjwlëk llëme. ²⁷ Gueniyo ëye barwëy llëm wlo ga pja nom diga, sö dbup jer dishko. Eshko ga mã ship kjlara bãm go li kjak roshko dburwa buk kjwara. Ship, söp, twëp dbur töngga li kong, bi kä potjwlëkklo wlo» le.

18*Ëye tjwlo ara anmoyõ*

¹ Eshko ga Jesu oppinggaga tek shrono löng ba zlong bãng ga tjlä ba kong ga «¿Sbõ sök no pjluyo iyado lishko ga tjawa löng ëre tjreko, tjwlo kësbangyo li kjone dey?» le.

² Kuya ga kjwozirwa rokara kjlara, iara shãng ba tjreko, ³ ga tjlä ba oppinggaga kong ga «Lër bomi kong jlõkoyo ga pjây op-kjlopswë ber kjwozirwa jüni llëm ga pjây äär ber löng Sbõ sök no pjluyo iyado lishko llëme. ⁴ Ëye opkjlopswë ber wotöy, kjwozirwa jüni ga tjwlo kësbangyo Sbõ sök no pjluyo iyado lishko li e. ⁵ Ga ëye, kjwozirwa jüni wlokjrrara bor kjishko ga tja wlokjrrara wleni.

«Shji nopga ichë llëbo owa shãryë llëme» lara Jesu sde

⁶ »Ëye, kjwozirwa mär bor go jüni ichara llëbo owa shãryë ga e song jlõe. Shãryayde llëm obishko ga shakko, apkwo kësbang pjirikko ba bëngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. ⁷ Llëbo tjeng ara kjok kjwang jikong no ichë llëbo owa shãryë wleni. Llëbo wen eni iyado. Gueniyo ëye no ichë llëbo owa shãryë ga e song jlõe.

⁸ »E kjishko ga bomi orkwo, bomi dre, pjây iche llëbo owa shãryë wleni ga zëmi tas, dbumi pjolae. Pjây opzrëk jek äär Sbõ sökshko dre kjwara llëm, orkwo kjwara llëm dey ga pjlü, pjây pjë bomi orkwo pjök li tjok, bomi dre pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. ⁹ Bomu bokkwo, pjây iche llëbo owa shãryë wleni ga

shimi pjus, ga dbumi pjolae. Pjây opzrëk jek äär Sbõ sökshko bokkwo kjwara llëm dey ga pjlü, pjây pjë bomu bokkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo.

Õng wlëp ushko so jeno kjlara

¹⁰⁻¹¹ »Kjwozirga kjwe tjwlo llëme llëmi llëme. Lër bomu kong ga Sbõ parkagaga kjok dogo so löng bor Data bokkwo ik kjok dogo iyado li, e kjwozirga kjwe daga.*

¹² »¿Llë llëmi? Domer shãng kjlara, e õng wlëp ushko so tjeng doglo sak dbãw (100). ¿Kjlara jeno wleni ga llamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li ie ber tjeng dlupshko, ga to jeno sök li wlëk llëmdo? ¹³ Wlënashko ga lër bomu kong jlõkoyo ga õng doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) jeno llëm li woyotjliya ara llëme. E ber sök woyotjliya jeno, wlëna li kjishko. ¹⁴ Eni ga woyde bomu Data sök kjok dogo lirë ga kjwozirga kjwe jer kjlara llëm bakoe.

Shji llëbo llgwek ëng kong sorë

¹⁵ »Bop kjlara opshãryono owa bop kong ga pja lan ba tjok tjoksa, llëye owa shãryara li jlõe le wlo. Jlõ lara ga pjây beno löng woyotjliya ëng tjok. ¹⁶ Jlõ le llëm ga oblë rokëp jek bop tjok kjlara pjök, llëye lanyotkëp li, e jlõe le lok wlo, Sbõ tjõkwo tjlä ga «Shji oblë rotëshko ga nopga söy pjök mya, e jlõe le lok wlo»† kjishko. ¹⁷ Jlõ le llëm obi ga pja nom syõ uyo, ga lëp bor tjõkwo kjragaga löng li kong. Lano lok ba tjok pjir ga jlõ le llëm obi ga iëp ber shãng nopga Sbõ miydë llëm wleniyo dik, dbur töngga Roma so kong dik bakoe.

¹⁸ »Lër bomu kong jlõkoyo ga no llgwemi sorë kjok ëre kjing go ga llgweya Sbõrë kjok dogo eni bakoe. ¹⁹⁻²⁰ Lër bomu kong obi ga bor tjõkwo kjragaga tön löng bor ko goshko ga tja shãng ba tjok eshko, epga pjökde myare dö gueniyo. E kjishko ga lër bomu kong ga pjây tön wotjlik krinaso kjok ëre kjing go, pjây löng do pjökde dö ëmdë ga llëbo rokëmi syõ go ga twe bor Data sök kjok dogo lirë bomu kong» le.

Domer, ba parkaga pogo tjwlo ba kong li raye woydë llëme

²¹ Eni ga Pedro shrono shãng Jesu zlong bãng ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, ¿bor kjlara llëbo owa shãryono bor kong li iër ber tjwlo llëm pjlobi ga pjlü? ¿Shãryë eni pjloglo kjäk (7) ga pjlure?»

²² »Pjloglo kjäk (7) lër bop kong llëme. Llëbo owa shãryara bop kjlararë bop kong li

* **18:10-11** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyã shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Lër bomu kong ga Sbõ parkagaga kjok dogo so löng bor Data bokkwo ik kjok dogo iyado li, e kjwozirga kjwe daga. No to ter kjok dogo dwayo ëre shrono shãng no jeno löng li döga.» † **18:16** Deuteronomio 19.15. ‡ **18:22** Grecia so tjõkwo ëre llë loklo miydë yõto llëme. E sak kjäk kjingsho kjäk (77) loklo, llëm ga sak kjäk (70) pjloglo kjäk (7) loklo. (Era sak dbãw pjloglo pkëng kjingsho sak shkaw (490) loklo.) Kjone dey miydë yõto llëme.

iëp ber tjwłö llëm p̄jloglo sak kjäk kjingsho kjäk (77).‡

²³ »Eni ga Sbö ber no p̄luyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ère kjoyoe. P̄jlu sök kjlara. P̄jlara ga ba parkagaga rokara, pogo tjwłö ba kong kjöme le lok ba kong wlo. ²⁴ Shärye shäng kjwłëshko ga ba parkaga söraba ba shwoy kjlara, pogo tjwłö ba kong ara, domerga doglo sak dbäw dbäw p̄jloglo sak kjwara (10,000) parkë lu p̄jloglo sak kjwara kjingsho shkëng (15) äska wleni. ²⁵ Tjwłëya ba parkaga lirë llë go llëm kuzong ga p̄jlu tjlä ga «Kjwe soynezî jek ba boy, ba wapga, ba llëbo baïya uunkong tjok, ber löng parkë oblë kong, pogo tjwłö li tjwłëya bor kong e go wlo» le.

²⁶ »Kuya ba parkaga lirë ga kjök tonö, tjlä ba kong dbo go ga «Tja songe lozong. Tja koshos sira ga tjwłën bop kong uunkong» le.

²⁷ İya p̄jlorë ga songe le, ga tjwłö shira ba kong ame, döra beno shäng oojong shara.

²⁸ »E irgo ga ba parkaga li opshino ey dwayo, ga ba parkaga wlëna kjlara obi bë shäng eshko, pogo tjwłö ba kong sira döe, domer parkë dbargwo sak dbäw (100) äska wleni. Eni ga shakza pjä ba bëngso go, ga tjlä ba kong ga «P̄jla pogo tjwłö bor kong li tjwłës bor kong jekdo, eeri eröe!» le.

²⁹ »Kuya ba parkaga lirë ga kjök tonö, tjlä ba kong dbo go ga «Tja songe lozong. Tja koshos sira ga tjwłën bop kong uunkong» le. ³⁰ Gueniyo ga songe le llëme. Shduna, iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko pogo tjwłö li tjwłëna ba kong p̄jir guing.

³¹ »İya p̄jlu parkagaga oblërë ga beno ba kong owa, woydë lok ara. Ga llëye İna lok li roy lara p̄jlu kong. ³² Eni ga ba parkaga li rokara p̄jlorë, ga tjlä ba kong ga «P̄ja parkaga owa. P̄ja pogo tjwłö bor kong ara ëmdë ga tjwłö shiror bop kong llëme. P̄ja kjloshtono bor kong ga p̄ja songe loror. ³³ İEni ga bop kjlara, e songe lorop botoya dik llëm ega?» le. ³⁴ Eni ga p̄jlu iircono ara ba kong, ga ba nopga iara beno tjeng no shdüzlong uyo roshko, pogo tjwłö kjöme li tjwłëna ba kong p̄jir guing.

³⁵ »Llëbo owa shäryara bomi kjlararë bomi kong li İemi ber tjwłö llëm wleni llëm ga bor Data sök kjok dogo li omshäryë bomi tjok eni bakoe» le ba kong.

19

Shji ëng rayë

¹ Jesús tjläno p̄jir ga to Galilea kjokyo dwayo, jek öötong shäng Judea kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong. ² Nopga to jek ara ba tjok, ga swlopga poptara uunkong.

³ Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono löng Jesús zlong bäng, ba tjlik wlo.

Tjlä ba kong ga «¿Domer ba boy rayë llë pogo kjishko ga p̄jlure?»

⁴ «Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Dämärshko ga nopga shäryara Sbörë domer, walë.»* ¿E lomirë llëmdo? ⁵ E kjishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni. ⁶ Eni ga ber pjök ame, ber kjlaraso shara. Töna Sbörë ga e döy llëme» le ba kong.

⁷ Kuya fariseogarë ga tjlä ba kong ga «Domerga ba boy rayë wlo ga ichara Moisésdë kjibokwo ëng rayoklo twe ba boy kong kjwara, ga iche jek ba ushko dwayo. ¿Lara eni ega?»

⁸ «Llëye kumi woydë llëm kjishko. P̄jä ichara Moisésdë ëng rayë eni e kjishko. Gueniyo ga tek dämärshko ga e eni llëme. ⁹ Lër bomi kong ga ba boy pono domer oblë tjok llëm ga raye ga äe. Llëm ga shäryara eni, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde, e pono oma boy oblë tjok wleni» le ba kong.

¹⁰ Kuya ba oppinggagarë ga tjlä ba kong ga «Eni kuzong ga eye orkwosmok llëm dey» le.

¹¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjläkwö ère kjraga uunkongdë llëme. Eye kjimte Sbörë ga era omkjirë. ¹² Domerga kjone kjone orkwosmok llëm, weno beno pë walë tjok ga ä kjishko. Kjone kjone orkwosmok llëm, shäryaga norë beno löng eni kjishko. Kjone kjone orkwosmok llëm, parkë Sbö, ba p̄luyo li kong ga p̄jlu wlo. Ère llë loklo, eye om-miydë woydë ga miyde ga p̄jlue» le.

Llëbo shäryara Jesúsde p̄jlu, kjwozirga kong

¹³ P̄jlara ga kjwozirga sökoba Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo, syöshhtë Sbö kong ba kjishko wlo bakoe. Eni ga kjwozirga sögaga li wlöya Jesús oppinggagarë löng. ¹⁴ Eni ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Eye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba p̄luyo» le. ¹⁵ E irgo ga orkwo iono kjwozirga li kjing go. E irgo ga epga to ey dwayo.

Domer mite dbur ara

¹⁶ P̄jlara ga domer mite tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿llëye p̄jlu shäryër, tja ber sök së iyado Sbö tjok wlo?»

¹⁷ «¿Llëye p̄jlu kjakrokëp bor kong li llëro? P̄jlu li, e Sbö eröe. P̄ja ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li kolozong» le ba kong.

¹⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Kjone dey?» «Shji no zrök llëme. Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme. ¹⁹ Bop data, bop mekë, e bangkjros,

* 19:4 Génesis 1.27. † 19:19 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20. ‡ 19:19 Levítico 19.18.

ios ber tjwlô ara,[†] ga pja opwoyde sorê ga bop kjlara, e woydos eni bakoe»² le ba kong.

²⁰ Kuya ga tjê le ba kong ga «Tjôkwo lêp shâng kês li shâryêr shâng eni tjân. ¿Llêye shâryêr obi?»

²¹ «Pja ber pjlo bek woyde ga pja nom bop llêbo tjeng kês li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llêbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le ba kong.

²² Kuya ga beno shâng woyde ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjîshko.

²³ E irgo ga Jesús tjê le ba oppinggaga kong ga «Lêr bomi kong jôkoyo ga nopga dbur ara wleniyo aar ber lóng Sbô sök no pjluoy iyado lishko wlo ga kjange. ²⁴ Lêr bomi kong jek obi ga ông jêkklo sok kêsbang wleniyo opzrêk jek shkô bokkwo bâng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo aar ber lóng Sbô sök no pjluoy iyado lishko wlo ga kjang anmoyô» le.

²⁵ Kuya lok ga beno lóng yêy le erâ. Ga tjê le ba kong ga «¿Enira êye dârdo?» le.

²⁶ Kuya ga Iya drêng, ga tjê le ba kong ga «Nopga kong ga shârye ga âe. Gueniyo llêye shârye Sbôrê ga â wlo drete» le.

²⁷ Eshko ga Pedro tjê le ba kong ga «Borwa llêbo tjeng kês li rayorowa beno pjir, tjawa jek bop tjok wlo. ¿Llêye wlênwa e kjîshko?» le.

²⁸ Kuya ga tjê le ba kong lok ga «Lêr bomi kong jôkoyo ga kjok tjaglênshko ga no to ter kjok dogo dwayo êre sirkek aar sök bor pjlu sökklô kâlâ lletlet li kjing goshko. Eshko ga pjây sirkek aar ber lóng sökklô tjeng sak kjwara kjingsho pjök (12) kjing go eni bako, Israel tjêyoga kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li llgwek wlo. ²⁹ Ga êye, ba u, ba kjlara, ba data, ba mekê, ba wapga, ba kjok, e rayara bor kjîshko ga âska wlêya llêye rayara li pjloglo sak dbâw (100) obi. Ga ber lóng sê iyado Sbô tjok bakoe. ³⁰ Gueniyo eerishko ga nopga tjwlô ara wleniyo lóng ara li, e ber lóng tjwlô chira eshko. Ga eerishko nopga tjwlô chira lóng ara li, e ber lóng tjwlô ara eshko» le.

20

Nopga parkono kjillgwo bo ara kjokyo

¹ Jesús tjê le ba oppinggaga kong ga «Sbô ber no pjluoy sorê, e so llêbo lêr bomi kong êre kjoyoe. Domer shâng kjlara kjillgwo bo ara kjokyo sogo. Pjlara ga opshino jek kjok shrôngteng, nopga wlêk parkê ba kong wlo. ² Eshko ga tjê le ba oppinggaga li kong ga potjwlêya dbar kjwara âska lara, ga ichara jek parkê ba kjok buk lishko.

³ »Dlo wenzong ga opshino jek obi, ga nopga wlêna lóng kjlôbô pak dret, llêbo soynezlong. ⁴ Eshko ga tjê le ba kong ga «Pjây

nom parkê bor kjokshko, ga pjây potjwlên bêye» le. ⁵ Eni ga to jek lok parkê ba kong.

»Dlo dluy ga shâryara eni jek obi. Dlo pjô lè wleni ga jek shâryara obi.

⁶ »Dlo tøy wleni ga opshino jek obi, ga nopga wlêna lóng kjlôbô pak drete. Eshko ga tjê le ba kong ga «¿Pjây dbo ga lóng parkê llêm ega?»

⁷ »«Tjawa parkê ë tjok llêm kjîshko» le lok ba kong.

»Kuya ga tjê le ba kong ga «Pjây nom parkê bor kjokshko» le.

⁸ »Ôotong kjok shkê ga kjok sogo li tjê le ba parkaga kâgâyo kong ga «Parkagaga to rokêp, ga potjwlêma. Shrono parkê irông li potjwlêp bâm go, shrono parkê bâm go li potjwlêp ber irông» le ⁹ Eshko ga parkagaga shrono dlo tøy li potjwlêna dbar kjwara âska.

¹⁰ »Roy kuya parkagaga shrono bâm go lirê ga wotjlik ga potjwlêya lok irông li kjinmo le. Gueniyo potjwlêna dbar kjwara âska bakoe. ¹¹ Potjwlêna lok pjirshko ga kjok sogo li lâywe lok owa êng kong, ¹² tjê le lok ga «¿Nopga tjwe lóng irông kjwe parkono wop tjok erâ, ga potjwlêna borwa tjok bêy ega? ¿Tjawa song parkono dlo roshko dboel!» le lok êng kong eni.

¹³ »Eni ga kjok sogo li tjê le parkaga kjlara kong ga «Tja shâng llêbo owa shâryê bop kong llême. Pja potjwlên eni loror bop kong, ga jôlô lorop bor kong. ¹⁴ Bop dburwa kjros, ga pja nom na dwayo. Parkagaga tjwe lóng irông li potjwlên woyde bopoya dik bako ga ¹⁵ miydaga ber tjarê, dbur li botoya kjîshko. ¿Pjây wotjlik owa bor kong, tja no sêng â kjîshkore?» le.

¹⁶ »Eni ga tjwlô ara eerishko li, e ber lóng tjwlô chira eshko, e ga eerishko tjwlô chira li, e ber lóng tjwlô ara eshko» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjîshko jek obi

¹⁷ Jesús jek shâng Jerusalên kjokyo shko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara dboshko, ga tjê le ba kong ga ¹⁸ «Shji to Jerusalên kjokyo. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo êre twêba ber tjeng syôshtaga kâgâyoga wloshko, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go wloshko bakoe. Eshko ga tja iche lok, zrôkoba wlo, ¹⁹ ga tja twe lok nopga judio llêm wleniyo kong. Eshko ga tja joywe lok, tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zrôya lok pjang kjlôs go. Gueniyo aar dbargwo mya ga tja woshre Sbôrê irông obi» le.

Santiago, Juan, e mekê llêbo rokono Jesús kong

²⁰ Eshko ga Zebedeo wapga ko Santiago, Juan, e mekê tek shrono lóng Jesús zlong bâng ga kjök tono, tjê le ba kong ga «Llêbo shâryêp bor kong sira» le.

²¹ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Llēye woydēp?»

«Pja ber sök no pjluyoshko ga bor wapga do pjök ère iēp ber löng bop tjok, or mlē kjlara, or kële kjlara» le ba kong.

²² Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Llēye rokēmi löng bor kong li, e llē miydēmi löng llēme. ¿Pjāy shdungoba, bokrotkēba botoya dik ga pjlūre?»

«Èng» le lok ba kong.

²³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Lēr bomi kong ga pjāy shdungoba, bokrotkēba, zrökoba botoya dik jlōe. Gueniyo ga pjāy kjrēr ber tjeng bor or kële, or mlē, e laga tjarē llēm, e laga bor Datarē. Shto bor or kële, or mlē, e ber èye kjarara bor Datarē tjeng li kong» le.

²⁴ Kuya ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) lirē ga iirkono ba pjeयोगa pjök li kong.

²⁵ Gueniyo rokara Jesúsdē uunkong, ga tjlē ba kong ga «Miydēmi pjlū ga kjok ère kjing go ga nopga judío llēm wleniyo ichagaga ba nopga ichē parkē ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga ichē parkē ara ba kong bakoe. Èye songe le llēm, iche parkē ara ba kong erā. ²⁶ Gueniyo woydēr ga pjāy omshāryē eni llēme. Èye opyē woydē ber tjwō ara oblē kjinmo ga opyē ber shāng oblē kjimtaga dey. ²⁷ Èye opyē woydē ber bām go ga opyē ber shāng parkaga tjwlēk shāng pjir wleniyo oblē kong dey. ²⁸ No to ter kjok dogo dwayo ère shrono shāng kjok èreshko, èye parkē bor kong wlo llēme. Tja shrono shāng parkē oblē kong wlo. Ga tja optwē, wolon wlo, tja ber nopga ara potjwlēkklo wlo, epga dār wlo» le.

Domerga kjok igō llēm wleniyo poptara Jesúsdē do pjök

²⁹ Jesús opshino jek shāng Jericó kjokyo dwayo ba oppinggaga tjokshko ga nopga to jek ara ba tjok. ³⁰ Eshko ga domerga löng irbo sor go do pjök kjok igō llēm wleniyo. Kuya lok ga Jesús jek shāng eshko ga tjlēno dbo go, tjlē ga «¡Tjlapga, David tjēyo, tjawa songe lozong!» le.

³¹ Eni ga nopga jēk löng Jesús tjok li tjlē ba kong ga «Pjāy kjinkozong» le.

Kuya lok ga gueniyo kjinkē lok llēme. Tjlē lok dbo go jek obi ga «¡Tjlapga, David tjēyo, tjawa songe lozong!» le.

³² Eni ga Jesús kojongō shāng, ga tjlē ba kong ga «¿Llēye woydēmi ga shāryēr bomi kong?»

³³ «Tjlapga, tjawa kjok ik woydē» le ba kong.

³⁴ Eshko ga songe le Jesúsdē, ga bokkwo porwara. Jekdo eshko ga beno löng kjok igō wēle, ga to jek lok Jesús tjok.

21

Jesús opzrēno Jerusalén kjokyo, pjlū dik

¹ Jesús jek shāng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjokshko ga öötong löng Betfagé kjokyo, e ber buk Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga jek löng ba tjok li rokara do pjök, ² ga tjlē ba kong ga «Pjāy nom kjok buk bi bokshto kjweshko. Kjweshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko popga wlēmi sök kjlara kjro go, ba wa wlēnggla tjok. Komi, ga tek sömi bor kong. ³ Eshko ga èbo llēbo lē bomi kong wlenishko ga “Woyde Tjlapgarē” lēmi ba kong eni, ga iche tek bomi tjok jekdo» le.

⁴ Shāryono eni, tjlökwo lara Sbō tjlökwo laga tek dēnashko sorē li ber jlkoyoyo wlo. Tjlēno beno eni:

⁵ «Lēmi Sión* sogpa kong ga

“Bomi pjlū tek sök dörō bomi shwyo wlēp,

öng so kwomgla kjoyo dre töshko kjing go.

Tjwe öng llēbo shgoklo wa kjing go” lēmi ba kong eni.»[†]

⁶ Kuya lok ga shāryara eni. ⁷ Öng li söra tek shrono ba wa tjok. Ga ba shwong kop lēkong li iara öng do pjök li kokso kjing go. Eshko ga Jesús opyono sök öng li kjing go.

⁸ Eshko ga nopga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lēkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bāng go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lok irbo bāng go bakoe.[‡] ⁹ Nopga jek löng ba bām go, nopga jek löng ba irgo, öö le lok ara. Tjlē ga «David tjēyo kjwe pjlū jlōe.

Kjwe ichara Tjlapgarē shrono kjok èreshko.

Kjwe kjimte Sbörē.

Sbō sök kjok dogo, e pjlū jlōe» le.

¹⁰ Jesús jek opzrēno Jerusalén kjokyo roshkoshko ga nopga tjeng eshko li shdöktong uunkong llaw pogo, ga tjlē ga «¿Kjwe èro?» le.

¹¹ Nopga jek löng Jesús tjok li tjlē ba kong ga «Kjwe Jesús. E Sbō tjlökwo laga. E Nazaret so. Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi» le.

Llēbo soyne-gaga löng Sbō u zlong bāng li ichara Jesúsdē drete

¹² E irgo ga Jesús jek opzrēno öötong shāng Sbō u zlong bāng, ga nopga löng eshko llēbo soynek, llēbo tjwlēk li ichara uunkong ey dwayo. Ba dbur bapkwō kjlopswozlong oba kong li poskara beno tjeng töshko. Dunggwo soyne-ga sökklo li poskara beno tjeng töshko bakoe. ¹³ Ga tjlē ba kong lok ga «Sbō tjlökwo tak pjang eni: “Bor u, e kowēba ber syō uyo wlo. [§] Gueniyo ioromi beno jong lū uyo»» le.

* **21:5** Sión kjokyo, e kowēba Jerusalén bakoe. † **21:5** Zacarías 9.9. ‡ **21:8** Eshko dbaryo ga pjlupga opzrēk jek kjok roshkoshko ga shāryēba ba kong eni. § **21:13** Isaías 56.7.

¹⁴ Eshko ga nopga kjok İgö llëm wleniyo, nopga jék llëm wleniyo, e tek shrono löng Jesús zlong bäng, ga poptara. ¹⁵ Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko. Jesús shäng llëbo İydëba llëm wleniyo shäryë li İna lok. Eshko ga öö le kjwozırgarë löng Sbö u zlong bäng, tjlë ga «David tjöyo kjwe pılı jlıö» le li kura lok bakoe. Eni ga iirkë lok ara, ¹⁶ ga tjlë lok Jesús kong ga «¿İlëye le lok li kup shängde?»

«Eng. Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Kjwozırga, chidaga, e ichorop bop poshrëk, ba tékwo go.”* ¿E lomirë llëmdo?» le ba kong. ¹⁷ E irgo ga nopga li beno löng eshko, ga Jesús to opshino İerusalén kjokyo dwayo, jek öötong shäng Betania kjokyo, ga pono beno buk shkër kjwara eshko.

Tjlökwo lara Jesúsdë beno owa kjor kılara bo uako wleniyo kong

¹⁸ Wëshko kjok shröng ga Jesús to jek shäng iröng obi İerusalén kjokyooshko ga pılı ara. ¹⁹ Eshko ga kjor jong kılara irbo li sor go ko *higuera*. İya ga jek äar ba zlong ga jong bo dret, korga tjok erä. Eni ga tjlë kjor jong li kong ga «Pja ber botjyë ame» le ba kong, ga kjor li dano jekdo beno jong dogroe.

²⁰ İya ba oppınggagarë ga beno löng yëy le erä. Ga tjlë ba kong ga «¿Kjor kjwe dano jekdo sorë?»

²¹ «Pjäy mär bor go jlökoyo, ga bor dbo ara äar llë go llëme lëmi llëm wleni ga lër bomi kong jlökoyo ga llëye shäryoror ëre shäryëmi ga pılı, ga pjäy tjlë dlup ëre kong ga «Dlup, pja opkjos jer dlung roy» lëmi ga shäryë eni bakoe. ²² Pjäy llëbo rokë syö goshko ga woyotjlımi ga twe Sbörë lëmi jlökoyo ga wlëmi» le ba kong.

«¿Pja ichaga ërë?» lara Jesús wıoyogarë ba kong

²³ E irgo ga Jesús opzrëno jek öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga oba pıya shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, judıo tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë lok ba kong ga «¿İlëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërë?»

²⁴⁻²⁵ «Pjäy kong llëbo kjakrokër bakoe. ¿Juan No Waga, e ichaga ërë no wë? ¿İchaga Sbörë, de norë? Tja dboryoromi ga tja ichaga ërë lër bomi kong bakoe» le ba kong.

Kuya lok ga tjlë lok eng kong ga «İchaga Sbörë loroy ba kong wleni ga «¿Tjlökwo kjorromi llëm ega?» le bi kong. ²⁶ Gueniyo Juan, e Sbö tjlökwo İaga le nopga uunkongdë. E kjışhko ga ichaga norë İey ga ä bakoe. Nopga li bangkjreyä ara kjışhko» le. ²⁷ Eni ga tjlë lok Jesús kong ga «Mıydërwa llëme» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «E kjışhko ga tja ichaga ërë lër bomi kong llëm bakoe» le.

Wapga do pjök domerga

²⁸ E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «İlëye lër bomi kong ëre woyotjlızia. Domer shäng kılara, wapga tjeng domerga do pjök. Pılara ga tjlë ba wa kılara kong ga «Pja nom parkë bor kjokshko, kjıllgwo bo ara lıshko» le. ²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «İTja jek parkë woydë llëme!» le. Gueniyo döni ga wotjlıno oblë, ga to jek parkë. ³⁰ E irgo ga domer li tjlë ba wa kılara obi kong ga «Pja nom parkë bor kjokshko» le. Kuya ga tjlë ba kong ga «Jölıö, Data. Tja to parkë» le, gueniyo to jek llëme. ³¹⁻³² ¿Kumi ga ba wa kjone dey ga ba data kolara?» le.

Nopga löng eshko li tjlë ba kong ga «Bäm go İira ba data kolono» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga nopga dbur töngga Roma so kong, walëga to löng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo, e äar ber löng Sbö sök no pılıyo İyado lıshko bomi bäm go. Juan No Waga shrono shäng irbo pılı bek li ping bomi kong, ga tjlökwo kjorromi llëme. Gueniyo ga nopga owa lër li, epgara omtjlokwo kjrono. İnomi eni ëmdë ga llëbo owa shäryëmi löng İi, e owa jlıö İoromi llëm, ga rayoromi llëm, ga tjlökwo kjorromi llëm obi. E kjışhko ga nopga owa lër li kongda, Sbö, e ber ba pılıyo, bomi bäm go.

Parkagaga owa

³³ »Tja tjlë bomi kong llëbo İyägılo go. Kuzİa. Domer shäng kılara kjok sogo. Pılara ga kjıllgwo dwıayo dgara ba kjokshko, kjeryo İyara jong pjıbrı, klung kjara ber kjıllgwo bo İlruzlong shtoyo wlo, ga u shäryara jong kjwara ba dwıa İi doklo. Pjıir ga kjok li poskwona parkagaga kjlıbö kong, potjwlëya İi, ga to kjok shto oblë.

³⁴ »Öötong kjıllgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkagaga İchara kjlıbö, kjıllgwo bo ber ba kong İi rokë parkagaga beno löng ba kjok daga İi kong. ³⁵ Gueniyo ga ba parkagaga İchara İtwe löng İi shara kjok dagaga löng İıre, kılara shpora, kılara zröra, kılara İora ak go. ³⁶ E irgo ga ba parkagaga İchara jek kjlıbö obi, İchara bäm go İi kınımo. Öötong löng kjok buk lıshko ga llëye shäryara kjok dagaga löng İıre bäm go sorë ga shäryara jek eni obi parkagaga İchara obi İi tjok.

³⁷ »E irgo ga ba wa İchara shara. Wotjlık ga «Mıydër ga bor wa ërera bangkjre lok» le. ³⁸ Gueniyo öötong shäng eshko ga ba wa İi İya kjok dagaga löng İıre ga tjlë lok eng kong ga «İlono ga kjwe ber kjok ëre sogo. Zröroy wleni ga kjok ëre İıryë, ber İi kong wlo» le. ³⁹ Eni ga shara lok, shıra kjok İi roy dwayo, ga zröra lok.

⁴⁰ »¿Eni ga kjok sogo İi İtwe İröng obıshko ga llëye shärye ba tjok lok lëmi?» le.

* 21:16 Salmo 8.2.

⁴¹ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «Parkagaga owa li songe le llēme. Zrōya jekdo. Pjir ga parkagaga wlēya oblē, dwla bo kjrozlong dbaryo ga dwla ba kong bayo kjōme li twe ba kong wlo» le.

⁴² Kuya ga tjlē ba kong ga «Sbō tjlōkwo tak pjang eni:

»«Akkwo woydara u shāryagagarē lok llēm li, e iak beno buk bām go, beno tjwlō ara, oblē kjinmo.

Shāryara Tjlapgarē eni,

ga tjawa beno löng yēy lērwa erā.»†

¿E lomirē llēmdo? ⁴³ E kjīshko ga lēr bomi kong ga pjāy kjrara Sbōrē, e ber bomi pjlū wlo. Gueniyo pjāy omkolē llēm kuzong ga oblē omkolē pjlū li kjayde, e ber ba pjlū shara wlo. ⁴⁴ Eye lono akkwo ēre kjing go ga tar pjās erā. Ga akkwo ēre lono ē kjing go ga e sho shguir ber tjeng lulue» le.

⁴⁵ Tjlēno llēbo jyāglo go li kuya syōshtaga kägāyoga, fariseogarē ga miydara lok ga ba layde shāng. ⁴⁶ Eni ga shaya lok woydē, bāngzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara, Jesús, e Sbō tjlōkwo laga lēba kjīshko.

22

Pjlū wa orkwosmozlong dbaryo shrēkklo

¹ Jesús tjlēno ba kong llēbo jyāglo go jek obi. Tjlē ga ² «Sbō ber no pjlūyo sorē, e so llēbo lēr bomi kong ēre kjoyoe. Pjlū shāng kjlara, ba wa domer orkwosmozlong dbaryo shrēkklo poshārye shāng. ³ Eni ga ba parkagaga ichara kjlōbō nopga mana li rokē, gueniyo tek lok woydē llēme. ⁴ E irgo ga ba parkagaga oblē ichara jek tjlē nopga mana löng li kong ga “Bor wa orkwosmozlong dbaryo shrēkklo, e poshāryak pjire. Nopga ichoror öng tjeng kjlo dik li zrōk, ga shāryak tjeng pjir tjān. Pjāy tek malinge” le.

⁵ »Kura lok, gueniyo kolara lok llēme. Kjone kjone jek lok ba kjokshko. Kjone kjone jek lok ba pakshko. ⁶ Kjone kjone, pjlū parkagaga li shara lok, shpokza tjā tjā, ga zrōrae.

⁷ »Roy kuya pjlurē ga iirkonoe. Eni ga ba engkjwagaga ichara ba parkaga zrōgaga li zrōk, ba kjok li suk pjir bakoe. ⁸ Dōni ga tjlē ba parkagaga kong ga “Dli llē shāryak tjeng pjir tjān, gueniyo nopga manor bām go li tjwlō llēm, tek tjwe na wlo. ⁹ Eni ga pjāy nom irbo bāng, nopga tōn arashko ga ē pogo wlēnomi li mami, bor wa orkwosmozlong dbaryo shrēya lok bi tjok wlo” le. ¹⁰ Eni ga ba parkagaga opshino jek, ga nopga pjlū, nopga owa, e wlēna irbo bāng go kjlobi li mana lok drete. Eni ga ba u dlino jong tjung no erā.

¹¹ »Pjlū opzrēk jek äar nopga mana löng li ikshko ga İya ga domer jek shāng kjlara, do

go shwong orkwosmökklo wleniyo drete. ¹² Eni ga tjlē ba kong ga “¿Pja tek shāng doyono shwong orkwosmökklo wleniyo go llēm ega?” le. Kuya kjing erā. ¹³ Eni ga pjlū tjlē ba parkagaga löng li kong ga “Kjwe shazı, pjirizi ba dre go, ba orkwo go, ga dbuzı jek kjoko, kjok ro sı roshko, ber shāng slar eshko, kowo uē, llēbo bang ara ba kong kjıy” le. ¹⁴ Nopga mak ara, gueniyo kjrak li kjlōbō erā» le.

Shji kã potjwlēk pjlū kēsbangyo sök Roma kjokyo li kong

¹⁵ E irgo ga fariseoga tōno, lano lok eng kong. Woydara ga llēbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy llēm ga doshaya lok e go, rote wlo. ¹⁶ Eni ga ba oppingaga ichara kjlōbō, Herodes pjloyoga tjok. Öötong löng Jesús shwoy ga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, miydērwā ga pja tjlē beke. Woyde Sbōrē ga shji jēk sorē li lēp jlōkoyo. No tjlēshko ga tjlōkwo kup llēm, tjwlō kjōm pogo, e bop kong ga tjwlō beke. Pja tjlē bek ē pogo kong. ¹⁷ ¿Eni ga shji kã potjwlēk pjlū kēsbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjlūre?» le.

¹⁸ Kuya ga miyde ga löng wotjlīk owa. E kjīshko ga tjlē ba kong ga «¿Pjāy Sbō tjlōkwo sōga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlīk owa bomi pjlūshko! ¿Tja tjlīmi ega? ¹⁹ Dburwa kã potjwlēkklo li tek sözi bor kong kjwara, İn wlo» le, ga tek söra lok ba kong kjwara. ²⁰ Eni ga tjlē ba kong ga «¿Domer jyāglo sök dburwa ēre go jū ē? ¿Kō tak pjang ēre go jū ē?»

²¹ «Kjwe pjlū kēsbangyo sök Roma kjokyo li İ» le lok ba kong.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Eni ga llēye pjlū İ li, e twozi pjlū kong, gueniyo llēye Sbō İ li, e twozi Sbō kong bakoe» le. ²² Kuya lok ga beno löng wotjlīk ara, ga to lok ey dwayo.

No woshrozlong dbaryo

²³ Saduceoga wotjlīk ga no wolono ga woshrē ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjlōbō ga tjlē ba kong ga ²⁴ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésdē beno pjang li tjlē ga “Eye wolono, wappa beno ba boy tjok llēm ga shinmo kjlarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga ber shinmo li İ wleni wlo.”

²⁵ »Pjāra ga borwa tjrēko ēreshko ga domerga löng doglo kjāk (7), epenga döe. Ba këguēyo orkwosmono, ga wolono, ga wappa beno llēm kuzong ga ba lēng orkwosmono ba syā tjok. ²⁶ Eni ga ba lēng wolono jek bakoe. Ba lēnga kjlobi li orkwosmono ba syā tjok eni bako, ga wolono uunkong, ga wappa beno ba boy tjok llēme. ²⁷ E irgo ga walē li to wolono bakoe. ²⁸ ¿Eni ga domerga doglo kjāk (7) li orkwosmono uunkong

† 21:42 Salmo 118.22-23.

¹⁵ »iNo pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdê li go, fariseoga, pjây song jlô, pjây shdungko! iPjây Sbô tjlôkwo sôga jlôkoyo lêmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlushko! Pjây to lông dlung kjing, kjok shto oblê oblê, no wlêk ber bomi oppingga wlo. Wlênomishko ga pimi owa. Eni ga ber shâng owa, bomi kjinmo. Pjây shdungko, pjây ber lông iök pjê jong ri ri sjer lêm shtoyo li roshko wlo. Gueniyo bomi oppingga li, e shdungko, bomi kjinmo anmoyô.

¹⁶ »iPjây song jlô, pjây shdungko! Pjây so no kjok igô llêm wleniyo kjoyoe, gueniyo no wlosômi lêmi. Pjây tjê oba kong ga “Shji tlêno jlôkoyo Sbô u kjishko ga e llêno llême. Gueniyo shji tlêno jlôkoyo dbur sho shôylôr smok lok Sbô u goshko li kjishko ga llêye loroy jlôkoyo li shâryëy kjuuwe” lêmi oba kong eni. ¹⁷ Pjây kjok miydê sira llême. Pjây so no kjok igô llêm wleniyo kjoyoe. Dbur sho shôylôr smok lok Sbô u goshko li iak beno tjeng dboy Sbô kong, Sbô u li kjishko. ¿Eni ga llêye tjwlo ara anmoyô li llê, dbur sho shôylôr lire, de Sbô u li?

¹⁸ »Pjây tjê oba kong ga “Shji tlêno jlôkoyo öng sho sukklo li kjishko ga e llêno llême. Gueniyo shji tlêno jlôkoyo öng twara, zrôra, suya buk öng sho sukklo kjing go li kjishko ga llêye loroy jlôkoyo li shâryëy kjuuwe” lêmi oba kong eni. ¹⁹ Pjây so no kjok igô llêm wleniyo kjoyoe. Öng twara, zrôra, suya buk öng sho sukklo kjing go li iak beno buk dboy, öng sho sukklo li kjishko. ¿Eni ga llêye tjwlo ara anmoyô li llê, öng lire, de öng sho sukklo li?

²⁰ »E kjishko ga ëye tjê shâng jlôkoyo öng sho sukklo li kjishko ga tjê shâng jlôkoyo ba kjishko dô llême. Tjê shâng jlôkoyo llêbo buk ba kjing go li kjishko bakoe. ²¹ Èye tjê shâng jlôkoyo Sbô u kjishko ga tjê shâng jlôkoyo Sbô sök eshko li kjishko bakoe. ²² Èye tjê shâng jlôkoyo kjok dogo kjishko ga tjê shâng jlôkoyo Sbô pjlu sökklo kjishko bako, Sbô sök ba sökklo kjing go kjishko bakoe.

²³ »iNo pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdê li go, fariseoga, pjây song jlô, pjây shdungko! iPjây Sbô tjlôkwo sôga jlôkoyo lêmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlushko! Llêbo wlênomi li shtëmi aar ba sakyô (10) go, ba sakyô (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twêmi Sbô kong. Bomi dli mokyo oblê oblê tjok ga shâryëmi lông jlôkoyo eni bakoe. Gueniyo kjok ilgwekklo tak pjang tjwlo ara, ba kjinmo lira kolêmi lông llême. Pjây kjok ilgwek bek llême. Oblê songe lêmi llême. Llêbo lêmi oblê kongshko ga shâryëmi llêm bakoe. Pjlu wlo ga kjok ilgwekklo tjwlo ara ère shâryomirê dey, kjok ilgwekklo oblê li shâryozî iyado bakoe. ²⁴ Pjây so no kjok igô llêm wleniyo kjoyoe, gueniyo no wlosômi lêmi. Kjok ilgwekklo, e llê loklo miydêmi

llême. E kjishko ga llêye tjwlo ara llêm li, e shâryomirê lông. Gueniyo llêye tjwlo ara li, e shâryëmi lông llême. Pjây so no sök di iê kjoyoe. Ilgwirwa buk ba di ioklo roshko li shira, gueniyo öng kësbang buk ba roshko lira dwara jer, miydara llême.

²⁵ »iNo pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdê li go, fariseoga, pjây song jlô, pjây shdungko! iPjây Sbô tjlôkwo sôga jlôkoyo lêmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlushko! Pjây llêbo shâryê ara, pjây pjluê lêba wlo, gueniyo ga pjây kirkê ara, pjây wotjlik dbur tóng bomi kong erô. Pjây so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko wliwlie. ²⁶ iFariseoga, pjây so no kjok igô llêm wleniyo kjoyoe! Pjlu wlo ga di ioklo, dli uoklo, e ro kwoshkwëmi bâm goshko. Pjir ga ber drêprê jlôe.

²⁷ »iNo pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdê li go, fariseoga, pjây song jlô, pjây shdungko! iPjây Sbô tjlôkwo sôga jlôkoyo lêmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlushko! Pjây so shinmo bapkwô poshtik pjublún, wolêsowa kjoyoe. Ìkoba ga poglo go pjlu, gueniyo roshko shinmo dboglo, llêbo wliwli tjeng ara eshko. ²⁸ Pjây so e kjoyoe bakoe. Ìkoba ga pjây pjlo beke lêba, gueniyo pjây wotjlik owa erâ, llêye lêmi ga shâryëmi llême.

²⁹ »iNo pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdê li go, fariseoga, pjây song jlô, pjây shdungko! iPjây Sbô tjlôkwo sôga jlôkoyo lêmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlushko! Sbô tjlôkwo lagaga shinmotkono tjeng dênashko li, ak sho shâryëmi ba sak kjing go, ber lông kjone miydêba wlo. Nopga pjlo bek shinmotkono li sakyô poshâryëmi, ber wolêsowa wlo. ³⁰ E irgo ga pjây tjê ga “Tjawa kjwe lông borwa tjlapgaga tek dênashko so dbaryoshko ga Sbô tjlôkwo lagaga zrôrorwa llême” lêmi eni. ³¹ Eni ga miydêmi ga pjây Sbô tjlôkwo lagaga zrôga li tjeyoga. ³² Shâryara bomi tjlapgaga tek dênashko so lirê sorê ga pjây omshâryê jek eni bakoe. ³³ iPjây so dgur kjoyoe! Pjây shdungko, pjây ber lông iök pjê jong ri ri sjer lêm shtoyo li roshko wlo. ¿Pjây dâr, aar eshko llêm wlo ga sorêro?

³⁴ »E kjishko ga Sbô tjlôkwo lagaga, nopga kjok miydê ara, no pinggaga, e ichêr jek bomi kong. Gueniyo kjone kjone zrômi, kjone kjone zrômi lok kjlôs go, kjone kjone shpomî no shpokklo go judiôga syô uyo roshko, ga töktong lok. Eni ga irpjami to lông kjok shto oblê oblê go. ³⁵ Tek dâmâr ga nopga pjlo bek li srêng kwono ara. Tek jong Abel go aar jong Zacariás, Berequíás wa li go eni. Zacariás pjlo bek, gueniyo zrôromi Sbô u jong li, öng sho sukklo jong li, e tjréko. Llono ga owa ère ber pjang bomi go. Pjây

twara kjwo sak dbâw dbâw (1,000). E irgo ga toe.

¹⁶ »Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbâw dbâw p̄loglo shkëng (5,000) li, llëbo t̄jwlëna dbur li go, ga soynena jek obi, ga dbur shano öotong bayo eni obi. ¹⁷ Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbâw dbâw p̄loglo pjök (2,000) li omshâryono e kjoyo bako, ga dbur shano bayo eni obi bakoe. ¹⁸ Gueniyo parkaga kong dbur twara kjwo sak dbâw dbâw (1,000) lira p̄lëbgwo kjonu kjwara klung roshko, ga dbur li jnena beno tjeng e roshko.*

¹⁹ »Dbar kop ara irgo ga domer li shrono shäng iröng obi ga ba parkagaga rokara, dbur li llgweya ba tjok wlo. ²⁰ Ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbâw dbâw p̄loglo shkëng (5,000) li shrono shäng ba shwoy ga t̄jlë ba p̄luyo kong ga «T̄lapga, tja kong dbur sho p̄lublún tworop kjwo sak dbâw dbâw p̄loglo shkëng (5,000). Tja dbur shano bayo eni obi» le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

²¹ »Kuya ga t̄jlë ba kong ga «P̄jlúe. Pja parkaga p̄jlú wleniyo, llëye le bop kägäyorë bop kong li shäryëp eni iyado. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop p̄lo beke. E kjishko ga llëbo twër bop kong ara, dëp wlo. Pja opzrëk tek bor tjok na, pja ber sök wop̄jlú wlo» le.

²² »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbâw dbâw p̄loglo pjök (2,000) li shrono shäng ba shwoy ga t̄jlë ba kong ga «T̄lapga, tja kong dbur sho p̄lublún tworop kjwo sak dbâw dbâw p̄loglo pjök (2,000). Tja dbur shano bayo eni obi» le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

²³ »Kuya ga t̄jlë ba kong ga «P̄jlúe. Pja parkaga p̄jlú wleniyo, llëye le bop kägäyorë bop kong li shäryëp eni iyado. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop p̄lo beke. E kjishko ga llëbo twër bop kong ara, dëp wlo. Pja opzrëk tek bor tjok na, pja ber sök wop̄jlú wlo» le.

²⁴ »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbâw dbâw (1,000) li shrono shäng ba shwoy ga t̄jlë ba kong ga «T̄lapga, miydër p̄jlú ga pja kjange. Pja dwla bo kjrë, dwla dgorop llëmshko. Dwla sguinop llëmshko ga dwla bo jöp eshko bakoe. ²⁵ E kjishko ga pja bangkjröror ara, ga bop dbur li jnenor beno tjeng klung roshko. Tjeng ère» le ba kong.

²⁶ »Kuya ga t̄jlë ba kong ga «Pja parkaga owa, shmi ara. Miydër p̄jlú ga tja dwla bo kjrë, dwla dgoror llëmshko. Dwla sguinop llëmshko ga dwla bo jör eshko bakoe. ²⁷ E kjishko ga bor dbur ère sörop, jnenop dbur jnezlong uyo roshko dey. Eni kjwe ga tja tjwe iröng obi ga tja dbur tönö e kjinmo kjwe» le ba kong.

²⁸ »Eshko ga ba p̄luyo t̄jlë oba kong ga «Dbur tjeng ba wloshko kjwe dözi, twozi kjlara shäng dbur shano kjwo sak dbâw dbâw p̄loglo sak dbâw (10,000) li kong. ²⁹ Èye llëbo tjok ga sëya jek obi, ber llëbo ara wlo. Èye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryö drete. ³⁰ Parkaga llëno llëm kjwe dbuzi jek kjoko, kjok ro si roshko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjy» le.

No llgwezlöng dbaryo

³¹ »No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe bor dbo kälä go, bor parkagaga kjok dogo so tjokshko ga tja sirkek wlar sök bor p̄jlu sökklo kälä lletlet li kjing go. ³² Eshko ga t̄jeyoga kjrina kjrina kjok kjwang j̄lkong tjwe tön uunkong bor bokshto. Öng daga, ba öng wlëp ushko so, ba shwling ushko so, e kje dboy dboy sorë ga nopga kjër dboy dboy eni bakoe.

³³ »Nopga so öng wlëp ushko so kjoyo li iër ber tjeng or këlëkong. Nopga so shwling ushko so kjoyo li iër ber tjeng or millëkong. ³⁴ E irgo ga no p̄luyo ère t̄jlë nopga tjeng or këlëkong li kong ga «P̄jäy kjimtarä bor Datarë. P̄jäy tek löng kjok èreshko. Kjok ère poshäryak buk pjir, kjok ère shäryara Sbörë tek lëkong. ³⁵ Tja p̄jli arashko ga tja sënömi. Tja wodogroshko ga tja kong di tworömi. Tja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga tja wlokjrorömi bomi ushko. ³⁶ Tja shwong llëmshko ga tja kong shwong tworömi. Tja swlo arashko ga tja kjimtorömi. Tja sök no shdüzlöng uyo roshko ga tja ñömi öör jong ey» lër.

³⁷ »Kuya nopga p̄jlo bek lirë ga t̄jlë lok bor kong ga «T̄lapga, ¿pja ñorwa p̄jli arashko ga pja sënörwa lëp li, e llonoshko? ¿Pja wodogroshko ga pja kong di tworörwa lëp li, e llonoshko? ³⁸ ¿Pja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga pja wlokjrorörwa borwa ushko lëp li, e llonoshko? ¿Pja shwong llëmshko ga pja kong shwong tworörwa lëp li, e llonoshko? ³⁹ ¿Pja swlo arashko, pja sök no shdüzlöng uyo roshko ga pja ñorwa öör jong lëp li, e llonoshko?» le.

⁴⁰ »Eshko ga tja t̄jlë ba kong ga «Lër bomi kong j̄lökoyo ga shäryorömi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong wleni ga shäryorömi bor kong wleni» lër.

⁴¹ »E irgo ga tja t̄jlë nopga tjeng or millëkong li kong ga «P̄jäy shdungko. P̄jäy opkjös bor zlong dwayo. Iök jong kjwara pjë jong ri ri iyado. Shäryak jong Ä kong, ba pjeyoga kjok dogo so kong bakoe. P̄jäy nom ber löng eshko iyado. ⁴² Tja p̄jli arashko ga tja sënömi llëme. Tja wodogroshko ga tja kong di tworömi llëme. ⁴³ Tja song, tjwe

* 25:18 Eshko dbaryo ga nopga dbur jnenö tjeng klung roy, lüyotkëba llëm wlo.

eni obi. ⁹Eni ga tjłōkwo lara Sbō tjłōkwo laga tek dēnashko so Jeremiasdē li beno jłōkoyo. Tjłēno beno eni:

«Dbur sho pjłublún kjwo sak mya (30) li kjrara lok,

e tjwłō iara Israel tjēyogarē beno eni.

¹⁰Ga Klung Sbiyo Shāryaga kjokyo li tjwłēna lok dbur li go,

tja ichara Tjlapgarē sorē li eni.»*

Jesús sōraba Pilato bokshto

¹¹Jesús sōra lok oōtong shāng kjok eshko so ichaga Pilato bokshtoshko ga Pilato tjłē ba kong ga «¿Judío pjłuyo li pjare?»

«Lēp sōk om go liro» le ba kong.

¹²Eshko ga Jesús rote syōshtaga kągāyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyorē lōng ara. Gueniyo dboryara Jesúsde llēme.

¹³Eni ga Pilato tjłē ba kong ga «¿Pja rote lōng ara li kugōp llēmdo?» le. ¹⁴Gueniyo dboryara kjak kjwara llēme. E kjishko ga woyotjliya Pilatorē arae.

Jesús ichara Pilatorē, zrōkoba wlo

¹⁵Āar lu pjłobi go ga Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkkłoshko ga nopga bāngzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga raye Pilatorē kjlara. Woyde nopgarē kjone dey ga e rayayde. ¹⁶Eshko ga no bāngzak shāng kjlara ko Barrabás, roy kēsbange.

¹⁷Eni ga nopga shrono lōng arashko ga Pilato tjłē ba kong lok ga «¿Woydēmi ga ēye dōr, Barrabásde, de Jesús, e kowēba no pjłuyo ichara Sbōrē shrono shāng li?» le.

¹⁸Miydara pjłú ga Jesús woydēba ara kjishko ga ymoyotke ba wloyogarē ara, ga sōra lok ba kong e kjishko.

¹⁹Pilato sōk no llgwezlong shtoyo wopro ga ba boy tjłōkwo ichono ba kong. Tjłē ga «Domer llgwep sōk li, e pjlo beke. Kjpupke shkēyo ga e yoyoīnor owa anmoyō. ꞗE kjishko ga wēyē, barwēy llēme!» le.

²⁰Gueniyo ga nopga tjeng ara eshko li poshduna syōshtaga kągāyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyorē arae. Tjłē ga «Rokozī ba kong ga Barrabás, e dōyde bi kong dey lozī eni. Rokozī obi ga Jesúsda zrōkko lozī eni» le.

²¹Eshko ga Pilato tjłē nopga lōng li kong ga «¿Nopga do pjōk ēre dōr bomi kong kjone dey?»

«jBarrabás, e dōpdē!» le lok ba kong.

²²Kuya ga tjłē ba kong ga «¿Eni ga llēye woydēmi ga shāryēr Jesús, no pjłuyo ichara Sbōrē shrono shāng lēba li kong?»

«jZrōs pjang kjłōs go!» le lok eni.

²³Kuya ga tjłē ba kong ga «¿Llē kjīy? Llēbo owa shāryara li lozī bor kong» le.

Gueniyo nopga tjłē jek obi ga «jZrōs pjang kjłōs go!» le eni.

²⁴Eni ga ĩya Pilatorē ga nopga li tjłōkwo jong kjwaraso, nopga shdōktong ēngkjwē woydē wleni, llēye le ba kong, kjłopswē ber wotjlik oblē wlo ga āe. E kjishko ga di rokara sira, ga orkwo shkwono nopga li bokshto.† Tjłē ga «Kjwe ichēr zrōkoba wlo, gueniyo miydaga ber tjarē llēme. Miydaga ber pjāydē om go» le.

²⁵Kuya nopga lirē ga tjłē ba kong ga «Wołono ga miydaga ber tjararē, borwa wapgarē bakoe» le.

²⁶Eni ga Barrabás, e shira, ga rayarae. E irgo ga Jesúsda twara ba ēngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokko go wlo, zrōya lok pjang kjłōs go wlo bakoe.

Jesús joywara ēngkjwagagarē

²⁷Eni ga sōra lok, oōtong shāng Pilato u bongkjako. Shto eshko, e kowēba pretorio. Ga ēngkjwagaga tōno tjeng uunkong eshko, ba zlong bāng pjiribrie. ²⁸Eshko ga Jesús shwong skwara lok, āska włēna lok kara pjłupga shwong wleniyo ko dingding shwēshwē, ga pjuna lok ba do go. ²⁹Ga shkō sho ywara lok kjwara, beno pjlu dlu ioklo wleni, ga iara lok pjang ba dlu go, ga kong kjē twara kjwangna, ba orkwo kēlēkong. Eshko ga tjłē lok ba kong dbo go ga «¿Judío pjłuyo, pja pjłú, pja tjwłō arae!» le lok eni, ba joywoklo. ³⁰Eshko ga go trōng twara, shpokza lok tjā tjā kjē li go ara ba kashko bakoe.

³¹Joywara lok pjir ga ba shwong pjang ba do go li skwara lok, ga ba shwong baiya li pjuna lok jek irōng obi. E irgo ga sōra lok to, zrōya lok pjang kjłōs go wlo.

Jesús zrōraba pjang kjłōs go

³²Jek lōng kjwłē irbo bāng go ga domer włēna lok kjlara ko Simón, e Cirene so, ga ichara lok dbo go Jesús kjłōs li sōk.

³³E irgo ga jem oōtong lōng kjokyo ko Gólgota. (E «No Kā Dboglo dlupyo» loklo.)

³⁴Eshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara rōsprāra lok llēbo kēā wleniyo‡ tjok, ga twara lok Jesús kong, ie wlo. Tjłina sira, gueniyo iara llēme.

³⁵Eshko ga lōra lok pjang kjłōs go irgo ga ēngkjwagaga tjeng li tjōto lok llēbo jyāglo go, Jesús shwong li ber ē kong ĩya lok wlo. § ³⁶E irgo ga sirkeno lōng eshko ba dē. ³⁷Jesús lōk pjangshko li kopshko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zrōya lok llē kjīy miydēba wlo. Kji-bokwo tak pjang li tjłē ga «Domer ēre ko Jesús.

* **27:10** Zacarías 11.12-13; Jeremías 19.1-13; 32.6-9. † **27:24** Pilato orkwo kwoshkwono, llēye shārye Jesús tjok li miydaga ber erē llēme loklo.

‡ **27:34** Llēbo kēā wleniyo le li, e dwlo wleni, ga twaraba nopga lōk lok kjłōs go li kong, bang kuga ara llēm wlo. § **27:35** Lōyde lok pjang kjłōs go llēm obishko ga ba shwong skwara lok pjire.

E judío píluyo.»³⁸ Jesús löra pjangshko ga nopga lü ä wleniyo löra lok do pjök kjlös go bakoe. Kjlarä pjang or këjë, kjlarä pjang or milë, kjlösyo dboy dboy.

³⁹ Eshko ga nopga jek löng Jesús lök pjangshko li kä wikza tjä tjä, joywe lok wlo. Ga läywe löng owa bakoe.⁴⁰ Tjlë ga «Pja Sbö u shdök ber dret, ga äär dbargwo mya ga shäryëp ber ba shtoshko iröng obi'lorop eni. Pja Sbö Wa jlökoyo ga pja opdös om go, pja ter oplös töshko kjlös kjwe go dwayo» le.

⁴¹ Jesús joywe syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjök ilgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlappaga kjök ilgwegaga wleniyorë eni bakoe. Tjlë lok ëng kong ga ⁴² «Oba oblëra döra, gueniyo opdök om go ga äe. Kjwe Israel tjëyo píluyo le. Woyde ga oplong töshko kjlös kjwe go dwayo. Enira tjawa mär ba go kjwe.⁴³ «Tja mär Sbö go» lara. Enira woyde Sbörë ga döya. «Tja Sbö Wa» lara bi kong om go» le.⁴⁴ Nopga do pjök lü ä wleniyo lök lok kjlös go Jesús pjlor kar kar ëmdë ga omäläywë löng eni bakoe.

Jesús wolono pjang kjlös go

⁴⁵ Öötong dlo dlüw bek ga kjök ro zoktong kjök kjwang jikong beno yët erä. Beno eni äär jong dlo pjö lë wleni.⁴⁶ Dlo öötong eni ga Jesús tjläno dbo go, tjlä ga «*Elí, Elí, ¿lama sabactani?*» le. (E «Bor Sbö, bor Sbö, ¿tja rayorop jüni ega?» loklo.)

⁴⁷ Kuya nopga tjeng eshko lirë ga tjlä ëng kong ga «Sbö tjlökwo laga tek dénashko so Elías, e rokayde pjang» le.⁴⁸ Eshko ga domer shäng kjlarä jek tji tji, ga llëbo flukluk di shak ara wleniyo kjrara kjwara, pöra kjillgwo bo dyo shpoä go, kjrochara kjör dbo go, ga poyona jem, shuya Jesúsde wlo lara.⁴⁹ Eshko ga llamo löng li tjlä ba kong ga «Wëyë. Elías tjwe ba dökdë iy» le.

⁵⁰ E irgo ga ay le Jesúsde dbo go obi, ga wolono.⁵¹ Eshko ga Sbö u roshko ga shwong kësbang iak pjang eshko li dwlëtong aas ter kjomo dwayo äär jong töshko, beno kjring pjök. Klung iano jek shkik shkik, guëng woktong aas,⁵² ga sak roshwino ara. Eshko ga Sbö nopga kjone kjone wolono tjeng li, e woshrrara Sbörë iröng obi, beno löng së,⁵³ ga opshino ba sak roy dwayo. Ga Jesús woshrrara Sbörë iröng obi irgo ga epga jek öötong opzrëno löng kjök zrek ko Jerusalén li roshko. Eshko ga ikoba löng arae.

⁵⁴ Jesús lök pjang kjlös go li bokshtö ga ëngkjwagaga löng kjlöbö ba dë, ba kägäyo shäng ba tjök. Yo li kura lok, ga llëbo shäryono li ina lok uunkong. Eni ga bangkjrarä lok tira llëm, ga tjlä lok ëng kong ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e Sbö Wa jlöe» le.

⁵⁵ Eshko ga walëga tjeng kjlöbö, tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjök, ba kjimtë wlo. Eshko ga llëye shäryëba Jesús kong li

Iya tjeng pjola sit.⁵⁶ E tjrëko tjeng doglo mya, kjlarä ko María Magdala so, kjlarä, e Zebedeo boy, kjlarä ko María. María, e Santiago, José mekë.

Jesús doyo jnenä Josére

⁵⁷ Domer dbur ara wleniyo shäng kjlarä ko José, e Arimatea so. E oppino ara Jesús tjök. Kjök sëng ga ⁵⁸ jek öötong shäng Pilato shwoy ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo. Eni ga ba nopga ichara Pilatorë, Jesús doyo twë ba kong wlo.⁵⁹ Eni ga kjrara Josére, popgara shwong ko pjlublün, pjlü wleniyo go,⁶⁰ ga söra jek öötong sak baiyashko. Eshko ga pjllëbgwo jong kjwara guëmkwota roshko, kara Josére om go. Shinmo iaydëba eshko llëm obi. Eshko ga doyo li iara beno buk ba roshko, ga bängzara ak kësbang wleniyo go, ga toe.

⁶¹ María Magdala so, María oblë li, e sirkeno beno löng sak li bokshtö.

Jesús doyo buk li dagaga

⁶² Wëshko, woshtozlong dbaryo ga syöshtaga kägäyoga, fariseoga, e jek lok Pilato shwoy. Öötong löng ba shwoy ga ⁶³ tjlä lok ba kong ga «Tjlapga, woyoshrrëwa ga jyögwang li shäng së obishko ga tjläno ga «Äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» lara eni.⁶⁴ E kjlshko ga rokërwa bop kong sira ga nopga ichëp ba doyo buk sakshko li dë, äär jong dbargwo mya. Eni llëm ga ba oppinggaga tjwe ba lüyotkë kjwe. Eni kjwe ga tjlä lok oba kong ga «E woshrrara Sbörë iröng obi» le kjwe. Eni ga jyö ëre ber owa amnoyö, jyö lara bäm go li kjinmo» le.

⁶⁵ Kuya ga tjlä ba kong ga «jölö. Èngkjwagaga sözi kjlöbö, doyo buk kjone li dëmi yötso wlo, miydëmi sorë li eni» le.⁶⁶ Eni ga jek öötong löng sak lishko ga jyä iara lok beno pjang ak jong ba bängzakklo li go, dökdoba llëm wlo, ga ëngkjwagaga li iara beno löng ba dë eshko.

28

Jesús woshrrara Sbörë iröng obi

¹ Woshtozlong dbaryo li pjitonge. Wëshko kjök shröng, sondëshko ga walëga do pjök ko María Magdala so, María oblë li, e jek lok jongya sak li ik.² Eshko ga Sbö parkaga kjök dogo so ter shrono shäng eshko kjlarä. E kjlshko ga yo ian pjang kjök eshko dbo träk llëme. Ga Sbö parkaga li jek öötong shäng sakshko ga ak iak beno jong ba bängzakklo li dira, kjara beno jong ba sor go, ga sirkeno sök ba kjing go.³ Sbö parkaga li kälä ara so llgwllëng kjoyo, shwong ko pjlublün so pjäng sho kjoyo bakoe.⁴ Iya ëngkjwagaga löng lirë ga sëya llëm, kjlo dete erä, ga gdoni jek rish rish tjeng töshko, beno wolono löng wleni.

⁵ Eshko ga Sbö parkaga li tjlë walëga li kong ga «Llëye bangkjrëmi llëme. Miydër ga pjây tek löng ère Jesús, zröraba pjang kjlôs go li doyo wlëga. ⁶ Gueniyo ga e buk na llëme. E woshrono iröng obi, lara om go sorë li eni. Pjây tek iak beno buk li shtoyo ïmia. ⁷ Ìnomi ga pjây nom maling ba oppinggaga löng li shwoy, ga pjây tjlë ba kong ga “Jesús, e woshrara Sbörë iröng obi. E jek Galilea kjokyo bomi bäm go. Ìmi eshko” lëmi ba kong eni. Llëye lër bomi kong wlo li e» le.

⁸ Eshko ga kjok bangkjre lok ara, gueniyo löng wopjlú bakoe. Eni ga jek zron jong jongya Jesús oppinggaga löng lishko, roy sóya lok ba kong wlo. ⁹ Eshko ga Jesús èng wlëno ba tjok ga tjlë ba kong ga «Miga» le. Ìya lok ga tek ba zlong bäng, ga dre popjlura lok, poshrëya wlo. ¹⁰ Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «Llëye bangkjrëmi llëme. Pjây nom tjlë bor pjeyoga kong ga “Pjây nom Galilea kjokyo. Jesús ïmi eshko” lëmi ba kong eni» le.

Jesús doyo dagaga icharaba jyörkë

¹¹ E wopro ga èngkjwagaga Jesús doyo daga li kjone kjone jek öötong löng Jerusalén kjokyo roshko, syöshtaga kägäyoga ìk. Öötong löng eshko ga llëye shäryono kës li lara lok ba kong pjire. ¹² Kuya lok ga to lan judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo tjok, llëye shärye wlo li woyotjlíya jong kjrinaso wlo. E irgo ga dbur twara lok èngkjwagaga li kong arae. ¹³ Ga tjlë lok ba kong ga «Llëye ïnomi li roy lëy è kong llëme. Pjây to löng tjlë oba kong ga “Shkëshko ga tjawa löng pé wopro ga ba oppinggaga tek shrono löng eshko, shinmo doyo buk li lüyotkara, ga söra toe” lëmi oba kong eni. ¹⁴ Roy kuya nopga kjok ère so ichagaga lirë ga tjawa lan ba tjok yötso eshko. Pjây woýdë llë kjíy llëme» le. ¹⁵ Kuya èngkjwagaga lirë ga dbur li kjrara, ga llëbo shäryara, lara lok ba kong sorë li eni. E kjíshko ga dbar eerishko ga judíoga omroy lë löng eni.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

¹⁶ E irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li to öötong löng Galilea kjokyo, dlup jong lara Jesúsde ba kong li go. ¹⁷ Eshko ga Jesús ìna lok, ga poshrëra. Gueniyo kjone kjone wotjlik ga e Jesús llëm dikjoyoe le. ¹⁸ Eshko ga Jesús tek ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Tja kong dbo twara Sbörë, tja ber sök kjok dogo sopga, kjok ère sopga löng kës li, e ichaga wlo. ¹⁹ Eni ga pjây jongya jong kjok kjwang jìkong, tja roy lëmi tjëyoga uunkong kong, epga ber löng bor oppingga wlo. Ga Data Sbó ko go, Sbö Wa ère ko go, Sbö Sëya ko go ga epga wëmia. ²⁰ Ga llëye loror bomi kong, shäryëmi wlo li pimi ba kong pjir, shärye lok

eni bako wlo. Ga tja ber shäng bomi tjok iyado, äär jong kjok pjir dbaryo lishko» le.

Evangelio según Marcos Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Marcoscđe Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Marcos. E kowëba Juan Marcos bakoe. E Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo llême. Gueniyo woyotjlikoba ga e lan Pedro tjok enido, ga kjimtara Pedrorè kjibokwo ère të. Woyotjlikoba kjrina obi ga Jesús sök kjok ère kjing go obishko ga Marcos sök Jerusalén kjokyo, ga llêbo shäryara, lara Jesúsdë li ina, kura om go.

Jesús wolono, ga woshrra Sbörè iröng obi irgo ga ba tjlökwö kjrägaga judío llêm wleniyo löng Roma kjokyo li shdunaba ara, mär löng Jesús go kjishko. E kjishko ga kong kjibokwo ère tara Marcoscđe, Jesús roy pjlú li miyde lok pjlú wlo, epga mär ber löng Jesús go jlökoyo wlo.

Jesús öör kjok ère kjing go, ga llêbo ÿdëba llêm wleniyo shäryara ara noppa ara boksho sorè li tara ba kong. E shdunaba ara, ga wolono pjäng kjlös go sorè li tara ba kong. Gueniyo wolono irgo ga e woshrra Sbörè iröng obi sorè li tara ba kong bakoe. Woyde ga miyde lok kjibokwo ère go ga Jesús dbo ara, bi moskwo Ä li kjinmo, ga eerishko ga shji kjimte ara.

¹ Jesucristo, e Sbö Wa. E roy pjlú li soy-ozlong eni.

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmshko

² Kjibokwo tara Sbö tjlökwö laga tek dënashko so Isaíasdë. Tjlëno beno eni:

«Sbö tjläno ba Wa kong ga

“No ichër kjlara bop bäm go,

bop roy laga,

irbo poshäryè bop kong wlo”le.

³ Kjok dogro no llëmshko ga èbo tjlä shäng dbo go ga

“Irbo poshäryozí Tjlapga tjwe li kong.

Shäryozí ber beke”le.»

⁴⁻⁶ Eni ga no weno shäng kjlara ko Juan. E doyono shäng shwong sek öng jëkklo sok kësang zok go, dop pjrikklo shäryak öng kwota go bakoe. Dli ba kong ue wlo li, e sekwa, or kjlöshko so dyo bakoe. E öötong shäng kjok dogro no llëmshko ga shäng oba wë jer di roshko ga tjlä oba kong ga «Llêbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozì, ga rayozì, ga pjây wër jer di roshko. Shäryoromi eni ga owa pjäng bomi go li löya Sbörè ber drete»le.

Judea sopga, Jerusalén sopga, e shrono löng träk llêm ba kuk. Eshko ga kjone kjone, llêbo owa shäryara li le oba uunkong boksho. E irgo ga we Juandë jer Jordán diyo roshko.

⁷ Ga Juan tjlä oba kong ga «No tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llêm, e tjwlo ara bor kjinmo anmoyö kjishko.»[†] ⁸ Pjây wër shäng di goshko, gueniyo domer tjwe bor irgo lira, pjây go Sbö Sëya iche tjwe ber kësang bomi tjok»le.

Jesús wara Juandë

⁹ Eshkoshko ga Jesús opshino jek Nazaret kjokyo dwayo, e Galilea kjokyo obi, ga öötong shäng Jordán diyo, Juan shängshko. Eshko ga wara Juandë jer Jordán diyo roshko. ¹⁰ Wara pjir ga Jesús opshik tëm shäng di roy dwayoshko ga ÿya ga kjok dogo roshwino beno ojong erä, ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go. ¹¹ Eshko ga ybö kuraba kjok dogo dwayo, tjlä ga «Bor wa li pja. Pja woydër ara. Tja wopjlú bop tjok»le.

Jesús tjläna Äre, llêbo owa shäryè wlo lara

¹² E irgo ga Jesús söra Sbö Sëyarè jek öötong shäng kjok dogro no llëmshko, ¹³ äya kjlöshko so tjeng ara lishko, ga beno shäng eshko dbargwo sak pkëng (40). Eshko ga tjläna Äre ara, llêbo owa shäryè wlo lara. Ga Sbö parkagaga kjok dogo so shrono tjeng ba tjok kjlöbö ba kjimte.

Jesús ba pak soyono

¹⁴ Juan bängzaraba shäng no shdüzlong uyo roshko irgo ga Jesús jek öötong shäng Galilea kjokyo. Eshko ga Sbö tjlökwö roy pjlú le shäng oba kong, ¹⁵ tjlä ga «Dbar iara Sbörè li öötonge. Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo döroe. E kjishko ga llêbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozì, ga rayozìa. Sbö tjlökwö roy pjlú lër shäng bomi kong li, e kjrozìa»le.

Jesús, domerga mã shaga kjrara doglo pkëng (4)

¹⁶ Domer shäng kjlara ko Simón. Kjlara obi ko Andrés, e Simón lëng. Epga mã shaga. Pjlara ga löng ba kjla mã shakklo dbuk Galilea di bäng buk kësang, shkung, so dlung kjoyo li roshko. Eshko ga Jesús jek jëk shäng diksor go, ga ÿya ga domerga li bë löng. ¹⁷ Eshko ga tjlä ba kong ga «Pjây tek bor tjok, pjây pin wlo. Pjây to löng mã shak ame. Pjây iër to ber löng no töng bor kong shara»le. ¹⁸ Kuya lok ga ba kjla rayara jekdo, ga to jek ba tjok.

¹⁹ Jek këgo sit ga domerga löng do pjök ko Santiago, Juan. E data Zebedeo. Epga löng ba kjla mã shakklo bängyè kjyong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek shäng eshko ga domerga do pjök li ina, ²⁰ ga rokara jek ba

* 1:3 Isaías 40.3. † 1:7 Drepkwota döga lanyo, e tak pjäng Mateo 3.11 go.

tjok, opping ba tjok wlo. Kuya lok ga ba data rayara jekdo, beno sök ba kiyong roshko ba parkagaga tjok, ga to jek lok Jesús tjok.

Ä sēya pjang domer goshko ichara Jesúsde kjlara toe

²¹ E irgo ga to lok öötong löng Capernaúm kjokyo. Öötong woshtozlong dbaryoshko ga Jesús opzrēno jek judioga syö uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. ²² Tjlokwo lara jlökoyo, dbo ara go, le no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde go lirē dik llēme. E kjishko ga nopga löng ba kuga li beno löng yēy le erä.

²³ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä sēya kjlara. Ga Jesús iya sēya lirē ga öö le ba kong dbo goshko, tjlä ga ²⁴ «Jesús, Nazaret so, ¿pja tek shäng borwa barwē ega? ¿Pja tek shäng borwa pjigare? Pja e miydēr pjlúe. Pja iak beno shäng dboy Sbö kong» le.

²⁵ Kuya ga sēya li wlona, tjlä ba kong ga «Pja kjinkozong. Pja opkjos domer kjwe go dwayo» le. ²⁶ Kuya ga domer li iara jek klan kjlulu erä. Eshko ga öö le sēya lirē dbo goshko, ga opkiono to domer li go dwayo.

²⁷ İya nopga tjeng eshko lirē ga beno löng yēy le erä, ga tjlä ēng kong ga «¿Kjwe llēro? ¿Tjlokwo tjalēn wleniyo bi kongdo llēm? Tjlokwo kjwe dbo ara. Ä sēyaga iche ga kole bakoe» le. ²⁸ Eshko jek lēkong ga Jesús roy shdöktong jekdo Galilea kjokyo kjok kjwang jikong.

Simón em poptara Jesúsde

²⁹ E irgo ga Jesús opshino judioga syö uyo li roshko dwayo Santiago, Juan tjok, ga jek öötong löng Simón, Andrés ushko. ³⁰ Eshko ga Simón em buk ba bukklo kjing go, kjlirkono buk träk llēme. Roy lara Jesús kongshko ga ³¹ jek öötong shäng swlo buk lishko. Eshko ga orkwo shara, kojona, ga kjlik li zenoe. Eni ga walē li dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsde ara

³² Jek kjok ro zar ga swlopga, nopga goshko Ä sēyaga, e söra ara Jesús kong. ³³ Kjok eshko sopga uunkong tōno shrono lok u bäng li bokshto. ³⁴ Nopga swlo llē ara poptara Jesúsde. Ä sēyaga tjeng oba goshko li ichara to bakoe. Jesús, e ē miyde Ä sēyaga tjeng oba goshko lirē owa llēme. E kjishko ga ichara Jesúsde tjlä llēme.

Jesús, Sbö tjlokwo roy pjlú le judioga syö uyo oblē oblē roshko

³⁵ Wēshko kjok shröngto ga Jesús kojono, opshino jek kjok eshko dwayo, to jongya ēye llēmshko, syöshtē Sbö kong wlo. ³⁶ E irgo ga Simón to shäng ba pjeyoga oppingga tjok ba

wlēk. ³⁷ Wlēnashko ga tjlä lok ba kong ga «Oba uunkong to löng bop wlēk» le.

³⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Shji to jongya kjok shto oblē oblē, Sbö tjlokwo roy lēr eshko wlo, miydēba wlo. Tja shrono shäng e kong wlo» le. ³⁹ Eni ga to shäng Sbö tjlokwo roy pjlú lē Galilea kjokyo kjrina kjrinashko, judioga syö uyo lok kjwobi li roshko. Ga Ä sēyaga tjeng oba goshko li iche to bakoe.

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsde kjlara

⁴⁰ Pjlara ga domer shrono shäng kjlara Jesús shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tono ba bokshto, tjlä ba kong ga «Tja poptēr woydē ga tja poptēr ga pjlúe» le.

⁴¹ İya ga songe le, ga porwara ba orkwo go, ga tjlä ba kong ga «Pja poptēr woydē. Pja ber pjlú shara» le. ⁴² Jekdo eshko ga domer li poptonoe.

⁴³⁻⁴⁴ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror lēp ē kong llēme. Pja nom opping syöshtaga Sbö kong nopga kjishko li kong, pja İya wlo eröe. Sbö sēngglo lara Moisésde, pja äär Sbö poshrök ba ushko ga pjlú wlo li söp, twēp ba kong, pja poptono miydēba wlo» le, ga ichara toe.

⁴⁵ Gueniyo ga domer poptono li to shäng kjone pogoshko ga tjlä ga «Tja poptara Jesúsde» le ē kong pogo. E kjishko ga Jesús jek opzrök u ara tjeng lishko ga äe. To jek wleni ga oba tön ba shwoy ara anmoyō kjishko. Eni ga beno shäng no llēmshko. Eni ēmdē ga ikoba äär träk llēme.

2

Domer dre kuga llēm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹ Dbar kjwöbö irgo ga Jesús shrono sök Capernaúm kjokyo iröng obi ba ushko. Miydaraba ga shrono sök iröng ga ² oba shrono löng träk llēm ba shwoy, ga u li dlino tjung no eröe. Oba ara ba u bongkjako bakoe. Èye äär u bäng zlong ga äe.

Jesús sök Sbö tjlokwo roy lē oba kong kjēr roshkoshko ga ³ domerga tjwe löng doglo pkēng (4), swlo söno kjlara. Swlo li buk töshko, dre kuga llēm wleniyo. ⁴ Eshko ga söra lok shrono u bongkjako ga söya kjēr roshko, Jesús sökshko lara, gueniyo to öötong ey llēm, oba ara kjīy. Eni kuzong ga jem tyono lok u dbo kjing sdok li kjing go, kjing döra sira, swlo li lona ter pjang ba poglo roshko öötong buk dew, Jesús sök lishko.

⁵ İya Jesúsde ga swlo sögaga li mär ba go ga tjlä swlo buk töshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li lönor beno drete» le.

‡ 1:32 Eshko ga e woshtozlong dbaryo. Ga e dbaryo ga epga jek piola llēm kjishko ga swlopga söra ba Jesús shwoy kjok ro zar kjwlēshko.

6 No pinggaga kjok lġwekklo tara Moisésdē li go lōng eshko kġlōbō. Wotġlik lok ga 7 «Ķjwe ħero? ġDomer kjwe shāng Sbō lāywē owa, ber tġwłō llēm wlo le! Owa lōngga nopga kong li Sbō erōe» le.

8 Wotġlik lōng llē li miydara Jesúsdē pjir kuzong ga tġlē ba kong ga «ĶPjāy wotġlik owa eni ega? 9 «Owa pjang bop go li lōnor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lōnorde, de lōnor llēm, e ġġōmi llēme. Gueniyo ga «Pja kojōzong. Bop bukklo kjwe kjrozong. Pja jēkzong» loror ba kong ga poptororde, de poptoror llēm, era ġġōmi wēlēe. 10 Kġok ħere kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ħere dbo ara, owa pjang nopga go li lōn ber dret wlo ga pġlue. Miydēmi wlo ga llēbo shāryēr e» le. Eni ga tġlē swlo buk tōshko li kong ga 11 «ĶĪer bop kong ga pja kojōzong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. 12 Kuya ga kojono, ba bukklo kġrara, ga to jek ba ushko.

Īya lōng eshko lirē ga beno lōng yēy le erā, ga Sbō poshrēra, ga tġlē lok ħng kong ga «Ķlonoshko ga llēbo ġyde kjweni llēme» le.

Levi rokara Jesúsdē

13 E irgo ga Jesúš jek ōōtong shāng di bāng buk kēsbang li kġako obi. E irgo ga nopga ōōtong lōng ara ba zlong, ga epga pīya Jesúsdē shāng. 14 Jek jēk shāngshko ga domer sōk kġlara eshko ko Levī, e dbur tōngga Roma so kong. E Alfeo wa. E sōk ba pak lishko. Īya Jesúsdē ga tġlē ba kong ga «Pja tek bor tġok, pja pin wlo» le. Kuya ga kojono, ga to jek ba tġok.

15 E irgo ga Jesúš jek ōōtong sōk iē Levī ushko,* ba oppinggaga tġok. Ga nopga dbur tōngga Roma so kong ōōtong lōng iē ba tġok eshko, nopga owa wleniyo oblē ōōtong lōng iē ba tġok eshko bakoe. Nopga eniyo jēk lōng Jesúš tġok ara.

16 Eshko ga nopga lōng kġlōbō no pinggaga kjok lġwekklo tara Moisésdē li go, epga fariseoga bakoe. Īya lok ga Jesúš sōk iē nopga eniyo tġok ga tġlē ba oppinggaga lōng li kong ga «ĶBomi pingga kjwe iē nopga owa wleniyo tġok kjweni ega?» le.

17 Kuya Jesúsdē ga tġlē ba kong lok ga «Nopga lōng pġlū, swlo llēm ga e dġwłomnega woydē llēme. Swłopgara dġwłomnega woydē. Eni ga tġa shrono shāng kjok ħreshko, nopga pġlo bek li rokaga llēm, nopga owa li rokaga erōe» le.

Jesús lano shji iē llēm kġishko

* 2:15 Grecia so tġlōkwo ħere llē loklo miydēy yōtso llēme. E Jesúš jek ōōtong sōk iē Levī ushko loklo, llēm ga Jesúš jek ōōtong sōk iē Jesúš ushko loklo. Ī ushko miydēy yōtso llēme. † 2:19 Domer orkwosmok wlo le li, e Jesúš loklo. ‡ 2:19 Nopga mak lōng eshko le li, e Jesúš oppinggaga loklo. § 2:21 Shwong kēguē li li, e tġlōkwo twara Sbōrē Israel tġeyoga kong jġōkoyo dēnashko li loklo. * 2:21 Shwong likyo tġaglēn le li, e tġlōkwo twara Sbōrē jġōkoyo tġaglēn Jesúš kġishko li loklo. † 2:22 Kġillgwo bo dyo dbo ara tġaglēn le li, e tġlōkwo twara Sbōrē jġōkoyo tġaglēn Jesúš kġishko li loklo. ‡ 2:22 Kġillgwo bo dyo dbo ara bapkwō kēguē shāryak ōng kwota go li li, e tġlōkwo twara Sbōrē Israel tġeyoga kong jġōkoyo dēnashko li loklo.

18 Olō ga Juan oppinggaga, fariseoga, e iē llēm Sbō kong. Pġlara ga lōng iē llēm enishko ga nopga tek shrono lōng Jesúš shwoy ga tġlē ba kong ga «Juan oppinggaga iē llēm Sbō kong dbar kop ara. Fariseo oppinggaga omshāryē eni bakoe. ĶBop oppinggagara omshāryē eni llēm ega?»

19 «Orkwosmozlōng dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li† shāng ba tġok obishko ga nopga mak lōng eshko li‡ iē llēm ga ħe. 20 Gueniyo domer li sōraba ba shġiryoshko ga epga iē llēm eshko jā.

21 »Shwong kēguē§ bāngyēy shwong likyo tġaglēn* go llēme. Shāryoroy eni kjwe ga shwong likyo tġaglēn li, shwong kēguē li, e sreya, dġwler jek kēgong.

22 »Kġillgwo bo dyo dbo ara tġaglēn† tyēy ba bapkwō kēguē shāryak ōng kwota go‡ roshko llēme. Shāryoroy eni kjwe ga ba bapkwō li bōptur. Eni ga kġillgwo bo dyo li, e ber llēno ame, ba bapkwō li ber eni bakoe. Eni kuzong ga kġillgwo bo dyo dbo ara tġaglēn tyēy wlo ga woyde bapkwō tġaglēn» le ba kong.

Woshtozlong dbaryo ga Jesúš opping-gaga dġwla bo kġrono

23 Woshtozlong dbaryo kġwara ga Jesúš jēk shāng dġwla dgak buk li tġrēko ba opping-gaga tġok. Eshko ga ba oppinggaga lōng dġwla bo kġrē, ue lok wlo. 24 Īya fariseogarē ga tġlē Jesúš kong ga «ĶBop oppinggaga kjwe ġzong! ĶLōng llēbo shāryako woshtozlong dbaryoshko llēm li shāryē ega?»

25 «ĶDēnashko ga David, ba yorkagaga pġli lok arashko ga llēye shāryara tak pjang Sbō tġlōkwo go li, e lomirē llēmde? 26 Abiatar sōk syōshaga Sbō kong ba pjeyoga kġishko kēsbangyo dbaryoshko ga David opzrēno jek shāng Sbō u roshko, ga pġlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbō kong li uara, ga twara ba nopga jēk lōng ba tġok li kong, ue wlo bako, e uaga syōshagagarē erō gueniyo» le ba kong.

27 E irgo ga tġlē ba kong obi ga «Woshtozlong dbaryo, e shāryak beno nopga kġimtoklo. Nopga, e shāryak beno woshtozlong dbaryo kġimtoklo llēme. 28 E kġishko ga woshtozlong dbaryo kāgāyo li, no to ter kjok dogo dwayo ħere li e» le.

3

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsdë kjlara

¹⁻² Woshtozlong dbaryo oblë ga Jesús opzrëno jek judioga syö uyo jong kjok eshko li roshko. Domer shäng kjlara eshko orkwo kjwara slosloe. Fariseoga löng eshko bako, Jesús dë, swlo li popte woshtozlong dbaryore İya lok wlo, rote e go wlo.

³ Eshko ga Jesús tjlä swlo li kong ga «Pja kojös shäng nopga löng kës ëre tjrëko» le.

⁴ E irgo ga Jesús tjlä fariseoga li kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga llëye shäryëy oblë kong ga pjlu? ¿Llëbo pjläre, de llëbo owa? ¿Ëre dbaryo ga kjlara buk ba llëmdo shinmotkë wlo ga llëye shäryëy? ¿Wëyëre, de kjimtëy?» le. Kuya lok ga beno tjeng kjing erä. Dboryara lok llëme.

⁵ Eshko ga löng ba zlong bäng pjribri li İna, ga iirorgö ba kong, swlo li songe le lok llëm kjışhko. Ga tjlä swlo li kong ga «Pja orkwo roshwızong» le. Kuya ga orkwo roshwino, ga poptono beno pjläre.

⁶ Gueniyo ga fariseoga opshino jek lok ey dwayo, ga öötong ëng tönö lok Herodes pjloyoga tjok. Eshko ga tjlä lok ëng kong ga «¿Jesús, e zröy sorë ga pjlu?» le.

Swlopga poptara Jesúsdë ara

⁷⁻⁸ Dbar kjwara ga Jesús opkjono jer öötong shäng ba oppinggaga tjok di bäng buk kësbang li kjako. Nopga to jek ara ba tjok. Jesús roy öötong kjok shto oblë oblë, ga nopga shrono löng ara ba İk, Galilea sogpa, Judea sogpa, Jerusalén sogpa, Idumea sogpa, kjok buk Jordán diyo kjwo kalëkong sogpa, Tiro sogpa, Sidón sogpa bakoe. ⁹⁻¹⁰ Jesús shäng nopga poptë ara, e miydaraba kuzong ga swlopga shrono lok ara ba zlong bäng, porwe lok wlo. E kjışhko ga ba oppinggaga ichara kjyong wlëk kjlara, nopga tjwe arashko ga jem tyë kjyong li roy wlo, İlikoba llëm wlo.

¹¹ Eshko ga nopga goshko Ä sëyaga tjeng kjläbö. Jesús İya lokshko ga tjwe löng ba zlong bäng, ga kjök torgö, öö le lok, tjlä ba kong ga «Pja Sbö Wa!» le.

¹² Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja ëlëmi ë kong llëme. ¿Kuromire?» le.

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹³ E irgo ga Jesús to jem dlup jong kjwara eshko bigdo go. Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng kjläbö, ¹⁴ ga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12), ber löng Sbö tjläkwö roy laga ba äska wlo, ber tjeng jëk ba tjok wlo, iche Sbö tjläkwö roy pjlä shdök

kjok shto oblë oblë wlo, ¹⁵ Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche dbo twara ba kong li go wlo bakoe. ¹⁶ Domerga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko lok eni:

Simón, e koiara beno Pedro;

¹⁷ Santiago, e Zebedeo wa;

Juan, e Santiago kjlarayo, pjöyikong li kowaraba Boanerges (e epga so kjirik kjoyo loklo);*

¹⁸ Andrés;

Felipe;

Bartolomé;

Mateo;

Tomás;

Santiago, e Alfeo wa;

Tadeo;

Simón, e zelote;

¹⁹ Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Jesús, Beelzebú†

²⁰ E irgo ga Jesús jer dlup li dwayo, ga opzrëno jek u roshko. Jesús İkoba shrono löng ara kuzong ga Jesús, ba oppinggaga, e kong dbar ië lok wlo ëmdë ga drete.

²¹ Eni ga llëye shärye shäng li roy kuya ba pjeyoga epenga lirë ga woyotjliya lok ga «E skwërkono dikjoyoe» le. E kjışhko ga tjlä lok ëng kong ga «Shji to wlokrjë» le.

²² No pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésdë li go tek shrono löng Jerusalén kjokyo dwayo kjläbö, ga tjlä lok ga «¡Domer kjwe goshko Beelzebú! Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyo ko Beelzebúrë ba kong li go» le.

²³ Eni ga nopga löng li rokara Jesúsdë tek ba zlong bäng, ga tjläno ba kong llëbo jyäğlo go. Tjlä ga «¿Ä, e iche Ärë opshik om go sorëro? ²⁴ Pjlu llë, ba nopga ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go. ²⁵ Nopga tjeng u kjwaraso, e ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe. ²⁶ ¿Eni ga Ä, e ëngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo?

²⁷ »Domer sök kjlara dbo ara ba ushko wleni ga no jek äar opzrëklürkë ba u roshko ga äe. Woyde ga domer li shara, pjirra bäm go guing. Enira ba llëbo lüyotke ga pjläre.‡

²⁸ »Lër bomi kong jlökoyo ga eye llëbo owa shäryë, tjläkwö lë owa ga owa li löya Sbörë ber dret ga pjläre. ²⁹ Gueniyo eye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya llëme. To beno pjang ba go İyadoe» le.

³⁰ Tjläno eni, lunashko ga no pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésdë li go tjläno lok ga «Domer kjwe goshko Ä sëya kjlara» lara eni kjışhko.

Jesús, ba mekë, ba lëmga

* **3:17** Grecia so tjläkwö ëre llë loklo miydëy yötso llëme. Gueniyo kjone kjone tjlä e epga so kjirik kjoyo loklo le li, e domerga iir ä wleniyo loklo. † **3:19** Ä, e kowëba Beelzebú bakoe. ‡ **3:27** Domer dbo ara le li, e Ä loklo. Lürkaga le li, e Jesús loklo. Lara eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

³¹ Eshko ga Jesús mekë, ba lëmga, e shrono tjeng kjoko, ga no ichara lok kjlara ba rokë. ³² Eni ga nopga sirkeno tjeng Jesús zlong bäng li tjëlë ba kong ga «Bop mekë, bop lëmga, e shrono tjeng bop wläk kjoko» le.

³³ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Bor mekë, e ë? ¿Bor lëmga, e ë?» le. ³⁴ Eni ga ba oppinggaga sirkeno tjeng ba tjok li İya ga tjëlë ga «Bor mekë lër li kjwepga. Bor lëmga lër li kjwepga. ³⁵ Ęye Sbö kolë ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni, bor dor wleni» le.

4

Dwla sguingga

¹ Jesús öötong sirkeno sök di bäng buk kësbangli sor go ga nopga pina eshko jek obi. Nopga shrono löng ara kjışhko ga Jesús opy-ono kyyong roshko, ga sirkeno sök eshko. Nopga li beno tjeng di bäng li kjako. ² Eshko ga epga pina ara llëbo jyäglo go. Tjëlë ga ³ «Tja kuzia. Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. ⁴ Sguıyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga sënwa shrono, ga uara lok drete. ⁵ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrëko, klung sho ara llëmshko, ga weno maling, klung sho rong llëm kjışhko. ⁶ Gueniyo slenggwo dret kjışhko ga dlo wenoshko ga sura, beno dogroe. ⁷ Dwla kjrına obi, e lono tjeng shkö sho roshko, ga shkö sho li kunoshko ga dwla li llgwına beno bo llëme. ⁸ Dwla kjrına obi, e lono tjeng klung sho pjlu kjing go, ga kuno, botjyono pjluë. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak mya (30), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak dbäw (100)» le.

⁹ E irgo ga tjëlë ba kong jek sira obi ga «Ęye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

Jesús tjëlëno llëbo jyäglo go erä ega

¹⁰ Nopga tjeng kës li brikotong irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, oba oblë jëk löng ba tjok wleniyo, e tjëlë lok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga llëye lorop llëbo jyäglo go yë, e llë loklo pjilollgwes borwa kong, miydërwa wlo» le.

¹¹ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Sbö ber no pjluwo sorë li roy miydaydëba llëm li pinaba bomi kong. Gueniyo nopga oblë kongda, lër llëbo jyäglo go erä. ¹² Eni ga «İya löng kjër ga llë İyde miyde lok llëm, kuya löng kjër ga llë loklo miyde lok llëm bakoe.

Eni llëm kjwe ga optwë ber Sbö kong, ga owa pjang ba go li llöya ber drete» le.

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesúsde

¹³ E irgo ga Jesús tjëlë ba kong ga «¿Tjëlë lër shäng llëbo jyäglo go ëre llë loklo miydëmi

llëmde? Miydëmi llëm ga tjëlë lër llëbo jyäglo go obi ga miydëmi llëm bakoe. ¹⁴ Dwla sguingga li, e Sbö tjëlëwo laga oba kong li loklo. ¹⁵ Kjone kjone, e so dwla lono tjeng irbo bäng li kjoyoe. Tjëlëwo li kuya, gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba shjiryo.

¹⁶ »Kjone kjone, e so dwla lono ak ara tjrëko li kjoyoe. Tjëlëwo li kuya ga kjre lok wopjlüë. ¹⁷ Gueniyo tjëlëwo li äar ber ba pjlushko jlökoyo llëm kjışhko ga llëye wen ba kong sirashko, epga shdugoba tjëlëwo li kjışhkosshko ga raye, söya ame.

¹⁸ »Kjone kjone, e so dwla lono shkö sho roshko li kjoyoe. Tjëlëwo li kura, ¹⁹ gueniyo llëbo tjeng kjok ëre kjing goshko li woyotİliya ara, wo pjang dbur go, llëbo tjeng kës li kjre woydë ber ba kong wlo bakoe. E kjışhko ga tjëlëwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjëlëwo li kjışhko llëme.

²⁰ »Gueniyo ga kjone kjone obi, e so dwla lono tjeng klung sho pjlu kjing go li kjoyoe. Tjëlëwo li kuya, ga kjre jlökoyo. E ber shäng so dwla botjyono pjlu kjoyoe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak mya (30), kjwo sak tjer (60), kjwo sak dbäw (100)» le.

Iök shjiy

²¹ E irgo ga Jesús tjëlë ba kong ga «Iök borkey jong shjiy, jney llëbo dorko wlo llëme. İey jong kjókshko dey. ²² Llëbo jnek tjeng li, e woyde Sbörë ga ber İkoba wëlë wlo. Ga llono ga e ber miydëba dret, İök shjiy poyong jong kjókshko wleni. ²³ Ęye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

²⁴ »Ga llëye kumi löng li kuzı yötso. Kumi yötso wleni ga pjây opping ara. Kumi yötso llëm wleni ga pjây opping ara llëme. Kumi sorë ga pjây opping eni, ga pjây opping e kjinmo obi. ²⁵ Ęye llëbo tjok ga sëya jek obi. Ęye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete» le.

Dwla wen sorë

²⁶⁻²⁷ E irgo ga Jesús tjëlë ba kong obi ga «Sbö ber no pjluwo sorë, e so dwla sguina domer kjlararë kjoyoe. Dwla, e sguina beno klung sho kjing go, ga domer li shrono İrong ba ushko. Eshko ga pë, wöllen, ga bë sök wlepe. E wopro ga dwla sguina beno tjeng li weno, ga kuno, shäryë eni sorë miyde domer lirë llëm gueniyo. ²⁸ Dwla li kun jong laga klung shorë. Kun jem, korga wen, kjing shen, ga bo kwirkë shjiye. ²⁹ Bo kwirkono shjiy kuzong ga domer li jongya ba skok kjwlë jä» le.

Kjor dwlayo chirawa

³⁰ E irgo ga Jesús tjëlëno ba kong jek obi. Tjëlë ga «¿Sbö ber no pjluwo sorë, e so llë kjoyo? ¿İër bomi kong sorë ga pjlu? ³¹ E so kjor dwlayo chirawa ko mostaza dgroy klung roy kjoyoe. Dwlagwo ëre chirawa, dwlagwo oblë oblë dorko. ³² Gueniyo kun

kësbang, dwlagwo oblë oblë kjinmo. Eshko ga sënwa llë usho ywë ba kowo go» le.

³³ Nopga pina Jesúsdë llëbo jyäglo go eni. Kura lok, gueniyo llë loklo miydara lok uunkong llëme. ³⁴ Jesús tjlëno nopga kong llëbo jyäglo go erä. Gueniyo nopga tjeng kës li brikotong lok pjrshong ga llëye lara llëbo jyäglo go li, e llëloko pjloilgwera ba opping-gaga kong pjire.

Pjluk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsdë

³⁵⁻³⁶ Kjok sëng ga Jesús sök kjoyong roshko obi, ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Shji to dipzë, di bäng buk kësbang ëre kjwo kalëkong» le.

Kuya lok ga opyono lok kjoyong li roy ga «Tjawa toe» le lok nopga kong, ga to jek ey dwayo. Eshko ga kjoyong oblë sökoba jek tjeng ba tjok bakoe. ³⁷ Eshko ga pjluk tjwe jong träk llëm, dbo ara di bäng buk kësbang li kjing go. Di iöya ara, ga di dlin jong kjoyong li roy, pir sek seke.

³⁸ Eshko ga Jesús buk pë kjoyong sigwo lëkong, kä iak buk kä ioklo kjoyong. Eni ga ba oppinggaga jek löng ba wolleng, ga tjlë ba kong ga «jTjlapga no pingga! jShji ba pitoe! jPja buk wlëp ega?» le.

³⁹ Kuya ga kojono, ga tjlë pjluk, di iöya li kong ga «Pja slanzong. Pja ber tjëkso» le, ga beno buk tjëkso. ⁴⁰ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «jKjok bangkjtrëmi ara ega? jPjây mär bor go llëm obire?» le.

⁴¹ Eni ga epga shgawara löng ara. Ga tjlë ëng kong ga «jKjwe ëro? jZia. Tjlëno pjluk, di iöya li kong ga kole pjluë» le.

5

Domer goshko Ä sëya kjlara

¹ Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek öotong löng di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong, Gadara kjokyo. ²⁻⁶ Eshko ga domer goshko Ä sëya kjlara. Kjra lëba, shakoba or go ga ä kuzong ga kjrocharaba dröng sho go pjloglo kop ara, gueniyo ba dröng sho li skoya jek tas tas erä. Ga domer li kjwëy llong llëme. Shaga ërë llëm bakoe. Jëk to shäng sakshko erä. To shäng öö le öö le kjloy. Äär kjone ga opyok to shäng ak go. Eni ga Jesús iya sak tjeng lishko dwayo ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tonon.

⁷⁻⁸ Iya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «jÄ sëya, pja opkjos domer kjwe go dwayo!» le.

Kuya ga tjlë ba kong dbo go ga «jSbö Tjwlö Kësbangyo Wa li pja! jPja tek shäng bor barwë ega? jRokër bop kong sira Sbö ko go ga tja shdum llëme!» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «jPja ko llë?» «Tja ko Kop Arae. Tjawa sëya ara domer ëre go kjïy» le. ¹⁰ Eshko ga tjlë lok ba kong obi ga «Rokër bop kong sira ga tjawa ichëp

kjok ëreshko dwayo llëme» le ba kong eni kop arae.

¹¹ Epga löng lishko soshko ga köchi tjeng träk llëm dlup poglo go, ië. ¹² Eni ga sëyaga li tjlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga tjawa ichos jek köchi tjeng kjwe go» le.

¹³ Kuya ga «jölö» le, ga sëyaga li opkjono to lok domer li go dwayo, ga jek lok köchi li go shara. Wop eni llëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko. Köchi shteno li kop sak dbäw dbäw pjloglo pjök (2,000) dik.

¹⁴ Eni ga köchi dagaga tjeng li töktong jek ey dwayo, ga öotong löng nopga löngshko ga llëye shäryono li roy lara nopga kong pjire. Kuya lok ga tek shrono löng ara ba ik. ¹⁵ Shrono löng Jesús shäng lishko ga iya lok ga domer dämär ga goshko Ä sëya li, e wlëna lok bë sök eshko, doyono pjir shwong go, skwë ame, poptono sök pjluë. Iya lok eni ga beno löng sëya llëme. ¹⁶ Llëye shäryono domer li tjok, köchi li tjok, e lara ba igaga tjeng eshko lirë nopga shrono tjeng li kong. ¹⁷ Eshko ga nopga li tjlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le.

¹⁸ Kuya ga jlö lara. Jer opyë kjoyong royshko ga domer poptono li tjlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios jek bop tjok» le.

¹⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «llëme. Pja nom bop ushko iröng dey. Llëye shäryara Tjlapgarë bop kong li, pja songe lara sorë li, e lëp bor pjeyoga uunkong kong, miyde lok wlo» le.

²⁰ Kuya ga jlö lara, ga to jek öotong shäng kjokyo ko Decápolis. Eshko ga e poptara Jesúsdë sorë li roy le öotong shäng oba kong eshko. Kukoba ga woyotjlikoba beno löng arae.

Kjoglo wolono buk kjlara, walë swlo ara kjlara

²¹ E irgo ga Jesús dipzono jek iröng di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong. Öotong shäng di kjako ga oba tönö löng träk llëm eshko.

²² Eshko ga domer shäng kjlara ko Jairo. Judíoga syö uyo jong eshko li kägäyoga shäng kjlara li e. Jesús iya ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tonon, kujono bokdo kjlay klung go, ²³ tjlë ba kong ga «Bor wa walë buk ba llëmdo, shinmotkokdoe. Rokër bop kong sira ga kayo ip bor kong. Pja orkwo ië ba kjing go, poptëp wlo, shinmotkë llëm wlo» le.

²⁴ Kuya ga to jek ba tjok.

Oba ara kjishko ga Jesús jëk shängshko ga pollikoba arae. ²⁵ Löng li tjrëko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjing-sho pjök (12) tjän. Ba dbar iya iyado, poptë llëme. ²⁶ Öör shäng dwlomnega ara shwoy

6

ga ba dburwa tjeng li zana drete. Eni ëmdë ga poptono llëme. Miga beno shäng ro bang ara jek këgong. ²⁷⁻²⁸ Bäm go ga Jesús roy miydara, ga wotjlik ga «Tja to ik. Tja öötong shäng ba shwoy ga ba shwong worbo porwër dö ga tja poptë» le. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong ga ba shwong worbo porwara, ²⁹ ga poptono jekdo eshko. Opkuk ga beno shäng pjlu, swlo ame.

³⁰ Jekdo eshko ga Jesús wotjlik ga «Miydër ga ëbo poptono, llëbo shäryono bor dbo kësbang go» le. E kjishko ga ïya iröng ga tjlä oba kong ga «¿Bor shwong porwaga ërë?» le.

³¹ Kuya ba oppinggagarë lok ga tjlä ba kong ga «Nopga ara kuzong ga pja polliya löng bop zlong bäng pjlor kar kare. ¿Eni ga “¿Tja porwaga ërë?” lëp sorëro?» le.

³² Gueniyo jlö lara llëme. ïya beno shäng obi kjarashko kjarashko, porwaga ërë miyde wlo.

³³ Eni ga walë lira ommiydë shäng pjluë. Ga tek shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonosök kjlo dete erä. Eshko ga llëye shäryono ba kong li lara ba kong pjire.

³⁴ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe. Pja nom wopjlu bop ushko. Pja woydë ame. Bop swlo, e wen bop kong ame» le.

³⁵ Jesús tjlä shäng walë li kong wopro ga nopga tek shrono löng Jairo ushko dwayo ga tjlä Jairo kong ga «Bop wa yë shinmotkonoe. Tjlapga no pingga kjwe twëy tjötö ame» le.

³⁶ Kuya Jesúsde ga jlö lara llëme. Tjlä Jairo kong ga «Pja woydë llëme. Pja mär bor go erä» le.

³⁷ Eshko ga Jesús to jek Jairo ushko. Ba oppinggaga tjeng ba tjok doglo mya li jek söra ba yorkë, Pedro, Santiago, Santiago kjarayo Juan bakoe. Llamo söra jek ba tjok llëme. ³⁸ Öötong löng ushko ga ïya Jesúsde ga nopga slar wopjluk jong träk llëm, kjloshtë ara bakoe. ³⁹ Eni ga opzrëno jek shäng u li roy ga tjlä löng li kong ga «¿Pjäy slar ara kjweni ega? Kjoglo, e wolono llëme. Buk pë erä» le. ⁴⁰ Kuya lok ga joywe lok jong erä.

Gueniyo ga epga ichara opshik pjire. E irgo ga opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, kjoglo li data, mekë tjok, ba oppinggaga tjeng ba tjok li tjok bakoe. ⁴¹ Eshko ga kjoglo li orkwo shara, ga tjlä ba kong ga «¡*Talita cum!*» le. (E «Kjwozirwa, pja kojözong» loklo.) ⁴² Jekdo eshko ga kjoglo li kojono, ga jëktonge. Kjoglo li lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12). ïya löng lirë ga beno löng yëy le erä. ⁴³ Gueniyo Jesús tjlä ba kong lok ga «Llëye shäryono jushko ëre lëmi ë kong llëme» le. Ga ba data, ba mekë, e ichara ba wa li sëng.

Jesús shäng Nazaret kjokyo

¹ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo ba oppinggaga tjok, ga jek öötong löng ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shäng lishko.

² Ga öötong woshtozlong dbaryo ga Jesús opzrëno jek judioga syö uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. Kuya lok ga nopga ara beno löng yëy le erä. Ga tjlä ëng kong ga «¿Kjwe kjok miydë ara opping kjone? ¿Kjok miydë ara li twaga ërë? ¿Llëbo ïydëba llëm wleniyo shärye sorë? ³ ¿U shäryaga wle kjwe llëmdo? ¿Mekë María llëmdo? ¿Lënga Santiago, José, Judas, Simón llëmdo? ¿Dorga löng na bi tjok bako llëmdo?» le eni. Ga tjläkwokjre lok woydë llëm, iirkë lok ara erä.

⁴ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Kjok kjone pogo ga Sbö tjläkwo laga, e iëba tjwlo ara. Gueniyo ba kjok om go lishko, ba ushko ga iëba tjwlo llëme» le.

⁵ E kjishko ga llëbo ïydëba llëm wleniyo to shäryara kjok eshko sopga kong ara llëme. Orkwo iono swlopga pjökde myare kjing go, ga poptara. Llëbo oblë shäryara llëme. ⁶ Ga Jesús beno shäng wotjlik ara, kjok eshko sopga mär ba go llëm kjishko.

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsde

E irgo ga Jesús to jongya oba ping shäng kjok shto oblë oblë ber lok soshko wleniyoshko. ⁷ Öötong shäng shto kjri-nashko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga ichara jek pjök pjöke. Kong dbo twara, Á sëyaga iche wlo. ⁸ Brikdë lok llëm obishko ga tjlä ba kong lok ga «Pjäy briksshko ga llëbo sömi ara llëm, bomi kjorkung döe. Pjäy dli sök llëm, kjla llëm, dbur sho llëm bakoe. ⁹ Shwong pjang bomi do go li sömi ga pjlu, drepkwota bako, gueniyo shwong oblë, drepkwota oblë, e sömi llëme. ¹⁰ Pjäy äär kjone pogo ga pjäy ber löng u kjwaraso, äär jong pjäy opshik kjok eshko dwayo guing. ¹¹ Pjäy öötong löng kjone ga pjäy wlokjre llëm, pjäy kuya llëm wleni ga pjäy opshik kjok eshko dwayo, ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko. E ber pjäy kura lok llëm li jyäglö, ga owa li ber pjang ba go» le.

¹² Eni ga epga to jek löng tjlä oba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lözi, ga rayozia» le. ¹³ Eshkoshko ga nopga gosshko Á sëyaga wlëna ara, ga sëyaga li ichara to drete. Swlopga ara, e dlu kjing go kjyo kwona, ga poptara.*

Juan No Waga zrörabae

¹⁴ E dbaryoshko ga Jesús roy shdöktong kjone pogoshko. Ga kura Pjlu Herodesde. No kjone kjone tjlä ga «E Juan No Waga

* 6:13 Eshko dbaryo ga kjyo kwonaba swlopga dlu kjing go, ba dwlommekldo.

li woshrokdo. Llëbo İydeba llëm wleniyo shärye ga pjlú e kjishko» le. ¹⁵ Kjone kjone tjlë ga «E Sbò tjlòkwo laga tek dënashko so Elías tjwayde shäng» le. Kjone kjone obi tjlë ga «E Sbò tjlòkwo lagaga tek dënashko so oblë li kjoyoe» le. ¹⁶ Gueniyo ga oba tjlëno li kuya Herodesdë ga tjlë ga «E Juan. Tja no ichono ba kägä zë kjupargue. E woshrokdo shäng» le.

¹⁷⁻¹⁸ Herodes shjij ko Felipe. Ba boy ko Herodias. Kjupashko ga Herodias kjrara Herodesdë beno sök ba boy shara. E kjishko ga Juan tjlë Herodes kong ga «Herodias kjwe kjrëp ber bop boy wlo ga ä, e bop shjij Felipe boy kjishko. Tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go eni» le. E kjishko ga nopga ichara Herodesdë Juan shak, bängzaya wlo, shdüya wlo.

¹⁹⁻²⁰ Eni ëmdë ga Juan bangkjre Herodesdë ara. Wotjlik ga e domer pjlo bek, iara Sbörë beno shäng dboy Sbò kong le. Juan tjlòkwo lë li kuya pjloglo ara, kuya ä kjishko, woyotjlíya ara ëmdë. E kjishko ga Juan wlikara. Herodiasda omíywō shjiktëng, e tjlëno sorë li kjishko. Zröya woydë, gueniyo Juan wlikara Herodesdë kuzong ga zröya ga äe.

²¹ Öötong Herodes shrëzlong dbaryoshko ga Herodes dli shäryono ara, ga nopga parkë ba tjok li mana ië ba tjok. Ba pjloyoga, ba ëngkjwaga kägäyoga, domerga Galilea so tjlwlo ara wleniyo, e mana, ga shrono lok, ië wlo.

Eshko ga nopga ara li İya Herodiasdë ga wotjlik ga «Juan, e wolon dbaryo öötonge» le. ²² E irgo ga Herodias wa walë shrono shäng ga bërkononopga löng kës li bokshto. İya lok ga beno löng wopjlúe. E kjishko ga Herodes tjlë ba kong ga «Llëye woydëp li rokos bor kong, ga twër bop kong. ²³ Lër bop kong jlökoyo ga kjok ichër sök li ëmdë ga “Woydër bëye” lëp bor kong ga twër bop kong» le.

²⁴ Kuya ga opshino jek ba mekë shwoy. Tjlë ba kong ga «¿Era llëye rokër?»

«Juan No Waga kägä rokopdë» le ba kong.

²⁵ Eni ga kjoglo li jekdo shäng maling pjlú shwoy, ga tjlë ba kong ga «Woydër ga no ichëp Juan No Waga li kägä zë, ga tek söp bor kong kjwlë roshko» le.

²⁶ Kuya ga woydë jounge. Gueniyo «Llëme» le ba kong woydë llëm, tjlëno jlökoyo nopga mana löng li bokshto kjishko. ²⁷ Eni ga no ichara kjlara Juan kägä li zë no shdüzlong uyo roshko, tek söya ba kong wlo. ²⁸ Eni ga no li jek öötong shäng no shdüzlong uyo ga Juan kägä zara tas, ga söra, twara kjoglo li kong kjwlë roshko. Eshko ga kjrara, ga söra, twara ba mekë kong.

²⁹ Roy kuya Juan oppinggarë ga öör lok ba doyo kjrë, ga söra, jnena lok sakshko.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

³⁰ Sbò tjlòkwo roy lagaga Jesús äska li shrono löng iröng obishko ga llëye shäryara lok, Sbò tjlòkwo lara oba kong sorë, elara lok Jesús kong pjire. ³¹ Jesús sökshko ga nopga tjwe jong ara ga brik jong eni bakoe. Eni kuzong ga dbar epga kong ië wlo ëmdë ga äe. E kjishko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Shji to jongya kjok shto oblë, kjok kjing, no llëm wleniyoshko, shji woshtë wlo» le.

³² Eni ga opshino jek ey dwayo, ga opyono jem lok kjyong roshko, ga to kjok shto oblë, ber löng tjoksa wlo le. ³³⁻³⁴ Gueniyo opshinoshko ga İna nopga ararë. Ga nopga kjok shto oblë oblë so to jek lok ba irgo pjö lëkong. Jesús opshino kjyong roshko dwayoshko ga nopga ëng töno träk llëm li İna, ga songe le. Wotjlik ga epga öng wlep ushko so daga llëm wleni le. E kjishko ga epga pina ara.

³⁵ Kjok ro zar kjwlë kuzong ga ba opping-gaga tjlë lok ba kong ga «Kjok sëng tjän. Kjok ëreshko llëye drete. ³⁶ Pjlú wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjlwëk wlo» le.

³⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sëzi pjäydë dey» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Sëy uunkong wlo ga woyde ga dbur bayo domer parkono dbargwo sak dbäw pjloglo pjök (200) äska wleni. ¿Shäryërwa sorëro?» le.

³⁸ Eni ga tjlë ba kong lok ga «¿Pjây pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi? To İmia» le.

Öör İna, ga tjwe löng iröng ga tjlë ga «Ëreshko pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mã tjeng do pjök bakoe» le.

³⁹ Kuya ga epga ichara nopga tjeng kjlobi li ichë wlar uunkong töshko, shkwamsho kjing go. ⁴⁰ Kuya lok ga nopga wloktong töshko, shtor shtor, kjoneshko ga doglo sak dbäw (100), kjoneshko ga doglo sak shkëng (50).

⁴¹ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mã do pjök li, e kjrara Jesüsdë, ga kjok dogo İya jem drëng ga tjlë Sbò kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga twara ba opping-gaga kong. Ga pjlorgara lok nopga tjeng kës li kong. Mã do pjök li shdüra uunkong kong bakoe.

⁴² Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlúe. ⁴³ E irgo ga dli worbo töna ba oppinggarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

⁴⁴ Domerga iono uunkong ga doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000). Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

Jesús jëktong di kjing go

45 E irgo ga Jesús ba oppinggaga ichono opyé kiyong roshko, dipzé di bäng buk késbang li kjwo kalèkong wlo, äär ber löng Betsaida kjokyo shwo lèkong wlo. Ga nopga brik wopro ga Jesús beno shäng eshko. 46 Nopga brikotong pjir ga Jesús jem öötong shäng dlup go tjoksa, syöshté Sbö kong eshko wlo. 47 Kajok ro zoktong ga shäng eshko tjoksa.

Eshko ga İya ga kiyong li jek öötong buk di bäng buk késbang li roworbée. 48 Ga pjluk tek jong ba shwo lèkong. E kjishko ga kjra le lok ba kiyong li roshgue jong ba kjlongkwang go. Kajok ba shrânto ga Jesús jek jék shäng di bäng buk késbang li kjing go, dipzé kjwo kalèkong wlo lara. Gueniyo öötong jek shäng ba oppinggaga li soy ga 49 İya lok ga tjilè èng kong ga «İkjwe äya jlöel» le, ga öö le lok ara. 50 İya lok uunkongdé ga bangkjre beno löng ara.

Jekdo eshko ga Jesús tjilè ba kong ga «İpjây wokjange! İTja li jekdo shäng! İlëye bangkjre mi ilëme» le.

51-52 E irgo ga jem opyono kiyong li roy, ga pjluk li beno tjeksoe. Eshko ga epga beno löng yëye le erä. İlëye kuya woydé llëm kjishko ga pjlung shosho suk pjir twara oba ara kong li, e llè loklo to miydara lok llëm, ga beno löng wotjlik ara e kjishko.

Swlopga poptara Jesúsdé Genesaret kjokyo

53 Dipzono lok di bäng buk késbang li kjwo kalèkongshko ga öötong löng Genesaret kjokyo. 54 Eshko ga opshik lok kiyong roy dwayosho ga nopga löng eshko kjlöbö. Miydara lok ga kjwe Jesús le eni. 55 Eni ga roy shdöra lok kjok eshko kjwang jikong. E kjishko ga swlopga sökoba swlo sökklo roy, tjwe jong flaw pogo, öötong löng Jesús jék shäng lishko. 56 Eni ga äär kjone pogoshko ga swlopga söra, iaraba tjeng llëbo soynezlóng irbo sor go llögong llögong. Ga tjilè lok Jesús kong ga «Swlopga kjwe ichos bop shwong worbo porwë sira döe» le ba kong. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

7

Nopga äär ber owa Sbö bokso soré

1 Pjlara ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdè li go, fariseoga kjone kjone, e tjwe löng Jerusalén kjokyo dwayo, ga tek shrono löng Jesús shwoy. 2 Eshko ga İya lok ga Jesús oppinggaga kjong kjong iono, orkwo shwoyde llëm obishko. E kjishko ga lāywe lok owa. 3 (Fariseoga, judioga llamo

li, e ioydè llëm obishko ga orkwo shkwë yötso enido, ba tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo soré ga eni.* 4 To llëbo soynezlóng ga tjwe ushko iröng ga orkwo shkwë e kjoyo enido, llëm ga ië llëme. Ga ba llëbo ioklo, e kwoshkwe lok pjir bako, ba di bapkwo shäryak klung shosho go, ba sbi shäryak dröng sho go, ba ioklo bako, lara ba pjeyoga tek dënashko so liré soré ga eni. Sgara beno löng llëbo shäryë oblè oblè, e kjoyo kjoyo eni bakoe.)

5 E kjishko ga tjilè lok Jesús kong ga «İBop oppinggaga kjwe, bi tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo bangkjre lok llëm ega? İë lokshko ga orkwo shkwë llëme» le.

6 Kuya ga tjilè ba kong ga «İPjây Sbö tjilökwö söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlúshko! İlëye lara Sbö tjilökwö laga tek dënashko so Isaiásdè bomi kjishko li, e jlöe. Tjlëno beno eni:

»«Nopga ère, tja poshrëya ba kjamo go, gueniyo tja woyotjliya pjang ba pjlúshko llëme.

7 No piya kjok llgwekklo taga noré li go eröe. E kjishko ga tja poshrëya löng li llëno llëme.»†

8 »Sbö kjok llgwekklo li sömi İyado llëme. Pjây ber löng no sdëkwo shäryë döe. 9 Sbö kjok llgwekklo li kolëmi llëm, bomi sdëkwo shäryëmi wlo. 10 Moisés tjilëno tek dënashko ga «Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrozí, iozi ber tjwlö ara.»‡ Tjlëno obi ga «Ëye ba data, ba mekë, e äyoshtono ga e zrökko.»§ 11 Gueniyo ga pjây tjilè ga èye tjilëno ba data, ba mekë kong ga «Pjây kjimtër ga äe. Bor llëbo uunkong ère tworor tjeng Sbö kong pjire» lara ba kong pjir ga 12 ba data, ba mekë, e kjimte ame ga pjlúe lëmi eni. 13 Eni ga bomi sdëkwo pimi oba kong li kjishko ga Sbö tjilökwö li ioromi beno tjwlö llëme. Ga pjây llëbo shäryë owa oblè oblè e kjoyo bakoe» le.

14 Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng obi, ga tjilè ba kong ga «Tja kuzí uunkong, miydëmi wlo. 15-16 Nopga äär ber owa Sbö bokso laga dli ue liré llëme. Miga ber löng äär ba bokshto wlo laga ba wotjlik wen ba pjlúshko liré*» le.

17 Tjlëno oba kong pjir ga opshino jek ey dwayo, ga opzrëno jek öötong shäng u jong kjwara eshko li roshko. Eshko ga ba oppinggaga tjilè lok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga İlëye lèp shäng oba uunkong kong yë, e llè loklo los borwa kong, miydërwa wlo» le.

18-19 Kuya ga tjilè ba kong ga «İlëye lër shäng li llè loklo miydomiré llëm obire?

* 7:3 Shäryara lok eni, woydara Sböré eni kjishko lara, miga eni llëme. † 7:7 Isaiás 29.13. ‡ 7:10 Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16. § 7:10 Éxodo 21.17; Levítico 20.9. * 7:15-16 Tek dënashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblè oblè ara. Ga kjone kjone tjilè ga «Miga ber löng äär ba bokshto wlo laga ba wotjlik wen ba pjlúshko liré. Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.»

Nopga äär ber owa Sbö bokso laga dli uara lirë llême. Dli uëy li jer äär ber tjeng bi bö roshko. Pjir ga tur bi roy dwayo. E äär ber tjeng bi pjilúshko llême. E kjishko ga shji äär ber pjlo bek Sbö bokso dli kjishko llême» le. Tjlökwö lara Jesúsde shäng li, e dli uunkong uëy ga pjilúe loklo.

²⁰ Pjir ga tjlä obi ga «Nopga äär ber owa Sbö bokso laga ba wotjlik wen ba pjilúshko lirë. ²¹⁻²² No wotjlik owa, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, no zrök, pë walë ba boy llëm li tjok, lürkë, wotjlik dbur tóng ba kong erö, llëbo shäryë oblë kong owa, oba jyäpgwë, llëbo owa shäryë lötkkë llëm wleniyo, wotjlik owa oblë tjok ba llëbo kjishko, oblë läywë owa, opyë woydë ber tjwlö ara oblë kjinmo, llëbo shäryë wotjlik llëm, e wen tëm ba pjilúshko dwayo uunkong. ²³ Nopga äär ber owa Sbö bokso laga llëbo tjeng kës ère wen ba pjilúshko lirë» le.

Walë judío llëm wleniyo mär Jesús go jilökoyo

²⁴ Jesús opshino to kjok eshko dwayo ga jek öötong shäng Tiro kjokyo. Eshko ga u wlëna jong kwara ber sök eshko miydëba llëm wlo lara. Gueniyo öötong sök eshko li miydarabae. ²⁵⁻²⁶ Kjok eshko ga walë sök kjlara, e judío llëm, e Fenicia so. Fenicia kjokyo, e Siria kjokyo obi. E wa sök kjlara walë, kjwozirwa wleniyo, goshko Á sëya kjlara. Jesús roy miydara walë lirëshko ga tekdo shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono, tjlä ba kong ga «Tja wa sök kjlara ushko walë, goshko Á sëya kjlara. Rokër bop kong sira ga sëya li ichëp to bor kong» le.

²⁷ Gueniyo kuya ga tjlä ba kong ga «Woyde ga bi wapga ië bäm go. Bi wapga dli li döy, twëy shjiti kong wlo ga äe» le.[†]

²⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Jlöe, Tjlapga. Gueniyo wapga li iëshko ga ba dli pjloyo lon ter töshko ga ue shjitiirë ga pjilúe» le.

²⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja dboryorop eni kjishko ga pja woydë ame. Pja nom iröng bop ushko. Á sëya pjang bop wa go li to tjän» le.

³⁰ Walë li to ey dwayo. Öötong shäng ba ushko ga ba wa li wlëna buk ba bukklo kjing go. Á sëya li to tjän.

Domer kjok kugö llëm, tjlä ma wleniyo poptara Jesúsde kjlara

³¹ E irgo ga Jesús opshino to Tiro kjokyo dwayo, jongya Galilea di bäng buk kësbang bukshko. Jek shäng li jek jong Sidón kjokyo ga öötong shäng Decápolis kjokyo. ³² Eshko ga domer sök kjlara kjok kugö llëm, tjlä ma wleniyo. Domer li söraba Jesús zlong bäng, ga tjlä lok ba kong ga «Rokërwa bop kong

ga pja orkwo ios domer ère kjing go sira, poptëp wlo» le.

³³ Kuya ga domer li orkwo shara, ga söra jek nopga ara löng lishko dwayo pjola sira. Öötong löng eshko ga Jesús sakkwo zrëno domer li kwomgwo bäng kar kare. E irgo ga ba sakkwo shira iröng, ga pöra ba tröng go, ga domer li kjyorkwo porwara ba sakkwo go. ³⁴ Eshko ga kjok dogo iya jem drëng ga tjwlö shrono rong, domer li songe le kjishko. Ga tjlä domer li kong ga «*Efatá!*» le. (E «Kwom ro, pjäy roshwizong» loklo.) ³⁵ Jekdo eshko ga domer li kwom ro tuk li roshwino beno kjok kugö pjilúe. Ba kjyorkwo li döktong beno tjlä pjilúe bakoe.

³⁶ E irgo ga Jesús tjlä nopga löng li kong ga «Domer ère poptoror lëmi è kong llême» le. Gueniyo jlö lara llême. «Lëmi llême» le Jesúsde jek obi. Enira kuya lok ga roy shdöra lok jek këgong.

³⁷ Eni ga nopga beno löng yëy le erä. Ga tjlä lok èng kong ga «Llëbo shäryë kës li, e owa llême. Nopga kjok kugö llëm wleniyo ie ber shäng kjok kugö wëëe. Nopga tjlä llëm wleniyo èmdë ga ie ber shäng tjlä bakoe» le.

8

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjlogto pkëng (4,000)

¹ Dbar kwara ga nopga shrono tóno löng ara Jesús sök lishko. Dli llëm kuzong ga ba oppinggaga rokara Jesúsde tek ba zlong bäng, ga tjlä ba kong ga ² «Nopga kjwe löng bor tjok na öötong dbargwo mya, ga llëye uako llême. E kjishko ga songe lër. ³ Jek ichër ba ushko ië llëm ga äe. Kjone kjone tjwe pjola dwayo. E kjishko ga wopjir irbo kjwe» le.

⁴ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Nopga träk llëm kjwe sëy sorë? ¿Kjok no llëmshko ère dli wlëy kjone?» le.

⁵ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Pjäy pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi?»

«Tjeng kjwo kjäk (7)» le ba kong.

⁶ Eni ga nopga li ichara Jesúsde wlar uunkong töshko. Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) li, e kjarara, ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga dli li tora, twara ba oppinggaga kong. Ga pjlorgara lok nopga tjeng kës li kong.

⁷ Mä tjeng kjlöbö chilawa bakoe. Eni ga Jesús tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga mä li twara ba oppinggaga kong, pjlorgue lok nopga tjeng kës li kong wlo.

⁸ Eshko ga nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjilúe. E irgo ga dli worbo tóna

[†] **7:27** Eshko dbaryo ga nopga judío llëm wleniyo kowara judiogarë shjiti, epga pjeyo oblë kjishko. Eni ga shjiti lara walë li kongshko ga e nopga judío llëm wleniyo layde. Ga llëbo ichara Sbörë judioga kong li, e ber nopga judío llëm wleniyo kong llême layde.

ba oppinggarè lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunge.

⁹ Domerga iono uunkong ga doglo sak dbäw dbäw ploglo pkäng (4,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llême.

E irgo ga nopga brikotong pjir ga ¹⁰ Jesús opyono kjoyong roshko ba oppinggaga tjok, ga to ey dwayo, jek öotong löng Dalmanuta kjokyo.

Llëbo jyäglo shäryara Jesúsde llême

¹¹ Eshko ga fariseoga tek shrono löng Jesús shwoy, ba tjlik wlo. Tjlë ba kong ga «Llëbo iydeba llëm wleniyo shäryos borwa kong kj-rina, pja ichaga Sbörë jlöre miydërwa e go wlo» le.

¹² Kuya ga tjwlo shrono rong, ga tjlä ba kong ga «¿Eerishko dbaryo sopga, woydëmi ga llëbo jyäglo shäryër bomi kong ega? Lër bomi kong jlökoyo ga shäryër llême» le, ¹³ ga rayara beno löng eshko. E irgo ga opyono kjoyong roy, ga dipzono jek di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong.

Fariseoga, Herodes, ba pjlung shosho uukklo

¹⁴ Ga jek löng kjoyong roshkoshko ga miydara ba oppinggarè lok ga dli söra lok llëm, pjlung shosho suk pjir beno buk kjwara eröe. ¹⁵ Ga Jesús tjlä ba kong lok ga «Pjäy sjëk fariseoga, Herodes, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

¹⁶ Eni ga epga tjlä lok ëng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir söno llême. Le shäng bi kong eni e kjishko» le.

¹⁷ Tjlë löng ëng tjok llë li miydara Jesúsde kuzong ga tjlä ba kong ga «¿“Shji pjlung shosho suk pjir söno llême” lëmi ega? ¿Bor tjläkwo li llë loklo miydomirë llëm obire? ¿Llëye kumi woydë llëm obire? ¹⁸ Pjäy bokkwo tjok, gueniyo pjäy kjok igö llême. Pjäy kwomgwo tjok, gueniyo pjäy kjok kugö llëm bakoe. ¿Llëye woyo bomi kong llëmdo? ¹⁹ ¿Domerga sënör doglo sak dbäw dbäw ploglo shkäng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkäng (5) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi?»

«Shingyo dlinorwa kjwo sak kjwara kjing-sho pjök (12)» le lok ba kong.

²⁰ Eshko ga tjlä ba kong lok obi ga «¿Domerga sënör doglo sak dbäw dbäw ploglo pkäng (4,000), pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi?»

«Shingyo dlinorwa kjwo kjäk (7)» le lok ba kong.

²¹ Eni ga tjlä ba kong lok ga «¿Eni ga bor tjläkwo llë loklo miydëmi llëm obire?» le.

Domer kjok igö llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

²² E irgo ga Jesús öotong shäng Betsaida kjokyo. Eshko ga domer sök kjlara kjok igö llême. E söra shrono löng Jesús zlong bäng, ga tjlä lok ba kong ga «Rokërwa bop kong ga domer ëre porwos sira, poptëp wlo» le.

²³ Kuya ga domer li orkwo shara, ga söra jek u'lokshko li worbo go. Öotong löng eshko ga Jesús tröng twono domer li bokkwo go, orkwo iara ba bokkwo kjing go, ga tjlä ba kong ga «¿Llëbo igöpde?» le.

²⁴ Eshko ga kjok roino, ga tjlä ga «In ga no jëk jonge. Gueniyo ga igör yötso llême. E kjiy ga nopga jëk löng li in ga so kjor kjoyoe» le.

²⁵ Eni ga Jesús orkwo iono ba bokkwo kjing go jek obi. Eshko ga bokkwo poptono, beno kjok igö wëlle. ²⁶ E irgo ga Jesús tjlä ba kong ga «Pja nom bop ushko. Pja jek äar Betsaida kjokyo guing llême»* le.

No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorë

²⁷ E irgo ga Jesús, ba oppinggaga, e jek löng Filipo Cesarea kjokyo shto oblë oblë. Eshko ga jek löng irbo ga Jesús tjlä ba kong lok ga «¿Kumi ga tja ë lëba?»

²⁸ «No kjone kjone tjlä ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone tjlä ga pja Sbö tjläkwo laga tek dënnashko so Eliás tjwayde shäng le. Kjone kjone obi tjlä ga pja Sbö tjläkwo lagaga tek dënnashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

²⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «E ga pjäy e, ¿tja ë lëmi?» le.

Kuya Pedrorë ga tjlä ba kong ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja» le.

³⁰ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llême» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko

³¹ Eshko jek lëkong ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «Äär dbar kjwara ga no to ter kjok dwayo ëre shdungoba ara guing. Judio tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekkdo tara Moisésde li go, tja wlokjre lok llême. Ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le eni. ³² Llëbo shäryëba ba kong tjwe li, e lara ba oppinggaga kong wëlle, miyde lok wlo.

Kuya Pedrorë ga Jesús rokara tjoksa, ga wlonae. ³³ Gueniyo ga Jesús bojono, ba oppinggaga llamo beno tjeng li ik wlo. Eshko ga tjlä Pedro kong ga «¿Ä, pja opkjos bor zlong dwayo! Llëye woyde Sbörë li woyotjlip shäng llême. Llëye woyde norë li woyotjlipde shäng eröe» le.

³⁴ Eshko ga ba oppinggaga rokara tek ba zlong bäng, nopga tjeng li rokara eni bakoe.

* 8:26 Tek dënnashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Pja nom bop ushko. Pja jek llëbo weno bop kong li roy lë Betsaida kjokyo guing llême.»

Ga tjlë ba kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga ber shäng bor woyotjik iyado, wotjik llëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjishko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme. ³⁵ Ëye wotjik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjishko, llëm ga Sbö tjlökwö roy pjlu kjishko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo. ³⁶ Ëye llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok. ³⁷ Shji ber löng së iyado Sbö tjok wlo ga tjwlëkklo kjok ëre kjing goshko drete.

³⁸ »Nopga löng eerishko dbaryo li owa, so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor Data dbo kälä goshko, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eerishko ga ëye, tja lökyokjre nopga owa boksho ga eshko ga lökyokjrë eni bakoe» le.

9

¹ Ga Jesús tjlë ba kong obi ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga Sbö ber no pjluwo dbo ara go sorë li ïmi wëllë» le.

Jesús kjlopawono beno kälä lletlet

² Dbarwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan, e söra Jesúsde jem dboshko, dlup jong kjwara kjósksho li go. Öötong löng tjoksa eshko ga ïna ba oppinggaga jem löng ba tjok lirë ga Jesús kjlopawono, ³ shwong beno pjublün shjiye. Shji shwong kwoshkwono beno pjublün stek lëy wleni, gueniyo äär eni llëme.

⁴ Eshko ga ïya lok ga Moisés, Elías, e weno löng lan Jesús tjok eshko. ⁵⁻⁶ Eni ga ba oppinggaga beno löng kjok bangkjër arae. Páblo, e llëye lako ba kong wlo drete. Eni ëmdë ga tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, tjawa löng na ga pjlué. Tjawa ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

⁷ E wopro ga pjäng sho lono ter kjrina ba kjing go. Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok, tjlë ga «Bor wa li ëre. Woydër ara. Ba tjlökwö kuzia» le. ⁸ Jekdo eshko ga ïya lok ba sor go obi ga ëye beno drete. Jesúsda beno shäng erä.

⁹ Jer oplong löng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «llëye ïnomi yë lanyotkëmi ë kong llëm, no to ter kjok dogo dwayo ëre woshrono iröng obi guing» le.

¹⁰ Eni ga llëye lara lok ë kong llëme. Gueniyo ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre

woshrono iröng obi guing» lara li, e llë loklo lanyotke beno löng ëng kong.

¹¹ E irgo ga ba oppinggaga löng li tjlë lok ba kong ga «No pinggaga kjokllgwekklo tara Moisésde li go tjlë lok ga «Borwa pjluwo iche le Sbörë li tjwe ber nopga uunkong pjluwo wlo. Gueniyo ga Elías tjwe bäm go» le. ¿Lë lok eni ega?»

¹² «Elías tjwe bäm go jlöe. E tjwe llëbo uunkong posharyaga. Gueniyo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shdunggoba ara guing, ga tja wlokjërëba llëm bakoe. ¿Tak pjang Sbö tjlökwö go eni bako jlöre? ¹³ Gueniyo lër bomi kong ga Elías shrono öör tjän. Ga kong llëbo owa shäryaraba, woydaraba sorë li eni, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni» le ba kong.

Dwlas goshko Ä sëya poptara Jesúsde kjlara

¹⁴ Jesús, ba oppinggaga jëk löng ba tjok li, e jer äär löng ba oppinggaga llamo beno tjeng lishko. Ga ïna lok ga nopga töno ara eshko. E tjrëko no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go löng kjlöbö. Epga löng ënglë Jesús oppinggaga beno tjeng li tjok kar kare.

¹⁵ Jesús tek shäng li ïya nopga löng lirëshko ga beno löng yëy le erä. Ga jek zron jong öötong löng Jesús zlong bäng, wlokjre lok wlo.

¹⁶ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «¿Pjäylöng ënglë kar kar, llëro?» le.

¹⁷⁻¹⁸ Kuya domer kjlararë ga tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, tja wa shäng kjlara domer, goshko Ä sëya kjlara. Iara beno shäng tjlë llëme. Shaya sëya lirëshko ga dbukza rish buk töshko erä, ga kjamo ber bung ara, kowo uë shmët, ber buk kjlo des erä. Tek söror bop kong, poptëp wlo loror, gueniyo tja tjwe ga pja shäng na llëme. Tja tjlëno bop oppinggaga beno tjeng ëreshko wle kong ga «Bor wa ëre, goshko Ä sëya kjlara. Rokër bomi kong ga ichozï to bor kong sira» loror, gueniyo to ichara lok llëme» le.

¹⁹ Eni ga Jesús tjlë ba oppinggaga li kong ga «Pjäy mär Sbö go llëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong llono, pjäy mär ber löng ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän. Dwlas li tek söb bor kong» le.

²⁰ Eni ga dwlas li söra lok tek ba zlong bäng. Jesús ïya sëya lirë ga dwlas li dbukza rish buk töshko erä, ga jek workwë to buk pjuk pjuk klung kjing, kjamo bung erä.

²¹ Eshko ga Jesús tjlë dwlas li data kong ga «¿Kjwe shäryë kjweni tek llono tjän?»

«Tek chirawa obishko. ²² Dbura iök roshko, llëm ga dishko, zröya wlo kop ara tjän. E kjishko ga pja dbo ara ba poptoklo

tjok ga tjawa songe lozong, tjawa kjimtozong» le ba kong.

²³ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Tja dbo ara ba poptoklo tjokde, de llême lêp eni ega? Èye mâr Sbô go ga llêye shârye ga â wlo drete» le.

²⁴ Jekdo eshko ga domer li tjlê ga «Tja mâr ba go. Gueniyo tja kjimtos mâr ba go jek kégong» le.

²⁵ Tjlê lóng eni wopro ga nopga tjwe tón jong ara eshko. İya Jesúsdê ga tjlê sêya li kong ga «Á sêya, dwlas êre iorop beno kjok kugô llêm, tjlê llêm bakoe. Lêr bop kong ga pja opkjos dwlas êre go dwayo. Ga pja tjwe ba go ame» le.

²⁶ Kuya sêya lirê ga öö le, ga dwlas li dbukza rish buk töshko erä, ga opkiono toe. Eshko ga dwlas li beno buk shinmo wleni, ga no kjone kjone tjlê ga «Kjwe shinmotkono izong» le. ²⁷ Eshko ga dwlas li shara Jesúsdê ba orkwo go, ga kojonae.

²⁸ E irgo ga Jesús opzrêno jek u jong kjwara roshko. Döni ga ba oppinggaga lóng ba tjok tjoksashko ga tjlê lok ba kong ga «¿Á sêya li to ichororwa llêm ega?»

²⁹ «Á sêya eniyo ichêmi wlo ga woyde ga pjây syôsthtë Sbô kong ara guing»* le ba kong.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjîshko pjlara obi

³⁰⁻³¹ E irgo ga to lok eshko dwayo ga jek lóng uunkong Galilea kjokyo. Ba oppinggaga piya woydê tjoksa kuzong ga woyde ga öötong lóng kjone li miydaga êrê llême. Eni ga tjlê ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo êre twêba ber tjeng nopga wloshko, ga tja zröya lok. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörê iröng obi» le. ³² Llêye le shäng li llê loklo miydara lok llême. E llê loklo kjakroke lok woydê ba kong, gueniyo kjakrokara lok llêm, bangkjre lok ara kjîshko.

Èye tjwölô ara anmoyö

³³⁻³⁴ Eshko ga Jesús opshino to jongya Capernaüm kjokyo ba oppinggaga tjok. Jek lóng irboshko ga ba oppingga kjlara tjlê ga «Tja ber tjwölô ara, pjây uunkong kjinmo» le kjlara obi kong.

Kuya ga tjlê ga «İlême. Ber tjwölô ara li tja» le. Ga llamo omilê jong e kjoyo bakoe. Tjlê jek lóng lan êng tjok eni irgo ga jek öötong lóng Capernaüm kjokyo ga opzrêno jek u jong kjwara roshko.

Eshko ga Jesús tjlê ba kong lok ga «¿İlêye lêmi tek lóng kar kar êng kong yê llê?» le. Kuya lok ga beno lóng kjing erä. Dboryara lok llême. Miydara lok pjlu ga llêye lara tek lóng êng kong li, e bëy llême.

³⁵ Eni ga Jesús wloktong sök, ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara tek lóng ba zlong bäng, ga tjlê ba kong ga «Èye opyê woydê ber tjwölô ara oblê kjinno ga woyde ga opyê ber tjwölô chira, ber shäng parkaga oblê kong dey» le.

³⁶ Eshko ga kjwozirwa kjrara Jesúsdê kjlara, ga iara shäng ba tjrêko. Kjrarga tjeng ba wloshko ga tjlê ba oppinggaga kong ga ³⁷ «Èye, kjwozirwa jüni wlokrara bor kjîshko ga tja wlokrara wleni.† Ga èye, tja wlokrara ga bor ichaga wlokrara wleni bakoe» le.

«Èye shäng bi wloyo llêm ga shäng bi shwo lëkong» lara Jesúsdê

³⁸ E irgo ga Juan tjlê Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, domer İnorwa shäng kjlara, Ä sêyaga tjeng oba goshko li iche to shäng bop ko go. Gueniyo ga e bop oppingga bi tjok llêm kjîshko ga tjawa tjlêno ba kong ga «Ä sêyaga ichêp Jesús ko go ame» lororwa eni» le.

³⁹ Kuya ga tjlê ba oppinggaga kong ga «jwëyê! “Shâryêp ame” lêmi ba kong llême. Èye llêbo İydêba llêm wleniyo shâryê bor ko go ga tja owa le jekdo ga äe. ⁴⁰ Èye shäng bi wloyo llêm ga shäng bi shwo lëkong. ⁴¹ Lêr bomi kong jlökoyo ga èye, pjây kjimtara, pjây bor nopga kjîshko ga pjây sêna di erö êmdê ga potjwlëkklo tjok tjân.

«Shji no ichê llêbo owa shâryê llême» lara Jesúsdê

⁴² «Èye, kjwozirwa mâr bor go jüni ichara llêbo owa shâryê ga e song jlôe. Shâryayde llêm obishko ga shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bêngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. ⁴³⁻⁴⁴ Eni ga bomi orkwo, pjây iche llêbo owa shâryê wleni ga zêmi tas. Pjây opzrêk jek äär Sbô sökshko orkwo kjwara llêm dey ga pjlu, pjây pjê bomi orkwo pjök li tjok, iök pjê jong ri ri sjer llêm shtoyo li roshko llêm wlo.‡ ⁴⁵⁻⁴⁶ Bomi dre, pjây iche llêbo owa shâryê wleni ga zêmi tas. Pjây opzrêk jek äär Sbô sökshko dre kjwara llêm dey ga pjlu, pjây pjê bomi dre pjök li tjok, iök pjê jong ri ri sjer llêm shtoyo li roshko llêm wlo.§ ⁴⁷ Bomi bokkwo, pjây iche

* **9:29** Tek dênashko ga kjibokwo êre jyâ shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjlê ga «Ä sêya eniyo ichêmi wlo ga woyde ga pjây iê llêm, syôsthtë Sbô kong wlo ara guing.» † **9:37** Eshko dbaryo ga kjwozirga tjwölô ara llême. ‡ **9:43-44** Tek dênashko ga kjibokwo êre jyâ shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjlê ga «Pja opzrêk jek äär Sbô sökshko orkwo kjwara llêm dey ga pjlu, pja pjê bop orkwo pjök li tjok, iök pjê jong ri ri sjer llêm shtoyo li roshko llêm wlo. Kjok eshko ga shtë kjer llêm, ga iök sjer llêm bakoe.» § **9:45-46** Tek dênashko ga kjibokwo êre jyâ shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjlê ga «Pja opzrêk jek äär Sbô sökshko dre kjwara llêm dey ga pjlu, pja pjê bop dre pjök li tjok, iök pjê jong ri ri sjer llêm shtoyo li roshko llêm wlo. Kjok eshko ga shtë kjer llêm, ga iök sjer llêm bakoe.»

llëbo owa shäryë wleni ga shimi pjuse. Pjäy opzrëk jek äär Sbö sök no pjluyo iyado lishko bokkwo kjwara llëm dey ga pjlu, pjây pjë bomi bokkwo pjök li tjök, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. ⁴⁸ Kjøk eshko ga shtä kjer llëm, ga iök sjer llëm bakoe.

⁴⁹ »Shji sjëng tjokshko ga shtirgöy dlungna go, an maling llëm wlo. Sbö omshäryë bi kong eni wleni bakoe. Llëbo kjang ie ber bi kong, bi poshdungglo, shji ber pjlu jek këgong wlo.

⁵⁰ »Dlungna, e pjluë. Gueniyo ga pjlä ameshko ga iëy ber pjlä ba shtoy iröng obi ga äe. Pjäy ber löng dlungna wleni. Pjäy ber löng wopjlu ëng tjok iyado» le.

10

Shji ëng rayë

¹ E irgo ga Jesús to ey dwayo, jek öötong shäng Judea kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong. Eshko ga nopga töno ara Jesús shäng lishko obi. Sgara shäng oba ping sorë ga epga pina eshko eni bakoe.

² Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono löng Jesús zlong bäng, ba tjlík wlo. Tjlë ba kong ga «¿Domer ba boy rayë ga pjluë?» le.

³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy ichara Moisésdë llë shäryë?»

⁴ »Domerga ba boy rayë wlo ga ichara Moisésdë kjibokwo ëng rayoklo twe ba boy kong kjwara guing» le lok ba kong

⁵ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «¿Llëye kumi woydë llëme. Pjäy ichara Moisésdë ëng rayë eni e kjishko. ⁶ Gueniyo ga dämärshko ga nopga shäryara Sborë domer, walë.* ⁷ E kjishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjök, ga ber löng kjlaraso wleni.† ⁸ Eni ga ber pjök ame, ber kjlaraso shara. ⁹ Töna Sborë ga e döy llëme» le.

¹⁰ Döni ga Jesús opzreño jek sök u roshko, ga ba oppinggaga tjlë ba kong ga «Tjlapga, ¿llëye lëp shäng yë, e llë loklo?»

¹¹ »Domer ba boy rayono, ga orkwosmono oblë tjök wleni ga llëbo owa shäryayde. ¹² Walë ba lanma rayono, ga orkwosmono oblë tjök wleni ga llëbo owa shäryayde bakoe» le ba kong.

Llëbo shäryara Jesúsde pjlu, kjwozirga kong

¹³ Kjwozirga sökoba jek Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo. Eni ga kjwozirga sögaga li wlöya Jesús oppingagarë löng. ¹⁴ İya Jesúsde ga iirkono, tjlë ba oppinggaga kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Èye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba

pjluyo. ¹⁵ Lër bomi kong jlökoyo ga ëye Sbö tjlökwo kjrë kjwozirwa dik llëm ga äär ber sök Sbö sök no pjluyo iyado lishko llëme» le. ¹⁶ E irgo ga kjwozirga li kjrara ba wloshko, orkwo iono ba kjing go, ga tjlökwo lara beno pjlu ba kong.

Domer dbur ara kjlara

¹⁷ Jesús opshik to jongya kjok shto oblë le shäng kjwlë ga domer tek zron jong, shrono shäng Jesús zlong bäng ga kjök tono, tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, pja pjluë. ¿Llëye shäryë, tja ber sök së iyado Sbö tjök wlo?»

¹⁸ «¿Tja pjluë lëp ega? Pjlu li, e Sbö eröe. ¹⁹ Kjok lfgwekklo tara Moisésdë li, e miydëp tjän. Shji no zrök llëme. Shji pë oma boy oblë tjök llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme. Shji oblë jyäpgwë llëme. Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjlöw ara»‡ le.

²⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, tjlökwo lëp shäng kës li shäryë shäng enido tja tek dwlas lë obishko» le.

²¹ Eni ga domer li İya Jesúsde, ga woydara ara. Tjlë ba kong ga «¿Llëbo shäryorop kës li, e pjluë. Gueniyo llëbo beno kjrina obi. Pja nom bop llëbo tjeng kës li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llëbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjök, pja pin wlo» le.

²² Kuya ga beno shäng woydë ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjishko.

²³ E irgo ga ba oppinggaga İya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «Nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko wlo ga kjange» le.

²⁴ Kuya lok ga beno löng wotjlík ara. § Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «Pjeyoga, iëe äär ber sök Sbö sök no pjluyo iyado lishko wlo ga kjange. ²⁵ Öng jëkklo sok kësbang wleniyo opzrëk jek shkë bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko wlo ga kjang anmoyö» le.

²⁶ Kuya lok ga beno löng wotjlík ara jek këgong, ga tjlë lok ba kong ga «¿Enira èye dardo?» le.

²⁷ Kuya ga İya drëng, ga tjlë ba kong ga «Nopga kong ga shärye ga äe. Gueniyo llëye shärye Sborë ga ä wlo drete» le.

²⁸ Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Borwa llëbo tjeng kës li rayororwa beno pjir, tjawa jëk bop tjök wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga èye, ba u, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wagg, ba kjok, e rayara bor kjishko, llëm ga Sbö tjlökwo roy pjlu kjrara li kjishko ga ³⁰ äska wlëya ara anmoyö. Kjok ère kjing go ga wlëya llëye rayara li piloglo sak dbäw (100) obi: u, pjeyoga, mekëga, wagg,

* 10:6 Génesis 1.27. † 10:7 Génesis 2.24. ‡ 10:19 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20. § 10:24 Eshko dbaryo ga oba wotjlík ga nopga dbur ara wleniyo tjlöw ara Sbö kong, nopga song wleniyo kjinmo lëba.

kjok. Gueniyo ga kong llëbo tjwe owa bako, iywaba shjiktêng, ga bokrotkëba. Gueniyo llono ga ber sök sê İyado Sbô tjok.

³¹ »Gueniyo eerishko ga nopga tjlwô ara wleniyo lóng ara li, e ber lóng tjlwô chira eshko. Ga eerishko ga nopga tjlwô chira wleniyo lóng ara li, e ber lóng tjlwô ara eshko» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjîshko jek obi

³² Öötong dbar kjwara ga Jesús jek shäng Jerusalén kjokyoshko ga ba oppinggaga jek lóng wotjlik ara, ga oba jek lóng ba tjok li kjok bangkjirê ara. Eshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara Jesúsde jek dboshko, lan ba tjok, llëye wen ba kong li kjîshko wlo. Eshko ga tjlê ba kong ga ³³ «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo ère twëba ber tjeng syôshtaga kägâyoga wloshko, no pinggaga kjok ligwekklo tara Moisésde li go wloshko bakoe. Tja iche lok, zröya wlo, ga tja twe lok nopga judío llëm wleniyo kong. ³⁴ Eshko ga tja joywe lok, tröng twe lok bor go, tja shpoya lok no shpökklo go, ga tja zröya. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörê iröng obi» le.

Santiago, Juan, e llëbo rokono Jesús kong

³⁵ Eshko ga Zebedeo wapga ko Santiago, Juan, e tek shrono lóng Jesús zlong bâng ga tjlê ba kong ga «Tjlapga no pingga, llëye rokërwa bop kong li shäryos borwa kong sira» le.

³⁶ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Llëye shäryër bomi kong ga pjlü?»

³⁷ «Pja ber sök no pjlyo, bop dbo kälä ikoba wëllëshko ga tjawa iëp ber lóng bop tjok, or milê kjlara, or këlê kjlara» le ba kong.

³⁸ Kuya ga tjlê ba kong ga «Llëye rokëmi lóng bor kong li, e llë miydëmi lóng llëme. ¿Pjäy shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik ga pjlüre?»

³⁹ «Ëng» le lok ba kong.

Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Pjäy shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik jlöe.

⁴⁰ Gueniyo ga pjây kjrêr ber tjeng bor or këlê, or milê, e laga tjare llëm, e laga bor Datarê. Shto bor or këlê, or milê, e ber èye kjrara bor Datarê tjeng li kong» le.

⁴¹ Kuya ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) lirê ga irkono Santiago, Juan kong.

⁴² Gueniyo rokara Jesúsde uunkong, ga tjlê ba kong ga «Miydëmi pjlü ga kjok ère kjing go ga nopga judío llëm wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga ichë parkë ara ba kong bakoe. Èye songe le llëm, iche parkë ara ba kong erâ. ⁴³ Gueniyo woydër ga pjây omshäryë eni llëme. Èye opyë woydê ber tjlwô ara oblê kjinmo ga opyë ber shäng

oblê kjimtaga dey. ⁴⁴ Èye opyë woydê ber bäm go ga opyë ber shäng parkaga tjlwëk shäng pjir wleniyo oblê kong dey. ⁴⁵ No to ter kjok dogo dwayo ère èmdê ga shrono shäng kjok èreshko, èye parkë bor kong wlo llëme. Tja shrono shäng parkë oblê kong wlo. Ga tja optwë, wolon wlo, tja ber nopga ara potjwlëkklo wlo, epga där wlo» le.

Domer kjok igô llëm wleniyo ko Bartimeo poptara Jesúsdë

⁴⁶ E irgo ga Jesús öötong shäng Jericó kjokyo, ba oppinggaga tjok. Ga opshino lóng eshko dwayo ga nopga to jek ara ba tjok. Domer sök kjlara eshko kjok igô llëm wleniyo ko Bartimeo, e Timeo wa. E sök dbur rokê irbo li sor go. ⁴⁷ Kura ga «Jesús, Nazaret so li tekdo shäng» lëba. Eni ga tjlê ba kong dbo go ga «¡Jesús, David tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁸ Kuya lóng lirê ga tjlê ba kong ga «Pja kjinkozong» le lok ba kong, gueniyo ga kjinkê llëme.

Tjlëno dbo go jek obi, tjlê ga «¡David tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁹ Eni ga Jesús kojongô shäng, ga tjlê lóng li kong ga «Rokozî tek bor shwoy» le.

Ga nopga li tjlê ba kong ga «Pja kojözong. Pja woydê llëme. Pja roke shäng» le.

⁵⁰ Kuya ga ba shwong kop lëkong kur may pjang ba kjing go li skwakza wles, ga dbura lono beno buk eshko. Ga kojono jekdo, jek öötong shäng Jesús shäng lishko.

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlê ba kong ga «¿Llëye woydëp ga shäryër bop kong?»

«Tjlapga no pingga, tja kjok ik woydê» le ba kong.

⁵² Kuya ga tjlê ba kong ga «Pja to ga bue. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

Jekdo eshko ga beno shäng kjok igô wëllê, ga to jek shäng Jesús tjok.

11

Jesús öötong opzrëno Jerusalén kjokyo, pjly wleni

¹ E irgo ga Jesús jek shäng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjkshko ga öötong lóng Betfagé kjokyo, Betania kjokyo, e ber lóng Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga rokara do pjök, ² ga tjlê ba kong ga «Pjäy nom kjok buk bi boksho kjweshko. Eshko ga öng so kwomlga kjoyo dre tóshko ligwoklê wleniyo wlëmi sök kjro go kjlara wlënggla, kjing go èye opyoydê llëm wleniyo. Komi, ga tek sömi bor kong. ³ Eshko ga èbo tjlê bomi kong ga «¿Shäryëmi kjwëni ega?» le bomi kong wleni ga «Woyde Tjlapgarê, ga iche tjwe maling iröng obi» lëmi ba kong eni» le.

⁴ Eni ga jek öötong lóng eshko, ga öng lara li wlëna sök kjro go, irbo sor go, u bâng

jong kjwara zlong. Ga kōya löngshko ga ⁵ İya nonga tjeng eshko kjlöbörë ga tjlä lok ba kong ga «İ Öng kjwe komi llëno?» le.

⁶ Kuya lok ga dboryara, lara Jesüsdë ba kong sorë li eni.

Ga nonga tjeng eshko li tjlä lok ba kong ga «İjölö» le.

⁷ Eni ga öng li tek söra shrono löng Jesüs kong, ga ba shwong kop lëkong li iara lok öng li kokso kjing go. Eshko ga Jesüs opyono sök öng li kjing go, ga jeke.

⁸ Eshko ga nonga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go ba bä m go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lok irbo bäng go eni bakoe.* ⁹ Nonga jek löng ba bä m go, nonga jek löng ba irgo, öö le lok ara. Tjlä ga «Kjwe pjlü jlöe.

Kjwe ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

¹⁰ Kjwe ber sök bi pjluvo, bi tjlapga tek dë nashko so David dik.

Kjwe kjimte Sbörë.

Sbö sök kjok dogo, e pjlü jlöe» le.

¹¹ E irgo ga Jesüs jek opzrëno Jerusalën kjokyo roshko, ga öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga u li roina llaw pogoshko. Gueniyo öötong kjok sëng kuzong ga to jek Betania kjokyo iröng obi, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok.

Tjläkwo lara Jesüsdë beno owa kjor kjlara bo uako wleniyo kong

¹² Wëshko kjok shröng ga opshino to lok Betania kjokyo dwayoshko ga Jesüs pjli ara.

¹³ Eshko ga İya pjola dwayo ga kjor jong kjlara korga tjok ko *higuera*. Eni ga jek äär shäng ba zlong, bo tjojde İya wlo, gueniyo jong bo dret, korga tjok erä, eshko dbaryo ga kjor li bo dbaryo äätë llëm obi kjishko.

¹⁴ Eni ga tjlä kjor jong li kong ga «Èye tjwe bop bo uë ame» le, ga tjläkwo lara li kura ba oppinggarë lok pjire.

İllëbo soyne gaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesüsdë toe

¹⁵ E irgo ga Jesüs jek opzrëno Jerusalën kjokyo, ga öötong shäng Sbö u zlong bäng ga nonga löng eshko llëbo soynek, llëbo tjwlek li ichara opshik ey dwayo. Ba dbur bapkwö kjlopswozlong oba kong li poskara beno tjeng töshko. Dunggwo soyne ga sökklo li poskara beno tjeng töshko bakoe. ¹⁶ Eshko ga èye llëbo soyne kko li sök tek kalëkong dwayo jek Sbö u roshko jer oplong pjlor kalëkong ga ä, slona Jesüsdë kjishko. ¹⁷ Eni ga

oba pıya shäng ga tjlä ba kong ga «Sbö tjläkwo tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo, tjëyoga uunkong kong.”† “Gueniyo ioromi beno jong lü uyo”‡ le.

¹⁸ Jesüs tjläkwo li kura syösh taga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go lirë, ga İna ga nonga löng ba kuga li beno löng yëy le erä. E kjishko ga Jesüs bangkjre lok ara. Eni ga ëng töno ga tjlä lok ëng kong ga «İ Jesüs, e zröy sorë ga pjlü?» le lok eni.

¹⁹ Kjok sëng ga Jesüs opshino jek Jerusalën kjokyo dwayo, ba oppinggaga tjok.

Shji syöshtë Sbö kong sorë

²⁰ Wëshko kjok shröng ga jek löng kjor äyoshtara Jesüsdë jong li soy obi. Eshko ga İna ga kjor li bë jong dogro, dano ba sleng dwayo äär jong ba dbo go. ²¹ Eni ga Pedro tjlä Jesüs kong ga «İ Tjlapga no pingga, kjor äyoshtorop kjurgue dano beno jong dogro, İzong!» le.

²²⁻²³ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pjäy mär Sbö go jlökoyo. Llëbo shärye Sbörë ga äe lëmi llëme. Eni ga lër bomi kong jlökoyo ga pjäy tjlä dlup kësbang ère kong ga “Dlup, pja opkjos jer dlung roy” lëmi ga shäryë bomi kong eni. ²⁴ Pjäy llëbo rokë syö goshko ga woyotjlümi ga “Wlënor beno bor kong tjan” lëmi jlökoyo ga wlëmi.

²⁵⁻²⁶ »Pjäy löng syöshtëshko ga llëbo owa shäryara oblërë bomi kong, e woyotjlümi wleni ga iozi ber tjwlo llëme. Shäryëmi eni ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe» le. §

«İ Pja ichaga ërë?» lara Jesüs wloyogarë ba kong

²⁷ E irgo ga jek opzrëno Jerusalën kjokyo obi, ga öötong löng Sbö u zlong bäng. Eshko ga Jesüs jek shäng wopro ga syösh taga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judio tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ga ²⁸ tjlä lok ba kong ga «İ lëye shäryëp shäng li shäryëp ega? İ Pja ichaga ërë?»

²⁹⁻³⁰ »Pjäy kong llëbo kjakrokër bakoe. İ Juan No Waga, e ichaga ërë, no wë? İ Ichaga Sbörëre, e norë? Tja dboryoromi ga tja ichaga ërë lër bomi kong bakoe» le ba kong.

³¹ Kuya lok ga tjlä ëng kong ga «İchaga Sbörë loroy ba kong wleni ga “İ Tjläkwo kjroromi llëm ega?” le bi kong. ³² Gueniyo Juan, e Sbö tjläkwo laga jlökoyo le nonga uunkongdë. E kjishko ga e ichaga norë lëy ga ä bakoe. Loroy eni wleni ga nonga iirkë lok ara bi kong» le. ³³ Eni ga tjlä lok Jesüs kong ga «Miydërwa llëme» le.

* 11:8 Eshko dbaryo ga pjluvo opzrë jek kjok roshkoshko ga shäryëba ba kong eni. † 11:17 İsaías 56.7. ‡ 11:17 Jeremías 7.11. § 11:25-26 Tek dë nashko ga kjibokwo ère jya shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Shäryëmi eni ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe. Gueniyo llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjwlo llëm wleni llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Datarë llëm bakoe.»

Kuya ga tjlê ba kong lok ga «E kjishko ga tja ichaga êrê lër bomi kong llêm bakoe» le.

12

Parkagaga owa

¹ Eshko ga Jesús tjlêno ba kong lok llêbo jyãglo go. Tjlê ga «Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko, kjëryo tyara jong pjribri, klung kjara ber kjillgwo bo llruzlong shtoyo wlo, ga u shâryara jong kjwara ba dwla li doklo bakoe. Pjir ga kjok li poskwona parkagaga kjlôbö kong, potjwlêya I, ga to kjok shto oblê.

² »Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkaga ichara kjlara, kjillgwo bo ber ba kong li rokê parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. ³ Gueniyo ga ba parkaga ichara tjwe shäng li shakza lok pjä, ga shpokza lok tjä tjä, ga ichara to iröng or go. ⁴ E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Öötong shäng kjok buk lishko ga shpokza lok tjä tjä ba kâshko, ga läywara lok owa. ⁵ E irgo ga ba parkaga ichara jek kjlara obi. Era zrôra lok. E irgo ga ichara jek kjlôbö obi. Kjone kjone shpora lok, kjone kjone zrôra lok.

⁶ »E irgo ga beno sök kjlaraso döe. Ba wa li e. E woyde ara wleniyo. E ichayde domer lirê shara. Wotjlîk ga «Miydêr ga bor wa êrera bangkjre lok» le.

⁷ »Gueniyo ga öötong shäng eshko ga parkagaga kjok dagaga löng li tjlê lok êng kong ga «Llono ga kjwe ber kjok êre sogo. Zrôroy wleni ga kjok êre kjrêy, ber buk bi kong wlo» le. ⁸ Eni ga shara lok, zrôra lok, ga doyo dbura kjok li roy dwloy.

⁹ »¿Eni ga llêye shârye kjok sogo lirê ba tjok lok lêmi? E jongya eshko ba zrök dani. Pjir ga parkagaga wlêya oblê, kjok li de lok ba kong wlo. ¹⁰⁻¹¹ Sbô tjlökwo tak pjang eni:

»«Akkwo woydara u shâryagagarê lok llêm li, e iak beno buk bäm go, beno tjwlô ara, oblê kjinmo. Shâryara Tjlapgarê eni,

ga tjawa beno löng yëy lërwa erä.»*
¿E lomirê llêmdo?» le.

¹² Tjlêno llêbo jyãglo go li kuya ba wloyoga löng lirê ga miydara ga ba layde shäng. Shaya lok woydê, bängzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara kjishko ga rayara lok toe.

Shji kä potjwlêk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

¹³ E irgo ga woydara ga llêbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy llêm ga doshaya lok, ga rote lok e go wlo. Eni ga fariseoga ichara kjlôbö, Herodes pjloyoga tjok. ¹⁴ Öötong löng Jesús shwoy ga tjlê ba kong ga «Tjlapga

no pingga, miydêrwa ga pja tjlê beke. No tjlêshko ga tjlökwo kup llêm, tjwlô kjöm pogo, e bop kong ga tjwlô beke. Pja tjlê bek ê pogo kong. Woyde Sbôrê ga shji jêk sorê li lèp jlökoyo. ¿Eni ga shji kä potjwlêk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjluê?» le.

¹⁵ Kuya ga miyde ga löng wotjlîk owa, nopga Sbô tjlökwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlîk owa ba pjluêshko li dik. E kjishko ga tjlê ba kong lok ga «¿Tja tjlîmi ega? Dburwa kä potjwlêkklo li tek sözi bor kong kjwara, in wlo» le, ¹⁶ ga tek söra lok ba kong kjwara. Iya ga tjlê ba kong ga «¿Domer jyãglo sök dburwa êre go jü ê? ¿Ko tak pjang êre go jü ê?»

«Kjwe pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li i» le lok ba kong.

¹⁷ Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Eni ga llêye pjlu i li, e twozî ber pjlu kong, gueniyo llêye Sbô ïli, e twozî ber Sbô kong bakoe» le. Kuya lok ga beno löng yëy le erä.

No woshrozlong dbaryo

¹⁸ Saduceoga wotjlîk ga no wolono ga woshrê ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjlôbö ga tjlê ba kong ga ¹⁹ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésdê beno pjang li tjlê ga «Ëye wolono, wapga beno ba boy tjok llêm ga shinmo kjarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga e ber shinmo li i wleni wlo.»[†]

²⁰ »Pjlara ga domerga löng doglo kjäk (7) epenga döe. Ba këguéyo orkwosmono, ga wolono, ga wapga beno llême. ²¹⁻²² Eni kuzong ga ba löng orkwosmono ba syâ tjok, gueniyo wolono jek, ga wapga beno llêm bakoe. Ba lêmga orkwosmono ba syâ tjok kjlara kjlara eni bako, ga wolono uunkong, ga wapga beno ba boy tjok llême. E irgo ga walê li to wolono bakoe. ²³ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walê li tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga walê li ber domerga kjone dey li boy?»

²⁴ «Pjây diktong löng jlôe! Sbô tjlökwo tak pjang li miydêmi llêm, ba dbo kësbang li miydêmi llêm bakoe. ²⁵ No woshrozlong dbaryoshko ga êye orkwosmok ame. Eshko ga nopga ber löng Sbô parkagaga kjok dogo so wleni shara. ²⁶ Pjây wotjlîk ga no wolono ga woshrê ame lêmi. Gueniyo ga dênashko ga kji sho pjê jong ri ri lishko ga llêye lara Sbôrê Moisés kong li, e tara Moisésdê beno pjang kjibokwo go. Tjlê ga «Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbô.»[‡] ¿E lomirê llêmdo? ²⁷ E shinmoga Sbô llême. E nopga löng sê li Sbô. Pjây diktong löng jlôe» le ba kong.

Kjok llgwekklo tjwlô kësbangyo

* 12:10-11 Salmo 118.22-23. † 12:19 Deuteronomio 25.5-6. ‡ 12:26 Éxodo 3.6.

28 Eshko ga domer shäng kjlara, e no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go. Jesús lano saduceoga tjok li kura, ga wotjlik ga Jesús omboryono beke le. Eni ga tjlä ba kong ga «Kjok llgwekklo tjwlö kësbangyo li kjone dey?»

29 «Tjlökwö tak pjang kjwara tjlä ga "Israel tjëyoga, tja tjlökwö kuzia. Tjlapga, e bi Sbö, e kjaraso. 30 Lläbo woydëpshko, llëbo woyotjlipshko, llëbo shäryëpshko, pja sök së obishko ga Tjlapga, bop Sbö li woydos jlökoyö iyado.»[§] Kjok llgwekklo tjwlö kësbangyo li e. 31 Kjok llgwekklo kjrina obi tjwlö ara. Tjlä ga "Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe."* Kjok llgwekklo tak pjang tjwlö ara, kjring pjök ëre kjinmo drete» le ba kong.

32 Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, eni jlöe. Sbö, e kjaraso, e pjlor kar go obläyo dret, lëp shäng sorë li eni. 33 Ga llëbo woydëyshko, llëbo woyotjliyshko, llëbo shäryëyshko ga woyde ga Sbö, e woydëy jlökoyö iyado, e jlöe. Shji opwoydë sorë ga woyde ga bi kjlara, e woydëy eni bako, e jlö bakoe. Kjok llgwekklo kjring pjök ëre tjwlö ara, öngllë, ðli llë twëy Sbö kong, suy öng sho sukklö kjing go wlo tjeng kës li kjinmo» le.

34 Kuya ga wotjlik ga domer li tjlä shäng bëye le. Eni ga tjlä ba kong ga «Sbö ber bop pjluoyo wlo ga kjwe sira obi eröe» le. Eshko dbaryo jek lëkong ga ëye wokjang llëbo kjakrokë ba kong wlo ame.

¿No pjluoyo iche le Sbörë li, e ë?

35 Ga Jesús sök oba ping Sbö u zlong bäng wopra ga tjlä oba kong ga «Tjlapga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go tjlä lok ga "No pjluoyo iche le Sbörë li, e David tjëyo tek ber ba irgo li" le. ¿Le lok eni ega? 36 Pjlara ga David go Sbö Sëyashko ga no pjluoyo li kowara ba Tjlapgayo. Eshko ga David tjlä ga

»«Tjlapga tjläno bor Tjlapgayo kong ga
'Pja tek wlar ber sök bor orkwo
këllëkong,
äär jong bop moskwoga zonor pjir gu-
ing,
eshko ga twër ber bop kong ichëp wlo' »
le.†

37 ¿Eni ga no pjluoyo li kowara Daviddë ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjëyo tek ber ba irgo li sorë?» le. ‡ Llëye le Jesúsde shäng li, e kukoba ga beno löng woowa llëme.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go wlonajesúsde

38 Ga Jesús sök oba ping obi ga tjlä ba kong ga «Pjây sjëk, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjok! Jëk löng doyono

shwong kur may, tjwlö ara wleniyo go äe. Woyde lok ga bangkjërëba llëbo soynezlong shtoyo. 39 Judïoga syö uyo roshko ga woyde lok ga löng sökklö pjlu goshko. Oba tön, iëshko ga woyde lok eni bakoe. 40 Gueniyo syäpga llëbo döya lok ba shjiryo. E irgo ga syöshhtë wop ara, "Nopga kjwera pjluë" lëba wlo le. E kjishko ga eppa shdüya Sbörë ara anmoyö, oblë kjinmo» le.

Syä kjlara dburwa twono Sbö kong

41 E irgo ga Jesús sök Sbö u zlong bäng ga dbur bapkwö jong soy ba bokshö kjwara, ga iya sök ga oba tjeve dbur ië jong ba bapkwö li roy. Ga nopga dbur ara wleniyo omië jong bayo arae. 42 E irgo ga syä song wleniyo shrono shäng kjlara eshko, ga dburwa iara kjwo pjökdewa. Ba dburwa iara li, e tjwlö chira anmoyö wleniyo. 43-44 Iya Jesúsde ga ba oppinggaga rokara tek ba zlong bäng, ga tjlä ba kong ga «Nopga dbur ara wleniyo kjwe omiono ara wleni jlöe. Gueniyo kjwe ba worbo wleniyo iayde. Syä song wleniyo kjwera, ba dburwa tjeng sira li woydara ba llëbowa tjwllëkklo. Eni ëmdë ga twara Sbö kong drete. E kjishko ga lër bomi kong jlökoyö ga syä kjwe, dburwa iara sira tjwlö llëm wleni jlöe. Gueniyo Sbö kong ga tjwlö ara, llamo omiono lok kës wle kjinmo» le.

13

«Sbö u pjir ber drete» lara Jesúsde

1 E irgo ga Jesús opshino jek Sbö u jong lishko dwayo, ba oppinggaga tjok. Eshko ga kjlara tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, Sbö u ëre akyo lok kës-kës. U lok ëre wolëso izong» le.

2 Kuya ga tjlä ba kong ga «¿U lok kës-kës ëre ip shängde? Llono ga ëreshko akkwo ëmdë ber tjeng ëng kjing ga kjawera llëme. Llëbo tjeng kës ëre pjir ber drete» le.

Kjok pjir dbaryo jyäglo

3 E irgo ga jem öötong löng Olivos dlupyö, Sbö u jong li bokshö, ga Jesús sirkeno sök eshko. Eshko ga Pedro, Santiago, Juan, Andrés, e tek shrono löng ba zlong bäng, tjlä lok ba kong dboshko wlo. Tjlä ga 4 «¿Llëye lëp shäng li, e shäryë llono? ¿E shäryë dorö li jyäglo wen llë?»

5 «Pjây sjëk, pjây jyäpweba llëm wlo.

6 Eshko ga nopga wen tjeve ara, tjlä ga "No pjluoyo ichara Sbörë shrono shäng li tja" le. E go ga oba jyäpwe lok ara.

7 »Roy kumi ga oba ëngkjwë kjok shto oblë oblë arashko ga llëye bangkjërëmi llëme. E shäryë eni kjuwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äatë llëm obi. 8 Tjëyoga oblë oblë ëngkjwë lok ëng tjok. Nopga kjok shto

§ 12:30 Deuteronomio 6.4-5. * 12:31 Levítico 19.18. † 12:36 Salmo 110.1. ‡ 12:37 Eshko dbaryo ga ëye, nopga mite ba dorko kowe tjlapga llëme.

oblê oblê so êngkwê lok êng tjok bakoe. Kajok shto oblê oblê goshko ga yo tje ara, pjli tje ara bakoe. Gueniyo llêbo wen tje owa anmoyô li soye llêbo kês êre go kwjlwê jâ.

⁹ »Eshko ga pjây sjêke. Pjây twêba kjok llgwegaga kong, pjây shpoya lok no sh-pokklo go judioga syô uyo roshko wlo. Bor kjîshko ga pjây iche lok âar lông no ichagaga boksho, pjlungga kêsêks boksho bakoe. Eshko ga llêbo înomi, kuromi li roy lêmi ba kong, miyde lok wlo. ¹⁰ Kajok pjîtê llêm obishko ga Sbô tjlôkwo roy pjlu âar tjêyo kjrina kjrina kong, kukoba wlo. ¹¹ Ga pjây shakoba, sôkoba âar lông tjlapgaga kêsêks boksho ga pjây woydê llêm, “Llêye lêr” lêmi llême. Eshko ga pjây tjlêshko ga tjlôkwo twe Sbôrê bomi kong, lêmi wlo. E kjîshko ga pjây woydê llême. Eshko ga pjây li tjlêkdo llême. Sbô Sêya li tjlêkdo bomi kjîshko.

¹² »Nopga epenga dô êng twê tjlapgaga kong, zrôya lok wlo. Dataga, e ba wapga twê eni bakoe. Wapga iircono ba data, ba mekê kong ga tje tjlapgaga kong, zrôya wlo. ¹³ Pjây îywa nopga uunkongdê shjiktêng bor kjîshko. Gueniyo ga êye mâr bor go âar jong ba dbo go ga era dâr ber shâng pjlu îyado.

¹⁴ »Llêbo lêr bomi kong miydêmi wlo. Llono ga llêbo wen owa anmoyô Sbô shto zrek li roshko. E kjîshko ga shto li ber zrekteng ame, ga êye âar eshko ame bakoe. Jekdo eshko ga pjây lông Judea kjokyo ga pjây tôkzong jem dlup lêkong; ¹⁵ pjây lông bomi u dbo kjing sdok li kjing go ga pjây tôkzong jek maling, pjây opzrêk jek bomi u roshko llêbo kjrê llême; ¹⁶ pjây lông bomi kjokshko ga pjây jek bomi ushko irông bomi shwong kop lêkong kjrê llême. ¹⁷ E dbaryo ga walêga lông kjlaraso llêm, e song jlôe. Walêga kjwozirwa tjeng nâ iê, e song jlô bakoe. ¹⁸ Rokozî Sbô kong ga pjây tôk eni kjok owa dbaryo llême. ¹⁹ E dbaryo ga llêbo wen nopga kong owa anmoyô. Llêbo eni, e îkdaba tek kjok shâryara Sbôrê dâmârshko dwayo llêm, ga wen e kjoyo ame. ²⁰ Llêbo owa êre ie Sbôrê ber dbar ara llêm, ba nopga kjrara li woyde ara kjîshko. Eni llêm kjwe ga êre dâr ber sôk sê kjlara llême.

²¹ »Eshko dbaryo ga no tje shâng tjlê ga “îNo pjlu yo ichara Sbôrê li shâng na îzia!” le, llêm ga tjlê ga “îshâng kwjê!” le bomi kong, gueniyo jlô lêmi llême. ²² Eshko ga nopga ara to lông tjlê ga “No pjlu yo ichara Sbôrê shrono shâng li, e tja” le. “Tja Sbô tjlôkwo laga kjok êre so” le. Gueniyo epga ichaga Sbôrê llême. Llêbo îydêba llêm wleniyo shârye lok ara. Llêbo jyâglo shârye lok oblê oblê bakoe. Shârye lok eni, oba ara jyâpgwe wlo, Sbô nopga kjrara li êmdê jyâpgwe wlo le, gueniyo epga jyâpgwe ga âe. ²³ »Eshko ga pjây sjêke! Llêye wen eshko li loror bomi kong pjir tjan.

No to tjer kjok dogo dwayo li tje irông obi dbaryo

²⁴ »Llêbo owa êre dbaryo irgo ga »“Dlo ber pjang yêt,

ga mok kâlâ tê ame.

²⁵ Dbala lon ter kjok dogo dwayo, ga kjopkwo ber dete erâ.”

²⁶ »Eshko ga îkoba ga no to ter kjok dogo dwayo êre ter tje pjâng sho roy, ga bor dbo kâlâ îkoba wêlêe. ²⁷ Bor parkagaga kjok dogo so ichêr bor nopga kjrara li wlokjrê lok kjok kjwang jikong, kjok pjir âar kjone ga eshko, kjopkwo pjir âar kjone ga eshko bako, epga tōya wlo.

²⁸ »Tja kuzîa. Pjây pin, kjor ko *higuera* li go. KJOR kowo wen mite, korga wen tjaglêshko ga miydêmi e go ga lushko dbaryo âätoe. ²⁹ Eni ga llêbo kês êre shâryê li îmishko ga miydêmi e go ga no to ter kjok dogo dwayo êre tje irông obi dbaryo li âäto eni bakoe. ³⁰ Lêr bomi kong jlôkoyo ga nopga lông eerishko dbaryo kjone kjone wolontê llêm obishko ga llêye lêr shâng bomi kong êre shâryê uunkong. ³¹ KJopkwo, kjok êre, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlôkwora ber pjang îyado.

³² »E dbaryo llono, kjok orê, êye ommiydê llême. Miydaga Sbô parkagaga kjok dogo sorê llêm, miydaga Sbô Wa êrerê llêm bakoe. Miydaga Data Sbôrê erôe. ³³ E kjîshko ga koshêmi lông sjêk îyado, e dbaryo wen âar llono miydêmi llêm kjîshko. ³⁴ Tjîlôkwo lêr bomi kong llêbo jyâglo go, shâryêmi eni wlo. Domer shâng kjlara u sogo. To opshik jek kjok shto oblê wlo ga ba parkagaga ie ber lông ba u li dê. Kjlara kjlara kong pak tje ber oblê oblêe. Ga tjlê u bâng daga li kong ga “îPja shâng sjêke!” le. ³⁵ Eni ga u sogo tje irông llono miydêmi llêm, kjok ro zar kwjlêre, kjok rongde, kjôrkô kjlunshkore, de kjok shrântore. E kjîshko ga pjây lông sjêk îyado. ³⁶ U sogo li tje maling wleni ga woyde ga pjây wlêya lông pê wleni llême. ³⁷ Llêye lêr bomi kong li, e lêr nopga uunkong kong, “îPjây lông sjêke!” le ba kong.

14

«îJesus, e shay, zrôy wlo sorê ga pjli?»
lara ba wloyogarê

¹ Eshko ga Israel tjêyoga dôktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrêkklo, pjlung shosho suk pjir shâryak ba uukklo tjok llêm dbaryo kjwe dbar pjok obi. Eshkoshko ga syôshtaga kâgâyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, e tîno lok, ga tjlêno lok êng kong ga «îJesus, e shay, zrôy wlo sorê ga pjli? Shay wlo ga jyôyotkêy.
² Gueniyo dbar shrêzlong dbaryo llême. Llêm ga oba ara ga wikêba âe» le.

Walë kjlara, poshtikklo tjwlö ara wleniyo tyara Jesús ðlu kjing go

³ Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Simón ushko. Dënashko ga Simón li poglo go swlo ara, sho an do jikong, gueniyo popotnoe. Jesús sök Simón ushkoshko ga walë shrono shäng kjlara, wloshko poshtikklo bakpwo tjwlö ara shäryak akkwo ko *alabastro** go, roshko poshtikklo lö pjlebë tjwlö ara wleniyo. Eshko ga söra jek Jesús sök ië lishko, ga ba bakpwo li ðlora, ga poshtikklo li tyara ba ðlu kjing go. ⁴ İya no kjone kjone tjeng eshko lirë ga iirkë jong, tjlä lok ëng kong ga «¿Kjwe zäya kjweni ega? ⁵ Soynena kjwe ga dburyo shaya bayo domer parkë dbargwo sak dbäw pjloglo mya (300) äska wleni, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le. Ga walë li wlonä lok ara.

⁶ Eni ga Jesús tjlä ba kong ga «ıWëyël ¿Walë kjwe läywëmi kjweni egaro? Llëye shäryara bor kong ëre beno pjluë. ⁷ Oba song wleniyo löng bomi tjok İyado, ga kjimtämi, woydëmi llono ga eshko. Gueniyo tjara ber shäng bomi tjok İyado llëme. ⁸ Llëye shärye bor kong ga pjlu li, e shäryayde bor kong. Poshtikklo li tyara bor doyo go, ëre bor poshäryayde, tja iëba ber buk sakshko wlo. ⁹ Lër bomi kong jlökoyo ga kjok kjwang jikong kjone pogo ga Sbö tjlökwö roy pjlu läbashko ga llëye shäryara walë kjwerë bor kong ëre woyoshrebä, ga roy lëba bakoe» le.

«Jesús twër ba wloyoga kong» lara Judasdë

¹⁰ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. E öör shäng syöshtaga kägäyoga İk, Jesús soynëya, twe ba kong lok wlo le. ¹¹ Kuya lok ga beno löng wopjlu, ga tjlä lok ba kong jlökoyo ga «Enira pja potjwlenwa» le.

Eshko jek lëkong ga beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twër ba kong sorë ga pjlu?» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

¹² E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga öng wlëp ushko so llgwoklë zröya, sho suya, İsrail tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo. Eshko ga ba oppinggaga tjlä ba kong ga «¿İsrail tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, e ðliyo shäryërwa kjone ga pjlu?» le.

¹³ Kuya ga tjlä ba oppinggaga do pjök kong ga «Pjäy nom jek u lok arashko. Eshko ga domer wlëmi shäng kjlara, di bakpwo sök jong kjwara, roshko di. Pjäy jek ba irgo. ¹⁴ İmi ga opzrëk jek u roy ga pjäy tjlä u sogo kong ga «Tjlapga no pingga tjlä ga ¿İsrail tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo

dwayo dbaryo shrëkklo li, e ðliyo uër bor oppinggaga tjok li kjëryo kjone?» le” lëmi ba kong eni. ¹⁵ Eni ga pjäy kong, kjër pïya jong kjomo kjwara kësbang, poshäryak pjire. Llëye uëy wlo li shäryëmi pjir ber tjeng bäm go eshko» le.

¹⁶ Eni ga ba oppinggaga do pjök li to jek öötong löng u lok arashko ga llëye lara Jesúsðe ba kong li wlëna tjeng eshko uunkong eni. E irgo ga dbar shrëkklo li ðliyo poshäryara lok.

¹⁷ Öötong kjok shkë ga Jesús öötong shäng eshko, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok. ¹⁸ Löng ië wopro ga Jesús tjlä ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy löng ië bor tjok kjlara, tja soynëya, twe oba kong» le.

¹⁹ Kuya lok ga beno löng woydë arae. Ga kjlara kjlara tjlä Jesús kong ga «¿Tja llëm llëmdo?» le.

²⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pjäy doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara. Èye sök bor tjok, ba pjlung shosho suk pjir pöya sök bor tjok ioklo kjwaraso roy ga bor soynëga li e. ²¹ No to ter kjok dogo dwayo ëre wolon, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Gueniyo bor soynëga, era song jlöe. Weno llëm kjwe ga pjlu ba kong dey» le.

²² Löng ië wopro ga pjlung shosho suk pjir kjarara Jesúsðe kjwara, ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong ðli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjlä ba kong lok ga «Kjrozı, ëre bor sho wleni» le.

²³ E irgo ga di ioklo kjarara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga twara ba oppinggaga kjlara kjlara kong, ga iara lok sira sira uunkong. ²⁴ Ga Jesús tjlä ba kong lok ga «Ère bor srëng wleni. E go ga tjlökwö twara Sbörë, beno İyado wlo li, e shärye. Bor srëng li kwon, nopga ara kong. ²⁵ Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga kjillgwo bo dyo iër ame, äär jong Sbö ber no pjluwo dbaryoshko jä. Eshko ga iër obi» le.

«Pjäy tjeng uunkong ëre, tja rayëmi pjire» lara Jesúsðe ba oppinggaga kong

²⁶ E irgo ga tono lok pjlara Sbö kong, ga to jem lok Olivos ðlupyo. ²⁷ Öötong löng eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Sbö tjlökwö tak pjang eni:

»«Öng daga li zrör,
ga öng wlëp ushko so tjeng li shdär ber
kjloro erä.»†

* 14:3 Alabastro, e ak pjublün wleni, ga poshtikklo bakpwo shäryëba e go. † 14:27 Zacarias 13.7.

Eni ga pjây tjeng uunkong ère, tja rayëmi pjire. ²⁸ Gueniyo ga tja wolono, ga tja woshrara Sbörë iröng obishko ga tja äär Galilea kjokyo bomi bäm go. Pjäy koshër shäng eshko» le.

²⁹ Kuya Pedrorë ga tjlä ba kong ga «lLamora, pja rayara uunkong pjir ëmdë ga tjara, pja rayër llëme» le.

³⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «lër bop kong jlökoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntë pjloglo pjök llëm obishko ga «Jesús, e è miydër llëme» lorop oba kong pjloglo mya tjän» le.

³¹ Gueniyo kuya ga tjlä ba kong obi ga «Eni llëme. Tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga «Jesús, e è miydër llëme» lër è kong llëme» le.

Ba oppinggaga llamo li omlono e kjoyo bakoe.

Jesús syöshtono Getsemani kjokyo

³² E irgo ga jek öötong löng Getsemani kjokyo. Eshko ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «Tja to syöshtë Sbö kong wopro ga pjây wlar ber tjeng na» le.

³³ Eni ga jek syöshtë lishko ga ba oppinggaga tjeng li söra jek ba tjok doglo mya, Pedro, Santiago, Juan. Jek löngshko ga Jesús wosong, woydë ara ba pjilúshko. ³⁴ Ga tjlä ba kong lok ga «Tja woydë ara bor pjilúshko. Kur ga tja wolon kjoyoe. Pjäy ber tjeng na, ga pjây sjêke» le.

³⁵ Eni ga opkwono jek këgo sit, ga kjök tono sök, kujono bokdo kjay klung go, ga rokara Sbö kong ga llëbo wen owa ba kong llëm wlo, ³⁶ tjlä ga «Abba,[‡] Data, llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjlué. Rokër bop kong sira ga llëbo wen owa döörö li, e tje bor kong llëm kjwe dey. Woydër eni, gueniyo ga e laga tjarë llëme. E laga ber pjarë» le.

³⁷ E irgo ga tek shrono shäng ba oppinggaga doglo mya beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pëe. Eni ga tjlä Pedro kong ga «Simón, çpja buk përe? çPja sök së wop sira ga äre?» le. ³⁸ Ga tjlä mya jikong li kong ga «Pjäy pë llëm, pjây syöshtos dey. Eni ga pjây tjliya Ärëshko ga pjây kjimte Sbörë, llëbo owa shäryëmi llëm wlo. Pjäy llëbo pjlu shäryë woydë jlö, gueniyo pjây womaex» le.

³⁹ E irgo ga jek syöshtë obi. Ga tjläno jek obi, lara bäm go sorë li eni. ⁴⁰ Syöshtono pjir ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko, ga wlëna bë tjeng pë obi, bokkwo llir woydë èng go poywörë kjishko. Eni ga to dboryara lok llëme.

⁴¹ E irgo go ga öör pjlara obi. Shrono shäng iröng pjloglo mya go ga tjlä ba oppinggaga kong ga «çPjäy löng pë, woshtë obire? çKjweni ga bue! No to ter kjok dogo dwayo ère twëba ber tjeng nopga owa wloshko li dbaryo öötongë. Ízia. ⁴² Bor soynega kjwe

tek shäng tjän. Pjäy kojözong. Shji to èng dowlëng ba tjok» le.

Jesús shara ba wloyogarë

⁴³ Jesús tjläydë pjitë llëm obishko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e shrono shäng eshko. Nopga shrono löng träk llëm ba tjok, kjone kjone wloshko dröng, kjone kjone wloshko wläng no shpokklo. Epga ichaga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judio tjlapgaga kjok llgwegwa wleniyorë. ⁴⁴ Lunashko ga llgwera Judasdë nopga li kong pjir tjän, Jesús, e è miyde lok wlo. Tjläno ba kong ga «lmi ga ëye lö shir[§] ga domer li e. E shami, ga sömi, dëmi yötsö» lara eni.

⁴⁵ Eni ga Judas jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlä ba kong ga «lMiga, Tjlapga no pingga!» le ba kong, ga lö shira. ⁴⁶ Eni ga shakza lok pjä erä.

⁴⁷ Eshko ga nopga löng Jesús zlong bäng kjlara dröng shino kjwangna, ga syöshtaga kësbangyo li parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁴⁸ Eshko ga Jesús tjlä nopga li kong ga «çPjäy tje bor shak dröng tjok, wläng no shpokklo tjok kjweni ega? çTja shamishko ga tja èngkwë bomi tjok lëmiro? ⁴⁹ Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng, pjây löng lishko. çTja sharomi eshko llëm egaro? Gueniyo ère shäryë jüni, Sbö tjläkwo tak pjang li ber jlökoyo wlo» le.

⁵⁰ Eshko ga ba oppinggaga Jesús rayono uunkong, ga töktong to lok ey dwayo. ⁵¹ Eshko ga dwlas jek shäng kjlara ba irgo, taywono kjingoklo pjublún wleniyo go döe. İya nopga jek tjeng Jesús söga lirë ga shakza lok pjä le, ⁵² miga shara lok uriso, beno löng ba shwong li shayde erä. Eni ga opdöno jek wles, ba shwong lira beno tjeng nopga li wloshko erä. Ey ga töktong jek shäng kjlop drete.

Jesús söra öötong shäng Judío Kkok Llgwegaga Këskësyo boksho

⁵³⁻⁵⁴ E irgo ga Jesús söra lok to jongya syöshtaga kësbangyo sök lishko. Pedro jek shäng kä kjwaraso kä kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök tökkok, u bongkjako, Sbö u dagaga löng li tjok.

Syöshtaga kägäyoga, judio tjlapgaga kjok llgwegwa wleniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e tño tjeng uunkong u li roshko tjän. ⁵⁵⁻⁵⁶ Syöshtaga kägäyoga, Judío Kkok Llgwegaga Këskësyo uunkong, Jesús zröya lok woydë. E kjishko ga nopga rokara ara tño tjeng lishko, Jesús rotë wlo. Eshko ga nopga kojono ara, Jesús

[‡] 14:36 Arameo tjläkwo abba, e datawa loklo. [§] 14:44 Lë shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

rotë wlo, gueniyo ba jyöyotkayde lok eröe. Kjlara kjlara tjläno oblë oblë erä. E kjishko ga Jesús rotoklo wlo wlëna lok llëme. ⁵⁷E irgo ga domerga kojono oblë, ga Jesús jyöyotkara jek obi. Tjlë ga ⁵⁸«Kjwe kurorwa, tjlä ga “Sbö u ère shäryak norë, e shdör dret, ga äar dbargwo mya ga shäryër kjwara obi shäryak norë llëme” le eni» le. ⁵⁹Gueniyo epga tjläno bek llëm, tjläno lok oblë oblë erä.

⁶⁰Eni ga syöshtaga kësbangyo li kojono nopga töno tjeng li bokshto, ga tjlä Jesús kong ga «Pja rote löng ara. ¿Dboryëp llënde?» le. ⁶¹Kuya ga beno shäng kjinge. Dboryara llëme. Eni ga syöshtaga kësbangyo li tjlä ba kong ga «¿No pjluoyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare? ¿Sbö poshrërwa li, pja ba Ware?» le.

⁶²Kuya ga tjlä ga «Èng, e tja. Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë. Ga llono ga no to ter kjok dogo dwayo ère Ìmi sök ba orkwo këlëkong, tja Ìmi ter tjwe kjok dogo pjäng sho tjräko bakoe» le.

⁶³Kuya syöshtaga kësbangyo lirë ga ba shwong dwlëkza tjä tjä iirdë. Tjlë ga «¿Rotaga wlëy obi llëno? ⁶⁴¿Domer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwöl llëm wlo le! E kuromi pjir tjän. ¿Kumi ga sorë?» le.

Kuya nopga töno tjeng uunkong lirë ga tjlä ga «¿Kjwe zrökkol?» le.

⁶⁵Eshko ga kjone kjone, Jesús go tröng twara lok, bokkwo go shwomzrëng kjrochara lok tuke. Eni ga yokza lok pjök pjök, ga tjlä ba kong ga «Pja yoga èrë los borwa kong» le. E irgo ga Sbö u dagaga omsöno, ga shpokza lok pjök pjök erä.

«Jesús, e è miydër llëme» lara Pedrorë

⁶⁶E wopro ga Pedro sök kjoko, u bongk-jako. Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo. ⁶⁷Ïya ga Pedro sök iökkok. Ga Ïya yötso robyë wëllëshko ga tjlä ba kong ga «¿Nopga jëk löng Jesús, Nazaret so tjok li kjlarayo pja llëmdo?»

⁶⁸«¡Jyö! E è miydër llëme. Llëye lëp shäng li miydër llëm bakoe» le ba kong. Ga jek öötong shäng kjër pjlor kalëkong. Eshko ga kjörkö sök kjwara, ga kjluno pjlara.

⁶⁹Eshko ga Ïya kjoglo lirë jek obi ga tjlä nopga tjeng li kong ga «Kjwe ëmdë ga ba kjlarayo» le.

⁷⁰Kuya Pedrorë ga tjlä nopga li kong ga «¡Jyö!» le obi.

E irgo ga nopga tjeng eshko li tjlä ba kong ga «¿Pja Galilea so llëmdo? E kjishko ga miydërwa pjlu ga pja ba kjlarayo» le.

⁷¹Kuya ga tjlä ba kong ga «¡Jyö! Lër bomi kong jLökyo ga domer lëmi löng li, e è miydër llëme. Eni llëm ga rokër Sbö kong ga tja shdüya» le.

⁷²Jekdo eshko ga kjörkö li kjluno jek pjlara obi, öötong pjoglo pjök. Eshko ga woyoshre Pedrorë kjlay ga Jesús tjläno ba

kong ga «Kjörkö kjluntë pjoglo pjök llëm obishko ga “Jesús, e è miydër llëme” lorop oba kong pjoglo mya tjän» lara. Eni ga woroyë ga ä, ga slatonge.

15

Jesús söraba Pilato bokshto

¹Wëshko kjok shröng ga syöshtaga kägäyoga, judio tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e töno lok Judío Kjok llgwega Këskësyo uunkong tjok, llëye shärye lok Jesús tjok li llgweya lok ba tjok wlo. Lanyotkara lok pjir ga Jesús orkwo pjirra, ga söra, twara Pilato kong.

²Öötong löng ba bokshto ga Pilato tjlä Jesús kong ga «¿Judío pjluoyo li pjare?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

³Eshko ga Jesús rotara syöshtaga kägäyogarë, llëbo ara kjishko. ⁴E kjishko ga Pilato tjlä Jesús kong ga «Tja kuzong. Pja rote löng ara. ¿Dboryëp llënde?» le. ⁵Gueniyo dboryara llëme. E kjishko ga woyotjliya Pilatorë beno sök arae.

Jesús ichara Pilatorë, zrökoba wlo

⁶Äar lu pjlobi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkloshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga raye Pilatorë kjlara. Rokëba ba kong è ga e rayayde. ⁷Eshko ga domer bängzak shäng no shdüzlong uyo roshko kjlara ko Barrabás. Dënashko ga ba pjlu, e woyde llëme. E kjishko ga èng töno oblë tjok kjlóbö, ga èngkjwono lok pjlu li nopga tjok, ga nopga zröra lok. E kjishko ga bängzak shäng eshko, no zröga oblë li tjok. ⁸Eni ga nopga shrono löng ara ga tjlä Pilato kong ga «Rokërwa bop kong sira ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li rayos kjlara borwa kong, shäryëp enido sorë ga eni» le.

⁹Kuya ga tjlä nopga li kong ga «¿Woydëmi ga judío pjluoyo lëmi li dotë bomi kongde?» le. ¹⁰Miydara pjlu ga Jesús woydëba ara kjishko ga ymoyotke syöshtaga kägäyogarë ara, ga söra lok ba kong e kjishko. ¹¹Gueniyo ga nopga tjeng eshko li poshduna syöshtaga kägäyogarë arae. Tjlë lok ba kong ga «Rokozí ba kong ga Barrabás, e döyde bi kong dey» le ba kong. Ga rokara lok eni.

¹²Eni ga Pilato tjlä nopga li kong ga «¿Eni ga llëye woydëmi ga shäryër judío pjluoyo lëmi li kong?» le.

¹³Kuya lok ga tjläno dbo go, tjlä ga «¿Zrös pjäng kjlös go!»

¹⁴«¿Llë kjiy? Llëbo owa shäryara li lozi bor kong» le ba kong.

Gueniyo ga nopga öö le, tjlä jek obi ga «¿Zrös pjäng kjlös go!» le.

⁴⁴ Kuya Pilatorë ga beno sök wotjlik ga Jesús, e wolono maling jlöre le. Eni ga éngkjwaga kägäyo li rokara tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «¿Jesús wolono tjände?»

⁴⁵ «Éng, wolono tjän» le ba kong. Eni ga José ichara Pilatorë Jesús doyo pjang li kjrë, jneya buk sakshko wlo.

⁴⁶ Eni ga José shwong tjwłëno kara ko pjlublún, pjlú wleniyo, ga jek öötong shäng shinmo lók pjang kjlös go lishko. Eshko ga doyo li lona ter tóshko, popgara shwong li go, ga söra jek öötong sakshko. Eshko ga iara pjlëbgwo kak jong guëmkwota roshko, ga ak kësbang dira beno jong ba u bäng bäng go, bängzaya wlo.

⁴⁷ María Magdala so, María José meké, Jesús doyo li iak buk kjone, e iya beno löng eshko.

16

Jesús woshrono iröng obi

¹ Woshtozlong dbaryo pjitong, öötong kjok shké ga walëga doglo mya ko María Magdala so, María Santiago meké, Salomé, poshtikklo ló pjlëblë tjwłëna lok Jesús doyo li poshtiya lok wlo le. ² Wëshko kjok shröng sondëshko ga jek lok jongya jong sakshko, Jesús doyo iak buk lishko. ³ Jek löng irboshko ga tjlë lok éng kong ga «¿Ak jong ba sak bängzakklo li kjaga ërë bi kong dani?» le. ⁴ Öötong löng eshko ga ak kësbang li włëna lok dik beno jong pjlëbgwo li sor go.

⁵ Eni ga opzrëno jek pjlëbgwo li roy, ga iya or këlëkong ga domer sök kjlara mite jä, shwong ko pjlublún, kur maye. Ga beno löng sëya llëme.

⁶ Eshko ga domer sök eshko li tjlë ba kong lok ga «Llëye bangkjërëmi llëme. Jesús, Nazaret so li zröraba pjang kjlös go, ga wolonoe. Pjäy tek löng ëre ba doyo wlëga. Gueniyo buk na llëme. ¡E woshrono iröng obi! ¡Iak buk li shtoyo kjwe İzia! ¡Bukde İzia! 7 İnomi ga pjäy nom tjlë Pedro, Jesús oppinggaga llamo li kong ga “Jesús jek Galilea kjokyo homi bäm go. İmi eshko, lara homi kong sorë li eni” lëmi ba kong eni» le.

⁸ Eshko ga sëya llëm kjishko ga walëga töktong to lok ey dwayo, jek zron jonge. Llëye İna li bangkjirara lok ara kuzong ga llëye lara ë kong llëme.

*Jesús weno María Magdala so kong**

⁹ Jesús woshrono iröng obi li, e dbaryo sondë. E dbaryo kjok shröng ga Jesús weno shäng María Magdala so kong bäm go. Walë, e dënashko ga goshko Á sëya doglo kjäk (7), ga ichara Jesúsde to drete. ¹⁰⁻¹¹ Jesús weno ba kong irgo ga walë li jek öötong shäng nopga jëktong Jesús tjok löng lishko, ga wlëya ga

löng woydë, slar ara. Eshko ga tjlë ba kong ga «¡Jesús woshrono shäng së obi, ga oppino shäng bor kong!» le. Gueniyo kuya lok ga tjlökwo kjre lok llëme.

Jesús weno ba oppinggaga do pjök kong

¹² E irgo ga Jesús oppinggaga do pjök jek jëk löng irbo bäng goshko ga Jesús weno shäng ba kong eshko. Dämär ga Jesús weno María Magdala so kong sorë ga weno shäng ba kong lok e kjoyo llëm, İya lok ga oblë shara. ¹³ Jesús weno ba kong irgo ga jek iröng ba pjeyoga llamo löng lishko. Öötong löng eshko ga llëye İna li lara lok ba kong pjire. Gueniyo kuya lok ga tjlökwo kjre lok llëme.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

¹⁴ E irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li löng iëshko ga Jesús weno shäng ba kong eshko. Ga epga wlonara. Epga mär ba go jlökoyo llëme. E İnaba shäng së li roy kura, gueniyo jlö lara lok llëm bakoe. Epga wlonara e kjishko. ¹⁵ E irgo ga tjlë ba kong lok ga «Pjäy jongya kjok kjwang jikong, ga Sbö tjlökwo roy pjlú lëmi nopga uunkong kong. ¹⁶ Èye tjlökwo pjlú li kjrone, ga wono jer di roshko ga döya Sbörë. Gueniyo èye omkjrono llëm ga e shdungko. ¹⁷ Tjlökwo pjlú kjraga li kong ga dbo twe Sbörë, ga llëbo jyäglo shärye eni: Á sëyaga iche oba goshko dwayo bor ko go; tjlë tjlökwo tjaglën; ¹⁸ dgur shaya or goshko, dwlo bi zrökklo ieshko ga llëye shäryë ba kong llëme; orkwo ie swlopka kjing goshko ga poptë eshko bakoe» le.

Jesús to jem kjok dogo

¹⁹ Tjlapga Jesús tjlëno ba kong pjir ga söra Sbörë to jem kjok dogo, ga öötong sirkeno beno sök ba orkwo këlëkong. ²⁰ E irgo ga Jesús oppinggaga jëktong to kjok shto oblë oblë, Sbö tjlökwo roy pjlú lë oba kong. Jek löng lishko ga kjimte Tjlapga Jesúsde arae. Ga dbo twara ba kong, llëbo jyäglo shärye lok ara wlo, tjlökwo le lok li, e jlöe woyotjlikoba wlo.

* 16:8 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga Marcos 16:9-20 wen pjang kjibokwo këgüe anmoyö li go llëme.

Evangelio según Lucas Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Lucasdë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Lucas. E no dwlomnega. Woyotjlikoba ga Lucas, e judío llëm wleniyo. E jëktong shäng parkë ba kjlara Pablo tjok, tak pjang Colosenses 4.14 go, Filemón 24 go, 2 Timoteo 4.11 go sorë li eni. Domer shäng kjlara obi ko Teófilo. Woyotjlikoba ga e Roma so, domer tjewlô ara wleniyo bakoe.

Kjibokwo ère tara Lucasdë ba kjlara Teófilo kong, Jesús roy li miyde pjlú wlo. Jesús öör kjok ère kjing go judioga döga, nopga judío llëm wleniyo döga, e tara ba kong. E öör, Data Sbô li miyde nopga uunkongdë wlo, e tara ba kong bakoe.

¹⁻⁴ Miga, Tjlapga Teófilo.

Llëbo shäryara Sbörë bi tjërko li, e tër bop kong, miydëp wlo. Tja omíno llëm, gueniyo nopga omíno ara ba bokkwo go, ba soyozlong tek lëkong. Epga beno löng ba roy laga. Ga roy le lok li kuya lok ga kjone kjone tjlä ga «E jyã tÿe, llëye ínaba li ber wëlë wlo» le. Ga jyã tara lok beno bi kong. Ba jyã tagaga li kjlöböso, ga tjlökwô tara lok li beno bi kong kjibokwo oblë oblë go. Tjara omtë eni bakoe. Jesús roy kurorshko ga tja wotjlino ga «¿E sorëro?» loror, «Tja omkjakrokë ba miydagaga kong» loror bakoe. Ga kjakrokror shäng yötso, eeri ga öötong luyo kop arae. E kjishko ga tja wotjlino ga e jyã tër ber bop kong beke. Miydëp e go wlo ga llëbo pinaba bop kong li, e jlöe.

«Chida buk dörö kjlara ko Juan» le Tjlapga parkaga kjok dogo so kjlararë

⁵ Tjlapga Herodes sök Judea so pjluyoshko ga tjlapga sök kjlara syöshtaga Sbô kong nopga kjishko wleniyo ko Zacarías, e Abías tjëyo. Ba boy ko Elisabet, e Aarón tjëyo bakoe. ⁶ Epga pjök li pjlo bek Sbô bokso, ba tjlökwô kole lok ÿyado. ⁷ Epga wapga llëm, Elisabet kjrong kjishko. Eshko ga epga öötong tjlabla tjän.

⁸ Dbar kjwara ga Zacarías tjëyoga parkë Sbô kong ba u roy wlo dbaryo li öötonge. ⁹ E ba sdëkwô kjishko ga jyã shira lok, ga lono Zacarías kong, opzrëk jek Sbô u roshko, llëbo lö pjläblë suya eshko wlo. ¹⁰ Eni ga opzrëno jek öötong shäng ba llëbo lö pjläblë li suk. E wopro ga nopga tjeng kjoko kës li beno tjeng syöshhtë Sbô kong.

¹¹ Eshko ga këm kjër roshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng Zacarías kong kjlara, shäng llëbo lö pjläblë sukklo

jong lishko e sor go, or këlëkong. ¹² ÿya ga beno shäng sëya llëm erä.

¹³ Eshko ga Tjlapga parkaga li tjlä ba kong ga «Zacarías, llëye bangkjërëp llëme. Llëye rokorop Sbô kong bop syô go li, e kura, ga shärye bop kong. E kjishko ga llëye bangkjërëp llëme. Llonu ga bop boy, e wa buk kjlara domer. Bukshko ga koiëp Juan. ¹⁴ Eshko ga pja ber wopjlú, woowa llëme. Nopga ara ber löng wopjlú eshko bakoe. ¹⁵ Bop wa, e ber kësbang Sbô bokso. Kjillgwô bo dyo ie wlo llëm, ää dbo ara ie wlo llëm bakoe. Buk llëm obishko ga ba go Sbô Sëya tjwe ber kësbang ba tjok.

¹⁶ »Ba kjishko ga Israel tjëyoga ara wotjlík owa wleniyo, e tjwe Tjlapga, ba Sbô li kolë iröng obi. ¹⁷ Sbô Sëya ber ba tjok kësbang, beno kësbang tjlapga tek dënashko so Elías tjok dik. Ga e jek shäng Tjlapga bäm go. Eshko ga dataga ie ber wotjlík pjlú ba wapga kong obi, nopga Sbô bangkjërë llëm wleniyo, e ie ber ba tjlökwô kolë. Eni ga nopga poshäre, Tjlapga wlokjërë wlo» le.

¹⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja tjlabla, bor boy, e tjlabla bakoe. ¿Tjölkwô lëp shäng li, e jlöre miydër sorë?»

¹⁹ «Tja Gabriel. Tja parkë Sbô kong ba bokshito. Tja icharalan bop tjok, chida li roy pjlú söga bop kong. ²⁰ Ga tja tjlökwô kjrorop llëm kuzong ga pja ber shäng tjlä llëm äär jong tjlökwô loror bop kong li shäryono eni pjir guing» le ba kong.

²¹ E wopro ga nopga beno löng Zacarías koshë kjoko li wotjlík lok arae. «¿Shäng wop ara oto lëba? ¿Opshik Sbô u kjwe roy dwayo maling llëm ega?» le ëng kong eni. ²² Eshko ga opshinoshko ga tjlä ga äe. Eni ga miydara lok ga llëbo ñno yoshko këm kjër roshko. Tjlä ga ä e kjishko. Beno shäng tjlä or goshko erä.

²³ Ga ba pak shäryë Sbô kong ba u roy wlo dbaryo li pjitongshko ga to iröng obi ba ushko. ²⁴ E irgo ga ba boy beno shäng kjlaraso llëme. Beno sök ba ushko, opshino llëm öötong moglo shkëng (5). Wotjlík ga ²⁵ «Tja wapga llëm kjishko ga tja kong wa twe Tjlapgarë bor kong, tja wa tjokshko ga tja lëba ame wlo» le.

«Jesús buk dörö» le Sbô parkaga kjok dogo sorë

²⁶⁻²⁷ Kjoglo shäng kjlara ko María. E sök Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Domer miydoydë llëm obi, gueniyo tjlökwô twono José kong, orkwosmok ba tjok wlo le. José, e David tjëyo. Elisabet shäng kjlaraso llëm moglo tjershko (6) ga ba parkaga kjok dogo so ko Gabriel li ichara Sbörë María ik. ²⁸ Eni ga Sbô parkaga li tjwe shäng ba shwoy ga tjlä ba kong ga «Miga, María. Pja woyde Tjlapgarë ara. Ba kong ga pja tjewlô ara. E shäng bop tjok» le.

E shrono, shji kjimte wlo, shji dōya wlo bakoe.

Bi dōga ichara kjlara bi kong, e kēsbang, e ba parkaga tek dēnashko so David li tjēyo.

E poshrēy trāk llēm e kjīshko.

⁷⁰ Tek dēnashko ga tjlōkwo twara beno bi kong,

lak ba tjlōkwo lagagarē drete.

Tak pjang eni:

⁷¹ “Tja tjwe ber bomi dōga, bomi wloyoga wloshko dwayo,

bomi woydaga llēm li wloshko dwayo bakoe.

⁷² Pjāy songe lēr īyado.

Bor tjlōkwo tworor bomi kong beno īyado wlo li woyojer llēme.”

⁷³ Tjlōkwo lara bi tjlapga Abraham kong jlōkoyo li beno jong eni.

⁷⁴⁻⁷⁵ Shji dōya bi wloyoga wloshko dwayo.

Eni ga llēye bangkjřēy llēm, dbar kjwobi go, shji lōng sē obishko ga ba tjlōkwo li sōy ga pjlu, pjlo bek, owa llēme.

⁷⁶⁻⁷⁷ Ga pja, bor wa,

pja jek Tjlapga tjwe li bām goshko, irbo poshāryēp shāng ba kong wleni.

E kjīshko ga pja kowēba Sbō Tjwlo Kēsbangyo tjlōkwo laga.

Ba tjlōkwo lorop ba nopga kong li go ga miyde lok ga owa pjang ba go li lōna Sbōrē beno dret,

ga dōra llēbo owa shārye lōng li dbo dorko dwayo,

shdūya Sbōrē ame wlo.

Lōrop ba kong li, e irbo poshāryēp shāng ba kong wleni.

⁷⁸⁻⁷⁹ Bi Sbō, shji woyde ara, shji songe le īyado.

Miyde ga shji tjeng kjok ro sī roy wleni, shji wolon li, e bangkjřēy ara.

Eni kuzong ga bi kong bi dōga iche tjwe kjlara kjok dogo dwayo,

kālā shjiy dlo wleni,

dba, e ie ber bi kong taglēn wleni.

Dlo li kālā tē shjiy shji lōng lishko,

shji ber tjeng kjok ro sī roy ame wlo,

shji wolon li, e bangkjřēy ame wlo bakoe.

Irbo pjlu li, e pīya bi kong, shji ber lōng wlēp wlo le.

⁸⁰ Ga chida li kun jem, ga ba wotjlīk pjlu li kun jem bakoe. Ōōtong kēsbangshko ga ōōtong sōk kjok dogro no llēmshko, āār jong ba dbar opping Israel tjēyoga kong, Sbō tjlōkwo roy le ba kong wlo li ōōtong guing.

2

Jesucristo buksško dbaryo

¹ Chida li buk chirawa obishko ga pjlu kēsbangyo sōk Roma kjokyo li ko Augusto.

Dbar kjwara ga ba parkagaga ichara jek ko kjřē kjok kjwang jlkong, nopga tjeng kjlobi miyde wlo. ² E bām goshko ga ko kjrayde eni llēm, kjire eshko jā. Kjreshko ga Cirenio parkē sōk Siria so ichaga. ³ Eshko ga nopga uunkong jek jongya ba tjlapgaga tek dēnashko so li kjokshko irōng obi, ko twē ba ko kjragaga kong wlo.

⁴ Eshkoshko ga José sōk Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Eni ga José opshino jek ey dwayo, to jek shāng Judea kjokyo, ga ōōtong shāng Belén kjokyo, David weno buk lishko. To shāng eshko, David, e ba tjlapga tek dēnashko so kjīshko. ⁵ Dēnashko ga tjlōkwo twono María kong, orkwosmok ba tjok wlo le, gueniyo eshkoshko ga orkwosmoydē ba tjok llēm obi. Eni ga jek shāng ko twēshko ga María jek shāng ba tjok bakoe. Eshko ga María wloshko tjeng dōrōe. ⁶ Lōng Belén kjokyo wopro ga María chida buksško dbaryo li ōōtonge. ⁷ Ga wloshko wa buk kjlara domer, ba wa bām īyo. Ga popgara shwong chida popgoklo wleniyo go, ga iara beno buk ōng dli ioklo bapkwō kjing go, ōng tjeng lishko. Sōya jek no pozlong uyo roy ga ā, shtoyo dret kjīshko.

Sbō parkagaga kjok dogo so weno lōng ōng dagaga kong

⁸ Eshko soshko ga ōng wlēp ushko so dagaga lōng kjlōbō, ber tjeng ba ōng li dē ba kjokshko. Shkē ga ⁹ Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shāng kjlara ba kong eshko, Tjlapga dbo kālā tōno lletlet pjribri lōng lishko. İya lok ga bangkjře lok ara. ¹⁰ Gueniyo Tjlapga parkaga li tjlē ba kong ga «llēye bangkjřēmi llēme. Tja tjwe shāng llēbo roy pjlu sōga bomi kong. Kuromi ga pjāy ie ber lōng wopjlu trāk llēme. Kuromi ga pjāy ber wopjlu li, e ber nopga uunkong kong bakoe. ¹¹ Lunashko ga David kjokshko ga chida buk kjlara. Chida li, e bomi dōga. No pjluo ichara Sbōrē shrono buk li e. E ber bomi pjluo bakoe. ¹² Chida li miydēmi wēlē wlo ga wlēmi ga popgak iak buk ōng dli ioklo bapkwō kjing go» le.

¹³ Jekdo eshko ga Sbō parkagaga kjok dogo so weno tjeng ara obi ba kjlara li sor go. Ga Sbō poshrēra lok ara, tjlē ga

¹⁴ «Kjok dogo ga Sbō, e poshrēya lok trāk llēme.

“Pja kēsbange” le lok ba kong.

Kjok ēre kjing go ga nopga woyde Sbōrē ara li,

e ber lōng wopjlu èng tjok» le.

¹⁵ E irgo ga Sbō parkagaga li to jem lok kjok dogo irōng obi. E irgo ga ōng dagaga li tjlē lok èng kong ga «llēbo roy ichara Tjlapgarē bi kong. Eni ga shji to ik Belén kjokyo» le. ¹⁶ Eni ga jek lok shēstēng, ga tjwe lōng ga chida li wlēna bē buk ōng dli ioklo

bapkwō kjing go. María, José, e wlēna lōng eshko bakoe.

¹⁷ Chida li ina pjiir ga llēye lara Sbō parkagarē ba kong li roy shdōra lok nopga uunkong kong. ¹⁸ Kuya lok ga beno lōng wotjlik arae. ¹⁹ Gueniyo Mariara omkuno, ga beno sök kjing erä. Woyojeya llēm, söya tjeng ba pjlūshko erä.

²⁰ Ga öng dagaga lira to irōng obi, ba öng iara beno tjeng lishko. Llēye lara Sbō parkagarē ba kong li ina lok, kura lok pjire. E kjīshko ga Sbō poshrēra lok ara, tjlē ga «Sbō, pja kēsbange» le lok eni.

Chida Jesús söra ba mekē, ba datarē Sbō u zlong bäng

²¹ Öötong dbargwo kjwongshko (8) ga chida li doyo jyā tara pjire. Eshko ga koiara Jesús, ko li lara Sbō parkagarē María kong, e shäng kjlaraso llēm li llēm obishko.

²²⁻²³ Ga spono, dbar tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdē li go sorē ga eni.

Tjlapga tjlōkwo tak pjang eni: «Wapga domerga bām iyo, e kje ber tjeng dboy Tjlapga kong.»* E kjīshko ga chida li söra ba mekē, ba datarē jek Jerusalén kjokyo, kje ber shäng dboy Tjlapga kong wlo. ²⁴ Tjlapga tjlōkwo tak pjang eni: «Dunggwo kjrīng pjök, dunggwo kjwo kēskēs wleniyo, llēm ga dunggwo kjwo chilawa wleniyo twe Tjlapga kong kjwo pjök.»† E kjīshko ga Tjlapga sēngglo li shäryara eni.

²⁵ E dbaryoshko ga domer sök kjlara Jerusalén kjokyo ko Simeón. E domer pjlo bek, Sbō poshrēya shäng ara, Israel tjēyoga döga dbaryo li koshe sök iyado, e goshko Sbō Sēya bakoe. ²⁶ Pjlara ga Sbō Sēya tjlē ba kong ga «Pja wolon llēm, no pjluyo iche le Sbörē li inop om go guing» le.

²⁷ Jesús söra ba mekē, ba datarē jek Sbō u zlong bäng, llēye tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdē go li shärye eni wlo dbaryoshko ga Simeón ichara Sbō Sēyarē jek eshko ba koshē. Öötong lōngshko ga ²⁸ chida li ina, ga kjrara ba wloshko, ga Sbō poshrēra ara, tjlē ga

²⁹⁻³² «Borwa pjluyo ère ichorop, iya tjēyoga lōng kēs lirē wlo.

Ère ber iök shjiy wleni,
nopga judío llēm wleniyo kong.

Bop tjēyo Israel,
e poshrēkoba ara ba kjīshko.

Tjlapga, tja bop parkaga.

Llēye lorop bor kong jlkōkoyo li,
e shäryorop eeri.

Borwa döga ère
inor bor bokkwo go.

E kjīshko ga tja shinmotkē wopjlu ga pjlū» le.

³³ Lanyotke Simeóndē shäng eni li kuya ba mekē, ba datarē ga beno lōng wotjlik arae. ³⁴ E irgo ga tjlōkwo lara Simeóndē beno pjlū ba kong lok. Ga tjlē chida mekē María li kong ga «Israel tjēyoga kong ga chida ère, e ber shäng no kjone kjone lōngga, ber tjwlō ame wlo, no kjone kjone poyongga, ber tjwlō ara wlo bakoe. E ber shäng llēbo jyāglo ichara Sbörē wleni, ga läywēba owa ara, ³⁵ oba wotjlik sorē ba pjlūshko li igōy wēlē wlo. Gueniyo llono ga ba kjīshko ga pja ber woydē ara, pja shorkera söglorē wleni» le.

³⁶ Eshko walē shäng kjlara ko Ana, e Sbō tjlōkwo laga. Ba data ko Fanuel, e Aser tjēyo. Ana, e tjlablāe. Mite obishko ga orkwosmono, ga beno sök ba lanma tjok lu pjlōgo kjäk (7). ³⁷ E irgo ga ba lanma shimotkono, ga beno sök syā. Eshko ga öötong sök lu pjlōgo sak kjwong kjingsho pkēng (84). Beno sök Sbō u zlong bäng Sbō poshrēk shkē dba, opshik llaw llēme. Syöshhtë Sbō kong ara, ga iē llēm Sbō kong dbar kop ara bakoe.

³⁸ Eshko ga tek shrono shäng chida buk li zlong bäng. Iya ga beno shäng wopjlu. Ga tjlē ga «Sbō, chida ère ichorop borwa pjluyo. E kjīshko ga tja wopjlu bop tjok» le. Eshko Jerusalén kjokyo ga nopga tjeng ara ba pjluyo tjwe dbaryo li koshē. Ga chida li roy lara ba kong pjire.

³⁹ Tjlōkwo tak pjang Tjlapga kjok llgwekklo go shärye wlo li shäryara lok pjiirshko ga chida li söra José, Mariarē to jek irōng obi Galilea kjokyo, ga öötong lōng ba kjōshko Nazaret dbokyo. ⁴⁰ Eshko ga Jesús kun jem, beno döba ara, kjok miydē ara bakoe. Ga kjimte Sbörē arae.

Kjwozir Jesús sök Sbō u zlong bäng nopga kjok miydē tjok

⁴¹ Lu pjlobi go ga ba data, ba mekē, e jek lok Jerusalén kjokyo, Israel tjēyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēk wlo.

⁴² Ga Jesús öötong lu pjlōgo sak kjwara kjingsho pjōshko (12) ga jek dbar li shrēk ba tjok bebi, sgara judiogarē sorē ga eni.

⁴³⁻⁴⁴ Dbar li shrēra lok pjiir ga ba data, ba mekē, e tek lōng irōng obi, ga nopga jek lōng ara ba tjok. Jesús lira tek shäng ba tjokdo lara lok, miga llēm, beno shäng Jerusalén kjokyo. Jēktong lok dbar kjwarashko ga wlēya lok ba pjeyoga tjrēko, ⁴⁵ gueniyo wlēna llēme. Eni ga sano jek irōng obi Jerusalén kjokyo, wlēya lok eshko wlo.

⁴⁶ Kjōshko ga wlēna lok bē sök Sbō u zlong bäng, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē go li tjrēko. E sök ba tjlōkwo le lok li kuk, ga omkjakrokē jong bakoe. ⁴⁷ Kuya nopga lōng lirē lok ga Jesús kjok miydē ara,

* 2:22-23 Éxodo 13.2, 12. † 2:24 Levítico 12.8.

Juandë jer di roshko. Wara pjiir ga Jesús shâng syôshhtë Sbô kong wopro ga kjok dogo roshwino beno oojong erä, ²² ga Sbô Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go, ikoba ga wêlëe. Eshko ga ybô kuraba ter kjok dogo dwayo, tjlë ga «Bor wa li pja. Pja woydër ara. Tja wopjlu hop tjok» le.

Jesús data, kjokë, tjlapgaga tek dëna dwayo

²³ Ga Jesús lu pjloglo sak myashko (30) ga ba pak soyarae.

Jesús, e José wa lëba.

José, e Eli wa.

²⁴ Eli, e Matat wa.

Matat, e Levi wa.

Levi, e Melquí wa.

Melquí, e Jana wa.

Jana, e José wa.

²⁵ José, e Matatías wa.

Matatías, e Amós wa.

Amós, e Nahúm wa.

Nahúm, e Eslí wa.

Eslí, e Nagai wa.

²⁶ Nagai, e Maat wa.

Maat, e Matatías wa.

Matatías, e Semei wa.

Semei, e José wa.

José, e Judá wa.

²⁷ Judá, e Joanán wa.

Joanán, e Resa wa.

Resa, e Zorobabel wa.

Zorobabel, e Salatíel wa.

Salatíel, e Neri wa.

²⁸ Neri, e Melquí wa.

Melquí, e Adí wa.

Adí, e Cosam wa.

Cosam, e Elmodam wa.

Elmodam, e Er wa.

²⁹ Er, e Josué wa.

Josué, e Eliézer wa.

Eliézer, e Jorim wa.

Jorim, e Matat wa.

³⁰ Matat, e Levi wa.

Levi, e Simeón wa.

Simeón, e Judá wa.

Judá, e José wa.

José, e Jonán wa.

Jonán, e Eliaquim wa.

³¹ Eliaquim, e Melea wa.

Melea, e Mainán wa.

Mainán, e Matata wa.

Matata, Natán wa.

³² Natán, e David wa.

David, e Isaí wa.

Isaí, e Obed wa.

Obed, e Booz wa.

Booz, e Salmón wa.

Salmón, e Naasón wa.

³³ Naasón, e Aminadab wa.

Aminadab, e Aram wa.

Aram, e Esrom wa.

Esrom, e Fares wa.

Fares, e Judá wa.

³⁴ Judá, e Jacob wa.

Jacob, e Isaac wa.

Isaac, e Abraham wa.

Abraham, e Taré wa.

Taré, e Najor wa.

³⁵ Najor, e Serug wa.

Serug, e Ragau wa.

Ragau, e Péleg wa.

Péleg, e Heber wa.

Heber, e Selaj wa.

³⁶ Selaj, e Cainán wa.

Cainán, e Arfaxad wa.

Arfaxad, e Sem wa.

Sem, e Noé wa.

Noé, e Lamec wa.

³⁷ Lamec, e Matusalén wa.

Matusalén, e Enoc wa.

Enoc, e Jared wa.

Jared, e Malalel wa.

Malalel, e Cainán wa.

³⁸ Cainán, e Enós wa.

Enós, e Set wa.

Set, e Adán wa.

Adán, e Sbô wa.

4

Jesús tjlina Ärë, llëbo owa shäryë wlo le

¹ Eshko ga Jesús go Sbô Sëya jlökoyo. Eni ga tjwe iröng Jordán diyo dwayoshko ga söra Sbô Sëyarë jek öötong shâng kjok dogro no llëmshko. ² Eshko ga tjlina Ärë shâng dbargwo sak pkëng (40), llëbo owa shäryë wlo le. Dbar eshko ga Jesús iono llëme. E irgo ga pjli jonge.

³ Eni ga Ä tjlë ba kong ga «Pja Sbô Wa jlökoyo ga akkwo ëre posgos ber pjlung shosho suk pjiir, uëp wlo» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbô tjlökwo tak pjang eni: “No mär dli go dö llëme”»* le.

⁵ E irgo ga söra Ärë jem öötong shâng dlup jong kjókshko dbo go, ga kjok kjwang jtkong kjrina kjrina li pina ba kong uunkong jekdo.

⁶⁻⁷ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pja kjök tok, tja poshrëp wleni ga kjok uunkong ëre twër ber bop kong. Ba llëbo wolësowa tjeng kës kjwe, ba dbo ara, e ber bopoya, ga pja ber ba ichaga. E twak beno bor kong uunkong, ga twër woydë ë kong ga twër» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbô tjlökwo tak pjang eni: “Tjlapga, bop Sbô li poshrëmirë döe. E kolomirë döe”»† le.

⁹⁻¹¹ E irgo ga söra Ärë jek öötong shâng Jerusalén kjokyo, Sbô u kësbang jong lishko. Eshko ga söra jem öötong shâng Sbô u dbo go, ga tjlë ba kong ga «Sbô tjlökwo tak pjang eni:

* 4:4 Deuteronomio 8.3. † 4:8 Deuteronomio 6.13.

»“Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörë bop dë,

pja shaya ba orkwo go,
pja dre pjë akkwo go llëm wlo.”‡

E kjishko ga pja Sbö Wa jlökoyo ga pja optos jer na dwayo» le.

¹² Kuya ga tjlä ba kong ga «Sbö tjläkwok tak pjang eni bakoe:

»“Tjlapga, bop Sbö li tjläy llëme”»§ le.

¹³ Tjläna Ärë pjir ga rayara to ey dwayo. Ga barwara ame äär jong llono jä.

Jesús ba pak soyono

¹⁴ E irgo ga Jesús to jek Galilea kjokyo iröng obi. Jëk shäng Sbö Sëya dbo ara li tjok. Ga e roy shdöktong kjok eshko kjwang jikong. ¹⁵ Kjok kjrina kjrina ga oba piya judioga syö uyo roshko, ga poshrékoba uunkong.

Jesús shäng Nazaret kjokyo

¹⁶ Pjlära ga Jesús jek öötong shäng Nazaret kjokyo, kuno shäng lishko. Ga öötong wosh-tozlong dbaryo ga opzrëno jek shäng judioga syö uyo jong eshko li roy. Eshko ga kojono shäng, Sbö tjläkwok lä nopga tjeng li kong wlo, sgara shäng enido sorë ga eni. ¹⁷ Ga kjibokwo tara Sbö tjläkwok laga tek dënnashko so Isaiasdë li twara tjeng ba kong. Eshko ga kjibokwo li koshwina, ga lara nopga li kong. Tjläkwok tak pjang lara li tjlä eni:

¹⁸ «Tja kjrara Tjlapga Sëyarë,
ba tjläkwok roy pjlä lë oba song wleniyo kong wlo.

E kjishko ga Tjlapga Sëya pjang bor go.

Tja ichara

tjlä nopga shdung löng li kong ga “Pjäy där malinge”,

tjlä nopga kjok igö llëm li kong ga “Pjäy kjok ik shara”,

tjlä nopga bokrotkëba ara li kong ga “Pjäy bokrotkëba ame”,

¹⁹ tjlä nopga uunkong kong ga “Sbö nopga där dbaryo li öötonge.”*

²⁰ E irgo ga kjibokwo li llira, twara iröng ba kjimtaga parkë shäng judioga syö uyo roy li kong, ga sirkeno sök eshko. Eshko ga İya nopga löng lirë beno löng drëng erä. ²¹ Eni ga Jesús tjlä ba kong ga «Sbö tjläkwok ëre kuromi li, e shäryono eerë» le.

²² Tjlä shäng ga ba kugaga löng li tjlä ëng kong ga «Kjwe pjläe. Ba tjläkwok le li, e wolësowa» le, ga beno löng yëy le erä. Ga tjlä ëng kong ga «¿Domer kjwe José wa llëndo?» le.

²³ Kuya Jesúsdë ga tjlä ba kong ga «Lläye lëmi woýdë bor kong li, e miydoror pjir tjän. ¿No dwlomnega shäng kjlära swlo ara ga shji tjlä ba kong ga “Pja no dwlomnek pjlära pja opdwloannes om goshko” lëy eni llëndo? Eni ga “Pja no dwlomnek pjlära nopga tjeng

bop kjok ëreshko dwlomnezong” lëmi woýdë bor kong eni. “Capernaüm kjokyo shko ga llëbo shäryorop oblë oblë ara li roy kurorwa pjire. Eni ga bop kjok ëreshko ga shäryos eni bakoe” lëmi woýdë bor kong eni bakoe.

²⁴ Lër bomi kong jlökoyo ga Sbö tjläkwok laga, e iëba tjwlo ara ba kjok om go lishko llëme. ²⁵ Lër bomi kong jlökoyo ga Sbö tjläkwok laga Elías dbaryoshko ga shunyo shrono llëm lu pjloglo mya kjingsho bëy, ga pjli shrono ara kjone pogo. Eshkoshko ga syäpga tjeng ara Israel kjokyo, Elías sök lishko, ²⁶ gueniyo ichara Sbörë syäpga löng eshko li kjimté llëme. Miga ichara Sarepta kjokyo, kjok li buk Sidón kjokyo worbo go, syä sök kjlära eshko kjimté wlo. ²⁷ Sbö tjläkwok laga Eliseo dbaryoshko ga nopga tjeng Israel tjëyoga ara poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo, gueniyo poptara kjlära llëme. Miga domer Siria so ko Naamán, era poptara» le.

²⁸ Kuya nopga tjeng judioga syö uyo roshko lirë ga iircono ara ba kong. ²⁹ Ga kojono lok, ga Jesús söra lok jek kjok eshko dwayo. Kjok eshko li, e pjang dlup poglo go. Eni ga söra lok jek öötong lok dlup li dbo go, dbuya lon jer töshko wlo lara. ³⁰ Miga Jesús opdöno jek ba tjërko, ga toe.

Ä sëya pjang domer goshko ichara Jesúsdë toe

³¹ E irgo ga jek öötong shäng Capernaüm kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Ga öötong wosh-tozlong dbaryo ga opzrëno jek shäng judioga syö uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. ³² Tjläkwok lara jlökoyo, dbo ara go. E kjishko ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä.

³³ Eshko ga domer shäng kjlära, goshko Ä sëya kjlära. Ga Jesús İya sëya lirë ga öö le ba kong dbo goshko, tjlä ga ³⁴ «Jesús, Nazaret so, ¿pja tek shäng borwa barwë ega? ¿pja tek shäng borwa pjigare? Pja ë miydër pjläe. Pja iak beno shäng dboy Sbö kong» le.

³⁵ Kuya ga sëya li wlona, tjlä ga «Pja kjinko-zong. Pja opkjos domer kjwe go dwayo» le. Kuya ga domer li dbura buk töshko, gueniyo llëye owa shäryara ba kong llëme. Eshko ga opkiono ba go dwayo.

³⁶ Eni ga nopga tjeng eshko li beno löng yëy le erä. Ga tjlä ëng kong ga «¿Tjläkwok kjwe llëro? Dbo ara go ga Ä sëyaga iche opkjë ga kole jlökoyo» le. ³⁷ Ga Jesús roy shdöra lok kjok eshko kjwang jikong.

Simón ëm poptara Jesúsdë

³⁸ E irgo ga Jesús opshino judioga syö uyo li roshko dwayo, ga jek öötong shäng Simón ushko. Eshko ga Simón ëm buk swlo ara, wloyo kjlikdë. Eni ga nopga tjeng eshko li tjlä Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira

‡ 4:9-11 Salmo 91.11-12. § 4:12 Deuteronomio 6.16.

* 4:19 Isaias 61.1-2.

ga kjwe kjimtozong» le. ³⁹ Öötong shäng ba zlong bäng ga kjlik li zenoe. Jekdo eshko ga kojono, ga dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsde ara

⁴⁰ Jek kjok ro zar ga nopga swlo oblë oblë wleniyo söraba ara Jesús kong. Ga orkwo iono kjlara kjlara kjing go, ga poptara. ⁴¹ Jesús, e no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li miyde Ä säyaga tjeng oba goshko lirë owa llëme. Epga toshko ga tjlä löng dbo go ga «Pja Sbö Wa!» le. E kjishko ga ichara Jesúsde tjlä llëme.

Jesús Sbö tjläkwo roy pjlu lono judioga syö uyo oblë roshko

⁴² Wëshko kjok shröngto ga Jesús opshino jek kjok eshko dwayo, to jongya ëye llëmshko, ber sök tjoksa wlo. E irgo ga nopga to löng ba wlëk. Ga wlëna lok, ga tjlä lok ba kong ga «Pja brik llëme» le.

⁴³ Gueniyo kuya ga tjlä ba kong ga «Tja to jongya kjok shto oblë oblë, Sbö ber no pjluyo sorë li roy pjlu shdök, miydëba wlo. Tja ichak shäng e kong wlo» le. ⁴⁴ Eni ga to shäng ba tle judioga kjokyo kjrinasshko kjrinasshko, judioga syö uyo lok kjwobili roshko.

5

Nopga mä shaga kjrara Jesúsde doglo pkëng (4)

¹⁻³ Pjlara ga Jesús shäng di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Genesaret* li kjako. Eshko ga nopga shrono löng ara ba zlong bäng, Sbö tjläkwo kuya lok wlo, ga Jesús lliya lok ara. Eshko ga ina Jesúsde ga kjoyong tjeng do pjök di bäng li kjako, roy no llëme. Nopga tjeng ba roy li opshino tjeng ba kjla mä shakklo kwoshkwë. Eni ga Jesús opyono kjoyong buk kjlara roshko, kjoyong li sogo ko Simón. Eshko ga tjlä Simón kong ga «Ichos jek sira di rong shwo lëkong» le. Ga ichara jeke. Eshko ga Jesús sirkeno sök kjoyong li roshko, ga nopga beno tjeng pjöshko li pïya sök.

⁴ Tjlëno pjir ga tjlä Simón kong ga «Kjoyong ëre ichos jek këgong sit di rong wleshko, ga bomi kjla mä shakklo kjwe dbuzi dishko, pjäy mä shak wlo» le.

⁵ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, tjawa parkono löng shkë ga mä sharorwa kjlara llëme. Gueniyo tjawa ichaga pjarë ga kjla dburwa» le.

⁶ Shäryara eni ga mä shara lok träk llëme. Shiya loxshko ga kjla li kjiyo kjone kjone skoktong tjän. ⁷ İya ga dwleto ga ba pjeyoga tjeng kjoyong oblë roshko li rokara or go, tek ba kjimtë wlo. Ga epga shrono, ga parkono tje jikong. Ba kjoyong do pjök li pito, roy dlina tjung mä erö kjishko. ⁸⁻⁹ Ga İya lok ga

mä shara lok ara ga beno löng yëy le erä. Eni ga Simón Pedro kjök tono Jesús bokshto, ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, pja opkjos bor zlong dwayo sira. Tja domer owa wleniyo» le. ¹⁰ Ba pjeyoga tjeng kjoyong oblë roshko li beno löng eni bakoe. Tjeng kjoyong oblë roshko li, epga ko Santiago, Juan. E Zebedeo wapga.

Eshko ga Jesús tjlä Simón kong ga «Llëye bangkjërëp llëme. Pja to shäng mä shak ame. Pja iër to ber shäng no töng bor kong shara» le. ¹¹ Eni ga kjoyong li shira tjeng pjöshko iröng obi, ba llëbo tjeng kës li rayara, ga to jek lok Jesús tjok.

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹² Pjlara ga Jesús öötong shäng kjok kjrinasshko ga domer shrono shäng kjlara ba shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Jesús İya ga kjök tono, kjujono bokdo kjlay klung go, ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, tja poptëp woyle ga tja poptëp ga pjlu» le.

¹³ Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tjlä ga «Pja poptër woyle. Pja ber pjlu shara» le. Jekdo eshko ga domer li poptono beno pjlu.

¹⁴ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Pja poptoror lëp ë kong llëme. Pja nom opping syöshtaga Sbö kong nopga kjishko li kong, pja İya wlo eröe. Sbö sëngglo lara Moisésde, pja äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo li söp, twëp ba kong, pja poptono miydëba wlo» le.

¹⁵ Gueniyo ga Jesús roy shdöktong jek këgong. E kjishko ga shäng lishko ga oba tön löng ba shwoy ara anmooyö, ba kuk wlo, ba swlo llë li popte wlo bakoe. ¹⁶ Gueniyo olöshko ga Jesús opkwë jek shäng ëye llëmshko, syöshhtë Sbö kong tjoksa wlo.

Domer dre kuga llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹⁷ Dbar kjwara ga Jesús sök oba ping. Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, e shrono löng Galilea kjokyo oblë oblë dwayo, Judea kjokyo oblë oblë dwayo, Jerusalën kjokyo dwayo bako, ga sirkeno löng eshko. Eshko ga Tjlapga dbo kësbang tjeng Jesús tjok, swlopga popte wlo. ¹⁸ Eni ga domerga tjwe löng eshko kjlöbö, swlo söno kjlara poglo roshko. Swlo li buk töshko, dre kuga llëm wleniyo. Söya lok kjër roshko, ie buk Jesús bokshto wlo lara. ¹⁹ Gueniyo jek opzrëk kjone go llëm, oba ara kjïy. Eni kuzong ga jem tyono lok u dbo kjing sdok li kjing go, kjing döra sira, swlo li lona ter pjang ba poglo roshko öötong buk dew, oba ara tjrëko, Jesús bokshto.

* 5:1-3 Genesaret di bäng, e ko Galilea di bäng bakoe.

²⁰ İya Jesúsdë ga swlo sögaga li mär ba go ga tjlä swlo buk töshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li lõnor beno drete» le.

²¹ No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga lõng eshko, e wotjlik lok ga «¿Kjwe ëro? ;Domer kjwe shäng Sbõ läywë owa, ber tjwlo lõm wlo le! Owa lõngga nopga kong li Sbõ eröe» le.

²² Wotjlik lõng llë li miydara Jesúsdë pjir kuzong ga tjlä ba kong ga «¿Pjây wotjlik owa eni ega? ²³ «Owa pjang bop go li lõnor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lõnorde, de lõnor lõm, e igõmi lõme. Gueniyo ga «Pja kojõzong. Pja jëkzong» loror ba kong ga pop- tororde, de poptoror lõm, era igõmi wëläe. ²⁴ Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lõn ber dret wlo ga pjlu. Miydëmi wlo ga llëbo shäryër e» le. Eni ga tjlä swlo buk töshko li kong ga «Lër bop kong ga pja kojõzong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ²⁵ Kuya ga kojono nopga lõng li bokshto, ba bukklo li kjarara, ga to jek ba ushko Sbõ poshrëk ara. ²⁶ İya nopga tjeng eshko lirë ga beno lõng yëy le erä, ga Sbõ poshrëra, ga tjlä lok ëng kong ga «Eeri ga llëbo İydë lõm obi, e İnoy jlöe» le.

Levi rokara Jesúsdë

²⁷ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jëk shängshko ga domer sök kjlara eshko ko Levi, e dbur tõngga Roma so kong. E sök ba pak lishko. İya Jesúsdë ga tjlä ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. ²⁸ Kuya ga kojono, ba llëbo tjeng kës li rayara, ga to jek ba tjok.

²⁹ E irgo ga Levi dli shäryono kësbang ba ushko, Jesús poshrëkklo. Eshko ga oba shrono lõng ara ië, tjërko nopga dbur tõngga Roma so kong shrono lõng ara bakoe. ³⁰ İya fariseoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë go lirë ga tjlä lok Jesús oppinggaga lõng li kong ga «¿Pjây ië nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

³¹ Kuya Jesúsdë ga tjlä ba kong lok ga «Nopga lõng pjlu, swlo lõm ga e dwlomnega woydë lõme. Swlopgara dwlomnega woydë. ³² Eni ga tja shrono shäng kjok ëreshko, nopga pjlo bek li rokaga lõm, nopga owa li rokaga, llëbo owa shärye lõng li, e owa jlöe le, ga raye wlo» le.

Jesús lano shji ië lõm kjishko

³³ Eshko ga tjlä lok ba kong ga «Juan oppinggaga ië lõm syöshhtë Sbõ kong wlo dbar

kop ara. Fariseo oppinggaga omshäryë eni bakoe. ¿Bop oppinggagara ië enido ega?»

³⁴ «Orkwosmozlõng dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li[†] shäng ba tjok obishko ga nopga mak lõng eshko li[‡] ië lõm ga äe. ³⁵ Gueniyo domer li söraba ba shjiryoshko ga epga ië lõm eshko jä» le ba kong.

³⁶ Eshko ga tjläno ba kong lok llëbo jyäglo go obi. Tjlä ga «Shji shwong tjaglën[§] zëy sira, shwong këguë^{*} bängyë e go wlo lõme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong tjaglën li sreya, ga shwong këguë li ber owa bakoe.

³⁷ »Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën[†] tyëy ba bakwo këguë shäryak öng kwota go[‡] roshko lõme. Shäryoroy eni kjwe ga ba bakwo li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li, e ber llëno ame, ba bakwo li ber eni bakoe. ³⁸ Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën tyëy wlo ga woyde bakwo tjaglën. ³⁹ Èye kjillgwo bo dyo dbo ara këguë li iono ga kjillgwo bo dyo tjaglën li ië woydë lõme. Eshko ga tjlä ga «Këguë li pjlu, tjaglën li kjinmo» le eni» le.

6

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jëk shäng dwla dgak buk li tjërko ba oppinggaga tjok. Eshko ga ba oppinggaga lõng dwla bo kjrë, ga kjwokäya or go, ue lok wlo. ² Eni ga fariseoga kjone kjone tjlä ga «¿llëbo shäryëmi woshtozlong dbaryoshko lõm li shäryëmi lõng kjweni ega?» le.

³ Kuya Jesúsdë ga tjlä ba kong ga «¿Dënashko ga David, ba yorkagaga, e pjli lok arashko ga llëye shäryara tak pjang Sbõ tjlökwo go li, e lõmirë llëmdo? ⁴ David opzrëno jek shäng Sbõ u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbõ kong li uara, ga twara ba nopga jëk lõng ba tjok li kong, ue wlo bako, e uaga syöshtagagarë erö gueniyo» le.

⁵ Ga tjlä ba kong obi ga «Woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsdë kjlara

⁶ Woshtozlong dbaryo oblëshko ga Jesús opzrëno jek judioga syö uyo jong kjok eshko li roshko, ga nopga tjeng eshko li pina. Domer shäng kjlara eshko orkwo këlä slosloe. ⁷ Fariseoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e lõng eshko

† 5:34 Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús loklo. ‡ 5:34 Nopga mak lõng eshko le li, e Jesús oppinggaga loklo. § 5:36

Shwong tjaglën le li, e tjlökwo twara Sbörë jlökoyoj tjaglën Jesús kjishko li loklo. * 5:36 Shwong këguë le li, e tjlökwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyoj dënashko li loklo. † 5:37 Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën le li, e tjlökwo twara Sbörë jlökoyoj tjaglën Jesús kjishko li loklo. ‡ 5:37 Kjillgwo bo dyo dbo ara bakwo këguë shäryak öng kwota go le li, e tjlökwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyoj dënashko li loklo.

bako, Jesús dë, swlo li popte woshtozlong dbaryore iya lok wlo, rote e go wlo.

⁸ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsdë pjir kuzong ga tjlä swlo li kong ga «Pja kojös shäng nopga löng kës ëre tjërëko» le. Kuya ga shäryara eni. ⁹ E irgo ga Jesús tjlä nopga tjeng li kong ga «Pjây kong llëbo kjakrokër kjirina. ¿Woshtozlong dbaryo ga llëye shäryëy oblë kong ga pjlú? ¿Llëbo pjlure, de llëbo owa? ¿Ëre dbaryo ga kjlara buk ba llëmdo shinmotkë wlo ga llëye shäryëy? ¿Wëyëre, de kjimtëy?» le.

¹⁰ Eshko ga löng ba zlong bäng pjiribri li ina uunkong, ga tjlä swlo li kong ga «Pja orkwo roshwizong» le.

Kuya ga shäryara eni, ga ba orkwo poptono beno pjlúe. ¹¹ Gueniyo ga nopga löng li iirkono ara, tjlä lok ëng kong ga «¿Llëye shäryëy Jesús kjwe kong ga pjlú?» le.

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹² Eshko dbaryo ga Jesús opshino to jem shäng dlup jong kjwara bigdo go, syöshtë Sbô kong wlo, ga syöshtono shkëe. ¹³ Wëshko kjok shröng ga ba oppinggaga rokara tek löng ba zlong bäng. Eshko ga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12), ber löng Sbô tjlokwo roy laga ba äska wlo. Epga ko lok eni:

¹⁴ Simón, e koiara beno Pedro;

Andrés, e Simón lëng;

Santiago;

Juan;

Felipe;

Bartolomé;

¹⁵ Mateo;

Tomás;

Santiago, e Alfeo wa;

Simón, e zelote;

¹⁶ Judas, e Santiago wa;

Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Jesús nopga pino träk llëme

¹⁷⁻¹⁸ E irgo ga Jesús to ter dlup li dwayo ba oppinggaga kjrara li tjok, ga öötong löng sdam lëkong. Eshko ga nopga tjeng träk llëm, opping ba tjok wlo. Nopga shrono löng ara ba kuk wlo, ba swlo llë li popte wlo bakoe. Shrono löng li, e Judea sogga, Jerusalén sogga, Tiro sogga, Sidón sogga bakoe. Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e tjeng dlung sor go. Ëye tjeng eshko goshko Ä sëyaga ga e poptara Jesúsdë. ¹⁹ Eshko ga ëye ba shwong porwono ga poptono ba dbo kësbang go. E kjishko ga uunkong wotjlik lok ba porwë le.

Llëye shäryëy, shji ber löng wopjlú wlo

²⁰ Eshko ga ba oppinggaga iya Jesúsdë ga tjlä ba kong ga

«Nopga song wleniyo,

 pjây ber wopjlú,

 Sbô ber bomi pjluyo kjishko.

²¹ Pjây löng pjlí ara wleniyo,

 pjây ber wopjlú,

 llono ga pjây ber löng bö tjung kjishko.

Pjây löng slar ëë wleniyo,

 pjây ber wopjlú,

 llono ga pjây ber löng jar kjishko.

²² Pjây iywaba shjiktëng, pjây wlokjërëba llëm,

 pjây läywëba owa, bomi ko e owa

 lëba, shäryëba eni no to ter kjok dogo

 dwayo ëre kjishkoshko ga

 pjây ber wopjlúe.

²³ Eni ga pjây äar kjok dogoshko ga pjây

 potjwlën ara. E kjishko ga shäryëba

 owa bomi kong enishko ga pjây

 woydë llëme. Pjây ber woowa llëm

 dey. Sglik lëmi, öö lëmi ara, pjây löng

 wopjlú kjishko bakoe.

 Dënashko ga Sbô tjlokwo lagaga shdun-

 aba eni bakoe.

²⁴ Gueniyo ga pjây nopga dbur ara wleniyo,

 pjây song jlö,

 llono ga pjây löng pjlú dbaryo li pjitong

 kjishko.

²⁵ Pjây löng bö tjung wleniyo,

 pjây song jlö,

 llono ga pjây ber löng pjlí ara kjishko.

Pjây löng jar wleniyo,

 pjây song jlö,

 llono ga pjây ber löng slar ëë kjishko.

²⁶ Pjây poshrëkoba arashko ga

 pjây song jlöe.

 Dënashko ga nopga to löng tjlä ga

 “Tja Sbô tjlokwo laga” le, gueniyo

 ichaga Sbörë llëme. Eshko ga epga

 poshrërafa ara bakoe.

Bi moskwoga woydëy ara

²⁷ »Gueniyo ga lër pjây bor kuga li kong

ga bomi moskwoga woydozi ara. Ëye, pjây

iywa shjiktëng ga kong llëbo shäryozí pjlú

dey. ²⁸ Ëye wotjlik owa bop tjok ga pjây

wotjlik pjlú ba tjok. Ëye, pjây bokrotke ga

 pjây syöshtë Sbô kong ba kjishko dey. ²⁹ Pjây

 kwomso shpora oblërë pjlara ga kalëkong

 twëmi ba kong, shpoya wlo bakoe. Bomi

 shwong kop lëkong döra ga bomi shwong ter

 lëkong twëmi ba kong bakoe. ³⁰ Ë pogo tjwe

 bomi shwoy llëbo rokë ga twëmi ba kong.

 Llëbo döra bop shjiryo ga wëyë. ³¹ Pjây llëbo

 shäryos oblë kong, woydëmi ga shärye lok

 bomi kong sorë ga eni.

³² »¿Bomi woydagaga woydomirë dö

wleni ga pjây potjwlëkklo llë lëmiro?

Nopga owa ëmdë ga omshäryë e kjoyoe.

³³ ¿Bomi kjimtagaga kjimtomirë erö ga pjây

 potjwlëkklo llë lëmiro? Nopga owa ëmdë ga

 omshäryë e kjoyoe bakoe. ³⁴ ¿Dbur poskwomi,

 tjwlo shimi iröng wlo dö ga pjây potjwlëkklo

 llë lëmiro? Nopga owa ëmdë ga omshäryë e

 kjoyoe. ³⁵ Eni llëme. Nopga kong llëbo shärye

 Sbörë pjlú bako, “Tja kjimtara Sbörë” le

llēm gueniyo. E kjışhko ga bomi moskwoga woydozı ara. Llēbo shāryozı pjlı ba kong. Dbur poskwōzı oba kong, ga tjwlō shimi llēme. Eni ga bomi potjwlēkkıo ber kēsbange. Ga pjāy ber lōng Sbō Tjwlō Kēsbangyo li wapga jlōkoyo. ³⁶ Pja songe le bomi Datarē oba kong. Pja songe lozı oba kong eni bakoe.

«No oblē llēbo owa shāryono» lēy ē kong llēme

³⁷ » «No oblē llēbo owa shāryono» lēy ē kong llēme. Eni ga «Pjāy llēbo shāryono owa» le Sbōrē bomi kong llēm bakoe. «Pja shdungko» lēy ē kong llēme. Eni ga «Pjāy shdungko» le Sbōrē bomi kong llēm bakoe. Llēbo shāryara oblērē bomi kong owa li iozı ber tjwlō llēme. Eni ga owa pjang bomi go li lōya Sbōrē ber dret eni bakoe. ³⁸ Oba sēzıa. Eni ga pjāy sēya Sbōrē bakoe. Pjāy kong llēbo twe bayo ara, so resgwo bapkwō tjung kjoye, resgwo bapkwō li roshko resgwo yoroy, kjing lliy or go, sigwo yoy ber fliktēng wlo, kjing goshko iēy jek obi, ber tjung kjopkwo shopte jong om go wleni. Shāryēmi oblē kong sorē ga shārye Sbōrē bomi kong eni bakoe» le.

³⁹ E irgo ga tjlēno ba kong llēbo jyāgıo go obi. Tjlē ga «Nopga tjeng do pjōk kjok igō llēm wleniyo. Ćkjlara wlosōya ba kjlara lirē le ga lon jer tjeng pjōyıkong pjlēbgwo kwjwaraso roy llēmdo? ⁴⁰ Oppinggaga tjwlō ara, ba pingga kjinmo llēme. Gueniyo ga oppino pjirshko ga aar ber ba pingga dik.

⁴¹ »Bomi kjlara bok bāng kjor pjloyo ĩmi kjēr. E wopro ga bomi bok roshko kjorkwang buk kwjwangna li igōmi llēme. Ćshāryēmi eni egaro? ⁴² Ćkjorkwang buk bomi bok roshko li igōmi llēm ga «Kjor pjloyo buk bop bok bāng kjwe shir bop kong» lēmi bomi kjlara kong sorēro? ĩPjāy Sbō tjłōkwo sōga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlık owa bomi pjlıshko! Kjorkwang buk bomi bok roshko li shizı bām go. Enira kjor pjloyo buk bomi kjlara bok bāng li igōmi wēlē, shimi ba kong wlo.

Kjor; e sorē miydēy ba bo go

⁴³ »Kjor doyo pjlı ba botjyē ga owayo drete. Kjor doyo owa ga botjyē ga pjlıyo dret bakoe. ⁴⁴ Kjor; e sorē miydēy ba bo go. Kjor bo kjrjē shklik doyo go llēme. Kjıllgwo bo kjrjē shkō sho doyo go llēm bakoe. ⁴⁵ No pjlı ga tjlē pjlı, wotjlık pjlı ba pjlıshko kjıshko. No owa ga tjlē owa, wotjlık owa ba pjlıshko kjıshko bakoe. Llēbo tjeng bomi pjlıshko lomirē bomi kjamo go.

U shāryēy sorē

⁴⁶ »Pjāy tjlē bor kong ga «Pja bor Tjlapga jlōkoyo» lēmi, gueniyo tja kolēmi llēme. Ćshāryēmi eni egaro? ⁴⁷⁻⁴⁸ Ėye tjwe bor shwoy, tja tjłōkwo kuya, ga llēye loror li shārye ga e so domer u ywaga kjlara kjoyoe.

U shāryarashko ga shwleyo pjłona rong, ga ak iara ba so bāng pjırbırie. Shāryara pjır ga di to jer, pjono u li goshko ga to wito llēm, u li shāryara pjlı kjıshko. ⁴⁹ Gueniyo ėye, tja tjłōkwo kuya, ga llēye loror li shārye llēm ga e so domer u ywaga oblē kjoyoe. U shāryarashko ga ba shwleyo pjłona uriso, rong llēme. Shāryara pjır ga di to jer, pjono u li goshko ga skwara pjır, sōra dirē drete» le.

7

Ėngkwaga kągāyo parkaga poptara Jesüsde kjlara

¹ Jesüs tjlēno oba kong pjır ga opzrēno jek öötong shāng Capernaüm kjokyo. ² Domer sōk kjlara eshko, e Roma so, e ėngkwagaga ara kągāyo bakoe. Domer li parkaga tjwlēk shāng pjır wleniyo buk kjlara, woyde ara wleniyo, e swlo ara, wolontoe. ³ Ga Jesüs roy kura ba kągāyo lirē, ga judıo tılapgaga kjok llgwega wleniyo ichara kjłōbō, Jesüs rokē, ba parkaga li poptē wlo. ⁴⁻⁵ Öötonglōng Jesüs shwoy ga tjlē ba kong ga «Tjılapga, rokērwa bop kong ga domer li kjımtos sira. E judıo bıshıya dik llēm, gueniyo bi tjēyoga woyde ara. Tjawa kong syō uyo shāryara kwjwara om go. E kjımtako jlōe» le. ⁶ Kuya ga to jek ba tjok.

Jek lōng äato ba ushko ga ėngkwaga kągāyo li, ba pjeyoga ichara kjłōbō, lan Jesüs kong obi wlo. Öötong lōng ba shwoy ga tjlē lok ba kong ga «Domer li tjłōkwo ichono bop kong. Tjlē ga «Tjılapga, pja tek bor ushko llēm ga bue. Tja llēm llēm, tjwlō llēm, pja opzrēk tek bor u roshko wlo. ⁷ Pja ĩnor jek om go bop shwoy llēm e kjıshko. Bor parkaga poptē lēp erō ga poptē dani. ⁸ Tja kągāyo tjok. Llēye le bor kong li shāryēr eni ĩyado. Tja ėngkwagaga ara kągāyo. Llēye lēr ba kong li shārye lok eni ĩyado bakoe. ‘Pja nomo’ lēr kjlara kong ga tōe. ‘Pja tegō’ lēr kjlara kong ga teke. Bor parkaga tjwlēk shāng pjır wleniyo ichēr llēbo shāryē ga shārye eni» le bop kong eni» le.

⁹ Kuya ga beno shāng yēy le erā. Ga nopga jek lōng ba tjok li iya ga tjlē ba kong ga «Lēr bomi kong ga domer, e mār bor go jlōkoyo, ĩsrael tjēyoga uunkong kjinmo» le.

¹⁰ E irgo ga domerga ichara li öötong lōng ėngkwaga kągāyo li ushko irōng obıshko ga ba parkaga swlo ara li wlēna shāng pjlı tjan.

Syā wa shinmotkono woshrra Jesüsde kjlara irōng obi

¹¹ E irgo ga Jesüs jek shāng jongya kjok ko Nain, ba oppinggaga tjok. Oba jek lōng ara ba tjok bakoe. ¹² Jek lōng äato eshko ga shinmo sōkoba jek pjang kjlara, iēba sakshko wlo. Shinmo li meyo, e syā, ga wa domer oblē drete. Kjok eshko soppa jek lōng ara ba

yorkë. ¹³ İya Tjlapga Jesúsdë ga songe le, ga tjîlë ba kong ga «Pja slar ame» le.

¹⁴ E irgo ga jek öotong shäng shinmo li zlong bäng ga ba bapkwö söya lok pjäng li porwara. Ba sögaga jek löng li slongtäng löngë. Eshko ga Jesúsjêlë shinmo li kong ga «Dwîlas, lër bop kong ga pja kojözong!» le. ¹⁵ Ga shinmo li wloktäng sök, ga tjîlëno. Eshko ga ichara Jesúsdë to iröng ba mekkë tjok obi.

¹⁶ İya löng lirë ga bangkjre lok träk llëme. Ga Sbö poshrëra lok ara. Tjîlë lok ga «Sbö tjîlökwo laga weno shäng bi tjîrëko kjlara kësbangë» le. Ga tjîlë lok obi ga «Sbö shrono shäng, ba nopga kjimtë wlo» le. ¹⁷ Jesúsjoy shdökong Judea kjokyo kjok kjwang jîkong, kjok shto oblë oblë ber tjeng ba worbo go bakoe.

Juan No Waga

¹⁸ E irgo ga llëbo shäryak eni li, e roy kura Juanëdë pjir, laga ba oppinggagarë ba kong. Eni ga ba oppinggaga rokara ba shwoy do pjök, ¹⁹ ga ichara tjîlë Tjlapga Jesúsjoy kong ga «¿No pjüyo iche le Sbörë koshërwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?» le.

²⁰ Eni ga öotong löng Jesúsjoy shwoy ga tjîlë ba kong ga «Tjawa ichara Juan No Wagarë tjîlë bop kong ga «¿No pjüyo iche le Sbörë koshërwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?» le lok ba kong eni.

²¹ Jekdo eshko ga nopga swlo oblë oblë wleniyo, nopga goshko Ä säyaga, e pop-tara Jesúsdë ara. Ga nopga kjok igö llëm wleniyo poptara ara, beno löng kjok igö pjîlue. ²² E irgo ga Jesúsjoy tjîlë Juan oppinggaga li kong ga «Llëye ñnoma, kuromi li to lëmi Juan kong. Nopga kjok igö llëm wleniyo kjok ñnoe. Nopga jek llëm wleniyo jëktonge. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptonoe. Nopga kjok kugö llëm wleniyo kjok kunoe. Shinmoga woshrono iröng obi. Nopga song wleniyo kong Sbö tjîlökwo roy pjîlú lak ba kong. ²³ Èye mâr bor go, ga tja raye llëm ga era ber sök wopjîlue» le.

²⁴ Eppa toshko ga Jesúsjoy tjîlëno oba kong Juan kjîshko. Tjîlë ga «¿Pjây jek löng kjok dogro no llëmshko, Juan ikshko ga pjây äätë eshko llëm obishko ga domer, e kjwe sorë loromi? ¿E sjro bakwara pjîlukkë wleni loromire? ²⁵ ¿Eni llëm ga e kjwe sorë loromi? ¿E doyono shäng shwong wolësowa, tjwîlë ara wleniyo go loromire? Miydëmi pjîlú ga nopga dbur ara eniyo löng pjîlú ushko. ²⁶ ¿Eni ga e kjwe sorë loromi? ¿E kjwe Sbö tjîlökwo laga loromire? E jlöe. Ga e tjwîlë ara, Sbö tjîlökwo lagaga oblë kjinmo. ²⁷ Sbö tjîlökwo tak pjäng li goshko ga Sbö tjîlëno Juan kjîshko. Tjîlëno beno eni: «No ichër kjlara bop bäm

go, bop roy laga, irbo poshäryë bop kong wlo.»* ²⁸ Lër bomi kong ga nopga uunkong kjok ère kjing go äätë tjwîlë ara, Juan kjinmo llëme. Eni gueniyo ga nopga löng Sbö sök no pjüyoshko kjlobi li tjwîlë ara, Juan kjinmo» le.

²⁹ (Jesúsjoy tjîlökwo kugaga uunkong, nopga dbur töngga Roma so kong ëmdë ga tjîlë ga «Sbö tjîlökwo, e beke» le, optwono Juan kong, we jer di roshko li kjîshko. ³⁰ Gueniyo ga fariseoga, kjok llgwëkklo tara Moisésdë li miydagaga pjîlú wleniyo, era optwono Juan kong, we wlo llëme. E kjîshko ga Sbö tjîlökwo kjrara lok llëme.)

³¹ Ga Jesúsjoy tjîlë obi ga «Eerishko dbaryo sopga, ¿pjây so llë kjoyo lër bomi kong?

³² Pjây so kjwozirga öö le löng èng kong llëbo soynezlöng shtoyoshko tjör kjoyoe. Tjîlë lok ga

»«Tjawa dbonmo bakwono ga bëyotkoromi llëme.

Tjawa tono tækwo woydoklo ga pjây slatong llëm bakoe» le lok eni.

³³⁻³⁴ »Lër ega lër bomi kong. Juan No Waga shrono shäng ga iono llëm Sbö kong dbar kop ara, ga kjîllgwo bo dyo iono llëm bakoe. Eshko ga «Kjwe goshko Ä säya kjlara» loromi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ère shrono ga tja ië ara, tja kjîllgwo bo dyo ië bakoe. Eni ga «Domer kjwe ië siyo, nelötkë äe, jek nopga owa wleniyo tjok, ië nopga dbur töngga Roma so kong li tjok bakoe» lëmi eni. Lër bomi kong ga pjây so kjwozirga löng li kjoyo e kjîshko. ³⁵ Sbö kjok miydë li, e jlöe miydëba ba sögaga li go» le.

Fariseo ko Simón

³⁶ Fariseo shäng kjlara. Pjlara ga Jesúsjoy mana jek ba ushko ië, ga Jesúsjoy jek öotong sirkeno sök ië ba tjok eshko. ³⁷ Kjok eshko ga walë shäng kjlara, llëbo owa shäryaga wleniyo. Kuya ga Jesúsjoy sök ië fariseo li ushkosshko ga jek öotong shäng eshko, wloshko poshtikklo bapkwö tjwîlë ara, roshko poshtikklo lö pjîlëbëe. ³⁸ Öotong shäng Jesúsjoy zlong bäng ga slar èëe. Ba boryo li tjöno Jesúsjoy dre kjing go, ga döya sök ba kâkzong go. Eni ga ba dre li lö shira, ga kjing go poshtikklo li kwona.

³⁹ İya fariseo, Jesúsjoy maga lirëshko ga wotjîlik ga «Domer kjwe Sbö tjîlökwo laga wleniyo jîlökoyo kjwe ga walë sök ba porwë kjwe owa miydara pjire» le. ⁴⁰ Fariseo li ko Simón.

Eni ga Jesúsjoy tjîlë ba kong ga «Simón, tjîlökwo lër woydë bop kong sira» le.

Kuya ga tjîlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, lozong» le.

⁴¹ Eshko ga tjîlë ba kong ga «Pjlara ga nopga tjeng do pjök, pogo tjwîlë dbur

* 7:27 Malaquías 3.1.

poskwongga wleniyo kong. Kjlara pogo tjwlō ba kong bayo domer parkē dbargwo sak dbāw pjloglo shkēng (500) āska wleni. Kjlara obi pogo tjwlō ba kong bayo domer parkē dbargwo sak shkēng (50) āska wleni. 42 Ga potjwlēya lok ga ä kuzong ga dbur poskwongga li tjlē ba kong lok ga “Wēyē, tja potjwlēmi ame” le. ¿Eni ga kjone dey ga e woyde ara anmoyō?»

43 «Bor kong ga kjlara pogo tjwlō ara, potjwlēkkō ame li e» le.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Lēp li eni jlōe» le. 44 Eni ga walē li iya ga tjlē Simón kong ga «Walē kjwe īzong. Tja shrono tek shāng bop u roshkoshko ga tja kong di tworop, tja dre shkwē e go wlo llēme. Gueniyo bor dre pōra kjwerē ba boryo go, ga dona ba kākzong go. 45 Tja wlokjroropshko ga tja lō shirop llēme. Gueniyo tja shrono tek lēkong ga bor dre lō shiya kjwerē wop sit wop site. 46 Kjyo kwonop bor dlu kjing go llēme. Gueniyo poshtikkō kwona kjwerē bor dre kjing go. 47 E kjīshko ga lēr bop kong ga owa pjang ba go ara li lōnor beno drete. E kjīshko ga tja woyde ara anmoyō. Gueniyo ēye kong, owa pjang ba go li lōnor sira dō ga tja woyde ara anmoyō llēme» le.

48 E irgo ga Jesús tjlē walē li kong ga «Owa pjang bop go li lōnor beno drete» le.

49 Eshko ga nopga mana tjeng iē ba tjok li tjlē eng kong ga «¿Kjwe ēro? ¿Owa pjang oba go li lōya sorē?» le.

50 Gueniyo ga Jesús tjlē walē li kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja dōktonge. Pja nom woplū bop ushko» le.

8

Walēga Jesús kjimtaga

1 E irgo ga Jesús jēk to shāng kjok kjrina kjrina, ga Sbō ber no pjluo sorē li roy pjlu le shāng oba kong. Ga domerga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li jek lōng ba tjok, 2 walēga jek lōng ba tjok kjlōbō bakoe. Walēga li bām goshko ga kjone kjone swlo oblē oblē, kjone kjone goshko Ä sēyaga, ga poptara Jesúsde beno pjluē. Kjlara ko Maria Magdala so. Dāmārshko ga Ä sēyaga tjeng ba goshko doglo kjäk (7) li ichara to uunkong. 3 Kjlara obi ko Juana, e Cuza boy. Cuza, e parkē shāng Herodes kong, ba llēbo daga. Kjlara obi ko Susana. Jesús kjimte walēga lirē lōng, ba dbur baiya li go.

Dwla sguingga

4 Pjlara ga oba shrono kjok shto oblē oblē dwayo ga tōno ara Jesús sōklishko. Eshko ga Jesús tjlēno ba kong llēbo jyāglo go. Tjlē ga 5 «Domer shāng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. Sguīyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bāng, ga

shglēra, uara sēnwarē drete. 6 Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrēko. Gueniyo klung sho li shglēk llēm kjīshko ga dwla li wenoshko ga danoe. 7 Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkō sho roshko, ga wenoshko ga llgwīna drete. 8 Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlu kjing go, ga kuno, botjyono pjluē. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbāw (100) le.

E irgo ga tjlē ba kong jek sira obi ga «Ēye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yōtso» le.

Jesús tjlēno llēbo jyāglo go erā ega

9 E irgo ga Jesús oppinggaga tjlē lok ba kong ga «Rokērwa bop kong sira ga llēye lorop llēbo jyāglo go li, e llē loklo pjllolgwes borwa kong, miydērwa wlo» le.

10 Kuya ga kong ga «Sbō ber no pjluo sorē li roy miydaydēba llēm li pinaba bomi kong, miydēmi wlo. Gueniyo nopga oblē kongda, lēr llēbo jyāglo go erā. Eni ga »“Īya lōng ga llē īyde miyde lok llēm, kuya lōng ga llē loklo miyde lok llēm bakoe.”*

Dwla sguingga lanyo, e llē loklo lara Jesüsdē

11 »Dwla sguingga lanyo, e llē loklo lēr bomi kong. Dwla li, e Sbō tjlōkwo loklo.

12 Dwla lono irbo bāng li, e ēye Sbō tjlōkwo kuno li loklo. Gueniyo Ä tjwe eshko, ga dōya ba pjlushko dwayo, tjlōkwo li kjre llēm wlo. Eni ga epga dār llēme. 13 Dwla lono ak ara tjrēko li, e ēye tjlōkwo li kuno ga beno shāng woplū li loklo. Gueniyo tjlōkwo li āar ber ba pjlushko jlōkoyo llēm kjīshko ga tjlōkwo li kjre dbar kjwōbō erā. E irgo ga llēye wen ba kong sira tjlōkwo li kjīshko ga raye, sōya ame. 14 Dwla lono shkō sho roshko li, e ēye tjlōkwo li kuno li loklo. Tjlōkwo li kura, gueniyo wotjlik sōk ara, wo pjang dbur go, llēbo pjlu kjok ēre kjing goshko li woyotjliya ara bakoe. E kjīshko ga tjlōkwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlōkwo li kjīshko llēme. 15 E ga dwla lono klung sho pjlu kjing go li, e ēye tjlōkwo li kuno, ga kjre jlōkoyo ba pjlushko li loklo. Kjre, ga sōya īyado, ga bo wen tjlōkwo li kjīshko arae.

Iök shjiy

16 »Iök shjiy borkey, kjinguēy wlo llēm, jney bi bukkō dorko wlo llēm bakoe. Iēy jong kjōkshko dey, nopga oprzēk jek eshkoshko ga kälā tē shjiy wēlē wlo. 17 Llēbo jney, miydēba jekdo llēm wlo. Gueniyo lono ga e miydēba dret, iök shjiy iak jong kjōkshko wleni. 18 E kjīshko ga bor tjlōkwo kuzi yōtso, miydēmi pjlu wlo. Ēye llēbo tjok ga sēya jek obi. Ēye llēye llēm ga llēye tjeng sirawa li dōya ba shjiro drete» le.

* 8:10 Isaias 6:9.

Jesús, ba mekë, ba lëmga

¹⁹ Eshko ga Jesús mekë, ba lëmga, e shrono tjeng Jesús sòk lishko, gueniyo öötong ba soshko llëm, oba ara kjëshko. ²⁰ E kjëshko ga roy laraba Jesús kong ga tjëlë ga «Bop mekë, bop lëmga, e shrono tjeng bop ik kjoko» lëba.

²¹ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Ëye, Sbò tjlòkwo kura, ga kole ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni» le.

Pjluk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsdë

²² Dbar kjwara ga Jesús opyono kjoyong roshko ba oppinggaga tjok, ga tjëlë ba kong ga «Shji to dipzë, di bäng buk kësbang ëre kjwo kalëkong» le. Ga jek lok. ²³ Jek löng dipzë wopro ga Jesús ponoe. Eshko ga pjluk tjwe jong träk llëm, dbo ara di bäng buk kësbang li kjing go. Di iöya ara, ga di dlin jong kjoyong li roy, pir sek seke.

²⁴ Eni ga ba oppinggaga äär löng ba wolleng, tjëlë ba kong ga «Tjlapga, shji ba pito!» le.

Kuya ga kojono, ga pjluk, di iöya, e wlona, ga beno tjeng tjëkso.

²⁵ Eshko ga tjëlë ba oppinggaga kong ga «¿Pjäy oto? ¿Pjäy mär bor go llëm ega?» le.

Eshko ga epga beno löng sëya llëm, kjok bangkjre lok ara bakoe. Ga tjëlë ëng kong ga «¿Domer kjwe ëro? Tjëlëno pjluk, di iöya li kong ga kole pjlue» le.

Domer goshko Ä sëya kjlara

²⁶ E irgo ga öötong löng Gadara kjokyo, di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong.

²⁷⁻²⁹ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä sëya kjlara. Shäng dbar kop ara ga shwong pjung llëm, sòk u roshko llëm, jëk to shäng sakshko erä. Ba orkwo, ba dre, e kjrocharaba dröng sho go pjlöglö kop ara, där llëm wlo laraba, gueniyo shaya sëya lirëshko ga ba dröng sho li skoya jek tas tas erä, ga iche sëya lirë kjok dogro no llëmshko.

Eni ga Jesús opshino jek shäng kjoyong roy dwayo li iya sakshko dwayoshko ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tonon.

Ïya Jesúsdë ga tjëlë ba kong ga «IÄ sëya, pja opkjos domer kjwe go dwayo!» le.

E kjëshko ga sëya li tjëlë ba kong dbo go ga «I Sbò Tjwlo Kësbangyo Wa li pja! I pja tek shäng bor barwë llëme! I Rokër bop kong sira ga tja shdum llëme!» le.

³⁰ Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿Pja ko llë?»

«Tja ko Kop Arae» le ba kong. Lara eni, Ä sëyaga tjeng domer li go ara kjëshko. ³¹ Eni ga rokara Jesús kong ga iche Ä sëyaga shdüzlong shtoyo llëme le. ³² Epga löng lishko soshko ga köchi tjeng träk llëm dlup poglö go, ië. Eni ga rokara Jesús kong ga iche jek köchi tjeng li go.

Kuya ga «jölö» le, ³³ ga sëyaga li opkjono lok domer li go dwayo, ga jek lok köchi li

go shara. Wop eni llëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglö go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko.

³⁴ Ïya köchi dagaga tjeng lirë ga töktong jek ey dwayo, ga öötong löng nopga löngshko ga llëye shäryono li roy lara nopga kong pjire. ³⁵ Kuya lok ga tek shrono löng ara ba ik. Shrono Jesús shäng lishko ga iya lok ba zlong bäng ga domer dämär ga goshko Ä sëya li, e wlëna lok bë sòk eshko, doyono pjir shwong go, skwë ame, poptono sòk pjlue. Ïya lok eni ga beno löng sëya llëme. ³⁶ Domer goshko Ä sëya li poptara sorë, e lara ba igaga tjeng eshko lirë nopga shrono tjeng li kong. ³⁷⁻³⁹ Eshko ga kjok eshko sogpa uunkong tjëlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le. Lara eni, kjok bangkjre lok ara kjëshko.

Kuya ga jlö lara, jer opyë sòk kjoyong li roy. Eshko ga domer poptono li tjëlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios jek bop tjok.»

«Lëme. Pja nom bop ushko iröng dey. Llëye shäryara Sbörë bop kong li, e lëp oba kong, miydëba wlo» le ba kong. E irgo ga Jesús to ey dwayo.

Eni ga jlö lara domer lirë, ga to jek kjok eshko kjwang jikong. Eshko ga e poptara Jesúsdë sorë li roy le öötong shäng oba kong eshko.

Kjoglo wolono buk kjlara, walë swlo ara kjlara

⁴⁰ Jesús dipzono jek di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong iröng obi. Öötong shäng di kjako ga oba tönö löng träk llëm eshko ba wlokjre. ⁴¹⁻⁴² Eshko ga domer shäng kjlara ko jairo. Judloga syö uyo jong eshko li kägäyoga shäng kjlara li e. Ba wa walë kjlaraso li wolontoe. E lu pjlöglö sak kjwara kjingsho pjök (12) erä. E kjëshko ga Jesús iya ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tonon, kujono bokdo kjlay klung go, ga rokara jek ba ushko.

Kuya ga «jölö» le, ga to jek ba tjok.

Oba ara kjëshko ga Jesús jëk shängshko ga pollikoba arae. ⁴³ Löng li tjrëko walë shäng kjlara swlo ara lu pjlöglö sak kjwara kjingsho pjök (12) tjan. Ba dbar iya iyado, poptë llëme. Öör shäng dwlomnaga ara shwoy, ga ba dburwa tjeng li zana drete. Eni ëmdë ga poptono llëme. ⁴⁴ Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong ga ba shwong worbo porwara, ga poptono jekdo eshko.

⁴⁵ Eni ga Jesús tjëlë oba kong ga «¿Tja porwaga ërë?» le.

Kjlara kjlara tjëlë ga «Tja llëme» le lok ba kong eni.

E kjishko ga Pedro tjëlë ba kong ga «Tjlapga, nopga ara kuzong ga pja polliya löng pjlor kar kare» le.

⁴⁶ Gueniyo kuya ga tjëlë ba kong ga «Tja porwara ëborë, e miydorore. Kuror ga ëbo poptono, bor dbo kësbang go» le.

⁴⁷ Eni ga miydara walë lirë ga Jesús porwara li beno lütshko llëme. Eni kuzong ga tek shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonu sök kjlo dete erä. Eshko ga nopga uunkong bokso ga porwara ega, poptono jekdo sorë, e lara ba kong pjire.

⁴⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe. Pja nom wopjlu bop ushko» le.

⁴⁹ Jesús tjëlë shäng walë li kong wopro ga no tek Jairo ushko dwayo shrono shäng kjlara ga tjëlë Jairo kong ga «Bop wa yë shinmotkonoe. Tjlapga no pingga kjwe twëy tjötö ame» le.

⁵⁰ Kuya Jesúsde ga jlö lara llëme. Tjëlë Jairo kong ga «Pja woydë llëme. Pja mär bor go ga bop wa poptë dani» le.

⁵¹ E irgo ga Jesús öötong shäng Jairo ushkosho ga Pedro, Santiago, Juan, Jairo, Jairo boy, epgara ichara opzrëk jek ba tjok. No oblëra ichara opzrëk llëme. ⁵² Eshko ga nopga slar wopjlug jong träk llëm, kjloshtë ara bakoe. Jesús opzrëno jek u li roshkosho ga tjëlë löng li kong ga «Pjäy slar ame. Kjoglo, e wolono llëme. Buk pë erä» le. ⁵³ Kuya lok ga Jesús joywe lok jong erä. Miyde lok ga kjoglo li shinmotkonoe.

⁵⁴ Eni ga Jesús opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, orkwo shara, ga tjëlë ba kong dbo go ga «Kjwozirwa, pja kojözong» le. ⁵⁵ Jekdo eshko ga kjoglo li woshrono, ga kojono shäng. Eni ga ba data, ba mekë, e ichara Jesúsde ba säng. ⁵⁶ Eshko ga epga beno löng yëy le erä. Gueniyo ga Jesús tjëlë ba kong lok ga «Lëye shäryono jüshko ëre lëmi ë kong llëme» le.

9

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsde

¹ E irgo ga Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga kong dbo twara, Ä sëya oblë oblë tjeng oba gosho li iche to wlo, swlo oblë oblë popte wlo bakoe. ² Ga ichara Sbö ber no pjluo sorë li roy lë oba kong, swlopga poptë bakoe. ³ Eni ga tjëlë ba kong ga «Pjäy brikshko ga llëye sömi llëme. Pjäy kjorkung sök llëm, kjla llëm, dli llëm, dbur sho llëm bakoe. Shwong pjang bomi do go li sömi ga pjlu, gueniyo shwong oblëra sömi llëme. ⁴ Pjäy äar kjone pogo ga pjäy ber löng u kjwaraso, äar jong pjäy opshik kjok eshko dwayo guing. ⁵ Pjäy öötong löng kjone ga pjäy wlokjre llëm wleni ga pjäy opshik eshko dwayo, ga bomi dre

pjlungyo lözi ber tjeng eshko. E ber pjäy kura lok llëm li jyäglo, ga owa li ber pjang ba go» le.

⁶ Eni ga epga to jek löng kjok kjrinashko kjrinashko, Sbö tjlökwö roy pjlu lë oba kong, ga swlopga popte lok bakoe.

Juan No Waga zröraba

⁷ E dbaryo ga llëye shärye Jesúsde shäng li roy shdöktong ara. Ga kura Pjlu Herodesde, ga beno sök wotjlik ara. No kjone kjone tjëlë ga «E Juan No Waga li woshrokdo» le.

⁸ Kjone kjone obi tjëlë ga «E Sbö tjlökwö laga tek dënashko so Elías tjwayde shäng» le. Kjone kjone obi tjëlë ga «E Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo» le.

⁹ Gueniyo Herodes tjëlë ga «E lanyotkëba ara. ¿Eni ga ë lëba? ¿E Juan woshrokdo? Nopga ichaga tjarë om go, Juan kägä zë tase» le eni. Eni ga dröno ara, İya wlo.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

¹⁰ Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska li shrono löng iröng obishko ga llëye shäryara lok li lara lok Jesús kong pjire. E irgo ga epga tona Jesúsde tjeng dboy, ga söra jek öötong löng kjok ko Betsaida. ¹¹ Gueniyo ga miydara kjok eshko sopgarë, ga to jek lok ba irgo. Shrono löng ba shwoy ga nopga li wlokjara, ga Sbö ber no pjluo sorë li roy lara ba kong, ga swlopga söra lok tjeng eshko li poptara.

¹² Kjok säng ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tek shrono löng ba zlong bäng ga tjëlë ba kong ga «Kjok ëreshko llëye drete. Pjlu wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjwlek wlo, pozlong shtoyo wlek wlo bakoe» le.

¹³ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Sëzi pjäydë dey» le.

Kuya lok ga tjëlë ba kong ga «Ereshko tjawa pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mä tjeng do pjökdewa erä. ¿Woydëp ga tjawa jongya dli tjwlek nopga tjeng kës ëre kongde?» le. ¹⁴ (Eshko ga domerga tjeng doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.)

Eni ga Jesús tjëlë ba kong ga «Nopga kjwe ichozi wlar tjeng töshko, shtor shtor, doglo sak shkëng (50) sak shkëng (50)» le.

¹⁵ Kuya lok ga shäryara eni, ga nopga li wloktong tjeng töshko uunkong. ¹⁶ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mä do pjök li, e kjrara Jesúsde, ga kjok dogo İya jem dräng ga tjëlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga dli li twara ba oppinggaga kong, pjlorgue lok nopga tjeng kës li kong wlo.

¹⁷ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjluë. E irgo ga dli worbo tona ba

oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorë

¹⁸ Pjlara ga Jesús sök syöshhtë Sbö kong. Ba oppinggaga löng ba tjok eröe. Eshko ga tjlä ba kong lok ga «¿Kumi ga tja ë lëba?»

¹⁹ «No kjone kjone tjlä ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone obi tjlä ga pja Sbö tjläkwo laga tek dënashko so Eliás tjwayde shäng le. Kjone kjone obi tjlä ga pja Sbö tjläkwo lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

²⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «E ga pjäye, ¿tja ë lëmi?» le.

Kuya Pedrorë ga tjlä ba kong ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja» le.

²¹ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjëshko

²² Eshko ga tjlä ba kong obi ga «Äär dbar kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shdungoba ara guing. Judio tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, tja wlojkjre lok llëme. Ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

²³ E irgo ga tjlä unukong kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga ber shäng bor woyotjlik iyado, wotjlik llëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjëshko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba pjäng kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme. ²⁴ Ëye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjëshko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjëshko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo. ²⁵ Ëye, llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok.

²⁶ «Ilono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor dbo kälä goshko, Data Sbö dbo kälä go, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eerishko ga ëye, tja lökyokjre oba bokshto ga eshko ga lökyokjre eni bakoe. ²⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjone kjone llëng ëreshko wolontë llëm obishko ga Sbö ber no pjluyo sorë li ïmi wëlle» le.

Jesús kjlopswono beno kälä lletllet

²⁸ Dbargwo kwong (8) irgo ga Pedro, Santiago, Juan, e söra Jesúsde jem ba tjok dboshko, ga öötong löng dlup jong kjwara kjökshko li go, syöshhtë Sbö kong wlo. ²⁹ Eshko ga Jesús syöshhtë Sbö kong wopro ga ba bokkwo kjlopswono, shwong beno pjlublún, kälä lletlete. ³⁰⁻³¹ Eshko

ga Moisés, Eliás, e weno löng lan ba tjok, kälä të shjiye. Ga wop tjok ga Jesús zrökoba Jerusalén kjokyo sorë li lanyotke lok ëng tjok.

³² Ba oppinggaga tjeng eshko li löng poywö erä. Gueniyo polläk ga ïna lok ga Jesús kälä shjiye. Domerga löng do pjök ba tjok li ïna lok bakoe.

³³ Domerga li brik lok kjwleshko ga Pedro tjlä Jesús kong ga «Tjlapga, tjawa löng na ga pjlúe. Tjawa ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Eliás kong kjwara bakoe» le. Lara eni, gueniyo llë layde shäng li miyde shäng llëme.

³⁴ Shäng tjlä wopro ga pjäng sho lono ter kjrina ba kjing go, ga ba oppinggaga li beno kjok bangkjre ara. ³⁵ Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok ga tjlä ga «Bor wa li ëre. E kjroror. Ba tjläkwo kuzia» le. ³⁶ Kura lok pjir ga ïya lok ga Jesús beno shäng kjlaraso. Dbar eshko ga beno löng kjing, llëye ïna lok li lara ë kong llëme.

Dwlas goshko Ä sëya poptara Jesúsde kjlara

³⁷ Wëshko ga ter shrono dlup li dwayoshko ga nopga shrono löng träk llëm, Jesús ïk. ³⁸ Eshko ga domer shäng kjlara nopga tjeng li tjreko. Tjlä Jesús kong dbo go ga «Tjlapga no pingga, rokër bop kong ga bor wa domer ëre ïs sira. Tja wa oblë drete. ³⁹ Olö ga shaya Ä sëyarë, ie öö le, dbukza rish buk töshko, jek kjlo dete, ga kjamo ber bung erä. Shärye owa eni wop sit wop sit. ⁴⁰ Tja tjläno bop oppinggaga beno tjeng ëreshko wle kong ga «Bor wa ëre, goshko Ä sëya kjlara. Rokër bomi kong ga ichozì to bor kong sira» loror, gueniyo to ichara lok llëme» le.

⁴¹ Kuya ga tjlä löng li kong ga «Pjäy wotjlik owa. Pjäy mär Sbö go llëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong llono, pjäy mär ber löng ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän» le. Eshko ga tjlä domer li kong ga «Bop wa tek sös bor kong» le.

⁴² Eni ga dwlas li söya lok jek shäng äätë ba zlong bäng ga dwlas li dbura sëya lirë rish buk töy, jek kjlo dete erä. Eshko ga sëya li wlona Jesúsde, ga dwlas li poptara, ga twara iröng ba data kong. ⁴³ ïya nopga tjeng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, Sbö dbo ara kjëshko.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjëshko pjlara obi

Llëye shäryara Jesúsde li woyotjlikoba löng wopro ga tjlä ba oppinggaga kong ga ⁴⁴ «Llëye lër bomi kong li kuzi yötso, woyojemi llëme. No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga wloshko» le. ⁴⁵ Gueniyo ga llëye le shäng li llë lokdo miydara lok llëm, e jnena Sbörë beno, miyde

lok llëm wlo kjĩshko. Ga llë lokdo kjakrokara lok ba kong llëm, bangkjre lok ara kjĩshko.

Ëye tjewlô ara anmoyô

⁴⁶ E irgo ga ba oppingga kjlara tjlë ga «Tja ber tjewlô ara pjây uunkong kjinmo» le kjlara obi kong. Kuya ga tjlë ga «Llëme. Ber tjewlô ara li tja» le. Ga llamoga omlë jong eni bakoe. ⁴⁷ Llëye le löng li miydara Jesúsdë drete. Eni ga kjwozirwa kjlara kjlara, ga iara shäng ba zlong bäng, ⁴⁸ ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Ëye, kjwozirwa ëre wlokjrrara bor kjĩshko ga tja wlokjrrara wleni. Ga ëye, tja wlokjrrara ga bor ichaga wlokjrrara wleni bakoe. Bomi tjrëko ga ëye shäng kjlara wotöy anmoyô ga tjewlô ara anmoyô li e» le.

«Ëye shäng bi wloyo llëm ga shäng bi shwo lëkong» lara Jesúsdë

⁴⁹ E irgo ga Juan tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, domer inorwa shäng kjlara, Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche to shäng bop ko go. Gueniyo ga e bop oppingga bi tjok llëm kjĩshko ga tjawa tjlëno ba kong ga «Ä sëyaga ichëp Jesús ko go ame» lororwa eni» le.

⁵⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «iWëyë! «Shäryëp ame» lëmi ba kong llëme. Ëye shäng bi wloyo llëm ga shäng bi shwo lëkong» le.

Jesús wlokjrrara Samaria sopgarë llëme

⁵¹ Eshko ga Jesús jem kjok dogo iröng obi wlo dbaryo li ääto, ga wotjlik ga to jongya Jerusalén kjokyo, lara jong kjwaraso eni. Ga to jek ba nopga tjok. ⁵² Jëk löngshko ga nopga ichara pjök mya ba bäm go ba roy söga wleniyo. Eni ga ba roy sögaga li öötong löng bäm go Samaria kjokyo kjrina, pozlong shtoyo wlëk lara. ⁵³ Gueniyo ga miydara Samaria sopgarë ga jongya jong Jerusalén kjokyo. E kjĩshko ga wlokjrrara lok llëme. ⁵⁴ Roy kuya ba oppinggaga Santiago, Juan lirë ga tjlë lok Jesús kong ga «Tjlapga, ¿woydep ga tjawa iök long ter kjok dogo dwayo, epga pjir wlore?» le.

⁵⁵ Kuya ga bojono ba shwo lëkong ga wlongza tjä tjä erä. ⁵⁶ Eshko ga jek lok kjok shto oblë.

Shji jëk Jesús tjok ga soyo tjok

⁵⁷ Eni ga jek löng irbo wopro ga no shäng kjlara eshko tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, woydër ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» le.

⁵⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Shjiti kjloshko so, e pë klung bäng. Sënwa, e pë ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ërera woshtozlong shtoyo drete» le.

⁵⁹ E irgo ga tjlë oblë kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data

wolono, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo iröng bop tjok» le.

⁶⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Shinmoga ber tjeng ëng jnek wëyë. Pja nom Sbô ber no pjluoyo sorë li roy lë oba kong dey» le.

⁶¹ E irgo ga no shäng kjlara obi tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, tja jek bop tjok lër. Gueniyo tja koshep sira, «Tja toe» lër bor pjeyoga kong guing» le.

⁶² Kuya ga tjlë ba kong ga «Ëye ba pak soyono, ga wotjlik llëbo beno iröng li kjĩshko ga e llëno llëm Sbô ber no pjluoyo lishko» le.

10

Nopga ichara Jesúsdë jek doglo sak kjäk kjingsho pjök (72)

¹ E irgo ga nopga jek löng ba tjok li kjrara Jesúsdë doglo sak kjäk kjingsho pjök (72). To kjok shto oblë oblë le lishko ga epga ichara jek löng pjök pjök ba bäm go. ² Eshko ga tjlë ba kong ga «Dwla bo kjrëy wlo ga ara, gueniyo parkagaga kjlëbô döe. Eni ga rokozi dwla sogo li kong ga parkagaga wlëya obi, dwla bo ara li kjre wlo. ³ Eni ga pjây nomo. Pjây to löng sjëke. Pjây ichër jek löng öng wlëp ushko so llgwoklë jëk löng shjiti kjloshko so löngshko wleni. ⁴ Pjây brikshko ga pjây dbur sök llëm, kjla sök llëm, drepkwota sök llëm bakoe. Pjây jëkko eröe. No wlëmi irbo ga «Miga» lëmi ba kong llëm, pjây jek bek eröe. ⁵ Pjây äär ber löng kjone ga pjây opzrëk jek u jong kjwara eshko li roshko, ga pjây tjlës nopga tjeng eshko li kong ga «Miga. Rokër Sbô kong ga pjây löng u ëreshko uunkong ie ber löng wlëpe» lozi ba kong eni. ⁶ Eshko ga pjây wlokjre lok wopjlu wleni ga epga ie Sbörë ber löng wlëp jlkoyo. Gueniyo pjây wlokjre eni llëm ga epga kjimte Sborë llëme. ⁷ Pjây öötong löng kjone pogo ga pjây to löng u kjwara kjwara llëm, pjây ber löng u kjwaraso dey. Ëye parkë ga e potjwlëkko ba pak li äska. E kjĩshko ga pjây sëya llë ga uozi, bomi potjwlëkko li e.

⁸ »Pjây öötong löng kjone pogo ga pjây wlokjre nopga eshko sorë wleni ga pjây sëya llë ga uozi, ⁹ swloppa löng eshko li poptozi, ga pjây tjlë nopga löng li kong ga «Sbô ber no pjluoyo wlo li, e dbaryo döroe» lëmi ba kong eni.

¹⁰ »Gueniyo ga pjây öötong löng kjok kjrara ga pjây wlokjre nopga eshko sorë llëm ga pjây to löng jëk irbo pjlara pjlara tjwe lok li go, ga pjây tjlë kjok eshko sopga li kong ga ¹¹ «Bomi kjokshko pjlungyo pjonon borwa dre go li lönwä ber tjeng jũshko, pjây shdungko loklo. Gueniyo miydozi pjlu ga Sbô ber no pjluoyo wlo li, e dbaryo döroe» lëmi ba kong eni. ¹² Lër bomi kong ga no llgwewzlong dbaryoshko ga kjok eshko sopga shdüya Sbörë ara, Sodoma sogpa kjinmo» le.

Kjok shto oblë oblë, ba tjlôkwo kjrëba woydë llëm kjishko ga kjok eshko sogpa wlona Jesúsdë

¹³ E irgo ga tjlëno nopga kjok shto oblë oblë li kjishko. Tjlë ga «Corazin sogpa, Bet-saida sogpa, pjây song jlô, pjây shdungko! Llëbo iydëba llëm wleniyo shâryoror bomi kong li İna Tiro sogpa, Sidôn sopgarë tek dënashko kjwe ga llëbo owa shârye löng li, e owa jlôe lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtëgro së ä wleniyo, pjlung sho iara ba dlu kjing go, ba woowa li İya Sbörë wlo tjän. ¹⁴ Eni ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörë ara, Tiro sogpa, Sidôn sogpa, e kjinmo.

¹⁵ »Capernaúm sogpa, ¿pjây wotjlik ga pjây söya Sbörë jem äar kjok dogo lëmiro? Eni llëme. Pjây iche jer äar iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko» le.

¹⁶ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Pjây tjlôkwo kjruga ërë ga e bor tjlôkwo kjrarde wleni. Eye, pjây wlokrara llëm ga tja wlokrara llëm wleni. Ga ëye, tja wlokrara llëm ga bor ichaga wlokrara llëm wleni bakoe» le.

Nopga doglo sak kjäk kjingsho pjök (72) li shrono iröng obi

¹⁷ Eni ga nopga doglo sak kjäk kjingsho pjök (72) li toe. Tjlôkwo lara lok kjok shto oblë oblë pjir ga tek shrono löng wopjlu iröng obi. Eshko ga tjlë lok Jesús kong ga «Tjlapga, Ä sëyaga ëmdë ga tjawa bangkjre. Epga ichororwa bop ko goshko ga tjawa kolara» le lok eni.

¹⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni jlôe. İnor ga Ä zana Sbörë, ga e lono ter kjok dogo dwayo llgwllëng wleni. ¹⁹ Ga pjây kong dbo tworor kësbang, bi moskwo kësbang li zami wlo, ga llëye wen owa bomi kong llëme. Dgur shglëmi, dyë shglëmi ëmdë ga llëye wen owa bomi kong llëme. ²⁰ ¿Gueniyo pjây löng wopjlu, pjây kole Ä sëyagarë kjishko egaro? Pjây kole eni li tjwlo ara llëme. Pjây ko tak lok kjibokwo go kjok dogo lira tjwlo ara. Woyde ga pjây ber löng wopjlu e kjishko shara» le.

²¹ Jekdo eshko ga go Sbö Sëya jlökoyo kjishko ga Jesús beno shäng wopjlu ara, tjlë Sbö kong ga «Data, pja kjok dogo sogpa, kjok ëre sogpa, e Tjlapga. Llëye jnenop kjok miydagaga löng kong li pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjishko ga pja poshrër ara. Shâryorop eni, woydorop eni kjishko» le.

²² Eshko ga tjlë nopga kong ga «Llëbo uunkong iara Data Sbörë beno tjeng bor wloshko. Sbö Wa ëre sorë, e miydaga ërë llëm, e miydaga bor Datarë erë. Data Sbö, e

sorë miydaga ërë llëm, e miydaga tjarë erë. Gueniyo e sorë pin woydë ë kong ga pin» le.

²³ E irgo ga ba oppinggaga İya ga tjlë ba kong tjoksa ga «Llëye shâryër li İmi löng bomi bokkwo go. Eye omİno ga era ber wopjlu. ²⁴ Lër bomi kong ga llëbo İmi, kumi löng ëre tjwlo ara. Dënashko ga Sbö tjlôkwo lagaga, pjlupga, e omik woydë, omkuk woydë, gueniyo omİno llëm, omkuno llëm bakoe» le.

Samaria so kjlara pjlu wleniyo

²⁵ Domer shäng kjlara, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydaga pjlu wleniyo. Pjlara ga kojono shäng Jesús zlong bäng, tjliya wlo. Tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿llëye shâryër, tja ber sök së İyado Sbö tjok wlo?»

²⁶ «¿Llëye tara Moisésdë pjang kjok llgwekklo kjibokwoyo li go? ¿Bop kong ga e pjlollgwep ber sorë?»

²⁷ «“Llëbo woydëpshko, llëbo woyotjlipshko, llëbo shâryëpshko, pja sök së obishko ga Tjlapga, bop Sbö li woydos jlökoyo İyado”,* ga “Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.”† Kjok llgwekklo tak pjang li e» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja dboryorop beke. Shâryorop eni ga pja beno sök së İyado Sbö tjok» le.

²⁹ Eshko ga domer li opwlikë woydë. Eni ga tjlë ba kong ga «¿Bor kjlara le li ë?»

³⁰ «Domer opshino kjlara Jerusalén kjokyo dwayo, jongya jer shäng Jericó kjokyo wlo lara. Jek jëk shängshko ga wlëna nopga lürkë ä wleniyorë irbo. Llëbo söya tjeng ba tjok li döra lok ba shjiryö dret, ba shwong pjang ba do go li tjok, shpora lok träk llëm, ga iara beno buk eshko ba llëmdo. ³¹ E bër ga syöshtaga Sbö kong ba nopga kjishko wleniyo tek shäng kjlara irbo li go. Buk li İna, gueniyo kjimtara llëm, koskara jek irbo sor go, jek bek erä. ³² E irgo ga Levı tjëyo tek shäng kjlara irbo li go bakoe. Omİno, ga kjimtara llëm, koskara jek irbo sor go, jek bek erä bakoe. ³³ E irgo ga tek shäng irbo li go kjlara obi, Samaria so shara. Buk li İna, ga songe le. ³⁴ Eni ga jek öotong shäng ba zlong bäng.

Shporaba jyäglo lok li dwlommene kjyo go, kjillgwo bo dyo dbo ara go, ga pjirira shwomzrëng go. E irgo ga poyona, iara ba öng kjing go, söra jek no pozlong uyoshko, ga dara buk eshko. ³⁵ Wëshko ga pozlong uyo sogo li potjwlëna dbur sho pjublün kjwo pjök go, ga tjlë ba kong ga “Shporaba kayo buk kjwe dos bor kong jushko sira. Dbur zanop ëre kjinmo wleni ga tja tjwe iröng obishko ga pja potjwlën eshko» le.

³⁶ »¿Eni ga bop kong ga nopga doglo mya li kjone dey ga beno shporaba kayo li kjlarayo?»

* 10:27 Deuteronomio 6.5. † 10:27 Levítico 19.18.

³⁷ «Songe laga ba kong li e» le kjok ilgwekklo miydaga lirë.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga pja nom omshäryë e kjoyo bakoe» le.

Jesús öötong sök Marta, María, e ushko

³⁸⁻³⁹ Kjok kjrinashko ga walë shäng kjlara ko Marta, lëng ko María. Jesús jëk shäng irbo ba oppinggaga tjok, ga öötong shäng eshko ga wlojkrara Martarë ba ushko. Eshko ga María wloktong sök ba dre zlong, tjökwo le sök li kuya wlo. ⁴⁰ Martara shäng wotjlik ara, llëbo shärye wlo li ara kjishko. E kjishko ga jek shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, bor lëng kjwe ichos jek bor kjimté. Tja iara beno shäng parkë ara tjoksa. ¿E igöp llëmdo?»

⁴¹ «Marta, pja woydë ara, llëbo woyotjlip shäng ara kjishko. ⁴² Gueniyo llëbo tjwlo ara li kjrinaso, ga tjwlo ara li kjayde Mariarë, ga döga ërë ba shjiryo llëme» le ba kong.

11

Shji syöshhtë Sbö kong sorë

¹ Pjlara ga Jesús sök syöshhtë Sbö kong. Syöshtono pjir ga ba oppingga kjlara tjlë ba kong ga «Tjlapga, tjawa pis syöshhtë, Juan ba oppinggaga pino dik» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjäy syöshhtë Sbö kongshko ga lëmi eni:

»«Data, bop ko, e ber kësbang, dboye.

Pja tjwe ber sök borwa pjluwo wlo.

³ Dbar kjwobi go ga dli woydërwa li twos borwa kong.

⁴ Llëbo shäryara oblërë borwa kong owa li iërwa ber tjwlo llëme.

E kjishko ga owa pjang borwa go li lös ber dret eni bakoe.

Tjawa iëp ber löng borwa tjilzlong lishko llëme.»

⁵⁻⁶ E irgo ga tjlë ba kong lok ga «Kjok rong bek ga pjäy kjlara shwoy, no tjwe shäng kjlara pjola dwayo, ga pja dli ba kong drete. ¿Eni wleni ga pja to dli rokë bop pjeyo sök soshko kong llëmdo? Pja äar ba shwoy ga pja tjlë ba kong ga «Bor kjlara shrono shäng bor shwoy, ga tja dli ba kong drete. E kjishko ga tja sëm pjlung shosho suk pjir kjwo myare» lëp ba kong eni.

⁷ »Pja kuya ga tjlë bop kong ga «Llëme. Tja barwëp llëme. U bäng jong tuke. Bor wapga tjeng bor tjok pëe. Tja kojong, llëye twër bop kong wlo llëme» le.

⁸ »Gueniyo lër bop kong ga rokëp jek rokëp jek wleni ga kojong, llëye woydëp li twe bop kong pjire. Eshko ga kojono bop kjimté, pjäy ëng tjok pjlu kjishko llëme. Kojono, e barworop ara kjishko.

⁹ »Eni ga lër bomi kong ga llëbo rokozi Sbö kong, ga twe bomi kong. Llëbo wlëzi, ga wlëmi. «U bäng bäng dözi bor kong» lozi ba kong, ga där bomi kong. ¹⁰ Èye llëbo rokë ga e kjire. Èye llëbo wlëk ga e wlëya. Èye «U bäng bäng dözi bor kong» lë ga e där ba kong.

¹¹ »¿Data kjone dey ga kong mä roke ba warëshko ga kong dgur twaydero? ¹² ¿Ga kong kjörkö wa ak lë rokesko ga kong dyë twaydero? ¹³ Eni ga pjäy nopga owa ëmdë ga pjäy wotjlik llëbo pjlu twë bomi wapga kong. Eni wleni ga bomi Data sök kjok dogo li kong llëbo rokëmishko ga pjäy kong ba Sëya twe» le.

*Jesús, Beelzebú**

¹⁴ Pjlara ga domer shäng kjlara tjlë llëm, goshko Ä sëya kjlara kjishko, ga sëya li ichara Jesúsdë toe. E irgo ga domer li beno shäng tjlë. İya löng lirë ga beno löng yëy le erä. ¹⁵ Gueniyo kjong kjong tjlë ëng kong ga «Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyo ko Beelzebürë ba kong li go» le lok eni.

¹⁶ Kjong kjong löng obi omtjlik woydë, ga tjlë ba kong ga «Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörë jlöre miydërwa e go wlo» le.

¹⁷ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsdë pjir, ga tjlë ba kong ga «Pjlu llë, ba nopga ëngkjwë kar kar wleni ga e oppjik lok om go. Nopga tjeng u kjwaraso, e ëngkjwë kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe. ¹⁸ ¿Eni ga Ä, e ëngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo? Lër bomi kong eni, tja Ä sëyaga ichë to, dbo twara Beelzebürë bor kong li go lëmi kjishko. ¹⁹ ¿Eni kjwe ga bomi oppinggaga kong dbo twaga ërë, Ä sëyaga iche wlo? E kjishko ga pjäy diktong löng jlöe laga epgarë om go. ²⁰ Ä sëyaga ichër to, Sbö dbo ara go. Miydëmi e go Sa Sbö ber no pjluwo wlo li, e dbaryo shrono tjan.

²¹⁻²² »Domer shäng kjlara dbo ara, wloshko opwlikoklo tjok. Shäng ba u dëshko ga llëbo tjeng u roshko li lüyotkëba ba shjiryo ga ä, wlojang ba opwlikoklo tjeng li kjishko. Gueniyo ga tjwe kjlara obi, dbo ara ba kjinmo wleni ga shäng li zäya, ba opwlikoklo li döya ba shjiryo, llëbo tjeng ba u roshko li söya jek ba tjok, ba opwlikoklo tjok bako, ga shdöya oblë kong drete.†

²³ »Èye shäng bor shwo lëkong llëm ga e shäng bor wloyo. Èye no töng bor kong llëm ga e shäng ba shdöga.

²⁴ »Ä sëya pjang no goshko li toshko ga to shäng shto wlëk kjok dogro no llëmshko, woshhtë wlo, gueniyo wlëya llëme. Eshko ga wotjlik ga «Tja to bor ushko iröng obi» le. ²⁵ Äär iröng ba ushko ga wlëya shäng

* **11:13** Ä, e kowëba Beelzebú bakoe. † **11:21-22** Domer dbo ara le li, e Ä loklo. Ba llëbo döga le li, e Jesús loklo. Lara eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

pjlokjak pjir, posharyak pjir wleni. ²⁶ Eni ga sêya oblê tōya ba tjok doglo kjäk (7), owa ba kjinmo, ga uunkong li pjê jek äar ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shäng owa anmoyô, shäng häm go sorê li kjinmo» le.

²⁷ Tjlê shäng wopro ga llêbo shäng owa tjeng li tjrêko kjlara, tjlêno dbo go. Tjlê ga «Bop mekê, pja wena, pja kuna. Miydêr ga shäng wopjlu bop kjishko» le.

²⁸ Kuya ga tjlê ga «Ëng. Gueniyo ga ëye Sbô tjlokwo kuno, ga kole ga era ber shäng wopjlu anmoyô» le.

Jonás jyāglo

²⁹ Eshko ga nopga tōno ara, tjwe jong obi Jesús shäng lishko. Ga Jesús tjlê ba kong ga «Eerishko dbaryo soppa, pjây owa. Woydêmi ga llêbo jyāglo sharyêr bomi kong, gueniyo sharyêr llêm, Sbô tjlokwo laga Jonás, e jyāglo sharyotê bomi kong erôe. ³⁰ Dênashko ga Jonás, e beno llêbo jyāglo Nínive soppa kong. Ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ber llêbo jyāglo nopga löng eerishko li kong eni wleni bakoe. ³¹ Sabá so pjuyo walê tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydê li kuya wlo. Ga êreshko no shäng kjlara tjwlo ara, Salomón kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo soppa, pjây llgweya Sbörêshko ga walê li kojong, ga tjlê ga “Kjwepga shdungko” le. ³² Nínive soppa, e Jonás tjlokwo kunoshko ga llêbo owa sharye löng li, e owa jlêe lara, ga rayarae. Ga êreshko no shäng kjlara tjwlo ara, Jonás kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo soppa, pjây llgweya Sbörêshko ga Nínive soppa kojong lok, ga tjlê ga “Kjwepga shdungko” le.

Iök shjy bi doyo kong

³³ »Iök shjy borkey, jney wlo llêm, iëy sbi dorko wlo llêm bakoe. Iëy jong kjókshko dey, nopga opzrêk jek eshkoshko ga kãlä tê shjy wêlê wlo. ³⁴ Iök shjy Igômi wêlê bomi bokkwo go. Bomi bokkwo pjlu wleni ga bomi doyo uunkong iök shjy tjok wleni. Gueniyo bomi bokkwo owa ga bomi doyo uunkong kjok ro sí wleni. ³⁵ Eni ga pjây sjêke. ¿Tjlokwo kjrórómi li, e jlôre? Bomi iök shjy li e. E kjishko ga tjlokwo kjrórómi li jyô wleni ga pjây löng kjok ro sí roy wleni. ³⁶ Gueniyo bomi doyo uunkong iök shjy tjok, kjok ro yêt eshko llêm ga kjok Igômi wêlê, pjây jêk löng iök shjy tjok wleni» le.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, fariseoga, e wloná Jesúsde

³⁷ Tjlêno eni pjir ga e mana fariseo shäng kjlara lirê iê ba tjok ba ushko. Eni ga opzrêno jek ba tjok ba u roshko, ga sirkeno sôk, iê wlo. ³⁸ Iya fariseo lirê ga Jesús orkwo shkwono judioga i dik llêm ga beno shäng

wotjlik ara. ³⁹ Eshko ga Jesús tjlê ba kong ga «Pjây fariseoga llêbo sharyê ara, pjây pjluê lêba wlo, gueniyo pjây wotjlik dbur tōng bomi kong erô, pjây wotjlik llêbo owa sharyê. Pjây so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko wliwlie. ⁴⁰ ¿Pjây wotjlik llême! Shji sharyara Sbörê pjir, bi doyo dô llêm, bi sêya bakoe. ¿E miydêmi llêmdo? ⁴¹ Gueniyo pjây wotjlis llêbo pjlu sharyê owa song wleniyo kong. Eni ga pjây ber löng pjlo bek Sbô bokso jlökoyo.

⁴² »¿Fariseoga, pjây song jlô, pjây shdungko! Llêbo wlênomi li shtëmi äar ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twêmi Sbô kong. Bomi dli mokyo oblê oblê tjok êmdê ga sharyêmi jlökoyo eni bakoe. Gueniyo ga pjây jêk löng pjlo bek oblê tjok llêm, Sbô woydêmi llêm bakoe. Pjlu wlo ga pjây jêk pjlo bek nopga uunkong tjok, ga Sbô woydêmi pjlu bakoe. Gueniyo woyde ga llêbo wlênomi li twêmi Sbô kong, sharyêmi löng wleni bakoe.

⁴³ »¿Fariseoga, pjây song jlô, pjây shdungko! Judioga syô uyo roshko ga woydêmi ga pjây löng sôkklo pjlu goshko erä. Woydêmi ga miga llê lêba bomi kong yôtsô llêbo soynezlong shtoyo bakoe. ⁴⁴ ¿Pjây song jlô, pjây shdungko! Pjây so shinmo doyo iak buk jyāglo llêm kjoyoe. Nopga jêk ba kopshko ga llêye miyde lok llême»[‡] le.

⁴⁵ Domer shäng kjlara eshko, kjok llgwekklo tara Moisésdê li miydaga pjlu wleniyo. Eshko ga tjlê Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, llêye lêp shäng li, e borwa barwoklo» le.

⁴⁶ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Kjok llgwekklo tara Moisésdê li miydagaga pjlu wleniyo, pjây song jlô, pjây shdungko! Oba pimi löngshko ga tjlokwo lëmi ara li sharyêba uunkong ga äe. E so llêbo kwing ä twêmi oblê kong söya wlo kjoyoe. Sharyêmi eni, gueniyo pjây om go omkjimtê ba sök llêm, bomi sakkwo go êmdê llêm bakoe. ⁴⁷ ¿Pjây song jlô, pjây shdungko! Dênashko ga Sbô tjlokwo lagaga, e zrôra bomi tjlapgarê ara, ga jnena lok. E ga pjây eerishko ga löng ba sak li posharyê ber wolêsowa wlo. ⁴⁸ E goshko ga pimi löng owa uunkong kong ga pjây wotjlik ga zrôra lok li, e pjluê lëmi. Zrôra, jnena epgarê lok, ga pjâyda beno löng ba sak sharyaga.

⁴⁹ »E kjishko ga Sbô tjlêno ba kjok miydê li go. Tjlêno ga «Epga kong bor tjlokwo lagaga ichêr oblê oblê. Kjong kjong zrôya lok, kjong kjong shdüya lok, bokrotke lok ara» lara. ⁵⁰ E kjishko ga eerishko dbaryo soppa, pjây shdüya Sbörê, ba tjlokwo lagaga zrôra lok tek dâmârhshko dwayo li kjishko, ⁵¹ soyara lok Abel go, äar jong Zacariás go. Zacariás, e

[‡] 11:44 Fariseoga ikoba ga nopga pjlu wleniyo, gueniyo jlökoyo ga epga owa.

zrōra lok Sbō u jong li, ōng sho sukldo jong li, e tjrēko. Lēr bomi kong ga pjāy shdūya Sbōrē, llēbo shāryara lok ba tjlōkwo lagaga lōng kēs kong li kjīshko.

⁵² »iKjok ilgwekklo tara Moisésdē li miydagaga pjlū wleniyo, pjāy song jlō, pjāy shdungko! Pjāy opping kjok ilgwekklo li go ara kjīshko ga shji Sbō miydē sorē miydeḡmi lōng pjlū, gueniyo lēmi ē kong llēme. Nopga oblē somi, Sbō miydē lok llēm wlo, ga pjāy om go ēmdē ga Sbō miydē lōng llēm bakoe» le.

⁵³ E irgo ga Jesús to eshko dwayo. E dbaryo jek lēkong ga no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, e iircono lok ara ba kong, ga llēbo kjakroke lok ara, ⁵⁴ tjlīya lok wlo, rote lok llēbo lara li go wlo le.

12

Bangkjréy li, e Sbō erōe

¹ E wopro ga oba tjwe jong tjwe jong trāk llēm, sho lik lik lē. Eshko ga Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «iPjāy sjēk fariseoga tjok, ba pjlung shosho uukldo wle tjok! iEpga Sbō tjlōkwo sōga jlōkoyo le, gueniyo wotjlīk owa ba pjlūshko! ² Llēbo shāryak lūtshko kēs li wen wēlēshko. Llēbo jnek kēs li wlēkoba pjire. ³ Eni ga tjlōkwo loromi shkēshko li, e kukoba kjok shjiyshko. Tjlōkwo loromi lūtshko li, e kukoba kjone pogoshko.

⁴ »Pjeyoga. Lēr bomi kong ga nopga bangkjrémi llēme. Bomi doyo zrōya lok ga pjlū, gueniyo llēye shārye lok bomi kong obi ga āe. ⁵ Bangkjraako li ē lēr bomi kong. Sbō, e bangkjromirē dey. Pjāy zrōya ga pjlūe. E irgo ga pjāy iche āar ber lōng iōk pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko ga pjlū bakoe. Era bangkjroziā.

⁶ »Sēnwa kjwo shkēng (5) soynek dburwa kjwo pjōk āska llēmdo? Eni ēmdē ga sēnwa li woyojeya Sbōrē kjwara llēme. ⁷ Pjāyda tjwlo ara, sēnwa ara kjinmo. Bomi kākzong pjlōbi shtara Sbōrē pjir tjan. E kjīshko ga llēye bangkjrémi llēme.

Shji lan oba tjok Jesús kjīshko

⁸ »Lēr bomi kong ga pjāy tjlēno oba kong ga pjāy lōng bor tjok loromi wleni ga no to ter kjok dogo dwayo ēre tjlē bor parkagaga kjok dogo so li kong ga pjāy lōng bor tjok lēr eni bakoe. ⁹ Gueniyo pjāy tjlēno oba kong ga pjāy lōng bor tjok llēme loromi wleni ga tja tjlē bor parkagaga li kong ga pjāy lōng bor tjok llēme lēr eni bakoe.

¹⁰ »Eye no to ter kjok dogo dwayo ēre lāywē owa ga owa li lōya Sbōrē ber dret ga pjlūe. Gueniyo eye Sbō Sēya lāywē owa ga owa li lōya llēme.

¹¹ »Pjāy shakoba, sōkoba judioga syō uyo roshko, llēm ga tjlāpaga bokshtoshko ga pjāy woydē llēm, «iTja opwlikē sorē?» lēmi

llēm, «iLlēye lēr?» lēmi llēm bakoe. ¹² Pjāy tjlēshko ga llēye lēmi wlo li, e twaga Sbō Sēyarē bomi kong eshko» le.

Domer dbur ara kjlara

¹³ Domer shāng kjlara eshko oba tjrēko, tjlē Jesús kong ga «iTjāpaga no pingga, bor data wolono, ga ba llēbo beno tjeng li, e shdōya woydē bor shjiydē bor kong llēme. E kjīshko ga los ba kong ga llēbo botoya li twe bor kong» le.

¹⁴ Kuya ga tjlē ba kong ga «iTja iaga ērē beno shāng bomi ilgwega, bomi llēbo lēp li shdōr wloro?» le.

¹⁵ Eshko ga tjlē oba kong ga «iPjāy sjēke! Shji wotjlīk llēbo tōng bayo ara wlo llēme. Shji wopjlū laga bi llēbo tjeng ara lirē llēme» le.

¹⁶ E irgo tjlēno ba kong llēbo jyāglo go. Tjlē ga «Domer shāng kjlara dbur ara wleniyo. Ba kjok buk li kjing go dwla dgara, ga bo kjarara arae. ¹⁷⁻¹⁸ Eni ga wotjlīk ga «iTja orwē llōng? iBor dwla bo kroror ara kjwe jner tjeng kjone? Bor dwla bo jnekklo uyo lok kjwe, e chilawa anmoyō» le. Wotjlīno sōk dāw ga tjlē ga «Llēye shāryēr miydēr tjan. Bor dwla bo jnekklo uyo kjwe shdōr, āska shāryēr kēs kēs anmoyō. E roshko bor dwla bo kjwe jner tjeng pjir eshko, bor llēbo oblē oblē tjeng kjwe jner eshko bakoe. ¹⁹ Shāryoror eni pjir ga lēr bor pjlūshko ga «Tja llēbo jnek tjeng ara, āar lu pjlōgo ara kong wlo. Tja wosh tē, tja iē ara, tja ber wopjlūe lēr eni eshko jā» le.

²⁰ »Gueniyo ga Sbō tjlē ba kong ga «Pja kā llēme. Eeri shkēyo ga pja wolono. iEshko ga bor llēbo jnenop tjeng li ber ē kongdo?» le.

²¹ »Eni ga eye dbur tōng, jneya ber ba kong om go wlo, gueniyo llēbo tjwlo ara Sbō kong li shārye llēm ga era kong, llēbo wen tjwe ba kong eni kjoyo bakoe» le.

Shji woydē llēme

²² E irgo ga Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «Lēr bomi kong ga shji woydē llēme. Shji woydē dli kjīy llēm, shwong kjīy llēm bakoe. ²³ Pjāy lōng sē, e tjwlo ara, bomi dli kjinmo. Bomi doyo, e tjwlo ara, bomi shwong kjinmo. ²⁴ Sēnwa so ēp uaga kjoyo li woyotjlīziā. Dwla dgue llēm, bo kjre llēm, jneya ba jnekklo uyo roy llēm bakoe. Gueniyo sēya Sbōrē. iPjāyda tjwlo ara, sēnwa kjinmo! ²⁵ iPjāy woydē ara ga llēye shimi e goro? Bomi lu iēmi om go dbar kjwara obi ga āe. ²⁶ iEni ga llēbo chirawayo li shāryēmi ga ā kuzong ga pjāy woydē llēbo oblē kjīshko llēnoro?

²⁷ »Nana kjloshko so woyotjlīziā. Parkē llēm, shwong sek llēm bakoe. Eni ēmdē ga lōng wolēsowa iyado. Lēr bomi kong ga Pjlu Salomón llēbo ara anmoyō. Gueniyo doyono wolēsowa, oōtong nana kjloshko so i dik llēme. ²⁸ Kjlo sho llē doye Sbōrē eni, eeri ga lok pjlū, bong ga sukoba gueniyo. iPjāy

doye e kjinmo anmoyō llēmdo? ¿Pjāy mār Sbō go jlōkoyo llēm ega?

²⁹ »E kjīshko ga shji woydē llēme. Shji woydē dli kjīy llēm, di kjīy llēm bakoe. ³⁰ Llēbo tjeng kēs ēre kjīshko ga nopga Sbō miydē llēm wleniyo woydē arae. Gueniyo bomi Data, llēye woydēmi dō li miyde sōk pjir tjān. ³¹ Sbō ber bomi pjluo sorē li woyotjlīmi ara, llēbo oblē oblē kjinmo. Shāryēmi lōng eni ga llēbo oblē woydēmi kēs li ber bomi kong bakoe.

³² »Pjāy bor ōng wlēp ushko so wleni. Pjāy ara llēm, gueniyo woyde Sbōrē ga pjāy ber lōng no ichagaga ba tjok, sōk no pjluo iyado lishko. E kjīshko ga llēye bangkjirēmi llēme. ³³ Pjāy llēye tjok ga soynezī, ga dburyo twozī oba song wleniyo kong. Llēbo tjwlō ara li iēmi ber tjeng ba bapkwō roy kjok dogo, eshko ga llēbo li pjir llēm, lūyotkēba llēm, ue ba sēyarē llēm bakoe. ³⁴ Bomī llēbo tjwlō ara li tōng tjeng kjone ga pjāy wotjlik eshko bakoe.

Shji ber lōng bi kägāyo koshē iyado

³⁵⁻⁴⁰ »No to ter kjok dogo dwayo ēre tjwe llono miydēmi llēme. E kjīshko ga pjāy ber lōng bor koshē, poshāryak lōng pjir iyado. Woyde ga pjāy ber lōng parkagaga lōng ba kägāyo koshē wleni. Ba kägāyo li jek kjok shto oblē orkwosmozlong dbaryo shrēk. Woyde ga ba parkagaga lōng ba ushko obi li ber lōng ba koshē iyado, wloshko iōk borkek tjeng shjiy, tjwe irōng obishko ga wlokjre lok jekdo ga pjlu wlo. Tjwe kjok rong, llēm ga kjok ba shrānto ēmdē ga woyde ga lōng ba koshē eni. Ga shronoshko ga epga wlēna lok eni ga e ber ba kong lok pjluē. Lēr bomi kong jlōkoyo ga eni ga epga ie wlar lōng sōkklo go, iē wlo, ga dli shiya, sōya, twe ba kong lok om go.

»Tja kuzīa. Èye tjwe lūrē llono miyde u sogo lirē kjwe ga ēye opzrēk jek ba ushko llēbo lūyotkē wlo llēme. Ga no to ter kjok dogo dwayo ēre tjwe dbar llono miydēmi llēm kuzong ga pjāy ber lōng bor koshē, poshāryak lōng pjir iyado» 1e.

Parkaga pjlu, parkaga owa

⁴¹ Eshko ga Pedro tjlē ba kong ga «Tjlapga, ¿tjllōkwo lēp shāng li lēp shāng borwa kong dōre, de oba uunkong kong?»

⁴² «Parkaga ie ba pjilurē ber ba parkagaga oblē daga, sēya āar ba dloyo go kjok orē ga woyde ga parkaga llēye le ba kong li shārye eni wleniyo, kjok miydē ara bakoe. ¿Gueniyo ga kjre sorē? ⁴³ Tjwe irōng obishko ga parkaga wlēya ba pjilurē shāng ba pak shāryē pjilū li, e kongda ber pjilū. ⁴⁴ Lēr bomi kong jlōkoyo ga era ie ba pjilurē ber shāng ba llēbo uunkong kägāyo. ⁴⁵ Gueniyo ga parkaga li wotjlik owa wleni ga ba pjlu tjwe maling llēme le wleni ga opyorgō to shāng

parkagaga oblē shdung, ga glō ara, nelōtkē ara bakoe. ⁴⁶ Eni wleni ga koshe shāng llēm dbaryoshko ga ba pjlu tjwe. Eshko ga parkaga owa li shdūya, iche jek nopga kā llēm wleniyo llamo tjeng lishko.

⁴⁷ »Parkaga llē, llēye woyde ba pjilurē li miyde pjlu, gueniyo shāryara eni llēm, ba tjllōkwo kolara llēm ga e shdungko, e shpokko ara bakoe. ⁴⁸ Gueniyo parkaga llē, llēbo owa shāryara, miydara llēm kjīshko ga era shdungko bako, gueniyo e shpokko sira dōe. Èye kong llēbo twara ara ga kong llēbo roke ara, oblē kjinmo. Èye kong llēbo iara beno tjeng ba wloshko ara ga kong llēbo roke, oblē kjinmo bakoe.

Shji moskwoga ara

⁴⁹ »Tja shrono shāng kjok ēre kjing go, iōk borkek wlo wleni. ¿Ga woydēr ga iōk li pjē jong ri ri tjān! ⁵⁰ Tja kong llēbo wen tjwe owa kjuuwe. E kjīshko ga tja woydē ara, āar jong llēbo li shāryono bor kong pjir guing. ⁵¹ ¿Tja shrono shāng nopga ichē ber lōng wlēp ēng tjok wlo lēmire? Eni llēme. Lēr bomi kong ga tja shrono shāng no shdōga, ber lōng dboy dboy wlo. ⁵² Eeri jek lēkong ga nopga tjeng u kjwaraso doglo shkēng (5) ga e shdār ber kjrīng pjōk, kjrīna doglo mya, kjrīna do pjōk, ga ber lōng ēng moskwo. ⁵³ Dataga, ba waga domerga, e ber lōng ēng moskwo; mekkēga, ba waga walēga, e ber lōng ēng moskwo; walēga, ba pjlaydoga, e ber lōng ēng moskwo eni bakoe» 1e.

Llēbo wen li llē loklo

⁵⁴ Eshko ga Jesús tjlē nopga kong ga «Pjāng sho poyong jem pjāng dlo jer shwo lēkong li imishko ga miydēmi e go ga shunyo shrē lēmi, ga shrē jlōe. ⁵⁵ Pjluk tjwe kjok dogro no llēm shwo lēkong dwayo li kumishko ga miydēmi e go ga kjok kjilirkē lēmi, ga shāryē eni jlōe. ⁵⁶ »Pjāy Sbō tjllōkwo sōga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjilushko! Llēbo wen kjok dogo, kjok ēre kjing go, e llē loklo miydēmi pjilūe. ¿Eni ga llēbo shārye Sbōrē eerishko dbaryo li, e llē loklo miydēmi llēm sorēro?»

⁵⁷ »¿Llēye ber pjlu, llēye ber owa, e miydēmi llēmde? ⁵⁸ Pjāy sōkoba no llgwega shwoy lēbashko ga pjāy lan bomi sōga li tjok bām goshko, pjāy ie ber tjeng tjlapga wloshko llēm wlo. Shāryēmi eni llēm ga pjāy twe tjlapga lirē ba parkagaga kong, pjāy shdūya wlo, ga pjāy ie ber lōng no shdūzlong uyo roshko. ⁵⁹ Lēr bomi kong ga pjāy opshik eshko dwayo llēm, āar jong dburwa kjōme lara bomi kong li potjwlēnōmi pjir guing» 1e.

13

Woyde ga llēbo owa shāryēy lōng li, e owa jlōe lēy, ga rayēy

¹ Eshko ga nopga löng kjlöbö tjlë Jesús kong ga «Galilea sopga löng kjlöbö öng zrök, sho suya, pjë dret Sbö kong wlo. E wopro ga nopga ichara bi pjluoy Pilatorë ba zrök, ga zröra lok eshko» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy wotjlik ga Galilea sopga li zröraba, epga owa, nopga oblë ba kjokshko so kjinmo kjishko lëmi? ³ Lër bomi kong ga eni llëme. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia. Llëm ga pjäy pjir bakoe. ⁴ ¿E ga pjäy wotjlik ga nopga wolono Siloë kjokyo doglo sak kjwara kjingsho kjwong (18), ak sho jong kjokshko eshko li dgono jer ba kjing goshko li, e owa, Jerusalén sopga llamo li kjinmo lëmi? ⁵ Lër bomi kong ga eni llëme. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia. Llëm ga pjäy pjir bakoe» le.

Kjor jong kjlara, botjyë llëme

⁶ E irgo ga tjlëno nopga kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga «Domer shäng kjlara, kjor jong kjlara, ba kjillgwo bo ara kjokyo li tjrëko. Kjor li ko *higuera*. Dbar kjwara ga jek jek shäng e go, bo tjokde İya wlo, gueniyo bo drete. ⁷ Eni ga tjlë ba kjok daga li kong ga “Kuzong. Eeri ga öötong lu pjloglo mya ga kjor kjwe İnshko ga bo wlën kjwara llëme. İjwe közong! ¿Shto kjrë jong ara llëno?” le ba parkaga li kong.

⁸ »Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, wëyë. Rayos ber jong lu pjlara obi, sor pokër, ga dwlomner, ⁹ botjyë İy wlo, llëm ga köm eshko jä ga pjluë» le ba pjlu kong» le.

Woshtozlong dbaryo ga walë poptara Jesüsdë kjlara

¹⁰ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús sök oba ping judioga syö uyo jong kjwara li roshko. ¹¹ Walë sök kjlara eshko, swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho kjwong (18) tjän, wloyo Ä sëya kjlararë. Walë li beno shäng wozöngë. ¹² İya Jesüsdë ga rokara tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «Pja döktong, pja rayara bop swlo wlerë» le, ¹³ ga orkwo iono ba go. Jekdo eshko ga walë li poptono beno shäng kjlo bek ba shtoshko. Ga opyono beno shäng Sbö poshrëk.

¹⁴ Gueniyo judioga syö uyo kägäyo li shäng eshko. İya ga iirkono ara, tjlë nopga löng li kong ga «Shji parkozlong dbaryo iak lok kjwo tjer (6). Pjäy poptë woydë ga pjäy tek eshko dbaryo ga pjluë. Gueniyo woshtozlong dbaryo lira llëme» le.

¹⁵⁻¹⁶ Kuya Jesüsdë ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy Sbö tjlökwö söga jlökoy lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjluëshko! Walë kjwe, e Abraham tjëyo, ga tjeng Ä wloshko eeri ga öötong lu pjloglo sak kjwara kjingsho kjwong (18). ¿Pjäy uunkong bomi öng döc, sömi di ië woshtozlong dbaryo llëmdo? ¿Eni

ga walë kjwe döror Ä wloshko dwayo dbar ëreshko ga owa lëmi sorëro?» le.

¹⁷ Kuya ba wloyoga lirë ga lökkjrono ara. Gueniyo llamoga löng lira beno löng wopjlu, llëbo shäryara kës li kjishko.

Kjor dwayo chirawa

¹⁸ Eshko ga Jesús tjlë löng li kong ga «¿Sbö ber no pjluoy sorë, e so llë kjoyo? ¿Lër bomi kong sorë ga pjlu? ¹⁹ E so kjor dwayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. Kuno ga kësbang, kjor wleni. Eshko ga sënwa llë usho ywë ba kowo go» le.

Pjlung shosho uukko

²⁰ E irgo ga tjlë ga «¿Sbö ber no pjluoy sorë, e so llë kjoyo? ²¹ E so walë pjlung shosho llruno bayo ara ba uukko tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukko shdöktong pjlung shosho li kjwang jikong» le.

Kjër bäng bam chira

²² Jesús to jek shäng Jerusalén kjokyo wlo le. Eshko ga jek shäng irbo goshko ga äär kjok kjrina kjrinashko ga slan oba ping. ²³ Pjlara ga no kjlara llëbo kjakrokono ba kong. Tjlë ga «Tjlapga, ¿no kjre Sbörë där wlo li kjlöbö döre?»

²⁴ »Pjäy drön ëë, pjäy opzrëk jek kjër bäng bam chira li go wlo. Lër bomi kong ga nopga ara opzrëk woydë jek e go wlo, gueniyo jek ga äe. ²⁵ U sogoli u bäng bängzano pjir ga pjäy beno löng kjoko li, u bäng li porwëmi kjöw kjöw, ga öö lëmi, pjäy tjlë ga «Tjlapga, u bäng dös borwa kong sira» lëmi eni.

»Kuya ga tjlë bomi kong ga «Pjäy ë, pjäy kjone so, e miydër llëme» le.

²⁶ »Eshko ga pjäy tjlë ba kong ga «Dënashko ga tjawa iono bop tjok, ga oba pinop borwa kjokshko bakoe» lëmi eni.

²⁷ »Kuya ga tjlë bomi kong ga «Pjäy ë, pjäy kjone so, e miydër llëme. Pjäy llëbo owa shäryaga eröe. Pjäy opkjos bor shwoy ëre dwayo» le.

²⁸⁻²⁹ »Eshko ga Abraham, Isaac, Jacob, Sbö tjlökwö lagaga löng kës li, e ber löng Sbö sök no pjluoy İyado lishko. Ga nopga kjok kjwang jikong so sirkek äär ber löng ië ba tjok. İmi eni ga pjäy iak beno tjeng kjoko kjishko ga pjäy ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara bomi kong kjishko. ³⁰ Eerishko ga kjong kjong tjwölö ara li, e ber löng tjwölö chira eshko. E ga eerishko ga kjong kjong tjwölö chira li, e ber löng tjwölö ara eshko» le.

Jesüs slatong Jerusalén sopga kjishko

³¹ Eshko ga fariseoga shrono löng kjlöbö, ga tjlë ba kong ga «Pjlu Herodes, pja zröya woydë. E kjishko ga pja nom jüy dwayo» le.

³² Kuya ga tjlë ba kong ga «Domer lëmi löng li, e oba jyäpwaga erä. Pjäy nom ba shwoy, ga pjäy tjlë ba kong ga «Eeri, bong ga tjä

shäng Ä séyaga tjeng oba goshko li ichë to, ga tja shäng oba poptë bakoe. Pak shäryër wlo li, e pjir kjönma”lëmi ba kong eni. ³³ Gueniyo ga eeri, bong, kjönma ga tja to jek shäng Jerusalén kjokyo wlo. Tek kégongshko ga Sbò tjlökwo lagaga zröraba shtoyo eshko.

³⁴ »Jerusalén soppa, tja kuziä! Sbò tjlökwo lagaga zrömi. Sbò tjlökwo roy lagaga ichara bomi kong li lömi ak go, zrömi wlo. Woydoror enido ga pjây tön, kjörkö meyo ba wapga töno tjeng ba sjägä dirko wleni, gueniyo woydoromi llëme. ³⁵ Tja kuziä. Bomi u, e raye Sbörë ber jong tjoksa. Lër bomi kong ga tja ère Ìmi ame, äär jong pjây tjlë löng ga

»“Kjwe ichara Tjlapgarë tje kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë”*lëmi löng guing» le.

14

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsde kjlara

¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús öötong shäng fariseo tjwlö ara wleniyo, e ushko, ië ba tjok wlo. Nopga löng eshko li löng ba dë, llëye shärye li İya lok yötso wlo.

² Domer sök kjlara eshko swlo ara, poglo dguë do jikong. ³ İya Jesúsde ga tjlë fariseoga löng li kong, kjok llgwekklo tara Moisésde li miydagaga pjlu wleniyo löng li kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga shji swlo poptë ga pjilüre?» le.

⁴ Kuya lok ga beno löng kjing erä. Eni ga Jesús orkwo iono swlo li go, ga poptara, tjlë ba kong ga «Pja nom ga pjilüre» le. Kuya ga toe. ⁵ Eshko ga Jesús tjlë nopga li kong ga «¿Bomi wa, bomi öng, e lono di bäng roshko woshtozlong dbaryoshko ga shimi jekdo maling llëmdo?» le.

⁶ Kuya lok ga dboryara llëm, beno löng kjing erä.

Shji manabashko ga shji llë shäryë

⁷ E irgo ga İya Jesúsde ga nopga mak li shrono löngshko ga sökklo wlëya lok pjlu wleniyo, oba tjwlö ara tjeng lishko. Eni ga tjlëno ba kong llëbo jyägio go. Tjlë ga ⁸ «Ebo orkwosmok wlenishko ga pja mana ië ba tjokshko ga pja jek sirkek sökklo kjing, oba tjwlö ara tjeng lishko llëme. No tjwlö ara bop kjinmo tje shäng eshko wleni ga ⁹ bomi maga li tje tjlë bop kong ga “Pja kojözong. Sökklo kjwe twos kjlara wle kong” le kjwe. Eshko ga pja lötkë ara, ga pja ber sök sökklo tjeng iröng wleniyo kjing go shara.

¹⁰ »Pja manabashko ga pja shronoshko ga pja jek sirkek sök sökklo tjeng iröng wleniyo kjing go dey. Eni ga bop maga li tje tjlë bop kong ga “Tjlapga, pja tjwlö ara. Pja tek sirkek sök sökklo ère pjlu anmoyö kjing go

shara” le bop kong eni kjwe. Eshko ga pja ikoba ga pja tjwlö tjok. ¹¹ Èye opyë ber tjwlö ara ga iëba ber tjwlö llëme. Èye opyë ber tjwlö llëm ga iëba ber tjwlö ara» le.

¹² Eshko ga tjlë ba maga li kong ga «Pja dli shäryono bayo arashko ga woyde ga oba llëbo ara wleniyo mapdë dö llëm, bop pjeyoga mapdë dö llëm bakoe. Shäryorop eni wleni ga dbar oblë go ga pja kjwe kar maya eni bakoe. Eshko ga pja potjwlëkklo tjok.

¹³ Pja dli shäryono bayo arashko ga nopga song wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, nopga jëk yökyök wleniyo, nopga kjok igö llëm wleniyo, e mapdë dey. ¹⁴ Epgara, pja potjwlëya ga äe. Gueniyo shäryorop eni wleni ga pja ie Sbörë ber wopjlu, ga pja potjwlëga erë, nopga pjlo bek li woshre iröng obi dbaryo lishko» le.

Nopga mana domerdë ara, ië ba tjok wlo

¹⁵ Eshko ga sirkeno sök kjlara ba tjok eshko li tjlë ba kong ga «¿Sbò ber no pjluo dbaryo öötongshko ga èye öötong sök ië ba nopga tjok eshko li ber wopjlu!» le.

¹⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Domer shäng kjlara, nopga mana träk llëm, tje ba ushko ië ba tjok wlo, ga opyono beno shäng dli shäryë ba kong bayo ara. ¹⁷ Öötong iozlong döyo go ga ba parkaga ichara kjlara, tjlë nopga mana li kong ga “Pjây tegö. Dli kwirkonoe” le eni.

¹⁸ »Gueniyo kuya lok ga kjlara kjlara llëbo wlëno, jek mana lishko llëm wlo. Bäm go li tjlë ga “Tja kjok tjwlëno kjrina. Tja jongya ba ik. Tja jnep kësbange” le.

¹⁹ »Kjlara obi tjlë ga “Tja sögla klung workwoklo dopshiga wleniyo tjwlëno doglo sak kjwara (10). Tja jongya ba tjlëk. Tja jnep kësbange” le.

²⁰ »Kjlara obi tjlë ga “Tja orkwosmok sök eeri jä. Tja jek ga äe” le.

²¹ »E irgo ga parkaga li tek shrono shäng iröng obi ba pjluo shwoy, ga roy lara ba kong pjire. Kuya ga iirkono ara, ga tjlë ba kong ga “Pja to u lok ara wleniyo tjrëko, irbo pjlara pjlara bäng go, irbo chilawa oblë oblë bäng go bakoe. Eshko ga nopga song wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, nopga kjok igö llëm wleniyo, nopga jëk yökyök wleniyo, e tek söba” le.

²² »Shäryara eni pjir ga shrono tek shäng iröng obi, tjlë ba pjluo kong ga “Tjlapga, llëye lorop bor kong li shäryorop pjire. Gueniyo iozlong shtoyo obie” le.

²³ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Pja nom nopga wlëk kjok shto oblë shara. Pja to u lok kjwöbö kjwöbö wleniyo tjrëko. Eshko ga èye wlënop ga ichëp tek bor ushko, bor u ère dlin ber jong tjung wlo. ²⁴ Lër bop kong ga nopga

manor löng bäm go li, bor dli li ue sira llême” le ba parkaga kong» le.

Shji jêk Jesús tjok wlo li, e tjwłô tjok

²⁵ Jesús jek jêk shäng irbo go, ga oba jêk löng ba tjok ara. Eni ga bojono iröng, tjłê ba kong lok ga ²⁶ «Ëye jêk woydê bor tjok jlökoyo ga woyde ga ba data, ba mekê, ba wapga, ba pjeyoga uunkong, e ie ber woyo ba kong ame. Woyde ga wotjlik ga “Tja wolonde, de tja wolon llême, tja jêk ba tjok” le İyado bakoe. Shärye eni llêm ga e ber bor oppingga ga äe. ²⁷ Woyde ga llêye shäryêba ba kong bor kjışhko llê pogoshko li, e zrökoba pjang kjłôs go êmdê ga e ba kong ga llêye llême le. Eni llêm ga e ber bor oppingga ga äo bakoe.

²⁸ »Ĵpjây kjlara wotjlik ak sho shäryê jong kjókshko wleni ga pja sirkek sök ba woyotjlik ga “ĴTjwłô kjóm? ĴDburyo kjwörde?” lêp bäm go llêmdo? ²⁹ Eni llêm ga u shakdo li shäryorop pjirshko ga dbur pjir eshko wleni ga pja İkoba ga pja joywêba, ³⁰ tjłê ga “Domer kjwe ba pak soyono, ga kjra lara ga pjitong llêm İzİa” lêba eni.

³¹ »Pjlu llê opshik jek ba êngkjwagaga doglo sak dbâw dbâw pjloglo sak kjwara (10,000) tjok, êngkjwê pjlu oblê tjok wleni ga İya ga pjlu oblê li êngkjwagaga doglo sak dbâw dbâw pjloglo sak pjök (20,000) wleni ga llêye shärye eshko lëmi? ĴWotjlik ga “ĴNo kjwörde? ĴShji êngkjwê ba tjok sorê? ĴShji kjangde, de llême?” le eni llêmdo? ³² Eni ga “Shji songe” le wleni ga pjola obishko ga nopga iche jek kjłöbô, İan pjlu oblê li tjok wlo, ie ber sök włêp wlo, êngkjwê ba tjok llêm wlo. ³³ Bomi llêbo tjeng kês li İemi ber iröng llêm ga pjây ber bor oppingga llêm eni bakoe.

³⁴ »Dlungna, e pjłue. Gueniyo ga pjłê ameshko ga İey ber pjłê ba shtoy iröng obi ga äe. ³⁵ Eshko ga llêno ame, İoroy klung kjing go êmdê ga llêno llême. E dbukko erä. Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yôtso» le.

15

Öng włêp ushko so jeno kjlara

¹ Jesús shäng oba ping wopro ga nopga dbur tôngga Roma so kong, nopga owa wleniyo oblê, e shrono löng ara ba kuk eshko. ² Fariseoga, no pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésdê li go, e löng eshko kjłöbô bakoe. Nopga owa li İya lok ga tjłê êng kong ga «Nopga wotjlik owa wlojkre, ga İe ba tjok bakoe» le.

³ Eni ga Jesús tjłêno ba kong llêbo jyäglo go. Tjłê ga ⁴ «Ĵpjây kjlara öng włêp ushko so tjeng doglo sak dbâw (100), ga kjlara jeno wleni ga llêye shäryêp eshko? Ĵİlamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li İep ber tjeng ba kjok kjing go, ga pja to jeno li włêk, äar jong włênop guing llêmdo? ⁵ Włênopshko ga

pja wopjłue. Eshko ga İep buk bop dbopdo, ⁶ sôp tek iröng bop ushko, ga bop pjeyoga rokêp uunkong tek eshko. Ga pja tjłê ba kong lok ga “Bor öng jeno li włênore. Tja wopjłue. Woydêr ga pjây ber wopjłü botoya dik bakoe” lêp eni.

⁷ »Eni bakoe. Lêr bomi kong ga no kjlara, llêbo owa shärye shäng li, e owa jlêe lara, ga rayarashko ga kjok dogo ga löng wopjłü ba kjışhko. Eshko ga nopga pjlo bek doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li, era woyotjłıya lok ara llême.

Dbur jeno kjwara

⁸ »ĴWalê shäng kjlara, dbur tjeng kjwo sak kjwara (10) ga jeno kjwara wleni ga llêye shärye? Ĵİök borkeya, ga u ro pjloke yôtso, ba dbur jeno li włêna guing llêmdo? ⁹ Włênashko ga ba pjeyoga roke tek eshko uunkong. Ga tjłê ba kong ga “Bor dbur jeno li włênore. Tja wopjłue. Woydêr ga pjây ber wopjłü botoya dik bakoe” le eni.

¹⁰ »Eni bakoe. Lêr bomi kong ga no kjlara, llêbo owa shärye shäng li, e owa jlêe lara, ga rayarashko ga Sbô parkagaga kjok dogo so löng wopjłü eni bakoe» le.

Wa jeno kjlara

¹¹ Eshko ga tjłê ba kong obi ga «Domer sök kjlara wapga do pjök. ¹² Pjlara ga ba wa miteyo tjłê ba data kong ga “Data, bop llêbo ber bor kong İlono wlo li twos bor kong jekdo” le. Kuya ga ba llêbo tjeng kês li shdöra ba wapga do pjök li kong.

¹³ »Dbar kjwöbö ga ba wa miteyo li, llêbo twara ba kong li soynena pjir, ga dburyo söra jek ba tjok, öotong beno sök kjok shto oblê pjolae. Eshko ga ba dbur li zana, to shäng sorê pogo. ¹⁴ Zana pjirshko ga kjok shäng lishko ga pjli shrono kêsbang, ga llêye włeya, ue wlo drete.

¹⁵ »Eni ga to shäng pak włêk domer kjok eshko so kong, ga kong pak twara, ichara köchi dê ba kjokshko. ¹⁶ Parkêshko ga pjli ara, köchi dli worbo li ue woydê, gueniyo twêba ba kong llême.

¹⁷ »Eni ga wotjlik tje kjlay ga “Bor data ushko ga dli träk llêm, ba parkagaga löng kês li bö tjung İyado, ga dli ber obie. İNa ga tja sök wolonto pjlırê! ¹⁸ Tja to bor data shwoy iröng obi dey. Tja äar eshko ga lêr ba kong ga “Data, tja llêbo owa shäryono Sbô kong, bop kong bakoe. ¹⁹ Bek ga tja tjwłô bop wa dik ame. Tja İos ber bop parkaga wleni dey” lêr ba kong eni” le. ²⁰ Eni ga to sök lishko dwayo, jongya ba data shwoy.

»Jek shäng äato ga İna ba datarê pjola dwayo, ga songe le. Jekdo eshko ga jek zron jong ba wlojkre, popjłura, ga lô shira.*

* 15:20 Lô shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

²¹ »Eshko ga ba wa li tjëlë ba kong ga “Data, tja llëbo shäryono owa Sbö kong, bop kong bakoe. Bek ga tja tjwölö bop wa dik ame” le.

²² »Eshko ga ba data tjëlë ba parkagaga löng li kong ga “Pjäy shwong shis maling, pjlu wleniyo, ga doyozi e go. Kong sakkwo ioklo iozi kjwara, drepkwota iozi bakoe. ²³ Söglä llgwoklë kjlo pjlu wleniyo li tek sözi, ga zrözia. Shji dli shäryë, ba shrëkklo. ²⁴ Bor wa ëre shinmotkonoe loror, miga shäng së. Jenö bor shjiryo, gueniyo shrono shäng iröng” le. E irgo ga kjarga löng ba shrëk.

²⁵ »E wopro ga ba wa këguëyo shäng parkë kjloshko. Tek shäng iröng tjwayde ushko ga kuya ga oba löng bërkë. ²⁶ Eni ga parkaga rokara kjlara, tjëlë ba kong ga “¿E llëro?”

²⁷ »“Bop löng shäng së, shrono shäng pjluë. E kjishko ga söglä llgwoklë kjlo pjlu wleniyo li zröra bop datarë ba shrëkklo” le.

²⁸ »Kuya ga iirkono, opzrëk jek woýdë u roshko llëme. Miydara ba datarëshko ga opshino jek ba wlëpyotkë, opzrëk wlo. ²⁹ Gueniyo tjëlë ba data kong ga “Miydëp pjlu ga tja parkë shäng bop kong luyo ara, pja kolër iyado. Eni ëmdë ga tja kong shwling ushko so chirawa tworop bor kong, tja opshrëk bor pjeyoga tjok wlo pjlara llëme. ³⁰ Gueniyo bop wa bopoya, bop dbur zana dret walëga owa wleniyo tjok li, era kong söglä llgwoklë pjlu wleniyo li zröröp” le.

³¹ »Kuya ga tjëlë ba kong ga “Pja sök bor tjok iyado, bor llëbo tjeng kës li, e bopoya. ³² Gueniyo bop löng, e shinmotkonoe loror, miga shäng së. Jenö bor shjiryo, gueniyo shrono shäng iröng obi. E kjishko ga shrëy llëm ga äe” le ba kong» le.

16

Parkaga kägäyo kjok miydë ara, wotjlik maling wleniyo

¹ Eshko ga Jesús tjëlë ba oppingaga kong ga «Domer shäng kjlara dbur ara. Domer li parkaga shäng kjlara, ba parkagaga tjeng kës li kägäyo. E rotaraba ga ba pjluyo li dbur zäya ara sorë shwo. ² Eni ga rokara ba pjluorë tek ba shwoy, ga tjëlë ba kong ga “Pja bor dbur jek shäng ara lëba. ¿E sorëro? Llëbo soynenop kjöm, tjwlenop kjöm, e kjibokwoyo twos bor kong, bor llëbo dorop sorë li miydër wlo. Pja ber shäng bor parkaga kägäyo ame” le.

³ »Kuya ga wotjlik ga “Tja ie bor pjluorë ber shäng pak drete. Tja parkë kjloshko ma, ga tja to shäng dbur rokë ga tja lök ara. ¿Era tja orwë llong? ⁴ Woýdër ga tja pak llëmshko ga tja wlokrëba ba ushko. ¿Gueniyo llëye shäryër ga pjlu? Äã, llë miydoror tjän” le.

⁵ »Eshko ga ë pogo tjwölö ba pjluyo kong li, e rokara tek ba shwoy. Ga tjëlë shrono shäng bäm li kong ga “¿Pja pogo tjwölö bor pjluyo kong kjöm?”

⁶ »“Tja pogo tjwölö kjyo bayo ba bapkwo kësbang tjung wleni kjwo sak dbäw (100) dik” * le.

»Kuya ga tjëlë ba kong ga “Bop tjwölö kjöme li kjibokwoyo ëre kjrozong. Pja sirkes maling, kjibokwo tos kjwara oblë, gueniyo kjyo bayo ba bapkwo kësbang tjung wleni kjwo sak shkëng (50) dik” le.

⁷ »E irgo ga tjëlë shrono shäng kjlara obi li kong ga “¿Pja pogo tjwölö ba kong kjöm?”

»“Tja pogo tjwölö dwla bayo ba bapkwo kësbang tjung wleni kjwo sak dbäw (100) dik” le.

»Kuya ga tjëlë ba kong ga “Bop tjwölö kjöme li kjibokwoyo ëre kjrozong. Kjibokwo tos kjwara oblë, gueniyo dwla bayo bapkwo kësbang tjung wleni kjwo sak kwong (80) dik” le.

⁸ »Roy kura ba pjluorë, ga wotjlik ga “Bor parkaga kägäyo li wotjlik owa ëmdë ga kjok miydë ara, wotjlik malinge” le. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omshäryë eni bakoe. Llëbo tjeng kjok ëre kjing go pakyo shäryë lok pjlu wlo ga epga wotjlik maling, nopga Sbö i li kjinmo.

⁹ »Iër bomi kong ga pjäy dbur tjok ga zäzi oba kjimtoklo, epga ber wopjlu bomi tjok wlo. Eni ga bomi dbur pjitongshko, pjäy wolonoshko ga pjäy wlokräga tjok kjok dogo, shji sök së iyado lishko.

¹⁰ »Eye kong llëbo twëy tjwölö chira ga de pjlu wleni ga miydëy e go ga kong llëbo twëy tjwölö ara ga de pjlu eni bakoe. Ga eye kong llëbo twëy tjwölö chira ga de ma wleni ga miydëy e go ga kong llëbo twëy tjwölö ara ga de ma eni bakoe. ¹¹ Eni ga bomi dbur, bomi llëbo, e doromi pjlu llëm kjok ëre kjing goshko wleni ga llëbo tjwölö ara tjeng kjok dogo li twaga ërë bomi kong llëme. ¹² ¿Ga llëbo oma i li doromi pjlu llëm ga llëbo twe oblërë ber bomipjöy wlo sorëro?

¹³ »Eye parkë pjluyo do pjök kong ga äe. Shäryë eni wleni ga kjlara woýde, kjlara woýde llëme. Ber pjlu kjlara tjok, ber owa kjlara tjok. Pjäy wo pjang dbur go iyado ga pjäy parkë Sbö kong ga äe» le.

¹⁴ Fariseoga löng eshko kjlöbö. Dbur siyo kjishko ga tjlökwö li kuya lok ga joywakza lok tjä tjä erä. ¹⁵ Eni ga Jesús tjëlë ba kong ga «Pjäy llëbo shäryë ara oba bokso, pjäy pjluë lëba wlo. Gueniyo pjäy wotjlik llë li miyde Sbörë pjire. Nopga kong ga llëbo tjwölö ara le li, e Sbö kong ga llëbo owa anmoyö.

* 16:6 Kjyo bapkwo kësbang tjung wleni kjwo sak dbäw (100) dik, e bayo litro sak dbäw dbäw pjloglo mya kjingsho sak dbäw pjloglo kjäk (3,700) dik loklo.

Kjok ilgwekklo tara Moisésdë li, Sbõ ber no pjluyo sorë li, e roy

¹⁶ »Kjok ilgwekklo tara Moisésdë li, tjLökwõ tara Sbõ tjLökwõ lagaga tek dënashko sorë li, e beno bi kong, kolëy wlo, äar jong Juan No Waga shrono guing. Eshko tek lëkong ga Sbõ ber no pjluyo sorë li roy pjlü shdöktong ara, ga nopga drön ëë, Sbõ ber ba pjluyo wlo. ¹⁷ Gueniyo kjok ilgwekklo li, e pjir wlo llëme. Kjopkwo, kjok ëre, e pjir ber dret, gueniyo ga tjLökwõ tak lok kjok ilgwekklo go li löngko kjwara llëme.

Shji ëng rayë

¹⁸ »Domer ba boy rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde. Ga ëye orkwosmok walë rayak sök li tjok ga llëbo owa shäryayde bakoe.

Lázaro, e ga domer dbur ara kjlara

¹⁹ »Domer shäng kjlara dbur ara, doyë shwong pjlü, wolëso go. Dbar kjwobi go ga bë shärye kësbang, dli opzang i. ²⁰ Eshko obi domer sök kjlara ko Lázaro, poglo go üta ara do jïkong, sirkek sök töshko, domer dbur ara li u bäng zlong. ²¹ Sök oma dli worbo lon töshko li koshë, ue wlo, pjli ara kjiy. Shjiti llë tjwe ba zlong bäng ba üta li shuk. ²² Dbar kjwara ga domer song li wolono, ga ba sëya söra Sbõ parkagaga kjok dogo sorë öötong sök Abraham zlong.

»E ga domer dbur ara li ëmdë ga wolono bako, jnenaba to sakshko. ²³ Ga ba sëya öötong sök iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko. Eshko ga song, suya iökdë, bang ara. Eni ga ïya jem pjola dwayo ga Abraham bë sök Lázaro tjok, ²⁴ ga öö le, tjlë ba kong ga «jïkjokë Abraham, tja songe lozong! Tja suya iökdë, bang ara. E kjïshko ga Lázaro kjwe ichos ba sakkwo dbo pök di go, tek di smoktong ba go li sök bor kong iër wlo, bor kjyorkwo zëya wlo» le.

²⁵ »Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja wotjlïis sira. Pja sök kjok kjing go obishko ga pja öör sök owa llëme. Lázarora öör songe. Eerishko ga sök wopjlü jüshko, ga pjara sök song, suya iökdë, bang ara. ²⁶ E pjlor kar go ga jüshko kjok jtrëk pjang oojong kësbang, borwa shwo lë, bop shwo lë bakoe. E kjïshko ga ëye jek ga ä, ëye tek ga ä bakoe» le.

²⁷ »Kuya ga tjlë ba kong ga «Kjokë, rokër bop kong ga Lázaro kjwe ichos bor data ushko, ²⁸ kjok owa anmoyë ëre roy sök bor lënga doglo shkëng (5) löng eshko li kong, tjwe kjok ëreshko llëm wlo» le.

²⁹ »Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëme. Epga kong kjok ilgwekklo tara Moisésdë li beno tjeng ba kong, tjLökwõ tara Sbõ tjLökwõ lagaga tek dënashko sorë li beno tjeng ba kong bakoe. Woyde ga e kolayde lok» le.

³⁰ »Kuya ga tjlë ba kong ga «E kole lok llëme. Gueniyo ëbo wolono, ga woshrono iröng obi,

ga jek lan ba tjok wleni ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye eshko» le.

³¹ »Kuya ga tjlë ba kong ga «Moisés tjLökwõ, Sbõ tjLökwõ lagaga tjLökwõ, e kjre lok llëm ga ëye wolono, ga woshrono iröng obi li tjLökwõ kjre lok llëm bakoe» le ba kong eni» le.

17

Shji oblë ichë llëbo owa shäryë llëme

¹ Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «llëbo tjeng ara, pjäy iche llëbo owa shäryë wlo. E ber eni ïyado. Gueniyo ëye oblë ichono llëbo owa shäryë ga era song jlö, shdungko. ² Kjwozirwa bor tjLökwõ kjraga kjlara ichayde llëbo owa shäryë llëm obishko ga ba ichaga li shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bëngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. ³ E kjïshko ga pjäy sjëke.

»Bop kjlara, e llëbo owa shäryono ga pizong, «Shäryëp eni ame» los ba kong. Eni ga «E owa jlöe. Shäryër ame» lara bop kong wleni ga llëbo shäryara owa li ios ber tjwölö llëme. ⁴ Dbar kjwara ga llëbo shäryara bop kong owa pjloglo kjäk (7) ëmdë ga tjwe bop shwoyshko ga tjlë bop kong ga «E owa jlöe. Shäryër ame» leshko ga owa li ios ber tjwölö llëme» le.

Shji mär Sbõ go ga shji llëbo shäryë kësbang ga pjlüe

⁵ Eshko ga Sbõ tjLökwõ roy lagaga ba äska li tjlë ba kong ga «Tjawa mär löng Sbõ go. Tjawa kong dbo twos, tjawa mär ba go jek këgong wlo» le.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Dwïagwo chir-awayo ëmdë ga kun jem ga pjlüe. Eni wleni ga pjäy mär Sbõ go sirawa dö ëmdë ga pjäy tjlëno kjor kësbang kjwe kong ga «Pja opshis ëre dwayo, pja nom wen jong dlung roy» loromi ga pjäy kole, ga shäryë eni.

Shji parkë Sbõ kong sorë

⁷ »Pjäy kjlara, parkaga shäng kjlara wleni ga brik shäng klung workwë, llëm ga öng dë. ¿Tjwe shäng iröng bop shwoyshko ga llëye lëp ba kong eshko? ¿Pja tjlë ba kong ga «Pja tegö. Pja sirkes sök ië jekdo» lëp ba kong enire? Eni llëme. ⁸ Pja tjlë ba kong ga «Bor dli shäryos bor kong jekdo. Pja poshäryos, pja shwong skwos stek wleniyo, bor dli pjlorguëp bor kong wlo. Tja iono pjir ga ië pja shara» lëp ba kong eni dani.

⁹ ¿Shäryara bop kong eni pjir ga pja tjlë ba kong ga «Tja kjimtorop ara, tja wopjlü bop tjok» lëp ba kong enire? Eni llëm bakoe. ¹⁰ Pjäy parkaga eniyo wleni bakoe. Pjäy ichara Sbörë parkë ga pak li shäryoromi pjir ga woyde ga pjäy tjlë ga «Tjawa tjwölö ara llëme. Tjawa parkaga eröe. Llëye lara Sbörë borwa kong li shäryorwarë erä» lëmi eni» le.

Domerga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsdé doglo sak kjwara (10)

¹¹ Jesús jek shäng Jerusalén kjokyo wlo leshko ga jék shäng Samaria kjokyo, Galilea kjokyo, e tjrêko. ¹² Jek äär shäng kjok kjrinashko ga domerga wen tjeng doglo sak kjwara (10), poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo. Tek shrono löng pjola sit, ¹³ ga öö le, tjël ba kong ga «Tjlapga Jesús, tjawa songe lozong!» le.

¹⁴ İya ga tjël ga ba kong lok ga «Pjây nom opping syöshtagaga Sbô kong ba pjeयोगa kjîshko li kong, pjây İya lok wlo» le.

Jek löng jékko wopro ga poptonoe. ¹⁵ Kjlara opîno ga beno drêpdre, sano iröng, ga Sbô poshrëya shäng pjluk ara. ¹⁶ Eni ga jek öotong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonu, kujono bokdo kjlay klung go, ga tjël ba kong ga «Tja poptorop. Tja beno wopjlu bop tjok e kjîshko» le. Domer li, e Samaria so.

¹⁷ Kuya ga tjël nopga löng li kong ga «¿Domerga poptono, e doglo sak kjwara (10) llêmdo? ¿Llamo doglo shkaw (9) li kwono llong? Era Domer ère Samaria so, e judío llême. Era shrono iröng obi Sbô poshrék. ¿Judíogara kwono llong?» le. ¹⁹ Eshko ga tjël domer li kong ga «Pja kojözong. Pja nomo. Pja mâr bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

Sbô ber no pjluvo dbaryo

²⁰ Pjlara ga fariseoga kjone kjone tjël Jesús kong ga «¿Sbô ber no pjluvo wlo li, e dbaryo tjwe llono?»

«Sbô ber no pjluvo li, e llêbo ikko wleni llême. ²¹ «Sbô, e no pjluvo shäng İzong» lëy ga äe, İgöy llême. Sbô ber no pjluvo li, e llêbo wen bomi pjlushko» le ba kong.

²² Eshko ga tjël ba oppinggaga kong ga «Dbar tjwe kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ère İmi woydë ara jek pjlara obi. Gueniyo eshko ga tja İmi llême. ²³ Eshko ga no tjwe shäng tjël bomi kong ga «İshäng na İzia!» le. Oblë tjël ga «İshäng kjwe!» le bomi kong, gueniyo jlô lëmi llêm, pjây jek eshko llême. ²⁴ Tja tjwe iröng obishko ga e ber so llgwëng İler kälä İletlet kjok dogo llaw pogo kjoyoe. Eni ga tja İga nopga uunkongdë wëläe. ²⁵ Gueniyo e bäm go ga tja shdungoba ara guing. Tja wlokre nopga löng èrishko dbaryo lirë llême.

²⁶ »No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obi döröshko ga llêbo shäryë kjok ère kjing go li, e ber so llêbo shäryono Noé dbaryoshko li dik. ²⁷ Eshko ga kjok ère pitë llêm obishko ga nopga to löng wlëp dli uë, di ië, orkwosmok èng tjok, öotong Noé oprëno jem kwjong kësbang röhko dbaryoshko.

Eshko ga shunyo shrono kësbang, ga nopga li söra dirë, shtena drete.

²⁸ »Lot dbaryo ga nopga opshäryono eni bakoe. To löng dli uë, di ië, llêbo tjwllëk, llêbo soynek, dwla dguë, u ywë, beno löng llë le. ²⁹ Gueniyo Lot opshino Sodoma kjokyo dwayo irgo ga akkwono lono ter iök, shunyo shrono wleni, ga nopga li pjira drete. ³⁰ Ga tja wen obishko ga shäryë eni bakoe.

³¹ »Eshko dbaryo ga èye sök ba u dbo kjing sdok li kjing go ga jek llêbo beno tjeng ba u roshko li kjrë llêm, tök jekdo dey. Èye shäng ba kjokshko ga jek ba ushko iröng, llêbo beno tjeng li kjrë llêm bakoe. ³² Llëye weno Lot boy kong dënashko li woyotjlizä.

³³ »Èye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjîshko llêm wlo le ga äär kjok dogo llême. Gueniyo èye jék bor tjok jlökoyu, e zröraba bor kjîshko èmdë ga era ber sök sé İyado kjok dogo. ³⁴ Lër bomi kong ga eshko dbaryo ga nopga tjeng do pjök bukklo kjwaraso kjing go. Kjlara söya, kjlara ie ber buk eshko. ³⁵⁻³⁶ Ga walëga löng do pjök llêbo kläk. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko»* le.

³⁷ Kuya lok ga tjël ba kong ga «Tjlapga, ¿shäryë eni li, e kjone?»

«Shinmo doyo buk kjone ga lä tjwe tön tjeng ara eshko» le ba kong.

18

Kjok llgwega kjlara, e ga syä kjlara

¹ Eshko ga Jesús tjëlno ba oppinggaga kong llêbo jyäglo go, epga syöshtë ber löng Sbô kong İyado wlo, wosonkë llêm wlo. ² Tjël ba kong ga «Kjok buk kjrinashko ga no shäng kjlara no llgwega, èye bangkjre llêm, Sbô èmdë ga bangkjre llêm bakoe. ³⁻⁴ Kjok eshko ga syä shäng kjlara. Tjwe tjlapga kjok llgwega wleniyo li shwoy enido, tjël ga «Bor wloyo, e llgwep bor kong sira. Tja wlikozong» le ba kong eni enido. Kjok llgwega sök li İya öör ga llgweya woydë tjlapga lirë ba kong llême. Eni ga İya jek tjwe obi, İya jek tjwe obi.

»Gueniyo pjlara ga tjlapga li wotjlik ga «Tja, èye bangkjrer llêm, Sbô èmdë ga bangkjrer llêm bakoe. ⁵ Gueniyo walë kjwe tjwe shäng bor barwë ara enido. E kjîshko ga llêbo li llgwer ba kong, tja barwe ame wlo. Llêm ga tjwe bor barwë jek obi, ga tja ie ber sök wlëp llême» le.

⁶ »Llëye lara no llgwega owarë li, e woyotjlizä. ⁷ ¿Pjây wotjlik ga Sbô, ba nopga kjrara tjeng li wlike llême lëmiro? Epga syöshtë lok ba kong shkë dba, wlike wlo. ¿Pjây wotjlik ga dborye maling llême lëmiro? ⁸ Lër bomi kong ga wlike maling. ¿Gueniyo ga no to ter kjok dogo dwayo ère tjwe kjok

* 17:35-36 Tek dënashko ga kjibokwo ère jyä taraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjël ga «Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko. Ga domerga löng do pjök parkë kjloshko. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko.»

ëre kjing goshko ga nopga wlën löng mär bor gore?» le.

Fariseo kjlara, e ga dbur tóngga Roma so kong kjlara

⁹ Nopga löng eshko kjlöbö, wotjlik ga «Tjawa jék pjlo bek, oblëra jék bëy llëme» le eni. Eni ga Jesús tjläno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga ¹⁰ «Domerga öötong löng Sbö u zlong bäng do pjök syöshhtë. Kjlara, e fariseo, kjlara obi, e dbur tóngga Roma so kong. ¹¹ Eshko ga fariseo li syösh-tono shäng kojong, tjlä ga «Sbö, tja no oblë dik llëme. Tja lürkë llëm, tja llëbo owa shäryë llëm, tja pé oma boy oblë tjok llëm bakoe. Dbur tóngga kjwe jék owa, tjara jék eni llëme. Tja wopjlu bop tjok e kjishko. ¹² Sondë kjwobi go ga tja ië llëm bop kong dbar pjök. Llëbo wlënor li shtër äär ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go, shir kjrina kjrina, ga twër bop kong» le eni.

¹³ »Dbur tóngga lira beno shäng ro pjola sira. Llëbo owa shäryara li bangyo ba kong ara kjishko ga beno shäng pjlu kjing shpok, ga kjok dogo jem iya woydë sira llëm, lötkkë ara Sbö bokso kjy. Eni ga syösh-tono, tjlä ga «Sbö, tja llëbo owa shäryono ara. Tja songe lozong» le.

¹⁴ »Lër bomi kong ga brik lokshko ga dbur tóngga li beno shäng pjlo bek Sbö bokso, fariseo lira llëme. Eye opyë ber tjwlö ara ga ie ber tjwlö llëme. Eye opyë ber tjwlö llëm ga ie ber tjwlö ara» le.

Llëbo shäryara Jesúsde pjlu, kjwozirga kong

¹⁵ Eshko ga kjwozirga sökoba jek Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo. Iya ba oppingagarë ga kjwozirga sögaga li wlona. ¹⁶ Eni ga ba oppinggaga li rokara Jesúsde tek ba shwoy, ga tjlä ba kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Eye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjluo. ¹⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga eye Sbö tjlökwö kjrë kjwozirwa dik llëm ga äär ber sök Sbö sök no pjluo iyado lishko llëme» le.

Domer dbur ara kjlara

¹⁸ Tjlapga shäng kjlara eshko tjwlö ara wleniyo. Tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, pja pjluë. Jläyë shäryër, tja ber sök së iyado Sbö tjok wlo?»

¹⁹ «Jä tja pjluë lëp ega? Pjlu li, e Sbö eröe. ²⁰ Kjok llgwekkdo tara Moisésde li, e miydëp tjän. «Shji pé oma boy oblë tjok llëme. Shji no zrök llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme. Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwlö ara»* le.

²¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjläkwö lëp shäng kës li, e shäryër shäng enido, tja tek dwlas lë obishko» le.

²² Kuya ga tjlä ba kong ga «Lëbo shäryorop kës li, e pjluë. Gueniyo llëbo beno kjrina obi. Pja nom bop llëbo tjeng kës li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llëbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

²³ Kuya ga beno shäng woydë ara, dbur ara kjishko. ²⁴ Woydë ara li iya Jesúsde ga tjlä ga «Nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluo iyado lishko wlo ga kjange. ²⁵ Öng jëkklo sok kës-bang wleniyo opzrëk jek shkö bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluo iyado lishko wlo ga kjang anmoyö» le.

²⁶ Kuya löng eshko lirë ga tjlä lok ba kong ga «JEnira eye dardo?»

²⁷ «Läyë shäryë norë ga ä li, e shäryë Sbörë ga pjluë» le.

²⁸ Eshko ga Pedro tjlä ba kong ga «Borwa llëbo tjeng kës li rayororwa beno pjir, tjawa jek bop tjok wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga eye, ba u, ba boy, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, e rayara, Sbö ber ba pjluo wlo ga ³⁰ äska wlëya ara anmoyö. Kjok ëre kjing go ga wlëya llëye rayara li pjilogo ara obi. Ga llonoshko ga ber sök së iyado Sbö tjok» le.

Jesús lano ba wolon dburyo kjishko jek obi

³¹ Eshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara dboshko, ga tjlä ba kong ga «Shji to Jerusalën kjokyo. Eshko ga llëye tara Sbö tjlökwö lagagarë no to ter kjok dogo dwayo ëre kjishko li, e shäryë eni. ³² Tja twëba nopga judio llëm wleniyo kong, ga tja joywe lok, tja läywe lok owa, tröng twe lok bor go, ³³ tja shpoya lok no shpokkdo go, ga tja zröya. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

³⁴ Lläyë lara li, e llë löklo miydara lok llëme. E tjlökwö rong kjishko ga llë löklo miydara lok llëme.

Domer kjok igö llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

³⁵ Jesús jék shäng ääto Jericó kjokyo shko ga domer sök kjlara eshko kjok igö llëm wleniyo. E sök dbur rokë irbo li sor go. ³⁶ Kuya sök ga nopga jék löng trak llëm ga tjlä ga «JOba jék löng llë kjishko?»

³⁷ «Jesús, Nazaret so li tekdo shäng» lëba ba kong.

³⁸ Kuya ga tjlä ba kong dbo go ga «Jesús, David tjëyo, tja songe lozong!» le.

³⁹ Kuya nopga jék löng Jesús bäm go lirë ga tjlä ba kong ga «Pja kjinkozong» le ba kong, gueniyo kjinkë llëme.

* 18:20 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20.

Tjlëno dbo go jek obi, tjlë ga «iDavid tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁰ Eni ga Jesús kojongö shäng ga tjlë löng li kong ga «Tek sözi bor shwoy» le, ga söra lok jek ba shwoy. Eshko ga tjlë ba kong ga ⁴¹ «¿Llëye woydëp ga shäryër bop kong?»

«Tjlapga, tja kjok ik woydë» le ba kong.

⁴² Kuya ga tjlë ba kong ga «Kjok is jek obi. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

⁴³ Jekdo eshko ga beno shäng kjok igö wëlä, ga to jek shäng Jesús tjok Sbö poshrék. Iya nopga löng eshko lirë ga beno löng Sbö poshrék bakoe.

19

Zaqueo

¹ E irgo ga Jesús opzrëno jek Jericó kjokyo roshko, tur pjlör kalëkong wlo le. ² Domer sök eshko kjlara ko Zaqueo, e dbur ara. E parkë shäng dbur töngga Roma so kong li kägäyo. ³ Jesús, e sorë iya woydë. Gueniyi domer li sok chirawa töshko, ga oba ara. E kjishko ga iya ga äe. ⁴ Eni kuzong ga Jesús tek tjwe irbo e go miydarashko ga jek zron jong ba bäm go këm jüni. Ga tyono jem kjor jong eshko kjlara li ko roy, iya wëlä wlo.

⁵ Jesús jek shäng irbo e goshko ga iya sök kjomo, ga tjlë ba kong ga «Zaqueo, pja oplös kjwey dwayo ter töshko maling. Eeri ga tja ber sök bop ushko» le. ⁶ Kuya ga oplono ter töshko maling, ga Jesús wlokjrrara shäng wopjlúe.

⁷ Eni ga iya löng eshko lirë ga Jesús läywe lok owa ara. Tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe llëbo owa shäryaga. ¿Jesús kjwe jek ba ushko llëno?» le lok eni.

⁸ Eshko ga Zaqueo kojongö shäng, tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, bor llëbo tjeng kës li twër bëy oba song wleniyi kong. Ga ëbo llëbo lüyotkoror jyäp gwër i wleni ga äska twër iröng bayo llëbo kjroror li piloglo pkëng (4)» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eeri ga pja dökong, bop pjeoyoga löng bop ushko li tjok. Jlökojo ga pja Abraham tjëyo. ¹⁰ No to ter kjok dogo dwayo ëre shrono shäng no jeno löng wleniyi, e wläga, e döga» le.

Parkagaga doglo mya

¹¹ Jesús jek jëk shäng ääto Jerusalén kjokyosho ga nopga jëk löng ara ba tjok, llëye le li kuya lok wlo. Wotjlök lok ga äär Jerusalén kjokyo ga Sbö ber no pjluyo dbaryo li eshkorö lara. Miga eni llëme. E kjishko ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyäglo go. ¹² Tjlë ga «Pjlara ga domer shäng kjlara, tjwlö ara wleniyi. To kjok shto oblë pjola, iëba ber sök ba kjokshko sopga pjluyo wlo, ga tjwe iröng ba kjokshko wlo le. ¹³ Opshiydë llëm obishko ga ba parkagaga rokara doglo sak kjwara (10). Kjlara kjlara

kong dbur twara bayo ara, ga tjlë ba kong lok ga «Pjäy ber löng dbur shak ëre go, tja tjwe iröng obi guing» le ba kong, ga toe.

¹⁴ »Gueniyi iya kjok eshko sopga lirë shjiktëng. E kjishko ga nopga ichara kjlëbö ba irgo, tjlë ga «Kjwe woydërwa ber borwa pjluyo llëme» le lok eni. ¹⁵ Woydara lok eni llëm ëmdë ga iaraba beno sök ba pjluyo.

»E irgo ga tek shrono iröng ba kjokshko. Shrono shäng ga ba parkagaga kong dbur twara li, e rokara, dbur shano e go kjöme miyde wlo.

¹⁶ »Parkaga shrono shäng bäm go li tjlë ba kong ga «Tjlapga, bop dbur tworop bor kong li go ga kjingsho sharor kjringgwo sak kjwara (10) obi» le.

¹⁷ »Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjlúe. Pja parkaga pjlú wleniyi. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop pjo beke. E kjishko ga pja iër ber no ichaga kjok kjringgwo sak kjwara (10)» le.

¹⁸ »E irgo ga parkaga shrono shäng kjlara obi, tjlë ba kong ga «Tjlapga, bop dbur tworop bor kong li go ga kjingsho sharor kjringgwo shkëng (5) obi» le.

¹⁹ »Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga pja iër ber no ichaga kjok kjringgwo shkëng (5)» le.

²⁰ »E irgo ga parkaga shrono shäng kjlara obi, tjlë ba kong ga «Tjlapga, bop dbur tworop bor kong kjupargue li kjros iröng. Popgoror beno tjeng jangsher roshko, jer llëm wlo. ²¹ Miydër pjlú ga pja kjange. Pja parkono llëmshko ga pja dbur shak eshko, ga pja dwla bo kjrë, dwla dgorop llëmshko bakoe. E kjishko ga pja bangkjroror ara» le.

²² »Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja parkaga owa wleniyi. Pja llgwer, tjökwö lëp shäng om go li go. Miydëp pjlú ga tja kjange. Tja parkono llëmshko ga tja dbur shak eshko, ga tja dwla bo kjrë, dwla dgoror llëmshko bakoe. ²³ E kjishko ga bor dbur ëre sörop, jnenop beno dbur jnezlóng uyo roshko kjwe dey. Eni kjwe ga tja tjwe iröng obi ga tja dbur töno e kjinmo kjwe» le ba kong.

²⁴ »Eshko ga pjlú li tjlë ba parkagaga oblë löng eshko li kong ga «Ba dbur tjeng ba wloshko kjwe dözi, twozi kjlara shäng dbur shara kjringgwo sak kjwara (10) li kong» le.

²⁵ »Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, kjwara dbur tjeng kjringgwo sak kjwara (10) tjän» le.

²⁶ »Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bomi kong ga ëye llëbo tjok ga sëya jek obi. Èye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryö drete. ²⁷ E ga bor wloyoga lara, tja woydara ber ba pjluyo llëme. Epgara to shamí, ga tek sözi, zrómi bor bokshto wlo» le.

Jesús öötong opzrëno jek Jerusalén kjokyo, pjlú wleni

²⁸ Jesús tjlëno eni pjir ga jek jongya Jerusalén kjokyo obi, ²⁹ ga öötong shäng

Betfagé kjokyo, Betania kjokyo, e ber löng Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba opping-gaga jek löng ba tjok li rokara do pjök, ³⁰ ga tjlä ba kong ga «Pjäy nom kjok buk bi boksho kjweshko. Eshko ga öng so kwomgla kjoyo dre tóshko ilgwoklë wleniyo wlëmi sök kjro go kjlara wlënggä, kjing go ëye opyoydë llëm wleniyo. Komi, ga tek sömi bor kong. ³¹ Eshko ga ëbo tjlä bomi kong ga “¿Komi kjweni ega?” le bomi kong wleni ga “Woyde Tjlapgarë” lëmi ba kong eni» le.

³² Eni ga jek öötong löng eshko, ga öng wlëna sök kjlara, lara ba kong sorë li eni. ³³ Köya löngshko ga iya ba sogogarë ga tjlä lok ba kong ga «¿Öng kjwe komi llëno?»

³⁴ «Woyde Tjlapgarë» le ba kong.

³⁵ Eni ga öng li tek söra shrono löng Jesús kong, ga ba shwong kop lëkong iara lok öng li kokso kjing go. Eshko ga Jesús kjimtara lok opyë sök öng li kjing go, ga jeke. ³⁶ Jek sökshko ga nopga jëk löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go ba bäm go. ³⁷ Jek sök äato kujözlöng irboyoshko ga nopga jëk löng ba tjok li, öo le lok, wopjlu kjishko. Ga Sbö poshrëya lok trak llëm, llëbo iydëba llëm wleniyo ina lok ara kjishko. ³⁸ Tjlä ga «Pjlu kjwe ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Löng kjok dogo li löng wopjlu Sbö tjok, poshrëya lok trak llëme.

“Pja kësbangë” le lok ba kong» le.

³⁹ Fariseoga löng eshko kjlöbö, nopga li tjrëko. Kuya lok ga tjlä Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, bop oppinggaga kjwe kjinkozong» le.

⁴⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Lër bomi kong ga kjwepga kjinkoror kjwe ga akkwo tjeng kjwey, öo le shara» le.

⁴¹ Jek sök äato Jerusalén kjokyo ga kjok li ina, ga slatong ara, ⁴² tjlä ga «Jerusalén sopga, pjäy iaga ber löng wlëp li ë, e miydomirë llëm obi. Woydoror ga miydoromi tjän, gueniyo jnek tjeng pjir bomi kong, miydëmi llëm wlo. ⁴³⁻⁴⁴ Sbö shrono sök bomi ikshko ga wlojroromi llëme. E kjishko ga dbar tjwe bomi kong owa kjrına. Eshko ga pjäy popde bomi moskwogarë lok, ga pjäy kopjriya lok pjiribri, pjäy opshik tök llaw llëm wlo. Bomi kjok kjëryo shäryak ak go pjiribri kjökshko kjwe dlöya lok ber tjeng tóshko, akkwo ëmdë ber tjeng ëng kjing go kjwara llëme. Eshko ga pjäy zröya lok» le.

Llëbo soyNEGAGA löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsdë drete

⁴⁵ Jesús opzrëno jek Jerusalén kjokyo roshko irgo ga öötong shäng Sbö u zlong bäng ga nopga löng eshko llëbo soynek li

ichara opshik ey dwayo, ⁴⁶ tjlä ga «Sbö tjlökwö tak pjäng eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo.* Gueniyo ioromi beno jong lü uyo”† le.

⁴⁷ Dbar kjwobi go ga Jesús öör shäng nopga ping Sbö u zlong bäng. Ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwëkko tara Moisésdë li go, tjlapgaga tjwlo ara wleniyo, e tjlä ëng kong ga «¿Zröy sorë ga pjlu?» le lok eni enido. ⁴⁸ Gueniyo shaya lok ga ä, Jesús zlong bäng nopga löng ara ba kuk kjishko.

20

«¿Pja ichaga ërë?» lara Jesús wloyogarë ba kong

¹ Dbar kjwara ga Jesús Sbö tjlökwö roy pjlu lono oba kong Sbö u zlong bäng. Eshko ga oba piya shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwëkko tara Moisésdë li go, judio tjlapgaga kjok ilgwega wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ² ga tjlä lok ba kong ga «¿Lëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërë?»

³ «Pjäy kong llëbo kjakrokër bakoe. Kjakrokër ga tja dboryozä. ⁴ ¿Juan No Waga, e ichaga ërë no wë? ¿Ichaga Sbörëre, de norë?» le ba kong.

⁵ Kuya lok ga tjlä ëng kong ga «Ichaga Sbörë loroy ba kong wleni ga “¿Tjölkwö kjroromi llëm ega?” le bi kong. ⁶ Gueniyo Juan, e Sbö tjlökwö laga le nopga uunkongdë. E kjishko ga ichaga norë lëy ga ä bakoe. Loroy eni wleni ga shji zröya lok ak go» le. ⁷ Eni ga tjlä lok Jesús kong ga «E ichaga ërë miydërwa llëme» le.

⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «E kjishko ga tja ichaga ërë lër bomi kong llëm bakoe» le.

Parkagaga owa

⁹ Eshko ga Jesús tjläno nopga kong llëbo jyäglo go. Tjlä ga «Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko, ga kjok li poskwona parkagaga kjlöbö kong, potjwlëya i, ga to kjok shto oblë dbar kop ara wlo. ¹⁰ Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkaga ichara kjlara, kjillgwo bo ber ba kong li rokë parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. Gueniyo ga ba parkaga ichara tjwe shäng li shpokza lok tjä tjä, ga ichara lok to iröng or go. ¹¹ E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Öötong shäng kjok buk lishko ga läywara lok owa, shpokza lok tjä tjä, ga ichara to iröng or go bakoe. ¹² E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Era shpokza lok tjä tjä, dbukza lok jek kjoko, srëng llë kwono llaw pogo.

¹³ «Eni ga domer li wotjlik ga “¿Tja orwë llong? Bor wa woydër ara ëre ichotë shara. Èrera bangkjre lok kjwe” le.

* 19:46 Isaiás 56.7. † 19:46 Jeremías 7.11.

¹⁴ »Gueniyo öötong shäng eshko ga ba wa li Iya parkagaga kjok daga löng lirë ga tjlä lok ëng kong ga «Llono ga kjwe ber kjok ëre sogo. Zróroy wleni ga kjok ëre kjrëy, ber buk bi kong wlo» le. ¹⁵ Eni ga shira lok kjok li roy dwayo, ga zröra lok.

»¿Eni ga llëye shärye kjok sogo lirë ba tjok loklëmi? ¹⁶ E jongya eshko ba zrök dani. Pjir ga parkagaga wlëya oblä, kjok li de lok ba kong wlo» le.

Kuya lok ga tjlä lok ga «¡Ay! jEni llëme!» le.

¹⁷ Eshko ga nopga li Iya Jesúsde jek drëng ga tjlä ba kong lok ga «Sbö tjläkwo tak pjang eni:

»«Akkwo woydara u shäryagagarë lok llëm li, e iak beno buk bäm go,

beno tjwlö ara, oblë kjinmo.»*

¿E llë loklo lëmiro? ¹⁸ Èye lono akkwo ëre kjing go ga tar pjäs erä. Ga akkwo ëre lono ë kjing go ga e sho shguir ber tjeng luue» le.

¹⁹ Tjlëno llëbo jyäglo go li kuya no pinggaga kjok llgwëkklo tara Moisésde li go, syöshtaga kägäyogarë ga miydara lok ga ba layde shäng. Shaya lok woyde, bängzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara.

Shji kä potjwlëk pjlü kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

²⁰ Eshko ga nopga ichara lok kjläbö oba li tjrëko, Jesús tjläkwo kuk wlo. Nopga li ikoba ga pjlo bek wleniyo, miga llëme. Woydara lok ga llëbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy llëm ga doshaya lok e go, rote no ichaga Roma so li kong wlo. ²¹ Eshko ga nopga ichara li tjlä lok Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja tjlä bek, oba pim tjläkwo bek li go bakoe. Nopga tjwlö kjöm pogo, e bop kong ga tjwlö beke. Pja tjlä bek ë pogo kong. Woyde Sbörë ga shji jék sorë li lëp jläkoyo. ²² ¿Eni ga shji kä potjwlëk pjlü kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjläre?» le.

²³ Kuya ga miyde ga löng wotjllik owa. E kjishko ga tjlä ba kong ga ²⁴ «Dburwa kä potjwlëkklo li tek sözi bor kong kjwara» le, ga tek söra lok ba kong kjwara, in wlo. Eni ga kjrara, ga tjlä ba kong lok ga «¿Domer jyäglo sök dburwa ëre go jü ë? ¿Ko tak pjang ëre go jü ë?»

«Kjwe pjlü kësbangyo sök Roma kjokyo li i» le lok ba kong.

²⁵ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Eni ga llëye pjlü i li, e twozi ber pjlü kong, gueniyo llëye Sbö i li, e twozi ber Sbö kong bakoe» le.

²⁶ Eni ga llëbo lara oba kong li go ga llëbo wlëya lok, rote wlo le li, e wlëna llëme. E kjishko ga beno löng yëy le erä, jek kjingtëng löng erä.

No woshrozlong dbaryo

²⁷ Saduceoga wotjllik ga no wolono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjläbö ga tjlä ba kong ga ²⁸ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésde beno pjang li tjlä ga «Èye wolono, wapga beno ba boy tjok llëm ga shinmo kjlarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga e ber shinmo li i wleni wlo.»†

²⁹ »Pjlara ga domerga löng doglo kjäk (7) epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga wolono, gueniyo wapga beno llëme. ³⁰⁻³¹ Eni kuzong ga ba lëng orkwosmono ba syä tjok, gueniyo wolono jek, ga wapga beno llëm bakoe. Ba lëmga orkwosmono ba syä tjok kjlara kjlara eni bako, ga wolono uunkong, gueniyo wapga beno ba boy tjok llëme. ³² E irgo ga walë li to wolono bakoe. ³³ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walë li tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryosmok ga walë li ber domerga kjone dey li boy?»

³⁴ «Eerishko ga nopga orkwosmok ëng tjok kjok ëre kjing go. ³⁵ Gueniyo llono ga nopga tjwlö ara Sbö bokso woshre ber löng ba tjok wlo li, era orkwosmok ame, ³⁶ ga wolon ame bakoe. Eshko ga ber löng Sbö parkagaga kjok dogo so wleni shara. Woshrra Sbörë kjishko ga beno löng Sbö wapga.

³⁷ »Dënashko ga Moisés öötong shäng kji sho pjë jong ri risko ga tjlä ga «Sbö, e Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö»[‡] le. Miydëy e go ga shji wolono ga shji woshre iröng obi. ³⁸ Sbö, e shinmoga Sbö llëme. E nopga löng së li Sbö. Ba kong ga shji nopga uunkong löng së, shji wolono ëmdë ga eni» le ba kong.

³⁹ No pinggaga kjok llgwëkklo tara Moisésde li go löng eshko kjläbö. Kuya kjone kjonerë ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, dboryorop beke» le.

⁴⁰ Eshko dbaryo jek lëkong ga ëye wokjang llëbo kjakrokë ba kong wlo ame.

¿No pjluyo iche le Sbörë li, e ë?

⁴¹ Eshko ga Jesús tjlä nopga löng li kong ga «¿«No pjluyo iche le Sbörë li, e David tjëyo tek ber ba irgo li» lëba eni ega? ⁴² Kjibokwo ko Salmos go ga David tjläkwo tonon o go, tjlä ga

»«Tjlapga tjläno bor Tjlapgayo kong ga

‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo këllëkong,

⁴³ äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,

eshko ga twër ber bop kong ichëp wlo’ »\$ le.

⁴⁴ ¿Eni ga no pjluyo li kowara Daviddë ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjëyo tek ber ba irgo li sorë?» le.

* 20:17 Salmo 118.22. † 20:28 Deuteronomio 25.5-6.

‡ 20:37 Éxodo 3.6. § 20:43 Salmo 110.1.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go wlonajesús

⁴⁵ Eshko ga Jesús tjlëno ba oppinggaga kong shara. Gueniyo noppa löng eshko li omkuno lok bakoe. Tjlë ga ⁴⁶ «¡Pjây sjëk, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjok! Jëk löng doyono shwong kur may, tjlwlo ara wleniyo go äe. Woyde lok ga bangkjrëba llëbo soynezlong shtoyo. Judíoga syô uyo roshko ga woyde lok ga löng sökklo pjlu goshko. Oba tôn, iëshko ga shârye lok eni bakoe. ⁴⁷ Gueniyo ga walëga song, beno löng syâ wleniyo, ba u döya lok ba shjiryo. E irgo ga syöshtë wop ara, "Noppa kjwera pjluë" lëba ba kjishko wlo le. Noppa eniyo, e shdüya Sbörë ara anmoyô, oblë kjinmo» le.

21

Syâ kjlara dburwa twono Sbö kong

¹ Pjlara ga Jesús sök Sbö u zlong bängshko ga ÿya ga noppa dbur ara wleniyo tek löng dbur ië jong ba bapkwu roy. ² Eshko ga syâ song wleniyo shrono shäng kjlara, ga dburwa iara kjwo pjôkdewa. Ba dburwa iara li, e tjwlo chira anmoyô wleniyo. ÿya Jesúsde ga ³⁻⁴ tjlë ga «Noppa dbur ara wleniyo kjwe omiono ara wleni jlöe. Gueniyo kjwe ba worbo wleniyo iyadë. Syâ song wleniyo kjwera, ba dburwa tjeng sira li woydara ba llëbowa tjwlekklo. Eni ëmdë ga twara Sbö kong drete. E kjishko ga lër bomi kong jlökoyo ga syâ kjwe, dburwa iara sira tjwlo llëm wleni jlöe. Gueniyo Sbö kong ga tjwlo ara, llamo omiono lok kës wle kjinmo» le.

«Sbö u pjir ber drete» lara Jesúsde

⁵ Eshko ga ba oppinggaga kjong kjong löng Sbö u läywë, tjlë lok ga «Ak lok kjwe wolëso. Llëbo oblë oblë twaraba, iaraba beno tjeng dboy Sbö kong kjwe wolëso bakoe» le lok eni.

Eshko ga Jesús tjlë ga ⁶ «Dbar tjwe kwara ga llëbo ÿmi löng kës kjwe, e pjir ber drete. Akkwo ëmdë ber tjeng ëng kjing go kwara llëme» le.

Kjok pjir dbaryo jyäglo

⁷ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Llëye lëp shäng li, e shâryë llono? ¿E shâryë döro li jyäglo wen llë?»

⁸ «Pjây sjëk, pjây iyäpawëba llëm wlo. Eshko ga noppa wen tjwe ara, tjlë ga "No pjluoyo ichara Sbörë shrono shäng li tja" le. Tjlë jek obi ga «Dbaryo li shronoe" le. Gueniyo pjây jek ba tjok llëme.

⁹ »Roy kumj ga oba ëngkjwë kjok shto oblë oblë ara, llëm ga oba ëngkjwë ba pjluoyo sök li löng wloshko ga llëye bangkjrëmi llëme. E shâryë eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äätë llëm obi.

¹⁰ »Tjéyoga oblë oblë ëngkjwë lok ëng tjok. Noppa kjok shto oblë oblë so ëngkjwë lok ëng

tjok bakoe. ¹¹ Kjok shto oblë oblë goshko ga yo tjwe kësëkës, pjli tjwe ara, swlo tjwe oblë oblë bakoe. Ga kjok dogoshko ga llëbo ÿydëba llëm wleniyo wen kësëkës, ga bangkjrëba ara.

¹² »Gueniyo llëbo tjeng kës ëre bäm go ga pjây shakoba, shdungoba wlo. Pjây sökoba judíoga syô uyo roshko, pjây llgweya lok eshko wlo, ga pjây ie lok ber löng no shdüzlong uyo roshko. Bor kjishko ga pjây sökoba pjluypa kësëkës bokshto, no ichagaga bokshto bakoe. ¹³ Eshko ga llëbo ÿnami, kuromi li roy lëmi ba kong, miyde lok wlo.

¹⁴ »Gueniyo pjây äätë eshko llëm obishko ga pjây wotjlëk ga «¿Tja opwlikë sorë?» lëmi llëme. ¹⁵ Eshko ga tjeng kong tjlökwu twër, pjây opwlikë wlo. Kuya lok ga wotjlëk ga pjây kjok miydë ara le, ga pjây kar dborye lok ga äe. ¹⁶ Gueniyo pjây wloyo ber bomi dataga, bomi mekëga, bomi pjeyoga bakoe. Pjây twe lok tjlapgaga kong, pjây shdüya lok wlo, ga pjây kjone kjone zröya lok bakoe. ¹⁷ Pjây ÿya noppa uunkongdë shjiktëng bor kjishko. ¹⁸ Gueniyo pjây dër ÿyado, pjây jer kjlara llëm wlo. Bomi käkzong ëmdë ga jer pjlara llëme. ¹⁹ Ga pjây mär Sbö go äär jong ba dbo go ga pjây ber löng së ÿyado.

²⁰ »ïmi ga Jerusalén kjokyo kopjrina ëngkjwagaga ararë pjirbrishko ga miydëmi e go ga ba pjirzlong dbaryo li döroë. ²¹ Eshko ga ëye löng Judea kjokyo ga tök jem dlup lëkong, ëye löng Jerusalén kjokyo roshko ga tök ey dwayo, ga ëye löng ba kjokshko ga tjwe iröng Jerusalén kjokyo ame. ²² Jerusalén so shdungglo dbaryo li eshko, tak pjang Sbö tjlökwu go sorë li eni. ²³ E dbaryo ga walëga löng kjlaraso llëm, e song jlöe. Walëga kjwozirwa tjeng nâ ië, e song jlö bakoe. Eshko ga kjok ëreshko soppa song ara anmoyô, shdüya Sbörë ara. ²⁴ Kjong kjong zrökoba dröng go. Kjong kjong sökoba to dbo go kjok shto oblë oblë. Ga noppa judíoga llëm wleniyo äär ber löng Jerusalén kjokyo, ga llëbo owa shârye lok eshko, äär jong ba dbaryo pjitung guing.

No to ter kjok dogo dwayo li tjwe iröng obi dbaryo

²⁵ »Eshko ga kjok dogoshko ga llëbo ÿydëba llëm wleniyo wen dö go, mok go, dbala go bakoe. Kjok ëre kjing goshko ga dlung, e pjublunyo kësëkës ara, pjluoyo ara bakoe. E kjishko ga tjéyoga oblë oblë ber löng sëya llëm, kjok bangkjrë lok ara. ²⁶ Llëbo wen tjwe kjok ëre kjing go li ikobashko ga kjone kjone wopjir jek kjlulu erä. Llëbo lok kjopkwo go ëmdë ga jek dete erä bakoe. ²⁷ Eshko ga ikoba ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ter tjwe pjäng sho roy, ga bor dbo kälä ikoba wëläe. ²⁸ Llëbo ëre ÿmi kjwle enishko ga miydëmi e go ga bomi döga dbaryo li döroë. E kjishko ga eshko dbaryo ga pjây dbokrozong. Ga pjây wotjlëk llëye wen döro li kjishko» le.

²⁹ Eshko ga tlêno ba kong llêbo jyăġlo go. Tjîlê ga «Kjor ko *higuera* kjwe İza. Kjor oblê oblê kjwe İzi bakoe. ³⁰ Korga wen tjaglêshko ga miydêmi e go ga lushko dbaryo âatoe. ³¹ Eni ga llêbo tjeng kês ère shâryë li İmishko ga miydêmi e go ga Sbô ber no pjluyo dbaryo li âato eni bakoe. ³² Lër bomi kong jlôkoyo ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontê llêm obishko ga llêye lër shäng bomi kong ère shâryë uunkong. ³³ Kjopkwo, kjok ère, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlôkwora ber pjäng İyado.

³⁴ »Pjây sjêk, bor tjlôkwo woyotjîzi İyado. Pjây sgara löng nelôtê, llêbo owa shâryë, llêbo tjeng kjok ère kjing go woyotjîk wleni ga eshko dbaryo ga pjây wlêya löng llê lêmni. ³⁵ Llêbo wen eshko dbaryo li, e wen tjwe nopga tjeng kjok kjwang jîkong kês li kong. ³⁶ İeni ga pjây sjêkel Pjây syôshtos Sbô kong İyado, pjây döya llêbo owa shâryë kês li dwayo wlo, no to ter kjok dogo dwayo ère ber wopjîlu bomi tjok wlo bakoe» le.

³⁷ Dbar kjwobi go ga Jesús öör shäng oba ping Sbô u zlong bäng, ga kjok séng ga opshino jek iröng beno sök Olivos dlupyoshko. ³⁸ Ga kjok shröngto ga nopga uunkong öör Sbô u zlong bäng ba kuk.

22

«Jesús, e shay, zröy wlo sorê ga pjlú?» lara ba wloyogarê

¹ Eshko ga İsrail tjëyoga dôktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo, pjlung shosho suk pjir shâryak ba uukklo tjok llêm dbaryo li dôroe. ² Eshkoshko ga syôshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, e tóno lok ga tjîlê lok èng kong ga «Jesús, e shay, zröy wlo sorê ga pjlú?» le, gueniyo oba bangkjre lok ara.

³ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. Eshko dbaryo ga Á shrono, pjono ba go. ⁴ Eni ga Judas öör shäng syôshtaga kägäyoga, Sbô u daga kägäyoga, e İk, Jesús twe ba kong lok sorê li lanyotkê ba kong lok wlo. ⁵ Kuya lok ga beno löng wopjîlu, ga tjîlê lok ba kong ga «Enira pja potjwlênwa» le.

⁶ Kuya ga «jôö. Enira pjlúe» le. Eshko jek lëkong ga beno shäng wotjîk ga «Jesús twêr ba kong sorê ga pjlú? Woyde ga dbar oba ara llêm wlenishko» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

⁷ E irgo ga pjlung shosho suk pjir shâryak ba uukklo tjok llêm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga öng wlêp ushko so llgwoklê zröya, sho suya, İsrail tjëyoga dôktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo. ⁸ Eshko ga Jesús tjîlê Pedro, Juan kong ga «Pjây nom dli shâryë, İsrail tjëyoga dôktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëy wlo» le.

⁹ Kuya lok ga tjîlê ba kong ga «JShâryërwa kjone ga pjlú?»

¹⁰ «Pjây nom jek u lok arashko. Eshko ga domer wlêmi shäng kjlara, di bapkwö sök jong kjwara ba dlu kjing go, roshko di. Pjây jek ba irgo äar jong opzrêk jek u roy jong kjone ga eshko. ¹¹ Eshko ga pjây tjîlê u sogo kong ga «Tjlapga no pingga tjîlê ga Jİsrail tjëyoga dôktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, e dliyo uêr bor oppinggaga tjok li kjëryo kjone?» le» lêmni ba kong eni. ¹² Eni ga pjây kong, kjêr pîya jong kjomo kjwara kêsbang, poshâryak pjire. Llêye uêy wlo li shâryëmi pjir ber tjeng bäm go eshko» le ba kong.

¹³ Eni ga ba oppinggaga do pjök li to jek öötong löng eshko ga llêye lara Jesús dê li wlêna tjeng eshko uunkong eni. E irgo ga dbar shrëkklo li dliyo poshâryara lok.

¹⁴ Öötong ba dloyo go ga Jesús öötong shäng Sbô tjlôkwo roy lagaga ba äska li tjok, ga sirkeno löng tjê jîkong dli ioklo jong li zlong. ¹⁵ Eshko ga Jesús tjîlê ba kong ga «Tja wotjîlno ara ga tja shdüydëba llêm obishko ga dbar shrëkklo ère dliyo uêr bomi tjok loror. ¹⁶ Lër bomi kong ga uêr ame, äar jong Sbô ber no pjluyo dbaryoshko jä, dbar shrëkklo ère llê loklo shâryono pjir ga eshko» le.

¹⁷ Eshko ga di ioklo kjrara kjwara, roshko kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjîlê Sbô kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ère. Tjawa ber wopjîlu bop tjok e kjîshko» le. E irgo ga tjîlê ba oppinggaga kong ga «Kjrozî, shdüzî èng kong. ¹⁸ Lër bomi kong ga kjillgwo bo dyo iêr ame, äar jong Sbô ber no pjluyo dbaryoshko jä» le.

¹⁹ E irgo ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ga tjîlê Sbô kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjîlu bop tjok e kjîshko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjîlê ba kong lok ga «Ère bor sho wleni, twak bomi kong. Shâryëmi jüni, bor woyoshrokklo» le.

²⁰ Ga uara lok irgo ga shâryara eni obi, kjillgwo bo dyo dbo ara tjok, tjîlê ga «Tjîlôkwo twara Sbörê tjaglên, beno İyado wlo. Shâryë wlo ga bor srëng li kwon bomi kjîshko. Kjillgwo bo dyo ère, e ba jyăġlo. ²¹ Gueniyo bor soynega li sök iê bor tjok jüshko. ²² Llêbo wen no to ter kjok dogo dwayo ère kong owa, lara Sbörê sorê li eni. Gueniyo bor soynega, era song jîöe» le.

²³ Kuya lok ga tjîlê èng kong ga «JÊ layde lëba?» le lok èng kong eni. ²⁴ E irgo ga oppyono lok ènglê kar kar, tjîlê lok ga «JShji kjone dey tjwö ara, İlamo li kjinmo?» le lok èng kong eni.

²⁵ Kuya Jesús dê ga tjîlê ba kong lok ga «Miydêmi pjlú ga kjok ère kjing go ga nopga

judío llēm wleniyo ichagaga ba nopga ichē parkē ara ba kong. Ba nopga dbo ara wleniyo opyē lok ko no kjimtaga.²⁶ Gueniyo woydēr ga pjāy omshāryē eni llēme. Ēye opyē woydē ber tjwłō ara oblē kjinmo ga opyē ber tjwłō llēm dey. Ēye opyē woydē ber oblē ichaga ga ber shāng oblē kjimtaga dey.²⁷ Nopga tjeng do pjōk ga kjlāra sōk iē, kjlāra shāng dli pjlorguē ba kong. ¿Kjone dey ga tjwłō ara lēba? Sōk iē li lēba. Gueniyo tjara shāng bomi tjrēko, parkaga bomi kong wleni.

²⁸ »Pjāy lōng bor tjok iyado. Llēbo kēs li weno bor kong owashko ga tja rayoromi llēme.²⁹ E kjishko ga llono ga pjāy iēr ber lōng no pjłuyo, tja iara bor Datarē beno sōk no pjłuyo sorē ga eni.³⁰ Ga Sbō ber no pjłuyo lishko ga pjāy āar ber lōng iē bor tjok eshko, ga pjāy sirkek āar lōng pjłu sōkklo kjing go, Israel tjēyoga kjringgwo sak kwara kjingsho pjōk (12) li llgwēk wlo» le.

«Pjāy tjłiya Ārē» lara Jesūdē ba opping-gaga kong

³¹ Eshko ga tjlē Pedro kong ga «¡Simón, tja kuzong! Shji dwla pjłoyongshko ga ba pjlungyo dbuk ber llēno ame. Pjāy tjłiya woydē Ārē eni, pjāy ber llēno ame eni bako wlo. Ga pja iara Sbōrē beno shāng tjłiya eni wlo.³² Gueniyo Simón, tja syōshtono Sbō kong bop kjishko, pja kjimte mār ber shāng bor go wlo, pja mār bor go jlōkoyo irōng obishko ga bop pjeýoga kjimtep mār bor go eni bako wlo» le.

³³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjłapga, tja sōkoba no shdūzlong uyo roshko bop tjok, llēm ga tja zrōkoba jek bop tjok ēmdē ga tja shāng bop tjok, pja rayēr llēme» le.

³⁴ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pedro, lēr bop kong ga pjesit kjok shrānto ga kjōrkō kjluntē llēm obishko ga “Jesūs, e ē miydēr llēme” lorop oba kong pjloglo mya tjān» le.

³⁵ E irgo ga Jesūs tjlē ba kong lok ga «Kjupā ga pjāy ichoror jek lōng dbur sho tjok llēm, kjlā tjok llēm, drepkwota tjok llēm bakoe. ¿Eshko ga llēye sōromi llēm li kjishko ga songyo kjrōromire?» «Ilēme» le lok ba kong.

³⁶ Eshko ga tjlē ba kong lok ga «Eni. Gueniyo eeri ga ēye dbur tjok ga sōya. Ēye kjlā tjok ga sōya bakoe. Ēye drōng llēm ga ba shwong kop lēkong soynēya, drōng tjwłēkklo.³⁷ Sbō tjłōkwō tak pjang eni: “‘Domer kjwe llēbo owa shāryaga’ laraba ara.”* E bor layde, ga wop ā ga shāryē bor kong eni kjuwu» le.

³⁸ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «Tjłapga, jūshko drōng tjeng kjwang pjōk» le.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Erō ga bue» le.

Jesūs syōshtono Sbō kong Getsemani kjokyo

³⁹ E irgo ga Jesūs opshino jek Olivos dłupyo ba oppinggaga tjok, sgara lōng sorē ga eni.⁴⁰ Ōōtong lōng eshko ga tjlē ba kong lok ga «Pjāy syōshtono Sbō kong ara, pjāy tjłiya Ārēshko ga pjāy kjimte Sbōrē, llēbo owa shāryē llēm wlo» le.

⁴¹ E irgo ga opkono jek ba zlong bāng dwayo wop ak dburoy lonshko wleni. Eshko ga kjōk tonu, syōshtono Sbō kong,⁴² tjlē ga «Data, woydēr ga llēbo wen owa bor kong dorō li, e wen tjwe bor kong llēme. Woydēr eni wleni ga shāryos eni. Gueniyo ga e laga tarē llēm, e laga ber pjarē» le.

⁴³ Eshko ga Sbō parkaga kjok dogo so weno shāng kjlāra ba kong, kong dbo twe obi wlo.⁴⁴ Ga woydē ara llēbo wen tjwe ba kong owa li kjishko ga syōshtono ara, shorya tjōk tjōk klung kjing go srēng dik.

⁴⁵ Syōshtono pjir ga kojono, ga tek shrono shāng ba oppinggaga tjeng lishko ga włēya bē tjeng pē, woydē lok ara kjishko.⁴⁶ Ga tjlē ba kong lok ga «¿Pjāy pē egaro? Pjāy kojōzong. Pjāy syōshtos Sbō kong ara, pjāy tjłiya Ārēshko ga pjāy kjimte Sbōrē, llēbo owa shāryē llēm wlo» le.

Jesūs shara ba wloyogarē

⁴⁷ Jesūs tjłēydē pjitē llēm obishko ga nopga tjwe jong trāk llēme. Ba oppinggaga doglo sak kwara kjingsho pjōk (12) kjlāra ko Judas, e tek shāng ba bām go. Eshko ga tek shrono shāng Jesūs zlong bāng, lō shiya' wlo.⁴⁸ Eshko ga Jesūs tjlē ba kong ga «Judas, ¿no to ter kjok dogo dwayo ēre lō ship, iēp ber tjeng oba wloshko wlore?» le.

⁴⁹ Tek lōng llēno miydara ba oppinggaga lōng lirēshko ga tjlē lok ba kong ga «Tjłapga, ¿shji ēngkjwē ba tjok drōng gore?» le.⁵⁰ Jekdo eshko ga kjlāra jūni drōng shino, ga syōshtaga kēsbangyo li parkaga kwomgwo kēlēkong zakza tas jer lon pjik buk tōshko erā.

⁵¹ Eshko ga Jesūs tjlē ba oppingga li kong ga «¡Wēyē! ¡Kjweni llēme!» le, ga parkaga li kwomgwo porwara, ga poptonoe.

⁵² Eshko ga tjłēno ba kjaragaga kong. Epga syōshtaga kāgāyoga, Sbō u daga kāgāyoga, judío tjłapgaga kjok llgwega wleniyo bakoe. Tjlē ba kong lok ga «¿Pjāy tjwe bor shak drōng tjok, wlēng no shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja ēngkjwē bomi tjok lēmiro? ⁵³ Tja oōr shāng oba ping ara, Sbō u zlong bāng, pjāy lōng lishko. ¿Tja sharomi eshko llēm egaro? Gueniyo dbaryo koshoromi li, e ōōtonge. Eni tjok ga kjok ichaga li beno Ārē» le.

⁵⁴⁻⁵⁵ Eshko ga Jesūs shara lok, sōra to jongya syōshtaga kēsbangyo li ushko. Pedro

* 22:37 Isaías 53.12. † 22:47 Lō shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

jek shäng kä kjwaraso kä kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök iökkok, u bongkjako, iök borkegaga löng li tjok. ⁵⁶ Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo. İna ga Pedro sök iökkok. Ga İya yõtso robyë wëlëshko ga tjlë nopga löng li kong ga «Domer sök kjwe jëk shäng Jesús tjok bakoe» le.

⁵⁷ Kuya sök ga tjlë kjoglo li kong ga «İjyô! İe è miydër İlëme!» le.

⁵⁸ Wop tjok ga oblë omıno, ga tjlë ba kong ga «Pja êmdë ga ba kjlarayo» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «İjyô! İTja İlëme!» le.

⁵⁹ Wop ara obi ga oblë tjlë ga «Domer kjwe Galilea so. E kjışhko ga miydërwa pjlú ga kjwe jëktong shäng ba tjok» le.

⁶⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «İjyô! İLëye lëp shäng li miydër İlëme!» le.

Pedro shäng tjlë obishko ga kjörkö kjlunoe. ⁶¹ Eshko ga Tjlapga Jesús bojono tek, Pedro İya drëng, ga woyoshre Pedrorë kjlay ga Jesús tjlëno ba kong ga «Kjörkö kjluntë İlëm obishko ga “Jesús, e è miydër İlëme” İlorop oba kong pjlöglo mya tjan» lara. ⁶² Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong ara jlökoyo.

Jesús joywara ba dagagarë

⁶³ E irgo ga nopga löng Jesús daga li ba joywono, ga shpora lok ara. ⁶⁴ Ga bokkwo go shwomzrëng kjrochara lok tuke. Ga tjlë lok ba kong ga «Pja yoga ërë los borwa kong» le. ⁶⁵ Ga İlaywara lok owa oblë oblë ara bakoe.

Jesús söraba öötong shäng Judıo Kjok İlgwegaga Këskësyo bokshto

⁶⁶ Kjuk shröngto ga Judıo Kjuk İlgwegaga Këskësyo tōno lok uunkong, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésdë li go bakoe. Eshko ga Jesús sōra lok, jek öötong shäng tjlapgaga li bokshto. ⁶⁷ Ga tjlë lok ba kong ga «İNo pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare? Los borwa kong» le.

Kuya ga tjlë ba kong lok ga «İroror bomi kong wleni ga tjlökwo kjrëmi İlëme. ⁶⁸ Ga pjây kong İlëbo kjakrokër kjwe ga tja dboryëmi İlëm bakoe. ⁶⁹ Gueniyo Sbō, İlëye shärye woydë li shärye ga pjlúe. Ga eeri jek İlëkong ga no to ter kjok dogo dwayo ëre sirkeno öötong sök ba orkwo këlëkong» le.

⁷⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «İEni ga pja Sbō Ware?»

«İlëmi löng pjâydë om go eni» le ba kong.

⁷¹ Kuya lok ga tjlë ëng kong ga «İe shäng om go ba kjamo go. İNopga wlëy ba rotë obi İlëno?» le lok eni.

23

Jesús söraba Pilato bokshto

¹ E irgo ga löng eshko li kojono uunkong, ga Jesús sōra lok, jek öötong löng Pilato bokshto. ² Eshko ga rote löng ara. Tjlë ga «Domer kjwe wlënorwa shäng oba shdök ara kjok kjwang jikong. Oba piya shäng kä potjwlëk pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo li kong İlëme İe eni. Tjlë obi ga “No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja” İe eni bakoe» le.

³ Eni ga Pilato tjlë ba kong ga «İJudıo pjluyo li pjare?»

«İëp sök om go lıro» le ba kong.

⁴ Eni ga Pilato tjlë syöshtaga kägäyoga kong, nopga tjeng ara li kong ga «Domer ëre bor kong ga İlëye owa shäryara ber shdungko wlo drete» le.

⁵ Gueniyo tjlë lok jek obi ga «Tjİökwō İe shäng li go ga oba shdōya ara Judea kjokyo kjok kjwang jikong. Soyara tek shäng Galilea kjokyo dwayo, era eni tjok ga shrono shäng jüşhko bakoe» le.

Jesús söraba Herodes bokshto

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «İDomer ëre Galilea sore?»

⁷ «Èng» le lok ba kong. Eni ga ichara Pilatorë jek Herodes shwoy, e Galilea so pjluyo kjışhko. Ey dbaryo ga Herodes sök Jerusalën kjokyo.

⁸ Eni ga sōra lok, jek öötong shäng ba bokshto ga Herodes beno wopjlú anmoyō. Jesús, e İanyotkëba ara li kura tek kjupäbäshko, ga İya woydë, İlëbo İydëba İlëm wleniyo piya ba kong wlo. ⁹ E kjışhko ga kong İlëbo kjakrokara ara, gueniyo dboryara İlëme. ¹⁰ Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko bakoe. Ga rotara lok ara İir go.

¹¹ Eshko ga joywara Herodesdë ara. Ba ëngkjwagaga omshäryono eni bakoe. Doyara lok shwong tjwlō ara go, pjlú shwongyo dik, joywe lok wlo, ga ichara jek İrōng obi Pilato shwoy. ¹² Ey dbaryo ga Herodes, Pilato, e opyono beno löng wopjlú ëng tjok. Bäm go ga löng İirkë ëng tjok erä.

Jesús ichara Pilatorë, zrōya lok wlo

¹³ E irgo ga nopga rokara Pilatorë uunkong tek ba shwoy, syöshtaga kägäyoga, no ichagaga, e tjok. ¹⁴ Tōna löng pjir ga tjlë ba kong ga «Domer ëre söromi shäng bor bokshto, oba shdōya ara kjışhko İëmi. E kjışhko ga İlëbo kjakrokroror ba kong ara bomi bokshto, gueniyo rotëmi löng li, e bor kong ga İlëye drete. ¹⁵ Herodes kong ga İlëye dret bakoe. İchara shrono shäng bi kong İrōng obi e kjışhko. Miydër pjlú ga İlëye owa

* **23:16-17** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «... İe. Äär İu pjlıobi go ga dbar shrëkklöshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlōng uyo roshko li raye no ichagarë kjlara kjluwe.

shãryara ber zrëkko wlo drete. 16-17 E kjiŝhko ga shdun. E irgo ga rayër toe» le.*

¹⁸ Kuya lok ga õo le lok uunkong, tjëlë Pilato kong ga «¡Domer kjwe zrözong! ¡Barrabás döpde borwa kong dey!» le. ¹⁹ (Domer le löng li, e bãngzak shäng no shdüzlong uyo roshko. Dënashko ga ba pjlu, e woyde llème. E kjiŝhko ga èng tōno oblê tjok kjlëbë, ga èngkijwono lok pjlu nopga tjok, ga nopga zrëra lok. E kjiŝhko ga bãngzak shäng eshko.)

²⁰ Jesús döya woydë Pilatorë, ga tjëlëno nopga löng li kong jek obi. ²¹ Gueniyo õo le lok uunkong, tjëlë ba kong ga «¡Zrës pjang kjlôs go! ¡Zrës pjang kjlôs go!» le lok eni.

²² Eni ga Pilato tjëlëno ba kong jek pjlara obi, öötong pjloglo mya. Tjëlë ga «¿Llê kjïy? Llêbo owa shãryara li lozì bor kong. Llêye wlënor ba go owa ber zrëkko wlo drete. E kjiŝhko ga shdun. E irgo ga rayër toe» le.

²³⁻²⁴ Kuya ga õo le lok jek tjê jikong, Jesús iche zröya lok pjang kjlôs go wlo. Eni ga nopga löng li wlëpyotke Pilatorë ga ä kuzong ga wotjlinö oblê, llêye woyde lok li shãryara ba kong eni. ²⁵ Eni ga domer bãngzak shäng no shdüzlong uyo roshko lara lok li dëra, ga Jesúsda twara ba èngkijwagaga kong, llêye woydara nopgarë ba kong li shãrye lok ba kong wlo.

Jesús zrëraba pjang kjlôs go

²⁶ Jesús söya lok jek zröya pjang kjlôs go wlo wopro ga domer tek shäng kjlara ko Simón, e Cirene so. Tek shäng iröng ba kjokshko dwayo ga shara èngkijwagaga jek löng lirë, ga ichara lok dbo go Jesús kjlôs li sök ba irgo.

²⁷ Oba jek löng ara ba irgo, tjrëko walëga löng ara, slar ara ba kjiŝhko. ²⁸ İya Jesúsde bojono iröng, ga tjëlë ba kong ga «Walëga Jerusalén so, pjây slar bor kjiŝhko llème. Pjây slar bomi kjiŝhko dey, bomi wapga kjiŝhko bakoe. ²⁹ Llonö ga oba tjëlë ga “Walëga kjröng, wapga llëm wleniyo, löng wopjlu li epga” lëba eni. ³⁰ Ey dbaryo ga nopga tjëlë dlup tjeng li kong ga

»“Pjây lon ter borwa kjing go, tjawa jek jëktëng ber dret wlo”† le eni.

³¹ ¿Shãryëba eni kjor kësöng kong ga llêye wen kjor dogro li kong?»‡ le.

³² Eshko ga domerga owa wleniyo söra tjeng do pjök, zröya lok Jesús tjok wlo. ³³ Ga öötong löng kjokyo ko No Kä Dboglo dlupyoŝhko ga Jesús lora lok pjang kjlôs go, domerga do pjök li tjok, kjlara pjang or këlë, kjlara pjang or milë, kjlösyo dboy dboye.

³⁴ Eshko ga Jesús tjëlë ga «Data, llê shãryayde miydë löng llème. E kjiŝhko ga llêbo owa shãrye löng ère lös ba kong ber drete» le.

Eshko ga èngkijwagaga tjeng li tjëtö lok llêbo jyäglo go, Jesús shwong li ber ë kong İya lok wlo.§

³⁵ Nopga löng ara eshko ba ik. No ichagaga löng li omlâywono lok owa ara, tjëlë ga «Oba oblëra döra, eeri ga woyde ga opdök om go. Tjëlëno ga no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li e lara, e kjraga Sbörë om go lara eni bakoe. Lara eni li jlö wleni ga woyde ga opdök om go» le lok eni.

³⁶ Èngkijwagaga löng li omjoywono lok bakoe. Kjiŝgwo bo dyo shpöä twara lok ba kong ie wlo, joywe lok wlo. ³⁷ Ga tjëlë lok ba kong ga «Pja judio pjluyo jlö wleni ga pja opdös om go» le.

³⁸ Ga Jesús lök pjangshko li kopshko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zröya lok llê kjïy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjëlë ga «Domer ère, e judio pjluyo.»

³⁹ Domerga owa wleniyo lök lok ba tjok kjlara omlâywono eni bakoe. Tjëlë ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja llëmdo? Pja opdös om go, ga tjawa dös eni bakoe» le.

⁴⁰ Gueniyo kuya ba kjlara pjang lirë ga tjëlë ba kong ga «¿Pja Sbö bangkjërë llëmdo? ¿Pja shdungoba ba tjok bek llëmdo?» ⁴¹ Shjira llêbo owa shãryono jlökoyo, shji shdungoba wlo. Gueniyo domer kjwera, llêye owa shãryara llème» le. ⁴² Eshko ga tjëlë Jesús kong ga «Pja äar ber sök no pjluyoŝhko ga tja woyöshrëba» le.

⁴³ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga eeri dö ga pja ber sök bor tjok kjok ko Paraiso* lishko» le.

Jesús wolono pjang kjlôs go

⁴⁴⁻⁴⁵ Öötong dlo dluw bek ga kjok ro zoktong kjok kjwang jikong beno yet ërã. Beno eni äar jong dlo pjö lë wleni. Eshko ga Sbö u roshko ga shwong kësbang iak pjang eshko li dwlëtong ter aas beno kjring pjök. ⁴⁶ Ga Jesús tjëlëno dbo go, tjëlë ga «Data, bor söya ère iër ber tjeng bop wloshko» le, ga wolonoe.

⁴⁷ Löc pjang kjlôs go li boksho ga èngkijwaga Roma so li kägäyo shäng eshko kjlara. Llêbo weno li İya ga Sbö poshrëra, ga tjëlë ga «Shinno lök pjang kjlôs go kjwe, e pjlo bek jlöe» le.

⁴⁸ İya nopga löng eshko lirë ga to iröng ba ushko pjlu kjing shpok, woydë ara kjiŝhko. ⁴⁹ Gueniyo nopga Jesús miydë pjlu wleniyo li beno tjeng llêbo tjeng kës ère ik pjola sit,

† 23:30 Oseas 10.8. ‡ 23:31 KJOR kësöng le li, e Jesús loklo. KJOR dogro le li, e nopga owa loklo. Eni ga Jesús shdunaba ara eni kuzong ga nopga owa ber shdüngko kjang anmoyö. § 23:34 Löyde lok pjang kjlôs go llëm obishko ga ba shwong skwara lok pjire. * 23:43 Sbö sök kjok dogo li kjokyo kowëba Paraiso.

walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li tjok.

Jesús doyo jnená Joséré

⁵⁰⁻⁵¹ Eshko ga domer shäng kjlara ko José. E Arimatea so. E wotjlik pjlu, pjlo bek Sbö bokso. Sbö ber no pjlujo dbaryo li koshe sök bakoe. Domer li Judío Kjok lIgwegaga Keskësyo kjarayo, gueniyo llëye shäryara lok Jesús kong li woydara llëm, ba kong ga beno bëy llëme.

⁵² Jesús wolono irgo ga domer li jek öötong shäng Pilato shwoy, ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo. ⁵³ E irgo ga jek öötong shäng shinmo lök pjang kjlös go lishko. Eshko ga doyo li lona ter töshko, popgara shwong ko pjublún, pjlu wleniyo go, ga söra jek sakshko. Eshko ga iara beno buk pjlebgo kak jong guëmkwota roshko. Eshko ga ëye iaydëba llëm obi. ⁵⁴ Dbar eshko ga posharyozlong dbaryo li ey. Eshko ga woshtozlong dbaryo li dloyo äato, kjok sëng tjän.

⁵⁵ Walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li jek löng José irgo, ga shinmo doyo iara beno buk sakshko sorë li, e ina lok pjire. ⁵⁶ E irgo ga jek öötong löng ushko, poshtikklo llë lö pjleblë wleniyo, e shäryë, shinmo doyo poshtik e go wlo lara. Gueniyo shäryayde pjité llëm obishko ga woshtozlong dbaryo li öötonge. E kjishko ga woshtono lok, tak pjang kjok lIgwëkklo tara Moisésdë go sorë li eni.

24

Jesús woshrono iröng obi

¹ Öötong sondë kjok shröngto ga jek lok jongya sakshko, Jesús doyo iak buk lishko. Poshtikklo shäryara li söya tjeng ba tjok. ² Öötong löng eshko ga ak kësbang jong ba sak bängzakklo li wlëna lok dik beno jong pjlebgo li sor go. ³ Eni ga opzrëno jek pjlebgo li roy, gueniyo shinmo doyo drete. ⁴ Woyotjliya löng obishko ga domerga weno tjeng do pjök, shwong kãã lletilet. ⁵ İya lok ga beno löng sëya llëm, ga kjök tono, kujujono bokdo kjlay klung go. Eshko ga domerga li tjle ba kong lok ga «¿Shäng së li wlëmi shinmo tjrëko llënoró? ⁶ Buk na llëme. Woshrara Sbörë iröng obi. Zröydëba llëm obishko ga llëye lara bomi kong Galilea kjokyo li woyoshrozia. Tjleño ga ⁷ “No to ter kjok dogo dwayo ëre iëba ber tjeng nopga owa wloshko guing, tja zröya lok pjang kjlös go wlo. Gueniyo äar dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi” lara bomi kong eni» le.

⁸ Kuya lok ga tjlökwó lara li woyoshraae. ⁹ Eni ga opshino lok eshko dwayo, ga jek öötong löng Jesús oppinggaga doglo

sak kjwara kjingsho kjlara (11) li löngshko. Eshko ga llëbo İna, kura kës li lara lok pjir ba kong, ba pjeyoga llamo tjeng eshko ba tjok li kong bakoe. ¹⁰ Tjlökwó roy sögaga li, e María Magdala so, Juana, María Santiago meké, walëga llamo oblë li bakoe. ¹¹ Kuya Jesús oppinggaga lirë lok ga tjlökwó kjire lok llëme. Wotjlik lok ga walëga li skwë kjoyoe le.

¹² Eni ëmdë ga Pedro jek zron jong sakshko. Öötong shäng eshko ga opzrëno jek ba roshko, ga shwong shinmo pjrikklo li İna beno buk eshko eröe. E irgo ga to iröng ushko, llëbo weno shinmo kong li woyotjliya jek shäng.

Jesús weno ba oppinggaga do pjök kong

¹³ E irgo ga Jesús oppinggaga do pjök jek jek löng irbo jek jong äar Emaús kjokyo li bäng. Emaús kjokyo ber buk pjola, shji opshik jek jek Jerusalén kjokyo dwayo kjok shröngto ga shji äar kjok eshko dlo dluw dik wleni. ¹⁴⁻¹⁵ Jek löng llëbo shäryono Jesús tjok li lanyotkë ëng tjok. E wopro ga Jesús tek shrono shäng ba zlong, ga jek jek shäng ba tjok, ¹⁶ gueniyo e ë miydara lok jekdo llëm, woydara Sbörë eni llëm kjishko.

¹⁷ Eshko ga Jesús tjle ba kong ga «¿Pjây jek jek löng llë lanyotkë ëng tjok?» le.

Kuya lok ga slongtëng löng, woydë ara. ¹⁸ Kjlara ko Cleofas tjle ba kong ga «¿Kjakrokëp ega? Llëbo shäryono Jerusalén kjokyo tjaglën jä, e miydara nopga uunkongdë. U İga llë ëmdë ga ommyidono lok pjire. ¿Eni ga pjara ommyidono llëm sorëro?»

¹⁹ «¿Llëbo shäryono eshko li llë?» le.

Kuya lok ga tjle ba kong ga «Domer shäng kjlara ko Jesús, e Nazaret so. E Sbö tjlökwó laga, llëye shärye li, llëye le li, e dbo ara. Sbö kong ga tjwól ara, nopga kong ga eni bakoe. ²⁰ Gueniyo syöshtaga kägâyoga, bi tjlappaga, e twara lok oba kong, zrökoba wlo, ga zröraba pjang kjlös go. ²¹ Tjawara wotjliño ga e shji İsrail tjëyoga döga lororwa. Gueniyo shäryono eni eeri ga öötong dbargwo mya tjän.

²² »Eerishko kjok shröngto ga walëga jek löng borwa tjok kjong kjong jek öör löng sakshko, ²³ gueniyo shinmo li doyo wlëna llëme. Tek shrono lok iröng obi ga tjle borwa kong ga “Sbö parkagaga kjok dogo so weno löng borwa kong yoshko wleni, ga tjle ga ‘Jesús, e woshrara Sbörë iröng obi’ le lok borwa kong eni” le. ²⁴ E irgo ga borwa pjeyoga kjong kjong jek öör löng sakshko bebi, ga llëbo wlëna lok, lara walëga lirë sorë li eni. Gueniyo Jesúsda İna lok llëme» le.

²⁵ Kuya ga tjle ba kong lok ga «¿Pjây kã kjange! ¿Pjây opping İlonoro? ¿Tjlökwó lara

* 24:13 Jerusalén kjokyo dwayo äar Emaús kjokyo wlo ga e wop kilómetro sak kjwara kjingsho kjwara (11) dik.

Sbö tjlökwö lagagarë lok tek këgongshko kës li, e kjrëmi llonoro? ²⁶ ¿No pjluyo iche le Sbörë li, e shdungoba bäm go wlo, e irgo ga ie Sbörë ber tjwłō ara llëmdo?» le. ²⁷ E irgo ga tjlökwö tak pjang ba kjışhko Sbö tjlökwö go li, e pjłollgwera ba kong pjire. Soyara Moisés kjibokwoyo li go, äär pjë jong Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko so kjibokwoyo tjeng kës li go bakoe.

²⁸ Ga jek lōng ääto kjok äär woydë lishkoshko ga Jesüs jek jëk shäng obi, äär jek këgong woydë wleni. ²⁹ Gueniyo mana lok ber sök ba tjok. Tjlë lok ba kong dbo go ga «Pja jek këgong ame. Kjok sëng tjän, kjok ro zatoe. Pja ber sök borwa tjok kjok ëreshko dey» le. Kuya ga opzrëno jek shäng ba tjok, ber sök ba tjok eshko wloro lara lok.

³⁰ Eshko ga sirkeno sök ba tjok lok, ië wlo, ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlü bop tjok e kjışhko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba kong lok. ³¹ Jekdo eshko ga bokkwo roshwino wleni, e ë miydara lok pjir, gueniyo sök li jek jëktëng erä. ³² Eshko ga tjlë lok ëng kong ga «Shji tek jëk lōng ba tjok irbo bängshko ga Sbö tjlökwö pjłollgwera bi kong. ¿Eshkoshko ga shji wopjlü ara anmoyō llëmdo?» le.

³³ Jekdo eshko ga sano jek irōng Jerusalén kjokyo. Öötong lōng eshko ga Jesüs opping-gaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li wlëna tōno lōng eshko, nopga oblë tjok.

³⁴ Ga tjlë lok shrono lōng li kong ga «Tjłappa Jesüs woshrono irōng obi jlōe. E weno shäng Simón kong tjän» le.

³⁵ Kuya lok ga llëbo weno ba kong irbo bäng li, e lara ba kong pjire. Pjlung shosho suk pjir torashko ga e ë miydara lok sorë li, e lara ba kong pjir bakoe.

Jesüs weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

³⁶ Ga lanyotke lōng obi wopro ga Jesüs weno shäng ba tjrëko, ga tjlë ba kong lok ga «Miga. Pjây ber lōng wlëpe» le.

³⁷ İya, kuya lok ga beno lōng sëya llëm, bangkjre lok ara. Wotjlik lok ga ba shingyo le.

³⁸ Eni ga Jesüs tjlë ba kong obi ga «¿Pjây sëya llëm ega? ¿Tja woshrono irōng obi woy-otjłimi llëm ega? ³⁹ ¿Tja li shängdo! Bor orkwo ëre İzıa. Bor dre ëre İzıa. Tja porwozıa. Bi shingyo, e sho dret, dboglo dret, botoyara tjok» le. ⁴⁰ Lara eni ga ba orkwo bäng, ba dre bäng, e pina ba kong lok. ⁴¹ Kuya, İya lok ga tjlökwö kjrayde lok jlökoyo llëm obi, gueniyo beno lōng wopjlü anmoyō, yëy le lok bakoe. Eshko ga tjlë ba kong lok ga «¿Pjây jüşhko llëbo uako tjokde?» le. ⁴² Kuya lok ga kong mā sho suk pjir wleniyo twara ba kong bok kjwara, ⁴³ ga kjrara, uara ba bokshto.

⁴⁴ Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Tja shäng bomi tjok obishko ga tja tjlëno bomi kong ga «Tjlökwö tak pjang bor kjışhko Moisés kjibokwoyo li go, Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko so kjibokwoyo tjeng kës li go, kjibokwo ko Salmos go, e shäryë uunkong kjluwe» loror bomi kong eni» le.

⁴⁵ Eshko ga epga kjimtara Sbö tjlökwö tak pjang li llë loklo miydë pjłüe. ⁴⁶ Tjlë ba kong ga «Tjlökwö tak pjang li tjlë eni: “No pjluyo ichele Sbörë li, e wolon wlo. Gueniyo äär dbargwo mya ga woshre Sbörë irōng obi.” ⁴⁷ Tjlökwö tak pjang obi tjlë eni: “Ba ko goshko ga tjlökwö lëba tjëyo kjrina kjrina lōng kjok ëre kjing go li kong. Tjlökwö lëba li ëre: ‘Llëbo shäryëy lōng owa li, e owa jlōe lëy, ga rayëy ga owa pjang bi go li lōya Sbörë ber drete.’” ⁴⁸ Pjây beno lōng llëbo İnomi, kuromi li roy laga oba kong. ⁴⁹ Ga bomi go Sbö Sëya ichër kjok dogo dwayo äär ber kësbang bomi tjok, lara bor Datarë jlökoyo sorë li eni. Gueniyo pjây ber lōng ëreshko Jerusalén kjokyo, ëye lër shäng bomi kong li shrono guing» le.

Jesüs to jem kjok dogo

⁵⁰ E irgo ga epga söra jek Jerusalén kjokyo dwayo, öötong lōng Betania kjokyo. Eshko ga orkwo poyono, ga tjlökwö lara beno pjłü ba kong lok. ⁵¹ Shäng tjlë obishko ga op-kjono eshko dwayo, ga söra Sbörë to jem kjok dogo.

⁵² E irgo ga poshrëra lok ara, ga sano to tek lōng wopjlü irōng Jerusalén kjokyo. ⁵³ Eshko ga beno lōng Sbö poshrëk, ba u zlong bäng enido.

Evangelio según Juan Jesucristo roy pjlú ère, e jya tara Juandë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. E judío. Dënashko ga e ma shaga ba kjlara Santiago tjok. Pjlara ga löng parkë di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea li sor goshko ga epga rokara Jesúsdë opping ba tjok. Kuya lok ga to jek ba tjok, beno löng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno löng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li pjeyoga bakoe. Ba oppingga woyde Jesúsdë ara ba kjlara wleni tak pjang kjibokwo ère go li, e Juan om go.

Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga judioga ara löng ba kjok baíya lishko llëm, öötong beno löng kjok shto oblë oblë shara. Woyotjlikoba ga kjibokwo ère tara Juandë judioga löng kjok shto oblë oblë li kong. Kjibokwo ère tara ba kong llëno, e tara beno pjang Juan 20.31 go. Tjlë ga «Ère toror, miydëmi e go wlo ga no pjluyo ichara Sbörë li, e Jesús, e Sbö Wa bakoe. Ga pjäy mär ba go wleni ga pjäy ber löng së iyado Sbö tjok.»

Tjlokwo li weno beno no

1 Shäng kjlara ko Tjlokwo.*

Kjok ère dämär, llëye llëm obishko ga e sök tjän.

E sök Sbö tjok, ga e Sbö.

2 Llëye llëm obishko ga e sök Sbö tjok.

3 Ba go ga llëbo tjeng kës ère shäryara Sbörë Llëbo tjeng kës iy löng ère, e shäryara ba go.

4 Llëbo tjeng së kës ère, e laga erë. Shji uunkong ber löng së tjaglën wleni, e laga erë bakoe.

Shji kong kjok miydë twaga li e, e bi kong ga iök jong shjiy wleni.

5 Kjok ro sīlishko ga iök li jong shjiy iyado, e sjëya kjok ro sīlirë ga äe.

6 Eebor ga domer weno shäng kjlara ko Juan, e ichaga Sbörë. 7 Ichara Iök Shjiyli† roy lë oba kong, nopga uunkong mär ber löng ba go wlo. 8 Juan, e Iök Shjiy li llëme. E shrono shäng Iök Shjiy li roy laga erë. 9 Iök Shjiy jlökoyo li, shji uunkong ber löng kjok miydë ara li laga erë, ga eshko ga tjwe dörë.

10 Eshkoshko ga sök kjok ère kjing go, ga kjok ère shäryara kës ëmdë ga e ë miydaraba llëme. 11 Öör shäng kjok baíya

lishko, gueniyo wlojkrara ba tjëyogarë llëme. 12 Gueniyo no kjong kjongda omwlojkrano, ga beno löng mär ba go. Epga iara beno löng Sbö wapga. 13 E weno beno Sbö wapga, shji nopga wen kjok ère kjing go dik llëme. E laga domerdë llëm, e laga Sbörë.

14 Ga Tjlokwo li, e weno beno no, ga beno sök shji nopga tjok. E Data Sbö Wa kjlaraso, e Sbö bakoe. E kjishko ga e dbo ara, ga ba dbo kälä inoy wëllë. E go ga Sbö wopjlú li, Sbö tjlokwo bek li, e shrono beno sök bi tjok, iy, kuy wlo.

15 Juan tjlëno ba kjishko, tjlë ga «Kjupäshko ga tja tjlëno bomi kong ga “No tjwe bor irgo kjlara. Gueniyo tja llëm obishko ga sök tjän. E kjishko ga tjwlo ara bor kjinmo” loror eni. Ga loror li shäng kjwe» le.

16 Ba wopjlú ara li kjishko ga shji uunkong kjimte iyado. 17 Dënashko ga kjok llgwekklo twara Sbörë Moisés kong, le bi kong wlo. E goshko ga e llë miydoroye. Ga Sbö wopjlú li sorë, Sbö tjlokwo bek li llë, era miydoroy Jesucristo go. 18 Sbö, e iga ère llëme. Gueniyo ba Wa kjlaraso li, e Sbö bakoe. Data Sbö miyde sök owa llëm, ga e sorë laga erë bi kong.

Juan No Waga tjlëno Jesús kjishko

19-20 Pjlara ga syöshtagaga Sbö kong, ba kjimtagaga Leví tjëyoga, e ichara judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo löng Jerusalén kjokyo lirë tjlë Juan kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare?»

«Tja llëme» le ba kong wëllë.

21 Ga kjakrokara lok jek obi ga «¿Eni ga pja è? ¿Pja Elías tjwayerde?»

«Llëme» le ba kong.

Ga kjakrokara lok jek obi ga «¿Sbö tjlokwo laga tjwe lëba li pjare?»

«Llëme» le ba kong.

22 Eni ga tjlë lok ba kong ga «Eni ga pja è los borwa kong om go, roy sörwa borwa ichagaga kong wlo» le.

23 Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Kjibokwo tara Sbö tjlokwo laga tek dënashko so Isaíasdë. Tjlëno beno eni:

»«Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjlë shäng dbo go ga ‘Irbo shäryozí ber bek Tjlapga tjwe li kong’ le.»‡

Èbo tjlë shäng dbo go lara li, e tja layde» le.

24 Fariseoga löng eshko kjlëbö. 25 Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Pja no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li llëm, pja Elías llëm, pja Sbö tjlokwo laga tjwe lëba li llëm bakoe lëp shäng eni. ¿Eni ga pja no wë ega?»

26 «Nopga wër shäng di goshko. Gueniyo bomi tjreko shäng kjlara, era è miydëmi löng llëme. 27 No tjwe bor irgo kjlara li e. Bek wlo

* 1:1 Tjlokwo le li, e Jesucristo loklo. † 1:7 Iök Shjiy le li, e Jesucristo loklo. ‡ 1:23 Isaías 40.3.

ga tja ba drepkwota dök wlo llëm, e tjewlõ ara bor kjinmo anmoyõ kjĩshko»[§] le ba kong.

²⁸ Llëbo shãryono kës eni li, e shãryono Betania kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong, no we jer shãng di roshko lishko.

Öng Wlëp Ushko So Ligwoklë ichara Sbörë li, e Jesús

²⁹ Wëshko ga Jesús iya Juandë tek shãng tjawyde ba shwoy ga tjlë ga «iZia! Öng Wlëp Ushko So Ligwoklë ichara Sbörë li shãng kjwe. Shji öng ushko so zrök, owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret wlo. Domer kjwe öng ushko so eniyo wleni, owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret wlo, shji nopga löng kjok ëre kjing go kës li kong. ³⁰ Kjuapashko ga tja tjlëno bomi kong ga “No tjwe bor irgo kjlara. Gueniyo tja llëm obishko ga e sök tjãn. E kjĩshko ga tjewlõ ara bor kjinmo” loror eni. Ga loror li shãng kjwe. ³¹ Tja shrono shãng no wë di goshko, e ë miyde Israel tjëyogarë wlo, gueniyo tja ëmdë ga ommyidono llëme» le.

³²⁻³³ Ga Juan tjlë jek obi ga «E ë miydër shãng llëm obishko ga bor ichaga no wë di goshko li tjlëno bor kong ga “Sbõ Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyë ber sök ë kjing go li, era nopga go Sbõ Sëya iche tjwe ber kësbang ba tjok” lara bor kong eni. E irgo ga tja omĩno ga Sbõ Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono beno sök ba go. ³⁴ Tjara omĩno eni, ga lër bomi kong ga e Sbõ Wa jlõe» le.

Jesús oppinggaga bãm iyo

³⁵ Wëshko ga Juan shãng eshko obi, ba oppinggaga do pjök tjok. ³⁶ Jesús iya shãng ga tjlë ga «iZia! Öng Wlëp Usho So Ligwoklë ichara Sbörë li shãng kjwe» le.

³⁷ Kuya Juan oppinggaga lirë ga to jek lok Jesús irgo.

³⁸ Iya Jesúsde iröng ga tjlë ba kong lok ga «iLlëye woydëmiro?»

«Tjlapga no pingga, i pja pë buk kjone?» le ba kong.

³⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjãý tek bor tjok, ïmi wlo» le. Ga to jek lok ba tjok, öötong löng u jong kjone sök lishko. Dlo tøy kuzong ga beno löng ba tjok eshko aär jong shkë go.

⁴⁰ Kjlara jüni ko Andrés, e Simón Pedro lëng. ⁴¹ Andrés opshino eshko dwayoshko ga jek öötong shãng ba shjiy li shwoy ga tjlë ba kong ga «iMesias* li, e wlënorwae!» le ba kong. (Mesias, e no pjluoyo iche le Sbörë li loklo).

⁴² Eshko ga ba shjiy li söra jek Jesús shwoy. Iya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «Pja ko Simón.

Pja data ko Juan. Gueniyo pja kowëba ber Cefas shara» le. (Cefas, e Pedro loklo.)[†]

Felipe, Natanael, e rokara Jesúsde

⁴³⁻⁴⁴ Wëshko ga Jesús jek jongya Galilea kjokyo le. Jek jëk shãngshko ga domer wlëna shãng kjlara ko Felipe, e Betsaida so, Pedro, Andrés, e kjokyo. Felipe iya ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

⁴⁵ Kuya ga jek öötong shãng domer oblë ko Natanael shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjläkwo tara Moisésde kjok ligwekklo go, ëbo tjwe kjlara llono li kjĩshko. Sbõ tjläkwo lagaga löng li omtono ba kjĩshko bakoe. Domer lara lok li ïnorwa. E ko Jesús, e Nazaret so, José wa»[‡] le.

⁴⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «iNazaret kjokyo lëpdo? iLlëbo pjlu wen eshko laga ëro?»

«Kjweri shji to ïk» le ba kong.

⁴⁷ Eshko ga jek öötong löng Jesús shãng lishko. Natanael iya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «Domer tek shãng kjwe, e Israel tjëyo jläkoyo, tjläkwo le ga jläkoyo, jyörkë llëm wleniyo» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «i Tja no eniyo miydër sorë?»

«Pja rokyade Feliperë llëm obishko ga pja ïnor sök kjor jong kjlara ko *higuera* li dirko» le ba kong.

⁴⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, Sbõ Wa li pja, Israel tjëyo pjluoyo li pja bakoe» le.

⁵⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja tjlëno bop kong ga “Pja ïnor sök kjor jong kjlara ko *higuera* li dirko” loror eni. Tja tjläkwo kjorop e kjĩshko. Ga llëbo ïp kësbang, ïnop kjwe kjinmo» le. ⁵¹ Ga tjlë ba kong obi ga «Lër bop kong jläkoyo ga llono ga ïp ga kjok dogo roshwing, ga Sbõ parkagaga kjok dogo so jem löng, ter löng no to ter kjok dogo dwayo ëre go» le.

2

Di kworkwara Jesúsde beno kjillgwo bo dyo dba ara

¹⁻² Dbargwo mya irgo ga oba orkwosmok löng Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Ga Jesús öötong shãng eshko ba oppinggaga tjok, mana orkwosmoga lirë kjiy. Jesús mekë sök eshko bakoe.

³ Oba löng orkwosmozlong dbaryo li shrëk wopro ga kjillgwo bo dyo dbo ara yë pjitonge. Eni ga Jesús mekë tjlë ba kong ga «Kjillgwo bo dyo dbo ara yë pjitonge» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Mekë, iLëp shãng bor kong eni ega? Tja dbaryo aätë llëm obi» le.

§ 1:27 Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go. Cefas, e akloklo. Grecia so tjläkwo Pedro, e akloklo bakoe.

* 1:41 Mesias, e Hebreo tjläkwo. † 1:42 Arameo tjläkwo

‡ 1:45 Eshko dbaryo ga Jesús, e José wa lëba, miga eni llëme.

⁵ Eshko ga ba mekë tjlë parkagaga löng li kong ga «Lëye le bomi kong li shäryozî eni» le.

⁶ Judíoga sgara löng orkwo shkwë yôtso enido, ba pjeýoga tek dënashko so sdëkwo sorë ga eni. E kjishko ga di bapkwo tjeng eshko kjwo tjer (6), shäryak ak go, kjwara kjwara di shak bayo bonkö kësbang tjung wleni* kjwo sak pjök (20) dik, llëm ga sak mya (30) dik. ⁷ Eshko ga Jesús tjlë parkagaga löng li kong ga «Di bapkwo kjwe dlîzî di go» le ba kong, ga uunkong li dlina lok beno tjeng tjung di go. ⁸ Eshko ga tjlë ba kong lok jek obi ga «Shizî sira, ga sözi jek këm bomi kägäyo shäng wle kong» le.

Kuya lok ga shäryara eni. ⁹ Twara lok ba kägäyo kongshko ga miydara lok ga di li kworkwara Jesúsde beno kjillgwo bo dyo dbo ara, gueniyo llë miydara ba kägäyorë shäng llëme. Eni ga iarashko ga domer orkwosmono li rokara tek ba shwoy, ¹⁰ ga tjlë ba kong ga «Nopga uunkong orkwosmonzlong dbaryo shrëkshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara iako owa llëm wleniyo twe nopga mak pjir löng li kong bäm go, ie lok wlo. Iara lok ara irgo ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjwól chira wleniyo twe ba kong lok shara. Gueniyo pjara omshäryono eni llëme. ¿Iako owa llëm wleniyo lira ship shäng kjwle já egaro?» le.

¹¹ Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsde bäm li e, shäryara eshko Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi. E go ga ba dbo kälä pina ba oppinggaga kong, ga beno löng mär ba go. ¹² E irgo ga to jek öötong shäng Capernaüm kjokyo ba mekë, ba lëmga, ba oppinggaga tjok, ga beno löng eshko dbar kjwöbö.

Llëbo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsde drete

¹³ Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo judíoga kong li döro kjishko ga Jesús jek öötong shäng Jerusalén kjokyo. ¹⁴ Eshko ga opzrëno jek shäng Sbö u zlong bäng ga nopga wlëna löng llëbo soynek, söglä, öng wlëp ushko so, dunggwo bakoe. Nopga oblë wlëna wloktong löng dbur kjlopswë. ¹⁵ İya Jesúsde eni ga no shpokklo shäryara pjara kjillgwo go, ga löng li ichara jek eshko dwayo dret, ba öng llë tjok. Dbur kjlopswaga dburyo li dbura ba shjiryö, ga ba dbur bapkwo kjlopswozlong li poskara beno tjeng töshko. ¹⁶ Ga tjlë dunggwo soynegaga löng li kong ga «Bomi dunggwo kjwe shizî ère dwayo! ¡Bor Data u ère iëmi ber jong llëbo soynezlong uyo llëme!» le.

¹⁷ Eshko ga tjlökwo tak pjang Sbö kjibokwoyo go li woyoshrra ba oppinggagarë lok

kjrina. Tak pjang li tjlë ga «Tja wo pjang bop u li go iyado. Tja ymo ara ba kjishko.»[†]

¹⁸ Eshko ga judíoga tjeng li tjlë lok ba kong ga «¿Lëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga èrë? Pja ichaga Sbörë wleni ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryos borwa kong, e miydërwa e go wlo» le.

¹⁹ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Sbö u ère shdözi ber dret, ga äar dbargwo mya ga shäryër ber jong ba shtoshko iröng obi» le.

²⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Sbö u ère shäryëba wlo ga woydara lu pjloglo sak pkëng kjingsho tjer (46). ¿Ga pja omshäryë dbargwo mya lëp sorëro?» le.

²¹ Gueniyo Sbö u le shäng li, e ba doyo om go li layde. ²² E irgo ga wolono, ga woshrra Sbörë iröng obishko ga llëye lara li woyoshrra ba oppinggagarë lok. Eshko ga Sbö tjlökwo tak pjang li, e kjrara lok, ga Jesús tjlökwo kjrara lok eni bakoe.

No wotjlik sorë, e miydara Jesúsde pjire

²³ Ga nopga löng Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëkshko ga Jesús shäng llëbo İydëba llëm wleniyo shäryë Jerusalén kjokyo. İya nopga löng eshko lirë ga kjone kjone beno löng mär ba go. ²⁴ Gueniyo nopga wotjlik sorë li miyde Jesúsde shäng pjire. E kjishko ga tjlökwo lëba li kjre uunkong llëme. ²⁵ Nopga wotjlik llë, e miyde shäng pjir İyado. E kjishko ga wotjlik sorë li lëba ba kong guing llëme.

3

Jesús, Nicodemo

¹ Domer shäng kjlara ko Nicodemo, e fariseo, judío tjlappa kjok llgwega wleniyo bakoe. ² Shkër kjwara ga jek öötong shäng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja ichaga Sbörë no ping. Sbö shäng bop tjok llëm kjwe ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryëp shäng li shäryëp ga äe» le.

³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga shji uunkong weno pjara. Gueniyo èye wen jek pjara obi llëm ga äar ber Sbö nopga ga äe» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Shji öötong këguë tjan ga shji wen obi sorë? Shji äar ber buk bi mekë bö roshko, shji wëya jek obi wlo ga äe» le.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga èye we Sbö Sëyarë, ga wëya ber tjaglën wleni llëm ga äar ber Sbö nopga ga äe. ⁶ Èye wengga norë ga ber no eröe. Èye äar ber Sbö i wlo ga woýde ga wengga Sbö Sëyarë. ⁷ «Nopga uunkong wen jek obi kjuwe» lër bop kongshko ga pja ber sök polläk llëme. ⁸ Pjluk, e shrono ga kup

* 2:6 Bonkö kësbang tjung wleni, e bayo litro pkëng (4) dik.

† 2:17 Salmo 69.9.

ga wělē, gueniyo tjwe jong kjone dwayo, jongya jek kjone, e miydēp llēme. To woydē jek kjone ga eshko. Nopga wēya Sbō Sēyarē li, e so e kjoyo bakoe» le.

⁹ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Llēye lēp shāng li, e sorēro?»

¹⁰ «Pja Israel tjēyoga pingga. ¿Eni ga e miydēp llēm sorēro? ¹¹ Lēr bop kong jlōkoyo ga tjlōkwo lērwa bomi kong, e miydērwa kjīy, llēbo inorwa om go li, e lorwarē, gueniyo tjlōkwo lērwa lōng li, e kjrēmi llēme. ¹² Llēbo tjeng kjok ēre kjing go li lēr shāng bomi kong, ga tjlōkwo kjrēmi llēme. ¿Eni ga llēbo tjeng kjok dogo li lotē bomi kong kjwe ga tjlōkwo kjrēmi sorēro?»

¹³ »Ēye oōr jem kjok dogo llēme. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ēre ter shrono ey dwayo. ¹⁴ Dgur jyāgīo poyona Moisésdē dēnashko sorē ga llonoga tja poyongoba pjang kjomo eni bako, ¹⁵ ēye mār bor go ga ber lōng sē iyado Sbō tjok wlo.

¹⁶ »Nopga lōng kjok ēre kjing go woyde Sbōrē ara. E kjīshko ga ba Wa kjarasoa ēre ichara zrōkoba nopga kjīshko wlo, ēye mār bor go ga jer llēm wlo, ber lōng sē iyado Sbō tjok wlo. ¹⁷ Tja ichara kjok ēre kjing go no dōk wlo, no shdungko wlo llēme. ¹⁸ Ēye mār bor go ga ber shdungko llēme. Gueniyo ēye mār bor go llēm ga era beno shdungko tjan, mār Sbō Wa kjarasoa ēre go llēm kjīshko.

¹⁹⁻²⁰ »Ēye llēbo owa shāryē ga woyde ga ŷga ērē llēme. Ga tja shrono shāng kjok ēre kjing go, iōk jong shjiy wleni. E kjīshko ga tja woydara llēbo owa shāryagagarē llēm, ga beno lōng pjola, llēbo shārye lōng owa li ber wēlē llēm wlo le. Epga beno shdungko e kjīshko. ²¹ Gueniyo ēye jek tjlōkwo bek li go ga woyde lok ga ber lōng iōk jong shjiy lishko, llēbo pjū shārye lōng Sbō kjīshko li ber wēlē wlo» le ba kong.

Juan Jesús lāywono

²² E irgo ga Jesús jek oōtong shāng Judea kjokyo ba oppinggaga tjok, ga beno lōng eshko dbar kjwōbō no wē jer di roshko. ²³⁻²⁴ Kjok buk kjrina ko Enón, Salim kjokyo ber buk soshko. Enón kjokyo lishko ga di ara. E kjīshko ga Juan bāngzaydēba no shdūzlong uyo roshko llēm obishko ga shāng eshko no wē, ga nopga jek āar lōng ara ba shwoy, we Juandē wlo.

²⁵ Eshko ga Juan oppinggaga opyono lōng ēnglē kar kar judío shāng kjlara eshko li tjok, shji wē di go sorē li lāywe lōng. ²⁶ Pjir ga jek oōtong lōng Juan shwoy ga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, kjupā ga domer shāng bop tjok Jordán diyo kjwo kalēkong li, lāyworop li, e shāng no wē, ga nopga lōng kēs li jek lōng ba shwo lēkong shara» le.

²⁷ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Ēye llēbo tjok ga e twaga Sbōrē ba kong kjīshko. ²⁸ «No

pjluyo ichara Sbōrē shrono shāng li, e tja llēme. Tja ichara jek ba bām go erā» loror bomi kong tjan, ga kuromi wēlēe.

²⁹ »Kjogīo shāng kjlara orkwosmok wlo wleni ga e sogo domer orkwosmok ba tjok wlo li erōe. Domer orkwosmok wlo li yorkaga shāng li, e ber shāng wopjū, ba kjlara tjlēno shāng li kura kjīshko. Tjara so domer yorkaga li kjoyoe. Tja wopjū ara anmoyō e kjīshko. ³⁰ Bek wlo ga era ber tjwōl ara jek kēgong kēgong, ga tjara ber tjwōl chira.

³¹ »Ter shrono shāng kjok dogo dwayo lira tjwōl ara, oblē kjinmo. Ēye kjok ēre so ga e jūshko so erā, ga llēbo jūshko so li lāywayde. Ter shrono shāng kjok dogo dwayo lira tjwōl ara, oblē kjinmo. ³² Llēbo ina, kura eshko li, e lāywayde, gueniyo ba tjlōkwo kjrēba llēme. ³³ Gueniyo tjlōkwo kjrāga ē li kong ga tjlōkwo lara Sbōrē ba kjīshko li, e beke le. ³⁴ Jesús ichara Sbōrē ba tjlōkwo roy lē oba kong, ga e go ba Sēya twara beno ba kong kēsbang anmoyō. ³⁵ Ba Wa woyde Data Sbōrē ara, ga llēbo tjeng kēs li iara beno tjeng ba wloshko. ³⁶ Ēye mār ba Wa go ga beno lōng sē Sbō tjok tjan, ga ber lōng eni iyado. Gueniyo ēye omwlokjirē llēm ga āar ber lōng Sbō tjok eni llēm, ga shdūya Sbōrē ber iyado wlo bakoe» le.

4

Jesús lano walē Samaria so tjok

¹⁻³ Jesús roy kura fariseogarē lok ga nopga pīya shāng, we shāng jer di roshko ara, Juan kjinmo, miga shāng no wē om go llēm, waga ba oppingagagarē lok. E miydara Jesúsde, ga to Judea kjokyo dwayo, jek jongya Galilea kjokyo irōng obi. ⁴ Irbo li jek jong Samaria kjokyo go kuzong ga ⁵ jek oōtong shāng kjok buk kjrina ko Sicar, e Samaria kjokyo obi, kjok twara Jacobdē beno ba wa Josē kong dēnashko li buk soshko. ⁶ Eshko ga di bāng jong kjwara, shiga Jacobdē dēnashko. Dlo dluw dik ga Jesús sjeno jērbo kuzong ga sirkeno sōk di bāng jong li zlong. ⁷⁻⁸ Ba oppinggaga jek lok u lok arashko dli tjwōl, Jesúsda beno sōk eshko.

Eshko ga walē Samaria so tek tjwe shāng kjlara di shik. Walē li iya sōk ga tjlē ba kong ga «Tja sēs di sira» le.

⁹ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja judío, ga tja walē Samaria so. ¿Eni ga tja kong di rokēp sorēro?» le. (Lara ba kong eni, judiōga pjē Samaria sogpa tjok llēm kjīshko.)

¹⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «Llēbo twe woydē Sbōrē bop kong, gueniyo e llē miydēp shāng llēme. Ga di rokaga sōk ēre, tja ē miydēp shāng llēm bakoe. Miydēp kjwe ga tja kong di rokorop, di shji ie ber lōng sē jlōkoyo wleniyo» le.

¹¹ Eshko ga walē li tjlē ba kong ga «Tjlapga, di bāng ēre jong rong, ga pja di shikklo drete.

¿Eni ga di shji ie ber löng sê lëp sök li ship sorëro? ¹² Bi tjlapga tek dënashko so Jacob di shino di bäng ère dwayo, ga iara beno ba wapga kong, ba öng kong bakoe. Pjir ga iara beno jong bi kong. ¿Pja tjlwö ara ba kjinmore?»

¹³ «Ëye di ère iono ga pjesit ga jek wodogro obi. ¹⁴ Gueniyo di twak tjarë li, èye omiono ga ber wodogro ame. E ber pjang di shlälä wleni, ga ie ber löng sê iyado Sbö tjok bakoe» le ba kong.

¹⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, di lëp sök li twos bor kong sira, tja wodogro ame wlo, tja tek shäng di shik kjër jüshko ame wlo bakoe» le.

¹⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja nom bop lanma wlokrë. Wlënop ga tek söba» le.

¹⁷ Kuya walë lirë ga tjlë ba kong ga «Tja lanma drete» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga ««Tja lanma drete» lëp shäng li, e lorop beke. ¹⁸ Jlökoayo ga pja lanmaga rayono öötong doglo shkëng (5) tjän, ga eerishko ga domer sök bop tjok li, e bop lanma llëme. Lëp shäng li, e lorop beke» le.

¹⁹ Kuya walë lirë ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, miydër ga pja Sbö tjökwö laga. ²⁰ Borwa tjlapgaga Samaria so tek dënashko so li Sbö poshrëno dlup èreshko. Gueniyo pjây judiögara tjlë ga «Sbö, e poshrëy wlo ga woyde ga shäryëy eshko Jerusalén kjokyo dey» lëmi eni» le.

²¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja tjökwö kjrozong. Dbar tjwe kjwara ga Data Sbö poshrëmi wlo ga pjây tek dlup ère go ame, pjây jek Jerusalén kjokyooshko ame bakoe. ²² Samaria sopga, Sbö poshrëmi löng li miydëmi löng llëme. Gueniyo tjawa judiöga tjërko no shäng kjlara, kjrara Sbörë ber no döga wlo. E kjishko ga Sbö poshrërwa löng li, e miydërwa löng pjluë. ²³ Gueniyo dbar tjwe kjwara ga èye Data Sbö poshrëk woydë jlökoyo ga e poshrëya jlökoyo ba pjlushko, Sbö Sëya go, woyde Sbörë sorë li eni. Ga dbar tjwe lër shäng li, e shrono tjän. ²⁴ Sbö, e sëya. E kjishko ga woyde ga e poshrëy jlökoyo bi pjlushko, ba Sëya go» le.

²⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Miydër ga no pjluoye iche le Sbörë li tjwe. * Shrono ga llëbo tjeng kës li pjollgweya borwa kong drete» le.

²⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjwe lëp shäng li, e tja» le.

²⁷ E irgo ga Jesús oppinggaga shrono lok iröng obi. Iya lok ga sök lan walë tjok ga yëy le erä, ga wotjlik lok ga «¿Llëye woyde? ¿Sök lan walë kjwe tjok llëno?» le, gueniyo kjakrokara lok ba kong llëme.

²⁸ Eshko ga ba di bapkwö iara walë lirë beno jong eshko, ga to jongya u lok arashko. Öötong shäng eshko ga tjlë nopga kong ga ²⁹ «Domer sök këm kjlara, tja, llëye shäryoror dö li, e miyde sök pjir, ga lara bor kong pjire. ¿No pjluoye ichara Sbörë shrono shäng li ero llëm? Pjây tegö. Shji to ik» le. ³⁰ Kuya lok ga opshino to jek lok ba tjok, jongya Jesús sök lishko.

³¹ E wopro ga Jesús oppinggaga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, pja ios sira» le löng eni.

³² Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja llëbo uako tjok, gueniyo llë miydëmi löng llëme» le.

³³ Kuya lok ga tjlë lok èng kong ga «¿Ebo dli söno ba kongdo?» le.

³⁴ Gueniyo tjlë ba kong lok ga «Llëye woyde bor ichagarë ga shäryër le li, e shäryër woydë äar jong shäryoror pjir guing. Bor kong ga pak ère, e bor dli wleni. ³⁵ Pjây tjlë ga «Kjwe moglo pkëng (4) obi ga dwla bo shjiye» lëmi. Gueniyo lër bomi kong ga nopga tek tjeng kjwe iäia. Nopga koshëy Sbö tjökwö kjrë ame, tek löng Sbö tjökwö kjrë eniwa tjok wlo.

³⁶ »Ëye dwla skok ga dburyo shaya. Ga dwla skozlong dbaryo ga dwla skogaga li löng wopjlu, dwla dgagaga tek dënashko li löng wopjlu bakoe. Sbö tjökwö, e eni wleni bakoe. Èye tjökwö kjrono ga ber löng sê iyado Sbö tjok. Gueniyo eshko ga tjökwö pjollgwegaga ba kong, kjre wlo li, e löng wopjlu, tjökwö lagaga ba kong tek dënashko li löng wopjlu bakoe. ³⁷ Oba tjlë ga «Kjlara dwla dguë, kjlara obi ba bo töng» lëba eni. Eni jlöe. ³⁸ Pjây ichër tjökwö pjollgwek oba kong, kjrëba wlo. Gueniyo tek dënashko ga nopga oblë öör löng tjökwö lë oba kong. Ba pak li kjange. Ga llëbo weno pak shäryara lok kjishko li, e beno bomi kong» le.

³⁹ Eshko ga Samaria sopga löng kjok eshko li mär beno löng Jesús go ara, llëye lara walë lirë ba kong li kjishko. Tjlëno ga «Llëye shäryoror dö li, e miyde shäng pjir, ga lara bor kong pjire» lara ba kong lok eni. ⁴⁰ Eni ga öötong löng Jesús shwoy ga rokara ber sök ba tjok, ga beno sök eshko ba tjok dbar pjök. ⁴¹ Eshko ga nopga mär beno löng ba go ara obi, tjökwö lara om go ba kong li kjishko. ⁴² Eni ga tjlë lok walë li kong ga «Bäm go ga tjawa mär Jesús go, llëye lorop borwa kong li kjishko. Gueniyo kurorwa tjawarë om go shara. E kjishko ga miydërwa pjlu ga nopga kjok ère so döga li e» le.

Domer parkaga pjlu kong li wa poptara Jesüsdë

⁴³ Dbar pjök irgo ga Jesús opshino to eshko dwayo jongya jong Galilea kjokyo. ⁴⁴ (Pjlara ga Jesús tjlë ga «Kjok kjone pogo ga

* 4:25 No pjluoye iche le Sbörë li, e kowëba Cristo bakoe.

Sbö tjlökwö laga, e iëba tjewlô ara. Gueniyo ba kjok om go lishko ga iëba tjewlô llême» le eni.)⁴⁵ Gueniyo kjupäbä ga Jesús sök Jerusalén kjokyo, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëzlong dbaryoshko. Eshko ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara ara. Galilea sogpa kjone kjone öör löng eshko bako, ga llëye shäryara kës li İna lok. E kjışhko ga Jesús öötong shäng Galilea kjokyoeshko ga e wlokrara lok wopjlúe.

⁴⁶ Dbar kjwara ga Jesús jek öötong shäng Caná kjokyo jek obi. Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi, di kjlopswara beno kjillgwo bo dyo dbo ara kjupäbäshko lishko. Domer shäng kjlara Capernaúm kjokyo, parkaga pjlu kong wleniyo. Wa buk kjlara swlo ara.⁴⁷ Kuya domer lirë ga Jesús shrono shäng Judea kjokyo dwayo ga jek öötong shäng ba shwoy ga tjlë ba kong ga «Bor wa swlo ara, buk wolontoe. Rokër bop kong sira ga pja jek bor tjok bor ushko, poptëp wlo» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryër bomi kong llëm ga pjäy mär bor go llême» le.

⁴⁹ Kuya domer lirë ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, shji to jekdo, bor wa wolontë llëm obi tjok» le.

⁵⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja nom bop ushko. Bop wa poptono tjan» le.

Kuya ga tjlökwö kjrara, ga toe.⁵¹ Wëshko ga jëk shäng ääto ba ushko ga ba parkagaga tek löng ba wlokrë irbo, ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga, bop wa, e poptono beno pjlu!» le.

⁵² Kuya ga tjlë ba kong lok ga «¿Kayo yonké kjok orë?»

«Kjilik li zeno kjupke dlo jöya kwjwëshko» le lok ba kong.

⁵³ Eshko ga miydara domer lirë ga Jesús tjlëno ga «Bop wa poptono tjan» lara ba kong li, e dloyo e go. Eni ga beno shäng mär Jesús go, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong tjok.

⁵⁴ Jesús tek Judea kjokyo dwayo shrono shäng Galilea kjokyo irgo ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara e tjok ga öötong pjloglo pjök tjan.

5

Woshtozlong dbaryo ga domer jëk llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹ Öötong dbar shrëzlong dbaryo judioga kong oblëshko ga Jesús jek öötong shäng Jerusalén kjokyo obi. ² Shji opzrëk jek Jerusalén kjokyo roshko u bäng bängyo ko Öng Wlëp Ushko So li goshko ga shji jek

jëk sira wleni ga di bapkwö shäryak buk eshko kjwara kësbang, roshko di, arameo tjlökwö go ko Betzata. Ba kopshko ga u tjeng kjwo shkëng (5), di bapkwö li sor go pjribrie.³⁻⁴ Swlopaga oblë oblë tjeng töshko eshko ara, nopga kjok İgö llëm wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, nopga dre kuga llëm wleniyo bakoe.*⁵ Buk kjlara eshko jëk llëm wleniyo. E öötong lu pjloglo sak mya kjingsho kjwong (38).⁶ Eni ga Jesús jek öötong shäng eshko ga buk li İna, ga buk eshko öötong lu kop ara li miydara, ga tjlë ba kong ga «¿Pja poptë woydëre?»

⁷ «Tjlapga, di kjwe luywëshko ga tja oplong woydë ba roy, gueniyo tja kjimtaga ërë llême. Tja drön ara, oplong om go wlo lërshko ga oblë oplono bor bäm go tjan» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja kojözong. Bop bukklo buk kjwe kjros, ga pja jëkzong» le ba kong. ⁹ Jekdo eshko ga poptono, ba bukklo buk li kjrara, ga jëktonge.

Eshko ga woshtozlong dbaryo. ¹⁰ Eni ga domer li İya judio tjlapagarë lok ga tjlë lok ba kong ga «Eeri ga woshtozlong dbaryo. Bi bukklo, e söy wlo ga äe» le.

¹¹ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Bor poptaga tjlëno bor kong ga «Bop bukklo kjwe kjros, ga pja jëkzong» lara bor kong eni» le.

¹² Eni ga tjlë lok ba kong ga «¿Laga ërë bop kong eni?» le. ¹³ Gueniyo e ë miydara llëm, poptono pjirshko ga Jesús opjneno jek nopga tjeng ara li tjrëko kjışhko.

¹⁴ E irgo ga domer li wlëna Jesúsde öötong sök Sbö u zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptono beno shäng pjluë. Gueniyo llëbo owa shäryëp ame, llëm ga llëbo wen bop kong owa e kjinmo kjwe» le.

¹⁵ Eshko ga domer li to ey dwayo, jek öötong shäng judio tjlapgaga shwoy, ga tjlë ba kong lok ga «Bor poptaga, e Jesús» le. ¹⁶ Eni ga llëbo shärye Jesúsde eni woshtozlong dbaryo kjışhko ga opyono beno löng ba wloyo.

¹⁷ Gueniyo Jesús tjlë ba kong lok ga «Woshtozlong dbaryo ëmdë ga bor Data, e shäng parkë obi, ga tjara omshäryë eni bakoe» le. ¹⁸ Kuya lok ga iirkono ara ba kong. Woshtozlong dbaryo ga pak shärye enido dö llëm, Sbö, e kowara ba Data lara lishko ga miydara lok ga e opyono tjewlô Sbö dik layde shäng. E kjışhko ga zröya lok woydë ara anmoyö.

Sbö Wa, e ichaga ba Datarë

¹⁹ Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga llëye shärye Data Sbörë li, e shäryotë tja ba Wa ërerë döe. Llëbo shäryër bor woshko llême. ²⁰ Tja woyde bor

* **5:3-4** Tek dënahsko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Swlopaga oblë oblë tjeng töshko eshko ara, no kjok İgö llëm wleniyo, no jëk llëm wleniyo, no dre kuga llëm wleniyo bakoe. Ga löng di buk li dgön koshë. Olö ga Sbö parkaga kjok dogo so ter tjwe kjlara, ga di buk li rorwe, dgön wlo. Eshko ga ëye opzrëk jer di li roshko bäm go ga poptë jekdo.»

Datarë ara, ga llëbo tjeng kës shärye shäng li, e piya bor kong drete. Ga llëbo piya bor kong kësbang, ëre kjinmo anmoyö. ²¹ Ëye wolono ga woshre Data Sbörë ber shäng së iröng obi. Eni wleni ga ëye iër woydë ber shäng së ga iër ber eni ga pjü bakoe. ²² Ga ëye llgweya Data Sbörë ber shdungko wlo llëme. No llgweya iara beno shäng li, e tja. ²³ Shäryara eni, tja bangkjërba wlo, e bangkjërba sorë ga tja. Ëye, tja bangkjre llëm ga bor ichaga bangkjre llëm bakoe.

²⁴ »Lër bomi kong jlökoyo ga ëye, bor tjlökwö kjrara, ga mär bor ichaga go ga beno löng së iyado ba tjok, epga shdungko ame. Bäm go ga beno löng no wolono wleni, gueniyo iara beno löng së jlökoyo shara. ²⁵ Lër bomi kong jlökoyo ga dbar tjwe kwara ga Sbö Wa ëre ybö kuya nopga wolono löng wleni lirë, ga ëye omtjökwo kjrë ga ie Sbörë ber löng së jlökoyo shara. Ga dbar tjwe lër shäng li, e shrono tjän. ²⁶ Nopga ber tjeng së, e laga Data Sbörë eröe. Gueniyo ba Wa ëre iara beno ba laga eni bakoe. ²⁷ Ga dbo twara bor kong no llgwek ber shdungko wlo, tja shrono kjok dogo dwayo beno no kjishko.

²⁸ »Pjây kong llëbo loror li, pjây opshgawë e kjishko llëme. Dbar tjwe kwara ga Sbö Wa ëre ybö kuya nopga wolono iak öötong tjeng sakshko lirë, ²⁹ ga woshre, ga opshik lok tjeng lishko dwayo. Eshko ga ëye wolono löng llëbo pjü shäryë wleniyo ga woshre ber tjeng së iyado Sbö tjok wlo, ga ëye wolono löng llëbo owa shäryë wleniyo ga woshre ber tjeng shdüya Sbörë wlo. ³⁰ Llëbo shäryër bor woshko llëme. No llgwer, tja ichara ba llgwek sorë li eni. Llgershko ga woydër ga bor ichaga ber wopjü bor tjok. E kjishko ga llëye lër shäng li, e bek lotë.

Tjlökwö lagaga Jesus kjishko

³¹ »Tja tjlä bor kjishko om go kjwe ga e tjwölö llëme. ³² Gueniyo shäng kjlara obi tjlä bor kjishko, ga miydër ga llëye le li, e jlöe.

³³ »Pjây nopga ichono llëbo kjakrokë Juan kong, ga llëye lara bomi kong li, e jlöe. ³⁴ Bor kong ga tjlökwö lara norë li, e tjwölö llëme. Gueniyo lër shäng bomi kong, ba tjlökwö kjrëmi wlo, pjây där e go wlo. ³⁵ Juan Sbö tjlökwö lono shäng bomi kong, iök jong shjiy wleni, ga pjây beno löng wopjü ba kälä li goshko dbar kwöbö.

³⁶ »Gueniyo llëbo shäryër kës bange. Shäryër eni, tja ichara Data Sbörë ba shäryë kjishko. Miydëmi e go ga tja ichaga erë. Eni ga bor tjlökwö tjwölö ara, tjlökwö lara Juandë bor kjishko li kjinmo.

³⁷ »Tja ichara Data Sbörë, ga tjläno bor kjishko bakoe. Gueniyo e imirë llëm, ba tjlä li kumirë llëm bakoe. ³⁸ Ba tjlökwö kumi woydë llëme. Tja ichara ba lé bomi kong, gueniyo pjây mär woydë bor go llëme.

³⁹ »Pjây opping Sbö kjibokwoyo go ara, pjây opping äär ber löng së iyado Sbö tjok wlo. Ga llëbo tak lok ara eshko bor kjishko. ⁴⁰ Eni ëmdë ga pjây ber löng së iyado Sbö tjok wlo ga pjây mär woydë bor go llëme.

⁴¹ »Tja poshrëkoba li, e bor kong ga tjwölö llëme. ⁴² Miydër pjü ga Sbö woydëmi llëme. ⁴³ Tja ichaga bor Datarë, ga tja shrono shäng na, gueniyo tja tjlökwö kjrëmi woydë llëme. Gueniyo oblë tjwayde shäng ba woshko kjwe ga era tjlökwö kjrëmi owa llëme. ⁴⁴ Woydëmi ga oba ber löng wopjü bomi tjok, gueniyo Sbö sök kjlaraso li ber wopjü bomi tjok li, e bomi kong ga llëno llëme. ¿Eni ga tja tjlökwö kjrëmi sorëro?

⁴⁵ »Gueniyo pjây rotaga Data Sbö kong li, e tja llëme. Bomi rotaga, e Moisés. Pjây mär löng tjlökwö tara li go lëmi. ⁴⁶ Ga tjlökwö li tara bor kjishko. Eni ga ba tjlökwö li kjrromi jlökoyo kjwe ga bor tjlökwö kjrromi bakoe. ⁴⁷ ¿Gueniyo ba tjlökwö tara pjäng li kjrromi llëm kuzong ga bor tjlökwö kjrëmi sorëro?» le.

6

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

¹ E irgo ga Jesús jek dipzono öötong shäng di bäng buk kës bang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea kjwo kalëkong. Di bäng li ko Tiberias bakoe. ² Eshko ga nopga jëk löng ara ba tjok, llëbo iydëba llëm wleniyo shärye shäng ara li ina lok kjishko. ³ Ga Jesús jem öötong wloktong sök dlup jong kwara eshko li go ba oppingaga tjok. ⁴ Eshko dbaryo ga Israël tjeyoga döktong tek Egipito kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo judiöga kong li döroe.

⁵ Eshko ga nopga tëm löng träk llëm ba shwoy li kop iya ga tjlä Felipe kong ga «¿Shji dli tjwläk oba löng kës tëm tjeng kjwe kong kjone?» le. ⁶ Llëye shärye eshko li miydara shäng pjir tjän, gueniyo lara ba kong eni, ba tjläkklo, dborye sorë kuya wlo.

⁷ Eni ga Felipe tjlä ba kong ga «Kjwepga kjwe sëy uunkong wlo ga woyde ga dbur bayo domer parkono dbargwo sak dbäw pjloglo pjök (200) äska wleni. Shäryroy eni ëmdë ga dliyo shdüy sira sira ga pjitënge» le.

⁸ Eshko ga ba oppingga kjlara obi ko Andrés, Simón Pedro lëng li tjlä ba kong ga ⁹ «Kjwozirwa shäng jüshko kjlara, pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mä tjeng do pjök bakoe. ¿Gueniyo kjwe llëno oba löng kës kjwe kong?» le.

¹⁰ Kuya Jesüsdë ga tjlä ba oppingaga kong ga «Nopga kjwe ichozí wlar tjeng töshko» le. Eni ga ichara lok wloktong tjeng shk-wamsho ara eshko li kjing go. Domerga tjeng eshko doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) dik.

¹¹ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li kjrara Jesúsdë, ga tjlë Sbô kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. Eirgo ga pjlung shosho li shdöra nopga sirkeno tjeng kës li kong, woydara lok bayo kjôm ga eni. Ga shâryara eni mã li tjok bakoe.

¹² Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlu irgo ga Jesús tjlë ba opping-gaga kong ga «Worbo tômi, opzang llëm wlo» le ba kong. ¹³ Eni ga pjlung shosho li worbo tónalok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

¹⁴ Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shâryara Jesúsdë li ÿya nopga tjeng lirë ga tjlë lok ëng kong ga «Jlökoyo ga Sbô tjlökwo laga tjwe wlo li kjwe» le. ¹⁵ Ga wotjlik lok ga shaya, iche ber sök ba pjluygo dbo go wlo le. E miydara Jesúsdë pjir kuzong ga opshino jem llöngong sit, ber sök tjoksa wlo.

Jesús jëktong di kjing go

¹⁶⁻¹⁷ Kajok ro zoktong irgo ga ba opping-gaga jer dlup li go dwayo öötong di bäng buk kësang li sor go. Eshko ga Jesús tjwayde llëm obishko ga opyono jem lok kjyong roshko, jek dipzë löng Capernaúm kjokyo wlo le, di bäng buk kësang li kjwo kalëkong. ¹⁸ Jek löng kjyong roshkoshko ga pjluk shrono dbo ara, di iöya ara bakoe.

¹⁹ Jek löng kjyong roshguë wop ara, öötong löng di bäng roworbëshko* ga Jesús ÿya lok ga tek jëk shäng di li kjing go, ba kjyong jek pjang li shwo lëkong, ga bangkjrara lok ara. ²⁰ Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Tja li jekdo shäng! Llëye bangkjrëmi llëme» le. ²¹ Kuya lok ga wlokrara lok kjyong li roshko. Jekdo eshko ga ba kjyong öötong pjang di bäng li kjako, äar woydë lok kjone lishko.

²² Nopga beno tjeng di bäng kjwo kalëkong li ommyidono ga Jesús oppinggaga brik-tong lok kjyong kjlara roshko, ga Jesús to jek ba tjok llëme. Ga kjyong oblëra drete. Wëshko ga ²³ kjyong tek lok kjlëbö Tiberias kjokyo dwayo, shrono tjeng nopga iono kjupkeshko li shtoyoshko. ²⁴ Ga miydara lok ga Jesús sök llëm, ba oppinggaga löng llëmshko ga opyono lok kjyong roshko, ga to dipzono jek Capernaúm kjokyo, Jesús wlëk.

Dli, shji ie ber löng së ÿyado Sbô tjok li, e Jesús

²⁵ Öötong löng di kjwo kalëkong ga wlëna lok, ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga no pingga, çpja tjwe shäng na llonoshko?»

²⁶ «Lër bomi kong jlökoyo ga tja wlëmi löng, pjây iono bö tjung, wopjlu kjishko erä. Gueniyo llëbo ÿdëba llëm wleniyo shâryoror li, e llë loklo miydëmi löng llëme. ²⁷ Pjây parkë dli srer wleniyo kjishko llëme. Pjây

parkë dli srer llëm wleniyo kjishko dey, uoromi ga pjây ie ber löng së ÿyado Sbô tjok wleniyo. No to ter kjok dogo dwayo ère, tja ichaga Data Sbörë, ga dli ère twaga bomi kong li, e tja» le.

²⁸ Eni ga tjlë lok ba kong ga «çPak woyde Sbörë ga shâryërwa le li llë? çLlëye shâryërwa ga pjlü, Sbô ber wopjlu borwa tjok wlo?»

²⁹ «Tja ichaga erë, ga pak woyde ga shâryëmi le li, e ère: Pjây mär ber löng bor go» le.

³⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjawa mär ber löng bop go wlo ga woydërwa ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shâryëp borwa kong, ÿnwa wlo. çLlëye shâryëp ga pjlü? ³¹ Borwa tjlapaga tek dënashko so löng kjok dogro no llëmshko ga maná uara lok eshko, tak pjang Sbô tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga “Dli twara ba kong kjok dogo dwayo”† le.

³² Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Pjây wotjlik ga dli lëmi löng li twaga Moisésdë bomi kong kjok dogo dwayo lëmi. Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga e eni llëme. E twaga bor Datarë bomi kong. Dli jlökoyo ter tjwe kjok dogo dwayo twaga li e. ³³ Dli twe li, kjlara ichak Sbörë ter shrono shäng kjok dogo dwayo, nopga löng kjok ère kjing go ie ber löng së ÿyado ba tjok wlo li e» le.

³⁴ Eni ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga, dli lëp shäng li twos borwa kong ÿyado» le.

³⁵ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Dli, e uoromi ga pjây ie ber löng së ÿyado Sbô tjok wleniyo li, e tja. Èye tjwe ber bor tjok wlo, ga mär bor go ga ber pjlirö ame, e ber wdogro ame bakoe. ³⁶ Gueniyo tja ÿnomi ëmdë ga pjây mär bor go llëm, loror bomi kong sorë li eni. ³⁷ Nopga twara Data Sbörë beno bor kong kës li, e tjwe ber tjeng bor tjok wlo. Ga èye tjwe ber bor tjok wlo ga wlokrër uunkong, “Llëme” lër è kong llëme.

³⁸ «Tja ter shrono shäng kjok dogo dwayo, llëbo shâryër bor woshko wlo llëme. Tja ichara bor Datarë shrono shäng llëye woyde ga shâryër le li, e shâryotë. ³⁹ Ga llëye woyde bor ichagarë li, e ère: Kjok pjir dbaryoshko ga nopga twara beno tjeng bor kong kës li woshër iröng obi, jer kjlara llëm wlo. ⁴⁰ Woyde bor Datarë ga èye ba Wa ère tjlökwo kjrë, ga mär bor go ga ber löng së ÿyado ba tjok. Eni ga epga woshër uunkong iröng obi kjok pjir dbaryo lishko» le.

⁴¹ Kuya judioga löng lirë ga Jesús läywarä lok owa, «Dli ter shrono kjok dogo dwayo li tja» lara li kjishko. ⁴² Tjlë lok ëng kong ga «çDomer kjwe Jesús llëmdo? çData José llëmdo? Ba data, mekë, e miydërwa pjlüe. ç“Tja ter shrono shäng kjok dogo dwayo” le sorëro?» le.

* **6:19** Di bäng li sor go äar ba roworbëshko wlo ga e wop kilómetro shkëng (5) dik. † **6:31** Éxodo 16.4; Nehemías 9.15; Salmo 78.24-25.

⁴³ Kuya Jesúsdë ga tjlë ba kong lok ga «Tja läywëmi ëng kong eni kjër llëme. ⁴⁴ Tja ichaga Data Sbörë. Ga ëye ichara ber bor tjok wlo llëm ga tjwe ber bor tjok wlo ga äe. Gueniyo ëye tjwe ber bor tjok wlo ga woshër iröng obi kjok pjir dbaryo lishko. ⁴⁵ Tjlokwo tara Sbö tjlokwo laga tek dënashko so kjararë beno pjang eni: “Llono ga nopga uunkong pïya Sbörë om go.”[‡] Eni ga ëye Data Sbö tjlokwo kuno, ga llë loklo miydara ga tjwe ber tjeng bor tjok uunkong.

⁴⁶ »Data Sbö, e Iga ërë llëme. Gueniyo to ter ba shwoy dwayo ërera omïno eröe. ⁴⁷ Lër bomi kong jlökoyoga ga ëye mär bor go ga ber löng së iyado Sbö tjok uunkong.

⁴⁸ »Dli, e uoromi ga pjây ie ber löng së iyado Sbö tjok wleniyo li, e tja. ⁴⁹ Bomi tjlapgaga tek dënashko so löng kjok dogro no llëmshko ga *maná* uara lok eshko. Eni ëmdë ga wolono uunkong. ⁵⁰ Gueniyo dli ter shrono kjok dogo dwayo wleniyo lira, ëye omuono ga wolon llëme. ⁵¹ Dli ter shrono kjok dogo dwayo li, e tja. Ëye omuono ga ber löng së iyado Sbö tjok. Dli lër shäng li, e bor sho lotë. E twër nopgalöng kjok ëre kjing go kës li kong, äär ber löng së iyado Sbö tjok wlo» le.

⁵² Kuya judioga löng lirë ga ëng lono lok kar kar ëng tjok. Tjlë lok ga «¿Domer kjwe, llë laydero? ¿Shji iche ba sho uë le, e sorëro?» le lok eni.

⁵³ Kuya Jesúsdë ga tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyoga ga pjây ber löng së jlökoyoga wlo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre sho uëmi, srëng iëmi kjluwe. ⁵⁴ Ga ëye omshäryono eni ga woshër iröng obi kjok pjir dbaryo lishko, ga ber sök së iyado Sbö tjok. ⁵⁵ Dli jlökoyoga lër shäng li, e bor sho. Llëbo iëy wlo jlökoyoga li, e bor srëng. ⁵⁶ Eye bor sho uono, bor srëng iono ga beno sök bor tjok, ga tja beno sök ba tjok, no kjarasao wleni.

⁵⁷ »Data Sbö sök së, ga tja sök së ba kjishko. Tja ichara shrono shäng na, ga ëye mär bor sho go ga ber löng së jlökoyoga bor kjishko. ⁵⁸ Bomi tjlapgaga tek dënashko so *maná* uono lok, ga wolonoe. Dli ter shrono kjok dogo dwayo li, e so e kjoyo llëme. Eye dli lër shäng li uono ga ber löng së iyado Sbö tjok» le.

⁵⁹ Llëbo tjeng kës ëre lara Jesúsdë shäng oba kong Capernaúm kjokyo, judioga syö uyo jong eshko li roshko.

Jesús oppinggaga ba rayono lok ara

⁶⁰ Kuya ba oppinggaga tjeng eshko lirë ga epga ara tjlë lok ëng kong ga «Tjlokwo le shäng li, e kjrëy wlo ga kjange. ¿Ëye omkjër ga pjüro?» le.

⁶¹ Llëye le löng li miyde Jesúsdë shäng pjir, ga tjlë ba kong lok ga «¿Tjlokwo lër shäng li, e bomi barwoklore? ⁶² ¿No to ter kjok dogo dwayo ëre jem eshko iröng obi li ñomi wleni ga llëye lëmi eshko? ⁶³ Nopga ber löng së laga Sbö Sëyarë, llëye shärye norë om go ga äe. Ga tjlokwo lër shäng bomi kong li, e Sbö Sëya I. E kjishko ga tjlokwo kjrromi wleni ga pjây beno löng së iyado Sbö tjok. ⁶⁴ Gueniyo pjây kjong kjong mär woydë bor go llëme» le. Eye mär ber löng ba go llëm li ë, ba soynega shäng li ë, e miyde shäng pjir tek dämärshko. Lara eni e kjishko. ⁶⁵ E irgo ga tjlë ba kong lok ga «Tja tjlëno bomi kong ga «Ëye ichara Data Sbörë ber bor tjok wlo llëm ga tjwe ber bor tjok wlo ga äe» loror eni e kjishko» le.

⁶⁶ Kuya ba tjlokwo kjaragaga tjeng eshko lirë ga epga ara shdöktong to lok, jëktong lok Jesús tjok ame.

⁶⁷ Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong ga «¿Pjây ëmdë ga toe woydë bakore?» le.

⁶⁸ Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tjawa ber löng së iyado Sbö tjok wlo ga bop tjlokwo kjrromwarë. ¿Eni ga pja rayororwa kjwe ga tjawa mär ber löng ë go? ⁶⁹ Bop tjlokwo kjrromwarë. Ga miydërwa ga pja iak beno shäng dboy Sbö kong» le.

⁷⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjây doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjaraga tjarë llëmdo? Eni ëmdë ga pjây kjlara wotjlik Ä wleni» le. ⁷¹ Lara eni li, e Judas layde shäng. E Simón Iscariote wa. Judas, e Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjarayo, gueniyo Jesús soynena, iara beno tjeng ba wloyoga wloshko.

7

Jesús to jek judioga löng u shäryak öng kwota go dbaryo li shrëk

¹ E irgo ga Jesús to jek shäng kjok shto oblë oblë Galilea kjokyo. Gueniyo Judea kjokyo ga judioga löng ba wlëk, zröya lok wlo le. E kjishko ga jek woydë eshko llëme. ² Eshko dbaryo ga judioga löng u shäryak öng kwota go dbaryo li döröe. ³ Eni ga Jesús lëmga tjlë ba kong ga «Pja nom jek Judea kjokyo, llëbo iydëba llëm wleniyo shäryëp shäng li Iya bop oppinggaga tjeng eshko lirë bako wlo. ⁴ Woydëy ga llëbo shäryëy li miydëba wlo ga shäryëy lütshko wlo ga äe. Eni ga llëbo shäryëp shäng li, e shäryos oba uunkong bok-shto, pja ë miydëba wlo» le. ⁵ Lara lok eni, epga ba lëmga ëmdë ga mätë ba go llëm obi kjishko.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Pjây jek eshko woydëmi llono ga eni. Gueniyo tja dbaryo äätë llëm obi. ⁷ Nopga Sbö miydë llëm wleniyo, pjây iywa lok shjiktëng llëme.

[‡] 6:45 Isaiás 54.13.

Gueniyo tjara İywa lok shjiktëng, llëbo shärye löngli, e owa lër shäng ba kong kjishko. ⁸ Pjäy to dbar li shrëk. Tjara jek llëm obi, tjara dbaryo äätë llëm obi kjishko» le, ⁹ ga beno sök eshko Galilea kjokyo.

¹⁰ Gueniyo ba lënga brikotong pjir irgo ga jek öötong shäng eshko, lütshko wleni, miydëba llëm wlo.

¹¹ Eshko ga wlëya judío tlapgagarë löng, ga tjlë ga «¿Domer, e kwonllo?» le löng ëng kong eni.

¹² Nopga löng eshko li Jesús lanyotkë löng ara. Kjong kjong tjlë ga «Domer, e pjlu» le. Kjong kjong obi tjlë ga «Eni llëme. Shäng oba jyäpgwë erö» le. ¹³ Eni ëmdë ga judío tlapgaga bangkjre lok ara. E kjishko ga Jesús lanyotke lok lütshko erö, kuya lok llëm wlo.

Jesús oba pino

¹⁴ Dbar li shrëkoba äar jong sondë kjwara, ga öötong dbar bëy wleni ga Jesús oprëno jek öötong shäng oba ping Sbö u zlong bäng kjwlëe. ¹⁵ Kuya judío tlapgagarë ga beno löng sëya llëm, ga tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe oppino llëme. ¿Eni ga kjok miydë ara kjweni sorëro?» le lok eni.

¹⁶ Llëye le löng li miyde Jesúsde shäng pjir, ga tjlë ba kong lok ga «Tjlökwo lër shäng bomi kong ëre, e laga tjarë llëm, e laga bor ichagarë. ¹⁷ Tjlökwo li laga tjarëre, de laga Sbörë, e miydaga Sbö kolagaga löng lirë. ¹⁸ Èye tjlökwo lë ba woshko ga opyë woydë ber pjlu oba bokso eröe. Gueniyo ëye opyë woydë ber pjlu ba ichaga bokso ga tjlökwo bek li layde, jyö le llëme. ¹⁹ ¿Kjok llgwekklo twara Moisésde beno bomi kong dënashko llëmdo? Eni ëmdë ga pjäy omkolë llëme. ¿Eni ga tja zrömi woydë egaro?»

²⁰ «¿Pja skwëro? Pja goshko Ä sëya kjlara. ¿Pja zröga erë lëpdö?» le ba kong.

²¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Woshtozlong dbaryo ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong kjrina, ga pjäy beno löng sëya llëme. ²² Dënashko ga pjäy ichara Moisésde bomi wapa domerga doyo jyä të. (Ichaga Moisésde jlökoyo, gueniyo soyara bomi tlapgaga tek dënashko so tjwölö ara lirë bäm go.) Pjäy ichara eni kuzong ga bomi wapa äar dbargwo kjwong (8) ga doyo jyä tëmi, woshtozlong dbaryo ëmdë ga shäryëmi eni. ²³ ¿Eni ga shäryëmi eshko dbaryo, kjok llgwekklo tara Moisésde pjang li shäryëmi wlo ga no poptoror ey dbaryoshko ga pjäy İrkonno ara bor kong ega? ²⁴ No llgwemishko ga llgwemi llëbo İmi li go ame, llgwemi bek shara» le.

²⁵ Kuya Jerusalén sogpa löng lirë ga kjong kjong tjlë ëng kong ga «¿Domer wlëkoba löng, zrökoba wlo li shäng kjwe llëmdo? ²⁶ Shäng tjlökwo lë oba uunkong bokshto, ga kong llëye le bi ichagarë ba kong llëme. ¿Miydara lok ga no pjluoyo iche le Sbörë li kjwe jlöe le

lëpdö? ²⁷ Gueniyo no pjluoyo iche le Sbörë li tjweshko ga e kjone so miydaga erë llëme. Domer kjwera kjone so miydërwa pjlu» le löng eni.

²⁸ E wopro ga Jesús shäng oba ping Sbö u zlong bäng. Llëye le löng li kuya ga tjlë ba kong lok dbo go ga «Tja ë miydëmi lëmi löng eni. Tja kjone so miydëmi lëmi löng eni bakoe. Gueniyo tja ëre shrono shäng bor woshko llëme. Tja ichaga tjok. Tjlökwo bek laga li e. Era miydëmi löng llëme. ²⁹ Gueniyo tjara tek ba shwoy dwayo, ga tja ichaga erë. E kjishko ga e miydër pjlu» le.

³⁰ Eshko ga shaya lok woydë, gueniyo ba dbaryo äätë llëm obi kjishko ga to porwara lok llëme. ³¹ Eni ëmdë ga nopga tjeng eshko li tjrëko ga nopga ara beno löng mär ba go. Tjlë löng ga «¿No pjluoyo iche le Sbörë li shronoshko ga llëbo İydëba llëm wleniyo shärye domer kjwe kjinmo sorëro?» le löng eni.

Nopga ichara fariseogarë Jesús shak le

³² Jesús lanyotkëba sorë li roy kura fariseogarë, ga tönö lok syöshtaga kägäyoga tjok. E irgo ga Sbö u dagaga ichara lok kjlöbö ba shak. ³³ Öötong jek löng ba shwoy ga Jesús tjlë löng li kong ga «Tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö döe. E irgo ga tja to İröng bor ichaga sök lishko. ³⁴ Eshko ga tja wlëmi löng kjër ga tja wlëmi llëm, tja öötong sök lishko ga pjäy äar eshko ga ä kjishko» le.

³⁵ Kuya judiöga löng lirë ga tjlë lok ëng kong ga «¿Wlëy ga äe le li, e sorëro? ¿Jongya kjok shto oblë oblë, judiöga shdöktong öötong löng tjëyoga oblë oblë tjrëko lishko, nopga judio llëm wleniyo ping wlo lëpdö? ³⁶ ¿Tjlë ga «Tja wlëmi löng kjër ga tja wlëmi llëm, tja öötong sök lishko ga pjäy äar eshko ga ä kjishko» le shäng li llë layde?» le.

Di tur ri ri bi roy dwayo

³⁷ E irgo ga dbar shrëzlong dbaryo pjirzlong dbaryo li öötonge. Dbar eshko li tjwölö ara anmoyë lëba. Eshko dbaryo ga Jesús kojono shäng kojong, ga tjlë dbo go ga «Èye wodogro ga tek bor shwoy, di twër ba kong li ie wlo. ³⁸ Èye mär bor go ga ber shäng di jong tur ri ri ba roy dwayo wleni, e iaga erë ga ber löng së İyado Sbö tjok, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni» le. ³⁹ (Di li, e Sbö Sëya loklo. Èye mär ba go ga kong Sbö Sëya twe ber ba go wlo layde. Eshko dbaryo ga Jesús äätë ber sök kësbang, tjwölö ara kjok dogo llëm obi. E kjishko ga Sbö Sëya twayde llëm obi.)

Nopga shdöktong beno wotjllik oblë oblë

⁴⁰ Kuya löng lirë ga kjong kjong tjlë ga «Jlökoyo ga Sbö tjlökwo laga tje lëba li kjwe» le. ⁴¹ Kjong kjong tjlë ga «No pjluoyo iche le Sbörë li kjwe» le. Kjong kjong obi tjlë

ga «Eni llême. No pjluyo iche le Sbörë li wen tjwe Galilea kjokyo dwayo llême. ⁴² Sbö tjlökwö tak pjang li tjlê ga e David tjëyo, e ber Belén so, David weno buk lishko» le. ⁴³ Eni ga nopga shdöktong beno wotjlik oblê oblê Jesús kjishko. ⁴⁴ Kjong kjong omshak woýdê, gueniyo porwara lok llême.

Judío tjlapgaga Jesús tjlökwö kjrono llême

⁴⁵ E irgo ga Sbö u dagaga ichara löng li to jek lok ba ichagaga löng lishko iröng obi. Ýa ba ichagagarê lok ga tjlê ba kong lok ga «¿Söromi llêm ega?» le syöshtaga kägäyoga, fariseoga lirê eni.

⁴⁶ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Ëye tjlê wolêso eni li kurwarê llême» le.

⁴⁷ Eni ga fariseoga tjlê ba kong lok ga «¿Pjây êmdê ga jyäpgwara bakore? ⁴⁸ Shji judío ichagaga, fariseoga, shji mär ba go kjlara llême. ⁴⁹ Ba tjlökwö kjrägaga löng li, kjok llgwekklo tara Moisésdê li miydê löng llême. Epga shdungkö» le.

⁵⁰ Eshko ga fariseo shäng kjlara ko Nicodemo. Pjlara ga öör lan Jesús tjok. Eshko ga tjlê löng li kong ga ⁵¹ «Tjlökwö tak pjang bi kjok llgwekklo go tjlê ga ëye rotaraba ga kjakrokëy ba kong, llêye shäryara li, e llê miydëy yötso wlo, ga shdüydê eshko kjwlê já» le.

⁵² Kuya lok ga tjlê ba kong ga «¿Pja êmdê ga Galilea soro? Sbö tjlökwö tak pjang kjibokwo go li is yötso. Miydêp e go ga Sbö tjlökwö laga wen tjwe Galilea kjokyo dwayo llême» le. ⁵³ E irgo ga tóno löng eshko li to jongya lok ba ushko.

8

Walê llêbo owa shäryaga wleniyo söra
*öötong shäng Jesús bokshto kjlara**

¹ E irgo ga Jesús jem Olivos dlupyo. ² Wêshko kjok shröngto ga jer öötong shäng Sbö u zlong bäng obi. Eshko ga nopga shrono löng ara ba shwoy, ga Jesús wloktong sök ba ping eshko.

³ E wopro ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, fariseoga, e tek löng kjllobê eshko. Walê tek söra lok kjlara. Walê li wlênaba buk domer tjok, gueniyo domer, e ba lanma llême. Öötong löng eshko ga walê li iara lok beno shäng nopga löng li bokshto, ⁴ ga tjlê lok Jesús kong ga «Tjläppa no pingga, walê kjwe wlênaba buk domer tjok, gueniyo domer, e ba lanma llême. ⁵ Kjok llgwekklo go ga shji ichara Moisésdê walê kjweniyo lök ak go, zröy wlo. ¿Llêye lëp eshko?» le. ⁶ Lara lok eni, Jesús tjliya wlo, rote lok llêye le li go wlo.

Kuya Jesús dê ga dboryara llême. Kujujono shäng llêbo të klung kjing go ba sakkwo go.

⁷ Ga kjakroke lok ba kong kjêr kuzong ko jono iröng, ga tjlê ba kong lok ga «Pjây kjone dey ga kumi ga pjlo bek, llêbo owa shäryaga llêm wleniyo ga akkwo kjrêmi kjwara ga walê kjwe lözi e go bäm go» le, ⁸ ga kujujono shäng llêbo të klung kjing go ba sakkwo go jek obi.

⁹ Kuya nopga tjeng lirê ga brik lok kjlara kjlara, këkboga äär jong dwlasga go. To pjir ga walê li beno shäng Jesús tjok eröe.

¹⁰ Eshko ga Jesús kojongö shäng, ga tjlê ba kong ga «¿Bop rotaga tjwe löng yê kwonllo? ¿Pja shduna lok llême?»

¹¹ «Llême, Tjläppa. Tja shduna lok llême» le ba kong.

Kuya ga tjlê ba kong ga «Tja êmdê ga pja shdun llêm bakoe. Eni ga pja nomo. Gueniyo ga llêbo owa shäryêp ame» le.

Jesús tjlêno ba kjishko om go

¹² E irgo ga Jesús tjlêno nopga kong obi. Tjlê ga «Tja so iök jong shjiy nopga kjok ëre so kong kjoyo, kjok miydê lok ara wlo. Ëye jêk shäng bor tjok ga jêk kjok ro sî roy wleni ame. Era jêk iök shjiy li tjok wleni, kjok igö wêlê wlo, ga beno shäng së Ýado Sbö tjok» le.

¹³ Kuya fariseogarê lok ga tjlê ba kong ga «Pja tjlê shäng bop kjishko om go erä. E kjishko ga bop tjlökwö tjwlö llême. Woyde ga laga oblêrê bop kjishko dey» le.

¹⁴ Kuya ga tjlê ba kong ga «Tja tjlê shäng bor kjishko êmdê ga tjlökwö lër shäng li, e jlö, tja tjwe kjone dwayo, tja jek kjone, e miydêr shäng pjlü kjishko. Gueniyo pjâyda om miydê llême. ¹⁵ Pjây no llgwek, nopga kjok ëre so i dik. Gueniyo tjara no llgwek llême. ¹⁶ Llgeror kjwe ga shäryoror bor woshko llêm, shäryoror Data Sbö, bor ichaga li tjok. E kjishko ga llgeror kjwe ga kjwe beno beke. ¹⁷ Bomi kjok llgwekklo tak pjang li tjlê ga ëye llgwey wlo ga woyde ga nopga wlêy do pjök omîno, omlê jong eni wleniyo. Enira llgwey ga pjlúe. ¹⁸ Tjlökwö lagaga bor kjishko li tjeng do pjök eni bakoe. Kjlara li tja, kjlara li Data Sbö, bor ichaga. Tjawa pjöyikong tjlêno bor kjishko beke» le.

¹⁹ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «¿Bop data lëp li sök kjone?»

«Tja ë miydêmi löng llême. Miydoromi kjwe ga bor Data li ë miydêmi bakoe» le ba kong. ²⁰ Lara shäng eni Sbö u zlong bäng, dbur twozlong shtoyolishko. Gueniyo eshko ga ba dbaryo äätê llêm obi kjishko ga to sharaba llême.

²¹ Eshko ga tjlêno nopga kong jek pjlara obi. Tjlê ga «Tja toe. E irgo ga tja wlêmi, gueniyo pjây wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörë llêm li tjok. Ga tja öötong sök lishko ga pjây äär eshko ga äe» le.

* 8: Tek dênashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblê oblê ara. Ga Juan 7.53-8.11 wen pjang kjibokwo këguê anmoyö li go llême.

²² Kuya judío tlapgaga tjeng liré ga tjlê lok èng kong ga «¿Tjlê shäng ga “Tja öötong sök lishko ga pjây äar eshko ga äe” le shäng li llê layde? ¿Domer kjwe opzrök woydê layde shängde?» le lok eni.

²³ Gueniyi tjlê ba kong lok obi ga «Pjây kjok töshko ère so, gueniyi tjara kjok dogo so. Pjây wotjlik nopga kjok ère so dik, gueniyi tjara wotjlik eni llême. ²⁴ “Pjây wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörê llêm li tjok” loror bomi kong e kjishko. Tjlökwo lër shäng bor kjishko li kjrêmi llêm ga pjây wolon ber löng owa pjang bomi go löna Sbörê llêm li tjok jlökoyo» le.

²⁵ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «¿Eni ga pja èro?»

«Tja ë loror bomi kong tek dämärshko li tja. ²⁶ Tja tjlê woydê bomi kong ara, llêbo owa shäryëmi löng li kjishko. Gueniyi lër bor woshko llême. Bor ichaga tjlê bek iyado, ga tjlökwo lara bor kong li, e lotê nopga kjok ère so kong» le.

²⁷ Tjlêno shäng ba ichaga kjishkoshko ga ba Data sök kjok dogo li layde shäng, gueniyi miydara lok llême. ²⁸ Eni ga tjlê ba kong lok jek obi ga «No to ter kjok dogo dwayo ère poyonomi pjang kjomoshko ga tja ë miydëmi eshko, ga llêbo shäryër bor woshko llêm, tja pina bor Datarê sorê li lotê shäng, e miydëmi eshko bakoe. ²⁹ Bor ichaga, e shäng bor tjok, tja raye llêm, llêbo woyde li shäryër iyado kjishko» le. ³⁰ Kuya nopga tjeng eshko liré ga nopga ara beno löng mär ba go.

Abraham tjëyoga

³¹ Eshko ga Jesús tjlêno judioga mär beno löng ba go löng li kong. Tjlê ga «Tjlökwo kjroromi li rayëmi llêm ga pjây ber löng bor oppinggaga jlökoyo. ³² Enira tjlökwo bek li miydëmi löng pjlu, ga pjây där e tja.»

³³ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Tjawa Abraham tjëyoga, ga tjawa äatê parkagaga tjwlêk löng pjir wleniyi ë tjok llême. ¿Eni ga tjawa ber löng där wlo lèp ega?»

³⁴ «Lër bomi kong jlökoyo ga èye llêbo owa shäryë ga ber löng parkagaga tjwlêk löng pjir wleniyi dik. Ichaga beno ba wotjlik owa liré. ³⁵ Ga parkagaga tjwlêk löng pjir wleniyi, e shtoyo ber ba sogo li pjeyoga tjok iyado wlo llême. Woyde ameshko ga iche toe. Gueniyi ga ba wa llê, era ber sök ba pjeyoga tjok iyado wlo. ³⁶ Eni ga pjây dōga Sbō Wa èrerê ga pjây dōktong jlökoyo. ³⁷ Miydër ga pjây Abraham tjëyoga, lëmi löng sorê li eni. Gueniyi ga tja zrōmi woydê, bor tjlökwo kjrêmi woydê llêm kjishko. ³⁸ Llêbo inor Data Sbō bokshto li lotê shäng bomi kong, gueniyi pjây jëk löng tjlökwo laga bomi datarê bomi kong li go» le ba kong.

³⁹ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Tjawa Abraham tjëyoga» le.

Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Pjây Abraham tjëyoga jlökoyo kjwe ga pjây opshäryë baïya dik. ⁴⁰ Gueniyi tjlökwo bek lara Sbörê bor kong li lër shäng bomi kong, ga tja zrōmi woydê e kjishko. ¡Abraham opshäryono eni llême! ⁴¹ Pjây opshäryë löng bomi data jlökoyo li i dik» le.

Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Tjawa data oblê llême. Borwa data, e kjaraso, Sbō eröe» le.

⁴² Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Tja tek Sbō shwoy dwayo, ga tja shrono shäng na. Eni ga Sbō, e bomi data jlökoyo kjwe ga tja woydëmi ara. Tja shrono shäng bor woshko llêm, tja ichaga erê. ⁴³ ¿Tjlökwo lër shäng bomi kong li llê lokko miydëmi llêm ega? Tjlökwo li kjrêmi woydê llêm kjishko. ⁴⁴ Bomi data jlökoyo lër shäng bomi kong li, e Ä. Pjây wotjlik baïya dik, ga llëye woyde li, e shäryëmi woydê eni. Wenoshko tek lëkong ga e shäng no zrōga iyado. Tjlökwo bek li rayara, e jyörkê ä kjishko. Tjlêshko ga jyörkê erä. Wotjlik jyö erä. Jyörkagaga löng kës data wleni li e. ⁴⁵ Gueniyi tjlökwo lër shäng bomi kong li, e beke. Tjlökwo li kjrêmi llêm e kjishko. ⁴⁶ ¿Pjây kjone dey ga tja inomi llêbo owa shäryë? Èye llême. Tjlökwo lër shäng bomi kong li, e beke. ¿Eni ga tjlökwo li kjrêmi llêm ega? ⁴⁷ Sbō tjlökwo li, e kuya ba nopga löng kës liré. Gueniyi pjâyda omkuk llêm, pjây ba nopga llêm kjishko» le.

Jesús tjlêno ba kjishko om go

⁴⁸ Kuya judío tlapgaga löng liré ga tjlê lok ba kong ga «Pja Samaria so erä, pja goshko Ä sëya kjarla bakoe. Lërwa eni, ga miydërwa ga e jlōe» le.

⁴⁹ Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Tja go Ä sëya llême. Llëye shäryër shäng li, e shäryër bor Data bangkjër kjishko. Gueniyi tja bangkjërmi llême. ⁵⁰ Tja ber tjwlō ara li wlêga tjarê llême. E wlêga oblêrê. No llgwega li e. ⁵¹ Lër bomi kong jlökoyo ga bor tjlökwo kolagaga löng kës li, e wolon llême» le.

⁵² Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Miydërwa bop tjlê li go ga pja goshko Ä sëya kjarla jlökoyo. Abraham, e wolonoe. Sbō tjlökwo lagaga löng kës li, e wolono bakoe. ¿Eni ga “Bor tjlökwo kolagaga löng kës li, e wolon llême” lèp shäng eni sorëro? ⁵³ ¿Pja tjwlō ara borwa kjokê Abraham kjinmo lèpdo? Era wolono, Sbō tjlökwo lagaga löng kës li wolono bakoe. ¿Eni ga pja ë lèpdo?»

⁵⁴ «Llêbo shäryër tjarê om go, tja ber kësbang, tjwlō ara wlo kjwe ga e llêno llême. Gueniyi bor iaga ber kësbang, tjwlō ara li, e bor Data, bomi Sbō lëmi li e. ⁵⁵ Gueniyi era miydëmi löng llême. Tjara ommiydê. Tja ommiydê llême loror bomi kong kjwe ga tja ber shäng jyö laga pjây dik. Gueniyi tja ommiydê, ga ba tjlökwo kolêr iyado. ⁵⁶ Bomi

kjokë Abraham, tja wen tje kjok ëre kjing go dbaryo ëre İya woydë ara, koshara shäng woowa llëme. Ga pina Sbörë ba kongshko ga beno wopjlúe» le.

⁵⁷ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Borwa kjokë Abraham, e wolono tek dëna tjan, ga pja mite jä, pja lu pjloglo sak shkëng (50) llëm obi. ¿Eni ga Abraham İnop sorëro?»

⁵⁸ «[Ër bomi kong jlökoyo ga Abraham llëm obishko ga tja sök tjan]» le.

⁵⁹ Kuya lok ga iircono ara ba kong, ga akkwo kjrara lok, löya wlo le, gueniyo Jesús opjneno, opshino to Sbö u jong lishko dwayo.

9

Domer kjok İgö llëm tek wenoshko dwayo poptara Jesüsdë kjlara

¹ Jesús jek jëk shäng wopro ga domer İna sök kjlara kjok İgö llëm, weno buk eni.

² Eshko ga ba oppinggaga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿domer kjwe weno buk kjok İgö llëm kjweni ega? ¿Llëbo owa shäryaga erëre, de ba datagarë?»

³ «Eni llëme. Beno kjweni, opshäryono owa kjishko llëm, ba dataga opshäryono owa kjishko llëm bakoe. Domer kjwe kjok İgö llëm, Sbö dho ara li pin oba kong wlo. ⁴ Pak twara bor ichagarë bi kong, shäryëy wlo. Ga dbar tjok obi wopro ga pak li shäryëy kjluwe. Dbar pjitong ga llëye shäryëy wlo ame. ⁵ Tja sök kjok ëre kjing go obishko ga tja so iök jong shjiy nopga kjok ëre so kong kjoyo, kjok miydë lok ara wlo» le ba kong.

⁶ Tjlëno pjir ga tröng tjwono klung kjing go, ga ba tröng li rorwara klung sho tjok beno dishäng. Eshko ga kjrara sira, ga shtira domer sök li bokkwo kjing go kar kar, ⁷ ga tjlë ba kong ga «Pja nom bokkwo shkwë di buk di bapkw ko Siloé roshko li go» le. (Siloé, e ichara loklo.)

Kuya ga to jek eshko, bokkwo shkwono di lara li go. E irgo ga tje shäng iröng obi, ga bokkwo poptono beno pjlúe.

⁸ İya ba pjeyoga löng soshko lirë ga tjlë lok ëng kong ga «¿Domer kjwe, İy sök dbur rokë oba kong kjupargue kjwe llëmdo?» le lok eni. Nopga dämär ga omİno dbur rokë oba kong wleniyo omİlono eni bakoe.

⁹ Eshko ga kjone kjone tjlë ga «Kjwe jlöe» le.

Kjone kjone obi tjlë ga «Llëme. Domer kjwe so e kjoyo erä» le.

Tjlë löng llë li kuya domer lirë ga tjlë ba kong ga «Domer İlëmi löng li, e tja» le.

¹⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga pja kjok İk pjlú sorë?»

¹¹ «No shäng kjlara kowëba Jesús. E dishäng shäryono sira, ga shtira bor bokkwo kjing go. E irgo ga tja ichara bokkwo shkwë di buk di bapkw ko Siloé roshko li go. E

irgo ga tja öör bokkwo shkwë eshko, ga tja beno shäng kjok İk pjlúe» le.

¹² Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Domer lëp shäng li kwonİlo?»

«Miydër llëme» le ba kong.

Fariseoga lano domer poptono li kjishko

¹³⁻¹⁴ Eshko ga woshtozlong dbaryo. E kjishko ga domer li söra lok, jek öotong shäng fariseoga löng li shwoy. ¹⁵ Eshko ga fariseoga tjlë lok ba kong ga «¿Pja poptono sorë?»

«Dishäng shtira Jesüsdë bor bokkwo kjing go. E irgo ga tja bokkwo shkwono, ga tja beno shäng kjok İk pjlúe» le ba kong.

¹⁶ Kuya lok ga kjone kjone tjlë ga «Domer le li, woshtozlong dbaryo jneya llëme. Miydëy e go ga e ichaga Sbörë llëme» le.

Kjone kjone obi tjlë ga «¿Gueniyo e llëbo owa shäryaga wleniyo kjwe ga llëbo İydëba llëm wleniyo shärye sorë?» le. Eni ga beno löng wotjİlk oblë oblë.

¹⁷ E irgo ga tjlëno lok domer poptono shäng li kong obi. Tjlë ga «Bokkwo poptono li pja. ¿Eni ga bop kong ga domer lëp shäng li ë?»

«Bor kong ga domer li, e Sbö tjlökwo laga» le ba kong.

¹⁸ Kuya judío tjlapgaga löng lirë ga tjlökwo kjre llëme. E kjishko ga no ichara lok ba dataga wlokjre. ¹⁹ Söra lok, öotong löng eshko ga judío ichagaga li tjlë lok ba kong ga «¿Weno kjok İgö llëm İlëmi löng li kjwe jlöre? ¿Eni ga shäng kjok İk pjlú sorë?»

²⁰ «Miydërwa ga kjwe borwa wa jlöe. Ga weno kjok İgö llëme. ²¹ Gueniyo eeri ga kjok İgö pjlú sorë, poptaga ë, e miydërwa löng llëme. Kjwe këguë tjan. Kjakrokozİ ba kong om go dey, pjäy dborye om go wlo» le ba kong. ²²⁻²³ Lara lok eni, judío tjlapgaga li bangkjre lok ara kjishko. Tjwayde lok llëm obishko ga judío tjlapgaga li tjlëno lok ëng kong ga «Ëye tjlëno ga “No pjluyo iche le Sbörë li, e Jesús” lara ga ichërwa opzrëk bi syö uyo roshko ame» lara lok eni pjir tjan, ga beno eni. E miydara domer li data, mekerë pjire. Tjlëno ga «Kjwe këguë tjan. Kjakrokozİ ba kong om go dey» lara lok eni e kjishko.

²⁴ E irgo ga domer bokkwo poptono li rokara judío ichagaga lirë jek obi, ga tjlë lok ba kong ga «Miydërwa ga domer lëp shäng li, e llëbo owa shäryaga eröe. E kjishko ga tjlökwo İos bëy, Sbö ber kësbang, tjwİlo ara wlo» le.

²⁵ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Domer li llëbo owa shäryagare, de llëm, e miydër shäng llëme. Gueniyo ga dämär ga tja kjok İgö llëm, ga eeri ga tja kjok İgö pjlúe. Era miydër pjlúe» le.

²⁶ Eshko ga tjlëno lok ba kong obi. Tjlë ga «¿Bop bokkwo kjwe popteshko ga llëye shäryara bop kong?»

²⁷ «Loror bomi kong tjän, gueniyo tja tjökwö kjrëmi woydë llëme. ¿Kjakrokëmi bor kong kjër llëno? ¿Pjäy kjlopöswë woydë ber löng opping ba tjokde?» le ba kong.

²⁸ Kuya lok ga domer li äyoshtakza lok tjä tjä, tjlä lok ga «Ba oppingga li pja eröe! ¡Tjawa opping Moisés tjökwö go!
²⁹ Miydërwa ga tjökwö laga Moisés kong li, e Sbö. Gueniyo domer lëp shäng li wen tjwe kjone dwayo miydërwa ëmdë llëme» le.

³⁰ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «¿E sorëro? E wen tjwe kjone dwayo miydëmi löng llëm, gueniyo bor bokkwo poptara beno pjluë. ³¹ Miydëy pjluë ga llëbo owa shäryaga syöshhtë Sbö kongshko ga tjökwö kuya llëme. Gueniyo ëye Sbö poshrëk, llëye woyde li shäryë iyado ga era syöshhtë ba kong ga tjökwö kuya. ³² ¿Kuy llonoshko ga ëye weno kjok igö llëm li bokkwo poptaraba eni lëba? Èye llëme. ³³ Domer li ichaga Sbörë llëm kjwe ga llëbo shärye kjweni ga äe» le.

³⁴ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Pja wenoshko tek lëkong ga pja llëbo owa shäryaga eröe. ¿Eni ga tjawa pim woydë ega?» le lok ba kong, ga ichara lok judiöga syö uyo dwayo, ga ichara lok opzrëk e roshko ame.

Nopga kjok igö llëm wleniyo

³⁵ Roy kura Jesüsdë. Eni ga domer li wlëna, ga tjlä ba kong ga «¿Pja mär no to ter kjok dogo dwayo li gore?»

³⁶ «Tjläpğa, lëp shäng li ë los bor kong, tja mär ber shäng ba go wlo» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «E ñop tjän. Shäng lan bop tjok li e» le.

³⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjläpğa, tja mär bop go» le, ga kjök tono sök ba zlong bäng, ga poshrëra.

³⁹ Eshko ga tjlä domer li kong ga «Tja shrono shäng kjok ëre kjing go no llgwegä, nopga kjok igö llëm wleni ber löng kjok ik pjlu wlo, nopga kjok ik pjlu wleni li ber löng kjok igö ame wlo bakoe» le.

⁴⁰ Fariseoga löng eshko kjlöbö. Tjläno eni li kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿E sorë? ¿Enira bop kong ga tjawa löng kjok igö llëm wlenire?»

⁴¹ «Pjäy löng kjok igö llëm kjwe ga pjäy ber shdungko, llëbo owa shäryoromi li kjishko llëme. Gueniyo pjäy kjok ik pjlu lëmi kuzong ga pjäy shdungko» le.

10

Öng wlëp ushko so daga pjlu anmoyö li, e Jesús

¹ Eshko ga Jesús tjlä obi ga «Lër bomi kong jlökoyo ga ëye jek opzrëk öng wlëp ushko so kjëryo jong li u bäng go llëm, gueniyo jek opzrëk ba poglo go ga e öng lüyotkaga. ² E ga ëye jek opzrëk u bäng li go ga öng daga

jlökoyo li e. ³ Ga kong u bäng li döya u bäng daga shäng lirë, opzrëk jek e go wlo. Eshko ga ba öng li roke kjlarashko kjlarashko ba ko go, ga kuya ba öng tjeng lirë ga tjwe ba zlong bäng, bapshiya to wlo. ⁴ E irgo ga öng baïya li shira pjir ey dwayoshko ga jek shäng ba bäm go, ga öng li jek tjeng ba irgo, ba daga ybö miyde lok pjlu kjishko. ⁵ Gueniyo oblë kjwe ga irpjäya lok llëm, tök lok llet erä, ba ybö miyde lok llëm kjishko» le. ⁶ Tjläno öng wlëp ushko so jyäglo go eni, gueniyo llëloko miydaraba llëme.

⁷ E kjishko ga tjlä obi ga «Lër bomi kong jlökoyo ga öng kjëryo u bäng lër shäng li, e tja om go loklo. ⁸ Nopga öör löng bor bäm go kës li, e öng lüyotkaga wleni, gueniyo öng li rokara lokshko ga ba ybö kura lok llëme. ⁹ U bäng lër shäng li, e tja loklo bakoe. Èye jek opzrëk tja shäng li go ga era döktonge. E opzrëk jek, opshik tek, ga kjlo sho we wlëpe.

¹⁰ »Lügwanggaga tjwe löng öng li lüyotkaga, zröga, pjiga bakoe. Tjara shrono shäng na, öng li ber löng së iyado Sbö tjok wlo, ber löng wopjlu wlo. ¹¹ Tja öng daga pjlu anmoyö wleni. Öng daga pjlu li optwë wolon öng li kjishko. ¹² Èye parkë öng li dë dbur kjiy dö ga opshäryë eni llëm, öng li baïya llëm kjishko. Iya ga shjiti kjloshko so iir ä wleniyo tjwe sök kjlara ga öng daga potjwlëk i li tök, ga öng li raye beno tjeng tjoksa eshko. Eshko ga shjiti li shrono ga öng li shaya kjlara, ga llamo shdär ber kjloroe. ¹³ Öng daga potjwlëk i li döktong, ba kong ga öng li tjwlo ara llëm kjishko, dbur woydayde shäng eröe.

¹⁴ »Tjara öng daga pjlu anmoyö wleni. Bor öng li miydër shäng pjlu, ga tja miyde lok pjlu bakoe. ¹⁵ Tjawa ëng miydë löng eni li, e so Data Sbö miydër shäng pjlu, ga tja miyde shäng pjlu li kjoyoe. Ga tja optwë wolon bor öng li kjishko. ¹⁶ Tja öng tjeng kjrina obi, gueniyo epga so öng kjëryo lër shäng li kjoyoe llëme. Eni ëmdë ga bor ybö kuya lok bakoe. Epga tön tjwe uunkong kjluwe, bor öng li ber tjeng kjrinaso wlo, öng daga ber kjlaraso wlo bakoe. ¹⁷ Tja optwë wolon ba kjishko, e irgo ga tja woshrë iröng obi. Tja woyde bor Datarë ara e kjishko. ¹⁸ Woydoror eni llëm kjwe ga tja zröga ërë llëme. Tja optwë wolon wlo laga tjarë. Tja kong dbo twara bor Datarë ara, tja optwë wolon wlo, tja woshrë iröng obi wlo bakoe» le.

¹⁹ Kuya judiöga löng lirë ga beno löng wotjlik kjring pjök obi. ²⁰ Epga ara tjlä ga «¡Domer kjwe goshko Ä sëya kjlara! ¡Kjwe skwë! ¿Kuy ega?» le. ²¹ Gueniyo kjone kjone tjlä ga «No goshko Ä sëyaga tjlä eni llëme. ¿No kjok igö llëm wleniyo popte Ä sëyagarë sorëro?» le lok eni.

Judiöga mär woydë Jesús go llëme

²² E irgo ga öötong kjok owa dbaryo, ga Sbö u iak beno jong dboy ba kong dbaryo li shrëkoba wopro ga ²³ Jesús jek jëk shäng Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbö u jong lishko. ²⁴ Eshko ga kopjringa judío tjlapgarë lok pjiribri, ga tjëlë lok ba kong ga «¿Tjawa iëp ber tjeng wotjlik pja ëro lërwa äär jong llonoro? No pjluvo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja jlökoyo wleni ga los borwa kong wëlë, miydërwa wlo» le.

²⁵ Kuya ga tjëlë ba kong lok ga «Loror bomi kong tjän, gueniyo tja tjëlökwo kjrromi llëme. Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryër shäng bor Data ko goshko ara. Woyde ga e go ga tja ë miydëmi wëlëe. ²⁶ Gueniyo tja tjëlökwo kjrëmi löng llëm, pjäy öng wlëp ushko so botoya llëm kjishko. ²⁷ Botoya lira, bor ybö kuya lok. Epga miydër pjlu, ga jëk lok bor irgo. ²⁸ Epga iër ber tjeng së iyado Sbö tjok, wolon ame. Tjeng bor wloshko, ga döga ërë bor shjiryö llëme. ²⁹ Twaga bor Datarë beno tjeng bor kong. Era kësbang, uunkong kjinmo. Tjeng ba wloshko, ga döga ërë ba shjiryö llëm bakoe. ³⁰ Tja, Data Sbö, tjawa kjlaraso» le.

³¹ Kuya lok ga iircono ara ba tjok, ga akkwo kjrara lok, löya wlo le, ³² gueniyo Jesús tjëlë ba kong lok ga «Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryoror Data Sbö ko goshko ara. ¿Tja lömi, zrömi woydë akkwo kjwe go llëbo shäryoror kjone dey li kjishko?»

³³ «Pja lörwa e kjishko llëme. Pja no eröe. Gueniyo pja opyë woydë ber Sbö wleni. Pja shäng Sbö läywë owa, iëp ber tjwölë llëm wlo lëp. Pja lörwa e kjishko» le.

³⁴ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Tak pjang bomi kjok llgwekklo go eni: “Lër bomi kong ga pjäy sböpga” le Sbörë eni.”* ³⁵ Miydëy ga llëye tak pjang Sbö tjëlökwo go li, e kjëy ga äe. Ga Sbö tjëlëno noppa kong, ga kowara sböpga. ³⁶ Tja kjrara Data Sbörë, ga tja ichara ter shrono shäng kjok ëre kjing go. Eni ga ¿“Tja Sbö Wa” loror bomi kongshko ga pjäy wotjlik ga tja shäng Sbö läywë owa, tja ber tjwölë ara wlo lër lëmi eni ega? ³⁷ Tja opshäryë bor Data dik llëm kjwe ga tja tjëlökwo kjrëmi llëm ga pjlu. ³⁸ Gueniyo tja opshäryë Data Sbö dik kuzong ga tja tjëlökwo kjrëmi woydë llëm ëmdë ga woyde ga miydëmi llëbo shäryër shäng li go ga Data Sbö shäng bor tjok, pjäy mär woydë bor go llëm gueniyo» le.

³⁹ Kuya lok ga shaywa lok erä, gueniyo töktonge.

⁴⁰ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Jordän diyo kjwo kalëkong iröng obi, ga beno sök eshko, noppa wara Juandë dënashko, e kjokyo. ⁴¹ Eshko ga noppa öötong löng ara ba shwoy, ga tjëlë lok ëng kong ga «Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryara Juandë llëme.

Gueniyo llëye lara domer kjwe kjishko kës li, e beno jlöe» le lok eni. ⁴² Ga kjok eshko ga noppa ara beno löng mär ba go.

11

Lázaro wolonoe

¹⁻² Domer shäng kjlara ko Lázaro. E Betania so, ba dorga María, Marta, e kjokyo. María, poshtikklo lö pjlëblë kwongga Tjlapga Jesús dre kjing go, ga dongga ba käckzong go li e. Pjlara ga Lázaro buk swlo ara. ³ E kjishko ga ba dorga no ichono ba roy sök Jesús kong, tjëlë ba kong ga «Tjlapga, Lázaro woydëp ara li, e buk swlo ara» le.

⁴ Kuya ga tjëlë ga «E shara swlorë, ba wolon dbaryo wlo li öötong kjily llëme. E shäryono eni, Sbö ber kësbang, tjwölë ara oba bokshto wlo, Sbö Wa ëre ber kësbang, tjwölë ara oba bokshto wlo bakoe» le. ⁵ Lázaro woyde Jesúsde ara, ba dorga woyde ara bakoe. ⁶ Roy kura eni ëmdë ga beno shäng dbar pjök obi shäng lishko.

⁷ Eshko ga tjëlë ba oppinggaga kong ga «Shji to Judea kjokyo iröng obi» le.

⁸ Kuya lok ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, kjupashko ga kjok eshko ga pja löya, zröya judiogarë lara. ¿Eni ga pja jek woydë eshko iröng obi ega?» le.

⁹ Kuya ga tjëlëno ba kong lok llëbo jyäglö go. Tjëlë ga «¿Dbar kjwobi go ga dlo të kjok shröngto äär jong kjok sëng iyado llëmdo? Eye jëk shäng dba ga sabyë llëm, kjok shjiy kjily. ¹⁰ Gueniyo eye jëk shäng shkë ga era sabyë, kjok shjiy llëm kjishko» le. ¹¹ E irgo ga tjëlë ba kong lok obi ga «Bi kjlara Lázaro, e buk pëe. Gueniyo tja to ba wolleng» le.

¹²⁻¹³ Kuya lok ga wotjlik ga buk pë jlökoyo le. E kjishko ga tjëlë lok ba kong ga «Tjlapga, ¿pono ga kayo yonkë llëmdo?» le, miga «E buk pëe» le Jesúsde li, e Lázaro wolonoe layde.

¹⁴ Eni ga tjëlëno ba kong lok wëlëe. Tjëlë ga «Lázaro, e wolonoe! ¹⁵ Gueniyo miydër ga tja shäng ey llëm li, e ber bomi kong pjlu. Llëbo shäryër wlo li inomi ga pjäy mär ber löng bor go jek këgong. E kjishko ga tja wopjlu. Kjweri shji to ik» le.

¹⁶ Ba oppinggaga tjeng li tjërko shäng kjlara ko Tomás, e kowëba Kjölö bakoe. Eshko ga tjëlë ba pjeyoga oppinggaga tjeng li kong ga «Shji to jek ba tjok, shji wolon ba tjok wlo» le.

Lázaro woshrra Jesúsde iröng obi

¹⁷ Eni ga Jesús jek Betania kjokyo ba oppinggaga tjok. Gueniyo öötong löng eshko ga Lázaro iaraba buk sakshko öötong dbargwo pkëng (4) tjän. ¹⁸ Kjok eshko ga Jerusalén kjokyo ber buk soshko. Shji opshik jek jëk Jerusalén kjokyo dwayo kjok shröngto

* 10:34 Salmö 82.6.

ga shji äär kjok eshko dlo kjókshko wleni.*
 19 Eni kuzong ga judíoga öötong löng ara
 Jerusalén kjokyo dwayo, Marta, María, e
 yorké wlo.

20 Jesús jem shäng ääto eshko li kuya Mar-
 taré ga jer ba wlojkré irbo. Mariara beno
 sök ushko. 21 Marta öötong shäng Jesús zlong
 bäng ga tjlé ba kong ga «Tjlapga, pja kjwe
 shäng éreshko ga bor sing, e shinmotkono
 lléme. 22 Gueniyo miydér ga öötong dbar kop
 ara tjan émdé ga lléye rokép Sbó kong li twe
 ber bop kong» le.

23 Kuya ga tjlé ba kong ga «Bop sing, e
 woshré iröng obi» le.

24 Kuya ga tjlé ba kong ga «Miydér ga
 woshré iröng obi kjok pjir dbaryo lishko já»
 le.

25 Kuya ga tjlé ba kong ga «Nopga
 woshraga ber löng sé iröng obi li, e tja.
 Nopga iaga ber löng sé iyado Sbó tjok li, e tja
 bakoe. Éye mär bor go ga wolono émdé ga
 ber löng sé iyado. 26 Ga éye mär löng bor go,
 ga beno löng sé iyado Sbó tjok ga era wolon
 ame. ¿Lléye lér shäng li tjölökwó kjrèpde?»

27 «Éng, Tjlapga. Miydér ga no pjlujo, Sbó
 Wa iche le Sbóré ter tje kjok ére kjing go li,
 e pja» le ba kong.

28 E irgo ga jem iröng ba ushko ba
 lèng roké. Öötong shäng eshko ga rokara
 dboshko, ga tjléno ba kong tjoksa. Tjlé ga
 «No pingga li shrono shäng jushko, ga pja
 roke shäng» le.

29 Kuya Mariaré ga kojono jekdo, ga jek
 Jesús ik. 30 Eshko ga Jesús wléna Martaré
 shäng kjone ga shäng eshko obi, tjwayde
 Betania kjokyo lléme. 31 Eshko ga María
 kojono maling, ga opshino jek eshko dwayo
 li iya judíoga tjeng ba yorké eshko liré ga
 wotjlik lok ga to slar sakshkoro le, ga jek lok
 ba irgo.

32 Jesús iya Mariaré pjola dwayo ga jer
 öötong shäng ba zlong bäng ga kjök tono, tjlé
 ba kong ga «Tjlapga, pja kjwe shäng éreshko
 ga bor sing, e shinmotkono lléme» le.

33 Eshko ga kjök tono sök slar éè li, judíoga
 löng ba yorkaga li slar lok ara li iya Jesúsde
 ga jek wosong erä, beno woydé ara, 34 ga tjlé
 löng li kong ga «¿Shinmo li ioromi beno buk
 kjone?»

«Íp woydé ga shji to ik» le ba kong.

35 Eshko ga Jesús slar éèe. 36 Iya judíoga
 löng liré ga tjlé lok éng kong ga «Shinmo li
 woydara ara, ízä» le.

37 Gueniyo kjone kjone tjlé ga «Kjupä ga no
 kjok ígö llém wleniyo poptara domer kjweré
 kjlara. ¿Eni ga shinmo li kjim tara wolon llém
 wlo llém ega?» le.

38 Eshko ga Jesús woydé ara obi. Sak
 li jong guéng jong ööng kjwara li roshko,

ak kësband iak jong kjwara ba bängzakklo.
 Öötong shäng eshko ga 39 tjlé nopga tjeng li
 kong ga «Ak kjwe kjozia» le.

Kuya shinmo dor Marta liré ga tjlé ba
 kong ga «Gueniyo Tjlapga, e shinmotkono
 eeri ga öötong dbargwo pkéng (4). Eni ga lö
 ong tjan» le.

40 Kuya ga tjlé ba kong ga «Tja tjléno bop
 kong tjan ga tja tjölökwó kjrèp ga Sbó dbo káíá
 íp jlökoyo lorop bop kong eni» le.

41 Eshko ga ak li kjara lok jong lishko
 dwayo. E irgo ga kjok dogo iya Jesúsde, tjlé
 ga «Data, lléye loror bop kong li kurop. Tja
 woplú bop tjok e kjishko. 42 Miydér ga tja
 kup iyado, gueniyo lér shäng ére, nopga tjeng
 ére kjishko, tja ichaga pjaré miyde lok wlo»
 le.

43 Syösh-tono eni pjir ga tjléno dbo go. Tjlé
 ga «Lázaro, pja opshis tek kjwey dwayo!»
 le. 44 Eshko ga shinmo iak buk sakshko li
 opshino tek ey dwayo, gueniyo wshrono
 tek shäng sé tjan. Eshko ga ba orkwó, ba dre,
 e poyrik shwomzréng go, ga ká potaywak
 tuk shwong go bakoe. Eni ga Jesús tjlé
 nopga tjeng li kong ga «Ba poyriklo, ba ká
 potaywoklo kjwe dózä. Ga to wéyè» le.

Jesús zröya woydé judío ichagagaré le

45 Eni ga llébo shäryara Jesúsde li iya judíoga
 öör löng María yorké liré ga epga ara beno
 löng mär ba go. 46 Gueniyo kjone kjone obi
 jek löng ba lanyotké fariseoga kong. 47 Kuya
 lok ga Judío Klok lIgwewaga Këskësyo
 rokara fariseoga, syösh-taga kägäyogaré lok,
 éng töng wlo. Eshko ga tjlé lok tóno löng li
 kong ga «Llébo iydeba llém wleniyo shärye
 domer liré ara. ¿Kjwéy llong? 48 Rayéy ber
 kjweni ga nopga löng kés li kjlopswé mär
 ber löng ba go eröe. Eni wleni ga miydéy ga
 éngkjwagaga iche bi ichagaga Roma so liré bi
 Sbó u ére pjik, ga bi tjéyoga ére zröya lok pjir
 bakoe» le.

49 Domer sök kjlara eshko ko Caifás. Lu
 eshko ga parké sök syösh-taga kësbandyó.
 Eshko ga tjlé tóno löng li kong ga «Pjäy kjok
 miydé sira lléme. 50 Pjlu wlo ga no wolon
 kjlara oba uunkong áska, uunkong li wolon
 llém wlo. ¿E émdé ga miydémi llémdo?»
 le. 51 Caifás tjléno sök eni, gueniyo le sök
 ba woshko lléme. Lu eshko ga parké sök
 syösh-taga kësbandyó kuzong ga e iara Sbóré
 ba tjölökwó lé oba kong eni, ga tjölökwó lara
 li, e Jesús wolon judíoga löng kés áska li
 loklo. 52 Ga Jesús wolon ba áska dö lléme.
 E wolon Sbó nopga shdóktong tjeng kjok
 kjwang jikong li áska, tóya wlo, ber tjeng
 tjéyo kjrinaso wlo. 53 Eni ga llgwera lok éng
 tjok ga Jesús zröya le. Ga eshko jek lèkong ga
 beno löng wotjlik eni.

* 11:18 Jerusalén kjokyo äär Betania kjokyo wlo ga e wop kilómetro mya dik.

⁵⁴ E kjĩshko ga Jesús jěktong shāng judioga bokshito ame. Opshino to jek eshko dwayo ba oppinggaga tjok, ga öötong beno löng kjok buk kjirina ko Efraín, kjok dogro no llēmshko li ber buk soshko.

⁵⁵ Eshko ga Israel tjeyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrėkklo judioga kong li döroe. Eni ga nopga to jem Jerusalén kjokyo ara ba kjokshko dwayo, dbaryo li äätē llēm obishko ga ba sdėkwo li shāryē, opyē äär Sbō poshrėk ba ushko ga pjłú wlo. ⁵⁶ Eshko ga to löng Jesús wlėk, ga kjakroke lok ęng kong ga «¿Jesús tjwe dbar li shrėk lėpde?» le lok eni Sbō u zlong bāng.

⁵⁷ Bām go ga fariseoga, syōshtaga kągāyoga, e tjłēno nopga uunkong kong. Tjłē ga «Jesús, e shāng kjone li miydaga ē ga woydėrwa ga le borwa kong, sharwa wlo» le lok eni.

12

Poshtikklo lō pjłėblė tjwłō ara wleniyo tyara Mariarē Jesús dre kjing go

¹ Israel tjeyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrėkklo li, kjwe dbargwo tjer (6) obishko ga Jesús jek öötong shāng Betania kjokyo, Lázaro sök lishko. Dėna ga Lázaro wolono, ga woshrara Jesúsdė iröng obi. ² Öötong shāng eshko ga dli shāyaraba ba shrėkklo. Ga dli li pjłorgara Martarē nopga uunkong tjeng eshko li kong, ga tjřėko Lázaro sök bebi. ³ Eshko ga Mariā poshtikklo lō pjłėblė tjwłō ara wleniyo söno bayo ejeje* bapkwō kjwara kėsbang tjung, ga tyara Jesús dre kjing go, ga dona ba kākzong go. Eshko ga u li roshko beno lō poshtikklo lō pjłėblė li erōe.

⁴ Jesús oppinggaga tjeng li tjřėko sök kjłara ko Judas Iscariote, Jesús soynega li e. Llėye shāryē eshko li iya ga tjłē ga ⁵ «¿Kjwe zāya kjweni ega? Soynena kjwe dburyo shaya bayo domer parkė dbargwo sak dbāw pjloglo mya (300) āska wleni, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le. ⁶ Lara eni, oba song wleniyo kjimte woydė kjij llėme. E iak beno shāng dbur bapkwō daga ba pjeyoga kong. Olō ga dbur iak tjeng ba bapkwō roshko li lüyotke, e lügwang kjĩshko. Lara eni e kjĩshko.

⁷ Kuya Jesúsdė ga tjłē ba kong ga «jWėyē! Poshtikklo kjwe beno bor kong, tja lėba sakshkoshko ga bor doyo ęre beno poshtik pjir tjān wlo. ⁸ Oba song wleniyo, e löng bomi tjok iyado, gueniyo tjara shāng bomi tjok iyado llėme» le.

Lázaro zrōya woydė syōshtaga kągāyogarē

⁹ Eshko ga Jesús öötong shāng Betania kjokyo li roy miydara judioga ararē, ga shrono löng ba ik. Shrono löng Lázaro ik

bakoe. Wolono, ga woshrara Jesúsdė iröng obi li e. ¹⁰⁻¹¹ Lázaro kjĩshko ga judioga ara mār beno löng Jesús go. E kjĩshko ga syōshtaga kągāyoga wotjłik lok ga «Lázaro ęmdė ga zrōy bakoe» le lok ęng kong eni.

Jesús öötong opzřeno Jerusalén kjokyo, pjłu wleni

¹² Wėshko ga Jesús opshino jek Betania kjokyo dwayo jongya Jerusalén kjokyo. Roy miydara nopga öötong löng eshko dbar shrėk lirė. ¹³ Eni ga mek korga kjrara, sōra lok jek ba tjok, ga to jongya ba wlokjřė. Ga tjłē lok dbo go ga «Kjwe pjłú jlōe.

Ichara Tjłapgarē shrono kjok ęreshko.

Kjwe kjimte Sbörė.

Kjwe Israel tjeyo pjłuyo.

Kjwe kjimte Sbörė» le.

¹⁴ E bām go ga öng so kwomgla kjoyo dre tōshko llgwoklė wleniyo wlėna Jesúsdė kjłara, ga opyono sök ba kjing go, tak pjang Sbō tjłokwo go sorė li eni. Tjłēno beno eni:

¹⁵ «Siön† sopga, llėye bangkjřėmi llėme.

jłzıa! Bomi pjłuyo, e tek sök döroe.

Tjwe sirkeno sök öng so kwomgla kjoyo dre tōshko llgwoklė wleniyo kjing go.»‡

¹⁶ Eshko dbaryo ga llėbo shāryono li, e llė loklo miyde Jesús oppinggaga tjeng lirė löng llėme. Gueniyo Jesús briktong to jem kjok dogo irgo ga llėbo shāryono Jesús kong ęre, e tak beno pjang Sbō tjłokwo go ba kjĩshko tek dėna tjān li miyde lok kjwłė jā.

¹⁷ Shinmo Lázaro buk sakshko obishko ga Jesús öör shāng eshko, rokarā tek ey dwayo, ga woshrara iröng obi. Ga Jesús opzřėk jek Jerusalén kjokyo roshkoshko ga nopga öör löng ba tjok sakshko kjupābāshko li, e jek löng ba irgo eshko, roy le löng oba kong. ¹⁸ Roy kura nopga löng eshko lirė, ga opshino tek lok ara ba wlokjřė. ¹⁹ Eshko ga iya fariseogarē lok ga tjłē lok ęng kong ga «¿Imi ga sorė? Shji zanae. Nopga tjeng kės kjwe to jek ba shwo lėkong drete» le.

Jesús łano ba wolon dbaryo kjĩshko

²⁰ Nopga öötong löng eshko dbar shrėk li tjřėko, Grecia sopga löng kjłobō bakoe.

²¹ Domer shāng kjłara eshko obi ko Felipe, e Betsaida so. Grecia sopga li tjłē lok ba kong ga «Tjłapga, tjawa łan woydė Jesús tjok» le.

²² Kuya ga jek shāng Andrés shwoy, ga łara ba kong. E irgo ga jek öötong löng ba lė Jesús kong.

²³ Kuya Jesúsdė ga tjłē ba kong lok ga «No to ter kjok dogo dwayo ęre ber kėsbang, tjwłō ara nopga uunkong bokshito li, e dbaryo öötonge. ²⁴ Lėr bomi kong jlōkoyo ga dwla llė botjyē ber ara wlo ga łon jer klung kjing

* 12:3 Poshtikklo lō pjłėblė tjwłō ara li sōra bayo litro bėy dik.

† 12:15 Siön kjokyo, e kowėba Jerusalén bakoe.

‡ 12:15 Zacarías 9.9.

go, ga kjer guing. Enira dwla wen ara obi, llëm ga llëye wen llëme. ²⁵ Èye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo èye wotjlik ara ber sök së kjok ère kjing go wlo llëm ga era ber sök së iyado Sbö tjok. ²⁶ Èye parkë woydë bor kong le ga woydër ga jëk löng bor tjok iyado, tja äär sök kjone ga e äär löng eshko bakoe. Ga èye parkë bor kong ga ie bor Datarë ber löng tjwöl ara.

²⁷ »Eeri ga tja ère wosonge. Llëye shäryër miydër llëme. Tja shrono shäng na, llëye wen tjwe bor kong li wen bor kong wlo. E kjishko ga «Data, tja kjimtos, tja dös llëye wen tjwe bor kong lishko dwayo» lër ga äe» le.

²⁸ E irgo ga tjlä obi ga «Data, pja ko ios ber kësbang, tjwöl ara» le.

Eshko ga ybö kuraba ter kjok dogo dwayo. Tjlë ga «Bor ko ioror beno kësbang, tjwöl ara tjän. Ga shäryër jek obi» le. ²⁹ Kuya nopga löng lirë ga kjone kjone tjlä ga «E kjirik» le, kjone kjone obi tjlä ga «E Sbö parkaga kjok dogo so li tjläkdo ba kong» le.

³⁰ Eni ga Jesús tjlä ba kong lok ga «Ybö kuroy li tjläno beno bor kong llëm, beno bomi kong. ³¹ Nopga Sbö miydë llëm wleniyo llgwezlong dbaryo li öötonge. Kjok ère ichaga li, ³² e kjozlong kjok ère kjing go dbaryo li öötong bakoe. ³² Tjara poyonaba kjok ère kjing go dwayo jem pjang kjomoshko ga nopga uunkong iër tek löng bor shwoy» le. ³³ Lara eni, e wolon sorë li loklo.

³⁴ Eshko ga nopga löng li tjlä ba kong ga «No pjluvo iche le Sbörë li ber sök së iyado, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go eni. Ga pja tjlä ga no to ter kjok dogo dwayo li pja. ¿Eni ga pja poyongoba pjang kjomo kluwe lep sorë? ¿No to ter kjok dogo dwayo li pja lep shäng li llë loklo?»

³⁵ «Iök shjiy ère ber shäng bomi tjräko dbar kjwöbö obi döe. E wopro ga pjây jëk löng bor go, pjây wlëna shkërëshko ga pjây sabyë llëm wlo. Èye jëk shäng kjok ro si roy ga jongya kjone miydë llëme. ³⁶ Eni ga iök shjiy ère shäng obishko ga pjây mär ber löng bor go, pjây opyë ber löng so tja kjoyo wlo» le ba kong. Tjlëno ba kong pjirshko ga opshino to eshko dwayo, ga opjnenoe.

Judioga mär woydë Jesús go llëm obi

³⁷ Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsde kës ère nopga li boksho. Eni ëmdë ga mär woydë ba go llëm obi. ³⁸⁻⁴¹ Shäryono eni, tjläkwo tara Sbö tjläkwo laga tek dënashko so Isaiásdë li ber jlökoyo wlo. Jesús dbo kälä ina, ga tjläno ba kjishko. Tjlëno beno eni:

«Tjlapga, ¿borwa tjläkwo kjraga ëro?»

¿Bop dbo ara li iğa ëro?»*

Tjlëno beno obi eni:

«Epga iara Tjlapgarë beno löng kjok iğa llëm wleni,
iara beno löng llëye kuya woydë llëm bakoe.

Shäryara eni,

llëye iya lok ba bokkwo go llëm wlo,
llëye kuya lok llëm wlo,
optwë ber löng bor kong llëm wlo,
epga dör llëm wlo.»†

Epga mär ber löng ba go ga ä e kjishko.

⁴² Eni ëmdë ga judioga ara mär löng ba go, ba ichagaga kjone kjone bakoe. Gueniyo bangkjre lok ga iche fariseogarë opzrëk judioga syö uyo roshko ame. E kjishko ga llëye lara lok è kong llëme. ⁴³ Woydara lok ga ber löng pjlu oba bokso. Ba kong ga e tjwöl ara, ber löng pjlo bek Sbö bokso li kjinmo.

Jesús shrono shäng kjok ère kjing go no döga

⁴⁴ Eshko ga Jesús tjläno nopga kong dbo go. Tjlë ga «Èye mär bor go ga mär bor go dö llëme. E mär bor ichaga go bakoe. ⁴⁵ Ga tja iyashko ga bor ichaga iya bakoe. ⁴⁶ Tja shrono shäng kjok ère kjing go iök shjiy wleni, nopga mär bor go li ber löng kjok ro si roy wleni ame wlo.

⁴⁷ »Tja shrono shäng nopga kjok ère so li llgwega llëm, tja shrono shäng ba döga. E kjishko ga èye bor tjläkwo kuno, gueniyo kjrara llëm ga e llgwega tjarë llëm, ⁴⁸ e llgwega oblërë. Kjok pjir dbaryo lishko ga e llgwega Sbörë, ga shdüya, bor tjläkwo kjrara llëm kjishko, tja wlokjara llëm kjishko bakoe. ⁴⁹ Tjläkwo li loror bor woshko llëme. Llëye loror li, loror sorë li, e laga Data Sbö, bor ichaga lirë bor kong, ⁵⁰ ga loror eni. Miydër ga ba tjläkwo kjragera li ie ber löng së iyado ba tjok. Loror eni e kjishko» le.

13

Ba oppinggaga dre shkware Jesúsde

¹ Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li döröe. Ga miydë Jesúsde ga kjok ère raye ber, ga jongya iröng Data Sbö sök lishko dbaryo li öötonge. Ba nopga löng kjok ère kjing go li woydara ara iyado, ga pina ba kong, äär jong pjirshko.

² Judas Iscariote, e Simón wa. Jesús ië ba oppinggaga tjok kjok sëng li dloyo äätë llëm obishko ga Judas go Ä shrono beno ba tjok, ga ichara wotjlik Jesús soynek, ga twe ba wloyoga kong tjän. ³ Miydë Jesúsde pjir ga llëbo tjeng kës li iara Data Sbörë beno tjeng ba wloshko. Miydë ga ter Sbö shwoy dwayo, ga jongya ba shwoy iröng obi. ⁴ Eni ga sök ië ba oppinggaga tjokshko ga kojono shäng, ba shwong kop lëkong li skwara, ga äska shwong podongglo wleniyo

pjirra pjang pjiribri ba dop go. ⁵ Eshko ga di kjarara, tjyara ba bapkwō roy, ga opyono sōk ba oppinggaga tjeng eshko li dre shkwē, ga ba dre dōya sōk shwong podongglo li go.

⁶ Öötong sōk Simón Pedro dre shkwē ga Pedro tjlē ba kong ga «Tjlapga, çtja dre shkwēp lēpdo?»

⁷ «Lēye shäryēr bop kong li, e llē loklo miydēp sōk llēme. Gueniyo lloño ga llēbo ēre llē loklo miydēp pjire» le ba kong.

⁸ Kuya ga tjlē ba kong ga «Llēme. Pja ichēr bor dre shkwē llēme» le.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Bop dre kjwe shkwēr llēm ga pja ber no botoya llēme» le.

⁹ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, enira woydēr ga tja dre shkwēp dö llēme. Bor orkwō, bor kägä, e shkwos bor kong bakoe» le.

¹⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «Ēye wono pjir tjän ga doyo uunkong beno drēpdrēe. Eshko ga woyde ga ba dre shkwōydē erōe. Ga pjāy löng drēpdrē wleni tjän, gueniyo pjāy uunkong llēme» le. ¹¹ Miye ga ba soynega ba wloyoga kong li sōk kjone dey, löng drēpdrē wleni uunkong llēme lara eni e kjishko.

¹² Ba oppinggaga dre shkwara pjir ga shwong kop lēkong skwara dāmār li pjuna jek obi, ga öötong sirkeno sōk ba iozlong shtoyo irōng obi. Eshko ga tjlē ba oppinggaga kong ga «çLlēbo shäryoror bomi kong kjwe llē loklo miydēmire? ¹³ Tja kowēmi no pingga, llēm ga Tjlapga lēmi, ga lēmi eni li beke. ¹⁴ Tja bomi Tjlapga, bomi pingga. Eni ga pjāy dre shkworor kuzong ga woyde ga pjāy èng dre shkwē kar kar eni bakoe. ¹⁵ Shäryoror bomi kong kjweni, imi wlo, pjāy omshäryē èng kong kjweni iyado wlo. ¹⁶ Lēr bomi kong jlōkoyo ga parkagaga tjlwék löng pjir wleniyo tjlwō ara, ba sogo kjinmo llēme. Ēye roy söga wleniyo ga e tjlwō ara, ba ichaga kjinmo llēm bakoe. ¹⁷ Tjlōkwo lēr shäng bomi kong li, e llē loklo miydēmi löng pjilūe. Ga shäryēmi eni wleni ga pjāy ie Sbōrē ber wopjlūe.

¹⁸ »Gueniyo lēr shäng pjāy uunkong kong llēme. Kjroror tjeng botoya li ē, e miydēr sōk pjire. Gueniyo ēre shäryē jūni, Sbō tjlōkwo tak pjang li ber jlōkoyo wlo. Tjlēno beno eni: «Ēye iē sōk bor tjok ga kworkwono beno sōk bor wloyo.»* ¹⁹ Llēbo ēre lēr shäng bomi kong, e shäryōydē llēm obishko. Eni ga shäryonoshko ga miydēmi e go ga Sōk Iyado li, e tja. ²⁰ Lēr bomi kong jlōkoyo ga ēye, no ichoror li wlojkrara ga tja wlojkrara wleni. Ēye, tja wlojkrara ga bor ichaga wlojkrara wleni bakoe» le.

«Pjāy kjlara, tja soynega, twe bor wloyoga kong» lara Jesúsdē

²¹ Tjlēno eni pjir ga wosonkono ara, ga tjlē ga «Lēr bomi kong jlōkoyo ga pjāy kjlara, tja soynega, twe bor wloyoga kong» le.

²² Kuya lok ga beno löng èng bokkwo ik drèng kjarashko kjarashko, gueniyo ē layde miye lok llēme. ²³ Kjlara sōk Jesús zlong bäng, woyde Jesúsdē ara ba kjlara wleni li† e. ²⁴ Eshko ga Simón Pedro kã wikzong sōk eshko li kong, ē layde kjakroke Jesús kong wlo.

²⁵ Iya ga tjlē Jesús kong ga «Tjlapga, çē lopdē?» le ba kwomsoshko.

²⁶ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pjlung shosho suk pjir ère pör, ga twēr è kong ga e e» le. Eshko ga pjlung shosho suk pjir li pöra, ga twara Judas Iscariote, Simón wa li kong.

²⁷ Ga pjlung shosho suk pjir li kjarashko ga go Á shrono beno ba tjok.

Eshko ga Jesús tjlē Judas kong ga «Llēye shäryēp wlo li shäryos malinge» le. ²⁸ Kura ba oppinggaga llamo tjeng lirē, gueniyo llē layde sōk li miye lok llēme. ²⁹ Judas iak beno shäng dbur daga ba pjeयोग kong. E kjishko ga kjone kjone wotjlino ga ichara Jesúsdē llēbo tjlwék ba dbar shrēya wlo li kong, llēm ga ichara dbur twē oba song wleniyo kong lara. ³⁰ Eni ga pjlung shosho suk pjir li kjarara Judasdē pjir ga opshino to ey dwayo. Eshko ga kjok shkē tjän.

Tjlōkwo tjalglēn

³¹ Judas opshino to irgo ga Jesús tjlē ba oppinggaga beno tjeng li kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ēre ber kēsbang, tjlwō ara oba bokso, ga Sbō ber kēsbang, tjlwō ara bor kjishko eni bakoe. ³² Eni ga Sbō iēr ber kēsbang, tjlwō ara eni ga Sbō Wa ēre ie ber kēsbang, tjlwō ara eni bakoe. Ga shärye eni malinge.

³³ »Pjāy bor wappa wleni. Tja ber sōk bomi tjok sira obi erōe. Llēbo loror judioga kong li, e lēr bomi kong eni bakoe. Tja to irgo ga tja wlēmi, gueniyo tja öötong sōk lishko ga pjāy äär eshko ga äe. ³⁴ Tjlōkwo lēr bomi kong, shäryēmi wlo li, e tjalglēn. Pjāy èng woydos ara kar kare. Pjāy woydoror sorē ga pjāy èng woydos kar kar eni bakoe. ³⁵ Shäryoromi eni wleni ga miydēba e go ga pjāy bor oppinggaga jlōkoyo» le.

«Jesús, e ē miydēr llēme» lēp oba kong» lara Jesúsdē Pedro kong

³⁶ Eshko ga Simón Pedro tjlē ba kong ga «Tjlapga, çpja to kjone?»

«Tja to äär kjone lishko ga pja äär eshko ga äe. Gueniyo lloño ga pja jek äär bor irgo» le ba kong.

* 13:18 Salmo 41.9. † 13:23 Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni le li, e Juan layde.

³⁷ Kuya ga tjlê ba kong ga «Tjlapga, ¿tja jek bop tjok eni tjok ga ä ega? Tja optwê wolon bop kjîshko ga pjîlue» le.

³⁸ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Pja optwê wolon bor kjîshko jlôkoyore? Lêr bop kong jlôkoyo ga pjesit kjok shrânto ga kjôrkô kjluntê llêm obishko ga “Jesús, e è miydêr llême” lorop oba kong piloglo mya tjän» le.

14

Shji äär Data sök lishko sorê

¹ Eshko ga Jesús tjlê ba oppinggaga kong ga «Pjây wosonkê llême. Pjây mär ber löng Sbô go, pjây mär ber löng bor go bakoe. ² Bor Data ushko ga nopga ber löng wlo li shtoyo ara. Eni llêm kjwe ga loror bomi kong tjän. Tja to shto posharyêr bomi kong eshko. ³ Ga shto posharyêr bomi kong kuzong ga tja tje iröng obi bomi wlokjrê, ga pjây sör bor tjok, pjây äär ber löng bor tjok eshko wlo. ⁴ Irbo jek äär tja to kjone lishko li miydêmi löng pjir tjän» le.

⁵ Kuya lok ga Tomás tjlê ba kong ga «Tjlapga, pja to kjone miydêrwa löng llême. ¿Eni ga irbo li miydêrwa sorê?»

⁶ «Pjây äär ber löng Data Sbô sök lishko bor kjîshko. Tjlôkwo bek li miydêmi bor kjîshko. Pjây äär ber löng sê jlôkoyo bor kjîshko bakoe. Eye mär bor go llêm ga äär Data Sbô sök lishko llême. ⁷ Bäm goshko ga tja è miydoromi llême. E kjîshko ga bor Data miydoromi llêm bakoe. Gueniyo eeri jek lèkong ga e miydêmi löng pjîlue, e ñomi shäng wleni kjîshko» le.

⁸ Eshko ga Felipe tjlê ba kong ga «Tjlapga, Data Sbô pîs borwa kong. Woydêrwa li e eröe» le.

⁹ Kuya ga tjlê ba kong ga «Felipe, tja shäng bomi tjok dbar kop ara tjän. ¿Eni ga tja miydêp shäng llêm obire? Eye, tja ña ga Data Sbô ña bakoe. ¿Eni ga “Data Sbô pîs borwa kong” lèp bor kong sorêro? ¹⁰ Tja shäng ba tjok, ga e shäng bor tjok bakoe. Tjawa kjaraso. ¿E jlôe lèmi llême?» le.

Eshko ga tjlê ba oppinggaga uunkong löng li kong ga «Tjlôkwo lèr shäng bomi kong li, e botoya llême. Jlôkoyo ga pak shäryêr shäng li, e shäryaga Data Sbô shäng bor tjok lirê.

¹¹ »Tja shäng ba tjok, ga e shäng bor tjok bakoe. Tjawa kjaraso. E jlôe lozîa. Llêm ga pjây mär bor go, llêbo shäryoror ñomi li kjîshko. ¹² Lèr bomi kong jlôkoyo ga eye mär bor go ga pak shäryêr shäng li shärye eni. Ga tja to Data Sbô shwoy irgo ga pak shärye kësbang e kjinmo bakoe. ¹³ Ga llêye rokêmi bor kong bor ko go kës li shäryêr bomi kong, Data Sbô iêr ber kësbang, tjwlo ara oba bokso wlo. ¹⁴ Llêye rokêmi bor kong bor ko go kës li shäryêr bomi kong eni jlôkoyo.

«Sbô Sëya ichêr jek bomi kjimtê» lara Jesüsdê

¹⁵ »Tja woydêmi wleni ga bor tjlôkwo kolozîa. ¹⁶ Enira llêbo rokêr Data Sbô kong, ga pjây kong bomi poshdungga twe oblê, ber shäng bomi tjok iyado wlo. ¹⁷ Sbô Sëya li e. Tjlôkwo bek li pîya bomi kong, miydêmi wlo. Nopga Sbô miydê llêm wleniyo omwlokjrê llêm, iya lok llêm kjîshko, miyde lok llêm kjîshko bakoe. Pjâyda ommyidê, shäng bomi tjok kjîshko, ber shäng bomi yorkaga iyado wlo kjîshko bakoe.

¹⁸ »Tja toshko ga pjây rayêr ber löng llupsêng wleni llême. Tja tje iröng bomi shwoy obi. ¹⁹ Dbar sira obi ga tja iya nopga Sbô miydê llêm wleniyo ame. Gueniyo pjâyda, tja ñmi obi. Eshko ga tja sök sê kjîshko ga pjây ber löng sê jlôkoyo. ²⁰ Eshko dbaryo ga pjây ommyidono ga tja shäng bor Data tjok, pjây löng bor tjok, ga tja shäng bomi tjok bakoe. ²¹ Eye bor tjlôkwo kjrê, ga kole ga bor woydaga jlôkoyo li e. Bor woydagaga löng kës li, e woyde bor Datarê ara. Epga woydêr, ga tja opping ba kong lok bakoe» le.

²² Kjlara shäng eshko ko Judas, gueniyo e Judas Iscariote llême. Judas li tjlê Jesús kong ga «Tjlapga, ¿pja opping borwa kong erö ega? ¿Pja opping oba uunkong kong llêm ega?»

²³ «Eye, tja woyde ga bor tjlôkwo kole. Eni ga e woyde bor Datarê, ga tjawa jek ba shwoy, ga tjawa ber löng ba tjok. ²⁴ Eye, tja woyde llêm ga bor tjlôkwo kole llême. Tjlôkwo lèr shäng kumi löng li, e laga tjare llêm, e laga Data Sbô, bor ichaga lirê.

²⁵ »Tjlôkwo ère loror bomi kong, tja shäng bomi tjok obishko. ²⁶ Gueniyo Sbô Sëya, bomi poshdungga li iche Data Sbôre bomi kong bor ko go, ga pjây pîya jek kègong, tjlôkwo loror bomi kong kës li woyoshre bomi kong bakoe.

²⁷ »Tja toe. Gueniyo ga pjây iêr ber löng wlêpe. Pjây löng wlêp laga li, e tja. Pjây ie nopga Sbô miydê llêm wleniyo ber eni llême. Pjây wosonkê llêm, llêye bangkjrêmi llêm bakoe.

²⁸ »Tja tjlêno bomi kong ga “Tja toe. Ga tja tje iröng bomi shwoy obi” loror li kuromi tjän. Tja to iröng Data Sbô shwoy. Eni ga tja woydêmi jlôkoyo wleni ga pjây ber löng wopjîlue eshko, Data Sbô kësbang, tjwlo ara bor kjinmo kjîshko. ²⁹ Llêbo ère shäryoydê llêm obishko ga lèr shäng bomi kong. Eni ga shäryonoshko ga pjây mär ber löng bor go jek kègong ba kjîshko. ³⁰ Kjok ère ichaga li* tek tje shäng. E kjîshko ga tja tjlê bomi kong ara obi llême. E dbo ara, bor ichê wlo llême. ³¹ Gueniyo Data Sbô woydêr ara. E kjîshko ga

* 14:30 Kjok ère ichaga le li, e Ä toklo.

e miyde nopga löng kës lirë wlo ga tja ichara llëbo shäryër wlo li, e shäryër eni.

»Eësë, shji toe» le.

15

Kjillgwo sokö, ba kowo

¹ Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Tja so kjillgwo sokö bo pjllëblë tjok wleniyo kjoyoe. Oblëyo tja dik drete. Bor Data, e so kjillgwo li daga kjoyo bakoe. ² Kjillgwo kowo llë botjyë llëm ga ze tas tas. Kowo kjong kjong botjyë ga dbo toya pjäs pjäs, kowo li botjyë pjlu anmoyö wlo. ³ Pjäy so kowo dbo tok pjir li kjoyo, tjlökwö loror bomi kong li kjrromi kjishko. ⁴ Eni ga pjäy ber löng bor tjok, ga tja ber shäng bomi tjok bakoe. Kowo llë botjyë om go ga ä, jong tukténg ba sokö go guing. Pjäy so e kjoyo bakoe. Pjäy ber löng bor tjok llëm wleni ga pjäy llëbo pjlu shäryë ga äe.

⁵ »Tja so kjillgwo sokö li kjoyoe. Pjäy so ba kowo li kjoyo bakoe. Eye löng bor tjok, ga tja shäng ba tjok ga llëbo pjlu shäryë ara, so kowo botjyë pjlu li kjoyoe. Gueniyo eye löng bor tjok llëm ga llëbo pjlu shäryë ga äe. ⁶ Ga eye löng bor tjok llëm ga ber so kowo dbukko, iak beno tjeng dan dogro wlo li kjoyoe. Kowo eni li, e töy, suy wlo erä. ⁷ Gueniyo pjäy ber löng bor tjok, ga pjäy mär ber löng bor tjölkwö go ga llëye rokëmi woydë li rokozi, ga twër bomi kong. ⁸ Pjäy ikoba ga llëbo pjlu shäryë ara, so kowo botjyë pjlu li kjoyo ga miydëba e go ga pjäy bor oppingga, ga bor Data iëba ber kësbang, tjwöl ara bomi kjishko.

⁹⁻¹⁰ »Pjäy woydër, tja woyde Data Sbörë sorë ga eni. E kolër shäng iyado, ga tja woyde ber shäng eni iyado bakoe. Eni ga tja kolozì ber löng iyado, pjäy woydër ber löng eni iyado bako wlo. ¹¹ Lër shäng bomi kong eni, pjäy ber löng wopjlu, botoya dik wlo. Eni ga pjäy wopjlu jlökoyo. ¹² Tjlökwo lër shäng bomi kong shäryëmi wlo li eni: Pjäy èng woydos ara kar kar, pjäy woydoror sorë ga eni. ¹³ Shji bi kjlara woydë ara ga llëbo shäryëy ba kong tjwöl ara anmoyö li, shji optwë wolon ba kjishko li e. ¹⁴ Ga tja kolëmi wleni ga pjäy kowër bor pjeयोग. ¹⁵ Parkagaga tjeng li, llëye shäryë ba kägäyörë li, e miyde löng llëme. Gueniyo llëbo lara bor Datarë bor kong li, e loror bomi kong pjir tjän. E kjishko ga pjäy kowër bor parkaga ame, pjäy kowër bor pjeयोग shara.

¹⁶ »Tja kjraga pjäydë llëm, pjäy kjraga tjarë. Ga pjäy ioror beno to löng llëbo pjlu ber iyado li shäryë. Shäryëmi eni ga llëye rokëmi Data Sbö kong bor ko go li, e twe bomi kong. ¹⁷ Tjlökwo lër shäng bomi kong shäryëmi wlo li eni: Pjäy èng woydos ara kar kare.

Shji iywa nopga Sbö miydë llëm wleniyoër shjiktëng

¹⁸ »Nopga Sbö miydë llëm wleniyo, pjäy iywa lok shjiktëng wleni ga woyoshrëmi eshko ga tja iywa lok shjiktëng bomi bäm go bakoe. ¹⁹ Pjäy so epga kjoyo kjwe ga pjäy woyde lok pjlu, ba pjeयोग wleni. Gueniyo pjäy kjröror ba tjrëko dwayo kuzong ga pjäy so epga kjoyo ame. Pjäy iywa lok shjiktëng e kjishko. ²⁰ Tjlökwo loror bomi kong li woyoshrözia. Tja tjlëno bomi kong ga «Park-agaga tjwölök löng pjir wleniyo tjwöl ara, ba sogo kjinmo llëme» loror eni. Eni ga tja shduna lok kuzong ga pjäy shdüya lok eni bakoe. Tjlökwo loror ba kong li kjrara lok kjwe ga tjlökwö lëmi ba kong li kjre lok eni bakoe. ²¹ Llëbo uunkong ère shäryë lok bomi kong, pjäy bor nopga kjishko, bor ichaga miyde lok llëm kjishko bakoe.

²² »Tja kjwe shrono tjlëno ba kong llëm ga llëbo owa shäryara lok li ber pjang ba go llëme. Gueniyo epga iak beno shdungko tjän, bor tjlökwö kura lok li kjrara lok llëm kjishko. ²³ Eye, tja iywa shjiktëng ga bor Data, e iywa shjiktëng bakoe. ²⁴ Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryöror ba kong ara. Eni llëm kjwe ga llëbo owa shäryara lok li ber pjang ba go llëme. Gueniyo llëbo shäryöror li ina lok wëlë èmdë ga tja, bor Data, tjawa iywa lok shjiktëng. ²⁵ Ère shäryë jüni, kjok llgwekkdo baïya tak pjang li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: «Tja goshko llëye owa wlëna lok llëm èmdë ga tja iywa lok shjiktëng.»*

²⁶ »Rokër Data Sbö kong ga ba Sëya, bomi poshdungga li iche tjwe ber bomi tjok. Ga ichara shronoshko ga pjäy kjimte, tjlökwö bek li piya bomi kong bakoe. Ga tjlë bomi kong bor kjishko ara. ²⁷ Ga pjäy löng bor tjok tek dämärshko dwayo kuzong ga pjäy tjlë bor kjishko eni bakoe.

16

¹ »Lër shäng bomi kong eni, pjäy mär ber löng bor go wlo, tja rayëmi llëm wlo. ² Pjäy ichëba opzrëk jek judioga syö uyo roshko ame. Ga dbar tjwe kjwara ga pjäy zröya nopgarëshko ga wotjlik lok ga llëbo shäryë löng Sbö kong pjlu le. ³ Shäryë lok eni, tja, Data Sbö, tjawa miyde lok llëm kjishko. ⁴ Lër shäng bomi kong eni, äar ba dbaryoshko ga tjlökwö ère woyoshrëmi eshko wlo.

Pak shäryë Sbö Sëyarë bi kong

»Tjlökwo ère loror bomi kong tek dämärshko llëm, eshko ga tja shäng bomi tjok obi kjishko. ⁵ Gueniyo eerishko ga tja to bor ichaga sök lishko. Eni èmdë ga «¿Pja to kjone?» lëmi bor kong llëme. ⁶ Llëbo lër shäng li kuromi kjishko ga pjäy beno löng woydë ara. ⁷ Gueniyo lër bomi kong

* 15:25 Salmo 35.19; 69.4.

jlökoyo ga tja brikotong li, e ber bomi kong pjlu anmoyō. Tja brik llēm kjwe ga Sbō Sēya, bomi poshdungga li tjwe ber bomi tjok llēme. Gueniyo tja brikotong pjir ga e ichēr tjwe ber bomi tjok.⁸⁻¹⁰ Ga shronoshko ga nopga Sbō miydē llēm wleniyo, epga diktong ara li pīya ba kong, miyde lok wēlē wlo. Mār lōng bor go llēm kjishko ga pīya ba kong ga wotjlik bēy llēbo owa li kjishko llēme. Tja to Data Sbō sōk lishko kjishko ga pīya ba kong ga irbo bek li miyde lok llēme.¹¹ Kjuk ēre ichaga li* iak beno shdungko tjan kjishko ga nopga llgweya Sbōrē sorē li miyde lok llēm bakoe.

¹² »Tja llēbo lē woydē bomi kong ara obi, gueniyo eni tjok ga woyotjlimi ga pjāy āar ba dbo go llēme.¹³ Gueniyo Sbō Sēya shronoshko ga tjlōkwo bek kēs li pīya bomi kong. Eshko ga tjlōkwo le bomi kong ba woshko llēm, tjlōkwo kura li layde bomi kong erōe. Ga llēye wen wlo li le bomi kong, wentē llēm obishko.¹⁴ Tjlōkwo botoya li le bomi kong, miydēmi wlo. Eni ga tja ie ber kēsbang, tjwō ara.¹⁵ Data Sbō llēbo tjeng kēs li, e botoya. Tjlōkwo botoya li le Sbō Sēyarē bomi kong, miydēmi wlo loror bomi kong e kjishko.

¹⁶ »Wop ā ga tja īmi shāng bomi tjok ame. Gueniyo wop ā obi ga tja īmi shāng bomi tjok jek obi» le.

Jesús oppinggaga woydono ara pjir ga ber lōng wopjlu shara

¹⁷ Kuya ba oppinggagarē lok ga tjlē lok ēng kong ga «¿Wop ā ga tja īmi shāng bomi tjok ame. Gueniyo wop ā obi ga tja īmi shāng bomi tjok jek obi?» le shāng li llē layde? ¿Tja to Data Sbō sōk lishko?» le shāng li llē layde?» le lok eni.¹⁸ Ga kjakroke lok ēng kong jek obi ga «¿Wop ā?» le shāng li llē layde? Llē layde miydēy lōng llēme» le lok ēng kong eni.

¹⁹ Llēye kjakroke woyde ba kong li miydara Jesúsdē pjire. E kjishko ga tjlē ba kong lok ga «¿Wop ā ga tja īmi shāng bomi tjok ame. Gueniyo wop ā obi ga tja īmi shāng bomi tjok jek obi?» le shāng li llē layde?» lēmi lōng ēng kong eni.²⁰ Lēr bomi kong jlökoyo ga nopga Sbō miydē llēm wleniyo lōng wopjlu wopro ga pjāy lōng woydē, slar ara eshko. Gueniyo e irgo ga pjāy ber lōng eni ame, pjāy kjlpswē ber lōng wopjlu shara.

²¹ »Walē wloshko buk dōrōshko ga shaya swlorē, dbaryo oōtong kjishko. Gueniyo wloshko tjeng irgo ga bang ara li woyo ba kong ame, wopjlu ba chida tjeng li kjishko.²² Eni wleni ga eeri ga pjāy lōng woydē ara. Gueniyo e irgo ga pjāy in jek obishko ga pjāy ber lōng wopjluē. Eshko ga wopjlu li dōga ērē bomi shjiryo llēme.²³ Eshko dbaryo ga

llēye kjakrokēmi bor kong wlo drete. Lēr bomi kong jlökoyo ga llēye rokēmi bor Data kong bor ko go li, e twe bomi kong.²⁴ Llēbo rokomirē Sbō kong bor ko li go llēm obi. Gueniyo eeri ga llēbo rokozi ba kong, ga kjrēmi, ga pjāy ber lōng wopjlu jlökoyo.

²⁵ »Tja tjlē shāng bomi kong llēbo jyāglo go, gueniyo llono ga tja tjlē bomi kong eni ame. Eshko ga bor Data lāywēr bomi kong wēlēe.²⁶ Eshko dbaryo ga llēbo rokēmi ba kong om go bor ko go. Tjara llēbo rokē ba kong bomi kjishko guing ame.²⁷ Tja woydēmi, ga miydēmi ga tja ter shrono Sbō shwoy dwayo. E kjishko ga pjāy woyde Data Sbōrē om go.²⁸ Tja ter shrono kjok ēre kjing go ba shwoy dwayo, ga tja to kjok ēre kjing go dwayo jem ba shwoy irōng obi» le.

²⁹ Kuya ba oppinggagarē lok ga tjlē lok ba kong ga «Eeri ga pja tjlē shāng borwa kong wēlē. Pja tjlē shāng llēbo jyāglo go llēme.³⁰ Ēre go ga miydērwa ga llēbo tjeng kēs li miydēp shāng pjir, llēbo kjakrokēba bop kong guing llēme. E kjishko ga miydērwa ga pja ter shrono Sbō shwoy dwayo» le.

³¹ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «¿Bor tjlōkwo kjrēmi tjande?»³² Dbar tjwe kjwara ga pjāy shdār ber lōng llaw pogo, pjāy kjlara kjlara ber lōng bomi ushko om go. Eshko ga tja rayēmi ber sōk tjoksa. Gueniyo eshko ga tja sōk tjoksa llēm, bor Data sōk bor tjok kjishko. Ga dbar tjwe lēr li, e shrono tjan.³³ Lēr shāng bomi kong eni, pjāy ber lōng wlēp bor kjishko. Pjāy lōng kjok ēre kjing go obishko ga llēbo wen tjwe bomi kong owa ara. Gueniyo nopga Sbō miydē llēm wleniyo li dbo zanor pjir tjan. E kjishko ga pjāy dbokjrozong» le.

17

Jesús syōshtono Sbō kong ba kjishko om go

¹ E irgo ga kjok dogo iya Jesúsdē drēng, ga syōshtono Sbō kong. Tjlē ga «Data, dbar li oōtonge. Bop Wa ēre ios ber kēsbang, tjwō ara, pja iēr ber kēsbang, tjwō ara bako wlo.² Tja kong dbo tworop kēsbang, nopga lōng kēs li ber tjeng bor wloshko wlo, tjrēko nopga tworop beno bor kong kēs li iēr ber lōng sē iyado bop tjok wlo.³ Sbō kjlaraso li pja, ga tja Jesucristo, tja ichaga pjarē. Nopga li ber lōng sē iyado bop tjok wlo ga woyde ga shji miyde lok guing.⁴ Pak tworop bor kong shāryēr wlo li shāryoror pjire. Eni ga pja ioror beno kēsbang, tjwō ara kjok ēre kjing go.⁵ Kjok ēre wentē llēm obishko ga tja kēsbang, tjwō ara bop bokso. Eeri ga Data, tja ios ber kēsbang, tjwō ara eni obi.

Jesús syōshtono Sbō kong ba oppinggaga kjishko

⁶ »Nopga kjok ēre so kjrorop, tworop bor kong. Ga pja ē loror ba kong lok. Epga

* 16:11 Kjuk ēre ichaga le li, e Ā toklo.

bopoya twopdë bor kong, ga bop tjëlökwo kolarä lok pjlúe. ⁷ Miydara lok ga llëbo tjeng kës tworop bor kong li, e twaga pjarë. ⁸ Tjëlökwo lorop bor kong li, e loror ba kong lok pjir, ga kjrara lok. Miydara lok pjlú ga tja ter shrono bop shwoy dwayo. Tja ichaga pjarë li, e jlõe miydara lok bakoe. ⁹ Tja syöshhtë nopga tworop bor kong li kjëshko, epga bopoya kjëshko. Gueniyo tja syöshhtë nopga pja miydë llëm wleniyo kjëshko llême. ¹⁰ Nopga botoya löng kës li, e bopoya. Nopga bopoya löng kës li, e botoya bakoe. Ba kjëshko ga tja beno kës bang, tjwóló ara.

¹¹ »Data, pja eröe. Tja shäng kjok ëre kjing go wlo ame. Tja to bop shwoy. Nopga tworop bor kong bop dbo go lira ber löng kjok ëre kjing go. Eni ga epga dos yötso bop dbo go, ber löng kjlaraso wleni wlo, shji kjlaraso sorë ga eni. ¹² Tja shäng ba tjok lok obishko ga epga wlikoror, doror dbo tworop bor kong li go. Eni ga jeno kjlara döe. Weno shäng jer wlo li e. Shäryono eni, tjëlökwo tak pjang bop tjëlökwo go ba kjëshko li ber jlökoyo wlo.

¹³ »Eni tjok ga tja to bop shwoy iröng obi. Gueniyo tja shäng kjok ëre kjing go obishko ga llëbo ëre lër shäng bop kong eni, epga ber löng wopjlú jlökoyo, botoya dik wlo. ¹⁴ Bop tjëlökwo loror ba kong lok. Epga, e nopga pja miydë llëm wleniyo dik llême. Tja eni llëm bakoe. E kjëshko ga bor nopga iywa nopga pja miydë llëm wleniyorë lok shjiktëng.

¹⁵ »Rokër bop kong ga bor nopga kjëp kjok ëre kjing go dwayo llême. Woydër ga wlikëp, llëbo owa shärye Ärë ba kong llëm wlo. ¹⁶ Epga, e nopga pja miydë llëm wleniyo dik llême. Tja eni llëm bakoe. ¹⁷ Bop tjëlökwo, e beke. Eni ga bor nopga ios ber tjeng dboy bop kong, jëk ber löng pjlo bek bop tjëlökwo bek li go wlo. ¹⁸ Epga ichër jek kjok ëre kjing go, tja ichorop ter shrono shäng kjok ëre kjing go sorë ga eni. ¹⁹ Ba kjëshko ga tja opyono beno shäng dboy bop kong jlökoyo, epga ber tjeng dboy bop kong jlökoyo tjëlökwo bek li go wlo.

Jesús syöshtono Sbö kong tjëlökwo kjrägaga löng kës li kong

²⁰ »Tja syöshhtë ba kjëshko dö llême. Llono ga tjëlökwo le lok oblë kong, ga kjong kjong mär ber löng bor go eshko. Tja syöshhtë ba kjëshko lok bakoe. ²¹ Data, pja shäng bor tjok, ga tja shäng bop tjok bakoe. E kjëshko ga shji kjlaraso. Woydër ga epga ber löng kjlaraso eni bakoe. Woydër ga löng bi tjok, tja ichaga pjarë li miyde nopga pja miydë llëm wleniyorë wlo. ²² Epga ioror beno tjwóló ara, tja iorop beno tjwóló ara sorë ga eni, epga ber löng kjlaraso wlo, shji kjlaraso sorë ga eni. ²³ Tja shäng ba tjok, ga pja shäng bor tjok. Woydër ga ber löng kjlaraso jlökoyo, tja ichaga pjarë li miyde nopga pja miydë llëm

wleniyorë wlo, bor nopga woydorop ara, tja woydorop sorë ga eni li miyde lok eni bako wlo.

²⁴ »Data, kjok ëre shäryopdë llëm obishko ga tja woydorop ara. E kjëshko ga tja iorop beno kës bang, tjwóló ara. Woydër ga nopga tworop bor kong tjeng li jem bor tjok, ber tjeng tja äär sök lishko wlo, tja iorop beno kës bang, tjwóló ara li iya lok wële wlo.

²⁵ »Data, pja pjlo beke. Pja miyde nopga kjok ëre so lirë löng llëm, gueniyo tjara omiydë, ga tja ichaga pjarë li miyde bor nopgarë pjlúe. ²⁶ Pja sorë, e loror ba kong, miyde lok wlo, ga lër shäng ba kong lok obi. Shäryër eni, epga ëng woydë ara kar kar wlo, tja woydëp sorë ga eni, tja ber shäng ba tjok lok wlo bakoe» le.

18

Jesús shara ba wloyogarë

¹ Jesús syöshtono pjir ga opshino jek eshko dwayo ba oppinggaga tjok, ga jek dipzono Cedrón diwa kjwo kalëkong. Eshko ga kjok dgak buk kjrina, kjor ko *olivo* lok ara, ga opzrëno jek lok eshko. ² Jesús tön shäng enido eshko ba oppinggaga tjok. E kjëshko ga kjok li miydara Judas, ba soynega lirë pjlúe. ³ Eni kuzong ga Judas jek äär shäng eshko. Èngkjwagaga, Sbö u dagaga, e jek löng ba irgo, ichak syöshtaga kägäyoga, fariseogarë. Èngkjwokló söya tjeng ba wloshko, iök bakoe.

⁴ Llëye shärye ba tjok li miyde Jesúsde shäng. Eni ga ëng wleno ba tjok, ga tjlä ba kong lok ga «Jë wlemirë?»

⁵ «Jesús, Nazaret so li wlenwarë» le lok ba kong.

Eni ga tjlä ba kong lok ga «E tja» le. (Judas, ba soynega li shäng eshko ba tjok bebi.) ⁶ Lara eni li kuyalok ga opshino jek lok iröng sira, ga dgoni jek rish rish tjeng töshko.

⁷ Eshko ga Jesús tjlä ba kong lok jek obi ga «Jë wlemirë?»

«Jesús, Nazaret so li wlenwarë» le lok ba kong.

⁸ Eni ga tjlä ba kong lok jek obi ga «E tja loror homi kong tjän. Tja wlemirë dö ga llamo löng ëre ichozä toe» le. ⁹ Shäryono eni, tjëlökwo lara lunashko li ber jlökoyo wlo. Tjläno ga «Nopga tworop bor kong li jeror kjlara llême» lara eni.

¹⁰ Eshko ga Simón Pedro dröng shino kjwangna ba bapkwö roy dwayo, ga syöshtaga kës bangyo parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk töshko erä. (Parkaga li ko Malco.)

¹¹ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Bop dröng kjwe jnes ba shtoy iröng obi. Tja ichara Data Sbörë, tja shdungoba, bokrotkëba, zrökoba wlo, ga shäryër eni kjluwe» le.

Jesús söraba Anás boksho

¹² Eshko ga êngkjwagaga, ba kägäyo, Sbõ u dagaga, Jesús shara lok, ga kjrochara. ¹³ E irgo ga söra lok jek Anás boksho. Anás, e Caifás kegue. Lu eshko ga Caifás parkë sök syöshtaga kësbangyo. ¹⁴ Kjupäshko ga tjläno ga «Pjü wlo ga no wolon kjlara oba uunkong äska» lara eni.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë

¹⁵ E wopro ga Simón Pedro, Jesús oppingga kjlara obi, e jek löng Jesús sökoba jek shäng li irgo. Jesús oppingga oblë li miyde syöshtaga kësbangyo lirë kuzong ga pjöyikong jek opzrëno shäng Jesús tjok u li worbo go. ¹⁶ Pedrorä beno sök kjoko, u bäng zlong. Eshko ga Jesús oppingga oblë li opshino tek iröng, ga lano kjoglo parkë shäng u bäng daga li tjok, ga Pedro söra jek ba tjok kjër roshko.

¹⁷ Eshko ga kjoglo li tjlä Pedro kong ga «¿Pja ëmdë ga domer li oppingga bebi llëmdo?»

«Llëme» le ba kong.

¹⁸ Eshko ga smo ara kuzong ga parkagaga, Sbõ u dagaga löng li, e iök boktõno kjwara, ga beno löng iökkok. Pedro ëmdë ga shäng iökkok ba tjok bakoe.

Llëbo kjakrokara Anásdë Jesús kong

¹⁹ E wopro ga syöshtaga kësbangyo li llëbo kjakrokono Jesús kong, ba oppinggaga kjishko, llë piyde oba kong li kjishko bakoe. ²⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja tjläno oba uunkong boksho. Dbar kjwobi go ga oba pinor shäng judioga syö uyo lok li roshko, llëm ga Sbõ u zlong bäng, judioga löng kës li tön löng enido li shtoshko. Llëbo loror lütshko llëme. ²¹ ¿Eni ga llëbo kjakroköp bor kong ega? Kjakrokos bor tjläkwo kugaga kong. Llëye loror li miyde lok pjire» le.

²² Lara eni li kura Sbõ u daga kjlara shäng lirë, ga Jesús kwomso shpokza pjök, ga tjlä ba kong ga «¿Tjlapga syöshtaga kësbangyo kjwe dboryëp eniro?»

²³ «Llëbo loror owa kjwe ga llë los bor kong. ¿Gueniyo loror pjü ga tja shpop ega?» le ba kong.

²⁴ E irgo ga ichara Anásdë jek jëk shäng kjro go Caifás, syöshtaga kësbangyo li shwoy.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë jek obi

²⁵ E wopro ga Simón Pedro shäng iökkok kjoko, ga löng li tjlä ba kong ga «¿Pja ëmdë ga domer li oppingga bebi llëmdo?»

«Llëme» le ba kong.

²⁶ Syöshtaga kësbangyo parkaga kjlara shäng eshko, e domer kwomgwo zara Pedrorë li pjeyo. E tjlä Pedro kong ga «¿Pja ñnor shäng kjok dgak buk, kjor ko olivo lok ara lishko ba tjok bebi llëmdo?»

²⁷ «Llëme» le ba kong. Jekdo eshko ga kjörkö kjlunoe.

Jesús söraba Pilato boksho

²⁸ Kjok shröngto ga Jesús söraba to Caifás shwoy dwayo, jek öötong löng kjok eshko so ichaga ko Pilato, e ushko, gueniyo judio tjlapgaga lira opzrëno jek lok u li roshko llëme. (Dbar shrëkkïo llë döröshko ga judioga sgara löng opkjë löng dboshko. Opzrëno lok nopga judio llëm wleniyo u roshko wleni ga Israel tjëyoga dökong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëya ga äe le. Opzrëno jek lok u li roshko llëm e kjishko.) ²⁹ Eni kuzong ga Pilato opshino tek kjoko, ga tjlä ba kong lok ga «¿Domer kjwë rotëmi llë kjishko?»

³⁰ «Llëbo owa shäryara llëm kjwë ga sörorwa tek bop kong llëme» le ba kong.

³¹ Eni ga Pilato tjlä ba kong lok ga «Eni ga sözi, llgwezi pjäydë om go bomi kjok llgwekklo li go» le.

Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Gueniyo no zrörwa tjawarë om go ga äe. No zrökko laga li pja eröe» le. ³² Shäryono eni, tjläkwo lara Jesúsde, e wolon sorë li ber jlökoyo wlo.

³³ Eshko ga Pilato jek opzrëno ba u roshko iröng obi, ga Jesús rokara tek ba shwoy, ga tjlä ba kong ga «¿Judio pjluoy li pjare?»

³⁴ «¿E kjakroköp shäng, tja ë miydëp woydë kjishkore, de laga oblërë bop kong?» le ba kong.

³⁵ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Tja judio lëpdo? Pja söga, twaga bor kong li, e bop pjeyoga om go, syöshtaga kägäyoga bakoe. ¿Pja llëye owa shäryono?»

³⁶ «Tja ber pjlu kjok ëre kjing go wlo llëme. Eni kjwe ga bor nopga êngkjwë judioga tjok, tja wlike lok wlo. Gueniyo bor pjlu shtoyo li kjokyo oblë» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Enira pja pjilure?»

«Tja pjlu laga pjarë, ga lorop beke. Tja weno to ter shäng kjok ëre kjing go, tjläkwo bek li laga. Ëye tjläkwo bek li kuk woydë ga tja kuya» le.

³⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Tjläkwo bek li llë?» le. Lara eni pjir ga opshino jek lan judio tjlapgaga tjok obi. Tjlä ga «Domer ëre bor kong ga llëye owa shäryara ber shdungko wlo drete. ³⁹ Äär lu pjlobi go ga Israel tjëyoga dökong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkïoshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga rayër kjlara. ¿Eni ga woydëmi ga judio pjluoy lëmi li dötë bomi kongde?»

⁴⁰ «Llëme. ¡Barrabás, e döpdë dey!» le ba kong. Barrabás, e dénashko ga êngkjwono Roma sogpa tjok.

19

Jesús ichara Pilatorë zrökoba pjang kjlös go wlo

¹ Eni ga Jesús twara Pilatorë ba èngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo. ² Eshko ga shkò sho ywara lok kjrina, beno pjlü dlu ioklo wleni, ga iara lok ba dlu kjing go, ga kong shwong wlëna lok kara pjlupga shwong wleniyo ko dingding shwëshwë, ga pjuna lok ba do go. ³ E irgo ga jek lok ba zlong bäng, ga tjëlë ba kong ga «judío pjluyo, pja pjlü, pja tjwlò arae!» le lok eni, ga shpokza lok pjök pjök ba kwomsoshko erä.

⁴ Eshko ga Pilato opshino tek kjoko iröng obi, ga tjëlë löng li kong ga «Domer tek sör shäng ère İzia. Woydër ga miydëmi ga bor kong ga llëye owa shäryara ber shdungko wlo drete» le. ⁵ Jesús opshino tek shäng ba bokshto pjlü dlu ioklo ywak shkò sho go li jong ba dlu kjing go, doyak shäng pjlupga shwong wleniyo li go bakoe. Eshko ga Pilato tjëlë löng li kong ga «Domer shäng ère İzia» le.

⁶ İya syöshtaga kägäyoga, Sbò u dagagarë ga tjëlë lok dbo go ga «İZrös pjang kjlös go!» İZrös pjang kjlös go!» le lok eni.

Kuya Pilatorë ga tjëlë ba kong lok ga «Sözİ, ga zrözi pjäydë. Bor kong ga llëye wlënor ber shdungko wlo drete» le.

⁷ Kuya judío tjlapgaga löng lirë ga tjëlë ba kong ga «Domer kjwe tjlëno ga “Tja Sbò Wa” lara eni. E kjışhko ga borwa kjok llgwekklo tak pjang li tjëlë ga e zrökko» le.

⁸ Kuya ga bangkjrara ara jek këgong.* ⁹ Eni ga jek opzrëno ba u roshko iröng obi, ga tjëlë Jesús kong ga «İPja kjone so?» le, gueniyo dboryara llëme. ¹⁰ Eni kuzong ga tjëlë ba kong obi ga «İTja dboryëp woydë llënde? Pja shäng bor wloshko. Pja därde, de pja zrökoba pjang kjlös gore, e laga tjarë. İE miydëp llëmdo?»

¹¹ «Dbo twara Sbörë bop kong llëm kjwe ga tja shäng bop wloshko llëme. E kjışhko ga bor twagaga bop kong löng kjwe, e llëbo owa shäryono kësbang, bop kjinmo» le ba kong.

¹² Eshko jek lëkong ga Pilato beno shäng llëbo shäryë ara, Jesús döya wlo le. Gueniyo ga judío tjlapgaga öö le lok jek tjë jikong, tjëlë ga «È pogo opyë sök pjlü ga e pjlü kësbangyo sök Roma kjokyo li wloyo. Eni ga domer kjwe rayëp jek to wleni ga pja ba wloyo bakoe» le.

¹³ Kuya Pilatorë ga sirkeno sök no llgwezlong sökklo jong li kjing go, ga nopga ichara Jesús shik eshko. Shto eshko li kowëba Töshko Shto Shäryak Buk Akkwo Go, arameo tjlökwö go kowëba Gabatá. ¹⁴ Eshko ga öötong dlo dluw, ga Israel tjëyoga döktong

tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li bong. Eshko dbaryo ga judioga poshärë, ba dbar li shrëya lok wlo. Ga Pilato tjëlë judío tjlapgaga kong ga «Bomi pjluyo shäng kjwe İzia» le.

¹⁵ Kuya lok ga tjëlë ba kong dbo go ga «İichos jüy dwayo! İichos jüy dwayo! İZrös pjang kjlös go!» le.

Eshko ga Pilato tjëlë ba kong lok ga «İWoydëmi ga bomi pjluyo kjwe zrör pjang kjlös gore?»

«Tjawa pjluyo sök kjaraso, pjlü kësbangyo sök Roma kjokyo li e» le.

¹⁶ Era eni ga Jesús twara Pilatorë ba èngkjwagaga kong, İöya lok pjang kjlös go wlo, ga söra lok to ey dwayo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

¹⁷ Ga Jesús jek shäng ba tjok, ba kjlös li söya pjang om go, ga öötong löng kjokyo ko No Kâ Dboglo dlupyo, arameo tjlökwö go ko Gólgota. ¹⁸ Eshko ga İöra lok pjang kjlös go. Nopga İöra lok kjlös go do pjök obi bakoe. Kjlara pjang or këlä, kjlara pjang or mlë, kjlösyö dboy dboy.

¹⁹ Pilato kjibokwo tono kjwara, ga iara lok Jesús lök pjangshko li kopshko, e zröya lok llë kjy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjëlë ga «Domer ère ko Jesús, Nazaret so. E judío pjluyo.» ²⁰ Ga jyäglo tak pjang kjibokwo go li, e tak pjang arameo tjlökwö go, latín tjlökwö go, Grecia so tjlökwö go bakoe. Ga kjibokwo li lara judioga ararë, kjok eshko li buk Jerusalem kjokyo soshko kjışhko. ²¹ Eni ga judío syöshtaga kägäyoga tjëlë lok Pilato kong ga «Tëy kjweni llëme. Tos “Domer ère tjëlë ga ‘Judío pjluyo li tja’ le.” Tos eni dey» le.

²² Kuya ga tjëlë ba kong lok ga «llëbo toror pjang pjir tjän. Ber pjang eni» le.

²³ Jesús İöra èngkjwagagarë lok pjirshko ga ba shwong tona, ga pjlorgara kringggwö pkëng (4) kjlara İ İe. Ba shwong ro lëkong li, e shäryak shwong karaso, sera ter jong llöm lëkong dwayo äar jong dre lëkong. ²⁴ E kjışhko ga tjëlë lok èng kong ga «Dwlëy llëme. Shwong kjwe ber è kong İy wlo ga jyä shiy dey» le, ga shäryara lok eni. Shäryono eni, Sbò tjlökwö tak pjang li ber jlökoyö wlo. Tjlëno beno eni: «Bor shwong shdöra lok èng kong, ga jyä shira lok, shwong li ber è kong İya wlo.»†

²⁵ Jesús kjlös jong lishko ga ba mekë shäng soshko, ba mewa shäng eshko bakoe. Cleofas boy ko María, María Magdalena so, e löng eshko ba tjok lok bakoe. ²⁶ Ga ba mekë İya shäng ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni li‡ zlong bäng, ga tjëlë ba mekë kong ga «Walë, bop wa shäng kjwey» le ba kong, ²⁷ ga tjëlë ba oppingga li kong ga «Bop mekë shäng

* 19:8 Eshko ga Pilato wotjllik ga Jesús, e Sbò Wa jlökoyö kjwe le. Bangkjrara ara e kjışhko. † 19:24 Salmo 22.18.

‡ 19:26 Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni le li, e Juan layde.

kjwey» le. Eni ga eshko jek lëkong ga Jesús meké wlokrara, ga söra beno sök ba ushko.

Jesús wolono pjang kjlös go

²⁸ E irgo ga miyde Jesúsdë ga ba pak li shäryara pjire. Eni ga Sbö tjlökwö tak pjang li ber jlökoyo wlo ga tjlä ga «Tja wodogroe» le. ²⁹ Eshko ga di bapkwö jong kjwara, roshko kjillgwo bo dyo shpoä. Ga llëbo llukluk di shak ara wleniyo kjrara no shäng eshko lirë kjwara, pöra kjillgwo bo dyo shpoä li go, kjrochara pjang kjor dbo go, ga poyona jem, shuya Jesúsdë wlo lara. ³⁰ Shura sira, ga tjlä ga «llëbo uunkong li shäryono pjire» le. E irgo ga kä kjujono, ga wolonoe.

³¹ Eshko ga poshäryozlong dbaryo li ey, ga woshtozlong dbaryo tjwöl ara wleniyo li bong. E kjishko ga woyde judío tjlapgagarë ga shinmo doyo ber lok kjlös go äär jong bong jä llëme. E kjishko ga rokara lok Pilato kong ga nopga iche ba kworbo tok, wolon maling wlo. E irgo ga woyde lok ga ba doyo löya ter ba kjlös go dwayo jekdo. ³² Eni ga ëngkjwagaga jek lok domer löra pjang bäm go Jesús zlong li kworbo tok. E irgo ga ba kjlarayo li kworbo tora bakoe. ³³ Gueniyo jek äär Jesús pjang lishko ga İya lok ga wolono pjang tjän, ga kworbo tora llëme.

³⁴ Eshko ga ëngkjwagaga kjlara, Jesús shorkekza lö kowo go ba pjloksoshko. Wop eni llëm ga srëng tek tur jong di tjök. ³⁵ Tjlökwö ëre taga li tja, ga llëbo tër shäng ëre, e İnor om go. Miydër ga tja tjlä beke. Ga llëbo İnor li totë shäng bomi kong, jlöe lëmi wlo. ³⁶ Shäryono eni, Sbö tjlökwö tak pjang li ber jlökoyo wlo. Tjläno beno eni: «Ba dboglo tar kjlara llëme.»³⁷ Sbö tjlökwö tak pjang kjrina obi. Tjläno beno eni: «Shorkera pjus li İnaba lok.»*

Jesús doyo jnena Joséré

³⁸ Domer shäng kjlara ko José, e Ari-matea so. E oppino ara Jesús tjök, gueniyo shäryara lütshko, judío tjlapgaga bangkjrara ara kjishko. Ga Jesús wolono irgo ga ba doyo rokara Pilato kong, ga «jölö» le ba kong.

Eni ga José öör ba dök, ga söra to ey dwayo.

³⁹ Domer jëk shäng ba tjök kjlara obi ko Nicodemo. Pjlara ga öör lan Jesús tjök shkë. Jek shäng José tjökshko ga dwlo poshtikklo shtiya lok shinmo doyo go an maling llëm wleniyo söra jek ba tjök kjring pjök kwing dunggwo kjwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) dik. ⁴⁰ E irgo ga José, Nicodemo, Jesús doyo söra lok, dwlo poshtikklo li shtira shwong go, ga doyo li popgara e go, judiöga sgara shinmo doyo jnek sorë ga eni. ⁴¹ Jesús zröraba pjang kjlös go lishko ga kjök dgak buk kjrina soshko, roshko sak buk kjrina,

shinmo doyo iaydëba eshko llëm obi. ⁴² Ga judiöga poshäryozlong dbaryo li ey kuzong ga doyo li iara beno buk sak li roshko, buk soy kjishko.

20

Sak beno buk rorë

¹ Öötong sondë kjök shränto ga María Magdala so jek öötong shäng sak lishko, ga İna ga ak iak beno jong ba bängzakkıo li, e kjak beno jong ba sor go. ² Eni ga jek zron jong Simón Pedro sök oppingga woyde Jesúsdë ara ba kjlara wleni li* tjök lishko, ga tjlä ba kong lok ga «Tjlapga doyo li söra to sakshko dwayo! İÖötong iaraba kjone li miydëy llëme!» le.

³ Kuya lok ga opshino jek lok jongya sakshko. ⁴ Pjöyikong li jek zron jong ëng tjök, gueniyo kjlara zrono Pedro kjinmo, ga öötong shäng bäm go sakshko. ⁵ Eshko ga roİna doktëng shäng töshko. Ga İna ga ba popgoklo beno tjeng erä, gueniyo opzrëno jek ba roy llëme. ⁶ E irgo ga Simón Pedro öötong shäng eshko, ga opzrëno jek ba roy. Ba popgoklo li İna tjeng eshko. ⁷ Ba kä potay-woklo İna shpuk, iak beno buk dboshko. ⁸ Eshko ga oppingga shrono shäng bäm go li opzrëno jek ba roy bakoe. İna pjir, ga woshrono jlöe le. ⁹ Gueniyo eshko ga Sbö tjlökwö tak pjang li tjlä ga Jesús woshrë iröng obi kjluwe le li llë loklo miydayde lok llëm obi.

Jesús weno María Magdala so kong

¹⁰ E irgo ga to jek lok ba ushko iröng obi. ¹¹ Gueniyo María Magdala so lira beno shäng sak li zlong bäng kjoko, slar ëë, ga sak li roİna doktëng shäng töshko. ¹² Eshko ga İna ga Sbö parkagaga kjök dogo so löng do pjök, doyono lok shwong ko pjublún go, sirkeno löng Jesús doyo iak beno buk lishko, kjlara sök kä lëkong, kjlara sök dre lëkong.

¹³ Eshko ga tjlä lok ba kong ga «Wälë, İpja slar ega?»

«İBor Tjlapga doyo li sörabae! İÖötong iaraba buk kjone miydër llëme!» le ba kong.

¹⁴ Lara eni pjir ga bojongö kalëkong, ga İya ga Jesús bë shäng, gueniyo e Jesús miyudara llëme.

¹⁵ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Wälë, İpja slar ega? İË wläpdë?» le.

Woyotjliya beno shäng wotjlik ga kjök eshko daga li shängdo le. Eni ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, shinmo doyo li söga pjarë wleni ga iorop beno buk kjone los bor kong, tja to kjrë wlo» le.

¹⁶ Eshko ga tjlä ba kong ga «María» le.

§ 19:36 Éxodo 12.46; Números 9.12; Salmo 34.20.

* 19:37 Zacarías 12.10. † 19:37 Dunggwo kjwo sak kjäk kjingsho

shkëng (75), e kwing libra sak kjäk kjingsho shkëng (75) dik. layde.

* 20:2 Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni le li, e Juan

Kuya ga bojongö iröng, tjlëno ba kong arameo tjlökwo go, tjlë ga «†Rabuni!» le. (Rabuni, e no pingga loklo.)

¹⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja rayozong. Tja äatë iröng Data Sbö shwoy llëm obi. Gueniyo pja nom bor pjeyoga shwoy. Pja tjlë ba kong ga tja jek jongya iröng bor Data shwoy, e bomi Data bakoe. E bor Sbö, e bomi Sbö bakoe lëp ba kong eni» le.

¹⁸ Kuya ga jek ba oppinggaga löng lishko, ga tjlë ba kong ga «†Tjlapga inor!» le, ga llëye lara ba kong li lara ba kong lok pjire.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) li kong

¹⁹ Öötong sondë kjok sèng ga ba oppinggaga töno löng èng tjok. Eshko ga judío tjlapgaga bangkjre lok ara kjishko ga u bäng bäng li bängzara lok jong tuk tjän. Eni ga Jesús weno shäng ba tjrëko, ga tjlë ba kong lok ga «Miga. Pjäy ber löng wlëpe» le. ²⁰ Lara eni ga ba orkwo bäng, ba pjlokso bäng, e pina ba kong lok. Ga iya lok ga beno löng wopjlu, woowa llëme. ²¹ E irgo ga Jesús tjlë ba kong lok obi ga «Pjäy ber löng wlëpe. Tja ichara Data Sbörë sorë ga pjäy ichër eni bakoe» le. ²² Eshko ga pjluk bakwara ba kopshko, tjlë ga «Pjäy go Sbö Sëya tjwe ber bomi tjok. ²³ È pogo, owa pjang ba go li lömi ba kong ga löya Sbörë ba kong eni bakoe. Gueniyo owa pjang ba go li lömi ba kong llëm ga löya Sbörë ba kong llëm bako, beno löng ba owa li tjok iyado» le.

Jesús weno Tomás kong

²⁴ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Tomás, e kowëba Kjlö bakoe. Jesús weno shäng ba oppinggaga li kongshko ga Tomás shäng eshko llëme. ²⁵ E kjishko ga e irgo ga ba pjeyoga tjlë ba kong ga «†Tjlapga inorwa!» le ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Löraba orkwo bäng li in woydë, ga bor sakkwo zrër woydë ba roshko. Bor orkwo zrër woydë ba pjlokso bäng roshko bakoe. Eni llëm ga jlöe lër llëme» le.

²⁶ Öötong sondë kjwara obi ga Jesús oppinggaga li töno uunkong löng u li roshko jek obi. Eshko dbaryo ga Tomás sök eshko bakoe. Eshko ga u bäng bäng jong tuke. Eni ga Jesús weno shäng ba tjrëko obi, ga tjlë ba kong lok ga «Miga. Pjäy ber löng wlëpe» le. ²⁷ E irgo ga tjlë Tomás kong ga «Bor orkwo ère İzong. Bop sakkwo kjwe zrës jushko. Bop orkwo kjwe kjëmö, zrës bor pjlokso bäng ère roshko. Tja woshrono iröng obire, de llëm, e woyotjlip ame. E jlöe lozong» le.

²⁸ Eshko ga Tomás tjlë ba kong ga «Pja bor Tjlapga, bor Sbö bakoe» le.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja woshrono iröng obi jlöe lëp, tja inop kjishko. Èye, llëye ina llëm èmdë ga jlöe le ga ber wopjlu» le.

³⁰ Llëbo iydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsdë ba oppinggaga bokshito ara obi, gueniyo tak pjang kjibokwo ère go llëme. ³¹ Gueniyo ère toror, miydëmi e go wlo ga no pjluyo ichara Sbörë li, e Jesús, e Sbö Wa bakoe, ga pjäy mär ba go wleni ga pjäy ber löng së iyado Sbö tjok.

21

Jesús weno ba oppinggaga doglo kjäk (7) kong

¹ E irgo ga Jesús weno shäng ba oppinggaga kong obi, di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Tiberias* li sor go. Shäryono eni. ² Eshko ga löng Simón Pedro, Tomás (e kowëba Kjlö), Natanael (e Caná so, Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi), Zebedeo wapga do pjök, ba oppinggaga do pjök obi. ³ Ga Simón Pedro tjlë llamo löng li kong ga «Tja to mã shak» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjawa èmdë ga jek bop tjok bebi» le.

Eni ga uunkong li opyono lok jek kjang roshko, gueniyo e shkëyo ga mã shano llëme.

⁴ Wëshko kjok shröngto ga iya lok ga Jesús weno shäng di bäng li sor go, gueniyo e è miyde löng llëme. ⁵ Eni ga Jesús tjlë ba kong lok dbo go ga «Pjeyoga, ¿mã sharomire?»

«Llëme» le lok ba kong.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Bomi mã shakklo kjwe dbuzi jer orkwo këkëkong, ga mã shami dani» le.

Kuya lok ga shäryara eni, ga ba shakklo li poyöya ga ä, roshko mã ara kjishko.

⁷ Eshko ga Jesús oppingga woyde ara ba kjlara wleni li† tjlë ga «†Tjlapga li shängdo!» le. Kuya Simón Pedrorë ga ba shwong kop lëkong skwara lunashko li pjuna jekdo, ga optono jer dishko chuwerä. ⁸⁻⁹ Eshko ga kjang li buk këm di rong wop tjok. Eni ga llamo löng li jek ba irgo kjang li go, mã shakklo roy mã tjung li dopshiya jek öötong löng pjöshko lëkong. Opshino lok kjang li roy dwayoshko ga iya lok ga iök jong kjrina ri ri, ga iökgo li kjang go mã buk kjlara, pjlung shosho suk pjir buk kjwara bakoe.

¹⁰ Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Mã sharomi yë tek sözi kjlöbö» le.

¹¹ Kuya Simón Pedrorë ga opyono kjang li roy, ga mã shakklo beno pjang di roshko li dopshira jek öötong buk pjöshko. Roshko tjeng mã këskës doglo sak dbaw kjingsho sak shkëng kjingsho mya (153), eni èmdë ga dwlëtong llëme.

¹² Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Pjäy tek ië» le.

* 21:1 Tiberias di bäng, e kowëba Galilea bakoe. † 21:7 Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni le li, e Juan layde.

Miyde lok pjlú ga e Tjlapga Jesús. E kjĩshko ga «¿Pja è?» le lok ba kong llème. ¹³ E irgo ga Jesús jek ba zlong bäng, ga pjlung shosho suk pjir li kjrara, ga shdöra ba kong. Mâ suk pjir li kjrara, ga shdöra eni bakoe. ¹⁴ Jesús woshrara Sbörè iröng obi irgo ga weno ba oppinggaga kong e tjok ga öötong pjloglo mya.

Jesús tjlēno Pedro kong

¹⁵ Iono lok pjir ga Jesús tjlē Simón Pedro kong ga «Simón, Juan wa, ¿tja woydaga ara li è? ¿E pjare?»

«Èng, Tjlapga. Miydöp ga pja woydër» le ba kong.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Eni ga bor tjlökwo kjrägaga döp yötso, öng wlöp ushko so de ba dagarè sorè ga eni» le.

¹⁶ Eshko ga Jesús tjlē ba kong obi ga «Simón, Juan wa, ¿tja woydöp ara jlökoyore?»

«Èng, Tjlapga. Miydöp ga pja woydër» le ba kong.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Eni ga bor tjlökwo kjrägaga döp, öng wlöp ushko so de ba dagarè sorè ga eni» le.

¹⁷ Era eni ga Jesús tjlēno ba kong obi, öötong pjloglo mya. Tjlē ga «Simón, Juan wa, ¿tja woydöp jlökoyore?» le.

Kuya ga woydè ara, kjakrokara ba kong pjloglo mya kjĩshko. Eni ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, llèbo tjeng kès li miydöp shäng pjlúe. Miydöp ga pja woydër» le.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Eni ga bor tjlökwo kjrägaga döp, öng wlöp ushko so de ba dagarè sorè ga eni. ¹⁸ Lër bop kong jlökoyo ga dèdashko ga pja mite obishko ga pja op-doyè tjoksa, pja jek äär woydöp kjone lishko. Gueniyo llono ga pja öötong këguè ga pja orkwo iè ber lok bek, pja doyèba wlo, ga pja sökoba jek äär woydöp kjone llèm lishko» le. ¹⁹ Lara eni li, e Pedro wolon sorè li loklo, ga Sbö ber kèsbang, tjwlö ara e kjĩshko. Eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «Tja rayöp llème. Tja opshäryono sorè ga pja opshäryè eni bakoe» le.

²⁰ Eshko ga Pedro bojono iröng, ga ìya ga Jesús oppingga woyde Jesúsde ara ba kjlara wleni li tek shäng ba irgo. (Dèdashko ga löng ièshko ga «Tjlapga, ¿pja soynega li è?» laga Jesús kong ba kwomsoshko li e.) ²¹ Ìya Pedrorè ga tjlē Jesús kong ga «Tjlapga, ¿e ga kjwe, llèye shäryèba ba tjok?»

²² «Woydër ga kjwe ber shäng, tja tjwe iröng obi guing wleni ga wëyè, e miydaga ber tjarè. Tja rayöp llème. Tja opshäryono sorè ga pja opshäryè eni bakoe» le. ²³ E kjĩshko ga roy shdöktong Jesús tjlökwo kjrägaga uunkong kong ga domer lara li beno wolon llèm wlo le. Gueniyo lara Jesúsde eni llème. Tjlēno ga «Woydër ga kjwe ber shäng,

tja tjwe iröng obi guing wleni ga wëyè, e miydaga ber tjarè» lara eni eröe.

²⁴ Ba oppingga lër shäng li, e tja. Ère ìnor om go, ga tär shäng om go bakoe. Miydèba ga tja tjlē beke.

²⁵ Llèbo shäryara Jesúsde ara obi oblè oblèe. Toroy uunkong wleni ga kjok kjwang jikong dlino jong kjibokwo sho eröe.

Hechos de los Apóstoles Llêbo shâryara Sbô tjlôkwo roy lagaga Jesús âskarê Kjibokwo ère sorê

Domer shâng kjlara ko Lucas. E no dwlomnaga. Woyotjlikoba ga e judío llêm wleniyo. Domer shâng kjlara obi ko Teófilo. Woyotjlikoba ga e Roma so, domer tjwłó ara wleniyo bakoe.

Bâm go ga kjibokwo ko *Evangelio según Lucas* li tara Lucasê Teófilo kong, Jesús roy li miyde pjłú wlo. Kjibokwo èrera jyâ tara ba kong, llêbo weno e irgo li miyde pjłú bako wlo. Jesús to jem kjok dogo irgo ga Sbô Sëya ichara ba nopga kong, ga llêbo shâryara ara epga tjok sorê li tara ba kong. Tjlêno eni Hechos 1.8 go. Tjlê ga «Gueniyo ga Sbô Sëya tjwe bomi go kjlarashko kjlarashko, ga pjây kong dbo tve kësbange. Kjrromi ga pjây opshik tja inomi, kurumi li sorê roy lê Jerusalén kjokyo, Judea kjokyo, Samaria kjokyo, âär jong kjok kjwang jłkong bakoe.»

E irgo ga Pablo öotong beno shâng Jesús tjłokwo kjranga, ga Jesús roy pjłú lara kjok shto oblê oblê sorê li tara ba kong bakoe. Eshkoshko ga Lucas jêktong shâng parkê ba tjok, tak pjang Colosenses 4.14 go, Filemón 24 go, 2 Timoteo 4.11 go sorê li eni. Eni ga llêbo shâryara Sbörê Pablo tjok li ina om go, ga jyâ tara kjibokwo ère go.

¹⁻²Teófilo, kjibokwo toror bâm go li, e Jesús roy loklo. Shâng kjok ère kjing go obishko ga llêbo shâryara, pina kës li toror beno pjang eshko. Jemdê kjok dogo llêm obishko ga jêk shâng Sbô tjłokwo roy lagaga kjrara beno tjeng ba âska li tjok. Ga kong llêbo shârye wlo li lara beno ba kong. Eshko ga kjimtara Sbô Sëyarê.

³Zrôraba irgo ga weno shâng Sbô tjłokwo roy lagaga li tjreko obi, ga llêbo shâryara oblê oblê, miyde lok e go wlo ga shâng sê obi. Dbar kop sak pkëng (40) tjreko ga oló ga wen shâng ba tjreko, ga ina lok. Eshko ga Sbô ber no pjłuyo sorê li roy lara beno ba kong. ⁴⁻⁵Pjlara ga sôk iê ba tjokshko ga tjłê ba kong ga «Pjây go Sbô Sëya icha bor Datarê tjwe, lara jłokoyo sorê li eni. E lanyotkoror bomi kong tjân. Juan, e no wono di goshko. Gueniyo ga dbar kjwöbö obi ga pjây go Sbô Sëya icha Sbörê tjwe ber kësbang bomi tjok. Pjây opshik Jerusalén kjokyo dwayo llêm, e shâryono eni pjir guing» le.

Jesús to jem kjok dogo

⁶Pjlara ga tóno lóng Jesús tjokshko ga tjłê ba kong ga «Tjłapga, ¿eni tjok ga Israel tjëyoga döp ber ichaga tjëyoga oblêrê ame dbaryo li öotongde?»

⁷«E miydaga pjâyde llême. Dbar lême lóng li, e miydaga Data Sbörê. Llono le ga eshko já. ⁸Gueniyo ga Sbô Sëya tjwe bomi go kjlarashko kjlarashko, ga pjây kong dbo tve kësbange. Kjrromi ga pjây opshik tja inomi, kurumi li sorê roy lê Jerusalén kjokyo, Judea kjokyo, Samaria kjokyo, âär jong kjok kjwang jłkong bakoe» le ba kong.

⁹Tjlêno eni pjir ga İya lok ga Jesús sôra Sbörê to jem kjok dogo, ga pjäng shrono kjrina eshko, jek yöw e roshko jêktëng erä, ga ina lok ame. ¹⁰Kjok dogo İya beno lóng wopro ga domerga wen lóng do pjök ba soshko, shwong ko pjłublüne. ¹¹Ga tjłê lok ba kong ga «Galilea sopga, ¿kjok dogo İmi lóng kjêr llênoro? Jesús inomi sôraba to jem kjok dogo bomi tjreko dwayo sorê ga llono ga ter tjwe iröng eni bakoe» le.

Matías kjrara lok beno shâng Judas shtoshko

¹²Kjok eshko li ko Olivos dlupyo. E irgo ga Sbô tjłokwo roy lagaga Jesús âska to ter lok iröng Jerusalén kjokyo. Olivos dlupyo li ber âär Jerusalén kjokyo wlo go wop tjok eröe. Woshtozlong dbaryo ga judioga jêk lok wop eni eröe. ¹³E irgo ga ter shrono lóng Jerusalén kjokyo lishko ga opzrêno jek u jong kjwara eshko li roshko, ga tjyono jem kjomo, ga beno lóng eshko. Nopga lóng eshko li ko eni:

Pedro;
Santiago;
Juan;
Andrés;
Felipe;
Tomás;
Bartolomé;
Mateo;
Santiago, e Alfeo wa;
Simón, e zelote;
Judas, e Santiago wa.

¹⁴Dbar kjwobi go ga epga tön lok tjê jłkong eshko syöshê Sbô kong Jesús lémga tjok, ba mekê María tjok, walêga oblê tjok bakoe.

¹⁵Eni ga dbar kjwara ga epga tóno lóng kop sak dbâw kjingsho sak pjök (120). Eshko ga Pedro kojono shâng ba pjeyoga llamo lóng li tjreko, ga tjłê ba kong ga ¹⁶⁻¹⁷«Pjeyoga, Judas, e kjrara Jesúsê jêk shâng borwa tjok wlo, ga parkono borwa tjok bakoe. Gueniyo ga Jesús shakoba wlo ga pingga erê, ga beno Jesús roy laga ame. Dênashko ga tjłokwo lara Sbô Sëyarê Judas kjışhko, tjłokwo li tara Pjlu Daviddê. E kjışhko ga tjłokwo lara li shâryono eni tjân.

¹⁸«(İlêbo owa shâryara Judasê li potjwlëkkıo dburyo li go ga kjok tjwłëna kjrına. Eshko ga lono jer jong kâ lëkong, bögwo dloktong, llangkogro tukdong drete. ¹⁹Nopga lóng Jerusalén kjokyo li, e miydara

lok pjar, ga kjok eshko kowara lok Acéldama, léy bi tjlökwo go ga "Srëng kjokyo.")

²⁰ »Dënnashko ga kjibokwo ko Salmos li tak beno pjang eni:
 »"Ba u jong lishko, e kworkwë ber buk kjok ëye llëmskho."

Ëye ber sòk eshko ame."^{*}
 »Eshko ga tak pjang eni bakoe:
 »"Ba pak, e ber sogo oblë."[†]

²¹ »Eni kuzong ga domer kjarëwa kjlara parkë ber shäng Judas äska. Jushko ga domerga löng, jëktong löng bi tjok bebi, Tjlapga Jesús shäng bi tjok lishko. ²² Jesús wara Juandë li ina lok. E irgo ga jëktong löng ba tjok, ga dbaryo öötong sóra to jem kjok dogo ga ina löng obie. Woyde ga kjwepga kjwe kjlara tek ber borwa tjok. Eni ga llëbo ina, kura li roy le borwa tjok wlo» le.

²³ Eni ga kjarara lok do pjök. Kjlara ko José, kowëba Barsabás, kowëba Justo bakoe. Kjlara obi ko Matias. ²⁴ Eshko ga syöshtono lok Sbò kong, tjlä ga «Tjlapga, tjawa uunkong wotjlik löng borwa pjlushko sorë li, e miydëp pjire. Nopga do pjök ëre kjarop kjone dey ga pis borwa kong. ²⁵ E ber bop tjlökwo roy laga Jesús äska. Pak li, e Judas i, gueniyo rayara to ba shdüzlong kjokyo lishko» le.

²⁶ Eni ga llëbo jyäglo shira lok, ga jyä lono beno Matias kong. Eshko ga Matias beno shäng Sbò tjlökwo roy lagaga Jesús äska doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kjarayo.

2

Jesús tjlökwo kjaragaga go Sbò Sëya shrono beno kësang ba tjok

¹ Öötong judio dbar shrëzlong dbaryo kowe lok Pentecostés* ga Jesús tjlökwo kjaragaga tóno löng uunkong uyo kjarwaso. ² Jekdo eshko ga kuya lok ga llëye ter kjok dogo dwayo pjluk träk llëm, pjluk tje jong ri ri dbo träk llëm wleni, ga tóno beno pjang u li roshko, epga löng lishko. ³ Eni ga llëbo weno kälä iök pjë jong ri ri wleni, so kyorkwo kjoyo, ga beno eni kjlara kjlara kjing go. ⁴ Eshko ga uunkong go Sbò Sëya shrono beno kësang ba tjok. Eni ga tjlä löng kjok shto oblë oblë so tjlökwo go, iara Sbò Sëyarë tjlä sorë ga tjlä löng eni.

⁵ E dbaryo ga judioga löng Jerusalén kjokyo, Sbò poshrëk löng enido gueniyo shrono löng kjok shto oblë oblë uunkong dwayo. ⁶ Pjluk jong kës li kura lokshko ga tóno löng eshko. Eshko ga kura lok ga Jesús tjlökwo kjaragaga tjlä löng kjlara i i ba tjlökwo baiya layde. Ga wojeno löng.

⁷ Eni ga beno löng polläk, yë le erä. Ga tjlä lok ëng kong ga «iKjwepga Galilea sopga dö llëmdo? ⁸ iKuy ga tjlä lok bi tjlökwo bishiya kjlara i i, e sorëro? ⁹ Jushko shji nopga tjeng kjone pogo so: Partia so, Media so, Elam so, Mesopotamia so, Judea so, Capadocia so, Ponto so, Asia so, ¹⁰ Frigia so, Panfilia so, Egipto so, Libia so shrono löng Cirene kjokyo worbo goshko, Roma so, ¹¹ Creta so, Arabia so bakoe. Shji kjong kjong weno judio weno bukshko. Shji kjong kjong weno judio llëm, gueniyo shji kjlopswono beno Sbò tjlökwo kjaraga judioga i dik. Ga kuy löng ga llëye shäryara Sbörë kësang li le löng bi kong bi tjlökwo om go li go» le. ¹² Löng yë le tje jikong, llëbo woyotjliya löng miyde llëme. Ga tjlä lok ëng kong ga «iLëbo tjeng kës ëre llë lokdo?» le lok eni.

¹³ Ga tjräko löng kjlöbö ba läywë owa, tjlä ga «iKjwepga löng nelöe» le.

Pedro tjläno nopga ara kong

¹⁴ Eni ga Pedro kojono shäng Sbò tjlökwo roy lagaga Jesús äska llamo doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li tjok, nopga li bokshko. Eshko ga tjläno ba kong lok dbo go. Tjlä ga «Pjäy judioga, pjäy löng ëreshko Jerusalén so tje jikong, llëye inomi kës ëre pjollgwer bomi kong. Llëye lër bomi kong li kuzi yötsoe. ¹⁵ Woyotjliimi ga domerga löng ëre löng nelöe lëmi, miga eni llëme. Eni tjok ga dö wenzong jä. Kjok eni ga ëye shäng nelö llëme. ¹⁶ Llëye shäryë pjang ëreshko lara Sbò tjlökwo laga tek dënnashko so Joeldë ba pjeyoga kong pjar tjän. Tjläno beno eni:

¹⁷ »"Sbò tjlä ga 'Kjok pjar lëshko ga pjäy go bor Sëya ichër äär ber kësang bomi tjok.

Tjläkwö lër bomi wapga domerga, walëga kong,
 ga le lok oba kong eni.

Dwlasga,
 era kong llëbo botoya ichër wen iya lok yoshko wlo.

Tjlapga domerga këkboga,
 era kong yo llë botoya ichër iya lok wlo bakoe.

¹⁸ Eshko dbaryo ga bor parkagaga domerga, walëga,
 era go bor Sëya ichër äär ber kësang ba tjok,
 e irgo ga llëye lara ba kong li le lok oba kong.

¹⁹ Kjojkwo go ga llëbo iydëba llëm wleniyo shäryër ara kësang eshko.

Klung kjing go ga

* 1:20 Salmo 69.25. † 1:20 Salmo 109.8. * 2:1 Pentecostés, e judioga dbar shrëkklo. E kowëba dwla bo kjarozlong dbaryo bakoe. Israel tje yoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo pjar irgo ga äär dbarowo sak shkëng (50) go ga Pentecostés dbaryo li shrëya lok. Eshko dbaryo ga dwla bo mite kjarara li twe lok Sbò kong, ba sëngglo, tak pjang Levítico 23.15-22 go sorë li eni.

imi ga nopga eng zrök ara, iök ara, yö sho ara bakoe.

E ber tja tjwe döröe loklo.

²⁰ Tjlapga tjwe dbaryo,
e tjwłö kësbang, e pjłü, owa llême.

Tjwayde llêm obishko ga
đlo, e kijlopswë ber kjok ro yët,
mok, e kijlopswë ber srëzrën, srëng
wleni.

²¹ Eshko ga eye, tja rokara ba kjimtë ga
era dëktonge'le Sbörë eni.^{††}

²² »Israel tjëyoga, llëye lër li kuziã. Jesús,
Nazaret so li llëbo İydëba llêm wleniyo
shãryono oblë oblë bomi tjërko. E miy-
doromi pjire. Shãryono eni, e ichaga Sbörë
miydëmi e go wlo. ²³ Eni gueniyo ga e
twaraba shäng bomi kongshko ga sharomi,
ga lörömi pjang kjłös go, zrömi wlo, ga
pjây kjimtaga nopga owa wleniyorë. Tek
dënashko ga e miydara, lara Sbörë eni.
²⁴ Gueniyo ga woshrra Sbörë iröng obi.
Bãm go ga wolono. E irgo ga döra eshko
dwayo. Wolono beno buk eshko, ber buk
shinmo iyado wlo llême. ²⁵ Dënashko ga Pjlu
David tjłëno Jesús kjışhko. Tjłëno beno eni:

»Tja Tjlapga ik enido bor bokshto.

Shäng bor zlong bäng orkwo këłëkong,
eni kuzong ga llëye bangkjrër llême.

²⁶⁻²⁷ E kjışhko ga tja wopjłü,
tja tē bor kjamo go woowa llême.

Miydër ga bor doyo woshrëp iröng obi ber
shäng sē.

Tjlapga, tja iëp ber buk sakshko llême.

Tja bop parkaga iak beno shäng dboy bop
kong,

ga bor doyo iëp an ber buk eshko llêm
bakoe.

Pja koshër shäng wopjłü İyado e kjışhko.

²⁸ Tja woshrë iröng obi wlo ga irboyo pinop
bor kong,

tja iorop beno sök bop bokshto ga tja
ber wopjłü, woowa llême.[‡]

²⁹ »Pjeyoga, tja tjłë bomi kong jłökoyo ga
kuzi sira. Bi tjlapga tek dënashko so tjwłö ara
David, e wolono, ga jnenaba buke. Ga ba
sak li buk bi tjërko obi. ³⁰ Gueniyo ga e Sbö
tjłökwo laga. Miydara ga Sbö tjłëno ba kong
jłökoyo li shãryë eni kjıluwe. Sbö tjłëno ba
kong ga «Llono ga bop tjëyo tek ber bop irgo
li tjërko pjlu wen kjlara ber no pjlıyo pja dik
bakoe» lara Sböre eni. ³¹ Eni ga pjlu li weno
İna shäng tjän wleni, ga İna ga shinmotkono,
gueniyo woshrono iröng obi. E kjışhko ga
tjłëno ga pjlu li, e ie Sbörë ber buk sakshko
llêm, doyo ie an ber buk eshko llêm, woshre
iröng obi kjıluwe'le. ³² Pjlu'le li, e Jesús layde.
Era woshrra Sbörë iröng obi, ga tjawa tje
jıkong beno löng e İnorwa jlöe laga. ³³ E söra
Sbörë to jem öötong sirkeno beno sök ba
tjok ba orkwo këłëkong, ga iara beno tjwłö

kësbage. Ga «Sbö Sëya, e twër ber bop kong»
lara Data Sbörë ba kong jłökoyo li, e twara
beno ba kong. Ga borwa go Sbö Sëya ichara
ba Warë ber kësbang borwa tjok. Llëbo tjeng
kës İnomi, kuromi li e. ³⁴⁻³⁵ Dënashko ga
David tjłë gu

»Tjlapga tjłëno bor Tjlapgayo kong ga

'Pja tek wlar ber sök bor orkwo
këłëkong,

äär jong bop moskwoga zanor pjir gu-
ing,

eshko ga iër ber tjeng bop wloshko,
ichëp wlo' le Tjlapgarë»[§] le Daviddë
eni, to jem kjok dogo llêm gueniyo.

³⁶ »Israel tjëyoga tje jıkong, tjłökwo lër li kuzi
yötsoe. E jlöe. Jesús zrörömi pjang kjłös
go. Gueniyo ga iara Sbörë beno shäng bi
Tjlapgayo. No pjlıyo iche tjwe lara li e» le.

³⁷ Kuya lok ga woydono ara, wosonkono
ara erä. Ga tjłë lok Pedro kong, Sbö
tjłökwo roy lagaga Jesús äska llamo li kong ga
«Pjeyoga, İllëye shãryërwa?» le.

³⁸ Kuya Pedrorë ga tjłë ba kong ga «Llëbo
owa shãryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga
rayozi, ga pjây nom kjlarashko kjlarashko,
pjây wëba jer di roshko Jesucristo ko go,
owa pjang bomi go li löya Sbörë ber dret
wlo. Eshko ga ba Sëya twe Sbörë bomi kong
jłökoyo. ³⁹ Tjłökwo ère, e ber eye rokara Sbörë
ber ba nopga wlo li kong uunkong, bomi
kong, bomi wapga kong, eye löng pjola li
kong bakoe» le.

⁴⁰ Pedro tjłëno ara obi, nopga li poshduna
tjłökwo oblë oblë go. Tjłë ga «Nopga löng
eerishko wotjłik owa li shdüya Sbörë. E
kjışhko ga pjây wotjłik baiya dik llêm, pjây
opkjos nopga owa löng lishko dwayo» le.

⁴¹ Eni ga eye ba tjłökwo kjrono ga wara lok
jer di roshko tje jıkong. E dbaryo ga tjłökwo
kragaga beno doglo sak dbäw dbäw pjłoglo
mya (3,000) dik obi, ga tönö löng bãm go li
tjok. ⁴² Eshko jek lëkong ga beno löng tjłökwo
le Sbö tjłökwo roy lagaga Jesús äskarë li kuk,
ga tön lok eng tjok ara ië wlo, syöshtë Sbö
kong wlo bakoe.

Jesús tjłökwo kragaga, e löng eng tjok sorë

⁴³ Sbö tjłökwo roy lagaga Jesús äska llëbo
İydëba llêm wleniyo shãryono oblë oblë
nopga li bokshto ara. E kjışhko ga İna
Jerusalén sopgarë ga yëy le lok tje jıkong.

⁴⁴ Ga Jesús tjłökwo kragaga tön tjeng eng
tjok İyado, ga ba llëbo kës li shdüya lok eng
kong. ⁴⁵ Kjong kjong kjok tjok ga soyneya,
kjong kjong llëbo oblë tjok ga soyneya,
dburyo shdüya eng kong, kjone İ llêm ga twe
lok ba kong opkjimtë wlo. ⁴⁶ Dbar kjwobi
go ga tön löng Sbö u zlong bäng. Löng ushko
ga ië lok eng tjok, ga ba dli shdüya eng kong
enido. Eshko ga löng wopjłü, wotöy kjlara

† 2:21 Joel 2.28-32. ‡ 2:28 Salmo 16.8-11. § 2:34-35 Salmo 110.1.

kjlara kong. ⁴⁷ Sbö, e poshrëya lok ara. Ga nopga oblë beno wopjlú ba tjok uunkong. Dbar kjwobi go ga nopga döya Sbörë obi ber ba nopga wlo. Ga Jesús tjlökwö kjrágaga tón jek këgong këgong.

3

Domer sök tóshko jék llëm wleniyo kojona Pedrorë kjlara Jesucristo dbo go

¹ Dbar kjwara ga syöshtozlong dloyo, dlo tóy wleni ga Pedro, Juan, e jem löng Sbö u zlong bäng. ² Eshko ga domer sök tóshko kjlara jék llëm wleniyo, weno buk eni. Dbar kjwobi go ga sökoba tjwe Sbö u zlong bäng. U bäng jong eshko kjwara kowëba Wolësowa, iëba sök eshko li ëye jem opzrëk eshko ga kong dbur roke wlo le. ³ Pedro, Juan, e jem opzrëk löng eshko kjwlë ga kong dbur rokara ba kong. ⁴ İya lok drëng ga Pedro tjlë ba kong ga «¡Tjawa İzong!» le.

⁵ Eni ga İya beno sök drëng, kong dbur twero le ga koshe sök. ⁶ Gueniyo Pedro tjlë ba kong ga «Tja dbur llëm, dbur sho shöylör llëm bakoe. Gueniyo ga llëbo tjeng bor tjok li twër bop kong. Tja kong dbo twara Jesucristo, Nazaret so lirë. E go ga pja kojözong, pja jëkzong» le ba kong.

⁷ Eni ga shara Pedrorë ba orkwo këlëkong go, ga kojonae. Jekdo eshko ga ba dreglo, e dbokjronoe. ⁸ Eni ga jek zrow shäng erä, kojongö shäng ba dre li go, eni ga jëktong, opzrëno jek Sbö u zlong bäng ba tjok lok. Jék jong, zron jong, Sbö poshrëk arae. ⁹⁻¹⁰ Domer li ikoba sök eshko u bäng jong kjwara ko Wolësowa li zlong bäng, sök dbur rokë eshko enidoe. E kjishko ga shäng jék, Sbö poshrëk ara li İya lok ga beno löng yëy le, polläktëng erä.

Pedro tjlëno nopga ara kong obi

¹¹ Eshko ga swlo kayo poptono li, Pedro, Juan, e raye woydë ame. Ga nopga löng kjlobi beno löng yëy le erä, ga tek zron jong tjwe löng lishko, Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbö u jong lishko. ¹² İya Pedrorë ga tjlë nopga löng kës li kong ga «İsrael tjëyoga, ¿pjây beno löng yëy lëmi ega? ¿Tjawa İmi löng kjër egaro? ¿Woyotjlëmi ga domer kjwe iororwa jék shäng borwa woshko lëmi? Eni llëme. ¿Shäryororwa, tjawa jék pjlo bek kjishko lëmi? Eni llëm bakoe. ¹³ Sbö, e Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö, bi tjlapgaga tek dënashko so Sbö bakoe. Ba parkaga Jesús, e İara beno kësbang, tjwlö ara. Gueniyo bomi kongda, e tjwlö llëme. Tworomi beno shäng no shdünggaga kong. Eni ga döya Pilatorë larashko ga “Woydërwa llëme” loromi. “Zrös pjang kjlös go” loromi eni. ¹⁴ No pjlo bek iak beno shäng dboy Sbö kong li, e

woydoromi llëme. No rokoromi kjlara no zrök ä wleniyo, “Era dözi borwa kong dey” loromi eni. ¹⁵ Eni ga shji löng së laga li, e zröromie. Gueniyo ga woshrara Sbörë iröng obi, ga tjawa beno löng e İnorwa jlöe laga. ¹⁶ Eni ga domer kjwe poptono shäng, e miydoromi pjluë. Tjawa mär Jesús go. E kjishko ga domer kjwe dreglo dbokjronoe. Kjwe poptara Jesüsdë, tjawa mär ba go kjishko, ga İmi löng wëlee.

¹⁷ »Pjeyoga, miydër ga Jesús zröromi, e ichak Sbörë miydoromi llëm kjishko, bomi tjlapgaga ommyidono llëm bakoe. ¹⁸ Dënashko ga Sbö tjlëno ba tjlökwö lagaga kong ga bi pjluyo iche le li kong llëbo owa wen ara. Llëye shäryoromi ba kong li shäryono eni e kjishko. ¹⁹ E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozí, ga pjây optwos Sbö kong dey, owa pjang bomi go li löya ber dret wlo. ²⁰ Shäryëmi eni ga pjây iche Sbörë dbokjre, ga Jesús, e dënashko ga kjrara Sbörë ber bomi pjluyo li, e iche ber shäng bomi tjok. ²¹ Eni gueniyo ga eerishko ga sök kjok dogo. Äär jong eni, llëbo uunkong, e kjlopswara Sbörë beno tjalglën guing. Tjlökwö lara ba tjlökwö lagaga tek dënashko sorë li beno eni.

²² »Dënashko ga Moisés tjlëno bi tjlapgaga kong eni. Tjlëno beno eni: “Tjlapga bomi Sbö, pjây kong tjlökwö laga kjre bomi tjrëko kjlara, so tja kjoyoe. Llëye le bomi kong li kolozí uunkong. ²³ Eye omkolono llëm ga kje Sbörë ber sök ba nopga tjok ame”* lara Moisésdë eni.

²⁴ »İlëye wen eerishko dbaryo li lak tek dënashko Sbö tjlökwö lagaga uunkongdë, Samuel dwayo tek lëkong. ²⁵ Eni ga llëye lara Sbörë ba tjlökwö lagaga tek dënashko so kong jlökoyo li, e beno bomi kong, tjlökwö twara bomi tjlapgaga tek dënashko so kong, beno İyado wlo li, e beno bomi kong bakoe. Dënashko ga Sbö tjlë Abraham kong ga “Tjëyo löng kjrına kjrına kjok kjwang jikong kjimtër, bop tjëyo tek ber bop irgo kjlara li kjishko”[†] le. ²⁶ Eni ga ba Wa ichara Sbörëshko ga ichara bomi shwoy bäm go, pjây kjlobi li kjimte wlo, llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi wlo» le.

4

Pedro, Juan, e söraba tjlapgaga kong

¹ Ga Pedro, Juan, e tjlë löng oba kong wopro ga syöshtagaga Sbö kong ba pjeyoga kjishko shrono löng eshko kjlëböso, Sbö u daga kägäyo tjok, saduceoga kjong kjong tjok bakoe. ² Pedro, Juan, e löng oba ping ga Jesús, e wolono, ga woshrono iröng obi, ga shji ëmdë ga wolonoshko ga shji woshrë eni bakoe. E kjishko ga shrono löng li iirke

* 3:23 Deuteronomio 18.15, 18-19. † 3:25 Génesis 22.18; 26.4.

ara ba kong. ³ E kjishko ga shara lok, söra to no shdüzlong uyo, ga bängzara lok eshko. Kajok séng anmoyö kjishko ga lögweya wëshko jä le. ⁴ Gueniyoga ga ba tjlökwö kugaga löng li ara, ga ara eni, e omtjlokwo kjonroe. E tjok ga Jesús tjlökwo kragaga shtëy domerga dö wleni ga öötong kop sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) dik.

⁵ Wëshko ga tjlapgaga këskes li tönö löng Jerusalén kjokyo, epga syöshtaga kägäyoga, judio tjlapgaga kjok lögweya wleniyoga kägäyoga, no pingga kjok lögwekkö tara Moisésdë go li kägäyoga bakoe. ⁶ Löng eshko li Anás, e syöshtaga kësbangyo, Caifás, Juan, Alejandro, epga syöshtaga kësbangyo li pjeyoga obi. ⁷ Eshko ga nopga ichara lok Pedro, Juan, e söya tek löng lishko dwayo. Ga shrono löngshko ga kojonga löng ba boksho. Eshko ga tjlapgaga li tjlë ba kong ga «¿Domer li poptoromi sorë? ¿Pjäy kong dbo twaga ërë no poptëmi eni wlo?» le ba kong lok.

⁸ Eni ga Pedro go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok, ga tjlë ba kong ga «Pjäy syöshtaga kägäyoga, tjlapgaga, ⁹ llëbo pjlu shäryororwa swlo sök kjlara kong, ga poptërwa sorë lëmi löng borwa kong eni. ¹⁰ Eni ga pjäy ommyidë wlo ga Israel tjëyoga uunkong ommyidë wlo bako ga lërwa ga kuzia. Domer poptono shäng pjlu ëre, e poptororwa Jesucristo, Nazaret so li dbo go. Zröromi pjang kjlös go kjupä li e. Zröromi, gueniyoga woshrara Sbörë iröng obi.

¹¹ » «Akkwo woydoromi pjäy u shäryagagarë llëm li, e iak beno buk bäm go, beno tjlwö ara, oblë kjinmo.»*
Akkwo le li, e Jesús layde. ¹² Shji döga erë. Eye oblë iara Sbörë beno kjok ëre kjing go shji döya wlo llëme. E kjishko ga eye oblë shji döya wlo drete» le ba kong eni.

¹³ İna tjlapgagarë ga Pedro, Juan, e tjlë löng dbo go ba kong, llëye bangkjre lok llëme. Miydara lok eshko ga epga kjok miydë llëm, oppino ara llëm bakoe. E kjishko ga kuya lok ga tjlë lok eni ga beno löng ba woyotjlik arae. Ga miydara lok ga Jesús shäng obishko ga epga jëktong löng däv ba tjok. ¹⁴ Eshko ga domer poptara li kojono shäng ba tjok eshko. E kjishko ga beno löng kjing, llëye le lok ga äe. ¹⁵ Eni ga ichara lok eshko dwayo. Ga epga beno löng tjoksa, ga tjlökwo kjlopswe lok ëng tjok kar kare. ¹⁶ Tjlë ëng kong ga «¿Domerga kjwe kong llëye shäryëy? Llëbo İydëba llëm wleniyoga shäryara lok kësbang jlokoyo bi boksho, e miyde Jerusalén sopgarë uunkong. E jyö lëy ga äe. ¹⁷ Llëbo, e İey ber eni. Gueniyoga ga tjlökwo le oba kong ame wlo ga kjweri kroyoywëy. Shji tjlë ba kong ga “Eeri jek

lëkong ga Jesús roy lëmi ë kong ame” lëy ba kong eni» le.

¹⁸ Eni ga rokara tek iröng obi, ga tjlë ba kong lok ga «Pjäy Jesús roy lë ë kong ame, ga eye pimi Jesús tjlökwo go ame bakoe» le.

¹⁹ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Woyotjli tjlëyde om goshko. ¿Pjäy bangkjirako bäm gore, de bangkjirako li Sbö? ¿Kjone dey ber pjlu Sbö kong? ²⁰ Llëbo İnorwa, kurorwa li, e İäyworwarë İyado, tjawa ber löng kjing ga äe» le.

²¹ Kuya tjlapgaga lirë ga kroyoywara lok jek obi, gueniyoga llëye shäryara ba tjok llëm, rayara to, shdüna llëm bakoe. Shdüya lara, gueniyoga Sbö poshrëkoba ara, llëbo İnaba to jek shäryono li kjishko. E kjishko ga shdüya ga bangkjre lok ara. ²² Domer poptara li, e lu pjloglo sak pkëng (40) kjingsho tjok.

Jesús tjlökwo kragaga syöshtono Sbö kong

²³ E irgo ga Pedro, Juan, e rayara lok toe. Eshko ga jek öötong löng ba pjeyoga Jesús tjlökwo kragaga tönö löng lishko. Ga tjlapgaga li tjlëno ba kong llëro li lara lok ba kong pjire. ²⁴ Kura lok pjir ga syöshtono lok Sbö kong tjlë jikong. Tjlë ga «Tjlapga, pja borwa pjluoy. Kjopkwo, e shäryaga pjarë. Kajok kjwang jikong, e shäryaga pjarë. Dlung, e shäryaga pjarë. Llëbo tjeng eshko kës li, e shäryaga pjarë bakoe. ²⁵ Bop Sëya kjishko ga lorop borwa tjlapga tek dënashko so David kong. Tjlëno beno eni:

» «¿Tjëyoga tjeng kjok kjwang jikong li, e shdöktong iirkë ara egaro?

¿Wotjlik löng ¿Llëye shäryëy Sbö kong owa ga äe?» le egaro?

²⁶ Pjilupga, no kägäyoga, e ëng tönö lok bi Tjlapga wloyo, bi pjluoy iche le li wloyo bakoe.»†

²⁷ Jyä tak beno pjang ëre, e jlöe. Kjupäbäshko ga Herodes, Poncio Pilato, e tönö kjok ëreshko Jerusalén kjokyo Israel tjëyoga tjok, nopga judio llëm wleniyoga tjok bakoe. Opyono lok Jesús, bop parkaga iak beno shäng dboy li wloyo. E krorop. Borwa pjlu ichëp lorop li e. ²⁸ Tek dënashko ga llëye shärye lok ba tjok li, e miydorop, ga laga beno pjarë. Ga shäryara lok eni. ²⁹ Tjlapga, İs ga tjawa kroyoywëba arae. Ga tjawa bop parkaga ëre kjimtos bop tjlökwo roy lë wlo, llëye bangkjirëwa llëm wlo bakoe. ³⁰ Bop dbo go ga swlopga dwlomnezong. Llëbo İydëba llëm wleniyoga shäryos ara, bop parkaga iak beno shäng dboy Jesús li ko goshko» le lok Sbö kong eni.

³¹ Syöshtono lok pjir ga tönö löng lishko ga kjok eshko jek dete yo wleni. Eni ga uunkong li go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok, ga Sbö tjlökwo le lok dbo go, llëye bangkjre lok llëme.

* 4:11 Salmo 118.22. † 4:26 Salmo 2.1-2.

Jesús tjlökwö kragaga ba llëbo shdöno ëng tjok

³² Eshko ga Jesús tjlökwö kragaga uunkong wotjlik jong kjrinaso. Ëye wotjlik ga «Llëbo ëre, e botoya döe» le llëm, sogo uunkong. ³³ Ga Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska li, e jek löng Tjlapga Jesús woshrra Sbörë iröng obi li lanyotkë dbo go oba kong. Ga uunkong li kjimte Sbörë ara. ³⁴ Llëye woydako ba kong lok eshko drete. Olö ga ëye kjok tjok, u tjok, e soyneya, dburyo söya tjwe, ³⁵ ga twe Sbö tjlökwö roy lagaga kong. Eni ga shdöya lok kjone kjone löng llëye dret wleniyo kong.

³⁶⁻³⁷ Tjrëko domer shäng kjlara ko José. E Levi tjëyo, dlung tjërko ko Chipre li so, kowe Sbö tjlökwö roy lagaga lirë Bernabé. Bernabé, e no wojega loklo. Pjlara ga kjok baïya soynena kjrina, ga dburyo söra, twara Sbö tjlökwö roy lagaga kong.

5

Ananías, Safira

¹ Domer shäng kjlara obi ko Ananías, ba boy ko Safira. Pjlara ga epga kjok soyneno kjrina bakoe. ² Eshko ga domer li tjlä ba boy kong ga «Dbur kjrër kjrina, ga llamo sö, twër Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska kong, tworor uunkong wleni» le ba kong eni. Kuya ga «jölö» le. E irgo ga shäryara Ananiasdë eni.

³ Tweshko ga Pedro tjlä ba kong ga «Ananías, ¿Ä iorop tjwe bop go, pja wotjlik kjok li dburyo kjrër kjrina wlo, pja jyörkë Sbö Sëya kong wlo ega? ⁴ ¿Kjok li, e bopoya llëmdo? ¿Eni kuzong ga soynenopshko ga dburyo bopoya llëmdo? ¿Pja opshäryë eni ega? Pja jyörkono nopga kong dö llëm, pja jyörkono Sbö kong bakoe» le.

⁵ Kuya ga jek rish buk töshko, ga wolonoe. Nopga omroy kuno kjlobi li beno löng dete erä. ⁶ Eni ga dwlasga löng eshko li ëng töno kjllobö, shinmo doyo li popgara shwong go, söra jek sakshko, ga jnena.

⁷ E irgo wop ara ga Ananías boy tek tjwe shäng eshko, gueniyo llëye shäryono li miyde shäng llëme. ⁸ Eshko ga Pedro tjlä ba kong ga «Los bor kong jlökoyo. ¿Bomi kjok soynenomi dburyo lara bop lanmarë li eni jlöre?»

«Ëng, tjwölö lara sorë li eni» le ba kong.

⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Pjäy opyë wotjlik kjrinaso ëng tjok eni ega? ¿Tjlapga Sëya tjlinomi eni ega? Këm kjoko ga bop lanma jnegaga löng sakshko li tek löng kjwlëe. Eni ga pja söya lok jongya sakshko, pja jneya lok eshko wlo bakoe» le.

¹⁰ Jekdo eshko ga jek rish buk töshko Pedro zlong bäng, ga wolonoe. Ga dwlasga li opzrëk tek löng kjwlëe ga iya ga Safira wolono buk, ga shira lok jek eshko dwayo, söra jek sakshko, ga jnena lok buk ba lanma

zlong bäng. ¹¹ Eni ga Jesús tjlökwö kragaga uunkong beno löng dete erä. Ga nopga omroy kuno kjlobi li beno löng dete eni bakoe.

Nopga poptono ara

¹² E irgo ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äskarë oblë oblë oba bokshto ara. Eshkoshko ga Jesús tjlökwö kragaga tön löng enido uunkong Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbö u jong lishko. ¹³ Jesús tjlökwö kragaga woydëba ara ëmdë ga ëye oblë opyë tön ba tjok eshko llëm, bangjire lok ara kjishko. ¹⁴ Eni ëmdë ga nopga ara mär beno löng Tjlapga Jesús go, ga ba tjlökwö kragaga tön jek këgong këgong, domer, walë.

¹⁵ Eshko ga swlopga shikoba ba ushko dwayo, sökoba tjwe irbo bäng, ie ba bukklo kjing go, llëm ga swlo sökklo kjing go. Pedro jek e go ga ba jyäglo pjë ba go sira kjwe le lok eni. ¹⁶ Nopga löng kjok shto oblë oblë soshko, Jerusalén kjokyo sor go, e tjwe jong Jerusalén kjokyo tira llëm, ba swlopga, nopga goshko Ä sëyaga, e söya lok eshko. Ga uunkong li poptono lok pjire.

Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska li shdun-aba ara

¹⁷ Eni ga İya syöshtaga kësbangyo, saduceoga löng ba tjok lirë ga ymoyotkara ara. ¹⁸ E kjishko ga Sbö tjlökwö roy lagaga shara lok, iara lok beno löng no shdüzlong uyo roshko. ¹⁹ Gueniyo kjok shkë ga Sbö parkaga kjok dogo so shrono shäng kjlara eshko, no shdüzlong uyo li u bäng döra, ga löng eshko li shira jek ey dwayo. Ga tjlä ba kong ga ²⁰ «Pjäy nomo. Pjäy opyos löng kojong Sbö u zlong bäng. Eshko ga tjlökwö ëre, shji ie Sbörë ber löng së İyado ba tjok li, e lëmi nopga kong pjire» le ba kong. ²¹ Eni kjok shröngto ga öötong löng Sbö u zlong bäng, ga nopga löng eshko li pina lok.

E wopro ga syöshtaga kësbangyo, ba dbyragaga, e nopga rokono tjwe lan ëng tjok wlo, nopga rokara li, e judío tjlapaga kjok llgwega wleniyo. Eni ga Judío Kjok llgwega Këskëyo ëng töno löng, ga nopga ichara to Sbö tjlökwö roy lagaga tjeng no shdüzlong uyo li kjrë le. ²² Gueniyo ga no dagaga li öötong löng no shdüzlong uyo li roshko ga ëye wlëna llëme. Ga roy söra tjwe löng iröng, ²³ tjlä kjok llgwega li kong ga «Tjawa opzrëno jek löng no shdüzlong uyo roshko, ga bängzak jong yötso, ga no dagaga obi bë löng u bäng li dë. Gueniyo u bäng li dörorwa ga këm kjër roshko ëye drete» le.

²⁴ Kuya Sbö u dagaga kägäyo, syöshtaga kägäyogarë ga wotjlik lok ga «¿Llëbo ëre, e pjir äär jong kjone?» le eni.

²⁵ Eshko ga domer shrono shäng kjlara, tjlä ga «Pjäy wlëp llëme! Domerga zrëromi jek löng kjër roshko kjurgue bë löng oba

ping träk llëm llöm Sbò u zlong bäng» le.
²⁶ Eni ga Sbò u daga kägäyo öör ba kjrë ba parkagaga tjok. Ga söra lok tek obi, gueniyo llëye shäryara ba tjok llëm, oba bangkjre lok ara, lökoba ak go le kjishko.

²⁷ Eni ga söra, iara lok Judío Kjok Llgwegaga Këskësyo tönö löng li bokshto, ga syöshtaga kësbangyo tjlä ba kong ga ²⁸ «Tjawa tjläno bomi kong jlökoyo ga «Pjäy Jesús roy tlë ë kong ame, ga Jesús tjläkwo pimi ë kong ame bakoe» lororwa bomi kong. ¿Eni ga llëye shäryoromiro? Bomi tjläkwo loromi Jerusalén sogga löng kës li kong, ga domer wolono li wloyo tjawarë lëmi eni bakoe» le.

²⁹ Kuya Pedro, Sbò tjläkwo roy lagaga Jesús äska llamo lirë ga tjlä lok ba kong ga «Sbò tjläkwo kolorwarë dey, nopga i llëme.
³⁰ Jesús zröromi, löromi pjäng kjlös go kjupä li, e woshrra bi tjlapgaga tek dënashko so Sbò lirë iröng obi, ³¹ ga söra, iara beno sök ba orkwo këläkong, beno tjwlä kësbang bi ichaga, bi döga, Israel tjëyoga li, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye wlo, owa pjäng ba go li löya Sbörë ber dret wlo. ³² Ga tjawa beno löng e ñorwa jlöe laga. Sbò Sëya beno shäng ba roy laga bakoe. E twara Sbörë ba kolagaga uunkong kong» le.

³³ Kuya lok ga iircono ara, zröya lok woydë erä. ³⁴ Gueniyo fariseo sök kjlara eshko ko Gamaliel, e no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e bangkjreba arae. Kojono shäng eshko, ga tjlä no dagaga löng li kong ga «Domerga kjwe jek sözi kjoko sira» le, ga sörae. ³⁵ E irgo ga tjlä tjlapgaga llamo tjeng li kong ga «Israel tjëyoga, pjäy sjëke. Llëye shäryëy domerga kjwe kong li, e woyotjlüy yötso guing. ³⁶ Woyotjlüzli ga domer weno shäng kjlara dënashko ko Teudas. E opyono shäng tjwlä kësbange. E irgo ga domerga tönö tjeng ba tjok doglo sak dbäw pjloglo pkëng (400) dik. Miga, e irgo ga zröraba, ga llamo li shdöktong. Eshko ga llëbo li pjitonge.

³⁷ »E irgo ga öötong shji ko kjrëba dbaryoshko ga domer weno shäng kjlara obi ko Judas, e Galilea so. E irgo ga oba tönö ba tjok ara bakoe. Miga, e ëmdë zröraba ga llamo li shdöktong bakoe.

³⁸ »E kjishko ga pjäy poshdun ga nopga kjwe wëyë, rayozí, shji opzrëk ba tjok llëme. Llëbo li, e sogo no wleni ga e pjir. ³⁹ Gueniyo e Sbò i wleni ga e zangga pjäydë llëme. Eni wleni ga pjäy opzrëk woydë Sbò wloyo llëme» le.

Kuya lok ga jlö lara, ga zröra llëme. ⁴⁰ Eni ga domerga li rokara, ga shpora ara no shpokklo go erä. E irgo ga tjlä lok ba kong ga «Pjäy nomo. Pjäy Jesús roy tlë ë kong ame, ga Jesús tjläkwo pimi ë kong ame bakoe» le lok ba kong. E irgo ga rayara toe.

⁴¹ Eshko ga Sbò tjläkwo roy lagaga Jesús äska opshino lok tjlapgaga li bokshto wopjlä. Opmydë lok ga Sbò kong ga epga shdungoba Jesús kjishko li, e tjwlä ara. Ga iara Sbörë shdungoba eni kjishko ga beno löng wopjlä. ⁴² Eni ga dbar kjwobi go ga oba pïya löng enido Sbò u zlong bäng, u kjwarashko kjwarashko bakoe. Jesús, e ichara Sbörë ber bi pjluo sorë li roy pjlä le löng oba uunkong kong eni.

6

Domerga kjraraba doglo kjäk (7), parkë wlo

¹ Eshkoshko ga Jesús tjläkwo kjragaga tjwe tön jong arae. Epga tjlä tjläkwo kjring pjök, kjong kjong tjlä Grecia so tjläkwo, kjong kjong tjlä hebreo tjläkwo. Ga nopga tjlä Grecia so tjläkwo li kjloshhtë ara, tjlä ga «Kjwepga kjwe dli pjlorguë syäpga Grecia so kong ga twe chira anmoyö» le eni.

² Eni ga Sbò tjläkwo roy lagaga Jesús äska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, ba pjeyoga llamo tóna löng uunkong ba tjok. Ga tjlä lok ba kong ga «Tjawa Sbò tjläkwo roy lagaga Jesús äska. Borwa pak rayërwa, tjawa ber löng dli pjlorgaga wlo ga äe. E bëy llëme. ³ E kjishko ga pjeyoga, domerga kjrozí bi tjrëko doglo kjäk (7), miydëmi ga pjlä wleniyo, kjok miydë ara, go Sbò Sëya jlökoyo. E irgo ga kjroromi li ber löng pak li shäryaga. ⁴ Tjawara ber löng syöshhtë, Sbò tjläkwo roy le oba kong» le.

⁵ Kuya lok ga «jölo» le uunkongdë ga domerga kjrara lok eni. Kjrara li beno Esteban, domer go Sbò Sëya jlökoyo, e mär Jesús go eröe. Llamo beno Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás. Nicolás, e Antioquia so, gueniyo dënashko ga kjlopswono beno shäng Sbò tjläkwo söga judioga tjok. ⁶ Kjrara lok irgo ga söra lok öötong löng Sbò tjläkwo roy lagaga Jesús äska shwoy, ga epga syöshtono Sbò kong ba kjishko, orkwo iono lok ba dlu kjing go, pak li twe ber ba kong wlo.

⁷ Dbar kjwobi go ga Sbò tjläkwo le lok ara, ga Jerusalén kjkyoshko ga ba kjragaga tön jek këgong këgong. Tjlapgaga syöshtaga Sbò kong ba pjeyoga kjishko li ëmdë ga omtjläkwo kjrono ara bakoe.

Esteban sharaba

⁸ Esteban, e kjimtara Sbörë ara beno dbo ara, ga llëbo Iydëba llëm wleniyo shärye kësbang oblë oblë oba bokshto ara. ⁹ Gueniyo kjong kjong omwoydono llëme. Epga opping löng judioga syö uyo ko No Döktong Uyo. Epga Cirene so, Alejandria so, Cilicia so, Asia so bakoe. Lano Esteban tjok ara, ga ëng dboryono kar kare. ¹⁰ Gueniyo Esteban kjimte Sbò Sëyarë ara, kjok miydë ara e kjishko. E kjishko ga epga löng ba

bokshtoshko ga dborye ga äe¹¹ Eni ga nopga wlëna lok pjök mya, ba jyöyotkë wlo. Tjlë lok ga «Jlökoyo ga kurorwa pjlara ga Moisés läywara owa, Sbô läywara owa bakoe» le eni.

¹² Eni ga oba shdöra jong träk llëm, iirkë ara. Löng eshko li judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go bakoe. Eni ga Esteban shara lok, söra jek, öötong shäng Judío Kajok Llgwegaga Këskësyo tön löng lishko. ¹³ Eshko ga nopga wlëna pjök mya, ba jyöyotkë wlo. Tjlë lok ga «Domer kjwe tjlë arae. Sbô u kjwe läywe owa träk sira llëm, kjok llgwekklo tara Moisésdë li läywe owa bakoe. ¹⁴ Tjlëno kurorwa ga Jesús, Nazaret so li Sbô u pjik ber dret, shji iara Moisésdë jek löng sorë li, e kjlopswe bakoe» le lok eni.

¹⁵ Eshko ga tjlapgaga, llamo sirkeno löng eshko li, Esteban iya lok drëng ga bokkwo kälä shjiy, so Sbô parkaga kjok dogo so kjoyoe.

7

Esteban tjlëno Judío Kajok Llgwegaga Këskësyo kong

¹ Eni ga syöshtaga kësbangyo tjlë Esteban kong ga «¿Tjlökwo lëba bop kjishko kës li eni jlöre?»

² «Pjeyoga, tjlapgaga, tja kuzia. Bi kjokë tek dëdashko so Abraham sök Mesopotamia kjokyo, jekdë Jarän kjokyo llëm obishko ga Sbô Kësbangyo weno shäng ba kong eshko. ³ Eshko ga tjlë ba kong ga “Bop kjok, bop tjëyoga, e rayos ber, ga pja nom jek kjokyo kjone pin bop kong lishko” le. ⁴ Eni ga Abraham opshino Caldea kjokyo dwayo, ga to beno sök Jarän kjokyo.

»Ba data wolono irgo ga Abraham tek söra Sbörë shrono sök kjok ëreshko, eeri ga shji löng jüshko. ⁵ Gueniyo sök jüshko ga kjok baïya dret, sëna kjok sira jüni ba dre shtoyo wlo ëmdë llëme. Gueniyo ga Sbô tjlëno ba kong jlökoyo. Tjlë ga “Kjok ëre twër ber bop kong, pja wolonoshko ga e ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong wlo” le. Eshko dbaryo ga Abraham wappa llëm obi. ⁶ Sbô tjlë ba kong obi ga “Bop tjëyo tek ber bop irgo li, e to löng kjok shto oblë, ga parkë oblë kong, ga bokrotkëba, opshik ga ä äär luyo pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng (400). ⁷ Gueniyo ba bokrotkaga li shdun tjarë. Ga bop tjëyoga tje ireng kjok ëreshko, ga tja poshrëya lok jüshko” le Sbörë ba kong eni.

⁸ »Sbô tjlökwo twono Abraham kong, beno iyado wloshko ga Abraham ichara ba doyo jyä të. E kjishko ga ba wa Isaac bukshko ga dbargwo kjwong (8) ga doyo jyä tara eni bakoe. Isaac omshäryono eni ba wa Jacob kong. Ga Jacob omshäryono eni ba wappa domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök

(12) li kong. Israel tjëyo tjlapgaga tjwölö ara li epga.

⁹ »Kjlara jüni ko José. Ba shjiyga uunkong ymorkono ba kjishko, ga soynena lok, söra to Egipto kjokyo parkaga tjwölök shäng wleniyo, gueniyo Sbô shäng José tjok. ¹⁰ Eshko ga song, shdunobashko ga döra Sbörë llëbo owa li dbo dorko dwayo, ga iara beno kjok miydë ara, woyde Egipto so pjluorë pjlu wlo. Ga iara pjluë beno sök Egipto sogpa uunkong kägäyo, ba parkagaga ichaga bakoe.

¹¹ »E irgo ga pjli shrono ara Egipto kjokyo kjok kjwang jikong, Canaán kjokyo bakoe. Eshko ga oba woydë arae. Bi tjlapgaga tek dëdashko so löng kjok jüshko obi ga woydë ara bako, dli llëm kjishko. ¹² Gueniyo ga kuya Jacobdë ga Egipto kjokyo dli tjok ga bi dataga löng li ichara to eshko dli tjwölök. Epga öör löng eshko e jä. ¹³ Ga öör pjloglo pjök goshko ga José tjlë ba kong lok ga “Tja José, bomi lëng” le ba kong. E go ga miydara ba pjeyogarë. Ga pjlu ëmdë, José, e tjëyo llërba miydara bakoe.

¹⁴ »E irgo ga ba data rokara Josére tek ba pjeyoga uunkong tjok. Epga doglo sak kjäk kjingsho shkëng (75). ¹⁵ Eni ga Jacob to jek beno sök Egipto kjokyo, ga wolono buk eshko. Bi dataga li wolono beno löng eshko bakoe. ¹⁶ Gueniyo ba doyo söra tek Siquén kjokyo, jnenaba beno tjeng eshko, sak eshko tjwölëna Abrahamdë dbur go, domer ko Jamor, e wappa kong.

¹⁷ »Sbô tjlökwo lono Abraham kong jlökoyo li dbaryo äätoshko ga Israel tjëyoga weno jong träk sira llëm Egipto kjokyo. ¹⁸ Eshko ga Egipto so pjluyo poyono oblë, José, e ë miydara llëme. ¹⁹ Eshko jek lëkong ga bi tjlapgaga löng kës li jyäpgwara ara, ga bokrotkara ara bakoe. Ichara dbo go ga ba wappa chilawa weno löng jä wleniyo li raye lok, wolon pjir wlo.

²⁰ »Eshko dbaryo ga Moisés weno buk. Chida li wolësowa, ga dara ba data, ba mekerë buk ba ushko moglo mya. ²¹ E irgo ga rayara ba data, ba mekerë dbo goshko ga wlokjrara pjlu wa walë lirë, ga dara, kuna ba wa baïya wleni. ²² E kjishko ga Moisés, e kuno jem shäng Egipto sogpa tjrëko, ga pina lok ara, kjok miydë ara Egipto so kägäyoga dik. E domer dbo ara, tjlëga dbo ara bakoe.

²³ »Moisés öötong lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga wotjlino u ik ba pjeyoga Israel tjëyoga löng lishko. ²⁴ Jek shäng u ikshko ga Egipto so wlëna shäng kjlara, Israel tjëyo shpok kjlara träk llëme. Eni ga tjwölö shira Moisésdë, ga Egipto so li zrörae. ²⁵ Ga wotjlik ga “Ère goshko ga tja woyotjllya bor pjeyogarë ga tja iaga Sbörë beno shäng ba dök jüshko dwayo le lok” le. Gueniyo ga e woyotjlina lok llëme.

²⁶ »Wëshko ga Israel tjëyoga wlëna löng do pjök ëngkjwë. Woydara ga ber löng wopjlu ëng tjok, ga tjlë ba kong ga “¿Pjäy epenga dö ga pjây ëngkjwë ëng tjok ega?” le ba kong.

²⁷ »Eni ga shäng ba kjlara kjwë li Moisés poskakza jek jong, ga tjlë ba kong ga “¿Pja iaga ërë beno shäng jüshko borwa ichaga, borwa llgwegaga? ²⁸ ¿Tja zröp woydë, Egipto so zrörop kjupkeshko sorë ga eni lëpdo?” le. ²⁹ Kuya ga töktong, ga to jek Madián kjokyo, ga öötong beno sök eshko, no shto oblë so wleni. E irgo ga wapga do pjök.

³⁰ »Öötong lu pjloglo sak pkëng (40) obi ga dbar kjwara ga Moisés jëk shäng kjok dogro no llëmshko, Sinaí dlupyo jong soshko. Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong, kji sho pjë jong ri ri roshko. ³¹ Ga Moisés sëya llëm, kji sho pjë jong ri ri li ina kjishko. İya woydë yöto ga öötong jek shäng soshko ga Sbö tjlë ba kong ga ³² “Tja bop data Sbö. Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö bakoe” le. Kuya ga bangkjre ara, dete erä, ga İya woydë ame.

³³ »Eshko ga Tjlapga tjlë ba kong ga “Bop drepkwota kjwe dözong. Klung sho shglëp shäng kjwe iak beno buk dboy bor kong. ³⁴ Bor nopga löng song Egipto kjokyo li İgór wëjë, kur ga kjloshtë ara, ga tja ter shäng ba döga. Eni ga pja ichër to Egipto kjokyo” le ba kong.

³⁵ »Dënashko ga ba pjeyoga tjlëno Moisés kong ga “¿Pja iaga ërë beno shäng borwa ichaga, borwa llgwegaga?” lara lok ba kong eni. Eni ëmdë ga Sbö parkaga weno shäng ba kong kji sho pjë jong ri ri roshko li ichara Sbörë ba kong, iche ber ba pjeyoga ichaga wlo, ber ba döga wlo bakoe.

³⁶ »Eni ga bi tjlapgaga tek dënashko so shira Egipto kjokyo dwayo. Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara oblë oblë Egipto kjokyo, Dlung Srëzrën buk lishko, kjok dogro no llëmshko bako, öötong lu pjloglo sak pkëng (40). ³⁷ Domer li tjlëno Israel tjëyoga kong ga “Pjäy kong tjlökwo laga kjre Sbörë bomi tjërëko kjlara, so tja kjoyoe”* le. ³⁸ Eni ga Israel tjëyoga löng kjok dogro no llëmshkoshko ga Moisés öör ëng töno Sbö parkaga weno shäng Sinaí dlupyo li tjok. Sbö parkaga li tjlëno ba kong, ga shji jëk sorë tjlökwoyo li lara ba kong, le bi kong wlo.

³⁹ »Gueniyo ga bi tjlapgaga tek dënashko so, Moisés woydara lok llëm, kolara lok llëm bakoe. Woydara lok ga to Egipto kjokyo iröng obi. ⁴⁰ Tjlë lok Aarón kong ga “Tjawa kong sböpga jyäglo shäryos pjök mya, tjawa söya wlo, Moisés, bi shiga tek Egipto kjokyo dwayo, e oto miydëra llëm kjishko” le lok eni. ⁴¹ Eni ga sögla wlënggla llgwoktë jyäglo shäryara kjlara. E irgo ga öng zröra, sho sura

ba sbö li kong. Ga bë shäryara pjlara, ba sbö shäryara om go li poshrëkklo.

⁴² »E kjishko ga epga rayara Sbörë, iara beno löng dbala poshrëk shara. E kjishko ga tak beno pjang Sbö tjlökwo laga tek dënashko so li kjibokwoyo go eni:

»“Israel tjëyoga,

¿pjây öör löng kjok dogro no llëmshko lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga tja kong öng zröromi, sho suromi bor kongde? Llëme.

⁴³ Bomi sbö Moloc syö uyo li sömirë bomi tjok.

Bomi sbö Refán dbalayo jyäglo li söromi bakoe.

Llëbo jyäglo shäryoromi om go li, e poshrëmirë löng erä.

E kjishko ga pjây ichër bomi kjok jüshko dwayo

to kjok ko Babilonia pjlor kalëkong.”†

⁴⁴ »Bi tjlapgaga tek dënashko so löng kjok dogro no llëmshkoshko ga Sbö u shäryak öng kwota go li jong ba tjok İyado. “E shäryak jyäglo jüni” lara Sbörë Moisés kong, ga shäryara lok eni. ⁴⁵ Wolono lokshko ga Sbö u li kjlara ba wapgarë beno ba kong. Ga shrono tek löng Josué tjok, ga nopga kjok jüshko so zana lokshko ga söya pjang ba tjok, tjëyoga oblë oblë kjara Sbörë kjok twe ba kong wlo lishko. Eni ga beno jong eshko äär jong Pjlu David dbaryo lishko. ⁴⁶ E İna Sbörë, ga beno pjlu ba kong. Ga David u shäryë woydë kjwara ber jong Jacob Sbö li kong wlo le. ⁴⁷ Miga u li shäryaga beno ba wa Salomóndë.

⁴⁸ »Eni ëmdë ga miydëy pjlu ga Sbö Tjwlö Kësbangyo, e opyë sök u shäryak norë roshko llëm, lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë sorë li eni. Tjlëno beno eni:

⁴⁹ »“Sbö tjlë ga ‘Kjok dogo, e bor pjlu sökklo wleni,

ga kjok ëre kjing, e bor kjupkwo shtoyo wleni.

¿Tja kong u shäryëmi llërba bor kong ga kjwördo?

¿Bor woshtozlong shtoyo ber jong kjonë?

⁵⁰ ¿Llëbo tjeng kës kjok ëre kjing go kjwe, e shäryaga tjarë bor orkwo om go go llëmdo? le Sbörë.”‡

⁵¹ »Pjäy, llëye kumi woydë llëm, Sbö tjlökwo kolëmi woydë llëm bakoe. Pjäy löng Sbö Sëya wloyo İyado. Pjäy wotjlik löng bomi tjlapgaga tek dënashko so İ dik. ⁵² Sbö tjlökwo lagaga ichak ba kong kës li irpjana lok, shdüya wlo. Eye tjlë shäng no pjlo bek tjwe li kjishko ga zröra loke. Eni ga no pjlo bek li shronoshko ga pjây opyono beno löng ba wloyo, tworomi nopga owa kong, ga

* 7:37 Deuteronomio 18.15. † 7:43 Amós 5.25-27. ‡ 7:50 Isaías 66.1-2.

zrörabae. ⁵³ Pjây kong kjok ilgwekklo tara Moisésdê li, e laga Sbô parkaga kjok dogo sorê Moisés kong, le bomi kong wlo. Eni gueniyo ga e kolêmi llême» le.

Esteban löraba, zröraba ak go

⁵⁴ Kuya lok ga iirkono ara, kowo uê shmêt iirdê Esteban kong.

⁵⁵ Gueniyo ga Esteban go Sbô Sêya jlôkoyo. Eni kuzong ga İya ga kjok dogo ga Sbô sôk kâlâ lletlet, ga Jesús shâng ba zlong bâng, orkwo këlêkong. ⁵⁶ İya eni ga tjlê ga «jîzîal İn ga kjok dogo roshwino, ga no to ter kjok dogo dwayo li shâng Sbô zlong bâng orkwo këlêkong» le.

⁵⁷ Gueniyo ga epga kwomgwo bângzargô jong tuktêng, ôö le lok dbo go, ga jek rish ba kjing go tjê jîkong. ⁵⁸ Eni ga shira lok kjok eshko dwayo, ga lora lok ak go, zröya lok wlo. Eshko ga dwlas shâng kjlara ko Saulo. Esteban rotagaga shwong ter lêkong li skwara lokshko ga e beno shâng shwong li dê.

⁵⁹ Löya löng ak go wopro ga Esteban syôshono Jesús kong, tjlê ga «Tjlapga Jesús, bor sêya êre wlokjrozong» le. ⁶⁰ Eni ga kjök torgô sôk, ga tjlê dbo go ga «Tjlapga, llêbo owa shârye löng êre wêyê, kjwepga shdum e kjîshko llême» le. Lara eni pjir ga wolonoe.

8

¹⁻² Saulo omwoydon eni, Esteban, e zrökko le eni. Jesús tjlôkwo kjrägaga kjong kjong, shinmo doyo iara to sakshko, ga slatong lok ara ba kjîshko.

Jesús tjlôkwo kjrägaga irpjana Saulorê

Eshko dbaryo jek lêkong ga Jesús tjlôkwo kjrägaga löng Jerusalén kjokyo li irpjanaba, shdunaba arae. E kjîshko ga töktong to lok Judea kjokyo oblê oblê, Samaria kjokyo oblê oblê bakoe. Sbô tjlôkwo roy lagaga Jesús âska lira töktong llême. Epga beno löng Jerusalén kjokyo. ³ Eshkoshko ga Saulo shâng Jesús tjlôkwo kjrägaga li irpjang. Opzrêk jek u kjwara kjwara roshko, ga nopga dopshiya domer, walê, iche dbo go jongya no shdüzlong uyo roshko.

Jesús roy pjîlú li öötong Samaria kjokyo

⁴ Gueniyo ga êye töktong jek Jerusalén kjokyo dwayo ga beno löng Jesús roy pjîlú lê kjone pogo, jêk löng kjone ga eshko.

⁵ Kjlara jümi ko Felipe. E to jek Samaria kjokyo kësbang nopga arashko ga Cristo iche Sborê li roy lara nopga kong, ⁶ llêbo İydêba llêm wleniyo shâryara ba kong bakoe. E kjîshko ga nopga tön jong trâk llêm, ga llêye le li kuya lok yôtsoe. ⁷ Eshko ga nopga goshko Ä sêyaga li poptara ara. Sêyaga li opkjê jek ba goshko dwayoshko ga sglîk le erâ. Nopga dre kuga llêm wleniyo, nopga jêk

llêm wleniyo, e poptara bakoe. ⁸ E kjîshko ga kjok eshko ga nopga beno löng wopjîlú anmoyô.

⁹ Gueniyo domer shâng kjlara eshko ko Simón. Dênashko ga e oppino shâng ybi, llêbo Ä sêyaga li go ara. Eni ga Samaria sopga jyâpgwara ara, opyono shâng tjlwô kësbang le eni. ¹⁰ Kuya lok yôtso tjê jîkong, kês-kês chirawa bakoe. Tjlê lok ga «Domer êre dbo kësbang, Sbô dik» le lok eni. ¹¹ Ga epga jyâpgwara lu pjilogo ara ba Ä sêyaga li go kuzong ga ba tjlôkwo kjrara lok.

¹² Gueniyo ga Sbô ber no pjîluyô sorê li roy pjîlú, Jesucristo roy pjîlú, e lara Feliperê nopga li kongshko ga e kjrara lok, ga wara jer di roshko, domer, walê. ¹³ Simón omtjîlôkwo kjrono, ga wara bakoe. Eni ga to opyono shâng Felipe yorkê İyado, wojeno to shâng llêbo İydêba llêm wleniyo shârye shâng kësbang oblê oblê li İk.

¹⁴ Ga Samaria sopga beno löng Jesús tjlôkwo kjrägaga lêba li roy kuya Sbô tjlôkwo roy lagaga Jesús âska löng Jerusalén kjokyo lirê ga Pedro, Juan, e iche lara lok jek eshko. ¹⁵ Öötong löng eshko ga syôshono Sbô kong, ba Sêya iche ba tjlôkwo kjrägaga Samaria so li kong wlo le. ¹⁶ Jesús tjlôkwo kjrägaga li waraba Tjlapga Jesús ko go tjan, gueniyo go Sbô Sêya tjwayde ba kong llêm obi. ¹⁷ Eni ga Pedro, Juan, e orkwo iono nopga li dlu kjing go, ga ba go Sbô Sêya shrono beno kësbang ba tjok eni.

¹⁸⁻¹⁹ İya Simóndê ga tjlê Pedro, Juan kong ga «Bomi dbo kësbang kjwe twozî ber bor kong, kjwe go ga tja orkwo iê ë pogo dlu kjing go, ba go Sbô Sêya tjwe ber ba tjok wlo. Pjây kong dbur twêr tjwe âska» le.

²⁰ Kuya Pedrorê ga tjlê ba kong ga «İlêye tjlwêp woydê li, e twaga Sborê erôe. E kjîshko ga bop dbur, e pjir bop tjok. ²¹ İya Sborê ga pja wotjîk bëy llême. E kjîshko ga pja iara beno shâng parkê ba kong borwa tjok llême. ²²⁻²³ İn ga pja ymo ara, pja shâng bop wotjîk owa li dbo dorko obi. E kjîshko ga llêbo owa shâryêp shâng êre, e owa jlôe los, ga rayos ga pja syôshono Sbô kong. Eni ga owa pjang bop go li löya kjwe» le.

²⁴ Kuya ga tjlê ga «Pjây syôshono Sbô kong bor kjîshko, llêbo owa lêmi li tjwe bor kong llêm wlo» le.

²⁵ Eni ga Sbô tjlôkwo roy lara lok ara kjok eshko sopga kong. E irgo ga to tek löng iröng, Jesús tjlôkwo roy pjîlú lara ara kjok shono oblê oblê Samaria kjokyo obi, ga shrono tek löng Jerusalén kjokyo iröng obi.

Etiopia so wara Feliperê kjlara

²⁶ E irgo ga Sbô parkaga kjok dogo so tjlê Felipe kong ga «Pja poshâryos, pja jongya irbo jek jong Jerusalén kjokyo äar Gaza kjokyo li go» le. Irbo le li jek jong kjok dogro

no llēmshko. ²⁷ Eni ga posharyono, ga toe. Jek shäng irbo ga domer wlēna jek sök kjlara Etiopía so, e tjlappa tjwlō kēsbang, parkē sök dbur tōngga kágäyo, ba pjlu walē Candace kong. Domer, e tek sök Jerusalén kjokyo dwayo, brik shäng Sbō Joshrek. ²⁸ Bojono tek sök irōng ba jēkkō go, to ba kjokshko wlo le, ga jek sök kjibokwo tara Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so Isaíasdē li lē.

²⁹ Eshko ga Sbō Sēya tjlē Felipe kong ga «Pja jēkzong. Pja nom jek jēkkō kjwe zlong bäng» le. ³⁰ Eni ga Felipe jek zron jong öötong ba zlong bäng. Kuya ga sök kjibokwo tara Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so Isaíasdē li lē ga tjlē ba kong ga «¿Lēp sök kjwe llē loklo miydēpde?»

³¹ «¿Pjilollgwega erē bor kong llēm ga miydēr sorē?» le ba kong. Eni ga Felipe rokara jem sirkek sök ba tjok ba jēkkō roshko, ga jem öötong sök ba tjok. ³² Tjlōkwo le sök li eni:

«E beno shäng kjing erā,
ōng wlēp ushko so sökoba, zrökoba wlo wleni.

Kjamo roshwino llēm,
ōng wlēp ushko so llgwoklē wleniyo shtēba löngshko wleni.

³³ Lāywaraba owa, ga llgweraba bek llēme.

¿Shira kjok ere kjing go dwayo kjīshko ga
ba tjēyo tek ber ba irgo li roy laga ber erē?»*

³⁴ Eshko ga tjlappa Etiopía so tjlē Felipe kong ga «¿Los bor kong sira ga e ē layde Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so lirē, oplokdo om gore, de no oblē layde?» le.

³⁵ Eni ga domer li pina Feliperē sök, tak pjang kjibokwo le li dwayo öötong Jesús roy pjlu li go. ³⁶⁻³⁷ Eni ga jek löng irbo wenzong ga äär di bäng buk kjrina eshko ga domer li tjlē ba kong ga «jūshko di tjok, İzong. ¿Tja wēp kjweshko ga buere?» le.† ³⁸ Eni ga ba jēkkō söga ichara ba jēkkō slong. E irgo ga oplono lok pjōyīkong dishko, ga domer li wara Feliperē jer di roshko. ³⁹ Opshino tēm di roshko dwayoshko ga Felipe söra Sbō Sēyarē to, ga İna domer lirē ame, gueniyo to jek sök wopjlu ba irbo bäng go. ⁴⁰ Felipera weno shäng Azoto kjokyo, eshko ga jek shäng kjok kjrinashko kjrinashko Jesús tjlōkwo roy pjlu lē oba kong äär jong Cesarea kjokyo.

9

Saulo kjlōpswara Jesúsdē beno ba tjlōkwo kjraga

* **8:33** Isaías 53:7-8. † **8:36-37** Tek dēnashko ga kjibokwo ere jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «... le. Kuya Feliperē ga tjlē ba kong ga “Pja mär Jesucristo go jlōkoyo ga pja wēr ga pjluē” le. Kuya ga tjlē ba kong ga “Woyotjlin ga Jesucristo, e Sbō Wa” le.»

* **9:5** Tek dēnashko ga kjibokwo ere jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «“Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja. Llēbo shäryēp shäng kjwe kjang bop kong, tja kolēp llēm ga pja opsrek shäng om gosshko” le. Ga bangkjirara Saulorē ara ga tjlē ba kong ga “¿Lēye woypēp ga shäryēr?” le. Kuya ga tjlē ba kong ga...»

¹ E wopro ga Saulo shäng Jesús tjlōkwo kjragera kroyoywē ara, zrōya wlo le. E kjīshko ga öör shäng syōshtaga kēsbangyo İk.

² Ga tjlē ba kong ga «Tja jek woypē Damasco kjokyo. Eshko ga nopga jek löng Irbo Tjaglēn go li wlēnor domer, walē kjlobi li shar, ga tek sör jūshko Jerusalén kjokyo, shdüy wlo. E kjīshko ga woypēr ga tja kong kjibokwo twēp kjwöbö, twēr judioga syō uyo jong kjok eshko li kágäyoga kong, tja kjimte lok wlo» le. Eni ga kjibokwo twara ba kong, ga jek Damasco kjokyo.

³ Eni ga jek shäng ääto Damasco kjokyo ga İya ga iök shjiy ter tje kjok dogo dwayo, jek İletlet, ga kopjrına iök shjiy lirē beno pjang pjribrie. ⁴ Jekdo eshko ga dgonο jer rish buk tōshko, ga kuya ga ēbo tjlē ga «Saulo, Saulo, ¿tja irpjam ega?»

⁵ «Tjlapga, ¿pja ē?»

«Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja.*

⁶ Pja kojös, pja jongya opzrēk jek Damasco kjokyo. Llēye shäryēp wlo li, e lēba bop kong eshko» le ba kong.

⁷ Nopga jek löng Saulo tjok li, ēbo tjlēno li kura lok, gueniyo ēye İna lok llēme. E kjīshko ga beno löng sēya llēme. ⁸ E irgo ga Saulo kojono tōshko li dwayo. Bokkwo roshwng ga kjok İgō llēme. E kjīshko ga shara lok ba orkwo go, ga söra to jek Damasco kjokyo. ⁹ Beno sök eshko dbargwo mya kjok İgō llēm, İē llēm, llēye İē llēm bakoe.

¹⁰ Domer sök kjlara Damasco kjokyo ko Ananías. E Jesús tjlōkwo kjragera. Eshko ga Tjlapga Jesús weno shäng ba kong yoshko wleni, ga tjlē ba kong ga «Ananías.»

«¿Llē?, Tjlapga» le ba kong.

¹¹ Tjlē ga «Pja nom Judas ushko, e jong irbo kowēba Irbo Pjlo Bek li zlong. Domer sök eshko kjlara ko Saulo, e Tarso so. E sök syōshstē bor kong. ¹² Yoİno ga domer shrono shäng kjlara ba shwoy ko Ananías, orkwo İē ba dlu kjing go wlo, kjok İgō obi wlo» le.

¹³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, nopga ara tjlēno bor kong domer lēp shäng li kjīshko. Llēbo owa shäryara ara nopga kjrorop tjeng dboy bop kong löng Jerusalén kjokyo li kong. ¹⁴ Ga shrono shäng jūshko, İchaga syōshtaga kágäyogarē tek bor tjlōkwo kjragera söya, shdüya wlo le eni» le ba kong.

¹⁵ Gueniyo ga Tjlapga Jesús tjlē ba kong ga «Pja nomo. Domer li, e kjroror, bor roy lē oba kong wlo. E İchēr jek nopga kjok shto oblē oblē so kong, ba pjluoyoga kong, İsrail tjēyoga kong bakoe. ¹⁶ To shäng song bor kjīshko sorē li pin ba kong om go» le.

¹⁷ Kuya ga jek öötong shäng Saulo sök lishko, ga opzrëno jek kjër roshko. Öötong shäng ba shwoy ga orkwo iono ba dlu kjing go, ga tjlë ba kong ga «Saulo, pja bor kjlara, Tjlapga Jesús, e weno shäng bop kong irbo, pja tek shäng lishko. Ga tja ichara bop shwoy, pja bokkwo poptër wlo, bop go Sbõ Sëya tjwe ber kësbang bop tjok wlo bakoe» le.

¹⁸ Jekdo eshko ga Saulo bokkwo kjing go, llëbo löno jer so mã zrërka kjoyo, ga bokkwo poptono beno pjlu iröng obi. E irgo ga kojono, ga wara Ananiásdë jer di roshko. ¹⁹ Eni ga iono pjir ga dbokjrono obi.

Saulo Jesús roy lono Damasco kjokyo

E irgo ga beno sök eshko dbar kjwöböso, Jesús tjlökwo kjrägaga löng eshko li tjok. ²⁰ Eshko ga öötong shäng judiöga syö uyo oblë oblë roshko, ga tjlë oba kong ga «Jesús, e Sbõ Wa jlöe» le to shäng enido.

²¹ Nopga löng ba kuk kës li beno löng yëy le erä, tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe sök Jerusalén kjokyoshko ga to shäng Jesús tjlökwo kjrägaga irpjang. Ga shrono tek shäng ëreshko epga shak, söya jongya twe syöshtaga kägäyoga kong wlo. ¿Kjwe e llëmdo?» le lok ëng kong eni.

²² Gueniyo Saulo tjlë shäng oba kongshko ga tjlë dbo ara jek këgong këgong anmoyö. Pïya oba kong wëlle ga bi pjiloyo iche le Sbörë li, e Jesús jlöe. Kuya judiöga kjok eshko so lirë ga beno löng kjing erä, dbyrë lok sorë miyde löng llëme.

²³ Dbar kop ara ga judiöga töno löng, ga beno wotjlik kjrinaso, Saulo zröya wlo le eni. ²⁴ Ga Damasco kjokyo kjëryo shäryak ak go pjiribri kjökshko ga u bäng bäng tjing pjök mya, nopga opshik kjok eshko dwayo wlo. Eshko ga u bäng dagaga iara lok beno löng eshko shkë dba, Saulo opshik lëshko ga shaya, zröya wlo le eni. Gueniyo ga miydara Saulorë pjire. ²⁵ E kjishko ga kjok shkë ga lona ba oppinggarë jer kjër li poglo go pjlor kalëkong, shing kësbang roshko. Eni ga döktong toe.

Saulo shrono shäng iröng obi Jerusalén kjokyo

²⁶ E irgo ga Saulo shrono tek shäng iröng Jerusalén kjokyo ga tön Jesús tjlökwo kjrägaga tjeng eshko li tjok lara, gueniyo bangkjrara lok ara, wotjlik lok ga «E kjlopswono beno shäng Jesús tjlökwo kjräga llëme» le. ²⁷ Gueniyo shäng eshko kjlara ko Bernabé. Ga Saulo söra jek Sbõ tjlökwo roy lagaga Jesús äska löng li shwoy. Ga Saulo, e Jesús ñno irbo jek shängshko sorë li, e läywara ba kong, Jesús tjlëno ba kong li kura le eni, ga shäng Damasco kjokyo lishko ga tjlëno Jesús kjishko ara, llëye bangkjrara llëme le Bernabëré ba kong lok eni bakoe. ²⁸ Eni ga Saulo beno sök ba tjok Jerusalén kjokyo, ga jek shäng ba tjok, tjlëno Jesús

kjishko ara kjone pogo, llëye bangkjrara llëme. ²⁹ Tjlë ara, tjlökwo kjlopswë kar kar judiöga tjlë Grecia sopga tjlökwo wleniyo löng li tjok. Gueniyo zröya wlo le lok eni. ³⁰ Kuya Jesús tjlökwo kjrägagarë ga söra jek Cesarea kjokyo, e irgo ga ichara lok jek Tarso kjokyo.

³¹ Eshko ga Jesús tjlökwo kjrägaga löng Judea kjokyo, Galilea kjokyo, Samaria kjokyo, e beno löng wopjlu, barwëba ara llëme. Ga tön jek këgong këgong, opping lok jek këgong këgong bakoe. Sbõ bangkjire lok ara, ga epga kjimte Sbõ Sëyarë ara bakoe.

Eneas poptara Pedrorë

³² Pjlara ga Pedro to shäng kjok shto oblë oblëshko ga jek Sbõ nopga löng Lida kjokyo li ik. ³³ Eshko ga domer wlëna buk kjlara ko Eneas, öötong lu pjloglo kjwong (8) ga dre kuga llëm, buk töshko ba bukklo kjing go erä.

³⁴ İya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «Eneas, pja popte Jesucristorë. Pja kojös, bop bukklo kjwe tözong» le. Jekdo eshko ga kojongö shäng erä. ³⁵ İya Lida sopga, Sarón sopgarë ga kjlopswono beno Tjlapga Jesús tjlökwo kjräga.

Dorcas woshrara Pedrorë iröng obi

³⁶⁻³⁸ Kjok buk kjrina Lida kjokyo soshko ko Jope. Eshko ga Jesús tjlökwo kjräga sök kjlara walë ko Tabita, lëy Grecia so tjlökwo go ga Dorcas. Walë li jek to shäng llëbo shäryë oba kong pjlu İyado, oba song wleniyo kjimte ara bakoe. Pedro sök Lida kjokyoshko ga Dorcas shara swlorë, ga wolonoe. Ga shinmo doyo waraba pjir ga iaraba buk kjomo, kjër jong kjwara roshko. Kuya Jesús tjlökwo kjrägagarë ga Pedro shäng soshko Lida kjokyo lëba ga domerga ichara lok do pjök ba rokë. Öötong löng ba shwoy ga tjlë ba kong ga «Pja jek borwa tjok malinge» le.

³⁹ Kuya ga to jek ba tjok. Öötong shäng eshko ga söra lok jem shinmo doyo buk lishko. Eshko ga syäpga kës li töno löng slar ëë, ga tek shrono löng Pedro zlong bäng. Dorcas sök së obishko ga shwong sera, twara ba kong lok li pina Pedro kong, İya wlo. ⁴⁰ Eshko ga löng eshko li ichara Pedrorë uunkong jek kjoko. E irgo ga kjök torgö sök, ga syöshtono Sbõ kong. E irgo ga bojongök sök shinmo shwo lëkong, ga İya ga tjlë ga «Tabita, pja kojözong» le ba kong, ga buk li bokkwo roshwinoe. Pedro İya ga kojongö sök. ⁴¹ Eshko ga sök li orkwo shakza pjä, ga kojonga shäng. E irgo ga Jesús tjlökwo kjrägaga, syäpga li rokara, ga opzrëno jek löng kjër roy. Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Tabita shäng së obi. İzİa» le. ⁴² Shinmo woshrara Pedrorë iröng obi roy shdöktong Jope kjokyo kjok kjwang jikong, ga nopga ara mär beno löng Tjlapga Jesús go.

43 Domer sök kjok eshko kjlara ko Simón, e llëbo shäryaga öng kwota go. Eshko ga Pedro beno sök Jope kjokyo dbar kop ara Simón ushko.

10

Pedro, Cornelio

¹ Cesarea kjokyosho ga domer sök kjlara ko Cornelio, e öngkjwaga kägäyo. Tjwe Italia kjokyo dwayo, parkë sök Cesarea kjokyo, ga ba öngkjwagaga kowëba Italia sogpa. ² Domer, e Sbò poshrëk shäng enido wleniyo, ba pjeyoga löng ba ushko li eni bakoe. Ga dbur twe ara judioga song, llëye llëm wleniyo kong ba kjimtoklo, ga syöshhtë Sbò kong iyado. ³ Dbar kjwara dlo töy wleni ga ëbo İna wëllë gueniyo shji yoİno wleni. Eshko ga Sbò parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara, ga tjlä ba kong ga «Cornelio» le.

⁴ İya ga beno shäng sëya llëm, İya beno shäng drëng erä. Eshko ga tjlä ba kong ga «¿İlä?, Tjlapga.»

«Bop syökwo li kura Sbörë, ga bop dbur tworop oba song wleniyo kjimtoklo li İna. E kjışhko ga Sbò beno wopjlu bop tjok. Llëye shäryorop uunkong li, e beno ba kong ba sängglo wleni. ⁵⁻⁶ No ichos kjlara jek Jope kjokyo. Domer sök kjlara eshko ko Simón, kowëba Pedro bakoe. E sök Simón öblë, llëbo shäryaga öng kwota go wleniyo, e ushko. U li jong dlung kjako. Simón Pedro li rokos tek jüşhko bop shwoy» le ba kong, ⁷ ga to jek ey dwayo.

E irgo ga ba parkagaga rokara Corneliorë tek do pjök, ba öngkjwaga kjlara tjok. Ba öngkjwaga li Sbò bangkjre ara, ga parkë shäng Cornelio tjok İyado. ⁸ Llëye shäryono ba tjok kës li İara ba kong pjir, ga ichara to jek Jope kjokyo.

⁹ Wëshko dlo dluw dik ga epga jek löng irbo bäng ääto Jope kjokyosho ga Pedro jem sök ba u dbo kjing sdok li kjing go, syöshhtë wlo le. ¹⁰ Eshko ga pjli ara, ië woydë, ga kong dli shäryëba u roshko wopro ga llëbo İna, gueniyo shji yoİno wleni. ¹¹ Eshko ga kjok dogo İya jem drëng ga döktong beno jong oojong, ga llëbo ter tjwe pjang kjok dogo dwayo so kjinyoklo kjoyo, kjarbo kjrochak kjringgwo pkëng (4) beno pjang poglo kjoyo, lono ter pjang töshko. ¹² Roshko tjeng öng, äya kjloshko so, sënwa, llëbo uako wleniyo öblë öblë, llëbo uako llëm wleniyo öblë öblë bakoe. ¹³ Eni ga ëbo ybö kura pjlara, tjlä ba kong ga «Pedro, pja kojözong. Kjwe zrös, ga uozong» le.

¹⁴ Kuya ga tjlä ga «İläme, Tjlapga. Llëbo uako llëm wleniyo, e uotë llëme» le.

¹⁵ Eshko ga ybö li kura jek pjlara obi, tjlä ba kong ga «İläye İara Sbörë beno pjlu ba kong wlo li, e owa lëp llëme» le.

¹⁶ Shäryono eni pjloglo mya. E irgo ga kjinyoklo kjoyo li poyono jem kjok dogo iröng obi.

¹⁷ Eshko ga Pedro beno sök wotjlik ara, woydë buke. Llëye İna, kura li llë loklo woyotjliya ara.

E wopro ga domerga ichara Corneliorë li öötong löng u li wlëk, ga kjimtaraba sira, ga wlënae. Öötong löng Simón ushko ga ¹⁸ tjläno lok dbo go, tjlä ga «Simón, ¿domer kowëba Pedro li sök jüşhko?» le.

¹⁹ Eni ga Pedro shäng wotjlik llëbo İna, kura li kjiy obishko ga Sbò Sëya tjlä ba kong ga «Simón, tja kuzong. Domerga tjwe löng bop wlëk doglo mya. ²⁰ Pja kojös, pja oplös jer dew ba İk. Pja jek ba tjok, ga «Tja jek llëme» lëp llëm, epga ichaga tjarë kjışhko» le.

²¹ Kuya ga jer oplono töshko, tjlä domerga shrono löng li kong ga «wlëmi löng li tja. ¿Pjây to löng llë?»

²² «Tjawa ichaga öngkjwaga kägäyo ko Corneliorë. Domer, e pjlo bek, Sbò poshrëk shäng enido wleniyo, roy pjlu judioga kong, woydë lok pjlu tje jikong. Kjujpe ga Sbò parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara, ga ichara bop wlëk, pja jek ba shwoy wlo, llëye lëp li kuya wlo» le ba kong.

²³ Kuya ga epga rokara jek kjër roshko, ga e shkëyo ga beno löng ba tjok eshko. Wëshko ga Pedro to jek ba tjok, ga Jesús tjlökwö kjragaga löng eshko Jope kjokyo li kjong kjong jek ba tjok bebi. ²⁴ Kjöshko ga jek öötong löng Cesarea kjokyo, koshe Corneliorë sök lishko. Eshko ga ba pjeyoga tona löng ba tjok, oba öblë ba miydë pjlu wleniyo mana beno löng ba tjok eshko bakoe. ²⁵ Pedro öötong shäng ba ushkosho ga Cornelio opshik tek tjwe shäng ba wlokjre, ga kjök torgö, kjujongö sök ba dre zlong, Pedro poshrëk wlo İara. ²⁶ Gueniyo Pedro tjlä ba kong ga «İPja kojözong! Tja no, so pja kjoyo eröe» le.

²⁷ Shäng İan ba tjok wopro ga opzrëno jek ba tjok u roshko, ga İna ga oba tona tjeng ara eshko. ²⁸ Eshko ga tjlä ba kong lok ga «Miydëmi pjlu ga tjawa judioga borwa kjok İlgwekklo go ga tjawa tön nopga judio llëm wleniyo tjok llëm, tjawa äar ba ushko llëm bakoe. Gueniyo ga tja pina Sbörë ga ëye İara beno pjlu ba kong wlo li, e owa lëp llëme. ²⁹ E kjışhko ga tja rokoromishko ga tja to tek maling bomi shwoy, llëye İoror eshko llëme. Eni ga tja rokoromi llëno miydër woydë» le.

³⁰ Kuya Corneliorë ga tjlä ba kong ga «Eeri ga öötong dbargwo pkëng (4), kjok eni ga tja sök syöshhtë bor ushko,* shäryër dlo töy

* **10:30** Tek dënasoko ga kjiwokwo ëre İyä shiraba öblë öblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Eeri ga öötong dbargwo pkëng (4), kjok eni ga tja sök syöshhtë bor ushko, ga tja ië llëm Sbò kong, shäryër dlo töy enido wleni.»

enido wleni. Eshko ga domer weno shäng kjlara bor bokshto, shwong kälä shjiye. ³¹ Ga tjlë bor kong ga “Bop syökwo li kura Sbörë, ga oba song wleniyo kjimtorop sorë li ina. ³² No ichos kjlara jek Jope kjokyo. Domer sök eshko kjlara ko Simón, kowëba Pedro bakoe. E sök Simón oblë, llëbo shäryaga öng kwota go wleniyo ushko. U li jong dlung kjako. Simón Pedro li rokos tek jüshko bop shwoy” le.

³³ »Eni ga nopga ichoror jekdo bop wlojkrë, ga pja opshäryono pjlu, pja to tek. Eni ga tjawa löng jüshko tjë jikong Sbö bokso, llëyëlara bop kong li lëp borwa kong, kurwa wlo» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Era miydër kjwlë ga shji tjëyoga oblë oblë woyde Sbörë uunkong, shji ber tjeng dboy dboy ame. ³⁵ Eni ga nopga kjok shto oblë oblë so ë pogo ba bangkrë, llëbo pjlo bek li shäryë wleni ga wlojkrë Sbörë uunkong. ³⁶ Sbö tjlökwo ichono Israel tjëyoga kong, tjlë ga nopga uunkong pjluoy li, e Jesucristo, ga ba kjishko ga shji ber löng wlëp Sbö tjok ga pjluë.

³⁷ »Llëye shäryono Judea kjokyo kjok kjwang jikong li, e miydëmi pjire. Bäm go ga domer weno shäng kjlara Galilea kjokyo ko Juan, tjlë ga “Woyde Sbörë ga shji wëba jer di roshko” le eni. ³⁸ E irgo ga Jesús, Nazaret so li weno shäng Galilea kjokyo. Go Sbö Sëya ichara Sbörë shrono beno kësband ba tjok, ga kong dbo twara kësbande. Sbö shäng ba tjok kjishko ga to jek shäng llëbo pjlu shäryë, ga nopga tjeng Á wloshko li poptara uunkong. ³⁹ Llëbo shäryara Jesüsdë ara Judea kjokyo, Jerusalén kjokyo bakoe. Ga tjawa beno löng e Inorwa jlöe laga.

»Llëbo shäryara kës li irgo ga löraba pjang kjlös go, ga zrörabae. ⁴⁰ Gueniyo öötong dbargwo mya ga woshrara Sbörë iröng obi, ga pina borwa kong, inwa wlo. ⁴¹ Gueniyo ga pina oba uunkong kong llëm, ëye kjrara Sbörë ber e Inorwa jlöe laga li kong eröe. Woshrara Sbörë iröng obi irgo ga tjawa iono ba tjok.

⁴² »Tjawa ichara llëye Inorwa li roy lë oba kong, Jesús iara Sbörë beno nopga löng sëre, wolonore, e llgwega lë oba kong bakoe. ⁴³ Tek dënashko ga Sbö tjlökwo lagaga löng kës li tjlëno ba kjishko. Tjlë ga ëye mär ba go ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret Jesús kjishko» le.

⁴⁴ Pedro shäng tjlë obishko ga nopga löng kës tjlökwo kuga li go Sbö Sëya shrono beno kësband ba tjok. ⁴⁵⁻⁴⁶ Eni ga tjlë löng kjok shto oblë oblë so tjlökwo, ga Sbö poshrëya lok ara. Kuya Jesús tjlökwo kjrägaga judiöga tek löng Pedro tjok lirë ga beno löng yëy le erä, ba Sëya twara Sbörë nopga judio llëm wleniyo kong bako kjishko.

⁴⁷ Eni ga Pedro tjlë judiöga li kong ga «Nopga kjwe go Sbö Sëya shrono ba kong, shrono bi kong dik bakoe. ¿Eni ga wëy ga ä laga èrë?» le.

⁴⁸ Eni ga Jesús tjlökwo kjrägaga judio llëm wleniyo li rokara Pedrorë tek ba shwoy, we Jesucristo ko goshko wlo. Ga rokara lok Pedro kong ga ber sök ba tjok eshko dbar kjwöböso guing le.

11

Pedro lano Jesús tjlökwo kjrägaga löng Jerusalén kjokyo tjok

¹ Eshko ga nopga judio llëm wleniyo Sbö tjlökwo kjrono li roy öötong Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska kong, Jesús tjlökwo kjrägaga obi löng Judea kjokyo uunkong li kong bakoe. ² E irgo ga Pedro shrono shäng iröng Jerusalén kjokyoeshko ga Jesús tjlökwo kjrägaga judio wleniyo kjong kjong irkë lok ara ba kong. ³ ga tjlë ba kong ga «¿Pja öör nopga judio llëm wleniyo shwoy llëno? ¿Pja iono ba tjok ega?» le.

⁴ Kuya ga llëye shäryono ba tjok tek dämärshko li lara ba kong pjire. Tjlë ba kong ga ⁵ «Tja sök Jope kjokyo obishko ga tja sök syöshhtë woporo ga llëbo Inor wëllë, gueniyo shji yoïno wleni. Eshko ga kjok dogo in ga döktong beno jong oojong, ga llëbo ter tjwe pjang kjok dogo dwayo so kjinyoklo kjoyo, kjarbo kjochak kjringswo pkëng (4) beno pjang poglo kjoyo, lono ter pjang töshko, tja sök lishko. ⁶ Ga roinor yötso, ga in ga roshko tjeng öng, äya kjloshko so, sënwa, llëbo uako wleniyo oblë oblë, llëbo uako llëm wleniyo oblë oblë bakoe. ⁷ Eni ga ëbo ybö kuror pjlara, tjlë bor kong ga “Pedro, pja kojözong, Kjwe zrös, ga uozong” le.

⁸ »Kur ga tja tjlë ga “Llëme, Tjlapga. Llëbo uako llëm wleniyo, e uotë llëme” le.

⁹ »Eshko ga ybö li kuror jek pjlara obi, tjlë bor kong ga “Llëye iara Sbörë beno pjlu ba kong wlo li, e owa lëp llëme” le.

¹⁰ »Shäryono eni pjiloglo mya. E irgo ga kjinyoklo kjoyo li poyono, jam kjok dogo iröng obi.

¹¹ »Jekdo eshko ga domerga shrono löng doglo mya eshko, ichara Cesarea kjokyo dwayo bor wlojkrë. ¹² Eshko ga Sbö Sëya tjlë bor kong ga “Pja jek domerga shrono löng li tjok. Llëye woyotjlip guing llëme” le. Eni ga bi pjeyoga tjeng doglo tjer (6) ère to jek bor tjok.

»Tjawa öötong löng Cesarea kjokyoeshko ga domer wlënorwa sök kjlara ba ushko. ¹³ Ga domer li tjlë borwa kong ga “Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara bor kong, ga tjlë bor kong ga ‘No ichos kjlara Jope kjokyo. Domer sök eshko kjlara ko Simón, kowëba Pedro bakoe. Rokos tek jüshko bop shwoy. ¹⁴ Eshko ga tjlökwo le bomi kong,

pja döya Sbörë e go wlo, bomi pje yoga löng bomi ushko uunkong li döya wlo bakoe' le bor kong eni" le.

¹⁵ »Tja shäng lan ba tjok lok kjwlë ga ba go Sbö Sëya shrono beno kësang ba tjok, shrono bi kong dämärshko dik bakoe. ¹⁶ Eshko ga tjölkwo lara Tjlapga Jesüsdë li woyoshërë kjwlë jä. Tjlëno ga "Juan, e no wono di goshko. Gueniyo dbar kjwöbö obi ga pjây go Sbö Sëya iche Sbörë tjwe ber kësang bomi tjok" lara eni. ¹⁷ Dämärshko ga shji mär Tjlapga Jesucristo go ëre kong ba Sëya twara Sbörë. Eshko ga twara nopga e kong eni bakoe. Eni kuzong ga eni llëme lër ga äe» le.

¹⁸ Kuya lok ga llëye lara ame. Ga Sbö poshrëra lok ara, tjlë ga «Nopga judío llëm wleniyo ëmdë ga kjimtara Sbörë. Llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara, ga epga ber löng së iyado Sbö tjok» le.

Jesús tjölkwo kjrägaga löng Antioquia kjokyo

¹⁹ Esteban zröraba irgo ga Jesús tjölkwo kjrägaga löng eshko, e irpjanaba bakoe. Ga epga töktong to Fenicia kjokyo, Chipre kjokyo, Antioquia kjokyo bakoe. Kjong kjong öötong löng kjok shto oblë oblëshko ga Jesús roy pjü lara oba kong, gueniyo judioga kong eröe. ²⁰ Gueniyo Jesús tjölkwo kjrägaga Chipre so, Cirene so löng Jerusalén kjokyo kjong kjong lira töktong to jongya Antioquia kjokyo. Öötong löng eshko ga Tjlapga Jesús roy pjü lara nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. ²¹ Eshko ga ba tjölkwo lagaga li kjimtara Tjlapga Sbörë ara. Eni ga kjok eshko sopga ara, ba tjölkwo tek dënashko dwayo kole löng li, e rayara pjir, ga mär beno löng Tjlapga Jesús go shara.

²² Roy kuya tjölkwo kjrägaga löng Jerusalén kjokyo lirë ga Bernabé ichara lok to Antioquia kjokyo. ²³ Öötong shäng eshko ga iya ga epga kjimte Sbörë shäng, ga beno shäng wopjlüe. Eshko ga epga poshduna uunkong, tjlë ga «Pjây mär ber löng Tjlapga Jesús go eröe» le. ²⁴ Bernabé, e domer pjü lë. E go Sbö Sëya jlökoyo, ga mär shäng Sbö go eröe. Eni ga nopga ara kjimtara mär Tjlapga Jesús go.

²⁵ E irgo ga Bernabé to jek shäng Tarso kjokyo, Saulo wlëk. ²⁶ Wlëdashko ga söra to Antioquia kjokyo, ga beno löng eshko lu pjilara. Eshkoshko ga Jesús tjölkwo kjrägaga pina lok ara. Eshko ga Jesús tjölkwo kjrägaga kowëba Cristo nopga. Kowaraba eni bäm go eshko Antioquia kjokyo.

²⁷ Eshko dbaryo ga Sbö tjölkwo lagaga ba pje yoga kong opshino kjlöbö to Jerusalén kjokyo dwayo jek öötong löng Antioquia kjokyo. ²⁸⁻³⁰ Kjilara ko Agabo. Eshko ga e kojono shäng, ga tjlë oba kong ga «Pjli tjwe

ara kjok kjwang jikong» le. E miydara Sbö Sëya go.

Eni ga Jesús tjölkwo kjrägaga löng Antioquia kjokyo li wotjlino lok ba pje yoga Jesús tjölkwo kjrägaga löng Judea kjokyo li kjimté. Tjlë lok ëng kong ga «Lëye twëy ga bue ga twëy» le. Ga kjimtara lok eni. Dbur tona li twara lok Bernabé, Saulo kong, ga söra lok, twara Tjlapgaga Jesús tjölkwo kjrägaga löng Judea kjokyo li kong.

(Claudio sök pjlu kësangyo dbaryoshko ga pjli lara li shrono ara jlöe.)

12

Jesús tjölkwo kjrägaga shduna Herodesë

¹ Eshko dbaryo ga Jerusalén so pjluoyo ko Herodes. Eshko ga Jesús tjölkwo kjrägaga kjong kjong irpjana, shdüya wlo. ² Ga nopga ichara Santiago zrök dröng go, ga zrörae. Santiago, e Juan kjlarayo. ³ Roy kuya judiogarë ga beno löng wopjlüe. E kjishko ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukldo tjok llëm dbaryoshko ga nopga ichara Herodesë Pedro shak bakoe. ⁴ Shara lok irgo ga ichara Herodesë no shdüzlong uyo roshko. Ba dagaga löng eshko kjrängwo pkëng (4), kjirina kjirina noyo doglo pkëng (4). Herodes wotjlino ga söya, llgweya oba bokshto dbar shrëzlong irgo jä lara.

⁵ Eni ga Pedro buk kjërshko dak dak lë yötso, gueniyo ga Jesús tjölkwo kjrägaga löng syöshhtë dbo ara Sbö kong Pedro kjishko.

Pedro shira Sbörë no shdüzlong uyo roshko dwayo

⁶ «Shir bong jä» lara Herodesë li shkëyoshko ga Pedro buk pë no dagaga tjeng do pjök tjërko, orkwo kjrochak kar kar dröng sho go, ga no dagaga llamo li löng këgong sit u bäng lishko ba dë. ⁷ Eshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara eshko, ga no shdüzlong uyo roshko iök weno pjang kjwara shjiye. Eshko ga Pedro porwara, ga wollena, ga tjlë ba kong ga «Pja kojös malinge» le. Jekdo eshko ga dröng sho ba pjrikkdo lok ba orkwo go jek lön kjlulu erä. ⁸ Eshko ga tjlë ba kong obi ga «Bop shwong kop lëkong kjwe pjüzong. Bop drepkwota kjwe zrëzong» le, ga shäryara eni. Eshko ga tjlë ba kong jek obi ga «Pja popgos bop shwong ter lëkong kjwe go, ga pja tek bor irgo» le.

⁹ Kuya ga opshino jek ba irgo, gueniyo wotjlik ga «¿Tja yoikdo?» le. ¹⁰ Gueniyo jek löng äar no dagaga löng bäm lishko ga döktong lok jek, ga jek kjwara obi ga döktong jek eni bakoe. E irgo ga äar jong no shdüzlong uyo u bäng bängzak jong dröng sho go lishko ga u bäng li döktong jek wles om go erä. Eni ga opshino jek lok kjoko.

Jéktong lok wop tjokshko ga Pedro rayara Sbô parkaga lirê, ga beno shâng tjoksa.

¹¹ Eshko ga woshrê kjlay, ga tjêlê ga «Era miydêr jlôkoyo ga Tjlapga, ba parkaga kjok dogo so ichara bor kong, tja dôya Herodes wloshko dwayo wlo, llêye shârye woydê judiôgarê bor tjok li wen bor kong llêm wlo» le.

¹² Miydara pjir eni ga to jek Mariâ ushko, Mariâ, e Juan mekê, Juan, e kowêba Marcos bakoe. Eshko ga Jesús tjlôkwo kjrâgaga tôno lông syôshtë arae. ¹³ Ôötong shâng eshko ga u bâng bâng yora kjôw kjôw kjoko dwayo.

Kjoglo shâng parkê eshko kjlara ko Rode, e jek ba ik, e ê iya wlo le. ¹⁴ Kura ga Pedro ybô. Zok ga u bâng li dôra ba kong, gueniyo woowa llêm kjishko ga jek llet kjêr roshko irông ba rotê nopga tjeng syôshtë li kong. Tjêlê ba kong ga «¡Pedro shâng kjoko!» le.

¹⁵ Kuya lok ga tjêlê ba kong ga «¿Pja skwêre llêro?»

«Llême. Jlôe» le ba kong eni.

Eni ga tjêlê lok ba kong ga «E Pedro llême. E ba daga Sbô parkaga kjok dogo so» le.

¹⁶ E wopro ga Pedro shâng u bâng bâng yok kjôw kjôw kjoko obi. Eni ga u bâng li dôra lok, ga iya ga bê shâng, ga beno lông sêya llême. ¹⁷ Gueniyo Pedro orkwo poyono, pjây kjinkozong loklo wleni, ga shira Sbôrê no shdüzlong uyo roshko dwayo sorê li roy lara ba kong pjire. Pjir ga tjêlê ba kong lok ga «Llêye shâryono bor kong li roy lêmi Santiago* kong, bi pjeyoga Jesús tjlôkwo kjrâga llamo li kong bakoe» le. E irgo ga opshino to jek kjok shto oblê.

¹⁸ Wêshko kjok shrông ga no dagaga li shdôktong pjang trâk llêm no shdüzlong uyo roshko. Tjêlê lok êng kong ga «¿Pedro li oto, kjwono llong?» le. ¹⁹ E irgo ga llêye weno Pedro kong li kjakrokara Herodesdê ba dagaga li kong. Kjakrokara pjir ga tjêlê ba kong ga «Miydaga ber pjâyêdê» le, ga nopga ichara ba zrôk uunkong.

E irgo ga Herodes opshino to Judea kjokyo dwayo jek ôötong shâng Cesarea kjokyo, ga beno sök eshko dbar kjwôböso.

Herodes wolonoe

²⁰ Eshko dbaryo ga Tiro sogga, Sidón sogga, e mâr lông dli tjwêk Pjlu Herodes kjokyo li go erê. Gueniyo Herodes iirkê sök ba kong ara. E kjishko ga epga wotjlîno lok kjrinaso êng tjok jek Herodes ik Cesarea kjokyo.

Domer shâng kjlara ko Blasto. E parkê sök Herodes dboryaga. Tiro sogga, Sidón sogga, e ôör jong ba ikshko ga tjêlê lok ba kong ga «Woydêrwa ga Herodes ber wopjlû borwa tjok. E kjishko ga tjawa lan woydê ba tjok» le.

Kuya ga «Jlôe» le ba kong, ²¹ ga dbar iara beno kjwara, Herodes iya lok wlo.

Dbar li ôötongshko ga Herodes doyono sök ba pjlu shwongyo go, pjuna pjang ga sirkeno sök nopga boksho ba pjlu sökklo kjing go, ga tjêlêno arae. ²² Kuya lok ga ôö le lok tjê jikong, tjêlê lok ga «¡Tjêlê sök kjwe, domer li tjêlêkdo llême! ¡Kjwe sbô!» le. ²³ Eshko ga «Sbô poshrêmirê dey» lara ba kong lok llêm kjishko ga jekdo eshko ga Sbô parkaga kjok dogo so, Herodes iara beno sök swlo ara. Eni ga wolono to uaga shjuskrorê, ba shdunggo.

²⁴ E irgo ga Jesús tjlôkwo kjrâgaga tön jek kégong kégong, ga Sbô tjlôkwo shdâr jong llaw pogo.

Pablo, Bernabé, e kjrara Sbô Sêyarê, ba pak shâryê wlo

²⁵ Bernabé, Saulo, ba pak shâryara lok pjir Jerusalén kjokyoeshko ga opshino to lok ey dwayo, ôötong lông Antioquia kjokyo irông obi, ga Juan sôra lok jek ba tjok bakoe. Juan, e kowêba Marcos bakoe.

13

¹ Antioquia kjokyo ga Jesús tjlôkwo kjrâgaga lông eshko li tjrêko Sbô tjlôkwo lagaga wleniyo lông kjlôbö, no pinggaga Sbô tjlôkwo go wleniyo lông kjlôbö bakoe. Kjlara ko Bernabé; kjlara ko Simón, e kowêba Kjlo Sî; kjlara ko Lucio, e Cirene so; kjlara ko Manaén, e kuno shâng Galilea so pjluyo Herodes tjok; kjlara obi ko Saulo. ² Eni dbar kjwara ga Jesús tjlôkwo kjrâgaga li tôno lông Sbô poshrêk, iê llêm ba kong bakoe. Eshko ga Sbô Sêya tjêlê ba kong ga «Bernabé, Saulo, e rokoror pak shâryê bor kong wlo. Eni ga kjozi ber tjeng dboy bor kong, pak li shârye lok wlo» le.

³ Kuya lok ga shâryara eni. Jeklông syôshtë obi, ga iê llêm bakoe. E irgo ga orkwo iono lok domerga do pjök li dlu kjing go, ber lông parkê Sbô kong li loklo, ga ichara lok to parkê Sbô kong.

Saulo, Bernabé, e lông dlung tjrêko ko Chipre

⁴ Eshko ga Saulo, Bernabé, e ichara Sbô Sêyarê jek äär jong Seleucia kjokyo, dlung kjako. Eshko ga opyono jek lok kjyong kêsbang roy, jek ôötong pjono lông dlung tjrêko ko Chipre. ⁵ Eshko ga kjyong tjyozlong kjokyo buk kjrina ko Salamina. Eshko ga opshino kjyong roy dwayo, ga jek ôötong lông judiôga syô uyo lok eshko oblê oblê li roshko. Eshko ga Sbô tjlôkwo lara lok oba kong. Juan jek shâng ba tjok bebi, ba kjimtaga wleni.

⁶⁻⁸ Eni ga jéktong lông eshko, ôötong lông dlung tjrêko li worbo kalêkong ko Pafos.

* 12:17 Santiago le li, e Jesús lêng. E parkê sök Jesús tjlôkwo kjrâgaga lông Jerusalén kjokyo kâgäyo.

Kjok eshko ga judío wlēna sōk kjlara ko Barjesús, lēy Grecia so tjlōkwo go ga Elimas. Domer, e ybi. Tjlē ga «Tja Sbō tjlōkwo laga» le, gueniyo ichaga Sbōrē llēme. E sōk enido kjok eshko sogpa ichaga ko Sergio Paulo li shwoy. Tjlapga no ichaga li, e kjok miydē ara. Eni ga Bernabé, Saulo, e rokara ba ushko, woyde ga Sbō tjlōkwo le ba kong kuya wlo le. Eni ga epga öötong löng ba shwoy Sbō tjlōkwo lē, gueniyo ybi li omwoydē llēme. «Llēye le löng li kup llēm dey» le tjlapga no ichaga kong ara, mār ber shäng Jesús go llēm wlo.

⁹ Eshko ga Saulo, e kowēba Pablo bako, e go Sbō Sēya jlōkoyo. Eni ga ybi li iya beno shäng drēng ga ¹⁰ tjlē ba kong ga «Pja owa, pja jyō ara, pja so Á kjoyo, pja llēbo pjlo bek li wloyo. ¿Sbō tjlōkwo pjlu li kjlospwēp bop jyō go aar jong llonoro? ¹¹ E kjishko ga eeri ga pja shdüya Sbōrē. Pja ber kjok igō ame, dlo kälā shjij li ip llēm aar jong llono jā» le ba kong.

Jekdo eshko ga Elimas beno kjok igō llēme. E kjishko ga beno shäng no wlēk, wlosöya wlo le. ¹² Iya kjok eshko so ichaga lirē ga Sbō tjlōkwo kjrara. Ga beno shäng yēy le erā, Sbō tjlōkwo kura li kjishko.

Sbō tjlōkwo lara Pablorē oba kong Antioquia kjokyo buk Pisidia kjokyo worbo go tishko

¹³ E irgo ga Pablo, ba yorkagaga jek löng ba tjok li, e opshino Pafos kjokyo dwayo, ga jek kjoyong go aar pjē pjang Perge kjokyo, e Panfilia kjokyo obi. Gueniyo Juanda sano to jek irōng Jerusalén kjokyo. ¹⁴ E irgo ga epga opshino to Perge kjokyo dwayo, jek öötong löng Antioquia kjokyo. (Antioquia kjokyo, e ber buk Pisidia kjokyo worbo go.) Eshko ga öötong woshtozlong dbaryo ga opzrēno jek lok judioga syō uyo jong eshko li roshko, ga sirkeno lok. ¹⁵ Eshko ga kjok llgwekklo tara Moisésdē li, e laraba, kjibokwo tara Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko sorē li, e laraba bakoe. E irgo ga tjlapgaga löng judioga syō uyo li no ichono tjlē ba kong ga «Pjāy tjlōkwo lē woydē borwa kjimtoklo wleni ga lēmi ga pjluē» le Pablo kong, ba yorkagaga löng li kong bakoe.

¹⁶ Eni ga Pablo kojono, orkwo poyono, pjāy kjinkozong loklo wleni, ga tjlē ga «Pjeyoga, lēr bomi kong ga kuzia. Israel tjēyoga, tja kuzia. Judioga llēm gueniyo Sbō bangkjirē wleniyo, tja kuzi bakoe. ¹⁷ Dēnashko ga bi tjlapgaga kjrara Israel tjēyo Sbō lirē, ber tjeng baiya wlo. Öötong löng Egipto kjokyo eshko ga kjimtara, iara beno tjēyo kēsbange. E irgo ga shira tek kjok eshko dwayo, ba dbo kēsbang go. ¹⁸ Löng kjok dogro no llēmshko lu pjloglo sak pkēng (40)

wopro ga kjimtara ara. ¹⁹ E irgo ga öötong löng Canaán kjokyo eshko ga kjimtara tjēyoga tjeng eshko kjringswo kjäk (7) li pjik, kjok li twe ber ba kong wlo. ²⁰ Llēye lēr shäng ère luyo öötong sak dbāw pjloglo pkēng kjingsho sak shkēng (450).

»E irgo ga kong nopga iara beno löng ba ichaga wleniyo aar jong Sbō tjlōkwo laga Samuel dbaryoshko. ²¹ Gueniyo ga pjlu rokara lok kjlara Samuel kong, ba llgwek wlo. Eni ga kong pjlu twara Sbōrē beno kjlara ko Saúl, e Cis wa, Benjamín tjēyo. Iara beno sōk parkē lu pjloglo sak pkēng (40). ²² E irgo ga Saúl kjarra Sbōrē, ga David iara beno sōk ba shtoshko. E woydara Sbōrē ara, tjlē ga «David, Isai wa li in ga domer pjlu bor kong, llēye woydēr ga shārye bor kong eni» le.

²³ »Lu kop ara irgo ga David tjēyo weno shäng kjlara ko Jesús. E ichara Sbōrē, Israel tjēyoga dōk, lara jlōkoyo dēnashko sorē li eni. ²⁴ Jesús wentē shäng oba bokshto llēm obishko ga Juan to shäng Sbō tjlōkwo roy lē Israel tjēyoga uunkong kong. Tjlē ba kong ga «Llēbo owa shāryēmi löng li, e owa jlōe lozi, ga rayozi, ga pjāy wēr jer di roshko» le. ²⁵ Ga Juan shinmotkē dbaryo dōrōshko ga tjlē ga «¿Pjāy wotjlik ga domer koshēmi löng ber bomi pjluwo wlo li tja lēmire? Tja llēme. Gueniyo ga no tjwe bor irgo kjlara. Era tjwlō ara bor kjinmo anmoyō. Bek wlo ga tja ba drepkwota dōk wlo llēm, e tjwlō ara bor kjinmo anmoyō kjishko»* le.

²⁶ »Pjeyoga, pjāy Abraham tjēyoga, pjāy judío llēm gueniyo Sbō bangkjirē löng enido wleniyo, tjlōkwo ère, e ber shji uunkong kong, shji döya Sbōrē sorē, e miydēy wlo. ²⁷ Jerusalén sogpa, Jesús, e è miydara lok llēme. Ba kägäyoga èmdē ga ommyidono lok llēm bakoe. Woshtozlong dbaryo kjwobi go ga kjibokwo tara Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko sorē li le lok, gueniyo llē loklo miyde lok llēme. Eni ga epga om go Jesús ichono shdungobashko ga llēye jyā tak dēnashko li, e shāryono eni. ²⁸ Eshko ga llēbo wlēya lok Jesús rotē wlo, ber zrōkko wlo lara, gueniyo llēye to wlēna llēme. Zok ga kjwe rayara to, gueniyo ga twara Pilato kong, iche zrōkoba wlo. ²⁹ Eni ga llēye jyā tak pjang Sbō kjibokwo go ba kjishko li, e shāryara lok pjire. Ga wolono pjang kjlōs go irgo ga doyo lona ba tjlōkwo kjragnarē ter tōshko, ga iara lok beno buk sakshko. ³⁰ Gueniyo woshrra Sbōrē irōng obi. ³¹ Zrōydēba llēm obishko ga jek shäng Galilea kjokyo aar jong Jerusalén kjokyo eshko ga ba tjlōkwo kjrägaga kjong kjong jek löng ba tjok. Ga woshrra irōng obi irgo ga dbar kop ara ga Jesús weno shäng epga kong kop arae. Epga eerishko ga beno löng e ina lok jlōe laga.

* 13:25 Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

32-33 »Llëbo roy pjlú lërwa bomi kong. Llëye lara Sbörë jlökoyo bi tjlappaga tek dënashko so kong li, e shäryara pjir tjän. Jesús woshrara iröng obi, tak pjang Salmo pjök li go sorë li eni. Tjlëno beno eni:

»“Pja bor wa.

Eeri ga Ikoba wëllë ga

tja bop data jlökoyo.”†

34 »Woshrara Sbörë iröng obi, doyo an llëm wlo, ber wolon ame wlo, lara Sbörë dënashko sorë li eni. Tjlëno beno eni:

»“Llëye loror David kong jlökoyo li, e lër bop kong jlökoyo bakoe.”‡

35 »Sbö tjlökwo tjlëno e kjishko obi. Tjlëno beno eni:

»“Bop Wa iak beno shäng dboy bop kong li doyo iëp an ber buk eshko llëme.”§

36 »Jlökoyo ga David sök së obishko ga parkono ara ba pjeyoga kjishko, woydara Sbörë sore li eni. E irgo ga wolono, ga doyo iaraba beno buk sakshko, ba kjökëga zlong bäng, ga ano pjire. 37 Gueniyo ga Jesús woshrara Sbörë iröng obi lara doyo ano llëme.

38 »Pjeyoga, tjlökwo lërwa bomi kong li ëre: Owa pjang bi go li löya Sbörë ga pjlú, llëye shäryara Jesúsdë li kjishko. 39 Èye mär Jesús go ga ie Sbörë ber shäng pjlo bek ba bokso. Shji ie kjok lögwekklo tara Moisésdë lirë ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. 40 Pjäy sjëk, llëye lara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li wen bomi kong llëm wlo. Tjlëno beno eni:

41 »“Pjäy Sbö tjlökwo joywë ä, llëbo shäryër ga izi yötsoe.

iPjäy sëya llëm,

pjäy wolon!

Pjäy löng së obishko ga

llëbo shäryër kësabang.

Lëba eni bomi kong wëllë ëmdë ga

pjäy wotjlik ga

‘E shäryaga Sbörë’ lëmi llëme’ ”* le.

42 E irgo ga Pablo, Bernabé, e opshino jek judioga syö uyo li roy dwayoshko ga nopga löng li tjlë ba kong ga «Woydërwa go washtozlong dbaryo tek këm kjwara go ga llëye loromi li lëmi borwa kong jek obi» le. 43 Nopga löng eshko li kjone kjone judío, llamo li wenoshko judío llëm wleniyo gueniyo kworkwono beno Sbö tjlökwo kjraga judioga i dik. Ga opshino eshko dwayo pjirshko ga nopga to jek löng Pablo, Bernabé tjok ara.

Eni ga Pablo, Bernabé, e tjlë ba kong ga «Pjäy mär ber löng Sbö go, pjäy kjimtara ara kjishko» le.

44 Öötong washtozlong dbaryo kjwara obishko ga kjok eshko sopga shrono löng pjir sek, Tjlapga Jesús tjlökwo le li kuk.

45 Gueniyo ga İya judioga löng lirë ga oba shrono ara ga ymorkono lok ara, ga Pablo läywe lok owa, tjlë oba kong ga «Llëye le shäng li, e eni llëme» le.

46 Gueniyo ga Pablo, Bernabé, llëye bangjre lok llëm, ga tjlë ba kong ga «Tjawa iak löng Sbö tjlökwo ëre roy lë bomi kong bäm go, pjäy judioga kong. Gueniyo pjäy omkuk woydë sira llëm, pjäy om go li opyë ber löng së İyado Sbö tjok woydë llëm bakoe. Eni kuzong ga tjawa to jongya ba lë nopga judío llëm wleniyo kong shara. 47 Tjawa ichara Tjlapgarë ba tjlökwo tak pjang li go eni. Tjlëno beno eni:

»“Pjäy ioror beno iök shjiy wleni,

nopga judío llëm wleniyo kong.

Nopga dár sorë li tjlökwoyo lëmi ba kong

äär jong kjok kjwang jikong wlo”»† le.

48 Kuya nopga judío llëm wleniyo löng lirë ga beno löng wopjlúe. Tjlë lok ga «Sbö tjlökwo ëre, e owa llëme» le. Eni ga èye kjrara Sbörë ber löng së İyado ba tjok wlo ga tjlökwo li kjrara.

49 Eni ga Sbö tjlökwo shdöktong kjok eshko kjwang jikong.

50 Gueniyo ga judioga löng eshko li opyono beno löng Pablo, Bernabé, e wloyo, ga lanyotkara lok owa walëga tjwlo ara, judío llëm gueniyo Sbö bangkjre löng enido wleniyo kong, domerga tjwlo ara kjok eshko li kong bakoe. E kjishko ga nopga tjwlo ara li iirkono ara, ga Pablo, Bernabé, e kroyoywara ara, ichara to kjok eshko dwayo.

51 Eni ga Pablo, Bernabé, e opshino kjok eshko dwayoshko ga ba dre pjlungyo löna lok beno tjeng eshko, e ba wloyoga ber löng shdungko loklo. E irgo ga to jek öötong löng Iconio kjokyo shara. 52 Gueniyo ga Jesús tjlökwo kjragaga beno löng Antioquia kjokyo li, e beno löng wopjlú, go Sbö Sëya jlökoyo bakoe.

14

Sbö tjlökwo lara Pablorë Iconio kjokyo

1 Iconio kjokyo ga Pablo, Bernabé, e öötong löng judioga syö uyo jong li roshko ga Sbö tjlökwo lara lok wolëso nopga löng eshko li kong. E kjishko ga judioga, nopga judío llëm wleniyo, e omtjlokwo kjrono ara. 2 Gueniyo ga judioga kjong kjong omtjlokwo kjrë woydë llëm, ga Pablo, Bernabé, e lanyotkara lok owa nopga judío llëm wleniyo kong. Kuya lok ga iirkono ara. 3 Eni ga Pablo, Bernabé, e beno löng eshko dbar kop ara, ga Tjlapga Jesús tjlökwo roy lara ara. Llëye bangkjara lok llëm, kjimte Tjlapgarë le kjishko. Ga kong dbo twara kësabang, llëbo İydëba llëm wleniyo shärye wlo. E go ga ikoba wëllë ga domerga li ichaga Tjlapgarë

† 13:32-33 Salmo 2.7.

‡ 13:34 Isaiás 55.3.

§ 13:35 Salmo 16.10.

* 13:41 Habacuc 1.5.

† 13:47 Isaiás 49.6.

jlökoyo. ⁴ Gueniyo kjok eshko sogpa ëng shdõno tjeng kjrìng pjök, kjrìna löng judioga tjok, kjrìna obi löng Sbõ tjëlökwo roy lagaga Jesús äska tjok. ⁵ Eni ga nopga ara, judioga, nopga judio llëm wleniyo, e wotjlino jong kjrìnaso ba kågäyoga tjok. Tjlê lok ëng kong ga «Kjwepga kjwe shay, shpoy, löy ak go, zröy wlo» le lok eni. ⁶⁻⁷ Gueniyo ga miydara Pablo, Bernabé, ga töktong jek öötong löng Licaonia kjokyo. Kjok eshko ga jek löng Sbõ tjëlökwo roy pjlu lë oba kong Listra kjokyo, Derbe kjokyo, kjok shto oblê oblê löng eshko bakoe.

Pablo löra Listra kjokyo ak go

⁸ Listra kjokyo ga domer sök kjlara jek llëm wleniyo, weno buk eni. ⁹ Ga Pablo tjwe shäng eshkoshko ga llëye le li kuya sök. Ga ìya Pablorë drëng ga miyde shäng ga domer li mär Jesús go, popté ga pjlu wlo. ¹⁰ Eni ga tjëlê sök li kong dbo go ga «Pja kojös ber shäng bop dre go beke!» le ba kong. Kuya domer lirë ga kojono maling, ga jëktong.

¹¹ Ìya nopga löng eshko lirë ga öö le, ga tjëlê lok Licaonia so tjëlökwo go ga «Domerga kjwe, e sböpga kjlopwono beno no töshko so dik, ter beno töshko bi shwoy» le. ¹² Eni ga Bernabé, e kowara lok beno Zeus, ba sbõ kësbangyo li e. Ga Pablo tjëno ba kong ara kjishko ga e kowara lok beno Hermes, e ba sbõ Zeus tjëlökwo laga kjishko. ¹³ Eshko ga Zeus syö uyo jong kjok eshko li bokshto ga no shäng kjlara syöshtaga Zeus kong. Ga sögla wlënggla söra pjök mya, nana söra ara bakoe. Syöshtaga li, nopga löng kës li, e wotjlino ga öng li zröya, sho suya, pjê dret, Pablo, Bernabé, e poshrëkklo lara.

¹⁴ Miydara Sbõ tjëlökwo roy lagaga Jesús äska lirëshko ga ba shwong dwlëkza lok aas, nopga li slan wlo. Eni ga opzrëno jek zron jong nopga löng kës li tjërëko, ga tjëno lok dbo go. Tjlê ga ¹⁵ «Kjwe llë shäryomirë kjweniro? Tjawa no, so pjây kjoyo eröe. Tjawa shrono löng Sbõ tjëlökwo roy pjlu laga bomi kong. Lërwa bomi kong ga bomi sböpga kjwe tjwlö llëme. Wëyë, pjây kjlopwos ber Sbõ Sök Ìyado li tjok. E kjopkwo shäryaga, kjok uunkong shäryaga, llëbo tjeng kës li shäryaga bakoe. ¹⁶ Tek dënashko ga oba kjok shto oblê oblê so judio llëm wleniyo, e iara Sbörë beno löng jek irbo woyde kjone pogo li go. ¹⁷ Gueniyo ga llëbo pjlu shärye jong bomi kong ìyado. Shunyo ichaga bomi kong li e. Bomi dwla wen pjlu laga li e. Pjây dli ara, twe bomi kong kjishko. Pjây löng wopjlu laga li e bakoe. Shärye jong eni, e Sbõ jlökoyo miydëmi wlo» le.

¹⁸ Ga lara eni ëmdë ga nopga löng li, ba öng, e zröya woydë Pablo, Bernabé poshrëkklo jek obi, gueniyo shäryara lok llëme.

¹⁹ Eshko ga judioga Antioquia so, Iconio so, e shrono löng eshko kjlëbö ga lano nopga li kong ara, ga iara beno löng wotjlík oblê. E kjishko ga Pablo löra lok ak go, zröya wlo. Wotjlino ga Pablo wolonoe lara lok, ga dopshira lok jek kjok eshko dwayo, iara lok beno buk kjoko shwo lëkong. ²⁰ Gueniyo ga Jesús tjëlökwo kjragaga löng li töno eshko, ga Pablo kopjrìna pjiribrie. Ga buk li kojono, ga opzrëno jek kjok li roshko iröng obi.

Pablo, Bernabé, e jek löng Jesús tjëlökwo kjragaga ik obi

Wëshko ga opshino kjok eshko dwayo Bernabé tjok, ga to jek Derbe kjokyo. ²¹ Öötong löng eshko ga Sbõ tjëlökwo roy pjlu lara lok eshko. Ga tjëlökwo li kjrara nopga löng eshko lirë ara, beno löng Jesús tjëlökwo kjragaga.

E irgo ga Sbõ tjëlökwo roy lagaga Jesús äska li jek sano iröng Listra kjokyo, irgo ga Iconio kjokyo, irgo ga Antioquia kjokyo. ²² Kjok kjrìnggwo mya lishko ga Jesús tjëlökwo kjragaga löng li kjimtarala lok, dbo iara jek këgong. Tjlê lok ba kong ga «Pjây mär ber löng Sbõ go eröe. Shji äär ber löng Sbõ sök no pjluyo ìyado lishko wlo ga llëbo owa wen ara bi kong, e kuroy däu guing» le. ²³ Ga kjok kjrìna kjrìna ga nopga kjrara löng kjong kjong, ber Jesús tjëlökwo kjragaga löng eshko li kågäyoga wlo. Ga syöshtono, iono llëm Sbõ kong pjir ga rokara lok Tjlapga Jesucristo kong, tjëlê ga «Nopga ère mär bop go eröe. Lërwa ber tjeng bop wloshko, dëp wlo» le.

²⁴ E irgo ga jek Pisidia kjokyo go, ga öötong löng Panfilia kjokyo iröng obi. ²⁵ Eshko Perge kjokyo ga Sbõ tjëlökwo roy lara oba kong pjir ga jer öötong löng Atalia kjokyo. ²⁶ Eshko ga opyono kjong roy to jek Antioquia kjokyo buk Siria kjokyo obi lishko. Dämär ga epga ichara Jesús tjëlökwo kjragaga eshko so lirë to parkë Sbõ kong kjok shto oblê oblê, ga syöshtara lok, tjëno ga «Sbõ, Pablo, Bernabé, e iërwa ber tjeng bop wloshko, dëp wlo» lara lok ga toe. Eni ga ba pak li shäryara pjirshko ga to jek iröng Antioquia kjokyo. ²⁷ Ga öötong löng eshko iröng obishko ga Jesús tjëlökwo kjragaga löng eshko li töna löng ba tjok. Ga llëye shäryara Sbörë ba tjok li roy lara lok ba kong pjire. Sbõ tjëlökwo lara nopga judio llëm wleniyo kong, ga kjrara lok sorë li roy lara ba kong pjir bakoe. ²⁸ Eni ga Pablo, Bernabé, e beno löng dbar kop ara eshko Jesús tjëlökwo kjragaga li tjok.

15

Jesús tjëlökwo kjragaga kågäyoga lano ëng tjok Jerusalén kjokyo

¹ Eshkoshko ga Jesús tjëlökwo kjragaga kjong kjong tjwe Judea kjokyo dwayo, öötong löng eshko Antioquia kjokyo ga ba

pjeyoga Jesús tjlökwo kjraga li pīya öötong löng, tjlê ba kong ga «Bek wlo ga pjây Jesús tjlökwo kjrագaga doyo jyâ tē pjir, lara Moisésdê tek dēnashko sorê li eni. Llēm ga pjây döya Sbörê llēme» le löng eni. ² Kuya Pablo, Bernabêrê ga beno owa ba kong, ga êng dboryono ara kar kar Judea sogga li tjok. E kjishko ga Pablo, Bernabê, Jesús tjlökwo kjrագaga kjong kjong, e kjrara Jesús tjlökwo kjrագaga llamo lirê iche jongya Jerusalén kjokyo, Sbô tjlökwo roy lagaga Jesús äska shwoy, tjlapgaga Jesús tjlökwo kjraga kägäyoga löng eshko li shwoy bako, llēbo li llgweya lok wlo.

³ Eni ga ichara Jesús tjlökwo kjrագaga löng Antioquia kjokyo lirê to jongya Jerusalén kjokyo. Ga jek löng Fenicia kjokyo go, Samaria kjokyo go bakoe. Eshko ga nopga judío llēm wleniyo öötong beno löng Jesús tjlökwo kjrագaga li roy lara lok ba pjeyoga Jesús tjlökwo kjrագaga eshko so kong, ga beno löng wopjlúe. ⁴ E irgo ga jek öötong löng Jerusalén kjokyo ga wlo kjrara Jesús tjlökwo kjrագaga eshko so, ba kägäyoga, Sbô tjlökwo roy lagaga Jesús äska lirê. Eni ga llēye shäryara Sbörê ba tjok li roy lara lok ba kong lok pjire.

⁵ Gueniyo ga Jesús tjlökwo kjrագaga li tjrêko ga fariseoga löng kjlôbö. Epga kjong kjong kojono löng, ga tjlê ga «Bek wlo ga nopga judío llēm wleniyo Jesús tjlökwo kjrê woydêshko ga doyo jyâ tēy dey, ga ichēy kjok llgwekklo tara Moisésdê li sök» le.

⁶ Eni ga Sbô tjlökwo roy lagaga Jesús äska tōno tjlapgaga Jesús tjlökwo kjrագaga kägäyoga tjok, llēbo le löng li llgweya lok wlo. ⁷ Eni ga lano êng tjok ara kar kar. E irgo ga Pedro kojono shäng, ga tjlê ga «Pjeyoga, miydēmi pjlu ga tja kjrara Sbörê tek dēnashko bomi tjrêko, ba tjlökwo roy pjlu lē nopga judío llēm wleniyo kong, epga êmdê ga omkuk ga tjlökwo kjre wlo. ⁸ Ga shji wotjlik bi pjlu shko sorê li miyde Sbörê pjire. E kjishko ga nopga judío llēm wleniyo omtjlökwo kjronoshko ga Sbô Sēya twara ba kong, twara bi kong sorê ga eni, miydēy shji judiogarê e go wlo ga shäryaga Sbörê. ⁹ Nopga judío llēm wleniyo wotjli no ga mär Sbô go erô ga owa pjang ba go li löna Sbörê beno dret, shäryara bi kong sorê ga eni. Eni ga epga iara beno tjlwlo bishīya dik bakoe. ¹⁰ ¿Eni ga llēye woydēmi ga shärye Sbörê obi, tjlökwo êre kjrēmi wloro? Nopga judío llēm wleniyo iēmi kjok llgwekklo tara Moisésdê li sök lēmi woydê, gueniyo shji êmdê ga omsōno ma, bi tjlapgaga tek dēnashko so omsōno ma bakoe. ¿Eni ga epga omsök sorêro? ¹¹ Eni llēme. Miydēy ga shji döya Tjlapga Jesús dē, shji kjimte woydê kjishko erôe lēy, ga epga eni bakoe» le.

¹² E irgo ga Pablo, Bernabê, e tjlēno nopga löng li kong. Dbo twara Sbörê ba kong llēbo iydēba llēm wleniyo shärye lok nopga judío llēm wleniyo kong li roy lara lok ba kong pjire. E wopro ga kuya nopga lirê löng kjing erä.

¹³ Ga tjlēno lok pjirshko ga Santiago tjlê ga «Pjeyoga, tja kuzīa. ¹⁴ Simón* tjlēno bi kong ga nopga judío llēm wleniyo kjim tara Sbörê ara, ga epga tjrêko ga no kjone kjone kjrara beno ba nopga baiya. Shäryara bām goshko sorê li roy lara Simondê bi kong pjire. ¹⁵ Dēnashko ga Sbô tjlökwo lagaga omlo no eni. Tjlēno beno eni:

¹⁶ »«E irgo ga tja tjwe iröng obi, ga David tjeyo beno löng tjlwlo llēm li, e iēr ber löng ba shtoshko iröng obi, so u toktong beno buk töy kojöy jem, poshäryēy ber jong pjlu obi wleni.

¹⁷ Eni ga tja wlēya nopga judío llēm wleniyorê.

Nopga kjrator tjeng kjok kjwang jikong li, tja wlēya, ga ber löng botoya bakoe. Tja Tjlapga Sbô. Tja omle eni.

¹⁸ Loror beno eni tek dēnashko.»†

¹⁹ »Eni ga bor kong ga nopga judío llēm wleniyo optwono Sbô kong li barwēy ame.

²⁰ Epga kong kjibokwo tēy kjwara dey. E go ga lēy ba kong ga dli llē twak sbōpga jyäglo kong li uēy ame, öng zrök kjyotso skuya i li sho uēy ame, srēng llē uēy ame, ga shji orkwosmono ê tjok llēm ga shji pē ba tjok ame. ²¹ Tek dēnashko ga kjok llgwekklo tara Moisésdê li, e lēba löng kjok shto oblē oblēshko enido. Ga woshotozlong dbaryo kjwobi go ga lēba löng judioga syô uyo oblē oblē li roy» le.

Kjibokwo ichak nopga judío llēm wleniyo kong

²² Eni ga tōno löng lan li, nopga kjrara do pjök, iche lok jek Antioquia kjokyo Pablo, Bernabê tjok. Kjrara lok li beno Judas, Silas. (Judas, e kowēba Barsabas bakoe.) Domerga do pjök li tjlapgaga Jesús tjlökwo kjrագaga kägäyoga wleniyo. ²³ Ga kjibokwo tara lok kjwara, ga twara ba kong, söya jek ba tjok wlo. Kjibokwo li tjlê eni:

«Miga pjeyoga. Nopga judío llēm wleniyo löng Antioquia kjokyo, Siria kjokyo, Cilicia kjokyo, “¿Pjây yonde?” lērwa bomi kong. Kjibokwo êre ichērwa jek bomi kong. Tjawa Sbô tjlökwo roy lagaga Jesús äska, lanma tjlapgaga Jesús tjlökwo kjrագaga kägäyoga.

²⁴ »Roy kurorwa ga no kjong kjong jushko so löng borwa tjrêko li öörlöng bomi shwoy ga pjây barwara ara, ba tjlökwo lara li go, ga pjây beno löng woydê ara.

* 15:14 Simón, e kowēba Pedro bakoe. † 15:18 Amós 9.11-12.

Gueniyo epga ichaga tjawarë llëme. ²⁵⁻²⁶ E kjëshko ga domerga kjrororwa kjlëbë, ga ichororwa jek bomi ik. Bernabé, Pablo, e bi pjeyoga woydërwa ara wleniyo. Epga optwono beno löng parkë Tjlapga Jesu-cristo kjëshko, ga zrëkobare, de zrëkoba llëm, e miyde löng llëme. Epga ichororwa jek bomi ik. ²⁷ Ga Judas, Silas, e ichororwa jek ba tjok, llëye tak pjang kjibokwo ëre goshko li lanyotke lok om go bomi kong wlo.

²⁸ »Eni ga beno pjlu Sbë Sëya kong, borwa kong ga pjây ichërwa kjok lëgwëkklo tara Moisésdë li shäryë uunkong llëme. Llëye shäryëmi wlo li ëre dë: ²⁹ Dli llë twak sbëpga jyäglo kong li uëy llëm; öng zrök kjyotso skuya i li sho uëy llëm; srëng llë uëy llëm; shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm bakoe. Shäryëmi uunkong eni ga pjây jek löng pjlo beke.

»Ber eni.»

³⁰ Eni ga domerga kjrara li toe. Öötong löng Antioquia kjokyo ga ba pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga li tona lok eshko, ga kjibokwo söra lok jek li twara ba kong. ³¹ Eshko ga kjibokwo li lara lok ëng kong, ga beno löng wopjlu, ga dbokjrono jek obi e go. ³² Judas, Silas, e Sbë tjlökwö lagaga. Eshko ga tjläno nopga löng li kong ara, dbo iara lok ara bakoe. ³³⁻³⁴ Ga beno löng dbar kop ara eshko. E irgo ga opshino to jek ba ichagaga shwoy iröng obi. Brikshko ga «jölö» lara ba pjeyoga lirë ba kong. «Pjây nom iröng wopjlu» lara lok ba kong bakoe.†

³⁵ Gueniyo ga Pablo, Bernabé, e beno löng eshko Antioquia kjokyo. Tjlapga Jesús tjlökwö le löng oba kong, ga oba pïya löng ara. Jesús tjlökwö kjragaga eshko so omshäryono kjlëbë eni bakoe.

Pablo, Bernabé, e opkiono dboy dboy

³⁶ Öötong dbar kop ara ga Pablo tjlä Bernabé kong ga «Shji to bi pjeyoga löng kjok shto oblë oblë ik iröng obi, shji öör Tjlapga Jesús tjlökwö le kjone dö ga eshko, löng sorë iy wlo» le.

³⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «jölö. Gueniyo Juan söy bi tjok bebi» le. (Juan, e kowëba Marcos bakoe.)

³⁸ Gueniyo ga Pablo kong ga pjlu anmoyö llëme. Epga löng Panfilia kjokyoshko ga rayara Marcösdë beno löng tjoksa, jëktong ba tjok ba pak shäryë ame.

³⁹ Eni ga ëng dboryono lok kar kar, ga beno löng wopjlu ëng tjok ame. E kjëshko ga opkiono beno löng dboy dboy. Eshko ga Marcos söra Bernabéré jek ba tjok, jer

dlung kjako, opyono kjyong kësbang roy, ga jongya jong Chipre kjokyo. ⁴⁰ Pablo lira, Silas söra jek ba tjok. Brik lokshko ga Jesús tjlökwö kjragaga löng li syöshtono Sbë kong, tjlä ga «Sbë, Pablo, Silas, e iërwa ber tjeng bop wloshko, dëp wlo» le. E irgo ga opshino toe. ⁴¹ Jek öötong löng kjok shto oblë oblë Siria kjokyo, Cilicia kjokyo. Eshko ga ba pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga löng li dbo iara lok Sbë tjlökwö go ara.

16

Timoteo jek shäng parkë Pablo, Silas tjok

¹ Eshko ga Pablo wlo öötong löng Derbe kjokyo, e irgo ga Lистра kjokyo. Eshko ga Jesús tjlökwö kjraga wlëna shäng kjlara ko Timoteo, e mekë judío, Jesús tjlökwö kjraga bako, gueniyo data judío llëm wleniyo, e Grecia so. ² Timoteo, e pjluë le Jesús tjlökwö kjragaga löng Lистра kjokyo, Iconio kjokyo lirë. ³ Eni ga woyde Pablörë ga Timoteo jek shäng parkë ba tjok. Gueniyo ga miyde judioga eshko so uunkong lirë ga Timoteo doyo jyä tak llëm, data Grecia so kjëshko. E kjëshko ga barwe judiogarë llëm wlo ga Timoteo doyo jyä tara Pablörë pjire.

⁴ E irgo ga jek löng kjok shto oblë oblëshko ga llëye lara Sbë tjlökwö roy lagaga Jesús äska, tjlapgaga Jesús tjlökwö kjraga kägäyoga löng Jerusalén kjokyorë li, e lara lok Jesús tjlökwö kjragaga kong pjire. Ga tjlä lok ba kong ga «Tjölökwö lara lok li shäryë eni» le. ⁵ Eni ga Jesús tjlökwö kjragaga mär beno löng Sbë go jek këgong, ga dbar kjwobi go ga tön jek këgong këgong.

Pablo domer Macedonia so ñno kjlara, shji yoïno wleni

⁶ Eshko ga Pablo wlo wotjläno lok to Asia kjokyo, Sbë tjlökwö roy le eshko wlo lara. Gueniyo ichara Sbë Sëyarë jek eshko llëme. E kjëshko ga jek Frigia kjokyo go, Galacia kjokyo go, ⁷ öötong löng Misia kjokyo gomyo. Eshko ga wotjläno lok to Bitinia kjokyo lara, gueniyo ichara Jesús Sëyarë jek eshko llëme. ⁸ E kjëshko ga jekdo bek, slano Misia kjokyo llëm, jer öötong löng Troas kjokyo.

⁹ E shkëyo ga Pablo domer Macedonia so ñno shäng kjlara, shji yoïno wleni. Ga domer li tjlä ba kong ga «Rokër bop kong sira ga pja tek Macedonia kjokyo, tjawa kjimtäp wlo» le. ¹⁰ Ga ñna Pablörë eni irgo ga tjawa* tjlä ëng kong ga «Shji roke Sbörë shäng eshko, ba tjlökwö roy pjlu lëy kjok eshko sopga kong» lërwa. E kjëshko ga tjawa poshäryono löng jek bek Macedonia kjokyo wlo lërwa.

Lidia Jesús tjlökwö kjrono

† **15:33-34** Tek dënahshko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Pjây nom iröng wopjlu» lara lok ba kong bakoe. Gueniyo ga Silas wotjlä ber sök eshko le, ga benoe.» * **16:10** Kjibokwo ëre taga Lucasdë. Eshko jek lëkong ga Lucas jëk to shäng Pablo tjok. «Tjawa» le e kjëshko.

¹¹ Eni ga tjawa opyono kjang kësband roy, ga tjawa opshino Troas kjokyo dwayo, jek bek äär jong dlung tjrëko ko Samotracia. Wëshko ga tjawa jek äär löng Neápolis kjokyo. ¹² E irgo ga tjawa jem Filipos kjokyo, e Macedonia kjokyo obi. Kjek eshko li ichaga Roma sopgarë, gueniyo Macedonia sopga kong ga kjok e tjlwö ara. Ga tjawa beno löng eshko dbar kjwöbösoe.

¹³ Öötong woshtozlong dbaryo ga tjawa opshino jek kjok eshko dwayo, tjawa äär löng di kjako, kjoko shwo lëkong. Eshko ga judioga syöshtozlong shtoyo tjok kjwe lërwa, ga eni jlöe. Tjawa öötong löng eshkoshko ga wlënorwa ga walëga ëng tönö löng kjlöbö eshko. Eni ga tjawa sirkeno lano löng ba tjok. ¹⁴ Eshko ga walë sök kjlara ko Lidia, e Tiatira so, shwong ko dingding shwëshwë tjlwö ara wleniyo soynega. E judiö llëm wleniyo, gueniyo Sbö poshrëya enido. Sök borwa kuk eshkoshko ga pjlu iara Sbörë pjang ba tjlökwo roy le Pablorë sök li kjre wlo. ¹⁵ E irgo ga wara jer di pjang eshko li roshko, ba pjeyoga löng ba ushko li tjok. E irgo ga tjlë borwa kong ga «Tja imi ga Tjlapga Jesús tjlökwo kjruga jlökooyo ga rokër bomi kong sira ga pjây jek bor tjok, pjây ber löng bor ushko wlo» le.

Tjawa rokara jlökooyo, ga jlö lororwa ba kong, ga tjawa beno löng ba ushko.

Pablo, Silas, e bängzaraba no shdüzlong uyo

¹⁶ Dbar kjwara ga tjawa jek löng syöshtozlong shtoyo wloshko ga kjoglo weno shäng kjlara, parkaga tjlwëk shäng pjir wleniyo. Kjoglo li goshko Ä sëya kjlara. Sëya li dbo go ga llëbo wen llono li le oba kong enido, ga potjwëlkoba ba sogoga kong arae. ¹⁷ Kjoglo li jek shäng borwa irgo, ga öö le, tjlë ë pogo kong ga «Domerga kjwe, e Sbö Tjwö Kësbandyo parkaga. Kjwegga jek löng pjây döya Sbörë sorë laga» le. ¹⁸ Dbar kop ara ga shärye shäng eni. Eni ga dbar kjwara ga Pablo iircono ba kong, ga bojono iröng, tjlë sëya pjang ba go li kong ga «Lër bop kong Jesucristo ko goshko ga pja opkjos kjoglo kjwe goshko dwayo» le.

Jekdo eshko ga kjoglo li rayara sëya lirë ga toe.

¹⁹ Gueniyo ga İya kjoglo sogoga lirë ga beno dbur shak ba kjishko ame ga Pablo, Silas, e shara lok, söra jek dbo go öötong löng llëbo soynezlong, tjlappaga kjok llgwega wleniyo li boksho. ²⁰ Eshko ga tjlë lok tjlappaga li kong ga «Domerga ëre judioga. Kjek ëreshko ga oba shdüya löng ara. ²¹ Shji pıya löng ba sdëkwo baıya go. Shji Roma

sopga kong ga tjlökwo le löng bi kong li, e kolako llëm, e shäryako llëm bakoe» le.

²² Eni ga nopga löng eshko ara li jek uunkong ba wloyo, ga tjlappaga li nopga ichono ba shwong skwë, shpoya lok kjor no shpokko go. ²³ Eni ga shpora lok irgo ga söra lok, iara beno löng no shdüzlong uyo roshko. Eshko ga tjlappaga li tjlë lok no daga shäng li kong ga «Bängzas, ga dos yötsoe» le. ²⁴ Kuya ga Pablo, Silas, e söra jek, zrëra öötong tjeng këgong rong anmoyö kjër äär pjirshko. Eshko ga kjordo zak jek lok këgong këgong ba dre bapkwö, ga ba dre li zrëra ber lok eshko, opshik llëm wlo.

²⁵ E shkëyo ga Pablo, Silas, e löng syöshtë, të Sbö kënga, ga kuya nopga shdung tjeng ba tjok eshko lirë löng. Öötong kjok rong dik ga ²⁶ yo iano kësband eshko. Eni ga u li sokö iona beno tre tre erä. Jekdo eshko ga u bäng llë döktong, roshwino drete. Ga dröng sho no pjirikklo li döktong pjir bakoe.

²⁷ Eshko ga no daga li buk pë, ga wolleno buke. İya ga u li u bäng bäng döktong beno lok oojong ga wotjlino ga nopga bängzak tjeng li töktong pjire lara. E kjishko ga ba dröng söya pjang ba kwota roy li shira, opzrök wlo lara. ²⁸ Gueniyo ga İya Pablorë sök ga öö le ba kong, tjlë ga «Pja opzrök llëme!» tjlawa löng uunkong jüshko!» le ba kong dbo go.

²⁹ Kuya no daga lirë ga tjlë ga «Iök shji tek sözong» le ba kjimtaga shäng li kong, ga kjararae. Eshko ga opzrëno jek maling zron jong äär jong Pablo, Silas shwoy, ga kjök torgö sök ba dre zlong, der arae. ³⁰ E irgo ga kojono, ga Pablo, Silas, e shira tjeng lishko dwayo. Eni ga tjlë ba kong ga «Tjlapgaga, tija orwë llong? tija där wlo ga llëye shäryër?»

³¹ «Pja mär Tjlapga Jesucristo go ga pja döya Sbörë, bop pjeyoga löng bop ushko uunkong li döya eni bakoe» le ba kong. ³² Eni ga Tjlapga Jesús tjlökwo lara lok ba kong, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong li kong bakoe. ³³ Jekdo eshko ga söra no daga lirë jek di bäng buk eshko lishko, ga shpora lok bäng li, e kwoshkwara, kröna ba kong. E irgo ga no daga li wara jer di bäng buk li roshko, ba pjeyoga löng ba ushko li tjok bakoe. ³⁴ Eni ga Pablo, Silas, e söra jek ba ushko, ga sënae. Eshko ga no daga li beno sök woowa llëm, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong tjok, beno löng mär Sbö go kjishko.

³⁵ Wëshko kjok shröng ga tjlappaga kjok llgwega wleniyo li no dagaga ichono kjlöbö äär löng no daga sök no shdüzlong uyo li ik, Pablo, Silas, e döya wlo.

³⁶ Eni ga no daga li tjlë Pablo kong ga «Tjlapgaga kjok llgwega wleniyo li tjlökwo

† 16:28 Eshko dbaryo ga nopga löng kjërshko, e töktong ey dwayoshko ga ba dagaga zrökoba. «Pja opzrök llëme!» lara Pablorë ba daga kong e kjishko.

ichono bor kong, pjây dôr wlo le. Eni ga pjây to ga bue. Pjây nom wopjlûe» le.

³⁷ Gueniyo ga Pablo tjlê no dagaga shrono tjeng li kong ga «Tjawa Roma so kjibokwo tjok. Woydara ga tjawa llgwera kjwe kjok llgwekklo Roma so î go. Gueniyo tjawa llgwera lok llêm êmdê ga tjawa shpora lok ara nopga uunkong bokshto, ga tjawa bângzara lok no shdüzlong uyo roshko. ¿Eni ga tjawa shiya woydê lûtshko ega? ¡Eni llême! Tjawa shiya lok wlo, woyde ga tek shiga epgarê om go dey. Lêmi ba kong eni» le.

³⁸ Eni ga no dagaga li to ôotong lóng tjlapgaga li shwoy ga roy lara ba kong pjire. Kuya lok ga beno lóng sêya llêm, Pablo, Silas, e kjibokwo tjok kjîshko. ³⁹ Ga tjlapgaga li jek ôotong lóng Pablo, Silas shwoy ga tjlê ba kong ga «Tjawa jnemi kêsbange» le. Eni ga dôrae. Eshko ga tjlê ba kong obi ga «Rokêrwa bomi kong sira ga pjây opshik borwa kjok êreshko dwayo» le.

⁴⁰ Eni ga opshino lok no shdüzlong uyo roshko dwayo, ga jek ôotong lóng Lidia ushko. Eshko ga ba pjeyoga Jesús tjlôkwo kjraga li pjloro uunkong, ga dbo iara bakoe. E irgo ga opshino to ey dwayo.

17

Tesalónica sogpa woksera lóng ara

¹ Ga Pablo, Silas, e jek âar lóng Anfîpolis kjokyo, e irgo ga Apolonia kjokyo. E irgo ga ôotong lóng Tesalónica kjokyo. Eshko ga judioga syô uyo jong kjwara. ² Ga Pablo sgara shâng woshtozlong dbaryo kjwobi go ga opzrêk jek judioga syô uyo roshko. Eni ga ôor shâng eshko woshtozlong dbaryo li pjloglo mya, ga lano ara nopga lóng li tjok. Sbô tjlôkwo tak pjang li ³ pjollongweya ba kong. Tjlê ba kong ga «Miydêy Sbô tjlôkwo êre go ga no pjluyo iche lara Sbôrê li shronosho ga woyde ga shungoba, wolon, ga woshre Sbôrê irông obi. Jesús roy loror bomi kong, ga shâryono ba kong eni. No pjluyo lêr shâng li e» le.

⁴ Eni ga judioga kjong kjong omtjlokwo kjrono. Grecia sogpa ara Sbô poshrêk lóng enido wleniyo, walêga tjwlô ara wleniyo ara, e omshâryono eni bakoe. Ga tjlôkwo kjragera uunkong li beno lóng Pablo, Silas tjok.

⁵ Gueniyo ga îya judioga omtjlokwo kjrono llêm wleniyo lirê ga ymorkono ara. Eni ga to lóng irbo bâng go ga nopga owa oba barwê ä wleniyo, e tona kjlôböso, kjok eshko sogpa shdôya wlo, ie ber lóng wlêp llêm wlo. Ga wotjlino ga Pablo, Silas, e lóng no sök kjlara ko Jasón li ushko lara. E kjîshko ga ôotong lóng ba shwoy ga opzrêno jek dbo go ba u roshko, Pablo, Silas, e shaya, sôya, twe nopga lóng li kong wlo, shdûya wlo lara, ⁶ miga wlêna llême. Eni kuzong ga Jasón

shara lok shara, ba pjeyoga Jesús tjlôkwo kjragera kjlôbö li tjok. Ga sôra lok dbo go, dopshiya lok î, ôotong lóng tjlapgaga kjok llgweya wleniyo li shwoy. Eshko ga ôô le lok ara, tjlê ga «Domerga to lóng kjok shto oblê oblê, nopga shdôya ber lóng wlêp llêm wlo li, e shrono lóng bi shwoy êre bi barwaga. ⁷ Shronosho ga wlokjrara Jasón jürê ôotong lóng ba ushko. Kjok llgwekklo tara pjlu kêsbangyo sök Roma kjokyorê li, e bangjire lok llêm, ie ber tjwlô llêm bakoe. To lóng tjlê ga pjlu oblê tjok le. E kowe lok Jesús» le.

⁸ Eshko ga llêye lara lok li kjîshko ga tjlapgaga, nopga lóng eshko li, e woksera tjê jikong. ⁹ E kjîshko ga Jasón, ba pjeyoga Jesús tjlôkwo kjragera, e ichara lok oppotjwlêk, e irgo ga rayara toe.

Berea sogpa Jesucristo tjlôkwo kjrono ara

¹⁰ E shkêyo ga Pablo, Silas, e ichara Jesús tjlôkwo kjragera eshko so lirê opshik jek Berea kjokyo. Ôotong lóng eshko ga opzrêno jek judioga syô uyo jong eshko li roshko. ¹¹ Judioga lóng Berea kjokyo li wotjlîk owa judioga lóng Tesalónica kjokyo li î dik llême. Ga Jesús tjlôkwo lara lok ba kong li kuya ga beno lóng wopjlû, ga kûywa lok obi. Eni ga dbar kjwobi go ga tjlôkwo kura lok li îna lok Sbô tjlôkwo kjibokwoyo go ara, llêye lara Pablo, Silas dê li, e jlôre îya lok wlo. ¹² Eshko ga judioga omtjlokwo kjrono ara. Grecia sogpa omtjlokwo kjrono kjlaraso llêm bako, walêga tjwlô ara wleniyo, domerga bakoe.

¹³ Gueniyo ga Sbô tjlôkwo roy le Pablôrê shâng Berea kjokyo li roy kura judioga lóng Tesalónica kjokyo lirê, ga jek ôotong lóng eshko ga nopga lóng eshko li shdôra lok ara, beno lóng wlêp ame. ¹⁴ Jekdo eshko ga Pablo ichara ba pjeyoga Jesús tjlôkwo kjragera lirê opshik maling, jongya dlung sor go, brik to kjok eshko dwayo wlo. Gueniyo Silas, Timoteo, e beno lóng Berea kjokyo obi. ¹⁵ Eshko ga Pablo yorkagaga ôor lóng ba tjok Atenas kjokyo. Ga Pablo beno sök eshko. Eni ga ba yorkagaga li sano jem irông Berea kjokyo. Brik lokshko ga Pablo tjlê ba kong ga «Pjây tjlê Silas, Timoteo kong ga woydêr ga tek tön bor tjok maling Atenas kjokyo jûshko lêmi ba kong» le.

Pablo Sbô tjlôkwo lono shâng Atenas kjokyo, tjlapgaga kêsêkê ko Areôpago kong

¹⁶ Ga Pablo beno sök eshko Silas, Timoteo, e koshê. E wopro ga îya to shâng ga Atenas sogpa sbônga jyâglo shâryono trâk llêm, ga wokserga shâng erâ. ¹⁷ E kjîshko ga ôotong shâng judioga syô uyo jong eshko li roshkoshko ga tjlôkwo kjlopswê ara nopga lóng eshko li tjok, judioga, nopga judio llêm wleniyo, gueniyo Sbô poshrêk lóng enido wleniyo tjok. Ga dbar kjwobi go ga ôotong shâng llêbo soynezlóng shtoyo ga tjlôkwo kjlopswê êbo tjwe ba shwoy li tjok. ¹⁸ Eshko

ga nopga tjeng k'ring pjök ko epicúreo, es-toico. Epga tjlökwo kjlopswë kar kar ëng tjok ara, ba wotjlik om go li go. Ga Pablo tjlë li kuyashko ga tjlë lok kar kar ba tjok. Ga kjong kjong tjlë ëng kong ga «¿Domer tjlëgwang kjok miydë llëm kjwe llë layde shäng?» le.

Eshko ga Pablo shäng Jesús roy pjlu lë ba kong, Jesús, e wolono, ga woshrrara Sbörë iröng obi le. E kjishko ga kjong kjong tjlë ga «Domer kjwe ïn ga to shäng sböpga shto oblë so roy shdök» le lok eni.

¹⁹ Eni ga söra lok öötong shäng tjlapgaga kësëks ko Areópago li shwoy. Eshko ga tjlë lok ba kong ga «Tjlökwo lëp shäng borwa kong tjaglën li, e pïs yötso borwa kong sira, miydërwa wlo. ²⁰ Kurwa ga tjawa kong tjlökwo lëp llëbo oblë dö, ga llë loklo miydërwa woydë» le.

²¹ Eshko ga Atenas sopga, nopga shto oblë so löng eshko li, e sgara löng llëye lëba tje tjaglën li kuya wlo, lanyotke wlo eröe. Llëye oblë shärye lok llëme.

²² Eni ga Pablo kojono shäng eshko ba bok-shto, ga tjlë ba kong ga «Tjlapgaga Atenas so, ïn jlökoyo ga bomi sböpga, e bangkjreämi äe. ²³ Tja jëktong bomi kjok jüshko ga bomi sböpga poshrëzlong shtoyo lok li ïnor pjire. Kjrina jüni ga sbö poshrëkklo jong kjwara eshko, tak pjang ba poglo go tjlë ga “Sbö miydëy llëm obi li, e poshrëkklo.” Eni ga Sbö miydëmi löng llëm li, e poshrëmi löng tjan, e ë miydëmi löng llëm gueniyo. E kjishko ga tja shrono shäng ba roy laga bomi kong. ²⁴ E kjok ëre uunkong shäryaga, llëbo tjeng kës li shäryaga bakoe. E kjok dogo so, kjok ëre so, e Tjlapga. E sök u shäryak norëli roshko llëme. ²⁵ Shji löng së laga erë, shji tjwlo shrë laga erë, shji llëbo tjok kës li twaga erë bakoe. Eni ga e opkjimtoklo woydë llëme.

²⁶ »Dämärshko ga domer shäryara kjlaraso döe. Gueniyo ba tjëyo tek ber ba irgo li wena träk llëm, shdöktong to kjok shto oblë oblë uunkong kjok kjwang jikong. Tek dënashko ga tjëyoga oblë oblë ber löng dbar kjwobi, ber tjeng kjone, e lara pjir tjan. ²⁷ Shäryara eni, ber löng ba wlëk wlo. To jëk löng kuya ï wleni ga wlëya kjwe, shäng bi soshko ëmdë. ²⁸ Ga shji mär löng ba go, shji jëk laga erë bakoe. Ga pjäy tjrëko tjlökwo wolëso tagaga tjeng kjlëbö. Epga omlono eni bakoe. Tjlëno ga «Shji uunkong Sbö wapga» lara lok eni.

²⁹ »Shji Sbö wapga kuzong ga Sbö, e so sböpga jyäglo shäryak dbur sho shöyör go, dbur sho pjublün go, llëm ga ak sho go kjoyo, e lëy eni llëme. E so llëbo shäryak norë ba wotjlik li go kjoyo llëm bakoe.

³⁰⁻³¹ »Dënashko ga nopga llëbo shäryono bëy llëmshko ga shdüya Sbörë llëm, llëye miyde lok llëm kjishko. Gueniyo dbar iara Sbörë beno kjwara, ber nopga löng kjok ëre kjing

go kës li llëgwelzong dbaryo wlo. Ga domer kjlarra beno shäng kjlara, nopga llëgwya bek wlo. E ë miydëy wlo ga e wolono, ga woshrrara Sbörë iröng obi. E kjishko ga eerishko ga nopga löng kjone pogo, e woyde ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye» le.

³² Ga domer wolono kjlara ga woshrono iröng obi le eni li kuya lok ga kjong kjong Pablo läywë owa, joywe jong erä. Gueniyo kjong kjong tjlë ba kong ga «Pja woydërwa ga llëye lëp shäng li dbar oblëshko ga lëp borwa kong jek pjlara obi» le.

³³ Eni ga Pablo opshino eshko dwayo. ³⁴ Eshko ga kjong kjong jek Pablo tjok, ga beno löng Jesús tjlökwo kjaragaga. Kjlara jüni ko Dionisio. Domer, e tjlapgaga kësëks ko Areópago li kjlarayo. Jesús tjlökwo kjaraga kjlara obi, e walë shäng kjlara ko Dámaris.

18

Pablo Sbö tjlökwo lono shäng Corinto kjokyo

¹ E irgo ga Pablo opshino to Atenas kjokyo dwayo, jek öötong shäng Corinto kjokyo.

² Eshko ga judío wlëna shäng kjlara ko Aquila, e Ponto so. Dënashko ga öötong sök Roma kjokyo, e Italia kjokyo obi. Eshko dbaryo ga pjlu kësbangyo ko Claudio li tjlökwo ichono, tjlë ga «Judíoga löng jüshko Roma kjokyo kjlobi li opshik drete» le. E kjishko ga eeri ga öötong dbar kjwöbö ga Aquila opshino jek Roma kjokyo dwayo, öötong sök Corinto kjokyo ba boy Priscila tjok. ³ Ba pak baäya lok, e u shäryaga öng kwota go, Pablo ï dik. E kjishko ga miy-dara Pablorë ga jek öötong shäng ba shwoy ga beno shäng ba ushko, ga parkë ba tjok bakoe. ⁴ Eni ga äar woshtozlong dbaryo kjwobi go ga Pablo opzrëk jek judíoga syö uyo jong eshko li roshko. Ga lan judíoga löng li tjok, nopga judío llëm wleniyo löng li tjok bako, tjlökwo le shäng li, e jlöe le lok wlo.

⁵ Ga Silas, Timoteo, e tje Macedonia kjokyo dwayo öötong löng ba shwoy. Eshko jek lëkong ga Pablo opyono Jesús tjlökwo roy lë dbar kjwobi go, opyono shäng e shärye wlo eröe. Tjlë judíoga kong ga «Bi pjiluyo iche le Sbörë li, e Jesús» le ba kong iyado. ⁶ Kuya judíogarë ga opyono beno löng ba wloyo, ga läywe lok owa arae. E kjishko ga Pablo ba shwong pjiloyono, pjiloyo lon ber tjeng eshko wlo, e ba wloyoga ber löng shdungko wlo loklo. Ga tjlë ba kong ga «Pjäy shdüya Sbörë laga ber pjäydë om go. Miydaga ber tjarë ame. Tja Sbö tjlökwo roylë pjäy judíoga kong ame. Tjlökwo li lër nopga judío llëm wleniyo kong shara» le.

⁷ Eni ga Pablo opshino judíoga syö uyo li roshko dwayo. Eshko ga domer sök kjlara ko Ticio Justo, e judío llëm wleniyo, gueniyo

Sbö poshrëya enido. Ba u jong judioga syö uyo li zlong bäng. Eni ga Pablo beno sök ba tjok eshko. ⁸ Kjok eshko ga domer sök kjlara obi ko Crispo. Domer, e judioga syö uyo jong eshko li kägäyo. Ga Tjlapga Jesús tjlökwö kjrara, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong li tjok. Corinto sopga omtjölkwö kjrono ara bako, ga waraba jer di roshko uunkong.

⁹⁻¹⁰ Shkër kjwara ga Tjlapga Jesús tjläno Pablo kong shji yoïno wleni, tjlä ga «Lëye bangkjrep llëme. Tja shäng bop tjok iyado. E kjishko ga bor tjölkwö roy lëp iyado, pja kjinkë llëme. Ga nopga kjok ëreshko botoya ara. E kjishko ga pja barwaga ërë llëm, pja kong llëbo owa shärye ërë llëm bakoe» le.

¹¹ Eni ga Pablo beno shäng Corinto kjokyo Sbö tjölkwö le nopga li kong lu pjlara kjingsho bëy.

¹² Corinto kjokyo, e Acaya kjokyo obi. Dbar eshko ga Galiön, e parkë sök Acaya so ichaga. Eshkoshko ga öötong shäng Corinto kjokyoeshko ga judioga ëng töno, ga Pablo shara lok, söra jek öötong löng no llgwezlong uyo. ¹³ Eshko ga tjlä lok tjlapga li kong ga «Domer ëre to shäng nopga ië Sbö poshrëk, ba wotjlik baiya li go. Gueniyo kuy ga le shäng li, e kjok llgwekkö tara Moiséséd li wloyo» le.

¹⁴ Eni ga dborye Pablorë lara, gueniyo Galiön tjlä judioga li kong ga «judioga, tja barwëmi llëme. Eye rotoromi llëye shäryara owa anmoyö kjishko kjwe ga llgwer bomi kong kjluwe. ¹⁵ Gueniyo sömi tjwe shäng li tjölkwö le shäng li kjishko. Pjäy lan tjölkwö llë kjishko, ko llë kjishko, bomi kjok llgwekkö li kjishko bakoe. Eni kuzong ga llgwezï pjäydë om go. Tja opyë woydë ber llëbo e llgwega bomi kong llëme» le. ¹⁶ E irgo ga ichara ba llgwezlong uyo roshko dwayo.

¹⁷ Eshko ga judioga syö uyo jong li kägäyo shäng kjlara ko Söstenes. E shara nopga judiö llëm wleniyo löng lirë, ga shpora lok ara Galiön bokshto. Ga Iya sök wlëp erä, e ba kong ga llëye llëme le.

Pablo jëk shäng kjok shto oblë oblë

¹⁸ Eshko ga Pablo beno sök Corinto kjokyo dbar kop ara obi. E irgo ga «Tja toe» lara Jesús tjölkwö kjragaga löng eshko li kong, ga jer öötong shäng Cencrea kjokyo, Priscila, Aquila tjok. Eshko ga Pablo kã shtono beno pjret. Dämär ga kãkzong shtë llëm dbar kjwöbö lara Sbö kong tjän, ga dbaryo li pjitonge. E irgo ga opyono lok kjyong kësbang roy, jongya Siria kjokyo wlo le. ¹⁹ Ga öötong löng Éfeso kjokyoeshko ga Priscila, Aquila, e rayara Pablorë beno eshko, ga toe. E irgo ga jek öötong shäng judioga syö uyo roshko ga lano judioga löng eshko li tjok. ²⁰ Eni

ga tjlä lok ba kong ga «Woydërwa ga pja ber sök borwa tjok dbar kjwöböso guing» le, gueniyo woydara llëme.

²¹ Ga «Tja toe.* Gueniyo ga woyde Sbörë ga tja tjwe iröng bomi ik obi» le. E irgo ga opyono sök kjyong kësbang roy, ga toe.

²² Jek öötong shäng Cesarea kjokyo ga jem Jerusalén kjokyo, Jesús tjölkwö kjragaga löng eshko li pjlok. E irgo ga opshino jer öötong shäng Antioquia kjokyo buk Siria kjokyo obi lishko ga ²³ beno sök eshko dbar kjwöböso. E irgo ga opshino jek obi, ga to shäng kjok kjrinashko kjrinashko Galacia kjokyo, Frigia kjokyo bakoe. Jesús tjölkwö kjragaga kjim-tara mär Sbö go jek kégong eni.

Apolos Sbö tjölkwö lono Éfeso kjokyo

²⁴ Eshkoshko ga domer öötong shäng kjlara Éfeso kjokyo ko Apolos. E judiö, Alejandria so. Sbö tjölkwö tak pjang li miyde shäng arae. Ga domer li tjlä ga kuywoye. ²⁵ Ga oppino ara tjän, Tjlapga Jesús irbo li kjishko, ga tjlä shäng ga laywae. Oba piya shängshko ga Jesús roy le ba kong yötsoe. Gueniyo miyde wlo li obie. Juan no wono di go sorë miydayde döe.

²⁶ Eni ga opzrëno jek judioga syö uyo jong eshko li roshko, ga tjläno oba kong, llëye bangkjara llëme. Gueniyo kura Priscila, Aquilarë, ga mana lok ba ushko, lan ba tjok wlo, Sbö irbo li miyde pjlu anmoyö wlo.

²⁷⁻²⁸ E irgo ga Apolos to jek shäng Acaya kjokyo le, ga kura ba pjeyoga Jesús tjölkwö kjragaga löng lirë. Eni ga kong kjibokwo tara lok kjwara, söya twe Jesús tjölkwö kjragaga löng Acaya kjokyo li kong wlo, äar eshko ga wlojre lok pjlu wlo le.

Jek öötong Acaya kjokyo ga tjläno judioga löng eshko Tjlapga Jesús tjölkwö woydë llëm wleniyo kong jölkwö. Sbö tjölkwö tak pjang li go ga pina ba kong ga no pjluwo iche lara Sbörë li, e Jesús. Ga tjölkwö kjlopswë lok kar kar ëng tjokshko ga judioga li zäya enido. Ga Sbö wopjlu li kjishko ga ba tjölkwö kjragaga löng eshko li, e kjim-tara tek dämär ba tjölkwö kjrë. Eshko ga epga kjim-tara Apolosdë ara bakoe.

19

Pablo tjölkwö lono Éfeso kjokyo

¹ Apolos sök Corinto kjokyo wopro ga Pablo jek shäng Galacia kjokyo, Frigia kjokyo bakoe. Eni ga öötong shäng Éfeso kjokyo. Eshko ga Jesús tjölkwö kjragaga wlëna tjeng kjlöbö, ² ga tjlä ba kong ga «¿Sbö tjölkwö kjroromishko ga pjäy go Sbö Sëya, e shronore?»

«Llëme. Sbö Sëya, e ë laydëba borwa kong llëm obi» le lok ba kong.

* **18:21** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Tja toe. Woyde ga tja jek äar Jerusalén kjokyo dbar shrëkkö dbaryo tjwe lishko.»

³ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Eni ga pjāy warabashko ga e llē loklo?»

«E Juan tjlōkwo kjrórora li loklo» le lok ba kong.

⁴ Kuya ga tjlē ba kong ga «Juan no wono jlōe. Ēye, llēbo owa shārye lōng li, e owa jlōe lara, ga rayara ga wara jer di roshko. Gueniyo ga no tjwe ba irgo li lanyotkara Juandē oba kong, ga woyde ga shji mār ba go dey. Tjlēno shāng li, e Jesús layde» le.

⁵ Kuya lok ga eppa wara jer di roshko Tjlapga Jesús ko go. ⁶⁻⁷ Domerga wara li doglo sak kjwara kjingsho pjök (12). E irgo ga orkwo iono ba dlu kjing go, ga eppa go Sbō Sēya shrono beno kēsbang ba tjok. Eni ga beno lōng tjlē kjok shto oblē oblē so tjlōkwo, ga Sbō tjlōkwo roy lara lok oba kong.

⁸ Ga moglo mya ga Pablo jek iyado judioga syō uyo jong eshko li roshko. Eshko ga Sbō ber no pjluoy sorē li roy le shāng ara, tjlōkwo le shāng li, e jlōe lēba wlo. Tjlēshko ga llēye bangkjre llēme. ⁹ Gueniyo ga kjong kjong omtjōkwo kjrono llēm, llēye kuya lok woydē llēm kjishko. Ga Irbo Tjaglēn li lāywe lok owa oba bokshto. Eni ga Pablo opkjo jek ey dwayo, ga Jesús tjlōkwo kjrāgaga li sōra jek oppizlong uyo jong kjwara roshko, u li sogo ko Tirano. Eshko dbar kjwobi go ga Sbō tjlōkwo lanyotkara ba tjok ara. ¹⁰ Ga shāryara eni oōtong lu pjloglo pjök. Eni ga Tjlapga Jesús tjlōkwo shdōktong nopga lōng Asia kjokyo uunkong kong, judioga kong, nopga judiō llēm wleniyo kong bakoe.

¹¹ Eshkoshko ga Pablo kong dbo twara Sbōrē kēsbang, llēbo iydēba llēm wleniyo shārye kēsbang wlo. ¹² Eni ga jangsher, shwong llē, e pjono ba go dō ēmdē ga sōkoba, twēba swlōppa kong ga poptē, twēba nopga goshko Ä sēyaga li kong ga sēya li to ba go dwayo bakoe.

¹³ Judioga kjong kjong to lōng kjok kjrīnashko kjrīnashko Ä sēyaga tjeng oba goshko li ichē ä wleniyo. Eshko ga Tjlapga Jesús koiara lok pjang sēya li ichē wlo bakoe lara. Ga tjlē ga «Pablo to shāng Jesús roy lē, ga lēr bop kong Jesús ko goshko ga Ä sēya, pja opkjos no kjwe goshko dwayo» le jong eni.

¹⁴ Eshko ga domerga lōng doglo kjäk (7), Esceva wapga. Esceva, e judiō, syōshtaga kägāyo bakoe. Ba wapga doglo kjäk (7) li to lōng Ä sēyaga ichē Jesús ko goshko bakoe.

¹⁵ Pjlara ga shāryara lok enishko ga Ä sēya li tjlē ba kong lok ga «Tja Jesús miydē, Pablo miydēr bakoe. ¿Gueniyo ga pjāy ēro?» le.

¹⁶ Jekdo eshko ga domer goshko Ä sēya pjang li jek zrow pjā ba goshko lok erā. Ba dbo ara go ga tjeng doglo kjäk (7) li shpora ara, shwong llē dwlēra dret, sho llē dwlēra srēng ara, ga zana tjē jikong. Eni ga to tōktong lok u li roshko dwayo, kjlop dret, ba llēmdoe.

¹⁷ Kuya Éfeso soppa uunkong, judiōga, nopga judiō llēm wleniyo lirē ga beno lōng sēya llēm, bangkjre arae. Eni ga Tjlapga Jesús ko li iara lok tjwlō ara.

¹⁸ Eshko ga Jesús tjlōkwo kjrāgaga ara tjwe lōng llēbo owa shāryara lok tek dēnashko li lē oba uunkong bokshto. ¹⁹ Ga eppa ara parkono lōng ybipga wleniyo li, ba oppingglo kjibokwo shoyo sōya tjwe lōng, ga sura iōkshko dret oba bokshto. Ga ba kjibokwo sura lok kēs li tjwlō iak dbur sho pjublūn kjwo sak dbāw dbāw pjloglo sak shkēng (50,000). ²⁰ Eni ga Tjlapga Jesús tjlōkwo shdōktong llaw pogo, ga tjlōkwo kjrēba jek kēgong kēgong.

²¹ E irgo ga llēbo shāryono kēs li irgo ga Pablo wotjlik jek Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo go jongya Jerusalén kjokyo wlo le. Ga wotjlik kjrīna obi ga «Lōng Jerusalén kjokyo li pjloror pjir ga tja jongya Roma kjokyo bakoe» le. ²² Eni ga ba kjimtagaga ichara do pjök jongya Macedonia kjokyo ba bām go, eppa Timoteo, Erasto. E wopro ga e beno sōk eshko Asia kjokyo dbar kjwōbōso obi.

Éfeso soppa woksera lōng ara

²³⁻²⁹ Éfeso so sbōppa kjlara ko Artemisa, ba syō uyo jong eshko. Eshko ga domer sōk kjlara ko Demetrio, ba pak baīya, e llēbo jyāglo shāryaga dbur sho pjublūn go. Domer, e Artemisa syō uyo li jyāglo shāryaga. E go ga dbur shak ara, ba parkagaga parkēlōng ba tjok li tjok. Eshko dbaryo ga llēbo jyāglo shāryaga uunkong li tōna, ga tjlē ba kong ga «Pjeyoga, miydēmi pjlu ga shji mār bi pak ēre go. Eerishko ga Asia kjokyo kjok kjwang jikong ga bi sbō kēsbang Artemisa li poshrēy lōng iyado. Gueniyo ĩmi lōng, kumi lōng ga Pablo to shāng tjlē oba kong ga sbōppa jyāglo shāryaga norē li, e llēno llēme le. Eni ga nopga kjlopswē ara ba shwo lēkong, ga shārye eni li jūshko dō llēm, Asia kjokyo uunkong seke. Llēbo ēre owa bi kong, bi pak ēre iēba ber tjwlō llēm ga jer bi shjiryō. Erō llēme. Eshko ga Artemisa syō uyo jong jūshko li, e ber tjwlō llēm bakoe. Eni ga bi sbō om go li woydēba ame, ba tjwlō kēsbang li iēba ber llēno ame» le.

Kuya lok ga iircono ara, oō le lok arae. Tjlē lok dbo go ga «¿Éfeso so sbō Artemisa li, e tjwlō kēsbangel!» le. Eni ga Éfeso soppa woksera lōng tjē jikong. Eshko ga Pablo yorkagaga wlēna lōng do pjök ko Gayo, Aristarco, eppa Macedonia so. Ga shara lok, dopshira, sōra oōtong lōng no tōnzlong uyo jong eshko lishko.

³⁰ Eni ga roy kuya Pablōrē ga jek opzrēk woydē eshko, lan nopga lōng li tjok wlo lara, gueniyo ichara Jesús tjlōkwo kjrāgagarē llēme. ³¹ Eshko ga tjlapgaga tjwlō kēskēs

Asia sogpa kong wleniyo löng eshko kjlöbö, epga Pablo pjeoyoga wleni, ga tjlökwö ichara ba kong, to jek opzrök eshko llém wlo.

³² E wopro ga nopga öötong löng no tönzlong uyo li, e woksera löng träk llème. Löng eshko ara tóno löng llé kjly miyde löng llème. Ga öö le lok ara, kjlara tjlä oblë, kjlara tjlä oblë bakoe.

³³ Ga judío shäng kjlara eshko ko Alejandro. Domer, e ichara judiöga löng lirë nopga löng kës li boksho, ga lléye le wlo li lara lok ba kong. Eni ga Alejandro orkwo poyono, pjây kjinkozong loklo wleni. ³⁴ Gueniyo ga miydara lok ga e judío ga kuya woydë llème. Ga öö le lok tjë jikong, tjlä ga «JÉfeso so sbö Artemisa li, e tjwlo kësbang!» le jong eni wop ara, ga Alejandro to tjläno nopga li kong llème.

³⁵ E irgo ga nopga löng kës li kjinkara no shäng kjlara tjlapgaga kës kës dboryaga wleniyorë, ga tjlä ba kong ga «Pjeoyoga Éfeso so. Shji iak beno löng bi sbö kësbang Artemisa li syö uyo daga, shji beno löng ba jyäglö ter lono kjok dogo dwayo li daga bakoe. Nopga kjok kjwang jikong so om-miydë pjlu ga eni. ³⁶ E jyö laga èrë llème. Eni ga pjây löng tjëso guing. Llëbo shäryëmi ga woyotjlämi llém guing llème. ³⁷ Ga domerga söromi kjwe lléye owa shäryara syö uyo kjly llém, lléye lara bi sbö kjishko llém bakoe. ¿Eni ga tek söromi jushko ega?

³⁸ »Eni ga Demetrio, ba parkagaga, éye rote woydë wleni ga tjlapgaga no llgwegä löng kjweshko, izia. Woyde ga ba llgwezlong dbaryo ga koshe löng llgweya wlo. Eshko ga shji éng rotë ga pjlu. ³⁹ Ga pjây llëbo rokë woydë obi ga lémi shji tóno löng uunkong dbaryo bek lishko ga llgwey bomi kong eshko jä. ⁴⁰ Llëbo shäryono jushko li, e tjwe bi kong owa kjwe. Shji oba iono éngkjwë ara le bi ichagagarë kjwe. ¿“¿Oba shdöktong löng kjweni ega?” lara lok bi kong ga llé loydë ba kong eshko?» le.

⁴¹ Lara eni pjir ga nopga li ichara to pjire.

20

Pablo to shäng Macedonia kjokyo, Grecia kjokyo

¹ Nopga shdöktong kës li slano pjir ga Jesús tjlökwö kjrägaga rokara Pablörë, poshdüya wlo. Poshduna pjir ga «Tja toe» le, ga to jek Macedonia kjokyo. ² Öötong shäng eshko ga jek shäng Jesús tjlökwö kjrägaga löng li dbo ië kjok kjrinishko kjrinishko. E irgo ga to jek öötong shäng Grecia kjokyo, ³ ga beno sök eshko moglo mya.

E irgo ga opshik to jongya Siria kjokyo le. Brikdo, opyë kjoyong kës bang roy larashko ga roy kuya ga judiöga wotjlük ba zrök le léba. E kjishko ga wotjlük to iröng pjö lëkong

Macedonia kjokyo go shara le. ⁴ Ba yorkagaga jek löng ba tjok li ère: Sópater, e Pirro wa, Pirro, e Berea so; Aristarco, Segundo, epga Tesalónica so; Gayo, e Derbe so; Tiüico, Trófimo, epga Asia so; Timoteo bakoe. ⁵ Epga uunkong jek löng borwa bäm go, ga tjawa koshe öötong löng Troas kjokyo. Gueniyo tjawa beno löng Pablo tjok. ⁶ Tjawa beno löng Filipos kjokyo äär jong pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llém dbaryo li pjitong guing. E irgo ga tjawa opshino jek Filipos kjokyo dwayo äär jong dlung kjako, ga tjawa opyono kjoyong kës bang roy, ga tjawa jeke. Öötong dbargwo shkëng (5) ga epga dosharorwa öötong löng Troas kjokyo. Ga tjawa beno löng eshko dbargwo kjäk (7).

Dwlas wolono kjlara, ga woshraa Pablörë iröng obi

⁷ Öötong dbar sondëshko ga tjawa tóno Jesús tjlökwö kjrägaga tjok, ië wlo. Ga Pablo tjläno nopga löng li kong. Ga opshik eshko dwayo wëshko le kjishko ga beno shäng tjlä wop ara äär jong kjok rongë. ⁸⁻⁹ Ga tjawa tóno löng lishko ga yongyo shäryak jem jong éng kopshko llögong llögong äär jong kjrिंग-gwo myashko, tjawa löng li ey. Eshko ga iök borkek lok shjiy arae. Ga dwlas shäng kjlara eshko ko Eutico, ga sirkeno sök u bäng bäng go. Eshko ga Pablo tjlä shäng kjër wopro ga Eutico sök ga poywö ara. Wop ara ga pono, ga lono jer jong kjokshko dwayo äär jong töshko, ga wolonoe. ¹⁰ Eni ga Pablo oplono jer ba ik, ga opburgö dwlas li kjing go, ga popjlura. Eshko ga tjlä nopga löng li kong ga «Pjây woydë llème. ¡Buk sè!» le.

¹¹ E irgo ga Pablo jem kjomo iröng obi, ga pjlung shosho suk pjir shdöra, ga uara tjlökwö kjrägaga löng li tjok, ga beno shäng tjlökwö le ba kong obi äär jong kjok shränto. E irgo ga toe. ¹² E irgo ga dwlas lira söra lok jek ba ushko sè. E kjishko ga ba pjeoyoga beno löng wopjlu anmoyö.

Pablo tjlökwö lono tjlapgaga Jesús tjlökwö kjräga kägäyo löng Éfeso kjokyo li kong

¹³ E irgo ga Pablo beno shäng Troas kjokyo obi, ga tjawara opshino jek ba bäm go, tjwe jong Asón kjokyo kjoyong kës bang go. Woyde Pablörë ga jek pjö lëkong, ga kosherwa löng eshko. ¹⁴ Eni ga Pablo tjwe shäng eshko, ga tóno borwa tjok, ga opyono jek shäng kjoyong kës bang roy borwa tjok. Eni ga tjawa jek äär löng Mitilene kjokyo. ¹⁵⁻¹⁶ Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek löng Quío kjokyo, e boksho. Wëshko ga tjawa jek äär löng Samos kjokyo. Woyde Pablörë ga tjawa slan ber löng Éfeso kjokyo llème le, äär Jerusalén kjokyo judío dbar shrëzlong dbaryo kowe lok Pentecostés li bäm go wlo. E kjishko ga wëshko ga tjawa öötong löng Mileto kjokyo.

¹⁷ Eshko ga no ichara Pablorë tjlappaga Jesús tjlökwö kjraga kägäyo löng Efeso kjokyo li roké. ¹⁸ Eni ga öötong löngshko ga Pablo tjlë ba kong ga «Dénashko ga tja tek shrono shäng Asia kjokyo ëreshko ga tja beno shäng bomi tjok dbar kop ara. Llëye shäyroror eshko li miydëmi pjir tjan. ¹⁹ Eshkshko ga judioga kjong kjong opyono beno löng bor wloyo. E kjishko ga llëbo weno bor kong owa ara, ga tja beno shäng woydë ara bakoe. Gueniyo tja beno shäng parkë Tjlapga Jesús kong wotöy iyadoe. ²⁰ Tja Sbö tjlökwö lono oba uunkong bokshto, ga pjây pinor öör bomi ushko bakoe. Eshko ga tjlökwö llë ber pjlu bomi kong wlo li, e loror bomi kong pjir, llëye bangkjrër llëm wleni. ²¹ Eshko ga tja tjlëno shäng tjlökwö kjwaraso judioga kong, nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. Tja tjlë ga «Llëbo owa shäyëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozi, ga pjây optwos Sbö kong dey, ga pjây mär ber löng bi Tjlapga Jesús go» lër shäng eni iyado.

²² »Ga eerishko ga tja jongya Jerusalën kjokyo, tja iche Sbö Sëyarë jek eshko kjishko. Gueniyo llëye wen bor kong eshko li miydër shäng llëme. ²³ Miydër shäng li, e kjrinaso. Tja to shäng kjok shto oblë oblë lishko ga Sbö Sëya tjlë bor kong ga «Llono ga pja iëba ber shäng no shdüzlong uyo roshko, ga llëbo wen oblë oblë bop kong bakoe» le bor kong eni. ²⁴ Gueniyo bor kong ga tja wolonde, de llëm, e llëye llëme. Woydër li, e kjrinaso. Pak twara Tjlapga Jesüsdë bor kong shäyër wlo le li, tja wolonoshko ga e shäyroror pjire. Ga pak li, e shji kjimte woydë Sbörë sorë li roy pjlu shdör oba kong.

²⁵ »Ga pjây kong Sbö ber no pjluoyo sorë li roy loror bomi kong ara. Gueniyo lër bomi kong ga tja ïmi ame. ²⁶⁻²⁷ Llëye woyde Sbörë li, e loror bomi kong dret, llëye bangkjrër llëm wleni. E kjishko ga lër bomi kong ga pjây miydaga ber tjarë ame. ²⁸ Sbö tjlökwö kjrägaga tjlwëna ba Wa srëng li go pjir, ga pjây iara ba Sëyarë beno löng ba dë. E kjishko ga pjây wlëp llëme. Pjây opdos yötso. Jesús tjlökwö kjrägaga dëmi, öng wlëp ushko so de ba dagarë wleni.

²⁹ »Miydër pjlu ga tja opshino kjok jüshko dwayoshko ga domerga owa tjwe opzrëk bomi tjrëko ara, ga Jesús tjlökwö kjrägaga löng li barwe ara, shjiti kjloy so iir ä wleniyo tjwe öng llë uë wleni. ³⁰ Ga kjone kjone löng bomi tjrëko ëmdë ga opyë löng jyörké, ga Sbö tjlökwö le lok bomi kong bëy llëm, Jesús tjlökwö kjrägaga jyäpge jek ba shwo lëkong wlo le. ³¹ E kjishko ga pjây sjëke. Woyoshrozï ga lu pjloglo mya ga pjây poshdunor boryo go shkë dba, pjây kjlarashko kjlarashko.

³² »Era eni, pjeyoga, eerishko ga pjây iër ber tjeng Sbö wloshko, pjây de wlo, ga shji

kjimte Sbörë sorë tjlökwoyo li, e ber pjang bomi daga bakoe. Pjây jëk tjlökwö li go ga pjây opping ba miydë pjlu jek këgong këgong. Eni ga llëbo pjlu twe ba nopga baiya kong wlo li, e twe bomi kong bakoe.

³³ »Ga llëye oma ï, e koïnor llëm, dbur llëm, shwong llëm bakoe. ³⁴ Eni llëme. Miydëmi pjlu ga tja parkono bor orkwo om go goshko, llëbo woydër bor kong, bor york-agaga kong li tjlwën wlo. ³⁵ Ga pjây pinor eni, woyde ga shji parkë eni, oblë löng llëbo woydë li kjimtëy ga pjlu wlo. Tjlökwö lara Tjlapga Jesüsdë li, e woyoshrozïa. Tjlëno ga «Llëbo kjroroy ga shji wopjluë. Gueniyo ga llëbo tworoy oblë kong ga shji wopjlu e kjinno» lara eni» le.

³⁶ Lara eni pjir ga kjök torgö sök Jesús tjlökwö kjraga kägäyoga löng li tjok, ga syöshtono Sbö kong. ³⁷ Eni ga epga slatong lok uunkong, ga Pablo popjlura uunkong lirë, ga lö shira lok bakoe. ³⁸ Eshko ga Pablo tjlëno ba kong ga «Tja toe. Tja ïmi ame» lara ba kong kjishko ga epga woydono lok arae. E irgo ga tyara lok öör jek löng kjoyong kësbang buk lishko, to wlo.

21

Pablo to jek Jerusalën kjokyo

¹ «Tjawa toe» lororwa borwa pjeyoga kong pjir ga tjawa opyono kjoyong kësbang roy jek bek jongya Cos kjokyo. Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek löng Rodas kjokyo, e irgo ga tjawa jek öötong löng Pátara kjokyo. ² Eshko ga kjoyong kësbang wlënorwa pjang kjlara brik pjang kjwlë to jongya Fenicia kjokyo wlo le, ga tjawa opyono ba roshko, ga tjawa jeke. ³ Tjawa jek löng eni ga tjawa kjër pjola ga dlung tjrëko ko Chipre li inorwa, e ber buk orkwo mülëkong. Ga tjawa jek löng Siria kjokyo, öötong tjyono löng Tiro kjokyo, llëbo söya kjoyong sogorë li shiya lok ber eshko wlo. ⁴ Eshko ga Jesús tjlökwö kjrägaga wlënorwa löng kjlëbö, ga tjawa beno löng ba tjok eshko dbargwo kjäk (7). Eshko ga Sbö Sëya tjlë tjlökwö kjrägaga li kong ga «Llëbo wen Pablo kong owa Jerusalën kjokyo» le. E irgo ga lano lok Pablo tjok, jem Jerusalën kjokyo llëm wlo.

⁵ Gueniyo ga jlö lara llëme. Öötong dbargwo kjäk (7) ga tjawa opshino to ey dwayo. Eshko ga epga, tjawa yorkara jer löng dlung kjako, ba boyga, ba wapga tjok. Eshko ga tjawa kjök tono tjë jikong, ga tjawa syöshtono Sbö kong. ⁶ «Tjawa toe» lororwa ëng kong pjir ga tjawa opyono kjoyong roy, ga epga sano jek ba ushko iröng obi.

⁷ E irgo ga tjawa jek dlung kjing go Tiro kjokyo dwayo öötong löng Tolemaida kjokyo. Eshko ga Jesús tjlökwö kjrägaga löng kjlëbö, ga «Pjây yonde?» lërwa ba kong.

* 20:37 Lõ shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

Eshko ga tjawa beno löng ba tjok. ⁸ Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek öötong löng Cesarea kjokyo. Domer shäng kjlara eshko ko Felipe, e kowëba Jesús tjlökwö roy pjlú laga lëba. Dli pjlogaga kjrak doglo kjäk (7) dënashko li, kjlara li e. Ga tjawa beno löng ba tjok ba ushko. ⁹ Felipe wapga tjeng doglo pkëng (4), kjogloga. Ölö ga tjlökwö le Sbörë ba kong, ga le lok oblë kong eni.

¹⁰ Tjawa löng eshko dbar kjwöbö tjänshko ga domer tjwe shäng kjlara Judea kjokyo dwayo ko Agabo. E Sbö tjlökwö laga. ¹¹ Öötong shäng borwa shwoy ga Pablo dop pjrikklo li kjrara, ga oppjirino e go, ba orkwo go, ba dre go bakoe. Eshko ga tjlä ga «Sbö Sëya tjlä ga “Dop pjrikklo ëre sogo, e äär shäng Jerusalén kjokyo, ga pjriya judiöga löng eshko lirë jüni bakoe. Ga twe lok tjlapgaga nopga judiö llëm wleniyo kong, llgweya wlo” le eni» le.

¹² Kurwa ga tjawa tjlä Pablo kong ga «Pja jem Jerusalén kjokyo llëm dey» lërwa eni pjlaraso llëme. Cesarea sogga omlono ba kong eni bakoe.

¹³ Gueniyo ga tjawa dboryara Pablorë. Tjlä ga «¿Pjäy slar ega? ¿Tja iëmi woydëshko eni ega? Tjlapga Jesús kjishko ga tja shäng pjrikoba kjok orë koshe. Gueniyo erö llëme. Tja shäng zrökoba Jerusalén kjokyo wlo bakoe» le.

¹⁴ Tjawa kole woydë llëm kuzong ga tjawa tjlä ba kong ga «Lëye woyde Tjlapgarë li, e ber eni» lërwa.

¹⁵ E irgo ga tjawa posharyono uunkong, ga tjawa opshino to jem Jerusalén kjokyo. ¹⁶⁻¹⁷ Eshko ga tjawa yorkaga Jesús tjlökwö kjragaga kjong kjong Cesarea so lirë. Ga tjawa öötong löng Jerusalén kjokyo shko ga tjawa söra lok domer shäng kjlara eshko ko Nasón li shwoy. Domer, e Chipre so, gueniyo sök Jerusalén kjokyo. Jesús tjlökwö kjragaga tek dämärshko li, kjlara li e. Ga tjawa beno löng ba ushko.

Pablo shäng Jerusalén kjokyo

Jerusalén kjokyo ga tjawa wlokjara borwa pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga löng lirë woowa llëme. ¹⁸ Wëshko ga Pablo jek Santiago ik, ga tjawa jek ba tjok bebi. Tjawa öötong löng eshko ga tjlapgaga Jesús tjlökwö kjraga kägäyo töno löng uunkong eshko, ¹⁹ ga «Miga» lara Pablorë ba kong. E irgo ga llëye sharyara Sbörë nopga judiö llëm wleniyo kong ba kjishko li, e lara ba kong pjire. Larashko ga llëbo sharyono chirawayo ëmdë li, e lara pjir bakoe.

²⁰ Kuya lok ga Sbö poshrëra lok ara. E irgo ga tjlä lok ba kong ga «Pablo, pja borwa kjlara. Tjlökwö lërwa woydë bop kong kj-rina. Miydëp pjlu ga judiöga Jesús tjlökwö kjragaga löng träk llëm, shtëy ga äär llëme.

Ga ega uunkong tjlä ga “Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e tjwölö ara. E rayako llëme” le lok eni. ²¹ Ga roy kura lok ga pja to shäng omilë oblë. Judiöga löng nopga judiö llëm wleniyo tjräko li pim shäng “Llëye tara Moisésdë li, e rayëy ga pjluë” lëp to shäng eni ba kong. Ga pja tjlä ga “Bi wapga, e doyo jyä tëy llëm ga pjluë. Bi sdëkwö tek dënashko dwayo li, e sharyëy ame bakoe” lëp shäng eni.

²² »Eni ga pja shrono shäng jüshko, e roy kuya lok kjluwe. ¿Eni ga llëye sharyëy? ²³ Pjlu wlo ga llëye lërwa bop kong li sharyos dey. Shji löng jüshko ëre tjräko domerga tjeng doglo pkëng (4), dämär ga käckzong shtë llëm dbar kjwöbö lara lok Sbö kong, ga e dbaryo li pjir döröe. Sharye löng, tara Moisésdë sorë li eni. ²⁴ Woydërwa ga ega sös jek bop tjok. Ga pja opyë ba tjok, llëye sharyëy lara Moisésdë, shji äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo li, e sharyëp ba tjok eni eshko. Ga kä shtaga potjwëlga ber pjarë, pjäy uunkong kong. Eni ga pja iya nopga uunkongdë, ga miyde lok e go ga tjlökwö laraba kës bop kjishko li, e jyö eröe. Pja ëmdë ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li kolëp shäng bebi, miyde lok e go ga wëlle.

²⁵ »Nopga judiö llëm wleniyo Jesús tjlökwö kjraga lira, llëye sharye lok wlo li, e tororwa beno ba kong pjir tjän. Tjawa tjläno ba kong ga “Dli llë twak sböpga jyäglo kong li sho üëy llëm, öng zrök kjyotso skuya i li sho üëy llëm, srëng llë üëy llëm, ga shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm bakoe” lororwa ba kong eni» le.

Pablo sharaba Sbö u zlong bäng

²⁶ Eni ga domerga doglo pkëng (4) lara li söra Pablorë jek ba tjok. Wëshko ga opyono shäng ba tjok, ga llëye sharyëy lara Moisésdë, shji äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo li, e sharyara ba tjok pjire. E irgo ga jek öötong shäng Sbö u zlong bäng, ga ba dbaryo pjir llono, Sbö sëngglo söya eshko wlo li söya llono, e lara tjlapgaga löng eshko li kong pjire.

²⁷ Eni ga dbargwo kjäk (7) koshe löng li pjitoe. Eshko ga Pablo öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga judiöga löng kjlöbö Asia so. Pablo iya lok ga öö le lok ara, ga nopga löng eshko li shdöra lok jong träk llëm, ga jek rish Pablo kjing go. ²⁸ Eshko ga tjlä lok nopga li kong dbo go ga «Jisrael tjëyoga, tjawa kjimtozia! Domer to shäng oba ping owa kjok shto oblë oblë li ëre. Llëye le to shäng li, e shji Israel tjëyoga ëre wloyo, kjok llgwekklo tara Moisésdë li wloyo, Sbö u ëre wloyo bakoe. ¡Erö llëme! Nopga söra tek shrono kjlöbö jüshko judiö llëm wleniyo. ¡E go ga shto iak beno buk dboy Sbö kong ëre, e iara beno buk eni ame!» le.

22

²⁹ Lunashko ga Pablo ina lok shäng kjok shto oblë Tróximo tjok, e Éfeso so, e judío llëm wleniyo. Ga epga wotjlino lok ga söra Pablorë öötong löng Sbö u zlong bängdo lara. «Sbö u iara beno jong dboy ba kong ame» lara lok e kjishko, miga eni llëme.

³⁰ Eni ga nopga shdóktong llaw pogo kjok eshko kjwang jikong, ga tjwe zron jong Sbö u zlong bäng. Ga Pablo shara lok, dopshira Sbö u jong lishko dwayo jek kjoko, ga Sbö u kjeryo bäng bängzara jek kjlöw erä. ³¹ Eshko ga Pablo zröyde lok. Eni ga roy sökoba jem äär èngkjwaga Roma so kägäyo kësbangyo li shwoy, tjlä ba kong ga «Pja wlëp llëme. Jerusalén sogga dew töshko shdóktong jong träk llëme» lëba eni.

³² Kuya ga ba èngkjwagaga tóna ba kägäyoga tjok, ga jer lok zron jong nopga tjeng kës lishko. Iya nopga lirë ga Pablo shpora ame.

³³ Eshko ga tjlappa li jek öötong shäng Pablo shwoy ga shara. Eshko ga ba èngkjwagaga ichara ba pjirik, ba pjirkko shäryak dröng sho go pjloglo pjök go, ga tjlä nopga tjeng li kong ga «¿No kjwe éro? ¿Llëye shäryara?» le.

³⁴ Gueniyo ga öo le lok ara, kjlara tjlä oblë, kjlara tjlä oblë bakoe. Eni ga nopga shdóktong löng kës li kuzong ga llëbo béy li tjone dey miyde tjlappa lirë shäng llëme. E kjishko ga tjlä ba èngkjwagaga kong ga «Domer kjwe sözi jem kjomo, bi èngkjwaga shtoyo buk lishko» le.

³⁵⁻³⁶ Eni ga söra lok jek äär shäng tyozlong jem kjomo wlo lishko. Eshko ga nopga tjeng kës li irrkë ara anmoyö, jek löng ba irgo, öo le lok träk llëme. Tjlä ga «¿Zrózia!» le jong eni. E kjishko ga Pablo jek om go ame, shakza èngkjwagaga kjlöbö lirë pjä, ga söra lok jem pjäng kjomo.

Pablo tjläno nopga tjeng ara li kong

³⁷ Eni ga Pablo zrëya lok jek löng lishko lëshko ga Pablo tjlä èngkjwaga kägäyo kësbangyo li kong ga «¿Tja tjlä bop kong sira ga buere?» le ba kong, gueniyo lara tjlappa li tjlökwö go.

Kuya ga tjlä ga «¿Pja tjlä Grecia so tjlökwö pjüro? ³⁸ Kjupäbäshko ga Egipto so shrono shäng kjlara jüshko, ga nopga owa no zrök ä wleniyo, e tóna doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4.000). Ga epga söra jek kjok dogro no llëmshko, èngkjwë tjawa Roma so tjok wlo lara. E pjaro loror» le.

³⁹ Kuya ga «Llëme. Tja judío, tja Tarso so, kjok li tjwö ara wleniyo, e Cilicia kjokyo obi. Rokër bop kong sira ga tja ichëp tjlä nopga tjeng ère kong» le.

⁴⁰ Kuya ga jlö lara.

Eni ga Pablo kojono shäng tyoklo jem li worbo pjirshko, ga orkwo poyono, pjäy kjinkozong loklo wleni. Kjinkono löng ga tjläno ba kong lok arameo tjlökwö go. Tjlä ga

¹ «Pjeyoga, tjlappaga, rokër bomi kong ga tja kuzia, tja opwlikë wlo» le.

² Kuya lok ga Pablo tjlä shäng arameo tjlökwö go kuzong ga beno löng kjing erä. Eshko ga Pablo tjlä ga ³ «Tja ère judío. Tja weno buk Tarso kjokyo, e Cilicia kjokyo obi, gueniyo ga tja kuno shäng èreshko Jerusalén kjokyo. Ga tja oppino shäng Tjlappa Gamaliel tjok, tja pina bi kjok llgwekklo tak pjäng dënashko li go, llëye kjak llëm, sök beke. Enido ga tja jek shäng Sbö tjok jlökoya, pjäy omshäryë löng eerishko sorë ga tja omshäryë shäng eshko eni bakoe.

⁴ «Dënashko ga nopga jek löng Irbo Tjaglën go li, e irpjanor, zrör wlo, ga sharor, ichoror jek no shdüzlong uyo roshko, shdungoba wlo, domerga, walëga bakoe. ⁵ Syöshtaga kësbangyo, bi tjlappaga kjok llgwegaga wleniyo kës-kës, e omïno. E jyö lëmi wleni ga kjakroközi ba kong. Tja kong kjibokwo twara lok, sör bi pjeyoga löng Damasco kjokyo li kong, nopga Irbo Tjaglën li söga wlënor li shar ga pjü wlo, tek sör èreshko Jerusalén kjokyo, shdungoba wlo.

⁶ «Gueniyo ga tja öötong jek shäng ääto Damasco kjokyo lishko dlo dlw dik ga in ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, jek lletllet, ga tja kopjrina iök shjiy lirë beno pjäng pjirbrie. ⁷ Jekdo eshko ga tja dgono jer töshko, ga kur ga èbo tjlä ga «Saulo, Saulo, ¿tja irpjam ega?» le.

⁸ »Kur ga tja tjlä ga «Tjlappa, ¿pja è?»

«Tja Jesús, Nazaret so. Irpjam to shäng wle, e tja» le bor kong. ⁹ Bor yorkagaga jek löng bor tjok iök shjiy li ina lok, gueniyo èye tjläno bor kong ga kura lok llëme.

¹⁰ »Eshko ga tja tjlä ga «Tjlappa, ¿llëye shäryër ga pjü?»

«Pja kojözong. Pja jongya opzrök jek Damasco kjokyo. Llëye shäryëp wlo li, e lëba bop kong eshko» le. ¹¹ Ga tja iara iök shjiy lirë beno kjok igö llëm kjishko ga tja shara bor yorkagagarë bor orkwo go, ga tja söra to öötong shäng Damasco kjokyo.

¹² »Domer sök kjlara eshko ko Ananias. Kjok llgwekklo tara Moisésdë li söya shäng pjlo bek iyado. Roy pjü judioga löng eshko uunkong li kong. Ga tjawa öötong löng kjok eshko ga domer li tek shäng bor ik. ¹³ Eni ga shrono shäng bor zlong bäng ga tjlä bor kong ga «Saulo, pja bor kjlara, pja bokkwo poptos iröng obi, pja kjok igö pjü wlo» le. Jekdo eshko ga tja bokkwo poptono, ga domer li in ga bë shäng wëlle. ¹⁴ Eshko ga tjlä bor kong ga «Bi tjlappaga tek dënashko so Sbö, pja jrara, llëye woyde li miydëp wlo, No Pjlo Bek li ip wlo, llëye le om go li kup wlo bakoe. ¹⁵ Ga llëye inop, kurop li, pja ber ba laga oba uunkong kong. ¹⁶ Èra eni ga llëye koshëp ame. Pja kojözong. Pja nom, pja wëba

jer di roshko wlo, ga pja syōshtos Tjlapga kong, owa pjang bop go li lōya ber dret wlo” le.

¹⁷ »E irgo ga tja tek shrono shāng ēreshko Jerusalén kjokyo irōng obishko ga tja jek öör shāng Sbō u zlong bāng, syōshtë wlo. Eshko ga llēbo ĩnor shji yoĩno wleni. ¹⁸ Tjlapga Jesús ĩnor ga tjlē bor kong ga “Pja opshis maling jūshko Jerusalén kjokyo dwayo. Pja tjlē bor kjīshko kjok ēreshko ga tjlōkwo kjrēba llēme” le.

¹⁹⁻²⁰ »Kur ga tja tjlē ba kong ga “Tjlapga, dēnashko ga tja to shāng judioga syō uyo kjwarashko kjwarashko, ga nopga mār lōng bop go li, e sharor, sōror, ioror beno tjeng no shdūzlong uyo roshko, ga shpoga tjarē om go bakoe. Ga bop roy laga Esteban lira zrōkobashko ga tja shāng eshko. ĩn shāng ga “Zrōzīa’ lēr shāng eni, ga ba zrōgaga li, ba shwong ter lēkong li skwarashko ga tja beno shāng shwong li daga. Llēye shāryoror uunkong ēre, e miydēba lōng pjire” lēr.

²¹ »Gueniyo kuya ga tjlē bor kong ga “Pja nomo. Pja ichē ro kjok pjola bor roy lē nopga judiō llēm wleniyo kong” le bor kong” le.

²² Llēye le shāng li kura lok öōtong eshko dōe. Eshko ga öō le lok tjē jikong, tjlē ga «ĭDomer kjwe zrōzīa! ĭshāng kjok ēre kjing go ame dey!» le lok eni. ²³ Ga öō le lok jek kēgong tjē jikong, ga ba shwong kop lēkong li skwara lok, ga dbuya llaw pogo, ga klung sho pjlungyo kjre, ga dbuya lok jem jong kjomo ēng kopshko.

Pablo shpoya no dagagarē lara, ga opwlikono

²⁴ Eshko ga ēngkjwagaga li ichara ba kāgāyo kēsbangyo lirē Pablo sōk ēngkjwaga shtoyo li roshko, shpoya lok no shpokklo go wlo, nopga shdōktong llē kjīshko le ba kong wlo.

²⁵ Eshko ga Pablo pjriya lōng kjwlēshko ga tjlē ba kong lok ga «ĭNo Roma so kjibokwo tjok li, e llgwemirē llēm obishko ga shpomi ga pjūre?» le.

²⁶ Kuya ba kāgāyo lirē ga jek jong ba kāgāyo kēsbangyo li shwoy, ga tjlē ba kong ga «Domer kjwe Roma so kjibokwo tjok. ĭEni ga kjwēp llong?» le.

²⁷ Kuya ga jek öōtong shāng Pablo shwoy ga tjlē ba kong ga «ĭJlōkoyo ga pja Roma so kjibokwo tjokde?»

«Ĕng» le ba kong.

²⁸ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja Roma so kjibokwo shik wlo ga tja dbur zano ara» le ba kong.

Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja data Roma so kjibokwo tjok. E kjīshko ga tja eni tek buk chirawa obishko dwayo» le.

²⁹ Jekdo eshko ga epga lōng ba shpok wlo lara li, e opkwono eshko dwayo. Ga miydara tjlapga lirēshko ga bangkjrara ara bako, Pablo kjrochara, shpoya wlo lara kjīshko.

Pablo sōraba tjlapgaga bokshto

³⁰ Wēshko ga ēngkjwaga kāgāyo kēsbangyo li wotjlik shāng ga «ĭPablo kjwe shdungko le judiogarē, gueniyo llē kjīshko? Miydēr woydē yōtsoe» le. E kjīshko ga ba drōng sho ba pjrikklo li dōra, ga judioga syōshtaga kāgāyoga, Judiō Kjok Ligwegaga Kēsksēyo, e rokara tōn ēng tjok wlo. Tōno lok ga Pablo shira, iara shāng ba bokshto.

23

¹ Eshko ga Judiō Kjok Ligwegaga Kēsksēyo li ĩya Pablōrē drēng, ga tjlē ba kong ga «Pjeyoga, tja parkono Sbō kong pjū, ga tja opshāryē shāng pjlo bek Sbō bokso lēr eni bor pjūshko» le.

² Kuya syōshtaga kēsbangyo ko Ananias lirē ga tjlē ga «Pablo kjwe shpozi ba kjakshko» le oba lōng ba soshko li kong.

³ Kuya Pablōrē ga tjlē ba kong ga «ĭPja shpoya Sbōrē! Pja so llēbo poglo poshtik pjūblūn, owa llēm, gueniyo roshko ong kjoyoe. “Tja dome pjūe” lēp shāng, gueniyo pja eni llēme. Pja sōk kjweshko, tja llgwep kjok llgwekklo tara Moisésdē li go wlo lēp, gueniyo kjok llgwekklo li sōp sōk pjlo bek llēme. Sōp kjwe pjlo bek ga pja no ichē bor kjak shpok llēme» le.

⁴ Kuya nopga tjeng Pablo zlong bāng lirē ga tjlē lok ba kong ga «ĭSyōshtaga Sbō kong kēsbangyo kjwe āyoshtēp kjweni ega?»

⁵ «Pjeyoga, kjwe syōshtaga Sbō kong kēsbangyo, e miydoror llēme. Miydoror kjwe ga loror eni llēme. Sbō tjlōkwo tak pjang eni: “Bi pjūyo, bi llgwega, e lāywēy owa wlo llēme”»* le.

⁶⁻⁸ Eshko ga miyde Pablōrē ga kjok llgwega lōng li, kjong kjong saduceoga, kjong kjong fariseoga. Saduceoga wotjlik ga shji wolono ga shji woshrē ame le, Sbō parkaga kjok dogo so, e drete le, sēya llē drete le bakoe. Gueniyo fariseogara wotjlik oblē. Shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbōrē irōng obi le, Sbō parkaga kjok dogo so tjok le, sēya tjok le bakoe. E kjīshko ga Pablo tjlē ba kong dbo go ga «Pjeyoga, tja fariseo, tja data fariseo bakoe. Tja wotjlik ga shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbōrē irōng obi lēr. Ga tja ioromi shāng homi bokshto llgwemi wlo, tja wotjlik eni kjīshko» le.

Lara eni pjir ga fariseoga, saduceoga lōng eshko li, e tjlē lok ēng tjok kar kar trāk llēm, ga tjlapgaga li ēng shdōno beno lōng kjring pjōk. ⁹ Ga nopga tjeng eshko li ēng shdōno

* 23:5 Éxodo 22.28.

beno tjeng kjingr pjök, ga öö le lok träk llëm bakoe. Fariseoga löng eshko li kjong kjong no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go. Epga kojono lok ga tjëlë ga «Borwa kong ga domer kjwe llëbo owa shäryono llëme. Sëya llë, e tjëlëno ba kong kjwe, llëm ga Sbö parkaga kjok dogo so li tjëlëkdo ba kong kjwe» le.

¹⁰ Eshko ga nopga li shdöktong këgong anmoyö. E kjïshko ga ëngkjwaga kägäyo kësbangyo li ombangkjrno, wotjlik ga Pablo sho dwlëkoba sira sira kjwe le. Eni ga ba ëngkjwagaga ichara tjë kara Pablo shik eshko dwayo, söya äär ber sök ëngkjwaga shtoyo lishko wlo.

¹¹ E shkëyo ga Tjlapga Jesús weno shäng Pablo kong, ga tjëlë ba kong ga «Pablo, pja wokjang, llëye bangkjrep llëm shara. Tja roy läyworop oba kong jüshko Jerusalén kjokyo sorë ga roy lëp oba kong Roma kjokyo eni bakoe» le.

Judioga wotjllino lok Pablo zrök

¹² Wëshko kjok shröngto ga judioga kjong kjong ëng töno wotjllik kjrinaso, Pablo zrök wlo. Ga tjëlë lok ëng kong jllökoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sbörë» le lok eni. ¹³ Ba lagaga eni li, e doglo sak pkëng (40) kjingsho tjok.

¹⁴ Eni ga epga jek syöshtaga kägäyoga, judiö tlapgaga kjok llgweaga wleniyo ik. Öötong löng ba shwoy ga tjëlë lok ba kong ga «Tjawa tjëlëno ëng kong jllökoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sbörë» lororwa eni. ¹⁵ E kjïshko ga pjäy, Judiö Kjok llgwegaga Këskësyono llamo li, rokozi ëngkjwaga kägäyo kësbangyo li kong ga Pablo söya tjwe shäng, ga ie bomi boksho, llëbo shäryara li kjakrokëmi ba kong yötso wlo. Eni ga ter söyde, tjwayde na llëm obishko ga tjawa ber löng irbo ba koshë, zrörwa wlo» le.

¹⁶ Gueniyo ga Pablo dor, wa shäng kjlara, ga tjlökwo le löng li roy kura. E irgo ga jem opzrëno ëngkjwaga shtoyo lishko, ga jek öötong shäng Pablo iak shäng lishko, roy le ba kong wlo. ¹⁷ Kuya ga ëngkjwaga kägäyo rokara kjlara, ga tjëlë ba kong ga «Dwlas ëre sös bor kong sira, bop kägäyo kësbangyo li shwoy. Tjllökwo le woydë ba kong» le.

¹⁸ Kuya ga söra jek ba kägäyo kësbangyo li shwoy, ga tjëlë ba kong ga «Domer shdung shäng kjlara ko Pablo, rokara bor kong ga dwlas ëre sör bop boksho, llëbo roy le bop kong wlo» le ëngkjwaga kägäyo lirë ba kong.

¹⁹ Kuya ga dwlas li shara ba orkwo go, ga söra jek tjoksa, ga tjëlë ba kong ga «¿llëye lëp woydë bor kong?»

²⁰ «Judioga kjong kjong lano lok ëng tjok, ga wotjllino lok kjrinaso. Bong ga Pablo roke lok bop kong ga söp ba kong jongya ba llgwezlong töno löng lishko, kong llëbo

kjakroke lok yötso anmoyö wlo le eni. ²¹ Gueniyo ga jlöe lëp llëme. Domerga töno tjeng doglo sak pkëng (40) kjingsho tjok, ga opjneno löng ba koshë irbo le. Tjëlëno ëng kong jllökoyo ga «Shji ië llëm, llëye iëy llëm, Pablo zröroy pjir guing. Llëm ga woydëy ga shji shdüya Sbörë» lara lok eni. Eni tjok ga poshäryono löng pjir tjän, löng bop koshë dboryëp sorë koshayde eröe» le ba kong.

²² Kuya ga tjëlë ba kong ga «llëye lorop bor kong li lëp ë kong llëme» le, ga ichara toe.

Pablo icharaba Cesarea kjokyo

²³ Eshko ga ëngkjwaga kägäyoga rokara do pjök, ga tjëlë ba kong ga «Pjäy poshäryozong. Pjesit shkëyo ga pjäy to jongya Pablo sök Cesarea kjokyo. Eëngkjwagaga jëk lok dre go wleniyo sömi jer bomi tjok doglo sak dbäw pjloglo pjök (200), ëngkjwagaga jëk löng kwomgla go wleniyo sömi doglo sak jak jäk (70), ga ëngkjwagaga ëngkjwë kënkowo go wleniyo sömi doglo sak dbäw pjloglo pjök (200) bakoe. ²⁴ Ga kwomgla wlëmi pjök mya, Pablo sök wlo. Ga sömi bor kong yötso, äär shäng Cesarea kjokyo pjlu, së obi, kjok eshko so ichaga Félix li shwoy wlo» le.

²⁵ Ga kjibokwo tara ba kong kjwara, söya, twe Félix kong wlo. Kjibokwo li tjëlë ga

²⁶ «Tjlapga no ichaga tjwöl ara wleniyo Félix:

»Miga, lër bop kong. Kjibokwo ëre taga tj Claudio Lisiasdë bop kong. ¿Pja yonde?

²⁷ »Domer jek shäng ëre shara judiogarë, zröya wlo lara. Gueniyo kuror ga e Roma so kjibokwo tjok. E kjïshko ga tjä öör jong bor ëngkjwagaga tjok, ga wlikoror, döror ba shjiryö. ²⁸ Eni ga rote lok llë kjïy miydër woydë kjïshko ga söror jek ba Kjok llgwegaga Këskësyono töno löng li shwoy, ga ioror shäng eshko ba boksho. ²⁹ Miga rotara lok llëbo owa shäryara ba kjok llgwekklo baïya kong kjïshko döe. Gueniyo bi kong ga kur ga shdüy llë kjïy llëm, zrökko llëm, iako no shdüzlong uyo roshko llëm bakoe. ³⁰ Gueniyo ga judioga kjllobö wotjllik löng ba zrök le li roy söra bor kong. E kjïshko ga ichër jek bop shwoy, llgwep wlo. Ga loror ba rotagaga li kong ga jek jongya bop shwoy bako, llëye lako ba kjïshko li le lok bop kong wlo. Shji ber eni.»

³¹ Eni ga ëngkjwagaga li kong llëye shärye wlo li lara ba kägäyore lok pjir ga toe. Pablo söra lok to jer shkëshko äär jong Antipatris kjokyo. ³² Wëshko ga ëngkjwagaga jëk löng dre go li sano tjwe löng ba ëngkjwaga shtoyo iröng obi, ga jëk löng kwomgla go li to jek Pablo tjok. ³³ Öötong löng Cesarea kjokyo ga kjibokwo söya tjeng li twara lok kjok eshko so ichaga li kong, ga Pablo twara beno ba kong bakoe. ³⁴ Eshko ga kjibokwo li ina pjir ga tjëlë Pablo kong ga «¿Pja kjone so?»

«Tja Cilicia so» le ba kong.

³⁵ Eni ga tɬlapga li tɬlê ba kong ga «Pja ɬɬgwer ga pɬlú, gueniyo bop rotagaga li shrono guing» le. Eni ga iara beno shäng dak daklê, pɬlu uyo shäryara pɬlu Herodesdê dênashko li roshko.

24

Pablo opwlikono Félix boksho

¹ Öötong dbargwo shkëng (5) ga syöshtaga kësbangyo ko Ananías li öötong shäng kjok eshko, judío tɬlapgaga kjok ɬɬgweaga wleniyo kjong kjong tjok. Ga domer jek söra lok shäng kɬlara obi ba tjok ko Tértulo. E Pablo rotaga, ba llamo löng li kjishko wlo le. Eni ga epga jek öötong löng no ichaga li shwoy, Pablo rotê wlo. ² Ga Pablo rokara tɬlapga lirê, ga söya lok tjwe shäng ba boksho. Eshko ga Tértulo omrotê, tɬlê Félix kong ga «Tɬlapga no ichaga, pja tɬwlo kësbange. Eeri ga öötong lu pɬloglo ara tɬän ga tɬawa löng wlep, wopɬlú bop kjishko, ga bop kjok miydê li kjishko ga llêbo shäryorop ara kjok êreshko beno pɬlú, owa llême. ³ E kjishko ga tɬawa löng wopɬlú bop tjok. Enido kɬjone pogo ga pja roy läywe borwa pɬyogarê pɬlú. ⁴ Gueniyo pja dbar jerwa ara llêm wlo ga rokerwa bop kong ga tɬawa tɬlê li kus sira.

⁵ »Domer kjwe miyororwa ga kjwe owa. To shäng kjok kjwang jikong judioga barwê ara, shdöya wlo le. Nopga löng kjok êreshko kowêba nazarenoga, domer kjwe ba kägäyo. ⁶⁻⁸ Borwa Sbô u li êmdê ga ie ber jong dboy Sbô kong ame wlo lara, ga sharorwa eshko e kjishko. ⁸ Eni ga kjakrokos pjarê om go ba kong. Miydêp e go ga tɬlökwo lërwa löng ba kjishko kës li, e jlê le.

⁹ Eshko ga judioga löng li tɬlê ga «Eni jlê» le lok eni.

¹⁰ Eni ga tɬlapga li orkwo pingö Pablo bêt, pja tɬlêzong loklo wleni, ga Pablo tɬlê ga «Miydêr pɬlu ga pja parkê sök jüshko no ɬɬgweaga lu pɬloglo ara tɬän. E kjishko ga tja opwlikê bop boksho wlêpe. ¹¹ Eni ga tja tɬlê li jlöre miydêp woýdê ga kjakrokêp e pogo kong om go ga pɬlú. Eeri ga öötong dbargwo sak kjwara kjingsho pɬök (12) ga tja öötong shäng Jerusalén kjokyo, Sbô poshrêk wlo. ¹² Eshko ga tja wlêna lok shäng tɬlökwo kɬlopswê kar kar êbo tjok llême. Eye shdörör llaw pogo llême. Sbô u zlong bäng ga llêye shäryoror llêm, judioga syô uyo roshko llêm, shto oblê llêm bakoe. ¹³ Tja rote lok li llêbo wlêna jlökoyo bor shdungko wlo drete.

¹⁴ »Gueniyo lër jlökoyo ga nopga jek löng Irbo Tɬaglên li go sorê ga tja omsähryê shäng eni. E kjishko ga bor rotagaga löng kjwe tɬlê

ga tja jêk shäng Sbô tjok bëy llême le, gueniyo borwa tɬlapgaga tek dênashko so Sbô li, e poshrêr, kjok ɬɬgwekklo tara Moisésdê li, e jlê lër uunkong baiya dik, ga kjibokwo tara Sbô tɬlökwo lagagara li, e jlê lër bakoe. ¹⁵ Ga tja sök Sbô koshê ga shinnoga, e woshre iröng obi uunkong, pɬlo bekde, de pɬlo bek llême, gueniyo woshre iröng obi. KjwePGA kjwe löng omkoshê sorê ga tja omkoshê shäng eni bakoe. ¹⁶ E kjishko ga tja drön ara, tja ber pɬlo bek Sbô bokso wlo, tja ber pɬlo bek nopga bokso wlo bakoe.

¹⁷ »Lu to jek pɬlöböso ga tja öör jêktong shäng kjok shto oblê oblê ga tja jek öötong shäng iröng obi bor kjokshko, dbur twêr oba song wleniyo kong wlo, Sbô sêngglo sör, twêr ba kong ba ushko wlo bakoe loror. ¹⁸ Ga tja wlêna kjwePGA êshkoshko ga llêye shäryerwa lara Moisésdê, tɬawa äar Sbô poshrêk ba ushko ga pɬlú wlo li, e shäryêr pɬir shäng kjwlêe. Eshko ga nopga jek löng bor tjok ara llêm, ga êye êng shdök löng llêm bakoe. ¹⁹ Eshko ga judioga Asia so löng kɬlöbö, ga llêye lër bop kong li, e ina lok pɬire. Zok ga epga tɬwayde löng jüshko om go, opping na bop boksho, tja rote wlo. Kuya ga llêbo shäryoror sit jlökoyo, tja rote wlo wleni ga le lok om go ga pɬlú. ²⁰ Eni llêm ga shrono löng kjwe, tja shäng ba boksho no ɬɬgwezlong shtoyoshko ga llêye wlêna bor tjok, tja shdungko wleni ga le lok bop kong ga pɬlú. ²¹ Gueniyo ga tja le lok li kɬrinaso ga pɬlú. Tja shäng ba bokshoshko ga tja tɬlê ba kong dbo go ga «Tja wotɬlik ga shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörê iröng obi lër. Ga tja iak shäng bomi boksho ɬɬgwemi wlo, tja wotɬlik eni kjishko» lër ba kong eni erê» le.

²² Irbo Tɬaglên le li miyde Félixê sök pɬlúe. Eshko ga tɬlê ga «ɬɬgwer eniwa tjok llême. lër ber Tɬlapga Lisias tjwe guing, ga ɬɬgwer eshko jä» le. ²³ E irgo ga tɬlê êngkjwaga kägäyo shäng li kong ga «Pablo kjwe ios ber shäng jüshko dak daklê, gueniyo rayos shäng iguing. Ga êbo tjwe ba ik ga som llêm, sëya, kjimte woýdê ga wëyê» le.

²⁴ Öötong dbar kjwöbö ga Félix äar shäng Pablo shwoy, ba boy Drusila tjok. Walê, e judío. Eshko ga Pablo rokara Félixê jek ba shwoy. Ga Pablo lano ba tjok, shji mâr Cristo Jesús go sorê kjishko. ²⁵ Eshko ga Pablo tɬlê ba kong ga «Shji woýde Sbörê ga shji jêk löng pɬlo bek, llêbo shäryêy woýdê owashko ga shji drön êê, shäryêy llêm wlo. Ga llono ga shji ɬɬgweya Sbörê» le.

Lara eni li kuya Félixêdê ga beno shäng sëya llêm, woýdê arae. Eni ga tɬlê ga «Ber eni guing. Pja nomo. Tja dbar tjok ga pja rokotê

* **24:6-8** Tek dênashko ga kjibokwo êre jyä shiraba oblê oblê ara. Ga kɬjone kɬjone tɬlê ga «... ga sharorwa eshko e kjishko. ɬɬgwerwa borwa kjok ɬɬgwekklo go lororwa, gueniyo ga êngkjwaga kägäyo kësbangyo ko Lisias opzrêno jek eshko ga döra borwa shjiryö dbo go. Ga tɬawa ichara tek bop shwoy ba rotê.»

obi» le. ²⁶ E irgo ga Félix shäng Pablo koshë, kong dbur twe, raye wlo le. E kjîshko ga roke enido, lan ba tjok wlo.

²⁷ Shärye beno shäng eni öötong lu pîloglo pjök. E irgo ga Félix opshino ba shto dwayo, ga äska beno sök Porcio Festo. Ga Félix ber pjlu judiöga tjok wlo le ga Pablo iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko.

25

Pablo opwlîkono Festo boksho

¹ Eshko ga Festo öötong beno sök kjok eshko so ichaga öötong dbargwo mya ga opshino Cesarea kjokyo dwayo jem öötong shäng Jerusalén kjokyo. ² Eshko ga syöshtaga kägäyoga, judiöga oblë tjwlö ara wleniyo, e tönö Tjlapga Festo tjok, ga tjläno lok ara Pablo wloyo. ³ Tjlä lok ba kong ga «Tjawa kjimtëp sira. Pablo ichëp tëm söya lok borwa kong Jerusalén kjokyo» le, gueniyo e wopro ga epga löng poshäryë ba zrök irbo wlo le.

⁴ Kuya Festorë ga tjlä ba kong ga «Lläme. Pablo, e iak beno shäng no shdüzlong uyo roshko Cesarea kjokyo, ga tja wotjlik ga tja jongya wop ä iröng eshko lër. ⁵ E kjîshko ga bomi tjrëko ëreshko tjlapgaga tjwlö këskës wleniyo ichëmi jer bor tjok kjlëbö Cesarea kjokyo. Lläbo shäryara domer lirë owa ga rotëmi eshko ga pjlu» le.

⁶ Ga Festo beno shäng Jerusalén kjokyo judiöga li tjrëko dbargwo kwong (8), sak kjwara (10) dik. E irgo ga to jer iröng Cesarea kjokyo. Wëshko ga öötong sök no lîgwezlong shtoyo lishko, ga no ichara jek Pablo wlojkrë. ⁷ Eni ga Pablo opzrëk jek äär shäng tjlapga sök lishko ga judiöga jer öötong löng Jerusalén kjokyo dwayo li jek Pablo zlong bäng, ga tjläno lok ara llëbo owa kësbang, gueniyo llëye wlëna ba kong, ber shdungko wlo drete. ⁸ Eshko Pablo opwlîkë wlo ga tjlä ga «Lläye owa shäryoror llëme. Lläye shäryoror judiöga kjok lîgwekklo li wloyo llëm, llëye shäryoror Sbü u li wloyo llëm, llëye shäryoror tjlapga pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li wloyo llëm bakoe» le.

⁹ Gueniyo Festo ber pjlu woydë judiöga tjok kjîshko ga tjlä Pablo kong ga «¿Pja jem woydë Jerusalén kjokyo, pja lîgwer eshko wlore?»

¹⁰ «Lläme. Tja shäng pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li no lîgwezlong boksho, tja lîgweya wlo. Miydëp pjlu ga llëye shäryoror owa judiöga kong llëme. ¹¹ Lläbo owa shäryoror, tja ber zrökko wlo wleni ga tja zrökko. Gueniyo tjlökwö le lok bor wloyo li, tja rote li jyö erö wleni ga tja twako ba kong wlo llëme. Ga rokër bop kong ga tja lîgweya ber pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go» le.

¹² Eni ga Festo lano ba poshdunggaga löng li tjok. Lano pjir ga tjlä Pablo kong ga

«Rokorop bor kong ga pja lîgweya ber pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go. E kjîshko ga pja ichër jongya ba shwoy Roma kjokyo» le.

Festo lano Agripa tjok Pablo kjîshko

¹³ Dbar kjwöböso ga shto oblë so pjluyo ko Agripa öötong shäng Cesarea kjokyo Festo ik. Agripa dor Berenice, e jek shäng ba tjok bakoe. ¹⁴ Ga beno löng eshko dbar kjwöböso. Dbar kjwara ga Festo tjläno ba kong Pablo kjîshko. Tjlä ga «Domer shäng ëreshko kjlara ko Pablo, iara Félix dë beno shäng no shdüzlong uyo roshko. ¹⁵ Ga tja öör jem shäng Jerusalén kjokyoshko ga syöshtaga kägäyoga, judiöga tjlapgaga kjok lîgweya wleniyo, epga ba rotano bor kong ara. Woyde lok ga Pablo, e shdungko jlë lër ba kong.

¹⁶ »Ga dboryoror. Tja tjläno ba kong ga «Tjawa Roma so, tjawa sgak löng ëye iërwa zrökoba wlo jekdo, ba rotaga li tje löng ëng boksho llëm guing llëme. Woyde ga rote lok ëng boksho, opwlîkë wlo» loror.

¹⁷ »Eni ga epga öör löng jüshko ga tja dbar zano llëme. Wëshko dö ga tja jem öötong sök no lîgwezlong shtoyo lishko, ga nopga ichoror jek domer li wlojkrë, ga söra lok jek öötong shäng eshko. ¹⁸ Gueniyo ga ba rotaga shrono löng li tjläno ga llëye owa lara ba kjîshko woyotjlinor dik llëme. ¹⁹ Tjläno lok ga ba kjok lîgwekklo li söya shäng bëy llëme. Ga lano lok domer kjlara ko Jesús kjîshko. Tjläno lok ga domer li wolono, gueniyo Pablo tjlä ga shäng së obi le lok eni eröe. ²⁰ Eshko ga llëye shäryër ga pjlu li miydër sök llëme. E kjîshko ga tja tjlä Pablo kong ga «¿Pja jem woydë Jerusalén kjokyo, pja lîgwer eshko wlore?» lër.

²¹ »Gueniyo ga tjlä bor kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios ber sök na, tja lîgweya pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go guing» le. E kjîshko ga ioror beno shäng dak dak lë, ichër tjlapga pjlu li shwoy llono ga bue guing» le.

²² Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja ëmdë ga domer li tjlä sorë kur woydë bakoe» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Bong erö ga tjlä sorë li kuba» le.

Pablo tjläno Pjlu Agripa boksho

²³ Wëshko ga Agripa, Berenice, e opzrëno jek löng no lîgwezlong shtoyo roshko. Eshko ga shrëraba ara, romguë jong träk llëme. Löng eshko li tjlapgaga ëngkjwaga kägäyo këskës wleniyo, domerga eshko so tjwlö këskës wleniyo bakoe. Öötong tönö löng ga nopga ichara Festorë jek Pablo wlojkrë, ga söra lok öötong shäng eshko. ²⁴ Eshko ga Festo tjlä ga «Pjlu Agripa, pjäy tjlapgaga tönö löng bi tjok na, domer shäng kjwe izia. Woyde judiöga kjlobirë ga domer kjwe ichër

zrökoba wlo. Eni li woyde lok jüşhko Cesarea kjokyo, Jerusalén kjokyo bakoe. ²⁵ Gueniyo ga bor kong ga llëye owa shäryara, ber zrökko wlo llëme. Gueniyo tjlëno om go ga "Tja llgwegaga ber tjlappa pjlü kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go" lara. E kjışhko ga ichër to eshko lër.

²⁶ »Woyde ga llëbo tër ba kjışhko, ichër tjlappa pjlü kësbangyo li kong, gueniyo llëye lako ba wloya bor kong drete. E kjışhko ga rokoror tek shäng bop bokshto, Tjlappa Pjlü Agripa, pjây uunkong bokshto bakoe. Eni ga kjakrokoromi yötso pjir ga llëbo ber tër wlo ga tjlökwo tjok wlo. ²⁷ Bor kong ga no ichër to, llgwegaga tjlappa pjlü kësbangyo lirë wlo ga woyde ga llë kjiy loroy ba kong yötso guing» le.

26

¹ Eshko ga Pjlü Agripa tjlë Pablo kong ga «Woydër ga pja tjlës bop kjışhko om go shara» le.

Kuya ga orkwo poyono, pjây kjinkozong loklo wleni, ga tjlë ga ² «Tjlappa Pjlü Agripa, tja shäng jüşhko bop bokshto, "Llëye lara judiogarë bor kjışhko li, e eni llëme" lër bop kong miydëp wlo, ga tja wopjlüe. ³ Tjawa judioga, tjawa llëbo shäryë sorë li miydëp sök pjlüe. Tjawa ëng dboryë kar kar llë kjışhko li miydëp pjlü bakoe. Eni ga miydër ga tja tjlë bop kong ga tja kup sök pjlüe. E kjışhko ga rokër bop kong ga tja kus sök wop tjok sira guing.

⁴ »Tja miyde judioga uunkongdë tek chirawashko dwayo. Tja shäng bor kjokshko, llëm ga Jerusalén kjokyoşhko ga tja opshäryë sorë, e miyde lok pjlüe. ⁵ Miyde lok pjir ga tja fariseo tek dëna tjan, ga le lok woydë wleni ga le ga pjlüe. Ga tjawa fariseoga, judioga kjok llgwekklo li jnenwa yötso anmoyö, judioga llamo li kjinmo. ⁶ Tjlökwo lara Sbörë borwa tjlappaga tek dënashko so kong jlökoyo li, e koshër sök iyado. Era eni tjok ga tja söra lok, tek shrono shäng, tja llgwekoba e kjışhko bakoe.

⁷ »Israel tjęyoga uunkong kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, tjlökwo lara li koshe löng iyado. E kjışhko ga Sbö, e poshrëya shkë dba, ga parkë löng ba kong iyadoe. Ga tjlökwo koshe löng li, tja omkoshë shäng bakoe. Tjlappa Pjlü Agripa, tja rote judiogarë löng e kjışhko! ⁸ Şhji judioga wotjlik ga shji wolono ga shji woshre Sbörë iröng obi jlöe lëy llëm ega?

⁹ »Dënashko ga tja wotjlino om go ga bek wlo ga tja parkë Jesús, Nazaret so li nopga wloyo loror. ¹⁰ Ga shäryoror eni eshko Jerusalén kjokyo. Tja ichaga syöshtaga kägäyogarë, ga Jesús tjlökwo kragaga li ichoror no shdüzlong uyo roshko arae. Ga zrökobashko ga tja tjlëno ga "Kjwe zrökko" loror bebi. ¹¹ Enido ga tja öör shäng ba

wlëk judioga syö uyo lok oblë oblë li roshko. Wlënor ga shdun ara, Jesús läywe owa wlo lër. Ga tja iirkono ara ba kong lok, ga irpjanor Jerusalén kjokyo lishko dö llëme. Irpjanor jek shäng kjok shto oblë oblë, oba tjęyo eniyo llëm wleniyoshko bakoe.

¹² »Shäryër shäng eni kuzong ga pjlara ga tja jek shäng jongya Damasco kjokyo, tja ichak syöshtaga kägäyogarë, pak twara lok bor kong li shäryër wlo. ¹³ Gueniyo dö dluw dik ga in ga iök shjiy ter tjęwe kjok dogo dwayo, kälä dbo dö kjinmo, jek lletlet, ga tja kopjrina beno pjang priibri bor yorkagaga jek löng li tjok. ¹⁴ Eshko ga tjawa dgono jer löng töshko, ga kur ga ëbo tjlë bor kong arameo tjlökwo go ga "Saulo, Saulo, ş tja irpjam ega? Pja opyë shäng bor wloyo ga pja opshdung shäng om goshko, e so öng llë, ba shpokklo dbo stek li te om go kjoyoe" le.

¹⁵ »Kur ga tja tjlë ga "Tjlappa, ş pja ë?"

«"Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja. ¹⁶ Pja kojözong. Tja weno shäng bop kong ëre, pja krroror ber shäng bor parkaga wlo kjışhko. Woydër ga llëye inop ëre, llëye pin bop kong li, e lëp oba kong. ¹⁷⁻¹⁸ Ga pja to shäng ba lëshko ga pja wlikër judioga wloshko dwayo, nopga judiö llëm wleniyo wloshko dwayo bakoe. Pja ichër jongya nopga judiö llëm wleniyo kong jlökoyo. Woydër ga epga ber löng bokkwo roshwing pjir wleni, ga jëk löng kjok ro ş roshko wleni ame, jëk löng iök shjiy roshko wleni shara. Woydër ga löng Á wloshko ame, ber löng Sbö wloshko shara. Woydër ga owa pjang ba go li lön ber dret, epga iër ber löng ba pjęyoga mär bor go erö li tjok wlo. Pja ichër jongya nopga judiö llëm wleniyo kong, llëbo uunkong ëre shärye wlo" le bor kong.

¹⁹ »Tjlappa Pjlü Agripa, eni ga llëbo ichara Sbörë bor kong kjok dogo dwayo inor shji yoino wleni li jlöe loror, ga koloror. ²⁰ Bäm go ga tjlökwo ëre loror judioga löng Damasco kjokyo li kong, e irgo ga judioga löng Jerusalén kjokyo li kong, judioga löng Judea kjokyo kjok kjwang jikong li kong, nopga judiö llëm wleniyo kong bakoe. Tja tjlëno ba kong ga "Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozı, ga pjây optwos Sbö kong dey. E irgo ga llëbo shäryozı pjlo bek, pjây kjlopswono jlöe lëba wlo" loror.

²¹ »Tja shara judiogarë Sbö u zlong bäng, tja zröya lok wlo lara e kjışhko. ²²⁻²³ Gueniyo tja kjimte Sbörë shäng. E kjışhko ga tja beno shäng ba tjlökwo lë nopga uunkong kong, tjwöl kësks li kong, tjwöl chila li kong bakoe. Llëye shäryë wlo lara Moisés, Sbö tjlökwo lagagarë dëna tjan li, e shäryono eni jlöe lër oba kong. Tjlëno lok ga "Llono ga no pjluyo iche le Sbörë li shronoshko ga woyde ga shdungoba, wolon, ga woshre

Sbörë iröng obi, shinmoga tjeng kës li bäm go. Shäryë eni, ga shji döya Sbörë sorë li roy shdüya ba pjeyoga judiöga kong, nopga judiö llëm wleniyo kong bakoe. Shji jëk löng kjok ro sī roshko wleniyo kong ga roy ber iök shjiy wleni” le lok beno pjang ba kjibokwo go eni» le.

²⁴ Eshko ga Pablo tjlä shäng opwlikë eni wopro ga tjlökwö skokza Festorë, tjlä ba kong dbo go ga «Pablo, ¿pja skwëre llëro? Pja oppino ara ga pja iara beno shäng skwë erä» le.

²⁵ Gueniyo kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga Festo, tja skwë llëme. Tjlökwö lër li, e jlöe. Tja tjlä li, e bek lotë. ²⁶ Tjlapga Pjlu Agripa sök kjwe. Tjlökwö lër li, e miyde sök pjluë. E shäryak lütshko llëm, e wëllëe. E kjishko ga tja tjlä shäng wlëp ba bokshto. Miydër pjlu ga sök kjwe ommiydë pjluë» le. ²⁷ E irgo ga Pablo tjlä tjlapga Agripa kong ga «Tjlapga pjlu, ¿woytjlip ga llëye lara Sbö tjlökwö lagagarë li, e jlöe lëpde? Miydër ga e jlöe lëp» le.

²⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Tja kjlopswëp ber Cristo tjlökwö kjruga maling jüni lëpde?»

²⁹ «Wop chirare, de wop arare, gueniyo rokër Sbö kong ga pja, nopga uunkong tja kuya löng jüshko eerishko, pjäy äär ber löng Cristo tjlökwö kjruga botoya dik, gueniyo pjrik löng dröng sho bomi orkwo go jüni botoya dik llëme» le ba kong.

³⁰ Eni ga pjlu li kojono opshik kjoko wlo, kjok eshko so ichaga tjok, Berenice tjok, nopga sirkeno löng ba tjok li tjok bakoe. ³¹ Ga to opshino löng lan dboshko, tjlä lok ëng kong ga «Domer kjwe llëye owa shäryara ber zrökko wlo llëm, shdüngko shäng kjërshko ëmdë llëm bakoe» le lok eni.

³² Eshko ga Agripa tjlä Festo kong ga «Domer kjwe “Rokër ga tja llwegaga ber pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go” lara llëm kjwe ga rayoroy ga pjluë» le.

27

Pablo icharaba to jongya Roma kjokyo

¹ Woyotjlina tjlapgaga lirë pjir ga tjava iche jek jongya Italia kjokyo wlo leshko ga Pablo, e twara lok ëngkjwagaga ara kägäyo kjlara kong, de wlo. Domer, e ko Julio. E ëngkjwaga parkë löng pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li daga wleniyo. Ga kong nopga oblë shdüng löng eshko, e twara lok, de wlo bakoe. ² Eshko ga kiyong pjang kjlara kësbang jek äär Adramitio kjokyo dwayo brik pjang kjwlë jongya Asia kiyong tjyozlong shtoyo kjrinasshko kjrinasshko le, ga tjava opyono e roshko, ga tjava opshino toe. Aristarco jek shäng borwa tjok bebi, e Tesalónica so. Tesalónica kjokyo, e Macedonia kjokyo obi. ³ Wëshko ga tjava öötong löng kiyong tjyozlong kjokyo ko Sidón. Eshko

ga Pablo songe le Juliorë, ga rayara to ba pjeyoga wleni löng eshko li ik, kjimte lok wlo.

⁴ E irgo ga tjava opshino to Sidón kjokyo dwayo. Eshko ga pjluk tjwe jong dbo ara dlung buk kës li shwo lëkong, ga tjava bakwe jong iröng eröe. E kjishko ga tjava to jek dipzono dlung tjrëko ko Chipre, e pjlor dew lëkong pjluk ara llëmshko. ⁵ E irgo ga tjava dipzono jek dlung buk Cilia cia kjokyo, Panfilia kjokyo, e bokshto, kjwo kalëkong, ga tjava tjyono öötong löng Mira kjokyo, e Licia kjokyo obi. ⁶ Eshko ga kiyong wlëna ëngkjwaga kägäyo lirë pjang kjlara oblë kësbang jek äär Alejandria kjokyo dwayo, brik pjang kjwlë jongya Italia kjokyo le. Eni ga tjava opyono e roshko ba tjok, tjava jek këgong shara wlo.

⁷ Dbar kjwöböso ga pjluk ara kjishko ga tjava jëktong kiyong li go wor, ga pakyo ara, eni ga tjava jek öötong löng Gnido kjokyo gomyo. Ga tjava jek bek lororwa, gueniyo tjava bakwe pjluëde ara obi kjishko ga tjava dipzono jek dlung tjrëko pjang kjrira obi ko Creta, e pjlor dew lëkong pjluk ara llëmshko, kjok ko Salmón li bokshto. ⁸ Ga tjava jek löng, gueniyo dlung sor go soyo arae. Eni ga tjava jek äär löng kjok buk kjrina kowëba Kiyong Tjyozlong Shtoyo Pjlushko, Lasea kjokyo buk ba soshko.

⁹ Eshko ga tjava barwara pjluëde ara kuzong ga dbar to jek kop ara tjän. Shji ië llëm Sbö kong dbaryo shrëya judiögarë li, e to jek tjän, ga miydororwa e go ga kjok owa shunyo shrë ara dbaryo li döroe. Kjok eni ga dlung iirkë arae. E kjishko ga shji jek dlung kjing go ga shji sjëke. Eni ga nopga jek löng li poshduna Pablorë, tjlä ga ¹⁰ «Domerga, in ga shji jek löng ëre kong llëbo wen owa, shji kiyong kësbang ëre jer bi shjiyoy, bi llëbo tjeng kës wle tjok. Erö llëme. Shji ëmdë ga jer bakoe. Shji ber löng na dey» le.

¹¹⁻¹² Gueniyo ga kiyong tjyozlong shtoyo eshko li, kjok owa dbaryo ga shji löng shto eshko ga pjlu llëme. E kjishko ga kiyong sogo li, ba kiyong söga shäng li, e tjlä lok ëngkjwaga kägäyo li kong ga «Shji jek dey» le. Nopga llamo löng kës li wotjlik jong e kjoyo bakoe. Tjlä lok ga «Shji opshik jüshko dwayo dey. Tjliy, shji jek Fenice kjokyo ga buere iy wlo. Eshko ga kjok owa dbaryo ga shji löng shto eshko ga pjluë» le. Fenice kjokyo, e kiyong tjyozlong kjokyo buk Creta kjokyo obi. Eshko ga dlo jer shwo lëkong li iy ga wëllëe. Kuya Juliorë ga tjlökwö baüya lok li kolara, Pablo i lira kolara llëme.

Dlung kjing kjok owa, pjluëde ara

¹³ Eshko ga pjluk li tjwe jong dlung buk kës shwo lëkong, gueniyo wore. E kjishko ga wotjlik lok ga «Shji to ga bue» le. Eni ga ba dröng sho kiyong shakklo kësbang lona

jer dlung roshko li shira lok tēm kjoyong li roshko irōng obi, ga tjawa opshino jek lōng dlung tjrēko Creta li kjako. ¹⁴ Gueniyo wop tjok ga pjluk tjwe jong kjrina obi, dlung tjrēko li shwo lēkong shara, dbo ara anmoyō, pjluk li kowēba Nororiental, ¹⁵ ga tjawa bakwara arae. Eni ga kjoyong kēsbang li bojonwa ber buk pjluk li shwo lēkong lērwa ga āe. E kjīshko ga kjoyong li rayorowa sōya pjluk lirē om go āar kjone ga eshko. ¹⁶ Ga tjawa sōra to jek dlung tjrēko buk chirawa ko Cauda pjlor dew lēkong. Eshko ga pjluk dbo ara llēme. E kjīshko ga kjoyongwa chirawa sōrwa pjang kjlara li irgo kjro go, e poyonwa jem kjlara li roshko lērwa. Ga tjawa kong pak twara ara, gueniyo ga poyonorwae. ¹⁷ E irgo ga kjoyong kēsbang li doyo pjira domerga lirē lok tuk, war llēm wlo le. Eshko ga tjlē lok ēng kong ga «Shji sōya pjluk kjwerē jek āar jong bo buk kweshko ko Sirte lishko. Kweshko ga kjone kjoneshko ga ro chira, ga shji kjoyong pjē, war bi shjiryō» le eni, ga bangkjara lok arae. E kjīshko ga shwong kjoyo shtēgro ara pje lok pjang kjomo pjluk shakklo kjoyong jek wlo li, e lona lok ter tōshko, sōya pjlukdē jek eshko llēm wlo, ga kjoyong li rayara lok sōga pjlukdē om go shara.

¹⁸ Wēshko ga dlung kjing go li pjluk ara obi, tjawa bakwe dbo ara iyadoe. Eni ga kjoyong sōgaga kjarga lōng ba llēbo sōya tjeng soynekklo kēs li dbuk lok jer dlung roy. ¹⁹ Wēshko ga ba orkwo om go li gosshko ga shwong kjoyo shtēgro ara li dbura lok jer dlung roy, kjoyong sho llē, kjor llē kjoyong shakklo llē li tjok bakoe. ²⁰ Dbar kop ara ga kjok owa owa, pjluk tira llēm dlung kjing go, dlung iirke arae. E wopro ga dlo wen llēm, dbala ēmdē llēm bakoe. Eshko ga tjawa to jek lōng kjone miydērwa sira llēm, ga tjawa dār, e koshērwa ame, e woyojerorwa pjire.

²¹ Eshko ga tjawa lōng ioydē llēm dbar kop ara tjān. Eni kuzong ga Pablo kojono shāng nopga lōng li tjrēko, ga tjlē ga «Domerga, shji lōng Creta kjokyo obishko ga tja koloromi kjwe ga shji to lōng song jūni llēm, ga bomi llēbo jeno bomi shjiryō llēm bakoe. ²² Gueniyo eni tjok ga rokēr bomi kong ga pjāy dbokjrozong. Ēye lōng jūshko ga wolon kjlara llēme. Gueniyo kjoyong kēsbang ērera jer bi shjiryō. ²³ Sbō, e bor sogo, ga tja parkē shāng ba kong iyado. Luna shkēyo ga ba parkaga kjok dogo so ichara weno shāng bor kong kjlara, ²⁴ ga tjlē bor kong ga «Pablo, llēye bangkjirēp llēme. Pja jongya pjlū kēsbangyo sōk Roma kjokyo li bokshto, pja llgweya wlo. Bop kjīshko ga nopga lōng kjoyong kēsbang roshko kjlobi kjwe wolon llēm, dōya Sbōrē uunkong» le. ²⁵ E kjīshko ga pjāy dbokjrozong. Sbō, e koshēr ga shji

kjimte jlōkoyo, lara ba parkaga lirē bor kong sorē li eni. ²⁶ Gueniyo ga shji sōya pjlukdē āar dlung tjrēko pjang kjrina, ga kjoyong ēre pjē dlar ber buk eshko» le.

²⁷ Eshko ga öōtong dbar sak kjwara kjing-sho pkēng (14) ga tjawa bakwe pjlukdē jek lōng dlung ko Adriático* li kjing go obi. E shkēyo kjok rong dik ga kjoyong sōgaga li tjlē ēng kong ga «Shji āäto pjōshko dikjoyoe» le. ²⁸ Ga dlung li ro kjōm, e tjlina lok ba tjlīkkio go, ga beno ro wop orkwo jyāglō† pjilogo sak kjwong (80). Wop tjok obi ga tjlina lok jek obi, ga beno ro wop orkwo jyāglō pjilogo sak tjer (60). ²⁹ Eshko ga bangkjire lok ara, pjē ak go le, ga drōng sho kjoyong shakklo kēs kēs lona jer dlung roshko kjwo pkēng (4) kjoyong si lēkong, kjoyong li jek ame wlo. Eni ga beno lōng eshko syōshhtë, epga kjok shrān lōng sē obi wlo le. ³⁰ Eni ga kjoyong sōgaga li tōk woydē kjoyong li roshko dwayo le, ga opy-orgō lōng kjoyong chirawa li long jer dlung kjing kjoyong kēsbang li ne lēkong. Shāryara eni, drōng sho kjoyong shakklo lōya wlo lara, miga tōk wlo le. ³¹ Gueniyo eshko ga Pablo tjlēno ēngkwagaga lōng li kong, ba kägāyo li kong bakoe. Tjlē ba kong ga «Kjwepga kjwe ber lōng kjoyong kēsbang ēre roshko llēm ga pjāy dār llēme» le.

³² Eni ga kjoyong chirawa lōya kjoyong sōgagarē lōng li, e kjoyungyo zara ēngkwagaga lirē tas tas, jer lono dlung kjing go, ga jenoe.

³³⁻³⁴ E irgo ga kjok shrānto ga Pablo tjlē nopga lōng eshko uunkong kong ga «Öōtong dbargwo sak kjwara kjingsho pkēng (14) tjān ga pjāy lōng woydē, ga pjāy ioydē llēm bakoe. E kjīshko ga rokēr bomi kong ga pjāy ios sira. Pjāy lōng sē wlo ga woyde ga pjāy iē. Eni ga pjāy wolon kjlara llēm, bomi kākzong ēmdē ga jer pjāy llēm bakoe» le.

³⁵ Lara eni pjir ga pjlung shosho suk pjir kjrara tjeng kjwara ba wloshko, ga syōshtono Sbō kong, tjlē ga «Dli ēre tworop borwa kong. Tjawa ber wopjlū bop tjok e kjīshko» le nopga tjeng kēs li bokshto. Eni ga tora bēy ga uarae. ³⁶ İya uunkong lirē ga wokjankono, ga iono lok bakoe. ³⁷ Tjawa lōng kjoyong li roshko uunkong ga doglo sak dbāw pjilogo pjok kjingsho sak kjāk kjingsho tjer (276). ³⁸ Ga iono lok woydara bayo kjōm ga eni. E irgo ga pjlung shosho sōya tjeng kjoyong roshko kēs li dbura jer dlung roy dret, kjoyong li wēnyē wlo le.

³⁹ Kjok shrāno pjir ga tjawa lōng kjokyo kjone miyde kjoyong sōgaga lirē llēme. Gueniyo İya lok ga bo jem buk eshko kjrina, la sho tjok. Eni ga wotjlik lok ga «Kjoyong ēre tjiyē kēgo sit ga buere İy» le. ⁴⁰ Ga ba drōng sho kjoyong shakklo kēs kēs lona jer

* 27:27 Eshko dbaryo ga dlung kowēba Adriático li, e dlung kowēba Adriático eerishko li llēme. E oblē. † 27:28 Orkwo jyāglō pjāy, e centimetro sak pkēng kjingsho shkēng (45) dik.

tjeng dlung roshko li, e kjangyong zakza lok tas tas beno tjeng dlung roshko eshko. Ga ba kijlongkwang lok si lëkong ba ilgwekklo li kjangyong dora bakoe. E irgo ga shwong kjoyo pjluk shakldo li, e poyona lok kara ba kjangyong li ne lëkong, bakwe pjlukdë jek këgong pjöshko wlo lara. ⁴¹ Gueniyo to jek jong la sho tona tjeng dlung roshko li bët ga kjangyong li liktong beno buk la sho li roshko. Eshko ga ne lëkong li liktong beno jong wir ame, ga si lëkong li, e shpoya dlung pjublunyorë ara, ga dloktong kjwangyong dboy dboye.

⁴² Eni ga ëngkjwagaga li tjlë ëng kong ga «Nopga dëy, söy tjeng kjwe zröy dret dey, llëm ga ichëy jek wë i ga tok lok drete» le.

⁴³ Gueniyo wojde ba kägäyo lirë ga Pablo zröya llëme le, ga tjlë ëngkjwagaga li kong ga «Wëyë, zröy llëme. Èye wë pjlu ga optë jer dlung roy bäm go, jek wë i äär pjë jong pjöshko. ⁴⁴ Llamö löng oblë jek kjorkwang kjing go, llëm ga kjangyong dloktong kjwangyong go bakoe» le.

Eni ga tjawa kayo dëktong pjir, öötong pjöshko beno löng së uunkong.

28

Pablo shäng dlung tjërko ko Malta

¹ Eshko ga tjawa kayo dëktong pjono löng pjöshko uunkong irgo ga miydororwa ga dlung tjërko li ko Malta. ² Kjek eshko li noyo tjok, ga tjawa dara yotso tjë jikong. Eshko ga shunyo shrë pjang ara, smo ara bakoe. Eni kuzong ga iök boktöna lok, ga tjawa rokara uunkong ba zlong bäng, iökkok eshko wlo.

³ Eshko ga Pablo löng dogro tona kjlöbö, ga dbuya shäng iök li roshko. Eshko ga iök li kjlik ara kjishko ga dgur brik buk eshko kjlara, ga Pablo uara ba orkwohshko, ga dgur li beno pjang ling ba orkwo go.

⁴ İya kjok eshko sopgarë ga tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe owa, no zrök ä wleniyo dikjoyoe. Dëktong tek dlung kjing kjok owashko dwayo ëmdë ga bi sbö shäng kjlara kowëy Kjoy Ilgwega Bek li, domer kjwe wojde ber shäng së llëme» le. ⁵ Gueniyo ga dgur li sringza Pablorë buk iök pjë jong ri ri li roshko, ga llëye shäryono Pablo kong llëme. ⁶ Eshko ga löng tjë jikong li wotjlino ga «Kjwe orkwo dguë jekdo, llëm ga jek buk rish wolon jekdoro» lara. Gueniyo koshe löng kjër ga dguë sira llëme. İya lok ga llëye shäryë ba kong llëm ga wotjluk lok oblë, tjlë lok ga «Bi sböpga kjlarayo li kjwe» le.

⁷ Dlung tjërko eshko so ichaga ko Publio. Ga tjawa tjyono löng lishko ga kjok ber buk soshko kjrina bäya. Eni ga tjawa wlokjrrara, dara yotso ba ushko dbargwo mya. ⁸ Eshko ga Publio data buk swlo ara ba bukklo kjing go, kjlik ara, roshkwë ara bakoe. Eni ga Pablo jek öötong shäng ba

ik. Eshko ga syöshtono Sbö kong ba kjishko. E irgo ga orkwo iono ba kjing go, ga pop-tara beno pjluë. ⁹ Roy kuya swlopga tjeng dlung tjërko oblërë ga shrono löng Pablo shwoy uunkong, ga pop-tara pjire. ¹⁰ Eni ga kjok eshko sogpa beno löng woowa llëm borwa kong. E kjishko ga tjawa kong llëbo twara araë. Ga tjawa brikshko ga llëbo woydororwa borwa kjimtokdo irbo wlo li, e twara lok borwa kong pjire.

Pablo jek öötong shäng Roma kjokyo

¹¹ Eshko ga kjangyong kësbang pjang kjlara tek Alejandria kjokyo dwayo, pjang kjok owa jek pjir li koshë. Kjangyong li poglo go ba sböpga do pjök li jyäglo tak lok. Ba sböpga li kowe lok Cástor, Pólux. Eshko ga tjawa löng dlung tjërko li öötong moglo myashko ga tjawa opyono kjangyong li roshko, ga tjawa opshino to dlung tjërko li dwayo. ¹² Ga tjawa jek öötong löng kjangyong tjyozlong kjokyo ko Siracusa, ga tjawa beno löng eshko kbargwo mya. ¹³ E irgo ga tjawa jek löng dlung sor go jek äär löng Regio kjokyo. Wëshko ga pjluk tje jong borwa irgo, ga tjawa opshino toe. E wëyo obi ga tjawa jek öötong löng Puteoli kjokyo. ¹⁴ Eni ga tjawa opshino kjangyong roshko dwayo. Eshko ga pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga wlënorwa löng kjlöbö, ga tjawa mana ber löng ba tjok sondë kjwara wlo le, ga tjawa beno löng. E irgo ga tjawa opshino to jek Roma kjokyo pjö lëkong.

¹⁵ Eshko ga tjawa roy kura pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga löng Roma kjokyo lirë tjän. Eni kuzong ga kjone kjone opshino jer löng borwa koshë irbo. Kjong kjong jer löng borwa koshë llëbo soynezlong shtoyo ko Apio, kjong kjong jer löng kjok kjrina obi, oba pozlong uyo lok mya lishko. Ga jer löng borwa koshaga li İya Pablorë ga beno shäng wopjlu, dbokjrono jek obi, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kjimtorop kësbange. Tja wopjlu bop tjok» le. Ga epga jek iröng borwa tjok. ¹⁶ Tjawa öötong löng Roma kjokyo ga kjok ilgwegaga löng eshko li, Pablo iara lok beno shäng no shdüzlong uyo roshko llëme. Kong u wlëna kjwara, İara beno sök eshko tjoksa, daga beno shäng ba tjok kjlara erä.

Pablo Sbö tjlökwö roy löno shäng Roma kjokyo

¹⁷ Öötong dbargwo mya ga judioga löng Roma kjokyo tjwölö këskës wleniyo li mana Pablorë tek ba shwoy. Ga tona shrono löng ba shwoy ga Pablo tjlë ba kong ga «Pjeyoga, llëye shäryonor owa bi pjeyoga judioga kong llëm, bi tjlappaga tek dënanashko so sdëkwo wloyo llëm bakoe. Gueniyo ga tja sharaba shäng Jerusalén kjokyo, ga tja twaraba beno tjeng Roma sogpa wloshko, tja shdüya lok wlo. ¹⁸ Eshko ga tja kong llëbo kjakrokara lok ara, ga llëye wlëna bor tjok, tja ber zrökko

wlo llême. E kjîshko ga tja raye lok woydê.
 19 Gueniyo ga woydara judioga lirê eni llêm,
 ga tjlêno lok ara bor wloyo. E kjîshko ga tja
 llêye shâryêr wlo ame, ga rokoror Roma so li
 kong ga tja llgweya pjlu kêsbangyo sôk Roma
 kjokyo lirê om go loror eni, ga tja ichara lok
 tek na e kjîshko.

»Eni gueniyo ga tja tek shâng bor pjeyoga
 rotaga tjlapgaga li kong llême. 20 E kjîshko
 ga pjây manor, pjây in wlo, shji lan êng tjok
 wlo bakoe. Woydoror ga pjây ommyidê pjlu
 ga no pjluoyo iche le Sbôrê koshêy shji Israel
 tjêyoga uunkongdê lông li, koshêr shâng li e.
 Tja pjrik shâng na drông sho pjang êre go, tja
 parkê ba kong kjîshko» le.

21 Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Tjawa
 kong kjibokwo ichayde lok tek Judea kjokyo
 dwayo bop kjîshko llême. Pjeyoga judioga
 shrono tek ey dwayo êmdê ga llêye layde
 owa bop kjîshko borwa kong llêm bakoe.

22 Gueniyo miydêrwa ga kjone pogo ga oba
 tjlê ara nopga tjlôkwo kragaga lông bopoya
 dik li wloyo. E kjîshko ga pja wotjlik llê
 miydêrwa woydê» le.

23 Eni ga dbar iara lok beno jong kwara,
 tön êng tjok obi wlo le. Dbaryo oôtong
 ga nopga tönô ara Pablo sôk tîshko. Kjuk
 shrôngteng aâr jong kjok sêng go ga Sbô ber
 no pjluoyo sorê li roy lara ba kong ara. Ga
 llêye lara Moisés, Sbô tjlôkwo lagagarê tek
 dênashko li, e pjlollgwera ba kong, no pjluoyo
 iche lara Sbôrê li, e Jesús jlê le lok wlo.

24 Kuya lok ga kjong kjong Pablo tjlôkwo
 kjrono, gueniyo llamora omtjlokwô kjrê
 woydê llême. 25 Eni ga woyotjliya beno lông
 kjrinaso llêm kuzong ga opshik toe le lông.
 Eshko ga Pablo tjlêno ba kong, pjir wlo. Tjlê
 ga «Dênashko ga tjlôkwo lara Sbô Séyarê ba
 tjlôkwo laga tek dênashko so Isaias kong, le
 bomi tjlapgaga lông li kong wlo. Ga tjlôkwo
 lara pjlo beke. Tjlêno beno eni:

26 »«Pja nom tjlê bor nopga êre kong ga
 'Kumi lông kjêr ga llê loklo miydêmi lông
 llême.

Îmi lông kjêr ga llê Îgömi llême' lêp ba
 kong eni.

27 Nopga êre, llêye kuya woydê llême.
 Kwomgwo bâng bângzak lok tuke.
 Bokkwo llino lok tuk bakoe.

Shâryara eni,
 llêbo İya lok ba bokkwo go llêm wlo,
 llêbo kuya lok ba kwomgwo go llêm wlo,
 opping lok sira llêm wlo,
 optwê bor kong llêm wlo,
 epga dör llêm wlo bakoe.»*

28-29 »E kjîshko ga woydêr ga miydêmi pjlu
 ga no döya Sbôrê li roy beno nopga judiô llêm
 wleniyo kong bako tjân, ga epga omkjrê» le.†

30 Eshko ga Pablo beno shâng eshko ba
 daga shâng li tjok lu pjloglo pjök ba u jong
 potjwlêya i li roshko. Nopga tjwe kjlobi ba
 ik ga wlokjre enidoe. 31 Ga Sbô ber no pjluoyo
 sorê li roy lara oba kong ara, ga lara Tjlapga
 Jesucristo kjîshko ara bakoe. Tjlêshko ga
 llêye bangkjre llêm, ga barwaga êre llêm
 bakoe.

* 28:27 Isaias 6.9-10. † 28:28-29 Tek dênashko ga kjibokwo êre jyâ shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjlê ga «... le.
 Kuya lok ga to lok pjir, jek lông tjlê ara êng kong irbo, tjlôkwo kjlopstwê kar kare.»

Carta a los Romanos Kjibokwo ère tara Pablorè Roma sogga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Eshkoshko ga Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Roma kjokyo ara. Epga ara judío llèm wleniyo, gueniyo kjone kjone judío. Judíoga'li wotjlino ga epga kjrara Sbörè bàm go kjishko ga epga tjwlo ara, nopga judío llèm wleniyo li kjinmo. Eni ga Pablo jek woydè ba ik jlòkoyo, gueniyo dbar jek eshko wlo wlèyde llèm obi. Eni ga kjibokwo ère tara ba kong, llèbo li llgweya wlo, llèbo shäryara Jesucristorè ba kong li miyde pjlu wlo bakoe. Woyotjlikoba ga kjibokwo ère tara, sök no shdüzlong uyo roshko Corinto kjokyo lishko.

Roma kjokyo ga judíoga'li wotjlino ga epga äär ber pjlo bek Sbò bokso, kjok llgwekklo tara Moisésdè li söya bëy kjishko, gueniyo kjibokwo ère go ga llèbo pina Pablorè ba kong ara. Judíoga, nopga judío llèm wleniyo, e tjwlo bek Sbò bokso. Nopga uunkong llèbo owa shäryono, ga beno löng shdüya Sbörè wlo. Gueniyo èye mär Jesús go ga ie Sbörè ber pjlo bek ba bokso, ga ber shdungko ame. Shärye eni nopga uunkong kong, judíoga kong, nopga judío llèm wleniyo kong bakoe. Kjibokwo ère go ga llèbo ère pina ba kong eni.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja Cristo Jesús parkaga. Tja rokara Sbörè, tja iara beno shäng ba tjlòkwo roy pjlu laga Cristo Jesús äska. ² Dénashko ga tjlòkwo pjlu ère lara Sbörè ba tjlòkwo lagaga kong jlòkoyo, ga tara lok beno pjang ba kjibokwo go. ³ Tjlòkwo ère, e bi Tjlapga Jesucristo roy layde. E Sbò Wa weno no, David tjèyo bakoe. ⁴ Ga wolono irgo ga woshrrara Sbörè iröng obi dbo ara go. E go ga shji pina Sbò Sëyarè ga e no erò llèm, e Sbò Wa bakoe.

⁵ Sbò wopjlu li kjishko ga tja rokara Jesucristorè beno ba tjlòkwo roy laga ba äska, nopga judío llèm wleniyo rokèr mär ber löng ba go wlo, ba tjlòkwo köle lok wlo, ba ko ie lok ber kësbang, tjwlo ara wlo bakoe.

⁶⁻⁷ Sbò nopga löng Roma kjokyo, kjibokwo ère ichèr jek bomi kong. Nopga rokara Sbörè ber Jesucristo i li pjây bakoe. Pjây woyde Sbörè ara.

Rokèr bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlèp bakoe.

Pablo syòshtono Sbò kong Roma sogga kjishko

⁸ Pjây mär löng Jesucristo go li, e roy shdüktong kjok kjwang jikong. E kjishko ga Jesucristo ko go ga tja tjlè bor Sbò kong ga tja wopjlu ba tjok bomi kjishko lèr eni. ⁹ Tja Sbò parkaga. Ba Wa roy pjlu lèr shäng jlòkoyo. Ga miyde Sbörè om go ga pjây woyoshrrèr iyado, ¹⁰ tja syòshteshko ga rokèr ba kong iyado ga tja äätè bomi kjokyo llèm obi èmdè ga tja kjimte äär bomi ik eshko.

¹¹ Tja kjimtara Sbò Sëyarè ara, ga pjây in woydè jlòkoyo, pjây kjimte eni bako wlo, pjây dbokjré e go wlo. ¹² Shji èng kjimte kar kar'lotè bomi kong. Tja mär shäng Jesucristo go sorè li inomi ga pjây dbokjré e go. Pjây mär löng ba go sorè li inor ga tja dbokjré e go eni bakoe.

¹³ Pjeyoga Jesús tjlòkwo kjräga, tja jek bomi ik loror ara, nopga löng eshko li pin, Jesús tjlòkwo kjre lok wlo, shäryèr shäng nopga judío llèm wleniyo kong kjok shto oblè oblè sorè ga eni. Lèr bomi kong, miydèmi wlo. Gueniyo tja jek bomi ik lèrshko ga llèbo wen bor kong iyado. ¹⁴ Nopga tjlè Grecia so tjlòkwore, de llèmde, nopga kjok miydè arare, de llèmde, e bor kong ga llèno llème. Bek ga Sbò tjlòkwo roy pjlu lèr nopga judío llèm wleniyo löng kës li kong. ¹⁵ Tja jek woydè jlòkoyo Roma kjokyo, Sbò tjlòkwo roy pjlu lèr bomi kong eshko wlo e kjishko.

¹⁶ Tjlòkwo pjlu ère lèr wlo ga e lökyo bor kong llème. E dbo ara. Èye omtjlòkwo kjrono ga dóya Sbörè. Shärye eni judíoga kong bàm go, e irgo ga nopga judío llèm wleniyo kong bakoe. Lèr ga lökyo bor kong llèm e kjishko. ¹⁷ Miydèy tjlòkwo pjlu ère go ga shji ie Sbörè ber pjlo bek ba bokso, shji mär ba go kjishko, tak pjang ba tjlòkwo go sorè li eni. Tjlè ga «Èye mär Sbò go ga era ber pjlo bek ba bokso.»*

Sbò iirke ara nopga owa kong

¹⁸⁻¹⁹ Nopga owa to löng llèbo owa shäryè oblè oblè, tjlòkwo bek li miydèba llèm wlo. Gueniyo Sbò sorè miydèy wlo li, e miydara lok pjir tjän, pina Sbörè ba kong kjishko. E kjishko ga Sbò sök kjok dogo li iirke ba kong lok ara, ga shdüya kjangshko ga igöy wèlèe. ²⁰ Kjok ère shäryara Sbörè tek lèkong ga Sbò igöy llème. Llèbo shäryara li iydè döe. Sbò sök jlò, e sorè, ba dbo ara li pjir llèm, e miydèy pjlu e go, kjok ère shäryara tek lèkong. E kjishko ga «Miydorowa llème» le nopga lirè ga äe. ²¹ Sbò miydara lok èmdè ga iara beno lok kësbang, tjwlo ara llèm, «Tjawa wopjlu bop tjok» lara lok ba kong llèm bakoe. Opyono beno löng llèbo llèno llèm li woyotjlik erò, beno löng wotjlik drete. ²² Epga kjok miydè ara le lok èmdè ga beno löng kjok miydè llème. ²³ Sbò wolon llèm, e tjwlo ara bakoe.

* 1:17 Habacuc 2.4.

Eni ëmdë ga poshrëya lok woydë llëm, ga rayara lok. Llëbo wolon wlo li jyäglo shäryara lok, no jyäglo, sënwa jyäglo, öng jyäglo, äya kjloshko so jyäglo bako, ga beno löng ba poshrëk shara.

²⁴ E kjishko ga epga rayara Sbörë beno löng ba wotjlik owa li tjok, llëbo lökyo ara li shärye lok ëng tjok wlo. ²⁵ Tjlokwo bek li rayara, Sbö miyde lok woydë llëm kjishko. Tjlokwo bek llëm li kjrayde lok shara. Llëbo shäryara Sbörë li poshrëyde lok, gueniyo Sbö ba shäryaga lira poshrëra lok llëme. Era poshrëkko iyado wlo. Ber eni.

²⁶ E kjishko ga rayara Sbörë beno löng ba wotjlik owa, lökyo ara wleniyo li tjok. Walëga ëmdë ga domerga woyde ame, opyono beno löng llëbo shäryako llëm li shäryë ëng tjok shara. ²⁷ Domerga eni bakoe. Walëga woyde lok ame, wotjlik pë domerga tjok erä. Llëbo shäryako llëm li shäryara ëng tjok. Eshko ga llëbo weno ba kong li beno ba shdungglo, llëbo owa shäryara li kjishko.

²⁸ Sbö woyotjliya lok woydë llëm kjishko ga epga rayara beno löng llëbo shäryako llëm li shäryë erä. ²⁹ Beno löng llëbo owa shäryë oblë oblë. Llëbo owa shärye, wotjlik dbur töng ba kong erö, wotjlik owa oblë kong, no zröya, ëng dboryë kar kar iir go, jyörkë, oblë iywa shjiktëng, ³⁰ oblë läywe owa, Sbö iywa shjiktëng, ëng äyoshtë, krë ara, llëbo owa wlëya oblë oblë, ba data, ba mekë kole llëm, ³¹ wotjlik llëm, llëye le li shärye llëm, oblë woyde llëm, oblë songe le llëm bakoe. ³² Sbö tjlëno ga ëye opshäryë eni ga e zrökko. E miyde lok pjlu, gueniyo shärye löng eni wopjlu, oblë llëbo owa shäryë eni li iya lok ga löng wopjlu e kjishko bakoe.

2

Shji shdüya Sbörë beke

¹ Gueniyo ga «No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llëme. «Miydorowa llëme» lëmi ga äe. «No oblë llëbo owa shäryono» lëmishko ga pjây oprotë löng om go, pjây löng omshäryë eni bako kjishko. ² Miydëy ga ëye llëbo owa eniyo shäryono ga shdüya Sbörë beke. ³ Eni ga «No oblë llëbo owa shäryono» lëmi, gueniyo pjây löng omshäryë eni bako wleni ga miydëmi pjlu ga pjây shdüya Sbörë eni bakoe. ⁴ Miydëmi pjlu ga Sbö wopjlu ara anmoyö, shji shdüya maling llëm, iirkë bi kong maling llëm bakoe. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi llëm ga «E llëno llëme» lëmi llëme. Shji shdüya maling llëm, ba wopjlu li kjishko, gueniyo woyde ga llëbo owa shäryë löng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy.

⁵ Gueniyo ga llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi woydë llëm, llëye kumi woydë llëm kjishko. E kjishko ga Sbö iirkë bömi kong jëk këgong këgong, ga no llgwezlong dbaryoshko ga no llgweya beke. ⁶ Eshko

ga no kjlara kjlara potjwllëya, llëbo shäryara dö li kjishko. ⁷ Èye drön llëbo pjlu shäryë, ber tjwlo ara Sbö bokso wlo, äar ber löng së iyado ba tjok wlo ga ie Sbörë ber löng së iyado ba tjok. ⁸ Gueniyo ëye wotjlik ba kjishko dö, tjlokwo bek li kjre llëm, löng llëbo owa shäryë ga shdüya kjangë. ⁹ Èye löng llëbo owa shäryë ga kong llëbo iche owa ara, ber löng song jlö wlo. Shärye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. ¹⁰ Gueniyo ëye löng llëbo pjlu shäryë ga llëbo pjlu twe ba kong, ie ber löng tjwlo ara, ie ber löng wlep bakoe. Shärye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. ¹¹ Shärye eni, shji uunkong llgweya bek kjishko.

¹² Èye llëbo owa shäryono ga shdüya. Èye kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydono ga llgweya, kjok llgwekklo li go. Èye kjok llgwekklo li miydono llëm ga llgweya, llëbo miydara li go. ¹³ Èye ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li miydara kjishko llëme. Èye omkolono ga era ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁴⁻¹⁵ (Nopga judio llëm wleniyo, kjok llgwekklo li miyde lok llëme. Gueniyo ga llëye shärye löng li pjlu, de oware, e miyde lok pjlu, ga llëbo shärye owashko ga miyde lok ga e owa. Eni ga llëbo shärye lok pjlu, tak pjang kjok llgwekklo li go sorë li enishko ga miydëy e go ga kjok llgwekklo li tak beno pjang ba pjlugwo wleni, ga woyotjliya löng om go.) ¹⁶ Llono ga Jesucristo iche Sbörë nopga uunkong llgwek, llëbo woyotjliya ba pjlushko li kjishko. Sbö tjlokwo roy pjlu lër oba kongshko ga lër eni iyado.

Judioga, kjok llgwekklo tara Moisésdë

¹⁷ Pjây kjone kjone judioga lëmi. Pjây mär kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, ga pjây krë ara, pjây Sbö nopga lëmi kjishko. ¹⁸ Llëye woyde Sbörë li miydëmi pjlu, llëye ber pjlu anmoyö li miydëmi pjlu bako, pjây oppino kjok llgwekklo li go kjishko lëmi. ¹⁹⁻²⁰ Tjlokwo bek li, kjok miydë li, e tak pjang kjok llgwekklo li go. Eni ga pjây wotjlik ga kjok llgwekklo li miydëmi pjlu kjishko ga pjây nopga kjok igö llëm wleniyo bapshiga lëmi, pjây so iök shjiy kjoyo, nopga to löng kjok ro si roy wleni li kong lëmi bakoe. Pjây opyë woydë ber löng nopga kjok miydë llëm li pingga, kjwozirga poshdungga bakoe. ²¹ ¿Eni ga pjây oba pingga, pjây om go opping woydë llëm ega? «Shji lürkë llëme» lëmi oblë kong, gueniyo pjây om go löng lürkë. ²² «Shji pë oma boy oblë tjok llëme» lëmi oblë kong, gueniyo pjây om go omshäryë eni. Sböpga jyäglo, e iywomi shjiktëng lëmi, gueniyo llëbo lüyotkëmi sböpga jyäglo li syö uyo roshko dwayo. ²³ Pjây krë ara, kjok llgwekklo li kjishko, gueniyo kolëmi löng llëme. Eni ga Sbö lëmi löng tjwlo llëm, ²⁴ tak pjang ba

tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Bomi kjishko ga Sbô ko li läywe nopga judío llëm wleniyorë owa.»*

²⁵ Jlököyo ga ëye kjok ilgwekklo li kolë ga doyo jyâ tak pjir li ba kong ga tjwlö tjok. Gueniyo ëye omkolë llëm ga ba kong ga e tjwlö llëme. ²⁶⁻²⁷ Nopga doyo jyâ tak llëm wleniyo lira, kjok ilgwekklo li kolara wleni ga beno löng doyo jyâ tak pjir wleni Sbô bokso. Gueniyo pjây kjok ilgwekklo li miydaga, pjây doyo jyâ tak pjir bakoe. Eni ëmdë ga kjok ilgwekklo li koloromi llëm kuzong ga epga ber löng bomi rotaga.

²⁸ ¿Judíoga jlökoyo li ë? Èye dataga judío dö ga e judío jlökoyo llëme. Èye doyo jyâ tak pjir dö ga e judío jlökoyo llëm bakoe. ²⁹ Nopga wotjllik bek ba pjilúshko li, judíoga jlökoyo li epga. Èye doyo jyâ tak pjir, tak pjang kjok ilgwekklo go sorë li eni ga e beno löng jyâ tak pjir jlökoyo llëme. Èye ber jyâ tak pjir jlökoyo wlo ga woyde ga jyâ te Sbô Sëyarë ba pjilúshko wleni. Nopga eniyo poshrëga norë llëm, poshrëga Sbörë.

3

¹ Eni ëmdë ga ëye judío, ëye doyo jyâ tak pjir, e llëno llëme lotë llëme. ² Sbô tjlökwo onmo li iara beno tjeng ba wloshko. ³ Gueniyo kjone kjone Sbô rayono pjire. ¿E kjishko ga llëye lara Sbörë ba kong jlökoyo li shärye eni llëme lëmirë? ⁴ Eni llëme. Nopga uunkong jyörkë wleni ëmdë ga Sbôra tjlä bek iyado, tak pjang ba tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Pja rotëbashko ga
tjlökwo lorop kës li, e beke lëba eni.
Èbo ilgweppshko ga

ilgwerop beke lëba eni bakoe.»*

⁵ No kjone kjone tjlä ga «Tjawa llëbo owa shäryono kjishko ga ikoba wëllë e go ga Sbô, e pjlo beke. E kjishko ga tjawa shdüya Sbörë li owa» le lok eni. ⁶ Miga eni llëme. ¿Sbô owa jlökoyo kjwe ga nopga löng kjok ère kjing go li ilgweya sorëro? ⁷ No kjone kjone obi tjlä ga «Tjawa jyörkono kjishko ga ikoba wëllë e go ga Sbô, e tjlä beke. Eshko ga Sbô beno kësbang, tjwlö ara. ¿Eni ga tjawa shdüya llëbo owa shäryorowa li kjishko ega?» le lok eni. ⁸ Eni wleni kjwe ga «Llëbo owa shäryoydë dey, llëbo pjilú li wen wlo» lëy eni dey. No kjone kjone tjlä ga tjawa tjläno eni le, miga e lorwarë eni llëme. Èye tjläno eni ga shdüya Sbörë beke.

Èye sök pjlo bek llëme

⁹ ¿Eni ga shji judío kjishko ga shji pjilú, oblë kjinmore? Eni llëme. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, e llëbo owa shäryono uunkong,

lororwa sorë li eni, ¹⁰ tak pjang Sbô tjlökwo go sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«Èye pjlo bek Sbô bokso kjlara llëm,

¹¹ Sbô tjlökwo llë loklo miydaga èrë llëm, Sbô wlëga èrë llëm bakoe.

¹² Sbô rayara nopga uunkongdë, beno löng tjwlö llëme.

Llëbo pjilú li shäryaga èrë llëme.»†

¹³ «Epga jyörkë erä.

Ga tjlökwo le lok li kjishko ga nopga wolon.»‡

«Shji uara dgurdë ga shji wolon, ga tjlökwo le lok li kjishko ga nopga wolon bakoe.»§

¹⁴ «Tjlë owa iyado, llëbo wen owa oblë kong wlo.»*

¹⁵ «Wotjllik no zrök erä.

¹⁶ To löng kjone pogo ga no kjone kjone pjiya, kjone kjone ie ber löng woydë ara bakoe.

¹⁷ To löng wloë oblë tjok sorë miyde lok llëme.»†

¹⁸ «Sbô ëmdë ga bangkjre lok llëme.»‡

¹⁹ Miydëy ga kjok ilgwekklo li twara Sbörë judíoga kong, kole lok wlo. Shäryara eni, nopga uunkong ilgweyashko ga llëye le lok ba kong ga ä wlo. ²⁰ Kjok ilgwekklo kës li kolaga èrë llëme. E kjishko ga ëye ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, kjok ilgwekklo li kjishko llëme. Kjok ilgwekklo li twara beno e kong wlo llëm, twara beno shji llëbo owa shäryë li miydoklo wlo erä.

Nopga ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, mär Jesucristo go kjishko

²¹ Nopga ber pjlo bek Sbô bokso sorë li tara beno pjang kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, kjibokwo tara Sbô tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li go bakoe. Ga eerishko ga e pina Sbörë bi kong wëllë. Nopga ber pjlo bek ba bokso, kjok ilgwekklo li kjishko llëme. ²² Nopga ie ber pjlo bek ba bokso, mär Jesucristo go kjishko erä. Nopga uunkong döya eni, judíoga, nopga judío llëm wleniyo bakoe. ²³ Nopga uunkong llëbo owa shäryono, llëye woyde Sbörë shärye wlo li shäryaga èrë llëme. ²⁴ Gueniyo Sbô wopjilú li kjishko ga nopga döya ba shdungglo dbo dorko dwayo iguing, Cristo Jesús wolono ba kjishko li kjishko. Nopga ie ber pjlo bek ba bokso eni. ²⁵⁻²⁶ Jesucristo ichara wolon, owa pjang nopga go li löya ber dret ga pjilú wlo, mär löng srëng kwono li go kjishko. E kjishko ga beno löng shdungko ame. Shäryara eni, llëbo shärye bek iyado li pïya nopga kong wlo. Dënashko ga nopga shdüna llëbo owa shäryara li kjishko llëm, iirkë maling llëm kjishko. Gueniyo eerishko

* 2:24 Isaiás 52.5; Ezequiel 36.22.

* 3:4 Salmo 51.4.

† 3:12 Salmo 14.1-3; Salmo 53.1-3; Eclesiastés 7.20.

‡ 3:13

Salmo 5.9. § 3:13 Salmo 140.3.

* 3:14 Salmo 10.7.

† 3:17 Isaiás 59.7-8. ‡ 3:18 Salmo 36.1.

ga eye mär Jesús go ga ie ber pjlo bek ba bokso. Miydëv e go ga llëbo uunkong shärye bek iyado.

²⁷⁻²⁸ ¿Eni ga shji krë llë kjishko ga pjlu? Shji krë llë kjishko ga äe. Miydëv pjlu ga nopga ber pjlo bek Sbö bokso, mär Jesús go kjishko, kjok llgwekklo li kole kjishko llëme. Eni ga shji krë llë kjishko ga äe. ²⁹ ¿Ga Sbö, e judioga Sbö eröre? Eni llëme. E nopga judio llëm wleniyo Sbö bakoe. ³⁰ Sbö sök kjlaraso eröe. Nopga doyo jyã tak pjir li ie ber pjlo bek ba bokso, mär löng Jesús go kjishko. Nopga doyo jyã tak llëm lira ie ber pjlo bek ba bokso, mär löng Jesús go kjishko bakoe. ³¹ ¿Eni ga pjäy wotjlik ga tjawa mär löng Jesús gosho kuzong ga kjok llgwekklo li ber tjwlo ame lorwarë löng eni lëmiere? Eni llëme. Kjok llgwekklo li tjwlo ara lorwarë.

4

Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko

¹ ¿Era eni ga bi kjokë Abraham lira, llëbo weno ba kong dënashko li, shji opping ba go llë? ² E beno pjlo bek Sbö bokso, llëbo pjlu shäryara li kjishko kjwe ga krë ga pjluë. Gueniyo krë Sbö bokso ga äe. ³ Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, ba tjlökwö kjrara, ga mär beno shäng ba go li kjishko.»*

⁴ No kjlara parkë oblë kongshko ga parkaga li potjwlëya. Eshko ga e ba sënggio léy llëm, e pak shäryara ba kong li potjwlëyde. ⁵ Gueniyo nopga owa wleniyo ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, epga mär ba go kjishko, llëbo pjlu shäryara lok ba kong li kjishko llëme. ⁶ Bi tjlapga tek dënashko so David tjläno eni bakoe. Tjläno nopga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso kjishko. Epga iara beno pjlo bek ba bokso, llëbo pjlu shäryara lok kjishko llëme. Eni ga beno löng wopjluë. Tjläno beno eni:

⁷ «Ëye, owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret, shdüya ame wlo ga era ber wopjluë.

⁸ Ëye, llëbo owa shäryara li woyoshre Sbörë ame ga era ber wopjluë bakoe.»†

⁹ Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko lororwa eni tjän. ¿Eni ga ba wopjluë li beno nopga doyo jyã tak pjir li kong eröre? Eni llëme. E beno nopga doyo jyã tak llëm li kong bakoe. ¹⁰ Abraham iara beno pjlo bek ba bokso, doyo jyã tak llëm obishko. ¹¹ Lu to jek ara irgo ga ichara Sbörë doyo jyã të, iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko tjän li jyäglio. Eni ga beno nopga doyo jyã tak llëm mär Sbö go, ie ber pjlo bek ba bokso wlo li data

wleni. ¹² Nopga doyo jyã tak pjir lira mär Sbö go, Abraham omshäryono doyo jyã tak llëm obishko dik wleni ga Abraham beno ba data wleni bakoe.

¹³ Sbö tjläno Abraham kong jlökwöyo, ba tjëyo tek ber ba irgo li kong ga kjok uunkong ère twe ber ba kong lok lara eni. Tjlökwö li kjrara lok, ga mär beno löng Sbö go. E kjishko ga iara beno pjlo bek ba bokso. Tjlökwö li beno ba kong e kjishko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li söra bëy kjishko llëme. ¹⁴ Eni ga shji iche mär kjok llgwekklo li go, tjlökwö lara jlökwöyo li kjrëy wlo kjwe ga shji mär Sbö go li tjwlo llëm, tjlökwö lara jlökwöyo li tjwlo llëm bakoe. ¹⁵ Kjok llgwekklo, e kolako. Eni ga eye kjok llgwekklo tjok wleni ga kole llëm ga shdüya Sbörë. Gueniyo eye kjok llgwekklo llëm wleni ga shdüya llëm, llëbo kolako ba kong llëm kjishko.

¹⁶ Eni ga Sbö wopjluë li kjishko ga llëbo lara Abraham kong jlökwöyo, Abraham mär ba go kjishko. Eni ga tjlökwö li ber nopga uunkong mär ba go Abraham dik li kong, kjok llgwekklo li kolagaga kong dö llëme. Eni ga Abraham beno nopga uunkong mär Sbö go baiya dik li data wleni, ¹⁷ tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlä ga «Pja ioror beno tjëyoga ara data.»‡ Tjlökwö ère lara Sbörë ba kong jlökwöyo, tjlökwö lara ba kong bäm go li kjrara, ga mär beno shäng ba go kjishko. Nopga wolono tjeng li woshre ga pjluë. Eni ga eye wentë llëm obi ga iche wen ga pjlu bakoe.

¹⁸ Llëbo lara Sbörë Abraham kong jlökwöyo, gueniyo shärye sorë miyde Abrahamdë llëme. Eni ëmdë ga tjlökwö li kjrara, ga beno sök ba koshë. E kjishko ga beno tjëyoga ara data, lara ba kong sorë li eni. ¹⁹ Eshko ga lu pjloglo sak dbaw (100) dik kjishko ga miyde pjluë ga wapga ame. Ba boy Sara wapga ame li miyde pjluë bakoe. Eni ëmdë ga beno shäng mär Sbö go jlökwöyo. ²⁰ Sbö tjlökwö li jyö lara llëm, shärye eni llëm kjwe lara llëm bakoe. Benó shäng mär ba go erä, ga poshrëra ara. ²¹ Eshko ga miyde pjluë ga Sbö dbo ara, llëye lara ba kong jlökwöyo li shärye eni wlo. ²² Iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso e kjishko, ²³ tak pjang ba tjlökwö go sorë li eni. Gueniyo tak pjang ba kong dö llëm, ²⁴ tak pjang bi kong bakoe. Shji uunkong mär löng Sbö go ère ie ber pjlo bek ba bokso. Bi Tjlapga Jesús woshraga iröng obi li e. ²⁵ E ichara wolono, owa pjang bi go li potjwlëkklo, ga woshraga iröng obi, shji ie ber pjlo bek ba bokso wlo.

5

Shji löng wläp Sbö tjok

¹ Eni ga shji mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga shji iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, ga shji iara Jesucristorë beno wläp

* 4:3 Génesis 15.6. † 4:8 Salmo 32.1-2. ‡ 4:17 Génesis 17.5.

Sbö tjok shara. ² Shji mär löng Cristo go kjishko ga shji kjimte Sböre iyado, ba wopjlu li kjishko. Ga shji äär ber löng baïya dik li koshëy löng wopjlu. ³ Miydëy ga shji shdungoba li ber bi kong pjlu, shji dbokjre wlo, shji ber löng wokjang wlo bakoe. E kjishko ga eerishko ga shji shdungoba wleni ga shji löng wopjlu. ⁴ Shäroyoy eni ga Sbö ber wopjlu bi tjok. E kjishko ga llëbo pjlu shärye bi kong li koshëy ber löng wopjlu. ⁵ Ga shärye eni jlökoyo. Bi go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok, ga shji woyde Sböre ara li pina bi kong wëlee. Miydëy e go ga llëbo pjlu koshëy löng li shärye eni jlökoyo.

⁶ Shji opdök om go ga äe. Gueniyo Cristo wolono bi kjishko, Sbö woydëy löng llëm obi gueniyo. ⁷ No optwë wolon oblë kjishko ga kjang. Kjone kjwe optwë eni, no pjlo bek wleniyo kjishko. ⁸ Gueniyo shji woyde Sböre ara li pina bi kong eni: Shji löng llëbo owa shäryë obishko ga Cristo wolono bi kjishko.

⁹ Shji iara Sböre beno pjlo bek ba bokso, Cristo wolono, srëng kwono li kjishko. Miydëy e go ga no llgwezlong dbaryo ga Sbö iirkë bi kong llëm, ga shji shdüya eshko llëm bakoe. ¹⁰ Dënashko ga shji Sbö wloyoga obishko ga shji iara beno löng wlëp ba tjok, ba Wa wolono li kjishko. Ga ba Wa sök së obi kjishko ga shji döya bi shdunglo dbo dorko, ga shji ie ber löng së iyado ba tjok. ¹¹ Gueniyo erö llëme. Shji iara Sböre beno löng wlëp ba tjok, bi Tjlapga Jesucristo kjishko. Shji löng wopjlu e kjishko bakoe.

Adán, Jesucristo

¹² Dämärshko ga domer kjarlraso llëbo owa shäryono, ga beno shäng wolon wlo e kjishko. Eni ga nopga uunkong beno löng wolon wlo, uunkong li llëbo owa shäryono kjishko. ¹³ Kjok llgwekklo tara Moisésdë li twayde Sböre nopga kong llëm obishko ga nopga löng llëbo owa shäryë tjän, gueniyo kjok llgwekklo llëmshko ga ëye ie Sböre ber löng shdungko, kjok llgwekklo li kolara llëm kjishko llëme. ¹⁴⁻¹⁵ Eni ëmdë ga Adán dbaryo äär jong Moisés dbaryoshko ga nopga wolono. Adán llëbo owa shäryono, tjlökwö lara Sböre ba kong li kolara llëm kjishko. Epgara llëbo owa shäryono, eshko ga kjok llgwekklo llëm gueniyo.

Adán llëbo owa shäryono, ga nopga uunkong beno löng wolon wlo, llëbo owa shäryara domer kjarlrasorë li kjishko. Llëbo shäryara Jesucristorë li, e beno eni bakoe. Ba kjishko ga nopga döra Sböre ara, ba wopjlu li kjishko, ga tjwlö shira llëme. Miydëy e go ga Sbö wopjlu li tjwlö ara, llëbo owa shäryara Adándë li kjinno. ¹⁶ Llëbo owa shäryara domer kjarlrasorë li kjishko ga nopga uunkong beno löng shdungko. Gueniyo Sbö wopjlu li kjishko ga shji llëbo owa shäryono ara ëmdë ga shji iara beno

pjlo bek ba bokso. ¹⁷ Domer kjarlraso llëbo owa shäryono li kjishko ga nopga uunkong beno löng wolon wlo. Gueniyo Sbö wopjlu li tjwlö ara e kjinno. Jesucristo kjishko ga ëye iara beno pjlo bek ba bokso ga ie ber löng së iyado ba tjok, ga tjwlö shiya llëme.

¹⁸ Domer kjarlraso llëbo owa shäryono li kjishko ga nopga uunkong beno löng shdungko. Eni ga domer kjarlraso llëbo pjlu shäryono li kjishko ga nopga uunkong ber löng së iyado Sbö tjok ga pjlu, ie Sböre ber pjlo bek ba bokso li kjishko. ¹⁹ Domer kjarlraso Sbö kolono llëm kjishko ga nopga uunkong beno löng llëbo owa shäryaga erä. Eni ga domer kjarlraso Sbö kolono kjishko ga nopga ara iara beno pjlo bek ba bokso.

²⁰ Kjok llgwekklo tara Moisésdë li twara Sböre nopga kong, llëbo owa shärye löng li miyde lok jek këgong wlo. Ìna lok e go ga llëbo owa shärye löng li kësbande. E go ga miydara lok ga Sbö wopjlu li kësbande bakoe. ²¹ Dënashko ga llëbo owa li, shji wlëna, iara beno löng wolon wlo. Gueniyo eerishko ga Sbö wopjlu li, shji wlëna, ga shji iara beno pjlo bek ba bokso bi Tjlapga Jesucristo kjishko. E kjishko ga shji iara beno löng së iyado ba tjok.

6

Shji wolono wleni, shji löng së jlökoyo bakoe

¹ ¿Eni ga llë loydë? ¿Shji llëbo owa shäryë jek këgong, Sbö wopjlu li iy jek këgong wlo loydëre? ² E loydë llëme. Èye wolono ga ichëy llëbo shäryë ga äe. Shji iche bi wotjlik owa lirë ame eni wleni bakoe. ¿Eni ga shji ber löng llëbo owa shäryë sorëro? ³ Shji waraba jer di roshko, shji tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko. E shji wolono ba tjok wleni loklo. ¿E miydëmi llëmdo? ⁴ Cristo wolonoshko ga jnenaba buk sakshko. E irgo ga woshrara Data Sböre iröng obi, ba dbo ara go. Ga shji waraba jer di roshko li, e shji wolono, jnenaba tjeng ba tjok bako wleni loklo. Shji opshik tëm di roy dwayo iröng obi li, e shji beno löng tjaglën wleni loklo bakoe.

⁵ Shji tönö beno tjeng ba tjok, shji wolono ba tjok wleni kjishko. Miydëy e go ga shji woshre Sböre iröng obi ba tjok wleni bakoe. ⁶ Bi wotjlik owa dënashko li, e lök beno pjang kjlös go Cristo tjok wleni, shji iche llëbo owa shäryë ame wlo, shji ber tjeng ba dbo dorko ame wlo bakoe. ⁷ Shji wolono wlenishko ga shji beno ichaga llëbo owa lirë ame.

⁸ Shji wolono Cristo tjok wleni kuzong ga miydëy ga llono ga shji ber löng së ba tjok bakoe. ⁹ Miydëy ga Cristo woshrara Sböre iröng obi kuzong ga wolon ame, beno shäng së iyado wlo. ¹⁰ Wolono pjarlraso, owa pjang nopga uunkong go li potjwlëkklo, ga

7

wolon ame. Beno sök sê, llêye woyde Sbörë li shâryê wlo.

¹¹ Pjây wotjlîs eni bakoe. Pjây wolono wleni, pjây iche bomi wotjlîk owa lirê ame wlo. Pjây lóng sê jlôkoyo, pjây tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjîshko, llêye woyde Sbörë li shâryêmi wlo. Pjây wotjlîs eni. ¹² E kjîshko ga shji lóng sê obishko ga shji iche bi wotjlîk owa lirê ame, shji woyde bi doyorë llêbo owa shâryêshko ga shâryêy llêm wlo. ¹³ Bi doyo ichêy llêbo owa shâryê llême. Pjây optwos Sbô kong dey. Pjây iara beno lóng sê jlôkoyo kuzong ga bomi doyo ichozî llêbo pjlu shâryê dey. ¹⁴ Pjây beno ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdê lirê ame, pjây beno ichaga Sbô wopjlû lirê shara. E kjîshko ga pjây ichaga ber bomi wotjlîk owa lirê ame.

Dênashko ga shji lóng bi wotjlîk owa dbo dorko

¹⁵ Shji beno lóng ichaga kjok llgwekklo lirê ame, shji beno ichaga Sbô wopjlû lirê shara. ¿Enira shji ber lóng llêbo owa shâryê ga pjlu? Eni llême. ¹⁶ Shji opyê oblê kolêshko ga shji tjeng ba wloshko. ¿E miydêmi llêmdo? Eni ga shji opyê bi wotjlîk owa li kolê wleni ga shji iche wolon. Gueniyo shji opyê Sbô kolê wleni ga shji ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁷⁻¹⁸ Dênashko ga pjây lóng bomi wotjlîk owa li kolê erôe. Eni êmdê ga tjlôkwo kuromi li kjroromi, ga koloromi bakoe. Pjây dôktong llêbo owa shâryêmi lóng li dbo dorko dwayo, pjây beno lóng ichaga llêbo pjlu lirê shara. Tja wopjlû Sbô tjok e kjîshko.

¹⁹ Tja tjê shâng bomi tjok êre llê loklo miydêmi maling llêm, bomi wotjlîk owa li kjîshko. E kjîshko ga tja tjê shâng bomi kong llêbo jyâglo êre go, miydêmi wêlê wlo. Dênashko ga bomi doyo ichêmi lóng llêbo owa shâryê oblê oblê. E kjîshko ga llêbo owa shâryoromi jek kégong kégong. Eerishko ga bomi doyo ichozî llêbo pjlu shâryê dey, pjây ber tjeng dboy Sbô kong wlo. ²⁰ Pjây lóng bomi wotjlîk owa li kolê obishko ga llêbo pjlu li woyotjlînomi llême. ²¹ ¿Llêye pjlu shiromi e go? Eshko ga pjây iara beno lóng wolon wlo erâ, ga eerishko ga e lôkyo bomi kong ara. ²² Gueniyo pjây dôra Sbörë bomi wotjlîk owa li dbo dorko dwayo, pjây iara beno lóng ba kolê shara. ¿Llêye pjlu shimi lóng e go? Pjây âar ber lóng dboy Sbô kong, ga llono ga pjây ber lóng sê iyado ba tjok bakoe. ²³ Shji llêbo owa shâryê wleni ga shji potjwlêkklo tjok, shji wolon li e. Gueniyo shji tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok wleni ga shji ie Sbörë ber lóng sê iyado ba tjok, ga tjwlo shiya llême.

Ëye wolono ga ichaga kjok llgwekklorë ame

¹ Pjeyoga, kjok llgwekklo li sorë, e miydêmi pjluê. Ëye wolono ga iche kjok llgwekklo lirê llêm, nopga lóng sê li ichayde dôe. ² Kjok llgwekklo buk kjrina, tjê ga walê orkwosmok shâng pjir ga woyde ga ber sök ba lanma tjok iyado, raye llême. Gueniyo ba lanma wolonoshko ga kjok llgwekklo li beno ba kong tjwlo ame. ³ Eni ga walê orkwosmok shâng pjir li lanma sök sê obishko ga orkwosmono domer oblê tjok wleni ga llêbo owa shâryaydê lêba eni. Gueniyo ba lanma wolonoshko ga kjok llgwekklo li beno ba kong tjwlo ame, orkwosmok domer oblê tjok ga pjluê. Eshko ga llêbo owa shârye llême.

⁴ Pjeyoga, shji eni wleni bakoe. Shji wolono Cristo tjok wleni kuzong ga shji dôktong, shji beno ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdê lirê ame. Cristo woshara Sbörë irông obi, ga shji beno lóng ichaga erê shara, shji ber lóng llêbo pjlu shâryê Sbô kong wlo. ⁵ Dênashko ga shji ichaga bi wotjlîk owa lirê. Ga kjok llgwekklo li miydooroyshko ga shji wotjlîno llêbo owa tak pjang e go li shâryê jek kégong erâ. Eshko ga shji lóng wolon wlo e kjîshko. ⁶ Gueniyo eerishko ga shji wolono lóng wleni kuzong ga shji dôktong kjok llgwekklo li dbo dorko dwayo, shji ichaga erê ame. Ga shji beno lóng sê tjaglên wleni, shji parkê Sbô kong oblê wlo. Shji ichaga kjok llgwekklo tak pjang kjibokwo go tek dênashko lirê ame, shji beno lóng ichaga Sbô Sëyarê shara.

Shji llêbo pjlu shâryê woydê, gueniyo llêbo owa shâryoydê dôe

⁷ ¿Eni ga llê loydê? ¿Kjok llgwekklo li owa loydêre? Eni llême. Kjok llgwekklo li miydoror llêm kjwe ga llêbo owa shâryoror shâng li owa miydoror llême. Kjok llgwekklo tak pjang kjrina tjê ga shji oma llêbo koik llême.* E miydoror llêm kjwe ga llêbo koînor shâng li owa miydoror llême. ⁸ Gueniyo ga kjok llgwekklo li miydororshko ga tja wotjlîno llêbo koik ara anmoyô. Gueniyo kjok llgwekklo llêm kjwe ga shji iche bi wotjlîk owa lirê llêbo shâryê eni llême. ⁹ Dênashko ga kjok llgwekklo li miydotê llêm obishko ga tja sök pjluê loror. Gueniyo miydororshko ga llêbo owa shâryoror shâng li owa igôr wêlê, ga tja ber wolon wlo e kjîshko li miydoror kjok llgwekklo li go bakoe. ¹⁰ Kjok llgwekklo li twak beno bi kong, shji ber lóng sê iyado sorë li miydoklo. Gueniyo shji iara beno lóng wolon wlo shara.

¹¹ Kjok llgwekklo li miydororshko ga tja jyâpgwara bor wotjlîk owa lirê. Eshko

* 7:7 Êxodo 20.17; Deuteronomio 5.21.

ga tja wotjlino llëbo owa shäryë ara anmoyö, ga tja wolon wlo e kjishko miydoror kjok llgwekklo li go. ¹² Eni ëmdë ga kjok llgwekklo twara Sbörë bi kong li, e pjlu, pjlo beke. ¹³ ¿Eni ga tja beno shäng wolon wlo li laga kjok llgwekklo pjlu lirë lotëre? Eni llëme. Tja beno shäng wolon wlo li laga llëbo owa shäryoror shäng lirë. Kjok llgwekklo li beno ba miydoklo erä, llëbo owa shäryoror shäng li owa Igör weñe e go wlo.

¹⁴ Miydëy pjlu ga kjok llgwekklo li twaga Sbörë. Gueniyo tjara no, tja shäng bor wotjlik owa li dbo dorko erä. ¹⁵ Llëbo shäryër shäng li sorë miydër shäng llëme. Llëbo shäryër woydë li shäryër llëme. Llëbo shäryër woydë llëm li shäryötë shäng döe. ¹⁶ Eni ga llëbo shäryër woydë llëm li shäryër shäng kuzong ga miydër e go ga kjok llgwekklo li pjlu jlöe. ¹⁷ Eni ga llëbo shäryër shäng li shäryaga tjarë ame, shäryaga bor wotjlik owa lirë erä. ¹⁸ Miydër ga bor wotjlik owa li kjishko ga tja wotjlik bek sira ëmdë llëme. ¹⁹ Llëbo pjlu shäryër woydë li shäryër llëme. Llëbo owa shäryër woydë llëm li shäryötë döe. ²⁰ Eni ga llëbo shäryër woydë llëm li shäryër kuzong ga shäryaga tjarë ame, shäryaga bor wotjlik owa lirë erä.

²¹ Llëbo wen bor tjok li eni: Tja llëbo pjlu shäryë woydëshko ga llëbo owa wen tje laga bor wotjlik owarë li, e shäryötë döe. ²² Kjok llgwekklo twara Sbörë li bor kong ga pjlu jlöe. ²³ Gueniyo bor wotjlik owa li ëngkjwë bor tjok wleni, tja shaya wlo wleni, llëbo pjlu shäryër woydë li shäryër llëm wlo. Eni ga tja beno shäng bor wotjlik owa li dbo dorko erä. ²⁴ Bor doyo ëre, tja iche wolon. Tja song jlöe. ¿Tja döga ërë? ²⁵ Tja döga bor Tjlapa Jesucristorë. Tja wopjlu Sbö tjok e kjishko.

Eni ga beno eni: Kjok llgwekklo twara Sbörë li kolër woydë, gueniyo bor wotjlik owa li kjishko ga tja beno shäng llëbo owa shäryë eröe.

8

Shji mär Sbö Sëya go

¹ Eni ga ëye tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok ga beno löng shdungko ame. ² Dënashko ga tja ichaga bor wotjlik owa lirë, ga tja shäng wolon wlo. Gueniyo tja mär Cristo Jesús go kuzong ga ba Sëya twara bor kong, ga tja döra bor wotjlik owa li dbo dorko dwayo, tja iara beno shäng së jlökoyo shara. Eni ga tja shäng wolon wlo ame. ³ Shji döya kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë eni ga ä, shji iara bi wotjlik owa lirë ba kolë llëm kjishko. Gueniyo Sbö, ba Wa ichara weno so shji nopga owa ëre kjoyo, ber owa pjang bi go li potjwlëkklo wlo. Eni ga ba Wa li doyo shdunaba bi äska, shji döya wlo.

⁴ Shäryara eni ga bi shdungglo pjlo bek tak pjang kjok llgwekklo go li potjwlëkklo, shji ber shdungko ame wlo. Eshko ga shji beno löng ba Sëya kolë shara, shji beno löng bi wotjlik owa li kolë ame.

⁵ Èye ichaga ba wotjlik owa lirë ga llëye woyde om go li woyotjlïya. Gueniyo ëye ichaga Sbö Sëyarë ga llëye woyde Sbö Sëyarë li woyotjlïyde erä. ⁶ Èye ichaga ba wotjlik owa lirë ga ber löng wolon wlo. Gueniyo ëye ichaga Sbö Sëyarë ga ber löng së jlökoyo, ber löng wlëp bakoe. ⁷ Èye ichaga ba wotjlik owa lirë ga e Sbö wloyo. Kjok llgwekklo twara li kole llëm, kole ga ä, ⁸ ga llëbo pjlu shärye, Sbö ber wopjlu ba tjok wlo ga ä bakoe.

⁹ Gueniyo pjây go Sbö Sëya wleni ga pjây ichaga löng bomi wotjlik owa lirë ame, pjây ichaga löng Sëya lirë shara. Èye go Cristo Sëya llëm ga e Cristo llëme. ¹⁰ Llono ga bomi doyo, e wolon, llëbo owa shäryoromi kjishko. Gueniyo pjây go Cristo wleni ga bomi sëya ber löng së iyado, pjây iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso kjishko. ¹¹ Jesús woshrra Sbörë iröng obi, ga Sbö Sëya pjang bomi go. Eni ga ba Sëya iche, bomi doyo woshre iröng obi eni bakoe.

¹² Pjeyoga, shji ichaga bi wotjlik owa lirë ame. Llëye woyde li shäryëy llëm ga pjluë. ¹³ Pjây iche bomi wotjlik owa lirë wleni ga pjây beno löng wolon wlo. Gueniyo pjây iche Sbö Sëyarë wleni ga bomi wotjlik owa li rayëmi iyado, ga pjây löng së jlökoyo. ¹⁴ Èye mär Sbö Sëya go ga e Sbö wapga. ¹⁵ Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, ba sogo bangkjre löng dete erä. Pjây ie Sëya lirë Sbö bangkjre eni llëm, pjây iara beno ba wapga kjishko. Eni ga shji kjimte Sëya lirë tjlä Sbö kong. Shji tjlä ba kong ga «Abba.* Data» lëy eni. ¹⁶ Sbö Sëya om go li tjlä bi kong ga shji Sbö wapga jlökoyo le bi kong bi pjluşko. ¹⁷ Eni ga shji Sbö wapga kuzong ga llëye twe ba wapga kong li twe bi kong, twara Cristo kong sorë ga eni. Cristo shdunaba ara. E irgo ga iara Sbörë beno kësbang, tjwlö ara. Shjira shdungoba ara eni bako wleni ga shji ie Sbörë ber kësbang, tjwlö ara eni bakoe.

Llono ga llëbo shärye Sböre bi kong

¹⁸ Llëye shärye Sbörë bi kong llono li tjwlö ara anmoyö. E kjishko ga llëye wen bi kong owa eerishko li, e llë llëm wleni. ¹⁹ Llono ga Sbö wapga jlökoyo li pïya weñëe. Llëbo shäryara Sbörë kjok ëre kjing go tjeng kës li löng ba koshë. ²⁰ Llëbo uunkong li shäryara Sbörë pjlu, llëbo shäryë wlo, ga shärye woydë eni jlökoyo, gueniyo shärye ga ä, shduna Sbörë beno srer wlo kjishko. Gueniyo dbar iara beno kwara, llëbo uunkong li ber pjlu iröng obi wlo. ²¹ Eshko ga Sbö wapga wolon

* 8:15 Arameo tjlökwö abba, e datawa loklo.

ame, ga llëbo uunkong li ber srer ame wlo bakoe.

²² Walë wloshko chida tjeng döröshko ga bangyo ara, ga kjoshtë ara e kjishko. Miydëy ga eerishko ga llëbo uunkong shäryara Sbörë li löng kjoshtë eni wleni bakoe. ²³ Gueniyo song li llëbo shäryara li dö llëme. Shjira löng kjoshtë eni bakoe. Shji kong ba Sëya twara Sbörë. Miydëy e go ga llono ga shji ie ber ba wappa jlökoyo, ga bi doyo ie ber tjalglën bakoe. Gueniyo e dbaryo li koshëy löng wopro ga shji kjoshtë ara. ²⁴⁻²⁵ Shji döra Sbörë kuzong ga shji beno löng e dbaryo li koshëy iyado. Llëbo koshëy löng li igöy llëme. Llëbo igöy wëllë ga koshëy löng llëm, tjeng bi tjok tjan kjishko. Gueniyo llëbo koshëy löng li igöy llëm obi ëmdë ga koshëy löng wopjluë.

²⁶ Shji dbo ara llëmshko ga shji kjimte Sbö Sëyarë. Shji syöshhtë mae. E kjishko ga ba Sëya om go li kjoshtë Sbö kong bi kjishko, gueniyo llëye le li lëy bi tjlökwo go ga äe. ²⁷ Eni ëmdë ga llëye le li miyde Sbörë pjire. Shji wotjlk löng llë miyde Sbörë pjir, ga llëye woyde le ba Sëyarë ba kong bi kjishko li, e layde, llëye le li miyde pjir e kjishko.

Shji woyde Sbörë ara

²⁸ Èye Sbö woydë ara ga rokara Sbörë, llëbo shärye ba tjok wlo. E kjishko ga miydëy pjluë ga llëbo wen ba kong kës li ie ber ba kong pjluë. ²⁹ Kjok ère shäryayde llëm obishko ga èye mär ba go li miydara pjir tjan. Eshko ga epga äar ber löng ba Wa dik le. Shäryara eni, ba Wa ber tjlwö ara, ba pjeyoga ara li kjinmo wlo. ³⁰ Ga nopga äar ber löng eni lara li rokara. E irgo ga iara beno pjlo bek ba bokso, ga llono ga ie ber kësbang, tjlwö ara bakoe.

³¹ ¿Eni ga llë loyde obi? Sbö shäng bi tjok kuzong ga shji zangga èrë llëme. ³² Ba Wa ëmdë ga wlikara bi kong llëm, ichara wolono bi kjishko. ¿Eni ga llëbo tjeng kës li twe bi kong llëmdo? ³³⁻³⁴ Shji kjrara, iara beno pjlo bek ba bokso kuzong ga shji rotaga èrë ame. Cristo Jesús wolono, ga woshrra iröng obi, öötong beno sök Sbö orkwo këllëkong. Bi wlikaga Sbö bokso li e. ³⁵ Shji woyde Cristorë ara iyado. Shji songshko ga shji woyde ara. Llëbo wen bi kong owashko ga shji woyde ara. Shji shdungobashko ga shji woyde ara. Shji shwong llëmshko ga shji woyde ara. Shji wolontoshko ga shji woyde ara. Shji zröraba ëmdë ga shji woyde ara bako. ³⁶ tak pjang ba tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Bop kjishko ga tjawa zrökoba woydë iyado.

Tjawa beno löng so öng wlpë ushko so sökoba, zrökoba wlo kjoyoe.»[†]

³⁷ Gueniyo llëbo uunkong ère wen bi kongshko ga zây iyado, shji kjimte bi woydaga lirë

kjishko. ³⁸ Miydër pjluë ga shji woyde Sbörë ara iyado. Shji songshko ga shji woyde ara, shji wolonoshko ga shji woyde ara bakoe. Slongga Sbö parkagaga kjok dogo sorë llëm, slongga sëyaga owarë llëm bakoe. Eerishko ga shji woyde ara, shji woyde ara iyado wlo bakoe. ³⁹ Slongga llëbo tjeng kjopkwo lirë llëm, slongga llëbo tjeng klung dorong lirë llëm, slongga llëbo tjeng kjone pogo lirë llëm bakoe. Shji woyde Sbörë ara iyado, shji tona beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjishko.

9

Nopga kjrara Sbörë sorë

¹ Tja tona beno Cristo tjok. E kjishko ga tja tjlë beke. Sbö Sëya om go li tjlë bor kong bor pjluëshko ga tja shäng jyörkë llëme le. ²⁻³ Tja woydë ara bor pjluëshko iyado, bor pjeyoga judioga li kjishko. Epga mär ber löng Cristo go wlo ga woyde ga tja ie Sbörë ber Cristo tjok ame, tja ie ber shdungko wleni ga bor kong ga pjluë. ⁴ Epga Israel tjëyoga. Epga kjrara Sbörë beno ba wappa. Ba dbo kälä pina ba kong, tjlökwo twara ba kong, beno iyado wlo, kjok llgwëkko li twara ba kong, pina ba poshrëk ba ushko, llëbo lara ba kong jlökoyo ara bakoe. ⁵ Ba tjlapgaga tek dëdashko so tjlwö ara anmoyö. Cristo tjlapgaga tek dëdashko so li epga. Cristo, e Sbö. Uunkong pjluëy, poshrëkko iyado li e. Ber eni.

⁶ Gueniyo llëye lara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyo li shärye eni llëme lotë llëme. Sbö kong ga Israel tjëyoga uunkong, e ba nopga dö llëme. ⁷ Abraham tjëyoga uunkong beno ba tjëyo jlökoyo dö llëm bakoe. Sbö tjlëno ba kong ga «Isaac tjëyo tek ber bop irgo li ber bop tjëyo jlökoyo eröe»* lara eni. ⁸ E kjishko ga Abraham tjëyoga uunkong beno Sbö wappa dö llëm, ba wappa wen tjlökwo lara Sbörë jlökoyo li kjishko eröe. ⁹ Sbö tjlökwo lono Abraham kong jlökoyoshko ga tjlë ba kong ga «Dbar llono loror li go ga pja in tjwe obi. Eshko ga bop boy Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjan»[†] le.

¹⁰ Ba wa lara li, e bi tjlapga Isaac. Lu to kek ara ga orkwosmono Rebeca tjok, ga wappa do pjök, kjlö. ¹¹⁻¹³ Weno bäm go li Esau, irgo Jacob. Gueniyo wentë lok llëm obishko ga Jacob kjrara Sbörë, llëbo shärye ba tjok wlo. Kjrara eni, llëbo pjluë shäryara kjishko llëme. Eshko ga llëbo pjluë, llëbo owa, e shäryayde lok llëm obi. Gueniyo Sbö tjlë Rebeca kong ga «Bäm iyo li ichaga ber ba lëngdë»^{*†} le. Llëbo lara Sbörë obi li tak pjang ba tjlökwo go eni: «Jacob woydoror ara. Gueniyo Esaura iywor shjiktëng.»[§]

† 8:36 Salmo 44.22. * 9:7 Génesis 21.12. † 9:9 Génesis 18.10, 14. ‡ 9:11-13 Génesis 25.23. § 9:11-13 Malaquías 1.2-3.

¹⁴ ¿Eni ga llë loydë? ¿Sbö, e llëbo shäryë bek llëme loydëre? Eni llëme. ¹⁵ Tjlëno Moisés kong ga

«Ëye songe lër woydë ga e songe lotë eröe.

Ëye kjimtër woydë ga e kjimtotë eröe.»*

¹⁶ Eni ga shji kjimte Sböre, shji songe le woydë kjishko, e woydë ara kjishko llëm, llëbo pjlu shäryoroy kjishko llëm bakoe.

¹⁷ Llëbo lara Sböre Egipto so pjluoy kong li tak pjang ba tjlökwo go eni: «Pja ioror beno no pjluoy, bor dbo kësbang pin bop go wlo, tja ë miyde nopga löng kjok kjwang jikong lirë wlo bakoe.»† ¹⁸ Miydëy e go ga ëye songele woydë ga songe le, ëye ie woydë ber sök ëye kuya woydë llëm ga ie ber löng eni bakoe.

¹⁹ Pjäy kjone kjone kjwe löng wotjlik ga «¿Eni ga llëye shäryëy li laga erë kuzong ga shji shdüya ega?» lëmi eni kjwe. ²⁰ Gueniyo pjeyoga, shji no eröe. ¿Llëbo shäryara Sböre li owa lëy ba kong sorëro? No parkë llëbo shäryë klung shosho go ga «¿Tja shäryorop jüni ega?» le klung shosho lirë ba kong ga äe. ²¹ Klung shosho kjrinaso ëmdë ga sbi shärye kjwo pjök e go ga pjluë. Kjwara shärye wolësowa, tjwlo ara, ie ber tjeng dboy wlo, kjwara obi shärye uriso, ber llë pogo wlo. Llëbo shärye e go, woyde sorë li eni ga pjluë.

²² Woyde Sböre ga miydëba ga e iirkë ara nopga llëbo owa shäryono li kong, ga shdüya kjang, ba dbo ara go ga pjluë. Eni ëmdë ga nopga shdungko li shdüna maling llëm, kura sök kjing erä. ²³ Shäryara eni, ba dbo kälä piya nopga songe lara li kong wlo. Epga kjrara dënishko, llëbo pjlu shärye ba kong wlo. ²⁴ Shji rokara eni. Judioya rokara dö llëm, nopga judio llëm wleniyo rokara bakoe. ²⁵ Kjibokwo tara Sbö tjlökwo laga tek dënishko so Oseasdë. Llëbo lara Tjlapgarë li tak pjang e go eni:

«Llono ga nopga botoya llëm löng li iër ber löng bor nopga shara,
ga nopga woydoror llëm löng li woydër ara shara.»‡

²⁶ Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe:

«Dënishko ga Sbö tjlëno nopga kong ga «Pjäy bor nopga llëme» lara eni.

Gueniyo llono ga kjok eshko sopga kowe Sbö sök së li wapga shara.»§

²⁷ Dënishko ga Isaías tjlëno Israel tjëyoga kjishko eni:

«Israel tjëyoga trak llëm, la sho tjeng dlung kjako wleni ëmdë ga
där ber kjlöbö doë.

²⁸ No llgweya Tjlapgarëshko ga
nopga löng kjok ëre kjing go li shdüya
pjir, jekdo,

lara sorë li eni.»*

²⁹ Bäm go ga Isaías tjlëno eni:

«Tjlapga, llëye shärye woydë li shärye ga
pjluë.

Shji tjëyoga tek ber bi irgo li iara beno löng
së kjlöbö llëm kjwe ga

shji löng Sodoma sopga dik,
shji löng Gomorra sopga dik bakoe.»†

Israel tjëyoga mär woydë Cristo go llëme

³⁰ ¿Eni ga llë loydë? Nopga judio llëm wleniyo wotjlino llëbo pjlo bek li shäryë llëme. Eni ëmdë ga mär Cristo go kjishko ga iara Sböre beno pjlo bek ba bokso.

³¹ Gueniyo Israel tjëyogara dröno ara, llëbo pjlo bek li shäryë wlo. Eni ëmdë ga öotong beno pjlo bek Sbö bokso llëme. ³² ¿Eni ega?

Äär ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga llëbo pjlu tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë go li shärye woydë, gueniyo mär woydë Cristo go llëme. Eni ga sabyono akkwo iara beno nopga sabyoklo li go wleni, ³³ tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga

«¿iäia! Akkwo iër ber buk kjwara Sión‡
kjokyo,

nopga sabyë e go wlo.

Gueniyo ëye mär ba go ga

llëye koshe li wlëya jlökooyo.»§

10

¹ Pjeyoga, rokër Sbö kong jlökooyo ga Israel tjëyoga döya. Woydër ara li e. ²⁻³ Miydër pjlu ga epga drön ara, parkë Sbö kong wlo. Gueniyo shji iaga Sböre ber pjlo bek ba bokso li miyde löng llëme. E kjishko ga mär woydë ba go llëm, äär woydë ber pjlo bek ba bokso om go erä. ⁴ Llëye woydara kjok llgwekklo lirë dö li, e shäryara Cristorë pjire. Eni ga shji äär ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga shji mär Cristo go erä.

⁵ Moisés tjlëno ga ëye äär woydë ber pjlo bek Sbö bokso wlo, ber löng së iyado ba tjok wlo kjok llgwekklo li kjishko ga woyde ga kjok llgwekklo li kole uunkong bek iyado* le. ⁶ Gueniyo shji mär Cristo go, shji ie Sböre ber pjlo bek ba bokso wlo. Cristo öör kjok ëre kjing go tjan. E kjishko ga «Shji jem Cristo wlëk kjok dogoshko, ter söy iröng obi wlo» lëy llëme. ⁷ Cristo woshrrara Sböre iröng obi tjan. E kjishko ga «Shji jer Cristo wlëk shinmoga shtoyto, tëm söy iröng obi wlo» lëy llëm bakoe. ⁸ Moisés tjlëno ga «Sbö tjlökwo tjeng bop soshko, lëp shäng li e, woyotjlip shäng li e bakoe»† lara eni. Tjlökwo lara li, tjlökwo lërwa löng bomi kong li e. ⁹ «Jesus, e bor Tjlapga jlöe» lëmi bomi kjamo go, ga «E woshrrara Sböre iröng obi» lëmi bomi pjluhshko wleni ga pjäy döya Sböre

* 9:15 Éxodo 33.19. † 9:17 Éxodo 9.16. ‡ 9:25 Oseas 2.23. § 9:26 Oseas 1.10. * 9:28 Isaías 10.22-23.

† 9:29 Isaías 1.9. ‡ 9:33 Sión kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. § 9:33 Isaías 8.14; 28.16. * 10:5 Levítico 18.5.

† 10:8 Deuteronomio 30.12-14.

jlökoyo. ¹⁰ Tjläkwo li kjrroy, ga loroy oblë kong wleni ga shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso. Shji döya eni. ¹¹ Sbö tjläkwo tak pjang eni: «Ëye mär ba go ga llëye koshe li wlëya jlökoyo.»[‡] ¹² Eerishko ga judioga, nopga judio llëm wleniyo, e Tjlapga kjarlaso shara. Ga ëye kjloshtë ba kong ga kjimte ara. ¹³ Sbö tjläkwo tak pjang eni: «Ëye kjloshtë Tjlapga kong ga döya.»[§]

¹⁴ Gueniyo kjloshtë ba kong wlo ga woyde ga mär ba go guing. Mär ba go wlo ga woyde ga ba tjläkwo kura guing. Ba tjläkwo kuya wlo ga woyde ga ëye omfono ba kong guing. ¹⁵ Ëye omfë ba kong wlo ga woyde ga ichaga tjok guing, tak pjang Sbö tjläkwo go sorë li eni. Tjlä ga «Ëye tjwe Sbö tjläkwo roy pjlu lë ga e llëbo wolësowa.»^{*}

¹⁶ Gueniyo ba tjläkwo roy pjlu li kjrara Israel tjëyoga uunkongdë llëme. Dënashko ga Isaías tjläno eni: «Tjlapga, çtjawa tjläkwo kjrara ëro?»[†] ¹⁷ Eni ga shji mär ber löng Cristo go wlo ga woyde ga ba tjläkwo kurroy guing. ¹⁸ Gueniyo llëbo kjakrokër kjrara. ÇBa tjläkwo kura lok llëme? Eni llëme. Sbö tjläkwo tak pjang eni:

«Tjläkwo li lara lok kjone pogo,
shdöktong, öötong kjok kjwang jikong.»[‡]
¹⁹ Eni ga llëbo kjakrokër jek kjrara obi.
ÇTjläkwo kura li llë loklo miydara lok llëme?
Dënashko ga Moisés tjläno ga
«Nopga tjwlo llëm wleniyo kjimter ara,
pjäy Israel tjëyoga ber löng ba ymoyotkë
ara wlo.

Eni ga pjäy ber löng iirkë ara,
nopga kjok miydë llëme lëmi löng li
tjok.»[§]

²⁰ Ga dënashko ga Isaías tjläno, llëye bangkjrara llëm wleni. Tjlä ga
«Tja wlëna nopga to löng bor wlëk llëm lirë.
Tja oppino shäng nopga löng bor
kjakrokë llëm li kong.»^{*}

²¹ Gueniyo Sbö tjläno Israel tjëyoga kjishko.
Tjlä ga
«Eppa koshër shäng iyado, wlokjrër wlo,
gueniyo llëye kuya woydë llëm,
tja kole woydë llëm bakoe.»[†]

11

Sbö ba nopga rayono llëme

¹ ÇEni ga Sbö ba nopga rayono lotëre? Eni llëme. Tja om go Abraham tjëyo, tja Israel tjëyo, tja Benjamín tjëyo bakoe. ² Kjok shäryayde llëm obishko ga ba nopga li kjrara. Ga eppa rayara llëme. Dënashko ga Israel tjëyoga rotara Eliasdë Sbö kong. ÇLëye lara li

miydëmi llëmdo? ³ Eshko ga tjlä ga «Tjlapga, öng sho sukklo bop poshrëkklo lok li shdöra lok pjir, bop tjläkwo lagaga löng li zröra lok pjir bakoe. Beno shäng së li tja erä, ga tja ëmdë ga zröya lok woydë bakoe»^{*1e}.

⁴ Kuya Sbörë ga tjlä ba kong ga «Beno pjarö llëme. Nopga botoya ioror beno tjeng doglo sak dbaw dbaw pjloglo kjäk (7,000). Eppa Baal poshrëydë lok llëm obi»^{†1e}.

⁵ Eerishko ga eni bakoe. Nopga kjrara beno löng kjläbó obi, ba wopjlu li kjishko. ⁶ Kjrara ba wopjlu li kjishko, llëbo pjlu shäryara kjishko llëme. Eni kjwe ga ba wopjlu li beno llëno llëme.

⁷ Era eni ga llëye woydara Israel tjëyogare li wlëna lok llëme. Wlëga beno Israel tjëyoga kjrara Sbörë lirë eröe. Llamora iara Sbörë beno löng llëye kuya woydë llëm erä, ⁸ tak pjang ba tjläkwo go sorë li eni. Tjlä ga

«Nopga iara Sbörë beno löng pë wleni,
beno löng llëye iga llëm wleni,
beno löng llëye kuga llëm wleni bakoe.
Shäryara eni dënashko.

Eerishko ga shärye jek eni obi.»[‡]
⁹ Dënashko ga David tjläno ba kjishko bakoe.
Tjlä Sbö kong ga

«Dli shärye lok ara li ios ber ba jyäp gwoklo.
Shärye eni kuzong ga löng wlëp bop tjok
le,

miga jeno löng, beno löng shdungko erä.
¹⁰ Eppa ios ber löng llëye shärye löng li llë
miydë lok llëm wlo,
ber löng song iyado wlo.»[§]

Nopga judio llëm wleniyo öötong beno tjeng Sbö nopga wleni

¹¹ ÇEni ga Israel tjëyoga diktong, to jeno iyado wlo lotëre? Eni llëme. Llëbo shäryara lok owa li kjishko ga nopga judio llëm wleniyo döya Sbörë shäng shara. Shärye eni, Israel tjëyoga ber löng ba ymoyotkë ara wlo. ¹² Eni ga judioga llëbo owa shäryono, llëbo jera lok ara. Gueniyo e beno llëbo pjlu nopga judio llëm wleniyo kong, llëbo wlëna lok ara e kjishko. Eni ga judioga li döyashko ga e ber ba kong lok pjlu anmoyö.

¹³ Nopga judio llëm wleniyo, llëbo lër woydë bomi kong shara. Tja ichara Sbörë ba tjläkwo roy lë bomi kong Jesús äska. Bor kong ga pak ëre tjwlo ara. ¹⁴ Gueniyo woydër ga pjäy ymoyotke bor pjeyogare ara, eppa kjone kjone där wlo. ¹⁵ Bor nopga rayara Sbörëshko ga äska pjäy tjëyoga oblë oblë wlokjradye shara. Gueniyo llono ga eppa wlokjre jek obi. Era ber shinmo woshrra iröng obi wleni. ¹⁶ Pjlung shosho buk kjrara sho zoroy kjrara, ioroy beno

[‡] 10:11 Isaías 28.16. § 10:13 Joel 2.32. * 10:15 Isaías 52.7. † 10:16 Isaías 53.1. ‡ 10:18 Salmo 19.4.

§ 10:19 Deuteronomio 32.21. * 10:20 Isaías 65.1. † 10:21 Isaías 65.2. * 11:3 1 Reyes 19.10, 14. † 11:4 1

Reyes 19.18. ‡ 11:8 Deuteronomio 29.4, Isaías 29.10. § 11:10 Salmo 69.22-23.

tjeng dboy Sbõ kong wleni ga llamo beno buk dboy ba kong bakoe.

Kjor sleng tjeng dboy Sbõ kong wleni ga kjor li kowo tjeng dboy ba kong bakoe. ¹⁷ Sbõ nopga, e so kjor dgak jong kjlara ko *olivo* kjoyoe. Bãm go ga Abraham kjrara Sbõrë, iara beno kjor li sleng wleni. E irgo ga ba tjëyo tek beno ba irgo li iara beno tjeng ba kowo wleni. Gueniyo kjone kjone kjara beno tjeng dboy, kjor kowo tora pjir wleni. Pjãý nopga judío llëm wleniyo lira so kjor kjlara ko *olivo* kjloshko so kjoyoe. Eni ëmdë ga pjãý tona beno tjeng ba nopga tjok, kjor kowo smona ba kjor jong li doyo go wleni. Eni ga pjãý beno löng mär ba sleng go wleni. ¹⁸ Gueniyo pjãý krë e go llëm, pjãý tjwlo ara nopga kjara li kjinmo lëmi llëm bakoe. Woyotjlizi ga kjor kowo li, e mär ba sleng go, ba sleng li mär ba kowo go llëme.

¹⁹ «Kjor kowo tjeng bãm go li kjara, tjawa smoya ber tjeng ba ãska wlo kjishko ga tjawa tjwlo ara, judioga kjinmo» lëmi? Eni llëme. ²⁰ Judioga li kjara, mär ba go llëm kjishko. Ga pjãý mär ba go kjishko ga pjãý tona beno tjeng ba nopga tjok, kjara li ãska. Gueniyo pjãý krë e go llëm, Sbõ bangkjrozí dey. ²¹ Tjeng bãm go li kjara, mär ba go llëm kjishko. Eni ga pjãý mär ba go ame wleni ga pjãý kje eni bakoe.

²² Sbõ wopjlu, gueniyo llëbo owa shãryaga li shdüya kjange. Nopga mär ba go llëm li shduna kjang, gueniyo shãng wopjlu bomi tjok, pjãý mär ba go kjishko. Gueniyo pjãý mär ba go ame wleni ga pjãý shdüya bakoe. ²³ Erö llëme. Nopga mär löng ba go llëm li opyë ber löng mär ba go iröng obi wleni ga epga töya ba nopga tjok iröng obi, kjor kowo tora, smona iröng obi wleni. Shãrye Sbõrë eni ga pjlúe. ²⁴ Pjãý so kjor kjlara ko *olivo* kjloshko so kjoyoe. Pjãý smona kjor dgak jong kjlara ko *olivo* li doyo go wleni ga kjange. Gueniyo judioga lira so *olivo* li kowo kjoyoe. Kjone kjone tora li smoy iröng obi wlo ga kjang llëme.

Israel tjëyoga uunkong dâr

²⁵ Pjeyoga, woydër ga llëbo miydëba llëm wleniyo li miydëmi pjlú, pjãý krë llëm wlo. Israel tjëyoga kjone kjone löng llëye kuya woydë llëm aar jong nopga judío llëm wleniyo dâr wlo li döktong uunkong pjir guing. ²⁶ Israel tjëyoga uunkong dâr eshko já, tak pjang Sbõ tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Bi döga li tjwe Siön* kjokyo dwayo.

Eshko ga owa pjang Jacob tjëyoga go li löya ber drete.

²⁷ Sbõ tjlä ga «Tjlokwo tworor ba kong, beno iyado wlo li beno eni:

‘Owa pjang ba go li lön ber drete’ ”le.»†

²⁸ Eerishko ga Israel tjëyoga kjone kjone löng Sbõ wloyo, ba tjlokwo pjlú li kjre llëm kjishko. E kjishko ga ba tjlokwo roy pjlú li ichara bomi kong shara. Eni ëmdë ga epga kjrara Sbõrë dënashko kuzong ga woyde Sbõrë ara, ba tjlapgaga tek dënashko so tjwlo ara anmoyö li kjishko. ²⁹ Llëye twara Sbõrë ga döya iröng ame. Èye rokara ga woyde ara iyado bakoe. ³⁰ Dënashko ga pjãý Sbõ kolono llëme. Gueniyo eerishko ga epga Sbõ kolë llëm kjishko ga pjãý songe le Sbõrë shara. ³¹ Eerishko ga Sbõ kolaga llëm li beno epga shara. Gueniyo llono ga epga songe le, pjãý eerishko ga songe le sorë ga eni. ³² Nopga uunkong iara Sbõrë beno löng ba wotjlik owa li tjok, uunkong li songe le ba wopjlu li kjishko wlo.

Sbõ poshrëra Pablorë

³³ Sbõ, e pjlú anmoyö. Ba kjok miydë li tjliiga èrë llëm, wotjlik llë miydaga èrë llëm, llëbo shãrye sorë miydaga èrë llëm bakoe. ³⁴ Llëye woyotjlíya li miydaga èrë llëm, poshdungga èrë llëm bakoe. ³⁵ Pogo tjwlo ë kong llëm, kong llëye twaga èrë ba kong, ãska twe ba kong iröng obi wlo llëm bakoe. ³⁶ Llëbo tjeng kës li shãryaga erë, e ba sogo bakoe. E kjishko ga bi llëbo tjeng kës li twaga erë bi kong. E poshrëkko iyado. Ber eni.

12

Shji optwë Sbõ kong

¹ Pjeyoga, öng twëy Sbõ kong ber ba poshrëkko wloshko ga öng li zröy bãm go. Eni wleni ga shji songe le Sbõrë kjishko ga rokër bomi kong jlökoyo ga pjãý löng së obishko ga pjãý optwos om go ba kong, llëye woyde shãryëmi wlo li, e shãryozia. Ga poshrëy, woyde sorë li eni. ² Shji opshãryë löng nopga Sbõ miydë llëm wleniyo dik ame. Pjãý opyos, pjãý kjlopswe Sbõrë ber löng wotjlik oblë wlo dey. Eshko ga llëye woyde Sbõrë li llë miydëmi ga pjlúe. Llëye woyde li, llëbo pjlú, pjlo bek li e.

³ Sbõ wopjlu li kjishko ga tja kjimtara ara. E kjishko ga lër bomi kong ga pjãý uunkong iara Sbõrë beno löng mär ba go. Eni ga pjãý opwoyotjlis yotso, pjãý tjwlo ara oblë kjinmo woyotjlími llëme. ⁴ Bi doyo, llëbo ara ëmdë ga e kjlaraso döe. Eni ëmdë ga llëbo kjrina kjrina li pak shãryë oblë oblëe. ⁵ Cristo doyo, e eni bakoe. Shji ara ëmdë ga shji tona beno tjeng uunkong Cristo doyo kjlaraso wleni. ⁶ Sbõ wopjlu li kjishko ga shji kjlara kjlara kong kjok miydë twara oblë oblë, woydara sorë li eni. Eni ga pja kong kjok miydë twara ba tjlokwo lëp wlo wleni ga tjlokwo los eni, gueniyo pja mär Sbõ go bayo kjöm ga tjlokwo lëp bayo eni bakoe. ⁷ Pja kong kjok miydë twara, oblë kjimtëp wlo wleni

* 11:26 Siön kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. † 11:27 Isaias 59.20-21; 27.9; Jeremias 31.33-34.

ga oblë kjimtozong. Pja kong kjok miydë twara oblë pim wlo wleni ga oblë pizong. ⁸ Pja kong kjok miydë twara oblë kjimtëp dbokjrë wlo wleni ga shäryos eni. Llëbo twëp nopga song wleniyo kong ba kjimtoklo wlo ga pjlu wleni ga shäryos shäng wopjluë. Pja kong kjok miydë twara, oblë ichëp wlo wleni ga ichos yotso. Pja kong kjok miydë twara, oblë songe lëp wlo wleni ga shäryos shäng wopjluë.

Shji ëng woydë ara kar kar

⁹ Pjäy ëng woydos ara kar kar jlökoyo. Llëbo owa li rayozï, llëbo pjlu li shäryomirë dey. ¹⁰ Pjäy ëng woydos ara kar kar, epenga dö wleni. Oblë iozi ber tjwlö ara, bomi kjimmo. ¹¹ Pjäy drön ëë, parkë Tjlapga Jesús kong jlökoyo wlo iyado. ¹² Llëbo pjlu twe Sbörë bomi kong li koshozi löng wopjluë. Llëbo wen bomi kong owashko ga kuzi löng kjange. Pjäy syöshtos Sbö kong iyado. ¹³ Ìmi ga Sbö nopga löng song wleni ga kjimtozia. Èye tjwe bomi shwoyshko ga wlokjrozï löng wopjluë bakoe.

¹⁴ Èye, pjäy shdüya ga rokozi Sbö kong, kjimte wlo, shdüya wlo llëme. ¹⁵ Èye wopjluë ga pjäy wopjluë ba tjok. Èye slar ëë ga pjäy slar ëë ba tjok. ¹⁶ Pjäy ber löng wlëp ëng tjok iyado. Pjäy krë llëm, pjäy tjwlö ara, oblë kjimmo lëmi llëm, pjäy jëk nopga tjwlö llëme lëba li tjok dey.

¹⁷ Èye llëbo shäryono bomi kong owa ga kar llëbo owa shäryëmi ba kong llëme. Pjäy drön llëbo pjlu shäryë nopga uunkong bokso. ¹⁸ Pjäy drön ber löng wlëp nopga uunkong tjok iyado. ¹⁹ Pjeyoga, Sbö tjlökwo tak pjang li goshko ga Tjlapga tjilë ga «Èye llëbo owa shäryono ga shdungga ber tjarë,

llgwegga ber tjarë bakoe.»*

E kjishko ga èye llëbo shäryono bomi kong owa ga kar llëbo owa shäryëmi ba kong llëm, iozi ber tjeng Tjlapga wloshko dey, shdungga ber erë wlo. ²⁰ Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«Bop moskwo pjirö wleni ga sës dli, wodogro wleni ga sës di,

Shäryorop eni ga lökkjrë e go.»†

²¹ Pjäy wotjlik tjwe owa ga jlölëmi llëm, llëbo owa zäzi llëbo pjlu go dey.

13

Shji tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo kolë

¹ Tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo kolozï uunkong. Epga iaga Sbörë beno bi ichaga, iaga èye oblërë llëme. ² E kjishko ga èye opyono beno ba wloyo ga opyono beno llëbo

shäryara Sbörë li wloyo. Eni ga ba shdungglo li wlëya shäng ba kong om go. ³ Èye löng llëbo pjlu shäryë ga shdüya tjlapgagarë li bangkjre llëm, bangkjraga beno llëbo owa shäryaga lirë eröe. Eni ga tjlapgaga li bangkjremi woydë llëm wleni ga llëbo pjlu shäryomirë dey. Eni ga ber löng wopjluë bomi tjok erä. ⁴ Tjlapgaga li iaga Sbörë beno löng llëbo pjlu shäryë bomi kong wlo. Gueniyo iara beno löng nopga owa li llgwegga bakoe. E kjishko ga pjäy llëbo owa shäryë wleni ga pjäy shdüya tjlapgagarë li bangkjrozïa. ⁵ E kjishko ga woyde ga tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo li kolëy. Shäryë eni, shji shdüya llëm wlo dö llëm, miydëy ga e pjlu shäryoydë kjishko bakoe.

⁶ Tjlapgaga li beno löng pak twara Sbörë ba kong li shäryë kuzong ga kã potjwlëkklo roke bomi kongshko ga tjwlëziä. ⁷ Pjäy pogo tjwlö ë kong wleni ga tjwlëziä ba kong uunkong. Kã potjwlëkklo tjwe bomi kong sorë pogo ga tjwlëziä. Nopga bangkjrao li bangkjrozï, iozi ber tjwlö ara bakoe.

Shji oblë woydë ara

⁸ Shji iara Sbörë beno löng oblë woydë ara wlo. E shji pogo tjwlö oblë kong wleni. Eni ga pjäy pogo tjwlö ë kong ga tjwlëziä pjir, gueniyo oblë woydozi iyado. Era tjwlëy pjir ga äe. Èye shäng ba kjlara woydë ara ga tjlökwo tak lok kjok llgwekklo tara Moisésdë go li kole shäng jlökoyo. ⁹ Tak lok li eni: «Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji no zrök llëme. Llëbo koïy llëme.»* Llëbo oblë tjok obi. Gueniyo kjok llgwekklo uunkong li ber kjrinaso wleni: «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»† ¹⁰ Èye ba kjlara woydë ara ga llëbo owa shäryë ba kong llëme. E kjishko ga èye shäng ba kjlara woydë ara ga kjok llgwekklo li kole shäng jlökoyo.

¹¹ Bi dözi löng dbaryo li döro, tjlökwo kjrëmi löng kwlë jä dik llëme. E kjishko ga llëbo lër shäng bomi kong li shäryozïa. Shji ber löng wlëp ame. ¹² Kjok ro si dbaryo li‡ pjitoe. Kjok shrän dbaryo li§ döroë. E kjishko ga llëbo owa shäryë nopga kjok ère sorë li shäryë ame, llëbo pjlu shäryoydë dey. ¹³ Shji llëbo shäryë bëy erä. Shji llëbo owa shäryë ëng tjok llëm, shji nelötkë llëm, shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm, shji wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok llëm, shji ëngkjwë ë tjok llëm, shji ymo ara llëm bakoe. ¹⁴ Woyde ga pjäy ichaga ber Tjlapga Jesucristorë shara, ga llëye woyde bi wotjlik owarë li woyotjli ame.

* 12:19 Deuteronomio 32.35. † 12:20 Proverbios 25.21-22. * 13:9 Éxodo 20.13-15, 17; Deuteronomio 5.17-19, 21.

† 13:9 Levítico 19.18. ‡ 13:12 Kjok ro si dbaryo 1e li, e llëbo owa shäryëba ara dbaryo 1oklo. § 13:12 Kjok shrän dbaryo 1e li, e Jesús tjwe iröng obi dbaryo 1oklo.

14

Shji wotjlik ga llëbo shäryëy ga owa lëy ga shäryëy llëm dey

¹No kjone kjone mär Sbö go, gueniyo llëbo shärye ber pjlo bek Sbö bokso li miyde löng llëm obi. Nopga eniyo wlokjrozí yötso, e llëbo owa shäryono lëy ë kong ame. ²Miyde no kjone kjonerë ga llëbo uunkong ue ga pjluë. Gueniyo kjone kjone obi wotjlik ga sjëng uë ga owa le. ³Llëbo uunkong ue ga pjlu li miyde löng llëm ëmdë ga Sbö wopjlu ba tjok. E kjishko ga ëye ië llë pogo ga oblë li läywe owa, ba dli li kjishko llëme. ⁴Shji oblë parkaga läywë llëme. Shji uunkong Sbö parkaga. Èye parkono pjluë, de oware, e miydaga ber ba pjluoyër. Ga ëye mär Sbö go ga kjimte Sbörë llëbo pjlu li shäryë.

⁵No kjone kjone mär Sbö go, gueniyo wotjlik ga dbar kjwara tjwlö ara, dbar oblë kjinmo le. Kjone kjone obi wotjlik ga dbar kjwobi li, e kjoyo döe le. Woyde ga pjäy kjlara kjlara omwoyotjlik yötso, ga llëbo kup ga ber pjlu bop kong li shäryos eni. ⁶Èye dbar jnek ga shärye Tjlapga kong. Shji iëshko ga woyde ga shji löng wopjlu Tjlapga tjok bi dli kjishko. Shäryëy eni ga shäryëy löng Tjlapga kong. Shji sjëng uëre, de llëmdë, e llëno llëme. ⁷⁻⁸Shji jëk sorë laga shjirë om go llëme. Shji löng së obishko ga shji tjeng Tjlapga wloshko. Shji wolono ga shji tjeng ba wloshko bakoe. Eni ga shji löng sëre, de shji wolonore, shji tjeng ba wloshko iyado. ⁹Cristo wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi, e ber nopga löng së li Tjlapga wlo, e ber nopga wolono löng li Tjlapga wlo bakoe.

¹⁰¿Eni ga bop kjlara llëbo owa shäryono lëp ega? ¿E läywëp owa ega? Lono ga shji uunkong äär löng Sbö boksho, shji lligweya wlo. ¹¹Ba tjlokwo tak pjang eni:

«Tjlapga tjlä ga “Lër bomi kong jlökoyo bor ko go ga

llono ga nopga uunkong tjwe kjök tok bor boksho.

Eshko ga Sbö poshrëya lok uunkong” le eni.»*

¹²E kjishko ga llono ga shji kjlara kjlara iche Sbörë ba dboryë, llëbo shäryoroy kës li kjishko.

¹³E kjishko ga oblë llëbo owa shäryono lëy ë kong ame. Shji drön ëë, bi pjeyoga ichëy dir llëm wlo. ¹⁴Tja mär Tjlapga Jesús go. E kjishko ga miydër pjlu ga dli uunkong uëy ga pjluë. Gueniyo ëye wotjlik ga dli llë uako llëme le wleni ga dli li ber ba kong ue wlo ga owa.

¹⁵Bop kjlara woydëp ara jlökoyo wleni ga barwëp, llëbo uëp li kjishko llëme. Cristo wolono ba kjishko bebi. E kjishko ga ichëp dir dli uëp li kjishko llëme. ¹⁶Miydëp pjlu ga llëbo

shäryëp ga pjlu ëmdë ga Iya oblërë ga owa wleni ga shäryëp llëm dey. ¹⁷Sbö, e bi pjluoy. Gueniyo llëye uëy, llëye iëy, e ba kong ga llëno llëme. Woyde ga shji kjimte ba Sëyarë jëk löng pjlo bek, wlëp, wopjlu ëng tjok. Llëye woyde li e. ¹⁸Èye parkë Cristo kong eni ga Sbö ber wopjlu ba tjok, nopga ber wopjlu ba tjok bakoe.

¹⁹E kjishko ga shji drön ëë, llëbo shäryë wlo, shji ber löng wlëp ëng tjok wlo, shji ëng kjimté dbokjrë wlo bakoe. ²⁰Llëbo uëy li kjishko ga llëbo shäryara Sbörë li pjuy woydë llëme. Dli uunkong uëy ga pjluë. Gueniyo oblë ichëy dir, llëye uëy li kjishko ga owa. ²¹Bop pjeyo ichëp dir, sjëng uëp kjishko, kjillgwo bo dyo dbo ara iëp kjishko, llëbo shäryëp oblë kjishko wleni ga shäryëy llëm dey.

²²Eni ga pjäy kjlara kjlara omwoyotjlik sorë li miydaga ber pjäydë, e ga Sbörë eröe. Shji ëng lë kar kar, llëbo ëre kjishko llëme. Miydëy ga llëbo shäryëy ga pjlu li shäryoroy pjir ga «Tja llëbo owa shäryono» lëy llëm dey. Èye omlë eni llëm ga era ber wopjluë. ²³Gueniyo ëye wotjlik ga llëbo uako llëme le wleni ga ue llëm dey. Uara ga llëbo owa shäryayde, e owa le kjishko. Shji wotjlik ga llëbo shäryëy ga owa lëy wleni ga shäryëy llëm dey. Shäryoroy eni ga llëbo owa shäryoydë.

15

Llëbo ber pjlu bi kong li wlëydë llëme

¹Llëbo shäryëy ber pjlo bek Sbö bokso li miydëy pjlu wleni ga woyde ga shji iirkë bi pjeyoga ommydoydë llëm obi li kong llëme. Llëbo ber bi kong pjlu li wlëydë llëm, ²llëbo owa pjlu bi pjeyoga kong li wlëydë dey, opping mär Sbö go jek këgong wlo. ³Cristo ëmdë ga llëbo shäryono ber pjlu ba kong wlo llëm, tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga «Pja läywaraba owashko ga tja läywaraba wleni.»* ⁴Llëbo uunkong tak pjang Sbö tjlokwo go dëdashko li beno bi poshdunglo, shji opping ber löng e go wlo, shji dbokjrë e go wlo. Eni ga llëbo wen bi kong owashko ga kuy kjang ga pjlu, llëbo tak pjang li koshëy löng wopjlu kjishko.

⁵Shji kjimte Sbörë dbokjrë jek këgong, llëbo wen bi kong owa li kuy kjang wlo. Rokër ba kong ga pjäy mär löng Cristo Jesús go wopro ga pjäy kjimte wotjlik kjrinaso, ⁶pjäy uunkong Sbö poshrëk no kjlaraso wleni wlo. Bi Tjlapga Jesucristo Data li e.

⁷Pjäy wlokjrara Cristorë sorë ga pjäy ëng wlokjros kar kar eni bako, Sbö poshrëkoba wlo. ⁸Cristo öör judioga kjimté, ba parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo dik, tjlokwo bek lara Sbörë ba tjlapgaga tek dëdashko so tjwlö

* 14:11 Isaiás 45.23. * 15:3 Salmo 69.9.

ara kong jlökoyo li ber jlökoyo wlo. ⁹ Ga nopga judío llëm wleniyo songe lara bako, Sbõ ie lok ber kësbang, tjwlõ ara wlo, tak pjang Sbõ tjlõkwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Pja poshrër tjëyoga oblë oblë boksho, tja të bop kong bakoe.»[†]

¹⁰ Sbõ tjlõkwo tak pjang eni obi:

«Sbõ nopga löng wopjlu,
nopga judío llëm wleniyo,
pjây ber löng wopjlu bakoe.»[‡]

¹¹ Sbõ tjlõkwo tak pjang eni obi:

«Nopga judío llëm wleniyo,
Tjlapga poshrëzia.

Tjëyoga oblë oblë,

pjây të ba kong, ba poshrëkkio.»[§]

¹² Ga Isaías tjlëno beno eni:

«Isaí tjëyo wen kjlara,
ber tjëyoga oblë oblë ichaga.

Nopga judío llëm wleniyo mär ba go.»^{*}

¹³ Shji kjimte Sbörë llëye lara li koshë löng wopjlu. Rokër ba kong ga pjây mär ba go kuzong ga pjây kjimte ber wopjlu, wlëpe. Rokër ba kong obi ga pjây kjimte ba Sëyarë, llëye lara li koshë löng wopjlu anmoyõ wlo.

Pablo parkono nopga judío llëm wleniyo kong

¹⁴ Pjeyoga, miydër pjlu ga llëbo shäryëy ber pjlo bek Sbõ bokso li miydëmi pjlu, shäryëmi pjlu, ga pjây ëng ping e go ga pjlu bakoe. ¹⁵⁻¹⁶ Gueniyo kjibokwo ëre go, llëbo toror bomi kong oblë oblë kjang, woyojemi llëm wlo. Sbõ wopjlu li kjishko ga tja iara beno Cristo Jesús parkaga nopga judío llëm wleniyo kong, Sbõ tjlõkwo roy pjlu lër ba kong wlo, epga twër ber Sbõ kong, öng zröraba, sho suraba, pjono dret Sbõ poshrëkkio wleni wlo, epga ie ba Sëyarë ber tjeng dboy ba kong wlo bakoe. Kjibokwo ëre toror bomi kong kjang e kjishko.

¹⁷ E kjishko ga tja shäng wopjlu Cristo Jesús tjok, pak shäryoror Sbõ kong li beno pjlu kjishko. ¹⁸⁻¹⁹ Llëbo oblë lanyotkër llëme. Llëbo shäryara Cristorë bor go li lanyotkotë eröe. Tja ichara ba tjlõkwo roy lë nopga judío llëm wleniyo kong. Ga tja kjimtara ba Sëyarë llëbo İydëba llëm wleniyo shäryë ba kong oblë oblë ara. Eni ga Cristo roy pjlu loror ba kong Jerusalén kjokyo dwayo äär jong Iliria kjokyo, ga tjlõkwo li kjrara nopgarë ara, beno löng Sbõ kolë shara. ²⁰ Tek dëdashko ga tjlõkwo roy pjlu li lër woydë kjok shto oblë oblë, nopga omkuydë llëm obi löng lishko. Oblë ör omlë tjänshko ga tja äär woydë omlë jek obi eshko llëme. ²¹ Shäryër woydë, tak pjang Sbõ tjlõkwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Ba roy äär, äätë kjone llëm obi lishko.

Ëye ba roy kuydë llëm obi ga kuya.»[†]

²² Tja jek bomi ik'loror ara, gueniyo tja jekdë llëm obi e kjishko.

Pablo jek woydë Roma kjokyo

²³ Tja jek bomi ik woyotjlin sök lu kop ara tjän. Eerishko ga bor pak pjitong kjok ëreshko. ²⁴ Eni ga tja jek shäng España kjokyo shko ga pjây in äär woydë, tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö wlo, pjir ga tja kjimtëmi jek äär eshko wlo. ²⁵⁻²⁶ Gueniyo tja to Jerusalén kjokyo bäm go. Sbõ tjlõkwo kjrագaga löng Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo, e dbur tönö, iche Sbõ nopga song wleniyo löng Jerusalén kjokyo li kong wlo, ga jek sör ba kong. ²⁷ Shäryara lok eni ba woshko, miyde lok ga pogo tjwlõ ba kong ara. Judioga Sbõ tjlõkwo roy shdöno nopga judío llëm wleniyo kong. E kjishko ga bek ga kar llëbo twe ba kong, ba kjimtoklo. ²⁸ Eni ga dbur li ioror beno tjeng ba wloshko pjir ga tja jongya España kjokyo shara. Tja jek shäng eshkoshko ga pjây in äär. ²⁹ Miydër pjlu ga tja äär bomi shwoyshko ga shji kjimte Cristorë ara eshko.

³⁰ Pjeyoga, shji mär bi Tjlapga Jesucristo go, ga shji ie ba Sëyarë ëng woydë ara kar. Eni ga tja drön bor pak shäryë wopro ga rokër bomi kong ga pjây syöshë Sbõ kong bor kjishko jlökoyo. Enira tja kjimtëmi ba shäryë. ³¹ Rokozí ba kong ga tja döya Cristo tjlõkwo kjrագaga llëm löng Jerusalén kjokyo li wloshko dwayo. Rokozí ba kong obi ga bi pjeyoga löng Jerusalén kjokyo li, llëbo söror ba kong li wlojre lok wopjluë. ³² Woyde Sbörë eni wleni ga tja äär bomi ik wopjlu, tja woshë bomi shwoy ga pjlu wlo. ³³ Rokër Sbõ kong ga pjây ie ber löng wlëpe. Ber eni.

16

Kjibokwo pjirzlong

¹ Walë shäng kjlara ko Febe. E bi kjlara, ga parkë shäng Cristo tjlõkwo kjrագaga löng Cencrea kjokyo li kong. ² Rokër bomi kong ga e mär Tjlapga Jesús go kuzong ga wlojrozí löng wopjluë. Woyde ga shäryëy bi pjeyoga uunkong kong eni. Nopga ara kjimte shäng ara, tja kjimtara ara bakoe. E kjishko ga llëye woyde li twozi ba kong bakoe.

³ «¿Yonde?» lëmi Priscila, Aquila kong. Epga parkë löng Cristo Jesús kong bor tjok. ⁴ Zröraba ëy ëmdë ga tja kjimtara lok ara. Tja wopjlu ba tjok, gueniyo tjarö llëm, Cristo tjlõkwo kjrագaga judío llëm wleniyo löng kës li wopjlu ba tjok bakoe. ⁵ «¿Yonde?» lëmi Cristo tjlõkwo kjrագaga tön löng ba ushko li kong bakoe.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Epeneto kong. Asia kjokyo shko ga tjlõkwo kjrագaga bäm go li e.

† 15:9 2 Samuel 2.50; Salmo 18.49. ‡ 15:10 Deuteronomio 32.43. § 15:11 Salmo 117.1. * 15:12 Isaías 11.10.

† 15:21 Isaías 52.15.

⁶ «¿Yonde?» lëmi María kong. E parkono ara bomi kong.

⁷ «¿Yonde?» lëmi Andrónico, Junias kong. Tjawa epenga dõe. Epga öör löng bor tjok kjërshko. Epga tño beno tjeng Cristo tjok bor bäm go, ga Sbõ tjlõkwo roy lagaga Cristo äska li kong ga tjlwõ ara anmoyõ.

⁸ «¿Yonde?» lëmi Amplias kong. E mär Tjlapga Jesús go, ga woydër ara.

⁹ «¿Yonde?» lëmi Urbano kong. E parkë shäng Cristo kong bor tjok.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Estaquis kong bakoe.

¹⁰ «¿Yonde?» lëmi Apeles kong. Llëbo weno ba kong owa ara Cristo kjishko ëmdë ga beno shäng mär ba go jlõkoyo.

«¿Yonde?» lëmi Aristóbulo pjeyoga kong.

¹¹ «¿Yonde?» lëmi Herodión kong. E judiõ, botoya dik.

«¿Yonde?» lëmi Narciso pjeyoga kong. Epga mär Tjlapga Jesús go jlõkoyo.

¹² «¿Yonde?» lëmi Trifena, Trifosa kong. Walëga li parkë ara Tjlapga Jesús kong.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Pérsida kong. Walë li parkë ara Tjlapga Jesús kong.

¹³ «¿Yonde?» lëmi Rufo kong. E tjlwõ ara Cristo tjlõkwo kjrägaga kong. «¿Yonde?» lëmi ba mekë kong bakoe. E bor mekë wleni.

¹⁴ «¿Yonde?» lëmi Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas kong. «¿Yonde?» lëmi bi pjeyoga löng ba tjok li kong bakoe.

¹⁵ «¿Yonde?» lëmi Filólogo, Julia, Nereo kong. «¿Yonde?» lëmi Nereo dor Olimpo kong. «¿Yonde?» lëmi Sbõ nopga löng ba tjok li kong bakoe.

¹⁶ Pjây ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjlú.

«¿Pjây yonde?» le Cristo tjlõkwo kjrägaga löng kës lirë bomi kong.

¹⁷ Pjeyoga, rokër bomi kong ga pjây sjëke. No kjone kjone to löng llëbo shäryë, pjây shdär ber dboy dboy wlo, pjây mär Cristo go ame wlo. Ba kong ga tjlõkwo kjrromi li owa le. Pjây tön ba tjok llëme. ¹⁸ Epga parkë löng Tjlapga Cristo kong llëm, parkë löng ba kong lok om go erä. Nopga kjok miydë llëm wleniyo jyäpgwe ba tjlõkwo wolëso li go.

¹⁹ Pjây Cristo kolë pjlú li roy kura nopga uunkongdë. Tja wopjlú e kjishko. Gueniyo woydër ga llëbo pjlú li miydëmi pjir, llëbo owa shäryëmi ame wlo.

²⁰ Shji ie Sbörë ber löng wlëpe. Ga wop ä ga Ä zäya, ga ie ber shäng bomi wloshko.

Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte ara.

²¹ «¿Pjây yonde?» le Timoteorë bomi kong. E parkë shäng bor tjok. «¿Pjây

yonde?» le Lucio, Jasón, Sosípaterdë bomi kong bakoe. Tjawa epenga dõe.

²² Kjibokwo ëre taga tja Terciorë bor orkwo go. * Pjây löng mär Tjlapga Jesús go li, «¿Pjây yonde?» lër bomi kong.

²³⁻²⁴ «¿Pjây yonde?» le Gayorë bomi kong. Tja wlokrara wopjlú ba ushko, Cristo tjlõkwo kjrägaga löng na kës li tjok.

«¿Pjây yonde?» le Erastorë bomi kong. E parkë dbur jnega kjok ëreshko.

«¿Pjây yonde?» le Cuartorë bomi kong bakoe.†

²⁵ Sbõ, e poshrëkko. Pjây ie ber löng wok-jang, Jesucristo roy pjlú loror bomi kong li go. Tek dënashko ga tjlõkwo ëre miydaraba llëm, jnena Sbörë tjeng kjishko. ²⁶ Gueniyo eerishko ga miydë pjire. Sbõ sök iyado. Ga tjlõkwo ëre lara ba tjlõkwo lagaga kong, ga ichara ba të, roy shdöya wlo, kuya tjëyoga uunkongdë wlo, tjlõkwo li kjre lok wlo, Sbõ kole lok wlo. ²⁷ Sbõ kjok miydë ara, eye äar baäya dik llëme. Ga Jesucristo kjishko ga e iëy ber kësbang, tjlwõ ara iyado. Ber eni.

* **16:22** Tjlõkwo lara Pablorë Tercio kong. E irgo ga tara Terciorë kjibokwo go ba kong. † **16:23-24** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «... le Cuartorë bomi kong bakoe. Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte ara.»

Primera Carta a los Corintios Kjibokwo ère tara Pablorè Corinto sopga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska beno. Corinto kjokyo, e Grecia kjokyo obi. Grecia kjokyo shko ga kjok twlò ara li, e Corinto kjokyo. Eshko ga nopga tjeng ara, doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw pjloglo tjer kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak shkëng (650,000) dik. Tjirèko parkagaga tjwlék löng pjir wleniyo tjeng ara, doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng (400,000) dik. Jesús roy pjilú lara Pablorè bäm go eshko, tak pjang Hechos 18.1-17 go sorè li eni.

Walè shäng kjlara ko Cloé. Pjlara ga ba pjeyoga löng ba ushko kjlara öör Pablo ik Efeso kjokyo, ga Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Corinto kjokyo li èngkjwè löng èng tjok sorè, llèbo owa shäryè löng sorè, e lara ba kong pjire. Pjlara obi ga Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Corinto kjokyo li kjibokwo ichono Pablo kong kjwara, llèbo oblè oblè kjakroke ba kong wlo. Eni ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong, llèbo llè llgweya wlo, epga poshdüya wlo bakoe.

Corinto sopga sböpga jyäglo poshrèk ara. Ba syò uyo lok lishko ga sjèng llè suya lok, ga ue lok eshko, ber ba poshrèkklo wlo. Gueniyo kjone kjone mär beno löng Jesús go shara. Eshko ga kjong kjong sjèng li uè woydè, gueniyo kjong kjong obi sjèng li uè woydè ame. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llèbo jyà tara Pablorè sjèng li kjishko.

Corinto kjokyo ga walèga löng ara sböpga jyäglo syò uyo lok li roshko, opsoynek domerga oblè oblè kong wleniyo, ga domerga jek eshko pè ba tjok wlo, ber ba sböpga jyäglo li poshrèkklo wlo. Eni ga domerga mär beno löng Jesús go li, llèbo pjilú shärye wlo li miyde löng llème. E kjishko ga kjibokwo ère go ga nopga orkwosmok löng pjir, nopga orkwosmojdè llèm obi, woyde ga jèk löng sorè li jyà tara Pablorè.

Eshkoshko ga no kjone kjone tjwe tön Jesús tjlòkwo kjrägaga li tjok, gueniyo Sbò läywe owa, Pablo läywe owa bakoe. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llèbo jyà tara Pablorè nopga eniyo li kjishko bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Sóstenes tjok. Tja rokara Sbörè beno shäng ba tjlòkwo roy laga Cristo Jesús äska.

² Sbò tjlòkwo kjrägaga löng Corinto kjokyo, kjibokwo ère ichèr jek bomi kong. Pjäy tóna

Sbörè beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga pjäy rokara beno tjeng dboy ba kong, pjäy jèk ber löng pjlo bek ba bokso wlo. Woyde ga nopga uunkong mär Jesucristo go li jèk ber löng eni. Jesucristo, e bi Tjlapga, e ba Tjlapga bakoe.

³ Rokèr bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Pablo wopjlú Sbò tjok

⁴ Sbò wopjlú li kjishko ga pjäy kjimtara ara, pjäy tóna beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko. Tja wopjlú Sbò tjok iyado e kjishko.

⁵ Pjäy tóna beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga llèbo pjilú shäryara Sbörè bomi kong oblè oblèe. Pjäy iara beno löng ba tjlòkwo miydè pjilú, pjäy iara beno löng ba lè nopga oblè oblè kong bakoe. ⁶ E kjishko ga miydèmi ga Cristo roy pjilú lororwa bomi kong li, e beke. ⁷ Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi li koshèmi löng wopjlú wopro ga kjok miydè twe Sbörè ba nopga kong oblè oblè li, e twara beno tjeng bomi kong pjir tjän. ⁸ Eni ga pjäy kjimte Sbörè ber löng wokjang iyado, Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obishko ga pjäy pogo llèye dret ba bokso wlo. ⁹ Pjäy rokara Sbörè jèk ber löng ba Wa Jesucristo, bi Tjlapga li tjok wlo. Ga llèye le Sbörè li shärye eni.

Jesús tjlòkwo kjrägaga löng ènglè kar kar èng tjok

¹⁰ Pjeyoga, rokèr bomi kong bi Tjlapga Jesucristo ko goshko ga pjäy löng bëy èng tjok, pjäy shdär dboy dboy llèm wlo, pjäy wotjlik kjrinaso wlo. ¹¹ Pjeyoga, pjäy roy kuror Cloé pjeyoga tjok ga pjäy löng ènglè kar kar èng tjok. ¹² Roy kuror ga pjäy kjone kjone tjilè ga «Tjawa Pablo i», kjone kjone tjilè ga «Tjawa Apolos i», kjone kjone tjilè ga «Tjawa Cefas* i», kjone kjone tjilè ga «Tjawa Cristo i» lèmi löng eni.

¹³ ¿Cristo, e dboy dboydo? ¿Tja Pablo zröraba pjang kjlös go bomi kjishkoro? ¿Pjäy wak jer di roshko bor ko goro? ¹⁴⁻¹⁵ Crispo, Gayo, epgara waga tjarè. Pjäy llamo waga tjarè llème. Eni ga èye wak bor ko go laga èrè llème. Tja wopjlú Sbò tjok e kjishko.

¹⁶ (Estéfanos pjeyoga löng ba ushko lira woror, gueniyo no oblè wororde woyo bor kong llème.) ¹⁷ Tja ichara Cristorè, èye wèr wlo llème. Tja ichara ba tjlòkwo roy pjilú lè. Ga ba tjlòkwo li kjrèba wlo ga lèr kjok miydè kjok ère go li go llème. Loror eni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlös go li ber dbo llèm wleni.

Shji dōra Sbörè Cristo go, Sbò kjok miydè kjishko

* 1:12 Cefas, e kowèba Simón Pedro bakoe.

18 Nopga jeno löng li kong ga Cristo wolono pjang kjlös go li roy tjwłö llême le. Gueniyo shji döra Sbörë löng li kong ga dbo ara, shji döra e go kjishko. 19 Sbö tjłökwö tak pjang eni:

«Nopga kjok miydë ara wleniyo le löng li, ba kjok miydë li iër ber tjwłö llême.

Epga iër ber löng kjok miydë llême.»[†]

20 ¿Nopga kjok miydë ara wleniyo le li löng kjone? ¿No pinggaga wleniyo lëba li shäng kjone? ¿Nopga wotjlik rong wleniyo le li löng kjone? Kjok miydë kjok ère kjing go li iara Sbörë beno tjwłö llême. 21 Sbö, e kjok miydë ara. E kjishko ga kjok miydë kjok ère kjing go li iara beno ba miydoklo llême. Èye mär ba go ga döra ba tjłökwö pjłú li go, tjłökwö li tjwłö llême lëba gueniyo.

22 Judíoga mär ber löng Sbö go wlo ga woyde lok ga llëbo iydëba llém wleniyo shärye ba kong lok guing. Nopga judío llém wleniyora mär ber löng ba go wlo ga woyde lok ga pıya tjłökwö wolëso go guing.

23 Gueniyo tjłökwö lërwa löng li ère: Cristo, e zröraba pjang kjlös go. Judíoga kong ga tjłökwö ère lökyo ba kong ara, ga nopga judío llém wleniyo kong ga tjwłö llême le.

24 Gueniyo kjong kjong rokara Sbörë beno baıya, judíoga, nopga judío llém wleniyo bakoe. Epga kong ga tjłökwö ère dbo ara, miyde lok ga epga döra e go, Sbö kjok miydë ara kjishko. 25 Llëbo shäryara Sbörë li, e tjwłö llême lëba. Gueniyo e tjwłö ara, kjok miydë kjok ère kjing go li kjinmo. Llëbo shäryara Sbörë li, e dbo llême lëba. Gueniyo e dbo ara, llëye shärye nopgarë kës li kjinmo.

26 Pjeyoga, pjây rokara Sbörëshko ga pjây löng sorë woyotjlızıa. Eshko ga nopga kong ga pjây kjok miydë ara kjłöbö dö, pjây tjwłö ara kjłöbö dö, pjây pjeyoga tjwłö ara kjłöbö dö bakoe. 27 Gueniyo nopga löng kjok miydë llême lëba li kjrara Sbörë, nopga kjok miydë ara le li lökkjër e go wlo; nopga dbo ara llém li kjrara, nopga dbo ara li lökkjër e go wlo; 28 nopga iywaba shjiktëng, tjwłö llême lëba li kjrara, nopga tjwłö ara li lökkjër e go wlo bakoe. 29 Shäryara eni, èye krë ba boksho llém wlo. 30 Pjây tona Sbörë om go beno tjeng Cristo Jesús tjok kjrinaso. Bi kong ga e dbo ara, miydëy ga shji döra e go, Sbö kjok miydë ara kjishko. Ba kjishko ga shji iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, shji iara beno nopga baıya, shji döra bi shdungglo dbo dorko dwayo bakoe. 31 E kjishko ga tjłökwö tak pjang Sbö tjłökwö go li beno bi kong wëllë. Tjłökwö tak pjang li tjłë ga «Èye krë woydë ga krë Tjlapga kjishko dey.»[‡]

2

1 Pjeyoga, tja öör Sbö tjłökwö roy lë bomi kongshko ga tja tjłëno bomi kong tjłökwö

rong go llém, tja opyono shäng kjok miydë ara llém bakoe. 2 Tja shäng bomi tjokshko ga tja wotjlıno Jesucristo zröraba pjang kjlös go li roy lë bomi kong eröe. Tja tjłëno bomi kong llëbo öblë kjishko llême. 3 Tja tjłë shäng bomi kongshko ga tja tjłëno dbo ara go llém, pjây bangkjröror ara, tja dete erä. 4 Eshko ga tja tjłëno bomi kong nopga kjok miydë ara wleniyo tjłökwö go llême. Tjłökwö li kjrëmi wlo ga tja tjłëno ara bomi kong llém bakoe. Tjłökwö loror li, e kjrörömi, pjây kjimtura Sbö Sëyarë ba dbo ara go kjishko. 5 Shäryöror eni, pjây mär ber löng Sbö dbo ara go wlo, pjây mär ber löng kjok miydë kjok ère kjing go li go llém wlo.

Kjok miydë ara twara Sbö Sëyarë

6 Gueniyo ga èye mär Cristo go, ga wotjlik këkboga dik li kong ga tjawa tjłë ba kong kjok miydë go. Gueniyo kjok miydë lërwa li, e nopga kjok ère so i llém, tjlapgaga i llém bakoe. Llonö ga epga ber tjwłö ame. 7 Kjok miydë lërwa li, e Sbö i, jnena tjeng dboy tek dämärshko dwayo. Eshko ga Sbö wotjlik ba kjok miydë li ping borwa kong eeri dbaryo, e ber pjłú borwa kong wlo le. 8 Tjlapgaga kjok ère so, Sbö kjok miydë li llë loklo miyde lok llême. Miydara kjwe ga Tjlapga Kësbang li zröra lok pjang kjlös go llême. 9 Gueniyo Sbö tjłökwö tak pjang eni:

«Èye Sbö woydë ga kong llëbo shärye kësbange.

Llëbo eni li iydëba llém,

kuydëba llém,

woyotjlıydëba llém bakoe.»*

10 Gueniyo ba Sëya ichara Sbörë borwa kong, ga llëbo ère pina borwa kong pjir, llëye woyotjlıya Sbörë kës li miyde ba Sëyarë pjir kjishko. 11 Èbo wotjlik llë, e miyde ba sëya om go lirë eröe. Ga Sbö wotjlik llë, e miyde ba Sëya om go lirë eni bakoe. 12 Tjłökwö kjok ère kjing go li wlokjrororwa llême. Ba Sëya twara Sbörë borwa kong li wlokjrorwarë, llëbo twara Sbörë borwa kong kës li llë loklo miydërwa wlo. 13 Eni ga tjłökwö lërwa bomi kong li, e no i llême. Tjłökwö pina Sbö Sëyarë borwa kong li lorwarë bomi kong. 14 Èye go Sbö Sëya llém ga llëye le Sbö Sëyarë li tjłökwö kjre llém, e ba kong ga tjwłö llém kjishko, ga llë loklo miyde llém, kjimte Sbö Sëyarë llém kjishko. 15 Èye go Sbö Sëya ga llëbo uunkong llgweya ga pjłúe. Ga epga llgweya nopga go Sbö Sëya llém lirë ga äe. 16 Sbö tjłökwö tak pjang eni:

«Sbö wotjlik llë,

èye ommiydë llém,

“Llëbo shäryos eni” laga èrë ba kong llême.»[†]

Gueniyo shjira wotjlik Cristo dik.

† 1:19 Isaiás. 29.14.

‡ 1:31 Jeremías 9.24.

* 2:9 Isaiás 64.4.

† 2:16 Isaiás 40.13.

3

Shji shdär dboy dboy llëme

¹ Pjeyoga, tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlë woydë bomi kong, tja tjlë nopga jëk löng Sbô Sëya go kong sorë ga eni. Gueniyo ga pjây jëk löng nopga Sbô miydë llëm wleniyo dik kuzong ga tja tjlëno bomi kong, dataga tjlë ba wapga chilawa kong sorë ga eni. ² Chida, e sëyshko ga nä iayde erö, dli kjang ue ga ä kjishko. Eni wleni ga tja shäng bomi tjokshko ga pjây pinor wëë, tjlökwo rong kugömi llëm kjishko. Gueniyo eerishko ga kugömi löng llëm obi. ³ Pjây jëk löng nopga Sbô miydë llëm wleniyo dik obi. Pjây ymo ara ëng tjok, pjây ënglë kar kar bakoe. ¿Eni ga pjây nopga Sbô miydë llëm wleniyo dik llëndo?

⁴ Pjây kjone kjone tjlë ga «Tjawa Pablo i», kjone kjone tjlë ga «Tjawa Apolos i» lëmi eni. Pjây tjlë enishko ga pjây jëk löng nopga Sbô miydë llëm wleniyo dik. ⁵ ¿Apolos, e ë? ¿Pablo, e ë? Tjawa Sbô parkaga döe. Borwa kjishko ga pjây oppino mär Cristo go. Tjawa ichara Tjlapgarë llë shäryë li, e shäryorwarë eröe. ⁶ Dwla dgaga wleni li* tja, di sguingga dwla kjing go wleni li† Apolos, gueniyo dwla wengga wleni li‡ Sbô. ⁷ Eni ga dwla dgaga li, di sguingga li, e tjlwö ara llëme. Tjlwö ara li, e Sbô, dwla wengga wleni li e. ⁸ Dwla dgaga li, di sguingga li, e tjlwö bek, ga potjwlëya Sbörë pak shäryara li kjishko. ⁹ Tjawa so Sbô parkagaga kjoyo, ga pjây so dwla dgoklo kjokyo kjoyoe.

Pjây so u shärye Sbörë shäng kjoyo bakoe. ¹⁰ Sbô wopjlu li kjishko ga tja iara beno u shäryaga wleni. Eni ga u shakldo shäryoror bäm goshko. Oblë shäng u ywë ba kjing go. Gueniyo ëye u ywë ga woyde ga shärye yötso. ¹¹ U shakldo iak buk li, e Jesucristo, ga ëye omkjlopwë ber oblë wlo ga äe. ¹² U shakldo ëre kjing go, kjone kjone u ywë llëbo srer llëm, suya llëm wleniyo go, dbur sho shöyör, dbur sho pjlublün, akkwo wolësowa tjlwö ara wleni bakoe. Kjone kjone obi u ywë llëbo srer, suya wleniyo go, kjorkwang, kjlo sho, dwla kasho bakoe. ¹³ No llgwezlong dbaryoshko ga shäryara pjlüre, de oware, e ber wëëe. Eshko ga ba pak li tjlïya iök go. ¹⁴ Eye ba pak shäryono li beno pjlü ga potjwlëya Sbörë. ¹⁵ Eye ba pak shäryono li sura pjir ga ba pak li jeno ba shjiry, gueniyo era där, no döktong u pjono pjir roy dwayo wleni.

¹⁶ Pjây go Sbô Sëya. Eni ga pjây Sbô u wleni. ¿E miydëmi llëndo? ¹⁷ Eye Sbô u shdök

ga pjiya Sbörë bakoe. Sbô u, e zrek, ga ba u le li, e pjây om go.

¹⁸ Pjây opjyäpgwë om go llëme. Pjây kjone kjone kjok miydë kjok ëre kjing go lëmi wleni ga woyde ga opyë ber löng kjok miydë llëm kjok ëre kjing go wleni, äar ber kjok miydë ara jlökoyo wlo. ¹⁹ Sbô kong ga kjok miydë kjok ëre kjing go li, e tjlwö llëm, tak pjang Sbô tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Eye llëbo shäryë ba kjok miydë om go li goshko ga doshaya Sbörë e go.» ²⁰ Sbô tjlökwo tak pjang eni bakoe: «Nopga kjok miydë ara le li wotjlik llë, e miyde Sbörë pjir, ga ba kong ga tjlwö llëme.»* ²¹ Llëbo uunkong twara Sbörë bomi kong pjir tjän. E kjishko ga ëye krë nopga kjok miydë ara kjishko ame. ²² Tja, Apolos, Cefas,[†] tjawa iara Sbörë beno löng bomi kjimtaga. Llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li, e twara beno pjlü bomi kong. Pjây löng sëre, de pjây wolonore, llëbo uunkong shärye ber pjlü bomi kong. Llëbo wen bomi kong eerishko li, bong kjönma li, llono li, e shärye uunkong ber pjlü bomi kong bakoe. ²³ Pjây Cristo i, ga Cristo, e Sbô i.

4

Sbô tjlökwo roy laga Jesús äska li pakyo

¹ Eni ga tjawa Cristo parkaga lozia. Tjlökwo jnek tjeng pjir li lara Sbörë borwa kong, ga tjawa iara beno löng ba lë oba kong. ² Eni ga ëye kong pak twara ga woyde ga shärye yötso, jlökoyo, woyde pak twaga lirë sorë li eni. ³ Tja llgwegga pjäydë, llëm ga tja llgwegga nopgarë wleni ga e bor kong ga llëno llëme. Tja opllgwek om go llëm bakoe. ⁴ Llëbo pjlü miydër li shäryër eni lër bor pjlüshko. Gueniyo bor kong ga llëno llëm bakoe. Bor llgwegga li, e Tjlapga Jesús eröe. ⁵ E kjishko ga no oblë llgwemi llëm, äar jong no llgwezlong dbaryoshko jä. Tjlapga li tjwe iröng obi dbaryo li koshozi dey. Eshko dbaryo ga llëbo jnek tjeng kjok ro si roy wleni li shiya äar ber wëëshko, no wotjlik ba pjlüshko llë li, e shiya ber eni bakoe. Eshko ga kjlara kjlara poshrëya Sbörë om go, ba pak shäryara sorë li kjishko.

⁶ Pjeyoga, «Llëbo shäryë llëbo tak lok li kjinmo llëme» lëba eni iyado. Llëbo ëre lër bor kjishko, Apolos kjishko, ber pjlü bomi kong wlo, pjây opping tjlökwo ëre shäryë pjlü wlo. Eni ga bomi pingga, bomi kägäyo, e pjlü, oblë kjinmo woyotjlimi ame. Shji krë eni llëme. ⁷ ¿Pjây tjlwö ara, oblë kjinmo laga ërë? ¿Pjây krë llëbo tjeng bomi tjok li kjishko ega? Llëbo kjroromi kës li, e twaga Sbörë om go bomi kong.

* 3:6 Dwla dgaga wleni le li, e tjlökwo roy pjlü li laga ba kong bäm go li loklo. † 3:6 Di sguingga dwla kjing go wleni le li, e tjlökwo roy pjlü li laga ba kong jek obi li loklo. ‡ 3:6 Dwla wengga wleni le li, e nopga iaga ber baiya li loklo.

§ 3:19 Job 5.13. * 3:20 Salmo 94.11. † 3:22 Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe.

⁸ Pjây wotjlik ga llëbo uunkong tjeng bomi tjok tjan lëmi, llëye oblë woydëmi llëme. Pjây wotjlik ga pjây löng pjlupga wleni tjan, gueniyo shji eni llëme. Woydër ga pjây pjlupga wleni jlökoyo, tjawa ber eni bomi tjok bako wlo. ⁹ Bor kong ga tjawa Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska ère kong shto wlëna Sbörë tjlwö llëm wleni. Tjawa iara beno löng zrökoba wlo, ga nopga uunkong tön löng llëye wen borwa tjok li iya lok wlo, Sbö parkagaga kjok dogo so tön löng borwa ik wlo eni bakoe. ¹⁰ Cristo tjlökwö roy lërwa oba kong kjishko ga tjawa kä llëm wleni, tjawa döb llëm bakoe lëba. Gueniyo pjâyda wotjlik ga pjây tönö beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây kjok miydë ara, döb ara lëmi eni. Pjây tjlwö ara lëba, gueniyo tjawara iywaba shjiktëng. ¹¹ Eerishko ga tjawa löng song, tjawa pjli kuk ara, tjawa wodogro, tjawa shwong llëm, tjawa shdungoba ara, tjawa u dret bakoe. ¹² Tjawa sjeno parkorbo borwa orkwö om go go. Tjawa lëba owashko ga kar dboryërwa pjlu; tjawa shdungobashko ga kurwa kjinge; ¹³ tjawa läywëba owashko ga kar dboryërwa yötso. Eerishko ga tjawa oba kong ga tjlwö llëm, shkimkwö sho wleni, llëbo owa dbukko wleni lëba.

¹⁴ Tjlökwö ère tër bomi kong, pjây lökkjërë e go wlo llëme. E bomi poshdungglo, pjây bor wappa woydër ara wleni kjishko. ¹⁵ Pjây tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok tjlökwö roy pjlu li loror bomi kong bäm go kjishko. E kjishko ga pjây Cristo tjlökwö pinggaga doglo sak dbäw dbäw pjiloglo sak kjwara (10,000) ëmdë ga pjây dataga ara llëm, bomi data kjaraso wleni li, e tja. ¹⁶ E kjishko ga rokër bomi kong ga pjây opshäryos botoya dik. ¹⁷ Timoteo, e ichër jek bomi shwoy, pjây jék sorë le bomi kong wlo. E bor wa wleni, e woydër ara, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong pjlu iyado. Tja jék shäng Cristo Jesús tjok sorë ga woyoshre bomi kong. Tjlökwö lër shäng Jesús tjlökwö kjaragaga kong kjone pogo li, e le bomi kong bakoe.

¹⁸ Pjây kjone kjone krë ara, pjây in äär ame lëmi kjishko. ¹⁹ Gueniyo ga woyde Tjlapgarë wleni ga tja jek äär bomi ik wop äe. Eshko ga nopga krë ara li sorë in wëllë, döb twara Sbörë ba kong jlöre, de tjlë sopga erä, e miydër pjire. ²⁰ Èye parkë ba pjlyuo Sbö li kong ga woyde ga tjlë erä llëm, döb twe ba kong llëye le li shärye eni wlo bakoe. ²¹ ¿Llëye woydëmi? ¿Woydëmi ga tja jek bomi shdungare, de tja jek äär shäng wopjlu bomi tjok, pjây poshrër wlo?

5

Domer llëbo shäryono owa anmoyö

¹ Pjây kjlara roy kuror ga ba mewa kjrono sök ba boy. Llëbo shäryara eni li, e owa

anmoyö. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo ëmdë ga äär llëbo owa shäryë eni llëme. ² Eni ëmdë ga pjây löng bomi krë tjok. Zok ga pjây kjwe löng woydëe. Woyde ga domer li ichoromi kjwe to bomi tjrëko dwayo. ³ Tja shäng bomi tjok llëm ëmdë ga pjây woyotjlin enido. E kjishko ga llëbo lër shäng bomi kong ère, tja shäng bomi tjok om go wleni. Lër bomi kong ga domer llëbo owa shäryono eni li, e shdüzia. ⁴ Pjây tön Tjlapga Jesús ko goshko ga tja shäng bomi tjok wleni, ga Tjlapga Jesús döb li tjeng bomi tjok bakoe. ⁵ Eshko ga domer li iozi ber tjeng Ä wloshko, ba doyo shdüya pjir wlo. Eni ga Tjlapga Jesús tjwe iörë obishko ga ba sëya dër kjwe.

⁶ Pjây krë, e owa. «Pjlung shosho uukklo chira dö ëmdë ga pjlung shosho bayo kjöm pogo ga uuya pjire» lëba eni. E miydëmi löng pjir tjan. ⁷ Pjlung shosho uukklo këguë li dbuya judiogarë, pjlung shosho shäryak ba uukklo tjok llëm wleniyo shärye wlo. Eni wleni ga domer owa li ichozi to bomi tjrëko dwayo, nopga to löng llëbo owa shäryë baïya dik llëm wlo, pjây iara Sbörë ber löng owa eni llëm kjishko. Eni ga pjây ber löng pjlung shosho tjalëñ, shäryak ba uukklo tjok llëm wleni. Cristo zröraba bi kjishko tjan, öng wlëp ushko so llgwöklë zröya judiogarë Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo kong wleni. ⁸ Ba dbar li shrëyashko ga pjlung shosho uukklo tjok li dbuya lok, äska shärye ba uukklo tjok llëm wlo. Eni wleni ga bi dözlöng dbaryo li shrëy wlo ga woyde ga llëbo owa shäryoroy dënahsko li shäryë ame, shji ber löng wotjlik bëy jlökoyo wlo.

⁹ Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Pjây opkjös nopga llëbo owa shäryë eni li shwoy dwayo. Toror bomi kong kjibokwo ichoror jek bomi kong bäm go li go. ¹⁰ Gueniyo toror enishko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo lotë llëme. Shäryëmi eni wlo kjwe ga pjây opshik kjok ère kjing go dwayo kjluwe, epga uunkong llëbo owa shäryë eni kjishko. Epga wotjlik döb tönng ba kong erö, oblë jyäpgwe, llëbo lüyotke wlo, sböpga jyäglo poshrëya lok bakoe. ¹¹ Tjlökwö toror bomi kong li, e pjllöngwer woydë kjibokwo ère go. Bom ipeyo Jesús tjlökwö kjaraga jék shäng owa eni ga pjây opkjë ba shwoy dwayo. Kjone kjone pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, wotjlik döb tönng ba kong erö, sböpga jyäglo poshrëya, oblë läywe owa, nelötkë ä, oblë jyäpgwe, ba llëbo lüyotke wlo. Bom ipeyo Jesús tjlökwö kjaraga jék shäng owa eni ga pjây ië ba tjok ëmdë llëme.

¹²⁻¹³ Nopga bi pjeyoga llëm wleniyo llgwey llëme. Ba llgwegä li, e Sbö. Gueniyo

* 5:12-13 Deuteronomio 17.7; 19.9; 21.21, 24; 24.7.

nopga jêk lîng bomi tjok eshko li llgwezîa. Sbô tjlôkwo tak pjang eni: «Domer owa shâng bomi tjrêko li ichozî toe.»*

6

Jesús tjlôkwo kjrágaga êng wlêk kar kar êng tjok sorê

¹ Pjây kjone kjone êng wlêk kar kar êng tjok wlenishko ga pjây llet êng rotê kjok llgwegaga Sbô miydê llêm wleniyo shwoy llême. Bek ga rotêmi Sbô nopga kong, llgweya lok wlo. ² Llono ga nopga Sbô miydê llêm wleniyo llgweya ber Sbô nopgarê. ¿E miydêmi llêmdo? ¿Eni ga llêbo chira bomi tjrêko li llgwe mi om go ga â sorêro? ³ Llono ga Sbô parkagaga kjok dogo so êmdê ga llgwey bakoe. ¿E miydêmi llêmdo? Eni ga llêbo tjeng kjok êre kjing go li llgwey ga maling anmoyô. ⁴ ¿E kjîshko ga pjây êng wlêk kar kar êng tjok wlenishko ga llgwe mi êng tjok ga â wleni ga pjây wotjlîk ga nopga Sbô miydê llêm wleniyo omllgwek ga pjlu lêmire? ⁵ Lêr bomi kong eni, pjây lókkjêrê e go wlo. ¿Shâng kjlara bomi tjrêko kjok miydê pjây llgweya wlo li dretdo? ⁶ Gueniyo pjây êngkjwê bomi pjeyoga tjok dô llêm, pjây êng rotê to lîng kjok llgwegaga Sbô miydê llêm wleniyo kong, oba uunkong boksho.

⁷ Pjây êng rotê âar lîng tjlappaga shwoy li, e lókyo ara. Pjlu wlo ga llêbo shâryara oblêrê bomi kong owashko, pjây llêbo lûyotkara oblêrêshko ga kumi ber lîng kjing dey. ⁸ Gueniyo ga llêbo shâryêmi om go oblê kong owa, oblê llêbo lûyotkêmi bakoe. Ga pjây lîng omshâryê eni bomi pjeyoga tjok.

⁹⁻¹⁰ Êye llêbo shâryê oblê kong owa ga âar Sbô sôk no pjluoyo iyado lishko llême. ¿E miydêmi llêmdo? Nopga llêbo owa shâryê oblê oblê. Pê no orkwosmono ba tjok llêm li tjok, sbôpga jyâglo poshrêya, orkwosmono pjir êmdê ga pê oblê tjok, domer pê domer tjok, oblê llêbo lûyotke, wotjlîk dbur tîng ba kong erô, nelôtke â, oblê lâywe owa, oblê jyâpgwe, llêbo lûyotke wlo. Pjây jyâpgwêba ga jlô lêmi llême. Êye opshâryê eni ga âar Sbô sôk no pjluoyo iyado lishko llême. ¹¹ Dênashko ga pjây kjone kjone llêbo shâryono eni. Gueniyo pjây eni ame, owa pjang bomi go li lóna Sbôrê beno dret, ga pjây iara beno tjeng dboy ba kong. Pjây iara beno pjlo bek ba bokso, llêbo shâryara Tjlapga Jesucristorê bomi kong li kjîshko, Sbô Sêya dbo go.

Shji orkwosmono ê tjok llêm ga shji pê ba tjok llême

¹² «[Lêye shâryêr woydê li shâryêr ga pjluê] lêmi eni. Eni jlôe. Gueniyo llêbo uunkong shâryêy li ber pjlu bi kong llême. Llêye shâryêr woydê li shâryêr ga pjluê. Gueniyo

llêbo kjone kjone shâryêr ga tja ber shâng ichaga erê. E kjîshko ga llêbo eniyo shâryêr llêm, tja opichê om go ga pjlu wlo. ¹³ «Dli, e uêy wlo, jer âar bi bôpkwo roshko wlo. Bi bôpkwo, e dli kong bebi» lêmi eni. Eni jlôe. Gueniyo llono ga pjôyikong li pjir, shji bôpkwo ame, dli ame bakoe. Gueniyo shji orkwosmono ê tjok llêm ga shji pê ba tjok llême. Bi doyo, e e kong wlo llême. Llêye woyde Tjlapgarê shâryêy wlo li, e shâryoydê bi doyo go erô dey. Bi doyo ichaga li e. ¹⁴ Tjlapga Jesús woshrara Sbôrê irîng obi ba dbo ara go, ga llono ga shji woshre eni bakoe. ¹⁵ Bomî doyo, e Cristo î. ¿E miydêmi llêmdo? ¿Eni ga llêbo Cristo î li tîy walê to shâng opsoynek domerga oblê oblê kong wleniyo ga pjluê? Llême. ¹⁶ Êye tîn walê eniyo tjok ga ber shâng ba tjok kjlaraso wleni. Sbô tjlôkwo tak pjang eni: «Pjôyikong li ber lîng kjlaraso wleni.»* ¹⁷ Gueniyo êye tîn Tjlapga Jesús tjok ga ba sêya, Tjlapga li Sêya, e tîn ber lîng kjrinaso wleni.

¹⁸ E kjîshko ga shji orkwosmono ê tjok llêm ga shji pê ba tjok llême. Llêbo owa shâryêy oblê ga e ber owa bi doyo kong llême. Gueniyo êye llêbo shâryê ba doyo kong owa eni ga llêbo shârye ba doyo om go li kong owa. ¹⁹ Bomî doyo, e Sbô Sêya u wleni, e ichara Sbôrê beno pjang bomi go kjîshko. ¿E miydêmi llêmdo? Pjây opichê om go llêm, pjây ichaga Sbôrê, ²⁰ pjây tjlwêna pjir kjîshko. E kjîshko ga llêye woyde Tjlapgarê shâryêmi wlo li, e shâryomirê bomi doyo go erô, Sbô ber kêsbang, tjlwô ara wlo.

7

Shji orkwosmok wlo ga sorê

¹ Llêbo kjakrokoro mi bor kong kjibokwo go li, e dboryêr bomî kong shara. Pjlu wlo ga shji orkwosmok llêm dey. ² Gueniyo nopga ara pê no orkwosmono ba tjok llêm li tjok kuzong ga zok ga pjây domerga pê bomî boy onmo li tjok, pjây walêga pê bomî lanma onmo li tjok eni bakoe. ³ Domerga orkwosmok lîng pjir, pjây pê bomî boy tjok wlo. Walêga orkwosmok lîng pjir, pjây pê bomî lanma tjok wlo. Pjây orkwosmok lîng pjir kjîshko ga «Tja pê bop tjok llême» lêmi êng kong llême. ⁴ Walê orkwosmok shâng pjir ga ba doyo, e baîya dô llêm, e ba lanma î bakoe. Domer orkwosmok shâng pjir ga ba doyo, e baîya dô llêm, e ba boy î bakoe. ⁵ «Tja pê bop tjok llême» lêmi êng kong llême. Gueniyo pjây wotjlîk bêy êng kong ga «Shji pê êng tjok llêm dbar kjwôbô, shji ber lîng syôstê Sbô kong iyado wlo» lêmi êng kong ga pjluê. Gueniyo dbar ara llême. E irgo ga pjây pê êng tjok jek obi, pjây tjlîya Ârê, llêbo owa shâryê wlo ga â wlo. ⁶ Llêbo êre shâryêmi woydê

* 6:16 Génesis 2.24.

ga shäryëmi ga pjlú, gueniyo «Shäryozí eni» lotë llëme. ⁷ Bor kong ga pjây uunkong orkwosmok llëm ga pjlú, gueniyo shji iara Sbörë llëbo shäryë oblë oblëe. Kjong kjong iara beno löng orkwosmok llëm wlo, kjong kjong iara beno löng orkwosmok wlo bakoe.

⁸ Pjây löng orkwosmoydë llëm obi, pjây syäpga, pjây ber löng tjoksa botoya dik ga pjlúe. ⁹ Gueniyo pjây wotjlik ëbo wlëk ñyado, pë ba tjok wlo wleni ga pjây orkwosmok ga pjlú, pjây wotjlik llëbo owa shäryë ñyado llëm wlo.

¹⁰ Pjây orkwosmok löng pjir, tjlökwö lara Tjlapga Jesúsde bomi kjishko. Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanma rayëmi llëme. ¹¹ Rayoromi wleni ga pjây ber löng tjoksa, llëm ga pjây tön iröng bomi lanma rayoromi li tjok obi. Domerga orkwosmok löng pjir, bomi boy rayëmi llëm bakoe.

¹² Llëbo oblë lër bomi kong, gueniyo ëre laga tjarë om go bomi kong, e laga Tjlapga Jesúsde llëme. Domerga orkwosmok löng walë Jesús tjlökwö kjruga llëm wleniyo tjok, pjây raye woydë bomi boydë llëm ga e rayëmi llëm bakoe. ¹³ Ga walëga orkwosmok löng domer Jesús tjlökwö kjruga llëm wleniyo tjok, pjây raye woydë bomi lanmarë llëm ga e rayëmi llëm bakoe. ¹⁴ Shäryëmi eni ga ba boy kjishko ga domer Jesús tjlökwö kjruga llëm wleniyo li de Sbörë, ba nopga de sorë ga eni, ga ba lanma kjishko ga walë Jesús tjlökwö kjruga llëm wleniyo li de Sbörë eni bakoe. Eni ga bomi wapga de Sbörë bakoe. Gueniyo shäryëmi eni llëm ga epga de llëme.

¹⁵ Pjây orkwosmok löng Jesús tjlökwö kjruga llëm tjok, pjây raye woydë ga wëyë. Pjây rayara eni ga pjây pogo llëye dret Sbö bokso. Shji rokara Sbörë, shji ber löng wopjlu ëng tjok wlo. ¹⁶ Gueniyo pjây ber löng orkwosmok ba tjok ga pjlú ga shäryozí eni. Bomí kjishko ga bomi kjlara li där kjwe.

¹⁷ Shji kjlara kjlara löng sorë li laga Sbörë. Pjây rokara Sbörëshko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni. Lër eni Jesús tjlökwö kjruga uunkong kong. ¹⁸ Domerga, pjây rokarashko ga pjây löng doyo jyä tak pjir ga wëyë. Eshko ga pjây löng doyo jyä tak llëm ga pjây doyo jyä të llëme. ¹⁹ Shji doyo jyä tak pjrde, de llëmde, e tjwölö llëme. Shji Sbö tjlökwö kolë li, tjwölö tjok li e. ²⁰ Pjây rokarashko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni. ²¹ Eshko ga pjây parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo ga pjây woydë llëme. Gueniyo pjây döya woydë bomi sogorë ga pjây to dey. ²² Pjây rokarashko ga pjây parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo ga Sbö bokso ga pjây beno Tjlapga Jesús kjarayo shara, pjây sogo dret wleni. Pjây rokarashko ga pjây sogo dret ga pjây iara Sbörë beno Cristo í, eni ga eerishko ga pjây sogo tjok wleni. ²³ Pjây tjwëlëna Sbörë tjwölö ara. E kjishko ga pjây opyë ber ichaga

no oblëre ame, pjây ichaga ber Sbörë döe. ²⁴ Pjeyoga, pjây rokarashko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni.

²⁵ Pjây löng orkwosmoydë llëm obi kong, tjlökwö lara Tjlapga Jesúsde bomi kjishko llëme. Gueniyo tja kjimte Tjlapga lirë kjishko ga tjlökwö lër bomi kong ëre, e beke. ²⁶ Bor kong ga shji löng eerishko dbar owa kjishko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni dey. ²⁷ Pjây orkwosmok löng pjir ga pjây ëng rayë llëme. Pjây löng orkwosmok llëm ga pjây boy wlëk llëme. ²⁸ Gueniyo pjây orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryoromi llëme. Kjongloga orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryara llëm bakoe. Gueniyo ëye orkwosmono ga kong llëbo owa wen ara kjok ëre kjing go. Lër bomi kong eni, pjây llono ga song llëm wlo.

²⁹ Pjeyoga, lër bomi kong eni, shji ber löng kjok ëre kjing go wlo dbar kjwöbö obi erä kjishko. E kjishko ga pjây orkwosmok löng pjir ga pjây jëk löng nopga orkwosmok llëm wleniyo dik shara; ³⁰ pjây slar ëë llëbo kjishko ga pjây wotjlik ara ba kjishko ame; pjây löng wopjlu llëbo kjishko ga pjây wotjlik ara ba kjishko ame; pjây llëbo tjwëlëno ga e ber bomi kong ñyado wlo lëmi llëm bakoe. ³¹ Eni ga shji löng kjok ëre kjing go obishko ga llëbo tjeng kjok ëre kjing go li, e woyotjly ara llëm, kjok pjir lër kjishko.

³² Pjây kjimtër woydë, pjây woydë ame wlo. Domer shäng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë, ber pjlú ba tjok wlo. ³³ Gueniyo domer orkwosmok shäng pjir ga wotjlik llëbo tjeng kjok ëre kjing go shäryë, ber pjlú ba boy tjok wlo. ³⁴ Eni ga wotjlik kjing pjök. Walë shäng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë, ba doyo, ba wotjlik, e ber ba kong wlo. Gueniyo walë orkwosmok shäng pjir ga wotjlik llëbo tjeng kjok ëre kjing go shäryë, ber pjlú ba lanma tjok wlo. ³⁵ Lër bomi kong eni, ber pjlú bomi kong wlo, pjây orkwosmok ga äe lotë llëme. Woydër ga pjây jëk ber löng pjo bek, pjây ber löng wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë döe.

³⁶ Domerga tjlökwö twono kjoglo kong orkwosmok wlo, pjây orkwosmok woydë ba tjok, kjoglo li luyo öötong orkwosmok wlo guing kjishko ga pjây orkwosmok ba tjok ga pjlúe. Llëbo owa shäryomirë llëme. ³⁷ Gueniyo pjây wotjlik orkwosmok llëme lëmi, woydëmi eni kjishko, pjây ichaga ërë llëm kjishko, ga pjây wotjlik llëbo owa shäryë llëm ga pjây orkwosmok llëm ga pjlúe. Llëbo pjlú shäryomirë. ³⁸ Eni ga pjây orkwosmok kjoglo tjok ga e pjlúe. Gueniyo pjây orkwosmok ba tjok llëm ga e pjlú anmoyö.

³⁹ Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanma sök së obishko ga rayëmi llëme. Gueniyo wolono ga pjây orkwosmok domer oblë tjok ga pjlú, gueniyo woyde ga Tjlapga

Jesús tjlökwo kjruga wleniyo. ⁴⁰ Gueniyo pjây orkwosmok ame ga pjây ber löng wopjlu anmoyô. Tja go Sbô Sëya. Tja wotjlik eni e kjishko.

8

Sjêngna twaraba sbôpga jyäglo kong

¹ Tjlökwo lër bomi kong, öng zröraba, sho twaraba sbôpga jyäglo kong ba poshrëkklo li kjishko. Llëbo ère kjishko ga shji uunkong llëbo miydë sira. Èye ommyidë ara, oblë kjinmo le ga shäng krë erä. Pjlú wlo ga shji èng woydë ara kar kar dey, shji uunkong dbokjrë e go wlo. ² Èye kjok miydë le ga ba kjok miydë li äätë, woyde dik llëm obi. ³ Gueniyo èye Sbô woydë ga miyde Sbörë pjlúe.

⁴ ¿Eni ga öng sho twaraba sbôpga jyäglo kong ba poshrëkklo li uëy ga pjlúe? Miydëy pjlú ga sbôpga jyäglo llë, e tjwlo llëme. Sbô sök kjaraso eröe. ⁵ Sbôpga löng ara kjok dogo, kjok ère kjing go lëba. Kowëba ba tjlapga bakoe. ⁶ Gueniyo bi kong ga Sbô sök kjaraso eröe. Data Sbô li e. E llëbo uunkong shäryaga, ga shji löng së parkë ba kong wlo. Shji Tjlapga kjaraso bakoe. Jesucristo li e. E go ga llëbo tjeng kës li shäryara Sbörë.

⁷ Gueniyo e miyde Jesüs tjlökwo kjruga uunkongdë llëme. Dënashko ga kjone kjone sgara löng ba sbôpga jyäglo li poshrëk. E kjishko ga öng sho li ue lokshko ga sbôpga jyäglo li woyotjlíya, ga mär löng Cristo go ma obi kjishko ga wotjlik ga öng sho li, e uako llëme le. ⁸ Gueniyo shji wlokjre Sbörë llëye uëy li kjishko llëme. Uoroy llëm ga shji beno owa Sbô bokso llëm, uoroy ga shji beno pjlú anmoyô ba bokso llëm bakoe.

⁹ Pjây dëra Sbörë beno löng öng sho li uë ga pjlúe. Eni ëmdë ga pjây sjëke. Llëye uëmi li kjishko ga bomi kjarala mär shäng Cristo go ma obi li ichëmi dir llëme. ¹⁰ Pjây ië sbôpga jyäglo syô uyo lishko ga pjây íya bomi kjarala lirë kjwe. Miydëmi pjlú ga öng sho li uëmi ga pjlúe. Gueniyo bomi kjarala mär shäng Cristo go ma obi li ommyidë llëme. Eni ga pjây ina kjishko ga omshäryë eni bako kjwe. ¹¹ Cristo wolono ba kjishko. Gueniyo eshko ga Cristo rayara bomi kjarala lirë, llëbo shäryoromi li kjishko, miydëmi ga llëbo li shäryëmi ga pjlú gueniyo. ¹² Llëbo shäryëmi bomi pjeyoga mär löng Cristo go ma obi li kong owashko ga e shäryëmi löng Cristo kong wleni. ¹³ E kjishko ga llëbo uoror li kjishko ga bor kjarala li diktong wleni ga tja sjêng uë ame dey.

* 9:5 Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe. † 9:9 Öng jek sök dwla kjwokäkshko ga ne pjrikoba llëm, ië ga pjlú wlo.

‡ 9:9 Deuteronomio 25.4.

9

Sbô tjlökwo roy laga Jesüs äska li opshäryë sorë

¹ Tja Sbô tjlökwo roy laga Jesüs äska. Tja ichaga norë llëme. Bi Tjlapga Jesucristo ñor om go. Tja parkono ara ba kong kjishko ga eerishko ga pjây beno löng mär ba go. ² Oblë kong ga tja Sbô tjlökwo roy laga Jesüs äska llëme le, gueniyo bomi kong ga tja eni. Pjây mär löng ba go. Miydëba e go ga tja Sbô tjlökwo roy laga Jesüs äska jlöe.

³ Tja läywëba owashko ga dboryër eni. ⁴ Tja, Bernabé, pak shäryërwa löng li kjishko ga pjây ichërwa borwa sêng ga pjlúe. ⁵ Sbô tjlökwo roy lagaga Jesüs äska llamo löng li, Tjlapga Jesüs lënga, Cefas,* epga orkwosmono löng pjir, ga to löng parkëshko ga ba boyga Jesüs tjlökwo kjruga wleniyo söya to löng ba tjok. Tjawa omshäryë eni ga pjlú bakoe. ⁶ ¿Potjwëk löng llëm li ber tjawa döre? ¿Tjawa ië wlo ga woydëmi ga tjawa pak shäryë oblëre?

⁷ Engkjwagaga oppotjwëk om go llëme. Èye dwla dguë ga botjyëshko ga ba bo, e ue. Èye öng dë ga nä dyo llruya ga ie. ⁸ Wotjlik ère botoya döe lëmi llëme. Kjok llgwekklo tara Moisésdë li omlë eni bakoe. ⁹ Tjlëno beno eni: «Öng llë sök dwla kjwokäk† ga ne pjiry llëme.»‡ Tjlökwo ère lara Sbörë öng kjishko dö llëme. ¹⁰ E lara borwa kjishko bako, tjawa ië wlo bakoe. Èye klung luryë, llëm ga dwla kjwokäk ga woyde ga bo koshe, mär ber löng e go wlo. ¹¹ Eni ga tjlökwo roy pjlú li lororwa bomi kong, dwla dgororwa wleni. ¿Eni ga pjây wotjlik borwa kjimtë llëm ga pjlúe lëmiré? ¹² No oblë llëbo rokë bomi kong ga pjlú kuzong ga tjawa omrokë bomi kong ga pjlú anmoyô.

Eni ëmdë ga llëbo rokororwa bomi kong llëme. Tjawa llëye dretshko ga kurorwa jek löng kjing erä, pjây wotjlik owa Cristo roy pjlú li kjishko llëm wlo. ¹³ Èye parkë Sbô u roy ga mär e gosshko. Èye parkë öng sho sukklo jong lishko ga mär e go bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? ¹⁴ Eni wleni ga Tjlapga Jesüs tjlë ga èye ba tjlökwo roy pjlú lë oba kong ga woyde ga mär ba go bakoe.

¹⁵ Eni gueniyo ga shäryotë eni llëme. Tjlökwo ère tër bomi kong, pjây woydër ga tja kjimtëmi kjishko llëme. Tjlökwo roy pjlú li lër oba kong ga tjwlo shir llëme. Tja wopjlu e kjishko. Shäryër eni llëm ga äe. Tja wolon wëyë dey. ¹⁶ Tjlökwo roy pjlú li lër oba kong, tja krë e kjishko ga äe. Pak li, e twara Sbörë bor kong shäryër eni wlo. Shäryër eni llëm ga tja song jlöe. ¹⁷ Shäryër eni bor wotjlik om go li go kjwe ga tja potjwëkklo tjok. Gueniyo pak li shäryër, tja ichaga Sbörë e

shäryë kjïshko. ¹⁸ ¿Eni ga bor potjwlëkklo li llë? Tjlokwo roy pjlu li lër oba kong ga tjwlö shir llëme. Llëbo rokër bomi kong ga pjlu, gueniyo shäryër eni llëme. Tja wopjlu e kjïshko. Bor potjwlëkklo li e.

¹⁹ Tja ichaga èrë llëm, gueniyo tja opyono beno shäng nopga uunkong parkaga, nopga ara mär ber löng Cristo go bor kjïshko wlo.

²⁰ Tja shäng judioga tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng judio wleni, epga mär ber löng Cristo go wlo. Tja shäng nopga mär löng kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng kjok llgwekklo li kolë eni bako wleni, miydër ga tja ichaga èrë llëm gueniyo. Shäryër eni, epga mär ber löng Cristo go wlo bakoe. ²¹ Tja shäng nopga kjok llgwekklo li miydë llëm wleniyo li tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng kjok llgwekklo li woy-ojek wleni. Gueniyo kjok llgwekklo Sbô i li woyoyer jlökoyo lotë llëme. Miydër ga tja ichaga kjok llgwekklo Cristo i lirë iyado. ²² Tja shäng nopga mär löng Cristo go ma obi li tjrëkoshko ga tja opyë shäng baïya dik wleni, epga mär ber löng Cristo go wlo bakoe. Nopga uunkong kong ga tja opyë ber löng baïya dik wleni, kjone kjone dër wlo. ²³ Shäryër eni, tjlokwo roy pjlu li kjïshko, llëbo wen pjlu tjlokwo kjïshko li ber bor kong bako wlo.

²⁴ Nopga zronshko ga zron lok jekdo uunkong, gueniyo ba potjwlëkklo li ber kijlaraso kong eröe. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga pjây drön èë, pjây jëk löng pjlo bek wlo, bomi potjwlëkklo li twe Sbörë bomi kong wlo. ²⁵ Olö ga nopga tjör, èye ber kjang ÿya lok wlo. Èye tjör woydë eni ga opping ara, tjör pjlu wlo. Shärye lok eni, ba potjwlëkklo li shaya wlo, gueniyo ba potjwlëkklo li srer. Bi potjwlëkklo twe Sbörë bi kong lira srer llëm, ber ÿyadoe. ²⁶⁻²⁷ E kjïshko ga tja jëk pjlo bek, tja äär woydë kjone li, tja äär eshko wlo. Nopga èng yokshko ga olö ga yoya ga pjë llëme. Era tjwlö llëme. Llëbo shäryër li ber tjwlö llëm eni llëm wlo ga tja drön ara, pak li shäryër ber pjlu wlo. Bor doyo ère ichër bor kolë, tja ichaga èrë llëm wlo. Shäryër eni, tjlokwo loror pjirshko ga pak shäryoror li tjwlö tjok wlo.

10

Shji jëk löng Israel tjëyoga tek dënashko so i dik llëme

¹ Pjeyoga, bi tjlappaga tek dënashko so jëk to löng pjäng sho li dorko, ga dipzono tek Dlung Srëzrën kjwo na lëkong. Woydër ga e woyotjlizïa. ² Epga wara pjäng sho li, dlung lirë wleni, ga beno löng Moisés tjok eni. ³ Epga uunkong mär löng dli ter shrono kjok do dwayo li go, ⁴ di ichara Sbörë tur ak roy

dwayo li go bakoe. Gueniyo daga ak lirë llëm, daga to shäng ba tjok li, e Cristo om go lirë. ⁵ Eni èmdë ga Sbô beno wopjlu epga ara tjok llëm, ga ba dboglo iara beno tjeng kjok dogro no llëm lishko llaw pogo.

⁶ Llëbo ère shäryono beno bi kong, shji poshdüya wlo, llëbo owa li woyotjlïy baïya dik llëm wlo. ⁷ Epga kjone kjone sböpga jyäglo poshrëno, tak pjäng Sbô tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga «Nopga li wloktong, ga iono ara. Pjir ga kojono lok, ga bërkonos, llëbo owa shäryono ara.»* Shji opshäryë eni baïya dik llëme. ⁸ Epga kjone kjone orkwosmono è tjok llëm èmdë ga pono ba tjok. E kjïshko ga wolono doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo mya (23,000) dbar kjwaraso. Shji opshäryë eni baïya dik llëme. ⁹ Epga kjone kjone Tjlapga tjliño. E kjïshko ga epga uara dgurdë, ga wolonoe. Shji opshäryë eni baïya dik llëme. ¹⁰ Epga kjone kjone Sbô läywono owa. E kjïshko ga ba parkaga kjok dogo so ichara ba zrök. Shji opshäryë eni baïya dik llëme.

¹¹ Eerishko ga shji löng dbar pjitoshko. Llëbo shäryono epga kong kës ère beno bi kong, shji poshdüya wlo. ¹² Eni ga pjây wotjlik ga pjây kjang, pjây dir ga äe lémi wleni ga pjây opdë ara, pjây llëbo owa shäryë baïya dik llëm wlo. ¹³ Pjây wotjlik llëbo owa shäryëshko ga e wen è pogo kong eni, e woyotjlizïa. Shji raye Sbörë llëme. Eshko ga pjây ie ber löng tjliya äär jong kumi ma go llëme. Wen bomi kong enishko ga pjây kjimte, pjây dër eshko dwayo ga pjlu wlo, llëbo owa shäryëmi llëm ga pjlu wlo bakoe.

Sböpga jyäglo sëngglo

¹⁴ E kjïshko ga pjeyoga, shji sböpga jyäglo poshrëk llëme. ¹⁵ Tja tjle bomi kong, pjây löng kjok miydë wleniyo. Llëbo lër li enire, de eni llëmdë, llgwezï pjâyde om go. ¹⁶ Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëyshko ga shji tjle Sbô kong ga shji wopjlu ba tjok, kjillgwo bo dyo dabo ara li kjïshko. E irgo ga iëy, shji kjimtara Cristo srëngdë li loklo. Ga pjlung shosho suk pjir lira toy, ga uëy, shji kjimtara Cristo doyorë li loklo. ¹⁷ Shji löng eshko ara, gueniyo shji doyo kijlaraso wleni, pjlung shosho suk pjir uëy li kjwaraso dö kjïshko.

¹⁸ Israel tjëyoga öng zrök, sho suk Sbô kong li woyotjlizïa. Öng sho li ue lok eshkosshko ga uunkong löng eshko li löng Sbô poshrëk, ga ber löng no kijlaraso wleni e kjïshko. ¹⁹⁻²⁰ Öng sho twaraba sböpga jyäglo kong li tjwlö tjok lotë llëme. Sböpga jyäglo li tjwlö tjok lotë llëm bakoe. Gueniyo nopga Sbô miydë llëm wleniyo sböpga jyäglo sëngshko ga ba sëngglo li ber Ä sëyaga poshrëkklo, e Sbô poshrëkklo

* 10:7 Éxodo 32:6.

llême. Woydër ga pjây tön Ä sëyaga tjok llême. 21 Ä sëyaga sëngglo li uëmi wleni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëmi ga äe. 22 Shji ymoyotke Tjlapgarë ara. Shäryoroy eni kjwe ga iirkë bi kong ara. ¿Shji dbo ara ba kjinmo lëmiro?

Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjluë

23 «Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjluë» lëmi eni. Gueniyo llëbo uunkong shäryëy li ber pjluë bi kong llême. Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjluë. Gueniyo llëbo tjeng kës li, shji kjimte llême. 24 Llëbo ber pjluë bi kong li wlëydë llême. Llëbo ber pjluë oblë kong li wlëydë dey.

25-26 Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li, e Tjlapga I.»† E kjishko ga sjëngna tjeng ba soyezlong uyo roshko li tjwëlëmi, uëmi ga pjluë. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjluë, e woyotjlümi llême. Tjwe kjone dwayo kjakrokëmi ë kong llëm bakoe.

27 Sbö tjlökwö kjrägaga llëm wleniyo, pjây maya jek ba shwoy le ga pjây jek ga pjluë. Llëye twe bomi kong eshko li uëmi pjire. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjluë, e woyotjlümi llême. 28 Gueniyo ga ëbo tjlä bomi kong ga «sjëngna kjwe twaraba sböpga jyäglo kong» le bomi kong wleni ga uëmi llëm, ba laga li wotjlük ga sjëngna li uëy ga äe le kjwe kjishko. 29 Bomi kong ga uëmi ga pjluë, gueniyo uëmi llëm, oblë li kjishko.

Gueniyo kjone kjone tjlä bor kong ga «Miydër ga llëbo shäryër ga pjluë. ¿Eni ga shäryër llëm, oblë kjishko ega? 30 ¿Tja tjläno ga «Sbö, tja wopjluë bop tjok, dli ëre kjishko» loror pjir ga uër ga äe lëmi bor kong ega?» le bor kong eni. 31 Pjây ië, pjây di ië, llëye oblë shäryëmi dö ga shäryozü uunkong eni, Sbö iëba ber kësbang, tjwölö ara bomi kjishko wlo. 32 Shji oblë ichë dir llême. Judioga, nopga judio llëm wleniyo, Sbö tjlökwö kjrägaga, e ichëy dir kjlara llême. 33 Tjara drön ëë, llëbo pjluë shäryë oba bokso wlo iyado, llëbo ber pjluë oblë kong wlo, epga dâr wlo, llëbo ber pjluë bor kong wlo llême.

11

1 Cristo opshäryono sorë ga tja opshäryë eni bakoe. E kjishko ga tja opshäryë sorë ga pjây opshäryos eni bakoe.

Shji löng syöshhtë Sbö kongshko ga shji opshäryë sorë

2 Tja woyoshrëmi enido. Tjläkwö twara bor kong li pinor bomi kong, ga shäryëmi löng eni iyado. Pjây poshrër ara e kjishko.

3 Gueniyo llëbo lër bomi kong, miydëmi wlo. Sbö, e Cristo kägäyo. Cristo, e domerga uunkong kägäyo. Ga domerga kjlara kjlara, e ba boy kägäyo bakoe. 4 Domer kä kjingüë syöshhtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlökwö

roy lëshko ga e Cristo bangkjërë llême loklo. 5 Walëra kä kjingüë llëm syöshhtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjläkwö roy lëshko ga e ba kägäyo bangkjërë llême loklo. Shärye eni wleni ga walë li lökkjërë ara, kä shtak dret wleni. 6 Kä kjingue woydë llëm ga ba käkzong shtëy ber dret dey. Shäryoroy eni ga lökkjërë ara kjishko ga ba kä li kjingue dey. 7 Gueniyo domer kä kjingüë llëm dey, domer li shäryara Sbörë so e om go kjoyo kjishko. E kjishko ga Sbö ber kësbang, tjwölö ara domer li kjishko. Ga domer li ber kësbang, tjwölö ara ba boy li kjishko.

8 Domer shäryara Sbörëshko ga llëye shira walë doyo go dwayo, domer shäryoklö wlo llême. Walëra shäryara Sbörëshko ga llëbo shira domer li doyo go, walë li shärye e go wlo. 9 Domer shäryara walë kjishko llême. Walëra shäryara domer kjishko. 10 E kjishko ga walëga kä kjingüë dey, ba kägäyo bangkjërë pjluë loklo. E ber Sbö parkagaga kjok dogo so kong pjluë bakoe.

11 Jesús tjlökwö kjrägaga kong ga domerga, walëga, e iara Sbörë beno löng ëng kjimté wlo. 12 Dënashko ga llëbo shira Sbörë domer li doyo go dwayo, ga walë li shäryara e go. Gueniyo eshko tek lëkong ga domerga uunkong wengga walëgarë. Eni ëmdë ga shji uunkong shäryaga Sbörë. 13 ¿Walë syöshhtë Sbö kong ga kä kjingüë llëm ga pjluë, de owa? Miydëga pjâyë om go. 14 Miydëy pjluë ga tek dämärshko ga domerga käkzong ië pjang kur ee ga e lökyo ara. 15 Gueniyo walëgara käkzong kur ee ga ba kong ga tjwölö ara, e twara Sbörë ba kong, ba kä kjin-goklo wlo kjishko. 16 Llëbo ëre shäryërwa, shärye Sbö tjlökwö kjrägagarë kjok kjone pogo bako, sdëkwö oblëyo drete. E kjishko ga ëye ënglë kar kar tjläkwö ëre kjishko llême.

Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo

17 Llëbo lër bomi kong obi, gueniyo pjây poshrër wlo llême. Pjây tönshko ga llëbo shäryëmi eshko li ber bomi kong pjluë llême. 18 Roy kuror ga pjây tönshko ga pjây opkjorgö löng dboy dboye. Kjoneshko ga jlöe lër. 19 Woyde ga pjây shdär dboy dboye. Eni ga pjây kjone dey ber pjlo bek Sbö bokso ikoba wëllëe. 20-21 Pjây tön iëshko ga pjây kjlara kjlara dli kjrë bäm go lëmi. Eni ga kjone kjone ber löng nelö erä, kjone kjone ber löng dli drete. ¿Shäryëmi eni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uomirë lëmiro? Eni llême. 22 ¿Pjây ië bomi ushko ga äro? ¿Sbö tjläkwö kjrägaga oblë li bangkjërëmi llëm ega? ¿Ëye llëye dret wleniyo iëmi woydë ber löng lökshko eni ega? ¿Llëye lër bomi kong ga pjluë? Pjây poshrër ga äe.

23 Bor sdëkwö ëre twara Tjlapga Jesúsdë bor kong, ga loror bomi kong tjän: Tjlapga

† 10:25-26 Salmo 24.1.

Jesús soynezlóng shkëyo ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ²⁴ ga tjlë Sbô kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjîlú bop tjok e kjîshko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga tjlë löng li kong ga «Ère bor sho wleni, twak bomi kong. Shäryëmi jûni, bor woyoshroklo» le. ²⁵ Iono lok pjir irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlë löng li kong ga «Tjîlökwo twara Sbörë tjalglën, beno iyado wlo. Shärye wlo ga bor srëng li kwon bomi kjîshko. Kjillgwo bo dyo dbo ara ère, e ba jyäglo. Iëmishko ga shäryëmi jûni, bor woyoshroklo» le. ²⁶ ¿Lara eni li llë loklo? Pjlung shosho suk pjir li uëmishko, kjillgwo bo dyo dbo ara li iëmishko ga Tjlapga Jesús wolono bomi kjîshko li roy shdômi löng wleni, tjwe iröng obi guing.

²⁷ Gueniyo shäryëmi löng enishko ga èye ië, gueniyo Tjlapga Jesús bangkjre llëm ga llëbo owa shäryayde, Tjlapga li doyo, ba srëng, e bangkjre llëm kjîshko. ²⁸ E kjîshko ga pjây pjlung shosho suk pjir li uoydë llëm obishko, pjây kjillgwo bo dyo dbo ara li ioydë llëm obishko ga woyde ga pjây opwoyotjîk yötso bäm go guing. ²⁹ Èye Tjlapga li doyo llë loklo miydë llëm ga ba woyoshroklo dliyo li ue llëm dey, kjillgwo bo dyo dbo ara li ie llëm dey bakoe. Uara eni wleni ga om go li opyono beno shäng shdungko. ³⁰ Pjây ara shduna Tjlapga lirë e kjîshko. Pjây kjone kjone swlo ara, kjone kjone dbo llëm, kjone kjone wolono, Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uoromi owa kjîshko. ³¹ Gueniyo shji om go opwoyotjîk yötso bäm go guing ga shji shdüya llëme. ³² Llonoga noppa Sbô miydë llëm wleniyo shdüya Tjlapga lirë. Shjira shdüya eerishko, shji ber löng shdüya ba tjok eshko llëm wlo.

³³ E kjîshko ga pjeyoga, pjây tönshko ga woyde ga pjây èng koshë uunkong guing ga pjây iokdo. ³⁴ Pjây kjone kjone pjîlröshko ga pjây ië bomi ushko bäm go guing, pjây tönshko ga pjây shdüya Tjlapga Jesús dë llëm wlo.

Llëbo oblë llgwer, tja jek äar bomi ikshko jâ.

12

Kjok miydë twe Sbô Séyarë bi kong

¹ Pjeyoga, kjok miydë twara Sbörë oblë oblë bomi kong. Woydër ga e sorë miydëmi pjîlúe. ² Dënashko ga Sbô miydomirë llëm obishko ga pjây icharaba sböppa jyäglo tjlë llëm wleniyo poshrëk. ³ E kjîshko ga lër bomi kong ga èye tjlë Sbô Séya go ga Jesús läywe owa ga äe. Ga èye tjlökwo lë Sbô Séya go llëm ga «Jesús, e noppa uunkong Tjlapga» le ga äe.

⁴ Shji Sbô tjlökwo kjrägaga kong kjok miydë twara Sbô Séyarë oblë oblë, gueniyo Sbô Séya li, e kjaraso eröe. ⁵ Llëbo shäryëy

Tjlapga Jesús kong oblë oblë, gueniyo Tjlapga li, e kjaraso eröe. ⁶ Pak shäryëy Sbô kong oblë oblë, gueniyo shji kjimtaga shäng kjaraso pak li shäryë, Sbô li e.

⁷ Shji kjlara kjlara kong kjok miydë twara Sbô Séyarë bi kong oblë oblë, llëbo shäryëy ber pjîlú shji uunkong kong wlo. ⁸ Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlë oba kong, kukoba wëllë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlë kjok miydë go wlo. ⁹ Kjone kjone kong kjok miydë twara, mär Tjlapga Jesús go jîlökoyo wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, swlopoga poptë wlo. ¹⁰ Kjone kjone kong kjok miydë twara, llëbo iydëba llëm wleniyo shäryë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, Sbô tjlökwo lë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, séya llë pjîlúe, de oware miydë pjîlú wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlë kjok shto oblë oblë so tjlökwo go. Kjone kjone obi kong kjok miydë twara, tjlökwo laraba kjok shto oblë oblë so tjlökwo go li pjîllgwëk ber wëllë wlo. ¹¹ Llëbo uunkong ère shärye Sbô Séya kjaraso lirë noppa kjlara kjlara kong, woyde sorë li eni.

¹² No doyo, e orkwo tjok, dre tjok, bokkwo tjok, kwomgwo tjok, llëbo ara obi bakoe. Eni ëmdë ga doyo li kjaraso döe. Cristo doyo, e eni bakoe. ¹³ Shji judiögare, de llëmde, shji parkagaga tjwllëk löng pjir wleniyo, de llëmde, shji uunkong go Sbô Séya shrono beno kësbang bi tjok. Eni ga shji iara beno doyo kjaraso wleni.

¹⁴ Bi doyo, e llëbo ara ëmdë ga e kjaraso döe. ¹⁵ Bi dre tjlë ga «Tja orkwo llëm kuzong ga woydër ga tja ber doyo ère tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llëm ga äe. ¹⁶ Bi kwomgwo tjlë ga «Tja bokkwo llëm kuzong ga woydër ga tja ber doyo ère tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llëm ga ä bakoe. ¹⁷ ¿Bi doyo uunkong li bokkwo erö kjwe ga shji kjok kuk sorë? ¿Bi doyo uunkong li kwomgwo erö kjwe ga shji kjok ló shik sorë? ¹⁸ Bi doyo llëbo oblë oblë li iara Sbörë uunkong, woydara sorë li eni. ¹⁹ Bi doyo uunkong li llëbo kjrinaso dö kjwe ga e ber doyo llëme. ²⁰ Llëbo ara ëmdë ga bi doyo li, e kjrinaso döe.

²¹ «Pjây woydër llëme» le bi bokkwoerë bi orkwo kong ga äe. «Pjây woydër llëme» le bi kägärë bi dre kong ga ä bakoe. ²² Llëbo dbo llëm kjoyo li, shji kjimta ara. ²³ Llëbo tjwllë ara llëm kjoyo li doyë yötso. Llëbo ikko llëm li dëy yötso, ikoba llëm wlo. ²⁴ Gueniyo llëbo ikoba ga pjîlú li kong llëbo shäryëy eni llëme. Eni ga bi doyo shäryara Sbörë, llëbo tjwllë ara llëm kjoyo li dëy yötso wlo. ²⁵ E kjîshko ga bi doyo llëbo oblë oblë li, e èng kjimté kar kar wlo, e shdär ber tjeng dboy dboy wlo llëme. ²⁶ Llëbo kjone dey li bang ara wleni ga bang kuya bi doyo kës lirë. Llëbo ber pjîlú llëbo

kjone dey li kong wleni ga bi doyo kës li ber wopjlûe.

²⁷ Pjây uunkong Cristo doyo wleni. Pjây kijlobi ba doyo llêbo oblê oblê wleni. ²⁸ Shji Sbô tjlôkwo kjaragaga li tjrêko kjone kjone iara Sbôrê bâm go beno ba tjlôkwo roy laga Jesús âska. E irgo ga kjone kjone iara beno ba tjlôkwo laga. E irgo ga kjone kjone iara beno no pingga. Kjone kjone obi iara beno lông llêbo İydêba llêm wleniyo shâryaga, swlo poptaga, no kjimtaga, no ichaga, kjok shto oblê oblê so tjlôkwo laga bakoe. ²⁹ ¿Shji uunkong Sbô tjlôkwo roy laga Jesús âskare? ¿Shji uunkong Sbô tjlôkwo lagare? ¿Shji uunkong no pinggare? ¿Shji uunkong llêbo İydêba llêm wleniyo shâryagare? ³⁰ ¿Shji uunkong swlo poptagare? ¿Shji uunkong kjok shto oblê oblê so tjlôkwo lagare? ¿Shji uunkong llêbo lara kjok shto oblê oblê so tjlôkwo go li pjllôllwegare? Llême. ³¹ Gueniyo woydêr ga kjok miydê tjwlô arayo li wlêmîrê. Gueniyo llêbo kjrîna obi tjwlô ara, kjok miydê tjeng kës êre kjinmo. Era lêr bomi kong, miydêmi wlo.

13

Oblê woydêy sorê

¹ Tja tjê nopga tjlôkwo kkring kjwobi go ga pjlu, ga tja tjê Sbô parkagaga kjok dogo so tjlôkwo go ga pjlu bako wleni êmdê ga oblê woydêr llêm ga tjlôkwo lêr li ber tjwlô llêm, sbi llê toroy li pjlukyo wleni, pjankwo shporoy êng go li pjlukyo wleni bakoe. ² Tja kong kjok miydê twara Sbô Sêyarê bor kong, Sbô tjlôkwo lêr oba kong pjlu wlo, tjlôkwo tjeng kës pîyde Sbôrê llêm obi li miydêr shâng pjir, tja mâr Cristo go jlôkoyo, ga dlup llê ichêr jek kjok shto oblê ga pjlu wlo wleni êmdê ga oblê woydêr llêm ga tja tjwlô llême. ³ Bor llêbo tjeng kës li tworor nopga song wleniyo kong, ga bor doyo êre opyono beno sukoba wlo wleni êmdê ga oblê woydêr llêm ga tja potjwlêkklo drete.

⁴ Shji oblê woydê li eni. Llêbo shârye oblêrê bi kongshko ga kuy kjingê. Shji wopjlû oblê tjok. Shji wotjlik owa oblê kong ba llêbo kjîshko llême. Shji opposhrêk llême. Shji krê llême. ⁵ Shji tjê ir go ê kong llême. Shji wotjlik bi kjîshko dô llême. Shji iirkê maling llême. Llêbo shâryara oblêrê beno bi kong owashko li woyotjlyi sôk enido llême. ⁶ Llêbo shâryêba owa oblê kong ga shji ber wopjlû e kjîshko llême. Shji ber wopjlû, llêbo shâryêba bek li kjîshko dôe. ⁷ Oblê dir ara êmdê ga shji ber lông pjlu ba tjok, shji wotjlik pjlu ba tjok, koshêy İyado llêbo pjlu shâryê wlo, rayêy llêm bakoe.

⁸ Shji oblê woydê li, e pjir llême. Eerishko ga kjone kjone Sbô tjlôkwo laga, kjone kjone tjê tjlôkwo miydê llêm li go, kjone kjone

tjlôkwo pîyde nopga kong llêm li miydê pjlu bakoe. Gueniyo llono ga llêbo tjeng kës êre pjir. ⁹ Eerishko ga Sbô tjlôkwo miydê uunkong llêm obi. E kjîshko ga ba tjlôkwo lagaga omlê uunkong ga âe. ¹⁰ Gueniyo llono ga ba tjlôkwo tjeng kës li piya Sbôrê uunkong kong. Eshko ga êye oblê ping ba tjlôkwo go ame.

¹¹ Tja chirawashko ga tja tjê kjwozirwa dik, tja wotjlik kjwozirwa dik bakoe. Gueniyo tja ôotong domershko ga llêbo kjwozirwa i li rayoror pjir, shâryêr ame. ¹² Shji opik opikklo goshko ga llêbo İgöy wêlê llême.* Eerishko ga Sbô tjlôkwo woyotjlyishko ga miydê wêlê llêm eni bakoe. Gueniyo llono ga miydêy wêlê, shji lan oblê tjok êng bokshto wleni. Eerishko ga llêbo miydêy ara llême. Eshko ga miydêy uunkong, shji miyde Sbôrê sorê ga eni.

¹³ Eerishko ga llêbo shâryêy wlo li, e beno kjrînggwo mya. Woyde ga shji mâr Cristo go, e koshêy İyado, oblê woydêy bakoe. Gueniyo shji oblê woydê li, tjwlô arayo li e.

14

Sbô tjlôkwo roy lëy tjlôkwo miydê llêm wleniyo go, Sbô tjlôkwo roy lëy, kukoba wêlê wlo bakoe

¹ Pjây drôn êe, oblê woydê wlo İyado. E wopro ga kjok miydê twe Sbô Sêyarê bomi kong li wlêzi İyado, kjok miydê twe bomi kong ba tjlôkwo roy lëmi wlo li rokozi ba kong bâm go. ² Êye tjê tjlôkwo miydê llêm wleniyo go ga tjê shâng Sbô kong, tjê shâng nopga kong llême. E kjimte Sbô Sêyarê tjlôkwo miyde llêm li lê, gueniyo llêye le shâng li llê miydêba llême. ³ Gueniyo êye Sbô tjlôkwo roy lë ga tjê shâng nopga kong, e ber pjlu ba kong lok wlo. Kuya lok ga dbokjrê e go, wosonkê llêm wlo. Eshko ga lông wopjlû, tjlôkwo li kjîshko. ⁴ Êye tjê tjlôkwo miydê llêm wleniyo go ga llêbo pjlu shâryayde ba kong om go. Gueniyo êye Sbô tjlôkwo lë ga llêbo pjlu shâryayde Sbô tjlôkwo kjaragaga lông kës li kong.

⁵ Woydêr ga pjây uunkong tjê tjlôkwo miydê llêm wleniyo go. Gueniyo pjây Sbô tjlôkwo lë li woydêr ara. Era tjwlô ara anmoyô, kukoba wêlê kjîshko. Pjây tjê tjlôkwo miydê llêm wleniyo li tjwlô âar eni llême. Gueniyo tjlôkwo lëmi lông tjlôkwo miydê llêm wleniyo go li pjllôllwegaya oblêrê, kukoba pjlu wlo ga era tjwlô ara anmoyô bakoe.

⁶ Pjeyoga, tja âar bomi shwoy tjê tjlôkwo miydê llêm wleniyo go êro wleni ga e llêno bomi kong? Ber pjlu bomi kong wlo ga pjây pin tjlôkwo lara Sbôrê bor kong oblê oblê li goshko ga woyde ga lêr bomi kong,

* 13:12 Eshko dbaryo ga nopga opigô opikklo go yôtso llêm, opikklo li pjlu llêm kjîshko.

kugömi wêlê wlo. ⁷ Têkwo dboryoklo oblê oblê li eni bakoe. Dbonmo llê, kjorkwang shâryak jong kjiyo tjok tÿy or go wleniyo llê, e têbashko ga tÿba wêlê llêm ga llê layde e go miydêba llême. ⁸ Nopga êngkjwê kjwlêshko ga wli bakwe bâm go, gueniyo pjlukyo kugaba wêlê llêm wleni ga êye poshâryê êngkjwê wlo llême. ⁹ Pjây eni bakoe. Pjây tjêlê tjêlêkwo kugaba wêlê li go llêm ga llê lomirê lóng li miydêba llême. Lëmi lóng pjluk jong erâ. ¹⁰ Kjok êre kjing go ga tjêlêkwo oblê oblê ara jlôe. Ga kjrina kjrina li go ga nopga tjêlê êng kong, êng kugö wêlê wlo. ¹¹ Eni ga êye tjêlê shâng li llê loklo miydêr llêm ga tjawa ber lóng êng kong shto oblê so wleni, eshko ga tjawa pjeyo wleni llême. ¹² E kjîshko ga kjok miydê twe Sbô Séyarê li woydêmi ara bomi kong kuzong ga kjok miydê ber pjlu Sbô tjêlêkwo kjrâgaga lóng kês kong li, e wlêmirê dey.

¹³ E kjîshko ga êye tjêlê tjêlêkwo miydê llêm wleniyo goshko ga woydê ga roke Sbô kong ga kjimte tjêlêkwo le li pjloilgwêk, kukoba wêlê wlo. ¹⁴ Tja syôshhtë Sbô kong tjêlêkwo miydê llêm wleniyo goshko ga tja syôshhtë shâng bor séya go, gueniyo llêye lër shâng li llê loklo miydêr llême. ¹⁵ ¿Eni ga llêye shâryêr? Olô ga tja syôshhtë Sbô kong bor séya go, llêye lër shâng li llê loklo miydêr llêm wleni. Olô ga tja syôshhtë bor wotjlik li go, llêye lër shâng li llê loklo miydêr pjir wleni. Olô ga tja tÿ ba kong bor séya go. Olô ga tja tÿ bor wotjlik li go. ¹⁶ Sbô poshrêmi lóng, llêbo shâryara bomi kong li kjîshkoshko ga pjây tjêlê bomi séya go erô ga êye tön bop tjok ber wopjlu Sbô tjok, llêbo shâryara bop kong li kjîshko ga ä, llêye lëmi lóng li llê loklo miydê llêm kjîshko. ¹⁷ Eshko ga bop wopjlu Sbô tjok li pjlu, gueniyo oblê kong ga llêno llême.

¹⁸ Tja tjêlê tjêlêkwo miydê llêm wleniyo go ara, pjây uunkong kjinmo. Tja wopjlu Sbô tjok e kjîshko. ¹⁹ Eni êmdê ga tja shâng Sbô tjêlêkwo kjrâgaga tjokshko ga tjêlêkwo loror kjwo shkêng (5) kuya lok wêlê wleniyo li tjwlo ara, tjêlêkwo loror kjwo sak dbaw dbaw pjloglo sak kjwara (10,000) tjêlêkwo miydê llêm wleniyo go li kjinmo.

²⁰ Pjeyoga, kjwozirga wotjlik pjlu anmoyô llêm, gueniyo llêbo owa shârye lok ara llêm bakoe. Pjây wotjlik kjwozirga dik ame, pjây wotjlis tjlapgaga dik shara. Gueniyo pjây jêk kjwozirga dik ga pjlu. ²¹ Tjlapga tjêlêno li tak pjang Sbô tjêlêkwo go eni:

«Nopga ichêr bor tjêlêkwo lê bor nopga kong, shto oblê so tjêlêkwo go.
Nopga shto oblê so ichêr bor tjêlêkwo lê ba kong bakoe.

Eni êmdê ga bor tjêlêkwo kjre lok llême.»*

²² Eni ga nopga iche Sbôre ba tjêlêkwo lê tjêlêkwo miydê llêm wleniyo go. Era ber ba tjêlêkwo kjrâgaga li kong llêm, e ba tjêlêkwo kjrâgaga llêm li kong. Gueniyo nopga iche ba tjêlêkwo lê, kukoba wêlê wlo bakoe. Era ber ba tjêlêkwo kjrâgaga li kong, e ba tjêlêkwo kjrâgaga llêm li kong llême. ²³ Shji tön lóng uunkong shtoyo kjrinasoshko ga shji uunkong tjêlê lóng tjêlêkwo miydê llêm wleniyo go wleni ga ba tjêlêkwo kjrâga llêm wleniyo, llêm ga êbo ba tjêlêkwo miydê llêm wleniyo, e äar eshko ga tjêlêkwo lëmi lóng li llê loklo miydê llêm, ga «Nopga kjwe skwê» le jlôe. ²⁴ Gueniyo ba tjêlêkwo lëy lóng êng kong, shji êng kuk wêlê wlo ga ba tjêlêkwo kjrâga llêm wleniyo, llêm ga êbo ba tjêlêkwo miydê llêm wleniyo, e äar eshko ga tjêlêkwo lëy lóng li kuya wêlê, ga miydê e go ga llêbo owa shâryono, ga llono ga e shduya Sbôre. ²⁵ Eshko ga wotjlik llê miydêba llêm li le pjire. Eni ga kjök tok, ga Sbô poshrêya sök, tjêlê ga «Sbô shâng bomi tjok jlôe» le eni.

Shji tön lóng lishko ga llêbo shâryêy sorê

²⁶ Pjeyoga, lër bomi kong ga pjây tön lóng lishko ga pjây têshko, pjây êng pingshko, Sbô tjêlêkwo roy lêmishko, pjây tjêlê tjêlêkwo miydê llêm wleniyo goshko ga llêbo uunkong êre shâryozî ber pjlu uunkong lóng li kong wlo. ²⁷ Pjây tjêlê woydê tjêlêkwo miydê llêm wleniyo goshko ga woydê ga laga pjökde myarerê döe. Ga pjây tjêlê jekdo uunkong llêm, pjây tjêlê êng irgo dey. Woydê ga pjloilgwega tjok bakoe. ²⁸ Pjloilgwega êrê llêm ga êye tjêlê tjêlêkwo miydê llêm wleniyo go nopga boksho llêm, tjêlê tjoksa Sbô kong erô dey.

²⁹ Pjây tön lóng lishko ga Sbô tjêlêkwo lagaga tjêlê pjökde myare dö bakoe. Ga llêye le li woyotjlîmi pjây llamo lóng lirê yôtso. ³⁰ Eshko ga llêbo le Sbôre no kjlara sök eshko li kong ga êye shâng tjêlê ga tjêlê ame, ber sök kjing dey. ³¹ Woydê ga Sbô tjêlêkwo roy lêmishko ga pjây tjêlê êng irgo, pjây uunkong lóng li opping pjlu wlo, pjây dbokjrê tjêlêkwo li go wlo, pjây wosonkê llêm wlo. ³²⁻³³ Woydê Sbôre ga llêbo shâryêy sorê pogo llêm, woydê ga shâryêy yôtso, bek, pjây ber lóng wlêp wlo. E kjîshko ga êye Sbô tjêlêkwo lê jlökoyo ga opichê om go ga pjlu, le jekdo sorê pogo llêm ga pjlu.

Sbô tjêlêkwo kjrâgaga lóng kjok shto oblê oblê opshâryê sorê ga pjây opshâryos eni bakoe. ³⁴ Pjây tön lóng lishko ga woydê ga walêga ber lóng kjing, tjêlê llêm, tak pjang kjok ilgwêkklo tara Moisésdê li go sorê li eni. ³⁵ Llêbo miydê woydê ga kjakroke ba lanma kong äar ba ushko jâ. Walêga tjêlêno Sbô tjêlêkwo kjrâgaga tön lóng lishko ga e bek llême.

* 14:21 Isaiás 28.11-12.

³⁶ Sbô tjlôkwo weno bomi shwoy bäm go llëm, kuga pjäydë erö llëm bakoe. ³⁷ Tjlôkwo lër shäng bomi kong ère, e laga Tjlapga lirë om go. Èye Sbô tjlôkwo laga le, llëm ga kjimtaga Sbô Sëyarë le ga miyde ga jlôe. ³⁸ Gueniyo tjlôkwo lër shäng ère kjre llëm ga llëye le li tjlôkwo kjrëmi llëm bakoe.

³⁹ Eni ga pje yoga, kjok miydë twe Sbô Sëyarë bomi kong ba tjlôkwo lëmi wlo li wlëzïa. Ga èye tjlë tjlôkwo miydë llëm wleniyo go ga e owa lëmi llëme. ⁴⁰ Gueniyo llëye shäryëmi dô ga shäryozï yôtso, beke.

15

Cristo tjlôkwo roy pjlu

¹⁻² Pje yoga, Sbô tjlôkwo roy pjlu loror bomi kong dënashko li woyoshrozïa. Tjlôkwo kjroromi li ère, pjây mär lóng e go bakoe. Pjäy mär e go jlökoyo, ga rayëmi llëm ga pjây dâr. Shäryëmi eni llëm ga tjlôkwo li kjroromi llëno llëme.

³ Tjlôkwo pina Sbörë bor kong tjwlo arayo li, pjây pinor e go. Tjlôkwo ère eni: Cristo wolono llëbo owa shäryoroy li potjwlëkkïo, tak pjang Sbô tjlôkwo go sorë li eni; ⁴ ba doyo jnenaba, ga öötong dbar gwo mya ga woshrra Sbörë iröng obi, tak pjang Sbô tjlôkwo go sorë li eni; ⁵ e irgo ga weno shäng Cefas* kong, weno shäng ba opping-gaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong bakoe. ⁶ Dbar kjwara ga weno shäng ba tjlôkwo kjrägaga doglo sak dbäw pjloglo shkëng (500) kong. Eerishko ga epga ara lóng sê obi, gueniyo kjone kjone wolono tjän. ⁷ E irgo ga weno shäng Santiago kong, ga weno shäng Sbô tjlôkwo roy lagaga ba äska lóng kës li kong bakoe.

⁸ Weno uunkong li kong irgo ga öötong dbar kop ara ga weno shäng bor kong shara. Eni ga tja so chida weno ba dbaryo go llëm kjoyoe. ⁹ Sbô tjlôkwo roy laga Jesús äska lóng kës li tjwlo ara, bor kjinmo. Sbô tjlôkwo kjrägaga shdunor ara. E kjïshko ga tja llëno llëm, tjwlo llëm, tja kowëba Sbô tjlôkwo roy laga Jesús äska wlo. ¹⁰ Gueniyo Sbô wopjlu li kjïshko ga pak ère twara bor kong, ga eerishko ga tja beno shäng ba shäryë. Tja parkono ara, epga kjinmo. E kjïshko ga llëye shäryara bor kong li beno tjwlo ara. Gueniyo pak shäryoror om go llëm, tja kjimtaga Sbörë, ba wopjlu li kjïshko. ¹¹ Eni ga tjlôkwo laga li tjare, de epgare, tjlôkwo lërwa lóng li e eröe. Ga tjlôkwo kjroromi li e bakoe.

No wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi

¹² Eni ga Cristo woshrra Sbörë iröng obi roy lororwa bomi kong ga pjây kjoneshko tjlë ga nopga wolono ga woshre llëme lëmi ega? ¹³ Nopga woshre llëm kjwe ga Cristo woshrra llëm bakoe. ¹⁴ Ga Cristo woshrra

llëm kjwe ga tjlôkwo lërwa lóng li tjwlo llëm, pjây mär lóng Cristo go li tjwlo llëm bakoe. ¹⁵ Eni jlô kjwe ga pjây pinorwa li, e jyö erä, Cristo woshrra jlôe lërwa lóng li kjïshko. Ga nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga Cristo woshrra roy lërwa bomi kong li, e jyö. ¹⁶ Nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga Cristo woshrra llëm bakoe. ¹⁷ Ga Cristo woshrra llëm kjwe ga pjây mär lóng Cristo go li tjwlo llëm, ga owa pjang bomi go li löna Sbörë llëm bakoe. ¹⁸ Eni jlô kjwe ga nopga tönno beno tjeng Cristo tjok tjeng li, e jeno lönge. ¹⁹ Shji tönno beno tjeng Cristo tjok, shji kjimte kjok ère kjing go wlo erö kjwe ga shji song jlô, nopga lóng kës li kjinmo.

²⁰ Cristo woshrra Sbörë iröng obi jlô! Miydë e go ga llono ga nopga wolono tjeng li woshre iröng obi bakoe. ²¹ Shji wolon, domer kjlara kjïshko. Eni wleni ga domer kjlara obi kjïshko ga shji woshre Sbörë iröng obi. ²² Shji Adän tjëyoga kjïshko ga shji wolon. Eni wleni ga shji Cristo tjëyoga kjïshko ga shji woshre Sbörë ber lóng sê. ²³ Gueniyo uunkong li woshre dbar kjwara llëme. Cristo woshrra bäm go. Miydë e go ga tje iröng obishko ga nopga baïya li woshre eshko jä. ²⁴ Eshko ga ba wloyoga kjlobi li zäya Cristorë pjir, sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo uunkong bakoe. Ga llëbo tjeng kës li twe Data Sbô kong, iche wlo. Llëbo tjeng kës li pjir eshko jä. ²⁵ Llëbo tjeng kës li iche Cristorë, ba wloyoga kës li zana pjir guing. ²⁶ Ba wloyo pjiya ber iröng li, wolon li e. Eshko ga èye wolon ame. ²⁷ Sbô tjlôkwo tak pjang eni: «Llëbo tjeng kës li twara ba kong, iche wlo.»† Llëbo tjeng kës li twaga Sbörë om go Cristo kong, iche wlo. Gueniyo llëbo tjeng kës le li, e Sbô om go layde llëme. ²⁸ Eshko ga llëbo tjeng kës beno tjeng Cristo wloshkoshko ga Cristo, ba Wa om go li opyë ber shäng ichaga Sbörë. Eni ga Sbô, e ber shäng llëbo tjeng kës li ichaga.

²⁹ Kjone kjone wolono, wak llëm wleniyo, ga pjây kjone kjone èng wë jer di roshko ba äska. ¿Epga woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga shäryëmi eni ega? ³⁰ Eni jlô kjwe ga tjava opyë lóng shto owashko wleni dbar kjwobi go ega? ³¹ Pje yoga, pjây tönno beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjïshko ga tja wopjluë. Miydëmi pjlu ga e jlôe. Lër bomi kong ga dbar kjwobi go ga tja zrökoba woydë, e jlô bakoe. ³² Tja shäng Éfeso kjokyoshko ga nopga opyono bor wloyo dbo ara go, so äya kjloshko so kjoyoe. ¿Nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga shäryëmi eni llëno? Eni jlô kjwe ga «Eri ga shji ië ara, shji dyo ië ara bako, bong ga shji wolon kjïshko.»‡ ³³ Pjäy

* 15:5 Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe. † 15:27 Salmo 8.6. ‡ 15:32 Isaías 22.13.

yyäpwwëbasko ga jlô lêmi llême. Shji yorkaga owa ga bi sdëkwo pjlu li jer. ³⁴ Pjây wotjlis bëy irông obi. Pjây llêbo owa shäryë ame bakoe. Pjây kjone kjone Sbô miydë llême. Lër bomi kong, pjây lökkjre e go wlo.

Shji woshrara Sbörë irông obishko ga bi doyo ber sorë

³⁵ Pjây kjone kjone tjlä ga «¿Shinmoga woshrara Sbörë irông obi ga doyo ber sorë?» lêmi bor kong eni. ³⁶ Nopga kjok miydë llëm wleniyo li llêbo kjakrokodko. Dwla dguëy ga sho kjer pjir guing ga wen tjaglën eshko jä. Kjer llëm ga llëno llême. ³⁷ Dwla llë dgoroy ga wen tëm li ber oblë, e so dwla li kjoyo ame. ³⁸ Dwla dgoroy li ie Sbörë wen, woide sorë li eni. Dwlagwo kjrina kjrina doyo sorë ga shäryë eni. ³⁹ No, öng, sënwa, mã, kjrina kjrina doyo oblë, llêbo uunkong doyo e so e kjoyo dö llême. ⁴⁰ Llêbo kjok dogo so doyo tjok, llêbo kjok ëre so doyo tjok, gueniyo llêbo kjok dogo so doyo wolësowa li, llêbo kjok ëre so doyo wolësowa li, e oblë oblë. ⁴¹ Dlo kälä, mok kälä, dbala kälä, kjrina kjrina kälä oblë oblë. Dbala oblë oblë li kälä oblë oblë bakoe.

⁴² Shji woshre Sbörë irông obishko ga bi doyo twe bi kong li, e oblë eni bakoe. Eerishko ga bi doyo ëre wolon, e irgo ga sho an. Gueniyo eshko ga bi doyo wolon ame. ⁴³ Bi doyo ëre jnekoba klung roshkoshko ga tjwlo ara llëm, dbo ara llëm bakoe. Gueniyo woshre irông obishko ga bi doyo tjwlo ara, dbo ara shara. ⁴⁴ Eerishko ga bi doyo ëre pjlu, shji ber löng kjok ëre kjing go wlo. Gueniyo eshko ga bi doyo ber pjlu, shji löng kjok dogo wlo.

⁴⁵ Sbô tjlökwö tak pjang eni: «Domer bäm go ko Adán li, e iara Sbörë beno shäng së.»^S Gueniyo shäng kjlara obi Adán dik, era sëya, ga shji ie ber löng së tjaglën wleni. ⁴⁶ Bi doyo pjlu, shji löng kjok dogo wlo li, e weno bäm go llême. Bi doyo pjlu, shji löng kjok ëre kjing go wlo lira weno bäm go. ⁴⁷ Domer bäm go li, e shäryak klung sho tjeng kjok ëre kjing go li go. Domer oblë lira kjok dogo so. ⁴⁸ Domer kjok ëre so bäm go li doyo sorë ga shji kjok ëre so löng kës li doyo so e kjoyo bakoe. Domer kjok dogo so lira, ba doyo sorë ga ëye kjok dogo so löng kës li doyo eni bakoe. ⁴⁹ Shji weno so domer kjok ëre so li kjoyo sorë ga llono ga shji wen so domer kjok dogo so li kjoyo eni bakoe.

⁵⁰ Pjeyoga, lër bomi kong ga bi doyo ëre pjir. E äär ber löng Sbô sök no pjluo iyado lishko wlo llême. Llêbo pjir li äär ber llêbo pjir llëm li tjok llême. ⁵¹ Llêbo miydëba llëm wleniyo lër bomi kong kjrina. Kuzi yötso. Shji wolon uunkong llême. Gueniyo shji kjlopswe uunkong, ⁵² wop eni llëm,

shji bokkwo smer wleni. Eshko dbaryo ga wli bakwaraba jek pjirshko ga wolono löng li woshre Sbörë ber löng iyado wlo, ga shji kjlopswe eshko jä. ⁵³ Bi doyo ëre pjir kjishko ga woide ga kjlopswe ber pjir ame wlo. Bi doyo ëre wolon kjishko ga woide ga kjlopswe ber wolon ame wlo. ⁵⁴ Eshko ga bi doyo ëre pjir wlo li kjlopswara beno pjir ame wlo, bi doyo ëre wolon wlo li kjlopswara beno wolon ame wloshko ga tjlökwö tak pjang Sbô tjlökwö go li shäryono eshko. Tjlä ga

«Wolon li, e pjira Sbörë.*

⁵⁵ Wolon, ëye zam ame.

Wolon, pja dbo ame.»[†]

⁵⁶ Shji wolon, llêbo owa shäryoroy li kjishko. Ga llêbo shäryoroy li owa, e miydëy kjok llgwekklo tara Moisésdö li go. ⁵⁷ Gueniyo shji mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga shji ie Sbörë ber wolon ame wlo. Shji wopjlu ba tjok e kjishko.

⁵⁸ Eni ga pjeyoga, pjây wokjang, pjây mär ber löng Tjlapga Jesús go iyado. Miydëmi ga pak shäryëmi Tjlapga Jesús kong li tjwlo ara. E kjishko ga pjây parkë ba kong jlökwö iyado.

16

Dbur töng Sbô nopga kong

¹ Pjây dbur töng, ichëmi jek Sbô nopga kong wloshko ga shäryozí, loror Jesús tjlökwö kjranga löng Galacia kjokyo kong sorë ga eni. ² Dbar sondë kjwobi go, pjây tönsko ga pjây kjlara kjlara dbur twë sira, jnemi wlo. Ëye dbur shano ara ga dbur twe ara. Ëye dbur shano sira ga dbur twe sira. Shäryozí eni, tja äärshko ga töng tjeng pjir tjan wlo. ³ Eni ga tja jek äär bomi shwoyshko ga nopga wlënomi löng li ichër jek Jerusalén kjokyo ba tjyë, ga kjibokwo twër ba kong lok, söya jek ba tjok wlo, epga e miydë Jerusalén sopgarë wlo. ⁴ Woide mi wleni ga tja jek ba tjok bakoe.

Pablo wotjlik to kjok shto oblë

⁵ Tja wotjlik jek äär Macedonia kjokyo. E irgo ga tja jek äär bomi shwoy, bomi ik wlo. ⁶ Tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbë dikjoyoe. Tja opshik llëm, kjok owa dbaryo li jek guing kjwe. ⁷ Tja jek bomi ik jekdo ga pjây in dbar kop ara ga äe. Tja iche Tjlapgarë wleni ga pjây in woide dbar kjwöbë, jëkko dö llême. ⁸⁻⁹ Gueniyo na Éfeso kjokyo ga tja pak ara, Cristo tjlökwö kukoba woide ara kjishko. Nopga ara wotjlik owa bor kong bakoe. E kjishko ga tja ber sök na, äär jong judio dbar shrëzlöng dbaryo kowe lok Pentecostés* lishko.

¹⁰ Timoteo äär bomi ikshko ga wlokjrozí yötso, ber wopjlu wlo, e parkë Tjlapga Jesús

§ 15:45 Génesis 2.7. * 15:54 Isaías 25.8. † 15:55 Oseas 13.14. * 16:8-9 Pentecostés lanyo, e tak pjang Hechos 2.1.

kong botoya dik kjĩshko. ¹¹ Bangkjrozĩa. Ga brikshko ga kjimtozĩ, tek shǎng wopjłú bor shwoy wlo. E koshër shǎng ẽreshko, bi pjeyoga jẽk lǒng ba yorkẽ li tjok bakoe.

¹² Bi kjłara Apolosda ichoror to jek bomi ik ba tjok lokloror, gueniyo jek woydẽ llẽme. Gueniyo dbar tjokshko ga pjǎy ĩyde kjwlẽ jǎ le.

Pablo lano pjeyoga oblẽ oblẽ kjĩshko

¹³ Pjǎy sjẽke. Pjǎy mǎr Jesús go jlǒkoyo ĩyado. Pjǎy opyos wokjang, pjǎy wosonkẽ llẽme. ¹⁴ Llẽye shǎryẽmi dǒ ga oblẽ woydozĩ ara.

¹⁵ Tjłapga Jesús tjłǒkwo roy loror Acaya kjokyoshko ga tjłǒkwo kragaga bǎm go li beno Estėfanas, ba pjeyoga bakoe. Ga epga beno lǒng pjeyoga oblẽ mǎr Tjłapga Jesús go li kjimtẽ ara. E miydẽmi pjłúe. E kjĩshko ga rokër bomi kong ga ¹⁶ epga kolozĩa. Oblẽga parkẽ lǒng bǎĭya dik li kolozĩ eni bakoe.

¹⁷ Estėfanas, Fortunato, Acaico, e shrono lǒng bor ik bomi ǎska. E kjĩshko ga tja wopjłúe. ¹⁸ Lǒng bomi tjokshko ga pjǎy dbokjrẽ ara ba kjĩshko. Lǒng bor tjok kjĩshko ga tja dbokjrono beno shǎng wopjłú eni bakoe. Nopga eniyo, e poshrẽkko.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁹ Jesús tjłǒkwo kragaga lǒng Asia kjokyo li, «¿Pjǎy yonde?» le bomi kong.

Aquila, Priscila, pjeyoga tǒn lǒng ba ushko li, «¿Pjǎy yonde?» le bomi kong wopjłú Tjłapga Jesús ko go.

²⁰ Pjeyoga uunkong lǒng bor tjok li, «¿Pjǎy yonde?» le bomi kong bakoe.

Pjǎy ẽng woydẽ ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lẽmi ẽng kong wopjłúe.

²¹ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ẽre tẽr bomi kong bor orkwo om go go shara.

²² Rokër Sbõ kong ga ẽye Tjłapga Jesús woydẽ llẽm ga shdũya. ĩPja tjwe wop ǎe, Tjłapga!

²³ Rokër Tjłapga Jesús kong ga ba wopjłú li kjĩshko ga pjǎy kjimte ara.

²⁴ Pjǎy tǒno beno tjeng Cristo Jesús tjok, pjǎy woydẽr ara uunkong. Ber eni.

Segunda Carta a los Corintios Kjibokwo ère tara Pablorè Corinto sogga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Tito. E parkè shäng Sbò tjlòkwo lè Pablo tjok. Pjlara ga öör jek shäng parkè Corinto kjokyo. E irgo ga to iröng Macedonia kjokyo, Pablo sök lishko. Eshko ga llèbo owa shärye Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Corinto kjokyorè 'li roy lara ba kong pjire. Eni ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong, llèbo llè llgweya wlo.

Corinto kjokyo ga no kjone kjone tjwe tön Jesús tjlòkwo kjrägaga li tjok, ga tjlè lok ga «Tja Sbò tjlòkwo roy laga Jesús äska» le, miga jyö erä. Epga opyono twlò ara Pablo kjinno, ga Pablo läywaralok owa bakoe. Eni ga Jesús tjlòkwo kjrägaga li jyäpgwara lok ara. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llèbo jyä tara Pablorè nopga eniyo li kjishko. Jesús tjlòkwo kjrägaga li poshduna, wlona wopjlu go, epga jek ba jyäpgwagaga owa li tjok llèm wlo.

Dënashko ga Jesús tjlòkwo kjrägaga löng eshko li kong dbur rokara Pablorè, Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Jerusalén kjokyo li kjimtoklo. Gueniyo ba jyäpgwagaga li tjlèno ga dbur li woyde Pablorè ba kong om go lara, miga jyö erä. Eni ga Pablo wotjlik jek eshko wop äe le, ga kjibokwo ère go ga epga ichara dbur töng jek obi, söya jek Jerusalén kjokyo wlo.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Timoteo tjok. Tja kjrara Sbörè beno ba tjlòkwo roy laga Cristo Jesús äska.

Sbò tjlòkwo kjrägaga löng Corinto kjokyo, löng Acaya kjokyo, kjibokwo ère ichèrwa jek bomi kong.

² Rokèrwa bi Data Sbò kong, bi Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Shji kjimte Sbörè, shji wosonkè llèm wlo

³ Sbò, bi Tjlapga Jesucristo Data li poshrèy ara. Shji songe laga li e. Bi kjimtaga li e bakoe. ⁴ Llèbo wen borwa kong owashko ga tjawa kjimte, tjawa wosonkè llèm wlo. Tjawa kjimtara eni kjishko ga llèbo wen oblè kong owashko ga kjimterwa eni bako, wosonkè llèm wlo. ⁵ Llèbo weno Cristo kong owa li wen borwa kong ara eni bakoe. Gueniyo tjawa kjimte ara bako, tjawa wosonkè llèm wlo. ⁶ Tjawa löng song èreshko, pjäy kjimterwa ga pjlú wlo, pjäy där

wlo. Ga tjawa kjimte Sbörè, tjawa wosonkè llèm wlo. Eni ga pjäy kjimterwa ga pjlú, pjäy wosonkè llèm wlo bakoe. Eni ga llèbo wen bomi kong owashko ga kumi kjang ga pjlúe. ⁷ Miydèrwa ga llèbo weno borwa kong owa li weno bomi kong eni bakoe. Ga pjäy kjimte Sbörè, tjawa kjimtara sorè ga eni. Eni ga miydèrwa ga pjäy ber löng wopjlu.

⁸ Pjeyoga, woydèrwa ga tjawa öör löng song Asia kjokyo sorè li miydèmi löng pjlúe. Llèbo shäryaraba borwa kong owa ara an-moyö, kurwa mae. Tjawa wotjli no ga tjawa där ber löng sè ame lororwa. ⁹ Tjawa zrökoba lororwa eni. Shäryono eni, tjawa opping mär om go ame wlo, tjawa mär ber löng Sbò go shara wlo. Shinmoga woshraga li e. ¹⁰ Eshko ga tjawa zrökoba lèrwa löngshko ga tjawa döra Sbörè. Eni ga tjawa beno löng mär ba go. Miydèrwa ga e ber borwa döga iyado. ¹¹ Rokèrwa bomi kong ga pjäy syöshè Sbò kong borwa kjishko, tjawa kjimtemi wlo. Eni ga Sbò wopjlu li kjishko ga tjawa kjimte, nopga ara syöshono sorè li eni. Eshko ga nopga syöshono ara li ber löng wopjlu ba tjok, borwa kjishko.

Llèbo shärye Pablorè lara li shäryara llème

¹² Miydèrwa ga tjawa jèktong pjlo bek nopga uunkong tjok, bomi tjok bakoe. Tjawa krè ara wopjlu e kjishko. Tjawa kjimtara Sbörè, ga tjawa tjlèno bek iyado, llèye jnenorwa è kong llème. Tjawa mär löng kjok miydè kjok ère kjing go li go llèm, tjawa mär löng Sbò wopjlu li go. ¹³⁻¹⁴ Kjibokwo tèrwa bomi kong wèlè, llè loklo miydèmi pjlú wlo. Eerishko ga tjawa sorè miydèmi sira erä, gueniyo woydèrwa ga llono ga tjawa sorè miydèmi pjire. Eni ga Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obishko ga pjäy krè borwa kjishko ga pjlú, tjawa krè bomi kjishko sorè ga eni.

¹⁵ Miydèr ga pjäy löng wopjlu bor tjok lèr. E kjishko ga tja jek äär bomi ik pjloglo pjok loror, pjäy ber wopjlu wlo. ¹⁶ Tja jek Macedonia kjokyooshko ga pjäy in äär loror. Ga tja tek iröngshko ga pjäy in obi loror. E irgo ga tja wotjli no ga tja kjimtemi jek Judea kjokyo wlo bakoe loror. ¹⁷ Gueniyo shäryoror eni llème. ¿Eni ga pjäy wotjlik ga shäryèr eni lororshko ga woyotjlinor yöto llème lè mire? Nopga kjok ère so, «Tja llèbo shäryè» le oblè eni llème, gueniyo wotjlik ba pjlúshko ga shärye eni llème. ¿Pjäy wotjlik ga tja eni lè mire? ¹⁸⁻¹⁹ Llèye lara Sbörè li shärye eni iyado. Miydèmi ga e jlöe. Ga tjawa omshäryè eni bakoe. Era jlö eni bakoe. Tja, Silvano, Timoteo, Sbò Wa Jesucristo li roy lororwa bomi kong, ga era, llèye lara li shärye eni iyado. E kjishko ga «Shäryèrwa» lororwashko ga shäryèrwa eni. ²⁰ Llèbo lara Sbörè bi kong jlökoyo kès li beno shäryaga Cristorè. E kjishko ga shji tönshko ga «Llèbo

lara li sharyara eni» lëy, Sbõ poshrëy wlo. ²¹ Shji tõno beno tjeng Cristo tjok, ga rayëy llëm li, e laga Sbörë. Shji iara beno tjeng dboy ba kong. ²² Ba Sëya ichara bi go, ber kësang bi tjok wlo. Shji jyã tara eni, shji baïya li miydëy e go wlo. Ga miydëy e shji ga llono ga llëbo pjlu twe bi kong lara kës li twe bi kong eni bakoe.

²³ Tja jek bomi shwoy Corinto kjokyo loror. Gueniyo tja to jek llëm, pjây wlon ara anmoyõ llëm wlo. Miyde Sbörë pjir ga eni. Rokër ba kong ga llëbo lër li eni llëm ga tja shdüya. ²⁴ Pjây mär Cristo go sorë li laga tjawarë, e lorwarë llëme. Miydërwa ga pjây mär löng ba go jlökoyo. Tjawa bomi kjimtaga erõ, pjây löng wopjlu wlo.

2

¹ Miydoror ga pjây in öör kjwe ga pjây ioror beno löng woydëe. Ga sharyër bomi kong eni ame loror. Tja jek bomi shwoy llëm e kjishko. ² Pjây ioror beno woydë kjwe ga tja iaga ërë ber shäng wopjlu obi? Pjây ioror beno tjeng woydë li erõe. ³ Pjây in jek äärshko ga woydër ga tja iëmi ber shäng wopjlu. Eshko ga miydër ga pjây löng wopjlu bor wopjlu li kjishko bakoe. Gueniyo pjây in äär ga tja iëmi woydë li woydoror eni llëme. Kjibokwo toror bomi kong eni e kjishko. ⁴ Miydoror pjlu ga kjibokwo li lëmishko ga pjây ber löng woydëe. E kjishko ga tërshko ga tja woydë, tja wosong, tja slar ëë bako, pjây iër ber löng woydë li woydoror llëm kjishko. Gueniyo toror eni, pjây woydër ara li miydëmi e go wlo.

Ëye llëbo owa sharyono bi kong ga woyde ga owa li iëy ber tjwlo llëme

⁵ No shäng kjlara, tja iara woydë sira. Gueniyo pjây uunkong iara woydë sira bakoe. «Sira» lër, ber ba kong kjang anmoyõ llëm wlo. ⁶ Pjây ara omshduno. Erõ ga bue, shdüy ame. ⁷ Eerishko ga owa sharyara li iozi ber tjwlo ame, woyojezia. Eni ga ber shäng woydë ara anmoyõ, llëbo owa sharyara li kjishko llëme. ⁸ Rokër bomi kong ga woydëmi ara li pizi ba kong obi.

⁹ Kjibokwo toror bomi kong eni, pjây tjlin wlo, tja kolëmi äär jong ba dbo gore miydër wlo. ¹⁰ Ëye llëbo owa sharyono ga owa li ioromi beno tjwlo llëmshko ga bor kong ga beno eni bakoe. Ga inor ga llëbo li owa jlökoyo, ga ioror beno tjwlo llëmshko ga sharyoror Cristo bokso bomi kjishko, ¹¹ shji jyäpgwe Ärë llëm wlo. Llëbo owa sharyë woydë bi tjok li miydëy tjän.

Cristo tjlokwo roy pjlu lagaga

¹² Tja jek öötong shäng Troas kjokyo, Cristo roy pjlu lëshko ga nopga löng eshko li iara Tjlapga Jesúsde tjlokwo li kuk woydë ara. ¹³ Eni ëmdë ga tja shäng wlëp llëm, bor kjlara Tito shäng eshko llëm kjishko. E kjishko

ga epga rayoror beno löng eshko, ga tja to jek Macedonia kjokyo ba wlëk shara.

¹⁴ Ængkwaga kägäyo, ba moskwoga zana pjirshko ga ba ængkwagaga li töya uunkong, ga söya jek ba irgo, oblë zana li shrëya lok wlo. Shjira söya Cristorë kjone pogo, ba tjlokwo roy pjlu lë oba kong, llëbo owa li zây pjir wlo wleni. Ba tjlokwo roy pjlu li, e Sbõ kong llëbo lö pjlebë wleni. Tja wopjlu Sbõ tjok e kjishko. ¹⁵ Llëbo lö pjlebë sukoba Sbõ kongshko ga ba lö li dbo ara. Tjlokwo roy pjlu li iëy oba kongshko ga shdär kjone pogo, llëbo lö dbo ara wleni. Sbõ kong ga shji llëbo lö pjlebë wleni. Ga nopga där wlo li, nopga pjir wlo li, lö ëre kuya lok wëëe. ¹⁶ Nopga pjir wlo löng li kong ga lö owa wleni, e ba zrökklo kjishko. Nopga där wlo löng li kong ga lö pjlebë wleni, e ba dökklo ber löng së wlo kjishko. Ëye dbo ara, kjok miydë ara, pak ëre sharyë pjlu wlo llëme. ¹⁷ Nopga ara to löng tjlokwo li lë, dbur shak e go wlo. Tjawa omsharyë eni llëme. Tjawa Cristo parkaga kjishko ga tjawa ichara Sbörë pak ëre sharyë Cristo dbo go, ga tjawa iya sök iyado. E kjishko ga tjawa tjlä beke.

3

Tjlokwo twara Sbörë tjaglën, beno iyado wlo

¹ Tjawa tjlä eni, tjawa krë e go wlo llëme. No kjone kjone to löng tjlokwo roy lëshko ga kjibokwo söya tjeng ba tjok, jyã tara oblërë ba kong, ga äär kjone pogoshko ga piya nopga kong, epga parkë pjluë miydë lok e go wlo. ² Woydëmi ga kjibokwo eniyo pinwa bomi kongdo? Pjây wotjlik ga woydërwa ga kjibokwo eniyo twëmi borwa kong lëmiro? ² Eni llëme. Pjây om go beno borwa kong, so kjibokwo eniyo kjoyoe. Ëye tjawa parkë sorë li miydë woydë ga pjây jëk löng sorë li iëga wëëe. Ga pjây woyotjlinwa iyado. ³ Ëye kjibokwo të woydë ga jyã te ba shtikklo go kjibokwo go, llëm ga jyã te ak kjwangyo go. Pjây kjimtaga Cristorë ara borwa kjishko li miydëba wlo ga pjây iara beno so kjibokwo eniyo kjoyoe. Gueniyo jyã li tara ba shtikklo go llëm, tara ak kjwangyo go llëm bakoe. Pjây kjlopswara Sbõ Sök Iyado Sëya lirë beno oblë, pjây kjimtaga li miydëba e go wlo. Jyã tara wleni lërwa li e.

⁴ Lërwa eni Sbõ bokso ga pjlu, tjawa mär löng Cristo go kjishko. ⁵ Pak ëre sharyëra tjawarë om go ga äe. Kjok miydë twaga Sbörë borwa kong kjishko ga sharyëra ga pjluë. ⁶ Tjawa iara Sbörë beno löng tjlokwo twara tjaglën, beno iyado wlo li laga ba Sëya go, kjok llgwekklo go llëm, ga tjawa iara beno löng ba sharyë pjluë. Kjok llgwekklo li, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo. Gueniyo Sbõ Sëyara, shji ie ber löng së iyado.

⁷ Kajok llgwekklo tara Sbörë ak kjwangyo go li, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo erä. Eni ëmdë ga twara Moisés kongshko ga Moisés bokkwo kälä dbo ara, ga ba bokkwo li iya Israel tjeýogarë ga äe. E irgo ga kälä dbo ara li jenoe. ⁸ Gueniyo tjlökwö lara jlökoyö tjaqlën ba Sëya go li, era tjwlö ara anmoyö. ⁹ Llëbo, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo li, e tjwlö ara. Gueniyo llëbo, shji ie ber pjlo bek Sbö bokso wlo li, era tjwlö ara anmoyö. ¹⁰ Ga llëbo oblë äär tjwlö ara eni llëme. Eni ga tjwlö ara anmoyö kjishko ga llëbo tjwlö ara dënashko li beno tjwlö llëm wleni. ¹¹ Llëbo twara dënashko li tjwlö ara, e pjir wlo gueniyo. Eni ga llëbo twara pjir llëm wlo li, era tjwlö ara anmoyö.

¹² Tjölkwö tjaqlën li kjishko ga lërwa ga llëye bangkjrërwa llëme. ¹³ Dënashko ga Moisés tjlä Israel tjeýoga kongshko ga bokkwo kjinyë shwong go, ba bokkwo kälä dbo ara jer jek li iya lok llëm wlo. Tjawa omshäryë eni llëme. ¹⁴ Dënashko ga epga iara Sbörë beno löng kjok llgwekklo li kuk woydë llëme. Eerishko ga llë loklo miyde lok llëm obi, löng bokkwo kjingak pjir wleni. Ga ber lön bokkwo kjingoklo li kjak llëm wleni obi, kjaga Cristorë erö kjishko. ¹⁵ Eerishko ga kjok llgwekklo li lëba ba kongshko ga löng bokkwo kjingak pjir wleni obi, woyotjliya lok yötso ga äe. ¹⁶ Gueniyo ëye mär Tjlapga Jesús go ga bokkwo kjingak pjir wleni li, e där ber iğa wëllë wleni shara. ¹⁷ Tjlapga li, Sbö Sëya, e kjarasoe. Sbö Sëya, e bi döga. ¹⁸ Eni ga shji beno löng bokkwo kjingak wleni ame. Ga dbar kjwobi go ga shji kjlopswe Tjlapga Sëyarë shäng, shji jëk ber löng Tjlapga Jesús i dik wlo. Eni ga shji ikoba ga Tjlapga li sorë, e miydëba bi go.

4

Tjawa tjwlö ara llëm, tjölkwö lira tjwlö ara

¹ Tjawa kjimtara Sbörë ara kjishko ga pak ëre twara borwa kong, shäryërwa wlo. E kjishko ga tjawa wosonkë llëme. ² Llëye owa shäryak lütshko, lökyo buk wleniyo li shäryërwa llëme. Ëye jyäpgerwa llëm, Sbö tjölkwö roy lërwa bek, kukoba wëllë wlo erä. Shäryërwa löng eni, tjawa ikobashko ga llëbo owa shäryororwa lëba Sbö kong ga ä wlo. ³ Tjölkwö roy pjlu li lërwa löng li ber ë kong wëllë llëm wleni ga epga löng pjir wlo kjishko. ⁴ Cristo, e so Sbö kjoyo, e dbo kälä ara bakoe. E sorë miydëy ba roy pjlu li go. Eni ga ba roy pjlu li, e iök shjiy pjang kjok ro si roy wleni. Gueniyo nopga pjir wlo li bokkwo kjingara kjok ëre so sbö lirë, Cristo roy pjlu li kuya lok wëllë llëm wlo. ⁵ Tjawa om go li roy lorwarë llëme. Jesucristo, e nopga uunkong Tjlapga lërwa bomi kong. Tjawa

löng parkë bomi kong ba kjishko erä. ⁶ Kajok shäryara Sbörëshko ga iök ichara wen shjiy kjok ro si roshko. Ga iök ichara wen shjiy bi pjlushko eni wleni bako, Sbö dbo kälä ara li sorë miydëy Cristo go wlo.

⁷ Klung shi buk kjwara tjwlö ara llëm, roshko llëbo tjwlö ara. Tjawa so e kjoyoe. Tjawa tjwlö ara llëm, tjölkwö twara Sbörë borwa kong lërwa wlo li, era tjwlö ara. Llëye shäryërwa löng borwa dbo om go li go llëm, shäryërwa dbo twe Sbörë borwa kong li go erä. ⁸ Llëbo wen borwa kong owa ara, gueniyo tjawa to ber löng e tjok lorwarë llëme. Llëye shäryërwa miydërwa llëm, gueniyo tjawa wosonkë llëme. ⁹ Tjawa wloyoga ara, gueniyo tjawa yorkaga tjok. Tjawa shdungoba ara, gueniyo tjawa pjikoba llëme. ¹⁰⁻¹¹ Dbar kjwobi go ga tjawa opyë ber zrökoba wlo, Jesús i dik, miydëba e go wlo ga borwa kjimtaga ber löng sé wlo li e. ¹² Tjawa zrökoba woydëshko ga tjawa parkë, pjäy ber löng sé iyado wlo.

¹³ Sbö tjölkwö tak pjang eni: «Tja mär Sbö go kjishko ga tja tjläno.»* Ga tjölkwö lërwa, tjawa mär ba go kjishko eni bakoe. ¹⁴ Miydërwa ga Tjlapga Jesús woshrra Sbörë iröng obi. Ga llono ga tjawa woshre iröng obi bomi tjok eni bakoe. Eshko ga shji uunkong söya äär ber löng ba tjok. ¹⁵ Llëbo uunkong ëre shäryë, ber pjlu bomi kong wlo, Sbö wopjlu li kjishko ga nopga kjimte jek këgong këgong wlo bakoe. Eni ga epga ber löng wopjlu Sbö tjok, ga Sbö ie lok ber kësbang, tjwlö ara bakoe.

¹⁶ E kjishko ga tjawa wosonkë llëme. Dbar kjwobi go ga borwa doyo ëre dbo lon sira sira, gueniyo borwa wotjlik lira dbokjrë jek këgong këgong. ¹⁷ Llëbo wen borwa kong owa eerishko li pjir. Borwa kong ga e kjang llëm, tjwlö ara llëm bakoe. Llono ga llëbo tjeng kës ëre kjishko ga tjawa kong llëbo twe Sbörë. Era pjir llëm, ga tjwlö ara, llëbo wen borwa kong eerishko li kjinno anmoyö. ¹⁸ Llëbo igöy wëllë li pjir, gueniyo llëbo igöy llëm lira pjir llëme. E kjishko ga llëbo igöy wëllë li woyotjlinwa llëm, llëbo igöy llëm li woyotjlinwarë döe.

5

Bi doyo tjaqlën

¹ Bi doyo ëre so ukwang kjoyo, e ber iyado wlo llëm kjishko. Shji wolonoshko ga äska doyo twe Sbörë bi kong oblë kjok dogo. Era pjir llëm, shäryaga norë llëm bakoe. ² Shji löng sé obishko ga woydëy ga bi doyo tjaqlën li twe bi kong jekdo. ³ Doyo tjaqlën li twe bi kongshko ga shji doyo tjok, shji ber löng shwong dret wleni llëme. ⁴ Shji löng bi doyo ëre go obishko ga shji löng song

* 4:13 Salmo 116.10.

iyado. Gueniyo bi doyo pjir wleniyo ère rayèy woydè dô llème, àska woydèy oblè, pjir llème wleniyo. ⁵ Shji poshàryara Sbörè, doyo tjaqlèn ber bi kong pjlú wlo. Ga ba Sèya twara bi kong. Miydèy e go ga llono ga bi doyo tjaqlèn li twe bi kong eni bakoe.

⁶ Miydèy pjlú e go ga llono ga shji àar ber lóng Tjlapga Jesús tjok kjok dogo, shji lóng bi doyo ère go obishko ga shji àatè lóng ba tjok eshko llém obi gueniyo. ⁷ Shji mår lóng ba go, llébo ìgöy wèlè li go llème. ⁸ Shji lóng wopjlú ba koshè. Shji wolon, shji to ber lóng ba tjok iyado wlo dey. ⁹ Gueniyo shji lóng sè obire, de shji wolonde, shji drön ara, llébo woyde Tjlapga lirè shàryèy wlo li, e shàryè, e ber shàng wopjlú bi tjok wlo. ¹⁰ Llono ga shji uunkong roke Cristorè àar lóng ba zlong bång, ga shji pjéktong kjok ère kjing go sorè li ìlgweya. Eshko ga shji kjlara kjlara potjwlèya, llébo shàryoroy pjlúre, de oware li kjishko.

Shji iara Sbörè beno lóng wlèp ba tjok

¹¹ E kjishko ga Tjlapga Jesús bangkjèrèra ara. Eni kuzong ga tjawa parkè ara, ba tjlökwo kjèrèba wlo. Tjawa sorè miyde Sbörè pjlúe. Woydèrwa ga tjawa sorè miydèmi bakoe. ¹² Lèrwa bomi kong eni jek obi, pjây ber lóng wopjlú borwa tjok wlo llème. Lèrwa bomi kong, tjawa lâywe nopga krè ä wleniyo lirè owashko ga dboryèmi ga pjlú wlo. Epga krè ara, llébo ìgöy wèlè li kjishko, gueniyo wotjlik lok owa ba pjlúshko.

¹³ Pjây wotjlik ga tjawa skwè wleni lèmi ga e Sbö kjishko. Pjây wotjlik ga tjawa wotjlik pjlúe lèmi ga e bomi kjishko. ¹⁴ Tjawa parkè eni kjluwe, miydèrwa ga shji woydara Cristorè ara kjishko. Miydèrwa ga e wolono nopga uunkong kjishko. Eni ga nopga uunkong li wolono ba tjok wleni. ¹⁵ E wolono nopga uunkong kjishko, èye lóng sè ga llébo shàrye Cristo kong wlo, llébo shàrye ba kong om go wlo llème. E wolono ba kjishko, ga wosharara Sbörè iröng obi.

¹⁶ E kjishko ga tjawa oblè woyotjlik, nopga Sbö miydè llém wleniyo omwoyotjlik dik llème. Dénashko ga Cristo woyotjlinorwa baña dik. Eerishko ga woyotjlinwa eni ame. ¹⁷ E kjishko ga èye tönö beno tjeng Cristo tjok ga kjlopswara Sbörè beno lóng tjaqlèn wleni. Wotjlik lóng dénashko sorè li, e pji-tonge. Beno lóng wotjlik oblè shara. ¹⁸ Llébo uunkong ère shàryaga Sbörè. Shji iara beno lóng wlèp ba tjok Cristo kjishko, ga tjawa ichara beno lóng ba roy shdök oblè kong, tjlökwo kjre lok wlo, ber lóng wlèp ba tjok bako wlo. ¹⁹ Cristo ichara Sbörè wolon, owa pjang nopga Sbö miydè llém wleniyo go li löya ber dret wlo, epga ber lóng wlèp Sbö tjok wlo. Ga tjawa iara beno lóng tjlökwo ère roy shdöga ²⁰ Cristo àska. Tjlkwo lèrwa

è kongshko ga laga Sbörè om go wleni. Eni ga rokèrwa bomi kong Cristo ko go ga pjây ber lóng wlèp Sbö tjok. ²¹ Cristo llébo owa shàryono llème. Gueniyo ichara Sbörè wolon, owa shàryoroy li potjwlèk e go wlo, shji ie ber pjlo bek ba bokso wlo.

6

¹ Tjawa parkè lóng Sbö kong kuzong ga rokèrwa bomi kong ga pjây kjimtarra Sbörè ba wopjlú kjishko li ièmi ber tjwlö llém wleni llème. ² Sbö tjlkwo tak pjang li goshko ga Sbö tjlèno eni:

«Bomi kjimtozlong dbaryo li öötongshko ga pjây kuror.

Bomi dözlong dbaryo li öötongshko ga pjây kjimtoror.»*

¡Bi kjimtozlong dbaryo le li eeri! ¡Bi dözlong dbaryo le li eeri bakoe!

Llébo weno Pablo kong owa ara

³ Llébo shàryèrwa kès li shàryèrwa, ikoba ga pjlú wlo, tjlkwo lèrwa lóng li owa lèba llém wlo, tjawa parkè Sbö kong li owa lèba llém wlo bakoe. ⁴ Tjawa drön lóng pjlú Sbö kong, tjawa ikoba ga pjlú wlo. Llèbo wen borwa kong owa ara ga kurwa kjjenge. ⁵ Oló ga tjawa shpokoba, tjawa ichèba ber lóng kjèrshko, oba ara iirkè borwa kong, tjawa zrökoba woydè bakoe. Tjawa parkè kjang, tjawa pè llém, tjawa pji kuk ara bakoe. ⁶ E wopro ga llébo owa shàryèrwa llém, tjlkwo lèrwa lóng li llè loklo miydèrwa pjlú, tjawa iirkè maling llém, tjawa wopjlú oblè tjok iyado, tjawa go Sbö Sèya, oblè woydèrwa ara jlköyoy, ⁷ tjawa tjlkè bek, tjawa kong dho twe Sbörè, tjawa jèk lóng pjlo bek iyado, tjawa opwlikè bakoe. ⁸ Oló ga tjawa bangkjèrèba, oló ga tjawa bangkjèrèba llème. Tjawa lâywèba pjlú, tjawa lâywèba owa bakoe. Tjlkwo bek lororwa èmdè ga tjawa jyö àe lèba. ⁹ Tjawa miydèba lóng pjlú èmdè ga tjawa è lèba. Tjawa wolon to wleni èmdè ga tjawa lóng sè obi. Tjawa shpokoba ara èmdè ga tjawa zröydèba llém obi. ¹⁰ Tjawa lóng song kjoyoy èmdè ga tjawa lóng wopjlúe. Tjawa llèye llém èmdè ga oblè kjimtèrwa ara, tjlkwo lèrwa lóng li go. Tjawa llèye llém kjoyoy èmdè ga llébo tjwlö ara tjeng kès li tjeng borwa tjok.

¹¹ Pjeyoga Corinto so, tjawa tjlèno bomi kong jlköyoy. Pjây woydèrwa ara. ¹² Pjây woydèrwa pjlú iyado, gueniyo tjawa woydèmi lóng llém wleni. ¹³ Pjây woydororwa ara kuzong ga tjawa kar woydozi eni bakoe. Tja tjlkè shàng bomi tjok, pjây bor waga wleni.

Shji jèk Sbö tjlkwo kjragaga llém wleniyo tjok llème

* 6:2 Isaias 49.8.

14 Shji jék Sbô tjlôkwo kragaga llêm wleniyo tjokllême. ¿Llêbo pjlu shâryaga, llêbo owa shâryaga, e jék êng tjok pjlu sorê? ¿No jék kjok shjiy roy, no jék kjok ro sî roy, e jék êng tjok sorê? 15 ¿Cristo, Â, e wotjlik kjrinaso sorê? ¿Sbô tjlôkwo kragaga, Sbô tjlôkwo kragaga llêm, e jék êng tjok pjlu sorê? 16 Sbô, sbôpga jyâglo, e poshrêkoba shtoyo kjrinaso ga âe. Shji Sbô Sök Iyado li u wleni. Sbô tjlôkwo tak pjang li goshko ga Sbô tjlêno eni:

«Tja ber shâng ba tjok,
ga tja jék shâng ba tjok bakoe.

Tja ber ba Sbô,
ga epga ber bor nopga bakoe.»†

17 «E kjîshko ga pjây ber lóng ba tjok ame,
pjây opkjos lóng dboshko dey.

Llêbo porwako llêm wleniyo porwêmi llêm,
enira pjây wlokrjêr» le Tjlapga Sbôre eni.»‡

18 «Tjlapga, llêye shârye woydê li shârye ga
pjluê. E tjlê ga

“Tja ber bomi data,
ga pjây ber bor wapga” le.»§

7

1 Pjeyoga, tjlôkwo êre iara Sbôre beno bi kong. E kjîshko ga llêbo owa shâryey lóng kês li rayey pjire. Llêbo owa shâryey bi doyo go ame, shji wotjlik owa ame bakoe. Sbô bangkrjêy ara kjîshko ga woyde ga shji jék lóng pjlo bek jlôkoyo.

Pablo wopjlu, Sbô tjlôkwo kragaga lóng Corinto kjokyo li kjîshko

2 Tjawa woydozia. Tjawa wotjliño owa ê kong llêm, llêbo owa shâryorowa ê kong llêm, êye jyâpgworowa llêm bakoe. 3 Lêr bomi kong eni, bomi wlongglo wlo llême. Tjawa lóng sêre, de tjawa wolonore, pjây woyotjlinwa iyado, e loror bomi kong pjir tjan. 4 Tja tjlê bomi kong jlôkoyo. Tja wopjlu bomi tjok. Tja dbokjrê ara bomi kjîshko. Tjawa lóng song êmdê ga tja shâng wopjlu amoyô.

5 Tjawa shrono lóng Macedonia kjokyo ga tjawa woshtono llêm, llêbo weno borwa kong owa ara kjîshko. Llêbo shâryara borwa wloyogarê borwa kong owa, tjawa woydono ara borwa pjlushko bakoe. 6 Gueniyo shji lóng wosongshko ga shji kong dbo twe Sbôre. Ga tjawa kjimtara eni, Tito ichara borwa shwoy, tjawa ber lóng wosong ame wlo. 7 Shrono kjîshko ga tjawa beno lóng wopjluê. Ga shâng bomi tjokshko ga e kjimtoromi ara li roy kurorwa, ga tjawa beno lóng wopjlu amoyô e kjîshko. Tjlêno borwa kong ga tjawa imi woydê, ga pjây lóng woydê ara iyado bor kjîshko le. E kjîshko ga tja beno wopjlu jek kégong.

8-9 Kjobokwo ichoror jek bomi kong dênashkoshko ga pjây ioror beno lóng woydê ara e go. E kjîshko ga tja woydono ara bakoe. Gueniyo pjây woydê ara eshko li kjîshko ga llêbo owa shâryemi lóng li, e owa jlôe loromi, ga rayoromi pjir, woydara Sbôre sorê li eni. Eni ga e beno bomi kong owa llême. E kjîshko ga eerishko ga tja woydê ame, tja wopjlu shara. 10 Shji llêbo owa shâryonoshko ga woyde ga shji ie Sbôre ber lóng woydê ara ba kjîshko. Eni ga llêbo owa shâryey lóng li, e owa jlôe lèy, ga rayey. Shâryoroy eni ga owa pjang bi go li lôya Sbôre ber drete. Shji dôya llêbo owa shâryey lóng li dbo dorko dwayo eni. Gueniyo nopga Sbô miydê llêm wleniyo woydê li, e llêno llême. Llêye shârye ba kong pjlu llêm, epga wolon era.

11 Pjây iara Sbôre beno lóng woydê ara li kjîshko ga llêbo weno bomi kong pjlu oblê oblêe. Pjây beno lóng wotjlik beke. Pjây jék pjlo bek li pimi woydê ara Sbô kong. Llêbo owa li kjîshko ga pjây iircono ara, Sbô bangkrjoromi ara bakoe. Llgwemi ber bèy wlo loromi. Llêbo tjeng kês êre kjîshko ga in ga pjây llêbo owa shâryono llême. 12 Pjây kjlara llêbo shâryono oblê kong owa. Kjobokwo toror bomi kongshko ga toror shâng llêbo owa shâryaga li wlongglo dô llêm, oblê li kjimtoklo dô llêm bakoe. Toror bomi kong, tjawa woyotjlimi ara li miydêmi pjlu Sbô bokso wlo. 13 Llêbo uunkong shâryak beno pjlu kuzong ga tjawa dbokjriono ara.

Ga Tito kjimtoromi ara, ga beno wopjluê. E kjîshko ga tjawa dbokjriono jek kégong. 14 Dênashko ga tjlôkwo loror bomi kong kês li, e jlôe. Ga Tito jekdê bomi ik llêm obishko ga tja krono ara ba kong bomi kjîshko, ga ina ôor ga eni jlô bakoe. Tja beno wopjlu e kjîshko. 15 Tito ôotong bomi shwoy ga wlokrjoromi pjlu, bangkrjoromi ara. Eshko ga llêbo lara bomi kong dô li koloromi pjire. E kjîshko ga llêbo tjeng kês êre woyotjliya ga pjây woyde jek kégong. 16 Miydêr ga llêbo pjlu li shâryomirê. Tja wopjlu e kjîshko.

8

Shji llêbo twê oblê kong

1 Pjeyoga, Sbô wopjlu li kjîshko ga ba tjlôkwo kragaga lóng Macedonia kjokyo li kjimtura ara. Lêrwa woydê bomi kong, miydêmi wlo. 2 Llêbo weno ba kong owa amoyô êmdê ga lóng wopjlu iyado. Lóng llêye llêm êmdê ga llêbo twara lok Sbô tjlôkwo kragaga oblê kong ara, lóng llêbo ara wleni. 3 Miydêr pjlu ga llêbo twara lok ara eni, woydara eni kjîshko. Ga llêbo twe ga pjlu li twara pjir, ga twara e kjingsho bakoe. 4 Rokara borwa kong jlôkoyo ga epga ichêrwa llêbo twê Sbô tjlôkwo kragaga lóng Jerusalên

† 6:16 Levítico 26.12, Jeremías 32.38, Ezequiel 37.27.

‡ 6:17 Isaías 52.11; Ezequiel 20.34, 41.

§ 6:18 2 Samuel 7.14.

kjokyo li kong. Ba kong lok ga llëbo twe oblë kong li, e tjewlô ara. ⁵ Bäm go ga wotjlik lok llëye woyde Tjlapgarë shärye wlo li, e shäryë le. Ga llëye lororwa ba kong shärye wlo li, e shäryara lok eni, woydara Sbörë sorë li eni. Llëbo shärye ara eni lororwa llëme.

⁶ Dënashko ga pjäy ichara Titorë dbur tóng, iche oblë kong wlo. E kjishko ga Tito ichororwa jek bomi shwoy, pjäy kjimte llëbo pjlu shäryoromi sira dënashko li shäryë äär jong ba dbo go wlo. ⁷ Pjäy llëbo kës li shäryë pjlu anmoyô. Pjäy mär Sbô go pjlu, Sbô tjlokwo roy lëmi pjlu, pjäy kjok miydë ara, oblë kjimtëmi woydë jlökoyo bakoe. Eni ga llëbo twozï oblë kong pjlu eni bakoe.

⁸ Shäryozï eni lotë bomi kong llëme. Sbô tjlokwo kjrägaga oblë omshäryono sorë li lotë bomi kong, oblë woydëmi jlökoyo baïya dik wlo. ⁹ Miydëmi pjlu ga Tjlapga Jesucristo wopjlu li kjishko ga llëbo uunkong baïya ëmdë ga e rayara beno, opyono beno shäng song bomi kjishko, pjäy ber löng llëbo ara ba kjishko wlo.

¹⁰ Eeri ga öötong lu pjlara ga nopga wotjliño llëbo twë oblë kong bäm go li pjäy, ga llëbo tworomi eni eshko. E kjishko ga llëbo shäryëmi obi ga pjluë lër bomi kong. ¹¹ Eshko ga llëbo woyotjlinomi, shäryoromi löng wopjluë. Eerishko ga shäryozï eni äär jong ba dbo go bakoe. Pjäy kjlara kjlara, llëbo twozï, äär bue kjone ga eshko. ¹² Eye llëbo twë woydë oblë kong ga Sbô wopjlu ba tjok, llëbo twe ga bue li sira dö gueniyo. Shji iche Sbörë llëbo bishïya llëm li twë oblë kong llëme.

¹³⁻¹⁴ Pjäy ichër shäng llëbo twë oblë kong, pjäy ber löng song guing llëme. Eerishko ga pjäy llëbo ara kjishko ga epga kjimtëmi ga pjluë. Lloni ga pjäy llëye dret ga pjäy kjimte lok ga pjlu, eshko ga epga llëbo ara kjishko. Eni ga uunkong llëbo tjok iyado, ¹⁵ tak pjang Sbô tjlokwo go sorë li eni. Tjlä ga

«Ëye dli tönö bayo ara ga e beno obi llëm, eye omtönö chira ga e beno bek bakoe.»*

Tito ichara to jek Corinto kjokyo, pjeyoga do pjök tjok

¹⁶ Tito iara Sbörë bomi woyotjlik ara, botoya dik. Tja wopjlu Sbô tjok e kjishko. ¹⁷ Ichorwarë jek bomi ik llëm obishko ga jek woydë bomi ik le shäng tjän. Eni ga ichororwashko ga jölö le shäng wopjluë. ¹⁸ Bi kjlara ichërwa jek ba tjok, bomi ik. Era parkë Sbô kong pjluë. E kjishko ga Sbô tjlokwo kjrägaga löng kës li wopjlu ba tjok. ¹⁹ E kjrara Sbô tjlokwo kjrägaga löng lirë jek borwa tjok Jerusalëw kjokyo wlo. Eshko ga llëbo tóng tjeng twërwa ba kong wlo li sörwa jek ba kong. Woydërwa ga llëbo li kjreshko

ga Tjlapga poshrëya lok ara, ga miyde lok ga epga kjimtëy woydë ara bakoe. ²⁰ Shäryërwa eni, tjawa lëba owa, dbur ara tönwa löng li kjishko llëm wlo. ²¹ Tjawa drön ara, llëbo shäryërwa ber bek Sbô bokso wlo dö llëm, shäryërwa ber bek nopga bokso wlo bakoe.

²² Bi kjlara ichërwa jek ba tjok obi. Era pak shäryono Sbô kong oblë oblë, ga inwa ga parkë woydë jlökoyo. Miyde ga oblë kjimtëmi woydë ara kuzong ga jek woydë bomi ik bakoe. ²³ Tito, era bor yorokaga, parkë shäng bor tjok, ber pjlu bomi kong wlo. Pjeyoga do pjök obi lira ichaga Sbô tjlokwo kjrägaga löng lirë, Cristo iëba ber kësbang, tjewlô ara ba kjishko wlo. ²⁴ Domerga mya li woydozï jlökoyo, pjäy läywororwa pjlu li, e eni jlöe le Sbô tjlokwo kjrägaga löng kës lirë wlo.

9

Shji llëbo twë oblë kong sorë

¹ Tjlokwo tër bomi kong, dbur tömi löng bi pjeyoga kong li kjishko llëm ga pjluë. ² Miydër ga oblë kjimtëmi woydë jlökoyo. Tja krono ara Macedonia sogga kong bomi kjishko. Tja tjlä ba kong ga «Eeri ga öötong lu pjlara ga Acaya sogga wotjliño llëbo twë oblë kong» lër eni. Kuya lok ga kjone kjone wotjliño löng eni bakoe. ³ Gueniyo bi pjeyoga ichër jek äär bomi shwoy, pjäy kjimte dbur tóng wlo. Eni ga tja äär eshkosho ga pjäy poshäryono löng pjir tjän, pjäy läyworor sorë li eni. ⁴ Macedonia sogga jek bor tjok, ga pjäy wlëya lok löng wlëp wleni ga tjawa ber löng lökshko, pjäy läywororwa pjlu kjishko. Eni wleni ga pjäy ber löng lökshko bakoe. ⁵ Shäryë eni llëm wlo ga rokoror bi pjeyoga kong ga jek bomi ik bäm go, pjäy kjimte dbur twëmi li tóng, loromi jlökoyo sorë li eni. Shäryoromi eni pjir ga tjawa äärshko ga dbur tönömi tjeng pjir li twëmi om go borwa kong ga pjlu, pjäy ichaga ërë llëme.

⁶ Oba tjlä ga «Ëye dwla dgono ara ga bo kjrë ara. Ëye dwla dgono chira ga bo kjrë chira bakoe» lëba eni iyado. Tjlokwo ëre woyoshrozïa. ⁷ Woyde ga pjäy kjlara kjlara llëbo twë, woyotjlini bomi pjluëshko sorë li eni. Gueniyo shäryëmi, woydëmi llëm wleni llëm, pjäy ichëba kjishko llëm bakoe. Eye llëbo twë wopjlu ga woyde Sbörë arae. ⁸ Sbô wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte llë pogo go ga pjlu, llëye pjir bomi kong llëm wlo. Ga llëbo twe bomi kong e kjinmo, oblë kjimtëmi e go ga pjlu wlo, ⁹ tak pjang ba tjlokwo go sorë li eni. Tjlä ga

«Nopga löng song li kjimte,
kong llëbo twe ara.
Llëbo pjlu shäryara li,

* 8:15 Éxodo 16.18. * 9:9 Salmo 112.9.

e ber iyado wlo.»*

¹⁰ Dwla dguëy wlo li, e twaga Sbörë bi kong. Dli uëy wlo li, e twaga erë bakoe. Ga pjây kong llëbo twe ara, oblë kjimtëmi ga pjlu wlo, llëbo pjlu wen ara ba kjishko wlo. ¹¹ Eni ga pjây kong llëbo twe oblë oblë ara, oblë kjimtëmi wopjlu iyado wlo. Eshko ga llëbo twëmi li kjre bi pjeyogarëshko ga epga ber löng wopjlu Sbö tjok ba kjishko. ¹² Kjimtoromi enishko ga llëye woyde li ber ba kong. Gueniyo erö llëme. Nopga ara ber löng wopjlu Sbö tjok bakoe. ¹³ Kjimtoromi enishko ga miyde nopgarë e go ga pjây mär Cristo go jlökoyo, ga Sbö poshrëya lok e kjishko. Cristo roy pjlu li kjroromi. Ga oblë kjimtoromishko ga Cristo koloromi bakoe. ¹⁴ Eshko ga Sbö wopjlu li kjishko ga epga kjimtarä ara bomi kjishko. E kjishko ga ber löng syöshhtë Sbö kong bomi kjishko wopjlu. ¹⁵ Llëbo shäryara Sbörë bi kong kësbang anmoyö. Lëy ga tjlökwoyo drete. Shji wopjlu ba tjok e kjishko.

10

Pablo lano, e parkë sorë li kjishko

¹ Pjây kjone kjone tjlä ga tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlä bomi kong yötso, pjây bangkjrër ara wleni, ga tja shäng pjola ga tja tjlä bomi kong kjang, pjây bangkjrër llëm wleni lëmi eni. E kjishko ga tja Pablo, pjây kong llëbo lër woydë sira yötso, wopjlu, Cristo tjläno sorë ga eni. ² Pjây kjone kjone wotjlik ga tjava jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik lëmi. E kjishko ga tja äärshko ga ëye wotjlik eni ga wlon jlökoyo kjluwe. Rokër bomi kong ga tja iëmi bomi wlong eni llëme. ³ Tjava löng kjok ëre kjing go, gueniyo tjava ëngkjwë nopga kjok ëre so dik llëme. ⁴ Tjava ëngkjwë llëbo tjeng kjok ëre kjing go go llëme. Tjava kong kjok miydë twe Sbörë, llëbo owa dbo ara wleniyo li zanwa pjir e go wlo. ⁵ Nopga wotjlik oblë oblë, shji ie ber löng Sbö tjlökwoyo miydë llëm wlo le li zanwa pjir Sbö kjok miydë li go. Nopga pinwa wotjlik oblë, ber löng Cristo kolë wlo shara. ⁶ Inwa ga pjây beno löng Cristo kolë pjlushko ga ëye beno Cristo tjlökwoyo llë kolë llëm ga shdunwa eshko.

⁷ Pjây llëbo llgwek, llëbo lgömi wëllë li go eröe. Kjone kjone tjlä ga «Cristo nopga li tjava eröe» le. Gueniyo tjava Cristo i bakoe. Woydër ga e miyde lok pjlu. ⁸ Tja kong dbo twara Sbörë, pjây ichër wlo. Tja krë ba kjishko ara kjwe ga e lökyokjrër llëme. Tja iara beno shäng bomi kjimtaga, pjây opping mär ba go jlökoyo wlo, pjây dir wlo llëme. ⁹ Kjibokwo ichoror bomi kong kjwobi li ichoror jek bomi shgawoklo wlo llëme. ¹⁰ No kjone kjone tjlä ga tja tjlä kjang anmoyö bor kjibokwo go, gueniyo tja shäng bomi

tjokshko ga tja tjlä ma, tjlökwoyo lër li llëno llëm wleni le. ¹¹ Eye tjlä eni ga woyde ga löng sjëke. Tjava löng pjola ga tjava tjläno ba kong borwa tjlökwoyo sorë ga tjava äär löng ba tjokshko ga tjava tjlä ba kong eni bakoe.

¹² No kjone kjone opposhrëk om go äe. Tjava tjwlo ara baiya dik lërwa llëme. Gueniyo llëbo shärye lok kä llëm wleni, optjlik lok ba tjlikklo shäryara om go li go, ga ëng tjlik eni ëng tjok bakoe. ¹³ Tjawara opposhrëk om go llëme. Tjava krë, pak twara Sbörë borwa kong li kjishko eröe. Ga tjava öör Corinto kjokyo li ichaga erë. ¹⁴ Tjava öör bomi ik llëm kjwe ga tjava krë bomi kjishko ga äe. Gueniyo tjava öör Cristo roy pjlu lë bomi kong kuzong ga tjava krë, pak shäryororwa bomi tjok li kjishko ga llëbo owa shäryërwa löng llëme.

¹⁵ Tjava krë, pak shäryara oblërë li kjishko llëm bakoe. Woydërwa ga pjây mär Cristo go jek këgong këgongshko ga tjava parkë bomi tjok jek këgong këgong eni bakoe. ¹⁶ Eni ga tjava äär Sbö tjlökwoyo roy pjlu lë kjok shto oblë oblë, pjây löng lishko jek këgong obi, ëye äätë llëm obishko. Pak shäryara oblërë lishko ga tjava krë woydë pak shäryororwa eshko li kjishko llëme. ¹⁷ Gueniyo ga «Eye krë woydë ga krë Tjlapga kjishko dey.»* ¹⁸ Shji ber pjlu wlo ga woyde ga shji poshrëga ber Tjlapgarë. Shji opposhrëk om go ga llëno llëme. Eye opposhrëk om go ga ber pjlu llëme. Eye poshrëga Tjlapgarë ga era ber pjlu jlöe. Nopga ber tjwlo ara wlo ga opposhrëk om go llëm, e poshrëga ber Tjlapgarë dey.

11

No kjone kjone tjlä ga «Tja Sbö tjlökwoyo roy laga Jesús äska» le, miga jyö erä

¹ Tjlökwoyo lër shäng bomi kong li kuzi jek obi, kumi ga tja tjlä kä llëm wleni gueniyo. ² Pjây ymoyotkër ara, pjây ymoyotke Sbörë sorë ga eni. Kjoglo domer miydoydë llëm obi wleniyo twëba domer kjlara kong, orkwosmok ba tjok wloshko ga kjoglo li ber baiya eröe. Pjây twër woydë Cristo kong eni bakoe. ³ Dënashko ga Eva jyäpgwëba eni bako, pjây mär ber löng Cristo go jlökoyo ame wlo lër. ⁴ Olö ga no äär bomi shwoy ga tjlökwoyo le bomi kong owa wleni. Jesús roy oblë le bomi kong, lororwa bomi kong sorë li dik llëme. Sëya oblë twe woydë bomi kong le. Tjlökwoyo oblë le bomi kong bakoe. Eshko ga tjlökwoyo li kjrëmi woydë jekdo, gueniyo tjlökwoyo kjrëmi llëm dey. ⁵ Epga wotjlik ga Sbö tjlökwoyo roy laga Jesús äska tjwlo arayo li epga om go le. Gueniyo lër bomi kong ga tjwlo ara bor kjinmo llëme. ⁶ Miydër ga tja oppino tjlä pjlu

* 10:17 Jeremias 9.24.

wlo llême. Gueniyo tja kjok miydê ara. E inomi llêbo shâryororwa oblê oblê li go.

⁷ Sbô tjlôkwo roy pjlu loror bomi kong, gueniyo tjlwô shiror llême. ¿Tja opyono beno tjlwô ara llêm, pjây iêr ber lông tjlwô ara wlo eni li, e llêbo owa shâryotê lêmire?⁸ Tja parkê shâng bomi tjokshko ga tja potjwlêga Sbô tjlôkwo kjaragaga lông kjok shto oblê lirê.⁹ Tja shâng bomi tjokshko ga tja llêye dretshko ga êye barworor llêm, bi pjeyoga Macedonia so oor bor shwoy, ga llêye woydoror li twara lok bor kong. Eni ga llêye rokoror bomi kong llêm, ga rokêr bomi kong llêm iyado.¹⁰ Cristo tjlôkwo bek li miydêr pjlu. Miydêmi lông pjlu ga e jlôe. Ga tja krê tjlôkwo shiror llêm li kjishko Acaya kjokyo kjok kjwang jikong, tja slongga êrê llême. E jlô eni bakoe.¹¹ Tja tjlê eni, pjây woydêr llêm kjishko lëmi llême. Miyde Sbôrê ga pjây woydêr ara.

¹² No kjone kjone tjlê ga pak shârye lông li tjlwô ara, pak shâryerwa lông li dik le. E kjishko ga llêye shâryêr shâng li shâryêr shâng iyado eni, epga krê eni ga ä wlo.¹³ Epga opkjlpswê ber lông so Sbô tjlôkwo roy laga Jesús äska kjoyo, miga jyô erä. To lông jyörkê erä. Ikoba ga parkê lông Cristo kong wleni, miga jyörkokdo lông.¹⁴ Gueniyo ga pjây opshgawê ba kjishko llême. Ä om go li opkjlpswê ber shâng so Sbô parkaga kjok dogo so kälä lletlet kjoyo eni bakoe.¹⁵ Eni ga ba parkagaga opkjlpswê ber lông so Sbô parkagaga pjlo bek wleniyo kjoyo eni bakoe. Shji opshgawê e kjishko llême. Llono ga epga shdüya Sbôrê, llêbo shâryara kês li kjishko.

Pablo krono, llêbo weno ba kong owa li kjishko

¹⁶ Llêbo lër bomi kong obi, gueniyo tja kâ llême lëmi llême. Gueniyo woyotjlîmi eni wleni ga tja iozi ber shâng tjlê kâ llêm wleni, tja krê sira obi wlo.¹⁷ Miydêr ga tja krê eni ga tja tjlê shâng kâ llêm wleni, tja tjlê shâng Tjlapga Jesús dik llême.¹⁸ Nopga ara krê eni, nopga Sbô miydê llêm wleniyo dik. Eni kuzong ga tja krê eni bakoe.¹⁹ Pjây kjok miydê ara lëmi, gueniyo llêye le nopga kâ llêm wleniyorê li kumi kjing erä.²⁰ Pjây ichêba parkê, bomi llêbo dôkoba, pjây jyâpgwêba, oba opyê lông bomi bâm go, pjây wlongoba, pjây bokso shpokoba bakoe. Llêbo shâryê enishko ga kumi lông kjing erä.²¹ Tjawara opshâryono bomi tjok kjang eni llême. ¿Pjây shdunorwa eni llêm kuzong ga pjây wotjlik ga tjawa lökkjrê wlo lêmire?

Oblê krê llê kjishko ga tja krê e kjishko bako, tja tjlê kâ llêm wleni gueniyo.²² Epga hebreoga le, ga tja bakoe. Epga Israel tjëyoga le, ga tja bakoe. Epga Abraham tjëyoga le,

ga tja bakoe.²³ Epga Cristo parkaga le, ga tja ba parkaga jlökoyo. (Tja tjlê eni ga tja skwê wleni.) Tja parkono ara, ba kjinmo lok. Tja iaraba shâng kjêrshko pjloglo ara, ba kjinmo lok. Tja shporaba no shpokkdo go dbo ara, ba kjinmo lok. Tja zrökoba woydê lëba ara.²⁴ Tja shpora judiogarê no shpokkdo go pjloglo shkëng (5) dbaryo oblê oblêe. Pjlara pjlara ga tja shpora oötong pjloglo sak mya kjingsho shkaw (39).²⁵ Tja shporaba kjor go pjloglo mya, dbaryo oblê oblêe. Pjlara ga tja löraba ak go, tja zrökoba wlo lëba. Tja jek sök kjyong kësbang roshko ga tja piktong pjloglo mya, dbaryo oblê oblêe. Tja beno buk dlung roshko shkêr kjwara, dbar kjwara, tja shteno seke.²⁶ Tja jëktong ara kjok shto oblê oblê. Tja jëktong shâng shto owashko ara. Tja di kësksê zono ara. Tja jëktong shâng lügwang lôngshko. Tja zröya woydê bor nopgarê. Tja zröya woydê nopga judiô llêm wleniyorê bakoe. Tja tjlôkwo lono nopga arashko ga tja zrökoba woydê. Tja tjlôkwo lono nopga ara llêmshko ga tja zrökoba woydê bakoe. Tja sök dlung kjing gosho ga tja wolono seke. No kjone kjone Sbô tjlôkwo kjaraga le, miga jyô. Epga êmdê ga tja zröya lok woydê.²⁷ Tja dröno shâng ara pak kjang shâryê. Tja pono llêm shkêr kjwöböso. Tja pjli kuno ara, tja wodogro kuno ara, tja iono llêm dbar kop ara bakoe. Olô ga tja smo kuno, tja shwong dret kjishko.²⁸ Tja song, llêbo tjeng kês êre kjishko, gueniyo erô llême. Tja woydê ara, Sbô tjlôkwo kjaragaga lông kjok shto oblê oblê li kjishko iyado.²⁹ Roy kuror ga nopga dbo llêm ga tja woydê ara ba kjishko. Roy kuror ga nopga ichêba llêbo owa shâryê ga tja iirkê ara eshko.

³⁰ Woyde ga tja krê sira obi, gueniyo tja krê llêbo kjishko, tja dbo ara llêm miydêmi wlo.³¹ Tjlapga Jesús Sbô, ba Data li poshrëkko iyado wlo. Era ommyidê ga tja jyörkê llême.³² Pjlara ga tja shâng Damasco kjokyo. Eshko ga kjok eshko so ichaga li parkê sök Pjlu Aretas kong. Ga kjok eshko so ichaga li nopga ichono kjok li u bâng bâng no opshikkdo dë, tja shaya lok wlo.³³ Gueniyo tja lonaba jer shing roshko, kjok li kjëryo poglo go pjlor kalêkong. Tja dôktong ba wloshko dwayo eni.

12

Llêbo pina Sbôrê Pablo kong, shji yoïno wleni

¹ Tja krê ga llêye shir e go llême. Eni êmdê ga tja krê obi kjluwe. Llêye pina Tjlapga Jesús dë bor kong shji yoïno wleni li, e lër bomi kong shara.²⁻³ Domer shâng kjlara, Cristo tjlôkwo kjaraga wleniyo.* Eeri ga oötong li pjloglo sak kjwara kjingsho

* 12:2-3 Domer le Pablorê shâng li, e Pablo om go layde.

pkëng (14) ga e söra Sböřë jem öötong sök kjok dogo buk kjókshko anmoyö lishko.† Ba doyo söydere, de ba sëya döre, e miydër llême. Sböra ommiydë. Ga miydër ga 4 söra öötong shäng kjok ko Paraíso‡ lishko. Eshko ga tjölkwö kura, lako nopga löng kjok ère kjing go kong llëm wleniyo. 5 Tja krë ara domer lër shäng li kjishko ga pjlu, gueniyo tja krë bor kjishko om goshko ga tja krë llëbo kjishko, tja dbo ara llëm miydëmi wlo eröe. 6 Gueniyo tja krë llëbo weno bor kong li kjishko kjwe ga tja tjlä shäng bomi kong kâ llëm wleni llëm, tjölkwö lër shäng li bek kjishko. Gueniyo tja krono eni kjwe ga tja tjwlo ara lëmi, llëbo loror bor kjishko li kjishko eröe. Woydër ga tja tjwlo ara lëmi, llëbo shäryoror, llëbo loror bomi trëko li kjishko. E kjishko ga tja krë eni llême.

7 Gueniyo tja opposhrëk om go, llëbo pina Sböřë bor kong li kjishko llëm wlo ga llëbo weno owa bor doyo ère go, ichaga Äřë wleni, beno bor barwoklo iyadoe. 8 Tja kjloshtono Tjlapga kong pjloglo mya, llëbo owa li döya bor kong wlo. 9 Kuya ga tjlä bor kong ga «Pja woydër ara. Era tjwlo ara. Gueniyo pja poptër llëm, pja dbo ara llëm wlo. Miydëp e go ga dbo twaga bop kong li tja» le bor kong eni. E kjishko ga tja krë ara, tja dbo ara llëm li kjishko, dbo twe Cristorë bor kong wlo. 10 Eni ga tja wopjlu, tja dbo ara llëm kjishko. Tja parkë Cristo kong kjishko ga llëbo wen owa bor kong ara, tja läywëba owa, tja shdungoba bakoe. Gueniyo tja dbo ameshko ga tja dbo ara anmoyö. E kjishko ga llëbo wen owa bor kongshko ga tja wopjluë.

Corinto sopga woyotjläna Pablorë ara

11 Tja tjläno shäng kâ llëm wleni, tja ichaga pjädë ba shäryë kjishko. No kjone kjone wotjlik ga Sbö tjölkwö roy laga Jesús äska tjwlo arayo li epga le. Gueniyo tjara tjwlo ara ba kjinmo lok, tja tjwlo llëm gueniyo. Tja läywara lok owashko ga kuromi kjing erä. Zok ga tja wlikoromi kjwe. 12 Èye Sbö tjölkwö roy laga Jesús äska ga llëbo iydëba llëm wleniyo shäryë kësang oblë oblë ara. Miydëba e go ga e Sbö tjölkwö roy laga Jesús äska jlöe. Ga tja shäng bomi tjokshko ga tja omshäryono eni, llëbo weno bor kong owa ara gueniyo. 13 Llëbo shäryoror bomi tjok kës li shäryoror Sbö tjölkwö kjrägaga löng kjok shto oblë oblë li tjok sorë ga eni. Llëbo oblë shäryoror bomi tjok kjrinaso, pjäy ichoror bor potjwlëk llême. Pjäy ioror beno tjwlo oblëli dorko e kjishko lëmi wleni ga llëbo owa shäryoror ère iozi ber tjwlo llëm bor kong.

14 Tja wotjlik jek bomi ik pjlara obi. Ère tjok ga pjloglo mya. Gueniyo tja to shäng bomi ik, bomi llëbo woydër kjishko llême.

Llëbo woydër li pjäy. E kjishko ga llëbo roker bomi kong sira llême. Bek wlo ga wapga, e dbur töng ba dataga kong llëm, dataga, e dbur töng ba wapga kong dey. 15 E kjishko ga llëbo botoya zan wopjlu bomi kjishko, tja opzang shäng om go wopjlu bomi kjishko bakoe. ¿Pjäy woydër ara eni ga tja woydëmi sira eräre? 16 Miydëmi pjlu ga tja shäng bomi tjokshko ga pjäy kong llëbo rokoror sira llême. Eni ëmdë ga no kjone kjone wotjlik ga pjäy jyäpwworor e go le. 17 Nopga ichoror bomi kong kjlëbë. ¿Pjäy wotjlik ga ichoror, llëbo roker bomi kong wlo lëmi? Eni llême. 18 Tito ichoror jek bomi shwoy bi kjlara obi tjok. Miydëmi pjlu ga pjäy kong llëye rokara llême. Tjawa pjöyikong wotjlik kjrinaso, llëbo shäryërwa oblë oblë llême.

19 ¿Pjäy wotjlik ga tjawa tjlä eni, pjäy ber wopjlu borwa tjok wlo lëmi? Eni llême. Tjawa tönö beno tjeng Cristo tjok, ga tjawa tjlä löng Sbö bokso. Pjeyoga, llëbo shäryërwa kës li shäryërwa, pjäy mär Cristo go jek këgong wlo. 20 Bangkjrër li tja äär bomi shwoyshko ga pjäy wlën löng woydër dik llëm, ga tjawa imi löng woydëmi dik llëm bakoe. Bangkjrër li pjäy wlën löng llëbo owa shäryë oblë oblë, pjäy ënglë kar kar, pjäy ymo ara ëng tjok, pjäy iirkë ëng tjok, pjäy tön dboy dboy, oblë läywëmi owa, oblë läywëmi ara, pjäy krë ara, pjäy wlëp ëng tjok llëm bakoe. Pjäy wlën woydë löng eni llême. 21 Dënashko ga pjäy kjone kjone orkwosmono ë tjok llëm ga pjäy pono ba tjok, ga llëbo shäryako llëm li shäryoromi oblë oblë bakoe. Bangkjrër li tja äär bomi shwoyshko ga pjäy wlën löng llëbo owa eni li shäryë obi. Eni wleni ga tja slar ara, ga tja ie Sböřë ber lökshko bomi kjishko bakoe.

13

Nopga poshduna Pablorë

1 Pjäy In jek ère tjok ga pjloglo mya. Èye oblë rotëshko ga laga nopga pjökde, myarerë llëm ga tjölkwö kjrëy llême.* 2 Dënashko ga tja öör bomi ik pjlara. Tja jek öör bomi ik obishko ga pjäy löng llëbo owa shäryë, pjäy poshdunor pjire. Eerishko ga pjäy uunkong poshdun jek eni obi. Tja jek äär bomi ik obi ga pjäy wlën löng llëbo owa li shäryë obi wleni ga pjäy songe lër ame. 3 Woydëmi ga llëbo shäryër bomi kong, Cristo tjlä bor kjishko miydëmi wjlä wlo loromi bor kong. Eni ga eshko ga tja tjlä bomi kong yötsö ame, tja tjlä bomi kong dbo ara go shara. Shji shdüya Cristorëshko ga tjlä bi kong yötsö llëm, tjlä dbo ara go erä. 4 Zröräba pjang kjlös goshko ga dbo llëm wleni, gueniyo iara Sböřë beno sök së, ba dbo ara go. Tjawara

† 12:2-3 Eshko ga epga tjläno ga kjok dogo tjeng kjringswo mya, ga domer li söra öötong kjok dogo buk kjókshko anmoyö lishko. ‡ 12:4 Sbö sök kjok dogo li kjokyo kowëba Paraíso. * 13:1 Deuteronomio 19.15.

dbo llēm baŷya dik bakoe. Gueniyo tjawa iara Sbörē beno lōng sē, ba dbo ara go, tjawa parkē ber lōng bomi kong wlo.

⁵ Pjāy opmiydos om go, pjāy mār lōng Cristo Jesús go jlōkoyore miydēmi wlo. Īmi ga Cristo shāng bomi tjok llēm wleni ga miydēmi e go ga pjāy mār lōng ba go llēme. ⁶ Woydēr ga miydēmi ga Cristo shāng borwa tjok, ga tjawa mār lōng ba go jlōkoyo. ⁷ Rokērwa Sbō kong ga pjāy kjimte llēbo owa shāryē llēm wlo. Rokērwa eni, tjawa ikoba pjlu wlo llēme. Rokērwa eni, pjāy jēk lōng pjlo bek wlo, tjawa ikoba owa gueniyo. ⁸ Llēbo shāryērwa lōng kēs li shāryērwa, tjlōkwo bek li ber kēsbang, tjlwō ara wlo. Tjawa lōng tjlōkwo bek li wloyoga llēme. ⁹ Pjāy mār lōng Cristo go jlōkoyoshko ga tjawa wopjlu, tjawa ikoba ga dbo llēm wleni gueniyo. Rokērwa Sbō kong ŷyado ga pjāy ie jēk lōng pjlo bek. ¹⁰ Tjlōkwo ēre tēr, ichēr jek bomi kong bām go, tja āar bomi shwoyshko ga tja tjlē bomi kong kjang llēm wlo. Tja iara Sbörē beno shāng bomi kjimtaga, pjāy opping mār ba go jlōkoyo wlo, pjāy dir wlo llēme.

Kjibokwo pjirzlong

¹¹ Era eni ga pjeyoga, pjāy ber lōng wopjlu, pjāy jēk pjlo bek, pjāy poshdunor li kolozi, pjāy wotjlīs kjrinaso, pjāy ber lōng wopjlu ēng tjok bakoe. Shāryēmi eni ga pjāy kjimte Sbörē ber lōng ēng woydē ara kar kar, pjāy kjimte ber lōng wopjlu ēng tjok bakoe.

¹² Pjāy ēng woydē ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lēmi ēng kong wopjlu.

Bi pjeyoga uunkong lōng bor tjok li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong.

¹³⁻¹⁴ Rokēr Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjīshko ga pjāy kjimte ara. Rokēr Sbō kong ga pjāy woyde. Rokēr Sbō Sēya kong ga pjāy ie ber lōng wopjlu ēng tjok bakoe.†

† 13:13-14 Tek dēnashko ga kjibokwo ēre jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone goshko ga 2 Corintios 13.12-13, jyā taraba beno 2 Corintios 13.12-14, gueniyo tjlōkwo tak lok ktring pjōk li go ga e llēbo kjrinaso loklo.

Carta a los Gálatas Kjibokwo ère tara Pablorè Galacia sogga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Galacia kjokyo ga Jesús tjlòkwo kjrägaga löng li, epga judioga llèm wleniyo uunkong seke. E kjishko ga löng mär Jesús go llèm obishko ga kjok llgwekklo tara Moisésdè li söya lok llème. Eni ga Pablo öör eshko Jesús roy pjlu lè ba kongshko ga tjlèno ba kong ga èye där kjok llgwekklo li söya bëy kjishko llème lara eni.

Gueniyo Pablo opshino eshko dwayo irgo ga judioga kjone kjone öötong löng eshko. Epga mär Jesús go le, miga jyö erä. Eshko ga Jesús tjlòkwo kjrägaga li jyäpgwara lok tjlòkwo bek llèm li go. Tjlèno ba kong ga epga där wlo ga woyde ga epga mär Jesús go dö llèm, woyde ga kjok llgwekklo tara Moisésdè li söya lok bakoe lara lok eni. Eshko ga kjone kjone omtjlòkwo kjrono. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llèbo jyä tara Pablorè, nopga eniyo li kjishko, Jesús tjlòkwo kjrägaga li jèk löng ba tjlòkwo bek llèm li go ame wlo.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja ichaga norè llème. Tja kjräga Jesucristorè, ba woshraga Data Sbò lirè bako, ga tja ichara lok beno shäng ba tjlòkwo roy laga Jesús äska.

² Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Galacia kjokyo, kjibokwo ère ichèr jek bomi kong.

Pjeyoga tjlòkwo kjrägaga löng na bor tjok li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

³ Rokèr bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlèp bakoe.

⁴ Jesucristo optwono wolono, owa pjäng bi go li löya ber dret wlo, shji döya llèbo owa tjäng kjok ère kjäng goshko li dbo dorko dwayo wlo, woydara Data Sbòrè sorè li eni.

⁵ Data Sbò li, e poshrèy, ièy ber kèsbang, tjwlo ara iyado wlo. Ber eni.

Tjlòkwo pjlu kjrinaso

⁶⁻⁸ Dénashko ga Cristo roy pjlu lorowa bomi kong. Ga Sbò wopjlu li kjishko ga pjây rokara, ga ba tjlòkwo li kjroromi. Eni ga tja wotjllino ga pjây jèk löng e go loror. Gueniyo pjây roy shrono owa, koshèr sök dik llème. Roy kuror ga pjây Sbò rayono maling, ga tjlòkwo oblè sömirè shara. Gueniyo tjlòkwo pjlu jlòkoyo li, e kjrinaso döe. Tjlòkwo kjroromi kjupä li, e jyö erä. No kjone kjone omlono bomi kong, pjây kà llgwíya wlo. Cristo roy pjlu li kjlopswe lok woydè ber oblè. Rokèr Sbò kong ga èye tjlòkwo lè bomi

kong, lororwa bomi kong dénashko dik llèm ga shdüya. Laga tjawarè, laga Sbò parkaga kjok dogo sorè eni wleni èmdè ga tjlòkwo oblè laga li shdungga ber Sbòrè iyado wlo. ⁹ Loror bomi kong tjän, gueniyo lèr jek bomi kong obi. Rokèr Sbò kong ga èye tjlòkwo lè bomi kong, lororwa bomi kong dénashko dik llèm ga shdungga ber Sbòrè iyado wlo.

¹⁰ Nopga ber wopjlu bor tjok li wlèntè llème. Sbò ber wopjlu bor tjok li wlèntè eröe. Tja parkè nopga ber löng wopjlu bor tjok wlo kjwe ga tja Cristo parkaga llème.

Pablo beno shäng Sbò tjlòkwo roy laga Jesús äska sorè

¹¹ Pjeyoga, tjlòkwo roy pjlu li loror bomi kong dénashko li, e laga norè bäm go llème. Lèr bomi kong, miydèmi wlo. ¹² E lara norè bor kong llèm, tja pingga norè llèm bakoe. E laga Jesucristorè om go bor kong.

¹³⁻¹⁵ Shäryono eni. Tja wentè llèm obishko ga tja kjrara Sbòrè, ga tja rokara ber shäng ba parkaga wlo, ba wopjlu li kjishko. Gueniyo tja dèna shäng judioga tjlòkwo söskho ga tja roy sorè miydoromi tjän. Eshko ga tja Jesús tjlòkwo kjrägaga wloyo. Llèbo shäryoror ba kong lok ara, pjir ber dret wlo loror. Borwa tjlapaga tek dénashko so tjlòkwo li söror pjlu, owa llèm, bor pjeyoga luyo bor tjok bëy li kjinmo. Gueniyo eshko ga ¹⁶ ba Wa pina Sbòrè bor kong, miydèr wlo, roy lèr nopga judio llèm wleniyo kong wlo. Eshko ga llèbo kjakrokroror nopga kong llème. ¹⁷ Eshko ga Sbò tjlòkwo roy laga Jesús äska löng Jerusalén kjokyo. Gueniyo parkè löng eni bor bäm go èmdè ga tja äatè lan ba tjok eshko guing llème. Tja jækdo Arabia kjokyo. E irgo ga tja tek Damasco kjokyo iröng obi.

¹⁸ Lu pjiloglo mya irgo ga tja jek öötong shäng Jerusalén kjokyo Pedro* ik, ga tja beno sök ba tjok eshko dbargwo sak kjwara kjingsho shkèng (15). ¹⁹ Tjlapga Jesús lèng Santiago li inor eshko bakoe. Gueniyo Sbò tjlòkwo roy lagaga Jesús äska llamo li inor llème. ²⁰ Lèr bomi kong jlòkoyo Sbò bokso ga tjlòkwo ère, e jlöe.

²¹ E irgo ga tja öör jong Siria kjokyo, Cilicia kjokyo bakoe. ²² Eshko dbaryo ga Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Judea kjokyo li, tja iye lok llèm obi. ²³ Tja roy kura lok eröe. No kjone kjone tjlè löng ba kong ga «Bi irp-jängga dénashko to shäng Jesús roy pjlu li pjik wlo lara. Gueniyo eerishko ga to shäng e roy shdök oba kong shara» le lok ba kong eni. ²⁴ Eshko ga Sbò poshrèra lok ara bor kjishko.

2

Pablo wlokrara Sbò tjlòkwo roy lagaga Jesús äska lirè

* **1:18** Grecia so tjlòkwo go ga tak beno pjäng Cefas. Pedro kowèba eni bakoe.

¹ Lu p̄loglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) irgo ga tja to jek Jerusalén kjokyo obi, Bernabé tjok, Tito tjok bakoe. ² Tja to jek eshko, lara Sbörë bor kong eni kjishko. Tja öotong shäng eshko ga tja tóno Jesús t̄lökwo kjraga kágäyoga tjok dboshko, ga Jesús roy p̄lú lër nopga judío llëm wleniyo kong sorë li loror ba kong pjire. Shäryoror eni, pak shäryër shäng li ber t̄wlö llëm wlo llëme. ³ Tja lano ba tjok pjir ga èye ichara lok doyo jyä tē llëme. Tito, e judío llëm kjishko ga e doyo jyä tak llëme. Ga jék shäng bor tjok ëmdë ga ichara lok doyo jyä tē llëm bakoe. ⁴ Gueniyo nopga löng eshko kjlëbë. Epga mär löng Jesús go le, gueniyo jyö erä. Löng borwa tjok lütshko, borwa ik wlo. Shji tóno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga shji döra, shji iara beno löng kjok llgwekklo tara Moisésdë li kolë ame wlo, gueniyo eshko ga tjawa iche woydë eparë ber löng kjok llgwekklo li kolë iröng obi. T̄jlë lok ga «Èye mär woydë Jesús go ga woydë ga doyo jyä tak pjir guing» le lok eni. ⁵ Gueniyo ga kolororwa sira llëme. T̄lökwo p̄lú kjroromi, sömi löng li, e beke. E kjlospwako llëme. Epga kolororwa llëm e kjishko.

⁶ Jesús t̄lökwo kjraga kágäyoga löng eshko li t̄wlö ara lëba. Gueniyo Sbö kong ga shji uunkong t̄wlö beke. E kjishko ga epga t̄wlö ara lëba ëmdë ga bor kong ga t̄wlö oblë kjinmo llëme. Gueniyo epga ëmdë ga t̄lökwo roy p̄lú li lër shäng li kjingsho llëye iara lok llëme. ⁷⁻⁸ Dënashko ga Pedro ichara Sbörë ba t̄lökwo roy p̄lú lë judioga kong Jesús äska, ga kjim tara ara. Ga tja shäng eshkosshko ga miydara lok ga tja kjrara Sbörë eni bako, ga tja ichara ba t̄lökwo roy p̄lú lë nopga judío llëm wleniyo kong, ga tja kjimte shäng ara bakoe. ⁹ Santiago, Pedro,* Juan, e löng eshko. Jesús t̄lökwo kjraga kágäyoga t̄wlö arayo lëba li epga. Tja, Bernabé, tjawa kjim tara Sbörë ara li miydara lokshko ga tjawa orkwo iona, tjawa beno löng wop̄lú ëng tjok li loklo. Eshko ga tjawa beno löng t̄lökwo lë nopga judío llëm wleniyo kong, ga epga beno löng t̄lökwo lë judioga kong. ¹⁰ Tjawa kong llëbo rokara kjrina döe. Woydara ga nopga song wleniyo kjimterwa. Gueniyo bor kong ga e kjang llëm, shäryër eni iyado kjishko.

Pedro wlon a Pablorë

¹¹ Pjilara ga Pedro öör na Antioquía kjokyo. Sök na obishko ga wlonor ara, llëbo shärye shäng owa kjishko. ¹²⁻¹³ Shronoshko ga ië nopga judío llëm wleniyo tjok, jyä tak lok llëm gueniyo. Era p̄lúe. Gueniyo e irgo ga nopga shrono löng Jerusalén kjokyo dwayo kjlëbë, ichaga Santiagorë. Jerusalén kjokyoshko ga judioga löng kjlëbë, wot̄jlik

ga èye mär woydë Jesús go ga woyde ga doyo jyä tak pjir guing le lok eni. Eni ga bangkjire Pedrorë ga ië nopga judío llëm wleniyo tjok wleni ga roy söya nopga shrono löng lirë, nopga wot̄jlik eni wleniyo löng Jerusalén kjokyo li kong. E kjishko ga eshko jek lëkong ga opkjo no nopga judío llëm wleniyo lishko dwayo, ga iono ba tjok ame. Opkjo no eni li, e owa. Judioga oblë löng li omshäryono lok owa eni bakoe. Bernabé ëmdë ga omshäryono baïya dik bakoe. ¹⁴ E kjishko ga in ga t̄lökwo p̄lú li söya lok bek llëm kuzong ga tja t̄jlëno Pedro kong nopga uunkong boksho. Tja t̄jlë ga «Pja judío, gueniyo pja jék shäng nopga judío llëm wleniyo dik. ¿Eni ga nopga oblë judío llëm wleniyo ichëp woydë dbo go ber löng judío wleni ega?

¹⁵ »Nopga judío llëm wleniyo jék löng llëbo owa shäryë. Gueniyo shji judioga j̄lë. ¹⁶ Eni ëmdë ga miydoroy ga shji ber p̄llo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li söy kjishko llëme. Shji ber p̄llo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga shji mär Jesucristo go. Nopga judío llëm wleniyo mär löng ba go t̄jän, gueniyo shji judioga ëmdë ga shji mär löng ba go bako, shji ber p̄llo bek Sbö bokso wlo. Èye ie Sbörë ber p̄llo bek ba bokso, kjok llgwekklo li sök kjishko llëme.

¹⁷ »Shji ber p̄llo bek Sbö bokso, shji tóno beno tjeng Cristo tjok kjishko. Eni ga shji ber löng kjok llgwekklo li sök ame kuzong ga judioga kjone kjone wot̄jlik ga shji beno löng llëbo owa shäryë le lok eni. Gueniyo shji iche Cristorë llëbo owa shäryë, e lotë llëme. E eni llëme. ¹⁸ Bäm goshko ga tja t̄jlëno ga shji ber p̄llo bek Sbo bokso, kjok llgwekklo li söy kjishko llëme loror. Gueniyo söy, shji ber p̄llo bek Sbö bokso wlo lër bomi kong eeri kjwe ga llëbo owa shäryötë shäng. ¹⁹ Bor shdunglo tak pjang kjok llgwekklo go li, e pot̄jwlëk pjir t̄jän. Tja zröra kjok llgwekklo lirë wleni. E kjishko ga llëye shärye bor kong ga ä t̄jän. Tja jék shäng Sbö tjok shara. ²⁰ Cristo zröraba pjang kjlës goshko ga tja wolono pjang ba tjok eshko wleni. Eni ga tja opichë om go ame. Cristo shrono bor go, ga tja wlosöga erë shara. Tja woydara Sbö Wa lirë ara, ga optwono wolono bor kjishko. Eni ga tja sök kjok ëreshko obi ga tja mär ba go eröe. ²¹ Sbö wop̄lú li kjishko ga Cristo ichara wolon bi kjishko. Gueniyo shji ber p̄llo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li söy kjishko kjwe ga Cristo wolono li t̄wlö llëm, Sbö wop̄lú li t̄wlö llëm bakoe» lër.

3

Shji dār, shji mär Sbö go kjishko döe

* 2:9 Grecia so t̄lökwo go ga tak beno pjang Cefas. Pedro kowëba eni bakoe. Gálatas 2.11-14 eni bakoe.

¹ ¡Galacia sopga, pjây kä kjange! ¿Pjây iaga êro? Loror bomi kong wêlê ga Jesucristo zrôraba pjang kjîlôs go. ² Woydêr ga llêbo kjakrokêr bomi kong pjîlara li dboryozî bor kong. ¿Bomi go Sbô Sêya shrono beno kêsbang bomi tjok li llê kjîshko? ¿Kjok llgwekklo li sôromi kjîshkore, de Jesús tjîlôkwo kjroromi li kjîshko? ³ ¿Pjây kä kjangdo? Soyoromi jêk Sbô tjok, ba Sêya go. Gueniyo eerishko ga pjây jêk woydêr ba tjok bomi dbo om go li go. ⁴ Pjây mâr Jesús go kjîshko ga llêbo weno bomi kong owa ara. ¿Eerishko ga beno llêno llêm wlore? ⁵ ¿Ba Sêya iche Sbôrê tjwe bomi go ber kêsbang bomi tjok wlo ega? ¿Llêbo îydêba llêm wleniyo shârye bomi tjîrêko ega? ¿Kjok llgwekklo li sôromi kjîshkore, de pjây mâr Jesús go li kjîshko?

⁶ Abrahamda Sbô tjîlôkwo kjrono, ga mâr beno shâng ba go. E kjîshko ga iara Sbôrê beno pjlo bek ba bokso.* ⁷ Eni ga shji ber Abraham tjêyoga jîlôkoyo wlo ga woyde ga shji mâr Sbô go eni bakoe. ⁸ Eerishko ga nopga judío llêm wleniyo mâr Sbô go li, e ie Sbôrê ber pjlo bek ba bokso. Dênashko ga tak pjang Sbô kjibokwoyo li go eni. Eshko ga ba tjîlôkwo roy pjîlû lara Sbôrê Abraham kong, tjîlê ba kong ga «Tjêyoga kjimtêr uunkong bop kjîshko»† le. ⁹ Abraham mâr Sbô go, ga kjimtara. Eni ga êye mâr Sbô go ga kjimte eni bakoe.

¹⁰ Kjok llgwekklo li go Sbô tjîlôkwo tak pjang eni: «Êye kjok llgwekklo êre sôk uunkong bëy îyado llêm ga e shdungko.»‡ Eni ga êye dâr woydê, kjok llgwekklo li sôya kjîshko le ga e shdungko. ¹¹ Tjîlôkwo tak pjang e go kjwara obi tjîlê ga «Êye mâr Sbô go ga era ie ber pjlo bek ba bokso.»§ E kjîshko ga êye ie Sbôrê ber pjlo bek ba bokso, kjok llgwekklo li sôya kjîshko llême. ¹² Tjîlôkwo tak pjang e go kjwara obi tjîlê ga «Êye mâr woydê kjok llgwekklo êre go ga e sôya bëy îyado dey.»* E kjîshko ga êye dâr woydê, kjok llgwekklo li sôya kjîshko le ga mâr shâng Sbô go llêm, Sbô woyotjîliya shâng llêm kjîshko.

¹³ Sbô tjîlôkwo tak pjang eni bakoe: «Êye wolono pjang kjor go ga e shdungko.»† Eni ga Cristo opyono, wolono pjang kjîlôs goshko ga bi shdungglo tak pjang kjok llgwekklo go li beno pjang ba go. Eni ga shji dôra bi shdungglo li dbo dorko dwayo. ¹⁴ Dênashko ga Sbô tjîlêno Abraham kong jîlôkoyo ga nopga judío llêm wleniyo kjimte lara. Eni ga shji dôra Cristo Jesúsde, tjîlôkwo lara li ber jîlôkoyo wlo. Eni ga shji mâr ba go kjîshko ga ba Sêya iche lara Sbôrê bi kong jîlôkoyo li tjwe bi go ber kêsbang bi tjok ga pjîlûe.

Tjîlôkwo lara Sbôrê jîlôkoyo li kjara kjok

llgwekklo lirê llême

¹⁵ Pjeyoga, tjîlôkwo lêr bomi kong llêbo jyâgîo go. Domer shâng kjîlara tjîlôkwo twê oblé kong, ber îyado wlo ga tjîlôkwo li lóngga êrê llême. ¹⁶ Dênashko ga Sbô tjîlêno Abraham kong, ba tjêyo tek ber ba irgo li kong jîlôkoyo. Tjîlôkwo tak pjang Sbô kjibokwoyo go li, e «ba tjêyoga» le llême. Tak pjang li, e «ba tjêyo» le. E no kjîlaraso loklo, e Cristo layde. ¹⁷ Tjîlôkwo lêr shâng li êre. Sbô tjîlôkwo lono Abraham kong, beno îyado wlo bâm goshko. Ôôtong lu pjloglo sak dbâw pjloglo pkêng kjingsho sak myashko (430) ga kjok llgwekklo li twara Moisés kong. Gueniyo tjîlôkwo twara bâm go li kjara kjok llgwekklo lirê llême. E ie ber tjwîlê llêm wlo ga âe. ¹⁸ Shji kjimte Sbôrê, kjok llgwekklo li sôy kjîshko kjwe ga shji kjimte tjîlôkwo twara bi kong, beno îyado wlo li kjîshko llême. Gueniyo Sbô wopjîlû li kjîshko ga tjîlôkwo twara Abraham kong, ga kjimtara iguing.

¹⁹ ¿Eni ga kjok llgwekklo li llêno? Twara Sbôrê judío kong, llêbo shârye lok owa li miydoklo, âar jong Abraham «tjêyo» tjwe lara jîlôkoyo li shrono guing. Ga kjok llgwekklo li lara Sbôrê ba parkagaga kjok dogo so kong. Ga epga omlono Moisés kong. Ga Moisés omlono nopga kong. Eni ga Moisés beno shâng Sbô tjîlôkwo laga nopga kong, beno shâng nopga tjîlôkwo laga Sbô kong bakoe. Kjok llgwekklo li weno eni. ²⁰ No parkê eni ga kâgâyo kjîlaraso llêm, e parkê shâng oblé oblé li tjîlôkwo laga kjîshko. Gueniyo Sbô tjîlôkwo lono Abraham kong jîlôkoyoshko ga laga erê shâng om go ba kong.

Shji parkagaga tjwîlêk lóng pjir wleniyo dik ame

²¹ Kjok llgwekklo li, tjîlôkwo lara Sbôrê Abraham kong jîlôkoyo li, e ber êng wloyo lotê llême. Shji ie kjok llgwekklo llêrê ber lóng sê îyado Sbô tjok ga pjîlû kjwe ga shji beno pjlo bek Sbô bokso kjok llgwekklo li kjîshko tjân. ²² Gueniyo Sbô tjîlôkwo tak pjang li tjîlê ga shji uunkong lóng bi wotjîlik owa li dbo dorko, nopga lóng kjêrshko wleni. Shâryara Sbôrê eni, tjîlôkwo lara Sbôrê jîlôkoyo li tjwe ber êye mâr Jesucristo go li kong wlo.

²³ Nopga mâr Cristo go dbaryo ââtê llêm obishko ga tjawa ichaga kjok llgwekklo lirê. Ga tjawa beno lóng ba dbo dorko, Cristo tjwe guing. ²⁴ Shji dara kjok llgwekklo lirê, âar jong Cristo shrono guing, shji mâr ba go wlo, shji ber pjlo bek Sbô bokso e kjîshko wlo. ²⁵ Eerishko ga shji mâr Cristo go kuzong ga shji daga beno kjok llgwekklo lirê ame.

²⁶ Pjây mâr lóng Cristo Jesús go kuzong ga pjây uunkong Sbô wappga. ²⁷ Pjây waraba jer di roshko, pjây tîno beno tjeng Cristo

* 3:6 Génesis 15.6. † 3:8 Génesis 12.3; 18.18; 22.18. ‡ 3:10 Deuteronomio 27.26. § 3:11 Habacuc 2.4. * 3:12 Levítico 18.5. † 3:13 Deuteronomio 21.23.

tjok kuzong ga pjây jêk ber lóng Cristo dik.
²⁸Eni ga Sbô kong ga pja judiôre, de pja judiô
 llênde, e llêno llêm, pja parkagaga tjwlêk
 shâng pjir wleniyore, de eni llênde, e llêno
 llêm, pja domerde, de walêre, e llêno llêm
 bakoe. Pjây tóno beno tjeng Cristo Jesús tjok
 kuzong ga pjây uunkong tjwlô beke. ²⁹Pjây
 Cristo i ga pjây Abraham tjâyoga jlôkoyo. Ga
 tjlôkwo lara Sbôre ba kong jlôkoyo dênashko
 li, e beno bomi kong eni bakoe.

4

¹Tjlôkwo lër shâng li eni: Domer tjwlô ara
 li wa, llêbo uunkong ba data i, e llono ga
 ber baïya êmdê ga kjwozir obishko ga tjwlô
 parkaga tjwlêk shâng pjir wleniyo dik, aâr
 jong ba luyo go guing. ²E wopro ga nopga
 iara ba datarê beno lóng ba dê, epga kole
 wlo, aâr dbar llono lara ba datarê guing.

³Shji uunkong eni bakoe. Tjlôkwo bek li
 miydoydê llêm obishko ga shji sgara lóng
 llêbo shâryê, nopga Sbô miydê llêm wleniyo
 dik, parkagaga tjwlêk lóng pjir wleniyo dik.
⁴Gueniyo dbar ôotongshko ga Sbô ba Wa
 ichono, ga wena walêrê. Eshko ga kjok
 llgwekklo tara Moisésdê li shâryara ba Wa
 lirê uunkong bëy, ⁵shji uunkong tjeng kjok
 llgwekklo dbo dorko li dôya wlo, shji ber
 Sbô wapga wlo. ⁶Ga pjây Sbô wapga kjîshko
 ga ba Wa Sëya li ichara beno bomi go, ber
 kësbang bomi tjok wlo. Ga Sbô kowëy bi
 Data ga pjlu, ba Sëya kjîshko. ⁷Eni ga pjây
 parkagaga tjwlêk lóng pjir wleniyo dik ame,
 pjây Sbô wapga shara. E kjîshko ga llêbo
 twe Sbôre ba wapga kong li tve bomi kong
 bakoe.

Pablo woydê ara Galacia soppa kjîshko

⁸Sbô miydomirê llêm obishko ga pjây
 parkagaga tjwlêk lóng pjir wleniyo dik, pjây
 parkê lóng sbôpga oblê kong, gueniyo sbôpga
 oblê li, e sbôpga jlôkoyo llême. ⁹Gueniyo
 eerishko ga pjây Sbô miydê, pjây kar miydê
 Sbôre bakoe. Nopga Sbô miydê llêm wleniyo
 mâr ba wotjlik owa li go. ¿Enira pjây
 mâr woydê nopga Sbô miydê llêm wleniyo
 wotjlik owa, llêno llêm li go obi ega? ¿Pjây
 opyê woydê ber lóng parkagaga tjwlêk lóng
 pjir wleniyo dik obire? ¹⁰Oba sgara lóng
 dbar shrêk sorê ga pjây dbar shrêk woydê
 eni bakoe. Dbar llê, mok llê, lu llê, e shrêmi
 woydê, Sbô ber wopjlu bomi tjok wlo lëmi.
¹¹Bangkjrêr ga pak shâryoror bomi tjok li, e
 beno llêno llême lër.

¹²Pjeyoga, rokêr bomi kong ga pjây op-
 shâryos botoya dik, tja opshâryono bomipjôy
 dik sorê ga eni. Llêye owa shâryoromi bor
 kong llême. ¹³Miydêmi pjlu ga tjlôkwo roy
 pjlu li loror bomi kong bâm goshko ga tja
 ôor eshko, tja swlo ara kjîshko. ¹⁴Eshko ga
 tja swlo ara li, e beno bomi kong kjange.

Eni êmdê ga tja iywomi shjiktêng llême. Tja
 tjlôkwo kjrromi, tjlôkwo li laga Sbô parkaga
 kjok dogo sorê wleni, laga Cristo Jesús dê
 om go wleni bakoe. ¹⁵Eshko ga pjây
 wopjlu erâ. ¿Eerishko ga pjây oto? Miydêr
 ga eshko dbaryo ga llêye woydê sorê ga
 shâryoromi bor kong. Pjây rokoror bomi
 bokkwo shik bor kjimtoklo loror bomi kong
 kjwe ga shâryoromi bor kong lóng wopjluê.
¹⁶¿Eerishko ga pjây opyê woydê ber lóng
 bor moskwo, tjlôkwo bek li loror bomi kong
 kjîshko lëmiro?

¹⁷Nopga lóng eshko kjlôbô, woyde lok
 jlôkoyo ga pjây tón lóng ba tjok, ba tjlôkwo
 sômi jlôkoyo wlo, gueniyo e ber bomi kong
 pjlu llême. Woyde ga tjawa rayëmi, pjây
 ber lóng ba woyotjlik jlôkoyo wlo shara.
¹⁸Woydêr ga tja shâng bomi tjokde, de
 llênde, pjây llêbo pjlu shâryê lóng iyado. Pjây
 wotjlik llêbo shâryê jlôkoyo li, e pjlu jlô,
 gueniyo llêbo pjlu shâryëmi wlo erê. ¹⁹Pjây
 bor wapga wleni. Walê wloshko chida tjeng
 dôroshko ga bangyo ara. Pjây bangyo bor
 kong ara eni bako, aâr jong pjây lóng Cristo
 dik guing. ²⁰Tja iana shâng eshko, tja tjê
 bomi kong yôtso wlo. Gueniyo llêye shâryêr
 bomi tjok li miydêr llême.

Agar, Sara

²¹Pjây mâr woydê kjok llgwekklo go li,
 ¿llêye tak pjang ba go li miydêmi llêmdo?
²²Tak pjang eni: Abraham wapga do pjok,
 wa kjlara ba parkaga tjwlêk shâng pjir
 wleniyo li tjok, wa kjlara obi ba boy tjok.
²³Ba wa ba parkaga tjok li, e weno laga norê.
 Ba wa ba boy tjok li, e weno laga Sbôre,
 tjlôkwo lara jlôkoyo li kjîshko.

²⁴Ère llêbo jyâglo. Walêga do pjok ère,
 e tjlôkwo kkring pjok li loklo. Agar, e kjok
 llgwekklo twak Sinaï dlupyoshko li loklo.
 Èye mâr woydê kjok llgwekklo ère go ga ber
 lóng Agar tjâyoga tek beno ba irgo wleni.
 Epga, e parkagaga tjwlêk lóng pjir wleniyo
 dik. ²⁵Agar, e Sinaï dlupyô jong Ara-
 bia kjokyo li loklo bakoe. E nopga lóng
 Jerusalén kjokyo eerishko dbaryo li loklo
 bakoe. E kjîshko ga Agar, e ba mekê wleni.
²⁶Gueniyo Jerusalén kjokyo buk kjok dogo
 kjrina obi. Kjok eshko soppa, e parkagaga
 tjwlêk lóng pjir wleniyo dik llême. Ga eshko
 soppa li, e shji. ²⁷Sbô tjlôkwo tak pjang eni:
 «l'lonô ga walê rayak beno sök li wapga ara,
 walê beno shâng ba lanma tjok luyo ara
 li kjinmo.

E kjîshko ga walê kjrông, wapga llêm,
 pja wopjluê.

Wloshko tjeng dôroshko bang sorê miydêp
 llêm,

ôô los, pja wopjlu dey.»*

* 4:27 Isaias 54.1.

²⁸ Pjeyoga, Isaac weno li laga Sbörë, tjlökwö lara jlökoyo li kjishko. Pjäy iara Sbörë beno baíya dik, tjlökwö twara jlökoyo li kjishko eni bakoe. ²⁹ Dënashko ga tjlökwö lara Sbörë jlökoyo li kjishko ga Isaac ichara Sbö Séyarë wen. Gueniyo Agar wa li iirkono ara ba kong, ga shduna ara. Eerishko ga nopga mär löng kjok llgwekklo go li iirkë bi kong ara, ga shji shdüya ara eni bakoe. ³⁰ Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Walë parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo li ichos to kjok shto oblë ba wa li tjok. Ba data wolonoshko ga ba llëbo tjeng kës li ber ba wa jlökoyo li kong eröe. Llëye ber ba parkaga li wa kong llëme.»[†] ³¹ Eni ga shji walë parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo li wapga wleni llëm, shji domer boy li wapga wleni.

5

Shji döra Cristorë

¹ Shji döra Cristorë, kjok llgwekklo tara Moisésdë li kolëy ame wlo. E kjishko ga pjäy wokjang, pjäy opyë ber löng parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo dik ame.

² Tja Pablo, tja tjlökwö kuzia. Pjäy doyo jyä të, pjäy ber pjlo bek Sbö bokso wlo wleni ga Cristo beno bomi kong tjwlö llëme. ³ Lër jek bomi kong obi ga domer llë doyo jyä të, ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga ber shäng kjok llgwekklo llamo li kolë wlo bakoe. ⁴ Pjäy mär kjok llgwekklo li go, pjäy ber pjlo bek Sbö bokso wlo wleni ga pjäy löng Cristo tjok llëm, ga Sbö wopjlu li ber bomi kong tjwlö llëme. ⁵ Gueniyo shji mär Cristo go kuzong ga shji kjimte Sbö Séyarë, shji ie ber pjlo bek Sbö bokso dbaryo li koshë löng wopjlu wlo. ⁶ Shji tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok li, e tjwlö ara bi kong. Ga shji mär ba go kjishko ga shji oblë woydë iyado. Gueniyo Sbö kong ga shji doyo jyä tëre, de llëme, e llëno llëme.

⁷ Bäm go ga pjäy jek löng Sbö tjok pjluë. ¿Tjölkwö beklì sömi ame laga èrë bomi kong? ⁸ Pjäy rokara Sbörë tjlökwö pjlu li sök wlo. E kjishko ga bomi songga li ichaga erë llëme. ⁹ Oba tjlë ga «Pjlung shosho uukklo* chira dö ëmdë ga pjlung shosho bayo kjöm pogo ga uuya pjire» lëba eni. ¹⁰ Gueniyo miydër pjlu ga pjäy Tjlapga Jesús i. E kjishko ga miydër ga wop ä ga pjäy wotjlik ber löng botoya dik iröng obi. Ga bomi jyäpgwaga to löng li, e shdüya Sbörë, è ga eni.

¹¹ Pjeyoga, shji doyo jyä të, shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo lër shäng oba kong kjwe ga tja shdüya judiogarë llëme. Gueniyo shäryër eni wleni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlös go bi kjishko li ber tjwlö llëme. ¹² Gueniyo bomi jyäpgwaga to löng lira, woydër ga doyo jyä të dö llëme. Woydër ga epga opkë lok om go dey.

¹³ Pjeyoga, pjäy rokara Sbörë ber löng ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ame wlo. Gueniyo pjäy beno löng kjok llgwekklo li kolë ame wlo ëmdë ga pjäy beno jek löng bomi wotjlik owa li go wlo llëm bakoe. Pjäy ëng woydos ara kar kar, pjäy ëng kjimtos bakoe. ¹⁴ Kjok llgwekklo uunkong li ber kjirinaso wleni: «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»[†] ¹⁵ Gueniyo pjäy sjëke. Shäryëmi löng eni llëme. Pjäy löng ëngkjwë ëng tjok kar kar erä. Shäryëmi löng eni ga pjäy ëng pjik löng om go erä.

Shji mär Sbö Séya go

¹⁶ Eni ga lër bomi kong ga pjäy mär Sbö Séya go. Enira pjäy jek bomi wotjlik owa li go llëme. ¹⁷ Bi wotjlik owa li, e owa Sbö Séya bokso. Ga bi wotjlik owa li, e llëye woyde Sbö Séyarë li wloyo wleni. Wotjlik kjring pjök li, e oblë oblë, ëngkjwë ëng tjok wleni. E kjishko ga olö ga llëye shäryëmi woydë pjlu li, e shäryëmi ga äe. ¹⁸ Gueniyo pjäy mär Sbö Séya go ga pjäy ichaga kjok llgwekklo lirë ame.

¹⁹ Nopga jek ba wotjlik owa li goshko ga llëye shäryë löng li igöy wëllëe. Pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Llëbo owa shäryako llëm li shärye. Wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok erä. ²⁰ Sböpga jyäglo, e poshrëya. Opping ybi, oblë ie wlo. Oblë iywa shjiktëng. Ènglë kar kar oblë tjok äe. Ymo ara. Iirkë malinge. Wotjlik ba kjishko eröe. Èngkjwë oblë tjok. Tön dboy dboye. ²¹ Wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko. Nelötkë, bërkkë, llëbo owa shärye ara ëng tjok. Llëbo oblë, so e kjoyo li shärye bakoe. Loror bomi kong tjän, gueniyo lër bomi kong jek obi ga èye sgara shäng eni ga äar Sbö sök no pjluoyo iyado lishko llëme.

²² Gueniyo shji kjimte Sbö Séyarëshko ga shji llëbo shäryë oblë. Shji oblë woydë ara. Shji wopjluë. Shji wlëpe. Shji iirkë maling llëme. Shji wopjlu oblë tjok. Shji oblë kjimtë. Llëyeloroy li shäryë eni. ²³ Shji llëbo shäryë oblë kong yötso. Shji llëbo shäryë ga woyotjliy yötso guing. Llëbo ère shäryë ga pjlu, llgwekklo drete. ²⁴ Èye Cristo Jesús i ga e ichaga ba wotjlik owa lirë ame. Ba wotjlik owa li, e löra beno pjang kjlös go wleni. ²⁵ Shji iara Sbö Séyarë beno löng sé jlökoyo kuzong ga woyde ga shji mär ba go. ²⁶ Gueniyo shji krë llëm, shji ënglë kar kar llëm, shji wotjlik owa ëng tjok bi llëbo kjishko llëm bakoe.

6

Shji ëng kjimtë

[†] 4:30 Génesis 21.10. * 5:9 Pjlung shosho uukklo le li, e tjlökwö söya löng owa li loklo. [†] 5:14 Levítico 19.18.

¹ Pjeyoga, pjây mâr lóng Sbô Sëya go. Eni ga pjây kjlara llêbo owa shâryono ga poshdûzi yôtsô. Gueniyo pjây sjêk, pjây dir baïya dik llêm wlo. ² Pjây kjlara ïmi ga song ga kjimtozia. Eni ga pjây pîna Cristorê sorê ga shâryemi lóng eni. ³ Èye tja tjwlô ara, oblê kjinmo le, tjwlô ara llêm êmdê ga opjyâpgwê shâng om go. ⁴ Pjây llêbo shâryono pjîlûre, de oware, pjây kjlara kjlara opmiydos om go. Shâryoromi pjîlú ga pjây ber wopjîlú ga pjîlúe. Gueniyo shâryoromi pjîlú, oblê kjinmo lêmi llême. ⁵ Pjây kjlara kjlara pak llê ga miydaga ber erê om go.

⁶ Èye, shji pîya Sbô tjîkwo goshko ga woyde ga llêbo tjeng bi tjok li shdôy ba tjok.

⁷ Sbô jyâpgwêy ga äe. E kjîshko ga pjây opjyâpgwê llêm bakoe. Llêye dgoroy ga e bo kjroydê. ⁸ Èye jêk ba wotjîk owa li goshko ga ber shâng shdûya iyado wlo. Èye mâr Sbô Sëya go ga ie Sbô Sëyarê ber shâng sê iyado Sbô tjok. ⁹ Eni ga shji sjen llêbo pjîlú shâryê llême. Shji wosonkê llêm, äär bi potjwlêkkîo dbaryo lishko ga shji potjwlêya pjîlúe. ¹⁰ E kjîshko ga kuy ga shji oblê kjimtê ga bue ga kjimtêy dey. Ga Cristo tjîkwo kjpgaga lóng li kjimtêy ara anmoyô.

Shji iara Sbôrê beno tjaglên wleni

¹¹ Tja Pablo, tjîkwo ère têr bomi kong bor orkwo om go go shara. ïmi ga tjîkwo jyâglo ère kjwo kêsêse.

¹² Pjây tjîlê ga pjây dôya Sbôrê, Cristo wolono pjang kjîlôs go li kjîshko lêmi. Gueniyo èye omlê eni ga shdungoba e kjîshko. E kjîshko ga bomi ichaga doyo jyâ tê li, pjây iche lok eni ga ïkoba ga ber lóng wopjîlú ba tjok wlo, shdungoba eni llêm wlo. ¹³ Epga doyo jyâ tak pjir êmdê ga kjok îlgwekkîo tjeng kês li kolê lok llême. Gueniyo woyde lok ga epga kolêmi, ga pjây doyo jyâ tê ber lóng baïya dik, epga krê ara bomi kjîshko wlo. ¹⁴ Gueniyo tjara krê llê kjîshko llême. Tja krê Tjlapga Jesucristo zrôraba pjang kjîlôs go li kjîshko erôe. Ba kjîshko ga llêbo tjeng kjok ère kjing go tjwlô bor kong ame, ga nopga kjok ère so kong ga tja tjwlô llêm bakoe.

¹⁵ Sbô kong ga shji doyo jyâ tak pjirde, de llêmdê, e llêno llême. Shji kjlopswara beno tjaglên wleni li, tjwlô ara li e.

¹⁶ Tjîkwo lêr shâng bomi kong ère sömi wleni ga pjây kjrara Sbôrê beno ba nopga, judíoga kjrara dênashko wleni. Eni ga rokêr Sbô kong ga pjây uunkong eni li songe le iyado, pjây ie ber lóng wlêp bakoe.

¹⁷ Era eni ga tjara doyo bäng lok, tja shporaba ara, Jesús kjîshko. E kjîshko ga woydêr ga eeri jek lèkong ga èye llêbo shâryê tje bor barwoklo ame.

¹⁸ Pjeyoga, rokêr Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjîlú li kjîshko ga pjây kjimte ara. Ber eni.

Carta a los Efesios Kjibokwo ère tara Pablorè

Éfeso sogga kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Éfeso kjokyo, e tjwlò ara. Eshko ga sbòpga jyäglo syò uyo lok ara. Tjwlò arayo li, e ba sbò ko Artemisa li syò uyo, tak pjang Hechos 19.23-41 go sorè li eni. Dénashko ga Pablo to shäng Jesús roy pjlú lè kjok shto oblè oblèshko ga öötong shäng eshko, tak pjang Hechos 18.18 go sorè li eni. Gueniyo beno shäng eshko dbar kop ara llème. E irgo ga jek öötong shäng eshko obi, ga beno shäng nopga li ping Sbò tjlòkwo go lu pjloglo mya, tak pjang Hechos 19 go sorè li eni.

Kjibokwo ère go ga Sbò wopjlú li kjishko ga llèbo shäryara pjlú bi kong oblè oblè sorè li tara ba kong. Woyde ga Sbò ièy ber kèsbang, tjwlò ara sorè li tara ba kong. Judíoga, nopga judío llèm wleniyo, e iara Sbörè beno tjèyo kjrinaso, ga woyde ga ber löng wlèp èng tjok shara, ber löng èng kjimté kar kar bakoe, e tara ba kong bakoe.

Kjibokwo ère tara ba kongshko ga sök kjèrshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja kjrara Sbörè beno ba tjlòkwo roy laga Cristo Jesús äska.

Sbò nopga tònno beno tjeng Cristo Jesús tjok löng Éfeso kjokyo, kjibokwo ère ichèr jek bomi kong.

² Rokèr bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlèp bakoe.

Sbò poshrèy ara, ba wopjlú li kjishko

³ Sbò, Tjlapga Jesucristo Data li poshrèy ara. Shji tóna beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji kjimtara ara, llèbo twe ba nopga kong ba kjimtoklo wlo li twara bi kong uunkong bakoe. ⁴ Shji kjimtara eni. Kjok shäryayde llèm obishko ga shji tònno beno tjeng Cristo tjok ère kjrara Sbörè, shji ber tjeng baíya wlo, shji pogo llèye dret ba bokso wlo bakoe. Shji woyde Sbörè ara kjishko ga ⁵ dénashko ga wotjlik ga shji ie Jesucristorè ber löng ba wapga wlo le, woydara ber eni kjishko. ⁶ Ba Wa woyde ara li twara bi kong. Eni ga ba wopjlú li pina bi kong, ìy wèlè wlo, ga poshrèy ara.

⁷ Sbò wopjlú ara anmoyò. Ba wopjlú li kjishko ga Cristo wolono, srèng kwono. E kjishko ga shji dóra bi shdungglo dno dorko dwayo, owa pjang bi go li lóna beno dret

bakoe. ⁸ Shji kong kjok miydè twara ara, ba tjlòkwo miydèy wèlè wlo. Shäryara eni ba wopjlú li kjishko. ⁹ Dénashko ga Sbò wotjlik llèbo shäryè Cristo tjok le, woydara ber eni kjishko, gueniyo èye ommyidono llème. Gueniyo e pina bi kong pjir tján, ¹⁰ e dbaryo öötongshko ga llèbo uunkong lara li shärye ber eni wlo. Eshko ga Cristo ie ber sök llèbo tjeng kès li ichaga, llèbo tjeng kjok dogo, llèbo tjeng kjok ère kjing go bakoe.

¹¹ Llèye woyotjlina Sbörè shärye wlo li, e shärye uunkong eni. Ga dénashko ga wotjlik llèbo shäryè bi kong le. Eni ga shji kjrara, tóna beno tjeng Cristo tjok, ¹² ga shji löng Cristo koshaga bäm go li, shji kjimtara ara, shji ikoba wlo, Sbò poshrèkoba ba dno kälä kjishko wlo. ¹³ Shji döya Sbörè sorè roy pjlú li, tjlòkwo bek li e. Ga kuromishko ga tjlòkwo kjrromi, ga pjây tònno beno tjeng Cristo tjok. Cristo kjishko ga pjây go ba Sèya iche ber bomi tjok lara jlòkoyo li, e shrono beno kèsbang bomi tjok. Eni ga pjây jyä tara beno löng wleni. Miydèy e go ga pjây beno Sbò ì. ¹⁴ Ba Sèya twara bi kong kjishko ga miydèy e go ga llèye pjlú shärye bi kong lara li, e shärye eni jlòkoyo, nopga baíya li dóra pjir guing. Eshko ga Sbò poshrèy ara, ba dno kälä kjishko.

Pablo syòshtono Sbò kong

¹⁵ Pjây roy kuror ga pjây mär löng Tjlapga Jesús go, ga Sbò nopga uunkong woydèmi löng ara bakoe. E kjishko ga ¹⁶ tja syòstè Sbò kong bomi kjishkoshko ga tja wopjlú ba tjok enido. ¹⁷ Data Kèsbangyo li, e Tjlapga Jesucristo Sbò. Ga rokèr ba kong ga pjây kong kjok miydè twe ara, ga e opping shäng bomi kong bako, e miydèmi jek kègong wlo. ¹⁸ Pjây kjrara Sbörè, llèbo pjlú twe bomi kong kèsbang wlo. Eni ga rokèr ba kong obi ga pjây kong kjok miydè twe äar bomi pjlúshko wlo, llèbo pjlú koshèmi löng twe ba nopga kong li llè miydèmi wèlè wlo, ¹⁹ Sbò dno ara li miydèmi wèlè wlo bakoe. Ba dno ara li, e pjir llèm, èye äar baíya dik llèm bakoe. Ga shji mär löng Cristo go ère kjimte ba dno go. ²⁰ E go ga Cristo buk shinmoga jtrèkoshko ga woshara iröng obi, ga söra öötong sök ba orkwo kèlèkong kjok dogo. ²¹ Eshko ga iara beno tjwlò ara, sèya llè dno ara wleniyo kjinmo, oblè ichagaga wleniyo kjinmo, llèbo uunkong kjinmo, iara beno eni eerishko dbaryo wlo, ìyado wlo bakoe. ²² Llèbo uunkong iara beno tjeng ba wloshko, ga iara beno sök ba tjlòkwo kragaga löng kès li ichaga. ²³ Eppa, e ba doyo wleni. Eppa löng sè ba kjishko. Llèbo tjeng kès sè li laga erè.

2

Shji wolono lóng wlenishko ga shji iara Sbörë beno lóng sê jlökoyo

¹ Nopga judío llëm wleniyo, dënashko ga pjây wolono lóng wleni, llëbo owa shäryëmi lóng li kjishko. ² Eshko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo lóng llëbo owa shäryë sorë ga pjây omshäryë lóng eni bakoe. Llëye le Arë li kolomirë. Sëyaga owa jëk lóng kjok ëre kjing goshko ichaga erë, nopga to lóng Sbö kolë llëm li ichaga erë bakoe. ³ Dënashko ga shji uunkong omshäryono eni. Eshko ga shji wotjlik owa erä, shji jëk lóng bi wotjlik owa li go bakoe. E kjishko ga Sbö iirkono ara bi tjok, ga shji lóng shdüya wlo, nopga oblë owa li shdüya sorë ga eni.

⁴ Gueniyo shji songe le Sbörë, shji woyde ara anmoyö bakoe. ⁵ E kjishko ga shji wolono lóng wleni, llëbo owa shäryë lóng li kjishkosho ga shji iara beno lóng sê jlökoyo, ga shji iara beno lóng mär Cristo go shara. Ba wopjlu li kjishko ga shji döra eni. ⁶ Cristo Jesús woshrrara iröng obi, ga söra öötong sök ba tjok kjok dogo. Shji töna beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji woshrrara eni wleni, ga shji söra öötong lóng ba tjok kjok dogo eni wleni bakoe. ⁷ Shäryara eni Cristo Jesús kjishko, lono ga ba wopjlu kësbangli piya oba kong iyado wlo. ⁸ Ba wopjlu li kjishko ga pjây döra, pjây mär lóng Cristo Jesús go kjishko. Pjây döra li, e bomi sëngglo, e wlënomi om go llëme. ⁹ Shäryara eni, llëbo pjlu shäryoromi kjishko llëm, ëye opposhrek e kjishko llëm wlo. ¹⁰ Shji eerishko ga sorë, shji shäryara Sbörë yötso beno lóng eni kjishko. Shäryara eni, shji töna beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko, llëbo pjlu lara dënashko shäryë wlo li, e shäryë eni wlo.

Shji tjëyo kjrinaso, shji töno beno tjeng Cristo tjok kjishko

¹¹ E kjishko ga pjây nopga judío llëm wleniyo, pjây dëna ga sorë woyoshrozia. Eshko ga pjây kowe judiogarë «nopga jyä tak llëm wleniyo» le. Epgara opkowë lok «nopga jyä tak pjir wleniyo» le, gueniyo jyä taga norë ba doyoshko erä. ¹² Woyoshrozï ga dënashko ga pjây lóng Cristo tjok llëme. Tjlokwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong, beno iyado wlo, gueniyo pjây Israel tjëyoga llëm kuzong ga e beno bomi kong llëm, pjây shto oblë so wleni erä. Eshko ga Sbö miydëmi lóng llëm, pjây döya li koshëmi lóng llëm bakoe. ¹³ Pjây lóng pjola wleni. Gueniyo eerishko ga pjây töno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga pjây söra tek ba soshko wleni shara, Cristo wolono, srëng kwono li kjishko.

¹⁴ Dënashko ga judioga, nopga judío llëm wleniyo, e lóng dboy dboye. E ëng iywö lok shjiktëng erä. Gueniyo shji iara Cristorë beno tjeng wlëp ëng tjok, shji iara beno lóng tjëyo kjrinaso shara. ¹⁵ Kjok llgwekklo

tara Moisésdë li goshko ga llëbo shäryako ara. Gueniyo Cristo wolono kjishko ga kjok llgwekklo li kjara, ga shji iara beno lóng ichaga erë ame. Shäryara eni, tjëyoga kjrining pjök li töya, ber ba tjok kjrinaso wlo. Shji iara beno tjeng wlëp ëng tjok eni. ¹⁶ Wolono pjang kjlös go kjishko ga tjëyoga kjrining pjök li iara beno tjeng tjëyo kjrinaso, ga iara beno lóng wlëp Sbö tjok, ëng iywö lok shjiktëng ame wlo. ¹⁷ Cristo öör ëreshko ga tjëno uunkong kong ga shji ber lóng wlëp Sbö tjok ga pjluë lara. Lara eni judioga, Sbö miydë pjlu wleniyo li kong, nopga judío llëm, Sbö miydë llëm wleniyo li kong bakoe. ¹⁸ Eni ga ba kjishko ga eerishko ga shji kjimte Sbö Sëya kjaraso lirë uunkong äar Data Sbö shwoy ga pjluë.

¹⁹ E kjishko ga pjây nopga judío llëm wleniyo, pjây shto oblë so wleni ame. Pjây beno lóng Sbö nopga jlökoyo, pjây ba wapga bakoe. ²⁰⁻²² Shji u shäryë akkwo goshko ga woydara ga akkwo tjeng ara. Akkwo iëy töshko bäm go kjwara, ber ba shakklo wlo. E irgo ga akkwo iëy ba kjing go jem jong ëng kjing go. Sbö nopga, e u wleni. Akkwo ba shakklo kjangyo, iak beno buk bäm go li, e Cristo Jesús om go li loklo. Akkwo oblë oblë iak beno tjeng ba shakklo li, e Sbö tjlokwo roy lagaga Jesús äska li loklo, Sbö tjlokwo lagaga li loklo bakoe. Ga pjây mär lóng Cristo go kuzong ga pjây uunkong töng tjeng ba tjlokwo kjrägaga oblë tjok, akkwo jem tjeng ëng kjing go wleni. Shji uunkong töng tjeng Cristo tjok, shji ber Sbö u wleni wlo, ba Sëya ber sök u li roshko iyado wlo.

3

Pablo ichara Sbörë ba tjlokwo roy pjlu të nopga judío llëm wleniyo kong

¹ E kjishko ga tja Pablo, tja sök kjërshko, Cristo Jesús tjlokwo roy pjlu lër pjây nopga judío llëm wleniyo kong kjishko. ² Miydëmi ga Sbö wopjlu li kjishko ga tja ichara ba tjlokwo roy pjlu të bomi kong. ³ Tjlokwo li miydëba llëm, gueniyo lara bor kong, toror bomi kong kjibokwo ëre go sira sorë ga eni. ⁴⁻⁵ Eni ga kjibokwo ëre lëmishko ga miydëmi e go ga Cristo, e sorë miydëba llëm ëmdë ga lara Sbörë bor kong, ga miydër pjir tjän. Dënashko ga e lara ë kong llëme. Gueniyo eerishko ga ba tjlokwo roy lagaga Jesús äska li, ba tjlokwo lagaga li, epga iara beno tjeng dboy ba kong. Ga ba Sëya ichara ba tjlokwo roy pjlu të ba kong lok. ⁶ Ba tjlokwo pjlu miydëba llëm li ëre: Eeri jek lëkong ga judioga kjimte Sbörë erö ame; ëye töno beno tjeng Cristo Jesús tjok ga kjimte Sbörë, judioga, nopga judío llëm wleniyo bakoe; eni ga uunkong li beno lóng tjëyo kjrinaso, doyo kjaraso wleni, llëbo twe lara Sbörë ba

nopga kong jlökoyo li beno uunkong li kong kjishko.

⁷ Sbö wopjlu li kjishko ga tja ichara ba tjlokwo roy pjlu le oba kong, ga tja kjimte ara ba sharye ba dbo ara go. ⁸ Tja tjwlo Sbö nopga löng kës li dorko. Eni emde ga ba wopjlu li kjishko ga tja ichara ba tjlokwo roy pjlu le nopga judio llëm wleniyo kong. Tja tjle ba kong ga epga mar löng Cristo go wleni ga llebo twe Sböre ba kong ara, pjir lleme ler ba kong eni. ⁹ Dämär ga llebo uunkong sharyara Sböre. Eshko ga wotjlik llebo sharye le, gueniyo lara ë kong lleme. Gueniyo eerishko ga tja ichara ba le oba kong, sharye sorë miydeba wele wlo. ¹⁰ Woydara ga lleye sharye Jesus tjlokwo kragaga kong li, e iya seya lle dbo ara wleniyo, oble ichagaga wleniyorë, ga miyde lok e go ga Sbö kjok miyde ara anmoyö. ¹¹ Ere sharyara Sböre bi Tjlapga Cristo Jesus tjok, woyotjlina kjok sharyayde llëm obishko sorë li eni. ¹² Shji tona Sböre beno tjeng Cristo tjok, ga shji mar beno löng ba go. E kjishko ga shji aar Sbö shwoy ga wlep, lleye bangkjrey lleme. ¹³ E kjishko ga rokër bomi kong ga tja shdun-goba shäng song bomi kjishko emde ga pjäy wosonk lleme. Llebo wen bor kong jushko li, e ber bomi kong pjlu wlo.

Pablo syöshono Sbö kong Efeso sopga kjishko

¹⁴ E kjishko ga tja kjök tok, syöshë Data Sbö kong. ¹⁵ E ba nopga löng kës kjok dogo li Data, ba nopga löng kës kjok ere kjing go li Data bakoe. ¹⁶ E llebo tjeng ara, twe ba nopga kong wlo. Eni ga rokër ba kong ga ba Sëya iche bomi kjimte ba dbo kësbang go, pjäy ber löng wokjang wlo, ¹⁷ Cristo ber sök bomi tjok iyado wlo, pjäy mar löng ba go kjishko. Rokër ba kong obi ga pjäy kjimte eng woyde ara kar kar jlökoyo iyado, ¹⁸ shji woyde Cristorë kjöme li miyde mi wlo, ba tjlokwo kragaga löng kës li tjok. Jlökyo ga shji woyde ara anmoyö. ¹⁹ E tjliy ga aar llëm emde ga rokër ba kong ga e pïya bomi kong, miyde mi wlo, lleye sharyemi dö lishko ga pjäy wotjlik aar Sbö dik wlo.

²⁰ Sbö dbo ara kjishko ga llebo woyotjlly, rokëy ba kong li sharye ga pjlu, ga sharye e kjinmo anmoyö ga pjlu bakoe. Ga shji kjimte ba dbo ara ere go. ²¹ Llebo sharye ara Cristo tjlokwo kragaga go, Cristo Jesus go bakoe. E kjishko ga ley ber kësbang, tjwlo ara iyado wlo. Ber eni.

4

Shji ie Cristorë ber doyo kjaraso wleni

¹ Tja sök kjershko Tjlapga Jesus kjishko. Pjäy rokara Sböre beno ba nopga. Era tjwlo ara. Eni ga rokër bomi kong ga pjäy jek pjlo

beke. ² Pjäy ber löng wotöye. Pjäy tjle eng tjok yöso. Pjäy iirkë maling lleme. Llebo sharye oblerë lle pogoshko ga pjäy ber löng wlep, wopjlu ba tjok erä. ³ Pjäy drön ëë, jek löng eng tjok wlep, pjäy wotjlik ber löng kjaraso wlo, pjäy iara Sbö Sëyarë wotjlik sorë ga eni. ⁴ Shji Cristo tjlokwo kragaga löng kës ere doyo kjaraso wleni, shji Sëya kjaraso bakoe. Shji rokara Sböre uunkong, ga llebo koshëy löng li kjarinaso. ⁵ Shji Tjlapga kjaraso. Tjlokwo söy löng li kjarinaso. Shji wara jer di roshkoshko ga e beno llebo kjarinaso loklo. ⁶ Shji Sbö kjaraso. Shji data kjaraso. Shji iche, kjimte uunkong, ga shäng bi tjok iyado.

⁷ Cristo wopjlu li kjishko ga shji kjarala kjarala kong kjok miyde twara oble oble, pak twe bi kong li sharyey pjlu wlo. ⁸ E kjishko ga Sbö tjlokwo tak pjang eni:

«To jem kjökshkoshko ga

ba wloyoga zana li shara, söra jem ba tjok ba irgo,

ga oblera kong llebo twara ara.»*

⁹ «To jem» le li, e lle loklo? To ter öör shäng bäm go kjok ere kjing go li loklo. ¹⁰ Cristo to ter bäm go. E irgo ga to jem kjok dogo, beno sök shtoyo tjwlo ara, kjok shto oble oble kjinmo, llebo uunkong iche wlo. ¹¹ Shji kong pak twara om go, sharyey wlo. Shji kjone kjone iara beno löng Sbö tjlokwo roy laga Jesus äska, shji kjone kjone iara beno löng Sbö tjlokwo laga, shji kjone kjone iara beno löng Sbö tjlokwo roy pjlu shdöga, shji kjone kjone iara beno löng ba nopga daga, ba pingga bakoe. ¹² Shji iara beno löng ba nopga löng kës li kjimtaga, pak twe ba kong li sharye lok pjlu wlo, dbokjre lok jek këgong këgong wlo. ¹³ Woyde ga shji uunkong Sbö Wa miyde pjlu, ga shji mar ber löng ba go, sharyoroy eni pjirshko ga shji ber löng wotjlik kjarinaso wlo, shji ber löng wotjlik këkboga dik wlo, shji aar ber löng Cristo dik wlo.

¹⁴ Eshko ga shji wotjlik kjwozirga dik ame. Shji jyäpgeba tjlokwo oble oble go ame, kjoyong iöya dlung kjing go bakwe pjlukde llaw pogo wleni, no kjone kjone wotjlik ara, shji jyäpge wlo le gueniyo. ¹⁵ Tjlokwo bek li ley wopjlu go dey. Eni ga shji aar ber Cristo dik, bi kägäyo li e, ¹⁶ ga shji uunkong ba doyo wleni. Doyo dboglo smok lok eng go ba kjoyungyo go, ber doyo kjaraso wlo, ga shji töya Cristorë ber doyo kjaraso wleni eni bakoe. Eni ga shji eng woyde ara kar kar, ga shji kong pak twara kjarala kjarala li sharyey ga pjlu.

Shji tona beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji jek löng tjaglën wleni

¹⁷ Eni ga pjäy ichër Tjlapga Jesus ko go ga pjäy jek löng owa, nopga Sbö miyde llëm

* 4:8 Salmo 68.18.

wleniyo dik ame. Eppa jëk lóng ba wotjlik tjwlo llëm, llëno llëm li go erä. ¹⁸ Eppa Sbö miydë llëm, llëye kuya woydë llëm kjishko. E kjishko ga tjlokwo bek li llë loklo miyde lok llëm, ga eppa ie Sbörë ber lóng së jlökoyo llëm bakoe. ¹⁹ Opyono beno jëk lóng ba wotjlik owa li go erä, ga llëye lökyo ba kong ame. Llëbo owa shärye lok oblë oblëshko ga lóng wopjlu erä, ga shärye woydë eni jek obi.

²⁰ Gueniyo pjây Cristo tjlokwo roy kunoshko ga pjây oppino jëk eni llëme. ²¹ Cristo tjlokwo roy bek li kuromi, ga pjây mär beno lóng ba go. E kjishko ga miydër ga pjây oppino jëk, woyde Cristorë sorë li eni. ²² Dënashko ga pjây jëk lóng bomi wotjlik owa li go. Bomi wotjlik eshko li, e owa. Pjây jyäpwwara ara, llëbo owa shäryëmi wlo. Gueniyo pjây oppino ba rayë, ²³ pjây kjlopswe Sbörë ber lóng wotjlik oblë wlo, ²⁴ pjây ie ber lóng tjaglën wleni wlo. Llëbo pjlu shäryaga iyado li, e Sbö. Ga pjây kjlopswara beno jëk lóng eni, baiya dik.

²⁵ Eni ga shji uunkong doyo kjlaraso wleni kjishko ga shji jyörkë ame, pjây tjlä bëy ëng kong dey. ²⁶ Shji iirkonoshko ga llëye owa shäryëy llëme. Shji pë jek lóng bi iir li tjok llëm, ²⁷ shji jyäpwwë Äre llëm wlo. ²⁸ Eye lürkë ä ga lürkë ame, parkë ba orkwo go dey, oblëga song li kjimte ga pjlu wlo.

²⁹ Tjlokwo owa lëy ëng kong llëme. Tjlokwo pjlu lomirë dey, oblë kjimtoklo, kuya ga ber pjlu ba kong wlo. ³⁰ Pjây jyä tara Sbö Sëyarë wleni beno Sbö i, äär jong bi dözlóng dbaryoshko jä. E kjishko ga Sbö Sëya iëy ber shäng woydë llëme. ³¹ Shji wotjlik owa oblë kong ame, shji iirkë ara oblë kong ame, llëbo lëy oblë kong iir go ame, shji ëngkjwë oblë tjok ame, oblë läywëy owa ame, shji oblë iywö shjiktëng ame bakoe. ³² Pjây pjlu ëng tjok. Oblë songe loziä. Llëbo shärye oblërë owa bomi kongshko ga owa li iozi ber tjwlo llëm, owa pjang bomi go li löna Sbörë Cristo kjishko sorë ga eni.

5

Shji jëk pjlo bek

¹ Pjây Sbö wapga, ga pjây woyde ara. E kjishko ga pjây opshäryos baiya dik. ² Shji woydara Cristorë ara, ga optwono wolono bi kjishko, öng wlëp ushko so zrökoba, sho sukoba Sbö poshrëkklo li lö pjläblë ba kong wleni. Woyde ga pjây ëng woydos ara kar kar eni bakoe.

³⁻⁵ Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm, llëbo shäryako llëm li shäryëy llëm bakoe. Shji wotjlik dbur tóng bi kong erö llëm, e llëbo jyäglö poshrëy lóng wleni. Pjây Sbö noppa kjishko ga llëbo eniyo

shäryëmi sira ëmdë llëme. Llëbo lako llëm lëy ë kong llëm, llëbo tjwlo llëm lëy ë kong llëm, shji tjör ëng tjok tjlokwo owa go llëm bakoe. Pjây lóng wopjlu Sbö tjok li lanyotkomirë oblë kong dey. Llono ga Cristo, Sbö, eppa ber lóng no pjluoyaga iyado. Eshko ga llëbo twe Sbörë ba noppa kong. Gueniyo ëye opshäryë owa eni ga äär eshko llëme.

⁶ Pjây jyäpwwëba tjlokwo tjwlo llëm go llëme. Llono ga noppa llëbo owa shäryono eni li shdüya Sbörë, kolara lok llëm kjishko. ⁷ E kjishko ga pjây tön noppa eniyo tjok llëme.

⁸ Dënashko ga pjây jëk lóng kjok ro si roy* wleni. Gueniyo eerishko ga pjây mär lóng Tjlapga Jesus go kuzong ga pjây jëk lóng kjok shjiy roy† wleni shara. E kjishko ga pjây jëk lóng, woyde Sbörë sorë li eni. ⁹ Eye iök shjiy ëre tjok ga jëk pjlu oblë tjok, jëk pjlo bek, ga tjläshko ga tjlokwo bek li layde. ¹⁰ Ga pjây opping llëye woyde Tjlapgarë shäryëmi wlo li go. ¹¹ Shji jëk oba jëk lóng kjok ro si roy wleni llëme. Llëye shärye lok li, e llëno llëme. Eni ga llëbo shärye lóng li owa lozi ba kong dey, miyde lok wlo. ¹² Sbö kole lok llëme. Llëbo owa shärye lóng lütshko li lanyotkëy ëmdë ga lökyo ara. ¹³ Gueniyo iök pïy llëbo owa li go ga e ber wëllë. ¹⁴ Eshko ga igöy wëllë, iök shjiy li kjishko. E kjishko ga oba tjlä

ga

«Pja buk pë,

pja wollenzong,

pja kojös shinmoga tjeng li tjräko dwayo.

Eshko ga pja ie Cristorë ber sök kjok shjiy roy» lëba eni.

¹⁵ Pjây drön jëk lóng noppa kjok miydë ara wleniyo dik, noppa kjok miydë llëm wleniyo dik llëme. ¹⁶ Shji lóng dbar owa. E kjishko ga llëye wen tjwe bomi kong shäryëmi pjlu wloshko ga shäryozä. ¹⁷ Shji llëbo shäryë noppa kjok miydë llëm wleniyo dik llëme. Pjây oppis llëye woyde Tjlapgarë li shäryë. ¹⁸ Shji nelötkë llëme. Shji nelötkë ga shji iche llëbo owa shäryë. Pjây ichaga ber Sbö Sëya pjang bomi go lirë dey. ¹⁹ Pjây tos ëng tjok Sbö kong tükwo oblë oblë go. Ga Tjlapga poshrëzi bomi tükwo li go. ²⁰ Pjây ber lóng wopjlu Data Sbö tjok llëbo uunkong kjishko. Lozi ba kong iyado, Tjlapga Jesucristo ko go.

Noppa orkwosmok löng pjir ga jëk ëng tjok sorë

²¹ Cristo bangkjrämi kjishko ga pjây ëng kolozong.

²²⁻²³ Cristo beno ba tjlokwo kragaga uunkong kägäyo, ba döga bakoe. Domergara beno ba boyga kägäyo eni bakoe. E kjishko ga walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga kolozä, Tjlapga Jesus kolëmi lóng wleni.

* 5:8 Jëk lóng kjok ro si roy le li, e tjlokwo pjlu miyde löng llëm li loklo. † 5:8 Jëk lóng kjok shjiy roy le li, e tjlokwo pjlu miyde löng li loklo.

²⁴ Cristo kole ba tjlökwo kjragnarë sorë ga bomi lanmaga kolozî iyado eni bakoe.

²⁵ Domerga orkwosmok löng pjir, bomi boyga woydozî ara, ba tjlökwo kjragara woyde Cristorë sorë ga eni. Ba tjlökwo kjragara woydara ara, ga optwono wolono ba kjishko, ²⁶ ie ber löng dboy ba kong wlo. Ba tjlökwo li go ga epga iara beno pjlo bek Sbö bokso wlo, ²⁷ ber löng ba nopga kälä shjiy wleni wlo, ber tjeng baïya wlo, pogo llëye dret ba bokso wlo bakoe. ²⁸ Eni wleni ga domerga, bomi boyga woydozî ara, pjây opwoydë sorë ga eni. Èye ba boy woydë ara ga e opwoydë om go wleni. ²⁹⁻³⁰ Èye ba doyo om go li iywö shjiktëng llëme. Opsëng, opdë. Shji Cristo tjlökwo kjragara, shji ba doyo wleni. E kjishko ga shji de Cristorë eni bakoe. ³¹ E kjishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjaraso wleni. ³² Ère llë loklo miydëy wëllë llëme. Lër eni li, Cristo, ba tjlökwo kjragara, e lotë. ³³ Eni ga domerga orkwosmok löng pjir, bomi boyga woydozî ara, pjây opwoydë sorë ga eni. Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga bangkjirozîa.

6

Dataga, mekëga, wapga, e jëk ëng tjok sorë

¹ Wapga, pjây mär Tjlapga Jesús go kuzong ga bomi dataga, bomi mekëga, e kolozîa. ²⁻³ Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjirozî, iozî ber tjwlo ara, llëbo jek pjlu bomi kong wlo, lu ìmi kop ara kjok ère kjing go wlo bakoe.»* Eni ga kjok ilgwekklo ère koloroy wleni ga llëbo pjlu shärye Sbörë bi kong lara jlökoyo. Llëbo lara jlökoyo eni eshko kjwlë jâ.

⁴ Dataga, pjây llëbo shäryë bomi wapga kong ber löng iirkë wlo llëme. Poshdüzî, pizî jëk löng, woyde Tjlapga Jesúsde sorë li eni.

Parkaga sogoga, parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo, e jëk ëng tjok sorë

⁵ Parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo, bomi sogoga kjok ère so, e kolozîa. Bangkjirozî löng wopjlu, pjây parkë löng Cristo kong wleni. ⁶ Pjây iya löngshkoshko ga epga kolëmi pjlu, ber löng wopjlu bomi tjok wlo. Gueniyo kolëmi eshko dö llëme. Pjây parkos ba kong pjlu iyado, pjây Cristo parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo dik. Llëye woyde Sbörë shäryëmi wlo li shäryozî wopjluë. ⁷ Pjây parkos löng wopjlu bomi sogoga kong, bomi dbo kës li go, pjây parkë löng Tjlapga Jesús kong wleni, pjây parkë löng nopga kong wleni llëme. ⁸ Miydëmi pjlu ga èye llëbo pjlu shäryono ga potjwllënga Tjlapgarë, parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo ëmdë ga potjwllëya.

⁹ Parkagaga sogoga, pjây opshäryë bomi parkagaga tjok eni bakoe. Kroyoywëy llëme. Miydëmi pjlu ga pjây, bomi parkagaga, pjây kägäyo sök kjaraso kjok dogo, ga shji uunkong ilgweya beke.

Ilëbo twe Sbörë bi kong ara, bi opwlikoklo wleni

¹⁰ Era eni ga pjeýoga, pjây mär ber löng Tjlapga Jesús go iyado, pjây mär ber löng ba dbo ara go iyado bakoe. ¹¹ Engkjwagaga opwlikë ba opwlikoklo go sorë ga pjây opwlikos llëbo twe Sbörë bomi kong kës li go eni, pjây jyäpgwe Ärëshko ga kumi kjang wlo, jlö lëmi ba kong llëm wlo bakoe. ¹² Shji löng dbonik nopga tjok llëm, shji löng dbonik sëya llë dbo ara wleniyo tjok, oblë ichagaga wleniyo tjok, nopga owa löng kjok ère kjing go ichagaga wleniyo tjok bakoe. ¹³ E kjishko ga pjây opwlikos llëbo twe Sbörë bomi kong kës li go, dbar owa li tjweshko ga pjây tök llëm wlo, pjây ber löng wokjang äar jong dbar owa li pjitung guing.

¹⁴ Eni ga pjây wokjange. Sbö tjlökwo bek li sözi, e bomi dop pjirikklo wleni. Pjây jëk pjlo bek, e bomi worbu wlikoklo wleni. ¹⁵ Sbö tjlökwo pjlu li, shji ie ber löng wlëp Sbö tjok. Pjây poshäryos e go, tjlökwo roy pjlu li lë oba kong wlo, e bomi drepkwota wleni. ¹⁶ Pjây mär ber löng Tjlapga Jesús go, e bomi kônkwow shtokjoklo wleni. Pjây löya Ärë ba kônkwow dbo go iök ri ri li goshko ga shtokjëmi e go, pjë bomi go llëm wlo. ¹⁷ Miydözi ga pjây döra Sbörë ba dbo ara go, e bomi kâ wlikoklo wleni. Sbö tjlökwo shazî bomi wloshko, e bomi dröng twara Sbö Sëyarë bomi kong wleni.

¹⁸ Ga pjây syöshtos, kjloshtos Sbö kong iyado, pjây pïya Sbö Sëyarë sorë li eni. Pjây sjëke. Pjây syöshtos Sbö nopga kjishko iyado. ¹⁹ Pjây syöshtos bor kjishko bako, tja tjlëshko ga tja kong tjlökwo le Sbörë bor kong lër wlo, Sbö tjlökwo pjlu miydëba llëm li roy lër oba kongshko ga llëye bangkjrër llëm wlo bakoe. ²⁰ Tja ichara Sbörë ba tjlökwo roy pjlu lë oba kong ba äska. Eerishko ga tja sök kjërshko e kjishko. Pjây syöshtos bor kjishko, ba tjlökwo roy lërshko ga llëye bangkjrër llëm wlo.

Kjibokwo pjirzlong

²¹⁻²² Bor kjlara Tiquico, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong bor tjok pjlu iyado. E woydër ara, ga ichër jek bomi shwoy, tja sök na sorë li roy sök bomi kong wlo, löng bor tjok na li roy sök bomi kong wlo bako, pjây wosonkë llëm wlo.

²³ Pjeýoga, tja syöshhtë Data Sbö, Tjlapga Jesuscristo Data li kong ga pjây ie ber löng wlëp, pjây kjimte ëng woydë ara kar kar, pjây kjimte mär ber löng Cristo go iyado bakoe. ²⁴ Rokër Sbö kong ga ba wopjlu li kjishko

‡ 5:31 Génesis 2.24.

* 6:2-3 Deuteronomio 5.16.

ga pjāy Tjlapga Jesucristo woydē jlōkoyo li
kjin̄te İyado.

Carta a los Filipenses

Kjibokwo ëre tara Pablorë

Filipos sogga kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Dënashko ga Pablo öötong shäng Filipos kjokyo Silas, Timoteo tjok, Jesús roy pjlú lë. Eshko ga nopga ara omtjölkwö kjrono, tak pjang Hechos 16.12-40 go sorë li eni. Pjlara ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjëshko. Epga ommyidonoshko ga llëbo ichara lok ba kjimtoklo, dbur bakoe. Ichara lok domer kjlara ko Epafrödito tjok. E kjëshko ga kjibokwo ëre tara Pablorë, e beno wopjlú ba kong li löklo.

Eshkoshko ga Jesús tjölkwö kjragaga löng Filipos kjokyo li shdungoba ara. Eni ga kjibokwo ëre go ga Pablo shdungoba ara ëmdë ga shäng wopjlú li roy jyä tara, epga dbokjrë e go wlo. Ga epga ichara ber löng wotöshko, ga ëng kjimté kar kar bakoe.

Eshko dbaryo ga judiöga kjone kjone to löng tjlä ga shji där wlo ga woyde ga shji mär Jesús go dö llëm, woyde ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li söy bakoe le löng eni, miga jyö erä. E kjëshko ga kjibokwo ëre go ga Jesús tjölkwö kjragaga li ichara Pablorë ber löng sjëk, nopga eniyo tjok.

Kjibokwo ëre tara ba kongshko ga sök no shdüzlong uyo roshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjëshko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorë li eni.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, Timoteo tjok. Tjawa Cristo Jesús parkaga.

Sbò nopga töno beno tjeng Cristo Jesús tjok löng Filipos kjokyo, kjibokwo ëre ichërwa jek bomi kong, bomi kägäyoga kong, ëye parkë löng bomi tjok li kong bakoe.

² Rokër bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjëshko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Pablo syöshtono Sbò kong Filipos sogga kjëshko

³⁻⁵ Tja öör Jesús roy pjlú lë bomi kong dämärshko tek lëkong ga pjäy löng parkë Jesús kong bor tjok pjlú iyado. E kjëshko ga pjäy woyotjlëshko ga tja wopjlú Sbò tjok, ga tja syöshté ba kong bomi kjëshko wopjlúe. ⁶ Sbò tjölkwö pjlú li kjroromishko ga llëbo pjlú shäryara Sbörë bomi pjlúshko, ga miydër ga shärye jek këgong, äär jong Cristo Jesús tjwe iröng obi guing.

⁷ Sbò wopjlú li kjëshko ga «Jesús roy pjlú li, e jlöe» lër to shäng tjlapgaga kësks bokshoshko ga pjäy iara Sbörë beno löng bor kjimtaga. Ga tja bängzak shäng ëreshko

orkwo kjrochak pjir dröng sho goshko ga pjäy löng bor kjimté obi. E kjëshko ga pjäy uunkong woydër ara. Eni kuzong ga tja wopjlú bomi kjëshko li, e pjlúe. ⁸ Pjäy uunkong ïn woydë ara, e miyde Sbörë pjire. Pjäy woydër ara, shji woyde Cristo Jesúsde sorë ga eni.

⁹ Tja syöshté Sbò kong bomi kjëshkoshko ga rokër ba kong ga pjäy kjimte dbar kjwobi go oblë woydë jek këgong këgong. Rokër ba kong obi ga pjäy opping jek këgong këgong ba kjok miydë li go, ba wotjlük pjlú li go bako, ¹⁰ llëbo pjlú anmoyö li shäryëmi iyado wlo. Eni ga pjäy ber löng pjlö bek, pögi llëye dret Sbò bokso, äär jong Cristo tjwe iröng obi guing. ¹¹ Ga rokër ba kong ga pjäy kjimte Jesucristorë jek löng pjlö bek iyado, pjäy ikoba wlo, Sbò poshrëkoba bomi kjëshko wlo, Sbò iëba ber tjwlö ara anmoyö bomi kjëshko wlo bakoe.

Pablo sök kjërshko, Cristo tjölkwö roy pjlú le kjëshko

¹² Pjeyoga, llëye wenö bor kong dö li, e shäryono Jesús roy pjlú shdär jek këgong wlo. E lër bomi kong, miydëmi wlo. ¹³ Eerishko ga no dagaga parkë löng no llgwezlong uyo ëreshko, nopga oblë oblë, miyde lok ga tja iak shäng kjërshko orkwo kjrochak pjir dröng sho go, Cristo kjëshko. ¹⁴ Bi pjeyoga llamo löng kës li, tja roy kuya lok ga opyono mär löng Sbò tjölkwö roy lë jlökoyo, llëye bangkjre lok ame.

¹⁵⁻¹⁷ No kjong kjong Cristo roy lë wopjlú go. Shärye lok eni, tja woyde ara kjëshko. Miydë lok ga tja iak shäng ëreshko, «Cristo tjölkwö roy pjlú li, e jlöe» lër oba kong wlo. Gueniyo kjong kjongda omlë, gueniyo wotjlük löng oblë. Shärye löng eni, tja woyde llëm kjëshko, äär ber tjwlö ara bor kjinmo wlo. Woyde lok ga songyo kjrër ara anmoyö ëreshko le. Miydër ga eni. ¹⁸⁻¹⁹ Gueniyo ga e llëye llëme. Cristo roy, e le löng enido. Wotjlük pjlúre, de oware, gueniyo Cristo roy le löng enido. Tja wopjlú e kjëshko.

llëbo wenö bor kong owa ara ëre kjëshko ga pjäy syöshté löng Sbò kong bor kjëshko ara, ga tja kjimte Jesucristo Sëyarë ara bakoe. E kjëshko ga miydër ga tja där, ga tja ber shäng wopjlú ara anmoyö e kjëshko. ²⁰ Bor kong ga Cristo tjölkwö lökyokjrër kjwe ga tja ber lök ara eshko. Woydër eni llëme. Gueniyo miydër ga tja sgara shäng tjläe Cristo kjëshko sorë ga tja tjlä eni iyado, ikoba ga Cristo, e tjwlö ara lëba wlo. Woydër ga tja sök sëre, de tja zrörabare, lëba eni iyado. ²¹ Bor kong ga tja beno shäng ga tja shäng llëbo shäryë Cristo kong wlo eröe. Ga tja wolono ga bor kong ga pjlú anmoyö. ²² Eni gueniyo ga tja sök kjok ëre kjing go obishko ga nopga kjimter jek këgong ga pjlúe. ¿Woydër kjone dey yalë? Miydër llëme. ²³ Bor kong ga pjlúyo kjone

dey lër ga kjange. Tja wotjlik kjrina ga tja wolon dey, tja to ber sök Cristo tjok wlo, e bor kong ga pjlu anmoyö. ²⁴ Gueniyö tja wotjlik kjrina obi ga ber pjlu bomi kong wlo ga tja ber sök kjok ëre kjing go obi dey. ²⁵ Miydër pjlu ga eni. E kjishko ga miydër ga tja ber sök bomi tjok obi, pjäy kjimtër mär ber löng Cristo go jek këgong wlo. Eshko ga pjäy ber löng wopjlu ara anmoyö. ²⁶ Ga tja sök bomi tjok obishko ga pjäy löng wopjlu Cristo Jesús tjok bor kjishko.

²⁷ Llëbo wen bor kong sorë pogo ga Cristo roy pjlu li kjroromi kuzong ga woydër ga pjäy jék pjlo bek e go, Cristo roy pjlu li tjwlo ara lëba wlo. Eni ga tja äar bomi ikde, de pjäy roy kur eröre, miydër ga pjäy löng wotjlik kjrinaso, pjäy löng parkë uunkong no kjlaraso wleni. Cristo roy shdär oba uunkong kong wlo. ²⁸⁻²⁹ Llëbo shäryara Sbörë bomi kong pjlu. Pjäy iara beno löng mär Cristo go. Gueniyö erö llëme. Pjäy iara beno shdungoba song ba kjishko bakoe. Era llëbo pjlu bomi kong bakoe. E kjishko ga bomi wloyoga, e bangkjremi sira llëme. E goshko ga miyde lok ga to jeno wlo, ga pjäyda där wlo. E laga Sbörë eni. ³⁰ Dënashko ga tja shdunaba sorë li ñomi wëlee. Eerishko ga roy kumi löng ga tja shdungoba shäng e kjoyo obi. Ga miydër ga shäryëba löng bomi kong eni bakoe.

2

¹ Eni ga pjäy tóno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjäy kong dbo twe iyado. Pjäy woyde ara kjishko ga pjäy woydë llëme. Sbö Sëya tjeng bomi tjok iyado. Pjäy songe le Sbörë bakoe. ² Eni kuzong ga llëye lër bomi kong li shäryozia. Pjäy wotjlis jong kjrinaso, llëye woyotjlimi kës li shäryëmi ga pjlu wlo. Pjäy ëng woydos ara kar kar, pjäy ber löng ëng tjok wopjlu wlo. Shäryoromi eni ga tja ber wopjlu kësbang eshko. ³ Pjäy llëbo shäryë, pjäy äar ber tjwlo ara wlo lëmi llëme. Pjäy opyë tjwlo ara oblë kjinmo llëme. Oblë iozi ber tjwlo ara bomi kjinmo dey. Pjäy ber wotöshko. ⁴ Pjäy llëbo wlëk pjlu bomi kong dö llëme. Wlëzi ber pjlu oblë kong bakoe. ⁵ Cristo Jesús, e wotjlik sorë ga pjäy wotjlik eni bakoe. ⁶ Kajok shäryayde Sbörë llëm obishko ga e Sbö jlökoyo, tjwlo baïya dik bakoe. Gueniyö ga «Tja ber sök jushko tjwlo ara iyado wlo» lara llëme. ⁷ Opyono beno shäng tjwlo llëm, parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyö dik, weno no, so shji kjoyoe. ⁸ Eshko ga opyono beno shäng wotöshko anmoyö. Ba Data kolara kjishko ga opyono beno wolon pjang kjlös go, nopga owa wleni.

⁹ E kjishko ga iara Sbörë beno tjwlo ara anmoyö, oblëga kës li kjinmo. ¹⁰ Shäryara eni, uunkong kjök tok ba kong wlo, ëye löng kjok dogo, ëye löng kjok ëre kjing go, ëye löng klung ëre dorko bakoe. ¹¹ Eshko ga «Jesucristo, e bi pjluyo jlöe» le lok uunkong. Eni ga Data Sbö ber tjwlo ara bakoe.

Shji llëbo shäryë pjluë

¹²⁻¹³ Pjeyoga, Sbö, e drön ëë bomi tjok, llëye le li shäryëmi eni wlo. Tja shäng bomi tjokshko ga tja koloromi pjluë. Era eerishko ga tja shäng pjola ga woyde ga pjäy drön ëë, Sbö kolë, bangkjërë iyado wlo. Pjäy döra llëbo pjlu ëre kong wlo.

¹⁴⁻¹⁶ Llëye shäryëmi dö ga shäryozil löng wopjluë. Shji kjloshtë llëm, shji ëng dboryë kar kar llëm bakoe. Eni ga pjäy löng pjlo bek, pogo llëye dret Sbö bokso. Pjäy Sbö wapga tjän, pjäy löng nopga owa jék löng pjlo bek llëm li tjreko gueniyö. E kjishko ga pjäy llëbo owa shäryë llëme. Eni ga shji ber löng së jlökoyo sorë tjlökwoyo li lëmi nopga kongshko ga pjäy İya lok ga oblë, dbala lok shjiy kjok ro si roshko wleni. Eni ga Cristo tjwe iröng obishko ga tja wopjlu bomi kjishko, pak shäryoror li beno tjwlo ara kjishko. ¹⁷ Pjäy mär löng Jesús go kjishko ga pjäy shdungoba löng songe. Ga miydër ga tja kjwe zrökoba, tjlökwo loror bomi kong kjishko. Eni ëmdë ga tja wopjluë. Tja wopjlu bomi kjishko bakoe. ¹⁸ Pjlu wlo ga llëye wen bomi kongshko ga pjäy löng wopjluë. Ga pjäy ber wopjlu bor kjishko bakoe.

Timoteo, Epafrodito

¹⁹ Pjäy roy miydër woydë, tja ber wopjlu wlo. E kjishko ga tja kjimte Tjlapga Jesúsde ga Timoteo, e ichër jek maling bomi ik, pjäy roy söya bor kong wlo lër. ²⁰ Llëbo ber pjlu bomi kong sorë li woyotjlıya shäng jlökoyo İyado botoya dik. Èye oblë, pjäy woyotjlıya eni llëme. ²¹ Llamo löng ëreshkora, llëbo baıya woyotjlıyde. Llëbo Jesucristo İ, e woyotjlıya löng llëme. ²² Gueniyö Timoteora parkë shäng bor tjok Jesús roy pjlu İë oba kong, wapga parkë löng ba data tjok sorë ga eni. E miydoromi tjän. ²³ Eni ga ichër woydë jek bomi ik, tja därde, de tja där llëm, e miydoror guing. ²⁴ Ga miydër ga tja kjimte Tjlapgarë wop ä ga jek bomi ik bakoe lër. ²⁵ Bi kjlara Epafrodito, e ichoromi tek bor kong, tja kjimte bomi äska wlo. E parkono shäng bor tjok pjlu, dröno ara bor kjimte Cristo roy İë. Gueniyö pjlu wlo ga ichër jek woydë bomi shwoy iröng obi. ²⁶ Pjäy İya woydë arae. Miyde ga swlo ara roy kuromi, ga woydë ara e kjishko. ²⁷ Öör buk swlo ara jlöe. Wolono seke. Gueniyö songe lara

Sbörë, ga kjim tara. Llëye shäryara ba kong li beno bor kong pjlü bakoe. Tja song iyado. E wolono kjwe ga tja beno sök woydë ara eshko. ²⁸ E kjishko ga ichër jek woydë bomi shwoy maling, ñomishko ga pjây ber löng wopjlü obi wlo, tja sök woydë ba kjishko ame wlo. ²⁹⁻³⁰ Tja kjimtëmi om go ga ä kjishko ga shrono shäng na bor kjimtë bomi äska. Parkë shäng Cristo kong ëreshkoshko ga wolono seke. E kjishko ga jek öötong shäng bomi shwoyshko ga wlokjrozì löng wopjlü, bomi kjlara wleni. Èye parkë baïya dik ga bangkjrozì bakoe.

3

Shji mär Cristo Jesús go

¹ Era eni ga pje yoga, pjây löng mär Tjlapga Jesús go kuzong ga pjây ber löng wopjlü e go. Tjlokwo toror bomi kong li tër bomi kong jek obi. Tja kwleya ba të llëme. E ber bomi wlikoklo wleni.

² Pjây sjëk, noppa owa löng llëbo owa shäryë wleniyo tjok. Epga so shjiti kjloshko so kjoyoe. To löng tjlä ga «Woyde ga shji opsho zë, shji ber jyä tak pjir Sbö i wlo» le lok eni. ³ Miga jyö erä. Jyä tak pjir Sbö i jlökoyo li shji. Shji kjimte ba Sëyarë ba poshrëk. Shji tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok. Shji mär llëbo shäryëy om go li go llëme. Shji jyä tak pjir Sbö i jlökoyoe e kjishko.

⁴ Shji där llëbo shäryëy li go kjwe ga där bäm go li tja. Tja llëbo pjlü shäryono ara anmoyö, oblë kjinmo. ⁵ Tja buk chirawa öötong dbar kjwongshko (8) ga tja doyo jyä taraba pjire. Tja Israel tjëyo, tja Benjamín tjëyo bakoe. Tja hebreo jlökoyoe tek dämär dwayo. Dënashko ga tja fariseo. E kjishko ga tja jëk to shäng pjlo bek kjok llgwëkklo tara Moisésdë li go. ⁶ Tja parkë woydë Sbö kong jlökoyoe. E kjishko ga Jesús tjlokwo kjragaga irpjanor, shdunor ara. Kjok llgwëkklo li, e söror beke. Tja llëbo owa shäryono lëba ga äe.

Shji Cristo miydë woydë pjlüe

⁷ Dënashko ga tja mär llëbo tjeng kës ëre go. Gueniyo eerishko ga tja mär shäng Cristo go shara. E kjishko ga bor kong ga llëbo ëre tjwöl drete. ⁸ Cristo Jesús, e bor Tjlapga. E miydër woydë pjlüe. Tjwöl ara anmoyö li e. Llëbo oblë kës li, e ber bor kong ga tjwöl drete. Cristo kjishko ga llëbo kës li, e rayoror pjir, bor kong ga ioror beno tjwöl ame, llëbo dburoy wleni. Woydër ara li, e Cristo. ⁹ Woydër ga tja ber baïya. Tja ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga tja jëk pjlo bek kjok llgwëkklo tara Moisésdë li go llëme. Woyde ga tja mär Cristo go dey. Eni ga tja ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso. ¹⁰ Cristo, e miydër woydë pjlüe. Cristo woshrrara Sbörë iröng obishko ga ba dbo ara pina bi kong wëlle. Ba dbo li miydër woydë bakoe. Cristo shdunaba ara, ga zrörabae. Woydër ga tja

shdungoba eni bako, ga tja wolon woydë baïya dik bebi. ¹¹ Woydër eni, llono ga noppa woshre Sbörë iröng obishko ga tja woshre ba tjok bako wlo.

¹² Tjlokwo loror kës ëre wlënor pjir, e lotë llëme. Tja iara Sbörë beno pjlo bek tjän, e lotë llëm bakoe. Gueniyo tja jeke. Tja kjrara Cristo Jesús dë, e miydër pjlü wlo. E kjishko ga tja drön ara, e miydër wlo. ¹³ Pjeyoga, tja öötong tjän, e lotë llëme. Gueniyo tja wotjllno to katöe. Llëye shäryono tjän li, e woyotjlln ame, llëbo wen tjwe li woyotjllntë. ¹⁴ Tja tóna Sbörë beno tjeng Cristo tjok ga tja rokara jem sök ba tjok iyado wlo, llëbo twe ber bor kong wlo. E kjishko ga tja drön ara, kjrër wlo.

¹⁵ Woyde ga shji wotjllk këkboga dik. Pjây kjone kjone wotjllk oblë sira wleni ga pjlü li pïya Sbörë bomi kong, miydëmi wlo. ¹⁶ Llëye shäryëy kjone pogo ga woyde ga shji jëk löng tjlokwo bek miydoroy tjän li go.

¹⁷ Pjeyoga, tja omshäryë shäng sorë ga pjây omshäryos uunkong eni bakoe. No kjone kjone löng bomi tjërko omshäryë löng pjlü borwatoy dik. Pjây omshäryos baïya dik bakoe. ¹⁸ Tjlokwo loror bomi kong ara tjän li, e lër bomi kong jek pjlara obi, ga tja slar ëëe. Noppa ara omshäryë pjlü llëme. Cristo wolono pjang kjlös go li, ba kong ga tjwöl llëme le lok wleni. ¹⁹ E beno tjeng shdungko iyado wlo. Wotjllk Sbö llëme. Wotjllk llëbo tjeng kjok ëre kjing go eröe. Wotjllk löng llëbo ber pjlü ba doyo kong li shäryayde. Zok ga llëbo owa shäryara li, e kjwe lökyokjre ara, gueniyo eni llëme. Roy shdöya lok wopjlüe.

²⁰ Gueniyo ga shjira kjok ëre so ame. Shji iara Sbörë beno löng kjok dogo so tjän, llono ga shji äar ber löng ba tjok eshko wlo. Bi döga tjwe eshko dwayo li koshoydë löng. Tjlapga Cristo Jesús li e. ²¹ E dbo ara, llëbo tjeng kës li iche ga pjlü wlo. Ga ba dbo go ga bi doyo tjwöl llëm ëre kjlopswe ber wolëso, baïya dik, e sök kjok dogo doyo sorë ga eni.

4

¹ Era eni ga pje yoga, pjây wokjang, pjây löng Tjlapga Jesús tjok iyado. Pjây woydër ara. Pjây ñn woydë ara. Tja iëmi ber wopjlüe. Pjây beno bor potjwllëkklo wleni, tja parkono Sbö kong ara kjishko.

Pablo lano pje yoga oblë oblë kjishko

² Walëga tjeng eshko do pjök ko Evodia, Síntique. Rokër ba kong ga tóno beno tjeng Tjlapga Jesús tjok kuzong ga jëk löng wopjlü ëng tjok, epenga dö wleni. ³ Pja bor kjlara, ga woydër ga pja ber shäng ba kjimtaga. Epga parkono löng Jesús roy pjlü shdök bor tjok pjlüe. Clemente, bi pje yoga oblë, epga parkono löng bor tjok eni bakoe. Èye ber löng së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoyo go. Ga pjây ko tak lok e go bakoe.

⁴ Pjây lóng mär Tjlapga Jesús go kuzong ga pjây Cristo ber lóng wopjlúe. Lër jek obi ga pjây ber lóng wopjlúe. ⁵ Llëbo shäryozĩ oblë kong yötso, pjây lóng wopjlú oba kong lëba wlo. Tjlapga Jesús, e tjwe döröe. ⁶ Shji woydë llë kjïy llëme. Pjây sorëborë ga pjây syöshtos Sbö kong, «Tjawa kjimtozong» lozi ba kong. Ga pjây syöshhtëshko ga «Tjawa wopjlú hop tjok» lozi ba kong eni bakoe. ⁷ Eni ga pjây tño beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga pjây ie Sbörë ber lóng wlëp, pjây woydë ame wlo. Shji nopga kong ga shärye eni li, e llëbo kësbang, e shay uunkong ber tjeng bi kä roy ga äe.

⁸ Era eni ga pjeyoga, llëbo bek li, e woy-otjlizi eröe. Bangkjrako li, bek li, owa llëm li, wolëso li, woydako li, roy pjlu li, e woy-otjlimirë. ⁹ Llëye loror bomi kong kuromi li, e shäryozĩ eni. Llëye shäryoror inomi sorë ga pjây omshäryos eni bakoe. Eni ga pjây ie Sbörë ber lóng wlëpe.

Pablo wopjlú, llëbo twara lok ba kong li kjïshko

¹⁰ Tja kong llëbo shäryëmi kjwlë jä. E go ga miydër ga tja woyotjlími lönge. E kjïshko ga tja iara Tjlapga Jesúsde beno sök wopjlúe. Tja woyoyeromie lër llëme. Miydër ga tja woyotjlími lóng iyado. Tja kjimtëmi loromi ara, gueniyo tja kjimtëmi ga ä öötong dbar kop ara. ¹¹ Lër bomi kong eni, llëbo woydër obi kjïshko llëme. Tja sorë pogo ga tja oppino sök wopjlúe. ¹² Shji llëye dret ga e sorë miydër. Shji llëbo ara ga e sorë miydër bakoe. Tja dli arare, de tja pjli ara, tja llëbo arare, de tja llëye dret, eshko ga tja oppino sök wopjlú iyado. ¹³ Tja kjimte Tjlapga Jesúsde kjïshko ga llëbo uunkong eniyo shäryër ga pjluë.

¹⁴ Eni gueniyo ga tja songshko ga tja kjimtoromi li, e pjluë. ¹⁵ Jesús roy pjlu lër soyër shäng pjây Filipos sogga kongshko ga tja opshino jek bomi kjokyo Macedonia dwayo. Eshko ga dbur ichoromi bor kjimtoklo. Tjlokwo kragaga shto oblë so lira, tja kjimtara kjlara llëme. E miydoromi tjän. ¹⁶ Tja sök Tesalónica kjokyo ëmdë ga dbur ichoromi bor kjimtoklo pjlaraso llëme. ¹⁷ Tja wotjlik llëbo ichoromi li kjrë erö llëme. Woydër ga pjây kong llëbo twe Sbörë ara e kjïshko. ¹⁸ Llëbo ichoromi Epafrodito tjok li, e kjroror pjir tjän. E tjok ga öötong woydoror li kjinmo, llëye woydër ame. Llëbo ichoromi li, e beno Sbö kong pjlu, lö pjlebë, öng zröraba, sho suraba, pjonu dret, ba poshrëkklo wleni. ¹⁹ Bor Sbö, e llëbo ara. Eni ga llëye woydëmi li, e twe bomi kong pjir, pjây tño beno tjeng Cristo Jesús tjok kjïshko. ²⁰ Bi Sbö, e bi Data. E poshrëy, iëy ber kësbang, tjwlo ara iyado wlo. Ber eni.

²¹ «¿Yonde?» lëmi Sbö nopga tño beno tjeng Cristo Jesús tjok lóng li kong.

Pjeyoga lóng bor tjok ëreshko li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

²² Jesús tjlokwo kragaga lóng kës li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

Tjlokwo kragaga parkë lóng pjlu kësbangyo ushko li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong bakoe.

²³ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjïshko ga pjây kjimte ara. Ber eni.

Carta a los Colosenses.
Kjibokwo ère tara Pablorè
Colosas soppa kong
Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Epafras. Dënashko ga Jesús roy pjílú lara Colosas kjokyo. Pablo om go li tjlòkwo lono eshko llème.

Gueniyo lu to jek ara irgo ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjílú lara kjok shto oblè oblè kjìshko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni. Ga Epafras öör eshko ba ik, ga llèbo owa shärye Jesús tjlòkwo kjragaga löng Colosas kjokyo lirè li lara ba kong pjüre. Tjlè ba kong ga no kjone kjone to löng tjlè ga kjok uunkong shäryara Sbörè Jesús go llèm; Jesús tjwlò ara llèm; tjwlò arayo li, e judío sdèkwo le löng eni le, miga jyö erä.

E kjìshko ga kjibokwo ère tara Pablorè, Jesús roy pjílú li wlikoklo. Jesús iara Sbörè beno tjwlò ara, llèbo tjeng kës li kjinmo li tara ba kong. Èye där kjok llgwekklo kjok ère so li go ga äe tara ba kong. Woyde Sbörè ga shji jèk ba bokso sorè li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Timoteo tjok. Tja kjlara Sbörè beno ba tjlòkwo roy laga Cristo Jesús äska.

² Pjeyoga Cristo tjlòkwo kjragaga löng Colosas kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Pjäy Sbò noppa.

Rokërwa bi Data Sbò kong ga ba wopjlú li kjìshko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlep bakoe.

Pablo syöshtono Sbò kong Colosas soppa kjìshko

³⁻⁵ Dënashko ga tjlòkwo bek li kuromi, ga kjroromi. Sbò tjlòkwo roy pjílú li e. Eerishko ga pjäy roy kurorwa ga pjäy mär löng Cristo Jesús go, Sbò noppa uunkong woydèmi ara bakoe. Shäryèmi löng eni, bomi potjwlèkklo jnek tjeng kjok dogo twe Tjlapgarè bomi kong le li kjìshko. E kjìshko ga tjawa syöshtè Sbò kongshko ga tjawa wopjlú ba tjok bomi kjìshko. Sbò, e bi Tjlapga Jesucristo Data.

⁶ Dënashko ga llèye shäryara Sbörè bi kong ba wopjlú kjìshko li roy öötong bomi kong. Eerishko ga Sbò tjlòkwo bek li shdöktong jek këgong, kjok kjwang jìkong. Kuya noppagè ga tjlòkwo kjre, ga eppa kjlopswe ber jèk löng oblè, pjäy omshäryono sorè ga eni. ⁷ Tjlòkwo laga bomi kong bäm go li, e borwa kjlara Epafras. E woydërwa ara. E parkè shäng Cristo kong borwa tjok, pjäy kjimte wlo. ⁸ Pjäy kjimte Sbò Sëyarè èng woydè ara kar kar li roy söga borwa kong li e.

⁹ E kjìshko ga pjäy roy kurorwa tek lèkong ga tjawa beno löng syöshtè bomi kjìshko

iyado. Rokërwa Sbò kong ga ba kjok miydè li twe ba Sëyarè bomi kong, llèye woyde shäryèmi li miydèmi wèlè wlo. ¹⁰ Rokërwa ba kong eni, llèbo pjílú shäryèmi iyado wlo, e miydèmi jek këgong këgong wlo bakoe. Eni ga Tjlapga Jesús ber wopjlú bomi kong, pjäy jèk noppa baüya dik kjìshko. ¹¹ Dbo ara li, e Sbò eröe. Eni ga rokërwa ba kong ga pjäy kjimte ara, llèbo wen tjwe bomi kong owashko ga Cristo rayèmi llèm wlo, pjäy ber löng wotöy, wopjlú wlo. ¹² Sbò sök no pjluoy iyado lishko ga kjok shjiy ara anmoyö. Ga pjäy iara Data Sbörè beno löng llèbo twe ba noppa kong eshko li kjrè wlo. Woydërwa ga pjäy ber löng wopjlú ba tjok e kjìshko. ¹³ Shji löng kjok ro sï roy wleni obishko ga shji döra Ä wloshko dwayo. Ga ba Wa woyde ara li, e iara beno shäng bi pjluoy shara. ¹⁴ Ba kjìshko ga shji döktong bi shdungglo dbo dorko dwayo, owa pjang bi go li löna beno dret bakoe.

Cristo tjwlò ara anmoyö

¹⁵ Sbò, e Ìgöy llème.

Gueniyo Cristora Inoy, ga e so Sbò kjoyoye.

Kjok shäryayde Sbörè llèm obishko ga Cristo sök tjän.

Llèbo shäryara Sbörè kës li, e iara beno tjeng ba wloshko.

¹⁶ Ba go ga llèbo uunkong shäryara Sbörè. Llèbo tjeng kjok dogo,

llèbo tjeng kjok ère kjing go, llèbo wèlè,

llèbo Ìgöy llèm,

sëya llè dbo ara wleniyo,

oblè ichagaga wleniyo,

e shäryara ba go uunkong, ga uunkong li twara beno ba kong bakoe.

¹⁷ Llèbo shäryak llèm obishko ga e sök tjän.

Llèbo tjeng kës li mär ber tjeng ba go.

Cristo llèm ga e tjeng ame.

¹⁸ Ba tjlòkwo kjragaga, e ba doyo wleni, ga ba kägäyo li e.

Eppa iaga ber löng sè jlkoyoy li e.

E woshrono iröng obi, noppa wolono oblè li bäm go.

E kjìshko ga beno tjwlò ara,

llèbo oblè kjinmo.

¹⁹ Woydara Sbörè ga e om go ber pjang Cristo go jlkoyoy.

²⁰ E ichara Sbörè srèng kwong pjang kjlòs go, llèbo uunkong ber tjeng wlep Sbò tjok wlo,

ber tjeng bëy ba tjok iröng obi wlo,

llèbo tjeng kjok dogo,

llèbo tjeng kjok ère kjing go bakoe.

²¹ Dënashko ga pjäy löng bëy Sbò tjok llème. Eshko ga llèbo owa shäryèmi löng ara kjìshko ga pjäy ba moskwoga wleni. ²² Gueniyo

Cristo wolono jlökoyo kjishko ga pjây iara Sbörë beno tjeng bëy ba tjok iröng obi, pjây ie ber löng pjlo bek, pogo llëye ber dret ba bokso wlo. ²³ Gueniyo woyde ga pjây mär ber löng Cristo go. Tjlökwo pjlu kjroromi li, e jyö lëmi sira llëme. Tjlökwo pjlu ère roy shdöktong kjok kjwang jikong. Tjlökwo lër shäng li e.

Pablo parkono Jesús tjlökwo kjragsaga kong

²⁴ Llëbo weno bor kong owa bomi kjishko. Tja wopjlu e kjishko. Cristo Jesús tjlökwo kjragsaga, e ba doyo wleni, ga Cristo shdun-aba ara ba kjishko. Eerishko ga tjara shdun-goba shara, ga tja wopjlu e kjishko. ²⁵ Tja iara Sbörë beno shäng parkë bomi kong, ba tjlökwo kjragsaga oblë li kong bakoe. Tja ichara beno shäng ba tjlökwo kës li lë bomi kong. ²⁶ Tjlökwo ère jnena Sbörë tjeng tek dënashko dwayo, gueniyo eerishko ga lara ba noppa baiya löng li kong. ²⁷ Shäryara eni, woydara ga tjlökwo pjlu, owa llëm jnek tjeng li miydëmi pjây noppa judio llëm wleniyo lirë wlo. Tjlökwo li eni: Cristo ber shäng bomi tjok ga pjlu, ga llëbo twe ba noppa kong lara Sbörë li, e ber bomi kong bakoe.

²⁸ Cristo roy lërwa noppa kong, ga eppa poshdunwa, pinwa, borwa kjok miydë tjeng kës li go. Shäryërwa eni, noppa tono beno tjeng Cristo tjok li jëk bëy wlo, iya Sbörë löng pjlo bek wlo. ²⁹ Tja parkë ara e kjishko. Tja drön ara, e shäryër wlo, dbo twe Cristorë bor kong kës li go.

2

¹ Tja shäng parkë kjang bomi kjishko, Laodicea sogpa kjishko, noppa oblë tja iyde lok llëm wleniyo kjishko bakoe. Lër bomi kong eni, miydëmi wlo. ² Tja parkë eni, eppa dbokjrë wlo, ëng woydë ara kar kar iyado wlo bakoe. Woydër ga tjlökwo li llë loklo miyde lok pjar, e jyö le lok llëm wlo, Cristo miyde pjlu wlo. Tjlökwo jnena Sbörë tek dënashko dwayo li e. ³ Sbö kjok miydë li tjwlo ara. E miyde lok Cristo go eröe. ⁴ Lër bomi kong eni, tjlökwo wolëso wleniyo lëba bomi kongshko ga pjây jyäpweba e go llëm wlo. ⁵ Tja shäng bomi tjok eshko llëm, gueniyo pjây woyotjlin iyado. Roy kuror ga pjây uunkong wotjlik no kjarasao wleni, pjây mär löng Cristo go jlökoyo bakoe. Tja wopjlu e kjishko.

Shji mär löng Cristo go

⁶ Cristo Jesús wlokjroromishko ga e ioromi beno shäng bomi Tjlapga. Eni kuzong ga woyde ga pjây mär ber löng ba go iyado. ⁷ Pjây mär ber löng mämä ba go jlökoyo, pjây oppino sorë ga eni, ga pjây mär ba go jek këgong këgong. Pjây ber löng wopjlu Sbö tjok iyado bakoe.

⁸ Kjone kjone mär löng tjlökwo oblë oblë go. Tjlökwo li, noppa kjok ère so sgara beno löng mär ba go, gueniyo e jyö, e laga Cristorë llëme. Pjây sjëk tjlökwo eniyo lagaga li tjok, pjây jyäpwe lok llëm wlo, pjây iche ber löng ba tjlökwo baiya li go llëm wlo.

⁹ Cristo go Sbö beno pjang kësbang ba tjok, Igöy weë wlo. ¹⁰ Ga pjây Cristo noppa kuzong ga llëye woydëmi dö li twara beno tjeng bomi kong pjar tjan. E sëya llë dbo ara wleniyo kägäyo, oblë ichagaga wleniyo kägäyo bakoe. ¹¹ Pjây tono beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây jyä tak löng pjire. Noppa doyo jyä tëshko ga ba sho li ze lok tas sira. Gueniyo pjâyda jyä tak eni llëme. Pjây jyä te Cristorë wlo ga bomi wotjlik owa li kjara pjire. ¹² Pjây waraba jer di roshkoshko ga pjây wolono to Cristo tjok wleni. Cristo woshrara Sbörë iröng obi, ba dbo ara go. Ga pjây mär Sbö dbo ara go kjishko ga pjây opshik tëm di roy dwayoshko ga pjây woshrara iröng obi Cristo tjok wleni bakoe. ¹³ Bomu wotjlik owa li kjayde Cristorë llëm obishko ga pjây wolono löng wleni, bomu owa li tjok. Gueniyo eshko ga pjây iara Sbörë beno löng Cristo tjok, së wleni. Eshko ga owa pjang bi go li löna beno drete.

¹⁴ Dënashko ga shji pogo tjwlo ara, llëbo owa shäryoroy li kjishko. Gueniyo e kjara Sbörë bi kong, löra beno pjang kjlös go wleni. ¹⁵ Cristo wolono pjang kjlös goshko ga sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo, ba dbo li döra Sbörë pjire. Eppa zana beno löng song, oba uunkong bokshto.

¹⁶ Eni ga llëbo uako, iako llëm lëba bomu kong ga jlö lëmi llëme. Pjây ichëba dbar llë shrëk Sbö kong ga jlö lëmi llëm, mok mite dbaryo, woshtozlong dbaryo ëmdë ga jlö lëmi llëm bakoe. ¹⁷ Cristo tjwayde llëm obishko ga llëbo uunkong ère tjwlo ara, beno èye tjwe le li jyäglo kjishko. Gueniyo Cristo shrono öör tjan kuzong ga kjok llgwekklo uunkong ère beno tjwlo ame.

¹⁸ Kjone kjone to löng tjlä ga «Woyde ga shji opyë löng wotöshko, Sbö parkagaga kjok dogo so poshrëk wlo. Llëm ga shji llëbo owa shäryono» le löng eni. Gueniyo jlö lëmi llëme. Ba wotjlik owa li kjishko ga krë lok ara, tjlä ga «Sbö tjlökwo lonö borwa kong» le, ga mär löng e go. Miga jyö erä. ¹⁹ Eppa mär löng Cristo go llëme. Bi doyo iche bi kägärë sorë ga shji Cristo tjlökwo kjragsaga iche Cristorë eni bakoe. Eni ga shji no kjarasao wleni. Shji mär löng ba go, ga shji kong dbo twe Sbörë, llëye woyde li shäryëy wlo.

Shji ie Cristorë ber löng së jlökoyo

²⁰ Pjây wolono Cristo tjok wleni kjishko ga pjây beno löng ichaga kjok llgwekklo kjok ère so lirë ame. ¿Eni ga pjây jëk löng kjok llgwekklo li kolë wleni ega? ²¹ Kjok llgwekklo tak lok li tjlä ga «Llëbo kjwe kjrëy

bi wloshko llême. Llêbo kjwe uëy llême. Llêbo kjwe porwëy llême.»²² Llêbo tjeng kës ëre pjir drete. Ga kjok llgwekklo uunkong ëre laga norë eröe.²³ Shji jëk lóng bi wotjlik owa li go llëm wlo ga shji ìche kjok llgwekklo ërerë drön ara, shji ìche ber lóng wotöshko wleni, gueniyo shji wotöshko jlökoyo llëm, bi doyo, e shdüya ara bakoe. E kjishko ga kuy ga kjok llgwekklo ëre lagaga kjok miydë ara. Miga shji kjimte kjok llgwekklorë bi wotjlik owa li rayë llême.

3

¹ Eerishko ga Cristo sirkeno sök kjok dogo Sbö orkwo këlkong. Eni ga pjây woshara Sbörë Cristo tjok wleni kjishko ga woyde ga pjây ber lóng llêbo kjok dogo so woyotjlik eröe. ² Llêbo tjeng kjok ëre kjing go li woyotjlimi ame. Llêbo kjok dogo so li woyotjlimirë eröe. ³ Pjây wolono Cristo tjok wleni kjishko ga pjây de Sbörë, pjây ber lóng së jlökoyo Cristo tjok wlo. ⁴ Ga pjây ie Cristorë ber lóng së jlökoyo kjishko ga wen tjwe ba dbo kälä goshko ga pjây wen ba tjok eshko bakoe.

⁵ E kjishko ga bomi wotjlik owa kës li rayozia. Pjây jëk e go ame. Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llême. Llêbo shäryako llëm li shäryëy llême. Shji wotjlik llêbo owa shäryë oblə tjok llême. Shji wotjlik dbur töng bi kong erö llëm, e shöpga jyäglö poshrëy lóng wleni kjishko. ⁶ Eye sgara shäng llêbo shäryë eni ga shäng Sbö kolë llëm, ga llono ga shdüya Sbörë kjange. ⁷ Dënashko ga pjây omshäryono eni bakoe. ⁸ Gueniyo eerishko ga llêbo kës ëre rayozï pjire. Shji iirké ame. Llêbo owa shäryëy oblə kong ame. Oblë läywëy owa ame. Tjlokwo lako llëm li lëy ame. ⁹ Shji jyörkë ëng kong ame bakoe. Shji jëk bi wotjlik owa dënashko li go ame kjishko ga llêbo kës ëre shäryëy ame. ¹⁰ Pjây kjlopswara Sbörë beno lóng wotjlik oblə, ga dbar jek ga pjây kjlopswe jek këgong këgong ber baïya dik wlo, e miydëmi pjlu anmoyö wlo. ¹¹ Eerishko ga pja judiore, de pja judio llëmde, e llëno llême. Pja doyo jyä tak pjirde, de llëmde, e llëno llême. Pja shto oblə sore, pja kjok miydë ara llëmde, e llëno llême. Pja parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyore, de eni llëmde, e llëno llëm bakoe. Tjwlö tjok li, e Cristo eröe. Ga tjwe ber pjang bi go uunkong.

¹² Pjây woyde Sbörë ara, ga pjây kjrara beno ba nopga baïya. E kjishko ga woyde ga oblə songe lëmi, pjây wopjlu oblə tjok, pjây wotöy, pjây wotjlik oblə kjishko iyado, pjây iirké maling llëm bakoe. ¹³ Pjây ëng wlëk kar kar llëm, pjây wlëp ëng tjok dey. Llêbo shäryara oblerë bomi kong owashko ga iozi ber eni dey. Owa pjang bomi go li löna Sbörë sorë ga oblə kong shäryozï eni bakoe. ¹⁴ Ga

pjây ëng woydos ara kar kar jlökoyo. Tjwlö arayo li e. Shäryëmi eni ga pjây ber lóng no kjaraso wleni.

¹⁵ Pjây rokara Sbörë ber ëng tjok wopjlu wlo, pjây ber no kjaraso wleni wlo. E kjishko ga pjây mär ber lóng Cristo go, shäryëmi eni wlo. Ga pjây lóng wopjlu Sbö tjok iyado. ¹⁶ Cristo tjlokwo pjlu li woyotjlizï iyado. Pjây ëng pis e go. Pjây ëng poshdüs bomi kjok miydë kës li go. Pjây tos lóng wopjlu Sbö kong. Poshrëzi tékwo oblə oblə go. ¹⁷ Llëye lëmi, llëye shäryëmi dö ga shäryozï Tjlapga Jesús ko go, ga pjây lóng wopjlu Data Sbö tjok iyado ba kjishko.

Shji jëk oblə tjok sorë

¹⁸ Walëga orkwosmok lóng pjir, bomi lanmaga kolozï, pjây Tjlapga Jesús tjlokwo kjranga kjishko.

¹⁹ Domeraga orkwosmok lóng pjir, bomi boyga woydozia. Pjây kjang ba tjok llême.

²⁰ Kjwozirga, bomi dataga, bomi mekéga, e kolozï iyado. Eni ga Tjlapga ber sök wopjlu.

²¹ Dataga, pjây tjle bomi wapga kong yötso, iirké lok llëm wlo, wosonké llëm wlo bakoe.

²² Parkagaga tjwlëk lóng pjir wleniyore, bomi soga kjok ëre so, e kolozï iyado. Pjây iya lóngde, de llëmde, pjây parkos ba kong jlökoyo, Tjlapga Jesús bangkjëmi kjishko, bomi soga ber lóng wopjlu bomi tjok wlo llême. ²³⁻²⁴ Miydëmi pjlu ga pjây potjwlëga Tjlapgarë. Llêbo twe ba nopga kong kjok dogo li twe ber bomi kong bakoe. E kjishko ga llëye shäryëmi dö ga shäryozï yötso, shäryëmi lóng Cristo kong wleni, shäryëmi lóng nopga kong wleni llême. ²⁵ Gueniyo nopga uunkong llgweya Sbörë beke. E kjishko ga ëye llêbo owa shäryono ga shdüya, llêbo owa shäryara li kjishko.

4

¹ Parkaga soga, pjây kägäyo sök kjarla kjok dogo, e woyotjlizia. E kjishko ga pjây opshäryos bëy bomi parkagaga tjok.

² Pjây uunkong syöshhtë Sbö kong iyado, pjây sjen llême. Pjây lóng sjëk iyado. Pjây lóng wopjlu Sbö tjok iyado. ³ Pjây syöshhtë borwa kjishko bako, Cristo tjlokwo jnek tjeng pjir li shdörwa jek këgong wlo. Tja sök kjërshko e kjishko. ⁴ Woyde ga tjlokwo li lër yötso, kukoba weë wlo. E kjishko ga rokozi Sbö kong ga tja kjimte ba lë eni.

⁵ Pjây lóng tjlokwo kjranga llëm li tjokshko ga pjây opshäryos bëy, Sbö tjlokwo roy pjlu lëmi ba kong ga pjilushko ga lozi iyado, pjây dbar jek llême. ⁶ Woyde ga pjây lan ba tjok yötso, kuya lok ga ber wopjlu wlo. Woyde ga llëye kjakroke bomi kong dö ga dboryëmi sorë miydëmi lóng pjir tjän.

Kjibokwo pjirzlong

⁷⁻⁸ Bi kjlara Tíquico, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong bor tjok pjlú iyado. E woydër ara. E ichër jek bomi shwoy bor roy sök bomi kong, pjây ber lóng wopjlú wlo, pjây wosonkë llëm wlo. ⁹ Bi kjlara Onésimo, e bi kjlara jlökoyo. E woydër ara. E bomi kjok eshko so bakoe. E ichër jek Tíquico yorkë. Llëbo jëk jong na sorë läywe bomi kong drete.

¹⁰ Aristarco shäng na kjërshko bor tjok bakoe. «¿Pjây yonde?» le bomi kong. Bernabé kjlarayo ko Marcos, «¿Pjây yonde?» le bomi kong. Jek äär bomi shwoy ga wlokjrozí yõtso, e loror bomi kong tjän.

¹¹ «¿Pjây yonde?» le Jesúsde bomi kong. Jesús, e ko Justo bakoe. Tja parkë shäng Sbö ber no pjluyo sorë li roy lë oba kong. Bor kjimtagaga lóng li tjrëko, judíoga lóng domerga doglo mya ère döe.

¹² «¿Pjây yonde?» le Epafrasde bomi kong. E bomi kjok eshko so. E parkë Cristo Jesús kong. E syöshhtë Sbö kong bomi kjîshko jlökoyo iyado, pjây mär Sbö go jlökoyo wlo, llëye woyde Sbörë li miydëmi pjlú wlo, shäryëmi eni iyado wlo bakoe. ¹³ Ìnor om go ga parkë bomi kong kjang iyado, parkë Laodicea sopga, Hierápolis sopga kong eni bakoe.

¹⁴ Lucas, no dwlomnega woydër ara li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong. Demas omle bomi kong eni bakoe.

¹⁵ «¿Yonde?» lëmi Laodicea sopga kong, Ninfa* kong, Jesús tjlökwo kjrágaga tön lóng ba ushko li kong bakoe.

¹⁶ Kjibokwo ère loromi pjirshko ga ichëmi jek Jesús tjlökwo kjrágaga lóng Laodicea kjokyo kong, le lok eshko bako wlo. Ga kjibokwo ichoror jek ba kong li lëmi pjâyde bakoe.

¹⁷ Pjây tjlä Arquipo kong ga «Pak twara Tjlapgarë bop kong li shäryos pjire» lëmi ba kong eni.

¹⁸ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ère tër bomi kong bor orkwo om go go shara.

Tja sök kjërshko woyojemi llëme.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlú li kjîshko ga pjây kjimte ara.

* 4:15 Ninfa, e walë.

**Primera Carta a los
Tesalonicenses
Kjibokwo ère tara Pablorë
Tesalónica sopga kong
Kjibokwo ère sorë**

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Dënashko ga öör Jesús roy pjlú lé Tesalónica kjokyo. E irgo ga jek öör eshko pjlara obi. Eshko ga Silvano, Timoteo, e söra jek ba tjok. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo iircono ara ba kong, ga Pablo töktong ey dwayo.

Jesús tjlökwo kjrägaga löng Tesalónica kjokyo li shdunaba ara. E kjishko ga Pablo jek woydë ba ik obi, gueniyo to jek ame. Eni ga kjibokwo ère tara, twara Timoteo kong, ga ichara jek ba sök epga kong, epga dbokjre e go wlo.

Llëbo shäryara Sbörë epga kong pjlú, ga Pablo beno wopjlú e kjishko li tara ba kong. Epga shdunoga ara ëmdë ga Sbö shäng ba tjok li tara ba kong. Dënashko ga Pablo jëktong shäng ba tjok sorë li tara ba kong. Epga ichara mär Jesús go jek këgong këgong. Epga ichara Jesús tjwe iröng obi dbaryo li koshë wopjlú bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorë, Silvano, * Timoteo tjok.

Jesús tjlökwo kjrägaga löng Tesalónica kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Pjây Data Sbö nopga, pjây Tjlapga Jesucristo nopga bakoe.

Rokër Data Sbö kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte ara, pjây ie ber löng wlëp bakoe.

Llëbo shäryara Tesalónica sopgarë pjlú Sbö kong ara

²⁻³ Pjây mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga pjây parkë pjlú Sbö kong. Oblë woydëmi ara kjishko ga llëbo pjlú shäryëmi ba kong. Bi Tjlapga Jesucristo, e koshëmi löng wopjlú iyado kjishko ga llëbo wen tjwe bomi kong owashko ga pjây wosonkë llëm, pjây pak shäryë pjlú iyado. E kjishko ga tjawa wopjlú Sbö tjok iyado. Tjawa syöshhtëshko ga tjawa syöshhtë bomi kjishko, ga llëye pjlú shäryëmi löng li, e lërwa Data Sbö kong.

⁴⁻⁵ Pjeyoga, pjây woyde Sbörë ara. Jesucristo tjlökwo roy pjlú lororwa bomi kongshko ga kurumi dö llëm, Sbö dbo ara li inomi bako, ga pjây kjimtare Sbö Sëyarë tjlökwo li kjrë jlökoyo. Miydërwa e go ga pjây kjräga Sbörë om go. Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa opshäryono bomi kong sorë li, e miydëmi löng pjlú. ⁶ E irgo ga llëbo weno bomi kong owashko ga pjây kjimtare Sbö

Sëyarë beno löng wopjlú. Eni ga tjawa opshäryono sorë li, Tjlapga Jesús opshäryono sorë li, pjây omshäryono eni bakoe.

⁷ Eni ga llëye shäryoromi pjlú li, e beno pjlú Jesús tjlökwo kjrägaga löng Macedonia kjokyo li kong, löng Acaya kjokyo li kong, omshäryë lok eni bako wlo. ⁸ Bomì kjishko ga Tjlapga Jesús tjlökwo roy shdöktong Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo, gueniyo eshko dö llëme. Pjây mär Sbö go sorë li roy shdöktong kjok kjwang jikong. E kjishko ga pjây roy lërwa è kong ame ga pjlú, kura lok tjän kjishko. ⁹⁻¹⁰ Lanyotkëba löng om go ara. Tjawa öötong löng bomì shwoyshko ga tjawa wlojkroromi löng wopjlú. Eshko ga bomì sböpga jyäglo tjeng li rayoromi pjir, ga pjây optwono Sbö sök së jlökoyo li kong, pjây parkë ber löng ba kong shara wlo. Jesús, e Sbö Wa woshara Sbörë iröng obi. E bi döga, no shdüzlöng dbaryoshko ga shji shdüya Sbörë llëm wlo. Ga Jesús ter tjwe kjok dogo dwayo iröng obi li, e koshomirë löng. Pjây roy lëba löng eni.

2

Pablo parkono Tesalónica kjokyo sorë

¹ Pjeyoga, miydëmi pjlú ga tjawa jek öör tjeng bomì ik li beno pjlú, owa llëme. ² Miydëmi pjir ga tjawa äätë bomì shwoy llëm obishko ga tjawa löng Filipos kjokyo. Eshko ga tjawa laraba owa ara, llëbo weno borwa kong owa bakoe. Eni ëmdë ga tjawa kjimtare Sbörë ba tjlökwo roy pjlú lé bomì kong, tjawa wloyoga löng ara gueniyo. ³ Tjawa tjlökwo lono pjló bek eröe. Tjawa diktong löng llëme. Tjawa wotjlino llëbo owa shäryë è tjok llëme. Eye jyäpgwërwa wlo lororwa llëm bakoe. ⁴ Dënashko ga tjawa tjläna Sbörë, ga tjawa iara beno löng ba tjlökwo roy pjlú laga oba kong. Tjawa tjläno, nopga ber löng wopjlú borwa tjok wlo llëme. Tjawa tjläno, Sbö ber wopjlú borwa tjok wlo, shji wotjlík löng llë iya sök weë kjishko.

⁵ Miydëmi pjlú ga tjlökwo wolëso ber pjlú oba kong wlo li lorwärë llëme. Miydë Sbörë om go ga tjawa opshäryono nopga to löng dbur töng ba kong erö wlo wleniyo dik llëm bakoe. ⁶⁻⁷ Tjawa to löng poshrëmi wlo llëm, poshrëya oblërë wlo llëm bakoe. Tjawa Sbö tjlökwo roy lagaga Cristo äska. E kjishko ga pjây kjwe ichororwa borwa kjimté dbo go ga pjlú. Gueniyo tjawa opshäryono eni llëme. Tjawa opyono beno löng wotöy bomì tjok, mekëga ba wäga dö wleni. ⁸ Pjây woydërwa ara. Sbö tjlökwo roy pjlú lororwa bomì kong wopjlú. Gueniyo erö llëme. Tjawa wopjlú bomì tjok kjishko ga tjawa opyono beno löng llë pogo shäryë bomì kong wlo. ⁹ Pjeyoga, tjawa löng Sbö tjlökwo roy

* 1:1 Silvano, e kowëba Silas bakoe.

pjlú lë bomi kongshko ga eye kong pak twërwa woydë llême. E kjishko ga tjawa parkono shkë dba, tjawa drôno dâw, dli llë wlëk borwa kong wlo. ¿E woyo bomi kong llêndo?

¹⁰ Pjây omîno lông, ga Sbô omîno bakoe. Tjawa lông pjây Jesús tjlôkwo kragaga tjokshko ga tjawa jëk lông pjlo bek, tjawa pogo llëye dret Sbô bokso, nopga bokso bakoe. ¹¹ Miydëmi pjlu ga dataga opsharyë ba wapga tjok sorë ga tjawa opsharyono pjây kjlara kjlara tjok eni bakoe. ¹² Pjây poshdunorwa, pjây dbokjrë wlo, pjây wosonkë llëm wlo bakoe. Sbô, e tjlwlô ara, ga pjây roke ber lông ba tjok, sök no pjluwo iyado lishko. E kjishko ga pjây lông pjlo beke lororwa bomi kong, Sbô ber sök wopjlú bomi tjok wlo.

¹³ Sbô tjlôkwo roy pjlu li, e nopga i llême. E Sbô i. Ga kuromishko ga tjlôkwo li kjroromi jlôkoyo eni. E kjishko ga tjawa wopjlú Sbô tjok iyado. Tjlôkwo li kjroromi kjishko ga pjây kjlopswara beno wotjlik oblë. ¹⁴ Pjây shduna bomi pjeyoga eshko so lirë. Sbô tjlôkwo kragaga tîno beno tjeng Cristo Jesús tjok lông Judea kjokyo li shdungga ba pjeyoga judioga obi lirë eni bakoe. ¹⁵ Judioga ère, e Tjlapga Jesús zrôga, Sbô tjlôkwo lagaga tek dënashko so li zrôga bakoe. Tjawara ichara lok to kjok shto oblë. Sbô wopjlú ba tjok lok llême. Epga lông nopga uunkong wloyo. ¹⁶ Tjawa tjlë woydë nopga judiô llëm wleniyo kong, dôya Sbôrë wloshko ga tjawa ichara lok ba sharyë llême. Eni ga llëbo owa sharyëlok jek këgong këgong. E kjishko ga Sbô iirkë ara ba kong, ga epga shdüya döröe.

Pablo jek woydë Tesalónica kjokyo obi

¹⁷ Pjeyoga, tjawa opshino jek bomi zlong bäng dwayo dbar kwöbö ga shji ëng ik llëm, gueniyo pjây woyotjlîna ara. Ga pjây îna woydë ara kjishko ga tjawa drôno ara jek bomi ik wlo. ¹⁸ Tjawa wotjlîno jek bomi ik lororwa. Tja Pablo, tja jek bomi ik loror pjloböso, gueniyo tja sona Àrë. ¹⁹ Tjawa lông Tjlapga Jesús tjwe irông obi li koshë lông wopjlúe. Eshko ga tjawa lan wopjlú bomi kjishko ba tjok, tjlôkwo lororwa bomi kong li kjroromi jlôkoyo kjishko. ²⁰ Jlôkoyo ga bomi kjishko ga tjawa lông wopjlú, woowa llême.

3

Timoteo öör ba ik

¹⁻² Eni ga pjây roy tjwe koshërwa woydë ameshko ga Timoteo ichororwa jek bomi ik, ga tjawara beno tjeng Atenas kjokyo tjoksa. Timoteo, e bi kjlara, e parkë shäng Sbô kong, Cristo roy pjlu lë oba kong borwa tjok. Ichororwa jek bomi kjimté, pjây mär Jesús go jek këgong wlo, ³ llëbo tjwe kjang bomi kongshko ga pjây wotjlik Jesús rayë llëm wlo. Shji shdungoba song eni, e miydëmi lông pjluë. ⁴ Tjawa lông bomi tjok obishko ga

llëbo wen tjwe bi kong owa ara lororwa bomi kong. Ga miydëmi ga sharyono eni. ⁵ E kjishko ga llëye koshoror ame, ga tja no ichono bomi ik, pjây mär lông Jesús gore iya wlo. Pjây woyotjlîn ara, pjây jyâpgwara Àrë ga pak sharyororwa li beno tjlwlô ame, e bangkjrotë.

⁶ Gueniyo ga Timoteo tek shrono shäng irông obishko ga pjây roy söra pjluë. Pjây mär lông Jesús go iyado le. Pjây ëng woydë ara kar kar le. Tjawa woyotjlîmi, woydëmi lông iyado le. Tjawa îmi woydë ara, pjây îna woydë sorë ga eni le bakoe.

⁷ Pjeyoga, llëbo wen borwa kong owa ara. Gueniyo ga tjawa ber lông wopjlú, pjây mär lông Jesús go li roy shrono borwa kong kjishko. ⁸ Pjây mär lông Tjlapga Jesús go jlôkoyo li roy kurorwa. E kjishko ga tjawa beno lông wopjlú anmoyö. ⁹ Tjawa wopjlú Sbô tjok ara bomi kjishko. Tjawa syöshtë Sbô kong bomi kjishkoshko ga tjawa wopjlú erä. ¹⁰ Shkë dba ga rokërwa ba kong ga tjawa kjimte äar bomi ik obi wlo, pjây kjimtërwa mär Jesús go jek këgong wlo bakoe.

¹¹⁻¹³ Woydërwa ga bi Data Sbô, bi Tjlapga Jesús, tjawa kjimte äar bomi ik wlo. Rokërwa Tjlapga kong ga pjây kjimte ëng woydë ara kar kar jek këgong, pjây kjimte oblë woydë ara, pjây woydërwa sorë ga eni, pjây ie ber lông wokjang jek këgong, pjây jëk lông pjlo bek wlo, Tjlapga Jesús tjwe irông ba nopga iak beno tjeng dboy Sbô kong li tjokshko ga pjây pogo llëye dret bi Data Sbô bokso wlo. Rokërwa uunkong eni.

4

Shji jëk sorë, Sbô ber wopjlú bi tjok wlo

¹ Era eni ga pjeyoga, tjawa ichara Tjlapga Jesúsde tjlôkwo lë bomi kong kjrina obi. Dënashko ga pjây pinorwa jek sorë, Sbô ber wopjlú bomi tjok wlo, ga sharyëmi lông eni. Gueniyo ga rokërwa bomi kong ga sharyëmi eni jek këgong këgong anmoyö. ² Miydëmi pjlu ga tjlôkwo lororwa bomi kongshko ga tjawa ichaga Tjlapga Jesúsde.

³ Llëye woyde Sbôrë li, e eni: Pjây jëk lông pjlo bek ba bokso iyado; shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llême; ⁴ llëbo owa sharyë bi doyo om go li go llême; pjây opdë yôtso, pjlo bek dey; ⁵ nopga Sbô miydë llëm wleniyo söya ba wotjlik owa lirë, llëbo owa sharyë ba doyo go, gueniyo shji omsharyë baïya dik llême. ⁶ Shji shdüya Sbôrë jlôkoyo llëbo ère kjishko. E lororwa bomi kong tjän. E kjishko ga llëbo sharyë eni oblë kong llëm, eye jyâpgwëy, llëbo owa sharyë wlo llëm bakoe. ⁷ Shji rokara Sbôrë, shji ber lông llëbo bëy sharyë wlo, shji ber lông llëbo owa sharyë wlo llême. ⁸ Eni ga eye tjlôkwo ère kjrë woydë llëm ga llëbo owa sharyë shäng nopga

kong llëm, shärye shäng Sbö kong. Sbö Sëya twaga bomi kong li, Sbö li e.

⁹ Pjäy pina Sbörë om go ëng woydë ara kar kar, epenga dö wleni. Eni kuzong ga llëbo tërwa bomi kong kjibokwo go e kjëshko llëno llëme. ¹⁰ Shäryëmi löng eni pjeyoga löng Macedonia kjokyo uunkong li tjok. Pjeyoga, rokërwa bomi kong ga shäryozï eni jek këgong këgong anmoyö. ¹¹⁻¹² Pjäy parkos wlëp bomi orkwo om go go, oblë barwëmi llëm wlo. Pjäy mär oblë go llëm, pjäy mär bomi pak om go li go shara, lororwa bomi kong sorë li eni. Shäryozï eni, pjäy bangkjre nopga oblërë wlo.

Tjlapga Jesus tjwe iröng obi dbaryo

¹³ Pjeyoga, no shinmotkono irgo ga llëye wen ba tjok dö li woydërwa ga miydëmi. Ëye wolonoshko ga pjäy ber löng woydë, nopga llëbo koshë löng llëm wleniyo dik llëme. ¹⁴ Miydëy pjlu ga Jesús wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi. E kjëshko ga miydëy ga ëye mär löng Jesús go ga wolono ga woshre Sbörë Jesús tjok eni bakoe.

¹⁵ E kjëshko ga lërwa bomi kong ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obishko ga shji löng së obi li jem wolono tjeng li bäm go llëme. Tjlokwo ëre laga Tjlapga Jesús dë. ¹⁶ Eshko ga Tjlapga Jesús om go li ter tjwe kjok dogo dwayo, ga öo le jlökoyo, bi ichoklo. Eshko ga ba parkaga kjok dogo so kägäyo li tjë. Sbö wli, e pjlukuyo kuy bakoe. Eshko ga ëye tönö beno tjeng Cristo tjok, ga wolono tjeng ga woshre bäm go. ¹⁷ E irgo ga shji beno löng së li, shji söya jem ba tjok pjäng sho roshko, ga shji ëng dowlëk Tjlapga li tjok eshko. Eshko jek lëkong ga shji ber löng ba tjok. ¹⁸ Tjlokwo ëre lözi ëng kong, pjäy wokjang wlo.

5

¹ Pjeyoga, llëbo ëre shäryë llono, kjok orë, e tërwa bomi kong llëno llëme. ² Miydëmi pjlu ga Tjlapga Jesús, e tjwe, koshëy löng llëmshko, oba tjwe lürkë shkë wleni. ³ «Shji löng pjluë» lëbashko ga ba pjikklo li tjwe eshko, walë wloshko dörö ga shara swlorë wleni. Eshko ga ëye där kjlara llëme.

⁴ Pjeyoga, nopga tjwe llëbo lüyotkëshko ga shji wlëya löng «jllë» lëy. Gueniyo pjäy löng kjok ro si roy wleni llëme. E kjëshko ga Tjlapga li tjweshko ga pjäy wlëya löng «jllë» lëmi eni llëme. ⁵ Pjäy dba so, shji shkë so llëme. ⁶ E kjëshko ga e woyotjlmi löng iyado. Nopga oblë omwoyotjlik llëm, löng pë wleni. Gueniyo pjäy opshäryë eni llëme. Woyde ga shji löng sjëk iyado. Llëbo shäryëyshko ga woyde ga woyotjlly yotso guing. ⁷ Ëye pë ga pë shkë. Ëye nelötkë ä ga nelötkë shkë. ⁸ Gueniyo shji dba so ëre, woyde ga shji llëbo shäryë ga woyotjlly yotso guing. Shji mär Jesús go, nopga woydëy ara bakoe. Shäryëy eni, shji opwlikë wlo, ëngkjwagaga opwlikë

ba worbu wlikoklo go wleni. Shji döya Sbörë llono, e koshoydë. Shäryëy eni, shji opwlikë wlo, ëngkjwagaga opwlikë ba kâ wlikoklo go wleni.

⁹ Shji kjrara Sbörë, shji döya Tjlapga Jesucristorë wlo, shji shdüya wlo llëme. ¹⁰ Jesucristo wolono bi kjëshko. E kjëshko ga tjwe iröng obishko ga shji wolono tjeng li, shji löng së obi li, shji söya uunkong ber tjeng ba tjok iyado wlo. ¹¹ E kjëshko ga pjäy ëng kjimtos kar kar, pjäy wokjankë jek këgong këgong wlo, tek shäryëmi löng sorë ga eni.

Jesús tjlokwo kragaga jëk ëng tjok sorë

¹²⁻¹³ Pjeyoga, nopga kjrara Tjlapga Jesús dë parkë bomi tjërko wlo. Epga, e bomi kägäyo, bomi poshdungga bakoe. Löng parkë ara. E kjëshko ga bangkjrozï, tjwlo ara lozi, woydozi ara bakoe. Pjäy löng wopjlu ëng tjok kar kare. ¹⁴ Rokërwa bomi kong ga nopga parkë woydë llëm löng li poshdüzï jlökoyo. Nopga kjimtako li kjimtoziä. Nopga wosong li kjimtozi, wokjankë wlo. Pjäy kwleya oblë kjimté maling llëme. ¹⁵ Pjäy sjëke. Llëbo owa shäryëba bomi kongshko ga pjäy omshäryë ba kong eni llëme. Pjäy llëbo shäryos pjlu ëng kong iyado, shäryozï oblë kong eni bakoe.

¹⁶ Pjäy löng wopjlu iyado. ¹⁷ Pjäy syöshhtë Sbö kong kjok orë pogo. ¹⁸ Pjäy wopjlu Sbö tjok llëbo uunkong kjëshko. Woyde Sbörë ga ëye tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok ga omshäryë eni.

¹⁹ Sbö Sëya pak li, e söy llëme. ²⁰ «Tjlokwo lara Sbö Sëyarë bor kong li lër bomi kong» le ërëshko ga kuy llëme lëy llëme. ²¹ E kuzi, woyotjlizi yotso dey. E irgo ga tjlokwo li bek wleni ga e kjromirë, ²² gueniyo tjlokwo li owa wleni ga e kjrëy llëme.

²³ Shji löng wlëp laga Sbörë. Ga woydërwa ga pjäy ie Sbörë om go ber tjeng dboy ba kong, pjäy jëk löng pjlo bek ba bokso wlo. Ga bomi sëya, bomi wotjlik, bomi doyo, e de yotso, bi Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi dbaryoshko ga pjäy pogo llëye dret ba bokso wlo. ²⁴ Pjäy rokara Sbörë, ga pjäy raye llëme. Shärye eni e kjëshko.

Kjibokwo pjirzlong

²⁵ Pjeyoga, pjäy syöshhtë Sbö kong borwa kjëshko.

²⁶ Pjäy woydërwa ara. Eni ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjluë.

²⁷ Rokër bomi kong ga kjibokwo ëre lëmi pjeyoga uunkong kong. Woyde Tjlapga Jesús dë eni.

²⁸ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjëshko ga pjäy kjimte ara.

Segunda Carta a los Tesalonicenses Kjibokwo ère tara Paborè Tesalónica soppa kong Kjibokwo ère sorè

Domer shàng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús àska wleniyo. Jesús wolono, ga woshrra Sbòrè iròng obi irgo ga to jem kjok dogo. Eshko ga tjlè ba tjlòkwo kjaragaga kong ga llono ga tjwe iròng obi le. Tesalónica kjokyo ga no kjone kjone to lóng tjlè ga Jesús shrono shàng iròng obi tjàn, e kjishko epga parkè ame ga pjlué le eni. Kuya lok ga Jesús tjlòkwo kjaragaga lóng eshko li kjone kjone omtjlòkwo kjrono, ga parkono lok ame.

E kjishko ga kjibokwo ère tara Paborè ba kong, llèbo ère llgweya wlo, Jesús tjwe iròng obi sorè li miydè lok wlo. Jesús tjwaydè iròng llèm obi li tara ba kong. Bàm go ga domer tjwe kjlara obi À dbo li tjok, ga nopga jyāpgwe ara li tara ba kong. Jesús tjwe iròng obishko ga èye mār lóng Jesús go llèm li shdüya kjang li tara ba kong. Ga epga ichara ber lóng parkè, Jesús shrono iròng obi guing.

Dènashko ga kjibokwo ichara Paborè epga kong kjwara. Ère tjok ga kjwo pjök.

¹ Kjibokwo ère taga tja Paborè, Silvano,* Timoteo tjok.

Jesús tjlòkwo kjaragaga lóng Tesalónica kjokyo, kjibokwo ère ichèrwa jek bomi kong. Pjāy Data Sbò nopga, pjāy Tjlapga Jesucristo nopga bakoe.

² Rokèrwa Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjāy kjimte lok ara, pjāy ie ber lóng wlèp bakoe.

Tjlapga Jesús tjwe iròng obi dbaryo

³⁻⁴ Pjeyoga, pjāy mār Jesucristo go jek kègong, pjāy uunkong èng woydè ara kar kar jek kègong bakoe. E kjishko ga bèy wlo ga tjawa wopjlú Sbò tjok iyado. Llèbo wen tjwe bomi kong owa ara. Pjāy shdunggoba ara. Gueniyo ga pjāy mār ber lóng Jesús go iyado, ba tjlòkwo rayèmi llème. E kjishko ga tjawa lan Sbò tjlòkwo kjaragaga tjok kjok shto oblè oblèshko ga pjāy lanyotkèrwa wopjlúe.

⁵ Pjāy shdunggoba eni kjishko ga miydèy ga Sbò tjwe no llgweya li, e pjlo beke. Nopga llgweyashko ga pjāy ie Sbòrè ber lóng ba nopga iyado wlo. ⁶ Bek ga bomi shdunggaga lóng li shdüya, ⁷ ga pjāy shdung lóng li ie woshtè, tjawa bakoe. Ère shārye Tjlapga Jesús dè wen iök pjè jong ri ri roshko ba parkagaga kjok dogo so dbo ara wleniyo tjok jà. ⁸ Tjwe èye Sbò miydè woydè llèm

li, Tjlapga Jesucristo tjlòkwo pjlu li kjrono llèm li, e shdungga. ⁹ Epga, e shdüya iyado, dbuya to pjola Tjlapga Jesús bok-shto dwayo. Ba dbo kālā ìga lok ame. ¹⁰ Tjlapga li tjwe dbaryo lishko ga e poshrèya ba nopga bañarè. Eshko ga yèy le lok ba tjlòkwo kjaragaga uunkongdè, pjāy omlè eni bako, tjlòkwo lororwa bomi kong li kjroromi kjishko.

¹¹ Eni ga tjawa syòshtè iyado bomi kjishko. Pjāy rokara Sbòrè ber ba nopga wlo, ga rokèrwa ba kong ga pjāy kjimte jèk pjlo bek, e ber wopjlú bomi tjok wlo. Pjāy mār Jesús go. E kjishko ga pjāy pak pjlu shāryè woydè Sbò kong. Eni ga rokèrwa ba kong ga pjāy kong dbo twe, bomi pak pjlu li shāryèmi wlo.

¹² Pjāy jèk pjlo bek eni ga bi Tjlapga Jesús ko ièba ber kèsbang, tjwlo ara bomi kjishko. Ga pjāy ie ber tjwlo ara bakoe. Llèbo uunkong ère shāryè bi Sbò wopjlú li kjishko, Tjlapga Jesucristo wopjlú li kjishko bakoe.

2

Llèbo owa li sogo

¹⁻² Pjeyoga, Tjlapga Jesucristo tjwe iròng obi, shji tòya ber lóng ba tjok wlo. Gueniyo kjone kjone tjlè ga «Tjlapga li shrono iròng tjàn» le. Laga Sbò Sèyarè le bomi kong, laga tjawarè le bomi kong, kjibokwo ichaga tjawarè le bomi kong bakoe. Gueniyo jlò lèmi llèm, pjāy opshgawè e go llèm bakoe. ³ Pjāy jyāpgwèba llè kjiy llème. Bàm go ga nopga opyè ber Sbò wloyo. E irgo ga Jesús tjwe iròng obi dbaryo li àatè llèm obishko ga llèbo owa sogo li wen tjwe eshko. Weno shàng jer wlo li e. ⁴ E opyè ber Sbò wloyo, llèbo poshrèkoba Sbò wleni li moskwo bakoe. Woyde ga e poshrèydèba döe. Eshko ga opzrèk jek àar ber sök Sbò u jong Jerusalén kjokyo li roshko, ga tjlè oba kong ga «Sbò li tja» le.

⁵ Tja shàng bomi tjok obishko ga llèbo ère loror bomi kong. ⁶ E woyo bomi kong llèmdo? ⁶ Dbar iara Sbòrè, llèbo owa sogo li wen wlo. Gueniyo shaga shàng kjlara, ba dbar li àatè llèm obi wopro ga tjwe llèm wlo. Ba shaga li è miydèmi tjàn. ⁷ Sbò moskwoga lóng parkè ara tjàn, gueniyo ga llèbo owa sogo li wen tjwe llèm, ba shaga li kjara Sbòrè guing. ⁸ Eni ga llèbo owa sogo li wen eshko jà. Gueniyo Tjlapga Jesús tjwe iròng obishko ga ba kjamo pjlukyo go dö ga e pjiya ber drete. Ìkoba e goshko ga ba dbo li kèsbang anmoyò.

⁹ Llèbo owa sogo li tjweshko ga kong dbo twaga Àrè. Llèbo iydèba llèm wleniyo shārye oblè oblè. Ga oba jyāpgwe e go. ¹⁰⁻¹² Owa shārye llè pogo, nopga pjir tjeng li jyāpgwe

* 1:1 Silvano, e kowèba Silas bakoe.

e go wlo. Nopga li pjir, tjlökwo bek li woydara llëm kjishko. Tjlökwo li kjrara kjwe ga dökong e go. Gueniyo tjlökwo bek li kjrara llëme. Llëbo owa shäryara löng wopjlúe. E kjishko ga raye Sbörë ga jyäpge llëbo owa lirë, tjlökwo bek llëm li kjre lok wlo, epga ber shdungko wlo.

Shji löng wokjang iyado

¹³⁻¹⁴ Pjeyoga, pjäy woyde Sbörë ara. Pjäy kjrara tek dämärshko, pjäy döya wlo. Ga Jesús tjlökwo roy pjlú lororwa bomi kong. E go ga pjäy rokara Sbörë, ga tjlökwo bek li kjrromi, ga pjäy iara Sbö Séyarë jék löng pjlö bek Sbö bokso. Pjäy döra eni, bi Tjlapga Jesucristo tjlwö ara li ber bomi kong bako wlo. E kjishko ga bëy wlo ga tjawa wopjlú Sbö tjok iyado. ¹⁵ Eni ga pjeyoga, pjäy löng wokjang iyado. Tjlökwo lororwa bomi kong li, tjlökwo tororwa, ichororwa jek bomi kong li, e woyojemi llëme.

¹⁶ Bi Tjlapga Jesucristo, bi Data Sbö, shji woyde lok ara. Ba wopjlú li kjishko ga shji ie lok dbokjrë iyado, shji wosonkë llëm wlo, shji ie ber löng ba koshë wopjlú wlo bakoe. ¹⁷ Eni ga woydërwa ga pjäy ie lok dbokjrë, pjäy wosonkë llëm wlo, ba tjlökwo roy pjlú lémi iyado wlo, llëbo pjlú li shäryëmi iyado wlo bakoe.

3

«Pjäy syöshtë borwa kong» lara Pablorë

¹ Era eni ga pjeyoga, pjäy syöshtë Sbö kong borwa kjishko, Tjlapga Jesús tjlökwo roy shdär kjone pogo wlo, tjlökwo li kjrëba wopjlú wlo bako, pjäy omkjrono sorë ga eni. ² Nopga mär Jesús go uunkong llëme. Kjone kjone owa, wotjlik llëbo shäryë borwa kong owa. E kjishko ga pjäy syöshtë borwa kjishko, tjawa döya Sbörë ba wloshko dwayo wlo. ³ Gueniyo Tjlapga li, llëye le li shärye eni. Ga pjäy ie ber löng wokjang iyado, pjäy wlike, pjäy lon ber tjeng Ä wloshko llëm wlo. ⁴ Miydërwa ga pjäy kjimte Tjlapga lirë shäng, tjlökwo lororwa bomi kong li shäryëmi löng iyado, ga rayëmi llëme. ⁵ Woydërwa ga pjäy kjimte Tjlapga lirë oblë woydë ara wlo, shji woyde Sbörë sorë ga eni, ga pjäy kjimte, llëbo wen bomi kong owashko ga pjäy wokjang wlo, Cristo i dik.

Shji shmi ara llëme

⁶ Pjeyoga, kjone kjone shmi ara löng bomi tjrëko, tjlökwo pinorwa bomi kong li kole löng llëme. Bi Tjlapga Jesucristo ko goshko ga lërwa bomi kong jlökoyo ga pjäy jék lok ba tjok llëme. ⁷ Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa jëktong sorë li miydëmi pjlúe. Bëy wlo ga pjäy jék eni bakoe. Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa shmirkono llëme. ⁸ Èye dli uororwa iguing llëme. Tjawa parkono shkë dba, èye barwërwa llëm wlo. ⁹ Pjäy ichororwa borwa kjimté dbo go kjwe

ga pjlúe. Gueniyo shäryororwa eni llëm, tjawa imi wlo, pjäy omshäryë eni bako wlo. ¹⁰ Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa tjlë bomi kong ga «Èye parkë llëm ga ië llëm bakoe» lërwa eni. ¹¹ Gueniyo roy kurorwa ga pjäy kjone kjone shmi ara, parkë llëm, oblë lanyotke erä. ¹² Tjlapga Jesucristo ko goshko ga nopga lërwa löng li ichërwa parkë, ba dli tjlwëya lok e go wlo.

¹³ Pjeyoga, pjäy kwleya llëbo pjlú shäryë llëme. ¹⁴ Èye kjibokwo tororwa bomi kong ère kolë llëm ga pjäy jék lok ba tjok ame, epga lökkjrë e go wlo. ¹⁵ Gueniyo iëmi ber bomi moskwo llëm, poshdüzí bomi kjlara wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁶ Shji löng wlëp laga Tjlapgarë. Eni ga woydërwa ga Tjlapga om go li ber löng bomi tjok iyado, ga pjäy ie ber löng wlëp, llë pogo wen tjwe bomi kong gueniyo.

¹⁷ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ère tër bomi kong bor orkwo om go go shara. Kji-bokwo ichër ë kongshko ga tja sgara ba të jüni.

¹⁸ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy uunkong kjimte ara.

Primera Carta a Timoteo Kjibokwo ère tara Pablorè Timoteo kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbõ tjlõkwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Timoteo. E data Grecia so, mekè judío. Dëna mite obishko ga sök Listra kjokyo. Eshko ga Jesús roy pjlu lara Pablorëshko ga tjlõkwo kjrara. E irgo ga e kjrara Pablorè beno shäng parkè ba tjok, tak pjang Hechos 16.1-4 go sorè li eni. E irgo ga parkono ara Jesús roy pjlu lè kjok shto oblè oblè.

Pjlara ga parkè shäng Éfeso kjokyo, Jesús tjlõkwo kjragera löng eshko li kägäyo. Sök eshkoshko ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong. Woyde ga Jesús tjlõkwo kjragera kägäyoga parkè sorè li tara ba kong. Nopga wlëy pak oblè oblè shäryè sorè li tara ba kong. Llèbo owa shärye Jesús tjlõkwo kjragera löng eshkorè li llgweya sorè li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Sbõ, e bi döga. Koshëy löng li, e Cristo Jesús. Tja kjrara, ichara lok ber ba tjlõkwo roy laga Cristo Jesús äska.

² Timoteo, kjibokwo ère ichër jek bop kong. Pja mär Cristo Jesús go, pinor bop kong sorè li eni. E kjishko ga pja bor wa wleni.

Rokèr Data Sbõ kong, bi Tjlapga Cristo Jesús kong ga ba wopjlu li kjishko ga pja kjimte lok ara, pja songe le iyado, pja ie lok ber shäng wlëp bakoe.

Nopga oba ping tjlõkwo bek llëm li go wleniyo

³⁻⁴ Éfeso kjokyo ga kjong kjong löng oba ping tjlõkwo bek llëm li go. Tja jek öör Macedonia kjokyoishko ga pja rokoror ber sök Éfeso kjokyo wlo. Pja ichoror tjlè nopga löng eshko li kong ga «Tjlõkwo bek llëm li lëy ame. Llèbo weno tjlapgaga tek dënashko so kong li lëy ame. E jyõ bakoe. Ga pjây kjlara kjlara tjëyo kjone dey li, lëy ga pjir llëme. E kjishko ga e lanyotkéy ame. E lanyotkoromi ga oba ënglè kar kar erä. Woyde Sbörè ga shji mär ba go shara, shji ber löng ba pak li shäryè wlo.»

⁵ Pja ichoror eni, shji Jesús tjlõkwo kjragera ëng woydè ara kar kar wlo. Shji ëng woydè wlo ga woyde ga llëye owa woyotjily llëm, llëbo pjlu miydëy li shäryèy eni, shji mär Jesús go jlõkoyo bakoe. ⁶ Kjong kjong omshäryè löng ame. Llèbo tjwlõ llëm li lanyotke beno löng eröe. ⁷ Opyè woydè ber löng no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdè

li go. Le löng jlõ wleni, gueniyo jlõkoyo ga llëye le löng li, e llè loklo miyde löng llëme.

⁸ Miydëy pjlu ga kjok llgwekklo li, e pjluè. Gueniyo llëno wlo, woyde ga miydëy pjlu guing. ⁹ Kjok llgwekklo li, e twara Sbörè beno oba jèk löng pjlo bëy li llgwekklo llëm, e twara beno oba jèk löng llëbo owa shäryè li llgwekklo. E beno èye kjok llgwekklo kolè llëm li llgwekklo, èye llëbo owa shäryako llëm li miydëy pjlu gueniyo shärye enido li llgwekklo, èye, ba kong ga Sbõ tjwlõ llëm li llgwekklo, èye owa shäryè enido li llgwekklo, èye Sbõ kolè llëm li llgwekklo, èye Sbõ bangkirè llëm li llgwekklo, èye ba data, ba mekè zrök li llgwekklo, èye no oblè zrök li llgwekklo, ¹⁰ èye pè no orkwosmono ba tjok llëm tjok li llgwekklo, domer pè domer oblè tjok li llgwekklo, èye no shak ga soyneya oblè kong ä li llgwekklo, èye jyörké ä li llgwekklo, èye tjlè jlõkoyo gueniyo oblè jyöyotke shdugoba wlo ä li llgwekklo bakoe. Shärye enishko ga tjlõkwo bek li shäryayde löng llëme. ¹¹ Tja kjrara, ichara Sbörè ba tjlõkwo roy pjlu lè oba kong. Sbõ, e wopjluè.

Pablo kjimtara Tjlapgarè ara

¹²⁻¹³ Dënashko ga Sbõ läywèr shäng owa, ba tjlõkwo kjragera irpjan shäng, llëbo owa shäryèr ba kong wlo. Gueniyo eshko ga tja songe lara Sbörè, llëye shäryèr shäng li owa miydoror shäng llëm kjishko, ba tjlõkwo kjrotè llëm obi kjishko bakoe. Eni ëmdè ga tja ina bi pjluyo Cristo Jesúsdè ga parkaga pjlu wleniyo, ga tja iara beno shäng ba parkaga shara, tja kong dbo twara shäryèr wlo. E kjishko ga tja wopjlu ba tjok. ¹⁴ Tjlapga wopjlu li kjishko ga tja kjimtara ara anmoyõ. Tja tóna beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga tja iara beno shäng mär ba go, ga tja iara oblè woydè ara baïya dik.

¹⁵ «Cristo Jesús öör kjok ère kjing go nopga owa li döga» lëba eni iyadoe. E eni jlõe. Tjlõkwo ère kjrako. Tjara llëbo owa shäryono ara, oba uunkong kjinmo. ¹⁶ Tja owa anmoyõ kjishko ga tja songe lara Sbörè, ga tja kjimtara, iya nopga mär löng ba go lirè wlo. E go ga miyde lok ga Jesucristo, e iürké bi kong maling llëm, ga èye omtjlõkwo kjrè ga kjimte, ga ie ber löng sè iyado ba tjok bakoe. ¹⁷ E kjishko ga Sbõ, e poshrëy, iëy ber kësbang, tjwlõ ara iyado. Bi pjluyo sök iyado, wolon llëm, Igöy llëm, Sbõ kjararaso li e. Ber eni.

¹⁸ Timoteo, pja bor wa wleni. Dënashko ga pja parkè Sbõ kong sorè lara Sbörè bi pjeyoga kjone kjone kong, ga epga omloño bi kong. Tjlõkwo lër bop kong shäryèp wlo li ère, e lër bop kong, paklara lok tek dënashko li shäryèp pjlu anmoyõ wlo. ¹⁹ Eni ga pja mär shäng Jesús go jlõkoyo, ga llëbo pjlu miydëp li shäryèp eni. Kjone kjone omshäryono eni llëme. E kjishko ga epga jèk Sbõ tjok

ame. ²⁰ Himeneo omsharyono eni, Alejandro bakoe. E kjishko ga ioror beno tjeng Ä wloshko. E goshko ga opping bi Sbö, e laywe owa ame wlo.

2

Shji syöshhtë sorë

¹ Bäm go ga rokër bop kong ga pja syöshtos Sbö kong nopga uunkong kjishko. Rokos ba kong ga epga kjimte wlo. Ga llëbo pjlu sharyara li kjishko ga pja tjlë ba kong ga «Tja wopjlu bop tjok» lëp ba kong eni. ² Pja syöshtë pjlupga kjishko, no ichagaga kjishko bako, shji ber löng wlëp wlo, shji barwe lok llëm wlo bakoe. Eni ga Sbö poshrëy ga pjlu, llëye woyde Sbörë li sharyëy ga pjlu bakoe. ³ Shji syöshtë eni, e pjluë. Sharyëy eni ga Sbö bi döga ber wopjlu bi tjok. ⁴ Woyde ga nopga där uunkong. Woyde ga tjlokwo bek li miyde lok wëllë bakoe. Tjlokwo bek li, e eni: ⁵ Sbö, e kjaraso; bi iaga ber löng wlëp Sbö tjok li, e kjaraso bakoe; domer Cristo Jesús li e; ⁶ e optwono wolono, ber nopga uunkong potjwlëkkio wlo, epga där wlo. Tjlokwo ëre dbaryo iara Sbörë beno li öotöng tjän. ⁷ E kjishko ga tja ichara ba roy shdök, tja iara beno shäng ba tjlokwo roylaga Jesús äska. Tja shäng jyörkë llëme. Tja tjlë shäng beke. Tja ichara tjlokwo bek li roy lë nopga judio llëm wleniyo kong, shji mär Jesús go sorë li lër ba kong bakoe.

⁸ Woydër ga nopga löng kjok kjwang jikong syöshtë Sbö kong. Gueniyo ga orkwo poyöng syöshtë wloshko ga woydër ga wotjlik bëy, iirkë ë kong llëm, ëng dboryë kar kar iir go llëm bakoe.

⁹ Walëga, e woydër ga shwong pjung pjlo bek, yötso. Wotjlik doyë, opyë shäng oba bokso wolësowa anmoyö, iya domergarë wlo ga owa. Opyë ber wolësowa wlo le ga käkzong posharyë ara anmoyö, dbur sho shöyör pje ara, shwong tjwöl ara wleniyo pjüya ga owa. ¹⁰ Opyë ber wolësowa wlo ga woydër ga llëbo pjlu sharyayde dey. Walëga Sbö poshrëga le ga woyde ga wotjlik eni.

¹¹ Eye shäng Sbö tjlokwo roy lëshko ga woyde ga kuya walëgarë löng kjing, dboryë lok llëme. ¹² Nopga ëng tönö löng Sbö tjlokwo roy lë ëng kongshko ga walëga ichër domerga ping llëme. Domerga ichaga ber walërë llëme. E kjishko ga woydër ga kuya walëgarë löng kjing erä. ¹³ Adän, e sharyara Sbörë bäm go. Eva, e sharyara ba irgo.

¹⁴ Jyäpgwara Ärë li, e Adän llëme. Evara jyäpgwara, ga llëbo owa sharyara. ¹⁵ Gueniyo walëga, e döya wlo jlöe. Gueniyo ga iara beno wapga weng wlo, wapga dë wlo. Woyde ga mär Sbö go, oba woydë pjlu, jëk löng pjlo bek Sbö bokso, ikoba pjlu wlo. Sharyë lok enira där.

3

Jesüs tjlokwo kjraga kägäyoga

¹ Oba tjlë ga «Eye wotjlik opyë ber sök Jesús tjlokwo kjraga kägäyoga ga wotjlik llëbo sharyë pjluë» lëba eni. E eni jlöe. Tjlokwo ëre kjrako. ² Eni ga eye pak ëre sharyë wlo ga woyde ga e llëbo owa sharyono lëba ga äe. Woyde ga boy kjaraso. Woyde ga llëbo sharyë ga woyotjliya yötso guing, jëk shäng yötso, pjlo bek, bangkjërëba wlo. Woyde ga ëbo tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjlu iyado. Woyde ga oba ping pjlu wleniyo. ³ Woyde ga nelötkë ä wleniyo llëm, ëngkjwë ä wleniyo llëm bakoe. Woyde ga shäng wopjlu wleniyo, ëng dboryë oblë tjok ä wleniyo llëm, dbur sïyo llëm wleniyo bakoe.

⁴ Woyde ga ba pjeoyoga löng ushko li de sök pjlo bek. Woyde ga e kole, bangkjre ba wapgarë pjluë. ⁵ Sharyë ba ushko eni llëm ga Sbö tjlokwo kjragera de sorëro?

⁶ Jesús tjlokwo kjragera löng kjwëllë jã wleniyora, e iëy ber no kägäyoga wlo llëme. Llëm ga ioroy wleni ga wotjlik owa kjwe, «Tja tjwöl ara» le ba pjluhsko Ä dik, ga ber shdungko bakoe.

⁷ Woyde Ärë ga Sbö tjlokwo iëba ber tjwöl llëme. E kjishko ga woyde Sbörë ga tjlokwo kjraga kägäyoga li, e bangkjre tjlokwo kjragera llëm wleniyo lirë bako, lanyotke lok owa ga ä wlo, Sbö tjlokwo iëba ber tjwöl ara wlo.

Jesüs tjlokwo kjraga kägäyoga kjimtaga

⁸ Woyde ga Jesús tjlokwo kjraga kägäyoga li kjimtagaga ber löng eni bakoe. Woyde ga jëk löng pjlo bek, bangkjërëba wlo. Woyde ga tjlë bëy wleniyo, nelötkë ä wleniyo llëm, dbur shak jyö go ä wleniyo llëm bakoe. ⁹ Woyde ga tjlokwo pina Sbörë bi kong li, e söya lok jlökoy, jëk e go. Woyde ga llëbo pjlu miyde li sharyë eni iyado bakoe. ¹⁰ Woyde ga tjliya bäm go guing. Inoy ga llëye owa sharyë llëm ga ber tjlokwo kjragera kägäyoga kjimtaga eshko jã.

¹¹ Woyde ga walëga ber löng eni bakoe. Woyde ga jëk löng pjlo bek, bangkjërëba wlo. Woyde ga no laywe owa ä wleniyo llëme. Woyde ga llëbo sharyë ga woyotjliya yötso guing wleniyo. Woyde ga llëye le ë kong ga sharyë eni wleniyo bakoe.

¹² Tjlokwo kjragera kägäyoga kjimtaga li, e woyde ga boy kjaraso. Woyde ga ba wapga, ba pjeoyoga löng ba ushko li, e de sök pjlo bek. ¹³ Llëbo pjlu sharyara ba pakshko ga iëba ber tjwöl ara. Eni ga shji mär Cristo Jesús go sorë le oba kong, ga llëye bangkjre llëme.

Jesüs tjlokwo, e tjwöl ara anmoyö

¹⁴⁻¹⁵ Tja wotjlik jëk bop ik maling, gueniyo tja jëk llono miydër llëme. E kjishko ga tja jëk äär maling llëm wleni ga kjibokwo ëre tër, ichër jëk bop kong, woyde Sbörë ga ba wapga jëk sorë li miydër kjibokwo ëre go wlo. Shji Jesús tjlokwo kjragera, shji Sbö

wapga. Sbō sōk İyado. Ga ba tjlōkwo bek li, e twara beno bi kong, sōy wlo, e jlōe lēy oblē kong wlo bakoe.

¹⁶ Ba tjlōkwo jnena Sbōrē li, e pina bi kong. Tjlōkwo ěre tjlwō ara anmoyō jlōkoyo. ěre eni:

Jesucristo, e weno shāng kjok ěre kjing go so no kjoyoe.

E beno pjlo bek Sbō bokso li pina Sbō Sēyarē oba kong.

E İna Sbō parkagaga kjok dogo sorē.

Roy İaraba tjēyoga oblē oblē kong kjok kjwang jikong.

Tjlōkwo kjararaba kjok ěre kjing go.

Ga sōra Sbōrē to jem kjok dogo.

4

Tjlōkwo bek llēme

¹ Sbō Sēya tjlē bi kong wēllē ga «Dbar tjwe kjwara ga kjone kjone, tjlōkwo pimi lōng li, e sōya lok ame. Eshko ga jyāpgwe Ä sēyagarē, ga sēya li tjlōkwo kjarayde shara» le. ² Tjlōkwo owa li, e laga nopga jyō ä wleniyorē. Llēbo owa shārye lokshko ga bangyo ba kong ame. ³ Epga tjlē ga «Shji orkwosmok ga owa» le eni, «Dli, e uako uunkong llēme» le eni bakoe. Eshko ga jyōrkonoe. Dli llē pogo, e iara Sbōrē beno uēy wlo. Ga shji tjlōkwo bek li kjraga, dli llē uēyshko ga woyde Sbōrē ga shji syōshē ba kong, tjlē ba kong ga «Tjawa kong dli tworop ěre. Tjawa ber wopjlū bop tjok e kjīshko» lēy eni. ⁴⁻⁵ Llēbo uunkong shāryara Sbōrē li, e pjlu, Sbō tjlōkwo tak beno pjang eni kjīshko, dli li syōyoshtoroy kjīshko bakoe. Eni kuzong ga «E uako llēme» lēy llēme. Woyde Sbōrē ga uēy, shji wopjlū ba tjok dli li kjīshko.

Timoteo poshduna Pablorē

⁶ Bi pjeyoga Jesūs tjlōkwo kjraga li, e pīs tjlōkwo ěre go. Eni ga pja ber Cristo Jesūs parkaga pjlu wleniyo, ga pja opping jek kēgong kēgong tjlōkwo bek sōp shāng li gosho. ⁷ Llēbo weno tjlappaga tek dēnashko so kong, shji kjimte Sbō kolē llēm wleniyo, tjlwō llēm wleniyo, e lāywēba bop kongshko ga tjlōkwo kup llēme. Pja drōn ěē, pja opsguē jek shāng pjlo bek Sbō bokso wlo dey. ⁸ Shji drōn ěē, bi doyo lēy ber kjo kjang wlo, e ber bi kong pjlu jlōkoyo. Eni gueniyo ga shji jek shāng pjlo bek Sbō bokso, e tjlwō e kjinmo anmoyō. Shāryēy eni ga shji kjimte kjok ěre kjing gosho, ga shji to ber lōng Sbō tjokshko ga shji kjimte eshko bakoe. ⁹ Lēba eni li, e eni jlōe. Tjlōkwo ěre kjrako. ¹⁰ E kjīshko ga shji parkē drōn ara. Sbō sōk İyado, no dōga li e, ga ěye mār ba go ga dōya uunkong. E kjīshko ga shji lōng ba koshe.

¹¹ Pja to shāng oba ping tjlōkwo ěre go, ga ichos ba shāryē. ¹² «Pja mite jā. Tjlōkwo lēp borwa kong llēm e kjīshko» lēba bop

kongshko ga kolēp llēme. Pja tjlōkwo lēp pjlu, pja jek pjlo bek, oblē woydos pjlu, pja mār Sbō go, llēbo owa shāryēp llēm bakoe. Shāryos eni, İya Jesūs tjlōkwo kjr- gaga lōng lirē wlo, epga omshāryē bopoya dik wlo. ¹³ Tja āatē llēm obi wopro ga pja ber shāng Sbō tjlōkwo buk li lē oba kong, oba pim tjlōkwo li go, dbokjrē wlo, ga poshdum bakoe. ¹⁴ Dēnashko ga pja parkē Sbō kong sorē li lara Sbōrē bi pjeyoga kjone kjone kong, ga epga omilono borwa kong. E irgo ga tjlappaga Jesūs tjlōkwo kjraga kāgāyo orkwo iono lok bop dlu kjing go, pja ber shāng dboy Sbō kong wlo, ga pja kong kjok miydē twara Sbōrē, pak li shāryēp ba kong wlo. Eni ga kjok miydē twara bop kong li go ga pak twara bop kong li shāryos İyado.

¹⁵ Tjlōkwo ěre woyotjlip ara, shāryēp yōtso, pja jek shāng ba shāryē jek kēgong kēgong İkoba uunkong wlo. ¹⁶ Pja jek pjlo bek, oba pim tjlōkwo bek li go erōe. Pja opdos yōtso, e shāryēp wlo, ga rayēp llēme. Enira pja dār, oba bop kuga li, e dār bakoe.

5

Shji opshāryē ěng tjok sorē

¹ Tjlappa kēkboga, e llēbo owa shāryono ga wlōy kjang llēm, poshdūs yōtso dey, bop data wleni. Domerga luyo bop dorko anmoyōra, pja opshāryē bop lēmga tjok sorē ga pja opshāryos ba tjok eni bakoe. ² Walēga kēkbogara, pja opshāryē bop mekē tjok sorē ga pja opshāryos ba tjok eni bakoe. Walēga luyo bop dorko anmoyōra, pja opshāryē bop dorga tjok sorē ga pja opshāryos ba tjok eni bakoe. Pja wotjlik llēbo owa shāryē ba tjok sira llēme.

³ Syāpgara, kjimtaga ěrē llēm wleniyo ga kjimtozong. ⁴ Gueniyo ga wapga, tjērga tjok wleni ga kjimtaga ber epgarē. Sbō bokso ga bek li e. Epga, e kuna tek chilawa dwayo oōtong kēskēse. Era ba mekē, ba tjētē beno syā li, e kjimtaga ber epgarē shara. ⁵ Syā jlōkoyo, kjimtaga ěrē llēm wleniyo ga e mār ber Sbō go erōe. Ber shāng syōshē ba kong shkē dba, kjimte wlo.

⁶ Gueniyo syā, e wotjlik Sbō llēm, to shāng llēye wen ba pjluhko li shāryē wleni ga e tjlwō ame, no wolono buk wleni. Era kjim- tako llēme.

⁷ Tjlōkwo ěre los Jesūs tjlōkwo kjr- gaga kong, llēbo shāryara lok owa lēba ga ä wlo. ⁸ ěye ba pjeyoga lōng ba ushko li kjimtē llēm ga tjlōkwo kjrara li, e shārye shāng llēme. Sbō tjlōkwo kjr- gaga llēm lōng li ěmdē ga ba pjeyoga, e kjimte.

⁹⁻¹⁰ Jesūs tjlōkwo kjr- gaga kjimtēy wlo li, e ko tēy kjibokwo go. Syāp- ga, e ko tēy kjibokwo e go wlo ga woyde ga lu pjloglo sak tjer (60) jem lēkong erōe. Woyde ga oōr sōk ba lanma tjok pjlo beke. Woyde ga llēbo

pjlú shärye oblë kong ara, ba wappa kuna pjló bek, éye tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjlu, Jesús tjlókwó kjrágaga äär ba ushko ga dreglo shkwe ber wopjlu wlo, no song wleniyo kjimte, parkë oblë kong ara bakoe. Woyde ga miydëba e go. Syäpga eniyo ko toydë pjang kjibokwo li go.

¹¹⁻¹² Gueniyo ga syäpga mite obira ko tako pjang kjibokwo li go wlo llëme. Ko tÿeshko ga tjlë ga «Tja orkwosmok ame. Tja parkë ber shäng Cristo kong eröe» le jlókoyo. Gueniyo e irgo ga orkwosmok woydë obi. Eshko ga tjlókwó lara Cristo kong jlókoyo li, e shärye lok ame. E shärye eni ga e llëbo owa shäryayde. ¹³ E shäryayde dö llëme. Opsguë löng shmirkë ara, to löng sjok sjok oba löng sorë ik, oba läywe, tjlókwó lako llëm li le bakoe. ¹⁴ E kjishko ga woydër ga syäpga mite obi li orkwosmok dey. Woydër ga wappa tjok, ga ber löng ba ushko, ba wappa dë, läywe bi wloyogarë llëm wlo. ¹⁵ Eerishko ga syäpga kjong kjong Jesús tjlókwó rayono tjän, beno jëk löng Ä tjok. Tjlókwó ëre lër bop kong e kjishko.

¹⁶ Eni ga walëga Jesús tjlókwó kjraga, ba pjeoyga syäpga tjok wleni ga woyde ga kjimte om go, pak li ber Jesús tjlókwó kjrágaga oblë li kong llëm wlo, syäpga kjimtaga ërë llëm löng li kjimte lok ga pjlú wlo.

¹⁷⁻¹⁸ Sbö tjlókwó tak pjang li tjlë ga «sögla parkoklo wleniyo, e ichëy dwla kjwokäkshko ga kjamo kjrochako llëm, dwla li ue ga pjlú wlo.»* Tjlë obi ga «Éye parkë ga e potjwlëkko.»† E kjishko ga tjlappaga Jesús tjlókwó kjraga kägäyo parkë pjlú wleni ga woyde ga bangkjreba pjlú, potjwlëkoba pjlú bakoe. Oba pingga Sbö tjlókwó go, oba poshdungga, e woyde ga bangkjreba, potjwlëkoba pjlú, oblë oblë li kjimno.

¹⁹ Jesús tjlókwó kjraga kägäyoga li rotëbashko ga rotaga no kjaraso dörë wleni ga tjlókwó kjrëp llëme. Woyde ga no söya ba rotaga lirë pjök mya ba tjok, «E Inorwa om go jlókoyo» le lok wlo. Eni ga shdum ga pjlúe. ²⁰ Eshko ga llëbo owa shäryono jlókoyo wleni ga woyde ga wlongko oba bokso, bangkjreba wlo, omshäryë lok eni llëm wlo.

²¹ Éye llëbo owa shäryono ga woydër ga llgwes yötso, beke. «Kjwe woydër ara kjishko ga shdum llëme» lëy bi pjlúshko llëme. «Kjwe woydër llëm kjishko ga shdum ara» lëy llëm bakoe. Sbö, Cristo Jesús, Sbö parkagaga kjok dogo so, e löng bop lëga.

²² Jesús tjlókwó kjraga kägäyo kjrëpshko ga shäryëp maling llëme. Jëk shäng pjló bekde ip yötso guing. Llëm ga shäng llëbo owa shäryë wleni ga owa shärye shäng li ber pjlú owa kong lëba eni. Ga pja om go li llëbo owa shäryë llëme. ²³ Gueniyo ga pja böwgo

bang ara wop sit wop sit kjishko ga di iopdë dö llëm, kjillgwo bo dyo dbo ara iopdë sira bakoe.

²⁴ Kjone kjone llëbo owa shäryono li miydëy jekdo. Gueniyo kjone kjone eni llëme. Miydëy llëm, jëk sorë inoy yötso guing. ²⁵ Llëbo pjlú shäryëy li, e eni bakoe. Oló ga ikoba wëllë jekdo. Oló ga lëgaba llëm, gueniyo dbar tjwe kjwara ga miydëba eshko jä.

6

¹ Éye parkagaga tjlwlëk löng pjir wleniyo ga woyde ga ba sogo bangkjre jlókoyo iyado, Sbö läywëba llëm wlo, tjlókwó lëy löng li läywëba llëm wlo bakoe. ² Ba sogo, e Jesús tjlókwó kjraga wleni ga woyde ga bangkjre, parkë ba kong pjlú anmoyö, ba sogo kjimte shäng li, e ba pjeyo Jesús tjlókwó kjraga woyde ara wleniyo kjishko. Tjlókwó lëp nopga kong wlo, shärye lok wlo li e.

Llëbo tjlwö ara

³ Tjlókwó lara bi Tjlapga Jesucristorë shäryëy wlo li, e beke. Shji jëk pjló bek Sbö bokso sorë li miydëy e go. Éye owa ping tjlókwó oblë bek llëm wleniyo go ga ⁴ krë ä wleniyo, llëye miyde llëme. Llëbo tjlwö llëm wleniyo le ëng kong kar kar ä, go swlo wleni. Tjlë eni kjishko ga wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko, ëng dboryë kar kar iir go, ëng läywë owa, «Kjlara kjwe owa» le ba pjlúshko iyado. ⁵ Eppa ëngkjwë ëng tjok li pjir llëm, wotjlik owa kjishko. Tjlókwó bek li miyde ame. Oba piya lok Sbö tjlókwó go, dbur shak e go wlo eröe.

⁶⁻⁷ Shji jëk pjló bek Sbö bokso li, e tjlwö ara jlókoyo. Gueniyo woyde ga shji löng wopjlu bi llëbo tjeng li tjok bakoe. Shji weno bukshko ga llëye sóroy tek bi tjok llëme. Shji wolonoshko ga llëye söy jek bi tjok llëm bakoe. E kjishko ga woyde ga shji löng wopjlu bi llëbo tjeng li tjok. ⁸ Eni ga shji shwong tjok, shji dli tjok wleni ga woyde ga shji löng wopjlúe. ⁹ Gueniyo éye opyë woydë dbur ara ga llëbo owa shärye. Opsrek löng ara ba wotjlik owa li go, gueniyo miyde löng llëme. Eshko ga beno löng song erä, to pjir wlo. ¹⁰ Éye dbur woydë ara anmoyö ga dbur wlëk wlo ga llëbo owa shärye llë pogo. Kjone kjone wotjlik dbur wlëk erä kjishko ga beno löng mär Sbö go ame, beno löng song erä.

Pablo tjlëno Timoteo kong, Timoteo dbokjre wlo

¹¹ Gueniyo pja Sbö Ikuzong ga pja opkwos llëbo owa lër shäng bop kong li dwayo. Llëbo pjlú li shäryopdë dey. Pja jëk shäng pjló bek Sbö bokso. Pja mär Sbö go. No oblë woydos ara. Llëbo wen tjwe bop kong owashko ga pja wosonkë llëme. Pja llëbo shäryë oblë kong yötso. ¹² Pja drön ëë, pja mär Sbö go

* 5:17-18 Deuteronomio 25.4. † 5:17-18 Lucas 10.7.

wlo, lorop nopga ara kong dēnashko sorē li eni, pja ber shāng sē iyado Sbō tjok wlo. Pja rokara Sbōrē e kong wlo. ¹³ Rokēr bop kong ga tjlōkwo los bor kong jlōkoyo. Miydaga ber Sbōrē, shji lōng sē, llē pogo lōng sē, e laga erē. Miydaga ber Cristo Jesúsdē bako, era tjlōkwo lono pjlú, Poncio Pilato boksho. ¹⁴ Llēye loror bop kong li shāryos uunkong eni, āar jong bi Tjlapga Jesucristo tjwe irōng obi guing. ¹⁵ Dbaryo li wlēna Sbōrē om go, ga ōōtongshko ga tjwe eshko jā, ichak Sbōrē. Sbō, e wopjlúe.

Kjok ēre uunkong ichaga li e erōe.

Pjlapga uunkong pjluyo li e.

No kägäyoga uunkong kägäyo li e

¹⁶ Wolon llēm sök iyado li e erōe.

Iök jong kjwara shjiy, kälā lletlet wleniyo,

ēye āar eshko ga äe.

Sbō sök iök shjiy li roshko.

Ēye omīydē llēm,

īgōy llēm bakoe.

Poshrēkko iyado li e.

Dbo ara iyado li e.

Ber eni.

¹⁷⁻¹⁹ No kjone kjone dbur ara kjok ēreshko. Pja tjlē ba kong ga «Bomi dbur kjīshko ga pjāy tjlwō ara, oblē kjinmo lēmi llēme. Dbur, e iyado llēm kjīshko ga pjāy mār bomi dbur go dō llēme. Gueniyo Sbō, e sök iyado, llēbo twe bi kong ara, shji ber lōng wopjlú wlo. E kjīshko ga pjāy mār ba go erō dey. Llēbo pjlú shāryozīa. Shāryoromi eni li, e tjlwō ara, bomi dbur kjinmo. Oblē īmi ga song ga bomi llēbo shdōzī ba tjok wopjlúe. Eni ga llēbo tjlwō ara li ber bomi kong kjok dogo, ga pjāy ie Sbōrē ber lōng sē iyado ba tjok» lēp ba kong eni.

Kjibokwo pjirzlong

²⁰ Timoteo, pja iara Sbōrē beno shāng ba tjlōkwo roy lē oba kong wlo. Eni ga shāryos yōtso. Llēbo tjlwō llēm lanyotkēba lōng li, e jyō erā. Tjlē lōng jlō wleni, gueniyo jlōkoyo ga kjok miyde lok sira llēme. Ba tjlōkwo li kup llēme. ²¹ No kjone kjone, tjlōkwo ēre kjrara, ga beno lōng mār Sbō go ame.

Rokēr Sbō kong ga ba wopjlú li kjīshko ga pja kjimte ara.

Segunda Carta a Timoteo Kjibokwo ëre tara Pablorë Timoteo kong Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Timoteo. E data Grecia so, meké judío. Dëna mite obishko ga sök Lистра kjokyo. Eshko ga Jesús roy pjlú lara Pablorëshko ga tjlökwö kjrara. E irgo ga e kjrara Pablorë beno shäng parkë ba tjok, tak pjang Hechos 16.1-4 go sorë li eni. E irgo ga parkono ara Jesús roy pjlú lë kjok shto oblë.

Pjlara ga Pablo iaraba beno shäng kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjëshko. E irgo ga döraba ey dwayo. Lu to jek ara irgo ga iaraba beno shäng no shdüzlong uyo roshko Roma kjokyo jek obi. Eshko ga shdunaba ara, iaraba beno shäng shto owa anmoyöshko. Shto eshko shrër, smo ara bakoe. Eshko ga miyde ga wolon döröe. E kjëshko ga kjibokwo ëre tara Timoteo kong.

Pablo woydë ara, e rayara nopga ararë kjëshko, ga woydë ga Timoteo tek ba ik maling li tara ba kong. Eshko dbaryo ga pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo li ko Nero. Jesús tjlökwö kjragara shduna ara kjone pogo. E kjëshko ga Timoteo ichara Pablorë ber shäng mär Jesús tjlökwö go jlökoyo, ga nopga ping e go iyado bako, shdungoba ara e kjëshko gueniyo.

Dënashko ga kjibokwo ichara Pablorë ba kong kjwara. Ère tjok ga kjwo pjök.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë. Tja kjrara Sbörë beno shäng ba tjlökwö roy laga Cristo Jesús äska, shji tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok ga shji ie Sbörë ber löng së iyado ba tjok li roy lë oba kong wlo.

² Timoteo, kjibokwo ëre ichër jek bop kong. Pja bor wa wleni.

Rokër Data Sbö kong, bi Tjlapga Cristo Jesús kong ga ba wopjlú li kjëshko ga pja kjimte lok ara, pja songe le iyado, pja ie lok ber shäng wlëp bakoe.

Tjlapga Jesús lökyokjrëy llëme

³ Tja parkë Sbö kong jlökoyo, bor tjlapgaga tek dënashko so omshäryono dik. Llëbo pjlú miydër li shäryër eni lër bor pjlúshko. Shkë dba ga tja syöshë ba kong bop kjëshko. ⁴ Pja slatong boryo kwono li, e woyoshrër iyado, ga pja in woydë jlökoyo, tja ber wopjlú wlo. ⁵ Woyoshrër ga pja mär Sbö go. Bop tjëtë Loida, bop meké Eunice, e opyono löng mär Sbö go bäm go, ga miydër ga pja mär ba go jlökoyo bakoe.

⁶ Dënashko ga tja orkwo iono bop dlu kjing go, pja ber shäng dboy Sbö kong wlo, ga kjok miydë twara bop kong eshko. Eni ga kjok miydë li go ga pak twara bop kong li shäryos iyado, pja kjok miydë jek këgong wlo, iök bakworoy pjë jong ri ri jek këgong wlo wleni. ⁷ Bi go Sbö Sëya twara beno kësbang bi tjok, llëye bangkjërëy llëm wlo. Twara bi kong, shji dbo ara wlo, shji ëng woydë ara kar kar wlo, shji wotjlik pjlo bek wlo bakoe. ⁸ E kjëshko ga pja tjlë oba kong bi Tjlapga Jesús kjëshkoshko ga lökyokjrëp llëme. Tja shäng kjërshko ëre ba kjëshko ëmdë ga tja lökyokjrëp llëm bakoe. Woyde ga shäryër sorë ga Sbö dbo ara go ga pja omshäryë eni bako, llëbo wen bop kong owa gueniyo. ⁹ Shji döra Sbörë, ga shji rokara jëk löng pjlo bek ba bokso wlo. Shäryara eni, llëbo shäryoroy li kjëshko llëm, shäryara eni, woydara eni kjëshko. Ba wopjlú li kjëshko ga kjok shäryayde llëm obishko ga wotjlikno Cristo Jesús ichë bi kong. ¹⁰ Dbar eerishko ga ba wopjlú li pina bi kong, bi döga Cristo Jesús goshko. Wolon li pjira Jesúsde. Shji ber löng së iyado ba tjok sorë, e pina bi kong ba tjlökwö pjlú li go, ga beno wëllë.

¹¹ Tja kjrara beno shäng tjlökwö pjlú ëre roy lë Jesús äska wlo, oba ping wlo bakoe. ¹² Eerishko ga tja shäng song, llëbo ëre kjëshko. Gueniyo ga Jesús, e miydër shäng pjlú, tja mär shäng ba go bakoe. Ga miydër ga e dbo ara, llëye iara beno tjeng bor wloshko li de äär jong ba dbaryoshko wlo. E kjëshko ga tja shäng song ëmdë ga lökyokjrër llëme.

¹³ Tjlökwö li lëp oba kong pjlo bek wlo ga los ba kong, loror bop kong sorë li eni. Pja tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok. Pja jëk ba tjok kjëshko ga oba woydëp ara iyado. ¹⁴ Tjlökwö pjlú li iara Sbörë beno tjeng bop wloshko. Dëp yötso. Pja go Sbö Sëya, ga pja kjimte tjlökwö li dë.

¹⁵ Miydëp pjlú ga Jesús tjlökwö kjragara löng Asia kjokyo li, tja rayara to lok pjire. Tjrëko to jek Figelo, Hermógenes. ¹⁶⁻¹⁷ Gueniyo Tjlapga Onesiforora, tja Iya öör ara, tja kjimtara dbokjrë ara. Tja sök kjërshko ga tja lökyokjrë llëme. Shrono Roma kjokyoeshko ga washtonno llëm, tja wlëna guing. E kjëshko ga ba pjeoyoga kjimtaga ber Tjlapga Jesúsde iyado. ¹⁸ Ga Tjlapga li dbaryo tjweshko ga songe laga ber erë om go eshko. Shji kjimtara Efeso kjokyo kjöme, e miydëp tjän.

2

Shji parkë Cristo Jesús kong, ëngkjwaga pjlú wleni

¹ Pja bor wa wleni. Sbö wopjlú li pina bi kong, shji tönö beno tjeng Cristo Jesús tjokshko. Eni ga pja dbokjrozong. ² Dënashko

ga tjlökwö loror bop kong oba ara bokso. Eerishko ga tjlökwö li los oblë kong, nopga wotjlik bek, oba ping pjlu wleniyo kong.

³ Pja Cristo Jesús parkaga. E kjishko ga llëbo wen tjwe bop kong owashko ga kus kjing, ëngkjwaga pjlu wleni. ⁴ Ængkjwaga tön oblë tjok pak llë shäryë wlo llëme. Ba kägäyo tjlökwö söyde dö, ber wopjlu ba tjok wlo. ⁵ Eni wleni ga ëye tjör ga llgwekklo buk li söya bek llëm ga ba potjwlëkklo wlëya lok ba kong llëme. ⁶ Æye parkë ga ba dwla dgara li bo tjokshko ga bo kjraga erë bäm go. ⁷ Tjlökwö lër shäng bop kong li woyotjlis, ga pja kjimte Tjlapga Jesúsde llë loklo miydëp uunkong wëlle.

⁸ Jesucristo woshara Sbörë iröng obi. Era Pjlu David tjëyo. Tjlökwö ëre woyoshros iyado. Tjlökwö roy pjlu lër shäng li e. ⁹ Tjlökwö ëre kjishko ga llëbo wen tjwe bor kong owa ara. Tja sharaba shäng kjërshko, orkwö kjirochak pjir dröng sho go, no llëbo owa shäryono wleni. Gueniyo Sbö tjlökwö lira shaga erë eni llëme. ¹⁰ E kjishko ga kur jek shäng eni, ber pjlu nopga kjrara Sbörë ber baïya wlo li kong wlo, döya ber löng wopjlu, së iyado Cristo Jesús tjok wlo.

¹¹⁻¹³ Oba tjlë ga

«Shji wolono ba tjok ga
shji ber löng së iyado ba tjok.
Llëbo owa li kuroy kjang ga
kjok iche sök dbaryoshko ga shji shto ba
shwoy eshko tjok.
E ë miydëy llëme lëy ga
shji ë miyde llëme le eni eshko bakoe.
Llëye lëy li shäryoroy llëm ga
era, llëye lara li shärye eni,
e opkjlopstwë llëm kjishko» lëba eni.
E eni jlöe. Tjlökwö ëre kjrako.

Shji parkë Sbö kong sorë

¹⁴ Tjlökwö lër shäng bop kong li woyoshros oblë kong. Los ba kong Sbö bokso ga «Tjlökwö tjwlo llëm wleniyo lëmi ëng kong kar kar llëme. Kuya oblërë ga ber ba kong owa» los ba kong eni. ¹⁵ Pja parkos Sbö kong jlökoyo, tjlökwö bek li roy los bek, llono ga pja äar shäng Sbö boksohko ga ber wopjlu bop tjok wlo, llëye lökyotkëp eshko llëm wlo bakoe. ¹⁶ Tjlökwö tjwlo llëm wleniyo le nopga Sbö miydë llëm wleniyorë li, e lëy ë kong llëme. Æye omilë ga owa li wlëya jek këgong këgong. ¹⁷ Shji sho kjoneshko srëng jëk ameshko ga sho li an jek këgong këgong. Jesús tjlökwö kjrangaga tjërëko ga tjlökwö owa eni li shdär jek këgong këgong swlo eni wleni bakoe. Himeneo, Fileto, e llëbo shäryono eni. ¹⁸ Tjlökwö bek li söya lok ame, to löng tjlë ga «Shji woshara Sbörë pjir tjän. Shji woshre jek obi ame» le lok eni. Oba jyäpgwe to löng tjlökwö e go, mär ber

löng Jesús go ame wlo. ¹⁹ Gueniyo Sbö pak shäryono li beno kjang, u shakklo kjang, wir llëm wleni. Tjlökwö tak pjang e go li eni. Tjlökwö tak pjang kjwara tjlë ga «sbö, nopga baïya kjone dey, e miyde pjire.»* Tjlökwö tak pjang kjwara obi tjlë ga «Æye mär woydë Tjlapga Jesús go ga llëbo owa li raye, shärye ame dey.»†

²⁰ U jong kjwara kësbang ga roshko llëbo shäryak dbur sho shöylör, pjublün go dö llëme. E roshko llëbo shäryak kjorkwang go, llëbo shäryak klung shosho go bakoe. Llëbo tjwlo ara shäryëshko ga shäryëy llëbo tjwlo ara go. Llëbo tjwlo ara llëm lira, llë pogo shäryëy e go. ²¹ Shji Jesús tjlökwö kjranga eni bakoe. Shji uunkong llëbo owa li rayono pjir llëme. Gueniyo ëye omrayono, shärye ame ga e beno shäng tjwlo ara, iak beno shäng dboy Tjlapga Jesús kong, iche Tjlapga lirë llëbo tjwlo ara shäryë ga pjlu wlo.

²² Kjwozirga mikboga wotjlik llëbo owa shäryë sorë ga pja wotjlik eni ame. Llëbo bëyli shäryopdë dey. Tjlökwö lorop ë kong ga shäryos eni iyado. Oblë woydos ara. Pja ber shäng wlëp nopga uunkong tjok. ²³ Nopga ënglë kar kar llëbo tjwlo llëm kjishko ga pja opzrëk eshko llëme. Shji ie ber löng ënglë kar kar eröe. ²⁴ Shji Tjlapga Jesús parkaga, shji ëngkjwë ë tjok wlo llëme. Shji pjlu oba uunkong tjok dey. Woyde ga shji tjlë kukoba wëlle wlo, shji iirkë maling llëm bakoe.

²⁵⁻²⁶ Bi wloyoga shara Äre beno löng kjërshko wleni. Epga iche ba kolë erä. E kjishko ga epga poshdüyshko ga shäryëy yötso. Woydëy ga epga kjlopswana ber Sbörë, tjlökwö bek li miyde lok wlo. Eni ga epga wotjlik bëy kjwe, ga där Ä wloshko dwayo.

3

Kjok pjir lëshko

¹ Kjok pjir lëshko ga llëbo wen tjwe kjange. Lër bop kong, miydëp wlo. ² Nopga wotjlik llëbo pjlu shäryë ba kong om go erö, oblë kong llëme. Wotjlik dbur eröe. Krë ara. Llëbo pjlu shäryara li lanyotke ë pogo kong om go erä. Oblë le owa äe. Ba data, ba mekë kole llëme. Llëbo pjlu shäryak ba kong li woyotjläya llëme. Sbö, e ba kong ga tjwlo llëme. ³ Wopjlu ë tjok llëme. Æye songe le llëme. Oblë läywe owa äe. Wotjlik tjwe owa ga shärye eni, shärye llëm ga äe. Llëbo shärye oblë kong owa äe. Llëbo pjlu lira ba kong ga owa erä. ⁴ Jëk löng oba tjok pjlu jlö wleni, ba moskwo gueniyo. Llëbo shärye ga woyotjläya guing llëme. Opkuk ga tjwlo ara le. Sbö wlëyde kjwe, gueniyo llëbo ber pjlu ba kong li wlëyde erä. ⁵ Llëbo pjlu shärye ara, ga Sbö tjlökwö söya löng jlökoyo lëba. Gueniyo

* 2:19 Números 16.5. † 2:19 Isaías 52.11

wotjlik ga Sbö dbo ara, epga kjimte jëk löng pjlo bek wlo llême le. Pja jëk nopga eniyo tjok llême.

⁶⁻⁷ Walëga kjone kjone kjok miydë ara llême. Llêbo owa shäryara li woyotjliya kjër, gueniyo wotjlik tjwe owa ga shärye eni, shärye llêm ga äe. Tjlokwo roy pjlu li kuya enido, gueniyo jlöe le llême. Nopga owa lër shäng bop kong li to löng u kjwara kjwara, walëga eniyo jyäpgwë. ⁸ Dënashko ga domerga löng do pjök ko Janes, Jambres. Epga opyono löng Moisés wloyo. Nopga owa lër shäng bop kong li opyono löng tjlokwo bek li wloyo eni bakoe. Epga wotjlik owa erä. Mär Jesús go le, gueniyo jyö erä. ⁹ Gueniyo ba jyö li miydëba döröe. E kjishko ga oba jyäpgwe kjër llêm, Moisés wloyoga do pjök li dik.

Timoteo poshdunglo

¹⁰ Gueniyo ga tjlokwo lër shäng li miydëp pjir tjän. Tja sorë, llëye shäryër woydë, tja mär Jesús go sorë, e miydëp uunkong. Tja iirkë maling llêm, oba woydër ara, llêbo wen tjwe bor kong owashko ga tja wosonkë llêm, e miydëp bakoe. ¹¹ Llêbo weno bor kong owa sorë, tja song, e miydëp pjire. Llêbo weno bor kong eni Antioquia kjokyo, Iconio kjokyo, Lистра kjokyo bakoe. Gueniyo tja kjimtara Tjlapga Jesüsdë, tja döra eshko dwayo. ¹² Eye ber löng Cristo Jesús tjok woydë jlökoyo, jëk löng pjlo bek Sbö bokso wlo ga shdungoba songe. ¹³ Gueniyo nopga owa li, jyö ä löng li, e jëk owa jek këgong këgong. Oba jyäpgwe ä, ga epga jyäpgwëba bakoe.

¹⁴⁻¹⁵ Pjara shäng kjange. Miydëp ga tjlokwo pingga bop kong li, tjawa jyörkë llêm, ga tjlokwo li bëy jlöe lëp jlökoyo. Tek chirawashko dwayo ga pja oppino ara Sbö tjlokwo bek tak pjang kjibokwo go li go. Miydëy e go ga shji dër wlo ga shji mär Cristo Jesús go dey. E kjishko ga pja jëk shäng tjlokwo li go iyado. ¹⁶ Tjlokwo tak pjang Sbö kjibokwo go li, e twara beno ba tjlokwo kjaragaga uunkong kong. Tjlokwo li beno bi kong, bi pingglo, bi poshdunglo, bi llgwekklo, shji jëk pjlo bek wlo, ¹⁷ Sbö tjlokwo kjaragaga opping ara e go wlo, llêbo pjlu öblë öblë shärye ga pjlu wlo.

4

¹ Llono ga Cristo Jesús tjwe ber bi pjluoy, nopga löng së li, no wolono löng li, e llgwegga. Eni ga tjlokwo lër bop kong jlökoyo ba bokso, Sbö bokso bako, shäryëp wlo. ² Sbö tjlokwo to lëba. Woydëbare, de llêmde, los ba kong iyado, pja slan llême. Eye wotjlik owa ga poshdütis, jëk bëy wlo, dbokjrë e go wlo. Tjlokwo li los yötso iyado, pja sjen ba lë llême.

³ Dbar tjwe kjwara ga tjlokwo bek li kuya woydë erë ame. Eshko ga no pinggaga wen

löng ara, ga tjlokwo kuya woydë nopgarë li, e le lok ba kong eni. Eni ga nopga äär ara ba tjlokwo li kuk. ⁴ Tjlokwo bek li kuya lok ame. Llêbo tjwölö llêm li kuyde shara. ⁵ Gueniyo pja wotjlik bëy iyado. Llêbo wen tjwe bop kong owa arashko ga kus kjing eröe. Pja to shäng tjlokwo roy pjlu li lë, nopga tjlokwo kjroydë llêm obilöng li kong eröe. Bop pak li shäryos uunkong yötso.

⁶ Bor pak shäryoror ara li, e ba pjitoe. Tja wolon dbaryo li döröe. ⁷ Bor dbo kës li go ga pak twara Sbörë bor kong li shäryoror jlökoyo. Shäryoror pjir, öötong ba dbo go. Tjlokwo pjlu li doror yötso. ⁸ Tja shäng Tjlapga Jesús, no llgwegga pjlo bek li koshë shäng woowa llême. Miydër ga tjweshko ga parkaga pjlo bek potjwllëngglo li twe bor kong, nopga uunkong löng ba koshë wopjlu li kong bakoe.

Nopga öblë öblë

⁹ Pja tek sorë yalë, gueniyo pja tek bor ik wop äe. ¹⁰ Demas, llêbo tjeng kjok ëre kjing go li woyde ara kjishko ga tja töywara to Tesalónica kjokyo. Crescente do Galacia kjokyo. Tito to Dalmacia kjokyo. ¹¹ Beno shäng bor tjok li Lucas eröe. Marcos, tja kjimte bor pak shäryë ga pjluë. Wlëp ga tek söp bop tjok. ¹² Tíquico ichoror jek Efeso kjokyo. ¹³ Bor shwong kop lëkong li ioror beno buk Troas kjokyo, Carpo ushko. Pja tekshko ga tek söp bor kong. Bor kjibokwo tek söp bor kong bakoe. Shäryak tjeng öng kwota go li woydër ara.

¹⁴ Domer shäng kjlara ko Alejandro. E llêbo shäryaga dröng shosho go. Llêbo shäryara bor kong owa ara. Gueniyo potjwllëga ber Tjlapga Jesüsdë. ¹⁵ E opyono beno shäng tjlokwo lëy löng li wloyo. E kjishko ga pja sjëk ba tjok bakoe.

¹⁶ Tja söriba, öötong shäng tjlapgaga shwoy jüshko bäm gosho ga tja kjimtara erë llême. Jesús tjlokwo kjaragaga löng eshko li, tja töywara uunkong. Gueniyo woydër ga llëye owa shärye Tjlapga Jesüsdë ba kong llême. ¹⁷ Eshko ga tja kjimtara Tjlapga lirë om go. Ba tjlokwo kës li kuya nopga judío llêm wleniyo lirë wlo ga tja kjimtara ba lë ba kong. Ga tja döra ey dwayo, tja zröraba llême. ¹⁸ Eni ga llêbo owa tjwe bor kongshko ga tja kjimte, tja döya, tja söya äär sök kjok dogo, pjlu sök iyado lishko. E iëy ber kësband, tjwölö ara iyado wlo. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁹ «¿Yonde?» lëp Prisca, Aquila kong, Onesiforo pjeyoga kong bakoe.

²⁰ Erasto beno shäng Corinto kjokyo.

Trófimo swlo ara, ga ioror beno buk Mileto kjokyo.

²¹ Pja tek sorë yalë, gueniyo pja tek bor ik kjok owa dbaryo äätë llêm obishko.

Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, Jesús
tjłkwo kragaga lōng uunkong li, «¿Pja
yonde?» le lok bop kong.

²² Rokër Tjlapga Jesús kong ga ber shäng
bop tjok ñyado, ga ba wopjlú li kjĩshko ga pja
kjinnte ara.

Carta a Tito

Kjibokwo ère tara Pablorè

Tito kong

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Tito. Dënashko ga Jesús roy pjlú lara Pablorè ba kong, ga tjlòkwo kjrara, ga beno shäng parkè ba tjok, tjlòkwo li lé.

Pjlara ga parkono èng tjok dlung tjréko ko Creta lishko. E irgo ga Pablo brikong ey dwayoshko ga Tito iara beno shäng parkè eshko ba äska. Eshko dbaryo ga Creta sogpa ara llèbo owa shäryono ara.

E irgo ga kjibokwo ère tara Pablorè Tito kong. Nopga wlèy pak oblè oblè shäryè sorè li tara ba kong. Tjlòkwo bek llèm lagaga tjwe löng ara li tara ba kong. Llèye shäryèy ba tjok ga pjlú li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja Sbò parkaga. Tja kjrara beno ba tjlòkwo roy laga Jesucristo äska. Tja ichara ba tjlòkwo roy lé, nopga kjrara ber baïya wlo li opping mär ber löng Jesús go wlo, ba tjlòkwo bek sóy löng li, e miyde lok pjlú wlo bakoe. ²⁻³ Kjok ère dämär, llèye llèm obishko ga tjlòkwo lara Sbörè bi kong jlòkoyo, tjlé ga llono ga shji ber löng sé iyado ba tjok ga pjlúe le. Sbò, e jyörké llème. Ga tjlòkwo ère roy wen oba kong dbaryo iara li öötong tjän, ga tja iara bi döga Sbörè beno shäng ba lé, miydéba wlo.

⁴ Tito, kjibokwo ère ichèr jek bop kong. Tjlòkwo li loror bop kong, ga pja mär Jesucristo go, tja mär ba go dik. E kjishko ga pja bor wa wleni.

Rokèr Data Sbò kong, bi döga Cristo Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pja kjimte lok ara, pja ie lok ber shäng wlèp bakoe.

Tito iara beno shäng pak shäryè Creta kjokyo

⁵ Pja ioror beno shäng dlung tjréko ko Cretashko ga woydoror ga pja ber shäng llèbo beno eshko shäryak llèm obi li shäryè. Woydoror ga kjok kjrina kjrina ga nopga wlèp kjlòbö kjlòbö, ber löng parkè Jesús tjlòkwo kjrägaga löng kjok kjrina kjrina li kägäyo. Noyo woyde sorè li loror bop kong pjir tjän. ⁶ Woyde ga pogo llèye dret Sbò bokso, nopga bokso bakoe. Woyde ga boy kjlaraso. Woyde ga ba wappa Sbò tjlòkwo kjrono bakoe. Woyde ga ba wappa jék löng pjlo bek, kä llèm wleniyo llèm, léba llèm wlo. ⁷ Jesús tjlòkwo kjraga kägäyo li, e iaga Sbörè ba pak baïya shäryè. E kjishko ga woyde ga pogo llèye dret Sbò bokso. Woyde ga krè ä wleniyo llèm, èye kuya woydè llèm wleniyo llèm bakoe. Woyde ga iirkè

maling wleniyo llèm, nelòtkè ä wleniyo llèm, èngkjwè ä wleniyo llèm, dbur shak jyö go ä wleniyo llèm bakoe. ⁸ Woyde ga llèbo pjlú shärye dèy. Woyde ga èye tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjlú iyado. Woyde ga llèbo shäryono pjlú ga ber sök wopjlúe. Woyde ga llèbo shärye ga woyotjlíya yötso guing. Woyde ga jék shäng pjlo bek Sbò bokso. Woyde ga wotjlík owa tjwe ba kongshko ga shärye llème. ⁹ Woyde ga tjlòkwo bek li kura sorè ga oblè pñya eni bako, epga dbokjrè e go wlo, tjlòkwo li wlike ba wloyoga kong ga pjlú wlo bakoe.

Jesús tjlòkwo kjraga kägäyoga woyde pjlú wleniyo ega

¹⁰ Eshko ga nopga èye kole woydè llèm wleniyo arae. Tjlé lok ara, gueniyo llè loklo llèm, oba jyäp gwoklo erä. Epga li tjréko ga judioga löng ara, wotjlík ga èye mär woydè Jesús go ga woyde ga doyo jyä tak pjir guing le wleniyo. ¹¹ Tjlòkwo le löng li, e bek llèm, e jyö erä. To löng dbur shak e go wlo eröe. U kjone kjone ga nopga omkuno, ga tjlòkwo bek li söya lok ame e kjishko. E kjishko ga tjlòkwo owa ère lagaga li, e kjamo kjinkako.

¹² Dënashko ga no shäng kjlara eshko, kjok miydè ara. Ba pjeyoga lanyotkara, tjlé ga «Creta sogpa, e jyörké ä wleniyo, glö ä wleniyo, shmi ä wleniyo, to löng llèye woyotjlíya dö li shäryè, äya kjlòshko so wleni» le eni. ¹³ Lara li beke. E kjishko ga poshdüs jlòkoyo iyado, tjlòkwo bek li söya lok jlòkoyo wlo. ¹⁴ Eni ga llèbo dënashko so bek llèm li läywe judiogarè löng li, e tjlòkwo kjre lok llèm, ga nopga Sbò tjlòkwo kuk woydè llèm li, e kole lok llèm bakoe.

¹⁵ Nopga wotjlík bëy li kong ga llèbo uunkong bëy ba kong pjlúe. Gueniyo nopga wotjlík bëy llèm, mär Jesús go llèm li kong ga llèye pjlú drete. Wotjlík lok owa erä, ga llèbo owa shäryeshko ga bangyo ba kong llème. ¹⁶ «Tja Sbò miydè» le, gueniyo miydèy llèbo shärye li go ga e jyö. Oba iywa lok shjiktèng, Sbò kole llèm, llèbo pjlú shärye ga äe.

2

Tito ichara oba ping

¹ Pjara, tjlòkwo beki li lodpè oba kong eröe.

² Domerga këkboga pimshko ga pja tjé ba kong ga «Pjäy llèbo shäryè ga woyotjlízi yötso guing. Pjäy jék yötso pjlo bek, pjäy bangkjréba wlo. Tjlòkwo bek li sözi jlòkoyo. Oblè woydozi ara. Llèbo wen tjwe bomi kongshko ga pjäy wosonkè llème» lèp ba kong eni.

³⁻⁵ Waléga këkboga pimshko ga pja tjlé ba kong ga «Pjäy opshäryè waléga Sbò bangkjré wleniyo dik. Oblè läywèy owa è kong llème. Shji wo pjang nelòtkè wlo llèm bakoe. Shäryèmi eni, llèbo pjlú li pimi oblè kong wlo. Eni ga waléga mikboga li pimi ba

lanma, ba wappa woydë ara, llëbo shäryë ga woyotjlíya yôtso guing, llëbo pjlú shäryë dö, ba u dë pjlú, jëk löng wopjlú oba tjok, ba lanma kolë pjlú, Sbô tjlökwö läywëba owa ba kjîshko llëm wlo. Pimi eni» lëp ba kong eni.

⁶ Domerga sbë obi pimshko ga pja tjlë ba kong ga «Pjäy llëbo shäryë ga woyotjlíy yôtso guing» lëp ba kong eni bakoe.

⁷ Ga pja om gora, llë pogo shäryëpshko ga pja opshäryë pjlö bek iyado, ikoba wlo, opshäryë bopoya dik wlo. Oba pimshko ga tjlökwö lëp ba kong yôtso, beke. ⁸ Woyde ga pja tjlë bëy, tjlökwö li owa lëba ga ä wlo. Eni ga bop wloyoga, llëye wlëya pja rote wlo ga ä, ga lökkjрэ eshko.

⁹⁻¹⁰ Parkagaga tjwllëk löng pjir wleniyo pimshko ga pja tjlë ba kong ga «Bomi soga kolozí iyado, ber löng wopjlú bomi tjok wlo. Eppa dboryëy llëme. Llëbo bi sogo i li lüyotkëy llëm, llëbo pjlö bek li shäryomirë dey, «Kjwe parkë pjlú» le bomi pjluyorë wlo. Eni ga Sbô bi döga, e tjlökwö bangkjрэba» lëp ba kong eni.

¹¹ Sbô wopjlú li kjîshko ga llëbo shäryara shji nopga uunkong kong, shji döya wlo. ¹² Ba wopjlú li kjîshko ga shji oppino llëbo owa li rayë, llëbo tjeng kjok ëre kjing go li woydë llëm bakoe. Woyde ga shji löng kjok ëre kjing go obishko ga shji jëk löng pjlö bek Sbô bokso, ga llëbo shäryëy ga woyotjlíy yôtso guing. ¹³ E wopro ga Jesucristo, e wen tjwe iröng obi li koshëy löng wopjlúe. Eshko ga tjwe ba dbo ara li kää goshko. E bi döga, bi Sbô bakoe. ¹⁴ E shäng kjok ëre kjing go obishko ga optwono wolono bi kjîshko, shji döya llëbo owa shäryëy löng li dbo dorko dwayo wlo. Ga owa pjang bi go li löna beno dret, shji ber tjeng ba wloshko wlo, shji ber nopga baíya wlo, shji ber pjlö bek ba bokso wlo, shji llëbo pjlú shäryë woydë iyado wlo bakoe.

¹⁵ Oba pîs tjlökwö lër shäng bop kong ëre go. «Shäryozí eni» los ba kong. Èye omshäryë eni llëm ga poshdüzong. Pja tjlës ba kong jlökoyo, pja bangkjрэ lok wlo. Pja tjwllö llëme le ëborë bop kong ga jlö lëp llëm.

3

Shji jëk sorë

¹⁻² Pja tjlë Jesús tjlökwö kjrägaga uunkong kong ga «Bi pjlupga, e bangkjrakö, tjlapgaga kjok llëwega wleniyo, e bangkjrakö bakoe. Llëye le lok bomi kong li kolëmia. Pjäy löng llëbo pjlú shäryë kjok orë pogo wlo. Oblë läywëy owa ë kong llëme. Shji ëngkjwë oblë tjok llëme. Pjäy wotjlík oblë tjok pjlú dey. Pjäy löng wotöshko iyado oba uunkong kong» lëp ba kong eni iyado.

³ Dënashko ga shji ëmdë ga kää llëm baíya dik bakoe. Sbô koloroy llëme. Shji jeno lönge. Eshko ga shji wotjlík llëbo owa shäryë llë

pogoshko ga shji llet löng e shäryë. Shkë dba ga shji llëbo owa shäryë eröe. Shji wotjlík owa oblë kong ba llëbo kjîshko. Shji iywaba shjiktëng, shji ëng iywö shjiktëng bakoe.

⁴ Gueniyo eshko ga Sbô bi döga, ba wopjlú li pina bi kong, ga iy ga shji woyde ara. ⁵⁻⁶ Jesucristo, e bi döga. Ba kjîshko ga bi go ba Sëya ichara Sbörë, ber kësbang bi tjok wlo. Eni ga shji döra, gueniyo llëbo pjlú shäryoroy kjîshko llëme. Shji songe lë, ga shji döra e kjîshko. Owa pjang bi go li löna beno drete. Ga shji kjlopswara ba Sëyarë beno tjaglën, shji weno eshko kjwllë wleni. ⁷ Sbô wopjlú li kjîshko ga shji iara beno pjlö bek ba bokso. Shäryara eni, shji ie ber löng së iyado ba tjok wlo. Koshëy löng li e. ⁸ Tjlökwö lër shäng bop kong ëre, e eni jlöe. E kjrako. Ga woydër ga tjlökwö ëre lëp oba kong iyado, nopga mär löng Sbô go li llëbo pjlú shäryë iyado wlo. Tjlökwö ëre, e pjlú, oba uunkong kjimtoklo.

⁹ Gueniyo ga shji ënglë kar kar oblë tjok llëbo tjwllö llëm kjîshko llëme. Kjone kjone ënglë kar kar llëbo weno tjlapgaga tek dënashko so kong li kjîshko, kjok llëwëkkdo tara Moisésdë li kjîshko, llëbo oblë oblë kjîshko bakoe. Gueniyo pja opzrëk eshko llëme. E tjwllö llëm, ëye kjimte e go llëm bakoe. ¹⁰ Jesús tjlökwö kjräga shäng kjlara tjlë oblë kong kar kar ëng shdök wlo wleni ga poshdum pjlara, pjloglo pjök. E irgo ga jlö le llëm wleni ga wlokkjрэ tjwe bomi tjok ame. ¹¹ Miydëy e go ga wotjlík llëbo owa shäryë. Llëye shäryë shäng li go ga miydëy ga e shdungko.

Kjibokwo pjürzlong

¹² Tja wotjlík jek Nicópolis kjokyo, tjä ber sök eshko kjok owa dbaryoshko wlo lër. Artemas ichër jek bop wlokkjрэ, llëm ga Tíquico. Äär shäng bop shwoy ga woydër ga pja tek ba tjok bor ik eshko malinge.

¹³ Bi pjeyoga löng eshko do pjök. Kjlara ko Zenas, e parkë no wlikaga kjok llëwëkkdo go. Kjlara obi ko Apolos. Opshik toe le wleni ga kjimtozong. Llëye woyde dö li wlës ba kong.

¹⁴ Woyde ga bi pjeyoga opping llëbo pjlú shäryë, oblë kjimte, eppa ber löng tjwllö tjok wlo.

¹⁵ Nopga löng bor tjok jüshko uunkong, «¿Pja yondë?» le lok bop kong. Bi pjeyoga tjlökwö kjrägaga löng eshko li kong, «¿Pjäy yondë?» lërwa ba kong bakoe.

Rokër Sbô kong ga ba wopjlú li kjîshko ga pja kjimte ara.

Carta a Filemón Kjibokwo ère tara Pablorè Filemón kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Filemón. Dénashko ga Jesús roy pjlu lara Pablorè ba kong, ga tjlökwö kjrara. E kjishko epga jèk löng èng tjok pjlu iyado.

Domer shäng kjlara ko Onésimo. E Filemón parkaga tjwlèk shäng pjir wleniyo. Pjlara ga ba sogo li llèbo lüyotkara, ga töktong ey dwayo, jek öötong shäng Roma kjokyo. (Eshko dbaryo ga èye llèbo lüyotkono ga wlèkoba ga zrökoba jekdo.) Eshko dbaryo ga Pablo sök kjèrshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlu lara kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni. Eshko ga Jesús roy pjlu lara Onésimo kong, ga tjlökwö kjrara. Eni ga jek woydè iröng ba sogo li shwoy, llèbo shäryara owa li llgweya ba tjok wlo.

E kjishko ga kjibokwo ère tara Pablorè Onésimo kong, söya jek ba sogo li kong wlo, wlèpyotke wlo. Llèbo pjlu shäryara Jesúsde Filemón kong ara, owa pjang ba go li löna beno dret li lara ba kong. Eni ga ichara llèbo owa shäryara ba parkagarè ba kong li ie ber tjwlö llèm, ga ber shäng wopjlu ba tjok shara.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Timoteo tjok. Tja sök kjèrshko. Tja bängzak shäng jüshko, Cristo Jesús tjlökwö kjishko.

Filemón, pja parkè shäng borwa tjok, ga pja woydèrwa ara. Kjibokwo ère ichèrwa jek bop kong, ² borwa dor Apia kong, borwa kjlara Arquivo kong, Jesús tjlökwö kjragara tön löng bop ushko li kong bakoe. Arquivo parkè shäng Jesús kong borwa tjok.

³ Rokèr bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Nopga woydara Filemónde ara

⁴⁻⁵ Filemón, pja roy kuror ga pja mär shäng Tjlapga Jesús go, ba tjlökwö kjragara woydèp ara bakoe. E kjishko ga tja syöshtè Sbò kongshko ga pja woyotjlin ga tja wopjlu bor Sbò tjok bop kjishko. ⁶ Rokèr Sbò kong ga pja kjimte jèk pjlu tjlökwö kjragara li tjok jek kègong, llèbo pjlu twe Cristorè bi kong li miydèp uunkong wlo. ⁷ Pja bor kjlara. Tjlökwö kjragara li kjimtèp ara, ga epga löng wopjlu bop kjishko. E kjishko ga tja wopjlu, woowa llème.

Pablo tjläno Onésimo kjishko

⁸⁻⁹ E kjishko ga llèbo rokèr bop kong. Tja kong dbo twara Cristorè kjishko ga pja ichèr ba shäryè dbo goshko ga pjluè. Gueniyo ga shji èng woydè ara kar kar kuzong ga pja ichèr woydè eni llème. Tja tjlabla tjän, ga tja bängzak shäng kjèrshko, Cristo Jesús tjlökwö kjishko. ¹⁰ Eni ga llèbo rokèr bop kong Onésimo* kjishko. Tja sök kjèrshko, orkwo kjrochak pjir dröng sho goshko wopro ga e Jesús tjlökwö kjrono, ga beno bor wa wleni e kjishko. ¹¹ Dénashko ga sök bop tjokshko ga e bop kong ga llèno llème. Gueniyo eerishko ga e beno tjwlö ara bop kong shara, tjwlö ara bor kong bakoe.

¹² E ichèr jek bop kong iröng obi, woydèr ara bor wa wleni gueniyo. ¹³ Tja bängzak shäng Jesucristo tjlökwö roy pjlu li kjishko. Eni ga pja shäng jüshko kjwe ga miydèr ga tja kjimtèp. E kjishko ga woydoror ga e ber sök bor tjok bop äska. ¹⁴ Gueniyo ga shäryèr eni llème. E bopoya kjishko ga llèbo shäryèr woydè ba tjok llèm, kjakrokèr bop kong guing. Tja kjimtèpshko ga woydèr ga shäryèp bop woshko, pja ichoror ba shäryèr dbo go kjishko llème.

¹⁵ Tja wotjlik ga töktong bop ushko dwayo dbar kjwöbö ga pjluè lèr. Eerishko ga äär iröng ber sök bop tjok iyado wlo shara. ¹⁶ Ber bop parkaga tjwlèk shäng pjir wleniyo dö ame, ber bop kjlara, woydèp ara wleniyo bakoe. Tja omwoydè ara, gueniyo ga woydèr ga pja omwoydè e kjinmo. Ber bop parkaga dö ame, ber bop kjlara bako, mär shäng Tjlapga Jesús go kjishko. Woydèr ga pja omwoydè ara e kjishko.

¹⁷ Eni ga bop kong ga tja bop kjlara lèp wleni ga Onésimo wlokjèrèp, tja wlokjrorop wleni. ¹⁸ Llèbo shäryara bop kong owa, pogo tjwlö bop kong wleni ga ba tjwlö li rokèp ba kong llèm, rokèp bor kong dey. ¹⁹ Tja Pablo, tjlökwö ère tèr bop kong bor orkwo om go go shara. Pogo tjwlö bop kong kjöme li tjwlèngga tjarè bop kong. Pja döktong, tjlökwö loror bop kong li kjishko. E kjishko ga pja pogo tjwlö bor kong ara bakoe. Gueniyo woyshèr woydè bop kong llème. ²⁰ Pja bor kjlara. Ga shji tönö beno tjeng Cristo tjok kjishko ga llèye rokèr bop kong li shäryos bor kong eni. Eni ga tja ber wopjlu eshko. ²¹ Miydèr ga llèye rokèr bop kong li, e shäryèp eni. Miydèr ga shäryèp e kjinmo bakoe. Kjibokwo ère tèr bop kong e kjishko.

²² Llèbo rokèr bop kong kjirina obi. Pja syöshtè Sbò kong ga tja kjimte äär eshko iröng obi. Ga tja kong shto wlèp kjirina, tja äärshko ga tja ber sök kjone shtoyo tjok wlo.

Kjibokwo pjirzlong

²³ Bor kjlara Epafra, «¿Pja yonde?» le bop kong. E shdng shäng bor tjok èreshko, Cristo Jesús tjlökwö kjishko. ²⁴ Marcos,

* **1:10** Grecia so tjlökwö Onésimo, e tjwlö ara loklo.

Aristarco, Demas, Lucas, «¿Pja yonde?» 1e
lok bop kong bakoe. Tja kjimte lok bor pak
shäryë.

²⁵ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba
wopjü li kjishko ga pja kjimte ara.

Carta a los Hebreos Kjibokwo ère tak hebreoga kong

Kjibokwo ère sorè

Kjibokwo ère tak beno pjang hebreoga mår Jesús go li kong. Hebreoga li, e kowèba Israel tjèyoga, e kowèba judioga bakoe. Epga tjèyo kjrinaso, gueniyo kowèba oblè oblè eni.

Kjibokwo ère taga èrè miydèy llème. Kjone kjone tjlè ga taga Pablorè le. Kjone kjone tjlè ga taga Bernabèrè le. Kjone kjone obi tjlè ga taga Aposoldè le. Gueniyo taga èrè miydèy yòtso llème.

Eshko dbaryo ga hebreoga mår lóng Jesús go li shdungoba ara. E kjìshko ga kjone kjone Jesús rayè woydè, mår ber lóng kjok llgwekklo tara Moisésdè li go iróng obi wlo. No kjone kjone to lóng tjlè ga èye dōya Jesúsde ga à, ga woyde ga raye le. E kjìshko ga kjibokwo ère taraba, epga dbokjrè e go wlo.

Dènashko ga Sbò tjlèno nopga kong ba tjlòkwo lagaga go, ba parkagaga kjok dogo so go bako, gueniyo eshko dbaryo ga tjlèno ba Wa Jesús go li taraba ba kong. Dènashko ga Sbò tjlè ba nopga kong ga llono ga tjlòkwo twe ba kong tjaglèn, ber pjlu, tjlòkwo hãm go li kjinmo le, ga shàryara eni Jesús go li taraba ba kong. Owa pjang bi go li löya Sbörè kjok llgwekklo tara Moisésdè li kjìshko llèm, gueniyo Jesús wolono pjlaraso, owa pjang bi go kès li löya Sbörè ber dret wlo, ga shji ie ber lóng pjlo bek ba bokso e kjìshko ga pjlu li taraba ba kong. Llèbo shàryara Jesúsde bi kong li kjìshko ga shji àar Sbò boksho kjok dogo ba pjlu wlo li taraba ba kong. Eni ga epga icharaba mår Jesús go jlòkoyo, llèbo wen ba kong owa gueniyo.

Sbò Wa, e tjwlò ara, Sbò parkagaga kjok dogo so kjinmo

¹ Dènashko ga Sbò tjlèno ba tjlòkwo lagaga oblè oblè kong, le lok bi tjlapgaga kong wlo. Tjlèno eni kop ara, ga tjlèno oblè oblè bakoe. ² Gueniyo ga dbar pjir lè dbaryo eerishko ga ba Wa ichara tjlèno bi kong om go shara. Ba Wa li go ga kjok shàryara Sbörè uunkong, ga llono ga llèbo tjeng kès li ber baiya. ³ Ba dbo kälä, e so Sbò i kjoyo, e so e kjoyo kjìshko. Llèbo kès tjeng ba wloshko, ga iche ba tjlòkwo dbo ara li go, srer llèm wlo. E wolono, llèbo owa shàryara nopgarè li potjwlèkklo. E irgo ga oõtong beno sök Sbò orkwo kèlèkong kjok dogo. ⁴ Eni ga oõtong sök tjwlò ara, Sbò parkagaga kjok dogo so kjinmo, ga ba ko tjwlò ara ba kjinmo bakoe.

⁵ Miydèy eni, llèbo lara Sbörè ba kong li kjìshko. Tjlèno ga
«Pja bor Wa;

eeri ga tja oõtong beno sök bop Data.»*
Lara eni ba Wa kong, gueniyo lara ba parkagaga kjok dogo so kong eni llème. Ga tjlèno obi ga

«Tja ber sök ba Data;
era ber sök bor Wa.»†

⁶ Ga ba Wa li ichara kjok ère kjing goshko ga tjlè ga

«Bor parkagaga kjok dogo so,
bor Wa, e poshrèzi uunkong.»‡

⁷ Ga tjlèno ba parkagaga kjok dogo so kjìshko. Tjlèno ga

«Ba parkagaga kjok dogo so,
e shàryara beno so pjluk kjoyo,
so iök kjoyo bakoe.»§

⁸ Gueniyo tjlèno ba Wa kong ga

«Pja Sbò,
pja ber sök no pjluoyo iyado wlo,
ga kjok llgwep beke.

⁹ Llèbo pjlu shàryèbashko ga pja wopjlu eshko.

Gueniyo llèbo owa shàryèbashko ga pja woydè ara eshko.

E kjìshko ga pja ioror beno sök wopjlu, bop pjeyoga lóng kès li kjinmo.

Tja bop Sbò jlòkoyo.»*

¹⁰ Ga tjlèno ba kong obi ga

«Tjlapga, kjok ère dàmårshko ga
kjok uunkong shàryaga pjarè,
kjopkwo, klung bakoe.

¹¹⁻¹² Llèbo kès ère pjir,
gueniyo pjara ber sök iyado.

Shwong këguèshko ga dbuy,
llèno ame kjìshko.

Pja opshàryè llèbo kès ère tjok eni wleni.
Gueniyo pjara kjlopswè llèm,
pja ber sök iyado.»†

¹³ Ga tjlèno ba kong obi ga

«Pja tek wlar ber sök bor orkwo kèlèkong,
àar jong bop moskwoga zanor pjir gu-
ing,
eshko ga ièr ber tjeng bop wloshko.»‡

Lara eni ba Wa kong, gueniyo lara ba parkagaga kjok dogo so kong eni llème. ¹⁴ Epga séyaga to lóng parkè Sbò kong eröe. Ga epga iche nopga dår wlo li kjiimtè.

2

Sbò tjlòkwo woyotjlìy yòtso

¹ Woyde ga Sbò tjlòkwo kuroy li woyotjlìy yòtso, shji opkwè sira sira ey dwayo llèm wlo. ² Dènashko ga Sbò tjlòkwo söra ba parkagaga kjok dogo sorè bi tjlapgaga kong, ga llèye lara ba kong li, e kolako. Èye omkolono

* 1:5 Salmo 2.7. † 1:5 2 Samuel 7.14; 1 Crónicas 17.13. ‡ 1:6 Deuteronomio 32.43. § 1:7 Salmo 104.4. * 1:9 Salmo 45.6-7. † 1:11-12 Salmo 102.25-27. ‡ 1:13 Salmo 110.1.

llëm ga shduna Sbörë beke. ³ Shji dâr sorë tjëlkwoy lira, e kësbang, wolësoe. ¿Eni ga e kjrëy llëm ga shji shdüya eni llëm sorëro? Tjëlkwö ëre laga Tjlapga Jesúsdë bäm go. E irgo ga ba tjëlkwö kugaga omñono bi kong eni bakoe. Miydëy e go ga e beke. ⁴ Ga llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara Sbörë bi kong oblë oblë, ga ba Sëya ichara kjok miydë twë bi kong, woydara Sbörë sorë li eni. Shäryara eni, miydëy e go wlo ga tjëlkwö li beke.

Jesús opyono beno so ba pjeyoga kjoyoe

⁵ Llono ga dbar tjwe kjwara oblë li lörwarë bomi kong. Eshko ga ba parkagaga kjok dogo so ie Sbörë kjok llgwek llëme. ⁶ Llëbo tak pjang Sbö tjëlkwö go, dbar lërwa löng li kjëshko. Tjlä ga

«No* tjwöl ara llëme.

¿Eni ga woyotjlip ara ega?

¿Tjwöl ara lëp ega?

⁷ Bäm go ga iorop beno tjwöl bop parkagaga kjok dogo so dorko.

E irgo ga iorop beno kësbang, tjwöl ara,

⁸ iorop beno shäng llëbo tjeng kës li ichaga bakoe.»[†]

Miydëy e go ga llono ga llëbo tjeng kës li iche no lirë. Gueniyo eerishko ga llëbo iche llëm wleniyo tjok obi. ⁹ Llëye weno Jesús tjok li miydëy pjlä. Bäm go ga iara Sbörë beno tjwöl ba parkagaga kjok dogo so dorko. Ga Sbö wopjlä li kjëshko ga ichara wolon bi kjëshko. Ga wolono kjëshko ga iara beno kësbang, tjwöl ara.

¹⁰ Ba go ga llëbo tjeng kës li shäryara Sbörë, ga beno tjeng ba kong uunkong. Llëbo owa ichara wen ba kong ara. E poshäryara ber nopga ara döga wlo eni. Sbö omshäryono eni, woydara eni kjëshko, ga shäryara beke.

¹¹ Jesús, nopga iara beno tjeng dboy Sbö kong li, e Data klaraso. E kjëshko ga epga lökyokjre Jesúsdë llëm, kowe ba pjeyoga.

¹² Tjläno Sbö kong ga

«Bop roy lër bor pjeyoga kong.

Pja poshrër ara, epga tön löng lishko.»[‡]

¹³ Ga tjläno obi ga

«Tja mär Sbö go.»[§]

Ga tjläno obi ga

«Tja shäng bor wapga twara Sbörë bor kong li tjok.»^{*}

¹⁴ Iara beno ba wapga li, e nopga, ga nopga ichaga wolon li, e Ä, ga uunkong tjeng Ä wloshko e kjëshko. E kjëshko ga Jesús öötong beno shäng no, ga wolonoe. Shäryara eni, Ä zäya wlo, ¹⁵ nopga döya Ä wloshko dwayo wlo bako, ber löng ba wolon li bangkjрэ ame wlo. ¹⁶ Jlököyo ga e shrono shäng Sbö parkagaga kjok dogo so li kjimtaga wlo llëm, shrono shäng Abraham tjëyoga kjimtaga. ¹⁷ E kjëshko ga iara Sbörë beno shäng ba

pjeyoga dik, llëbo wen ba kong lok kës li wen ba kong eni wlo, epga sorë miydë pjir wlo. Eni ga songe le ga pjlä, ga parkë syöshtaga kësbangyo wleni ba kjëshko ga pjlä bako, e äär ber llëbo owa shäryara li potjwläkklo wlo. ¹⁸ Ga öör shäng song, tjläna Äre ara, llëbo owa shäryë wlo lara kuzong ga nopga tjläya Äre enishko ga epga kjimte ga pjlä.

3

Jesús tjwöl ara, Moisés kjinmo

¹ E kjëshko ga pjeyoga, pjäy rokara Sbörë, iara beno tjeng dboy ba kong li, Jesús woyotjläzi iyado. Ichara Sbörë ba tjëlkwö roy lë bi kong li e. Syöshtaga Sbö kong bi kjëshko kësbangyo li e bakoe. Shji mär ba go lëy eni.

² Jesús iara Sbörë beno shäng parkë ba kong, ga parkono pjlä, Moisés parkono pjlä Sbö nopga kong sorë ga eni. ³ Gueniyo Jesús, e tjwöl ara, Moisés kjinmo, domer u shäryaga tjwöl ara, u shäryara li kjinmo wleni. ⁴ U tjeng kës li shäryaga tjok, gueniyo llëbo tjeng kës li shäryaga Sbörë. ⁵ Moisés parkono Sbö nopga kong pjlä, parkaga tjwläk shäng pjir wleniyo dik. Eni ga llëye shäryara li beno llëbo wen llono li jyäglo. ⁶ Gueniyo Cristo, e Sbö Wa, ga parkë shäng Sbö nopga ichaga. Tjawa tjlä ga shji mär ba go, ga koshëy iyado lëy eni. Shäryëy eni jlököyo wleni ga shji ber ba nopga, so u shäryara li kjoyoe.

Woyde ga shji mär Sbö go äär jong ba dbo go

⁷⁻⁸ E kjëshko ga Sbö Sëya tjlä ga

«Eeri ga Sbö tjëlkwö kumi wleni ga kjozia.

Bomi tjlapgaga tek dënashko so,

Sbö kolara lok llëm,

llëye kuya woydë llëm bakoe.

Pjäy opshäryë baiya dik llëme.

Epga löng kjok dogro no llëmshkoshko ga

Sbö tjläna lok.

⁹ Llëbo shäryara Sbörë kës li ina lok öötong lu pjloglo sak pkëng (40).

Eni ëmdë ga Sbö tjläna lok ara.

¹⁰ E kjëshko ga Sbö iirkono ara ba kong,

ga tjlä ga “Jeno löng iyado, jëk lok woydë bor tjok llëme” le.

¹¹ E kjëshko ga Sbö iirkono ara ba kong,

ga tjlä jlököyo ga “Epga äär löng bor woshtozlong kjokyo llëme” le.*

¹² ¡Pjeyoga, pjäy sjëke! Sbö, e sök iyado. Eni ga llëbo owa iëmi äär ber tjeng bomi pjläshko llëm, Sbö rayëmi llëm wlo. ¹³ Dbar kjwobi go ga pjäy ëng kjimtos dbokjрэ dey. Dbar kowëy «eeri» li pjang obishko ga pjäy opshäryos eni, pjäy jyäpgwe llëbo owa lirë llëm wlo, Sbö rayëmi llëm wlo. ¹⁴ Shji mär löng Cristo go bäm go sorë ga woyde ga shji

* 2:6 No le li, e Jesús loklo. † 2:8 Salmo 8.4-6. ‡ 2:12 Salmo 22.22. § 2:13 Isaiás 8.17. * 2:13 Isaiás 8.18.

* 3:11 Salmo 95.7-11.

mär ber löng ba go eni äär jong ba dbo go. Shäryoroy eni ga shji äär ber löng ba tjok ÿyado, ¹⁵ tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«Eeri ga Sbö tjlökwö kumi wleni ga kjrozïa.

Bomi tjlapgaga tek dënashko so,
Sbö kolara lok llëm,
llëye kuya woydë llëm bakoe.

Pjäy opshäryë baïya dik llëme.»[†]

¹⁶ ¿Nopga öör löng Sbö tjlökwö kuno, gueniyo kolara lok llëm li ë? Nopga shira Moisésdë tek Egipto kjokyo dwayo li epga om go. ¹⁷ ¿Sbö iircono öötong lu pjloglo sak pkëng (40) li ë kong? Nopga llëbo owa shäryono, ga wolono tjeng kjok dogro no llëmshko li kong. ¹⁸ «¿Epga äär löng bor woshtozlong kjokyo llëme» lara Sbörë jlkoyoshko ga ë layde shäng? Nopga ba tjlökwö kolono llëm li layde. ¹⁹ Miydëy e go ga epga öötong lok llëm, epga mär Sbö go llëm kjishko.

4

Sbö nopga äär ber löng ba woshtozlong kjokyo

¹ Tjlökwö lara Sbörë ba kong lok jlkoyö li beno bi kong bakoe. Shjira ie woydë äär ber löng ba woshtozlong kjokyo bakoe. E kjishko ga shji sjëk, shji äär ber löng eshko wlo. ² Sbö tjlökwö pjlu li kuroy wëllë, epga omkuno dik, gueniyo mär Sbö go llëm kuzong ga beno ba kong ga llëno llëme. ³⁻⁵ Shji äär ba woshtozlong kjokyo wlo ga woyde ga shji mär ba go, lara Sbörë sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«E kjishko ga Sbö iircono ara ba kong,

ga tjllë jlkoyö ga “Epga äär löng bor woshtozlong kjokyo llëme”le.*

Gueniyo llëbo tak pjang Sbö tjlökwö go. Tjlë ga «Dbar kjäk (7) ga ba pak shäryara pjirshko ga woshtono.»[†] E irgo ga tjllë ga «Epga äär löng bor woshtozlong kjokyo llëme» le. Miydëy e go ga kjok shäryara Sbörë pjirshko ga woshtozlong kjokyo lara li, e shäryak pjir tjan.

⁶ Miydëy e go ga no kjone kjone äär ba woshtozlong kjokyo ga pjluë. Gueniyo nopga Sbö tjlökwö pjlu li kuno bäm go li öötong eshko llëm, kolara lok llëm kjishko. ⁷ E kjishko ga lu kop ara irgo ga Sbö tjllëno David kong. Eshko ga dbar iara beno kjwara obi, ga kowara «eeri». Eshko ga tjlökwö lara jlkoyö loror bomi kong tjan li, e lara nopga löng eshko li kong jek obi. Tjlë ga «Eeri ga Sbö tjlökwö kumi wleni ga kjrozïa.

Pjäy opyë ber löng llëye kumi woydë llëm wleni llëme»[†] le.

⁸ Epga iara Josuére beno löng woshtë jlkoyö kjwe ga dbar iara Sbörë kjwara obi llëme.

⁹ Miydëy e go ga llono ga ba nopga kong dbar twe Sbörë kjwara obi, woshtë jlkoyö wlo, Sbö woshtono dbar kjäk (7) lishko sorë ga eni. ¹⁰ Eshko dbaryo ga ëye öötong löng eshko ga parkë ame, ber löng woshtë jlkoyö, Sbö woshtono sorë ga eni. ¹¹ E kjishko ga shji drön ëë, shji äär eshko wlo. Llëm ga shji kjone kjone Sbö kolë llëm, Israel tjëyoga dik, ga shji äär eshko llëme.

¹² Sbö tjlökwö, e së, dbo ara bakoe. Shji oblë shorkek dröng kowo tek kar kar wleni go ga dröng li opzrëk rongë. Sbö tjlökwö li, e so dröng e kjoyoe. Opzrëk rong, kjlay bi pjlushko. E go ga shji wotjllëk pjluë, de owa, e miydëy wëllë. ¹³ Llëbo jney, ïga Sbörë llëm wlo ga äe. Llëbo uunkong ÿya wëllë, ga llono ga shji iche ba dboryë, llëbo shäryoroy kës li kjishko.

Jesús, e syöshtaga Sbö kong bi kjishko kësbangyo

¹⁴ Jesús, e Sbö Wa. E öötong sök kjok dogo. Syöshtaga Sbö kong bi kjishko kësbangyo li e. E kjishko ga shji mär ba go lëy kuzong ga woyde ga shji mär ber löng ba go jlkoyö. ¹⁵ E tjllëna Äre ara, llëbo owa shäryë wlo lara, shji tjliya Äre sorë ga eni. Gueniyo era llëbo owa shäryono llëme. E kjishko ga shji sorë li miyde shäng pjlu, ga shji dbo ara llëmshko, shji songshko ga shji songe le ga pjluë. ¹⁶ E kjishko ga shji jek äär Sbö boksho lan ba tjok wlo, llëye bangkjryë llëm wleni, shji woyde ara kjishko. Eni ga shji songshko ga shji songe le, ga shji kjimte ba wopjlu li kjishko.

5

¹ Syöshtagaga Sbö kong Israel tjëyoga kjishko këskesyo kjrara Sbörë kjlobi nopga li tjrëko dwayo, parkë Sbö tjok, nopga li kong wlo, öng zröya, sho suya, llëbo owa shäryara nopgarë li kjishko wlo bakoe. ² Nopga li kjok miydë ara llëm, ga olö ga llëbo shärye lok owa, dbo ara llëm kjishko. Eshko ga songe le syöshtagaga lirë ga pjlu, epga dbo ara llëm eni bako kjishko. ³ E kjishko ga öng zröya, sho suya, llëbo owa shäryara nopgarë li kjishko dö llëm, shärye eni, llëbo owa shäryara epgarë om go li kjishko bakoe.

⁴ Pak ëre tjwlo ara. Gueniyo ëye opyë pak ëre shäryë om go llëme. Woyde ga rokaga Sbörë, Aaron rokara sorë ga eni. ⁵ Cristo opyono pak tjwlo ara ëre shäryë om go llëm bakoe. Sbö tjllëno ba kong ga «Pja bor Wa;

eeri ga tja öötong beno sök bop Data.»^{*}

⁶ Ga tjllëno ba kong obi ga

«Pja ber shäng syöshtaga ÿyado wlo,

[†] 3:15 Salmo 95.7-8. * 4:3-5 Salmo 95.11. † 4:3-5 Génesis 2.2. ‡ 4:7 Salmo 95.7-8. * 5:5 Salmo 2.7. † 5:6 Salmo 110.4.

Melquisedec dik.»[†]

⁷ Jesús shäng kjok ère kjing go obishko ga miyde ga Sbò dbo ara, e dõya eshko dwayo wlo, wolon llëm wlo. E kjîshko ga kjloshtono ba kong jlõkoyo, slatong ara boryo go. Ga Sbò bangkjrara ara kuzong ga llëye lara li kura. ⁸ Gueniyi e Sbò Wa êmdê ga llëbo weno ba kong owa ara kjîshko ga oppino Sbò kolê jlõkoyo. ⁹ Ga llëye woydara Sbörê shärye wlo li shäryara uunkong pjirshko ga oõtong beno sök ba kolagaga uunkong li dôga, epga ber lóng sê iyado wlo, ¹⁰ ga iara Sbörê beno shäng syõshtaga kësbangyo, Melquisedec dik.

Shji Sbò rayê llëme

¹¹ Llëbo lërwa woydê bomi kong ara ère kjîshko, gueniyi lërwa wlo ga kjang, pjây kâ kjang kjîshko. ¹² Pjây mär lóng Jesús go dbar kop ara tjân. Pjây oppino pjlu kwe ga eerishko ga pjây opyono beno lóng no pingga. Gueniyi Sbò tjlõkwo kjrëmi lóng li llê loklo miydëmi lóng llëm obi. Woydëmi ga pjây pîya oblêrê tjlõkwo wêlê go erõe. Kjwozirga lóng nâ iê wleniyi, e dli uê woydê llëme. Pjây so e kjoyo, tjlõkwo kjang li kumi woydê llëm kjîshko. ¹³ Nopga so kjwozirga lóng nâ iê kjoyo li, e jêk lóng pjlo bek sorê li miydayde lok llëm obi. ¹⁴ Gueniyi tjlõkwo kjang li, e dli wleni, ga nopga so kékboaga kjoyo li, e opping ara e go, ga llëbo pjlu, de owa, e miyde lóng pjlu.

6

¹⁻² Bäm go ga tjlõkwo laraba bomi kong ara. Cristo tjlõkwo wêlê li laraba bomi kong. Llëbo owa shäryë lóng li, e rayë sorê, shji wolon llëm wlo, e laraba bomi kong. Shji mär Sbò go sorê, e laraba bomi kong. Shji wê sorê, e laraba bomi kong. Shji orkwo iê èng kjing go sorê, e laraba bomi kong. Nopga wolono lóng li woshrê irõng obi sorê, e laraba bomi kong. Llono ga nopga shdüya Sbörê iyado wlo sorê, e laraba bomi kong bakoe. Tjlõkwo uunkong ère laraba bomi kong pjir tjân. Gueniyi woyde ga e lanyotkëy ame, shji opping tjlõkwo kjang li go dey, nopga wotjlik kékboaga dik wleni. ³ Woyde Sbörê wleni ga shäryë eni.

⁴⁻⁶ Èye tjlõkwo li kjrono, ga rayara ga rokëy irõng obi ber lóng Sbò tjok ga äe. Llëbo owa shärye lóng li, e owa jlõe le ame, ga raye ame bakoe. Llëbo twara Sbörê ba kong li kjrara lok tjân. Epga èng dowlëno Sbò Sëya tjok. Miydara lok pjir tjân ga Sbò tjlõkwo, e pjlu. Sbò Wa tjwe irõng obi dbo ara go sorê, e miydara lok pjir bakoe. Eni ga Sbò Wa li rayarashko ga e zrõra lok lõk pjang

* 6:8 Kjok le li, e nopga loklo. Shunyo le li, e llëbo shärye Sbörê nopga kong pjlu li loklo. Eni ga llëbo shärye Sbörê nopga kong pjlu shko ga shji llëbo shäryë ba tjok pjlu ga Sbò ber wopjlu bi tjok. Gueniyi shji llëbo shäryë ba tjok owa ga Sbò ber wopjlu bi tjok llëm, ga shji shdüya. † 6:14 Génesis 22.17.

kjlõs go jek obi wleni, ga iara lok beno shäng joywëba wlo bakoe.

⁷ Kjok buk kjrina. Shunyo shrê ba kjing goshko ga di li shura klung sho lirê, ga dwla botjono pjlu, nopga parkê lóng eshko li kongshko ga Sbò ber wopjlu kjok li tjok. ⁸ Gueniyi e wen shkõ sho, kjlo sho oblê oblê llëno llëm wleniyi ga Sbò ber wopjlu ba tjok llëme. Llono ga e sukoba pjire.*

⁹ Pjeyoga, tjawa lan bomi tjok eni êmdê ga miydërwa ga pjây opshäryë owa eni llëme. Èye dôktong ga woyde ga llëbo shärye pjlu. Ga miydërwa ga pjây omshäryë eni. ¹⁰ Sbò woydëmi ara kjîshko ga ba nopga kjimtoromi ara, ga shäryëmi lóng eni obi. Sbò wotjlik bek iyado, ga llëbo shäryëmi lóng li woyojeya llëme. ¹¹ Woydërwa ga pjây omshäryë eni jlõkoyo, äar jong llëbo koshëmi lóng li shäryono pjir guing. ¹² Woydërwa ga pjây opyë lóng shmi jong wleni llëme. Èye kwleya mär Sbò go llëm ga llëbo twe Sbörê ba nopga kong lara li kjre lok jlõkoyo. Woydërwa ga pjây omshäryë eni bakoe.

Tjlõkwo lara Sbörê jlõkwo li, e shäryë eni

¹³ Èye tjwlo ara Sbò kjinmo llëme. E kjîshko ga Sbò tjlëno Abraham kong jlõkoyo dëdashko ga tjlõkwo li lara ba ko om go li go. ¹⁴ Eshko ga tjlê ga «Pja kjimtê ara. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iêr ber shdär träk llëme»[†] le. ¹⁵ Kuya ga beno shäng ba koshë wopjlu, ga llëye lara li kjrara beno ba kong. ¹⁶ Nopga tjlõkwo lë oblê kong jlõkoyoshko ga tjlõkwo lë oblê tjwlo ara ba kjinmo li ko goshko, ber ba miydaga wlo. Shäryara eni ga jlõe lëba. ¹⁷ Eni ga Sbò tjlëno jlõkoyoshko ga woydara ga miydëba ga tjlõkwo li shärye jlõkoyo, ga kjlopswe llëme. E kjîshko ga tjlõkwo li lara ba ko om go li go. ¹⁸ Sbò jyörkê llëme. Llëye le jlõkoyo li, e shärye kjuwe. Llëye le ba ko go li, e shärye kjuwe bakoe. Ga shji tõktong ba shwoy, ga rokoroy ba kong ga shji dõya. Eni ga miydëy ga llëye lara li shärye eni kuzong ga shji beno lóng wopjlu. ¹⁹⁻²⁰ Eni ga miydëy pjlu ga llëye koshë lóng li, e shäryë eni. E kjîshko ga shji wotjlik oblê oblê llëm, shji wotjlik ber lóng kjrinaso erõe. Shji mär ber lóng Jesús go. E oõtong sök Sbò bokshto kjok dogo bi bäm go, ga beno shäng syõshtaga kësbangyo iyado bi kjîshko, Melquisedec dik.

7

Syõshtaga Sbò kong ko Melquisedec

¹ Melquisedec, e dëdashko ga Salem so pjluo, syõshtaga Sbò Tjwlo Kësbangyo kong ba pjeyoga kjîshko bakoe. Pjlara ga Abraham oör shäng èngkjwê pjlunga oblê tjok, ga zanae. E irgo ga jek shäng irbo, to ba ushko

wlo ga wlojrrara Melquisedecde, ga tjlēno beno pjłú ba kong. ² Eshko ga llēbo wlēna Abrahamdē kēs li shtara āar ba sakyō (10) go, ba sakyō (10) go, shira kjrina kjrina, ga twara ba kong. Melquisedec, e no pjłuyo, llēbo pjło bek shāryaga li loklo. Ga Salem, e wlēp loklo. Eni ga kowēba Salem so pjłuyo li, e beno no pjłuyo, nopga iaga ber lōng wlēp loklo. ³ Data ē, mekē ē, kjokēga ē, e miydēy llēme. Weno buk llonoshko, wolono llonoshko, e miydēy llēm bakoe. Eni ga beno syōshtaga İyado, Sbō Wa dik.

⁴ E tjwlō kjōm li woyotjłizīa. Abraham, e bi tjłappa tek dēnashko so tjwlō ara anmoyō ēmdē ga pjłupga zanashko ga llēbo wlēna kēs li twara ba kong kjrina. ⁵ Syōshtagaga Levī tjēyo lira, llēbo tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdē li go ba kjīshko. Tjłē ga Abraham tjēyoga llēbo wlēkshko ga woyde ga shte lok, ga āar ba sakyō (10) go, ba sakyō (10) go ga shiya kjrina kjrina, ga twe ba kong lok, uunkong li pjeyoga dō gueniyo. ⁶ Gueniyo domer li, e Levī tjēyo llēme. Ga Sbō tjlēno jlōkoyo li, e beno Abraham kong. Eni ēmdē ga llēbo wlēna Abrahamdē li, e twara ba kong kjrina, ga kar tjlēno beno pjłú ba kong. ⁷ Miydēy ga ēye tjlēno beno pjłú oblē kong ga e tjwlō ara ba kjinmo.

⁸ Llēbo twēba syōshtagaga Levī tjēyo kong eni. Gueniyo miydēy ga llono ga epga wolono. Domer kong llēbo twara Abrahamdē li, era wolono sorē, llonoshko, e tak pjang Sbō tjłōkwo go llēme. E kjīshko e sōk sē obi wleni. ⁹⁻¹⁰ Tjwlō shigaga li, e Levī tjēyoga, ga Levī, e Abraham tjēyo. Abraham wlojrrara domer lirēshko ga Abraham wapga llēm obi. Eshko ga Levī, ba tjēyoga kēs, e tjeng Abraham tjok obi wleni. E kjīshko ga llēbo twara Abrahamdē ba kongshko ga epga omtwono ba kong wleni bakoe.

Jesús, e Melquisedec dik

¹¹ Kjok llgwekklo twara Sbōrē nopga li kongshko ga Levī tjēyoga iara beno lōng syōshtaga ba kong nopga li kjīshko. Eshko ga domer iara beno syōshtaga kēsbangyo bām go li, e Aarón. Gueniyo ēye ie syōshtaga eniyorē ber pjlo bek Sbō bokso ga āe. E kjīshko ga syōshtaga woydara oblē wleniyo, gueniyo Aarón dik llēm, Melquisedec dik shara. ¹² Eni ga syōshtaga bām go wleniyo li kje Sbōrē, āska ie ber oblē wleniyo wlo ga woydara ga kjok llgwekklo bām go wleniyo li kje bako, ga āska ie ber oblē wleniyo. ¹³⁻¹⁴ Syōshtaga oblē wleniyo tak pjang Sbō tjłōkwo go ēre, e bi Tjłappa Jesús. Gueniyo era Levī tjēyo llēme. Miydēy pjłú ga e Judā tjēyo, ga epga iara Moisésdē parkē syōshtaga Sbō kong ōng sho sukklo jong lishko llēme.

¹⁵ Syōshtaga weno shāng kjlara oblē wleniyo, Melquisedec dik. Uunkong ēre

miydēy wēlē e kjīshko. ¹⁶ Kjok llgwekklo li tjłē ga ēye āar ber shāng syōshtaga wlo ga woyde ga e Levī tjēyo. Gueniyo Jesús ōotong shāng syōshtaga e kjīshko llēme. E ōotong shāng syōshtaga, e wolono ame kjīshko, ¹⁷ tak pjang Sbō tjłōkwo go sorē li eni. Tjłēno beno eni:

«Pja ber shāng syōshtaga İyado wlo,

Melquisedec dik.»*

¹⁸⁻¹⁹ Kjok llgwekklo tek dēnashko so li, ēye ie ber pjlo bek Sbō bokso ga āe. E llēno llēm wleni. E kjīshko ga iara Sbōrē beno tjwlō ame, āska iara beno oblē, pjłú ba kjinmo. Ēre go ga eerishko ga shji āar ber lōng Sbō bokshto, lan ba tjok wlo ga pjłúe.

²⁰ Sbō om go tjlēno jlōkoyo, Jesús kjīshko. Tjłēno eni, syōshtaga tek dēnashko so li kjīshko llēme. ²¹ Jesús iara beno shāng syōshtaga lishko ga tjłē ga

«Tjłappa tjlēno jlōkoyo,

ga opkjłopswē ber wotjłik oblē llēme.

Tjłē ga

“Pja ber shāng syōshtaga İyado wlo” le.»

²² Miydēy e go ga tjłōkwo tjaglēm ēre ie Jesúsde ber pjłú, tjłōkwo bām go li kjinmo.

²³ Syōshtagaga tek dēnashko so li arae. Ēye parkē ber lōng İyado wlo ga ā, epga uunkong wolono kjīshko. ²⁴⁻²⁵ Gueniyo Jesúsda sōk İyado, ga ber shāng syōshtē Sbō kong, nopga mār ba go āar Sbō bokshto wlo li kjīshko İyado. E kjīshko ga epga dōya ber lōng İyado wlo ga pjłúe.

²⁶ Syōshtaga kēsbangyo woydēy wleniyo li e. E jēk shāng pjlo bek İyado, pogo llēye dret Sbō bokso, nopga owa dik llēme. Ga iara Sbōrē beno shāng dboy ba kong, sōra ōotong sōk kjok dogo, iara beno tjwlō ara, llēbo tjeng kēs li kjinmo. ²⁷ E syōshtagaga kēsksēyo oblē dik llēme. Tek bām goshko ga ōng zrōya dbar kjwobi go, ga sho suya, pjē drete. Bām go ga shārye eni, owa shāryara om go li potjwlēkklo. E irgo ga shārye eni, owa shāryara nopgarē li potjwlēkklo bakoe. Jesúsda opshāryē eni llēme. E optwono pjlaraso, beno llēbo owa shāryara nopgarē kēs li potjwlēkklo. ²⁸ Domerga iara kjok llgwekklo lirē beno lōng syōshtagaga kēsksēyo li, e dbo ara llēm, jēk lōng pjlo bek ga āe. Gueniyo kjok llgwekklo li twara Sbōrē irgo ga tjłōkwo lara oblē jlōkoyo. E go ga ba Wa iara beno shāng syōshtaga kēsbangyo İyado wlo. Era ōotong beno pjlo bek İyado.

8

Syōshtaga kēsbangyo oblē wleniyo, tjłōkwo oblē wleniyo

¹ Llēye lēr shāng bomi kong li eni. Shji syōshtaga kēsbangyo sōk kjlara. E ōotong sirkeno sōk kjok dogo, Sbō orkwo kēlēkong,

* 7:17 Salmō 110.4.

shtoyo tjwłó ara anmoyō lishko, ² ga parkē shāng Sbō u jong eshko li roshko. U li shāryaga Tjlapgarē, shāryaga norē llēme.

³ Syōshtagaga kēsķesyoo unkong iara beno lōng llēbo twe Sbō kong, ōng sho suya ba kong bakoe. E kjšhko ga woydara ga llēbo twe Jesúsdē Sbō kong bakoe. ⁴ Kĵok ěre kĵing goshko ga syōshtagaga tjok, ga parkē lōng llēbo twē Sbō kong, tak pjang kĵok llgwekklo go sorē li eni. E kjšhko ga Jesúś sōk kĵok ěre kĵing go obi kĵwe ga e ber syōshtaga llēme. ⁵ Syōshtagaga li parkē lōng Sbō u jong kĵok ěre kĵing go li roshko. E so ba u jong kĵok dogo li kĵoyo, gueniyo āar eni llēm, e ba jyāglo erā. E kjšhko ga Sbō u shāryak ōng kwota go li shārye Moisésdē shāng kĵwlēshko ga Sbō tjlē ba kong ga «shāryos yōtso. Llēbo jyāglo pinor bop kong dlup go sorē ga shāryos eni» * 1e. ⁶ Gueniyo pak twara Jesúś kong li, e tjwłó ara, pak shārye syōshtagarē li kĵinmo. E parkē syōshtaga, tjłókwō twara Sbōrē tĵaglēn, beno iyado wlo li kjšhko. Ga tjłókwō ěre tjwłó ara, tjłókwō twara bām go li kĵinmo.

⁷ Tjłókwō twara Sbōrē bām go li, llēbo uunkong shāryara pĵlú kĵwe ga tjłókwō woyde oblē llēme. ⁸ Gueniyo ina Sbōrē ga nopga li pĵlú llēme. Tjlē ga

«Tjlapga tjlē ga

“Dbar tĵwe kĵwara ga

Israel tĵeyoga kong,

Judá tĵeyoga kong,

tjłókwō twēr kĵrina obi tĵaglēn.

⁹ Dēnashko ga ba tĵlapgaga,

e orkwo sharor wleni,

ga shīror tek Egipto kĵokyo dwayo.

Eshko ga tjłókwō tworor ba kong, beno iyado wlo,

gueniyo kolara lok llēme.

E kjšhko ga tĵa opĵjono ba shwoy dwayo.

E kjšhko ga tjłókwō twēr tĵaglēn li,

e ber tjłókwō tworor ba kong dēnashko li dik llēme” 1e.

Tjlapga tjlē obi ga

¹⁰ “Tjłókwō tworor, beno iyado wlo bām go li, e pĵir.

E irgo ga tjłókwō twēr Israel tĵeyoga kong, ber iyado wlo li eni.

Bor kĵok llgwekklo li tēr ber pjang ba wotĵlĵik li go,

tēr ber pjang ba pĵlugwo go bakoe.

Tĵa ber ba Sbō,

ga epga ber bor nopga bakoe.

¹¹ Eshko ga tĵa miyde nopga uunkongdē,

nopga tjwłó chira āar jong nopga tjwłó ara go.

E kjšhko ga ěye oblē ping bor tjłókwō go ame, ěye ba kĵlara ichē bor miyde ame bakoe.

¹² Eshko ga owa pjang ba go li lōn ber dret,

ga owa li woyoshrēr ame” 1e.» †

¹³ Tjłókwō ěre kowara tĵaglēn kuzong ga miydēy e go ga tjłókwō bām go li iara beno tjwłó ame. Ga llēye kēguē, tjwłó llēm ga wop ā ga jeno pĵire.

9

Sbō u jong kĵok ěre kĵing go

¹ Tjłókwō twara Sbōrē, beno iyado wlo bām go li kĵibokwoyo goshko ga tjłókwō tak lok oblē oblē, beno Sbō poshrēya sorē li miydoklo, ba u kĵok ěre kĵing go shārye sorē li miydoklo bakoe. ² Eni ga Sbō u shāryara lok kĵwara ōng kwota go. Roshko kĵēr jong kĵwara, e kowara lok shto zrek. Eshko ga iōk shĵiy bapkwō jong kĵwara, ga pĵlung shosho suk pĵir iak beno tĵeng dboy Sbō kong li tĵeng ba ioklo jong li kĵing go bakoe. ³ U li roshko shwong iak pjang kara kēsbanĵe. E pĵlor kalēkong kĵēr jong kĵwara obi, e kowara lok shto zrek anmoyō. ⁴ Eshko ga llēbo lō pĵlēblē sukĵlo jong kĵwara, shāryak dbur sho shōyłōr go. Sbō tjłókwō woyoshrōklo bapkwō poglo shtik dbur sho shōyłōr go li jong eshko bakoe. Roshko maná tĵeng sira, ba bapkwō shāryak dbur sho shōyłōr go li roy, Aarón kĵorkung pōnglā weno pĵlara li buk eshko, ak kĵwangyo goshko tjłókwō twara Sbōrē tak lok li tĵeng eshko bakoe. ⁵ Tjłókwō woyoshrōklo bapkwō li kĵing go Sbō park-agaga kĵok dogo so sjāgā tĵok wleniyo li jyāglo tĵeng do pĵok, ba sjāgā jyāglo li tĵeng tjłókwō woyoshrōklo bapkwō kĵing dokĵlo li kopshko, owa pjang nopga go li lōya Sbōrē lishko. Eni tĵok ga llēyēlēr e kjšhko wlo ame.

⁶ Llēbo uunkong ěre shāryara lok pĵir irgo ga dbar kĵwobi go ga syōshtagaga Sbō kong nopga kjšhko li, ba pak li shārye dloyo ōōtongshko ga opzrēk jek kĵēr jong bām go li roshko. ⁷ Gueniyo ěye opzrēk jek kĵēr jong kēm kĵwara obi li roshko llēm, syōshtaga kēsbanĵyo li erōe. Lu pĵlobi go ga opzrēk jek eshko pĵlaraso dōe. Ga opzrēk wlo ga ōng srēng sōya tĵeng ba tĵok, llēbo owa shāryara om go li potĵwlēkklo, llēbo owa shāryara nopgarē miyde lōng llēm wleniyo li potĵwlēkklo bakoe.

⁸ Llēbo uunkong ěre shāryara lok eni, tjłókwō twara Sbōrē ba kong bām go li kjšhko. ěre go ga shĵi pĵya Sbō Sēyarē ga tjłókwō bām go li pjang obishko, Sbō u li jong obishko ga ěye opzrēk jek shto zrek anmoyō lishko ga āe. ⁹ Eerishko ga miydēy e go ga ōng llē tworor, sho suroy Sbō kong eni ga shĵi opyē ber lōng wotĵlĵik pĵlo bek ba bokso e go wlo llēme. ¹⁰ Tjłókwō tak lok bām ěre go ga nopga oppino iē sorē, wē sorē, āar Sbō poshrēk ba ushko ga pĵlú wlo. Gueniyo

* 8:5 Éxodo 25.40. † 8:12 Jeremías 31.31-34.

tjłökwö li beno tjwłö tjok, äär jong tjłökwö tjaglën li tjweshko jä.

Cristo srëng

¹¹ Gueniyo ga Cristo öör tjän, ga öötong beno shäng syöshataga kësbangyo bi kjışhko. Llëbo pjłü tjeng eerishko kës li söga erë. E parkë Sbö u jong pjłö bek, pjłü anmoyö lishko. Sbö u ère shäryaga norë llëm, e kjok ère so llëm bakoe. ¹² Cristo opzrëno jek eshkoshko ga öng srëng söra llëm, shwling ushko so srëng söra llëm, sögla wlënggla srëng söra llëm bakoe. Ba srëng onmo lira söra jek ba tjok, ga opzrëno jek shto zrek anmoyö jong eshko li roshko pjlaraso, ber sök eshko iyado wlo. Shji döra bi shdungglo dbo dorko dwayo iyado wlo eni. ¹³ Dënashko ga öng zröraba, sho suraba Sbö kong, llëbo owa shäryara li potjwłëkkłö, ga shwling ushko so srëng, sögla srëng, sögla sho pjonon dret, ba pjlungyo, e sguinaba nopga pogo llëbo owa li kjing go, ie ber löng äär Sbö poshrëk ga pjłü wlo. ¹⁴ Cristora pogo llëye dret Sbö bokso. Ga Sbö Sëya dbo go ga optwono Sbö kong, wolono, srëng kwono bi kjışhko, owa pjang bi go li löya ber dret wlo. Dënashko ga shji löng wolon wlo, llëbo owa shäryoroy li kjışhko. Gueniyo shäryara eni, shji ber löng parkë Sbö Sök İyado li kong wlo. ¹⁵ Tjłökwö tjaglën li shäryaga beno Cristorë e kjışhko. E wolono, nopga rokara Sbörë li döya ba shdungglo tak pjang tjłökwö bäm go li dbo dorko dwayo wlo, llëbo pjłü twe Sbörë ba nopga kong ber İyado wlo lara jlökoyo li kjre lok wlo.

¹⁶⁻¹⁷ Shji löng së obishko ga shji kjibokwo të, ber shji wolonoshko ga bi llëbo li ber ë kong li miydoklo wlo. Tjłökwö tjaglën ère, e so kjibokwo e kjoyoe. Kjibokwo li tjwłö tjok wlo ga woyde ga ba taga wolono guing. Shäng së obishko ga kjibokwo li tjwłö llëme. ¹⁸ E kjışhko ga tjłökwö twara Sbörë bäm go li, e tjwłö tjok wlo ga woydara ga öng llë zrökoba, srëng li kwongoba wlo. ¹⁹ Tjłökwö uunkong tara kjok llgwekklo kjibokwoyo go li lara Moisésdë nopga kong pjirshko ga sögla wlënggla srëng kjarara sira, shwling ushko so srëng kjarara sira, ga pjöyikong li rorwara di tjok. E irgo ga kjor so shkwë sho kjoyo kowo kjarara kjłöbö, pjirira öng wlëp ushko so zok pjłö srëzrën go, pöra srëng rorwak di tjok li go, ga sguina kjok llgwekklo kjibokwoyo li kjing go, nopga uunkong li kjing go bakoe. ²⁰ Eshko ga tjłë ga «Tjłökwö ère lara Sbörë, beno İyado wlo, shäryëmi wlo. Srëng ère kjışhko ga tjłökwö li ber tjwłö tjok»* le. ²¹ Srëng li sguina Sbö u jong eshko li kjing go, ba llëkso bokso tjeng eshko kës li kjing go bakoe. ²² Srëng kwono llëm ga owa pjang nopga go li löya Sbörë llëme. E kjışhko ga

epga ichara kjok llgwekklo lirë llëbo ie ber tjeng dboy Sbö kong wlo ga woyde ga shärye srëng go. Epga ichara ba shäryë eni llëbo uunkong tjok seke.

²³ Llëbo uunkong ère, e llëbo tjeng kjok dogo li jyägłö. E kjışhko ga woydara ga ie ber tjeng dboy Sbö kong eni. Gueniyo llëbo tjeng kjok dogo li ber tjeng dboy Sbö kong wlo ga woyde ga shärye llëbo tjwłö ara, öng kjinmo li go. ²⁴ Sbö u jong kjok ère kjing go li, e Sbö u jlökoyo li jyägłö, e shäryaga norë bakoe. Cristo opzrëno e roshko llëm, opzrëno jek Sbö u jong kjok dogo li roshko, ga beno shäng eshko Sbö boksho, shji kjimte wlo. ²⁵ Lu pjłöbi ga syöshataga kësksëyo opzrëk jek shto zrek anmoyö li roshko, ga öng srëng söya jek ba tjok. Cristora opzrëno jek pjlaraso döe. ²⁶ Eni llëm kjwe ga woyde ga zrökoba kop ara, kjok ère shäryara Sbörë tek lëkong. Gueniyo weno shäng pjlaraso İyado wlo, optwono wolono, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo. ²⁷ Shji nopga wolon pjlaraso wlo. E irgo ga shji llgweya Sbörë wlo. ²⁸ Eni wleni ga Cristo wolono pjlaraso, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo. Ga llono ga wen jek pjłara obi, gueniyo tjwe shäng owa pjang nopga go li löngga llëm, tjwe shäng ba koshagaga löng li döga shara.

10

Cristo wolono pjlaraso, nopga uunkong kjışhko

¹ Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e llëbo wen tjwe pjłü li jyägłö eröe. Llëbo wen tjwe pjłü li, e oblë. E kjışhko ga lu pjłöbi go ga nopga öng zrök, sho suk, pjë dret Sbö poshrëkkłö, tak pjang kjok llgwekklo go sorë li eni ëmdë ga èye ie ber pjłö bek Sbö bokso ga äe. ² Epga, owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret İyado wlo kjwe ga beno löng pogo llëye dret Sbö bokso. Eni kjwe ga öng zröya, sho suya ame ga pjłüe. ³⁻⁴ Miga owa pjang oba go li löya Sbörë ber dret, sögla llgwokłë srëng kjışhko llëm, shwling ushko so srëng kjışhko llëm bakoe. E kjışhko ga öng zröya, sho suya lu pjłöbi go. E ber epga pogo llëbo owa tjok li miydoklo.

⁵ E kjışhko ga Cristo shrono shäng kjok ère kjing goshko ga tjłë Sbö kong ga

«Öng zröraba, sho suraba bop kong li woydorop llëm,

llëbo twaraba bop kong li woydorop llëm bakoe.

E äska doyo poshäryorop bor kong.

⁶ Öng zröraba, sho suraba, pjonon dret bop poshrëkkłö li,

öng zröraba, sho suraba, llëbo owa shäryaraba li potjwłëkkłö li,

e beno pjłü bop kong llëme.

* 9:20 Éxodo 24.8.

7 E kjĩshko ga tja tjlē ga “Sbō, tja shāng na, ga tja shrono shāng llēye woydēp ga shāryēr li, e shāryaga, tak pjang bor kjĩshko bop kjibokwo go sorē li eni” lēr eni» le.*

8 Bām go ga tjlē ga «Ōng zrōraba, sho suraba bop kong li, llēbo twaraba bop kong li, ōng zrōraba, sho suraba, pjono dret bop poshrēkklo li, ōng zrōraba, sho suraba, llēbo owa shāryaraba li potjwlēkklo li, e woydorop llēm, beno pjlu bop kong llēm bakoe» le eni. Tjlēno eni, epga ichara kjok llgwekklo lirē ba shāryē eni gueniyo. 9 E irgo ga tjlē ga «Tja shāng na, ga tja shrono shāng llēye woydēp ga shāryēr li, e shāryaga» le eni. Eni ga tjlōkwo twara Sbōrē bām go li kjara, āska tjlōkwo tja glēn li shārye wlo. 10 Eni ga Jesucristo wolono pjlaraso nopga uunkong kjĩshko, woydara Sbōrē sorē li eni. Ga shji iara Sbōrē beno tjeng dboy ba kong e kjĩshko.

11 Syōshtagaga Sbō kong li, ba pak li shārye lok dbar kjwobi go, ōng zrōya, sho suya Sbō kong, owa pjang nopga go li lōya Sbōrē e kjĩshko llēm gueniyo. 12 Gueniyo syōshtaga bi kong lira wolono pjlaraso, owa pjang nopga go li lōya ber dret wlo pjirshko ga ōtong sirkeno sōk Sbō orkwo kēlēkong. 13 Eshko tek lēkong ga beno sōk ba moskwoga zana Sbōrē pjir guing, ga twara beno ba kong iche wlo li koshē. 14 Wolono pjlaraso kuzong ga nopga ie ber tjeng dboy Sbō kong li iara beno pjlo bek Sbō bokso iyado wlo.

15 Sbō Sēya tjlēno bi kong ēre kjĩshko bakoe. Tjlē ga

16 «Tjlōkwo tworor, beno iyado wlo bām go li, e pjir.

E irgo ga tjlōkwo lēr ba kong jlōkoyo li eni.

Bor kjok llgwekklo li tēr ber pjang ba pjlugwo go,

tēr ber pjang ba wotjlik li go bakoe» le.†

17 Ga tjlē obi ga

«Llēbo owa shāryara lok li, e woyoshrēr ame» le.‡

18 Eni ga owa pjang bi go li lōna Sbōrē beno dret eni kuzong ga ōng zrōy, sho suy, llēbo owa shāryoroy li potjwlēkklo ame.

Shji mār Sbō go iyado wlo

19 Eni ga pjeyoga, Jesús srēng li kjĩshko ga shji opzrēk jek shto zrek anmoyō lishko ga pjlu, llēye bangkjryē llēme. 20 E wolono li, e irbo tja glēn wleni, ga e go ga shji jek āar Sbō sōk lishko ga pjlu, shwong pjang kēsbang li pjlor kalēkong.

21 Cristo ōtong beno shāng syōshtaga kēsbangyo, shji Sbō nopga kjĩshko. 22 Shji iara beno pjlo bek Sbō bokso, bi wotjlik owa li

kjing go srēng sguing wleni, bi doyo wak pjir di drēpdre go wleni bakoe. E kjĩshko ga shji to Sbō shwoy, shji mār ba go jlōkoyo.

23 Tjlōkwo laga bi kong jlōkoyo li, llēye le li shārye eni. E kjĩshko ga woyde ga llēye koshēy lōng li lēy ga miydēy ga eni jlōkoyo.

24 Shji ēng kjimté kar kar, shji oblē woydē ara wlo, shji llēbo pjlu shāryē wlo bakoe.

25 No kjone kjone tōn ēng tjok ame. Shjira omshāryē eni llēm, shji tōn ēng tjok, shji ēng kjimté dbokjrē wlo dey. Iy ga Tjlapga Jesús tjwe irōng obi dbaryo li dōrō ga woyde ga shāryēy eni jek kēgong kēgong.

26 Tjlōkwo bek li miydoroy pjir ga shji jēk lōng llēbo owa shāryē obi wleni ga llēbo zrōy ber llēbo owa shāryoroy li potjwlēkklo wlo oblē drete. 27 Shāryoroy eni wleni ga miydēy ga shji ber lōng llgweya, shdūya Sbōrē iōk pjē jong ri ri li go, ba wloyoga tjok li koshē erā.

28-29 Dēnashko ga ēye, kjok llgwekklo tara Moisésdē li kole woydē llēm ga iga pjōkde, myare dō ga zrōya lok jekdo, songe le llēme. Ba shdungglo li kjang. Gueniyo ēye, Sbō Wa tjlōkwo li kole woydē llēm, e wolono, srēng kwono li iara beno tjwō llēm, ga Sbō Sēya wotjliño ba kjimté lara, gueniyo kar lāywaro owa ga ba shdungglo li ber kjang e kjinmo. 30 Miydēy ga Sbō tjlēno ga «Ēye llēbo owa shāryono ga llgweya ber tjarē, shdungga ber tjarē bakoe.» § Ga tjlēno obi ga «Tjlapga, e ber ba nopga baīya li llgweya.» *

31 Sbō sōk iyado. Ēye lon ba wloshko, shdūya wlo ga e ba kong ga llēbo pjlu llēme.

32 Tjlōkwo kuromi, kjroromi kjwlēshko ga llēbo weno bomi kong owa kēs li, e woyoshrōzia. Eshko ga kuromi kjang.

33 Olō ga pjāy lāywaraba owa nopga uunkong bokshto, pjāy shdunaba ara eni bakoe. Ga bomi pjeyoga kong llēbo shāryaraba eni li inomi ga pjāy tōno ba tjok, llēye bangkjroromi llēme. 34 Sbō nopga lōng kjērshko li† songe loromi. Bomi llēbo dōraba bomi shjiryoshko ga kuromi lōng wopjlu, miydoromi ga pjāy llēbo tjeng kjok dogo pjlu anmoyō, pjir llēm wleniyo kjĩshko.

35 Eni ga pjāy wosonkē llēm, pjāy mār Sbō go iyado dey. Shāryoromi eni ga pjāy potjwlēya ara. 36 Llēye wen bomi kong owa ga kumi kjang. Eni ga llēye woyde Sbōrē li shāryoromi eni ga llēye twe ba nopga kong lara li, e kjrēmi jlōkoyo, 37 tak pjang ba tjlōkwo go sorē li eni. Tjlēno beno eni:

«Ēye tjwe le ga tjwe jlōkoyo, tjwe dōrōe.

38 Ēye mār bor go ga era ber pjlo bek bor bokso.

Gueniyo mār bor go ame wleni ga

* 10:7 Salmo 40.6-8. † 10:16 Jeremías 31.33. ‡ 10:17 Jeremías 31.34. § 10:30 Deuteronomio 32.35. * 10:30 Deuteronomio 32.36; Salmo 135.14. † 10:34 Sbō nopga lōng kjērshko le li, e Sbō nopga lōng kjērshko mār Jesús go kjĩshko li loklo. ‡ 10:38 Habacuc 2.3-4.

tja ber shäng wopjlu ba tjok llême.»[‡]
³⁹No kjone kjone mär ba go ame, ga llono ga pjr. Shji baiya dik llême. Shji mär ber löng ba go, ga llono ga shji där.

11

Shji mär Sbõ go

¹Shji mär Sbõ goshko ga llëye İgöy llëm li, e koshë, ga miydëy ga llono ga shäryë eni jlökoyo lëy. ²Bi tjlappaga tek dëdashko so mär ba go kjishko ga Sbõ beno wopjlu ba tjok.

³Shji mär Sbõ go kjishko ga miydëy ga kjok shäryara uunkong ba tjlökwo go, llëbo İy löng li shäryara llëbo İgöy llëm li go.

⁴Dëdashko ga Abel mär Sbõ go kjishko ga llëbo sura ba kong pjlú, llëbo sura Caındë li kjinmo. Mär ba go kjishko ga beno pjlo bek ba bokso, ga Sbõ beno wopjlu ba tjok, llëbo sura li tjok bakoe. Ga wolono ëmdë ga mär ba go kjishko ga shji opping ba go ga pjlú obi.

⁵Dëdashko ga Enoc mär Sbõ go kjishko ga to söra kjok ëre kjing go dwayo, wolono llême. Wlënaba llëm, söra kjishko. Söyde llëm obishko ga llëbo shäryara beno pjlú Sbõ kong. ⁶Ëye mär Sbõ go llëm ga llëbo shärye ber pjlú ba kong ga äe. Ëye äar Sbõ shwoy wlo ga woyde ga woyotjlíya ga sök jlöe le guing, woyde ga woyotjlíya ga ëye omwlëk ga potjwlëya jlöe le guing bakoe.

⁷Dëdashko ga Noé mär Sbõ go kjishko ga Sbõ tjlëno ba kong llëbo İyde llëm obi li kjishkoshko ga tjlökwo kjrara, Sbõ bangkjrara, ga kjoyong shäryara kësbang, ba pjeyoga dökklo. Eni ga nopga löng kjok ëre kjing go li iara beno löng shdüya Sbõrë wlo, gueniyo Noéra iara beno pjlo bek ba bokso.

⁸Dëdashko ga Abraham mär Sbõ go kjishko ga ichara to kjok shto oblë twe ber ba kong lishkoshko ga kolara, ba to kjone miydara llëm ëmdë ga opshino jeke. ⁹⁻¹⁰Ga mär Sbõ go kjishko ga öötong beno sök kjok twe ba kong lara lishko, no shto oblë so wleni. Kjok buk kjrina kjok dogo, shäryaga Sbõrë ber İyado wlo. Kjok li koshara Abrahamdë, äar ber sök eshko wlo. E kjishko ga sök kjok ëre kjing go obishko ga beno sök kjok shto oblë oblë u shäryak öng kwota go roshko. Ba wa Isaac, ba tjër Jacob, e omshäryono eni bako, tjlökwo lara Sbõrë Abraham kong jlökoyo li twara ba kong lok eni bako kjishko. ¹¹Ga Abraham mär Sbõ go kjishko ga tjablashko ga ba boy Sara kjrang ëmdë ga wa buk kjlara. Wa twe ba kong lara Sbõrë ba kong jlökoyoshko ga tjlökwo kjrara domer lirë, miydara ga llëye le li shärye eni İyado kjishko. ¹²Eni ga luyo ara, wolon to ëmdë ga ba tjëyo tek beno ba irgo li shdöktong träk llëm, dbala lok kjopkwo go wleni, la sho tjeng dlung kjako wleni bakoe.

¹³Nopga uunkong ëre wolonoshko ga llëbo twe Sbõrë ba kong le jlökoyo li kjrara lok llême. Gueniyo mär Sbõ go kjishko ga İna lok pjola dwayo wleni, ga beno löng wopjlu e kjishko. Löng kjok ëre kjing go obishko ga tjlë oha kong ga epga om go li shto oblë so wleni, kjok ëre so llême le löng eni. ¹⁴Miydëy e go ga to löng kjok wlëk, ber baiya jlökoyo wlo. ¹⁵Tek opshino kjokyo baiya li woyotjlíyde löng kjwe ga san jek iröng obi ga pjlúe. ¹⁶Gueniyo kjok buk kjrina kjok dogo pjlú anmoyö wleniyo li wlëyde löng. E kjishko ga kjok shäryara Sbõrë ba kong eni, ga «Pja borwa Sbõ» le lok ba kongshko ga lökyokjre Sbõrë llême.

¹⁷⁻¹⁸Abraham mär ba go jlökoyore miyde Sbõrë wlo ga ichara ba wa kjaraso li zrök, sho suk ba kong, ba tjlëkklo. Bäm go ga Sbõ tjlë ba kong jlökoyo ga «Isaac tjëyo tek ber ba irgo li ber hop tjëyo jlökoyo eröe»* le. Eni ëmdë ga mär Sbõ go kjishko ga wotjlino ba zrök lara. ¹⁹Wotjlík ga woshre Sbõrë iröng obi ga pjlúe le, ga wlokjrara iröng obi, wolono, woshrara iröng obi wleni.

²⁰Dëdashko ga Isaac mär Sbõ go kjishko ga tjlëno beno pjlú ba waga Jacob, Esau kong, llëye wen ba kong llono li kjishko.

²¹Dëdashko ga Jacob mär Sbõ go kjishko ga wolon döroshko ga tjlëno beno pjlú José waga kong. Eshko ga kojono shäng ba kjorkung go, ga Sbõ poshrëra.

²²Dëdashko ga José mär Sbõ go kjishko ga wolon döroshko ga Israel tjëyoga ichara beno ba doyo sök ba tjok, epga opshik jek Egipto kjokyo dwayo dbaryo lishko.

²³Dëdashko ga Moisés data, meké, e mär Sbõ go kjishko ga chida li jnena öötong moglo mya. İna lok ga wolësowa, ga tjlökwo lara pjlurë li bangkjrara lok llême.

²⁴Moisés mär Sbõ go kjishko ga öötong këguë ga kuna pjlú wa walë lirë ëmdë ga woydara ga kowëba ba wa llême. ²⁵Woydara ga ber shäng wopjlu dbar kjwöbö, llëbo owa shäryara kjishko llême. Eni ga opyono beno shäng shdungoba Sbõ nopga tjok shara. ²⁶Beno shäng potjwlëya Sbõrë li koshë. E kjishko ga ba kong ga shdungoba Cristo kjishko li tjwlö ara, llëbo tjwlö ara tjeng Egipto kjokyo kës li kjinmo. ²⁷Mär Sbõ go kjishko ga to Egipto kjokyo dwayo, pjlú iirké ba kong li bangkjrara llême. Eshko ga miyde ga Sbõ İgöy llëm li jëk shäng ba tjok. E kjishko ga sano iröng llême. ²⁸Mär Sbõ go kjishko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li shäryara, ga nopga ichara öng wlëp ushko so zrök, ga srëng sguing u bäng bäng worbo shakklo li go, Israel waga domerga bäm İyo li zröya no pjiga lirë llëm wlo.

* 11:17-18 Génesis 21.12.

²⁹ Dënashko ga Israel tjëyoga mär Sbõ go kjishko ga dipzono tek Dlung Srëzrën kjwo na lëkong, jëk lóng kjok dogro kjing go wleni. Gueniyo Egipto sogpa omsharyë eni wlo larashko ga shteno lok drete. ³⁰ Ga Israel tjëyoga mär Sbõ go kjishko ga dbar kjwobi go ga Jericó kjokyo kopjrina lok pjribri shtók öötong dbargwo kjäk (7). E irgo ga kjok li kjëryo sharyak ak go li dlóktong, sho ter löno töshko.

³¹ Eshko ga walë shäng kjlara ko Rajab, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Mär Sbõ go kjishko ga kjok ïgaga öötong ba shwoy li wlokjrrara. E kjishko ga nopga Sbõ kolono llëm li zrörabashko ga era zröraba llëme.

³² ¿Llëye lër obi ga pjlu? Dbar tjok obi kjwe ga Gedeón, Barac, Sansón, Jeftë, David, Samuel, Sbõ tjlökwö lagaga, e lanyotkër bomi kong bakoe. ³³ Mär Sbõ go kjishko ga llëbo sharyara ba kong oblë oblë. Kjone kjone ëngkjwono pjrupga dbo ara wleniyo tjok, ga zanae. Kjone kjone nopga ichono pjlo bek. Kjone kjone, llëbo twe Sbörë ba kong lara jlökoyo li kjrara. Kjone kjone dbong kjamo llino. ³⁴ Kjone kjone, iök pjë jong träk llëm ga sjëra. Kjone kjone zrökoba dröng go lëbashko ga döktonge. Kjone kjone dbo llëm ga öötong beno dbo ara. Kjone kjone ëngkjwëshko ga dbokjrono ara. Kjone kjone, ëngkjwagaga shto oblë so zana songe. ³⁵ Walëga kjone kjone, ba pjeyoga wolono li woshrono iröng obi.

Kjone kjone shdunaba ara, ga zröraba, gueniyo opdök woydë llëm, llono ga woshre Sbörë iröng obi li ber pjlu anmoyö ba kong wlo. ³⁶ Kjone kjone läywaraba owa, shporaba no shpokklo go bakoe. Kjone kjone pjiriraba dröng sho go, iaraba beno löng kjërshko. ³⁷ Kjone kjone zröraba ak go. Kjone kjone zaraba tas do worbëshko. Kjone kjone zröraba dröng go. Kjone kjone to löng llaw pogo, doýono öng kwota go, dbur llëm, shdunaba ara, wosong iyado. ³⁸ Nopga eniyo tjwöl ara, nopga Sbõ miydë llëm wleniyo li kjinmo anmoyö. To löng kjok dogro no llëmshko, dlup go bakoe. Beno löng guëng jong ööng roshko, klung ööng roshko bakoe.

³⁹ Nopga uunkong ëre mär Sbõ go kjishko ga Sbõ beno wopjlu ba tjok, gueniyo llëbo twe Sbörë ba kong lara jlökoyo li kjrara llëme. ⁴⁰ Sharyono eni, woydara Sbörë ga llëbo ber bi kong pjlu anmoyö kjishko. Epga ie woydë ber pjlo bek ba bokso, gueniyo ie woydë ber eni bi tjok bakoe.

12

Sbõ, ba wapga llgweya

¹ Epga mär Sbõ go kjishko ga pak twara ba kong li sharyara lok pjire. Shji opping

mär Sbõ go ba kjishko ga pjluë. E kjishko ga pak twara bi kong li sharyëy äar jong ba dbo go, shji sjen llëme. Llëbo lok bi go kwing ara, bi sëngglo wleni li döy, ga rayëy. Llëbo owa, shji iche jëk pjlu llëm li rayëy bakoe. ² Jesús woyotjlydë eröe. Bi iaga ber löng mär Sbõ go li e, ga shji mär ber löng ba go iyado ba kjishko bakoe. Lök pjang kjlös goshko ga kura kjinge. Wolon eni llökoyo ara ëmdë ga lökyotkara llëme. Llono ga ber shäng wopjlu sorë li woyotjlydë pjang eröe. E irgo ga öötong sirkeno sök Sbõ tjok, ba orkwo këlëkong. ³ Llëbo sharyara nopga owarë ba kong ara ga kura kjinge. Eni ga e woyotjlyz iyado, pjây sjen llëm wlo, pjây wosonkë llëm wlo bakoe.

⁴ Pjây drön löng ara, pjây opkjë llëbo owa lishko dwayo wlo, gueniyo pjây zröydëba e kjishko llëm obi. ⁵⁻⁶ Gueniyo tjlökwö lara Sbörë beno ba wapga kong kjrina. E woyojeromi tjän. Tjllëno beno eni:

«Pja bor wa.

Ëye woyde Tjlapgarë ara ga llgweya, opping wlo.

Ëye kjrara beno ba wa wleni ga shdüya.

E kjishko ga pja llgweyashko ga ios ber tjwöl ara, pja opping wlo.

Pja wlöyashko ga

pja wosonkë llëme.»*

⁷ Wapga uunkong llgweya ba datarë, opping wlo. Eni ga llëbo wen bomi kong owashko ga mydozï ga pjây llgweya Sbörë shäng, pjây opping wlo. Shärye bomi kong eni, pjây ba wapga kjishko. ⁸ Ba wapga llgweya uunkong. Eni ga pjây llgweya llëm wleni ga pjây ba wapga jlökoyo llëme. ⁹ Bi dataga löng kjok ëre kjing go li, shji llgweya, ga bangkjréy e kjishko. Eni ga shji llgweya bi Data, bi iaga beno löng së jlökoyo lirëshko ga woyde ga kolëy. ¹⁰ Shji llgwera bi dataga löng kjok ëre kjing go lirë dbar kjwöbö, woydara ga ber pjlu bi kong kjishko. Gueniyo shji llgweya Sbörëshko ga era pjlu bi kong iyado, shji äar ber löng pjlo bek baïya dik wlo. ¹¹ Shji llgwekobashko ga shji löng wopjlu llëm, shji löng woowa. Gueniyo shji oppino e go wleni ga shji ie ber löng jëk pjlo bek, wlëp bakoe.

¹² E kjishko ga pjây opyo wokjang, pjây so no jëk ga dre dbo llëm, kjrëk kjrëk erä li kjoyo llëm wlo. ¹³ Pjây wotjlik jëk pjlo bek erä, nopga mär Sbõ go jlökoyo llëm li opping jëk pjlo bek wlo, e raye llëm wlo.

Sbõ tjlökwö kuy yötso

¹⁴ Pjây drön ëë, pjây ber löng wlëp nopga uunkong tjok wlo. Pjây jëk pjlo bek erä. Llëm ga Tjlapga ïmi llëme. ¹⁵ Sbõ wopjlu li wlokjrozï pjây uunkongdë, rayëmi llëme. Pjây kjlara wotjlik owa wleni ga nopga ara

* 12:5-6 Proverbios 3.11-12.

iche wotjlík owa eni bako ga pjlúe. Pjây sjêk, e shâryê eni llêm wlo. ¹⁶ Shji orkwosmono ë tjok llêm ga shji pê ba tjok llême. Sbô bangkjroziã. Shji opshâryê Esau dik llêm bakoe. Dênashko ga Sbô bangkjrara llêm kuzong ga ba wa kêguêyo shtoyo li soynena dli kjrina kjîshko. ¹⁷ Miydêmi pjlú ga e irgo ga woydara ga ba data tjlê ber pjlú ba kong, gueniyo jlô lara llême. Slatong ara êmdê ga llêye shâryara li kjlopswe obi ga âe.

¹⁸ Pjây oôtong lóng Sbô shwoy, Israel tjêyoga dik llême. Epga oôtong lóng dlup jong kjwara lîshko. Dlup li porwako llêm, pjê jong ri ri bakoe. Eshko ga kjok ro yêt, pjluk ara bakoe. ¹⁹⁻²⁰ Wli pjlukyo kura lok. Eshko ga Sbô tjlê ba kong lok ga «Ëye dlup jong êre porwono ga e zrôkko jekdo ak go, ông llê êmdê ga omporwono ga e zrôkko eni bakoe»[†] le. Kuya lok ga bangkjrara lok ara, tjlôkwo beno ba kong kjang anmoyô kjîshko. E kjîshko ga kjloshtono lok ara, llêye le ba kong ame wlo. ²¹ Moisés êmdê ga llêye îna li bangkjrara ara bakoe. Tjlê ga «Bangkjrêr shâng dete erâ»[‡] le.

²² Gueniyo kjok buk kjrina kjok dogo ko Jerusalên, e buk Siôn dlupyong jong eshko li go. Kjok êre, e Sbô Sök Îyado li î. Eshko ga ba parkagaga kjok dogo so tóno lóng trâk llêm, wopjlúe. Pjâyda oôtong lóng kjok eshko wleni. ²³ Jesús tjlôkwo kjrágaga woýde Sbôre ara wleniyo lóng eshko uunkong, ko tak lok kjok dogo li epga. Ga pjây tóno beno tjeng ba tjok lok eshko Sbô bokshto wleni. Nopga uunkong llgwega li e. Nopga jêktong lóng pjlo bek dênashko li iara Sbôre beno pjlo bek ba bokso, ga ba sêya li lóng eshko. Ga pjây tóno beno tjeng ba tjok wleni. ²⁴ Pjây oôtong lóng Jesús shwoy wleni bakoe. Tjlôkwo tjaglên shâryaga li e. Ba srêng kwona li kjrromi, owa pjang bomi go li löya Sbôre ber dret e kjîshko wlo. Srêng êre tjwlô ara, Abel î li kjinno.

²⁵ Pjây sjêke. Sbô tjlê bomi kongshko ga kuzi yôtso. Dênashko ga tjlêno Israel tjêyoga kong kjok êre kjing go dwayoshko ga kura lok llêm kuzong ga epga shduna. Eni ga tjlê bi kong kjok dogo dwayoshko ga kuy llêm wleni ga jlôkoyo ga shji shdúya bakoe. ²⁶ Tjlêno dênashkoshko ga klung iano jek dete erâ. Gueniyo eerishko ga tjlê bi kong jlôkoyo ga «lono ga klung iêr ian jek obi, kjopkwo iêr ian eni bakoe» le. ²⁷ Miydêyi e go ga kjok shâryara kês li, e kje eshko, gueniyo llêbo wir llêm li, era ber îyadoe.

²⁸ Sbô sök no pjluoy îyado kjokyo li, e wir llême. Ga llono ga shji âar ber lóng eshko îyado wlo. E kjîshko ga shji wopjlú ba tjok dey, ga woýde ga poshrêy, bangkjrêy, woýde

sorê li eni. ²⁹ «Bi Sbô, e iök kjok pjikklo wleni.»[§]

13

Kjibokwo pjirzlong

¹ Pjây êng woýdos ara kar kar, epenga dô wleni îyado. ² Nopga miydêmi llêm wleniyo âar bomi shwoyshko ga wlokjrozi lóng wopjlúe. No kjone kjone omshâryono Sbô parkagaga kjok dogo so kong eni, miydara lok llêm gueniyo. ³ Nopga lóng kjêrshko li* woýoshrozi, pjây lóng ba tjok eshko wleni. Nopga shdungoba lóng li woýoshrozi, pjây shdungoba lóng ba tjok wleni.

⁴ Pjây orkwosmok lóng pjir, tjlôkwo loromi êng kong jlôkoyo li bangkjroziã. Pjây pê bomi lanma, bomi boy tjok erôe. Ëye pê no orkwosmono ba tjok llêm li tjok ga shdúya Sbôre.

⁵ Sbô tjlêno bi kong ga

«Pjây rayêr llêm,

pjây kjimtêr îyado»[†] le.

E kjîshko ga shji dbur woýdê ara llêm, pjây wopjlú tjeng li tjok dey. ⁶ Eni ga shji tjlê ga

«Tjlapga, e bor kjimtaga.

E kjîshko ga

llêye shârye nopgarê bor kong li,
e bangkjrêr llême»[‡] lêy eni.

⁷ Sbô tjlôkwo roy lara bomi kâgâyogarê bomi kong. E kjîshko ga epga woýoshroziã. Epga jêktong lóng mâr Sbô go sorê li, e woýotjlizi, ga pjây omshâryos eni bakoe.

⁸ Jesucristo, e dênashko sorê ga eerishko ga eni, ga ber eni îyado. ⁹ E kjîshko ga tjlôkwo oblê lêba bomi kongshko ga jlô lêmi llême. Shji dbo ara wlo ga woýde ga shji mâr Sbô wopjlú li go, shji mâr kjok llgwekklo, shji iche dli oblê oblê uê llêm li go llême. Era llêno llême. ¹⁰ Syôshtagaga Sbô kong ba pjeyoga kjîshko parkê lóng Sbô u jong li, ông zrôya, sho suya Sbô kongshko ga sjêngna li ue lok ga pjlúe. Jesús, e bi kong ông zrôraba, sho suraba Sbô kong wleni, gueniyo e ber syôshtagaga li kong llême.

¹¹ Syôshtaga kêsbangyo opzrêk jek shto zrek anmoyô roshkoshko ga ông zrôra li srêng sóya jek ba tjok, llêbo owa shâryara nopgarê li potjwlêkklo, gueniyo ông doyo beno tjeng li sökoba pjola, sukoba u llêmshko. ¹² Eni wleni ga Jesús, e sôraba jek kjok eshko li kjoko shwo lëkong, ga shdunaba, zrôraba u llêmshko bako, nopga ie ber lóng pjlo bek Sbô bokso ba srêng go wlo. ¹³ Ëye wolono eni ga lökyo ara lêba. Woýde ga shji to jek ba shwoy, shji lâywêba owa e kjîshko gueniyo. ¹⁴ Kjok êre kjing go ga shji kjok buk îyado wlo

[†] 12:19-20 Éxodo 19.12-13. [‡] 12:21 Deuteronomio 9.19.

[§] 12:29 Deuteronomio 4.24.

* 13:3 Nopga lóng

kjêrshko le li, e nopga lóng eshko mâr Jesús go kjîshko li loklo.

[†] 13:5 Deuteronomio 31.6.

[‡] 13:6 Salmo 118.6-7.

drete. Gueniyo shji löng kjok eniyo tjwe li koshé.

¹⁵ E kjishko ga shji kjimtaga ber Jesúsde, Sbõ poshrëy iyado wlo, shji mär Cristo go lëy iyado wlo bakoe. E ba kong ga öng zröroy, sho suroy, pjonu dret ba poshrëkklo wleni. ¹⁶ Gueniyo llëbo pjlú shäryozî iyado, oblë kjimtozî bomi llëbo li go iyado bakoe. Shäryoroy enîli, e Sbõ kong ga öng zröroy, sho suroy, pjonu dret ba poshrëkklo wleni.

¹⁷ Sbõ tjlokwo kjruga kägäyoga, e kolozîa. Epga iara Sbörë beno löng bomi daga, ga llono ga iche ba dboryë, llëbo shäryara kës li kjishko. Epga kolozî, ba pak li shärye lok wopjlú wlo. Eni llëm ga ba pak li ber kjang ba kong, ga era ber pjlú bomi kong llëme.

¹⁸ Pjäy syöshtos Sbõ kong borwa kjishko. Miydërwa pjlú ga tjawa opshäryë löng pjlo bek Sbõ bokso lërwa eni borwa pjlúshko, ga tjawa drön ara, llëbo pjlú miydërwa li shäryërwa eni iyado wlo. ¹⁹ Rokër bomi kong ga pjäy syöshtos Sbõ kong, tja kjimte jek bomi ik wop ä iröng obi wlo.

²⁰ Bi Tjlapga Jesucristo wolonoshko ga woshrara Sbörë iröng obi, ga ba srëng kwona li go ga tjlokwo shäryara kjrina, ber iyado wlo. Öng wlëp ushko so daga kësbang li e. Shji iaga ber löng wlëp li e bakoe. Eni ga rokër ba kong ga ²¹ llëbo twe bomi kong uunkong, llëye woyde ga shäryëmi wlo li shäryëmi ga pjlú wlo. Rokër ba kong obi ga Jesucristo kjishko ga llëye shärye woydë borwa tjok li, e shärye eni. Jesucristo, e poshrëy, iëy ber kësbang, tjwlõ ara iyado wlo. Ber eni.

²² Pjeyoga, kjibokwo toror bomi kong ëre, pjäy dbokjrë e go wlo, ga kjibokwo ëre tjlokwoyo ara llëme. Eni ga rokër bomi kong ga tjlokwo kjrozîa.

²³ Bi kjlara Timoteo, e döktong kjërshko dwayo tjän. Lër bomi kong miydëmi wlo. Tjwe iröng maling ga sör jek bor tjok bomi ik.

²⁴ «¿Yonde?» lëmi bomi kägäyoga kong. «¿Yonde?» lëmi Sbõ nopga uunkong kong bakoe.

«¿Pjäy yonde?» le Italia sopga lirë bomi kong.

²⁵ Rokër Sbõ kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte ara.

Carta de Santiago

Kjibokwo ère tara Santiagorë

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Santiago. Woy-otjlikoba ga e Jesús lëng lëba. E sök Jerusalén kjokyo, ga parkono shäng Jesús tjlökwo kjr-aga kës li kägäyo. Sbö tjlökwo lagaga Jesús äska li tön löng ëng tjokshko ga Santiago beno ba kägäyo, tak pjang Hechos 15 go sorë li eni.

Eshko dbaryo ga judioga ara löng ba kjok baiya lishko llëm, öotong beno löng kjok shto oblë oblë shara. Kjibokwo ère tara Santiagorë ba kong lok.

Shji löng së obishko ga shji mär Jesús go li kjishko ga shji shdungoba iyado li tara ba kong. Shji ie Sbörë ber löng shdungoba wlo, shji äär jëk löng pjlo bek ba bokso wlo li tara ba kong. Eni ga woyde ga llëbo owa bi kong owashko ga shji opshgawë e go llëm li tara ba kong bakoe.

Shji mär Jesús go jlökoyore miydëy sorë li tara ba kong. Woyde ga shji tjlä yötso li tara ba kong. Sbö bokso ga nopga uunkong tjwlo bek, eni ga woyde ga nopga dbur arare, de llëmde, shji jëk löng pjlu nopga uunkong tjok li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Santiagorë. Tja Sbö parkaga, Tjlapga Jesucristo parkaga bakoe.

Israel tjëyoga kjrjnggwo sak kjwara kjingsho pjök (12) Jesús tjlökwo kjr-aga shdöktong löng kjok kjwang jikong, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Miga lër bomi kong.

Llëbo wen bi kong owa ara, shji tjlikoba ara

² Pjeyoga, llëbo wen bomi kong owa oblë oblë Tjlapga Jesús kjishkoshko ga pjây wopjlu ara anmoyö. ³ Miydëmi pjlu ga pjây tjlikoba, pjây mär löng Tjlapga li go jlökoyore miydëba e go wlo. Shäryë enishko ga pjây opping llëbo owa kuk kjange. ⁴ Pjây oppino llëbo owa kuk kjang pjir ga pjây äär ber löng mär Sbö go, woyde sorë li eni. Eshko ga llëye woydëmi ame.

⁵ Pjây kjok miydë woydë wleni ga rokozi Sbö kong, ga twe bomi kong. Shji kjimte woydë jlökoyore, ga kjok miydë rokëy ba kongshko ga shji wlöya llëme. ⁶ Gueniyo llëbo rokëmi ba kongshko ga woyotjlizi jlökoyore ga pjây kjimte, pjây kjimte llëme lëmi llëme. Èye llëbo rokë Tjlapga kong, ga wotjlik ga kjimte llëme le wleni ga e iöya bakwe pjlukdë llaw pogo dlung kjing go wleni. ⁷ Èye wotjlik eni ga kjimte Tjlapgarë llëme. ⁸ Nopga eniyo wotjlik oblë oblë iyado, llëye woyde li miydë löng llëme.

⁹ Sbö nopga llëbo ara llëm wleniyo, woyde ga löng wopjlu, Sbö kong ga tjwlo ara kjishko. ¹⁰ Sbö nopga löng dbur ara wleniyo, woyde

ga löng wotöshko, llono ga löng ame kjishko, kjlo sho longgwo wleni. ¹¹ Dlo wen tëm kjlirkë dbo arashko ga kjlo sho zröngtëng, longgwo lon dret, ber wolësowa ame. Eni wleni ga nopga dbur ara wleniyo löng parkë dbur shak wopro ga wolon, ga ber llëye ame.

¹² Èye, llëbo owa wen ba kong kuya kjang ga era ber wopjlu, llëbo owa li kura jek pjir ga ie Sbörë ber sök së iyado ba tjok kjishko. Sbö tjläno jlökoyore ga èye omwoydë ga ie ber sök eni lara.

¹³ Shji wotjlik tjwe llëbo owa shäryë lëyshko ga shji tjlingga Sbörë lëy llëme. Sbö wotjlik llëbo owa shäryë llëm, ga èye tjliya eni llëm bakoe. ¹⁴ Shji tjliya, llëbo owa shäryë lëyshko ga shji tjlingga bi wotjlik owa lirë. ¹⁵ Eni ga shji wotjlik owa kuzong ga llëbo owa li shäryëy. E irgo ga llëbo owa shäryëy jek këgong këgong. Pjirshko ga shji wolon, llëbo owa li kjishko.

¹⁶ Pjeyoga, pjây jyäpawëba lëba ga jlö lëmi llëme. ¹⁷ Llëbo pjlu li, llëbo pjlo bek li, e twaga Data Sbörë bi kong uunkong. Iök lok kjopkwo go kës li shäryaga erë. Iök li kää kjlopswë ber oblë oblë iyado. Gueniyo Sböra kjlopswë llëme. ¹⁸ Shji iara beno löng së jlökoyore, ba tjlokwo bek li go. Llëbo tjeng kës shäryara li tjreko ga kjrara bäm go li shji, shji ber ba nopga baiya wlo. E irgo ga oblë kjr-ayde shara.

Tjlökwo kuy, ga kolëy

¹⁹⁻²⁰ Pjeyoga, tja kuziä. Èye tjlä bomi kong ga kuzi yötso. Pjây tjläshko ga woyotjlizi yötso guing. Shji iirkëshko ga llëye woyde Sbörë li shäryëy löng llëme. E kjishko ga shji iirkë maling llëme. ²¹ E kjishko ga llëbo owa tjeng kës li rayozia. Llëbo pjlu llëm shäryëba ara li shäryëy ame. Tjlökwo lara Sbörë bomi kong, pjây döya wlo li, e kjrozë wotöy dey.

²² Gueniyo tjlökwo li kumi dö llëm, kolozi bako, pjây opjyäpawë llëm wlo. ²³⁻²⁴ Domer shäng kjlara, opik kjok ikkilo go. Gueniyo ga opino pjir ga to ey dwayo, ga bokkwo sorë woywo ba kong ame. Èye, tjlökwo li kuya ga kole llëm ga e so domer e kjoyoe. ²⁵ Tjlökwo bek li, shji döya. Ga èye opping ba go, llëye kuya li kole, ga woyotjlizi iyado ga era kjimte Sbörë e kjishko.

²⁶ Èye Sbö bangkjrë, Sbö tjlökwo sök le, gueniyo tjlä owa wleniyo ga opjyäpawë shäng om go. Sbö poshrëya le li tjwlo llëme. ²⁷ Shji Sbö bangkjrë woydë jlökoyore ga shji woyde bi Data Sbörë jëk löng pjlo beke. Woyde ga llupsëngga, syäpaga löng song wleniyo li kjimtéy, ga shji opdë yötso, llëbo owa shärye nopga Sbö miydë llëm wleniyoerë li shäryëy llëm wlo.

2

No kjone kjone tjwłō ara, oblē kjinmo lēy llēme

¹ Pjeyoga, pjāy mār lōng Jesucristo, bi Tjlapga tjwłō ara anmoyō li go kuzong ga pjāy wotjlik ga no kjone kjone tjwłō ara, oblē kjinmo lēmi llēm dey. ² Pjāy tōno lōng wlenishko ga imi ga nopga tjwe lōng do pjōk, kjlara sakkwo goshko sakkwo ioklo shāryak dbur sho shōylōr go, doyono shāng shwong wolēso go, kjlara obi song wleniyo, doyono shāng shwong owa go. ³ Eni wlenishko ga kjlara dbur ara li wlokrēmi pjlu, «Pja sōk na shto pjlu ēre go» lēmi ba kong, gueniyo pjāy tjlē kjlara song li kong ga «Pja ber sōk kweshko kjoko» lēmi ba kong, llēm ga «Pja sōk tōshko kweshko» lēmi ba kong eni. ⁴ Shāryoromi eni wleni ga kjlara li woydēmi lōng pjlu, oblē li kjinmo, woyotjlimi lōng owa, bomi wotjlik owa li go.

⁵ Pjeyoga, tja kuziā. Nopga song wleniyo kjok ēre kjing go li kjrara Sbōrē, mār ber lōng ba go wlo, āar ber lōng no pjluyo sōk iyado lishko wlo, llēbo twe lara ba woydagaga kong jlōkoyo li kjre lok wlo bakoe. ⁶ Eni llēmdo? Shji mār ba go li, e tjwłō ara, shji dbur ara li kjinmo. ⁷ Gueniyo nopga song wleniyo lēmi lōng tjwłō llēme. ⁸ Bomibokrotkaga, bomi rotaga, bomi sōga āar no llgwezlong shtoyo bomi llēbo dōya wlo li, e nopga dbur ara wleniyorē llēmdo? ⁹ Pjāy Cristo i, ga ba ko tjwłō ara, gueniyo lāywe lok owa erā.

⁸ Bi pjluyo Sbō, ba tjlōkwo tak pjang eni: «Pja opwoydē sorē ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»* Kjok llgwekklo tjwłō kēsbang li e. Pjāy omshāryē eni ga pjāy jēk lōng pjlo beke. ⁹ Gueniyo pjāy wotjlik ga no kjone kjone tjwłō ara, oblē kjinmo lēmi wleni ga llēbo owa shāryomirē lōng, ga kjok llgwekklo buk li sōmi lōng llēme. ¹⁰ Ēye kjok llgwekklo li kolē uunkong, gueniyo diktong kwara go wleni ga shdūya Sbōrē, e diktong shāng uunkong go wleni. ¹¹ Sbō tjlēno ga «Shji pē oma boy oblē tjok llēm»[†] lara, «Shji no zrōk llēm»[‡] lara bakoe. Eni ga no zrōromi wleni ga pjāy pono oma boy oblē tjok llēm ēmdē ga Sbō kjok llgwekklo li koloromi llēme.

¹² Tjlokwō beki, shji dōya. Ga pjāy llgweya Sbōrē ba tjlōkwo bek li go. Eni ga pjāy tjlē pjlo bek, pjāy opshāryos pjlo bek bakoe. ¹³ Shāryozi eni, ēye, oblē songe le llēm ga no llgwezlong dbaryo ga songe le Sbōrē ba kong llēm bako kjishko. Ēye, oblē songe le ga eshko ga sōk wlēpe.

Shji mār Cristo go, shji llēbo pjlu shāryē

¹⁴ Pjeyoga, zēbo mār Cristo go jlōkoyo le, gueniyo llēbo pjlu shāryē llēm ga e llēnoro?

zWotjlik eni ga dār lēmiro? ¹⁵ zImi ga bomi pjeyo shāng kjlara, shwong llēm, dli llēm wlenishko ga ¹⁶ pjāy tjlē ba kong ga «Pja nom sōk wopjlu bop ushko. Pja ber sōk kjlikjli, pja iē pjlu bakoe» lēmi ba kong, gueniyo sēnōmi llēm ga e llēnoro? ¹⁷ Eni wleni ga «Tja mār Cristo go jlōkoyo» lēmi, gueniyo llēbo pjlu shāryēmi llēm ga e llēno llēme.

¹⁸ No kjone kjone tjlē ga «Kjlara mār Cristo go, kjlara llēbo shāryē pjlu» le eni. Tja tjlē ba kong lok ga «Tja llēbo pjlu shāryē. zPja llēbo pjlu shāryē llēm ga pja mār Cristo go jlōkoyo li miydēr sorē? Tjara mār Cristo go jlōkoyo li miydēp, llēbo pjlu shāryēr shāng li go» lēr ba kong eni. ¹⁹ Miydēp ga Sbō, e kjarasoe lēp eni. Eni ga pjluē. Gueniyo Ā sēyagara ommyidē bako, ga Sbō bangkjre lok dete erā.

²⁰ Pja kjok miydē llēme. Ēbo mār Cristo go jlōkoyo le, gueniyo llēbo pjlu shāryē llēm ga e llēno llēme lēr shāng bop kong. zWoydēp ga llēbo lēr bop kong jek obi, tjlokwō ēre kjrēp wlore? ²¹ Dēnashko ga bi kjokē Abraham, ba wa Isaac shara, zrōya, sho suya Sbō poshrēkklo wlo lara. Sbō kolara eni kjishko ga e iara Sbōrē beno pjlo bek ba bokso. ²² Miydēp e go ga Abraham mār shāng Sbō go jlōkoyo lara dō llēm, llēbo pjlu shāryara bakoe. Ga llēbo shāryara li kjishko ga beno shāng mār Sbō go jlōkoyo. ²³ Eni ga Sbō tjlokwō tak pjang li beno jlōe. Tjlē ga «Sbō tjlokwō kjrara Abrahamdē, ga mār beno shāng ba go. E kjishko ga iara Sbōrē beno pjlo bek ba bokso.»[§] Ga Abraham kowara Sbōrē ba kjarayo. ²⁴ Miydēp e go ga shji ie Sbōrē ber pjlo bek ba bokso, shji mār Cristo go lēy li kjishko dō llēm, shārye eni, llēbo pjlu shāryēy bako li kjishko.

²⁵ Eni wleni ga dēnashko ga walē shāng kjlara ko Rajab, to shāng opsoynek domerga oblē oblē kong wleniyo. Nopga kjok iğa wleniyo li shrono lōng ba ushkoshko ga wlokrara, ga ichara to jek irbo oblē go, shakoba llēm wlo. E kjishko ga iara Sbōrē beno pjlo bek ba bokso. ²⁶ Shji doyo tjok, gueniyo shji sēya dret ga shji lōng sē llēm, shji wolonoe. Eni wleni ga shji mār Cristo go jlōkoyo lēy, gueniyo llēbo pjlu shāryēy llēm wleni ga e llēno llēme.

3

Bi kjiyorkwo

¹ Pjeyoga, no pinggaga llgweya Sbōrē kjang, oblē kjinmo. E kjishko ga pjāy ara wotjlik āar ber no pingga llēme. ² Shji uunkong dir llēbo oblē oblē go. Gueniyo ēye dir ba tjlē li go llēm ga era pjlo bek, opdē dir llēm wlo ga pjluē.

* 2:8 Leviticus 19.18. † 2:11 Exodus 20.14; Deuteronomy 5.18. ‡ 2:11 Exodus 20.13; Deuteronomy 5.17. § 2:23

³ Kwomgla, e kjamoy pjiir pjiir, shji kole wlo. Eni ga sôy llaw pogo ga pjlué. ⁴ Kjong kësks jék tjeng dlung kjing go li woyotjlízia. Kësks, bakwe pjlukdê dbo ara êmdê ga sôya ba sôgarê llaw pogo, ba llgwekklo chirawa li go. ⁵ Bi kjiorkwo êre eni bakoe. Chirawa êmdê ga shji krê ara e go. Iök sêya woyotjlízia. Chirawa êmdê ga kjok buk kësband suya pjiir ga pjlué. ⁶ Bi kjiorkwo êre iök sêya wleni. Llêbo owa le oblê oblê. Bi doyo uunkong srer, tjlokwo le bi kjiorkworê li go. Shji sreya pjiir, iök ichara Ârê, shji suya wlo wleni.

⁷ Âya kjloshko so oblê oblê wlêpyotkêy, ber lóng tjêkso wlo ga pjlué, sênwa llê, dgur llê, llêbo dlung roy so bakoe. ⁸ Gueniyo bi kjiorkwora iêy ber tjêkso ga âe. E llêbo owa slôy ga â wleni, dgur kowo dyo owa, bi zrókklo wleni.

⁹ Sbô, e bi Tjlapga, bi Data bakoe. No shâryara so e kjoyoe. Ga bi kjiorkwo li go ga Sbô poshrêy, gueniyo nopga lâywêy owa e go bakoe. ¹⁰ Tjlokwo pjlué, tjlokwo owa, e tur kjamoyo kjwaraso go. Pjeyoga, e pjlué llême. ¹¹ ¿Di pjlebê, di kê ara, e tur tjwe di bokkwo kjwaraso go llêm llêmdo? ¹² KJOR ko *higuera*, e botjyê *olivo* llêm, kjillgo botjyê *higuera* llêm, ga di pjlebê shjiy di bâng buk pjlek roy dwayo llêm bakoe.

Kjok miydê kjiirng pjök

¹³ Pjây kjok miydê ara, wotjlik pjlué wleniyo lêmi ga pjây eni miydêba wlo ga pjây jék pjlo bek, llêbo shâryêmi wotôy, woyotjlími bomi kjok miydê li go guing. ¹⁴ Gueniyo pjây wotjlik owa oblê kong ba llêbo kjishko, pjây wotjlik ber lóng bâm go wleni ga pjây kjok miydê llêm, pjây krê llê go wlo llêm bakoe. ¹⁵ Êye wotjlik eni ga ba kjok miydê li twaga Sbörê llêm, e kjok êre so î, twaga Ârê om go ba kong. ¹⁶ Nopga wotjlik owa oblê kong ba llêbo kjishko wleniyo lóng lishko ga llêbo owa shârye lok oblê oblê. Nopga wotjlik ber lóng bâm go wleniyo lóng lishko ga nopga êngkjwê êng tjok ara.

¹⁷ Gueniyo kjok miydê twe Sbörê bi kong li, e eni llême. Êye kong kjok miydê eniyo twe Sbörê ga era jék shâng pjlo beke. E êngkjwê llêm, wotjlik oblê kong pjlué, oblê kole, oblê songe le, llêbo pjlué shârye oblê kong ara, no kjone kjone tjwlo ara, oblê kjinmo le llêm, wotjlik bek iyado bakoe. ¹⁸ Nopga wotjlik ber lóng wlêp êng tjok le ga eshko ga jék lóng pjlo bek erâ.

4

Shji Sbô kolê

¹ ¿Pjây ênglê kar kar, pjây êngkjwê êng tjok kar kar ega miydêmi llêmdo? ¿Shâryêmi eni, pjây ie bomi wotjlik owa lirê llêbo oblê oblê

woydê ber bomi kong, pjây ber lóng wopjlué wlo kjishko llêmdo? ² Llêye woydêmi ber bomi kong li wlêmi llême. E kjishko ga oblê zrómi, ba llêbo li kjrêmi ber bomi kong wlo. Llêbo oma î, e koîmi. E kjishko ga pjây ênglê kar kar, pjây êngkjwê êng tjok kar kar, ba llêbo li kjrêmi ber bomi kong wlo. Pjây llêbo dret, rokêmi Sbô kong llêm kjishko. ³ Ga llêbo rokêmi ba kongshko ga rokêmi bomi wotjlik owa li go, ber bomi kong pjlué wlo erâ. E kjishko ga llêbo twe bomi kong llême.

⁴ Pjây so domer orkwosmok shâng pjiir, gueniyo jék shâng walê oblê tjok kjoyoe. ¿Pjây tón nopga Sbô miydê llêm wleniyo tjokshko ga pjây ber lóng Sbô moskwo miydêmi llêmdo? Êye wotjlik jék nopga owa wleniyo dik ga opyono beno lóng Sbô moskwo. ⁵ Sbô tjlokwo tak pjang li tjlê ga Sêya twara Sbörê beno pjang bi go li, shji ymoyotke ara, woyde ga shji jék Sbô tjok jlökoyo. ¿Tara pjang eni li tjwlo llême lêmiro? ⁶ Gueniyo ba wopjlué li kjishko ga shji kjimte ara anmoyê. E kjishko ga Sbô tjlokwo tak pjang li tjlê ga

«Êye krê â ga Sbô wotjlik owa ba kong.

Êye wotôy ga kjimte ara, ba wopjlué li kjishko.»*

⁷ Eni ga pjây optwos Sbô kong, ga kolozia. Jlo lêmi Â kong llêm, ga e tók pjolae. ⁸ Pjây jék lóng Sbô tjok ga Sbô jék shâng bomi tjok bakoe. Pjây llêbo owa shâryaga, llêbo owa shâryêmi lóng li rayozia. Pjây wotjlik lóng kjiirng pjök wleni ga bomi wotjlik owa li rayozia, pjây ber lóng wotjlik bek wlo erê. ⁹ Pjây woydos, pjây slarzong, pjây kjloshkos bakoe. Pjây jar ame, pjây ber lóng slar êê shara. Pjây wopjlué ame, pjây ber lóng woydê shara. ¹⁰ Pjây opyos ber lóng wotôy Tjlapga bokso. Eni ga pjây ie ber tjwlo ara.

¹¹ Pjeyoga, shji ênglê owa êng kong kar kar llême. Bomî kjlara lâyworomi owa, llêm ga e owa loromi wleni ga Sbô kjok llgwekklo li owa loromi wleni. Eshko ga kjok llgwekklo li kolêmi lóng ame, pjây opyono beno lóng tjwlo ara, kjok llgwekklo li kjinmo, kjok llgwekklo li pjlué, de oware îga wleni. ¹² Kjok llgwekklo twaga li kjlaraso. No llgwegga li kjlaraso bakoe. Bi dôga, bi shdungga li e. Bomî kjlara pjlué, de oware laga ber pjâyê llême.

Shji krê llême

¹³ Tja kuzia. Pjây kjone kjone tjlê ga «Eeri, bong ga shji to kjok shto oblê. Shji ber lóng eshko lu pjlara llêbo soynek, dbur shak ara wlo» lêmi eni. ¹⁴ Gueniyo llêye wen tjwe bomi kong bong li llê miydêmi lóng llême. Pjäng sho lon tjwe tøy ga wop sira ga beno drete. Pjây lóng sê li, pjây so pjäng sho e kjoyoe. ¹⁵ Bek wlo ga pjây tjlê

* 4:6 Proverbios 3.34.

ga «Woyde Tjlapgarëra, shji ber löng wopjlu, llëbo shäryëy oblë oblë bakoe» lëmi eni dey. ¹⁶ Gueniyoy pjäy krë ä iyado. Èye krë ga llëbo owa shäryayde. ¹⁷ Èye, llëbo pjlu shäryako li miyde, gueniyoy shärye llëm ga llëbo owa shäryayde löng.

5

Nopga dbur ara wleniyoy llëbo owa shäryono

¹ Nopga dbur ara wleniyoy, tja kuzia. Pjäy slarzong, pjäy kjloshtos, llëbo wen tjwe bomi kong owa kjishko. ² Eshko ga bomi llëbo tjeng kës li sreno pjir, bomi shwong llë uara ba sëyarë drete. ³ Bomi dbur sho shöylör, pjublün, e dyano tjeng. E İya Sbürë, ga miyde e go ga èye kjimtoromi bomi dbur li go llëme. E kjishko ga pjäy suya iök go, e bomi shdunglo wlo. ⁴ Nopga parkono bomi kong bomi kjokshko li potjwlënomi llëme. E kjishko ga kjloshtono lok Tjlapga kong bomi kjishko, ga kurae. Tjlapga, llëye shärye woydë li shärye ga pjlu. ⁵ Kjok ère kjing go ga pjäy löng owa llëm, llë pogo shäryoromi pjir, woydoromi sorë li eni. Öng sök shoryë li, e zrökoba wlo li miyde sök llëme. Pjäy löng eni bakoe. Llëye wen tjwe bomi kong li woyotjlümi löng llëme. ⁶ Nopga pjlo bek li shdunomi, zrörömi ara, ga opwlikono lok llëme.

Llëbo owa wen tjwe bi kongshko ga kuy wlëpe

⁷ Eni ga pjeyoga, Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo li koshëmilöng wopro ga pjäy ber löng wlëp, pjäy woydë llëme. Dwla dgaga, ba dwla dgara pjirshko ga shunyo dbaryo li koshe sök wlëp, dwla li botjyë wlo. ⁸ Pjäy ber löng wlëp eni bakoe. Pjäy opyos wokjang, wosonkë llëm, Tjlapga li tjwe iröng obi dbaryo li dörö kjishko. ⁹ Pjeyoga, pjäy ëng läywë owa ëng kong kar kar llëm, llëm ga pjäy shdüya Tjlapga lirë. Bi llgwegga shäng u bäng bäng tjän.

¹⁰ Pjeyoga, Sbö tjlökwolagaga tek dënnashko so li woyotjlüzia. Tjlëno lok oba kong Tjlapga ko go, ga llëbo weno ba kong owa ara ba kjishko, gueniyoy kura lok löng wlëp, woydono lok llëme. ¹¹ No kjone kjone, kong llëbo weno owa ara, ga kura lok löng wlëpe. Epga kjimtara Sbürë ara lëy eni. Job, e woyotjlüzia. Dënnashko ga llëbo weno ba kong owa ara, ga kura sök wlëpe. E irgo ga kjimtara Tjlapgarë ara li miydëmi pjlu. Tjlapga, shji woyde ara, shji songe le ara bakoe.

¹² Pjeyoga, llëbo lër bomi kong tjwöl ara. Shji tjlä jlökojo ë ko go llëme. Shji tjlä jlökojo kjok dogo so ko goshko llëm, kjok ère so ko go llëm bakoe. Pjäy tjläshko ga «Ëng» loromi ga shäryozï eni, «Llëme» loromi ga shäryozï eni bako, pjäy shdüya Sbürë llëm wlo.

Shji song wleni ga shji syöshhtë Sbö kong sorë

¹³ Pjäy kjone kjone löng woydë ga pjäy syöshtos Sbö kong. Pjäy kjone kjone löng wopjlu ga pjäy tos, Sbö poshrëk wlo. ¹⁴ Pjäy kjone kjone swlo ara ga tjlapgaga Jesús tjlökwö kjraga kägäyoga rokozï, syöshhtë Sbö kong bomi kjishko wlo, pjäy poshtiya lok kjyo go Tjlapga ko go wlo bakoe. ¹⁵ Ga wotjlik ga swlo li popte Tjlapgarë le lok jlökojo ga swlo li popte, ga owa pjang ba go li löya ber dret bakoe. ¹⁶ E kjishko ga pjäy llëbo owa shäryono ga lozï ëng kong, ga pjäy syöshtos ëng kjishko, pjäy popte Sbürë wlo. Èbo pjlo bek li syöshtokdo Sbö kong ga llëbo rokara li shärye Sbürë ba dbo ara go. ¹⁷ Dënnashko ga domer shäng kjlara ko Elías, e so shji kjoyoe. E syöshtono Sbö kong jlökojo, shunyo shrë llëm wlo, ga shunyo shrono llëm öötonglu pjloglo mya kjingsho bëye. ¹⁸ E irgo ga syöshtono jek obi, ga shunyo shrono jek iröng obi, ga dwla llë lok klung kjing go li botjyono jek obi.

¹⁹ Pjeyoga, èye diktong, tjlökwö bek li rayara ga woyde ga sömi tjwe iröng obi. ²⁰ Eshko ga ba kjimtaga li, e llëbo shäryono ba kong kësbang, wolon ame wlo, ga owa pjang ba go kës li löya Sbürë ber drete.

Primera carta de Pedro Kjibokwo ère tara Pedrorë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Pedro. E kowëba Simón bakoe. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjwöl arayo li e. Jesús wolono, ga woshrrara Sbörë iröng obi irgo ga Pedro beno shäng Sbö tjökwo laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ère tara Jesús tjökwo kjrägaga löng kjök shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjök eshko li ko Turquia.)

Eshko dbaryo ga Jesús tjökwo kjrägaga shdungoba ara. E kjishko ga kjibokwo ère tara Pedrorë, epga kjimte jëk pjlo bek wlo, epga shdungoba ara gueniyo. Epga kjrara Sbörë om go, eni ga woyde ga epga wotjlik ba doyo om go li go llëm, woyde ga ber löng shdungoba wlo iyado dey, Jesús shdunaba sorë ga eni li tara ba kong. Shji shdungoba enishko ga miydëy e go ga shji Sbö nopga jlökoyo tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pedrorë. Tja Sbö tjökwo roy laga Jesucristo äska.

Nopga kjrara Sbörë ber baiya wlo, kjibokwo ère ichër jëk bomi kong. Pjäy kjök ère so ame, pjäy shdöktong beno löng kjök shto oblë oblë, Ponto kjokyo, Galacia kjokyo, Capadocia kjokyo, Asia kjokyo, Bitinia kjokyo bakoe. ² Dënashko ga Data Sbö wotjlik bomi ië ber ba nopga baiya wlo le. E irgo ga pjäy kjrara, ga pjäy iara ba Sëyarë beno tjeng dboy ba kong. Pjäy beno löng Jesucristo kolë, ga pjäy döra ba srëng kwona li go.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Sbö poshrëy, llëbo shäryara bi kong kësbang li kjishko

³⁻⁴ Sbö, bi Tjlapga Jesucristo Data li poshrëy ara. Shji songë lara kjishko ga Jesucristo wolono, ga woshrrara Sbörë iröng obi, shji wen ber tjaqlën wleni ba kjishko wlo, shji ber löng llëbo jnena Sbörë tjeng kjök dogo twe bi kong wlo li koshë löng wopjlú wlo. Llëbo ère pjir llëm, srer llëm, an llëm bakoe. Poshrëy ara e kjishko. ⁵ Shji mär Sbö go kjishko ga shji de ba dbo ara go, äär jong kjök pjir dbaryo lishko jä. Eshko dbaryo ga pjäy döya, woyotjlina dënashko sorë li eni.

⁶ E kjishko ga eerishko ga llëbo owa wen tjwe bomi kong dbar kjwöbö wlo ëmdë ga pjäylöng wopjlú ara anmoyö. Llëbo owa li, e bomi tjlikklo erä. ⁷ Dbur sho shöyör iëy iök roy, e roshko llëbo oblë tjök li pjë dret wlo, ber dbur sho erö wlo. Eni ëmdë ga llono ga

dbur sho li pjë dret bakoe. Pjäy mär Sbö go li, e tjwöl ara, dbur sho shöyör kjinmo. Ga llëbo owa wen tjwe bomi kong, pjäy mär ber löng Sbö go jlökoyore miyde Sbörë wlo. Eni ga Jesucristo tjweshko ga pjäy roy ber pjlu, ga pjäy ie Sbörë ber tjwöl ara. ⁸⁻⁹ Jesucristo woydëmi ara, inomi llëm gueniyo. Eerishko ga imi löng llëm ëmdë ga pjäy mär löng ba go, pjäy döya wlo. Ga pjäy döya shäng. E kjishko ga pjäy wopjlú ara anmoyö, bomi wopjlú li sorë léy ga äär llëme.

¹⁰ Dënashko ga Sbö tjökwo lagaga, llëbo pjlu shärye Sbörë bomi kong ba wopjlú kjishko li roy lara lok oba kong. Ga tjökwo lagaga li oppino lok ara, shji där ber löng iyado sorë li miyde lok wlo. ¹¹ Cristo Sëya ichak beno pjang ba go, ga llëbo owa wen tjwe Cristo kong li roy lara ba kong lok. Gueniyo shäryë llono, sorë, e miydara lok llëm, llëye tjwe pjlu anmoyö e irgo li miydara lok llëm bakoe. E kjishko ga oppino ara, e miyde lok wlo. ¹² Gueniyo Sbö tjëno ba kong lok ga tjökwo pjlu le löng li, e nopga löng eshko dbaryo kong llëm, e ber shji löng eerishko dbaryo li kong. Ga Sbö Sëya ichak kjök dogo dwayo li nopga ichono bomi shwoy, tjökwo pjlu tara lok beno pjang li roy lë bomi kong, ga kuromi. Sbö parkagaga kjök dogo so ëmdë ga ommiydë lok woydë bakoe.

Shji ber pjlo beke

¹³ E kjishko ga pjäy sjëk, pjäy wotjlis bëy, pjäy llëbo shäryë ga woyotjlizi yötso guing. Jesucristo tjweshko ga llëbo pjlu shärye Sbörë bomi kong ba wopjlú li kjishko. E koshomirë eröe. ¹⁴ Sbö miydomirë llëm obishko ga pjäy jëk löng bomi wotjlik owa li go. Gueniyo shäryëmi ame, Sbö kolozí shara, wapga ba data kolë pjlu wleni. ¹⁵ Pjäy kjrara Sbörë beno ba nopga baiya. Eni ga Sbö, e pjlo bek kuzong ga woyde ga pjäy ber löng pjlo bek baiya dik bakoe. ¹⁶ Ba tjökwo tak pjang eni: «Pjäy ber löng pjlo bek, tja pjlo bek kjishko.»*

¹⁷ Sbö, e bomi Data lëmi, gueniyo shji uunkong llgweya beke. E kjishko ga pjäy löng shto oblë so wleni kjök ère kjing go obishko ga Sbö bangkjrozí iyado. ¹⁸ Dënashko ga pjäy jëk löng llëno llëm wleni, pjäy pina bomi datagarë sorë li eni. Gueniyo pjäy tjwëna, döra Sbörë. Pjäy tjwëna dbur sho shöyör go llëm, dbur sho pjlu blún go llëm bakoe. Llëbo ère ber iyado wlo llëme. ¹⁹ Pjäy tjwëna Cristo srëng tjwöl ara li go. E so öng wlëp ushko so llgwoklë poglo go llëye llëm wleniyo kjoyoe. ²⁰ Kjök ère shäryayde llëm obishko ga e kjrara Sbörë, ga eerishko ga öör wolono bomi kjishko. ²¹ Ba kjishko ga pjäy mär löng Sbö go. E woshrrara Sbörë iröng obi,

* 1:16 Levítico 11.44-45; 19.2; 20.7.

ga iara beno kësang, tjewlō ara. E kjīshko ga pjāy mār Sbō go, ga koshēmi lōng wopjluē.

²² Tjlokwo bek li kolēmi lōng kjīshko ga llēbo owa shāryēmi lōng dēnashko li rayoromi pjire. Pjāy beno lōng bomi pjeyoga woydē jlōkoyo shara. E kjīshko ga pjāy ēng woydos ara kar kar jlōkoyo. ²³ Pjāy weno bukshko ga pjāy wolon wlo, bomi dataga i dik. Sbō tjlokwo, era sē, pjir llēme. Kjrromi kjīshko ga pjāy weno tjanglēn wleni, ga pjāy iara beno lōng wolon wlo ame, pjāy beno lōng sē iyado wlo shara. ²⁴ Sbō tjlokwo tak pjang eni:

«Kjlo sho dan dogro,
ga nana longgwo lon pjire.

Nopga uunkong wolon,
kjlo sho wleni.

Nopga tjewlō ara li pjir,
nana longgwo wleni.

²⁵ Gueniyi Tjlapga tjlokwo,
e pjir llēm, pjang iyado.»[†]
Tjlokwo pjlu lak bomi kong li ēre.

2

¹ E kjīshko ga llēbo owa shāryēmi lōng oblē kong li, e rayozī uunkong. Oblē jyāpgwēy ame. Shji llēbo pjlu shāryē, shji ikoba wlo dō ame, llēbo pjlu li shāryozī, woyotjli mi bomi pjlu shko eni kjīshko shara. Shji wotjlik owa oblē kong ba llēbo kjīshko ame. Oblē lāywēy owa ame bakoe. ² Chida wen buk kwjwē ga nā iē woydē sorē ga Sbō tjlokwo wlēzī eni bakoe. Eni ga pjāy dōya Sbōrē sorē li miydēmi jek kēgong kēgong. ³ Miydoromi pjlu ga Tjlapga wopjlu bomi tjok li, e pjlu anmoyō.

Akkwo u shakklo

⁴⁻⁵ Shji u shāryē akkwo go ga akkwoyi iēy tōshko bām go, ber ba shakklo wlo. E irgo ga akkwo iēy ba kjing go jem jong kjing go. Sbō shāng u shāryē wleni. Pjāy jēk lōng Jesucristo tjok. Era so ak iak beno buk bām go u shakklo kjangyo wleni li kjoyo, gueniyi e sök sē. E woydara nopga ararē llēm, gueniyi kjrara Sbōrē beno ba kong tjewlō ara anmoyō. Ga pjāy mār lōng Jesucristo go kjīshko ga pjāy iara Sbōrē beno lōng syōshtagaga tjeng dboy ba kong wleni, pjāy ber lōng syōshstē ba kong wlo. Pjāy so akkwo iak jem jong ēng kjing go li kjoyo, gueniyi pjāy lōng sē bakoe. ⁶ Sbō tjlokwo tak pjang eni:

«Akkwo iēr buk kwjara Sión * kjokyo li iēzā.

E tjewlō ara anmoyō.

Kjrror, ioror beno buk u shakklo bām go li e.

Ēye mār ba go ga
llēye koshe li wlēya jlōkoyo.»[†]

[†] 1:25 Isaiās 40.6-8. * 2:6 Sión kjokyo, e kowēba Jerusalén bakoe. † 2:6 Isaiās 28.16. ‡ 2:7 Salmō 118.22.

§ 2:8 Isaiās 8.14. * 2:9 Kajok ro si lē li, e llēbo owa loklo. † 2:9 Kajok shjiy li, e llēbo pjlu loklo. ‡ 2:10 Oseas 1.6, 9; 2.23.

⁷ Pjāy mār lōng ak lēr shāng li go. Bomi kong ga tjewlō ara anmoyō. Gueniyi llēbo tak pjang Sbō tjlokwo go, ēye mār ba go llēm li kjīshko. Tjlēno beno eni:

«Akkwo woydara u shāryagagarē llēm li,

e iak beno buk bām go, u shakklo kjangyo wleni.»[‡]

⁸ Ga tjlē obi ga

«Ak li, e no llirinyoklo, no sabyoklo bakoe.»[§]
Epga sabyē, tjlokwo roy pjlu li kole lok llēm kjīshko, lara Sbōrē dēnashko ba kjīshko sorē li eni.

Nopga kjrara Sbōrē beno baīya

⁹ Dēnashko ga pjāy jēk lōng kjok ro sī roy * wleni, gueniyi pjāy kjrara Sbōrē beno ba nopga baīya, syōshtagaga tjeng dboy ba kong wleni, llēbo pjlu shāryara li roy lēmi wlo. Pjāy jēk beno lōng kjok shjiy roy[†] wleni shara.

¹⁰ «Dēnashko ga pjāy tjēyo kjrinaso llēm, gueniyi eerishko ga pjāy Sbō i shara. Dēnashko ga pjāy songe lara llēm, pjāy kjim-tara llēm, gueniyi eerishko ga pjāy songe le, pjāy kjimte bakoe.»[‡]

¹¹ Pjeyoga, pjāy lōng shto oblē so wleni kjok ēre kjing go. E kjīshko ga rokēr bomi kong ga pjāy wotjlik tjwe owa ga shāryēmi llēme. Wotjlik owa li, e bomi wloyo. ¹² Pjāy jēk lōng pjlo bek nopga Sbō miydē llēm wleniyi bokso. Eni ga pjāy rote lok ara ēmdē ga llēbo pjlu shāryēmi lōng li iya lok, ga Sbō tjweshko ga e poshrēya lok ara bomi kjīshko.

Kjok ilgwegaga kolozīa

¹³ Tjlapga kjīshko ga kjok ilgwegaga kjok ēre kjing go lōng kēs li kolozīa. Bomi pjlu yo kolozīa. ¹⁴ No ichagaga bomi kjokshko li kolozī bakoe. Epga parkē lōng nopga llēbo owa shāryē li shdungga, nopga llēbo pjlu shāryē li poshrēga bakoe. ¹⁵ Woyde Sbōrē ga pjāy llēbo pjlu shāryē, Sbō tjlokwo li llēno llēme le nopga wotjlik llēm wleniyorē ame wlo. ¹⁶ Dēnashko ga pjāy parkagaga tjewlēk lōng pjir wleniyi dik. Gueniyi pjāy dōra Sbōrē kjok ilgwekklo tara Moisésdē li dbo dorko dwayo. Eni ga pjāy jēk lōng nopga ichaga ērē llēm wleni, gueniyi pjāy llēbo owa shāryē e kjīshko llēme. Pjāy jēk lōng nopga ichaga Sbōrē wleni dey. ¹⁷ Nopga uunkong bangkjrozī beke. Bomi pjeyoga Jesús tjlokwo kjranga woydozī ara. Sbō bangkjrozīa. Bomi pjlu yo bangkjrozī bakoe.

¹⁸ Parkagaga tjewlēk lōng pjir wleniyi, bomi sogoga kolozī, bangkjrozī bakoe. Wotjlik bomi tjok pjluē, de oware, e kolozī, bangkjrozī bakoe. ¹⁹ Shji shdungoba llē kjīy llēm, ga kuy kjing Sbō kjīshko ga Sbō ber wopjlu bi tjok eshko. ²⁰ Pjāy shdungoba

llëbo owa shäryoromi kjishko, ga kumi kjing ga e llëno llëme. Gueniyo pjây shdungoba llëbo pjlu shäryoromi kjishko, ga kumi kjing ga Sbô ber wopjlu bomi tjok eshko. ²¹ Pjây rokara Sbörë e kong wlo. Cristo, e shdunaba bomi kjishko, ga woyde ga pjây omshäryë baïya dik eni bakoe. ²² E llëbo owa shäryono llëm, e jyörkono ë kong llëm bakoe. ²³ Äyoshtëba owashko ga dboryara llëme. Shdungobashko ga kroyoywara llëm bakoe. Opyono beno tjeng Sbô wloshko, era kjok lgwek beke. ²⁴ Cristo om go li doyo löraba pjang kjlös goshko ga owa shäryoroy li, e beno pjang ba go. Shäryara eni, shji ber löng llëbo owa shäryë ame wlo. Woydara ga shji ber löng së tjaglën wleni, shji jëk löng llëbo pjlu shäryë wlo shara. Shpok bäng beno lok ba go li kjishko ga shji poptara beno löng swlo ame. ²⁵ Dënashko ga pjây uunkong jeno löng, öng ushko so jeno sök dik. Gueniyo eerishko ga pjây to tek iröng bomi daga, bomi wlikaga li shwo lëkong.

3

Shji orkwosmok löng pjir ga shji jëk ëng tjok sorë

¹⁻² Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga kolozï eni bakoe. Kjone kjone löng tjökwo kjroydë llëm obi wleni ga ïya lok ga bangkjirëmi pjlu, llëbo uunkong shäryëmi pjlu bakoe. Eni ga tjökwo li kjre bebi kjwe, tjökwo li lëmi ba kong guing llëme. ³ Woydëmi ga pjây opyë wolësowa wleni ga pjây kâkzong poshäryë oblë oblë llëm, pjây doyë shwong tjwlo ara go llëm, pjây doyë llëbo wolësowa shäryak dbur sho shöylör go llëm bakoe. ⁴ Pjây wolësowa Sbô bokso ïyado wlo ga woyde ga pjây wlëp, wotöyë. Llëbo wolësowa eni li wen tëm bomi pjlushko dwayo, e pjir llëm, ga Sbô kong ga tjwlo ara. ⁵ Dënashko ga walëga mär löng Sbô go li ber wolësowa wlo ga omshäryono eni bakoe. Ba lanmaga kolara lok. ⁶ Sarara, ba lanma Abraham kolara, ga kowara ba tjlapga. Eni ga pjây jëk pjlo bek, llëyë bangkjirëmi llëm ga pjây ba wapga wleni.

⁷ Domerga orkwosmok löng pjir, pjây wotjlik bomi boyga tjok pjlu eni bakoe. Epga bangkjrozï, pjây dbo ara ba kjinmo kjishko. Sbô wopjlu li kjishko ga pjây iara beno löng së jlokoyo, bomi boyga tjok. E kjishko ga epga bangkjrozïa. Shäryozï eni, bomi syö li kuya Sbörë wlo.

Shji jëk ëng tok sorë

⁸ Era eni ga pjây jëk löng wopjlu ëng tjok, pjây wotjlis jong kjwaraso wleni. Oblë songe lozï ëng kong, pjây ëng woydos ara kar kar epena dö wleni, pjây wotjlis ëng tjok pjlu, pjây wotöyë ëng tjok bakoe. ⁹ Llëbo

owa shäryaraba bomi kongshko ga pjây kar omshäryë eni llëme. Pjây lanyotkaraba owashko ga pjây kar omlanyotkë eni llëm bakoe. Eshko ga kong llëbo pjlu shäryozï dey. Pjây rokara Sbörë e kong wlo, llëbo pjlu shäryë bomi kong wlo. ¹⁰ Sbô tjökwo tak pjang eni:

«Woydëmi ga pjây löng wopjlu dbar kjwobi go ga

pjây opdë llëbo owa lë llëm,
pjây jyörkë llëm bakoe;

¹¹ Llëbo owa shäryëmi ame,
llëbo pjlu shäryomirë shara;

pjây drön ëë, pjây ber löng wopjlu oblë tjok wlo.

¹² Eÿe jëk pjlo bek ga
ïya Sbörë sök wopjlu,
ba syö li kuya bakoe.

Gueniyo eÿe jëk owa ga

Sbô wotjlik owa ba kong.»*

¹³ Pjây drön ara, llëbo pjlu shäryëmi wlo erä ga llëbo owa shäryëba bomi kong llëm llëmo? ¹⁴ Gueniyo pjây shdungoba llëbo pjlu shäryoromi kjishko ëmdë ga pjây kjimte Sbörë. Pjây kroyoywëbashko ga bangkjirëmi llëm, pjây woydë e kjishko llëm bakoe. ¹⁵ Cristo bangkjromirë bomi pjlushko dey, e bomi Tjlapga kjishko.

Pjây poshäryos, pjây löng sjëk ïyado, pjây löng llë koshë lëba bomi kongshko ga dboryëmi ga pjlu wlo. Eshko ga epga bangkjrozï, dboryozï wotöyë. ¹⁶ Llëbo pjlu miydëmi li shäryozï eni. Eni ga eÿe, pjây läywe owa, pjây tóno beno tjeng Cristo tjok kjishko ga lökkjre lok om go, llëbo lara lok owa li kjishko. ¹⁷ Shji shdungoba woyde Sbörë wleni ga woyde ga shji shdungoba llëbo pjlu shäryoroy kjishko, llëbo owa shäryoroy kjishko llëme. ¹⁸ Cristo wolono pjlaraso, beno owa pjang shji uunkong go li potjwlëkkio. Kjlara pjlo bek li wolono, oblë pjlo bek llëm li kjishko, pjây söya äar Sbô shwoy wlo. Ba doyo li zröraba, gueniyo woshrrara Sbô Sëyarë iröng obi, ¹⁹ ga kjimtara tjökwo lë sëyaga löng kjërshko li kong. ²⁰ Dënashko ga Noë shäng kjyong kësang li shäryëshko ga koshe Sbörë sök wopjluë. Eshkoshko ga sëyaga lira Sbô kolono llëme. Nopga döktong shtena dirë llëm li beno doglo kjwong (8) erä. ²¹ Di li, e shji we jer di roshko li loklo. Shji we, shji wotjliño jëk löng pjlo bek Sbô bokso lëy wlo, shji doyo ber drëpdrë wlo llëme. Eni ga shji döya Sbörë, Jesucristo woshrrara iröng obi kjishko. ²² Era to jem kjok dogo, öötong sök Sbô orkwo këlëkong. Ga Sbô parkagaga kjok dogo so, sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo, e beno tjeng uunkong ba wloshko.

* 3:12 Salmo 34.12-16.

4

Shji llëbo shäryë Cristo dik

¹ Miydëy pjlu ga llëbo weno Cristo kong owa kjok ëre kjing go, ga bangyo kura ara. E kjishko ga pjây opyos wokjang, pjây wotjlik baïya dik bakoe. Ëye shdunaba ga wotjlik llëbo owa shäryë ame, ² jëk löng ba wotjlik owa li go ame, ber löng wotjlik llëye shärye woydë Sbörë li shäryë erä. ³ Nopga Sbö miydë llëm wleniyo llëbo owa shäryë ara. Wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok erä, llëbo owa shärye lok woydë oblë oblë, nelötkë, bërë, llëbo owa shärye ara ëng tjok, sböpga jyäglö zrëyo buk li poshrëya lok bakoe. Pjây omshäryono eni tek dëna tjän, gueniyo shäryëmi löng eni ame. ⁴ Eerishko ga epga wotjlik lok ga pjây opzrëk llëbo owa shäryë ba tjok llëm ega le, ga pjây läywe lok owa e kjishko. ⁵ Gueniyo Sbö posharyak sök pjir, llono ga epga iche ba dboryë, llëye shäryara kës li kjishko wlo. Nopga löng së li, nopga wolono löng li, e llgwega erë. ⁶ E kjishko ga Sbö tjlokwo roy pjlu laraba nopga wolono löng li kong, löng së obishko. Eni ga ëye omtjlokwo kjrono ga ba doyo wolono ëmdë ga llgwera Sbörë pjirshko ga ba sëyara ber löng iyado, Sbö i dik.

⁷ Llëbo tjeng kës pjir dbaryo li äätoe. E kjishko ga pjây sjëk, pjây wotjlik llë pogo llëm, pjây wotjlik bek erö, pjây syöshtë ga pjlu wlo.

⁸ Llëbo lër bomi kong tjwlö ara. Oblë woydë ara ga llëbo shärye bi kong owashko ga owa li iëy ber tjwlö llëm ga pjluë. E kjishko ga pjây ëng woydos ara anmoyö.

⁹ Pjây ëng wlokjros kar kar bomi ushko löng wopjlu, ga pjây kjloshtë e kjishko llëme.

¹⁰ Pjây kjlara kjlara kong kjok miydë twara Sbörë, pak oblë oblë shäryëmi ba kong wlo. Eni ga kjok miydë twara bomi kong li go ga pjây ëng kjimtos kar kar, Sbö wopjlu li ikoba wëllë wlo. ¹¹ Ëye beno shäng tjlä wlo ga woyde ga Sbö tjlokwo layde. Ëye beno oblë kjimtä wlo ga oblë kjimte dbo twara Sbörë li go dey. Llëye shäryëmi dö ga shäryozï, Sbö poshrëya nopga mär löng Jesucristo go lirë wlo. E poshrëkko iyado. E dbo ara iyado. Ber eni.

Shji mär Cristo go kjishko ga llëbo owa wen tjwe bi kong

¹² Pjeyoga, llëbo owa wen tjwe bomi kong arashko ga pjây opshgawë e go llëm, e llëbo ïmirë llëm wleni lëmi llëm bakoe. E bomi tjlikklo erö. ¹³ Dënashko ga llëbo weno Cristo kong owa ara. Eni ga llëbo wen tjwe bomi kong baïya dikshko ga woyde ga pjây löng wopjluë. Gueniyo Cristo tjwe iröng obishko ga pjây wopjlu ara anmoyö, ba dbo kälä pïya nopga uunkong kong kjishko.

¹⁴ Pjây läywëba owa Cristo kjishko wleni ga pjây ber wopjlu, Sbö Sëya pjlu li shäng bomi tjok kjishko. ¹⁵ Ëye oblë zröno, lürkono, llëbo owa shäryono oblë kong, llëbo ba tjok llëm ga opzrëno eshko ga e shdungsko. Gueniyo pjây opshäryë eni llëme. ¹⁶ Pjây shdungkoba, pjây mär Cristo go kjishko ga llëye lökyokjrëmi llëm, Sbö poshrëmi dey, pjây nopga baïya kjishko. ¹⁷ No llgwezlong dbaryo li öotongshko ga Sbö nopga llgweya bäm go. ¿Shji llgweya bäm go eni ga ëye Sbö tjlokwo pjlu li kjrono llëm ga pjir sorë lëba? ¹⁸ Sbö tjlokwo tak pjang eni:

«No pjlo bek ëmdë ga där llëm seke.

¿Era llëye shäryë nopga owa li tjok?» *

¹⁹ Llëye le Sbörë li shärye eni iyado. Eni ga pjây shdungkoba, woyde Sbörë ber eni kjishko ga pjây mär ber löng bomi shäryaga li go, llëbo pjlu li shäryozï iyado bakoe.

5

Tjlapgaga Jesús tjlokwo kjraga kägäyo

¹ Tjlapgaga Jesús tjlokwo kjraga kägäyo, pjây poshdun shara. Tja Jesús tjlokwo kjraga kägäyo homipjöy dik. Llëbo weno Cristo kong owa li, e ïnor. Ga tjwe iröng obishko ga ba dbo kälä pïya nopga kong li, e ber bor kong bakoe. Eni ga llëbo rokër bomi kong. ² Sbö nopga tjeng bomi wloshko li, e so öng wlëp ushko so kjoyoe. Eni ga epga dozï yötso. Shäryozï löng wopjlu, bomi wloshko, woyde Sbörë ga shäryëmi eni kjishko. Shäryëy, shji ichëba guing llëm, shji dbur shak wlo erö llëm bakoe. ³ Nopga ichëy dbo go llëme. Llëbo shäryozï pjlo bek ba bokso, epga omshäryë eni bako wlo. ⁴ Eni ga no daga kägäyo li tjweshko ga bomi sëngglo tjwlö ara srer llëm wleniyo li twe bomi kong.

Dwlasga, kjogloga

⁵ Dwlasga, kjogloga, bomi kägäyoga kolozïa.

«Ëye krë ä ga Sbö wotjlik owa ba kong.

Ëye wotöy ga era kjimte wopjluë.» *

E kjishko ga pjây uunkong ber löng wotöy ëng kong iyado. ⁶ Sbö dbo ara. E kjishko ga pjây opyos ber löng wotöy ba bokso, llono ga pjây ie ber löng tjwlö ara wlo. ⁷ Pjây de Sbörë. E kjishko ga bomi woydë kës li iozï ber tjeng ba wloshko.

⁸ Pjây sjëke. Llëbo shäryëmi ga woyotjlizi yötso guing. Ä, bomi moskwo li to shäng kjone pogo dbong to sök pjilirö, dli shak, ue wlo wleni. Pjây wlëya woydë to shäng eni le. ⁹ Miydëmi pjlu ga llëbo owa wen tjwe bomi kong li, e wen tjwe bomi pjeyoga löng kjok kjwang jikong li kong eni bakoe. E kjishko ga pjây drön ëë, jlö lëmi Ä kong llëm wlo, pjây mär Jesús go jlökoyo wlo.

* 4:18 Proverbios 11.31. * 5:5 Proverbios 3.34.

¹⁰ Pjāy rokara Sbörë ber löng sē İyado ba tjok wlo, pjāy tōno beno tjeng Cristo tjok kjīshko. Eni ga llēbo weno bomi kong owa dbar kjwōbō li pjirshko ga pjāy ie ber löng pjlo bek, wokjang, dbo ara, llēye bangkjrēmi llēm bakoe. ¹¹ E dbo ara İyado. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

¹² Domer sök kjlara jūshko ko Silvano,[†] e bor kjarayo parkē pjlu wleniyo. Tja kjimtaga erē kjibokwo ère tē. Toror sira dö, gueniyo ichër jek bomi kong, pjāy dbokjrē e go wlo, pjāy wosonkē llēm wlo, pjāy woyde Sbörë sorē li miydēmi pjlu wlo bakoe. Pjāy mār ber löng tjlokwo ère go jlōkoyo.

¹³ Jesús tjlokwo kfragaga löng Babilonia kjokyo li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong. Epga kjrara Sbörë bomipjōy dik.

«¿Pjāy yonde?» le Marcosdē bomi kong bakoe. E bor kong ga bor wa wleni.

¹⁴ Pjāy èng woydē ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lēmi èng kong wopjlúe. Rokër Sbō kong ga pjāy tōno beno tjeng Cristo tjok li ie ber löng wlēpe.

[†] 5:12 Silvano, e kowēba Silas bakoe.

Segunda Carta de Pedro Kjibokwo ère tara Pedrorè Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pedro. E kowëba Simón bakoe. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjwöl arayo li e. Jesús wolono, ga woshrrara Sbörè iröng obi irgo ga Pedro beno shäng Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ère tarashko ga miyde ga e wolon dörrö, tak pjang 2 Pedro 1.12-15 go sorè li eni. E kjishko ga kjibokwo ère tara Jesús tjlökwö kjrägaga shdung löng li kong. Woydara ga Jesús tjlökwö bek li woyotjlíya lok iyado, epga mär ber löng Jesús go wlo, epga jék löng pjlo bek wlo bakoe. No kjone kjone to löng tjlökwö bek llëm li lë, Jesús tjlökwö kjrägaga li jyäpwe e go wlo li tara ba kong. Llëye shäryëy ba tjok li tara ba kong. Llono ga epga shdüya Sbörè li tara ba kong. Llëye wen kjok pjir lëshko li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Simón Pedrorè. Tja parkè Sbö tjlökwö roy laga Jesucristo äska. Bi Sbö, bi döga Jesucristo li, e pjlo beke. E kjishko ga tjawa Sbö tjlökwö roy lagaga iara lok beno löng mär ba go. Era tjwöl ara.

Nopga mär löng ba go borwatoy dik, kjibokwo ère ichër jék bomi kong.

² Sbö, bi Tjlapga Jesucristo, e miydëmi pjlu kuzong ga rokèr ba kong lok ga ba wopjlu li kjishko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlep bakoe.

Shji jék pjlo beke

³ Sbö, e pjlu, kësbang, tjwöl ara bakoe. Eni ga shji rokara ber löng sè iyado wlo, shji jék löng pjlo bek wlo bakoe. Shäryëy eni wlo ga ba dbo ara go ga shji ichara beno löng ba miydë pjlué. Llëye woydëy oblë llëme. ⁴ Eni ga tjléno bi kong jlökwö ga llëbo twe bi kong kësbang, tjwöl ara. E go ga pjây wotjlik löng pjlo bek Sbö dik ga pjlu, pjây wotjlik löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo to löng ichaga ba wotjlik owa lirè dik ame.

⁵ E kjishko ga pjây mär ba go dö llëm, pjây jék pjlo bek bakoe. Gueniyo erö llëm, pjây oppis llëye woyde Sbörè li go bakoe. ⁶ Gueniyo erö llëm, llëye shäryëmi wlo ga woyotjlízi yötso guing. Gueniyo erö llëm, llëbo wen bomi kong owashko ga kuzi kjange. Gueniyo erö llëm, llëye woyde Sbörè shäryëmi wlo li, e shäryozia. ⁷ Gueniyo erö llëm, pjây jék löng èng tjok epenga dö wleni. Gueniyo erö llëm, bomi pjeyoga oblë woydozi ara bakoe. ⁸ Shäryëmi eni jék kégong

kégong ga bi Tjlapga Jesucristo miydëmi pjlu li ber bomi kong tjwöl ara, pjây llëno llëme lëba ga äe. ⁹ Gueniyo èye llëbo lër bomi kong ère shäryë llëm ga e no kjok igö yötso llëm wleni, e no kjok igö llëm wleni bakoe. Owa pjang ba go tek dënashko li löna Sbörè ba kong beno dret li, e woyojerae.

¹⁰ E kjishko ga pjeyoga, pjây drön èë, jék löng pjlo bek wlo, pjây rokara, kjrara Sbörè li miydëba e go wlo. Shäryëmi eni ga pjây dir llëm, Sbö rayëmi llëm, ¹¹ ga llono ga pjây äär bi Tjlapga, bi döga Jesucristo li sök no pjluyo iyado lishko ga pjây wlokjre wopjlué.

Sbö tjlökwö weno sorè

¹² E kjishko ga tjlökwö bek ère woyoshrrèr bomi kong iyado, e kuromi, ga sömi löng pjlu gueniyo. ¹³ Tja sök sè obishko ga e woyoshrrèr bomi kong iyado. Miydër ga bor pak li e. ¹⁴ Gueniyo tja wolon dörrö. Lara Tjlapga Jesucristorè bor kong eni tjan. ¹⁵ E kjishko ga llëbo shäryër shäng ara, tja wolono irgo ga pjây ber löng tjlökwö ère woyotjlik iyado wlo.

¹⁶ Tjlapga Jesucristo dbo ara, ga llono ga tjwe iröng obi. E lororwa bomi kong eni, inorwa om go ga e kësbang, tjwöl ara kjishko. Tjlökwö ère shirorwa borwa woshko llëme. ¹⁷ E iaga Data Sbörè beno kësbang, tjwöl ara. Tjléno ba kjishko ga «Bor Wa li kjwe. Woydër ara. Tja wopjlu ba tjok»* lara eni. ¹⁸ Sbö tjléno eni li kurorwa ter kjok dogo dwayo. Eshko ga tjawa löng Tjlapga li tjok dlup jong zrek lishko.

¹⁹ Miydëy e go ga tjlökwö lara Sbö tjlökwö lagagarè dënashko li, e jlöe. Kjok ro sishko ga shji iök borkek shjiy, äär jong kjok shröng jä, Dbar Kjoklo wenshko. Tjlökwö tara lok li, e beno bi kong iök shjiy eni wleni bako, äär jong Cristo tjwe iröng obishko jä. E kjishko ga tjlökwö li woyotjlízi yötso. ²⁰ Miydozi ga tjlökwö tara Sbö tjlökwö lagagarè beno lok Sbö kjibokwo go kës li, e laga epgarè om go llëme. ²¹ Llëbo tara lok li shira ba woshko llëm bakoe. Tjlökwö lara Sbörè ba kong ba Sëya go li, e tayde lok erae.

2

Nopga, «Tja Sbö tjlökwö laga» le, gueniyo ichaga Sbörè llëm wleniyo

¹ Dënashko ga Israel tjëyoga tjrëko, no kjone kjone to löng tjlé ga «Tja Sbö tjlökwö laga» le, gueniyo ichaga Sbörè llëme. Eerishko ga no kjone kjone omshäryë eni bakoe. Oba piya löng lütshko, ba wotjlik owa li go jlö wleni, miga jyö. Epga tjwéléna, döra Tjlapga Jesúsde pjir èmdë ga opyono beno löng ba moskwo. Shärye lok eni, nopga mär Jesús go ame wlo. E kjishko ga wop ä ga shdüya Sbörè. ² Nopga ara llëbo owa shäryako llëm wleniyo shäryë

* 1:17 Mateo 17.5; Marcos 9.7; Lucas 9.35.

baŷya dik. E kjĩshko ga tjlǫkwo bek li lāywēba owa. ³ Epga wotjlik lǫng dbur tǫng ba kong erǫe. E kjĩshko ga pjāy jyāpgwe lok tjlǫkwo shiya ba woshko li go. Gueniyo epga shdūya sorē li lara Sbǫrē tek dēnashko pjir tjān. Ga llono ga shdūya jlǫkoyo.

⁴ Sbǫ parkagaga kjok dogo so llēbo owa shāryono kjĩshko ga shduna Sbǫrē, dbura jer iǫk pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko, pjirira drǫng sho go, beno lǫng kjok ro sī roy, ba llgwezlong dbaryo tjwe li koshē. ⁵ Dēnashko ga nopga llēbo owa shāryono kjĩshko ga shduna, pira di go drete. Gueniyo Noé, era Sbǫ tjlǫkwo bek li laga. E kjĩshko ga dǫra beno ba pjeyoga doglo kjāk (7) li tjok. ⁶ Sodoma sopga, Gomorra sopga, e llēbo owa shāryono kjĩshko ga shduna, ba kjok li sura iǫk go, pjono beno pjlung sho erā. ⁷⁻⁸ Gueniyo Lot, era pjlo bek. E kjĩshko ga dǫra. Sǫk nopga Sbǫ kolē llēm wleniyo li tjrēko obishko ga llēbo shārye lok owa li ina, kura sǫk dbar kjwobi go, ga wosonkono sǫk ara e kjĩshko. ⁹ Miydēy e go ga llēbo wen nopga pjlo bek li kong owashko ga dǫya Sbǫrē ga pjluē. Gueniyo nopga owa li shdūya lǫng iyado, āar jong ba llgwezlong dbaryo lishko. ¹⁰ Ēye jēk lǫng ba wotjlik owa li go, ga Sbǫ kolē llēm ga shdūya eni bakoe.

Nopga eniyo llēbo owa shāryēshko ga llēye bangkjire lok llēme. Epga krē ara bakoe. Ba kong ga kjok dogo sopga lāywe owa li, e llēye llēme. ¹¹ Sbǫ parkagaga kjok dogo so tjwǫl ara, dbo ara, no kjinmo. Eni ēmdē ga kjok dogo sopga oblē li lāywe Sbǫ boksho eni llēme. ¹² Nopga eniyo omāywyē owashko ga llēye lāywe lǫng li, e llē miyde lǫng llēme. Epga so ōng llē kjoyo, llēbo shārye ga woyotjliya llēme. Wotjlik tjwe llē ga shāryayde erǫe. Ga llono ga pjir ōng dik bakoe. ¹³ Llēbo shāryara oblē kong owa li kjĩshko ga kar shdūya Sbǫrē eni bakoe.

Lǫng wopjlu wlo ga woyde ga wotjlik tjwe llē li shāryē. Īkoba wēlē ēmdē ga llēbo owa shārye lok dbashko, ga lǫkyokjire llēme. Ga woyde lok ga pjāy omskāryē eni ba tjok bakoe. Epga bomi kong ga llēbo owa wleni, iē lok bomi tjok li ber lǫkyo ara bakoe. ¹⁴ Walē ē pogo iya ga wotjlik pē ba tjok erā. Sjen llēbo owa shāryē llēme. Nopga mār Sbǫ go jlǫkoyo llēm ga jyāpgwe ara. Wotjlik dbur tǫng ba kong erǫ bakoe. Epga shdungko jlǫkoyo. ¹⁵⁻¹⁶ Dēnashko ga domer shāng kjlara ko Balán, e Bosor wa. Balán, e wotjliino dbur shak llēbo owa li go erā. Pjlara ga to shāng llēbo owa shāryē wloshko ga wlona Sbǫrē, ōng so kwomgla kjoyo dre tǫshko tjlē llēm wleniyo, e ichara kjlara tjlē ba kong no dik, llēbo owa li shārye ame wlo. Eerishko ga nopga owa lēr shāng li, irbo pjlo bek li

rayara, beno jēk lǫng Balán irbo owa li go shara.

¹⁷ Epga so di bāng dano pjir kjoyo, so pjāng sho bakwe pjlukdē llaw pogo kjoyo bakoe. Ga llono ga pjir ber lǫng kjok ro sī anmoyǫ li roshko. ¹⁸ Epga tjlēshko ga llēye le li tjwǫl ara le, gueniyo tjwǫl llēm, llēno llēme. Ga nopga wotjlik llēbo owa shāryē ame le kwjlē wleni li jyāpgwe, jēk ber lǫng ba wotjlik owa li go wlo. ¹⁹ «Pjāy dǫktonge. Llēye shāryēmi woydē li shāryēmi ga pjluē» le lok ba kong. Gueniyo epga om go tjeng llēbo owa shārye lǫng li dbo dorko. Shji ichaga llēre ga shji ber lǫng parkagaga tjwǫl lǫng pjir wleniyo ba kong.

²⁰ Ēye bi dǫga Tjlapga Jesucristo miydē llēm ga e songe. Gueniyo miydarashko ga e dǫktonge. Eshko ga beno lǫng llēbo owa shāryē ame. Gueniyo opyē llēbo owa shāryē obi wleni ga ber tjeng llēbo owa shārye lǫng li dbo dorko irǫng obi. Eshko ga ber lǫng song anmoyǫ. ²¹ Irbo pjlo bek twara Sbǫrē ba kong, jēk ba go wlo li miydara, rayara kuzong ga e beno song jlǫe. Miydara llēm kjwe dey. ²² Epga beno lǫng llēbo tak pjang Sbǫ tjlǫkwo go wleni. Tjlēno beno eni:

«Shjiti yarwono sǫk ga

dǫni ga tek tjwe ba uē irǫng obi.*

Kǫchi wak sǫk drēpdre ga

opdik buk tjā tjā di shāng roy jek obi.»

3

Tjlapga Jesús dbaryo dǫrǫe

¹ Pjeyoga, kjibokwo tēr bomi kong ēre tjok ga kjoyo pjǫk tjān. E goshko ga pjāy poshdun wotjlik bēy wlo. ² Tjlǫkwo tara Sbǫ tjlǫkwo lagagarē dēnashko li beno buk bomi kong. Ga tjlǫkwo lara bi Tjlapga, bi dǫga Jesús lire, e lororwa tjawa Sbǫ tjlǫkwo roy lagaga Jesús āskarē bomi kong bakoe. Woydēr ga tjlǫkwo uunkong ēre woyoshrozi iyado.

³ Woydēr ga llēbo ēre miydēmi bām goshko. Kjok pjir lēshko ga nopga Sbǫ tjlǫkwo joywē ā wleniyo wen tjwe, ga jēk lǫng ba wotjlik owa li go. ⁴ Eshko ga tjlē ga «¿Cristo tjwe irǫng obi lara llēmdo? ¿Eni ga tjwayde llēm ega? Borwa tjlapgaga tek dēnashko so wolono pjir, ga kjok ēre shāryak dāmārshko tek lēkong ga llēye kjlopswoydē llēme» le. ⁵ Gueniyo llēye shāryara Sbǫrē dāmārshko li miyde woydē llēme. Eshko ga kjopkwo shāryara, ga kjok dogro ichara wen tēm dlung roy dwayo, beno buk dlung li tjrēko. Uunkong ēre shāryara ba tjlǫkwo go. ⁶ E irgo ga kjok buk eshko li pira di go drete. ⁷ Ga Sbǫ tjlē ga kjopkwo pjang eerishko li, kjok ēre, e ber, āar jong no llgwezlong dbaryo lishko. Eshko ga suya iǫk go, ga nopga owa li pjiya dret bakoe.

* 2:22 Proverbs 26.11.

⁸ Pjeyoga, Tjlapga kong ga dbar kjwara, e lu kop sak dbāw dbāw (1,000) wleni, ga lu kop sak dbāw dbāw (1,000), e ba kong ga dbar kjwara wleni bakoe. E woyojemi llême.

⁹ Tjlapga Jesús tjlēno bi kong jlōkoyo ga llono ga tjwe irōng obi. Gueniyo no kjone kjone wotjlik ga tjwe wor anmoyō'le. Shji songe'le, ga woyde ga shji uunkong, llēbo owa shāryēy lōng li, e owa jlōe lēy, ga rayēy, ēye pjir llēm wlo. E wopro ga sōk bi koshē wopjlúe. Tjwe maling llēm e kjīshko.

¹⁰ Tjlapga Jesús, e tjwe, koshēy lōng llēmshko, oba tjwe lūrke wleni. Eshko ga llēbo kuy pjluk ara kjok dogo, ga llēbo tjeng kēs kjopkwo go li suya iōkdē dret, ber īgōy ame. Llēbo tjeng kjok ēre kjing go li suya dret eni bako, kjok ēre kēs li tjok.

¹¹ Llēbo uunkong pjir ber eni. E kjīshko ga woyde ga pjāy jēk pjlo bek, woyde Sbōrē sorē li eni. ¹² Eerishko ga pjāy lōng Tjlapga Jesús tjwe dbaryo iara Sbōrē li koshē. Woyde ga pjāy drōn llēbo shāryē, tjwe maling wlo. Eshko ga kjopkwo, llēbo tjeng kēs kjopkwo go, e suya iōkdē drete. ¹³ Gueniyo kjopkwo shārye tjaqlēn, kjok shārye tjaqlēn bako, lara Sbōrē bi kong jlōkoyo sorē li eni. Eshko ga llēbo pjlo bek erā. E koshoydē lōng wopjlúe.

¹⁴ E kjīshko ga pjeyoga, llēbo ēre koshēmi lōng wopro ga pjāy drōn jēk pjlo bek, pjāy pogo llēye dret Sbō bokso wlo. Pjāy jēk lōng ēng tjok wlēp bakoe. ¹⁵ Woyoshrozī ga shji koshe Tjlapgarē sōk wopjlú, shji dōya wlo. Bi kjlara Pablo omtono bomi kong eni bako, kjok miydē twara Sbōrē ba kong li go.

¹⁶ Ga tjlōkwo tara bomi kong sorē ga tara nopga oblē oblē kong eni bako, kjibokwo tara kjwobi li go. Gueniyo tjlōkwo tara kjone kjone llē loklo miydēy wlo ga kjange. No kjone kjone kjok miydē ara llēm, mār Sbō go jlōkoyo llēm bakoe. Eni ēmdē ga tjlōkwo li llē loklo miyde lok pjlúe'le, gueniyo llē loklo le li eni llême. Shārye Sbō tjlōkwo oblē oblē tjok eni bakoe. E kjīshko ga epga oppjik lok om go.

¹⁷ E kjīshko ga pjeyoga, nopga eniyo sorē miydēmi lōng pjir tjān kuzong ga pjāy sjēk ba tjok, pjāy jyāpgwe nopga Sbō kolē llēm wleniyo lirē llēm wlo, pjāy jēklōng ba wotjlik owa li go llēm wlo, tjlōkwo bek li rayēmi llēm wlo bakoe. ¹⁸ Woyde ga pjāy kjimte bi Tjlapga, bi dōga Jesucristo lirē jek kēgong, ba wopjlú li kjīshko. Woyde ga e miydēmi jek kēgong bakoe. E iēy ber kēsbang, tjlwō ara iyado wlo. Ber eni.

Primera Carta de Juan Kjibokwo ère tara Juandë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrra Sbö èrë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlokwo laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ère tara Jesús tjlokwo kfragaga löng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquia.) Kjibokwo ère tarashko ga e tjlabla tjän.

Shji woyde Sbö ère ara li tara ba kong. Shji èng woydë ara kar kar wleni ga miydëy e go ga shji Sbö nopga jlökoyo, eni ga woyde ga shji èng woydë eni iyado li tara ba kong. Cristo wloyoga to löng tjlokwo bek llëm li lë, Jesús tjlokwo kfragaga li jyäpgwe e go wlo li tara ba kong. Èye tjle Sbö Sëya gore, de llëm, e miydëy sorë li tara ba kong bakoe.

Tjlokwo li weno borwa kong

¹ Shäng kjlara ko Tjlokwo.* Kjibokwo ère tërwa bomi kong ba kjishko. Kjok ère dämär, llëye llëm obishko ga sök tjän. Bi iaga ber löng së jlökoyo li e. E kurorwa wëë, Ìnorwa borwa bokkwo go, porwororwa borwa orkwo go bakoe. E roy lorwarë bomi kong. ² E weno borwa kong, ga llëye Ìnorwa li lorwarë bomi kong. Eni ga lërwa bomi kong ga Sök Iyado li e. Dënashko ga sök Data Sbö tjok, gueniyo weno borwa kong dbar kjwöb. ³ Tjawa jëk löng wlëp Data Sbö tjok, ba Wa Jesucristo tjok bakoe. Eni ga llëye Ìnorwa, kurorwa li lërwa bomi kong, pjây jëk löng wlëp borwa tjok eni bako wlo. ⁴ Ga tjlokwo ère tërwa bomi kong, tjawa ber löng wopjlu anmoyö wlo.

Shji jëk pjlo bek, Sbö dik

⁵ Jesucristo tjlokwo lono borwa kong, ga llëye lara li ère: Sbö, e pjlú, pjlo bek, llëye owa drete. ⁶ Shji löng wlëp ba tjok léy, gueniyo shji jëk löng pjlo bek llëm ga shji löng jyörkë, ga shji mär löng tjlokwo bek li go llëme. ⁷ Gueniyo shji jëk löng pjlo bek baÿya dik ga shji löng wlëp èng tjok, ga owa pjang bi go kës li löya Sbö ère ber dret, ba Wa Jesucristo srëng kwono li kjishko.

⁸ Shji llëbo owa shäryono llëme léy wleni ga shji opjyäpgwë löng om go, ga tjlokwo bek li miydëy löng llëme. ⁹ Gueniyo Sbö, e pjlo bek, llëye lara li shärye eni iyado. Eni ga llëbo owa shäryoroy li owa jlöe loroy, ga rayoroy wleni ga owa pjang bi go li löya ber dret, ga shji ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁰ Gueniyo shji llëbo owa shäryono llëme léy wleni ga Sbö, e jyö äe löngdë, ga ba tjlokwo li miydëy löng llëme.

2

¹ Pjây bor wappa wleni, tjlokwo ère tër bomi kong, pjây llëbo owa shäryë llëm wlo. Gueniyo shji kjlara llëbo owa shäryono wleni ga shji wlike Jesucristorë. E pjlo bek iyado, ga lan Data Sbö tjok bi kjishko. ² E wolono, owa pjang bi go li löya Sbö ère ber dret ga pjlú wlo, owa pjang nopga löng kjok ère kjing go uunkong go li löya ber dret ga pjlú wlo bako, shji ber löng shdungko ame wlo.

Tjlokwo tjaglën wleni

³ Sbö miydëy pjlure miydëy sorë? Tjlokwo lara bi kong shäryëy wlo li shäryoroy eni ga miydëy e go ga e miydëy pjlue. ⁴ Gueniyo èye Sbö miydëy pjlue le, gueniyo kole llëm ga shäng jyörkë, ga tjlokwo bek li miydë shäng llëme. ⁵ Gueniyo èye Sbö tjlokwo kolë ga Sbö woyde jlökoyo. Shji mär ba go jlökoyore miydëy eni: ⁶ Èye tönö ba tjok le ga woyde ga jëk pjlo bek, Jesucristo jëktong sorë ga eni.

⁷ Pjeyoga, tjlokwo tër shäng bomi kong shäryëmi wlo ère, e tjlokwo tjaglën totë llëme. Dämärshko ga tjlokwo ère twaraba bomi kong, ga kurumi tjän. ⁸ Gueniyo eerishko ga beno tjaglën wleni. Cristo jëktong pjlo bek, ga pjây jëk löng pjlo bek bakoe. E go ga tjlokwo ère llë loklo miydëba wëëe.

⁹ Èye jëk shäng kjok shjiy roy wleni le, gueniyo oblë Iyawa shjiktëng ga jëk shäng kjok ro sï roy wleni obi. ¹⁰ Gueniyo èye ba kjlara woydë ara ga jëk shäng kjok shjiy roy wleni, èye iche dir llëm bakoe. ¹¹ Gueniyo èye ba kjlara iywö shjiktëng ga jëk shäng kjok ro sï roy wleni, ga llëye iga llëme. E kjishko ga jongya kjone miydë shäng llëme.

¹² Pjây bor wappa wleni,

owa pjang bomi go li löna Sbö ère beno dret,

llëye shäryara Jesucristorë li kjishko.

Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.

¹³ Pjây këkboga,

kjok ère shäryayde Sbö ère llëm obishko ga

Jesucristo sök tjän,

ga pjây ommydë eni tjän.

Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.

Pjây dwlasga,

Ä zanomie.

Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.

¹⁴ Pjây bor wappa wleni,

Data Sbö miydomi.

Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.

Pjây këkboga,

sök së tek dämärshko dwayo li miydomi.

Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.

Pjây dwlasga,

pjây wokjang,

Sbö tjlokwo miydëmi löng,

Ä zanomi bakoe.

* 1:1 Tjlokwo le li, e Jesucristo loklo.

Kjibokwo ère tër bomi kong e kjishko.

¹⁵ Llébo tjeng kjok ère kjing go Sbõ wloyo wleniyo, e woydako llème. Èye omwoyde ara ga Data Sbõ, e woyde llème. ¹⁶ Llébo eniyo, e laga Data Sbõrè llème. No wotjlik owa, llébo ina pjlu li woyde ber ba kong, no krè ara ba llébo kjishko bakoe. ¹⁷ Llébo uunkong eniyo li pjir, ba woydaga li tjok. Gueniyo èye Sbõ kolé ga ber sòk sè ìyado.

Cristo wloyoga

¹⁸ Pjây bor wapga wleni, kjok pjir dbaryo li dõrõe. Cristo wloyo tjewe kjlara li roy kuromi, ga Cristo wloyoga oblè weno lóng ara tjân. Miydèy e go ga kjok pjir dbaryo li dõrõe. ¹⁹ Dénashko ga epga lóng bi tjok, gueniyo tjlokwo li kjrara lok jlókoye llèm, e rayara. Tjlokwo li kjrara lok jlókoye kjwe ga beno lóng bi tjok. Gueniyo e rayara kuzong ga miydèy e go ga tek dénashko ga tjlokwo li kjrara lok jlókoye llème.

²⁰ Jesucristo, e iak beno shäng dboy Sbõ kong. Ga pjây go ba Sèya ichara beno kèsbang bomi tjok, ga tjlokwo bek li miydèmi lóng pjlu. ²¹ Tjlokwo miydèmi llèm wleniyo totè bomi kong llème. Tjlokwo bek li miydoromi tjân, ga miydèmi ga tjlokwo bek lishko ga jyõ eshko drete. Tjlokwo ère tër bomi kong e kjishko. ²² Èye jyõrkè ga ìgõy wèlèe. Èye no pjluo iche le Sbõrè li, e Jesús llème le oba kong ga jyõrkaga li e. Nopga eniyo mâr lóng Data Sbõ go llèm, mâr lóng ba Wa go llèm bakoe. E kjishko ga epga Cristo wloyo. ²³ Èye tjléno ba Wa kjishko eni ga sòk Data Sbõ tjok llème. Èye mâr ba Wa go le oba kong ga era sòk Data Sbõ tjok.

²⁴ Tjlokwo kuromi dâmârshko li woyotjizi ìyado. Shâyoromi eni ga pjây mâr lóng Sbõ Wa go, Data Sbõ go bakoe. ²⁵ Ga llono ga shji ie Sbõ Warè ber lóng sè ìyado Sbõ tjok, lara jlókoye sorè li eni.

²⁶ Tjlokwo ère tër bomi kong, nopga to lóng bomi jyâpgwè le li kjishko. ²⁷ Gueniyo pjâyda go Sbõ Sèya ichara beno kèsbang bomi tjok, ga shäng bomi tjok ìyado. Tjlokwo bek laga li e, ga pjây pîya llè pogo go. E kjishko ga pjây pingga woydè oblè ame. Eni ga pjây mâr ber lóng Jesucristo go, pjây pina ba Sèyarè sorè li eni.

Sbõ wapga

²⁸ Pjây bor wapga wleni, pjây mâr ber lóng ba go ìyado, wen tjeve irõng obishko ga shji lóng wlèp ba tjok wlo, shji ber lõkshko llèm wlo bakoe.

²⁹ E pjlo bek li miydèmi wleni ga miydozi ga nopga jèk pjlo bek kès li, e Sbõ wapga.

3

¹ Shji kowe Data Sbõrè ba wapga, ga shji ba wapga jlókoye. Miydèy e go ga shji woyde ara anmoyõ. Gueniyo nopga Sbõ miydè llèm

wleniyo, shji Sbõ wapga li miyde lok llème. ² Pjeyoga, shji Sbõ wapga shara, llono ga shji sorè miydèy llèm obi gueniyo. Gueniyo Jesucristo wen tjweshko ga e sorè ìy wèlè eshko. Eni ga shji ber baïya dik shara. ³ Èye lóng ba koshè eni ga eerishko ga jèk woydè pjlo bek, baïya dik.

⁴ Sbõ tjlokwo kolèy llèmshko ga shji lóng llébo owa shâryè. E kjishko ga èye llébo owa shâryè ga Sbõ tjlokwo kole shäng llème.

⁵ Gueniyo miydèmi pjlu ga Jesucristo õõr kjok ère kjing go, owa pjang bi go li lõya ber dret wlo. Ga llèye owa shâryara llème. ⁶ Èye mâr ba go ga llébo owa shârye enido llème. Èye llébo owa shâryè enido ga Jesucristo miyde lóng llèm, kar miyde llèm bakoe.

⁷ Pjây bor wapga wleni, pjây jyâpgwèba llème. Jesucristo llébo shâryè pjlo bek ìyado. E kjishko ga èye llébo shâryè pjlo bek ga e pjlo bek, baïya dik. ⁸ Gueniyo Àra llébo owa shâryè ìyado tek dâmârshko dwayo. E kjishko ga èye llébo owa shâryè ga e Æ Ì. Sbõ Wa õõr kjok ère kjing go, llébo shârye Àrè li pjiga. ⁹ Èye Sbõ wa ga llébo owa shârye enido ame, e iara Sbõrè beno shäng sè jlókoye baïya dik kjishko. Eni ga e Sbõ wa kjishko ga llébo owa shârye enido ga æ. ¹⁰ Èye Sbõ ware, de Æ wa, e miydèy eni: Èye llébo shâryè pjlo bek llèm ga e Sbõ wa llèm; èye ba kjlara woydè llèm ga e Sbõ wa llèm bakoe.

Shji èng woydè ara kar kar

¹¹ Tjlokwo kuromi tek dâmârshko dwayo li ère: Bek ga shji èng woydè ara kar kare.

¹² Dénashko ga domer shäng kjlara ko Caïn, e Æ Ì. Caïn li llébo owa shâryono, gueniyo ba lèngda llébo shâryono pjlo bek. Ba lèng li zrõra e kjishko. Shji opshâryè baïya dik llème. ¹³ Pjeyoga, nopga Sbõ miydè llèm wleniyo, pjây iywa lok shjiktèngshko ga pjây opshgawè e go llème. ¹⁴ Dénashko ga shji wolono lóng wleni, gueniyo eerishko ga shji lóng sè jlókoye. Miydèy ga shji eni, bi pjeyoga woydèy ara kjishko. ¹⁵ Èye ba kjlara iywõ shjiktèng ga e no zrõga wleni. Ga miydèmi pjlu ga èye no zrõk ga aâr ber lóng sè ìyado Sbõ tjok llème.

¹⁶ Shji oblè woydè sorè li miydoroy Jesucristo go. E optwono wolono bi kjishko. Bek ga shji optwè wolon bi kjlara kjishko eni bakoe. ¹⁷ Shji llébo ara, ga bi kjlara llébo dret wleni ga woyde ga songelèy, ga kjimtéy. Shâyoroy eni llèm ga Sbõ woydèy llème. ¹⁸ Pjây bor wapga wleni, shji oblè woydè ara lèy dô llèm, oblè kjimtozi wopjlu go dey, shji kjimte Sbõrè sorè ga eni. ¹⁹⁻²⁰ Shâryèy eni ga miydèy e go ga shji mâr lóng Sbõ tjlokwo bek li go. Sbõ tjwlo ara, bi wotjlik li kjinmo, ga shji miyde pjire. E kjishko ga shji llébo owa shâryono lèy bi pjlushko èmdè ga miydèy ga shji lóng wlèp ba tjok.

²¹ Pjeyoga, shji lóng llëbo owa shäryë llëme tëy bi pjlúshko ga shji lóng wlëp ba tjok. ²² Eshko ga llëye rokëy ba kong dô ga twe bi kong pjir, ba tjlökwo kolëy lóng pjlú kjishko, llëye woide li shäryëy lóng eni kjishko bakoe. ²³ Ba tjlökwo lara bi kong shäryëy wlo li ère: Shji mär ba Wa Jesucristo go, ga kolëy bakoe; shji ichara erë èng woide ara kar kare. ²⁴ Èye ba tjlökwo kolë ga mär ba go jlökoyo, ga Sbò shäng ba tjok bakoe. Shji go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok. Miydëy e go ga shäng bi tjok jlökoyo.

4

Nopga tjlë Sbò Sëya gore, de sëya oblë go, e miydëy sorë

¹ Pjeyoga, nopga ara to lóng tjlë ga «Tjawa tjlë Sbò Sëya go» le lok eni. Gueniyo nopga ara eniyo ichaga Sbörë llëme. E kjishko ga epga uunkong li tjlökwo kjrëy llëm, woide ga e tjlïy bäm go guing. ² Èye tjlë Sbò Sëya go jlöre miydëy eni: Èye tjlë ga Jesucristo öör kjok ère kjing go no wleni le ga e ichaga Sbörë; ³ èye omläywë eni llëm ga e ichaga Sbörë llëm, e ichaga Cristo wloyo lirë. Cristo wloyo, e tjwe li roy kuromi tjän, ga eerishko ga shrono shäng kjok ère kjing go.

⁴ Pjäy bor wapga wleni, pjäy Sbò Ì, ga pjang bomi go li dbo ara, Cristo wloyo shäng kjok ère kjing go li kjinmo. E kjishko ga Sbò wloyoga tjeng kës li zanomie. ⁵ Epga kjok ère so, ga tjlë nopga Sbò miydë llëm wleniyo dik e kjishko, ga nopga Sbò miydë llëm wleniyo omkuk lóng wopjlú. ⁶ Gueniyo shjira Sbò Ì, ga èye Sbò miydë ga shji kuya lóng wopjlú, gueniyo èye Sbò Ì llëm ga shji kuya llëme. Èye tjlë Sbò Sëya bek li gore, de jyö sogo li go, e miydëy e go.

Shji woide Sbörë ara, shji oblë woide ara bakoe

⁷⁻⁸ Pjeyoga, bi kjimtaga oblë woide ara wlo li, e Sbò. E kjishko ga bek ga shji èng woide ara kar kare. No woidega jlökoyo li, e Sbò. Miydëy e go ga èye oblë woide ara ga e Sbò wa, ga Sbò miyde bakoe. Èye oblë woide llëm ga Sbò miyde llëme. ⁹ Shji woidega Sbörë eni: Ba Wa kjarasoa ichara öör kjok ère kjing go bi kjimté, shji ber lóng së jlökoyo ba kjishko wlo. ¹⁰ Shji woidega Sbörë ara anmoyö. Ba Wa ichara, optwono wolono, owa pjang bi go li löya ber dret ga pjlú wlo, shji ber lóng shdungko ame wlo. Shji Sbò woide ara li äar e go llëme.

¹¹ Pjeyoga, shji woidega Sbörë ara eni kuzong ga bek ga shji èng woide ara kar kar bakoe. ¹² Èye Sbò ìno llëme. Gueniyo shji èng woide ara kar kar ga Sbò shäng bi tjok. Eni ga shji Sbò woide jlökoyo li ikoba wëllëe.

¹³ Shji go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok. Miydëy e go ga shji mär lóng ba go

jlökoyo, e shäng bi tjok bakoe. ¹⁴ Data Sbò, ba Wa ichara öör kjok ère kjing go, ber no dôga wlo. Tjawa omïno, ga llëye ìnorwa li lorwarë lóng oba kong. ¹⁵ Jesús, e Sbò Wa. Èye tjlökwo ère kjrono ga mär shäng Sbò go, ga Sbò shäng ba tjok bakoe. ¹⁶ Eni ga miydëy ga shji woide Sbörë ara jlökoyo, shji mär lóng ba go bakoe.

No woidega jlökoyo li, e Sbò. Èye oblë woide ara ga mär shäng Sbò go, Sbò shäng ba tjok bakoe. ¹⁷ Shji oblë woide jlökoyo, shji opshäryë Jesucristo dik kjok ère kjing go wleni ga no llgwezlong dbaryoshko ga shji ber lóng wlëp, llëye bangkjrëy llëme. ¹⁸ Shji oblë woide eni ga llëye bangkjrëy llëme. Shji shdüya Sbörë li bangkjrëy wleni ga miydëy e go ga shji lóng oblë woide jlökoyo llëme.

¹⁹ Shji woidega Sbörë ara bäm go. E kjishko ga Sbò woidey ara, oblë woidey ara bakoe. ²⁰ Èye tjlë ga «Tja Sbò woide ara» le, gueniyo ba kjarara iywa shjiktëng ga shäng jyörkë. Ba kjarara li ìga wëllë, gueniyo Sböra ìga llëme. ¿Eni ga ba kjarara li woide llëm ga Sbò woide sorëro? ²¹ Ba tjlökwo lara bi kong shäryëy wlo li ère: Sbò woidozi ara, bomi kjarara woidozi eni bakoe.

5

Shji mär Sbò Wa go

¹ Èye, no pjluyo iche lara Sbörë li, e Jesús le ga e Sbò wapga jlökoyo. Èye Data Sbò woide ara ga ba wapga woide eni bakoe. ² ¿Gueniyo ba wapga woidey ara li miydëy sorë? Shji Sbò woide ara, ga ba tjlökwo kolëy. Miydëy e go ga ba wapga woidey ara bakoe. ³ Shji Sbò woide jlökoyo wleni ga ba tjlökwo kolëy. Ga ba tjlökwo, e kjang bi kong llëme. ⁴ Sbò wapga uunkong li, llëbo owa shärye nopga Sbò miydë llëm wleniyo rë li, e zana lok pjire. Shji mär Jesús go ga owa li zäy. ⁵ ¿Llëbo owa li zangga èrë? Èye, Jesús, e Sbò Wa jlöe le ga llëbo owa li zangga beno epgarë dôe.

⁶ Jesucristo öör shäng kjok ère kjing go. E wara Juandë di go, ga wolonoshko ga srëng kwono. Miydëy e go ga e Sbò Wa. E waraba dô llëm, e srëng kwono bakoe. Jesús, e è le Sbò Sëyarë bi kong bako, ga tjlökwo bek li layde dôe. ⁷⁻⁸ Eni ga Jesús, e Sbò Wa jlöe miydëy llëbo kjrënggwo mya go: Sbò Sëya go, di li go, srëng li go bakoe. ⁹ Tjlökwo le nopgarë bi kongshko ga tjlökwo kjrëy, tjwlo ara bi kong kjishko. Gueniyo tjlökwo le Sbörë li tjwlo ara e kjinmo. Ga ba Wa roy laga li, e Sbò om go. ¹⁰ Èye mär Sbò Wa go ga tjlökwo lara Sbörë li kjarara jlökoyo. Èye mär ba go llëm ga Sbò jyö äe layde, ba Wa roy lara li tjlökwo kjarara llëm kjishko. ¹¹ Llëye le Sbörë li ère: Shji kong ba Wa twara, shji ie ber lóng së iyado ba tjok wlo le eni. ¹² Eni ga èye mär

ba Wa go ga sök sê jlôkoyo. Ēye mār ba go llēm
ga wolono shāng wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹³ Pjāy mār lōng Sbō Wa go, kjibokwo ěre
tēr bomi kong, pjāy iara Sbōrē beno lōng sê
īyado ba tjok li miydēmi pjlu wlo. ¹⁴⁻¹⁵ Eni ga
llēbo woyde Sbōrē wleniyo rokēy ba kong-
shko ga miydēy ga shji kuya. Ga miydēy ga
shji kuya wleni ga llēbo rokoroy ba kong li
shārye bi kong eni. E kjīshko ga rokēy ba
kongshko ga llēye bangkjrēy llēme.

¹⁶ Ēye ba kjlara ik shāng llēbo owa shāryē
ga woyde ga syōshtë Sbō kong ba kjlara
li kjīshko. Llēbo owa lēr shāng li, shji ie
ber shdungko īyado wlo llēm wleniyo lotē.
Llēbo owa, shji ie ber shdungko īyado wlo
wleniyo tjok. Ēye llēbo owa eniyo shāryono
ga shji syōshtë ba kjīshko llēme. ¹⁷ Llēbo owa
shāryoroy llē pogo ga e owa. Gueniyo llēbo
owa, shji ie ber shdungko īyado wlo llēm
wleniyo tjok.

¹⁸ Ēye Sbō wa ga llēbo owa shārye enido
ame. E de Sbō Warē. E kjīshko ga llēye shārye
Ārē ba kong ga āe. ¹⁹ Miydēy ga shji Sbō
wapga. Miydēy ga nopga Sbō miydē llēm
wleniyo li ichaga Ārē. ²⁰ Miydēy ga Sbō Wa
ōōr shāng kjok ěre kjing go, ga shji kong kjok
miydē twara, Sbō bek li miydēy pjlu wlo.
Shji mār lōng Sbō bek li go, ba Wa Jesucristo
go bakoe. Sbō bek li e. Bi iaga ber lōng sê
īyado ba tjok li e bakoe.

²¹ Pjāy bor wapga wleni, shji sbōpga jyāglo
poshrēk llēme.

Segunda Carta de Juan Kjibokwo ère tara Juandë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo shara. Kjibokwo ère tarashko ga e tjabla tjan.

Eshko dbaryo ga no kjone kjone to löng tjlökwo bek llëm li lë, Jesús tjlökwo kjrägaga li jyäpgwe e go wlo. E kjishko ga kjibokwo ère tara Juandë, Jesús tjlökwo kjrägaga li ber löng sjëk ba tjok wlo.

1-2 Kjibokwo ère taga tja bomi tjlapgarë.

Sbö tjlökwo kjrägaga, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Pjäy kjrara Sbörë. Tjlökwo bek li kjrörroy beno tjeng bi pjlushko, ga ber tjeng eshko iyado. E kjishko ga pjäy woydër ara, pjäy woyde tjlökwo bek miydagaga löng lirë eni bakoe.

³ Rokër Data Sbö kong, ba Wa Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga shji mär Sbö tjlökwo bek li go, ga shji ëng woydë ara kar kar wopro ga shji kjimte lok ara, shji songe le iyado, shji ie lok ber löng wlëp bakoe.

Shji ëng woydë ara kar kar

⁴ Roy kuror ga pjäy jëk löng tjlökwo bek li go, shji ichara Data Sbörë sorë li eni. E kjishko ga tja wopjlu anmoyö. ⁵ Eni ga pjeyoga, tjlökwo tër shäng bomi kong shäryëmi wlo ère, e tjlökwo tja glën totë llëme. Dämärshko ga tjlökwo ère twaraba bi kong. Lër bomi kong ga pjäy ëng woydos ara kar kare. ⁶ Ga shji ëng woydë wlo ga woyde ga tjlökwo lara Sbörë bi kong shäryëy wlo li shäryëy eni iyado. Shji ëng woydë laga Sbörë bi kong tek dämärshko dwayo.

⁷ Nopga ara to löng kjok ère kjing go oba jyäpgwë. Tjlë ga «Jesucristo shrono kjok ère kjing go no wleni llëme» le löng eni. Èye tjlë eni ga e Cristo wloyo. ⁸ Pjäy pak shäryono ara, ga pjäy potjwlëkklo tjok. Gueniyo pjäy sjëk, pjäy jyäpgwe lok llëm wlo, bomi potjwlëkklo li jer llëm wlo.

⁹ Èye oblë ping woydë, shji pina Cristorë sorë li kjinmo le wleni ga shäng mär Sbö go llëme. Èye jëk shäng tjlökwo pina ba kong li go ga mär shäng Data Sbö go, ba Wa go bakoe.

¹⁰ Èye äär bomi shwoy ga Cristo tjlökwo bek ère le bomi kong llëm ga wlokrëmi bomi ushko llëm, «Miga» le bomi kongshko ga «Kjobe» lëmi ba kong ëmdë llëm bakoe. ¹¹ Èye omwlokrono ga shäng ba pak owa li shäryë ba tjok wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹² Tja llëbo lë woydë ara bomi kong, gueniyo tër woydë kjibokwo go llëme. Pjäy in woydë, shji lan ëng tjok wlo, shji ber löng wopjlu anmoyö wlo.

¹³ Bomu pjeyoga Jesús tjlökwo kjraga, kjrara Sbörë wleniyo li, «¿Pjäy yonde?» le bomu kong.

Tercera Carta de Juan Kjibokwo ëre tara Juandë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlokwo laga Jesús äska wleniyo shara. Kjibokwo ëre tarashko ga e tjabla tjän.

Domer shäng kjlara obi ko Gayo. Pjlara ga nopga ichara Juandë Jesús roy pjlú lë ba kong. Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Diótrefes, e domer tjwlo ara wleniyo. E kjishko ga nopga ichara Juandë li wlokjre woydë llëme. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Juandë Gayo kong, ber shäng sjëk Diótrefes tjok wlo. Gueniyo nopga ichara li wlojrra Gayorë wopjlú kuzong ga Juan beno shäng wopjlú ba tjok, ga woyde ga wlokjre eni jek obi li tara ba kong.

¹ Kjibokwo ëre taga tja bomi tjlapgarë.

Gayo, kjibokwo ëre ichër jek bop kong. Pja bor kjlara, pja woydër ara jlökoyo.

² Pja bor kjlara. Miydër pjlú ga pja jëk shäng pjlú Sbö tjok. Eni ga rokër Sbö kong ga pja kjimte, bop doyo ber pjlú eni bako wlo. ³ Pja roy söra bi pjeyoga kjone kjonerë bor kong. Kuror ga pja mär shäng Jesús go jlökoyo, pja jëk shäng tjlokwo bek li go bakoe. E kjishko ga tja wopjlú anmoyö. ⁴ Roy kur ga bor wapa wleni jëk löng tjlokwo bek li goshko ga tja wopjlú anmoyö.

⁵ Pja bor kjlara. Tjlapga Jesús tjlokwo kjragaga kjimtep enido, pjeyoga miydëp llëm ëmdë ga kjimtep bakoe. ⁶ Epga kjimtorop sorë li lara lok Jesús tjlokwo kjragaga löng li kong. Epga äär eshko obishko ga kjimtos jek eni obi, woyde Sbörë sorë li eni. ⁷ To löng Jesucristo pak shäryë, kjimtara nopga Sbö miydë llëm wleniyo lirë llëme. ⁸ E kjishko ga woyde ga bi pjeyoga eniyo tjwe bi shwoy ga wlojrrë löng wopjlú, tjlokwo bekli shdär jek këgong wlo.

⁹ Kjibokwo ichoror jek Jesús tjlokwo kjragaga löng li kong kjwara. Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Diótrefes. Tjawa kole woydë llëm, nopga oblë ichë ä kjishko. ¹⁰ Tjawa jyöyotke ara. Bi pjeyoga wlokjre woydë llëm bakoe. Ëye omwlojrrono ga iche tön tjlokwo kjragaga löng li tjok ame. E kjishko ga tja jek äär eshko ga wlon kjuuwe.

¹¹ Pja bor kjlara. Ïp ga no oblë llëbo owa shäryë ga pja omshäryë eni llëme. Llëbo pjlú shäryopdë eröe. Ëye llëbo pjlú shäryë ga e Sbö i. Ëye llëbo owa shäryë ga Sbö miydë llëme. ¹² Domer shäng kjlara ko Demetrio. Era pjlúe le nopga uunkongdë eni. Tjawa omlë eni bakoe. Miydëp pjlú ga tjawa tjlä

beke. Ga miydër pjlú ga tjlokwo le shäng li, e beke.

Kjibokwo pjirzlong

¹³ Tja llëbo lë woydë ara bop kong, gueniyo tër woydë kjibokwo go llëme. ¹⁴ Pja in woydë wop ä, shji lan ëng tjok wlo.

¹⁵ Rokër Sbö kong ga pja ie ber sök wlëpe. Bop pjeyoga löng jüshko li, «¿Pja yonde?» le lok bop kong.

Bop pjeyoga löng eshko bop tjok li, «¿Yonde?» lëp kjlara kjlara kong bakoe.

Carta de Judas

Kjibokwo ère tara Judasdë

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Judas. Kjone kjone tjlä ga e Jesús oppingga tak pjang Lucas 6.16 go, Hechos 1.13 go bakoe le. Kjone kjone obi tjlä ga e Jesús lëng, Santiago dik, tak pjang Mateo 13.55 go, Marcos 6.3 go bakoe le. Gueniyo miydëy pjlu ga kjibokwo ère taga, e Judas Iscariote llëme.

Eshko dbaryo ga no kjone kjone to löng tjläkwo bek llëm li lë, Jesús tjläkwo kjrägaga li jyäpgwe e go wlo. E kjishko ga kjibokwo ère tara Judasdë, Jesús tjläkwo kjrägaga li ber löng sjëk ba tjok wlo.

¹ Kjibokwo ère taga tja Judasdë. Tja Jesucristo parkaga. Tja Santiago lëng.

Nopga rokara Sbörë löng li, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Pjäy woyde Data Sbörë ara, ga pjäy de Jesucristorë.

² Rokër Sbö kong ga pjäy songe le İyado, pjäy ie ber löng wlëp, pjäy woyde ara bakoe.

Nopga wotjlik owa wleniyo

³⁻⁴ Pjeyoga, woydoror ga shji döra Sbörë beno löng sorë li roy lër bomi kong kjibokwo ère go. Gueniyo kur ga tjläkwo ichër jek bomi kong oblë kjluwe. No kjone kjone wotjlik ga owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret ba wopjlu li kjishko kuzong ga shji llëbo owa shäryë ga pjluë le. Epga opyono beno löng bi Tjlapga, bi pjluyo Jesucristo li wloyo. Nopga eniyo, e shdungko. E tak beno pjang Sbö tjläkwo go eni dëna tjan. Ga eerishko ga nopga eniyo kjone kjone opzrëno löng bomi tjërëko, pjäy jyäpgwe wlo le. E kjishko ga rokër bomi kong ga tjläkwo roy pjlu li wlikoziä. E twaga Sbörë beno ba nopga kong pjlaraso, ber İyado wlo.

⁵ Llëbo kjone kjone woyoshër woydë bomi kong, e miydëmi löng pjir gueniyo. Dënashko ga Israel tjëyoga shira Tjlapgarë tek Egipto kjokyo dwayo irgoshko ga kjone kjone mär ba go llëm li pjira drete. ⁶ Dënashko ga ba parkagaga kjok dogo so kong pak twara Sbörë oblë oblë. Gueniyo kjone kjone omrayono. E kjishko ga pjirira Sbörë dröng sho go, iara beno löng kjok ro si roy, äar jong ba llgewezlong dbaryo lishko. ⁷ Dënashko ga Sodoma soppa, Gomorra soppa, kjok shto oblë oblë löng ba soshko soppa, e pono no orkwosmono ba tjok llëm li tjok ara, ga llëbo shäryako llëm li shäryara lok oblë oblë bakoe. E kjishko ga shduna Sbörë iök go, beno nopga owa shdüya iök

pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li go İyado wlo li miydoklo.

⁸ Nopga owa löng bomi tjërëko li, e llëbo shäryë eni bakoe. Llëbo shärye löng owa ba doyo go, lara Sbörë ba kong yoshko le kjishko. Wotjlik lok ga ichaga èrë llëme le, ga kjok dogo soppa läywe lok owa bakoe. ⁹ Sbö parkaga kjok dogo so kägäyo Miguel ëmdë ga ënglono kar kar Ä tjok, Moisés doyo li kjishkoshko ga Ä läywara owa sira ëmdë llëme. Eshko ga tjlä ba kong ga «Pja wlongga ber Tjlapgarë» le ba kong eni eröe. ¹⁰ Gueniyo nopga èrera, llëbo läywe lok owa oblë oblë, gueniyo llëye läywe löng li, e llë miyde löng llëme. Epga so öng llë kjoyo, llëbo shärye ga woyotjliya llëme. Wotjlik tjwe llë li shäryayde eröe. Ga ba pjikklo li e.

¹¹ Epga opshäryë owa, Cain dik.* Llëbo shärye llë pogo, dbur shak wlo, Balán dik.† Ga Sbö kole lok llëm kjishko ga flono ga pjir, Coré dik.‡ İE kjishko ga epga song jlöe!

¹² Pjäy tön, ië ëng tjok, pjäy wopjlu Sbö tjok kjishkoshko ga llëbo shärye lok owa li lökyokjre lok llëm, gueniyo bomi kong ga llëbo owa wleni, e ber lökyo ara bomi kong bakoe. Epga opwoyotjlik löng om go erö, öng daga opsëng om go erö wleni. Llëbo le lok ara, gueniyo llëbo pjlu shärye lok llëm, pjäng sho roshko di llëm, bakwe pjlukdë llaw pogo wleni. Eye kjimte llëme. Kjor bo kjrozlong dbaryo ga kjor llë botjyono llëm ga e llëno llëm, kjëtong jong wleni. Eshko ga shiy ba sleng tjok. Enira kjëtong jlökoyo. Nopga ère so e kjoyo bakoe. Eye kjimte llëme. ¹³ Epga so dlung İöya dbo ara kjoyo, llëbo owa shärye li İgöy wëllë, dlung bung sho wleni. Epga so dbala jëk ba irbo bäng llëm kjoyoe. Epga löng shdungko kjok ro si anmoyö li roy İyado wlo.

¹⁴ Dënashko ga domer shäng kjlara ko Enoc. E tjok ga Adán tjëyoga tek beno ba irgo li öötong kjrिंगgwo tjer (6).§ Eshko dbaryo ga Enoc tjläno nopga ère kjishko. Tjlä ga «İTja kuzia! Llono ga Tjlapga Jesús tjwe ba parkagaga kjok dogo so ara tjok, shtëy ga äar llëme. ¹⁵ E tjwe nopga uunkong llgwega, nopga owa li shdungga, llëbo owa shäryara kës li kjishko, tjläkwo lara lok owa ba kjishko kës li kjishko bakoe» le. ¹⁶ Nopga ère kjloshtë llë pogo kjishko, llë pogo läywe owa bakoe. Jëk löng ba wotjlik owa li go erä. Krë lok ara om goshko, ga oblë jyäpgwe lok tjläkwo wolëso go, llëye woyde li wlëya wlo.

Pjäy sjëke

¹⁷ Pjeyoga, llëye lara Sbö tjläkwo roy lagaga bi Tjlapga Jesucristo äskarë bomi kong li, e woyoshrozia. ¹⁸ Tjläno lok ga «Kjok pjir lëshko ga nopga Sbö tjläkwo joywë ä

* 1:11 Génesis 4.1-16. † 1:11 Números 22.2-24.25. ‡ 1:11 Números 16.1-50. § 1:14 Enoc, e Jared wa. Jared, e Malaläl wa. Malaläl, e Cainán wa. Cainán, e Enós wa. Enós, e Set wa. Set, e Adán wa, tak pjang Génesis 5.3-18 go sorë li eni.

wleniyo wen tjwe, ga jëk löng ba wotjlik owa li go» lara lok eni. ¹⁹ Nopga eniyo löng bomi tjrëko, bomi shdögaga ber löng dboy dboy wlo li epga. Epga go Sbö Sëya llëm, jëk löng ba wotjlik owa li go erä.

²⁰ Gueniyo pjeyoga, pjäy ëng kjimtos mär Sbö go jek këgong këgong. Pjäy syöshtë Sbö kongshko ga pjäy kjimtaga ber ba Sëyarë. ²¹ Pjäy woyde Sbörë ara, ga pjäy songe le bi Tjlapga Jesucristorë bakoe. E kjishko ga llono ga pjäy ie Sbörë ber löng së iyado ba tjok. E koshëmi löng wopro ga tjlökwwo ëre woyoshrozïa. ²² Ëye, tjlökwwo kjrëy wlo li kjone dey miyde llëm ga e songe lozïa. ²³ Ëye, tjlökwwo bek llëm li kjre woydë kjwlë ga dözï, nopga tek shiy iök roy dwayo wleni. Llamoga songe lozï, gueniyo pjäy sjëk, pjäy opshäryë baïya dik llëm wlo. Woyotjlizï ga llëbo owa shäryara li kjishko ga ba shwong ëmdë ga beno owa, porwako llëm wleni.

Kjibokwo pjirzlong

²⁴⁻²⁵ Sbö bi döga, e eröe. Pjäy kjimte dir llëm wlo ga pjlúe. Pjäy ie äär ber löng ba bokshto ga pjlú bakoe. Eshko ga pjäy pogo llëye dret, pjäy wopjlú anmoyö bakoe. Bi Tjlapga Jesucristo kjishko ga e iëy ber bi pjluyo kësbang, tjwlö ara, dbo ara iyado. Ber eni.

Apocalipsis **Ilëbo ère pina Jesucristorè Juan kong, shji yo ìno wleni Kjibokwo ère sorè**

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrra Sbö èrè iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo shara.

Eshko dbaryo ga Juan iaraba beno shäng dlung tjrëko ko Patmos lishko, ba shdunggo, Jesús roy pjlü lara kjishko. Pjlara ga Jesucristo weno ba kong. Eshko ga llëbo pina ba kong, shji yo ìno wleni, ga ichara ba të, llëbo li miyde nopga uunkongdè wlo.

Bäm go ga ichara kjibokwo të Jesús tjlökwö kjrägaga kjrëngwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblè oblè Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquía.)

E irgo ga llëbo wen llono li pina ba kong. Nopga owa li shdüya Sbö èrè sorè li pina ba kong. Ä èngkjwè Sbö nopga tjok sorè li pina ba kong. E zäya Jesúsde sorè li pina ba kong. Llono ga nopga uunkong ber löng sorè li pina ba kong bakoe.

llëbo Ìna Juandè kës ère tara beno Jesús tjlökwö kjrägaga kong.

¹ Llëbo ère pina Sbö èrè Jesucristo kong, pïya ba parkagaga kong wlo, llëbo wen dörö li miyde lok wlo. Eni ga tja Juan kong ga ba parkaga kjok dogo so ichara Jesucristorè ter shrono shäng bor kong, llëbo ère pïya bor kong wlo. ² Llëbo ìnor li të uunkong bomi kong, Sbö tjlökwö roy lara Jesucristorè bor kong li të bomi kong bako, ber ba miydoklo wlo. ³ Èye kjibokwo ère lè oblè kong ga ber wopjlüe. Èye tjlökwö ère kuk, ga kole ga ber wopjlü bako, dbar lër shäng li dörö kjishko.

⁴⁻⁵ Kjibokwo ère taga tja Juandè.

Jesús tjlökwö kjrägaga kjrëngwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblè oblè Asia kjokyo, kjibokwo ère ichèr jek bomi kong.

Rokèr Sök Ìyado li* kong, sëyaga doglo kjäk (7) tjeng ba pjlü sökkïo jong li bokshto li† kong, Jesucristo kong ga ba wopjlü li kjishko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlëp bakoe. Jesucristo, e Sbö tjlökwö kura li laga jlökoy, woshrra bäm go li e, pjlupga löng kjok ère kjing go ichaga li e bakoe. Shji woyde ara, owa pjang bi go li lona beno dret, ba srëng kwona li go, ⁶ ga shji iara beno löng syöshtagaga parkè löng Sbö, ba Data, borwa pjluyo li kong. E kjishko ga Cristo iëy ber

* **1:4-5** Sök Ìyado le li, e Data Sbö loklo. † **1:4-5** Sëyaga doglo kjäk (7) le li, e Sbö Sëya dbo oblè oblè li loklo. ‡ **1:8**

Grecia so tjlökwö go ga tjlökwö toklo ko Alfa, e ba bäm Ìyo, tjlökwö toklo ko A wleni. § **1:8** Grecia so tjlökwö go ga tjlökwö toklo ko Omega, e ba pjirshko, tjlökwö toklo ko Z wleni. * **1:10** Tjlapga Jesús Dbaryo le li, e dbar sondëshko loklo, e woshrra Sbö èrè e dbaryo kjishko.

kësbang, tjwLö ara, dbo ara Ìyado wlo. Ber eni.

⁷ Tja kuzïa. Llono ga Cristo ter pjäng sho roshko, Ìga uunkongdè, ba shorkegaga löng dënashko li omik bakoe.

Eshko ga tjëyoga löng kës li ber löng woydè ara ba kjishko.

Ber eni.

⁸ Tjlapga Sbö tljè ga «Tja so tjlökwö toklo ko Alfa‡ kjoyo, tja so tjlökwö toklo ko Omega§ kjoyo bakoe. Llëye llëm obishko ga tja sök tjän. Llëbo uunkong pjitong dret ga tja sök obi. Sök Ìyado li tja. Llëye shäryèr woydè li shäryèr ga pjlüe» le.

Domer weno shäng kjlara, so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyoe

⁹ Tja Juan, tja bomi kjlara Jesús tjlökwö kjräga. Shji mär bi pjluyo Jesús go kjishko ga shji shdungoba, gueniyo kuy kjange. Sbö tjlökwö roy lara Jesúsde bor kong li lër shäng oba kong kjishko ga tja icharaba beno sök dlung tjrëko ko Patmos lishko. ¹⁰ Pjlara ga Tjlapga Jesús dbaryo* ga tja go Sbö Sëya jlökoy. Eshko ga ybò kuror bor irgo pjlara dbo ara, pjluk wli bakworoy wleni. ¹¹ Tjlè bor kong ga «llëye ìp li tos ber pjäng kjibokwo go. E irgo ga ichos jek Jesús tjlökwö kjrägaga kjrëngwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblè oblè Asia kjokyo li kong. Ichos jek Èfeso kjokyo, Esmirna kjokyo, Pérgamo kjokyo, Tiatura kjokyo, Sardis kjokyo, Filadelfia kjokyo, Laodicea kjokyo bakoe» le.

¹² Eshko ga tja bojongö ìn iröng, èye ybò kuror tljè li è miydèr wlo. Eshko ga ìn ga iök shjiy bapkwö shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7), ¹³ tjrëko shäng kjlara so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyo, doyono shäng shwong kur may äar ba kju kjing go, dop pjirikklo shäryak dbur sho shöylör go pjang ba pjlü kjing go. ¹⁴ Ba kägä, ba käkzong, e kjwo pjlublün so pjäng sho kjoyoe. Ba bok roy so iök lok ri ri kjoyoe. ¹⁵ Ba dre so dröng sho so klung sho kjoyo li iak jong iök pjè jong ri ri roshko li kjoyoe. Ba ybò dbo ara, di kës pjlublunyo dik. ¹⁶ Orkwo këlèkong dbala tjeng kjwo kjäk (7). Dröng tur jong ba kjak roy kjwangna, kowo stek kar kar. Ba bokkwo kälä lletlet, dlo wleni.

¹⁷ Ìn jek drëng ga tja jek rish buk ba dre zlong, shji wolono buk wleni. Gueniyo eshko ga tja porwara ba orkwo këlèkong go, ga tljè bor kong ga «llëye bangkjërèp llëme. Llëye llëm obishko ga tja sök tjän. Llëbo

uunkong pjitong dret ga tja sök obi. ¹⁸ Sök İyado li tja. Tja wolono, gueniyo tja sök së İyado wlo. Shinmoga shtoyo u bång bång dökkıo tjeng bor wloshko, epga woshrer İröng obi ga pjlúe.

¹⁹ »İlëye İnop li tozong. Eni tjok ga llëye shäryë li tos, llëye wen tek İröng li tos bakoe. ²⁰ Dbala İnop tjeng kjwo kjäk (7) bor orkwo këlëkong ëre, İok shjiy bapkwö shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7) ëre, e llë loklo lër bop kong. İok shjiy bapkwö kjwo kjäk (7) ëre, e bor tjlökwö kjruga kjrİng-gwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë li jyäğlo. Dbala kjwo kjäk (7) ëre, e roy sögaga kjok dogo so doglo kjäk (7), parkë löng bor tjlökwö kjruga kjrİnggwo kjäk (7) kong li jyäğlo bakoe.

2

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwö kjruga löng İfeso kjokyo li kong

¹ »Roy söga kjok dogo so shäng kjlara, bor tjlökwö kjruga löng İfeso kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»Shäng kjlara, orkwo këlëkong dbala tjeng kjwo kjäk (7), jëk shäng İok shjiy bapkwö shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7) li tjrëko. E tjlë bomi kong ga ² Pjäy jëk löng sorë, e miydër. Pjäy parkë bor kong kjang, llëbo weno bomi kong owashko ga kumi kjang bakoe. No kjone kjone tjlëno ga «Tja Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska» lara eni. Eshko ga tjlİnomi yötso, ga miydoromi ga jyö erä. Eshko ga İoromi beno jëk löng bomi tjok ame. ³ Bor kjİshko ga llëbo weno bomi kong owa ara, gueniyo kurumi kjang, pjäy wosonkono llëm bakoe.

⁴ »Gueniyo bor kong ga pjäy löng llëbo shäryë owa kjrİna. Pjäy mär löng bor go kjwlëshko ga pjäy ëng woydono ara kar kare. Gueniyo pjäy opshäryë eni ame. ⁵ Pjäy opshäryono dämärshko sorë li woyotjlİzİa. Llëbo shäryëmi löng owa li, e owa jlöe lozi, ga rayozİa, ga llëbo shäryoromi dämärshko, Sbö tjlökwö kjrİromi kjwlëshko li shäryozİ eni İröng obi. Shäryëmi eni llëm ga tja jek bomi İok shjiy bapkwö jong li kjë bomi shjİryo. ⁶ Gueniyo llëbo ber pjlú bomi kong, llëbo owa shärye nicolaitagarë löng li İywor shjİktëng, ga pjäy omİywö shjİktëng eni bakoe.

⁷ »İye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwö le Sbö Sëyarë bor tjlökwö kjruga kong li kuya yötso. Sbö kjok bukshko ga kjrİng kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon

llëme. Ga İye llëbo owa li zano ga İchër kjrİ bo li uë'le.»

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwö kjruga löng Esmİrna kjokyo li kong

⁸ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwö kjruga löng Esmİrna kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»Shäng kjlara, llëye llëm obishko ga sök tjan, llëbo uunkong pjitong dret ga sök obi. Era wolono, ga woshrono İröng obi. E tjlë bomi kong ga ⁹ Pjäy shdİngoba sorë, e miydër. Pjäy song jlöe. Gueniyo jlökoyo ga pjäy song llëm, pjäy llëbo ara wleni. Pjäy jyöyotke nopgarë sorë li miydër. Epga tjlë ga «Tjawa judİoga» le, mİga jyö, epga Ä nopga erä. ¹⁰ Llëbo wen tje we bomi kong owa li bangkjrëmi llëme. Lër bomi kong ga pjäy kjong kjong ie Ärë om go ber löng no shdüzİong uyo roshko, pjäy tjlİya wlo, llëbo owa shäryëmi wlo le, ga pjäy shdüya song äar jong dbar sak kjwara (10). Gueniyo tja rayëmi llëm, äar jong pjäy wolono guİng. Shäryoromi eni ga pjäy İër ber löng së İyado Sbö tjok.

¹¹ »İye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwö le Sbö Sëyarë bor tjlökwö kjruga kong li kuya yötso. İye llëbo owa li zano ga nopga wolono tjeng li wolon jek obi wlenishko ga llëye wen ba kong llëme'le.»

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwö kjruga löng Përgamo kjokyo li kong

¹² »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwö kjruga löng Përgamo kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»Shäng kjlara, dröng tjeng kjwangna, kowo stek kar kar. E tjlë bomi kong ga ¹³ Miydër ga pjäy löng lİshko ga nopga pjluyo li Ä erä. Eni ëmdë ga pjäy mär löng bor go İyado. Dënashko ga domer shäng kjlara eshko ko Antipas. E parkono bor kong pjlúe. E zröraba bomi tjrëkoshko ga tja rayoromi llëme.

¹⁴ »Gueniyo bor kong ga pjäy löng llëbo shäryë owa. Dënashko ga Balac pina Baländë İsrail tje yoga jyäpgwë ara. Epga İchara öng sho twaraba sböpa jyäğlo kong li uë. Epga İchara pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Pjäy kjone kjone jëk löng tjlökwö ëre go. ¹⁵ Pjäy kjone kjone jëk löng tjlökwö owa le nicolaitagarë li go bakoe. ¹⁶ E kjİshko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozİa. Llëm ga tja jek bomi shwoy, ga tja ëngkjwë bomi tjok, dröng tur jong bor kjak roy li go.

¹⁷ »İye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwö le Sbö Sëyarë bor tjlökwö kjruga

* 2:17 Dli ter kjok dogo dwayo le li, ko manä.

3

kong li kuya yõtso. Ëye llëbo owa li zano ga kong dli ter kjok dogo dwayo miydëba kjok ère kjing go llëm wleniyo li* twër ber ba kong. Kong akkwo kjwo pjlublún twër kjwara bako, goshko ko jyâ tak pjang tjanglën, miydaga èrë llëm, miyde ba kjraga lirë eröe'le."

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kjragaga löng Tiatira kjokyo li kong

¹⁸ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwo kjragaga löng Tiatira kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»"Sbö Wa, ba bok roy so iök lok ri ri kjoyo, ga ba dre so dröng sho so klung sho kjoyo krung beno shjij kjoyo bakoe. E tjlë bomi kong ga ¹⁹ Pjäy jëk löng sorë, e miydër. Pjäy ëng woydë ara, pjây mär bor go, pjây parkë bor kong pjlú, llëbo wen bomi kong owashko ga kumi kjang bakoe. Miydër ga eerishko ga pjây löng llëbo pjlú shäryë ara, pjây mär bor go bäm go li kjinmo bakoe.

²⁰ "Gueniyo bor kong ga pjây löng llëbo shäryë owa kjrina. Walë shäng kjlara ko Jezabel. E tjlë ga "Tja Sbö tjlökwo laga" le, gueniyo jyö erä. Tjlökwo le shäng li go ga bor parkagaga jyäpgwe ara. Eppa iche pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Eppa iche öng sho twaraba sböpga jyäglo kong li uë bakoe. Eni ëmdë ga e slomi llëme. ²¹ Kong dbar tworor kop ara, llëbo owa shärye shäng li, e owa jlöe le wlo, gueniyo raye woydë llëme. ²² E kjishko ga iër ber buk swlo ara, ba bukklo kjing go. Ëye pë ba tjok, ga llëbo owa shärye löng li raye llëm ga shdun ara bakoe. ²³ Walë li wapga zrör drete. Eshko ga bor tjlökwo kjragaga löng kës li ommyidë ga wotjlik llë li, llëye woyde löng li, e miydër pjlú, ga pjây kjlara kjlara potjwlën, llëbo shäryoromi li kjishko.

²⁴ "Gueniyo pjây kjone kjone jëk löng Jezabel tjlökwo li go llëme. Pjäy oppino kjok miydë Ä i miydëba llëm wleniyo lëba li go llëm bakoe. Pjäyda ichër llëbo oblë shäryë llëme. ²⁵ Pjäy mär ber löng tjlökwo kjroromi li go erä.

²⁶ "Ëye llëbo owa li zano, ga tja kolara äär jong ba dbo go ga kong dbo twër, tjeýoga uunkong iche wlo, ²⁷ dbo twara bor Datarë bor kong sorë ga eni. Ga "epga iche kjang; kole lok llëm ga shdüya ara, klung sbi dloroy pjäs wleni."[†] ²⁸ Ga kong dbala ko Dbar Kjoklo li twër ber ba kong bakoe. ²⁹ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwo le Sbö Sëyarë bor tjlökwo kjragaga kong li kuya yõtso'le."

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kjragaga löng Sardis kjokyo li kong

¹ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwo kjragaga löng Sardis kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»"Shäng kjlara, wloshko tjeng Sbö Sëyaga doglo kjäk (7),* dbala kjwo kjäk (7) bakoe. E tjlë bomi kong ga 'Pjäy jëk löng sorë, e miydër. Pjäy löng së lëba, gueniyo pjây wolono löng wleni. ² Pjäy wollenzong! Pjäy dbo beno sira dö, ga jetoe. E kjishko ga pjây dbokjrozong. In ga pjây jëk löng pjlö bek bor Sbö bokso llëme. ³ Tjlökwo kuromi, kjroromi li, e woyoshrozi, kolozí iröng obi. Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia. Pjäy wollen llëm ga tja koshëmi löng llëmshko ga tja jek bomi shwoy, no lü ä wleni.

⁴ "Pjäy kjlëbö, bomi shwong shtimirë wliwli wleni llëm obi. Pjäyda omshäryono eni kjishko ga pjây iër ber jëk löng bor tjok, doyé shwong ko pjlublún go. ⁵ Ëye llëbo owa li zano ga doyé shwong ko pjlublún go, baíya dik. Ëye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoy li go. Ga Ëye llëbo owa li zano ga ba ko löng kjibokwo li go dwayo llëme. Ba kjishko ga tja tjlë bor Data, ba parkagaga kjok dogo so kong ga "Kjwe botoya" lër ba kong lok eni. ⁶ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwo le Sbö Sëyarë bor tjlökwo kjragaga kong li kuya yõtso'le."

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwo kjragaga löng Filadelfia kjokyo li kong

⁷ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwo kjragaga löng Filadelfia kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»"Shäng kjlara, e eröe. Tjlökwo bek laga li e bakoe. Pjlu David u bäng bäng dökklo tjeng ba wloshko. U bäng bäng döra ga bängzaga èrë llëm, u bäng bäng bängzara ga döga èrë llëm bakoe. E tjlë bomi kong ga ⁸ 'Pjäy jëk löng sorë, e miydër. Ízia. U bäng bäng döror jong bomi boksho, bängzaga èrë llëme. Miydër ga pjây dbo ara llëm, gueniyo bor tjlökwo koloromi, tja rayoromi llëm bakoe. ⁹ Pjäy löng lishko ga nopga löng kjlëbö, tjlë ga "Tjawa judioga" le, miga jyö, eppa Ä nopga erä. Llonoga eppa ichër kjök tjok bomi boksho, ga tjlë lok bomi kong ga "Nopga woyde Jesúsde ara li pjây" le bomi kong eshko. ¹⁰ Dbar tjeve kjwara ga llëbo wen nopga löng kjok kjwang jikong li kong owa, eppa tjlin wlo.

† 2:27 Salmó 2.9. * 3:1 Sbö Sëyaga doglo kjäk (7) le li, e Sbö Sëya dbo oblë oblë li loklo.

Dēnashko ga tja tjlēno bomi kong ga “Llēbo wen bomi kong owashko ga kuzī kjang, tja rayēmi llēme” loror bomi kong eni, ga tjlōkwo li koloromi. E kjišhko ga dbar owa li tjweshko ga pjāy dēr yōtso, pjāy dār wlo.

¹¹ »Tja āār malinge. Llēye tjeng bomi tjok li njezi, bomi potjwlēkklo li dōga ēre bomi shjiryo llēm wlo. ¹² Ēye llēbo owa li zano ga iēr ber shāng Sbō u shwleyo wleni, ga ber shāng eni iyado. E go ga bor Sbō ko li tēr, bor Sbō kjokyo ko li tēr, bor ko li tēr bakoe.† Ba kjokyo li, Jerusalén kjokyo tja glēn li e. E ter kjok dogo dwayo. ¹³ Ēye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlōkwo le Sbō Sēyarē bor tjlōkwo kjrāgaga kong li kuya yōtso’ le.»

Kjibokwo tak pjang Jesūs tjlōkwo kjrāgaga lōng Laodicea kjokyo li kong

¹⁴ »Roy sōga shāng kjlara obi, bor tjlōkwo kjrāgaga lōng Laodicea kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, sōya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»Shāng kjlara, ‘Ber eni’ laga li e. Llēye le li shārye eni iyado. Llēye ina li le jlōkoyo. Llēbo shāryara Sbōrē kēs ichaga li e bakoe. E tjlē bomi kong ga ¹⁵ ‘Pjāy jēk lōng sorē, e miydēr. Pjāy zengteng anmoyō wleni llēm, pjāy kjlik ara anmoyō wleni llēm bakoe. Woydēr ga pjāy kjlik wleni, llēm ga pjāy zengteng wleni. ¹⁶ Gueniyo pjāy kjlikjli wleni erō kjišhko ga pjāy tjwēr bor kjak roy dwayo wleni.‡ ¹⁷ Pjāy tjlē ga ‘Tjawa dbur sho ara. Llēbo wlēnorwa ara. Llēye oblē woydērwa llēme’ lēmi eni. Gueniyo pjāy song jlō, pjāy llēye dret, pjāy kjok igō llēm, pjāy shwong llēm bakoe. ¿Pjāy opkugō lōng llēme? ¹⁸ E kjišhko ga lēr bomi kong ga dbur sho shōylōr suk pjir beno pjlu wleniyo tjlwēzi bor kong, ber bomi kong wlo, pjāy ber lōng dbur ara jlōkoyo wlo. Shwong ko pjluublūn tjlwēzi bor kong, ber bomi kong wlo, pjāy doyē e go wlo, pjāy lōng kjlop dret li lōkyo jnemi e go wlo. Ga bokkwo dwloyo tjlwēzi bor kong, ber bomi kong wlo, pjāy kjok igō pjlu wlo.

¹⁹ »Ēye woydēr li jēk owashko ga wlon, ga poshdun, opyē jēk pjlo bek irōng wlo. Eni ga llēbo owa shāryēmi lōng li, e owa jlōe lozi, ga rayozia. ²⁰ Kuzia. Tja shāng na bomi u bāng bāng bomi rokē, tja iēmi opzrēk jek bomi tjok wlo. Ēye, tja kura, ga u bāng bāng li dōra bor kong ga tja opzrēk jek ber sōk ba tjok, ga tjawa iē ēng tjok.

²¹ »Llēbo owa li zanor, ga tja oōtong sōk bor Data tjok, ba pjlu sōkklo kjing go. Ēye

llēbo owa li zano ga kong dbo twēr āār ber sōk bor tjok, bor pjlu sōkklo kjing go eni bako wlo. ²² Ēye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlōkwo le Sbō Sēyarē bor tjlōkwo kjrāgaga kong li kuya yōtso’ le.»

4

Pjlu sōkklo jong kjwara kjok dogo

¹ E irgo ga ĩnor jek obi, ga ĩn ga u bāng jong ojong kjwara kjok dogo. Ga ybō kuror pjlara pjlu wli bakworoy wleni li tjlēno bor kong obi. Tjlē ga «Pja tēmō. Llēye wen ēre irgo li pin bop kong» le. ² Jekdo eshko ga tja go Sbō Sēya jlōkoyo. Eshko ga pjlu sōkklo ĩn jong kjwara kjok dogo, kjing go ēbo sōk kjlara. ³ Sōk li so akkwo wolēsowa ko *jaspe, cornalina*, e kjoyoe. Sōkklo li sor go, donku pjang pjribri, kālā kēsōng, akkwo wolēsowa ko *esmeralda* kjoyoe. ⁴ Sōkklo li sor go, pjluPGA sōkklo lok sak pjōk kjingsho pkēng (24), tjlappa kjok līgwega wleniyo sōk kjlara kjlara sōkklo li kjing go, doyno sōk shwong pjluublūn go, pjlu dlu ioklo shāryak dbur sho shōylōr go jong ba dlu kjing go. ⁵ Sōkklo jong roworbēshko li roy dwayo, līgwlēng tur jong lletlet llaw pogo, kjrik ri ri le ara bakoe. Sōkklo li bokshto ga iōk pjē lok ri ri ba bapkwō roy kjwo kjāk (7). Sbō Sēyaga doglo kjāk (7) li* e. ⁶ Ga llēbo ĩn buk sōkklo li bokshto oblē, so dlung shāryak batlē sho go kjoyo, roīgōy wēlē.

Sōkklo li worbo go pjlor kar kar, āya lōng sē wleniyo tjeng kjlara kjlara. Doglo pkēng (4) li bokkwo lok llaw pogo, bām lē, irōng lē bakoe. ⁷ Kjlara so dbong kjoyo, kjlara so sōgla kjoyo, kjlara bokkwo so no kjoyo, kjlara so dōbung dbuk pjang kjoyoe. ⁸ Kjlara kjlara sjāgā lok ko tjer (6), ga bokkwo lok llaw pogo, sjāgā li dorko bakoe. Shkē dba ga tjlē lōng iyado. Tjlē ga

«Tjlapga Sbō, llēye shāryēp woydē li shāryēp ga pjlu.

Pja erōe. Pja erōe. Pja erōe.

Pja sōk iyado» le lok eni.

⁹ Sōk pjlu sōkklo kjing go li sōk iyado. E poshrēya āya lōng sē lirē ara, e ie lok ber kēsbang, tjlwō ara. Ga tjlē lok ba kong ga «Tjawa wopjlu bop tjok iyado» le eni. Le lok enishko ga ¹⁰ tjlappaga kjok līgwega wleniyo doglo sak pjōk kjingsho pkēng (24) lōng li kjōk tok sōk li bokshto. Ga poshrēya lok eni wopro ga ba pjluPGA dlu ioklo ie ba sōkklo li bokshto, ga tjlē lok ga

¹¹ «Borwa Tjlapga, borwa Sbō,

llēbo tjeng kēs li shāryaga pjarē,

† 3:12 Sbō ko li tak lok ba go, ePGA baīya kjišhko. ‡ 3:16 Eshko dbaryo ga di bāng tjeng kjlik ara anmoyō, ga nopga dwlomnek di kjlik li go. Di bāng tjeng obi zengteng anmoyō, ga di eniyo li ie lok, ber lōng wopjlu wlo. Gueniyo di bāng tjeng kjlikjli llē, e ba kong ga llēno llēme. * 4:5 Sbō Sēyaga doglo kjāk (7) le li, e Sbō Sēya dbo oblē oblē li ioklo.

woydorop eni kjishko.
 Ga beno löng sê li laga pjarê bakoe.
 E kjishko ga pja tjwlô ara,
 pja iêrwa ber kësbang, tjwlô ara wlo,
 pja bangkjrêrwa wlo,
 dbo ara li ber bop kong wlo bakoe» le
 lok eni.

5

Öng Wlêp Ushko So Llgwoklê, kjibokwo

¹ Eshko ga in ga sök pjlü sökklo kjing go li orkwo këlêkong kjibokwo tjeng kjwara, tak pjir kjwo kar kare. Kjibokwo li dira pjir, ga kjarbo smona kjibokwo smokklo go kjwo kjäk (7), roshwing llêm wlo. ² Ga in ga Sbô parkaga kjok dogo so shäng kjlara, dbo ara wleniyo. E tjlêno dbo go, tjlê ga «ÿËye tjwlô ara, kjibokwo smokklo iak lok kjibokwo kjarbo go li döya wlo, kjibokwo li roshwîya wlo?» le. ³⁻⁴ Gueniyo ëye tjwlô ara, kjibokwo li roshwîya, îya wlo dret, ëye sök kjok dogo eniyo llêm, ëye sök kjok ëre kjing go eniyo llêm, ëye sök klung ëre dorko eniyo llêm bakoe. E kjishko ga tja slar ëëë. ⁵ Gueniyo tjlapgaga kjok llgwegwa wleniyo kjlara tjlê bor kong ga «Pja slar ame. Judá tjëyo li dbongyo sök kjwe ïzong. Kjwe David tjëyo. Llêbo owa li zana pjire. E kjishko ga kjibokwo smokklo iak lok kjibokwo kjarbo kjwe döya ga pjlü, kjibokwo kjwe roshwîya ga pjlü bakoe» le.

⁶ Eshko ga in ga Öng Wlêp Ushko So Llgwoklê li kojono sök pjlü sökklo lishko, äya löng sê doglo pkëng (4) li, tjlapgaga kjok llgwegwa wleniyo löng li, e tjrêko. Ga in ga zrôraba kjoyoe. Öng li sjô kjwang kjäk (7), bokkwo kjwo kjäk (7), e Sbô Sëyaga doglo kjäk (7),* ichak kjok kjwang jikong li loklo. ⁷ Eshko ga jek pjlü sökklo li zlong, ga sök pjlü sökklo kjing go li, kjibokwo tjeng ba orkwo këlêkong li kjarara Öng lirê ey dwayo. ⁸ Kjararashko ga äya löng sê doglo pkëng (4) li, tjlapgaga kjok llgwegwa wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkëng (24) li, e kjök tono tjeng Öng li bokshto. Kjlara kjlara wloshko kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tÿy or go wleniyo tjeng kjwara, wloshko di ioklo shäryak dbur sho shöyîör go tjeng kjwöbô, roshko llêbo lö pjleblêe. Llêbo lö pjleblê li, e Sbô nopga syô li loklo. ⁹⁻¹⁰ Eshko ga tono lok tÿkwo tja glên, tÿkwoyo eni:

«Pja zrôraba,
 ga bop srëng kwonop li go ga nopga
 tjwlênop Sbô kong.
 Nopga tjwlênop li tjëyoga oblê oblê
 uunkong, tjlê tjlôkwo oblê oblê
 uunkong, kjok shto oblê oblê
 uunkong sogga bakoe.

Nopga li iorop beno löng syôshtagaga parkê
 löng Sbô, borwa pjluyo li kong,
 ga ber löng nopga löng kjok ëre kjing go
 li ichaga îyado wlo.

E kjishko ga pja tjwlô ara,
 kjibokwo kjwe kjrêp wlo,
 kjibokwo smokklo iak lok ba kjarbo go
 li döp wlo bakoe» le.

¹¹ Eshko ga inor jek obi, ga in ga Sbô parka-
 gaga kjok dogo so löng träk llêm, shtÿy ga äär
 llêm wleni. Löng pjlü sökklo li, äya löng sê li,
 tjlapgaga li, e pjlor kalêkong pjiribrie. ¹² Ga
 tjlêno lok dbo ara. Tjlê ga

«ÿÖng zrôraba kjwe tjwlô ara,
 dbo ara li ber ba kong wlo,
 llêbo tjwlô ara tjeng kës li ber ba kong
 wlo,
 kjok miydë ara li ber ba kong wlo,
 bangkjrêba wlo,
 iêba ber kësbang, tjwlô ara wlo,
 poshrêkoba wlo bakoe!» le.

¹³ Eshko ga llêbo tjeng kës shäryara Sbörê
 kjok dogo, kjok ëre kjing go, klung ëre dorko,
 dlung tjrêko, e tjlêno lok uunkong bakoe.
 Tjlê ga

«ÿSök pjlü sökklo kjing go kjwe, Öng kjwe,
 e poshrêrwa îyado,
 bangkjrêrwa îyado,
 iêrwa ber löng kës kës, tjwlô ara îyado,
 dbo ara li ber ba kong îyado bakoe!» le.

¹⁴ Ga äya löng sê doglo pkëng (4) li tjlê ga
 «Ber eni» le, ga tjlapgaga li kjök tono, ga sök
 pjlü sökklo kjing go li, Öng li, e poshrêra lok.

6

*Kjibokwo smokklo iak lok kjibokwo
 kjarbo go*

¹ E irgo ga in ga Öng Wlêp Ushko So
 Llgwoklê li, kjibokwo smokklo iak lok kji-
 bokwo go kjwo kjäk (7) li döra kjwara. Ga
 kur ga äya löng sê li kjlara tjlêno dbo go, kjrik
 wleni. Tjlê ga «ÿPja tegöl!» le. ² Ga inor jek obi,
 ga in ga kwomgla sök kjlara kjlo pjlublün.
 Kjlara sök ba kjing go wloshko sböng tjeng
 kjwangna. Ga kong pjlü dlu ioklo twaraba
 kjwara. E irgo ga jek sök kwomgla li kjing
 go, oba zang wlo le wleni.

³ E irgo ga kjibokwo smokklo döra Öng lirê
 kjwara obi. Eshko ga kur ga äya löng sê li
 kjlara obi tjlê ga «ÿPja tegöl!» le. ⁴ Eshko ga
 kwomgla wen sök kjlara obi, kjlo srëzrën.
 Kjlara sök ba kjing go. Ga kong dröng
 twaraba kjwangna kës bange. Ga kong dbo
 twaraba llêbo wlêp kjok ëre kjing go li pjiya
 wlo, nopga ber löng ëng zrök wlo.

⁵ E irgo ga kjibokwo smokklo döra Öng
 lirê kjwara obi, e tjok ga öötong kjwo mya.
 Eshko ga kur ga äya löng sê li kjlara obi tjlê
 ga «ÿPja tegöl!» le. Ga inor jek obi, ga in ga

* 5:6 Sbô Sëyaga doglo kjäk (7) le li, e Sbô Sëya dbo oblê oblê li loklo.

7

kwomgla wen sök kjlara obi, kjlo sī. Kjlara sök ba kjing go, wloshko llēbo tjllkklo tjeng kjwara. ⁶ Ga kur ga ēbo tjlēno āya lōng sē doglo pkēng (4) lōng lishko dwayo. Tjlē ga «Nopga iēy ber lōng parkē dbar kjwara, dwla kjrina bayo gōk tjung wleni* āska dō, llēm ga dwla kjrina obi bayo gōk tjung wleni kjwo mya āska dōe. Gueniyo kjyo, kjillgwo bo dyo, e iēy srer llēme» le.

⁷ E irgo ga kjibokwo smokklo dōra Ōng lirē kjwara obi. Eshko ga kur ga āya lōng sē li kjlara obi tjlē ga «Pja tegō!» le. ⁸ Ga ĩnor jek obi, ga ĩn ga kwomgla wen sök kjlara obi, kjlo shwēshwē. Kjlara sök ba kjing go ko Shinmo Kāgāyo, ga kjlara obi jek shāng ba irgo ko Shinmo Shtoyo. Kjoj kjwang jikong li shdōktong beno kjinggwo pkēng (4), ga epga kong dōo twaraba nopga lōng kjoj kjrina li zrōk pjir wlo. Ga zrōra drōng go, pjli go, swlo go, āya kjloshko so go bakoe.

⁹ E irgo ga kjibokwo smokklo dōra Ōng lirē kjwara obi, e tjok ga ōōtong kjwo shkēng (5). Eshko ga ĩn ga shinmoga sēya lōng llēbo lō pjllēbē sukklō jong eshko li dirko. Epga lōng sē obishko ga Sbō tjlōkwō kjrara lok, ga lara oba kong, ga zrōraba e kjishko. ¹⁰ Eshko ga epga tjlēno dōo go. Tjlē ga «Tjlapga, llēye shāryēp woydē li shāryēp ga pjluē. Pja erōe. Pja pjlo bek bakoe. Āār jong ĩlono ga nopga lōng kjoj kjing go li shdum, tjawa zrōra lok li kjishko?» le. ¹¹ Eshko ga kjlara kjlara kong shwong twaraba ko pjluublūn, ga ēbo tjlē ba kong lok ga «Koshozī sira obi, bomi pje yoga Sbō parkagaga zrōkoba bomipjōy dik wlo li, e zrōraba pjir guing» le.

¹² E irgo ga kjibokwo smokklo dōra Ōng lirē kjwara obi. Eshko ga ĩnor jek obi, ga ĩn ga yo tjwe pjang kēsbang kjrina, dlo kworkwono beno pjang yēt, shwong ko yēt wleni, mok kworkwono beno pjang srēzrēn, srēng wleni, ¹³ dbala lono ter lok kjoj ēre kjing go, kjoj ko *higuera* bakwara pjlukdēshko ga bo lono wleni, ¹⁴ kjoj dogo jek jēktēng erā, kjibokwo diroy wleni, ga dlup llē, di tjrēko llē, dlung tjrēko llē, e opkwono lok kjoj shto oblē uunkong.

¹⁵ Eshko ga pjllupga lōng kjoj ēre kjing go, nopga tjwlō ara wleniyo, ēngkjwaga kāgāyoga, nopga uunkong parkagaga tjwlēk lōng pjir wleniyore, de llēmde, e tōktong lōng uunkong guēng lok ōōng roshko, ak kēsēs tjeng dlup dirko bakoe. ¹⁶ Ga tjlē lōng dlup kong, ak kong ga «Pjāy tarzong borwa kjing go. Tjawa jnezī bomi dorko, tjawa wlēya sök pjlu sökklo kjing go lirē llēm wlo, tjawa shdūya Ōng lirē ba iir ara li go llēm wlo bakoe. ¹⁷ Borwa shdūzilōng dbaryo laraba li ōōtonge. Ēye omkuk kjang ga āe» le lōng eni.

Nopga doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak dbāw kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo sak pkēng kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pkēng (144,000) tak lok llēbo jyāglo go

¹ E irgo ga ĩn ga Sbō parkagaga kjoj dogo so tjeng doglo pkēng (4), kojono lōng kjoj pjir worbo kjinggwo pkēng (4) lishko, ga pjluk tek eshko dwayo li bānkira, kjoj llē, dlung llē, kjoj llē, e pjia llēm wlo. ² Epga kong dōo twaraba, kjoj ēre pjia wlo, dlung bakoe. Ga ĩn ga Sbō parkaga kjoj dogo so kjlara obi tek tjwe shāng dlo wen tēm shwo lēkong dwayo, wloshko Sbō Sök Īyado li jyāglo. Ga tjlēno parkagaga doglo pkēng (4) lōng li kong. Tjlē ga ³ «Kjoj llē, dlung llē, kjoj llē, e pjimi llēm, āār jong llēbo jyāglo ioroy Sbō parkagaga lōng kēs li bokdo go guing» le. ⁴ Eshko ga kur ga Israel tjēyoga iak lok llēbo jyāglo go li doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak dbāw kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo sak pkēng kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pkēng (144,000).

⁵ Judā tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Rubēn tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Gad tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

⁶ Aser tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Neftalī tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Manasēs tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

⁷ Simeón tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Leví tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Isacar tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

⁸ Zabulón tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

José tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Benjamin tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

* 6:6 Gōk tjung wleni, e bayo litro kjwara dik.

Nopga ara doyono löng shwong ko pjlublün

⁹ E irgo ga ñor jek obi, ga ñ eshko pjlü sökklo li, Öng li, e bokshto ga nopga löng träk llëm, shtëy ga äär llëm wleni. Tjÿyoga oblë oblë uunkong löng eshko. Nopga kjok oblë oblë uunkong so löng eshko. Nopga tjlä tjläkwö oblë oblë uunkong löng eshko bakoe. Doyono löng shwong pjlublün go, kjlara kjlara wloshko mek korga. ¹⁰ Ga tjläno dbo go. Tjlë ga

«¡Borwa Sbö, e sök pjlü sökklo kjwe kjing go!
¡No döga li kjwe!

¡No döga li Öng kjwe bakoe!» le.

¹¹ Sbö parkagaga kjok dogo so kojono löng pjlü sökklo li, äya löng sê doglo pkëng (4) li, tjlapgaga li, e pjlor kalëkong pjribrü li, e kjujono bokdo kjlay klung go, ga Sbö poshrëra lok. ¹² Tjlë ga

«¡Ber eni!

¡Borwa Sbö,

e poshrërwa iyado,
e iërwa ber kësbang, tjwloä ara iyado,
kjok miydë ara li ber ba kong iyado,
“Tjawa wopjlu ba tjok” lërwa iyado,
dbo ara li ber ba kong iyado bakoe!

¡Ber eni!» le.

¹³ Eshko ga tjlapgaga löng li kjlara tjlä bor kong ga «¿Löng shwong ko pjlublün kjwe ë, kjone so, e miydëpde?»

¹⁴ «Tjlapga, kjwepga ë miydër llëme» lër ba kong.

Kuya ga tjlä bor kong ga «Kjwepga to jek löng song jlö, llëbo weno owa kësbang dbaryo, gueniyo ba shwong, e kwoshkwara Öng kjwe srëng li go beno pjlublüne. ¹⁵ E kjishko ga löng Sbö pjlü sökklo kjwe bokshto, ga beno löng parkë ba u roy shkë dbae. Ga kjwepga daga beno Sbörë om go. ¹⁶ Beno löng pjli kuk ame, wodogro ame, suya dlorë ame, barwe kjok kjlikdë ame bakoe. ¹⁷ Öng sök pjlü sökklo jong kjweshko go kjwe ber ba daga, kjwepga söya äär di shji ie ber löng sê jllökoyo wleniyo buk lishko. Ga ba boryo kröya Sbörë, ber löng slar ame wlo» le.

8

Llëbo lö pjläblë bapkwö

¹ E irgo ga kjibokwo smokklo döra Öng lirë kjwara obi, e tjok ga öötong kjwo kjäk (7). Eshko ga kjok dogo beno kjing wop tjoke.

² E irgo ga ñ ga Sbö parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7) löng Sbö bokshto li kong wli twaraba kjwara kjwarae. ³ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so tek shäng kjlara obi, wloshko llëbo lö pjläblë bapkwö shäryak dbur sho shöylör go, ga öötong shäng llëbo lö pjläblë sukklo shäryak dbur sho shöylör go jong li zlong. Eshko ga kong llëbo lö

pjläblë twaraba ara, suya Sbö nopga syö li tjok, llëbo lö pjläblë sukklo jong pjlü sökklo bokshto li kjing go wlo. ⁴ Ga llëbo lö pjläblë li yö jem pjang Sbö parkaga li orkwo dwayo Sbö bokshto, Sbö nopga syö li tjok.

⁵ Eshko ga iök sëya kjrara Sbö parkaga lirë kjwöbö, llëbo lö pjläblë sukklo li dwayo, ga iara llëbo bapkwö li roy, beno tjunge. E irgo ga iök sëya tjeng ba bapkwö roy li dbura jer kjok ëre kjing go. Eshko ga kjrik ri ri le ara, llgwläng tur jong lletlet llaw pogo, yo iano bakoe.

Wli

⁶ E irgo ga Sbö parkagaga doglo kjäk (7) li poshäryono löng pjir, ba wli li bakwë wlo.

⁷ Sbö parkaga bäm li, ba wli bakwara, ga iök lono ter kjok ëre kjing go, di zeng kjwolong tjok, srëng tjok bakoe. Ga kjok kjwang jikong li shdöktong beno kkringgwo mya, ga kjok kjrina li sura pjir, kjor llë, kjlo sho llë tjeng eshko li tjok.

⁸ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, ga llëbo so dlup kësbang pjë jong ri ri kjoyo, e dburaba jer dlung roshko. Ga dlung kjwang jikong li shdöktong beno kkringgwo mya, ga dlung kjrina li kworkwono beno srëng eröe. ⁹ Ga llëbo tjeng sê ba roy li kjëtong dret, kjyong jëk tjeng ba kjing go li pjitong dret bakoe.

¹⁰ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo mya. Eshko ga di llë, di bäng llë, e shdöktong beno kkringgwo mya, ga dbala lono kjwara kësbang, iök ri ri wleni, di kjrina li kjing go. ¹¹ Dbala li ko Këä, ga di kjrina li iara beno tjeng këä. Di sreno li kjishko ga nopga wolono arae.

¹² E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, ga dlo kälä shdöktong beno kkringgwo mya, ga kjrina li kworkwono beno yët, dbala kälä shdöktong beno kkringgwo mya, ga kjrina li kworkwono beno yët bakoe. E kjishko ga dba li shdöktong beno kkringgwo mya, ga dbar kjwöbi go ga kjrina li beno kjok ro yët, shkë li shdöktong beno kkringgwo mya bako, ga shkë kjwöbi go ga kjrina li beno kjok ro yët bakoe.

¹³ Eshko ga ñor jek obi, ga ñ ga döbung kuror dbuk pjang kjwara kjok dogo, tjläno pjang dbo go. Tjlë ga «¡Pjäy nopga löng kjok kjing go, Sbö parkagaga kjok dogo so doglo mya obi löng ba wli bakwë wlo! ¡E kjishko ga pjäy song jlö, pjäy song jlö, pjäy song jlö!» le.

9

¹ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo shkëng (5). Eshko ga ñ ga dbala lono ter kjwara

kjok dogo dwayo, kjok ère kjing go. Dbala li kong u bäng bäng dökklo twaraba kjwara, pjlebgo jong rong anmoyö li dökklo. ² Ga pjlebgo li kop dörashko ga yö tëm tur jong ba roy dwayo, llëbo sukklo kësbang anmoyö wleni. ³ Eshko ga yö jem pjang li roshko dwayo sekwa ter tur jong träk llëm, shdöktong kjok kjwang jikong, ga kong dbo twaraba nopga ue wlo, no ue dyërë wleni. ⁴ Gueniyo ichara kjlo sho llë, kjor korga llë, llëbo kësang llë, e uë llëme. Ichara nopga Sbö jyäglo lok ba bokdo go llëm wleniyo li uë eröe. ⁵ Gueniyo ichara beno löng nopga li zrök llëm, beno löng ba shdung ara, äär jong moglo shkëng (5). Ue lokshko ga kuya ga uara dyërë wleni. ⁶ Eshko dbaryo ga nopga löng li wolon woydë, gueniyo wolon llëme. Wolon woydë ara emdë ga wolon ga äe.

⁷ Sekwa lër li, e so kwomgla doyak pjir, jongya ëngkjwë wlo li kjoyoe. Ba kä kjing go llëbo pjang so pjilupa dlu ioklo shäryak dbur sho shöylör go li kjoyo, ba bokkwo so no bokkwo kjoyo, ⁸ ba käkzong so walë käkzong kjoyo, ba kowo so dbong kowo kjoyo bakoe. ⁹ Ba worbu wlikoklo so worbu wlikoklo shäryak dröng sho go kjoyo, ba sjägä, e pjiluk so jëkklo ara dopshira kwomglarë jëk löng ëngkjwë wlo li kjoyo, ¹⁰ ba pjlak, e dbo go jong swlet, so dyë shjukjoyo, ga ba pjlak li go ga nopga shduna ara, äär jong moglo shkëng (5). ¹¹ Sekwa li pjiluyo sök kjlara. Hebreo tjlökwö go ko Abadón. Grecia so tjlökwö go ko Apoliön.* E Ä parkaga, parkë shäng pjlebgo jong rong anmoyö li daga.

¹² Llëbo owa anmoyö häm li jek tjän. Gueniyo beno kjing pjök obi.

¹³ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara. Llëbo lö pjleblë sukklo shäryak dbur sho shöylör go jong Sbö bokshto li goshko sjö iak lok kjwang pkëng (4). Eshko ga ybö kuror pjlara sjö lok li go dwayo. ¹⁴ Tjlë parkaga wli bakwaga li kong ga «Sbö parkagaga kjok dogo so tjeng doglo pkëng (4), pjirik löng di kësbang ko Eufrates pjangshko li, e döba» le. ¹⁵ Sbö parkagaga tjeng doglo pkëng (4) li, e iak beno pjirik löng eshko, ba dloyo, dbaryo, mokyö, luyo li öötong guing, nopga zrök ara eshko wlo. Ga nopga löng kjok ère kjing go li shdöktong beno kjinggwo mya. Ga parkagaga tjeng doglo pkëng (4) li döktong, ga nopga kjrina li zröra lok drete.

¹⁶ Eshko ga ëngkjwagaga jëk löng kwomgla söga ara. Kur ga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw dbäw pjloglo pjök (200,000,000). ¹⁷ Kwomgla, ba söga, e ñor, shji yoïno wleni li, ga so eni. Ba worbu

wlikoklo kjwo srëzrën, ding ding, shöylör bakoe. Kwomgla kägä li so dbong kägä kjoyoe. Iök tur jong ba kjak roy dwayo, yö tjok, akkwo ko *azufre* tjok bakoe. ¹⁸ Ga nopga löng kjok ère kjing go li shdöktong beno kjinggwo mya. Ga kjrina li wolono dret, llëbo tur ba kjak roy ère kjishko. ¹⁹ Kwomgla li dbo ara tjeng ba kjakshko, ba pjlakshko bakoe. Ba pjlak li kägä tjok, so dgur kjoyo, ga nopga shduna lok ara e go.

²⁰ Nopga zröra llëbo owa lirë llëm, beno löng së li, llëbo owa shärye löng li rayara lok llëm, beno löng Ä sëyaga poshrëk, llëbo jyäglo oblë oblë li poshrëk bakoe. Llëbo jyäglo li shäryak dbur sho shöylör go, dbur sho pjublün go, dröng sho so klung sho kjoyo go, ak go, kjorkwang go bako, gueniyo kjok ïga lok llëm, kjok kuga lok llëm, jëk llëm bakoe. ²¹ Enido ga nopga li beno löng llëbo owa shäryë oblë oblë, oba zröya, oba ie ybi go, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, lürkë bakoe. Llëbo owa shäryara kës ère, e rayara lok llëme.

10

Sbö parkaga kjok dogo so, wloshko kjibokwo chirawa

¹ E irgo ga ñn ga Sbö parkaga kjok dogo so dbo ara wleniyo ter pjang kjlara obi kjok dogo dwayo, doyono pjäng sho go wleni, donku pjang ba dlu kjing bakoe. Ba bokkwo so dlo kjoyo, ba dre so iök kjoyo. ² Wloshko tjeng kjibokwo kjwara chirawa, roshwing pjir ba orkwo kjing go. Ba dre këlëkong iara dlung kjing, ga milëkong iara klung kjing. ³ Eshko ga öö le dbo go, dbong kjluno wleni. Lara pjirshko ga kjirik kjwang kjäk (7) li dloktong, ri ri le kjwangnashko kjwangnashko. ⁴ Tjlökwö lara kjirik kjwang kjäk (7) lirë tër wlo loror, gueniyo kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlë bor kong ga «Jnes ber tjeng bop pjilushko. Tëy llëme» le.

⁵ Eshko ga Sbö parkaga kojono shäng dlung kjing, klung kjing li, orkwo këlëkong poyono jem kjok dogo, ⁶⁻⁷ ga tjlëno jlökoyo. Tjlë ga «jLëye koshëy ame! Lëye shäryë wlo li, e laga Sbörë, ga lara ba tjlökwö ïagaga kong dëdashko. Maling ga Sbö parkaga kjok dogo so kjlara obi li, ba wli bakwe. Ga llëbo lara Sbörë kës li, e shäryë eshko» le. Tjlëno enishko ga tjlëno jlökoyo, Dök ïyado li ko go. Kjok dogo, klung ère, dlung, e shäryaga li e, llëbo tjeng kës eshko li tjok.

⁸ E irgo ga kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara jek obi, tjlë bor kong ga «Pja nom, ga kjibokwo roshwing pjir tjeng Sbö parkaga kojono shäng dlung kjing, klung kjing wloshko li kjrëba» le.

* 9:11 Hebreo tjlökwö Abadón, Grecia so tjlökwö Apoliön, e no pjiga loklo.

⁹Eni ga tja jek öötong Sbö parkaga li zlong, ga kjiabkwo li rokoror ba kong. Kuya ga tjlê bor kong ga «Kjrozong, Uozong. Zrêrop bop kjak roy ga kup ga pjläblê, or dyo dik, gueniyo jer öötong bop bögwö roshko ga bop bögwö li ie ber kë ara». ¹⁰Eni ga kjröror ba wloshko dwayo, ga uoror. Tjeng bor kjak royshko ga pjläblê, or dyo dik, gueniyo jer öötong bor bögwö roshko ga bor bögwö li iara beno kë ara.

¹¹Eshko ga ëbo tjlê bor kong ga «Llêbo wen tjëyoga oblê oblê tjok li, llêbo wen kjok shto oblê oblê sopga tjok li, llêbo wen nopga tjlê tjlökwö oblê oblê tjok li, llêbo wen pjlungga oblê oblê tjok li, e los jek obi» le.

11

Sbö tjlökwö lagaga do pjök

¹Eshko ga tja kong kjorkwang twara ëborë kjlara, llêbo tjlkklo wleni, ga tjlê bor kong ga «Pja kojös, pja nom Sbö u tjlük, öng sho sukklo jong ba zlong bäng li tjok, ga löng ba poshrëk eshko li shtëp bakoe. ²Gueniyo ba u bäng kjako li tjlip llëm, e twak beno tjeng nopga judio llëm wleniyo li kong. Sbö kjokyo Jerusalén, e twak beno tjeng ba wloshko, epga jek löng, tek löng e roshko möglo sak pkëng kjingsho pjök (42) wlo. ³Eshkoshko ga nopga ichër do pjök, bor tjlökwö roy lë oba kong dbargwo sak dbäw dbäw kjingsho sak dbäw pjloglo pjök kjingsho sak tjer (1,260) wlo. Ga shärye lok eni, doyono löng sopokklo shwongyo go» le.

⁴Kjok ëre Tjlapgayo li bokshto ga kjor lok do pjök ko *olivo*, iök shjiy bapkwö lok do pjök bakoe. Kjor li, iök bapkwö li, e nopga do pjök li iyäglo. ⁵Ëye tjwe ba shdungleshko ga iök to tur nopga do pjök li kjak roy dwayo, ga ba wloyoga tjwe löng li piyya drete. Ëye ba shdung woydë ga wlon eni kjluwe. ⁶Epga kong dbo twaraba, shunyo slong, äär jong Sbö tjlökwö lara pjir guing. Ga kong dbo twaraba obi, di kjlpswë ber srëng wlo, swlo oblê oblê ichë tjwe kjok ëre kjing go wlo bakoe.

⁷Sbö tjlökwö lara lok pjir irgo ga äya owa sök pjläbgwo jong rong anmoyö lishko li shrono shäng ëngkwono ba tjok, ga epga zröra. ⁸E irgo ga ba doyo beno tjeng kjok tjwlo ara li irbo bäng go, Tjlapga Jesús zröraba pjang kjlös go dënashko kjokyo lishko. Kjok eshko li, e so Sodoma kjokyo, Egipto kjokyo, e kjoyoe. ⁹Ga nopga tjwe shinmoga tjeng li ik ara, tjëyoga oblê oblê uunkong, nopga tjlê tjlökwö oblê oblê uunkong, kjok shto oblê oblê uunkong sopga bakoe. Öör löng eni äär jong dbargwo mya kjingsho bëy, gueniyo ëye wotjlino ba doyo tjeng li jnek llême. ¹⁰Eshkoshko ga nopga löng kjok ëre kjing go beno löng

wopjlu, ga llêbo twara lok ëng kong, ba sëngglo, shinmoga wolono dbaryo li shrëk wlo. Shäryara lok eni, löng së obishko ga nopga li shduna Sbö tjlökwö lagaga lirë ara kjishko.

¹¹Gueniyo öötong dbargwo mya kjingsho bëyshko ga woshrara Sbörë iröng obi, ga kojongö löng. İya nopga löng lirë ga bangkjre lok ara anmoyö. ¹²Eshko ga ybö kura nopga do pjök lirë ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlêno dbo go. Tjlê ba kong ga «Pjäy tëmö» le. Ga İya ba wloyogarë löng wopro ga to jem kjok dogo, pjäng sho roshko.

¹³Jekdo eshko ga yo to jem kësbang. Kjok eshko li shdöktong beno kjinggwö sak kjwara (10), ga kjrina lishko ga u lok li tok-tong pjir, ga nopga wolono doglo sak dbäw dbäw pjloglo kjäk (7,000). Benö löng së li, Sbö sök kjok dogo li bangkjara lok ara, ga iara lok beno kësbang, tjwlo ara bakoe.

¹⁴Llêbo owa anmoyö pjök li jek tjän. Gueniyo kjrina obi li tjwe döröe.

Wli kjwara obi

¹⁵E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo kjäk (7). Eshko ga ëbo tjlêno lok dbo ara kjok dogo. Tjlê ga

«Bi Tjlapga, ba Cristo, e öötong beno löng nopga löng kjok kjing go li pjlyuoga, ga iche lok İyado» le.

¹⁶E irgo ga tjlapgaga kjok llgwega wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkëng (24) löng Sbö bokshto, ba pjlu sökklo kjwara kjwara kjing go li kjök tonö, ga Sbö poshrëra lok, ¹⁷tjlê ga «Tjlapga Sbö,

llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjluë.

Pja sök İyado.

Bop dbo ara go ga pja öötong sök nopga löng kës li ichaga.

Tjawa wopjlu bop tjok e kjishko.

¹⁸Tjëyoga löng kës li iirkono ara bop kongshko ga

pja iirkono ara ba kong lok bakoe.

Shinmoga llgwëzlong dbaryo li öötonge.

Bop parkagaga, bop tjlökwö lagaga, ba potjwle:zlong dbaryo li öötong bakoe.

Bop nopga tjwlo ara, tjwlo chira, bop ko bangkjragaga löng kës,

epga potjwlep pjire.

Ga kjok pjiga li pjip drete» le.

¹⁹Eshko ga Sbö u jong kjok dogo li u bäng roshwinaba jong ojong, ga roshko ba tjlökwö woyoshroklo bapkwö buk li inor. Eshko ga llgwëng tur jong İtletlet llaw pogo, kjirik ri ri le ara, yo ian pjang, di zeng shrono ter kjwolong ara bakoe.

12

Walë, äya so Ööka kjoyo

¹ E irgo ga llëbo jyäglio weno pjang kësbandg kjok dogo. Walë shäng kjlara eshko, doyono shäng dlo go wleni, mok pjang ba dre dirko, ga dbala tjeng ba kä kjing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), pjlu dlu ioklo wleni. ² Walë li shäng kjlaraso llëm, ga ay le ara, chida buk dörö kjishko. ³ Eshko ga llëbo jyäglio weno pjang kjrina obi. Äya kësbandg sök kjlara kjlo srëzrën, so Ööka kjoyoe. Äya li kägä kjwo kjäk (7), pjlu dlu ioklo iak jong kjwara kjwara li kjing go, sjö kjwang sak kjwara (10) bakoe. ⁴ Dbala shdöktong beno kjringgwo mya. Ga kjrara kjrina ba pjak go, ga dbura ter lok kjok ëre kjing go. Eshko ga öötong sök walë li boksho, chida li wen bukshko ga ue jekdo wlo le.

⁵ E irgo ga chida buk kjlara domer. Llono ga tjëyoga löng kës li iche kjange. Gueniyo eshko ga chida li kjara Sbörë ey dwayo, ga söra jek öötong kjok dogo beno sök ba tjok. ⁶ Walë lira töktong jek öötong sök kjok shäryara Sbörë ba kong kjok dogro no llëmshko lishko, ga dara Sbörë eshko dbargwo sak dbäw dbäw kjingsho sak dbäw pjloglo pjök kjingsho sak tjër (1,260).

Miguel ëngkjwono äya so Ööka kjoyo li tjok

⁷ E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so ko Miguel, e tóno ba pjeyoga Sbö parkaga kjok dogo so tjok, ga ëngkjwono lok äya li tjok, äya pjeyoga kjok dogo so li tjok bakoe. ⁸ Ga äya li jenoe. E kjishko ga epga beno löng eshko kjok dogo ame. ⁹ Äya li dburaba ter kjok ëre kjing go, ba pjeyoga kjok dogo so li tjok. Äya li, dgur dënashko li e. E kowëba Ä. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo jyäpwwaga li e.

¹⁰ Eshko ga kur ga ëbo tjläno dbo go kjok dogo. Tjlë ga

«Eeri ga ba nopga döra Sbörë pjire. Bi pjeyoga rotaga shkë dba bi Sbö boksho li,

e dburaba jer kjok ëre kjing go.

E go ga Sbö dbo ara, Cristo dbo ara, e iy wëllëe.

Ga Sbö beno sök bi pjluoyo.

¹¹ Ä zana bi pjeyogarë pjir,

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë srëngli go, Sbö tjlökwö lara lok li go bakoe.

“Tjawa mär Öng li go” le lok, ga wolon li bangkjre lok llëme.

¹² E kjishko ga pjäy löng kjok dogo, pjäy wopjlüe.

Gueniyo pjäy löng kjok kjing go, pjäy löng dlung roy, pjäy song jlöe.

Ä to jer öötong shäng bomi shwoy, ga iirkë ara, dbar ba kong beno sira dö kjishko.

Pjäy löng song jlö e kjishko» le.

¹³ Äya so Ööka kjoyo li lono ter kjok ëre kjing go eni. Miydarashko ga to shäng chida

li mekë irppjang. ¹⁴ Gueniyo walë li kong, sjägä twara Sbörë ko pjök, kësks, döbung sjägä wleni. E irgo ga sjägä li go ga dbuktong to, öötong sök kjok shäryara Sbörë ba kong kjok dogro no llëmshko lishko, shaya dgur lirë ga ä lishko, ga dara Sbörë eshko, lu pjloglo sak mya kjingsho bëy.

¹⁵ E irgo ga di ichara dgur lirë tur ba kjak roy dwayo, di kës wleni, walë li söya di lirë wlo le. ¹⁶ Gueniyo walë li kjimtara klung lirë, jyä dloktong, ga di jer li dwara pjire. ¹⁷ E kjishko ga äya li iirkono ara walë li kong, ga to ëngkjwë ba tjëyoga tek beno ba irgo li tjok. Nopga Sbö tjlökwö kolaga mär löng Jesús go li epga. ¹⁸ Äya lira beno sök dlung roy go era.

13

Äya weno tëm dlung roy dwayo kjlara

¹ E irgo ga ïn ga äya wen tëm sök kjlara obi, dlung roy dwayo. Äya li kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10), pjluuga dlu ioklo iak jong kjwangna kjwangna li kjing go. Ko jyä tak pjang kägä kjwara kjwara li go, Sbö läywoklo owa wleni. ² Äya li so dbong kjoyo, ba dre so äya kjloshko so sok kësbandg zok ara li dre kjoyo, ba kjak so dbong kjak kjoyo bakoe. Eshko ga iara Äya so Ööka kjoyo lirë beno sök ba pjlu sökklo kjing go, ga kong dbo twara, oba iche wlo. ³ ïn ga äya li kägä kjwara zak jong ba skato, gueniyo pjano iröng. Äya nopga löng kjok ëre kjing go lirë ga yëy le lok era, ga uunkong tóno lok ba tjok. ⁴ Äya so Ööka kjoyo li poshrëra lok, dbo twara Äya li kong kjishko. Äya weno tëm dlung roy dwayo li poshrëra lok bakoe. Tjlë lok ga «¿Ëye äär äya kjwe dikdo? ¿Ëye äya kjwe zangdo?» le lok eni.

⁵ Äya li iara Äre krë ara wlo, tjlä tjlökwö Sbö läywoklo owa wleni wlo, oba ichë moglo sak pkëng kjingsho pjök (42) wlo bakoe. ⁶ Eshkoshko ga Sbö läywara owa jlököyo, Sbö ko, ba u, nopga löng kjok dogo, e läywara owa uunkong. ⁷ E kong dbo twara Äre to ëngkjwë Sbö nopga tjok wlo, ga epga zanae. Ga kong dbo twara Sbörë, kjok shto oblë oblë uunkong sopga, tjëyoga oblë oblë uunkong, nopga tjlä tjlökwö oblë oblë uunkong, e iche wlo. ⁸ Nopga löng kjok ëre kjing go kës ko tak pjang Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë zröbaba li kjibokwoyo go llëm wleniyo, Äya li poshrëra lok. Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga ëye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak lok kjibokwo ëre go tjän.

⁹ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

¹⁰ Ëye shakoba, sökoba kjok shto oblë wlo ga shakoba, sökoba kjok shto oblë.

Ëye zrökoba dröng go wlo ga zrökoba dröng go.

Miydëy tjlökwo ère go ga llëbo wen Sbò nopga kong owa èmdë ga woyde ga kuya kjang, Sbò raye llëm bakoe.

Àya weno tèm klung roy dwayo kjlara

¹¹ E irgo ga ìn ga àya wen tèm sòk kjlara, klung roy dwayo. Àya li sjò kjwang pjòk, so òng wlëp ushko so llgwoklë sjò kjoyo, gueniyo tjlë àya so Ööka kjoyo li dik. ¹² Era parkono Àya zak pjano li dbo go, ga nopga lóng kjok ère kjing go kës li iara ba poshrëk. ¹³ Eshko ga llëbo iydëba llëm wleniyo shàryara kësbang oblë oblë ara, kjrina li, iök ichara ter kjok dogo dwayo shrono kjok ère kjing go oba bokshto. ¹⁴ Llëbo eni li shàryara àya bàm ìyo li kong. E go ga nopga lóng kjok kjing go li jyäpgwara uunkong. Ga epga iara àya bàm ìyo li jyäglo shàryë kjlara, ie lok ber kësbang, tjwlò ara wlo. Àya bàm ìyo li kjupàshko ga zaraba dròng go, gueniyo wolono llëm, pjano iròng obi. ¹⁵ Àya weno tèm klung roy dwayo li kong dbo twaraba, àya jyäglo shàryara nopgarë li iche tjlë wlo. Eshko ga èye àya jyäglo li poshrëra llëm ga ichara zròkoba wlo. ¹⁶ Ga nopga iara uunkong llëbo jyäglo ie ba bokdo go, llëm ga ba orkwo këlëkong go. Nopga tjwlò ara wleniyo, nopga tjwlò chira wleniyo, nopga dbur ara wleniyo, nopga song wleniyo, parkagaga tjwlëk lóng pjir wleniyo, nopga eni llëm wleniyo, e iara uunkong ba shàryë eni. ¹⁷ Eni ga èye llëbo jyäglo li iaklok llëm ga llëye tjwlëya ga ä, llëye soyneya ga ä bakoe. Llëbo jyäglo li, e àya ko li loklo, ba ko li shtoroy ga àar bayo kjòm li loklo bakoe.

¹⁸ Ba ko li shtëy ga àar bayo kjòm li miydëy wlo ga woyde ga shji kjok miydë ara. Èye kjok miydë ara ga shte ga pjlu, ga àar ber sak dbäw pjloglo tjer kjingsho sak tjer kjingsho tjer (666). Era domer kjlara li loklo.

14

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë, nopga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (144,000)

¹ E irgo ga ìnor jek obi, ga ìn ga Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë li sòk Siòn dlupygo go bor bokshto. Eshko ga yorkaga nopga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (144,000), uunkong li bokdo go Öng li ko jyä tak pjang, Öng Data li ko jyä tak pjang bakoe. ² Eshko ga kur ga llëbo ter pjluk jong kjok dogo dwayo, pjluk li so di kës pjublunyo li pjlukyo kjoyo, so kjirik ri ri li pjlukyo kjoyo, so kjorkwang shàryak jong kjiyo tjok tÿe or

go wleniyo tëba lóng li kjoyo bakoe. ³ Ga nopga lóng li tono lok tèkwo tjaglën, pjlu sökklo jong kjok dogo li bokshto, àya lóng sè doglo pkëng (4) li bokshto, tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo li bokshto bakoe. Gueniyo nopga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (144,000) li tokdo eròe. Nopga dòktong lóng kjok ère kjing go li epga. Èye oblë tè ba tèkwo li go ga äe. ⁴⁻⁵ Epga llëbo owa shàryono walëga tjok llëm, jyòrkono llëm bakoe. Beno lóng pogo llëye dret Sbò bokso erä. Ga to lóng Öng li irgo, jek kjone lishko. Epga döraba nopga lóng kës li tjrëko dwayo, ga twaraba Sbò kong, Öng li kong, ba sèngglo, bo kwirkono bàm ìyo li kjaraba, twaraba ba kong wleni.

Sbò parkagaga kjok dogo so doglo mya

⁶ Eshko ga ìn ga Sbò parkaga kjok dogo so dbuk pjang kjlara, tjlökwo pjlu ber iyado wlo li sòya tjeng nopga lóng kjok ère kjing go kës li kong, kjok shto oblë oblë uunkong sopga kong, tjëyoga oblë oblë uunkong kong, nopga tjlë tjlökwo oblë oblë uunkong kong bakoe. ⁷ Tjlëno pjang dbo go. Tjlë ga «Nopga llgweya Sbòrë dbaryo li öötonge. E kjishko ga Sbò bangkjrozì, iozì ber kësbang, tjwlò ara, poshrëzi bakoe. Kjok uunkong shàryaga li e, kjopkwo, kjok ère, dlung, di wen lok kjone pogo bakoe» le.

⁸ Eshko ga Sbò parkaga kjok dogo so wen pjang ba irgo kjlara, tjlë ga «jE pjitonge! jBabilonia kjokyo tjwlò ara li pjitonge! Tjëyoga oblë oblë pinggaga llëbo owa shàryë oblë oblë li e. Epga ichara Sbò rayë bakoe. E pjitong e kjishko» le.

⁹ Eshko ga Sbò parkaga kjok dogo so wen pjang ba irgo kjlara obi. Tjlëno pjang dbo go. Tjlë ga «Èye àya li poshrëk, èye ba jyäglo li poshrëk, èye bokdo go, llëm ga orkwo go ba jyäglo li jyä tak pjang ga ¹⁰ Sbò iirkono ara ba kong. E kjishko ga èye Sbò iono ber iirshko ga shdüya sorë ga epga shdüya eni bakoe. Epga suya akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri li tjok, Sbò parkagaga kjok dogo so bokshto, Öng li bokshto bakoe. ¹¹ Epga shdüya eni iyado, ba iök li sjer llëm shkë jik, dba jik. Shàryë eni, àya li poshrëra lok kjishko, ba jyäglo li poshrëra lok kjishko, bokdo go, llëm ga orkwo go ba jyäglo li jyä tak pjang kjishko bakoe» le.

¹² Miydëy tjlökwo ère go ga llëbo wen Sbò nopga, ba kolagaga li kong owa èmdë ga woyde ga kuya kjang, Jesús raye llëm bakoe.

¹³ Eshko ga kur ga ybò ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlë ga «Tjlökwo ère tozong. Eeri jeklëkong ga èye mâr beno lóng Tjlapga Jesús go wolonoshko guing ga ber wopjluë» le.

Kuya Sbō Sëyarë ga tjlë ga «Ëng, eni. Eppa sjeno parkorbo, ga potjwëlëya Sbörë ba pakli kjïshko» le.

Dwla bo skozlong dbaryo, kjillgwo bo skozlong dbaryo

¹⁴ Eshko ga ïnor jek obi, ga ïn ga pjäng sho wen pjäng kjrina pjlublün, kjing go sök kjlara so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyo, ðlu kjing go pjlü ðlu ioklo pjäng kjwara shäryak dbur sho shöylör go, wloshko dröng tjeng kjwangna zöngë. ¹⁵ Eshko ga Sbō parkaga kjok dogo so opshino shäng kjlara. Sbō u jong li roy dwayo, ga tjlëno sök pjäng sho kjing go li kong dbo go. Tjlë ga «Dwla bo kwirkono tjan, ga dwla bo skozlong dbaryo öotonge. E kjïshko ga bop dröng kjwe sös, ga pja nom dwla bo tjeng li skok» le. ¹⁶ Kuya ga ba dröng li go ga dwla bo tjeng kjok ëre kjing go kës li zakza tas erä.

¹⁷ Eshko ga Sbō parkaga kjok dogo so opshino shäng kjlara obi, Sbō u jong kjok dogo li roy dwayo, wloshko dröng tjeng kjwangna zöng bakoe. ¹⁸ E irgo ga Sbō parkaga kjok dogo so wen shäng kjlara obi. E parkë shäng iök pjë jong ri ri llëbo lö pjëblë suklo kjing go li dë, sjer llëm wlo. Eshko ga tek shäng öng suklo jong li shwoy dwayo, ga tjlëno wloshko dröng tjeng li kong dbo go. Tjlë ga «Kjillgwo bo kwirkono tjan. E kjïshko ga bop dröng kjwe sös, ga pja nom jer kjok kjing go, kjillgwo bo tjeng li töng» le. ¹⁹ Kuya ga ba dröng li go ga kjillgwo bo tjeng kjok ëre kjing go kës li zakza tas, ga dbukza jer kjillgwo bo lluzlong shtoyo li roshko. E no shdüzlong shtoyo li loklo, ëye Sbō iono iirshko ga shdüya tjeng lishko. ²⁰ Kjillgwo bo lluzlong shtoyo li jong kjok eshko li worbo go. Eni ga kjillgwo bo li llrura eshko, ga ba srëng li tur jer jong e roy dwayo di kësbang wleni, öötong kjlay kwomgla kjëngso go, äar jong pjolae. Shji äar ba pjarbo wlo ga woyde ga shji jëk dbargwo sak kjwara (10) dik.*

15

Sbō parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), no shdüngglo kjrënggwo kjäk (7)

¹ E irgo ga ïn ga llëbo jyäglo wen pjäng kësbang kjok dogo kjrina obi. Sbō parkagaga kjok dogo so tjeng doglo kjäk (7), no shdüngglo söya tjeng kjrënggwo kjäk (7) ba tjok. Sbō iir li pjir e go. ² Eshko ga llëbo ïn buk so ðlung shäryak batlë sho go kjoyo, roshko iök. ðlung li sor go nopga kojono tjeng ara, äya li zana lok, ba jyäglo li zana lok, ba ko li shtoroy ga öötong kjöm li zana lok bakoe. Kong kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tÿe or go wleniyo twara

Sbörë kjwara kjwara tjan, ga beno tjeng ba wloshko. ³ Eshko ga tonolok Sbō parkaga tek dënashko so Moisés li tÿekwo, Öng li tÿekwo bako, tÿekwoyoni:

«Tjlapga Sbō,

llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjlüe.

Bop pak shäryorop li,
e kësbang, wolëso.

Llëbo bek li,
e shäryopdë.

Tjÿyoga kës pjluyo ïyado li pja eröe.

⁴ Tjlapga, ëye, pja bangkjre llëmyo drete.

Ëye, bop ko ie ber kësbang, tjwöl ara
llëmyo drete.

Pja eröe.

Ëye oblë eniyo drete.

Bop pak pjlö bek li beno wëllë,
tjÿyoga tjeng kës li äar bop poshrëk e
kjïshko.»

⁵ E irgo ga ïnor jek obi, ga ïn kjok dogo ga Sbō u jong eshko li jong oojong. ⁶ Ga Sbō parkagaga kjok dogo so opshino tek ba roy dwayo doglo kjäk (7), no shdüngglo söya tjeng kjrënggwo kjäk (7) ba tjok. Doyono löng shwong ko pjlublün, drëpdre, pjlü, tjwöl ara wleniyo go, dop pjrikklo shäryak dbur sho shöylör go pjäng ba pjlü kjing go. ⁷ Eshko ga äya löng së doglo pkëng (4) kjlara, eppa kong di ioklo twara kjwara kjwara, shäryak dbur sho shöylör go, roshko Sbō Sök ïyado li iir. ⁸ Ga Sbō u jong li dlino jong yö sho go, Sbō dbo kälä tjeng eshko kjïshko. Eni ga ëye opzrëk jek ba roy ga ä, äar jong no shdüngglo kjrënggwo kjäk (7) söya Sbō parkagaga doglo kjäk (7) lirë tjeng ba tjok li shäryono pjir guing.

16

Di ioklo kjwo kjäk (7) roshko Sbō iir

¹ Eshko ga ybö kuror tek Sbō u jong li roy dwayo pjlara, tjlëno Sbō parkagaga doglo kjäk (7) li kong. Tjlë ga «Pjäy nom Sbō iir tjeng di ioklo kjwo kjäk (7) roshko kjwe kwong kjok kjing go» le. ² Kuya lok ga Sbō parkaga bäm iyo li, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter kjok ëre kjing go, ga nopga jyä tak lok äya jyäglo go, äya poshrëgaga löng li, e poglo go üta weno ara, bang ara.

³ E irgo ga Sbō parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter ðlung kjing, ga ðlung dyo li kworkwono beno oblë, so shinmoga srëngyo kjoyo, ga llëbo tjeng kës ðlung roy li kjëtong drete.

⁴ E irgo ga Sbō parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter di llë, diwa llë, e kjing, e tjok ga öötong pjloglo mya. Eshko ga di li kworkwono beno srëng.

* 14:20 Shji jëk dbargwo sak kjwara dik le li, e kilómetro kjrënggwo sak dbäw pjloglo mya (300) loklo.

5-6 Eshko ga Sbõ parkaga kjok dogo so kuror kjlara. Di llë ichaga li e. Tjlë ga

«Sbõ, pja sök İyado.

Pja erõe.

Nopga löng li,

bop nopga srëng li shira,

bop tjlökwõ lagaga srëng li shira bakoe.

E kjışhko ga

iorop beno löng srëng ië, ba shdungglo.

Kjok İlgwerop eni li,

e beke» le.

7 Eshko ga kur ga llëbo lö pjllëblë sukklo jong li öö le, tjllë ga

«İng, Tjlapga Sbõ,

İlëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjlúe.

Kjok İlgwerop sorë li,

e beke» le.

8 E irgo ga Sbõ parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jek dlo kjing, ga dlo li kong dbo twara, nopga löng li suya ba kälä dbo ara li go wlo. 9 Eshko ga nopga löng li sura dlo kälä lirë ara. Eni ëmdë ga llëbo owa shärye löng li rayara lok İlëm, Sbõ iara beno kësbang, tjwlõ ara İlëm bakoe. Llëbo owa li ichara Sbõrë ba kong kuzong ga beno löng Sbõ ko li İaywë owa erä.

10 E irgo ga Sbõ parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter äya pjlú sökklo jong li kjing go, e tjok ga öötong pjloglo shkëng (5). Eshko ga äya li kjokyo ro zoktong beno yët erä. Nopga löng li bang ara kuzong ga beno löng ba kjyorkwo üë. 11 Eni ëmdë ga llëbo owa shärye löng li rayara lok İlëm, beno löng Sbõ sök kjok dogo li İaywë owa erä, ba bang ara li kjışhko, ba İta li kjışhko bakoe.

12 E irgo ga Sbõ parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jer Eufrates diyo li kjing, ga di li dano beno dogro, pjlupga tek dlo wen tëm shwo İëkong dwayo li jek dipzë ba ëngkwagaga tjok di kar ga pjlú wlo. 13 Eshko ga İn ga sëyaga owa wen tjeng doglo mya, so kjlák kjoyoe. Kjlara opshino tek äya so Öoka kjoyo li kjak roy dwayo, kjlara opshino tek ba pjeyo äya owa li kjak roy dwayo, kjlara opshino tek äya dboryaga owa wleniyo li kjak roy dwayo bakoe. 14 Eshko ga sëyaga owa İi to löng llëbo İydëba İlëm wleniyo shäryë oblë oblë. Ga pjlupga löng kjok kjwang jİkong li tona lok, ëngkwë Sbõ tjok, no İlgwezlong dbaryo İshko. Sbõ, İlëye shärye woydë li shärye ga pjlúe.

15 Cristo tjlökwõ woyoshrozİa. Tjlëno ga «İpjây sjëke! Tja tjwe, oba tjwe İürkë ä wleni. İye sök bor koshë jİkoyoy, sök së, ba shwong shäryak tjeng pjir ba tjok wleni ga ber wopjlú eshko. Eshko ga to shäng kjwor

wleni İlëm, İlëye lökyotke İlëm bakoe» lara eni.

16 Eni ga pjlupga li tona lok pjir, söra lok öötong löng kjok kjrinashko. Hebreo tjlökwõ go ga kjok eshko li ko Armagedón.

17 E irgo ga Sbõ parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jek aan, pjluk jek pjang li kjing, e tjok ga öötong pjloglo kjäk (7). Ga ëbo tjllëno dbo go pjlú sökklo jong Sbõ u jong li roy dwayo. Tjlë ga «Uunkong li shäryono pjire» le. 18 Eshko ga İlgwlëng tur jong İletlet İlaw pogo, kjrik ri ri le ara, yo İan pjang kësbang, dbo ara bakoe. Nopga iara Sbõrë beno tjeng kjok ëre kjing go tek İëkong ga yo İydë eni İlëme. 19 Babilonia kjokyo tjwlõ ara li, e shdöktong beno kjringgwo mya, ga tjëyoga oblë oblë li kjokyo pjitong dret bakoe. Babilonia sopga shduna Sbõrë ba İir ara li go eni, llëbo owa shäryara lok ara li kjışhko. 20 Dlung tjrëko İlë, di tjrëko İlë, dİup İlë, e jer piktong drete. 21 Ga di zeng shrono ter kjwolong nopga beno löng li kjing go. Kjwara kjwara kwing ara kwing dunggwo kjwo sak dbäw (100) wleni dik.* Eshko ga nopga löng li shduna Sbõrë kjang anmoyõ eni kuzong ga Sbõ İaywe lok owa erä.

17

Walë owa kjlara, äya kjlara

1-2 Eshko ga Sbõ parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), wloshko tjeng di ioklo kjlara tek shrono shäng bor zlong, ga tjllë bor kong ga «Kjok buk kjrina, di arashko. Walë sök kjlara eshko, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Pjlupga löng kjok ëre kjing go li pono ba tjok, ga ba nopga tjeng kës li ichara llëbo owa shäryë oblë oblë, ichara Sbõ rayë bakoe. Eni ga pja tek bor tjok, walë li shdüya Sbõrë li İp wlo» le.

3 Eshko ga tja go Sbõ Sëya jİkoyoy, ga tja söra parkaga lirë jek kjok dogro no İlëmshko. Eshko ga İn ga walë sök kjlara, äya sök kjlara li kjing go. Äya li kjlo srëzrën, kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10) bakoe. Ba doyo li go, ko jyä tak lok oblë oblë İlaw pogo, Sbõ İaywoklo owa wleni. 4 Walë li doyono sök shwong ko dingding shwëshwë go, shwong ko srëzrën go bakoe. Shwong li go, llëbo wolësowa smok lok ara, dbur sho shöylör, akkwo wolësowa tjwlõ ara wleniyo oblë oblë bakoe. Wloshko di ioklo tjeng kjwara, shäryak dbur sho shöylör go, llëbo owa shäryara li, llëbo shäryako İlëm shäryara li, e tjeng ba roshko. 5 Llëbo jyä tak pjang ba bokdo go, gueniyo İlë İoklo miydëba İlëme. Tak pjang eni: «Babilonia kjokyo tjwlõ ara li tja. Walëga to löng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo pingga li

* 16:21 Dunggwo kjwo sak dbäw (100) dik, e kwing libra sak dbäw (100) wleni dik.

tja. Nopga ichaga llëbo shäryako llëm shäryë li tja bakoe.» ⁶ In ga walë li sök nelö, srëng iono ara kjishko. Sbö nopga to löng Jesús roy lë oba kong zröra li, e srëngyo iayde. In ga yëy lër erä.

⁷ Eshko ga Sbö parkaga li tjlë bor kong ga «¿Pja opshgawë ega? Walë jek sök äya kjing go li llë loklo lër bop kong. Äya kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10), e llë loklo lër bop kong bakoe. ⁸ Äya inop li dënashko ga sök së, gueniyo eeri ga sök ame. Gueniyo llono ga wen tëm pjlëbgwo jong rong anmoyö li roy dwayo, ga to jongya shdüya, pjiya Sbörë wlo. E kjishko ga nopga löng kjok ëre kjing go ko tak pjang Sbö kjibokwoyo go llëm wleniyo kës li, äya li iya lok ga yëy le lok erä. Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga ëye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo ëre go tjän.

⁹ »Lëbo ëre llë loklo miydëy wlo ga woyde ga shji kjok miydë ara. Äya kägä kjwo kjäk (7) li, e dlup lok kjwo kjäk (7) loklo, ga walë li sök ba kjing go. ¹⁰ Ba kägä kjwo kjäk (7) li, e pjlupga doglo kjäk (7) loklo bakoe. Pjlupga shkëng (5) jüni wolono tjän, kjlara sök eerishko, ga kjlara obi tjwayde llëm obi. Shrono ga ber sök wop sira döe. ¹¹ Äya dënashko ga sök së, gueniyo eeri ga sök ame li, e pjlü kjlara obi loklo, e tjok ga äar doglo kjwong (8). Pjlupga doglo kjäk (7) kjlara woshrono iröng obi li e, gueniyo to jongya shdüya, pjiya Sbörë wlo bakoe.

¹² »Sjö kjwang sak kjwara (10) inop li, e pjlupga doglo sak kjwara (10) wentë llëm obi li loklo. Llono ga kong dbo twëba, parkë ber löng no pjluyoga äya li tjok wop sira bakoe. ¹³ Eshkoshko ga wotjlk lok kjrinaso, ga ba dbo li twe lok äya li kong, ba nopga tjeng kës li iche wlo. ¹⁴ Ga ëngkjwë lok Öng Wlëp Ushko So Ilgwoklë li tjok. Gueniyo Öng li, no kägäyoga uunkong kägäyo li e, pjlupga uunkong pjluyoga li e bakoe. E kjishko ga epga zäya. Ba nopga rokara, kjrara, mär löng ba go iyado li löng ba tjok eshko.

¹⁵ »Walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë tjok wleniyo li inop sök di arashko. Di li, e tjëyoga oblë oblë li loklo, nopga tjlë tjlökwo oblë oblë li loklo bakoe. ¹⁶ Sjö kjwang sak kjwara (10) lok äya go li, walë owa li iya lok shjiktëng, shdüya lok ara, ga ie lok ber shäng kjwor. E irgo ga sho ue lok, ga doyo suya lok iök go. ¹⁷ Epga wotjllino kjrinaso li, ba dbo twara äya kong li, e laga Sbörë, lara eni tek dënashko kjishko. Ga shärye lok eni, äar jong llëye lara Sbörë li shäryono pjir guing.

¹⁸ »Walë inop li, e kjok tjwlo ara loklo, pjlupga löng kjok ëre kjing go ichaga sök lishko» le.

* 18:2-3 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «... e usho shäryë lok eshko, ga äya owa, woydëy llëm wleniyo, e löng eshko bakoe.»

18

Babilonia kjokyo pjitonge

¹ E irgo ga in ga Sbö parkaga kjok dogo so ter shäng kjlara obi, kjok dogo dwayo. E dbo ara, ga kjok ëre kjing iara ba kälä ara lirë beno buk shjiye. ²⁻³ Eshko ga tjlëno dbo go. Tjlë ga

«¡E pjitonge!

¡Babilonia kjokyo tjwlo ara li pjitonge!

Tjëyoga oblë oblë, llëbo owa oblë oblë pina ba kong li,

e shäryara lok pjir,

Sbö rayara lok bakoe.

Pjlupga löng kjok ëre kjing go kjlobi li,

e pono ba tjok wleni.

Llëbo soynega kjok ëre so li,

e dbur shano ara,

kjok eshko sopga dbur zano ara kjishko.

E kjishko ga kjok eshko li kworkwono beno buk Ä sëyaga shtoyo shara,

sëyaga owa oblë oblë löng eshko.

Sënwa owa, woydëy llëm wleniyo,

e usho shäryë lok eshko bakoe»* le.

⁴ Eshko ga kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlë ga

«Bor nopga, pjäy opshis kjok kjweshko dwayo,

llëbo owa shärye nopga löng kjweshkorë li shäryëmi llëm wlo,

kjwepga shdüya Sbörëshko ga pjäy shdüya eni llëm bako wlo.

⁵ Nopga löng kjweshko li go owa ara, kjlay kjok dogo.

Kjwepga shdüya Sbörë ara,

llëbo owa shäryara kës li kjishko» le.

⁶ Eshko ga ybö li tjlëno nopga shdunggaga li kong. Tjlë ga

«Nopga kjwe llëbo shäryono oblë kong owa sorë ga

shäryozï ba kong eni pjloglo pjök.

Oblë shduna sorë ga

nopga kjwe shdüzi eni pjloglo pjök bakoe.

⁷ Llëbo shäryara ba kong om go ara, dbur zano ara,

ber löng woyjlu wlo.

Eni ga llëbo shäryozï ba kong owa bayo eni,

ber löng woydë ara wlo.

Eerishko ga to löng krë ara. Tjlë ga

“Tjawa pjlü boy wleni, tjawa äar ber syä wleni llëm,

llëye wen borwa kong owa wlo drete” le.

⁸ Eni kuzong ga dbar kjwara ga llëbo wen ba kong owa oblë oblë,

kjone kjone wolon,

kjone kjone slar ara,

kjone kjone pjli kuk ara bakoe.

Epga shdūya Tjlapga Sbörë, ba dbo ara go,
ga ba kjok buk kës li suya iök go, ber
dret wlo» le.

⁹ Pjlpuga löng kjok ëre kjing go pono walë
li tjok wleni li, llëbo shäryara ba kong om go
ara, dbur zano lok ara bakoe. Shäryara lok
eni, ber löng wopjlu baŷya dik wlo. Eni ga
kjok li pjë jong ri rishko ga ba yö sho jem
li ŷya lok ga slar ara, kjloshtë ara ba kjishko.

¹⁰ Eshko ga walë li shdūya Sbörë ara eni li
ŷya ga bangkjre lok ara. Ber löng kjloshtë ara
pjolae. Tjlë lok ga

«iBabilonia soppa, pjây tjwlö ara, dbo ara,

gueniyo pjây shduna ara, ga pjây pji-

ting malinge!

iPjây song jlöe!

iPjây song jlöe!» le lok eni.

¹¹ Eshko ga llëbo soynegaga kjok ëre so
li slar ara, kjloshtë ara, llëbo tjwlëkoba
eshko ame kjishko. ¹² Dbur sho shöylör,
dbur sho pjublün, akkwo wolësowa tjwlö
ara wleniyo oblë oblë, e tjwlëkoba eshko
ame. Shwong ko pjublün, pjlu tjwlö ara
wleniyo, shwong ko dingding shwëshwë,
shwong pjlu wleniyo ko *седа*, shwong ko
srëzrën, e tjwlëkoba eshko ame. Kjorkwang
lö pjlebë wleniyo oblë oblë, llëbo wolësowa
oblë oblë shäryak llëbo ko *marfil* go, shäryak
kjorkwang tjwlö ara wleniyo go, shäryak
dröng sho so klung sho kjoyo go, shäryak
dröng sho go, shäryak ak ko *marmol* go, e
tjwlëkoba eshko ame. ¹³ Dli mokyö oblë oblë,
llëbo lö pjlebë suy wlo, dwlo poshtikklo
lö pjlebë oblë oblë, poshtikklo lö pjlebë
wleniyo oblë oblë, kjilgwö bo dyo dbo
ara, kjoyo pjlu wleniyo, pjlung shosho pjlu
wleniyo, e tjwlëkoba eshko ame. Söglä, öng
wlëp ushko so, kwomglä, jëkklo dopshiga
kwomglarë wleniyo, parkagaga tjwlëk löng
pjir wleniyo, nopga oblë oblë, e tjwlëkoba
eshko ame.

¹⁴ Eshko ga llëbo soynegaga li tjlë lok ga

«iBabilonia soppa,

llëbo woydoromi ara li,

e pjitong drete.

Llëbo oblë oblë tjwlö ara bomi kong li,

e pjitong dret bakoe.

iPjây song jlöe!

iPjây song jlöe!» le lok eni.

¹⁵ Eshko ga epga shdūya Sbörë ara eni li
ŷya llëbo ëre soynegaga löng lirë ga bangkjre
lok ara. Ber löng slar ara, kjloshtë ara pjolae.

¹⁶⁻¹⁷ Tjlë lok ga

«iBabilonia soppa,

pjây doyono löng shwong ko pjublün,

pjlu tjwlö ara wleniyo go,

shwong ko dingding shwëshwë go

shwong ko srëzrën go bakoe!

iPjây obrikkwo wolësowa oblë oblë

shäryak dbur sho shöylör go,

shäryak akkwo wolësowa tjwlö ara
wleniyo oblë oblë go bakoe!

Gueniyo llëbo tjwlö ara tjeng kës li pjitong
malinge!

iPjây song jlöe!

iPjây song jlöe!» le lok eni.

Eshko ga kjoyong kësëks sögaga, ba
kägäyoga, nopga jëk löng kjoyong kësëks go,
e ber löng pjola bakoe. ¹⁸ Ga kjok li pjë jong
ri rishko ga ba yö sho jem li ŷya lok ga slar
ara ba kjishko. Tjlë lok ga «Kjok oblë äar
tjwlö ara, kjok kjweni dik llëme» le lok eni.

¹⁹ Eshko ga klung sho iara ba kâ kjing go,
löng woydë ara li loklo, ga slar ara, kjloshtë
ara. Tjlë lok ga

«Babilonia soppa,

pjây dbur ara kjishko ga

kjoyong kësëks sogoga kës li dbur shano
ara.

iGueniyo pjây pjitong malinge!

iPjây song jlöe!

iPjây song jlöe!

²⁰ iGueniyo kjok dogo so,

Sbö nopga,

Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska,

Sbö tjlökwö lagaga,

pjây shduna lok ara kuzong ga

epga shduna Sbörë ara bakoe!

iPjây löng wopjlu e kjishko!» le.

²¹ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so dbo
ara wleniyo kjlara apkwo kjrono kjwara
kësbang, bayo dwla kjwokäkklo apkwoyo
wleni, ga dbura jer dlung roy, ga tjlë ga

«Apkwo dburor li piktong dret,
beno ïgöy ame.

Babilonia kjokyo li pjir dret,

ber ïgöy ame eni bakoe.

²² Kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tÿ or

go wleniyo, dbonmo, wli,

e tÿba eshko ame,

ga ÿye tÿ eshko ame bakoe.

ÿye parkë eshko ame,

ga oba parkë löng li pjlukyo kuy eshko
ame bakoe.

²³ Iök shjiy eshko ame,

ÿye orkwosmok eshko ame bakoe.

Dënashko ga llëbo soynegaga kjok eshko so li
tjwlö ara.

Ga tjëyoga oblë oblë jyäpgwara ba nop-
garë ba ybi sho li go.

²⁴ Sbö tjlökwö lagaga, Sbö nopga, nopga oblë,
e zröräba ara kjok eshko» le.

19

Shji Tjlapga poshrëk ara

¹⁻² E irgo ga kur ga nopga träk llëm, öö le
ara kjok dogo. Tjlë lok ga

«iShji Tjlapga poshrëk ara!

Walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë
kong wleniyo li,

nopga löng kjok kjing go li ichara llëbo
owa shäryë oblë oblë,
ichara Sbö rayë bakoe.

Sbö nopga zröra ara kjishko ga
walë li shduna Sbörë.

Kjok llgwera sorë li,
e beke.

Bi Sbö,
e kësbang, tjwlö ara, dbo ara bakoe.

Bi döga kjlaraso li e» le.

³ Ga öö le lok obi, tjlä ga
«¡Shji Tjlapga poshrëk ara!
Walë li doyo pjë ber buk iyado,
pjë yöyo jem jong li slan llëme» le.

⁴ Eshko ga tjlapgaga kjok llgwega wleniyo
doglo sak pjök kjingsho pkëng (24) li, e
kjök tono, ga Sbö sök pjlu sökklo kjing go li
poshrëra. Tjlë lok ga

«¡Ber eni!
¡Shji Tjlapga poshrëk ara!» le.

⁵ Eshko ga ëbo tjläno pjlu sökklo jong lishko
dwayo. Tjlë ga

«¡Sbö parkagaga,
Sbö bangkragaga,
pjäy tjwlö arare, de llëmdë, e llëno llëme.
Bi Sbö poshrëzï pjäy uunkongdë!» le.

⁶ Eshko ga kur ga nopga träk llëm, öö le
ara, pjluk li so di kës pjublunyo li pjlukeyo
kjoyo, so kjirik ri ri li pjlukeyo kjoyo bakoe.
Tjlë lok ga

«¡Shji Tjlapga poshrëk ara!
Bi Tjlapga Sbö,

llëye shärye woydë li shärye ga pjluë.

Öötong sök nopga uunkong pjlukeyo tjan.

⁷ Shji wopjlu e kjishko,
iëy ber kësbang, tjwlö ara bakoe.

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë orkwos-
mozlong dbaryo li öötong,
ba boy poshäryono pjir,
sök ba koshë.

⁸ Kong shwong twara Sbörë doydë e go wlo.
Shwong li ko pjublün, pjlu tjwlö ara,
drëpdre, stek wleniyo» le.

(Shwong le li, e llëbo pjlo bek shäryara Sbö
nopgarë oblë oblë li loklo.)

⁹ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so li tjlä
bor kong ga «Tjläkwo ëre tozong. Eye mana
Sbörë tek Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë ork-
wosmozlong dliyo li uë ga ber wopjluë» le.
Ga tjlä obi ga «Tjläkwo ëre lara Sbörë li, e
beke» le.

¹⁰ Kur ga tja kjök tono parkaga li bokshto,
ga poshrë loror. Gueniyo tjlä bor kong ga
«¡Kjwe shäryëp llëme! ¡Tja parkaga Sbö kong
eröe! ¡Pja, bop pjeyoga mär löng Jesús tjläkwo
go li, pjäy eni bakoe! ¡Eye Jesús tjläkwo roy
lë ga e Sbö tjläkwo laga! ¡E kjishko ga Sbö
poshrëpdë dey!» le.

Kjlara sök kwomgla kjlo pjublün kjing go

¹¹ Eshko ga kjok dogo roshwong beno jong
oojong, ga in ga kwomgla sök kjlara kjlo
pjublün. Kjing go sök kjlara. Llëye le li
shärye eni iyado lëba, tjläkwo bek laga li e
lëba bakoe. Kjok llgwega bek, ga ëngkjwë
ba wloyoga tjok bek bakoe. ¹² Ba bokkwo
so iök pjë lok ri ri kjoyo, ba kä kjing go
pjilupga dlu ioklo lok ara. Ko jyä tak pjang
ba go kjwara, miydaga erë om go eröe.

¹³ Doyono sök shwong pöraba srëng go pjir
li go. E ko Sbö Tjläkwo. ¹⁴ Eëngkjwagaga
kjok dogo so uunkong li jek löng kwomgla
kjlo pjublün kjing go ba irgo, doyono löng
shwong ko pjublün, pjlu tjwlö ara, drëpdre,
stek wleniyo go. ¹⁵ Dröng tur jong sök
kwomgla kjing go li kjak roy kjwangna,
kowo stek, tjëyoga oblë oblë tjeng kës li pjiya
e go wlo. Llëye shärye woydë Sbörë li shärye
ga pjlu, ga irkono ara nopga löng li kong. E
kjishko ga domer li ichara ba shdung kjang,
shji kjillgo bo shglëroy bi dre go wleni.
Jläkoyo ga epga iche kjange. ¹⁶ Ko jyä tak
pjang kjrina, ba shwong pjang li go, ba
kworbo do li go bakoe. Ko li tak pjang
eni «Pjilupga Uunkong Pjluyo, No Kägäyoga
Uunkong Kägäyo.»

¹⁷ Eshko ga in ga Sbö parkaga kjok dogo so
shäng kojong kjlara, dlo kjing go. Ga tjläno
sënwa sjëng uaga dbuk lok kjok dogo kës li
kong dbo go. Tjlë ga «Pjäy tönzong, Sbö dliyo
kësbang li uëmi wlo. ¹⁸ Eshko ga pjilupga doyo
sho, ëngkjwaga kägäyoga doyo sho, nopga
tjwlö ara wleniyo doyo sho, kwomgla doyo
sho, ba sögaga doyo sho, e uëmi ga pjlu,
nopga uunkong tjwlek löng pjir wleniyore,
de llëmdë, tjwlö arare, de chirare, uunkong
li doyo sho uëmi ga pjluë» le.

¹⁹ Eshko ga in ga pjilupga löng kjok ëre
kjing go, ba ëngkjwagaga kës li tóna lok äya
owa li tjok, ëngkjwë sök kwomgla kjing go li
tjok wlo, ëngkjwë ba ëngkjwagaga jek löng ba
tjok li tjok wlo bakoe. ²⁰ Eshko ga äya owa li
shara ba wloyoga lirë, ga dbura jer akkwo
ko *azufre* pjë jong ri ri shtoyo li roshko,
ba dboryaga owa wleniyo li tjok. Shto, e
kësbang, so dlung kjoyoe. Kjudäshko ga
ba dboryaga li, llëbo iydëba llëm wleniyo
shäryara oblë oblë ba kong, ga nopga jyä tak
lok äya jyäglo go, äya poshrëgaga löng li, e
jyäpwwara e go. ²¹ Ga ëngkjwë löngshko ga
nopga tönö tjeng äya owa tjokli, e zröra dret,
dröng tur jong sök kwomgla kjing go li kjak
roy li go. Eni ga sënwa li lono ba sho beno
tjeng li uë, beno löng bökö tjung ara, no sho
li go.

20

Lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000)

¹ Eshko ga in ga Sbö parkaga kjok dogo
so to ter kjok dogo dwayo kjlara, wloshko
tjeng pjläbgwo jong rong anmoyö li dökklo,

no shakldo shäryak dröng sho go tjeng pjlara kësband bakoe. ²⁻³ Ga äya so Ööka kjoyo li shara, ga pjirra, ber buk eni lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) wlo. E irgo ga dbura jer pjlëbgwo jong rong anmoyö li roshko, kjing bängzara yötso, tjëyoga oblë oblë jyäpgwe llëm, äär jong lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) wlo. Eshko ga döya jek pjlara obi, wop sira wlo. Äya li, e Ä om go.

⁴ Eshko ga in ga nopga sirkeno tjeng kjlëbö, pjlü sökklo tjeng li kjing go. Epga kong dbo twara Sbörë nopga llgwek wlo. Dënashko ga nopga kä zaraba ara, Jesús roy lara kjishko, Sbö tjlökw roy lara kjishko bakoe. Äya owa li poshrëra lok llëm, ba jyäglo li poshrëra lok llëm, bokdo, orkwo, e tak lok ba jyäglo go llëm bakoe. Nopga eniyo li sëyaga inor tjeng eshko, nopga sirkeno tjeng li shwoy. Eshko ga woshrrara Sbörë iröng obi, ga beno löng nopga ichë Cristo tjok lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000). ⁵ Nopga woshrrara Sbörë bäm go li epga. Llamo woshrrara llëm, äär jong lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) li pjitong guing. ⁶ Woshrrara Sbörë bäm go li ber wopjlü, iak beno tjeng dboy Sbö kong bakoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obishko ga llëye wen ba kong llëm, ber löng syöshtaga Sbö kong, Cristo kong, ga nopga iche ba tjok lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) bakoe.

Ä zanabae

⁷ Äär lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) lishko ga Ä döra ba shdüzlong shtoyo jong li dwayo, ⁸ ga opshino to shäng oba jyäpgwë kjok kjwang jikong, töya ängkjwë wlo. Tjëyoga jyäpgwara li ko Gog, Magog bakoe. Epga träk llëm, la sho tjeng dlung kjako wleni. ⁹ Eshko ga töno löng kjok kjwang jikong dwayo, ga Sbö nopga löng li kjokyo kopjrina lok pjiribrie. Kjok woyde Sbörë ara li eshko. * Gueniyo ga iök ichara Sbörë lon kjok dogo dwayo, ga epga pjira drete. ¹⁰ Eshko ga Ä, nopga jyäpgwaga li shara, dbura jer akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri shtoyo li roy, ba pjeyoga äya owa li, ba dboryaga li, e dbura beno tjeng dënashko lishko. Shto, e kësband, so dlung kjoyoe. Ga mya jikong li shdüya ber löng eshko shkë dba, iyado wlo.

Nopga llgweraba löng pjlü sökklo jong kjwara kësband, pjlublün li bokshto

¹¹ Eshko ga in ga pjlü sökklo jong kjwara kësband, pjlublün, kjing go ëbo sök kjlara. Eshko ga kjok uunkong töktong ba bokshto dwayo, kjok dogo, klung bakoe. Beno igöy ame. ¹² Ga in ga nopga wolono tjeng kës

li löng pjlü sökklo jong li bokshto, nopga tjwlo ara, nopga tjwlo chira bakoe. Eshko ga kjibokwo tjeng li roshwinaba. E irgo ga kjibokwo roshwinaba kjwara obi. Eye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo e go. Ga nopga wolono tjeng li llgweraba, llëbo shäryara dö, tara beno tjeng kjibokwo tjeng kës roshko li kjishko. ¹³ Nopga wolono beno tjeng dlung roy ga löng eshko. Nopga wolono beno tjeng sakhko ga löng eshko. Nopga wolono beno tjeng shinmoga shtoyo ga löng eshko. Ga kjlara kjlara llgweraba, llëbo shäryara dö li kjishko. ¹⁴⁻¹⁵ Eye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoy li go. Gueniyo eye ko wlënaba tak pjang e go llëm ga dburaba jer beno tjeng iök pjë jong ri ri shtoyo li roy, shinmoga shtoyo li tjok. Shto, e kësband, so dlung kjoyoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obi wleni eshko.

21

Jerusalén kjokyo tjaqlën

¹ E irgo ga in ga kjopkwo pjang tjaqlën, klung buk tjaqlën bakoe. Kjopkwo këguë li, klung këguë li, dlung këguë li, e jeno uunkong, llëbo këguë li beno ame. ² Ga in ga kjok ter pjang kjirina, Sbö sök kjok dogo lishko dwayo. Kjok li ko Jerusalén, e shäryak tjaqlën, kjok iak beno buk dboy Sbö kong li e. Kjok li shäryak wolësowa, walë poshäryono orkwosmok döro wlo wleni. ³ Eshko ga ybö kuror tek pjlü sökklo jong lishko dwayo pjlara, tjë ga «Sbö ber sök nopga löng lishko shara. E ber sök ba tjok, ga epga ber ba nopga. Sbö om go li ber sök ba tjok, ga ber ba Sbö. ⁴ Ba boryo kröya Sbörë, ber löng slar ame wlo. Eshko ga llëbo këguë li pjitong kjishko ga eye wolon ame, slar ame, poglo bang ame bakoe» le.

⁵ Eshko ga sök pjlü sökklo kjing go li tjë bor kong ga «Llëbo kës shäryë shäng ëre tjaqlën eröe. Tjlökw loror li, e bek, nopga mär ba go ga pjlüe. E kjishko ga tozong. ⁶ Uunkong li shäryono pjire! Tja so tjlökw toklo ko *Alfa** kjoyo, tja so tjlökw toklo ko *Omega*† kjoyo bakoe. Sök bäm go li tja. Pjirshko ga ber sök li tja bakoe. Di ichër tur di bokkwo roy dwayo, eye omiono ga ber sök së iyado bor tjok. Eye di ëre ië woydë ga kong twër, ga tjwlo shir llëme. ⁷ Eye llëbo owa li zano ga llëbo kës ëre ber ba kong, ga tja ber ba Sbö, e ber bor wa bakoe.

⁸ Gueniyo nopga kjok bangkjre wleniyo, nopga mär bor go llëm wleniyo, nopga llëbo shäryako llëm li shäryë wleniyo, nopga oblë zrök wleniyo, nopga pë no

* **20:9** Kjok woyde Sbörë ara le li, e Jerusalén kjokyo loklo.
 † **21:6** Grecia so tjlökw go ga tjlökw toklo ko Omega, e ba pjirshko, Z wleni.

* **21:6** Grecia so tjlökw go ga tjlökw toklo ko Alfa, e ba bäm Iyo, A wleni.

orkwosmono ba tjok llēm li tjok wleniyo, nopga parkē ybi wleniyo, nopga llēbo jyāglo poshrēk wleniyo, nopga lūrēk ā wleniyo, era dbukoba jer ber lōng akkwo ko *azufre* pjē jung ri ri shtoyo li roshko. Shto e kēsbang, so dlung kjoyoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obi wleni eshko» le.

⁹ Eshko ga Sbō parkagaga kjok dogo so doglo kjāk (7), wloshko tjeng di ioklo, roshko no shdungglo tjeng kjingngwo kjāk (7) kjlara li tek shrono shāng bor zlong, ga tjlē bor kong ga «Pja tek bor tjok, ga walē orkwosmok Ōng Wlēp Ushko So Llgwoklē tjok wlo li pin bop kong» le. ¹⁰ Eshko ga tja go Sbō Sēya jlōkoyo, ga tja sōra parkaga lirē jem dluop jong kēsbang, kjōkshko li kjing go. Eshko ga kjok pina bor kong kjrina, ter pjang Sbō sōk kjok dogo lishko dwayo. Kjok li ko Jerusalēn. Kjok iak beno buk dboy Sbō kong li e. ¹¹ Sbō sōk eshko kjishko ga kjok li kālā bolo ara, so akkwo wolēsowa tjwlō ara wleniyo kālā kjoyo, so akkwo ko *jaspe* kālā kjoyo, roigōy wēlē, so batlē sho kjoyoe. ¹²⁻¹³ Kjēryo shāryak pjiribri kjōkshko, kjēr li shklukyo kjingngwo pkēng (4), ga kjēr li pjlor kar kar, u bāng bāng lok kjwo mya mya, uunkong ga kjwo sak kjwara kjingsho pjōk (12). U bāng bāng daga Sbō parkaga kjok dogo sorē kjlara kjlarae. U bāng bāng kjwara kjwara li go Israel tjēyoga doglo sak kjwara kjingsho pjōk (12) li ko jyā tjang pjang kjrina kjrina eshko. ¹⁴ Kjok li shakklo kjwo sak kjwara kjingsho pjōk (12), kjwara kjwara li go Sbō tjlōkwo roy laga Jesús āska doglo sak kjwara kjingsho pjōk (12) li ko jyā tak pjang kjrina kjrina eshko.

¹⁵ Parkaga lan shāng bor tjok li, wloshko llēbo tjlīklo shāryak dbur sho shōyōr go tjeng kjwangna, kjok li, u bāng bāng li, kjēr li, e tjlīya e go wlo. ¹⁶ Kjok li tjlīy ga pjlor kar kar bam beke. Ga tjlīna llēbo tjlīklo li go ga beno kēsbang anmōyō. Shji jēk shkluk kjrina dwayo āar shkluk kalēkong wlo ga woyde ga shji jēk dbargwo sak kjāk kjingsho shkēng (75) wleni dik.[‡] Ga jem kjomo lēkong ga wop eni bakoe. ¹⁷ Kjēr li tjlīna, llēbo tjlīna norē wleni ga shtēgro orkwo jyāglo[§] pjloglo sak dbāw kjingsho sak pkēng kjingsho pkēng (144). ¹⁸ Kjēr li shāryak akkwo ko *jaspe* go. Kjok li shāryak dbur sho shōyōr go, ga roigōy wēlē, so batlē sho kjoyoe. ¹⁹ Kjok li shakklo shāryak lok akkwo wolēsowa tjwlō ara wleniyo oblē oblē go. Ba shakklo bām li shāryak akkwo ko *jaspe* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *zafiro* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *āgata* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *esmer-*

alda go. ²⁰ Irgo shakklo shāryak akkwo ko *ōnice* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *cornalina* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *crisolito* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *berilo* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *topacio* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *crisoprasso* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *jacinto* go. Irgo shakklo shāryak akkwo ko *amatista* go. ²¹ U bāng bāng kjwo sak kjwara kjingsho pjōk (12) li kjwarashko kjwarashko shāryak akkwo kjwara kjwara go. Akkwo li wolēsowa tjwlō ara wleniyo ko *perla*. Irbo kēsbang jek buk kjok roshko li shāryak dbur sho shōyōr go, roigōy wēlē, so batlē sho kjoyoe.

²² Tjlapga Sbō, llēye shārye woydē li shārye ga pjluē. Kjok eshko ga ba u, e poshrēkoba eshko wlo īnor llēm, sōk om go eshko kjīshko, Ōng Wlēp Ushko So Llgwoklē li sōk eshko kjīshko bakoe. ²³ Kjok eshko ga dlo kālā shjiy li, mok kālā shjiy li, e woyde llēme. Kjok li ber shjiy, Sbō dbo kālā shjiy li go, Ōng li dbo kālā shjiy li go bakoe. ²⁴ Ga tjēyoga oblē oblē lōng kjok ēre kjing go li jēk lōng iōk shjiy li go, ga ba pjlyoyoga, ba llēbo tjwlō ara li tek sōya, ie lok ber eshko wlo. ²⁵ Dba ga kjok eshko li u bāng bāng lok oojong iyado, ga eshko ga shkē dret, kjok shjiy iyado. ²⁶ Tjēyoga oblē oblē, ba llēbo tjwlō ara li tek sōya, ie lok ber eshko wlo. ²⁷ Ga llēye ber Sbō bokshto ga ā li, e āar eshko llēm, ēye wotjlik owa wleniyo llēm, ēye jyōrkē ā wleniyo llēm bakoe. Nopga ko tak lok Ōng li kjibokwoyo go li, epga āar eshko erōe. Ēye ber sōk sē iyado Sbō tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo ēre go.

22

Di pjang pjlara, di li, shji ie ber lōng sē iyado

¹ E irgo ga Sbō parkaga kjok dogo so li, tja kong di pina pjlara, di li ioroy ga shji ber lōng sē iyado Sbō tjok. Di li tur ter Sbō, Ōng Wlēp Ushko So Llgwoklē, e lōng lishko dwayo, ² ga jer buk irbo kēsbang jek buk kjok roshko li tjrēko. Di pjang li kjwo kar kar, kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llēme. Lu pjlobi go ga kjor li botjyē pjloglo sak kjwara kjingsho pjōk (12), mok kjlarashko kjlarashko botjyē iyado. Kjor li korga, e tjēyoga oblē oblē li dwlomnekklo.

³ Eshko ga ēye ie Sbōrē ber shdungko ame. Sbō sōk eshko, Ōng li sōk eshko bakoe. Ga poshrēya ba parkagaga lōng lirē iyado. ⁴ Sbō bokkwo iya lok om go, ga Sbō ko li tak pjang uunkong li bokdo go. ⁵ Eshko ga shkē drete. Iōk shjiy woyde lok llēm, dlo woyde lok llēm

[‡] **21:16** Shji jēk dbargwo sak kjāk kjingsho shkēng (75) wleni dik le li, e kilómetro kjingngwo sak dbāw dbāw pjloglo pjōk kjingsho sak dbāw pjloglo pjōk (2,200) loklo. [§] **21:17** Orkwo jyāglo pjlara, e centimetro sak pkēng kjingsho shkēng (45) dik.

bakoe. Kajok shjiy laga ber Sbörë om go. Ga ber löng nopga ichaga iyado.

Jesús tjwe maling iröng obi

⁶ Eshko ga Sbö parkaga li tjlë bor kong ga «Tjölkwö loror li, e bek, nopga mär ba go ga pjlúe. Dënashko ga Sbö tjlëno ba tjlökwö lagaga kong om go. Ga ba parkaga ëre ichara, llëbo wen döro li pin ba parkagaga löng li kong wlo» le.

⁷ Eshko ga Jesús tjlë bor kong ga «iTja kuzong! Tja tjwe maling iröng obi. Ëye tjlökwö tak pjang kjibokwo ëre go li kolë ga era ber wopjlúe» le.

Kjibokwo pjirzlong

⁸ Tja Juan, llëbo uunkong ëre ñor, kuror tjarë om go. Llëbo uunkong ëre ñor, kuror pjir ga tja kjök tono Sbö parkaga li bokshto, ga poshrër loror.

⁹ Gueniyo tjlë bor kong ga «iKjwe shäryëp llëme! iTja parkaga Sbö kong eröe! iPja, bop pjeyoga Sbö tjlökwö laga li, bop pjeyoga kjibokwo ëre kolaga li, pjäy eni bakoe! iSbö poshrëpdë dey!» le.

¹⁰ Eshko ga tjlë bor kong ga «Tjölkwö tak pjang kjibokwo ëre go li dbaryo äätoe. E kjïshko ga tjlökwö li jnep ber lütshko llëme.

¹¹ Ëye löng llëbo owa shäryë ga owa li shärye eni jek këgong; ëye löng llëbo shäryako llëm li shäryë ga owa li shärye eni jek këgong; ëye löng llëbo pjlú shäryë ga pjlú li shärye eni jek këgong; ëye iak beno tjeng dboy Sbö kong ga ber eni jek këgong bakoe» le.

¹² Eshko ga Jesús tjlë bor kong ga «iTja kuzong! Tja tjwe maling iröng obi. Bor nopga potjwlëkklo tek sör bor tjök, ga kjlara kjlara li potjwlën eshko, llëbo shäryara dö li kjïshko. ¹³ Tja so tjlökwö toklo ko Alfa* kjoyo, tja so tjlökwö toklo ko Omega† kjoyo bakoe. Sök bäm go li tja. Pjirshko ga ber sök li tja bakoe.

¹⁴ »Kjok tjaglën lishko ga kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Ëye shwong kwoshkwono beno drëpdrë wleni ga ie Sbörë ber wopjlú, kong dbo twe opzrëk kjok eshko wlo, kjor bo li ue wlo bakoe. ¹⁵ Gueniyo nopga owa lira ber löng kjoko. Nopga parkë ybi wleniyo, nopga pé no orkwosmono ba tjök llëm li tjök wleniyo, nopga oblë zrök wleniyo, nopga llëbo jyäglo poshrëk wleniyo, nopga lürkë ä wleniyo, epga ber löng kjoko erä.

¹⁶ »Tja Jesús, bor parkaga kjok dogo so ichoror, tjlökwö ëre lë bop kong wlo, roy shdöp bor tjlökwö kjaragaga löng kës li kong wlo. David tjëyo tjwlö arayo li tja. Dbala ko Dbar Kajoklo li kälä bolo ara, tja so e kjoyoe» le.

¹⁷ Sbö Sëya, Öng boy, e tjlë ba kong ga «iPja tegö!» le.

Ëye omkuno ga tjlë ba kong ga «iPja tegö!» le.

Di buk pjlara, di ioroy ga shji wolon llëme. Ëye wodogro wleni ga tjwe di li ië ga pjlú, ga tjwlö shiya ërë llëme.

¹⁸ Ëye tjlökwö tak pjang kjibokwo ëre kuk ga kong llëbo lër wëlë, miyde lok wlo. Tja tjlë ba kong ga «Ëye kjibokwo ëre kjingsho tjlökwö iono obi ga llëbo owa wen nopga owa kong tak lok kjibokwo ëre go li kjingsho ie Sbörë obi ba kong bakoe. ¹⁹ Tjölkwö tak pjang kjibokwo ëre go kjrina, tjlë ga kjor jong kjlara Sbö kjokshko, ba bo uoroy ga shji wolono llëme le eni. Ëye kjibokwo ëre tjlökwö löno kjwara dö ëmdë ga kong dbo twe Sbörë, kjor bo li ue wlo llëme» lër ba kong eni.

²⁰ Tjölkwö ëre laga tjlë ga «Ëng, tja tjwe maling iröng obi» le.

Ber eni, Tjlapga Jesús. Pja tegö.

²¹ Rokër: Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjïshko ga Sbö nopga kjimte ara. Ber eni.

* 22:13 Grecia so tjlökwö go ga tjlökwö toklo ko Alfa, e ba bäm Iyo, A wleni.

† 22:13 Grecia so tjlökwö go ga tjlökwö toklo ko Omega, e ba pjirshko, Z wleni.